ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1820 — Vineri 1 Mart 1913

AMICII

La vreme de nevoe se cunosc prietenii, zicem noi. Strămoșii noștri, cari ne-au lăsat atîtea comori de experiență și înaltă gîndire, ziceau: donec eres felix, multos numerabis amicos.

Aceste cugetări și maxime îmi vin în gînd acum cînd trecem prin restriște și, mă uit în toate părțile, se văd cari sunt amicii noștrii.

Cînd văd cum stau lucrurile, mă întreb: avem noi oare amici și la urma urmei avem nevoe de amici?

Pentru a răspunde acestor întrebări, să facem oare cari considerațiuni.

Dacă aruncăm privirile asupra timpurilor trecute, vom găsi istoricește povestit că au existat epoce cînd indivizii ca și popoarele, fie care contau numai pe sine, că nu aveau și nu recurgeau la prietenia nimănui. Un erou antic n'avea nevoe de ajutorul cuiva spre a se pune în valoare. O națiune compusă din eroi, de asemenea n'avea necesitate de spirijinul alteia. Dar timpurile eroilor au dispărut de mult, dacă au existat vre-o dată.

Astăzi noi ca indivizi valorăm și prin societatea în mijlocul căreia trăim. Considerăm ca un adevarat progres social starea de dependență în care ne aflăm unii față de alții. Doctrina solidarității sociale, ori cît am cerca să o combatem este aceia sub scutul căreia înaintează societățile de astăzi.

Noi înțelegem ca indivizi, că fie care dintre noi, n'am fi ceia ce suntem dacă n'am fi primit sprijinul societății din care facem parte, și că noi, la rîndul nostru pentru o parte cît de mică dăm ajutor semenilor noștri ca să poată ajunge la realizarea scopului social.

Nu se poate trăi deci astăzi într'un Stat civilizat fără să te sprijinești pe acțiunea semenilor tăi, după cum aceștia se sprijinesc pe ajutorul ce ai datoria a li-l da.

Nu se poate de asemenea să existe Stat civilizat, care să nu conteze în desfășurarea energiei sale pe amiciția și concursul altor State.

Și negreșit, vorbind aici de amiciții, n'am înțeles a mă referi la acele prietenii interesate, cari se cîntăresc după importanța interesului și cari prin urmare, în anumite momente îți pot lipsi, ci de amiciția încercată, amiciție care să reziste ori cărei întîmplări. Și în asemenea caz ce e mai natural ca cei de același sînge cu tine, cei cu o origine comună să-ți fie în adevăr frați?! E drept că toată lumea pricepe și vorbește că nu astăzi este timpul sentimentalizmului, că amicițiile de astăzi au la bază interesul.

Inaintea unui asemenea argument, ne închinăm, și recunoaștem importanța lui. Dar iarăși nu se va putea nega că dacă interesele mai mult sau mai puțin recomandabile dictează și orînduesc acțiunea generală a Statelor, sentimentele, prietenia, solidaritatea încă se manifestă.

Noi, cei care facem parte din rasa latină, trebue să regretăm numai că între noi facem prea puțin caz de această solidaritate. Căci să ne uităm la marele nostru vecin. Acolo, exista o puternică asociațiune slavă, asociațiune care poate contrabalansa acțiunea Statului, acțiune dictată de interesele momentului. Insuși Statul cu întreaga organizație a lui se teme de ea. Statul știe că atunci, cînd această forță se va pune în mișcare, el va fi dator să o urmeze. De această putere se teme Statul politic rusesc, dar se teme și o lume întreagă.

Acea asociație slavă a încurajat pe Bulgari și Sîrbi. Aceștia știau că Statul Rusesc, ca organizație politică, n'are să le dea mare ajutor, dar erau siguri de concursul acelei mari asociațiuni slave, și cunoșteau importanța ei. Bulgarii și Sîrbii au mers la războiu pentru că știau că există o putere, care veghează asupra lor, putere care în nici un caz nu-i va lasa să piară. Este deci o amiciție, care rezistă tuturor încercărilor. In lumea latină o asemenea putere tutelară nu există. Negreșit, trebue să regretăm că așa sunt împrejurările, dar constatăm că așa este.

Momentele prin cari trecem noi acum, trebue să aibă influență hotărîtoare în chestiuni de felul acesteia de care vorbim aici.

Dacă este cert că trebue să avem amici, e bine să știm cari sunt aceia Imprejurările actuale ne vor face să-i cunoaștem.

De sigur puterea oare cum personală a fiecării națiuni este ceva. Ea însă nu e totul. De aceia dacă trebue să contăm în primul loc pe propriile noastre forțe, nu e mai puțin adevărat că acestea nu se vor putea produce în toată întinderea lor, decît sprijinite și de alții. Pe acești alții voim să-i cunoaștem. Situațiunea actuală e de natură a ne da această satisfacțiune.

O dată ce vom cunoaște pe amic, vom avea datoria a-l cultiva. Va trebui să educăm pe viitoarele noastre generațiuni în acest sens. De mici trebue să deprindem pe urmașii noștri cu ideia, că adevarații amici sunt unii și nu alții. Trebue de cu vreme să le arătăm cu cine să fie și să rămînă prieteni. Chiar dacă am fi siliți la o amiciție ca aceia către care îndrepta Stefan cel Mare pe fiul său „să o facem, dar s'o facem cu conștiință și s'o facem cu deplinătate. Negreșit astăzi nu mai poate fi vorba de Puterea la care s'a gîndit Stefan cel Mare, dar se prea poate că nu frații să fie amicii noștri viitori. De altă parte se poate ca amicițiile pe cari le-am cultivat pînă acum să nu reziste încercărilor momentului.

Orientarea noastră viitoare va avea însă punctul său de plecare în amiciția ce se va lega acum. Ne trebue dar o amiciție și solidă, dar care să înțeleagă că e și solidară. S'o căutăm. Am convingerea că o vom găsi.

V. I. Radu.

NOTA ZILEI

In viața teatrului nostru național... suflă un vînt pustiitor. Sufleorul Nicu Pavelescu s'a trezit și el — spre mirarea noastră—bătrîn, bun de scos la pensie, bun de... suflat într'un cuvînt.

Și iată că se anunță nu numai înlocuirea lui Pavelescu, dar și inovația modernă de a se încredința postul de suflior unei.. femei.

Calitățile voacei femenine—cum și alte calități... fizice—ar fi corespunzînd mai bine „rolului“ de sufleor, poate.

Dar ne întrebăm ce s'ar întîmpla dacă ar fi și tînără în acelaș timp. Gîndiți-vă la scenele de gelozie între artista de pe scenă și acea din cutie; gîndiți-vă la în... sufletirea junelui amorez pentru „sufleora“ jună, care ar fi reușit să insufle oarecari sentimente. De emoțiune, eroul—între două—ar putea să nu... sufle o vorbă din rolul ce i s'a încredințat. Te joci cu zăpăceala!

Incolo—dorim din... suflet, ca inovația să fie aplaudată,—fie și numai între culise.

Publicul nu va profita prea mult dintr'o astfel de schimbare.

PRIMARUL ESTET

Jurisconsultul și profesorul distins care e d. Matei Cantacuzino, e în același timp un estet. Primarul Iașului este un om de gust, poate chiar de un gust rafinat, care se găsește adeseori în conflict cu împrejurările de diverse naturi, în care se desfășoară viața și activitatea unui oraș nenorocit—cum este al nostru.

Ca om de gust—a dispus, îndată după instalarea sa la primărie, să se dărîme cele două alegorii, improvizate cu ocazia serbării lui Cuza Vodă, figuri cari desfigurau Iașul, fără să adauge nimic, ca avantagiu estetic, orașului atît de sărac în adevărate monumente sculpturale, ori arhitectonice.

Ca om de gust s'a revoltat — văzînd, întîmplător, una din judecătoriile noastre de ocol—instalată într'un imobil al comunei de un aspect mizerabil și de o încăpere sombră și a dispus evacuarea imobilului, condemnat de mult a fi dărîmat pentru aliniarea străzii respective. Ne gîndim însă, nu fără oarecare temere, ce s'ar întîmpla dacă d. Matei Cantacuzino, înzestrat cu un simț estetic superior, ar vedea de aproape toate acele numeroase puncte și aspecte ale Iașului, cari desfid nu numai nervii unui estet cum este primarul Iașilor,—dar dezgustă și pe un trecător nepretențios care ar fi venit bună-oară, dintr'un alt oraș — mai din jos—al țării. Nu mai vorbim de cei veniți de peste hotar!

S'ar întîmpla că primaru, lspontan și sincer cum este, ar pune în cumpănă toată autoritatea personalității sale, ca să facă să dispară, măcar în parte, acele multe și mari neajunsuri cari fac din foasta capitală a Moldovei un infect oraș de provincie; un oraș în care judecătoriile pot fi confundate cu.... temnițele și unde unele școli primare sunt, la rîndul lor, ocne pentru dascăli și copii. Mai zilele trecute d. Matei Cantacuzino a făcut intervențiuni la Centru, spre a se acorda Iașului sumele necesare pentru clădiri de școli și pentru oarecari îmbunătățiri de altă natură, — resursele comunale fiind excesiv de reduse în a doua Capitală.

Să sperăm că primariatul d-lui Cantacuzino va coincida și cu vremuri de abundență financiară—generală și locală și că astfel înaltul d sale gust estetic va fi susținut de mijloace suficiente, pentru a se mulțumi și simțul fin al primarului și trebuințele publice atît de multiple în acest nefericit oraș. △

Subscripția națională

Rezultatul frumos pe care l'a dat pînă acuma subscripția pentru flota națională a stîrnit o mare mulțumire sufletească. La început s'au găsit unii care să zică că e nedemn ca statul romîn să permită această cerșetorie al cărei rezultat să-i înlesnească întemeierea unei instituțiuni de apărare națională. Și n'aveau dreptate, căci inițiativa nu pornia de la stat și nici nu putea porni de la el. Era o inițiativă particulară, era un gest măreț al cîtor va persoane cu dragoste de țară, gest care a fost apoi imitat de mulți și care a făcut curent. Astăzi se găsesc alții care constatînd rezultatele pe care le-a dat acea inițiativă lăudabilă să zică că ele sunt dovada strălucită a celui mai bun patriotism. Greșesc și aceștia, căci exagerează.

Mulți au fost surprinși displăcut de mulțimea listelor de subscripții și de varietatea titlurilor, sub care ele se prezintau. Nu era chip, ziceau ei, să intri la vre-o autoritate s'au chiar la vre-o instituție privată sau particulară mai cu vază, —la care prezența unor ast-fel de liste de multe ori e inexplicabilă—, fără ca să fii nevoit din diferite motive să-ți verși punga pentru aeroplan, submarin s'au flotă. De aceea ar fi desigur foarte interesant de știut în ce chip au contribuit la subscripție diferitele categorii de profesioniști, diferiții producători ai țărei. Căci dacă s'ar vedea că cea mai mare parte din acest capital destinat apărărei naționale a fost adunat din subscripția funcționarilor și a clienților diferitelor autorități, n'avem de ce ne bucura. Ei au făcut-o de nevoie. Și rezultatul acesta nu duce la o concluzie înbucurătoare. Ne-am întreba atunci ce-a făcut masa cea mare a producătorilor, proprietarii și arendașii, industriașii și negustorii. De la ei am vrea fapte mari și gesturi înălțătoare, căci pe acestea le știm bine simțite și libere. Dar ori cum ar fi să recunoaștem că bucuria nu ne poate fi în nici un caz deplină decît atunci cînd listele de subscripție împărțite la diferite persoane și autorități se vor strînge, de preferință pe județe, și se vor totaliza și publica detaliat, dîndu-se samă în acelaș timp de modul de întrebuințare al capitalului astfel adunat.

V.

Un avertisment Bulgariei

In „Neue Freie Presse“ de azi, găsim un prea judicios articol privitor la diferendul romîno-bulgar.

Ziarul, după ce laudă atitudinea exactă și atît de umanitară a României, se adresează Bulgariei și zice:

„S'a neglijat și Bulgaria, în acești 35 ani,—cu toate că se făceau platonice manifestațiuni de recunoștință către Romînia, ca eliberatoare a Bulgariei,—a se convinge populația, că realizarea idealului bulgar din Macedonia și Tracia, și mărirea Bulgariei, atrage după sine și plata poliței de recunoștință către Romînia. Bulgaria ar fi trebuit să facă primul pas spre sacrificiul necesar, pentru a permite Romîniei rectificarea frontierei dobrogene... și a repara astfel nedreptatea de odinioară“.

Ziarul adaugă:

„Dacă Romînia ar fi vrut să reguleze această chestiune numai în interesul ei și a nu ține în seamă de alte sentimente, ar fi putut negreșit s'o facă în 1885, cînd Bulgariea era ocupată de revoluția din Rumelia și de războiul cu Serbia, și era guvernată de un principe, desemnat de Rusia“.

Afirmarea marelui ziar Vienez, e un adevăr, asupra căruia bulgarii nu pot de cît să mediteze.

D.

In apararea comerțului

— Legea nouă a firmelor —

Va fi una din cele mai apropiate proiecte de legi propuse Parlamentului, de către d. N. Xenopol.

Legea firmelor din 1881, nu mai poate corespunde cerințelor actuale ale comerțului nostru.

O lege a înscrierii firmelor trebue în primul rînd să *ocrotească exercitarea comerțului cinstit.*

Din acest punct de vedere reforma d-lui Xenopol e, incontestabil, de o deosebită utilitate economică și socială.

*

Această ocrotire a comerțului cinstit e arătată prin dispozițiunile art. 3 din proectul d-lui Xenopol. Se prevăd următoarele:

Nici un comerciant nu se va putea folosi de emblema aleasă pentru table, afișer, prospecte, etc., dacă nu va însoți de numele și pronumele său, care va trebui să fie scris în întregime, în mod vizibil și citeț.

Aceasta e una din inovațiunile de seamă ale reformei d-lui Xenopol. Inșelarea publicului și a creditorilor nu se va mai putea face ca pînă acum. *Scriindu-se numele și pronumele citeț, falitul nu va mai putea urma comerțul său—pe numele soției sale, cum o făcea pînă acum, continuînd astfel a înșela bună credința tuturor.*

*

Legea d-lui Xenopol nu se oprește numai la specificarea înscrierei firmelor comercianților, dar se mai referă și la emblemele diverselor societăți în comandită, anonime, în nume colectiv și de bancă. Referitor la ele, legea prevede ca *să-și însoțească emblema de firma lor socială, indicînd că sunt societăți în comandită, anonime etc.*

*

Legea, dintr'un meritos spirit de prevedere, insistă în deosebi asupra emblemelor comercianților de bancă. Aceasta era necesar căci, prin libertatea ce există pentru acela care-și înscrie comerțul de bancă, de a-și alege orice emblemă, *chiar din aceea care prin natura lor induc cu ușurință în eroare, se aduce un mare rău publicului încrezător. De aceea proectul interzice acestor comercianți de a alege emblema. Comerciantul e dator a-și înscrie pe firmă numele și pronumele și să le însoțească de cuvîntul „bancher“.*

ADRIANOPOLE

De cîte ori citesc istoria otomană, mă prinde lincezeala după vremurile de frămîntare și glorie ale numerosului popor crezător de „Coran“. Din depărtările Asiei, Turcii au venit ca un șivoi spre Europa și, cînd sultanul Amurat I cuprinse Adrianopolul la 1360, părăsi Brusa pentru a-și stabili capitala în noua cetate cucerită. Orașul asediat astăzi de Bulgari a fost primul centru al islamizmului în Europa și astfel și-a căpătat o valoare istorică mereu crescută prin încercările grele ce avu a le suferi de atunci pînă 'n zilele noastre.

Adrianopolul fu de multe ori asediat, dar nici odată cuprins, vădîndu-se astfel admirabil întărit și totuși, o aplicare subtilă spre misticizm, ne îndeamnă a-l socoti un rău augur pentru imperiul otoman. La 1453 Turcii, sub Mahomed II cuprinseră Constantinopolul care luă locul vechei capitale, iar Adrianopolul rămase ca o avangardă mahomedană prin cotiturile Balcanului. La 1512 Selim, fiul sultanului Baiazid, se răsculă în contra tatălui său și împresură Adrianopolul. Cetatea nu căzu, dar sultanul trebui să abdice. In 1829 Rușii împresoară Adrianopolul și, deși necuprins, Turcii recunosc independența Greciei și tot astfel la 1878 cînd fu declarată independența Romîniei. In războiul actual Adrianopolul a opus cea mai înverșunată rezistență cunoscută în paginele lui prăfuite de vremuri Ultimele știri ale ziarelor proorocesc capitularea. Ar fi dureros pentru dînsul și ar fi trist și pentru noi

Cedat da, dar cuprins, ar fi uciderea unui vis bătrîn și frumos. Ori-cum, avem credința că chiar dacă după 552 ani de stăpînire turcească, Adrianopolul va trece în stăpînirea Bulgarilor vecinii noștri vor trage multe foloase economice—poate și militare—dar gloria bătrînei cetăți va fi apus odată cu risipirea nimbului de poezie orientală.

G.

ECOURI

In societatea din New-York se pare că se petrec multe scandaluri cu ocazia balurilor ce se dau și s-ar fi simțit nevoia unei ligi a amfitrioanelor și unui cod al bunelor moravuri.

Iată clauzele acestui cod.

Liga interzice accesul saloanelor:

1) Doamnele cari iau parte la dansuri oprite.

2) Acelora cari fură altor dame accesoriile de cotilion și diverse cadouri;

3) Cari fumează în sala de mîncare, în timpul mesei;

4) Cari nu poartă jupoane;

5) Cari flirtează în colțuri obscure;

6) Domnilor cari aprind chibrituri pe ziduri;

7) Cari aruncă pe parchet scrum și mucurile de țigări.

8) Cari fumează în timpul mesei;

9) Cari beau mai mult de două butelii de șampanie;

10) Cari refuză a dansa cu o doamnă indicată de stăpîna casei;

11) Cari convorbesc împreună la o parte;

12) Cari corup servitoarele.

*

Ce-au fost cei șapte miliardari americani înainte de a fi... miliardari: J.-W-Gastes, măturător; P. Morgan, striga lapte pe stradă; Rockefeller, băiat de băcănie; Carnegie, mic funcționar comercial; G.-I.-Gould, purtător de reclame pe stradă; A. Belmond, portar.

*

Cele cinci porturi Egiptene: Alexandria, Port-Said, Suez, Damietta și El-Kossieir sunt în stare de înflorire.

Exportul anului 1912 față cu cel al anului precedent deși a scăzut cu peste un milion de livre egiptene totuși importul a crescut cu 5.975 330 liv. egipt.

Anglia este țara care face cel mai mare comerț ca Egiptul, Franța, Germania și Italia reprezintă proporții mai mici.

OAMENI ȘI LUCRURI

Intr'o zi, la Senat...

In una din zilele săptămînii trecute, în urmărirea unor acte de studiu la Universitatea din Capitală, descoperii — ca un naiv venit dintr'un fund de provincie, că Senatul țării se află instalat in palatul Universității.

O aulă cu adevărat universitară, lipsită de majestate și fără proporții exagerate—în așteptarea aulei grandioase din noul Palat al Senatului ce se va clădi de acum înainte.

Prea multă pază la intrări — gardiști jandarmi!—pentru liniștea care domnește înlăuntru. O animație ușoară—provocată de curiozitatea zilei, de chestiunea de actualitatea zilei: acea a concursurilor universitare pentru numiri de profesori.

O săptămînă academică, în genere. Discuțiunea în jurul Academiei Comerciale era de abia terminată și iată la ordinea zilei o altă problemă culturală,— acea a numirilor profesorale. O ridicase un iașan,—profesorul Găvănescul, interpelînd pe tema articolului 81 și în acea zi avea să-i răspundă profesorul Toma Ionescu, un orator clar, cumpătat și avînd în acelaș timp autoritatea, de toți recunoscută, de a invoca un argument peremptoriu între toate: luptele și succesele sale proprii la numeroase concursuri, — în Franța.

Cu încetul sala s'a populat, iar tribunele sunt ocupate. Aspectul a devenit mai interesant, dominat cum este de figura vigurosului bătrîn, neclintit la postul său,—care prezidează adunarea. Se comenta în tribuna publică faptul că președintele Senatului n'a lipsit încă la nici o ședință în toată seziunea.

...Acum obiectul discuțiunii s'a schimbat, dar suntem tot în actualitate. O scurtă interpelare a unui senator, Em. Lahovary, privitoare la o chestiune de mobilizare a personalului C. F. R., și răspunsul concis, lămurit, dat de ministr lucrărilor publice, de care interpelatoru se declară mulțumit. Ce contrast—remarc în treacăt—între tonul și stilul, abundînd în locuțiuni și intonații franțuzești, al senatorului și pitoreasca limbă „moldovenească“ a ministrului căruia profesoratul de franceză—de altă-dată—nu i-a răpit, de loc, înlesnirea de a găsi și a rosti cele mai curgătoare și mai precise fraze într'o „moldovenească“ plăcută și

limpede. Pentru noi—moldovenii — însă contrastul e picantşi fermecător.

Interesant încă e de observat şi de studiat un număr de „capete“ remarcabile. Sunt unele pe cari nu le cunoaştem —de cît după ilustraţii şi le presupunem a fi cutare, ori cutare. Personalităţi mai „anturate“ în maturul corp, deşi apărute pentru puţină vreme, — d nii Take Ionescu şi Ionel Brătianu. Incolo — nici o diferenţiare după partide politice. Cu acelaşi aer sobru de taciturn d. Toma Stelian întră, ascultă un scurt timp şi iese.

Ceva mai puţin vioiu—leul s'a mai îmblînzit—senatorul Delavrancea; într'un colţ, silueta fină, cu linii aproape geometrice—se desemnează d. Matei Cantacuzino, nedespărţit de un alt intelectual iaşan, d. Petre Missir. Primarul Iaşului se distinge prin privirea pătrunzătoare şi prin elasticitatea mişcărilor, uşor febrile sub calmul aparent.

Iată senatori tineri, semi-iaşani sau fost ieşani: d-rul Pilescu simpaticul senator de Constanţa; Sipsomo, de o tinereţe şi volubilitate pe care n'o trădează şi n'o scoboară calitatea de senator—de altfel contestat din cauza tinereţei; iată Georges Volenti, dominînd cu statura-i herculiană şi cu infăţişarea-i blondă, de Christ. Un Christ pe care, adeseori, trebue să-l adore—prin binoclu — unii ochi frumoşi din tribune...

...Dar să nu ne pierdem în gînduri profane. Prelaţii, gravi, sunt de faţă. Iar simpaticul chestor, iaşanul senator Nanu, ca un Argus vigilent, nu ne-a dat loc în tribuna presei, ca să facem reflecţii echivoce...

Redion.

Un moment înălţător

Trecătorii cari au traversat eri dimineaţă Piaţa Unirei, au fost viu impresionaţi de ceea ce se desfăşura înaintea ochilor lor: o deputaţiune de 2 ţarani din nordul Moldovei, com. Horodiştea jud. Dorohoi, sub conducerea preotului lor, un venerabil bătrîn, au depus pe soclul statuiei o coroană mică de flori naturale, legată cu panglici tricolore, iar inscripţia de pe hârtie glăsuia că ţăranii din sus pomenita comună se închină cu veneraţiune înaintea chipului în veci nenitatului Domn, Alexandru Ion Cuza.

Urmăream cu o negrăită emoţie această scenă, cum ţăranii cu capul descoperit suiau treptele statuiei, depunînd în toată simplicitatea şi fără sgomot acel modest şi umil prinos de recunoştinţă şi de vecinică neutare către Marele Domnitor, acela care trăieşte şi va trăi în inimile ţăranilor pe care i-a desrobit, sfărîmînd lanţurile iobăgiei, făcîndu-i slobozi şi stăpâni pe petecul de pămînt, moşioară străbună apărată şi udată cu sângele strămoşesc.

Pentru mine acel mic semn de închinare are o valoare mai mare de cât cea mai preţioasă coroană, iar gestul simplu şi mut al ţăranilor e mai elocvent şi mişcător de cât cuvîntarea cea mai măiastră, ieşită din gura unui cărturar.

Incă o dovadă că poporul romîn nu e lipsit de sentimentul recunoştinţei, nu uită pe binefăcătorii săi şi nici o putere nu va fi în stare să-i smulgă din inimă chipul întipărit al acelora cari s'au jertfit pentru binele seu.

Din tată în fiu se va moşteni tradiţia şi în veci neutată va fi memoria lor.

Iassiensis

Păreri libere

Răspuns d-lui colonel V. Dimitriu în chestia naturalizării evreilor pămînteni.

Am cetit cu atenţiune articolul dv publicat în „Opinia“ din 11 Februar, tratînd despre *naturalizarea evreilor pămînteni* şi cu toate că nu mă unesc în parte cu părerile dv., vă mulţumesc pentru atenţiunea ce aţi dat acestei chestiuni, de oare ce din discuţiune va birui adevărul, iar rîvna evreilor pămînteni este tocmai ca să aducă lumină atît evreilor cît şi a fraţilor noştri creştini.

Am spus că nu mă împac cu tot conţinutul acelui articol pentru am aflat într'însal o flagrantă contrazicere şi începutul nu se asamănă cu sfîrşitul. Pe cînd la început îmi apăreţi îmbrăcat în haine civilizate, regret că sunt silit a vă vedea la sfîrşit în haine cu totul schimbate.

Spuneţi la început: 10) că evreii din Oltenia şi Muntenia se află aice din vremea persecuţiunilor din Spania şi deci trebue consideraţi ca pămînteni; 20) Spuneţi că evreii din Moldova au imigrat mai tîrziu, din timpul împărţirei Poloniei şi că s'ar putea constata prin formalităţi administrative, prin statistici, sau în sfîrşit după procedeul întrebuinţat în Dobrogea: care sunt pămînteni şi care streini; 30) că prin această procedură s'ar stabili că numărul evreilor pămînteni este mai mic de cît 250,000 cum se pretinde şi în fine 40 că pe evreii—pămînteni îi menţineţi pentru drepturile lor.

Pînă aci suntem de acord (cu rezervă asupra datei de stabilire a evreilor în Moldova, pe care dv. o indicaţi).

Noi evreii-pămînteni nu cerem naturalizarea de cît pentru evreii pămînteni. Primesc dar din toată inima propunerea de a se întrebuinţa mijloacele arătate de dv. pentru a se constata care sunt evreii băştinaşi. Dar această constatare odată făcută ei să fie consideraţi ca adevăraţi romîni. Să nu se mai facă deosebire de religiune, aşa numai cum sună constituţia *şi aşa cum s'a promis prin tratatul din Berlin.*

Cetind însă mai departe articolul Dv. îl văd încărcat de prejudecăţi şi de principii pur antisemite aşa că situaţia acelui ce le combate devine cu totul grea. Intr'adevăr ce e de făcut împotriva prejudecăţilor?

Tot ceia ce spuneţi de aci încolo greşeşte din pricina elementară că dv. reveniţi, considerînd chiar pe evreii pămînteni—pe care ceva mai înainte i-aţi revendicat—altfel, de cât pe pămîntenii creştini.

Faceţi dar deosebire şi contrazicerea începe.

Aşa de exemplu ne cereţi: 1) Pentru a ne egaliza să nu vă mai alungăm pe dv., romînii creştini.

Răspund: *Noi vrem să trăim cu voi, noi considerăm viaţa noastră ca o parte integrantă din viaţa voastră. Unde găsiţi dar la evreii pămînteni tendinţa de a vă alunga?*

2) Spuneţi: „Evreii trebue să trăiască, dar trebue să trăim şi noi“, Vă răspundem; *Fraţii noştri creştini trebue să trăiască, dar trebue să trăim şi noi.*

Iată adevărul. Dv. trebue să ne consideraţi ca pe fraţii voştri, pentru că de atîta amar de vreme convieţuim pe acest pămînt, cu aceleaşi bucurii, cu aceleaşi dureri, cu aceleaşi interese. Atunci nu vor mai exista interese deosebite imaginare, nici prejudecăţi.

3) Spuneţi apoi că chestiunea evreiască din Romînia este o chestiune curat economică şi că după date statistice 40 la sută din întreaga activitate economică a ţării este executată de evrei.

Vă răspund: Nu ştiu de unde aţi luat această cifră, dar este neexactă.

Dar vreau să primesc pentru un moment acest procent pe care mi-l indicaţi.

Ei bine, cu atît mai urgentă este necesitatea egalizării evreilor pămînteni cu fraţii lor creştini, ca să se ştie că au împreună aceleaşi interese şi nimic nu-i deosebeşte cînd e vorba e prosperarea economiei naţionale, a vieţei acestei ţări care este a noastră a tuturor.

Şi dacă azi în parte din oraşele Moldovei găsiţi în comerţ, meserie şi industrie un procent de evrei mai ridicat de cît al creştinilor, cauza este tocmai pentru că—fiind consideraţi ca streini,—prin legi excepţionale le-au fost închise, evreilor pămînteni, o mare parte din căile de existenţă şi astfel, de voe de nevoe. s'au aruncat pe singurele drumuri ce le-au mal ramas deschise: comerţui, meseria şi industria.

Dacă însă veţi deschide porţile *tuturor* ramurilor de existenţă *şi pentru ei*, proporţia de 3—4 la sută a evreilor faţă de populaţia întreagă a ţării se va distribui în toate aceste ramuri şi toate prejudecăţile d-v economice, cu atît mai puţin vor avea motiv de-a exista.

Evreii sunt în totalitatea lor 3—4 la sută din populaţia generală a ţării, proporţie care nu e în ţara noastră mai crescută ca în alte ţări şi nicăeri nu se vede un pericol. Constatăm şi în Dobrogea chiar, că nu s'a creiat nici un pericol de cînd evreii de acolo au avut fericirea de a fi egalizaţi cu fraţii lor creştini.

Programul romînesc are destulă energie. D v însă *n'aveţi încredere* în această energie. Deaceia vedeţi ca un spectru existenţa acestui infim Orocent de evrei în ţara noastră.

Deschideţi-ne dar toate porţile: Permiteţi evreilor—pămînteni să devie podari şi vă asigur că-i veţi găsi printre ei, dacă-i doriţi. Permiteţi-le să pătrundă la C. F. R. şi-i veţi găsi şi acolo. Permiteţi-le să fie lucrători la Regia Statului, îngăduiţi-i să devie agricultori, muncitori de pămînt; şi veţi găsi proporţia de 3—4 la sută în toate ramurile aceste; şi vă asigur că atunci cu atît mai putin vă veţi îngrijora de „interesele lor deosebite“.

In fine: Peste graniţe, în apus, civilizaţia şi progresul au distrus prejudecăţile. Cinci ani se cer unui strein pentru a dovedi că s'a înglobat intereselor unei ţări şi că are dreptul a fi socotit ca cetăţean.

Noi vă oferim cîte cincizeci, de fiecare, cel puţin. Noi vă oferim sute de ani în genealogiile noastre.

Incetaţi a ne mai socoti drept duşmanii acestei ţări, pe care am iubit-o, şi-o iubim şi suntem gata s'o apărăm cu sîngele nostru.

Nu uitaţi cuvintele rostite de dr. C. Istrate la o întrunire:

„Ori ce piatră aruncată în capul e-evreilor, este o insultă adusă prestigiului ţării“.

Moritz Waktel

Iaşi—Fevruarie 1913.

STRUNA ZILEI

BINE ŞI RĂU

De când vremea s'a îndreptat, situaţia la Ceatalgea a devenit iar periculoasă.

Telegrame.

Şaradă care-aşteaptă
Şi n'o pot deslega,
O vreme ce... se'ndreaptă,
Şi 'ncepe a fi... mai rea!

INFORMAŢII

De la Universitate

Ieri, Mercuri 27 c., „Seminarul de Slavistică“ al Facultăţii noastre de litere a ţinut şedinţă. Au luat parte, pe lîngă profesor, următorii 18 studenţi şi studente: *domnişoarele* Calciu, licenţiată în litere, Lelescu, Constantinescu, Capşa, absolvente ale Facultăţii, Colomei, Cărare, Ştefănescu, Fedeleş şi *domnii* C. Alexandrescu, doctorand în litere, Hotnog, Iepure, absolvenţi ai Facultăţii, Răutu, Paladi, Constantinescu, Negrescu, Minar, Grigorescu, Iorga.

D-nul Constantinescu, student în anul al doilea, a ţinut o conferinţă despre *„Epoca de regenerare a Bulgariei şi rolul României în această regenerare“*. A făcut mai ales dare de seamă despre cuprinsul unei cărţi *scrisă în bulgăreşte* de Strasimirov sub titlul: *Istoria na aprilskoto văzstanie*, adică „Istoria revoluţiei din Aprilie“ şi tipărită în anul 1912 la Filipopole. Dăm aci rezumatul făcut chiar de d. Constantinescu din conferinţa sa.

Incă de la începutul istoriei lor aceste 2 popoare, ale căror forţe s'au echilibrat între ele totdeauna, au fost în strînse legături prieteneşti şi au avut de multe ori o soartă comună. Datorită acestei lungi prietenii s'au stabilit între Romîni şi Bulgari influenţe: linguistice, etnice, culturale şi politice. Astfel în liniamente generale şi-au împrumutat unul altuia cîte ceva din aceste influenţe: Romînii, deşi de viţă latină, au împrumutat limba slavonă în cult şi administraţie şi chiar cultura lor, iar Bulgarii găseau adăpost pentru ei şi cultura lor în Ţările Romîneşti în acele timpuri de decădere sub oprimaţia Turcilor, mai puternică la ei. Şi atunci cînd aceste două forţe s'au unit într'o singură energie, a eşit puternicul Imperiu Româno-Bulgar al Asăneştilor din veacul de mijloc.

Epoca de regenerare a Bulgariei se începe ca şi la noi, printr'o *mişcare literară*, după care a urmat o *renaştere politică*; în ambele Romînii şi-au avut partea lor de contribuţiune, Se fixează începuturile renaşterei literare odată cu apariţia „Istoriei slavo-bulgare“ din 1762 a călugărului *Paisie* din Chilondar (Sf. Munte) şi cu activitatea culturală a episcopului de Vraca, *Sofronie*, care din cauza persecuţiilor s'a refugiat în 1803 la mitropolitul Munteniei Dositeiu; acesta i-a tipărit cartea sa de predici în tipografia din Rîmnic (1806), cea dintăi carte în limba bulgărească modernă. Sofronie a murit la Bucureşti în 1815 sau 1816.

Bulgarii, în urma îndemnurilor acestor 2 călugări, încep a scrie cărţi bulgăreşti pe care le tipăresc în oraşe străine ca: Viena, Budapesta, Odesa, Braşov, Brăila, şi mai ales Bucureşti, din causă că guvernul turcesc nu le îngăduiea aceasta la ei.

In 1828 *Sayanov* îşi tipăreşte noul Testament în tipografia mitropoliei din Bucureşti; tot în Bucureşti apar următoarele cărţi de învăţămînt, ce'n urmă erau trimese peste Dunăre: Buvuarul lui *Berovici* în 1824, şi 1845, o gramatică a lui *Andreov* în 1844, o geografie de acelaş în 1851, o artimetică în 1845 şi o caligrafie în 1834, din cele mai principale.

Tot aici era o tipografie a lui *Pencovici*, unde şi-a tipărit între alţii cartea sa despre literatura şi ştiinţa neobulgară *Veneţia*; acesta era un rutean foarte cult şi mare filobulgar, care în scurta lui viaţă de 37 ani s'a consacrat cu totul renaşterei Bulgarilor. In şcolile din Bucureşti se pregătesc o sumă de tineri, dintre care puţini se duc să-şi complecteze studiile în Rusia, şi care întorşi, în patrie caută să întemeeze şcoli naţionale; cuvîntul de merit se cuvine bogaţilor negustori emigraţi în Muntenia, căci colonii bulgare se întemeiaseră în toate oraşele de seamă ale Romîniei; Galaţi, Brăila, Giurgiu, Zimnicea sau Bucureşti, Ploeşti şi Craiova. In Bucureşti sau Brăila apar numeroase ziare bulgăreşti ca: *Narodnost* (Poporul), *Nezavisimost* (Independenţa), romînul-bulgar *Otecestvo* (Patria), *Zuame* (Steagul) şi altele; iar la Brăila s'a întemeiat în 1869 o societate literară: *Bălgarsko Vinzodno druzestro* (soc. liter. bulgară), care în urmă deveni Academia din Sofia.

Tot aşa şi mişcarea politică şi revoluţionară a găsit sprijin la noi, căci în „pămîntul fericit şi liber al Romîniei şi-au organizat toate comitetele lor revoluţionare şi au tipărit proclamaţiile lor bar

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 2 Martie 1913

Misterele Camerei galbene

baţi de seamă ca: *Racovschi*, prieten al lui Ion Brăteanu, *Karavrlov*, *Levsohi*, *Botiov Stambulov*; sau formau în Muntenia bande, pe care apoi le trimetea peste Dunăre, ca: *Ştefan Caragea, Panait Hitov* şi alţii. In politica revoluţionarilor bulgari din Bucureşti se deosebeau trei curente: acel naţional al lui Levschi, care voia rîdicarea poporului prin sine; aceasta nefiind îndeajuns, Karavelov se gîndeşte la o alianţă balcanică, el reprezintă al doilea curent, sîrbofil; pe cînd Botiov al 3-lea curent, rusofil. Insă nici sprijinul interesat al Rusiei, nici acel al Serbiei ce punea condiţiuni, fiindcă se temea de rîdicarea unui stat slav în Balcani, n'au adus atîtea efecte pentru pregătirea liberărei Bulgariei ca sprijinul desinteresat al latinei Romînii.

Şi astăzi cînd nu ştim ce ne poate aduce ziua de mîne, e bine să ne aruncăm privirea în trecut ca să ştim ce avem de făcut în viitor.

P. Constantinescu.

In şedinţa de eri a senatului universitar, la care a participat şi consiliul facultăţii de medicină, a venit în discuţiune recomandarea d-lui S. Lalu la catedra de farmacologie din Iaşi. După ce au vorbit d-nii profesori Thiron şi Parhon, doi dintre participanţi d-nii profesori Bogdan şi Socor au plecat, aşa că prorectorul, d. Alexandrescu a declarat consiliul incomplect, deşi asemenea constatare se face numai la începutul şedinţei.

Cu toate aceste discuţiunea s'a amînat.

Concertul Fritz Kreisler. — Ştirile ce primim despre succesul lui Kreisler la Paris sînt curat fantastice! Ne-ar fi imposibil să publicăm lungile articole pe care i le consacră întreaga presă franceză. Ne vom mărgini să reproducum astăzi o mică dare de seamă apărută în marele ziar francez *„l'Excelsior“* a doua zi după concertul de Duminica trecută la Paris.

„Mulţimea mereu crescîndă de amatori ai exerciţiilor de virtuozitate s'a transportat eri în număr colosal de mare la *„Chatlet“* pentru asculta pe neîntrecutul Fritz Kreisler, care, incontestabil este astăzi cel mai admirabil violenist ce s'a putut vedea, atît pentru acrobaţia technicei sale, cît pentru limpedele său stil. Cu ce fugă şi ce nobleţe cîntă Kreisler, concertul de Beethoven!

„După interpretaţia sa extraordinare subtilă şi nuanţă, publicul a izbucnit în ovaţiunile cele mai furtunoase!

„Faimosul violonist a mai cîntat suita de Bach cu o aprofundare de sentiment, cu o supleţă de arcuş, o eleganţă şi o singuranţă uimitoare! Publicul a aclamat pe Kreisler ca pe un adevărat suveran“.

Reamintim ca Concertul anunţat la Iaşi în sala Teatrului Naţional, va avea loc irevocabil Joi 7 Martie.

Biletele la Maximovici.

Societatea „Unirea“ a acordat 150 lei pentru înmormîntarea tipografului Vasile Ionescu, iar corporaţia progresul 90 de lei.

D. I. Vinograschi a fost numit maestru de gimnastică la Turnu-Măgurele, în locul d-sale la şcoala medie a fost numit d. D. Dobreanu.

Direcţia generală a serviciului sanitar pune în vedere autorităţilor sanitare locale să ia măsuri riguroase şi să exercite un control asupra locuitorilor de la sate care aduc lapte pentru consumaţia publicului.

In comuna Buciumi a fost arestat individul Lazăr Topîrceanu dezertor din Regimentul 11 Siret, autor al mai multor furturi săvîrşite în judeţ.

Indivizii Costachi şi Neculai Petrescu au jefuit şi maltratat pe locuitorul Costachi Petrea din comuna Ţuţora.

Ambii au fost arestaţi.

Cum e vremea?

Vremea în ţară.—La Brăila şi la Constanţa timpul e frumos. In străinătate: vreme frumoasă pretutindeni.

Banca Iaşilor plăteşte dividendul la acţiuni.

Plata se face în schimbul cuponului No. 1 de la acţiunile definitive.

— „Banca Iaşilor“ preschimbă titlurile provisorii, eliberînd acţiunile definitive.

Domnul Toma Antoniade, secretar la biuroul avocatului statului a fost numit ca secretar al gimnaziului Stefan cel Mare în locul d-lui Socrat Hulubei, trecut ca secretar la biuroul avocatului statului.

D. T. Berescu inspector de gimnastică, fiind în Bârlad a aranjat serbarea de gimnastică locală de fine de an. D-sa a plecat astăzi la Roman pentru a înainta raportul privitor la cererea d-lui Aurel Popescu, maestru de gimnastică, de a fi numit definitiv.

Se crede că între profesorii iaşani cari îşi vor regula drepturile la pensie pentru Aprilie vor fi d-nii Gh. Nădejde, V. Botez şi V. Negruzzi.

Societatea Creditului Funciar Urban din Iaşi

TABLOU

de imobilele şi apartamentele din Iaşi ce sunt de închiriat cu începere de la 23 Aprilie 1913.

Amatorii de a lua în chirie imobilele şi apartamentele arătate în acest tablou se vor adresa la sediul Societăţii din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 37 cu oferte închise în toate zilele de lucru pînă la 15/28 Martie a. c.

NUMELE imobilelor	Str. şi No. casei	Felul încăperilor şi numele actualilor chiriaşi
m. Haier	Şos. Racovţă 3	Intreg imobilul deschiriat.
W. Finchelstein	Pomir 6	2 odăi în etajul de jos, bucătărie şi camară pentru lemne ocupate de d. O. Grünberg şi două odăi şi bucătărie în curte
A. Catenberg	C. Negri 84	1 dugheană şi 2 odăi ocupate de d. Marcus Löbel.
N. Marcopol	Piaţa Halei 3	2 odăi ocupate de d nii Zeida Goldman şr C. R. Leib;
Zussman şi Marantz	Pomir 8	3 odăi şi un antret ocupate de d. G. Liebling;
Căpit. Cantuniari	C. Negri 6—8	Locuinţa ocupată de d-na Maria Haimovici;
M. Munteanu	Palat 41	2 odăi, bucătărie în ogradă şi pivniţă în comun ocupate de d. Iulius Eicher;
L. M. Spaier	Mitropoliei 16	Baia „Diana“;
Palat. Societăţii	Lăpuşneanu 37	Una dugheană şi o odae ocupată de d. W. Feuerştein;
El. Ghiorghiu	Socola 96	4 odăi ocupate de d. Marcu Ianovici;
A. Marcovici	Albă 51	2 odăi, 1 antret şi camară pentru lemne ocupate de d. B. Zilberştein;
Şmil C. Zugravu	Rufeni 29	Intreg imobilul
Cost. Fătu	Albineţ 14	2 odăi ocupate de d. Zamfir.
N. Culîanu	M. Eminescu 10	Başca pentru depozit de spirt şi un grajd în ogradă ocupate de d. I. Barber.
A. I. Ghiorghiu	Muzelor 14	4 odăi în etajul de sus, jos bucătărie şi spălătorie, pivniţă şi ogradă în comun ocupate de d. I. V. Baltă şi una odaie şi camară ocupate de d-na Amalia Blesciug.
A. şi N. Popescu	Sărărie 106	1 odaie şi bucătărie ocupate de d. Ioină Bercovici şi un subsol.
Emil Ortony	Şos. Moara de Foc 8	2 magazii deschiriate.
L. Iţicovici	I. Brăteanu 191	apartamentele locuite de d-nii P. Ghiorghiu, Ţ. D. Decu şi Constanţa Ţoni.
Starostescu Cucu Em	Toma Cozma 16 bis.	întreg imobilul ocupat de d. Iancu Zarifopol.
Căpit. P. Gane	I. Brăteanu 146—8 şi Muzelor 40	mai multe apartamente.
Maria G. Nathanson	Golia 2 şi Cucu 62	întreg imobil compus din 14 apartamente.
Madlena Drăghici	Arcu 9	mai multe apartamente.
Şendla I. B. Cahana	Procopie 8	un beciu.

DIRECŢIUNEA.

Ultime Informaţii

Serbările şcolare de gimnastică vor avea loc în Iaşi la 21 Mai pe platoul abatorului. Vor lua parte şi şcolile de fete împreună cu acele de băeţi, aşa că vor participa 1000 de elevi şi eleve.

In Bucureşti serbările de gimnastică vor avea loc la 2 şi 3 Iunie odată cu serbările federative.

Cassa centrală a meseriilor proiectează o schimbare în serviciul medical al corporaţiilor, anume de a acorda medicilor un onorariu fix — mai mic decît cel de acum — iar în plus vizitele la domiciliul bolnavilor plătite, variînd după zona de locuinţă a bolnavilor.

D. profesor A. Mănescu, delegatul facultăţii de ştiinţi în Senatul universitar a demisionat din Senat.

Consiliul facultăţii respective e convocat pentru astăzi în vederea delegăril unui alt membru în Senat.

Motivul demisiunii ar fi următorul: La cousfătuirea preliminară, la care s'au fixat candidaturile, între cari şi a d-lui Mănescu, au participat 28 profesori. La vot însă d-sa a întrunit numai 14 voturi asupra numelui d-sale.

Asupra împrejurărilor cari au determinat dărîmarea caselor din strada Cuza Vodă 10—proprietatea comunei — în care se află instalată judecătoria ocolului I şi comisia III aflăm următoarele:

Cu ocazia procesului foştilor epitropi ai Sf. Spiridon se ştie că s'a prezentat şi d. Matei Cantacuzino, pentru a lua apărarea celor trei efori. Cu această o caziune d. Cantacuzino a rămas revoltat de starea localului şi s'a mirat cum a putut să rămînă judecătoria atita vreme într'un astfel de local. Tot atunci d sa a ofirmat că nu va tolera o asemenea stare de lucruri şi, reîntors la primărie, a şi redactat ordinul de dărîmare a imobilului, care se află, de altfel, în planul de aliniare, notat spre expropiare.

Au şi clădirile soarta lor...

Din sursă particulară un amic al ziarului, ne informează cum că distinsul nostru compatriot d. dr. Emil Racoviţă, neobosit cercetător pe cîmpul ştiinţei, ar fi luat lăudabila deciziune do a locui în ţară, pe moşia d-sale Şoroneşti, jud. Vaslui, împreună cu soţia şi cu cei 3 copilaşi pe care-i are, între 5 şi 1 jum. ani. D-sa va veni în ţară, regulat în intervalul Mai—Septembrie.

D-rul Emil Racoviţă este fiul defunctului patriot Gheorghieş Racoviţă.

Ministerul de instrucţie a invitat pe învăţătorii, care doresc a contribui la fondul pentru flota naţională, să înainteze ministerului în scris adesiunile lor, fie care în parte.

O adresă a ministerului de lucrări publice adresată azi prefecturei judeţului Iaşi, arată modul în care urmează a se face reînoirile carnetelor de identitate, pentru călătoriile cu reducere pe căile ferate din trei în trei luni.

D. ministru de justiţie a primit demisia d-lui C. Grigoriu, consilier la Curtea de Apel din Iaşi.

Se ştie că d. Grigoriu şi-a înaintat demisia din cauză de sănătate.

Tot în chestiunea furtunoasei şedinţe a senatului universitar pentru recomandarea titularului de farmacologie aflăm că unii dintre d-nii profesori au protestat la minister contra arbitrarei ridicări a şedinţei de către pro-rector.

Au participat la şedinţă următorii d-ni profesori: Em. Riegler, dr. G. Bogdan, V. Negel. C. Thiron, V. Bejan, G. Socor, Em. Puşcariu, G. Demetriade, A. Slătineanu, Amza Jianu, I. Bălăcescu, C. Bacaloglu, C. Parhon şi I. Tănăsescu, iar din partea senatului universitar d-nii: D. Alexandresco, M. B. Cantacuzino, dr. M. Manicatide, dr. N. Leon, P. Bnjor, Ilie Bărbulescu, Aurel Mănescu şi P. Rişcanu.

A doua convocare se va face de către noul rector.

„Sufixele macedo-şi megleno-romîne, de origine neogreacă", e titlul unei foarte interesante lucrări filologice, datorită d-lui dr. în litere George Pascu,

Aceasta este lucrarea prin care d-rul Pascu se va prezinta la examenut de docenţă ce urmează a-l trece în cursul lunei Martie şi e tipărită de Academia romînă.

Relativ la descoperirea cadavrului din Str. Ciurchi aflăm că nici la analiza chimică a organilor defunctei nu s'au găsit indicii de otrăvire.

Singura ipoteză care mai rămîne e ca nefericita Mariea Dogaru a murit prin ruperea unei artere din cauza unei spaime mari.

Consiliul Comunal a fost convocat pentru Mercuri, la orele 3 p. m.

La ordinea zilei diferite chestiuni importante.

Ministerul de instrucţie a aprobat decizia conferinţei profesorale de la liceul naţional cu privire la eliminarea elevului Beram.

Concursul general de oină s'a fixat la 9 Iunie în Constanţa.

Din Iaşi participă liceul internat care a reuşit întâiul în anul trecut şi încă una din şcoli, după alegere.

In ziua de 18 Martie 1913, ora 5 p. m.. se va ţine licitaţie în Bucureşti, la ministerul de răsboi, direcţia geniului pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construcţia unei infirmerii la liceul militar Iaşi din garnizoana Iaşi, în valoare de 32 mii lei, după deviz.

S'au scos la licitaţie, pentru ziua de 27 Martie c., aprovizionarea a 2.220 mc. piatră spartă pentru întreţinere şi noui împietruiri a şoselelor vicinale Iaşi-Bârnova-Dobrovăţ şi Trei Sarmale-Niţelea-Bârnova.

Valoarea de pe deviz este de lei 19. 988 bani 50.

Aprovizionarea a 7 sute mc pietriş şi piatră spartă pentru întreţinere si noui împietruiri pe şoseaua comunală Copou-Alee-Podgorie-Păcurari.

Valoarea de pe deviz este de 9.955 lei.

Licitaţia se va ţinea la ministerul lucrărilor publice şi la prefectura judeţului Iaşi.

Concursul de artă decorativă se vor termina Vineri, în Capitală. Tot atunci se va termina şi concursul de istorie. Unul dintre cei doi candidaţi iaşani s'a retras după examenulîn scris.

„Misterul Camerei Galbene" e spectacolul care va atrage Simbătă seara toată lumea în sala teatrului naţional.

D-na Aglaia Rişcanu, membră în comitetul societăţei femeilor ortodoxe ne roagă să exprimăm mulţumiri persoanelor care au contribuit la succesul serbării organizată de această societate Duminică 23 Februarie în localul şcoalei de fete Al. Lambrior din Iaşi.

D. General C. Musteaţă, comandantul brigăzii a 10-a de roşiori, va fi scos la pensie, din oficiu, pe ziua de 1 April a. c.

Simbătă 3 Martie, orele 10 a. m. va avea loc, la cimitirul Eternitatea parastaul de 40 de zile, pentru odihna sufletului fostului Lt-Col. Manolescu Mladian.

S'a depus la Cameră proectul de modificare al legii supra înscrierii firmelor.

Tot odată a fost depus şi proiectul de lege pentru modificarea art, 2. 3. şi 5 din legea de organizare a personalului administraţiei poştelor şi telegrafelor şi telefoanelor, cum şi a serviciilor dependinte.

Inscrierile la examele particulare se fac după cum am anunţat. Toate cererile să fie trimise din vreme, mai ales ale elevilor cari cer scutirea de taxă de examen la casa şcoalelor. Cu începea re de la 15 Mart Casa şcoalelor nu va mai primi nici o cerere de scutire.

Informaţiuni precise se pot lua şi de la d. Nica, secretarul liceului Naţional.

Apele Jijiei, din cauza ploilor au început a creşte ameninţînd să reverse şesul dintre Ţiganaşi şi Larga.

Şcolare. — D. Teodor Pădure a fost numit ajutor de învăţător la şcoala rurală din comuna Balţaţi-Valea Oilor.

— Ministerul de instrucţie cere suplinitori reuşiţi la examenele de învăţători ajutori, să-i înainteze certificatele medicale de stare de sănătate şi actele de naştere spre a li se putea trimite diplomele de titlurile obţinute.

— D-na Emilia Mărgăritescu institutoare a şcoala primară Carol I, de sub direcţiunea d-lui Luscar Matasariu obţinînd un concediu de o lună, va fi suplinită de studentul Gh. Nicolau.

Astă noapte nişte răufăcători au isbutit să spargă zidul şi să intre în băcănia lui Zalman Fischler din Tîrguşorul Păcurari, furînd mai multă marfă.

Fiind simţiţi pe cînd operau, au fost siliţi să fugă.

Comisarii dispărţirei I a arestat pe Tanase Teleagă, bănnit de autor.

— O altă încercare de a prada via Stocker, a avut loc astă noapte, dar hoţii au fugit după ce s'a tras asupra lor un foc de revolver.

— La moara d-lui Grünspen, din str. Lişman, cîţiva hoţi au încercat să intre şi să fure grâu din magazinul de depozit.

Păzitorul morei însă i-a simţit şi ei s'au făcut asemenea nevăzuţi.

Economice.—Piaţa mondială e staţionară. Ştirile tendenţioase date de unele ziare, n'au influenţat aproape de loc.

Bursa Bucureştilor în ultimul timp se arată satisfăcătoare.

In afară de evenimentele politice, ceia ce influenţează asupra situaţiei generale economice este şi starea sămănăturilor, care mai nicăirea în Europa, nu e prea mult promiţătoare. (America se prevede că va da cantităţi mari de porumb).

Cu începere din luna Martie grupurile emigranţilor evrei vor pleca din nou în fiece săptămînă, prin punctul Burdujeni. In cursul ernei grupurile plecase lunar.

Astăzi a avut loc la oficiul stărei civile, cununia d-lui prof. Ath. Th. Theodorini, fost director al Conservatorului cu gentila şi simpatica d-ră Jeana Herţa.

Martori au fost d-nii inginer Al. Tocilescu şi C. Buţureanu, inspector şcolar.

Doamna Eleonora Bilciurescu a fost numită inspectoare a şcolilor profesionale, din ţară.

Dl. profesor Slătineanu a depus la serviciul sanitar superior raportul privitor la incidentul dintre d-nii Dr. I. Manolescu şi d. dr. Buzenchi medic veterinar. Faptul că s'a dat delegaţiune d-lui dr. Slătineanu şi nu unui domn inspector veterinar se crede că răspunde unei dorinţe exprimată de către autoritatea comunală iaşană care a intervenit la ministerul de interne în acest sens.

Universitare.—In ziua de 13 Martie va avea loc o serată intimă, organizată de centrul studenţesc.

— Următoarele conferinţi seminariale, se vor ţinea în cursul lunei Martie.

— Domnişoara Gisella Klecner studentă a facultăţii de litere îşi va dezvolta în ziua de 15 Martie, conferinţa asupra operilor literare ale lui Schiller, în asistenţa d-lui prof. Traian Bratu.

— D. Dăscălescu îşi va continua expunerea lucrării sale asupra lui Hajdeu ca istoric, la viitoarea şedinţă seminarială a d lui prof. Ilie Bărbulescu.

— Domnişoara Natalia Mărgineanu, va dezvolta la 20 Martie, la d. profesor Petru Rişcanu, lucrarea sa despre viaţa parlamentară în Roma, în timpul republicei.

D-nii Mihail Tomida şi Calistrat Hogaş, au fost chemaţi la ministerul instrucţiunei în interes de serviciu.

Preotul Dăringă din Tg.-Frumos a cerut ministerului să-l sprijine întru înfiinţarea unei biblioteci populare în acel târg.

Preşedintele cercului cultural din Glăvăneşti, d. Ţiţu, a recomandat casei şcoalelor pentru a fi premiaţi, pe învăţătorii I. Corlat din Borsa şi I. Tanase din Vlădeni pentru meritele dovedite cu prilejul serbărilor organizate de cerc.

D. inspector şcolar Ioan Vîrlănescu, va face mîne, Vineri dimineaţă ancheta şcolară din Costuleni.

Cu începere de mîne, 1, Martie, cursurile tuturor şcolilor primare vor începe de la oarele 8 dim. şi vor dura pînă la 11, iar după amiază de la 3—5.

Ministerul instrucţiei a ordonanţat gradaţia d-lui Gregore Tăutu, învăţător din Uricani.

Revizoratul şcolar a înaintat ministerului de instrucţie un tablou de toate şcolile de adulţi din judeţul Iaşi, care au funcţionat în cursul acestui an.

In conferinţa de Simbătă a inspectorilor şcolilor primare se va hotărî definitiv, dacă se va aplica sau uu, cu începere din acest an, oraşul de dimineaţă.

Judiciare.—Un proces destul de interesant prin persoanele cari a jucat rolul de împricinaţi, s'a desfăşurat eri înaintea secţiei a II-a a tribunalului Iaşi.

In urma unei altercaţii ivite între d. Filip Apostol, judecător şi d. Ştefănescu, institutor la şcoala primară „Principele Ferdinand", ambii au apelat la instanţele judiciare.

Judecîndu-se eri în apel la secţia a II-a a tribunalului, a fost condamnat d. Ştefănescu la 1000 de lei despăgubiri şi 500 lei amendă pentru loviri cauzătoare de iucapacitate de lucru iar d. Apostol la 100 de lei amendă pentru loviri simple.

— La tribunalul secţia III-a s'au amînat cererile de declarare în stare de faliment a următorilor comercianţi: C. Ciobanu, B. C. Bercu, H. I. Goldner, G. Kodîr, S. L. Weisman, E. Vornicu, H. Marcovici şi I. Schwartz.

— Secţia I-a a Curţei de Apel din Iaşi a judecat astăzi în apel, cererea de punere sub interdicţie a d-lui Al. Morţun, mare proprietar din judeţul Roman.

In urma unui testament făcut în favoarea unui fiu natural al d-lui Morţun, cîteva rude apropiate şi printre care se numără şi apelantul de astăzi d. Gh. Clopoţel au cerut tribunalului de Roman punerea sub interdicţie a d-lui Al. Morţun.

Tribunalul respingînd cererea, procesul a venit în apel înaintea Curţei noastre de Apel care în urma unei eloquente pledoarii a d-lui Matei Cantacuzino şi Bogza avocat din Roman, s'a respins cererea făcută de apelanţi de a se admite proba cu martori şi a respins ca nesuţinut apelul.

— La s. II a Curţei de Apel se va judeca mîne contestaţia făcută de d. Veniamin Costacse contra deciziei Curţei de Apel din Iaşi, în procesul cu d-na Ana Tataru.

Neîntrecutele filme daneze, al căror privilegiu de reprezentare este concesionat numai teatrului cinematografic Pathé-Freres din sala Circului Sidoli, rulează regulat pe ecranul zisului cinematograf.

In noul program de astă seară Joi se reprezintă „Fiicele Căpitanului" o splendidă şi incomparabilă desfăşurare a cărei acţiune se petrece în mare parte în plin aer şi în largul mărei Nordului. Rolurile sunt interpretate de ansamblul artistic al scenelor scandinave.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară Joi:

Din domeniul electricităţei, experienţele lui Franklin, paratonerul etc.

Atena, capitala Greciei. Scene şi vederi de escursiuni.

Trio Hamelin. Scene artistice de varieteu.

Din poznăşiile lui Villy, scene foarte comice.

S'a intercalat în programul de astă seară Joi: Vocea Pădurei, piesă splendidă în două părţi. Darul de serbătoare (două acte) etc. etc. etc.

Noul program viitor se reprezintă: Vineri 1 Martie cu un splendid film danez.

Duminecă 3 Mart, 2 matineuri (la 3 ore şi 5 3/4) şi reprezentaţie serală cu program nou duminical.

La al doilea matineu se va readuce: Micul Jack sau „Ultima zi a unui condemnat la moarte" după Jules Claretie.

Tramvaiele electrice din Iaşi

Aduc la cunoştinţă că sînt cîteva locuri vacante de conductori şi manipulanţi.

Condiţiunile de admitere:

1) Etatea pînă la 30 ani.
2). Satisfăcut legea recrutărei.
3) Certificat de 4 clase primare.
4) Certificat de bună purtare.
5) Garanţia 200 lei.

Ofertanţii se pot prezenta Direcţiunei în fiecare zi între orele 10—12 a. m.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 28 Februarie

Noua lege de organizare al armatei

In chestia diferendului

Bucureşti. — In cercurile diplomatice, se asigură, că nici o ştire positivă nu se va putea afla din Petesburg, înainte de finele lui Martie stil nou. Aceasta din cauză, că trebue să treacă un timp, până ce ambasadorii, obţinând toate lămuririle şi documentele necesare, vor fi puşi în situaţie de a începe mediaţiunea.

De la consiliul superior al agriculturei

Bucureşti.—D. Petru Poni, a fost pus din oficiu, în retragere, pentru limită de vrâstă, din postul de preşedinte al consiliului superior al agriculturei.

Bursa pe ziua de azi

Bucureşti.—In urma ştirilor liniştitoare din centrul Europei, bursa din Bncureşti a fost fermă azi.

Aceiaşi constatare s'a făcut şi la bursele din străinătate.

Turcii vor să încerce o eşire din Adrianopol

Constantinopol. — Se afirmă, că Sucri-Paşa va încerca din nou o eşire din Adrianopol. El va fi ajutat de trupele din Ceatalgea.

Impacarea între junii şi liberalii turci

Bucureşti. - Ştiri sosite aci, din Constantinopol, arată, că o împacare a intervenit între junii turci şi partidul liberal, în aşa fel că se va constitui un nou guvern comun, care să aibă ca îndatorire încheiarea păcei.

Testamentul lui Gh. M. Filipescu

Bucureşti. — La Tribunalul comercial s'a deschis azi testamentul lui Gh. M. Filipescu, care a lasat o avere de 8 milioane.

Lagatar universal e d. N. Filipescu, Ministru de domenii.

Testatorele roagă pe Principesa Maria să primească drept amintire frumosul parc şi castelul din Copăceni.

Eforiei spitalelor civile îi lasă două imobile şi moşia Sapaca din judeţul Buzeu.

Ministerului de culte lasă un imobil din Calea Victoriei şi 300,000 lei în numerar, în scop de construcţiuni şcolare.

Marea sa bibliotecă o lasă Academiei.

Testamentul mai prevede numeroase legaturi pentru rude şi cunoscuţi.

Consiliul de miniştri

Bucureşti.—Aseară la orele 5, s'a ţinut un consiliu de miniştrii, sub preşedenţia d-lui Titu Maiorescu.

Consiliul a terminat discuţia cu privire la proectul de reformă a legei pensiilor militare.

Apoi consiliul s'a ocupat şi a terminat discuţia cu privire la proectul de lege asupra reangajaţilor, ce se va prezenta parlamentului zilele aceste.

După noua lege, plutonierii reangajaţi se bucură de mari avantagii, iar anii de pensie se reduc la 42 de la 46 ani.

Consiliul nu s'a ocupat de chestiile externe.

Noua lege militară

Bucureşti.—La ministerul de războiu, se lucrează actualmente la noua lege a reorganizărei armatei.

După această lege serviciul militar, pentru toate armele, va fi redus la 2 aui de zile.

Prin noua lege însă dispar toate privilegiile şi dispensele de pînă acum, aşa că serviciul militar îl vor face toţi tinerii, fără nici o excepţiune.

D. Daneff la Petersburg

Sofia.—Doctorul Daneff va pleca zilele aceste la Petersburg, pentru a lua parte ca delegat al Bulgariei, la conferinţa ambasadorilor.

Medalie pentru servicii sanitare

Bucuresti.—La ministerul de interne, s'a cerut o medalie, ce urmează a se da acelora cari se vor distinge pe tărîmul higienei publice, în combaterea epidemiilor şi altele de acest fel.

Medalia poartă în efagie portretul M. S. Reginei, îngrijind pe un rănit.

Sănătatea Papei

Roma.—Ziarul „Obsservatore romano" declară că Papa s'a făcut bine.

Proiectele militare germane

Berlin. — Miniştrii statelor confederate au deliberat eri şi azi sub preşedenţia cancelarului despre proectele milităreşti, despre mijloacele de a acoperi cheltueli trebuincioase, care au fost aprobate în unanimitate.

Chestia diferendului romîno-bulgar

Aproape 600 de cetăţeni bulgari din Silistra, Balcic şi împrejurimi vor sosi diseară la Sofia spre a stărui pe lîngă guvern să nu consimte la cesiunea acestui ţinut.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a IV-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

20,000 lei No. 42,307.
10,000 lei No. 27138.
3,000 lei No. 21,888.
1,000 lei No. 633.
500 lei No. 41063, 44905, 19018, 51060, 55097.

ANUNCIU

Lucrătoare care ştiu să lucreze ciorapi la Handstückmaschine (naşini manuale de împletit) găsesc de lucru continuu şi contra unei plăţi bune la fabrica de tricotage „Moldova" Şoseaua Naţională.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consull. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

De Inchiriat *un birou compus din 3 odăi, în strada Gh. Mîrzescu No. 17. A se adresa la dl. Max H. Goldner în acele case, etagiul de sus.*

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

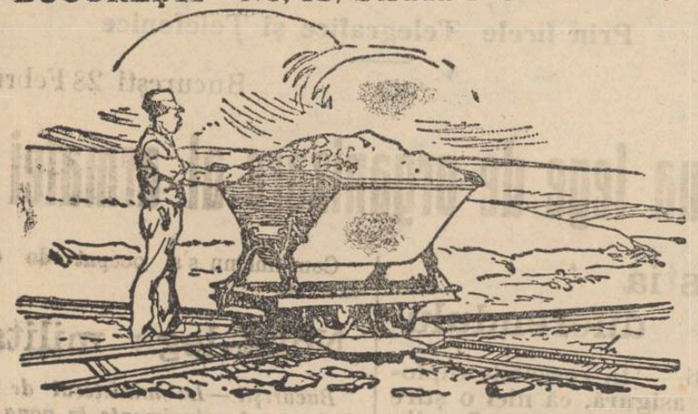

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transporţi de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] Nevralgiile cele mai grele de [illegible], Migrenele, Cefaleea, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice [illegible] tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la rînd. In diua cea d'antîiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la ameaz, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro ugurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la deşun, şi unul la cina, séra. Nu trebue de la mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, à PARIS, cari se pot găsi la toţi farmacişti şi farmaciste.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Diabet.

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Regale Române, Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin miresul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polite de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

Pentru Nuci Romînesti

caut REPRESENTANŢA unei firme de încredere şi de primul rang. — Clientela, engrosişti.

GEORG KOSSAK, Königsberg 1 | Pr (Deutschland)

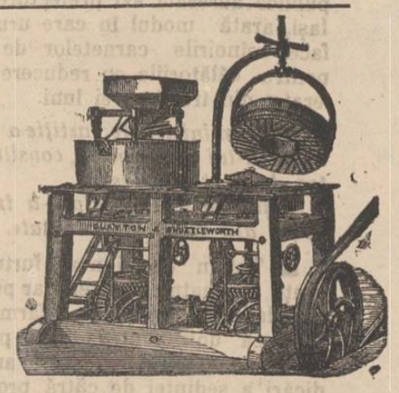

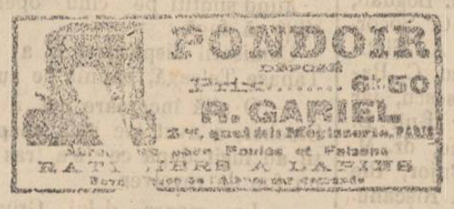

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **îngheţului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte— Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu **copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris.** — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc **nici un dată righ**ieli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în forte scurt temp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacônele cari pórta, pe invelisul de afară, *semnatura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*

Si în tôte principalele Pharmacii

UNDE SE POT GĂSI ASSEMENEA SI

CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES

intrebuinţate în

SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1821 — Sîmbătă 2 Mart 1913

INVINȘII

Cu gîndul curat și cu sufletul deschis salut în numele „Opiniei“ apariția noului confrate „Cuvîntul“. Incredințat de rolul educativ al presei, cred că un organ de publicitate mai mult, e cele mai adeseori, o forță politică și intelectuală mai mult.

Imi pare numai rău că situația pe care o avem unii față de ceilalți e așa, că nu ne găsim nici în tabere potrivnice și nici cu desăvîrșire alături. Că între noi fiind lucruri cari ar trebui să ne apropie și lucruri care totuși ne despart, nu ne putem deci socoti, nici buni prieteni și nici vajnici dușmani.

Situația e de sigur delicată, pentru a nu zice falșă; căci între cele două hotare de unde se încheie prietenia și de unde pornește vrajba, locul e prea strîmt pentru a ne putea mișca în toată voia.

Să ne lămurim totuși de la început.

Ce vrea „Cuvîntul“?

Intîiu, ce nu vrea.

„Cuvîntul“ nu vrea pe „triumfătorii“ zilei. Vremurile sunt înjositoare, zice d. Arion; lumea nu pricepe onoarea. Triumfătorii sunt mediocritatea morală tolerată și temută.

„Cuvîntul“ nu vrea acțiunea politică a acestora. Această acțiune ar fi trebuit să reînvie gloria noastră militară veche; ea n'a reînviat-o din lipsă de îndrăzneală.

„Cuvîntul“ nu vrea ca procesul de reîntregire a organizațiilor conservatoare să mai puie față în față individualitățile care aspiră la supremația politică și la conducerea acțiunei comune.

Toate acestea „Cuvîntul“ nu le vrea și nu le vrea, hotărît și limpede.

„Cuvîntul“ însă vrea și în mod pozitiv ceva. Ce anume, d. Arion n'o spune, dar o lasă numai a se înțălege din viziunea cu care ne evocă măreața figură a bătrînului solitar, singurul care ar fi putut „să fixeze destinul nestatornic de partea Romîniei.“

Poziționea e deci hotărît ostilă, și „Cuvîntul“ începe prin a fi tăios și rece. Dece?

Chipul său de a privi lucrurile pune în evidență o stare sufletească precisă: vorbind de triumfători, d. Arion pare a vorbi în numele unor învinși, sau mai bine a unor... deziluzionați.

Atitudinea se explică dar, ea nu însamnă revoltă, și revolta ar fi ceva nobil și măreț; ea înseamnă supărare, nemulțumire amărăciune, năduf.

Și atunci se explică de ce „triumfătorii“ sînt oameni „cari n'au cinste, și nu știu ce este cinstea“, cu toate că nimic nu s'a schimbat în sufletul lor din vremea cînd învinșii băteau același drum cu ei; și de ce amiciția lor, care astăzi se impune celor mulți ca o tristă necesitate, altă dată era lucru de oare-care preț, cum ar fi și astăzi, de sigur, dacă ceva s'ar putea schimba în situațiunea lucrurilor și a oamenilor.

E lesne de înțăles iarăși de ce „Cuvîntul“ ne vorbește de vechea noastră glorie militară, mai înainte de a aștepta să vadă rezultatul politicei de pace și de demnitate a acelora cari au răspunderea situației. „Cuvîntul“ nu poate accepta această politică, aprioric și din principiu, și pentru că atitudinea sa are nevoe de o aparență de strălucire, ne vorbește cu duioșie de gloriile apuse.

Tot astfel nu pot fi mulțumiți nici de aspirațiile bine legitimate ale acelora, cari simt că vocațiunea lor îi cheamă la conducerea destinelor partidului, pentru că nu pot, nu trebue să se arăte mulțumiți de nimic. Și de aceea evocă figura d-lui Carp, devenită pentru „Cuvîntul“ un simbol, — simbolul sacrificiului, al izolărei și al ingratitudinei. Păstrînd proporțiile, situația d-lui Carp e situația fie-căruia din cei 22 de semnatari ai procesului-verbal. D. Carp a perdut șefia partidului și cinstea de a hotărî la viitorul țărei în aceste vremuri grele; cei 22, au perdut de asemeni situația dobîndită, sau situații la cari au năzuit...

Iată ce e, ce simte și ce vrea „Cuvîntul“. Procesul-verbal afirmă și alte motive ale apariției sale. Pe tema lor am putea fi alături.

Putem însă nădăjdui acest lucru?

E. Herovanu

NOTA ZILEI

Patru cotidiane!

De astăzi înainte, dacă va vroi cineva să designeze o caracteristică a lașului—va spune că—este orașul celor patru cotidiane.

Cu adevărat—a doua Capitală a țării! Căci nici un alt centru românesc n'ar fi în stare să alimenteze și să... digereze la rîndul său un astfel de număr de foi zilnice.

Patru cotidiane!

Nu fără oare care spaimă ne gîndim de perspectiva Iașului de mîne, în care cel mai neînsemnat fapt-divers, va apărea tipărit de 4 ori, în 4 diverse tipografii, cu 4 varietăți de caractere, tras la 4 mașini osebite, strigat de 4 ori, în diferite tonuri de băieții vînzători.

...Sărmanii vînzători! Să alerge în atâtea ateliere, depărtate unul de altul, ca să apuce tiragiul fiecăruia dintre cele 4 cotidiane, să ofere, pe rînd, trecătorilor atîtea... titluri—cari nu sunt titluri de rentă și nici rentabile nu sunt—ce supliciu!

Dar Iașul va deveni un oraș interesant,—orașul original în care, bună-oară, elevul reușit la un examen va fi publicat de 4 ori în seziunea de examen și așa mai departe...

Iar unii corespondenți ai gazetelor cotidiane își vor vedea munca îngreuiată, fiind nevoiți să-și caute sursele de știri în atâtea ziare zilnice și să alerge la telefon cu... patru cotidiane în brațe...

Situația devine într'adevăr surmenantă!

A cere și a avea

O informație a ziarului spunea, în una din zilele aceste, că, locuitorii de pe Nicolina—acei de dincolo de bariere veche bine-înțeles—vor adresa consiliului comunal cererea ca, în eventuala convențiune cu tramvaiul electric să mențină condițiunea prelungirei liniei de tramvai, așa cum s'a fost propus în caetul vechiu de sarcini.

Știm că, mai cu samă din cauza dificultăților ce se întîmpină din partea căilor ferate, s'a părăsit ideea unei prelungiri în acea parte a orașului, de altfel mai puțin populată și frequentată decît Socola și Copoul. De aceea nu asupra faptului însuși al construirii de noui linii, stăruim aci, dar asupra faptului celuilalt, mai de mică importanță în aparență, dar mai însemnat după părerea noastră,—că populația din partea locului cere linii și vagoane.

Se prea poate că obstacole și considerațiuni tecnice să se opună la realizarea dorințelor populațiunii de pe Nicolina. Dar numai gestul de a fi cerut — e un merit și un exemplu, care se cuvin a fi lăudate.

Sunt multe lucruri pe cari le-ar fi putut, mai de mult ori mai de curînd, să le ceară cu succes locuitorii diverselor cartiere iașane, rămase pînă astăzi într'o deplorabilă inferioritate, într'o inexplicabilă stare de negligență. Firește, administrațiile și împrejurările sunt adeseori de vină. Dar nu mai puțin vinovați sunt și oamenii din partea locului. Să fi cerut mereu, cu glas tare — și ar fi fost ascultați, ar fi trebuit să fie ascultați la urma urmei...

Vremea încă nu-i pierdută. E o datorie cetățenească să atragă luarea aminte a conducătorilor; o datorie—de a cere să se țină samă de ei Dacă vor obținea numai o parte din doleanțele lor, încă e o operă de educație socială importantă, deprinderea de a cere, știința de a cere. Insă-și Evanghelia ne-o spune;

— Cere și ți-se va da!

Succese polițienești

Nu știu dacă poliția din Iași a înregistrat un succes cu arestarea brutarului Bărcă, în senzul ca acesta să fie în adevăr autorul, atît de mult căutat, al crimei din strada Italiană. Ori cum însă, a pus capăt operațiunilor unui îndrăzneț spărgător.

In schimb, polițiile din străinătate, au știut să obție în adevăr cîte-va mari succese, pe tărîmul urmăririlor unor vestiți făcători de rele.

Așa poliția din Bruxela, a arestat eri pe Nestor Vilmar, celebrul falsificator de acțiuni de căi ferate. Falsurile sale se urcă la 40 milioane. Se credea că se află prin America, însă Vilmar se găsea ascuns în orășelul Lion. In geamandauul seu s'a găsit rotunda sumă de 5 milioane în aur.

Poliția din Berlin, a arestat eri pe Erich Schroder, care a defraudat Banca din Dresda cu 100,000 de mărci, falsificînd un cec, pe care l'a incasat cu o îndrăzneală uimitoare.

Schroder tocmai sosea din Constantinopol și fără parale,—căci întreaga sumă o cheltuise cu o dănțuitoare îngerească. Abia sosi și poliția berlineză puse mîna pe dînsul. Schroder este un om cult și a fost multă vreme funcționar la Banca Orientului.

In fine succesul cel mai mare aparține poliției pariziane, care a arestat pe Lacombe, unul și poate cel mai de căpetenie din banda automobolistă. Lacombe privea la mișcarea din bălciul, ce se ține acum în cartierul La Vilette. El n'a opus nici o resistență. Bine înțeles, că la perchesiție, s'au găsit asupra lui trei browninguri și pregătise poate bombe explosibile.

D.

ARTA DECORATIVĂ

In minutul cînd scriu aceste rînduri, mă și gîndesc la ce are să li se întîmple. Li se va imputa că sunt scrise de un necompetent.

De aceea voesc ca să apuc eu înainte. Da, nu posed acel stoc... de cunoștințe deosebite cari fac pe specialistul în artă.

Insă o lucrare artistică impresionează nu numai pe artiști, pe specialiști, ci și pe marele public. Or, cel ce scrie aici este marele public.

Negreșit altfel simte impresiunile specialistul, altfel le înțelege publicul. Dar, de multe ori nici acesta cu bunul lui simț, nu se înșală. Am făcut această mică introducere pentru că voesc a vorbi de o expositiune artistică pe care am vizitat'o la Ateneul din București.

Pentru catedra de pictură decorativă din Iași, se presintă mai mulți candidați. Ei au expus lucrările lor în rotunda Ateneului, și deci ori cine poate merge să le vadă și să aprecieze.

Cel ce știe acest lucru, că adică e vorba de o catedră de pictură decorativă, cum intră în sală și observă expoziția, vede că acel care s'a menținut pe acest teren, care a expus numai lucrări apropiate este V. Costin, maestrul de Desemn de la Liceul Internat din Iași.

Va vedea că tablourile expuse de dînsul, atît ca concepțiune cît și ca execuțiune sunt proprii.

Examinîndu-le de aproape se convinge din ce în ce mai mult că Costin a reușit să închege sub cea mai luminoasă și mai vie coloratură, desemnuri cu deosebite motive naționale. Finețea cu care apoi sunt trase toate liniile, ghibăcia cu care se întretae pentru a da naștere fie unei figuri, fie unui desemn reprezintînd o floare, o frunză etc. arată pe artistul desăvîrșit.

Nu cred să greșesc dacă susțin că de ce privești mai mult acele lucrări, de ce ele te rețin pe loc și te fac să treci un timp plăcut, constituind o adevarată recreațiune mintală și sufletească.

Lucrările lui Costin poartă pecetea unei concepțiuni originale, dar concepțiuni ale unui artist unite cu o execuțiune desevîrșită, execuțiune de adevarată mînă de maestru.

Nu se poate negreșit trece cu vederea și expozițiile celorlalți artiști, cunoscuți.

Lucrările d-lui Ținc, de exemplu, pe cari de altminterea cunoscătorii le-ar putea aprecia ca foarte lăudabile, esă din cadrul acelora asupra cărora comisiunea numită de ministru va avea să se pronunțe. In adevăr d sa a expus deosebite tablouri dar mai ales portrete, ori adevarate tablouri de pictură, dar nu de artă decorativă.

Acele ale d-lui Roguski au mai mult aerul unor copii, unor imitațiuni și pare că le-ar ședea mai bine să fie considerate ca lucrări pentru decorarea unei coperți de la o carte, ca embleme, ca afișe ori reclame.

In ori ce caz coloritul lor nu e așa viu și atractiv.

In expoziția pictorului Gheorghiu, mi s'a spus că sunt lucrări de ale unor elevi a școalei unde dînsul e maestru și în adevăr că așa se prezintă ele.

Dar nici nu s'ar putea socoti ca fiind un tablou artistic, de exemplu, reprezentarea unei fabrici. Aceasta poate fi lucrare de fotograf. — fotografie colorată — dar nu operă de artist cu pretențiuni de originalitate.

Lucrările d-lui Teodorescu Sion au ceva din arta decorativă. Impodobirea prea încărcată a subiectelor, pretențiunea ca totul să fie grandios, impozant, face ca lucrările să fie greoae, și să nu simți aceiași plăcere, aceiași atracțiune, care te izbește în simplitatea, ordinea sistematică și bunul gust al unui V. Costin. Pe Teodorescu Sion îl vor înțelege cîte-va spirite anume pregătite, pe V. Costin îl va înțelege și marele public. Și pentru aceasta trebue să lucreze un pictor.

Aceste impresiuni le resimt toți cei ce vizitează citata expoziațiune. Noi, trebue să ne bucurăm că un fiu al Iașilor, V. Costin a putut atrage nenumarate sufragii — sufragii ale publicului, bine înțeles — în favoarea lui.

Pentru că din cîte am putut simți eu personal, din ceia ce am putut culege ca auzite de la alții, rămîne un fapt cîștigat și anume că Costin e un artist, iar prin lucrările ce a expus a dat măsura puterii lui de concepțiune și executare.

Acest artist promite și e bine să fie pus la desemn să execute cît mai mult din ceia ce promite.

V. I. Radu.

OAMENI ȘI LUCRURI

Drama unor manuscrise

Sentimentul capabil de a inspira pe scriitori—și cu deosebire pe scriitorii dramatici—nu este acel unic și etern: iubirea. Firea omului, complexă, bogată, oferă destule alte manifestări, — nuanțe de sentimente, cari pot da scriitorului un material bogat pentru brodarea unor întinse conflicte dramatice. Ne gîndim la toate aceste în legătură cu actualitatea teatrală a zilei, „Misterul Camerei galbene“ în care intervine, între multe alte peripetii, epizodul unor manuscrise dispărute. Nu pentru că eroul cel mai simpatic al piesei este un ziarist — îndemânaticul, aproape genialul Rouletabille. Nu de manuscrisele lui reportericești este vorba și nu dispariția și regăsirea lor vor emoționa publicul. Ci este vorba de opera monumentală a unui savant, bătrînul Stangerson.

Pe manuscrisele prețioase ale acestuia caută—și izbutește—să pună mîna banditul Larsan pentru a-l sili, în caz de nevoie, să consimtă la căsătoria lui cu tînăra Stangerson—fiica savantului și colaboratoarea lui,—ori—mai drept—s'o decidă pe aceasta să-l „iubească“, revenind la iubirea dintăi, care-i adusese o îngrozitoare decepțiune sufletească.

In acele scumpe manuscrise e cuprinsă toată viața de muncă și de sacrificii a învățatului, care trăește într'o izolare deplină, în laboratoriul său din fundul unei păduri, însoțit numai de fiică-sa și de devotatul său servitor.

Și banditul sentimental, strămutat din America în Franța — unde a ajuns șeful „siguranței“ publice—pricepe că acolo ar fi punctul slab, prin acea parte ar putea să exercite presiunea cea mai eficace și —în puterea unei extraordinare abilități, care rivalizează cu măiastra fantazie a autorului—reușește să fure manuscrisele acele, pentru ca drama să se desfășoare în plinătatea ei, spre un senzațional deznodămînt.

Dar nu numai în „Misterul Camerei galbene“ ne întîmpină o tragedie a manuscriselor. Și în viață și în literatură ea se înfăptuește adeseori, — sub forma tragică ori comică. De aceea ne vom opri încă o clipă asupra ei.

Rodion.

ECOURI

Operațiunile comerciale ale portului Odesa au suferit o simțitoare scădere în anul 1912.

Valoarea exportului n'a atins de cît 175 milioane franci pe cînd în 1911 a fost de 297 milioane.

Importul are un minus de 12 milioane față de 1911.

Cauza acestei scăderi este datorită: recoltei slabe ce s'a făcut în regiunea sud-estică; noua calitate a grînelor și a legumelor din cauza marei cantități de ploae ce a căzut în timpul recoltei; și transportul anevoios tot din pricina ploilor.

Starea generală nu indică semne de îndreptare. Sămănăturile de toamnă sunt în mare parte compromise, Ogoarele de sfeclă se prezintă slab. Distilăriile de zahar își concediază lucrători.

Mersul general al afacerilor e în descreștere; se semnalează multe falimente.

Băncile au lipsă mare de numerar.

*

Celebrul director al Operei din Monte-Carlo, *Raul Gunsburg*, va face să se cînte pe această scenă o nouă operă muzicală a sa, intitulată *Veneția*. El spune că de mult se hotărise să scrie cinci opere, în care să facă să se miște omenirea întreagă și toate visurile ei. Anul trecut *Ivan cel Mare* operă istorică a obținut un mare succes și acelaș lucru se așteaptă și de la noua „Veneția“ comedia întregei omeniri cum o numește autorul ei.

O PROBLEMA

Dacă datorită faptului că era situată în Iași, Universitatea noastră a fost adesea dată uitării, dacă de multe ori a fost nevoe de puternice intervenții pentru ca cei din Capitală să-și îndrepte privirile asupra lipsurilor de care suferea și mai suferă încă această Universitate, totuși pe lîngă aceste nesjunsuri, ea era lovită și de pe urma unei puternice neînțelegeri ce se ivise printre profesorii universitari.

Datorită unei interpretări greșite a atribuțiilor rectorale, datorită unei fundamentale deosebiri de vederi între senatul Universitar și fostul Rector asupra principiilor de administrare a intereselor înaltei instituții culturale, Universitatea noastră devenise centrul unor neînțeleger care izbucneau adesea, împedecînd astfel bunul mers al acestui focar de cultură.

Dacă aceste neînțelegeri trăiau de mult timp în sînul universității ele însă nu s'au manifestat mai zgomotos de cît cu ocazia unei alegeri la societatea studențească.

Deși firește că nimeni nu va putea considera că această chestiune este cauza fundamentală a conflictului universitar, totuși ea a colaborat la accentuarea acestui conflict și din acest punct de vedere prezintă o oare-care importanță.

Adesea ori s'a discutat necesitatea unor asociații studențești și dacă accastă necesitate a fost justificată prin motive mai mult sau mai puțin serioase, totuși niciodată cei chemați să dea viață acestor societăți, n'au dat vr'o importanță organizărei lor.

Datorită însă acestei lipse de organizare serioasă, toate aceste asociații studențești ce-și aveau scris pe frontispiciu apărarea intereselor superioare ale studențimei universitare, deveneau curînd adevărate cluburi politice ce și închinau activitatea, pentru apararea intereselor vr'unui om politic, care datorită poate faptului că era și profesor universitar, putea să exercite asupra tinerilor suflete o puternică influență.

Aceasta a fost rezultatul pe care l-a dat de-alungul vremurilor, diferitele societăți studențești ce-au apărut în orașul nostru.

*

Dacă însă unii din conducătorii sufleteşti ai tinerimei studioasee găsea în ele o favorabilă ocazie de a pescui în apă tulbure, dacă anumiţi profesori căutau să-şi formeze din studenţime un pedestol politic pentru a-şi putea satisface ambiţiile personale, totuşi acest amestec al politicei în mijlocul studenţimei fiind dăunător ei, cei însărcinaţi cu formarea caracterelor în Universitate, ar fi trebuit să vadă în această stare de lucruri un adevărat pericol pentru tinerimea studioasă şi să caute a'l înlătura cît mai curînd.

Dacă în adevăr se mai simţea necesitatea acestor asociaţii studenţeşti, ele însă trebuiau ferite cît mai mult de influenţe politice.

Puse astfel la adăpostul oricăror tentaţiuni, conturînd spera lor de activitate, menţinînd-o numai pe teren cultural şi supraveghindu-le de aproapr, zisele societăţi îşi vor putea îndeplini menirea lor.

Această chestiune însă formează o problemă mai mult, de care noul Rector împreună cu senatorii universitari se vor ocupa, pentru a-i găsi o soluţie potrivită cu interesele studenţimei. **X.**

Luptele din Ungaria

De un an de zile încoace, partidele politice din Ungaria, duc o luptă uriaşă pentru punerea în practică a principiilor politice şi sociale. In special socialiştii au făcut toate sforţările în scop de a zădărnici votarea proectului de reformă electorală, care s'a arătat cu totul reacţionar, căci odată votat acest proect, se va fi pierdut pentru multă vreme momentul proprice de introducere a votului universal integral. Ori-ce s'ar zice, vremile cer pentru toţi dreptul de a participa la viaţa publică şi muncitorii maghiari, pătrunşi de acest fapt, depun sforţări uriaşe pentru cît mai multe revendicări democratice, spre binele obştesc.

Sunt încă proaspete în memorie luptele de stradă din anul trecut şi scenele acestea violente erau să se repete acum de curînd. Opoziţia însă n'avea un plan de luptă unitar şi greva generală plănuită de partidul social-democrat a fost contramandată. Desigur spiritele nu au fost deajuns de coapte şi o pornire pripită nu poate aduce de cît jertfă prea mare pentru un folos infim. Calea reformelor nu poate fi bătută de cît în margenile unei evoluţii naturale şi prin urmare reforma sistemului de vot trebue să treacă prin faze intermediare pentru putinţa unei funcţionări cu deplin succes.

G.

INSEMNĂRI

MĂRŢIŞOR

Fiorului care străbate cea întâi zi de Primăvară îi răspundem cu un zimbet de salutare pentru natura reînviată.

Intâi Mart mai are şi o altă însemnătate: e o zi de serbătoare fetişistă în care adoratorii acestui cult au libertatea de a-şi rosti toate secretele a-şi exprima toate dorinţele prin simboluri.

Contemplaţi!:

Fericirea caldă, duioasă, nemărginită, ce cuprinde fiinţa fetiţei sarace care primeşte: o cruciuţă de tinichea argintie s'au o ancoră sacă de celoloid.

Tresărirea somnoroasă, resemnată a seţiei care primeşte dela barbatul ei—de o fidelitate îndoelnică—: o foae de trifei... în email.

Emoţiunea voluptească a unei pasionate amatoare de amulete, care primeşte—după un vechi obicei — un peştişor aurit.

Discreta încîntare a doamnei care a primit dela un amic al soţului un breloc complicat, de gust, cu inscripţiea: „Les trois amis".

Neînţăleasa mulţumire a celei blonde care primeşte dintr'o mînă disperată: o inimă bătută'n pietre... scumpe.

Nebunatica explozie de bucurie a unei brune care primeşte odată cu un zimbet semnificativ: un şărpişor cu ochi de smarald verzi ca... speranţa.

Observaţi!:

Aerele de sfidare, arnncate dintr'o lojă de teatru, unde se vede nn piept—ce bate ca al unui purtător de trofee—pe care, strălucesc la lumină, nenumărate bucăţele de metal şi de cristale.

Ochii înlăcrămaţi, vocea stînsă de durere a unei copilite care rosteşte suspinînd şi peltic: — „eu n'am mărţişor, mamă".

. . . . . .

Din valmăşagul acesta de senzuri cine ar mai putea desluşi astăzi, semnul originar al mărţişorului?

Românii aveau încîntătoarea deprindere, de a dărui tinerilor, cînd împlineau majoratul: un ban de argint atîrnat de un fir alb şi roş,—ca o urare: argintul însemna: curăţeniea; alb—roşul: sănătatea.

Primitorul acestui dar îl purta la piept pînă putea să-l depună pe ramura celui întâi trandafir înflorit, ca o salutare poetică adresată Primăverei.

I. P.

Epitropia Generală
a
Casei spitalelor şi Ospiciilor
Sf. SPIRIDON DIN IAŞI

Face cunoscut că în ziua de 15 Iunie 1913, în localul Colegiului Medical din Spitalul Central Iaşi, se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a postului de Medic Primar al Ospiciului Galata, pendinte de această Casă.

Domnii Medici care doresc a concura pentru acest post, sunt invitaţi a se adresa Epitropiei Generale a Casei Sf Spiridon din Iaşi, cu zece zile libere înainte de ţinerea concursului, cu cereri înscrise, care vor fi însoţite de titlurile şi actele ce posedă, precum şi lucrările ştiinţifice tipărite ce au făcut pînă acum, conform prevederilor regulamentului de concursuri din 23 Ianuarie 1912, publicat în Monitorul Oficial No. 236 din 27 Ianuarie 1912.

No. 1219.

Scrisori din Bucovina

De la corespondentul nostru special

Ce este cu demobilizarea?

Un discurs oportun al ministrului de războiu german Heringen. — Căderea Ioaninei.—Turcia pe marginea prăpastiei.

Cernăuţi, 26 Februarie.—Despre chestia demobilizării nici azi încă nu se poate comunica ceva precis — mă asigură un înalt personagiu — Austro-Ungaria şi Rusia negociază despre forma retragerei trupelor de la frontiere, ca şi cînd în urma unor comanicate scrise pe hîrtie, frigurile războiului vor fi întru cîtva ameliorate. In timp ce opinia publică aşteaptă nerăbdătoare ucazul Ţarului, relativ la retragerea trupelor ruseşti de la frontierele noastre, ministrul de războiu german d. Heringen ţine un discurs oportun în parlament, cu ocazia discuţiei bugetare, pentru susţinerea proiectelor sale militare, cari sunt îndreptate contra Rusiei.

Nu va surprinde de sigur pe nimeni din acei cari cunosc afacerea crizei europene, cînd Germania în aceste momente de grea cumpănă pentru criza orientală îşi schimbă atitudinea faţă de Rusia şi vede lucrurile altfel de cum le-a văzut în urma zilelor din Potsdam şi Balteschport. Noul proiect militar german, se va arăta de sigur ca cea mai strălucită măsură contra expansiunilor ruseşti.

*

Căderea Ioaninei, capitala Epiriei, după mai multe Luni de apărare strălucită, care a necesitat grecilor sacrificii imense, este pe lîngă capturarea Salonicului cel mai mare succes pe care l'au putut înregistra grecii în actualul războiu.

Entuziasmul grecilor în această privinţă e din toate punctele de vedere explicabil, dar cu toate acestea căderea Ioaninei a produs în Europa o impresiune nu tocmai bună. Părerile sunt diferite. Cea mai verosimilă este că căderea Ioaninei, va produce Europei un nou conflict, aceasta din următoarele cauze: Ioanina este locul principal al Albaniei de Sud, cum Scutari este locul principal al Albaniei de Nord. Austria şi Italia doresc ca Ioanina să nu fi ruptă din corpul nouei Albanii întocmai cum doresc ca Scutari să fie lăsată albanezilor.

Capturarea Ioaninei va sili pe Austria şi Italia să intre în acţiune şi să aleagă: ori sacrificarea unei porţiuni teritoriale a Albaniei ori gonirea Grecilor din oraş.

Prio aceasta problema Albaniei intră într'o fază acută şi iată un nou conflict european în perspectivă.

*

Marile puteri vor să mijlocească pacea.

Dar cum realizarea unor intenţiuni bune cere meditaţiune îndelungată, în acest timp carul politicei Turciei pe care s'au instalat cu forţa tinerii turci, alunecă din ce în ce mai mult pe povîrniş. Machmut Şefchet Paşa a ajuns astă zi în aceiaşi situaţie critică în care se aflase predecesorul sau Kiamil, bătrînul şi profund cunoscătorul diplomat turc, care a fost înlăturat de mîna brutală a lui Enver Bey de la guvern.

Schimbarea de regim prin violenţă a fost făcută din cauză că bătrînul Kiamil conştient de realitatea lucrurilor a voit să se supuie situaţiei şi să mai apere ceea ce credea că se mai poate apăra pentru Patrie şi popor.

Această intenţiune onorabilă a unui bătrîn diplomat a produs o indignare generală în rîndurile tinerilor turci, care în plină furie s'au năpustit asupra lui silindu-i să le predeie lor situaţia, cari sunt mai energici şi vor şti să obţie pentru Patrie ori o pace cinstită ori o învingere onorabilă.

Rezultatul se ştie.

Bătrînul Kiamil s'a retras şi acum priveşte mîhnit la soarta patriei sale, care nu numai că nu a fost salvată, dar se află chiar pe marginea prapastiei.

Toate opintirile tinerilor turci au ramas zadarnice sau în cazul cel mai bun au putut numai reîncepe din nou un război sîngeros care a costat iarăşi mii de vieţi omeneşti ale greu încercatului popor.

Nu e vorba acţiunea tinerilor turci n'a suferit înfrîngeri ruşinoase ca la începutul ostilităţilor, dar cu toate acestea rezultatul e acelaş. Ba poate încă mai dedetestabil ca înainte, căci s'au pierdut din nou 10,000 de soldaţi, cari au urmat cu încredere pe Enver Bei, s'au perdut milioane capital, s'au perdut noi porţiuni teritoriale, căci frontiera între turcia europeană şi statele balcanice va fi mînată spre sud, până acolo unde nici ele singure nu se aşteptau poate. Şi după toate acestea pierderi pipăibile, poporul musulman mai este ameninţat şi de o covîrşitoare catastrofă financiară prin aceea că va fi supus unei colosale despăgubiri de răsboi, cari îl va nimici economiceşte cu desăvîrşire.

Tinerii turci n'au fost deci în stare să facă mai mult ca Kiamil Paşa şi astă-zi îi vedem cum nici nu se mai gîndesc la moartea onorabilă cu arma în mînă, ci l-au aruncat cît colo, mulţumindu-se ca şi Kiamil de a trăi într'o Turcie mai mică. Ei nu mai pot suporta consecinţele răsboiului şi vor acuma pacea.

Puterile cele mari au fost din nou solicitate spre a juca rolul de misiţi, şi ele s'au şi declarat gata a face pe salvatorii, cu toate că sunt încă sub impresia scandaloasă a conferinţei pentru pace din Londra.

Intrebarea generală, pe care şi-o pune acum toată lumea este: vor fi în stare puterile mari să mijlocească pacea odată pentru tot-deauna şi în mod irevocabil?

Răspunsul e greu de dat.

Ast-fel se interpretează situaţi-a politică internaţională în Cernăuţi şi m'am grăbit a o aduce şi la cunoştinţa cetitorilor „Opiniei" care pate cred că demobilizările la noi sunt deja fapt îndeplinit.

Mi-se pare că autorităţile respective nici nu se gîndesc la aşa ceva pentru moment, ce va aduce ziua de mîine nu se poate preciza.

Deocamdată întreaga noastră viaţă publică zace încă sub greaua influenţă a crizei financiare produsă de norii întunecoşi ai bolţei politice internaţionale. Şi cu aceasta încă n'am spus nimic relativ la adevărata stare economică a clasei de jos.

Trecem prin timpuri covîrşitoare de grele.

Gama

STRUNA ZILEI

DOUA FAPTE

..Aseară a apărut un nou ziar în localitate.

..Astă noapte s'a simţit un cutremur.

Au, sau nu au legătură?
Dar aşa se petrecură:
Apăru în Iaşi „Cuvîntul"
Şi-a cutremurat... pămîntul.

INFORMAŢII

Pictorul V. Costin.—Pentru că sunt cîteva ziare din Bucureşti cari nu agreează pe V. Costin pe motiv că-i... iaşan, eu fiind coleg cu el de şcoală şi ca profesor — îl cunosc de 20 de ani — şi pot zice, ca fost elev de Belle-Arte cu el, — *a fost cel mai bun elev;* mai ales în *desemn* bătea pe toţi. Şi se ştie că baza este *desemnul* (conturul). Ce este scheletul la om, sau temelia la o clădire, tot aşa-i desemnul la pictură. Costin şi ca profesor a dat probe că ştie bine pedagia şi toţi băeţii cari es din mîna lui, fie de la Liceul Internat, fie de la şcoala comercială superioară, se ştie că es bine pregătiţi la desen, şi caligrafie. Toată vina lui este, după candidaţii cari concurează cu el la Bucureşti, căci nu-i *bucureştean.*

La examenul de capacitate de desemn şi caligrafie, care l'a dat în 1899 a reuşit *întâiul* pe listă, din toată ţara, *chiar şi Bucureşti;* a obţinut media 10 la toate lucrările lui.

Vaslui. *Penel.*

Duminică 3 Mart, în amfiteatrul „Liceului Naţional", la ora 4 p. m. d. dr. P. Zosin va continua prelegerile pentru educaţia positivă, tratînd despre *politeism.*

Intrarea liberă.

Sîmbătă 2 Martie ora 5 p. m. va vorbi la cercul didactic, dl. profesor A. Scriban despre „Naţionalizmul în limbă".

Prin deciziunea d-lui ministru de interne cu No. 9.235 din 23 Fevruarie 1913, d-nii N. Stroici şi N. Alexandrescu, consilieri judeţeni, sunt numiţi în consiliul de higienă şi salubritate publică al judeţului Iaşi.

Credem a şti că d. Ilie Sibianu, profesor la corservator, va cere transferarea la o catedră similară din Capitală.

Şcolare. — S'a acordat un concediu de 2 luni cu începere de la 8 Febr. d-nei Eugenia Closs instit. la şcoala de fete din Hîrlău fiind suplinită prin d-ra Eugenia Enescu.

— In ziua de 24 Martie ore 10 a. m. va avea loc înaintea comisinnei disciplinare din Iaşi judecarea învăţătorilor C. Maxim de la Flămînzi. Acuzarea va fi susţinută de d. C. Zaharia inspector şcolar al circ. I-a Iaşi.

— Invăţătorii care se ocupă cu agricultura vor înainta Revizoratului şcolar de Iaşi, un memoriu — care va fi înaintat Ministerului de instrucţie, în care vor arata activitatealor, în cît priveşte agricultura.

— Dl. I. Petrescu profesor în Iaşi, obţinînd un concediu de 20 zile, va fi suplinit prin d. Gr. Stegărescu.

— S'a înaintat onor. Minister un tablou de toţi institutorii cari au ţinut cursuri cu adulţii de la 1 Oct. şi până la 1 Mart, spre a li se achita sumele cuvenite pentru munca depusă.

— Ministerul Instrucţiunei în urma avizului comisiunei medicale a hotărît următoarele asupra membrilor corpului didactic primar din jud. Iaşi:

A acordat concediu din oficiu până la 1 Septembre c., învăţătorului I. Iamandi dela Munteni comuna Belceşti.

D-na Elena Comarnescu institutoare la şcoala de fete no. 10 îşi reia postul pe 1 Mart a. c.

— S'a acordat concediu de 3 luni d-nei institutoare Rozalia Ghibănescu dela şcoala de fete no. 8 Iaşi, care va fi suplinită de d-ra Florescu şi d-lui Ionescu care va fi suplinit de d-ra Elena Lelescu.

— Ministerul de Culte a cerut revizoratului şcolar un tablou de învăţătorii suplinitori cari au servit în învăţămînt mai mult de 10 ani.

In ziua de 3 Mart se va ţine în localul şcoalei de băeţi Tg. Frumos, adunarea generală a obştiei „Unirea" la care va asista şi un delegat dela Casa centrală a Băncilor populare şi cooperativelor săteşti.

D. maior Gh. Vălceanu, inspector agricol al Jud Iaşi, a fost pus în disponibilitate pentru a-şi regula drepturile la pensie.

La inspectoratul învăţămîntului primar se studiază schimbarea orarului de vară.

Prin o deciziune a ministerului de instrucţiune publică, se creează patru circumscripţii pentru controlul învăţămîntului primar.

Circumscripţia IV-a va cuprinde judeţele: Neamţu, Roman, Fălciu, Iaşi, Suceava, Botoşani şi Dorohoi.

In această circumscripţie vor figura d-nii inspectori: A. Popilian, Juarez Movilă, C. Buţureanu şi C. Dafinescu şi d rele Elena Cordoneanu şi Maria Buţureanu.

Aceasta cu începere de la 1 Martie.

De la societatea de Medici şi Naturalişti.—Aseară a avut loc în localul Societăţii de Medici şi Naturalişti din strada I. C. Brătianu, o şedinţă ştiinţifică sub preşedenţia d-lui prof. dr. Bacaloglu, preşedintele societăţii. Au luat parte la şedinţă d-nii d-ri, Anghel, Botez, Demetriade, Erbiceanu, Imervol, Mironescu, Sava Goiu, Socor, Stenner şi Stoian. La ordinea zilei au fost urmate acele comunicări:

1) D. dr. Anghel: Corp. străin în esofag.

2) D. dr. Erbiceanu: Pneumopithie gripală pseudofimică.

3) D. dr. Socor: Tratamentul ulcerelor corneane.

Şedinţa viitoare va avea loc la 12 Martie a. c.

Examenul de capacitate, pentru profesoarele cursului secundar, care urma să se ţină în cursul lunilor Aprilie şi Maiu, s'a amînat, fără a se mai fixa data.

Medicii rurali din jud. Iaşi, au dat în luna trecută 3871 consultaţiuni gratuite săteniior, dintre care 459 pentru friguri palustre, 255 pentru rîie, 115 pentru pelagră, 52 pentru sifilis, 40 pentru tuberculoză pulmonară, 21 pentru alcoolism etc.

D. Badareu, ministrul lucrărilor publice a primit Mercuri din nou delegaţia petroliştilor, care i-a prezentat un memoriu privitor la urcarea taxei de transport. Petroliştii susţin prin acel memoriu că direcţia căilor ferate e ferită de urcarea de preţuri a produselor de petrol, întru cît are contracte pentru preţuri scăzute.

D. ministru a comunicat petroliştilor că, întru cît toate produsele de petrol au fost scumpite, statul va fi nevoit să urce de la 2 la 4 bani taxa de transport la tona chilometrică.

Prin această urcare statul va realiza anual un plus de circa cinci milioane la încăsări, din transportul petrolului pe căile ferate.

Strada Sărăriei va avea un început de canalizare. Proprietarii noilor imobile construite, cu numerele 138-144 vor face instalaţiile de canal pentru casele respective.

Lucrările executate de Union-Bau sunt în valoare de 3700 lei, afară de recordări.

FRITZ KREISLER
SUPRANUMIT
CARUSO AL VIOAREI!
Va da
Joi 7 Martie 1913
ora 9 seara
Un singur Concert
LA TEATRUL NAŢIONAL IAŞI
Biletele la agenţia Teatrală „Thalia" Maximovici.

Toţi elevii şcoalei de Bele-Arte din localitato, din anii superiori au fost recrutaţi.

Prin o petiţiune adresată ministerului de răsboiu vor cere să fie îngăduiţi a-şi termina studiile.

In caz de respingerea cererei şcoala va rămînea fără elevi, afară de noii înscrişi şi domnişoare.

Sala de desemn a gimnaziului Anastasie Panu din Huşi a fost dotată cu mobilierul propriu pentru a corespunde cerinţelor.

Zilele aceste cursul de desemn va fi inspectat în vederea definitivatului cerut de maestrul Simionescu.

Astăzi a apărut în localitate „Cuvîntul" ziar conservator, cotidian. Urăm noului confrate o lungă existenţă.

Noul buletin lunar al societăţii funcţionarilor publici din localitate, publică lista comitetului iaşan astfel compus:

D. M. Breviman, controlor-şef la Primărie, preşedinte; d. Gh. Gavrilescu grefier la trib. Iaşi. casier; d. N. M. Gheorghiu ajutor-contabil la primăria Iaşi, secretar şi d. Gh. M. Pompilian adm. financiar la Iaşi, controlor.

Editorul bucureştean Ignatz Herz a luat iniţiativa publicării unui album artistic-literar care se va vinde în folosul Flotei Naţionale.

MM. LL. Regele şi Regina au binevoit a da, drept contribuţie, autografele Lor pentru acest album.

Un inspector financiar a controlat mai zilele trecute la administraţia financiară din localitate fraudele constatate în sarcina fostului funcţionar Fr. Constantindscu.

D. A. D. Atanasiu, inspector de desemn, a întocmit zilele aceste raporartele respective la cursurile şi definitivatele mai multor maestre şi maiştri de desemn între cari: d-na Jiquide de la Craiova, d-ra Soltana Gheorghiu la Bacău, d na Elisa Mărăcineanu de la Externatul secundar şi d. Sofronie Constantinescu din Bucureşti, d-na Clemenţa Filip din Buzău.

Mîni Sîmbătă d. A, D. Atanasiu va inspecta şcolile din P.-Neamţ.

Astă seară Vineri fiind interzise toate spectacolele (Vinerea săptămînei mari), noul program al teatrului cinematografic Pathé-Freres din sala Circului Sidoli, va fi reprezentat mîne seară Sîmbătă atît la matineu cît şi seara la 9 ore.

Iată în parte cuprinsul acestui grandios şi excepţional program:

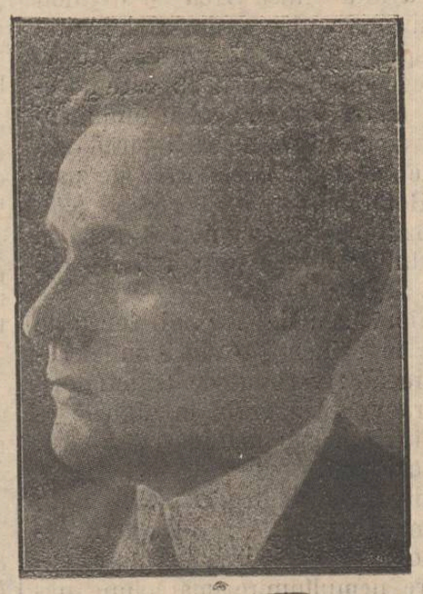

Darul de sărbătoare (Cadeau de fêt film danez de mare artă. Maiştrii scenelor scandinave se întrec în interpretarea duioasei desfăşurări. Primul rol e susţinut de neîntrecuta forţă dramatică d. W. Psylander. (două acte).

Guvernanta trădătoare, splendid roman contimporan în două părţi.

Şiretenia în iubire, comedie sentimentală, film parizian de mare artă.

Cel mai nou număr din Eclair Journal etc. etc.

Duminecă 3 Mart, 2 matineuri (la 3 ore şi 5 3/4) şi reprezentaţie serală cu program nou duminical.

Directoarea uzinei, piesă în 2 părţi.—Chirie eftină, scene foarte comice—Triplul trapez, scene artistice de varieteu. Pathé Journal, etc.

La al doilea matineu se va readuce: Micul Jack sau „Ultima zi a unui condemnat la moarte" după Jules Claretie.

Noul program viitor se reprezintă Luni

Ultime Informaţii

Astăzi, în spre dimineaţă, s'a simţit în localitate un cutremur de pămînt destul de puternic.

De cînd s'a publicat în „Opinia" telegrama despre sinuciderea unui romîn, Demetrescu, la Londra, informaţiuni particulare sosite în localitate par a da indicii că ar fi vorba de celebrul tenor Demetrescu, originar din Iaşi şi avînd legături de rudenie în oraşul nostru.

Intre aceste din urmă se află şi d. locotenent Carp, de la care ziariştii locali au cerut astăzi lămuriri şi care, la rîndul său, s'a pus în legătură cu autorităţile londoneze pentru informaţiuni.

O mare parte din colaboratorii ziarelor locale au aderat la noua Asociaţie generală a presei, întemeiată în Capitală.

Trupa dramatică a d-nei Maria Voiculescu a reţinut sala teatrului naţional din Iaşi cu începere de la 29 Aprilie înainte, pentru opt spectacole în care figurează piesele: Poliche, Asasinul, Copil din flori, Fedora, Mîndrie, şi Amor etc.

Confratele nostru bucureştean „Presa" are în suptiment la numărul său de astăzi, discursul amicului nostru, d. senator Lascar Antoniu, rostit în discuţia relativă la Academia Comercială.

La inventariarea averii universităţii în afară de recipisele fondurilor: „Petru Poni", „fondul Universitar" şi „fondul, de 300.000 lei, al Maestăţi sale Regelui". S'au mai găsit şi două plicuri sigilate: unui conţinînd testamentul unui distins profesor universitar, prin care îşi lasă o parte din averea sa universităţii, şi un alt plic cu iniţialele I. P. care cuprinde testamentul unui fiu al Iaşului, care se zice că lasă suma de 100.000, pentru ajutorarea studenţilor pauperi şi meritoşi, în deosebi studenţi din ţările subjugate.

Directorul teatrului naţional d. Mihail Sadoveanu, va sosi Duminică în localitate.

Rectoratul a făcut cunoscut decanatului facultăţei de litere şi filosofie că ministerul de instrucţie a hotărît că cele şase luni, ce se cer să treacă pînă la trcerea examenelor de docenţă să fie socotite pe viitor începînd de la data cînd facultatea a aprobat candidatului cererea de trecere a examenului de docent.

D. Doctor George Pascu va susţine în cursul lunei Martie examenul său de docent.

Comisiunea examinatoare va fi compusă din d-nii preşedinte. Pet u Rîşcanu, — ca decan al facultăţei de litere, Alexandru Philippide, Ioan Caragiani, G. Ibrăleanu şi Ilie Bărbulescu membri.

Zidul care împrejmuieşte curtea gimnaziului Alexandru cel Bun, dinspre strada Pădure, muindu-se din cauza ploilor şi fiind mereu sguduit de treacătul tramvaielor ameninţă să se dărîme.

Minunata dramă comedie „Misterul Camerei Galbene" care se reprezintă mîne seară, Sîmbătă d. Martie, va iniţiea publicul nu numai în tainele reportagiului parizian modern, dar şi în culisele luptei surde ce se dă totdeauna şi peste tot între gazetăria rafinată şi între poliţismul banditesc al marilor oraşe.

Masca lui Cuzinschi va face minuni.

Citim în foiletonul d-lui Lovinescu „Cuvîntul":

„.., Omul băgînd de samă statornicia fenomenelor, nu mai crede în forţe cereşti ci le înlocueşte cu nişte putori ascunse..."

Ascunse, dar miroase al dracului.

Toţi elevii care urmează a da examene în particular precum şi institutele particulare vor trebui să înainteze cererile de scutire de taxe pentru elevi, casei şcoalelor din timp, astfel ca pînă la 1 Aprilie ele să fie trimise ministerului de instrucţie, pentru ca elevii să poată fi înscrişi la examene. De la 30 Aprilie înainte, ori-ce cerere de acest fel ce ar sosi la cassa şcoalelor va fi trecută la dosar.

In cursul lunei Februarie, nu s'a constatat în oraş de cît 5 cazuri de febră tifoidă. Cazurile se datoresc contagiunei directe.

Liga Patriotică este titlul unei publicaţiuni lunare, politico-literară, redactată de d. George Skarlet, avocat, fost procuror,

Teatrul naţional din Craiova, a primit piesa d-lui V. Negruzzi „Grefierul" spre reprezentare.

Ultima întrunire a avocaţilor tineri din localitate, a fost mai numeroasă. Au participat vre-o 50 de avocaţi in localul societăţii de gimnastică, la 23 Februarie.

Serviciul bisericesc la Sf. Spiridon va fi oficiat Duminică de P. S. S. Arhiereul Antim Petrescu.

Luni, 4 Martie va avea loc şedinţa consiliului inspectorilor secundari la Bucureşti.

D. Dumitru Papafil a fost numit pe ziua de 1 April, în postul de secretar al serviciului de poduri şi şoşele din judeţul Suceava.

Nenorocirea din str. Palatului.—Aseară, o nenorocire, ce a emoţionat adînc populaţia din partea locului s'a întîmplat în str. Palatului.

Nu de mult, d. dr. Milian devenise proprietarul caselor cu No. 16, din acea stradă, care fiind foarte veche, urma să fie supusă unei reparaţiuni, radicale. De cîteva zile reparaţiunea continua.

Eri spre seară, în momentul cînd trei lucrători erau ocupaţi cu terminarea zidăriei in una din odăi şi un alt lucrător era ocupat cu scoaterea unor cărămizi din pod, plafonul şi un perete se năruiră şi dărămăturile îngropară pe cei 3 lucrători.

A fost un moment de panică generală.

Lumea se adunase repede, adusă aci de strigătele altor lucrători şi de sgomotul produs de prăbuşeală.

Opera de salvare începu repede, însă cu foarte multă anevoinţă, din cauza greutăţei de a se putea deblasa dărămăturile.

In fine cei trei lucrători au fost scoşi. Unul din ei putu să meargă acasă, nefiind lovit de cît la o mînă, ceilalţi doi însă şi anume Moise sin Alter, de 52 ani şi Leiba Alter, de 18 ani, au fost transportaţi la spitalul israelit, unde li s'au dat primele ajutoare.

Autorităţile au fost curînd la faţa locului.

D-nii Panaitescu comisar şi subcomisar, Decker au deschis o anchetă, care continuă şi azi, pentru a se stabili cauza prăbuşirei şi asupra cui cade responsabilitatea.

Cele două victime continuă a fi internate la spitalul israelit.

Din fericire ei sunt numai contuzionaţi şi vor părăsi spitalul după cîteva zile.

D. Constantin Zaharia inspectorul general al şcoalelor primare din Moldova a plecat în Dorohoi pentru a face o anchetă.

Cu această ocazie d-sa va inspecta şi şcolile primare din acel oraş.

In comuna Oneşti s'a ivit epidemia de morvă printre caii prinţului Ştirbey. D. dr. Irimia Iliescu, medicul veterinar al judeţului a luat măsuri de oprirea epidemiei.

Duminecă, în matineu, se reia frumosul spectacol *Do'n Vagmistru* cu d, Mircea Pella în rolul principal. Se prevede, ca totdeauna, un succes imens acestei piese mişcătoare.

Toţi funcţionarii inferiori dela Universitatea din Iaşi, au intervenit pe lîngă Corpurile legiuitoare pentru a li se admite acelora, cari au o vechime mai mare de 3 ani în serviciu să fie scutiţi de ori ce reţineri la pensie pe anii anteriori.

D. N. Miclescu, inspector serv. technic al comunei Iaşi, a expediat aseară d-lui arhitect N. Ghica, planul situaţiunii proprietăţei comune, unde urmează a se clădi noul ospiciu comunal.

Se ştie că dl. arhitect N. Ghica, a fost însărcinat cu executarea planului acestei clădiri.

La serviciul technic al Comunei se lucrează la întocmirea devizelor pentru reparaţiunea Teatrului Naţional, Abaterului, Băei Comunale, a cîtor-va biserici, şi a localurilor de şcoală.

Societatea de Gimnastică a cerut Ad-ţiei Comunale, cedarea porţiunei de teren, cuprinsă între grădina aleelor şi fabrica de frînghii, pentru ca societatea să'şi amenejeze un loc propriu, pentru diferite sporturi ca: Foot bal, Tennis, Oină etc.

Mandatul d-lui Prof. I. Găvănescu, de membru supleant în comisiunea de judecată a Corpului didactic secundar şi superior expirînd, Senatul Universitar, va fi convocat îndată după numirea noului rector pentru alegerea a trei d-ni profesori titulari, potrivit art. 51 din lege, dintre care Ministrul urmează a numi unul în locu rămas vacant.

Cererea de validare a alegerei de Preşedinte al societăţei Medicinişti lor Romîni, se va discuta în senatul Universitar îndată după numirea noului rector.

Dl. Profesor D. Dimitriu care e unul dintre specialişti în dreptul comercial, a comunicat studenţilor de la Doctorat că de la Toamnă, doreşte a se retrage din Baroul local, rămînînd a'şi consacra toată activitatea sa studiilor Juridice, dînd la lumină mai multe lucrări de drept Comercial comparat.

Dl. Grigore Dumitrescu agregat la Facultatea de drept, care a cerut ridicarea sa la rangul de profesor a revenit asupra cererei sale, urmînd a prezenta comisiuni, noi lucrări care sunt încă sub tipar.

D. profesor I. Peretz, a făcut o întîmpinare decanatului facultăţei de drept, prin care cere a se stabili printr'un vot suprimarea art 81 din lege, referitor la numirile de profesori universitari fără concurs, pe simpla recomandare a majorităţii profesorilor.

In ziua de 6 Martie va avea loc convocarea comisiunei pentra examenul de abilitare ca docent în specialitatea dreptului Civil a d-lui conferenţiar Barbu Dumitrescu. La această şedinţă se va discuta raportul redactat de preşedintele comisiunei asupra lucrărilor candidatului. Comisiunea se compune din d-nii: V. Dimitriu, M. B. Cantacuzino, D. Alexandrescu, C. Stere şi V. Arion.

D. A. D. Xenopol, ilustrul nostru istoric, a fost chemat telegrafic, în audienţă specială, de către M. S. Regele.

Cu începere de la 1 Aprilie, divizionul de gardă de excortă regală, îşi va schimba reşedinţa în Capitală.

Universitare.—Ministerul instrucţiunei publice a acordat d lui Mihai Berceanu, conferenţiar la catedra de drept roman de la facultatea noastră juridică un concediu de două luni pentru terminarea unei lucrări.

— Domnul Mircea Anghelescu, doctor în drept din Paris a cerut rectoratului Universităţei noastre să i se acorde Aula pentru una din Duminicele de la sfîrşitul lunei Martie cînd va ţine o conferinţă despre „Partajul succesiunilor ţărăneşti" din al cărei venit va oferi o parte pentru studenţii săraci.

Chestiunea se va supune senatului universitar.

—Domnul C. Bazgan şi M. Buzenchi şi au susţinut cu un deosebit succes în seziunea de Februarie, teza de doctori în medicină.

Societatea „Ortodoxă Naţională a Femeilor Romîne" secţia Iaşi, are următoarea situaţie generală, încheiată la 31 Decembrie 1912:

Debit.—Casă Bani în păstrarea d-nei Casiere, 2,422.15; renta amort. 4 la sută convertită 500 donaţia d-lui col. Langa, 459; Imprimate, cheltueli diverse conform jurnalului, 385,80; Banca Agricolă bani în depozit cu dobîndă, 20,496,70; sume în păstrarea d-lui inginer Botez pentru construcţie, 346,45; Construcţia localului şcoalei Socola sume cheltuite, 18,093,55. Total 42,203,65.

Credit.—Donaţiuni sume încasate 9,879 lei; subvenţia de la Sf. Spiridon, 250; cotizaţii, 3,207,20; vînzarea floricelelor 2,423,95; venituri diverse: cinematograf, conferinţă, dobînzi, 2,655,45; împrumutul de la superiorul monastirei Prodrom Athos, 22,000; încasări din chete, 1,788,05 lei. Total 42,203,65.

Preşedintă, **Elisa Mavrocordat.**

Casieră, *Maria N. Krupenski.*

In judeţul Iaşi se vor organiza pe ziua de 15 Martie, 14 staţiuni de remontă şi se vor trimete cîte 40 de harmasari de prăsilă pentru fiecare staţiune, pentru sezonul de montă din primăvară.

In cursul acestei săptămîni se va da rezultatul examenului în scris de capacitate, de istorie, ţinut în capitală. S'au prezintat la acest examen 13 candidaţi, pentru specialitatea principală şi 5 pentru cea secundară.

Din Iaşi s'au prezintat următorii licenţiaţi în litere, Ioan Oiţă, D. Daniel, G. Nica, N. Andreescu şi N. Costăchescu, doctorand în litere.

Comisarul dispărţirei II, d. Panaitescu, va trece comisar al dispărţirei III, cu începere de la I Aprilie, în locul d-lui Argentoianu, scos la pensie din oficiu.

D-lui Ioan Ursu, profesor universitar i s'a acordat de minister prelungirea concediului său pe timp de un an, începînd de la 1 Martie. D-sa va fi suplinit de d. N. Andreescu.

D. P. Gîrcineanu, a obţinut concediu de la catedra d-sale de la liceu pînă la 1 Mai.

D. Roşca, expert la parchetul din Bucureşti, s'a prezintat eri, cu adresă din partea parchetului de Ilfov, în afacerea falimentului Şmilovici.

S'a făcut o descindere, de către procurorul şi judecătorul de instrucţie d. Lupu, împreună cu expertul la Elik Frenchel, cafegiu de la otelul Romînia.

Declaraţia făcută la instrucţie de Frenchel se ţine încă secret.

Judiciare.—La Parchetul de Iaşi a lucrat eri expertul-comptabil Rosen, însărcinat cu e expertiză în falimentul Şmilovici din Bucureşti.

Pasivul e de 600 mii lei.

— La Slanicul Moldovei a ramas încă de închiriat, prin licitaţie, Casinoul cu anexele. Restaurantele vechi, afară de al d-nei Launai, au fost luate de vechii antreprenor,.

— Prim procurorul cere declararea în stare de faliment a firmei Jean Grosvald din str. Palat No. 61, dispărut.

— Firma F. Mantel şi fii din Iaşi cere declararea în stare de faliment a firmei O. Senchel din Bivolari.

— Prim procurorul cere declararea în stare de faliment a firmei Oisie Bercovici, str. Păcurari 174.

— Astă-zi s'a judecat de către secţia I a curţei de Apel din Iaşi, procesul de bani dintre Strul Druckman şi M. Fischer.

— In apelul comerciantului Hanu Uşer Barbălată, inculpat pentru bancrută simplă, secţia I-a a Curţei de apel a admis în parte apelul micşurînd amenda bancrutorului la 200 lei.

— In procesul de respingere a moratorului intentat de Marcu Fischer. firmei Naftule Taxier, curtea a respins ca nemotivat apelul, menţinînd hotărîrea tribunalului Iaşi, prin care i s'a acordat numitului comerciant moratoriu.

— Domnul Em. Cernătescu consilier la curtea de apel din Iaşi şi preşedinte al Camerei de punere sub acuzare, fiind delegat să presideze alegerea judeţeană din Botoşani, camera de punere sub acuzare şi-a întrerupt lucrările pînă în ziua de 3 Martie.

— Secţia II a curţii de apel din Iaşi a judecat astă-zi apelul făcut de comerciantul Pascal Bercovici inculpat pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

Curtea a respiins apelul, menţinînd pedeapsa de 3 lun închisoare dată de Tribunalul Iaşi.

— La secţia II a Curţii de Apel se desbate astă-zi procesul de daune intentat de d. Gh. Gavrilescu, epitropiei Sft. Spiridon.

Din partea apelantului, pledează d. Gh. Săndulescu, iar din partea epitropiei d. Henri Sutzu.

— In procesul de micşorare a unor taxe asupra averei succesorale intentat statului de d-na Ecaterina Iuliano, secţia I a Tribunalului a admis acţiunea, reducînd valoarea imobilului taxat la 18,000 lei.

Dame allemande culte bonne ménagère, cherche place, ou auprès des enfants.
Allemande, Poste restante Iassy.

Un apartament de 5 camere, din care una foarte spaţioasă De închiriat str. Cuza-Vodă 13. Se proferă un birou.

Wienerin, mit schöner flinker Handschrift sucht Stelle als Kassirerin oder Correspondentin.
Unter *Wienerin*, Redaction „Opinia"

Alfons Herovanu
AVOCAT
S'a mutat strada Albă 17
Orele de consultaţii aceleaşi

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 1 Martie

Sir Grey şi diferendul romîno-bulgar

Londra.— Camera comunelor. — Dl. Magnus unionist, interpelează pe d. Grey dacă, cînd va fi să se rectifice graniţa romîno-bulgară va face ce va trebui spre a asigura locuitorilor de ori ce religie cari trăesc actualmente în teritoriile de cedat, drepturi egale cu ale celorlalţi supuşi ai României şi aceeaşi libertate de exercitare a cultului. Dl. Grey răspunde că: guvernul bulgăresc şi cel românesc se supun mediaţiunei puterilor. Nu poate face declaraţiuni cu privire la o cesiune eventuală de teritorii şi cu privire la condiţiunile legate de această cesiune, fără a risca să distrugă şansele unei transacţiuni pacifice. Principiile preconizate în această chestie merită simpatia generală.

*

Petersburg.—Se afirmă că prima şedinţă lucrătoare a conferinţei ambasadorilor la Petersburg va fi fixată la finele săptămînii viitoare.

Ziarul „Don" află că Bulgaria printr'o scrisoare către ministerul de externe al Rusiei s'ar fi supus cu totul arbitragiului conferinţei. România a primit numai mdeiaţiunea conferinţii dar şi-ar fi reservat dreptul să consimtă ca conflictul romîno-bulgar să fie tranşat de conferinţă.

*

Viena. — „Militaerische rundschau" anunţă că inspectorul armatei din Sarajevo a fost autorizat să decreteze după cum va judeca de cuviinţă trimiterea în concediu pentru scurtă vreme şi pe rînd a oamenilor exteritoriali din corpurile 15 şi 16 de armată.

*

Londra.—„Times" scrie: acceptarea fără condiţii a propunerilor de mediaţiune ale puterilor de către alianţa balcanică trebuie aşteptată. Puterile au refuzat deja Turciei mediaţiunea pe altă bază. Aliaţii ştiu că puterile nu voiesc să joace în chestiunea mediaţiunei un rol neserios, socotim neserios că aliaţii după o matură cugetare, îşi vor da seama cît e de păgubitor să amîne primirea fără condiţiune, a mediaţiunei Europii. Toate puterile fără excepţie şi toate guvernele simt că chestiunea balcanică a devenit un scandal European. Această chestie nu mai conţine vre-un pericol pentru pacea europeană, dar împedică lumea să se liniştească. Acest scandal trebue curmat.

*

Belgrad. — Din Medua se anunţă că ghiulelile vasului Hamidie au incendiat unul din transporturile ancorate în portul Medua şi pe care se aflau 30 cai. 50 soldaţi serbi au fost ucişi sau răniţi. Debarcarea a continuat apoi fără incidente.

*

Londra.—Astăzi ambasadorii nu s'au întrunit la ministerul de externe. Viitoarea întrunire va avea loc probabil Sîmbătă, budgetul marinei pe exerciţiul 1913 | 14, prevede o sumă de 46,309,300 livre echipagiul a fost mărit cu 8500 oameni aşa că efectivul este de 146,000 oameni.

*

Buda-Pesta.—Camera.—La şedinţă asistă vre-o sută opoziţionişti. D. Lovaszy din partidul Justh, începe să vorbească în mijlocul unui sgomot indescriptibil, încercările de restabilirea ordinei nu isbutesc. In mijlocul tumultului preşedintele obţine să se voteze trimiterea deputaţilor refractari în faţa comisiunei de imunitate.

D. Lovaszi isprăvind de vorbit, ia cuvîntul deputatul Abraham din acelaşi partid. Sgomotul e enorm, preşedintele suspendă sedinţa.

Poliţa care pătrunse atunci în adunare e primită cu sgomot asurzitor. Inspectorul de poliţie Pavlid anunţa că va îndepărta din sală mai mulţi deputaţi.

Măsura preşedintelui e aprobată cu aplauze. Camera trece la ordinea zilei, discuţiunea generală a proectului de modificare, a regulamentului. Deputatul Romîn dr. Mihali, protestează contra încercărei de restricţiune a libertăţei cuvîntului şi spune că rezolvirea regulamentului adunărei, ar trebui discutată în condiţiuni normale, numai pe baza unui acord între partide. Ar fi deci datoria guvernului să restabilească pacea politică. Oratorul relevă, periculoasa situaţie externă şi spune că ar trebui să se ia model după Camera Romînă, unde partidul liberal opoziţionist a hotărît să nu tulbure liniştea parlamentară atît timp cît va ţinea răsboiul.

Oratorul propune să se depună un proect de ordine de zi pentru modificarea regulamentului; se votează apoi în unanimitate propunerea comisiunei de imunitate de a se exclude deputaţii Lovaszy Rath pe 15 zile, alţi deputaţi de la 10 şedinţe

*

Budapesta.—Camera magnaţilor.—Preşedintele consiliului d. Lukacs răspunzînd unei interpelări în chestia acuzaţiilor ce i s'au adus declară că tribunalul de prima instanţă s'a pronunţat şi că trebue să se aştepte.

*

Incercarea de sinucidere

Fiume.—Doamna Vuici soţia ministrului Serbiei la Roma şi care din cauza de boală stă la Fiume, a încercat să se sinucidă cu un revolver şi e în agonie. Motivele sunt întristarea ce o resimte din cauza boalei soţului ei.

Legea licenţelor la Cameră

Bucureşti. — Şedinţa Camerei s'a deschis la orele 2 jum.

Deputaţii intră în secţiuni, unde admit proiectele următoare: legea pentru înfiinţarea Academiei Comerciale, legea telegrafeior şi poştelor, legea firmelor; proectul din iniţiativă parlamentară privitor la pensiile funcţionarilor căilor ferate.

Şedinţa se redeschide la ora 3 jum., Incepe imediat discuţia generală asupra legei licenţelor.

Cel dintăi înscris e d. C. Iarca deputat de Buzeu.

Consiliu de miniştri

Bucureşti. — Mîine la oara 5 p. m. se va ţine un consiliu de miniştri, sub preşidenţia d-lui Maiorescu.

Noua societate a presei

Bucureşti. — Comisiunea de organizare s'a întrunit aseară. S'au înscris 171 membri fondatori şi 25 membri stagiari.

Şese cereri au fost respinse.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a IV-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

70,000 lei No. 56,935.
5,000 lei No. 36,823.
1,500 lei No. 7,507.
1,000 lei No. 7,523, 27,229, 55,829.
500 lei No. 34,297, 42,041.

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA

I. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magaziile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

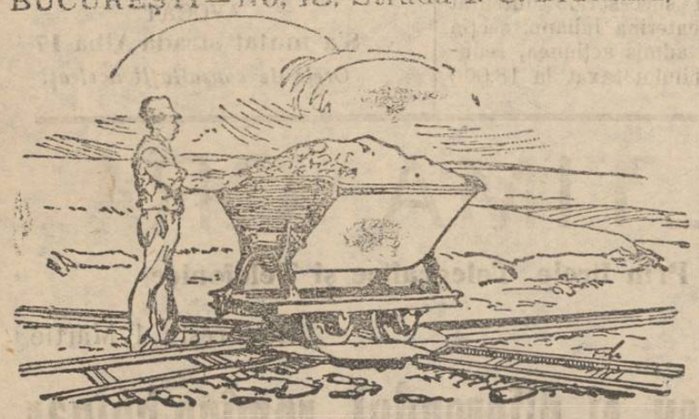

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel. — Vagonete. — Macazuri. — Plăci turnante. — Locomotive. — Roate. — Osii. — Cutii de unsoare. — Eclise. — Buloane. — Crampoane etc. — Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE ÎN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de timpurii, *Migrene, Cefalegie, Sciatica, Reumatisme* [illegible] cari [illegible] color. Refuzaţi celelalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] la masă. In dina cea dintâiu [illegible] 3 hapuri, unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Dacă [illegible] o ameţire [illegible] 4 hapuri în doua zile: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. [illegible] la mai mult de patru pe zi.

A se cere: Les Vrais [illegible] Moussette de COIR & Co, de PARIS.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Vezică.

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAK KOFFLER BUCUREŞTI

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Române
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului Natmann M. Speier Bucureşti

Reprezentant general pentru Balcani Alexandru Spivacoff — Rusciuc —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne — cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(fostă strada de Sus)

Pentru Nuci Romîneşti

caut REPRESENTANŢA unei firme de încredere şi de primul rang. — Clientela, engrosişti.

GEORG KOSSAK, Königsberg 1 | Pr (Deutschland)

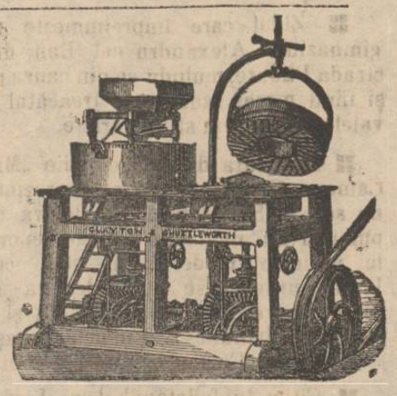

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi — 28 str. Cuza Vodă 28 — Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

— **Apă — Canal — Closete** *contra* **îngheţului — Băi hygienice — etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare — Telefon — Sonerii, etc.

Devize — Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni — **Proiecte — Supravegheri de Construcţii.** *Vile — Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

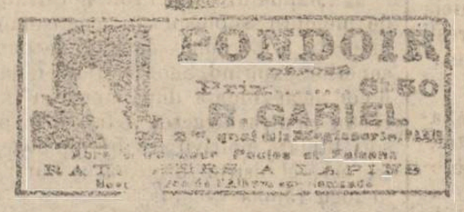

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc **nici una data rîgheli.** Intrebuinţate singure seu cu *Injecţiunea Raquin,* vindec în fôrte scurt temp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórta, pe invelişul de afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*

Şi în tóte principalele Pharmacii UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA SI

CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuinţate în *SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI*

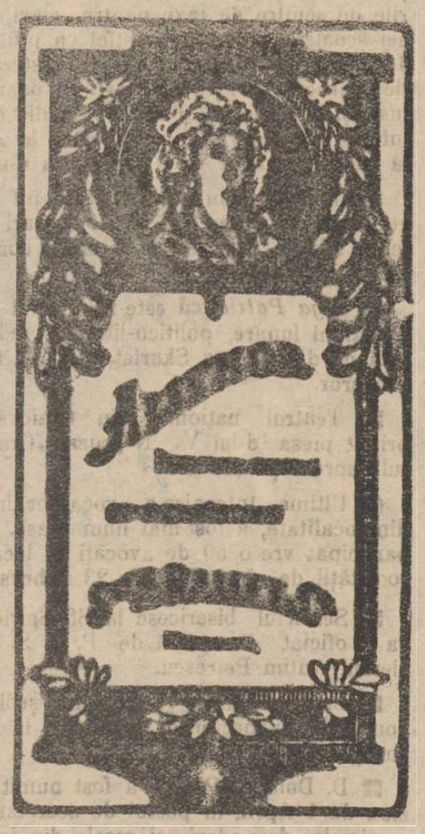

Iaşi. — Tipografia H. Goldner str. Gh. Mîrzescu 17 —

ABONAMENTE

5 Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei
BANI

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „
5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1822 — Duminică 3 Martie 1913

DESCENTRALIZARE

Intîlnesc de multe-ori prietini sau cunoscuți, cari mă abordează cu vorbele: da cu chestiunea cutare ce se mai face? Aceștia știu că am ocaziunea să merg mai des la București și mai știu că am oare-care legături mai strînse cu Ministerul Instrucțiunei.

Apoi, întru cît cei mai mulți au cîte-cevă care stă în raport mai mult sau mai puțin apropiat cu activitatea acelei administrațiuni, se explică ușor întrebarea pe care mi-o adresează.

Unii întreabă asupra unor lucrări de interes general, cum bună-oară Academia de Comerț, ori reforma învățămîntului comercial, alții pentru o chestiune care îi privește mai direct, ca, de exemplu, o scutire de taxă de solvență la un liceu, ori de modificarea unor condițiuni pentru examenele de capacitate etc.

Sunt cazuri cînd unii au înaintat ministerului o cerere pentru ceva, cu mai multe luni în urmă și tot așteaptă răspunsul, care nu mai vine. Cu aceștia însă, cari au așteptat atîta vreme, ceea ce denotă că nu sunt grăbiți, rezolvirea problemei pare mai ușoară, cel puțin administrația o simplifică și o simplifică astfel. Cînd cel ce a așteptat atîta, devine oarecum nervos și presant, i se răspunde cu un glas foarte dulce: „mai fă mata o petiție, căci ceia pe care ai dat'o s'a perdut".

Dar dacă astfel se ajunge a se astimpăra pe cei cari au așteptat mult, mai greu vine de răspuns celor întâi.

Mulți în adevăr, n'au avut a face direct cu administrațiunile noastre, și-și închipuesc că dacă nu pot avea știință despre ce-i interesează, e că nu pot face drumul la București. Cîți sunt, de exemplu, acei cari spun, că de ar avea cu ce să se ducă și să se întoarcă din Capitală, iar acolo să stea numai o zi ei ar veni cu rezultatul gata repede de tot?

Cîți nu se dau în vînt, nu se fac luntre și punte ca să se ducă la București, unde vor vorbi cu cei în drept și vor obține răspunsul pe care-l așteptau?

Dar ia să-i întrebăm numai pe cei, cari au avut posibilitatea unei așa deplasări, cîți dintre ei au putut pătrunde pînă la persoana pe care o vizau, persoană care mai înainte de plecarea de la locul lor li se părea foarte abordabilă? Ia să întrebăm pe cei cari au ajuns acolo, cîte minute au putut sta de vorbă, și cîte cuvinte au putut spune din discursul pe care de sigur și-l pregătise mai înainte?

Să-i întrebăm, cîte ceasuri au stat așteptînd să le vie rîndul și la urmă s'au ales cu „să vii după amiază ori mîne".

Și sunt mulți, cari știindu-te că ai oare-cari drepturi a pătrunde mai ușor în minister, își închipuesc că ai, ierte-mi-se expresiunea, pe ministru ori secretarul general în buzunar și că e de ajuns ca aceștia să te vadă pentru ca să lase deoparte totul și pe toți, spre a se îndrepta de ce dorești sau ce vor acei, a căror doleanțe le aduci.

Mulți își închipuesc că ministerul nici nu poate avea secrete pentru cel care poate să se găsească prin natura ocupațiunilor lui în sfera de activitate a sa.

Și cu toate acestea nimic mai puțin adevărat.

Cei ce stau astăzi în fruntea Administrațiunii, Instrucțiunii, reprezintă, pot zice cu toată tăria convingerei, formată din cele văzute, tot ce se putea găsi în țară mai potrivit pentru asemenea înaltă chemare.

Ministrul C. D. Disescu e o personalitate cu o cultură întinsă, de o afabilitate și bună voință extremă, care se ostenește a da satisfacțiune celor mai mulți.

Dînsul vine aproape în fiecare zi la minister, caută a fi în curent cu tot ce se face și dă deslegare chestiunilor mai grele.

Secretarul său general, G. Lascar e un om a cărui elogiu nu mai e de făcut. Înzestrat cu misiunea de a pricepe foarte ușor toate chestiunile, administrator fără pereche, este în același timp și un muncitor dintre cei întâi.

De la dînsul, după ce ai stat de vorbă cu el cît de puțin, nu se poate să pleci nemulțumit. El are o vorbă bună chiar pentru acel, care i-a adresat o cerere, ce nici într'un caz nu se putea satisface. Am avut ocaziune să văd că adese ori dînsul uita să ia masa. Trebuie ca necesitatea fiziologică a mîncării, să devie imperioasă pentru ca să-și aducă aminte. Nici mai vorbesc că aproape în toate zilele dejunul îl ia la 2 p. m., iar masa pe la 9 sara. Și acest om cult, iubitor de a face bine, și a mulțumi pe toți pînă într'atîta în cît să uite de sine însuși, este de sigur o podoabă pentru ministerul în fruntea căruia se află.

Nici nu e mai de zis apoi, că dînsul are în directorie de servicii niște colaboratori prețioși.

Cu toate acestea nu rare ori mi-a fost dat să aud: „Auzi d-ta Domnule, să mă țină pă mine atîtea ceasuri, iar la urmă nici să mă asculte?"

Și atunci mă întreb, de unde vine că chiar cu asemenea oameni devotați binelui general de la șef pînă la funcționarul cel mai modest, parte din lume totuși să nu fie mulțumită?

De sigur nu oamenii sunt de vină. Ei fac tot ce pot.

Dar de vină este sistemul și acest sistem este *centralizarea prea mare* de care sufere această mare administrațiune. Legea de organizare a ministerului, stabilește ce e dreptul o diviziune a muncei în interiorul său, dar socotesc că atît nu e de ajuns. Trebue admis un sistem de descentralizare între centru și serviciile exterioare.

Eu cred că toată lumea va fi de acord că pentru o scutire de taxă, pentru o notă rea, pentru pedeapsa unui elev, pentru o excursiune școlară, pentru aranjarea unei serbări școlare este, nu e nevoe să intervie numai de cît ministrul ori secretarul general.

Pentru o notă rea, de exemplu, vine astă-zi la minister părintele elevului, elevul, cîte odată directorul școalei, inspectorul care a anchetat și directorul de serviciu. Toți trebue să vorbească secretarului general, pentru ca acesta să se convingă că nota e bine dată, că profesorul e conștiincios.

Dar cît timp s'a perdut și cîte nemulțumiri s'au provocat astfel?

Dacă însă s'ar zice că profesorul dă nota, iar în caz de nemulțumire se poate apela la inspector și judecata făcută de acesta e definitivă, nu s'ar tranșa mai ușor diferendul?

Dacă directorilor de școale li s'ar da atribuțiuni mai întinse de cît cele recunoscute de regulamentele de astă-zi, s'ar face negreșit un pas mare spre dorita descentralizare.

Dacă directorul în unire cu consiliul școlar ar putea da o dispensă de vîrstă, dacă ar judeca în definitiv chestiunile de notare ori abateri de la regulamente de disciplină a elevilor, de sigur ar fi o descărcare a Administrației centrale.

Dacă directorului i s'ar da dreptul a face observație profesorilor pentru îndeplinirea îndatoririlor lor, observații *însoțite de oare care sancțiune*, aceasta de sigur ar fi profit și pentru școală ca și pentru administrația centrală.

Aceasta însă ne duce la rezolvirea chestiunii directoratului în școale.

Dar problema aceasta trebue privită în față și trebue să i se dea o dezlegare. Eu cred că a sosit timpul ca directorul să fie o *autoritate* în școală.

Dar cu școalele particulare și mai ales cu examenele particulare, cîte trimeteri și retrimeteri de acte, cîte corespondențe adese ori inutile, cîte intervențiuni nu s'ar evita, dacă de exemplu, s'ar deplasa inspectorul respectiv spre a controla la școală chiar, toate actele, titlurile, recipisele etc, cînd se cer chiar în asemenea caz??

V. I. Radu

NOTA ZILEI

Culoarea la modă—este cea galbenă Acum o săptămînă, cînd s'au reluat „Curcanii" defunctului Ventura, tricolorul a triumfat între aplauze și lacrimi.

Astăzi însă afișele galbene placardează pe ziduri galbănul simbolic, anunțînd „Misterul Camerei galbene". E culoarea zilei,—pentru că în vremuri de criză fețele galbene abundă; e culoarea unei piese spectaculoase, în care se zice, un bandit ingenios vede roșu, pentru că nu poate răpi din camera galbenă pe adorata sa. Sunt epizode emoționante cari pot da... gălbinare, dacă publicul n'ar fi prevenit că e un simplu spectacol de teatru.

Se prezice un mare succes unui artist foarte tînăr, ceea ce face pe unii dintre bătrîni să cam rîdă.,, galbăn—ca să copiem expresia amicilor noștri francezi. Dintre toți însă, cei doi beneficienți se joacă de pe acum cu... galbenii ce le vor aduce cassa în astă seară!

După iubileu

N'a fost tocmai veselă serbarea tricentenarului Romanowilor, după cît se pare.

O telegramă de acum cîte-va zile arăta că tifosul negru a izbucnit în unele provincii bîntuite de foamete. Frumusețea.... este endemică, perpetuă în unele gubernii rusești.

Dar nu e numai atît, Amnistia parțială n'a putut acoperi relele interne ce bîntuie în marea împărăție vecină, pe care demobilizarea o face să mai răsufle.. năduful contra „dușmanilor interni".

Știrile despre răstignirea Finlandei — *scria revista „Rominismul"* — *de către imperiul cel mai creștinesc din lume ne surprind de la o vreme aproape zilnic.*

In 16 Ianuarie s'a telegrafiat din Petersburg că consiliul de miniștri a aprobat guvernatorului Finlandei proectul care introduce în administrația internă limba rusească, preparînd astfel contopirea definitivă a Finlandei în administrația rusească.

Din Helsingfors se telegrafiază la 11 Februarie că valoarea mandatelor postale nu se mai poate scrie pe ele de cît în rusește.

Din aceeași zi vine știrea că tipografiile mari din Helsingfors nu voesc să se supue ordinului de-a trimite censurei centrale exemplare din tipăriturile lor și că din cauza aceasta guvernatorul provinciei Niland a pedepsit sever pe proprietarii tipografilor (cu cîte 1250 lei), amenințînd că dacă în șapte zile nu vor sosi exemplarele, pedeapsa va fi îndoită (2500 de lei)!

Din 14 Februarie Consiliul de miniștri din Peterburg a aprobat ca crimile politice și de stat să fie judecate și în Finlanda după legile rusești. Spionajul va fi judecat de tribunalele rusești, nu de cele finice...

— Funebru bilanț care s'ar putea prelungi la nesfîrșit, — dacă nu ne-ar impune oarecari rezerve recentul jubileu al Romanowilor. △

Scolarii fără școli

Discuțiunile în jurul proiectelor — căci sunt mai multe la număr — de a reorganiza învățămîntul particular, urmează fără să aducă tocmai multă lumină. Aceasta nu e un cuvînt, ca discuțiunile să nu rămînă deschise. Din potrivă.

Aci vroiu numai să atragem luarea aminte asupra unui neajuns ce se întîmplă în discuțiunile încinse în jurul acestui teme și anume, asupra unei confuziuni pe care o socotim regretabilă. Autorii de proiecte au intuiția unui rău social pe care cu drept cuvînt ar dori să-l vadă înlăturat. Răul este că un număr destul de important de elevi renunță de bună voie — de cei cari renunță fără voie nu ne ocupăm aici — la activitatea școlară, preferind să se prezinte la examene drept elevi pregătiți în familie, ori în particular, după expresia consacrată.

Se supun unui acelaș regim cele două categorii de elevi, — acei cari frequentează școli autorizate de stat, supuse controlului public și acei cari, pregătiți în familie apar numai la examen, lipsiți de o educație de școală, de un regim școlar, de avantagiile didactice și disciplinate pe cari le dă o școală — chiar dacă nu e școală propriu zisă a statului.

Intre acele două categorii de particulari" diferența e însă însemnată și se cuvine să se țină seamă. Se cuvine aceasta cu atît mai mult acum cînd se legiferează învățămîntul particular. Școlarul fără școală nu poate fi pus alăturea de celalalt, în însuși interesul superior al învățămîntului și al societății.

A.

Din vieața Țarului

Privirile tuturora sunt ațintite asupra Petersburgului, unde Luni conferința ambasadorilor va începe desbaterea în diferendul romîno-bulgar. Actualitatea aparține deci Rusiei și implicit Țarului, care în ultimul timp cel puțin, a căutat prilejul spre a-și arata simpatiile sale pentru familia regală romînă și poporul romîn.

Să dăm dar cîteva amănunte despre traiul zilnic al Țarului Neculai, care, credem, că vor interesa pe cetitori.

Țarul părăsește patul la 8 dimineață și ia imediat un dejun, după sistemul englez, alcătuit din șuncă, ouă, ceai sau cafea. Imediat apoi se retrage în cabinetul sen de lucru, ia cunoștință de telegramele sosite în cursul nopței și citește ziarele de dimineață. Dintre ziarele rusești citește numai „Novoje Vremja" și „Ruski Invalid". Din ziarele streine citește „Le Figaro" și „l'Ilustration". Din cînd în cînd resfoește și unele ziare germane. In cabinetul seu, nu poate intra de cît bătrînul camardiner Kotow, care așază fie care hîrtie la locul ei. Țarul fiind un doritor al ordinei exemplare.

Astfel lucrează pînă la 10 jum., cînd face o plimbare, însoțit de comandantul Palatului, generalul Dedjulin.

La ora 1 toată familia imperială e adunată la dejun. Uneori participă și Ministrul Palatului, Baronul Frederics. După dejun, primește pe ministru și raporturile militare. Aceasta durează pînă la ora 5 după amează. La această oră familia imperială se întrunește la un ceaiu intim. De astă dată Țarul se ocupă de copii, le explică bucăți din literatura rusească, din care preferă pe Gogol. Dar nici literatura străină nu e neglijată.

După ceaiu, Țarul se pune din nou pe muncă, pînă la ora 8 seara, cînd la masa, care durează o oră și jumătate.

Țarul Neculai se culcă abia la miezul nopței. De multe ori pînă la această oră se ocupă cu afaceri de stat. Une ori însă cu distracțiuni, — ca ori ce muritor ce se respectă.

D.

ECOURI

La Florența s'a primit știrea că un supus italian, anume Agostine Barbadero, a murit la Buenos-Aires, lăsînd trei-zeci de milioane fără să se găsească vre-un testament, care să indice întrebuințarea ce voia să se dea colosalei sale averi.

Acum patru-zeci de ani, sărac lipit pămîntului, Agostino Barbadero fugise din Italia, spre a scăpa de pedeapsa pentru asasinarea a doi jandarmi ai Vaticanului.

Judecat în lipsă a fost condemnat la moarte.

Barbadero se refugiase sub un nume de împrumut, în republica Argentina, unde a așteptat timpul prescripției pentru a-și relua adevăratul său nume.

Redevenit Barbadero, el a strîns însemnata avere de care vorbim mai sus.

*

Artistul B. B. Penel ne scrie:

„Intre cărțile mele am găsit un volum „*Les théâtres en robe de chambre*" de Rambaud și Coulon; acest volum este tipărit la Paris în 1866. Actorii descriind, viața privată a actorilor din acel timp, — și am dat peste *Sully* descriind astfel:

„*Sully*, fiul unui evreu zaraf: Sully „este un excelent tînăr, foarte iubit de „camarazii lui; e nou venit în teatru, îi „lipsește de multe ori obișnuința scenei, „dar cred într'un viitor frumos, va fi un „actor încîntător. Formele elegante și se „simte omul bine crescut. Sully a jucat „întâi la Palais-Royal, apoi la Gaîté, iar „acum joacă la Théâtre imperial du Châ„telet".

Ce superbă carieră a făcut de atunci încoace marele Mounet-Sully!

OAMENI ȘI LUCRURI

Fantazie și realitate

Spuneam — vorbind aci de peripețiile dramatice ale manuscriselor pierdute ori răpite—că ele oglindesc de multe-ori situații reale din viață. Chiar la noi, nu de mult, s'a vorbit de aventura epică a unei lăzi de manuscrise aparținînd unui laborios profesor—și pierdute în tren. E adevărat că aci aventura cam degenerase în nota comică, autorul nefiind de părerea personagiului din drama lui Alexandri, care mîngăia pe poet că va putea lesne să-și refacă manuscrisul pierdut...

Intr'o mică piesă originală—„Cei mai de samă" a d lui Riuleț, avem de asemenea dramatizarea unui epizod ce se desfășoară în jurul răpirii unui manuscris literar, din pricina căruia un parvenit politic nu avea liniște... E o temă destul de bine executată în lucrarea tînărului dramaturg romîn.

In stil mare, avem un epizod asemănător în recenta lucrare de teatru a celebrului Henri Bataille „Les Flambeaux", jucată la Porte-St.-Martin din Paris. Autorul s'a inspirat, se pare, din oare-cari întîmplări sgomotoase avînd ca eroi pe învățații soți Curie. In piesă sunt în luptă învățații Bouguet și Blondel, iar acesta din urmă, ca să și răzbune în potriva eruditului academician, care i-a distrus fericirea casei, pătrunde în laboratoriul lui și-i distruge manuscrisul unei opere fundamentale, fruct al multor ani de studiu și de geniu..

E veșnica tragedie a ireparabilului. Ar fi însă să ne înșelăm, crezînd că în „Misterul Camerei galbene" episodul manuscrisului furat este singurul esențial. Sunt foarte numeroase scene mișcătoare, de pur dramatism, inventate de bogata imaginație a unui ziarist-literat, înamorat de cariera sa și de ingenioasele tipuri ce-a întîlnit în mediul parizian în care a trăit, începînd cu acel ziaristic.

Rodion.

Sforțările militare ale Franței

In Franța e pe cale a se reîntroduce serviciul militar de trei ani. Statul francez, îngrijat de creșterea forțelor militare germane, plănuește o creștere pînă la egalare, a forțelor lor proprii. Opinia publică însă pare a se arata cel puțin în parte, ostilă acestui fapt.

Nenumeroase ziare critică atitudinea gurernului aducînd argumente serioase. In adevăr populația Franței se urcă la vre-o 40 milioane de oameni, pe cînd acea a Germaniei în scurt timp va ajunge dublul acestei cifre.

Se vede dar o imposibilitate pentru statul francez de a ajunge numărul soldaților nemți. A încerca aceasta este o iluzie zădarnică, dacă nu chear o nebunie și atunci introducerea serviciului militar de 3 ani nu va fi nimic altceva decît o sarcină grea pentru popor.

Pe dealtă parte cheltuelile statului se vor mări enorm și același lucru se va întîmpla în Germania, care nu va putea sta impasibilă la aceste adevărate pregătiri ale dușmanului vecin.

Se pare dar nemerită propunerea partidelor din stînga de a se face o declarație oficială la Berlin de încetarea ori cărei sporiri de înarmare. Același lucru era vorba să-l facă Germania și Anglia, reciproc în ce privește flota militară, decurînd.

O ușurare mare se va face, atît pentru stat cît și pentru populație și astfel se va putea munci cu mai mult spor pentru bună-starea generală.

G.

Critica artistică

Concursul pentru catedra de arte decorative de la școala de Belle-Arte din Iași

In rotunda Ateneului din Capitală, s'a deschis expoziția lucrărilor concurenților pentru catedra de arte decorative, publicată vacantă la școala de Belle-Arte din Iași.

Expoziția a durat 10 zile și s'a închis eri, Joi 28 Februarie, conform regulamentului și urmează ca juriul să facă examinarea lucrărilor.

Comisiunea se compune din d-nii, Gh. Popovici director la Belle-Arte din Iași, Costin Petrescu profesor de artă decorativă la școala de Belle-Arte din București și C. Atachino, prof. la școala de Belle-Arte din Iași.

Concurenți sunt V. Costin (Iași), O. Roguski, Teodorescu, Ion, C. Gheorghiu și I. Tincu (București).

V. Costin, expune mai multe lucrări, între care distingem o reconstituire de stofă de matasă din sec. XVI după un rest de vestmînt din M-rea Humorului, executat în acuarele cu deosebită artă, că-ți dă absolută impresie a matasei cu ornamentările roșii de pe vestmînt.

Un proect de vitrou, reprezentînd o „*Domniță*" moldoveancă, iar în fundul figurei se proectează Cetățuia.

Compoziția bine aranjată și armonizată în linii și culoare.

Cucoșul, decorațiune stilizată și aplicată la o friză.

Nud, decorațiune derivată. Pe fondul negru se desemnează viguros formele bine pronunțate în alb. Se distinge mișcarea vie și desemnul corect.

Mai multe decorațiuni abstracte, compuse în mod sistematic din linii geometrice.

A mai prezentat în album cu desemne după nud și capete studii; lucrări de xilografie — desemne și reproduceri xilografice, precum și mai multe reproduceri în fotografie după ornamentația ce a executat-o la baea comunală din localitate.

Din toate lucrările d-lui Costin se dis-

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

tinge preciziunea în desemn, sistemetizarea exercițiilor de stilizare în compoziție, după principiile de artă decorativă, aranjamentul și curățenia în execuție, ceia ce arată pe maestrul și pe profesorul format.

O. Roguski, expune multe lucrări decorative de valoare reală artistică din care distingem.

Decorațiune ornamentală *pentru stofă brocată* (plante, paseri, reptile) frumos armonizate în culoare.

Cucos—reclamă d-lui N. Dimitrescu pentru crescătoare de paseri; *un efect de peisaj* localizat cu un țarau, ce se profilează pe cerul roșietic al apusului de soare; *o reclamă de florărie, efect de seară* (dama în roș), *cocostîrcul* și alte stilizări de frunze, flori; reproduceri în aquarele după vase costume și mobile, colorate etc.

Lucrările d-lui Roguski deșteaptă în mintea privitorului multe asemănări, și inspirație după lucrările de reclamă sau vignete streine.

Din lucrările d-sale nu se desprinde metoda și sistematizare așa precum se disting la Costin.

Teodorescu Sion are lucrări decorative și picturi. Lucrările decorative: *friza decorativă*—cele 7 fete de împarat,—stilizat în genul decorațiunilor de frontoane cu figurile în mișcări unghiulare; *un triptic*—din basme, Făt frumos și Ileana Cosinzeana; *proiect de tapis*—cele trei fete de împarat primesc vizita regelui piticilor, încercînd autorul să reprezinte bataea vîntului prin bataea de planuri; toate acestea deși armonice în culori însă lipsite de claritate în compoziațiune. Mai are mai multe proiecte de tapis, de cortină romînească, cîteva desemne decorative. Picturile—peisaje și tipuri romînești din Abrud—sunt ținute într'un ton mohorît, iar figurile în atitudine simple.

Problemele pe care le încearcă d. Sion în arta decorativă mai trebuesc studiate, clarificate și date într'o lumină limpede. Lucrările expuse aveau nevoe de oarecare inscripții și lămuriri ca publicul să poată prinde ceva din intenția autorului.

C. Gheorghiu a fost și suplinitor a catedrei la Iași, expune ornrmente decorative motive (capete) pentru mozaicuri, decorațiuni bisericești, schițe pentru fresco de la antrepozitele din Drăgășani, ornamente pentru sala de spectacol de la Slatina etc. Din lucrările sale lipsește sistematizarea în stilizare și compoziție decorativă. Desemnul mai greoi. Are cîteva peisaje bune în pictură. Asemenea cîteva lucrări bune de-ale elevilor de la Belle-Arte din Iași.

I. Țincu expune numai picturi în uleiu de valoare artistică, fără a cadra cu arta decorativă.

Despre picturile d-lui Țincu vom vorbi într'un număr viitor.

După lucrările concurenților avem convingerea că acelea ale lui V. Costin întrunesc mai multe calități proprii pedagogice pentru predarea și formarea elevilor, mai proprii pentru școală.

Expoziția ocazională cu acest concurs ne dovedește că pictorii noștri încep a se manifesta și în direcția artelor decorative absolut trebuitoare dezvoltării economice nuoei țări. Pînă în 1908 cînd s'a trecut în budget catedra de arte decorative, nimeni nu îmbrățișa acest ram de artă. Viitorul ne va dovedi și nouă cît loc pot cuprinde și artele decorative în manifestarea culturală a unui popor.

Ada.

Litere-Științe-Arte

Antichități actualizate.—Intr'o publicație a d-lui N. Dorian: „Povestire în versuri despre domnia lui Mavrogheni"—editura Academiei—anonimul autor, răsbunîndu-se contra Domnitorului, îi face de ocară oastea pe care a adunat-o:

Toți rumăni, mămăligari,
Ciobani, purcari și văcari,
Lingători de putinee,
Încă și încinși cu teie.
Prăpădnicii laptelui,
Stingătorii malaiului,
Niște bețivi și băzmetici
N'avea pă ei d'un ban petici,
Atîta de nevoiași
Cerșetori iar nu ostași.

Se fac diverse presupuneri asupra autorului acelei povestiri, dar hipotezele sunt încă nesigure.

*

Vechiul suflor N. Pavelescu va avea, ca și artiștii, parte de o reprezentație de retragere în stagiunea viitoare.

*

Profesorul filosof Bergson a terminat ciclul de prelegeri la universitățile americane din New-York și Columbia. Rectorul acelei universități a adresat d-lui Liard, vicepreședintele colegiului de Franța, o adresă plină de elogii pentru profesorul Bergson.

*

D-ra Reonne societară a Comediei Franceze, a cerut d lui Jules Claretie, să renunțe la serviciile ei.

Comedia pierde în anul acesta numeroase elemente de valoare.

*

In lunile Iunie, Iulie, August urmînd a se face importante reparații palatului Comediei Franceze, trupa acestei înalte instituții artistice, va întreprinde turnee în Franța și probabil și peste hotare, lucru ce nu s'a mai întîmplat foarte de mult.

*

„Societatea franceză pentru protecția femeii", în adunarea ei generală, a fost prezidată de d. Barthou, vice-președintele consiliului de miniștri și ministru al justiției.

Reprezentantul guvernului a adus elogii societății, pentru contribuția de mare preț pe care ea o aduce culturei și moralei franceze.

*

Federala internațională de liberă-cugetare își convoacă membrii la congresul care se va ține la 6 Octombrie 1913 s. n. în Lisabona, — Portugalia. Din România va participa și d. prof. dr. Thiron de la Universitatea din Iași, anunță „Noua Revistă Romînă".

*

Neghilia, o revistă ruteană, — are un articol asupra literaturii românești, semnat de *Nicolae Teaciuc*, profesor la școala normală din Cernăuți. Se dau și două traduceri după Creangă — în limba ruteană a apărut pînă acum multe traduceri din Alexandri, Bolitineanu, C. Negruzzi, Gane, Slavici, Creangă ș. a., unele adunate în volum.

*

„Le Monisme comme but de la Civilisation" par Wilhelm Ostwald se intitulează o broșură de propagandă editată de comitetul internațional al monizmului ein Hamburg.

*

STRUNA ZILEI

ECHIVOC

„Ziarul nostru are nevoie de un incasator..." scrie un nou cotidian în No. 1.

Se poate să vă strice zorul
Grăbind prea mult cu... dările;
Umblați mai cu incetișorul—
Ușor găsiți încasatorul
Dar nu și... incasările.

ROMÂNIA

Parohia Bisericei Sf-lor Voevozi (Roșca) DIN IAȘI

PUBLICAȚIE

Se aducem la cunoștința generală că Epitropia acestei Biserici conform aprobărei Ministerului de Culte, Administrația Casei Bisericei No. 1471 din 23 Ianuarie 1913;

Scoate în vînzare următoarele imobile, proprietatea acestei biserici, situate în orașul Iași, și anume:

1) Imobilul situat în str. Apeduc No. 33 compus din 4 apartamente a cîte 2 odăi, cu beci sub fiecare: Construcția de cărămidă acoperită cu tablă. Garanția provizorie 300 lei. Licitația va începe de la 6000 lei.

2) Imobilul din str. Calarași No. 8 compus din 2 odăi construcția de vălătuci acoperită cu șindilă. Garanția provizorie 40 lei, licitația va începe de la 800 lei.

3) Imobilul din str. Măcărescu No. 2 compus din două odăi, construcția de vălătuci acoperit cu tablă. Garanția provizorie 40 lei, licitația va începe de la 800 lei.

Licitația pentru aceste imobile se va ține în ziua de 9 Martie 1913, ora 1 p. m., în cancelaria Parohiei Iași str. Eternitate 28, unde în oarele obișnuite de cancelarie, se pot lua și cunoștințe de condițiunile vînzărei.

Art. 68—79 din legea comptabilității publice sunt aplicabile acestor licitații.

Epitropoi { *Paroh Econ. N. Agapi*
D. Mălinescu
Pan. Alexandrescu

No. 6
1913 Ianuarie 28

In jurul sinuciderei tenorului Demetrescu

— O convorbire cu d-l Locot. Alex. Carp —

Misterioasa sinucidere din Londra a marelui tenor romîn Demetrescu care a fost comunicată zilele trecute ziarelor noastre, prezentînd un interes deosebit pentru cititorii orașului nostru, am căutat să obținem o convorbire cu d. locot. Alex. Carp, care după cum se știe e ginerele marelui cîntăreț romîn.

Informîndu-l asupra intențiunilor ce aveam de a culege amănunte mai precise asupra tragicei sinucideri care a aruncat doliu asupra familiei d-sale și asupra întregului oraș, al cărui fiu era Demetrescu, a binevoit să-mi pună la dispoziție tot materialul informativ pe care îl culesese din ziarele londoneze și de la diferitele persoane care au trăit în ultimul timp în tovărășia lui Demetrescu.

In primul loc d-sa ne-a atras atenția asupra unui articol informativ apărut în ziarul londonez „The Daily Cronicl" asupra acestei misterioase sinucideri care cuprinde amănunte interesante asupra ultimelor momente ale nefericitului artist.

Dăm loc interesantului articol.

„O constatare dramatică s'a făcut eri la autopsia cadavrului lui I. Demetrescu, omul care a fost găsit împușcat pe drumul dintre Petcheu aproape de Breiten și alături de care s'a găsit de asemenea împușcat clinele său, un pudel, asupra căruia a fost găsită o notă care cuprinde: „binevoiți a mă îngropa cu clinele meu. El e singurul meu amic".

Luiza Demetrescu o institutoare de muzică a cărei nume adevarat e Lablache povestește că Demetrescu a fost un cîntăreț, în etate de 46 ani și de origină din București, că a fost cîntăreț profesional timp de 25 de ani și decorat de regele României. Trei ani în urmă a perdut o avere de 60,000 lire sterline făcînd un comerț de lemnărie și venind apoi în Anglia el n'a putut să obție decît un singur angajament sau cel mult două. De mai multe ori a încercat a se sinucide. D-na Lablache i-a dat ultimul franc în dimineața sinuciderei.

Dînsa e bolnavă într'o casă de sănătate și crede că Demetrescu a săvîrșit acest act într'un moment de furie.

Bine înțăles că dorința de a fi înmormîntat cu clinele va fi respectată.

Cu aceste amănunte asupra ultimei zile petrecute la Londra de marele nostru concetățean, își sfîrșește articolul ziarul „The Daily Croniche".

Din cuprinsul acestui articol reesă în mod clar că informațiile aceste au fost culese de ziarul londonez de la institutoarea de muzică Lablacle.

Faptul că deși a trăit în tovărășia tenorului Demetrescu dînsa a dat informații atît de puțin precise asupra vieței sinucisului, au determinat familia să bănuiască că aceasta e o tendință de a mistifica adevărul pentru a putea profita poate de averea rămasă pe urma defunctului s'au a ascunde adevărata cauză a sinuciderei.

Deși din informațiile date a lăsat să transpire că adevărata cauză care l-a determinat pe Demetrescu la acest act desperat ar fi mizeria, totuși ultimul său gest prin care cerea să fie îngropat cu cînele singurul său amic, par a dovedi că între marele artist și întreținuta sa avusese loc scene violente care rupînd relațiile dintre ei, l-a îndemnat pe Demetrescu să-și pue capăt zilelor.

Cei cari cunosc traiul lucsos al marelui muzicant, acei care știau că dînsul deși trăia o viață bogată totuși ajunsese să strîngă o avere însemnată vor fi mirați de vestea că el a murit în mizerie.

Firește însă că autoritățile însărcinate cu anchetarea acestei sinucideri misterioase, vor stabili în curînd adevărul.

Oricare ar fi însă motivul care la determinat pe Demetrescu să părăsească viața, moartea sa va constitui pentru arta noastră o perdere pe care poate abia generațiile ce vor veni, vor fi în stare să o repare.

Cu o voce a cărei calități superioare smulgea aplauzele furtunoase a mulțimei ce-l asculta în sălile marilor teatre mondiale, cu un joc de scenă ce te făcea să trăești în cîteva ore viața eroului pe care îl reprezenta, Demetrescu era copilul răsfățat al celui mai select public din marile centre artistice.

Cîștigînd simpatia și admirația publicului bucureștean prin cîteva concerte date la Teatrul Național din Capitală, unde vocea lui puțin cultivată putuse totuși să captiveze elita artistică a Capitălei noastre, Demetrescu fu trimis pe baza unei burse a ministerului de instrucție, să-și continue studiile artistice începute în țară.

Terminînd studiile marelui conservator de muzică din Milano, el fu angajat pentru cîteva concerte în Austria, unde debuturile sale avură un succes puternic.

Reîntors în Milano unde publicul italian începu să-l numere printre cîntăreții lui favoriți, el continuă să cîștige în marile centre artistice ale Europei și Americei admirația marelui public.

Prin gestul desperat de zilele trecute, Demetrescu a înmormîntat cu dînsul un talent, prin care natura însăși a voit parcă să-și arăte toată puterea ei de creație.

X.

INFORMAȚII

D'ale meseriașilor.—Extras din hotărîrea No. 28 a casei centrale a meseriilor:

„Varvara Stroea Sandu, văduva lucrătorului Stroe Sandu mort în urma unui accident de muncă, pe cînd lucra în fabrica de cherestrea proprietatea „Soc. anonime pentru exploatarea de păduri și ferestrae cu vapori mai înainte P. S. C. Goetz et C-nie, din Nehoiu jud. Buzău, prin pet. No... a cerut să i se acorde o pensie pentru ea și copiii săi minori: Ioan, Petre, Ioana, Florea, Stroe Sandu și Dumitru Săndulescu.

Consiliul luînd în cercetare această cerere:

Avînd în vedere că lucrătorul Stroe Sandu a fost victima accidentului mortal arătat prin următoarele acte.

Avînd în vedere că nu există nici o îndoială că moartea a fost urmarea accidentului întîmplat și că acest accident s'a întîmplat în timpul muncei.

Considerînd că defunctul avea un salar zilnic de 4 lei 13 bani pe zi.

Avînd în vedere că decedatul a primit și locuință evaluată de patrar la 360 lei anual, ceia ce revine la un salariu anual de 1599 lei sau 5 lei 39 bani pe zi... etc.

Consiliul hotărește:

Acordă din fondul Casei Asociației Patronale, văduvei Varvara Stroe Sandu domiciliată... etc., până la remăritiș o pensie anuală de lei 306.60 b. plătibilă în rate lunare de lei 25.55 b.'

Copiilor Ion, Petre, Ioana, Folorea, Stroe Sandu și Dumitru Săndulescu care sunt mai mici de 16 ani, o rentă anuală globală de lei 613 și 20 bani sau lei 51 bani 10 lunar cît timp cel puțin doi din ei nu vor fi atins vrista de 16 ani, cînd numai un copil va fi mai mic de 16 ani pensia lui va fi ca și a văduvei de lei 306.60 sau lei 25 și 55 bani lunar.

Indeplinindu-se 40 zile, s'a oficiat azi un parastas la cimitirul Eternitatea, pentru odihna sufletului regretatului locotenent colonel Manolescu Mladian.

Serviciul religios a fost oficiat de părintele Gh. Alexandrescu, de la biserica Toma Cosma.

Pe lîngă familie au mai asistat d-nii A. D. Xenopol, A. C. Cuza, dr. Șumuleanu, Jellea Codreanu și d. Iamandi, președintele Centrului, în frunte cu un grup de 30 de studenți.

Ministerul de instrucțiune a cerut direcțiilor școlilor secundare din țară să-i înainteze un tablou cuprinzînd, numele și pronumele profesorilnr, anul, luna și ziua nașterei, titlurile de studii, numărul și data ordinului de numire, ca suplinitor, specialitatea pentru care a trecut capacitatea, numărul ordinului de numire cu titlu provizor sau definitiv, materiile ce predă, școlile unde a funcționat și cele de unde a fost transferat, pentru a se întocmi anuarul general al persoanelor dependente de Ministerul instrucției publice.

Carnetele de reducere pe căile ferate pentru d-nii profesori și profesoare, vor fi vizate la fiecare trei luni, începînd dela I Aprilie viitor, de către directorii respectivi ai școlilor unde funcționează profesorul.

Compatrioata noastră, d-ra Elena Văcărescu a ținut o conferință la Paris, Marți, vorbind despre Orient. Au urmat recitări de De Max.

Duminică 3 Mart, în amfiteatrul „Liceului Național", la ora 4 p. m. d. dr. P. Zosin va continua prelegerile pentru educația positivă, tratînd despre *politeism*. Intrarea liberă.

Duminecă, în matineu, se reia frumosul spectacol *Do'n Vagmistru* cu d, Mircea Pella în rolul principal. Se prevede, ca totdeauna, un succes imens acestei piese mișcătoare.

Ministerul de instrucție a luat hotărîrea ca pentru ori ce oră de absență a unui profesor de la curs, care nu ar fi făcută în virtutea unui concediu acordat de minister, să-i din reție leafa acelui profesor.

Economice. — In Grecia, după cum am văzut și în celelalte țări din orient, se lucrează pentru ridicarea economiei agricole.

Deja ultima statistică producțiunea agricolă s'a ridicat la 400 milioane de franci.

Creșterea vitelor merge progresînd.

Sistemele de agricultură, vechi au fost părăsite. Astăzi se întrebuințează mașini agricole perfecționate care se introduc mereu pentru trebuințele unei agriculturi sistematice și intensive după cum se face acum.

S'au introdus fînețele artificiale. Cultura tutunului și a portocalelor merge bine.

Viticultura e în decădere, nu se vede nici o mișcare de prefacere a acestei stări de lucruri.

Cultura maslinilor și a bumbacului sunt în plină înflorire pe cînd cele a smochinilor și lămăiului sunt precare.

Arboricultura și horticultura merg progresînd.

Ministerul instrucțiunei publice a hotărît ca examenele de absolvire al școlarilor pregătiți în particular din clasele IV de gimnaziu și VIII de liceu și școala secundară de fete se vor face în școalele secundare publice, înaintea acelorași comisiuni, în aceleași zile și după aceleași regule ca și pentru școlarii din școalele publice, însă numai în orașul în care a trecut și examenul de clasele 4 și 8.

Fie care școlar va plăti pentru aceste examene o taxă de 30 lei, pentru cursul inferior și 40 lei pentru cursul superior. Recipisa de consemnare a acestei sume va fi separată de acea depusă pentru clasele 4 și 8-a.

Ioan Brudea, fostul intendent al spitalului Pașcanu, a încetat din viață eri, la locuința sa din strada Treierarhi.

A fost găsit mort, în ograda caselor din strada Palat No. 9, cerșetorul Gh. Turculeț.

Intre elevele clasei I a Externatului secundar Oltea Doamna, s'a ivit un caz de scarlatină și altul de febră Tifoidă.

Expresul care sosește sara la orele 11.20, noaptea în Iași, a avut eri o întîrziere de 40 minute.

Femeea Elena Radu, din Str. Sărărie No. 15, a fost internată în spitalul de izolare, fiind bolnavă de febră tifoidă.

Dl. C. Tomovici a fost numit funcționar la depozitul Regiei tutunurilor din localitatea.

Dl. general Rașcu va face în curînd o inspecțiune în garnizoana locală.

Supusul austriac Iacob Cavaciuc isprăvindu și pedeapsa de 3 ani, în penteniarul local, urma să fie expulzat. In acest timp însă el a găsit mijlocul să dispară. Astăzi el a fost prins de către jandarmii din Bucium.

Iani Haralambos, excrocul care a fost condemnat în sesiunea trecută la 2 ani închisoare și care 'și face osînda în penitenciarul central, a trimis șefului siguranței locale, un pahar fin de cristal, pe care se află încrustat artistic pe o parte o cunună de trandafiri avînd în mijloc inițialele G. U. iar pe cealaltă, marca țărei românești și sub ea data 1913, — cu rugămintea de a-l face dar comisarului de siguranță Gh. Uță, lucrate de el.

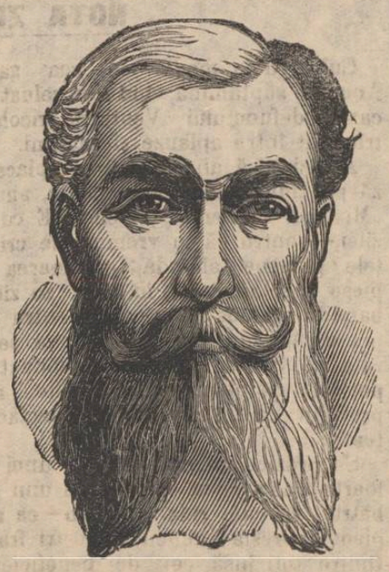

A-TI DEVENIT CĂRUNT

Intrebuințați dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopsește imediat și în mod natuarl părul albit sau cărunt, după dorință în:

Negru, Brun, Castaniu și Blond

Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Prețul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**

Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

„Viitorul“ cu reaua credinţă obişnuită, afirmă mai multe neadevăruri despre ministrul lucrărilor publice.

Nu este adevărat că ministrul lucrărilor publice ar fi avut direct, sau indirect vre-un amestec în anchetele dela Flămînzi sau în soluţiunile date acelor anchete.

Nu este adevărat deci, că ministrul lucrărilor publice ar fi impus doctorului din localitate consimţimîntul la permutare.

De-asemenea este falş că furnitura carnetelor de identitate s'ar fi dat unui deputat. Această furnitură s'a dat aceleiaşi ca·e căreia i-se dădea şi de administraţiile trecute furnitura carnetelor.

Nu este adevărat că s'au prezentat oferte pentru furnitura acestor carnete cu preţul de 0.40, 0.50, sau 0.60 bani bucata. Numărul carnetelor procurate de numita casă nu este de 200,000, ci de 30,000.

Furnitura lemnelor Berman Juster a fost dată după trei licitaţii şi acordată cu 8 lei metru cub, după ce prin licitaţie se ajunsese la 10,50 lei metru cub.

Eri a sosit la Vaslui d. Clinciu inspector general al învăţămîntului secundar, trimis de ministru a ancheta un scandal petrecut între patru profesori de gimnaziu. Scandalul s'a petrecut din cauza unei şcoale particulare secundare, înfiinţată aci de cei 4 profesori, în Octombre trecut şi din pricina neînţelegerilor între ei, în Ianuarie a. c. erau să se bată cu scaunele în cancelaria gimnaziului. D. Clinciu a făcut raportul pe care-l va înainta ministerului.

In consiliul de miniştri de ieri s'au admis mărirea lefilor la profesoarele secundare dela 300 la 350 lei; la maeştri de la 225 la 240 lei, iar la cei de religie la 250 lei.

Unul dintre membrii grupării cari au semnat procesul verbal de constituire publicat în primul număr al „Cuvîntului“ a dat, ocazional, cîteva informaţiuni unui redactor al nostru.

Cei grupaţi în jurul noului ziar nu mai frequentează clubul conservator din strada Lăpuşneanu, ne recunoscînd organizaţia de acolo.

Politiceşte, primesc indicaţiuni esclusiv de la d. Virgil Arion. Nici un actual ori fost ministru nu patronează gruparea. Activitatea grupării tinde să „buleverseze“ organizaţia oficială al cărei porte-parole este „Evenimentul“ pentru că nu numai aceasta singură să aibă... cuvîntul decisiv.

In ce priveşte tonul nouei gazete hotărîrea e luată ca să devină mai inciziv, dar se aşteaptă tonul în care va fi primită gazeta.

Convorbirea a avut loc înainte de apariţia Evenimentului de aseară, care e mai mult agresiv cu noul confrate decît obiectiv.

Ieri s'a făcut la Ministerul de Instrucţiune publică decretul de transferare a d-lui Dr. Tănăsescu la catedra similară din Capitală.

Regretatul tenor Demetrescu—căci e dovedit că e într'adevăr e vorba de sinuciderea artistului romîn, era de origine ieşană şi mulţi au cunoscut aci pe bătrînul sculptor în piatră Demetrescu, părintelui său, pe care artistul îl întreţinea în ultimii ani cu o modestă pensiune.

Bătrînul lucrător trăia încă în 1905; cînd artistul a cîntat pentru ultima oară în Iaşi. Demetrescu are în Iaşi 4 copii, dintre care o fică, d-na Anna Carp, un fiu funcţionar C. F. R. şi o copilă, elevă.

Demetrescu are în Iaşi 4 copii, dintre care o fiică d-na Ana Carp, un fiu funcţionar C. E. R. şi o copilă, elevă.

D. Al. Davila, directorul general al teatrelor, dezminte ştirea că ar fi avînd vr'un proiect prin care s'ar desfiinţa societăţile dramatice din Iaşi şi din Craiova.

Operaţiile de recrutare pentru disp. IV-a s'au început astăzi şi au loc în localul comisiei a III-a.

Au fost dizolvate consiliile comunale ale tîrgului Cotnari, înlocuindu-se prin comisie interimară compusă din preşedinte Nicolai a Mariei şi membri Gh. Radu şi V. Belcescu.

Bivolari: avînd preşedinte pe Gh. Badareu şi membri pe Gh. Urzică şi Perju.

La 24 a lunei vor avea loc alegerile noilor consilii.

In ziua de 27 Martie se va ţine la prefectura judeţului licitaţie publică pentru aprovizionarea cu 700 m. c. pietriş pentru şoseaua Copou-Alea-Podgoria şi 2220 m. c. pentru şoseaua Iaşi-Bărnova-Dobrovăţ şi Trei-Sarmale-Niţelea-Bărnova.

Credem a şti că medicul veterinar al oraşului d. dr. Buzenchi va fi invitat a da explicaţii înaintea consiliului sanitar superior, în chestiunea inspecţiilor recente urmate de ştiuta altercaţiune. Aceasta în urma raportului d-lui inspector dr. Slătineanu.

Afară de numele publicate, se mai dau ca sigure următoarele retrageri la pensie pe ziua de 1 Aprilie în corpul didactic iaşan: P. Gărcineanu şi Dr. Th. Stihi, profesori la liceul naţional.

Al. A. Badareu, ministerul de lucrări publice, soseşte mîne dimineaţă în localitate.

Intre orele 5—7 seara, d. Badareu, va fi în mijlocul prietenilor săi, la clubul conservator-democrat.

In primavară vagoanale de tramvay vor fi înmulţite. Credem că se va avea în vedere, atunci, şi linia Sărăriei unde circulă numai trei vagoane.

Marţi 5 Martie, se va înfăţişa procesul dintre comuna Iaşi şi Union-Bau, intentat de aceasta din urmă. Cererea reconvenţională nefiind încă făcută din partea administraţiei comunale, procesul va fi amînat.

A apărut darea de seamă a congresului internaţional al petrolului ţinut în 1907 la 8—13 Septembrie în Bucureşti. Un volum în limba franceză.

M. S. Regele a acordat „Răsplata Muncei“ cl. I d-nei Lucia Greceanu, membră în comitetul „Societăţii de salvare“.

D. Vasile M. Jora, administratorul plăşii Copou a fost pus în retragere din oficiu, pe ziua de 1 April, pentru limită de vrîstă.

Toate misterele cari au făcut senzaţie în oraşul nostru: misterul scopiţilor, misterul asasinului din strada Italiană, misterul sinuciderei dela Londra—nu sunt nimic pe lîngă „Misterul Camerei Galbene“, ce se dezvălue astă-seară la Teatrul Naţional. Un reporter al „Opiniei“ este eroul principal, interpretat de tînărul Calmuschi, un adevărat discipol al d-lui Vlad Cuzinschi.

Membrii societăţii Corale-Culturala Sf. Voevozii Roşca sunt rugaţi a se întruni în prima adunare generală de finele anului societar în localul şcoalei primară de băeţi „Costachi Negri“ Duminică 3 Mart ora 2 p. m. a. c. (conform statutelor).

Au fost scoase în vînzare pentru despăgubirea fiscului imobilele din Iaşi str. Danca No. 7. str. Cucu No. 13. str. Stînca Mo. 10, proprietatea minorului Aurel Vasiliu.

Licitaţia a fost fixată de Trib. Iaşi s. III-a pentru ziua de 27 Martie a. c.

Ministerul domeniilor a adjudecat asupra d-lui Ion Irimescu din Prisăcani-Moreni jud. Iaşi, porţiunea din pădurea Măcăreşti scoasă la licitaţie în ziua de 16 Ian. ca preţ de 350 lei ha; iar pădurea Golăeşti asupra cooperativei „Vulturul“ din Secueni cu 840 lei 55 b. ha.

Elevii „Liceului Internat“ au sărbătorit astăzi pe d. D. Th. Neculau, directorul acelui liceu, cu ocazia zilei onomastice. D-sa a mulţumit călduros, insistînd asupra insemnătăţii educaţiei în învăţămînt.

Se crede că de la 1 Aprilie d. C. Gall, secretar general al primăriei, se va retrage la pensie iar în locul d-sale va fi numit d. Hugo Hahn, şeful serviciului administrativ.

D. Dimitrie Papafil a fost numit pe ziua de 1 Aprilie, în postul de secretar al serviciului de păduri şi şosele din judeţul Suceava.

Astă-zi fiind serbătoarea Sf-tul Teodor, s'a serbătorit hramul bisericei cu acelaş nume, oficiind P. S. S. protoereul oraşului Ţincoaca, asistat de parohul bisericei Gh. Maxim şi un sobor de preoţi.

In seara zilei de Joi 14 Martie, va avea loc la teatru naţional o reprezentaţie extraordinară cu admirabila comedie „Necunoscutul“ de Tristan Bernardt. Biletele se găsesc la agenţia teatrală „Thalia“ Th. P. Maximozici.

La spitalul sft. Spiridon a încetat din viaţă veteranul căpitan Scriban.

Mîne Duminică 3 Martie a. c. are loc adunarea generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iasi la sediul ei din strada Gh. Mîrzescu 17, casele M. H. Goldner.

Din Bacău aflăm cu părere de rău moartea colonelului pensionar Gheorghe Negel, în vîrstă de 64 de ani. Defunctul era fratele d-lui profesor V. Negel care a plecat eri să iee parte la înmormîntarea regretatului colonel.

Ieri în saloanele d lui şi d-nei dr Drag. Hurmuzescu o asistenţă din cele mai selecte a avut plăcerea să aplaude o prea subtilă şi plină de humor „revista patinajului“.

Perfecta reuşită a acestei frumoase reviste, se datoreşte numai autorilor ei prea graţioasa d nă Titica Varlaam, d-ra C. Stourdza şi Caradja;—au partea lor de merit;—interpreţi diferitelor roluri, care s'au achitat cum nu se poate mai corect. Fie care intrare în scenă era întăi primită de aplauze, care se repetă cu mai mult „Brio“ la sfîrşitul cupletului.

Felicitările şi aplauzele au fost împărţite între d-rele Macarovici, Varlaam, Krupenski, Bulgaru (acompanietoarea), d-nii Locot. Th. Skeletti, Sturdza, Caradja, Leon Sculy, Sub-locot. O. Ullea, Poenaru şi Teodoreanu.

Remarc în asistenţă: d. şi d na maior Văleanu, d-na Crivăţ cu d ra Vălcanu, d-na general I. Pascu, d-na Volenti, d. şi d-na Gr. Demetrescu, d-na George Volenti (Vaslui), d. d-na Uhrinowski, d. şi d-na Bulgaru, d. şi d-na Krupenski, d-ra Krupenski, d-ra I. Gane, d-na Mavrocordato, d-na Christodulo, d-ra Negri.

D-nii Maior Macarovici, Varlaam, Iacob, Scarlat Capşa, V. Teodoreanu.

In poliţia locală urmează a se face pe ziua de 15 Martie, patru numiri de sub comisari, în locurile ramase vacante, două la comisia dispărţirei a IV-a, în locul d-lor Dabija şi Ninevescu, unul la a V-a, în locul d-nilor Stelian Vasiliu şi altul la a III-a în locul subcomisarului Vinograschi, trecut ca maistru de gimnastică.

D-na Natalia Lochman a donat 50 lei, pentru flota naţională.

Judiciare.—S'a amînat la 1 Mart continuarea desbaterilor pentru ziua de 8 Martie în procesul de divors dintre maiorul Alevra cu soţia sa Elena Alevru.

— S'a admis apelul lui Strul Druckmann şi alţii şi a condamnat intimatul Froim Fischer la 100 lei cheltueli de judecată.

— Curtea a amînat pronunţarea deciziei pentru ziua de 7 Mart, în procesul dintre Gh. Gavrilescu cu epitropia Sf. Spiridon pentru daune.

— Curtea a amînat pe la 2 Mart, procesul privitor a lui Gh. Bălănescu, complicele falşei contesei Töroc, acuzat pentru excrocherie.

— Curtea a achitat pe P. Zamfirescu pentru invinuirea de abuz de putere.

— Curtea a respins apelul prevenitului Leon Manoliu condamnat de tribunal pentru lovire şi insulte.

— Dl. consilier S. Zăhărescu va pleca mîne pentru a prezida curtea cu juri din Huşi.

Falimente.—Cassa M. Landau din Bucureşti a cerut în faliment firma A. I. Rosenblum, str. C. Negri.

— Prim procurorul cere declararea în dstare de faliment a comerciantului Gh. Herşcu, in str. Anastasie-Panu, dispărut.

Notariat,—D. Ancel Spaner vinde d-lor Ema şi Carol Rogulschi, imobilul din str. Nicolina No. 68 pentru suma de 10.500 lei.

— Tereza Knock ipotechează creditului Urban din Iaşi imobilul din stra Cuza Vodă No. 16 pentru suma de 10.000 lei.

Astă-seară Sîmbătă se reprezintă un program nou la teatrul cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli.

Iată în parte cuprinsul acestui grandios şi excepţional program:

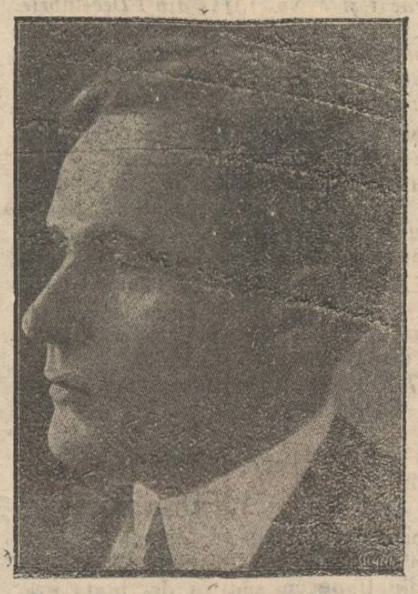

W. Psylander

Darul de sărbătoare (Cadeau de fête) film danez de mare artă. Maiştrii scenelor scandinave se întrec în interpretarea duioasei desfăşurări. Primul rol e susţinut de neîntrecuta forţă dramatică d. W. Psylander. (două acte).

Guvernanta trădătoare, splendid roman contimporan în două părţi.

Şiretenia în iubire, comedie sentimentală, film parizian de mare artă.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal etc. etc.

Mîne Duminecă 3 Mart, 2 matineuri (la 3 ore şi 5 3/4) şi reprezentaţie serală cu program nou duminical.

Directoarea uzinei, piesă în 2 părţi.—Chirie eftină, scene foarte comice—Triplul trapez, scene artistice de varieteu. Pathé Journal, etc.

La al doilea matineu se va readuce: Micul Jack sau „Ultima zi a unui condemnat la moarte“ după Jules Claretie.

Noul program viitor se reprezintă: Luni 4 Martie.

Dame allemande culte bonne ménagère, cherche place, ou auprès des enfants.

Allemande, Poste restante Iassy.

B A N I

Imprumută privatier la persoane solvabile.

Dobînda 5 %, *plătind în rate în curs de 5 ani.*

SCHAPIRA E.

Postlag Berlin 47.

Wienerin, mit schöner flinker Handschrift sucht Stelle als Kassirerin oder Correspondentin.

Unter *Wienerin*, Redaction „Opinia“

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 2 Martie

Condiţiunile de pace ale statelor aliate

Sofia. — Agenţia telegrafică bulgară află că guvernul a remis legaţiunilor răspunsul la propunerea de mediaţiune a puterilor, declarînd că aliaţii primesc mediaţiunea cu condiţiunile următoare: 1) ca baza negocierilor pentru delimitarea teritoriilor între Turcia şi aliaţi va fi luată linia Rodosto-Capul, Malatra scoţînd peninsula Gallipoli cari va rămîne Turciei. Toate teritoriile la vest de această linie în care se cuprinde Adrianopole şi Scutari vor trebui să fie cedate de Turcia aliaţilor. 2) Turcia va trebui să cedeze insulele Marei Egee. 3) Ea va trebui să se desintereseze cu desăvîrşire la Creta. 4) Poarta va trebui să consimtă în principiu la plata unei despăgubiri de războiu al cărei total va fi fixat la încheerea definitivă a păcii precum şi la plata îndemnizaţiilor particulare pentru pagubele cu cauze anterioare războiului. Statele aliate vor trebui să ia parte la deliberările relative la despăgubiri. 5) Statele aliate se rezervă de a regula prin tratatul definitiv de pace tratamentul ce va trebui acordat supuşilor lor şi comerţului lor în imperiul otoman şi chestiunile de naţionalitate cu privire la bisericile ortodoxe şi la dreptul public, congenerilor lor supuşi otomani. 6) Operaţiunile de războiu nu vor fi întrerupte.

*

Belgrad.—Răspunsul aliaţilor balcanici a fost remis după amiază reprezentanţilor marilor puteri.

*

Athena.— La oarele 6 seara miniştrii străini au venit individual la ministerul de externe unde ministrul a mulţumit puterilor pentru demersul lor şi le-a remis condiţiunile în cari aliaţii sunt gata a deschide negocierile.

*

Cetinge. — Ministerul de externe a remis azi reprezentanţilor marilor puteri răspunsul la propunerea de mediaţiune.

*

Constanttnopol. — O delegaţiune a patriarhatului egumenic a protestat pe lîngă marele Vizir în contra arestării şi expulzării notabililor greci, cari sunt supuşi turci. Se asigură că marele Vizir a răspuns că aceste arestări nu au nici o importanţă, de oare-ce expulzaţii se vor reîntoarce după încheierea păcei.

*

Constantinopol.—Buletinul oficial al războiului spune: eri un detaşament din div. 7 a aripei drepte a armatei de la Ceatalgea a operat o eşire la vest de satul Ceanage, inamicul a deschis focul de artilerie, infanteria lui a încercat un asalt, însă în faţa împotrivirei eroice a soldaţilor noştri ajutaţi de artileria de la Kiertepe, inamicul a fost risipit cu perderi consiperabile. In aceiaşi zi inamicul care se afla pe înălţimile de la vest de Husarkioi a atacat avantposturile noastre din divizia 8, dar a fost respins cu energie detaşamente din corpul 2 au atacat la Albasan şi Ceakilkioi şi au obligat pe inamic să se refugieze în retraşamentele de la înălţimele de la vest de Kadikioi, infanteria de ambele părţi a schimbat un foc prelungit. Tragerea trupelor noastre a fost foarte eficace. La luptă au luat parte şi artileriştii noştri al căror foc precis a silit pe inamic a bate în retragere cu multe perderi, în acest moment trupele noastre aflătoare la Indjigiz au luat ofensiva aducînd inamicului numeroase perderi. Nici o schimbare la Adrianopol, la Bulair situaţia e mulţumitoare.

*

Atena.—Biroul presei comunică: informaţiunile din San Giovani di meuda, arată să vasele grece, Chryszomalis Syfnaios s'a scufundat, Vervenioufs a ars, Elpis a fost găurit de 7 ghiulele, Trifillia a fost avariat de 2 ghiulele, doi mecanici de pe ultimul vas s'au înecat, 4 greci au perit în total. Prinţesa Sofia şi fica sa Elena au plecat azi dimineaţă la Ianina via Preveza.

Scandalul din camera Ungară

Budapesta.—D. Prnay se plînge de prezenţa jandarmilor şi poliţiei în Coridorele şi declară că e o ruşine pentru magnaţi a le delibera sub supravegherea poliţiei. Cestorul răspunde că poliţia se află numai în locurile rezervate pentru deputaţi. Pronay repetă întrebarea cu privire la cele 4 milioane pe care încă Ungaria i-ar fi pus la dispoziţia ministerului, preşedintele Lucas, acesta răspunde că nu poate adăoga nimic la răspunsul de eri (zgomot). Răspunsul d-lui Lucas este luat în consideraţie prin apel nominal cu 100 voturi contra 26. Se respinge o cerere a unei comune contra proiectului de reformă electorală. După aceia mai mulţi membrii în opoziţie fac obiecţiuni în contra deliberărilor reformei electorale. Poliţia părăseşte sala, după aceia urmează discuţia legii electorale în care Lucas combate obiecţiunile opoziţiei.

Consiliu de miniştri

Bucureşti. — Consiliul de miniştri, ce urma să aibă loc azi, a fost amînat pentru Luni, la orele 5 p. m.

O dramă amoroasă

Viena. — Curtea cu juri, a condemnat la moarte pe dentistul Heinrich Ries.

S'a dovedit înaintea juraţilor, că Heinrich Ries, era amorezat de d-ra Olga Bercgozasze şi neputînd s'o ieie în căsătorie din cauza opunerei părinţilor, amîndoi se horiră să moară. Plecase la Baden-Baden şi aci Ries îşi împuşcă iubita, cu consimţimîntul ei, însă cînd fu rîndul seu să moară, el perdu curajul.

Juraţii au adus un verdict cu circumstanţă uşurătoare, totuşi Curtea l'a condemnat la morte.

Verdictul este viu comentat

Credite militare

Paris.—Comisia bugetară a camerei a admis cu 27 v. c. 4 principiul creditelor pentra armamente, reducîndu-se însă cu 30 milioane.

D. Poni şi Consiliul de agricultură

Bucureşti.—Ministrul de Domenii a renunţat la punerea în retragere a d-lui Poni din demnitatea de preşedinte al Consiliului superior de agricultură.

D. Poni remîne astfel în fruntea acestei instituţiuni.

Inarmările Rusiei

Petersburg.—Guvernul rus a hotărît contractarea unui împrumut de 800 milioane ruble, pentru complectarea armamentului.

Sinuciderea d-nei Vuici

Fiume.—Soţia d-lui Vuici ministrul Serbiei la Roma, a sucombat în urma rănilor primite.

Daneff insultă România

Berlin. — Ziarul „Creuzzeitung“ într'o corespondenţă din Petersburg, publică nişte noi declaraţii ale d-lui Daneff, care de astă dată sunt provocătoare la adresa României.

Doctorul Daneff ar fi declarat că România n'ar avea nici un drept, şi că cererile sale ar constitui o obrăznicie şi o necinste.

Cu toate aceste Bulgaria doreşte să înlesnească rezolvirea diferendului, desfiinţînd fortificaţiile Silistrei şi acordînd o fîşie de pămînt, pe coasta Mărei Negre.

Dacă România nu se va declara mulţumită, va trebui ca Puterile să temperze această cerere nesăbuită.

Altfel s'ar întîmpla o duşmănie mare între ambele ţări, mai ales că poporul bulgar nu uită.“

Ziarul „Kreuzzeitung“ zice, că în cazul cînd se adevăresc aceste declaraţiuni, apoi ele vor produce un efect reu asupra ambasadorilor şi asupra întregei diplomaţii.

Parlamentul

Bucureşti. — Senatul nu ţine azi şedinţă.

La Cameră continuă discuţia cu privire la legea licenţelor.

40,000 *lei de plasat, cu ipotecă în primul rang sau în al II-lea după Creditul Rural, într'o moşie.*

A se adresa la d. Alex. Werner Iaşi str. Săulescu 8.

De Inchiriat *un birou compus din 3 odăi, în strada Gh. Mîrzescu No. 17. A se adresa la dl. Max H. Goldner în acele case din etajul de sus.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane SUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No, 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

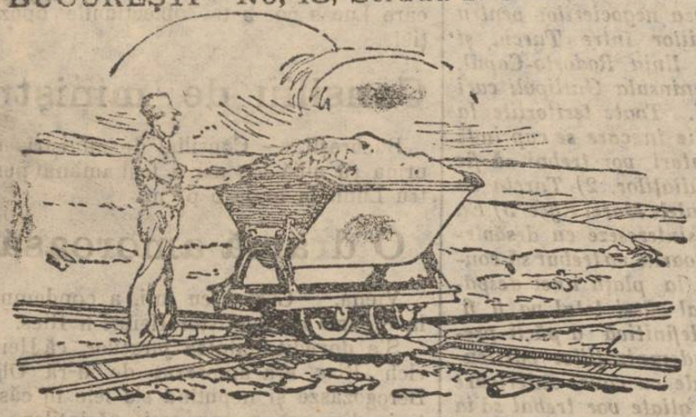

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnizează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE ÎN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Mousette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de [illegible], Migrenele, Cefaleea, Sciatica, Arsurile [illegible] şi toate celelalte durori.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dimineaţa [illegible] şi un la cina seara. [illegible]

CLIN & Cie, [illegible].

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Rinichi şi Vezică

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAK KOFFLER BUCUREŞTI

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Română
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge: prin mirosul lui plăcut, valoarea cu totul esenţele
De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speler
Bucureşti
Reprez. chiar general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Bucureşti —

„ANCORA"
(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţie asigurărilor la 31 Dec. 1911 92.127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100 ei 1,995.501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca divide de
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

Pentru Nuci Romîneşti

caut REPRESENTANŢA unei firme de încredere şi de primul rang. — Clientela, engrosişti.

GEORG KOSSAK, Königsberg 1 Pr (Deutschland)

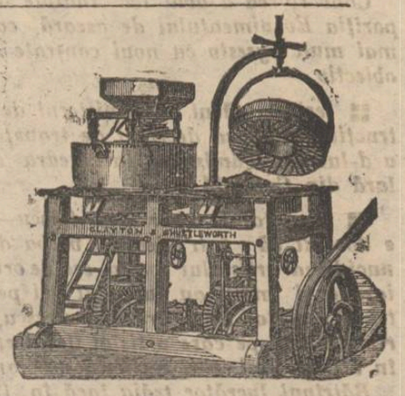

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi — 28 str. Cuza Vodă 28 — Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)

— Apă Canal — Closete *contra* Inghetului — Băi hygienice — etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare — Telefon — Sonerii, etc.
Devize — Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaioase.
Atelier special pentru reparaţiuni — Proiecte — Supravegheri de Construcţii. Vile — Hoteluri, etc.
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţiile cele mai bune la dispoziţie.

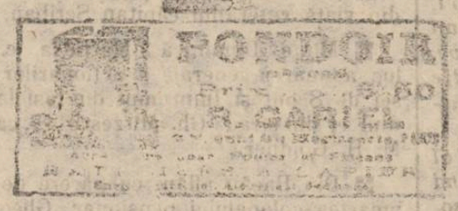

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach, deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc *nici una dată* righieli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în fôrte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórta, pe invelisul de afara, *semnatura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Şi în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GASI ASEMENEA SI
CHARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
intrebuintate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi. — Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17 —

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1823 — Marți 5 Mart 1913

PRIMUL JUNIMIST

— COSTACHI NEGRUZZI —

Nu știm bine de ce unele ziare și reviste din Capitală au pomenit în aceste din urmă zile despre „centenarul nașterei“ lui Costachi Negruzzi, ba chiar despre o eventuală serbătorire literară a acestui eveniment.

Se pare că de la inițiativa lăudabilă a societății scriitorilor romîni de a serba data nașterei marelui Grigorie Alexandrescu, lumea noastră publicistică e mereu în urmărirea datelor literare importante. Mai eri fu Cezar Boliac la rînd, acum e C. Negruzzi.

Adevărul însă că centenarul nașterei acestuia din urmă — în 1808 ori în 1809 — a fost trecut cu vederea, poate pentru că, pe atunci, ne existînd încă o organizație a scriitorilor, nimeni n'a luat inițiativa unei comemorări bine meritate.

Am scris 1808 ori 1809, — pentru că biografii nu sunt de acord. In orice caz nimeni nu ne vorbește de 1813, ca de anul nașterei lui Costache Negruzzi în Iași. Că pot exista nesiguranțe și nedumeriri, e lucru foarte firesc. Dacă în ce privește pe Eminescu — născut cu jumătate de secol în urmă — sunt în discuțiune două date diverse, distanțiate cu mai bine de doi ani de zile, — cu atît mai mult plutim în nesiguranță, cînd e vorba de un scriitor născut la începutul secolului trecut. Apariția monografiei d-lui E. Lovinescu — în editura „Minerva“ — va fi contribuit și ea să facă pe unii a crede că ne aflăm în anul unui centenar, deși, autorul cărții ne spune d-sa însuși în prefață, volumul urma să apară încă de acum doi ani, dar a întârziat din cauza ingratitudinei... publicului față de monografiile literare ale tînărului scriitor.

Costachi Negruzzi aparține falangei de scriitori și luptători, cari dau primei jumătăți a secolului trecut acea înfățișare într'adevăr eroică, fără pereche în istoria socială a României, — îi dau caracterul unei îndelungate și perzistente pregătiri pentru marile transformări ce aveau să se înfăptuiască: revoluția, dezrobirile, Unirea și neatîrnarea. Toate sunt fenomene pur culturale, izvorîte dintr'o deșteptare intelectuală, datorite unei emancipări ideologice și săvîrșite sub înrîurirea directă a cîtorva spirite superioare, o însemnată falangă de oameni bravi și îndrăzneți, întreprinzători și talentați în egală măsură și cari au realizat la noi ceea ce o formidabilă armată victorioasă n'ar fi putut îndeplini într'un interval de timp atît de scurt.

Firește, Costachi Negruzzi trebuie mai curînd pus în categoria intelectualilor ca Gheorghe Asachi, decît într'a luptătorilor bine nuanțați, ca Mihail Kogălniceanu sau chiar Vasile Alexandri. Dar nu mai puțin, Negruzzi reprezintă — în lumina cercetării — o activitate complectă, nu numai culturală, ci și politică, întrucît din tinerețea primă încă îl găsim luînd parte însemnată la mișcările politice — deputat al județului Iași, înainte de a fi împlinit 30 de ani — exilat în diverse rînduri, fie la țară, fie peste hotare, la Kișinău...

Temperament mai sceptic, fire conservatoare à outrance, avîntul lui n'a mers până unde s'au ridicat alții din generația lui, — în ce privește dorul transformărilor sociale și al înnoirilor repezi. Poate de aceea, cu multă dreptate, d. G. Ibrăileanu profesorul de literatură, cunoscător bun al epocei de care vorbim, intitulează în cercetările d-sale, pe Costachi Negruzzi drept „Primul junimist“. Rezumînd în două formule sintetice junimismul literar și politic: luptă împotriva înnoirilor lingvistice și luptă împotriva înnoirilor sociale și politice, d. Ibrăileanu crede că:

„Costache Negruzzi, în germene bine înțeles și nu în mod sistematic, reprezintă cele două atitudini ale Junimii.

Costache Negruzzi are exact atitudinea d-lui Maiorescu, — vreau să zic că nu e nimic la d. Maiorescu, care să nu fi fost simțit și spus de C. Negruzzi. Cele cîteva puncte de vedere în plus la C. Negruzzi, — oarecare accentuare a curentului poporan și mai ales a celui istoric — se datoresc presiunii împrejurărilor de pe vremea sa.“

Tocmai aci însă e lucrul esențial. Dl. Ibrăileanu se ocupă *numai* de literatura, de filosofia criticismului în cultura românească. De aceea nu stărue peste măsură asupra activității sociale, ori politice a lui Negruzzi, asupra acestor „împrejurări“ ale vremei cari au făcut pe contemporanul lui Grigore Alexandrescu să scrie nu numai admirabile bucăți literare ca „Sobieski și Romînii“, ca „Alexandru Lăpușneanu“, ci și strofe îndrăznețe pe care le-ar fi semnat Grigorie Alexandrescu el însuși. Bună oară ca acea adresată d-nei Docan, în 1856:

Și eu am ajuns, doamnă, în astă tristă stare
Nu pot s'aud nici vorba ceea de patriotism,
Căci văd că el nu este decît o faimă mare
In vorbe, iar în fapte e chiar șarlatanism.

sau ca „Doina“ pusă în gura obijduitului:

De cînd eram încă mic,
Doina știu și Doina zic,
Căci Romînul cît trăește,
Tot cu doina se mîndrește.
Eu cu doina mă plătesc
De bir și de boeresc
Boii mei cînd aud Doină
Ară țelină și moină;
Și 'mi samăn cel ogor —
Cîntînd doinele cu dor...

Om politic cumpătat dar curagios, scriitor minunat în proză, în teatru, în poezie, — Costachi Negruzzi este în trecutul Iașului, în trecutul Moldovei, una din cele mai admirabile figuri și generația de astăzi se onorează dacă-i dă, ori îi redă locul pe care-l merită în galeria oamenilor mari.

△

NOTA ZILEI

După „Evenimentul“, iată și „Unirea“ bătîndu-și joc de autorul unui „Sonet“ apărut în No, 1 al „Cuvîntului“. E într'adevăr de necrezut să mai scrie astăzi un „poet“: „amintirile mi-se stînge“, iluziile se stînge“ și celelalte.

Dar confrații severi ar fi putut cita din același număr de ziar fraze, semnate de un profesor universitar, astfel stilizate și gramaticalizate:

„...Și'n vremurile prin care trecem' cînd, absolut nici o pricină vădită, demonstrată, pomăduesc ca Miniștri, oameni cari în alte țări, nu știu dacă ar fi considerați ca printre acei de al treilea grad, *chestiunca Rectoratului* e privită ca o sinecură care trebue dată, cutărui sau cutărui politician“.

Și ceva mai jos:

„Cine nu îndeplinește această din urmă condiție, pe care nu e nevoie să o desfășurăm mai tare, adresîndu-mă la corpul profesoral, deci la persoane cari știu, care înțeleg, esența acestor premise, atuncia, cum îndrăsnesc să pretindă însărcinarea de Rector?

Și am zis: *însărcinarea*, căci am în vedere sinceritatea gîndirilor, sinceritatea aspirațiunilor. Să schimbă lucrurile, dacă se are în vedere o sinecură, contra cărei tendinți, trebue să ne rîdicăm cu toții“.

Și cîte asemenea superbe mostre!
J'en passe, et des meilleures...

Reabilitarea celor osîndiți

La Cameră s'a distribuit un proiect de lege, pentru reabilitatea acelor osîndiți, cari prin o purtare bună, și-au recîștigat dreptul de a fi redați societății.

Iată documentul interesant al comisiunei de petițiuni, al căruia raportor e d. C. Chirilă deputat de Iași.

Aproape regulat în fiecare sesiune Comisiunea de petițiuni înregistrează cereri în sensul celora citate mai sus. In anul 1909 Comisiunea a făcut un detaliat raport asupra acestei chestiuni, cerînd ministerului de justiție o lege de reabilitare pentru condamnații cari au dat dovadă de moralizare și o reorganizare a societăților de patronaj a liberaților din închisori.

Din cauza multor alte lucrări, acel raport a rămas nevotat de Adunarea deputaților.

Dar chestiunea este prea interesantă ca Comisiunea să nu revină din nou asupra acestei chestiuni, cu atît mai mult cu cît ea se vede solicitată de cei mai desmoșteniți de soartă. Apoi trebuește să se țină seamă că dacă Societatea-Stat are dreptul să-și pedepsească pe membrii ei delicvenți, tot Societatea are datoria să dea posibilitatea acestor nenorociți membrii să se poată să se corecteze, să aibă cel puțin speranța la o îndreptare spre a fi folositori în viitor cel puțin.

O societate bine organizată are nevoe, întrebuințează și se folosește de toți membrii ei și de fiecare în parte.

Privitor la sus zisa chestiune este bine să mărturisim că legislația noastră nu e încă completă. Noi n'avem instituțiunea condamnării condiționate, nici a liberării sub condițiune și nici reabilitarea. Neperfecționarea regimului nostru penitenciar, abuzurile și samavolniciile ce sufer acești nenorociți, atunci cînd sunt liberați, din partea unor funcționari administrativi și polițienești, cari spre înlesnirea atribuțiunilor ce li sunt încredințate se mulțumesc în loc de a-i avea sub observațiune continuă, dar în acelaș timp cît mai discretă, se mulțumesc, cu toții o știm, ca la cel dintâiu delict întîmplat, să-i bănuească ce dintâiu pe ei, să-i instruească și de cele mai multe ori să-i dea drept vinovați, cînd ei în realitate nu sunt. La aceasta ținîndu-se încă în seamă că în țara noastră n'avem o populațiune prea deasă, aproape în toate orașele și satele țării locuitorii se cunosc personal între dînșii, așa că cel mai mic eveniment, cea dintâiu mișcare toți o știu, toți o comentează.

Amintindu-ne toate aceste cu toții, ne dăm seamă de ce viață grea, îngrozitoare, duc acești nenorociți și să se mai adauge încă faptul că în legislația noastră avem și dispoziția domiciliului forțat în orașul sau statu său natal, sau părăsirea cu autsrizația administrației și desemnarea noului domiciliu pentru cei cari au suferit o condamnațiune criminală.

Toate acestea, precum și greșelile ce se pot face cu o codamnare, fie din cauza pierderii termenului de apel sau de o apărare insuficientă, sunt fapte cari motivează ca cît mai în grabă să se vină cu o legislație pentru introducerea reabilitării și reorganizării societăților de patronaj și plasare.

Comisiunea de petițiuni, pentru considerațiunile de mai sus, precum și pentru cele ce au fost expuse în raportul din 1909, hotărăște a recomanda aceste cereri d-lui ministru de justiție și a vedea de nu a sosit momentul de a veni cu o lege în sensul cerut.

Scandal european

Cunoaștem acum răspunsul țărilor aliate la propunerea de Mediațiune. Esențialul în acest răspuns, că cele patru state, acceptă intervenția de pace a puterilor numai su anume condițiuni, pe cînd cabinetul jun-turc a consimțit a-și încredința soarta Puterilor, fără nici o condițiune.

Dar condițiunile use de statele balcanice sunt inaccepbile pentru Turcia, căci înseamnă nimirea ei. Și Djavid-Bey a declarat eri, că ori care ar fi guvernul turc, june, liberal sau unionist nu va putea accep să trateze pe baza condițiunilor impu.

Ce se va întîmp?

Răspunsul se crede că nu e greu de ghicit. Puterile știu că popoarele balcanice sunt osteni și doresc pacea. Totuși guvernele respective speră a obținea tot mai multprelungind o stare de lucruri, pe care marele ziar englez „Times“ o numește scandal european.

De astă dată Perile vor procede mai cu energie, — și fatul ce-l vor da țerilor balcanice vîi categoric: Scandalul nu mai poatcontinua și pacea trebue încheiată.

D.

ECOURI

Cunoscuta Gaby elys se vede iarăși la ordinea zilei. Cocaziunea unei vizite de artiști la casa de retragere a artiștilor de la Poot-s-Dames, fondată acum opt ani de mae Coquelin, s'a vorbit mult de sfințenia care cei opt pensionari ce au maiamas acolo poartă încă boldurile de avată și brosele de aur, pe care foas amică a exregelui Manuel le-a dăruit deosebită delicateță la înființarea acestenmoase instituțiuni.

L'Ilustration ma revistă ilustrată franceză inaugurea noul său supliment literar în teatrul „Petite Ilustration“ cu un roman nou de Marcel Prévost, de la Academia franceză „Les anges gardiens“. Acești ingeri păzit — ultima varietate femenină pe care mancierul moralist, sfătuitorul cunoscu Française, a catalogat-o și botezat — sunt acele străine necunoscute, grenante germane sau engleze pe care angajezi într'o agenție fără să poți știmic despre trecutul, familia, ba chiar identitatea lor și cărora ei se încredințezi cu atîta ușurință creșterea copii Admise în intimitatea căsniciilor văd de cît părțile slabe și nu fac cît rău. Marcel Prévost descriind ast un tip de femeie nou și misterios, în acelaș timp obișnă lecție mamelor franceze. Și lecția ar merita-o, desigur și altele!

*

In noua carte a lui Léon Daudet: „Cri d'alarme“ găsim, între multe altele, cifra naturalizărilor în Franța. Ea s'a ridicat de la 38.000 în 1896, la 120.000 în 1911.

*

Anuarul spectacolelor germane pe 1911-912 arată în tot imperiul pe acel an: 46.746 reprezentații de piese și 15.694 de operetă. Intre aceste din urmă, „Gospodăria Poloneză“ a avut 1697; „Cei 5 din Frankfurt“, între piesele noi, au ținut recordul cu 1439 seri. „Alt—Heidelberg“ a avut 431, în schimb piesele lui Shaw, Strindberg, Wedekind n'au atins suta, fie-care în parte.

*

Marinetti, zgomotosul poet Italian nu e războinic fără a trage consecințele. La o serată fantazistă, de muzică și literatură, organizată la Roma, poetul conferențiar dînd loc la contraziceri vehemente din partea publicului, se născu o adevărată încăierare între miile de asistenți, așa că armata a trebuit să intervină.

OAMENI ȘI LUCRURI

TENORUL...

Care este elementul tragic, — ba nu: elementul cel mai tragic în moartea compatriotului și concetățeanului nostru, tenorul Demetrescu?

Să fie însăși dispariția lui, — tristă ca ori-ce dispariție prematură a unui artist? Să fie singurătatea lui, pe care voia, par'că, s'o simbolizeze, exprimînd dorința ultimă, ca să fie îngropat alăturea de cîinele său, ca și cum ar fi vrut să spună că a dus și el un traiu de cîine și că singurul tovarăș în adevăr credincios i-a fost, în vremea din urmă — cîinele, vagabond ca și el?

Să fie sinuciderea, violentă ca și ori-ce gest de disperare, ori-ce act care nu mai cunoaște întoarcere și cruțare?

Nu; ni se pare că aiurea stă jalea cea mare, tristețea cea mare: nu în moartea de bună voie, ci în traiul pe care îl ducea în anii din urmă, artistul bogat, triumfătorul de altă-dată, — ani de mizerie și de umilință. Mizerie materială, împreunată cu mizeria sufletească, adînc umilitoare pentru acel care, în alte timpuri, cunoscuse bucuria belșugului, beția delirantă a aplauzelor!

Frumoasele zile din Aranjuez — epoca slavă ararelor însușiri cari făceau din cîntărețul favorit un copil alintat al publicului, — atît de alintat în cît, la un moment dat, întocmai ca și Magda, eroina dramei lui Suderman — uitase originea sa, uitase pe ai săi...

Vă mai aduceți aminte de mîndrul tenor care, pe străzile posomorîte ale Iașului trecea, în echipagiu închis, în cupeu elegant, fără a se uita la trecători, fără a le dărui puțină luare aminte, ca și cum nu s'ar fi învrednicit să privească din înălțimea la care-l rîdicase norocul?

...Norocul! Ce cuvînt frumos-sunător, dar și ce epopee de întîmplări neprevăzute, posibile. Norocul, — care pleacă tot așa, neașteptat, subit cum venise din casa cui îl dobîndise printr'un capriciu al firei.

Norocul, — iată ce-i lipsi de la un moment dat și, de atunci, ruina îl pîndea.

Norocul de a mai putea cînta — iată ce nu mai avea. Și aci începe soarta tragică nu numai a acestui talentat cîntăreț, — dar a tuturor cîntăreților, atunci cînd nu mai pot dat lumei ceea ce-i dădeau cîndva: senzația plăcerei, iluzia mulțumirii artistice.

E o manifestare frequentă în existența artiștilor în general și de aceea vom mai reflecta asupra ei.

Rodion.

INDUSTRIA IAȘULUI

O vizită prin Manufactura de tutun din Iași

Avem în Iași o fabrică mare — înființată de zeci de ani, care dă statului venituri anuale de aproape 50 de milioane și de sigur sunt puțini din ieșeni care au avut curiozitatea să vadă acest folos, — căci adevărat că este un colos cu atîtea clădiri, cu atîtea încăperi, cu atîtea sute de mașini, ca și personalul administrației și muncitoresc — care trec peste 750 de suflete, și care muncesc din zori și pînă în noapte — într'o luptă febrilă.

Am avut prilejul să văd acest haos și l'am văzut — adică a vedea tot, îți trebuesc zile întregi — dar în cîte-va ore, avînd și o călăuză minunată, mi-am putut reține impresiile care le-am simțit. Și fiind-că această uzină face parte din oropsitul nostru la oraș și singura care dă probe că munca dă roade fericite, încerc să înșir minunățiile ce le-am văzut:

Prima impresie este curățenia, căci la o asemenea specialitate este foarte greu să fii curat, apoi regula sistematică și aranjamentul salelor nu lasă nimic de dorit, afară numai că atelierele au ajuns prea mici pentru așa furnicar de lucrătoare.

Primul atelier este de la alegerea tutunului, aici se aleg foile de tutun, se asortează după calități și se amestecă, după o procedare stabilită, spre a forma diferitele calități puse în vînzare.

Atelierul de tăere, să taie foile preparate în atelierul precedent, numai cu mașina. Sunt 13 mașini (plus 2 care sunt pe drum), și taie aproximativ pe zi 10,000 kg. de tutun.

Atelierul de plicuri, cu mîna și de pachete cu mașina; 9 mașini prepară pachetele de 20 gr cal. IV-a 10 bani, cal. III-a ordinar 20 bani. In acest atelier se lucrează pe zi între 7000—8000 kg. de tutun.

Atelierul de mașini de țigarete cu 24 de mașini de făcut tuburile, sistem Semenoff din Petersburg; prepară tuburile cu carton (60,000 bucăți pe zi de fiecare mașină) Mașinele de umplut aceste tuburi, a) 18 mașini sistem Katzky din Petersburg, pot umplea fie-care pe zi, 50,000. b) 2 mașini franceze (sistem vechiu, azi aproape scoase din uz) pot umplea fiecare cîte 40,000 tuburi pe zi. Apoi 2 mașini sistem Venuers, produc țigarete fără carton, 100—150 mii bucăți pe zi.

Atelierul de țigarete umplute cu mîna. O lucrătoare umple în generul 2000 tuburi pe zi. Acest atelier descreește necontenit, în favoarea celui cu mașini și cît de curînd o să se facă toate țigaretele numai cu mașina.

Actualmente se lucrează cu mîna zilnic, 200,000 țigări.

Atelierul de împachetare a țigaretelor, se prepară pachete de cîte 10 bucăți, în tocuri de hîrtie făcute cu mîna și banderolate, precum și cutii de cîte 100 de bucăți, se împachetează zilnic între 800 000 — 1 milion țigarete, după necesitate. Pentru țigaretele superioare a început, sub actuala direcțiune, a fi împachetate în portofele de carton, care pentru unele specii ca *Principesa, Iași*, etc. sunt cartoanele dublate, adică cu săltărașe, iar banderolate cu mîna.

Portofelele sunt făcute cu mașinele cari rîțează și stanțează, adică înseamnă să tae colțurile; aceste mașini sunt introduse de curînd și sosesc și altele. Portofelele noi, au asupra vechiului inveliș nu numai avantajul formei elegante, dar și acela că nu strică țigaretele, așezîndu-se foarte ușor în portofele, fără a fi presate; ne altfel se păstrează mult mai bine cu acest portofel rigid.

Atelierul de împachetat tuburile superioare, se împochetează în cutii de 50, 100, 200, 500 și 1000 gr. tutun de cal. III-a fin; a II-a, a I-a lux, cam 300 kg. pe zi.

Se împachetează cu mîna în pachete de 20 gr. tutuneri de calitatea I și II-a și în pachete de 40 gr. cal. III ordinar. Cam 400 kgr. zilnic.

Atelierul țigărilor de foi; la Iași se fabrică mari specii inferioare; Trabucos a 10 bani, Naționale a 5 bani și Vevey a 5 bani; producția zilnică aproximativ, 11.000 bucăți.

Atelierul de tipografie cu 3 mașini mari rotative, aici se lucrează clișeele și se tipăresc hîrtiile de înpachetat.

Atelierul de ștampilat care aplică ștampila pe ori ce învelitoare și cutii cu tutun s'au țigări.

Atelierul de strugărie și de reparațiuni la diferite mașini.

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Représentant: Sam. Löbl, București.

Motorul fabricei desfășoară azi 45 cai putere și la cazuri merge cu 60 cai.

Magazia tutunurilor brute străine și indigene — conține 2—2 jum. milioane Kilograme.

Magazia articolelor fabricate conține marfă în valoare de un milion jumatate lei.

Cantina subvenționată de stat cu 10 la sută din valoarea plăților lucrătorilor și lucrătoarelor, servește dimineața și la 4 p. m., ceai cu pâine; la amiază 2 feluri de mîncare. Lucrătorii plătesc un abonament de 4 lei pe lună. Cazanele sunt încălzite cu aburi, ca și la Spitalul Central al Spridoniei; două sale mari de mîncare conțin peste 700 lucrătoare și lucrători; o altă sală mai mică este rezervată pentru funcționarii cari doresc să mănînce aici: acelaș preț este la funcționari ca și la lucrători. Vasele din bucătărie sunt de aluminium, o curățenie exemplară atît în bucătărie cît și în salele de mîncare. Am avut fericirea să gust din cazane un borș cu hribi minunat la gust și fasole făcăluite cu castraveți murați—mîncare de post.

Tot în salele de mîncare este și *școala de adulți*—unde predă institutori și institutoare, însă cu părere de rău, lucrătoarele se dedau foarte cu greu la învățat.

Plățile lucrătorilor se fac cu bucata de lucru făcut, pe categorii—adică ținînd seamă de vechime și de aptitudeni—să cîștige în mediu între 1.80—6 lei pe zi; lucrătoarele bune ajung la maximu 4 lei —foarte rar care trec de 4 lei pe zi. Lucrători bărbați peste sută, lucrătoare femei, aproape 500; afară de asta mai sunt supraveghetoare tot femei. Uniforma lucrătoarelor este albă, iar a supraveghetoarelor în cafeniu deschis. *Funcționarii* sunt vre-o 35 (unii bugetari alții plătiți cu chenzina); *mecanici* și *meseriași* de tot felul, vre-o 30.

Vînzarea lunară a fabricei din Iași este de *două milioane de lei.*

Fiind-că localurile existente au devenit insuficiente, sunt proectate adăogiri importante în valoare de peste 200.000 lei și se crede că se vor executa chiar în cursul acestui an.

Nu pot încheia această descriere interesantă pentru marea industrie românească și mai ales a Iașilor, fără să vorbesc de conducătorul acestei mari manufacturi, care-și trimite produsele și în țările din Apusul Europei; acest conducător energic, neclintit la locul său, nemulțumit de ce este și dorind să facă tot mai mult pentru ridicarea acestei fabrici după nivelul celor din străinătate) este d. *Victor Costin*, inginer și directorul acestei manufacturi, care din ce în ce începe să-și ia zborul spre perfecționare și mulțumirea publicului consumator.

La rîndul meu invit lumea care dorește să vadă acest *orășel de 1000 muncitori, unii cu capul, mulțimea cu brațele* și se viziteze acest monument al muncei din orașul nostru.

Pelin.

Litere-Științe-Arte

„Misterul." — In fața unei săli archi-pline, s'a jucat Sîmbătă seara, cu succes, în beneficiul simpaticilor artiști Cuzinsky și Ionescu, senzaționala piesă „Misterul Camerei galbene". Succes pentru că aplauzele publicului, entuziasmul galeriei, dovedesc că piesa a plăcut.

Deși în afară de stagiune, fie-care artist, pare că, a căutat să-și facă o mică creație „din rolul încredințat unii au izbutit,.. alții ar reuși mai bine dacă piesa s'ar da de mai multe ori și fi vareluată.

Cuzinsky în banditul Salvator Russel, ne-a înfiorat și ne-a minunat, prin repeziciunea transformărilor. Totuși o mică observație: scena din actul al IV-lea, între el și D-șoara Stangerson, o joacă prea răpede, întru cît-va brutal. Aici e toată psichologia vestitului Balmayer. E bandit, dar în sufletul lui, clocotește iubirea nebună, ce o simte pentru Matilda.

Nu cere să fie de cît sclavul ei și e duios atunci, pînă ce ea cu opunerile ei scoțîndu-l din simți devine sălbatic, vrînd s'o rîpească. Și a înțăles Cuzinsky, că un bandit poate să aibă și inimă, căci scena între tată și fiu, din actul final, nea mișcat adînc, arătîndu-ne, că e un artist desăvîrșit.

D-na *Cuzinsky*: s'a achitat conștiincios de rolul destul de greu al Matildei, rol pe care l'a întrupat cu zel și inteligență. Irezistibil d. *Boldescu* în d. Marquet judecătorul de instrucție. Distinșii d-ni: *Profir, Ionescu, Pella, Damira* și ceilalți.

A plăcut mult d-ra *Popescu*, în mistress Edithe Rauce. E o artistă care promite.

O atenție deosebită merită tînărul *Calmuschi*, interpretul lui Rouletabille. Lumea a ținut să-i facă ovații, pe care și le-a cîștigat cu drept, consacrîndu-l ca un artist de viitor, de și-i... atît de mic.

Mulțumită harnicului regisor Cuzinsky, am avut o montare foarte îngrijită, în deosebi decorul actului al doilea, laboratorul maestrului Stangerson.

*

Sub titlul „De l'Olympe à l'Agora, de l'Eschyle à Aristophane, Jean Richepin și-a adunat conferințele sale ținute la Universitatea Analelor din Paris asupra *sufletului atenian.* Poetul vorbește cu dragoste și bogăție de cunoștințe despre Grecia, Platon, Sofocle Aristotan.

*

A apărut „Sănătatea" și „Viața fericită" cu data de 1 Martie 1913 avînd un sumar variat de știință și actualitate.

*

A apărut „Monitorul asigurărilor muncitorești" No. 23 cu importante hotărîri ale consiliului de administrația al Casei Centrale și cu articole instructive.

*

STRUNA ZILEI

CÎND NU E...

Poliția din Cernăuți a arestat pe Mihai Nepotu, bănuit...

Ziarele

Bănuit, închis—ce vină
I-au găsit și ce pricină?
Eu cred că lumea-i bănuia
Că nu-i Nepotu... cuiva.

INFORMAȚII

Moartea archiereului Narcis Crețulescu.—Din Tgr. Neamț se scrie. A murit arhiereul Narcis Crețulescu, fost în anii din urmă stareț al monăstirei Neamțului, și care retregindu-se din această demnitate, locuia acum la un raport al său din acest tîrg.

Vestea morței sale a îndurerat adînc, arh. Crețulescu bucurîndu-se de iubirea neștirbită a tuturora.

Locuința defunctului e mereu cercetată de lumea venită din toate părțile județului, cum și de numeroase delegații de călugări.

Arhiereul Narcis Crețulescu s'a născut la 1835, 3 Decembrie, în satul Costești, județul Botoșani, din neam preoțesc.

Venit la Mînăstirea Neamțului la 1850 călugărit la 1850 cu numele de Narcis. Diaconit la Iași în timpul lui Cuza-Vodă, apoi preot la mînăstirea Golia. In urmă a fost numit confesor în armată, apoi profesor la diferite școli militare din Brăila, București, etc.

La 1880 a fost numit arhimandrit, apoi arhiereu la mitropolia din Iași cu titlu de Botoșeneanu. A fost prof. și de medicină populară la Seminarul Socola, permutat în urmă la Huși ca profesor de teologie și director al seminarului. La etatea de 60 de ani se întoarse la mînăstirea Neamțului unde fu ales stareț în 1902.

Pe tărîmul literar, a fost un neobosit cercetător în istoricul vieței monarhale și desvoltarea monăstirilor din țară.

Foarte prețioase date, a dat în vremile din urmă, în revista „Arhiva" cu privire la trecutul monăstirei Neamțului.

Pentru activitatea sa rodnică fusese decorat în mai multe rînduri, avînd între altele „Corona Romîniei" în rangul de comandor, Serviciul credincios cl. I, Răsplata muncei pentru biserică.

Prin testamentul lasat, defunctul și-a dăruit întreaga sa avere monăstirei Neamțului.

Mîne seară 5 Martie are loc frumosul concert al profesorilor conservatorului de muzică, în beneficiul Flotei Naționale.

Vom publica mîne programul seratei.

Fondul pentru „Internatul studenților basarabeni", adunat de Liga Culturală, se ridică astăzi la 20.426 lei.

Acest internat, după cum se știe, propus cu ocazia iubileului de 50 de ani al universității de Iași, urmează a fi creat în orașul nostru cînd se va fi adunat o sumă suficientă.

In seara de 6 Martie va avea loc o reprezentație în beneficiul simpaticului artistic Vernescu-Vîlcea, atît de apreciat în orașul nostru. Se va juca: „Administratorii de plasă".

Judecătoria ocol. I se va muta în strada Elena Doamna, imobilul Gheltzer, actualul local din str. Cuza-Vodă urmînd a fi dărîmat în mod irevocabil.

In jurul sinuciderei lui Demetrescu

Am dat în numărul trecut amănunte asupra tristului sfîrșit pe care l'a găsit fostul artist liric, Demetrescu.

Iată aci, în traducere, scrisoarea pe care a adresat-o îndată după tragica întîmplare d-na Louise Lablache, profesoară de muzică, tovarășa de viață—și de suferinți pînă acum în urmă—a dispărutului artist.

După cît se știe familia defunctului n'a dat urmare cererei acesteia de a nu se face nici un demers pe lîngă autorități și a se lăsa astfel acreditată afirmarea că Louisa este femeia legiimă a lui Demetrescu. Așa că ne puten aștepta la unele peripeții interesante, dată fiind severitatea autorităților engleze.

Angletera,—Brigiton 6 Martie 1913

Biată Ană!

Din spital!

E o datorie penibilă, acea ce o am de a-ți comunica eu, dacă nu vei și fi aflat pînă acum, din jurnale, nenorocirea. Poate că e datoria pe care mi o îndeplinesc înainte de moarte, căci vezi de unde îți scriu,—sînt foarte bolnavă, — și iartă-mi durerea ce-ți provoc prin vestea mea. Sermanul tău părinte s'a omorît la 3 Martie. După ce am îndurat 3 ani de mizerie, am venit în Anglia unde eu am dat lecțiuni de muzică ca să-l întrețin și pe el, căci abia venisem aci și a trebuit să-l aduc și pe el, pe carel lăsasem la Milano, de oare-ce mă amenința că se sinucide altfel.

Am muncit și pentu el, mîndră fiind că puteam s-o fac, i fără să fi izbutit a-i găsi un angsament. Aceasta ar fi continuat încă, căcicu toate că el suferea mult, din cauza amorului seu propriu, dar cînd lucrurile mergeau ceva mai bine, el prindea puțin curaj. Din nenorocire, din pricina climatului infam ce e pe aice, am căpătat influență groaznică, și foarte bolnavă apoi, au trebuit să mă aducă la spital. Tată tău locuia o casă în care era bine tratt, și nu-i lipsea nimic nici-odată, dar văzîndu-mă atît de bolnavă, perzîndu-și resursele, cari erau lecțiile mele, obligat să mă ajute acum, după cum făcusem e 2 ani în Italia, și-a perdut mintea și îmi a-mi spune, la 3 Martie, după ce-l rămasem la ora 11 dim. la 2 își trase un glonte de revolver.

Marea mea durere e că el s'a lipsit de afecțiunea mea in ultimul moment, fiindcă eram în spital!

Și acum trebuie să-ți spun, că poziționea mea e foarte gravă și trebuie să ți-o arăt, căci dacă nă va lovi vre-o nouă nenorocire, de nu mă va ucide boala, nu-mi rămîne e cît să fac ca și dînsul.

Aci eu trecem *dre femeea lui.* Pentru a putea să cer copul lui și să-l înmormîntez cum se cuine, m'am prezentat în anchetă. De smeam că nu-i sunt soție, n'ași fi avut ni un drept și tatăl tău ar fi fost înmormîntat ca un cerșitor și nici de cum nu is'ar mai fi putut face un mormînt.

Am riscat deci *tot*, chiar de a *face închisoare pentru spear* — pentru a-mi îndeplini ultima datie către el. Dar frica, de a nu sosi a de la consulatul romîn, mă ucide cel puțin de n'ar sosi nimic pînă Joia viitoare, cînd are loc înmormîntarea. Anci, chiar de va fi să fiu iar victimă va fi puțin lucru pentru omul pe care m iubit 24 de ani.

Bine înțeles, chiar ică mă voi mai face sănătoasă, lecții mele tot le perd, căci în Anglia lumea teribilă!

Las dar să mă jude inima ta.

Anunță și pe mamta văduvă, că pe urma lui nu rămănîn nimic, nimic alt de cît cîteva haine, ci am trăit în o adevărată mizerie, și cigul meu abia ne ajungea; eu nu fur nimeni.

Ultima lui dorință —îmi scrie,—ca să-ți vestesc moartelui—și să-ți spun că te-a iubit în toiauna, și vă sfătuește pe toți, ca s nu-mi faceți rău mie.

Glontele care i-a răpuns lui inima, a sfîșiat-o și pe-a me lasați-mă dar cel puțin să mor în spitnu în închisoare.

Adio, D-zeu să te teje. Iți voiu comunica tot ce vei d, de-mi vei scrie, dar pentru numele luimnezeu și al părintelui tău mort, nuă desminți. El vă imploră prin rîndurilnele!

Adio, biată copilă, -am iubit mult, iartă-l, iartă-mă.

"nise Lablache".

P. S. De-mi scrii resa e: Freuch convalescent Home. Brigton

Gazetele spun o mime de prostii că ar fi pierdut o marumă la jocuri de noroc. Poate avea otate, căci în lumea aceasta e mai ne să nești invidie de cît milă.

Astăzi Luni 4 Martie, d. Const. Dissescu, ministrul instiunei publice, a prezidat consiliul cnspectori la care au luat parte și direii de serviciu din minister.

Dumineca viito se joacă în matineu admirabila pie „Stingerea", un mare succes al stagilor trecute și reluată acum în benefi artistului Profir. Piesa lui Beyerlein tradusă de d. Jackues Lewin.

Din Botoșani.—Din frumoasa inițiativă a comandantului Bat. 8 de vînători, d. Lt.-colonel C. Jippa, ofițerii acelui batalion au dat un ceai camarazilor lor din acea garnizoană la palatul Administrativ.

De pe la orele 4 p. m. frumoasele saloanele splendid decorate erau arhipline de invitați.

La ora 4 jum. sosește și d. general I. Rașcu comandantul diviziei a 8 care e primit de entregul corp ofițeresc.

Muzica militară a reg. 37 Botoșani intonînd frumosul vals „Eva" părechile își luau sborul rîndunelelor pe luciul parchetelor frumoaselor saloane.

Matineul a fost deschis de d-ra Elenuța col. Jippa cu d. sub.-locotenent D. Gall.

La ora 6 jum. d. general Rașcu oferind brațul d-nei Elena col. Jippa gest imitat de toți ofițerii grațioaselor lor dansatoare, apoi se retrag în feerica sală unde s'a servit ceaiul.

Din distinsa asistență remarc: D-na Elena colonel Jippa, amabila și distinsa amfitroană, d-na col. Cristu, d-na col. Liciu, d-na col. Petala, d-na col. Ghigorț, d-na col. Botea, d-na dr. maior Docmau, d-na maior Cătănescu, d-na căp. Todiriță, d-na A. căpitan Jippa, d-na V. căp. Jippa, d-na căp. Mateescu, d-na căpitan Pascu, d-na căp. Linde, d-na căp. Grigorescu, d-na loct. Costăchescu, d-na locot. Bijulescu, d-na loct. Placa, d-na locot. Ropală.

D-nii; general I. Rașcu, col. C. Jippa, col. Cristu, col. Petala, col. Ghigortz, col. Botea, col. Cristea, dr. col. Bălteanu.

Maiorii: Cătănescu, Docmou, Pepescu.

Căpitanii: Gh. Jippa, M. Jippa, Mateescu, Nicodim, Maricu Pascu, Linde, Anastasiu, Grigorescu, Todiriță, Aritonovici etc.

Loc-ții; Negulescu, Ropală, Bijutescu. Placa, Constantinescu, Codrescu, Ciuhureanu, Isbășescu, Andrievici, Baloban, Stavrat, Popescu, Costăchescu ete.

Sub.-loc-ții; Gall, Călin, Caracaș, Voinescu, Rang, Filip, Selten, Chițulescu, Manoilescu, Carpăn, Bălănescu etc.

Corespondent

FRITZ KREISLER.—Iată ce scri „Newyork Herald":

„Printre impresiunile musicale ale acestei săptămîni e de reținut un violonist remarcabil și de mare talent. — Acest violonist era **Fritz Kreisler.**

El a ocupat a doua seratăa Societății Philarmonice; succesul lui a fost strălucitor, întrecînd cu mult speranțele publicului, care a atras de numele marelui artist, ticsise Sala Gaveau.

D-nul Kreisler a dat în tot cursul programului măsura unui talent care atinge perfecțiunea artei! Nimeni n'ar putea să-i conteste locul ce-l deține actualminte printre semenii săi, cum și autoritatea ce a știut să o dobîndească!

Amploarea de sonoritate, sentiment delicat și viguros, nuanțare, virtuozitate de cel mai bun gust și cu deosebire muzicalitate expresivă și tare, în fine totul este pentru a crea puterea și farmecul!

Kreisler a fost mai cu seamă remarcabil în operile din secolul al XVII și at XVIII-lea, iar la Concertele Colonne, în Concertul de Beethoven.

Simbătă a încetat din viață după cum am anunțat, căpitanul veteran Ioan Scriban care în răsboiul independenței purtînd gradul de căpitan a căzut grav rănit la asaltul de la Grivița.

Iată cîte-va note biografice despre defunctul erou.

„Născut în anul 1839. Cursurile secundare le-a făcut la Iași. La 1857 elev al școalei militare prin concurs, fiind director al școalei generalul Adrian. La 1862 terminînd cei 5 ani de studii a fost clasificat al 2-lea și obținu gradul de sub locotenent. La 1865 e locotenent. Iar la 1868 căpitan.

In răsboiul 1877-78 căpitanul Scriban a luat parte cu reg. 5 de infanterie de linie, care are o pagină frumoasă în istorie de bravură și victoriile ce-a repurtat. In crîncenul atac de la Grivița, căpitanul Scriban în fruntea companiei sale a căzut greu rănit pe cînd striga viteților lui soldați: „Inainte copii! Trăiască Romînia! Trăiască Majestatea Sa Domnitorul".

In Istoria Răsboiului, de colonelul Văcărescu, la pag. 417 căpitanul Scriban ocupă un loc de onoare între bravii ofițeri căzuți răniți la acest atac; rana capatată de acest brav ostaș de și n'a fost mortală, totuși a fost atît de grea că n'a mai putut redobîndi sănătatea sa și a suferit cu mîndrie pînă în ultimul moment durerile cumplite ale plumbului care onorează pe soldați.

Este însă de regretat că acest brav ofițer veteran în care a fost incarnat sentimentul dragostei pentru Țară și Suveran, a fost în chip nedrept răsplătit. O asemenea nedreptate e strigătoare și semnalăm că istoria nepărtinitoare să judece faptele.

Pentru curaj și devotament căpitanul Scriban a primit următoarele decorații și medalii: Virtutea militară de aur, Steaua Romîniei în gradul de Cavaler, Crucea sf. Gheorghe rusă, Crucea Trecerei Dunărei, Luptătorii independenței, Semnul onorific de aur, etc."

*

In urma ordinului ministerului de răsboiu înmormîntarea acestui erou, se va face cu o pompă deosebită de autoritățile militare, mîne Marți 5 Martie ora 4 p. m.

Cortegiul va porni de la biserica Sf. Spiridon unde se află depus rămășițele pămîntești ale defunctului.

Epitropia Generală
a
Caseĭ spitalelor și Ospiciilor
Sf. SPIRIDON DIN IAȘI

Face cunoscut că, pentru ziua de 1 Aprilie 1913, s'a fixat termenul de concurs pentru ocuparea definitivă a posturilor de externi conform regulamentului, iar pentru ziua de 21 Aprilie 1913, pentru ocuparea definitivă a posturilor vacante de interni, la spitalele pendinte de această Casă, a posturilor de interni care conform budgetului vor fi disponibile.

Concursul se va ține în camera Colegiului medical din spitalul central, conform regulamentului de concursuri în vigoare.

Domnii studenți în medicină care voesc a concura, sunt invitați să se prezinte la această Epitropie cu cel mult zece zile înainte de termen cu cereri înscrise și însoțite de actele prevăzute în regulamentul de concursuri publicat în Monitorul Oficial No. 236 din 27 Ianuarie 1912.

No. 1374—1 Martie 1913.

Matineul dansant de la „Cercul Militar".—Sîmbătă 2 Martie a. c., oara 4 și jumătate, a avut loc în saloanele „Cercului militar" din localitate, al 3-lea matineu dansant. Muzica militară sub conducerea d-lui Căpitan Vlăduți a cîntat cele mai frumoase arii de dans.

Din numeroasa asistență remarc:

Doamnele: Tatuca, Cantacuzino, Maior Vasilescu, Stamatiu, Bujoreanu, Loc. Agapi, Popescu, Vrînceanu, Potter, Dimitriu, Veber, etc.

Domnișoarele: Puiuțu Dimitrescu (Tecuci) Eleonora Stamatiu, Floricica Vasilescu, Margot Dimitriu, Vrînceanu, Hiller, Margarete Mărgăritescu, Mymi Tabără, etc.

Domnii: Tatuca Vice Consul, Maior Ernest Brosteanu, Căpitan Th. Balmez, Iorgulescu P., Inginer Potter, Căpitan Bonciu, C. Ferderber, Stamatiu, M. Borcea, Bujoreanu, Locotenenți Apapi, Carp, Apostolescu, și Renescu, Romeo Stefan Drăghici, Manea O., Sub-Locotenenți, Jănică Dimitriu, Laurențiu Popescu, Valeriu Constantinescu, Gazi, Urziceanu, Pela, Rosui, Tomida, Ulea, etc.

De luna viitoare vor începe în Iași examenele învățătorilor și institutorilor din județul Iași. Ele se vor ține la Seminarul Veniamin Kostache.

Eri a avut loc în localul școalei primare de băeți din Tg.-Frumos, întrunirea obștiei Unirea.

Inspectorul școalelor primare din județ, va pleca mîne la Costuleni, în anchetă.

Mercuri, 6 Martie, se va întruni comisiunea pentru abilitarea ca docent în specialitatea dreptului civil a d-lui profesor Barbu Demetrescu, pentru a citi lucrările prezintate de candidat.

La secretariatul facultății de drept au sosit diplomele licențiaților din sesiunea de Ianuarie.

D. Aristide Zega, romîn macedonean, student al facultății de medicină, a primit din fondul Carol I, al Universității, un ajutor de 300 lei pentru tipărirea tezei sale.

Doamna căpitan Constantinescu institutoare la școala primară Carol I, a fost transferată ca directoară la o școală primară mixtă din Capitală.

Prin trecerea d-sale la București, pe ziua de 1 Aprilie va trece la școala Carol I, la catedra d-lui C. Zaharia, d-ra studentă, Ortansa Păun.

La 24 Martie sunt convocate, a face nuoi alegeri, colegiile respective pentru comunele Bivolari, Cotnari și Uricani din județul Iași.

O delegație a picherilor, compusă din d-nii: Gheorghe Mancaș și Ion Casian, s'a prezentat azi d-lui ministru Al. Bădărău, căruia i-au înmînat un memoriu cuprinzînd deziderateele ce au fost hotărîte în congresul de la Iași.

Direcția C. F. R. a comunicat gărei locale să nu mai facă nici o încarcare în vagoanele de marfă fără avizul serviciului de inspecție.

Ieri, dimineață, a fost definitiv constituită „Asociația generală a presei" și s'a ales comitetul definitiv, după votarea statutelor.

Au fost aleși d-nii: C. C. Bacalbașa, B. Brănișteanu, D. Karnabatt, C. Mille, Victor Ionescu, T. Pizani, St. H. Streittmann, I. Hussar, C. G. Costaforu, Sc. Lahovary și Al. I. Ciurcu membri, iar cenzori d-nii: Virgil Mora, Chr. D. Staicovici și I. Theodorescu.

D. A. I. Ciurcu a fost ales în unanimitate președinte al Asociației.

Urăm asociației spor la lucru.

Ultime Informaţii

D. G. D. Şerban, senator, fost preşedinte al Camerei de meserii din Iaşi, solicitat de către farmaciştii locali, a intervenit pe lîngă Cassa Centrală a Meseriilor pentru achitarea datoriilor rămase neplătite de la vechile corporaţii. D. Şerban a căpătat asigurarea că pînă în cîteva zile se vor achita datoriile vechi către toţi furnizorii.

Dl. deputat E. Herovanu care se interesează de aproape de situaţia societăţei iaşane de binefacere „Cuza-Vodă" ne informează că în şedinţa de la 2 Martie Camera a luat în consideraţie proiectul de recunoaştere ca persoană morală a zisei societăţi. Proiectul trecut prin toate secţiile va fi votat în cursul săptămînei viitoare.

In sanatoriul Olchowski din Bucureşti a încetat din viaţă fostul decan al baroului de avocaţi din Huşi, Mitu Andreescu.

Defunctul lasă o avere de 300,000 de lei. Inmormîntarea va avea loc la moşia Stroeşti, din Fălciu, proprietatea familiei Andrescu.

Prin ultima decizie a consiliului sanitar superior, comunicată eri farmaciilor locale,—unele medicamente au fost scumpite.

Vechea clădire din strada Gh, Mîrzescu, foasta proprietate a d-rului Lippe de 50 ani, şi incediată de curînd, a fost cumpărată pentru reconstruire de către bancherul S. O. Grosvald cu suma de 13500 lei.

Asigurarea Dacia a acordat, în urma incendiului de dăunăzi, 5 mii lei daune.

D-na Cleopatra Gheorghiu profesoară şi directoare la şcoala profesională din Iaşi, este trecută la pensie pe ziua de 1 Octombrie 1913, dupe cerere.

Cele două reprezentaţii cu „Misterul Camerei Galbene", de Simbătă şi Duminecă, au adus peste 2000 lei. Duminecă seara preţurile au fost populare.

Comisiunile pentru examenul de definitivat al institutorilor, au fost astfel constituite în Iaşi :

Comisia I : d-nii Prasa, preşedinte ; Ghibănescu şi Fedeleş, membri.

Comisia II : d-nii Mitru, preşedinte ; Urziceanu şi Hogaş, membri.

La întrunirea care va avea loc astăzi la clubul conservator vor lua parte şi conservatorii grupaţi în jurul ziarului „Cuvîntul".

Se vor provoca probabil explicaţiuni.

Referitor la dispoziţiunile cuprinse în circulara direcţiunei c. f. din 20 Noembrie cu privire la călătoria gratuită a alegătorilor de cameră şi senat, s'a comunicat un ordin circular staţiilor, prin care se arată că acele dispoziţiuni se vor aplica întocmai şi la alegerile parţiale de cameră şi senat precum şi pentru alegerile consiliilor judeţiene.

D'ale meseriaşilor. — După un ordin al Casei Centrale, controlorii corporaţiilor vor începe imediat a stringe de la meseriaşi cărţile chitanţe. Pînă la 25 Martie cel mai tîrziu, această operaţiune trebue să fie terminată.

Cărţile-chitanţe vechi vor fi înlocuite pe ziua de 1 Aprilie cu altele nouă pe care se va reporta sumele ce fiecare a plătit în anul precedent.

D. inginer general Hartel a fost însărcinat de ministerul agriculturei să rîdice planul moşiei statului Tuteşti din judeţul nostru.

Un incendiu a distrus astă-noapte două rînduri de case ale locuitorului Neculai Tihulea din Cucuteni.

Un incendiu a distrus eri spre-seară recolta de porumb, de pe moşia Tădeşti arendată de A. Guttman. Pagubele sunt evaluate la 3500 lei.

Ministerul de lucrări publice a admis şi funcţionarilor băncei naţionale, reducerea de 50 la sută pentru călătoriile pe C. F.

Locuitorul Mihai Naftei din comuna Focuri s'a sinucis eri prin strangulare. Nenorocitul suferea de mult timp de o boală mintală.

In via d-lui Nicolae Ghiorghiu, de pe dealul Galata, a fost găsit eri cadavrul unui nenorocit nebun, dispărut din ospiciul Socola în ziua de 20 Februarie.

Cadavrul prezintă urme de violenţă. Parchetul va deschide neaparat o severă anchetă, bănuindu-se a fi la mijloc o crimă.

Se crede că în noul budget al casei sf. Spiridon, nu va mai fi prevăzut ospiciul Socola, urmînd a fi trecut asupra Ministerului de interne.

D. N. Pogonat, efor al Spiridoniei care se afla în Capitală în interes de serviciu, s'a reîntors azi în localitate.

Poliţia a făcut azi o descindere în strada Baciu, la o femee, despre care se crede că avea legături cu Bărcă,—ce se dădea de autor al Crimei din strada italiană din Bucureşti.

Nu s'a găsit însă nemic, care să denote participarea lui Bărcă la această crimă.

Astă-zi d. general Pressan va inspecta batalionul de Vînători din localitate.

Astă-zi se va prezenta la tribunal comitetul societăţei Casa Artelor pentru a autentifica actele de constituire a societăţei.

Capitalul subscris întrece suma de 50 de mii lei din care sunt varsaţi mai bine de 20 ani.

Comitetul „Cassei Artelor", s'a prezentat în corpore în frunte cu d-na Teodoreanu, d-nii A. D. Xenopol, N. Gane, Ed. Caudella, dr. Possa, A. D. Atanasiu, G. Skarlet, Ath. Ath. Gheorghiu etc.

Eri a avut loc adunarea generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi.

Şedinţa s'a deschis la ora 2 sub preşedenţia d-lui Alex. Handoca.

Au fost prezenţi un număr pe 171 voturi şi un capital de 215,000 lei.

Se dă cetire rapoartelor consiliului de ad-ţie şi al cenzorilor.

Se aprobă conturile exerciţiului închis la 31 Decembrie 1912 şi se descărca Consiliul de administraţie de gestiunea sa....

Se hotăreşte distribuirea unui dividend de 7 la sută.

Se realege în consiliu, în locul celor eşiţi la sorţi cu unanimitate pe d-nii: Ştefan A. Negruzzi şi Gh. Ghibănescu.

Se realege deasemenea ca cenzori pe d-nii Andrei Badareu. Şt. A. Drăghici şi Econom G. Florescu, iar d-nii I. Rechi, I. Constantinescu şi P. Comarnescu ca supleanţi.

Jetonul de prezenţă a membrilor din consiliu şi ale cenzorilor, a ramas, aceleaşi fixat în anii trecuţi.

O femee cu nume necunoscut a fost găsită moartă de către poliţie în piaţa halei.

Azi începe concursul pentru catedra de patologie internă, de la facultatea de medicină din localitate. Candidaţii sunt d-nii d-ri Saviui şi Dobrovici.

Banca Providenţa. — Eri a avut loc adunarea generală a băncei Providenţa.

A prezidat d. Leon Horga. Adunarea a votat descărcarea gestiunei pe anul trecut.

In consiliu de administraţie s'au ales pe d-nii Brăileanu, Palade şi V. Arsene.

Ca cenzori pe d-nii V. Grădinariu, Pavel Nedelcu şi V. Ostapovici. Ca supleanţi pe d-nii Neculai Pascu, Ion Cuman şi Th. Grigoriu.

Inainte de a se despărţi, adunarea a votat 50 lei pentru flota naţională, 25 lei pentru monumentul lui Spiru Haret şi 25 lei pentru aeroplanul „Iaşul".

Consiliul comunal se va întruni Joi, la orele 3 p. m., avînd a rezolvi mai multe chestiuni importante.

Cu privire la relaţia publicată în numărul trecut al ziarului, despre un scandal şcolar în Vaslui aflăm următoarele din sursă sigură :

Din ancheta făcută de inspectorul general, d. Clinciu, s'ar fi dovedit că n'a fost de cît un incident provenit din neînţelegerile unor profesori cari au deschis o şcoală particulară. Se zice însă, că cel care a provocat incidentul, ar fi un maestru de muzică, nemulţumit de situaţia ce i se făcuse la acea şcoală particulară. Inspectorul a venit să împace lucrurile şi cum maestrul de muzică nu vrea împacarea, inspectorul le-a dat 2 săptămîni de împacare. Aşa zisul „scandal" de la gimnaziu, se reduce la cele arătate mai sus.

La şcoala primară Petru Poni, a izbucnit epidemia de tusă convulsivă. Sunt vre-o 20 eleve bolnave. De asemenea sunt cîte-va cazuri de scarlatină.

D. Căpitan Petrovici a încheiat azi ancheta privitoare la locotenentul Nicolae Zamfirescu, din regimentul 6 Tecuci-Roman, concluzînd pentru darea lui în judecată.

Mercuri, 6 Martie, ora 5 va fi la cercul profesorilor din str. Lăpuşneanu un ceai didactic. Se vor face lecturi din scriitorii romîni.

D. Ialcovici, fostul director al lucrărilor de instalare a apei în Iaşi, a sosit astăzi din Viena în oraşul nostru, în vederea procesului de mîne.

La Clubul social-democrat, cu începere de marţi 5 Mart se vor ţinea o serie de conferinţi.

Vor vorbi alternativ d-nii dr. L. Ghelerter, M. Gh. Bujor si dr. C. Racovschi.

D. Octav Băncilă va fi numit definitiv în învăţămînt.

Astă-seară Luni se reprezintă un program nou la teatrul cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli.

Iată în parte cuprinsul acestui grandios şi excepţional program:

Matilda sau prieten şi bandit, după celebrul roman al lui Eug. Sue. Film francez de mare artă. Maiştrii scenelor pariziane se întrec în interpretarea duioasei desfăşurări. (două acte).

Cel mai nou număr din Eclair-Journal.

Zaza (Pathé-Color) după piesa lui Pierre Berton. Primul rol e susţinut de compatrioata noastră d-ra Mărioara Ventura, în 2 părţi.

Tîndală e sătul de viaţă, scene foarte comice.

Prince vinde castane, comedie.

Noul program viitor se reprezintă: Mercuri 6 Martie.

Judiciare.—Astă-zi se va judeca la Curtea de casaţie în secţiuni unite procesul Abraham Fischer cu Constantin G. Vernescu.

Notariat.—Casa rurală vinde 784 hectare teren de pe moşia Cucuteni Leţcani pentru islaz, comunei Cucuteni cu 379,818 lei,

— D. Cadăr Gh. cesionează d-lui D. Bogonos suma ce are a primi de la prefectura de judeţ.

Falimente.—Secţia a treia a tribunalului local a făcut din oficiu următoarele declarări în stare de faliment: Oişie Bercovici, dispărut, Jean Grosvald dispărut, Gersin Herşcu.

— Firma B. Caufman cere în faliment pe Z. Moşcovici din Bivolari.

— Cassa Unter cere declararea în stare de faliment a firmei Haim Aronovici din com. Bivolari.

Dela 15 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri :

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		4.00
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 şi	1.60
Ouă zilnic proaspete	8 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.20
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie : muşchi afumat de porc, limbi afumate de vacă şi de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Tramvaiele electrice din Iaşi

Aduc la cunoştinţă că sînt cîteva locuri vacante de conductori şi manipulanţi.

Condiţiunile de admitere :

1) Etatea pînă la 30 ani.
2). Satisfăcut legea recrutărei.
3) Certificat de 4 clase primare.
4) Certificat de bună purtare.
5) Garanţia 200 lei.

Ofertanţii se pot prezenta Direcţiunei în fiecare zi între orele 10—12 a. m.

Dr. I. BRENER

Specialist în boale de femei

MAMOŞ

Str. Lăpuşneanu 25

— Cons. 1—6 —

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 4 Martie

Sobrania şi diferendul româno bulgar

Sofia.—Sobrania a discutat declaraţiunile făcute de d. Gheşoff. Şefii partidelor de opoziţie au aprobat în general declaraţiunile oratorilor, condamnînd politica guvernului în deferendul romîno-bulgar, spunînd în esenţă că cererile Romîniei prezintate în momentul cînd Bulgaria purta războiul la sud sunt cu totul neîndreptăţite şi au caracterul unei adevărate extorsiuni. Cînd cu delimitarea graniţei Dobrogei nu Romînia ci Bulgaria a fost cea sacrificată, regiunile revendicate de Romînia sunt populate în majoritate de bulgari cu o minoritate turcă iar nu romînă. Bulgaria renunţînd definitiv la Dobrogea spre a poseda amiciţia Romîniei avea dreptul să spere că Romînia va aprecia tot atît de mult prietenia Bulgariei fără să caute vre-o achiziţiune teritorială, ori-cum guvernul nu ar fi trebuit să cedeze ameninţărei Romîniei şi putea cel mult să ceară dînsul mediaţiunea puterilor încă de la izbucnirea diferendului. Cu privire la pace, oratorii nu şi-au ascuns preferinţele lor pentru negocieri directe fără însă a critica prea aspru guvernul din acest punct de vedere d. Ghenadieff şeful stambuloviştilor şi-a exprimat mirarea de a vedea că Romînii cari nu pot încă uita Basararabia care nici ea nu era în totul o provincie romînească să şi închipuie că bulgarii ar putea uita regiunile ce voiesc să ia în împrejurări atît de îngrijitoare. In realitate conflictul a capatat acuitate numai din cauza sporirei apetiturilor unor anume oameni politici romîni în urma amînărei păcei prin lovitura de stat a tinerilor turci.

Afacerea rectificărei graniţei a devenit acum o chestie politică internă în Romînia. Cu toate criticile formulate toţi şefii de partide au declarat că vor acorda guvernului întregul lor sprijin spre a apara interesele naţionale în faţa duşmanului şi ambiţiilor competitorilor.

*

D-nii Gheşoff şi Daneff au primit în sala Sobraniei o deputaţiune de 700 oameni din regiunea Silistra-Balcic, Cavarna, Dobrici, venită spre a protesta contra cesiunei eventuale a teritoriului bulgar către România şi să insiste pe lîngă guvern să nu permită căderea teritoriului lor în mîinele romînilor. D-nii Gheschoff şi Daneff au asigurat deputaţiunea că guvernul împărtăşeşte neliniştea ei provocată din atitudinea vecinului de la nord şi va continua să lumineze marile puteri asupra netemeiniciei pretenţiilor romîne, el va face tot ce-i va sta în putinţă ca să scape patria bulgară de amputaţie şi să salveze vetrele vitejilor soldaţi cari şi-au răsîpit în chip atît de generos sîngele în lupta contra duşmanului naţia poate avea încredere în dreptatea care de sigur nu vor distruge astăzi ceea ce Rusia şi Europa au creat acum 35 de ani. Se asigură că protestarea populaţiunei din aceste regiuni va fi remisă marilor puteri. Dl. Daneff pleacă Marţi la Petersburg.

*

Sofia.—Două recunoaşteri bulgare trimese spre Akalan, au luat o redută situată la est de acest sat. Duşmanul a cercat să reia reduta, dar a fost respins lăsînd trei sute morţi—rîniţi ; prizonierii făcuţi spun că ofiţeri şi soldaţi turci au încercat ori ce speranţă şi că sunt siliţi să înainteze în aceiaşi zi în faţa flancului drept bulgar, duşmanul a încercat să înainteze în spre Kadi Keny, dar a fost respins. Bulgarii au respins pe turci pînă la Elbaszan. Trupele din Adrianopole dezertează cu gramada. Zilnic vin grupe de 50—60 soldaţi în faţa liniilor bulgare.

*

Atena.—Insula Samos a fost ocupată eri de trupele greceşti în mijlocul unui mare entuziam. Trupele greceşti au ocupat eri Premeti, forţele turceşti s'au retras înspre Berat. Se afirmă că trupele turceşti de la Delvinari, cuprinse de panică au părăsit oraşul.

D. O. George Ografos fost ministru de externe a fost numit guvernator politic al Ioninei. O depeşă a Diadocului spune că deviz. 8 cu un regiment de cavalerie a înaintat de la Slani Delvinaki pînă la Bifurcarea drumului Delvioa Argircastro-Două batalioane duşmane, 30 ofiţeri şi 1570 oameni au fost ucişi şi făcuţi prizonieri.

Viena.—Află din Cetingescu data de 15 Martie, că în ajun a început o bombardare teribilă cu toate tunurile de asediu contra fortificaţiunilor din Scutari şi oraşului însuşi. Un cartier este în fiăcări.

*

Constantinopol. — Un grup de ofiţeri a remis marelui vizir un memoriu semnat de comitetul de acţiune al corpului ofiţerilor şi zicînd: revoluţiunea recentă urmată de denunţarea armistiţiului şi reînceperea ostilităţilor a dovedit că o mînă de oameni a căutat să satisfacă scopuri egoiste.

Memoriul e semnat de 3000 ofiţeri.

Picherii la d. Ministru Bădăreu

Bucureşti.— Eri, o delegaţie de picheri, a fost primită de d. Alex. A. Bădăreu, Ministru de lucrări publice, căruia i-au remis memoriul şi desideratele, aduse la congresul de la Iaşi.

D. Ministru a primit delegaţia cu multă bună voinţă, a spus că va studia memoriul şi va face tot ce va fi posibil, pentru a aduce înbunătăţirea dorită.

Accident de Automobil

Ploeşti.—D. Săteanu, directorul contribuţiilor şi fondului comunal din ministerul de finanţe, plecînd la Ploeşti pentru a inspecta fabrica de petrol Anglo-americană, a fost victima unui accident de Automobil.

Din fericire, starea d-lui Săteanu e cît se poate de bună.

Ocuparea insulei Samos

Athena.— Insula Samos a fost ocupată de trupele greceşti, silind pre turci să se retragă.

Budgetele

Bucureşti.— Un consiliu de miniştri ar urma să aibă loc azi, la orele 5, la ministerul de interne.

După cum suntem informaţi, consiliul se va ocupa cu alcătuirea budgetelor.

Numire

Huşi.— D. Vesbianu a fost numit revizor şcolar al judeţului Fălciu.

Examenul de capacitate

Bucureşti.— Svonul, după care examenul de capacitate pentru fete, s'ar fi amînat pentru altă seziune, nu este întemeiat.

S'a modificat numai data examenului, care va începe la 22 Aprilie ; în loc de 1 Aprilie. Aceasta din cauza serbătorilor de Paşti.

In acest senz, d. Disescu, Ministrul instrucţiunei publice, a dat azi cuvenite circulări.

In chestia rectoratului din Iaşi

Bucureşti.—Se afirmă, că d. Petru Răşcanu, ar fi scris d-lui Dissescu, că-l roagă a nu-l numi ca rector, de oare-ce starea sănătăţet sale nu-i permite a se ocupa de această înaltă şi grea misiune.

In unele cercuri se afirmă că şi d. Matei Cantacuzino, ar fi scris d-lui Dissescu, declinînd onoarea de a fi numit rector.

După toate probabilităţile, chestia rectoratului din Iaşi, se va rezolvi peste cîte-va zile, prin numirea d-lui C. Stere, în fruntea instituţiunei.

Crima din Mizil

Mizil. — Eri, la orele 5, o ceartă izbucni între comercianţii Alexandru Moldoveanu şi Mina Georgescu.

La un moment dat Mina Georgescu lovi pe Moldoveanu cu o piatră în cap.

Nenorocitul încetă curînd din viaţă.

Criminalul a fost îndată arestat.

Regulamentul teatrelor

Bucureşti. — D. Alex. Davila, directorul general al teatrelor, a făcut azi cunoscut tuturor antrepenorilor de spectacole, că în regulamentul teatrelor, s'a omis a se specifica că ori ce spectacol va fi suspendat şi în Joia ce precedează sărbătorile de Paşi.

Eliberarea vaporului Freycinet

Constantinopol. — Autorităţile turceşti au eliberat vaporul Freycinet, care vinea din Romînia încărcat cu lucernă, constatîndu se, că svonul după care acest vapor ar transporta contrabandă de răsboiu, era neîntemeiat.

Dame allemande culte bonne ménagère, cherche place, ou auprès des enfants.

Allemande, Poste restante Iassy.

40,000 *lei de plasat, cu ipotecă în primul rang sau în al II-lea după Creditul Rural, într'o moşie.*

A se adresa la d. Alex. Werner Iaşi str. Săulescu 8.

Wienerin, mit schöner flinker Handschrift sucht Stelle als Kassirerin oder Correspondentin.

Unter *Wienerin*, Redaction „Opinia"

Alfons Herovanu

AVOCAT

S'a mutat strada Albă 17

Orele de consultaţii aceleaşi

✝

D-na şi d. Ion C. Varduca, cu fiica şi fiii lor, cu durere aduc la cunoştinţa rudelor şi prietenilor, încetarea din viaţă a prea scumpului lor fiu şi frate

Temistocle I. Varduca

de 19 ani

Inmormîntarea va avea loc Marţi 5 Martie a. c. ora 11 jum. a. m., cortegiul plecînd din str. Muzelor 18, spre gara Iaşi, pentru a fi înhumat la Roman în cavoul familiei.

Aceasta ţine loc de orice altă înştiinţare.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No, 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI — Telefon 6/97

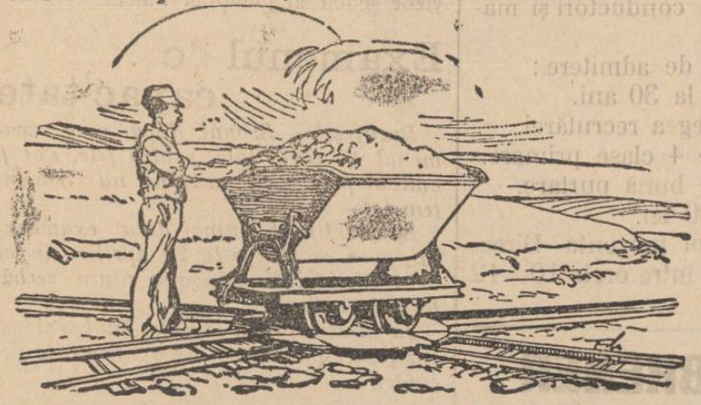

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transporţi de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Vesicăreţie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Română
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff
— Ruscioe —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări Ilchidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980 25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 168
(fosta strada de Sus)

Pentru Nuci Romîneşti

caut REPRESENTANŢA unei firme de încredere şi de primul rang. — Clientela, engrosişti.

GEORG KOSSAK, Königsberg 1 Pr (Deutschland)

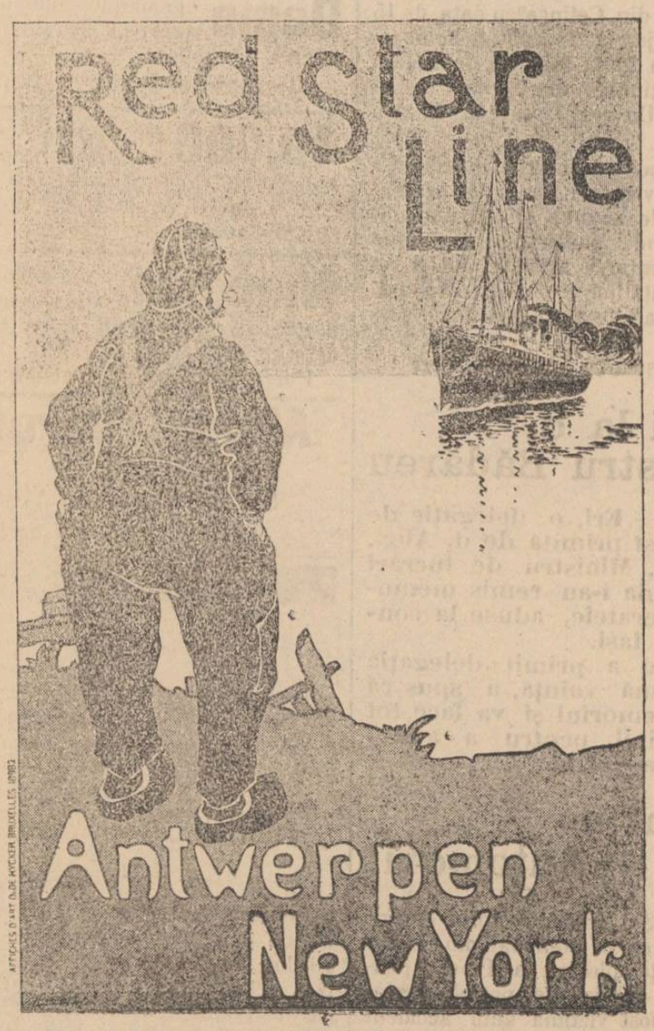

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte— Supraveghori de Construcţii. Vile—Hoteluri, etc.

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

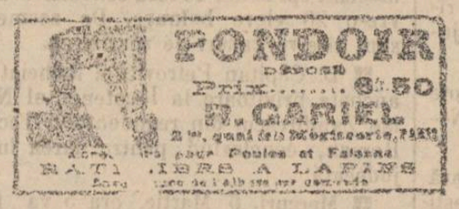

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc neci una dată righieli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în forte scurt temp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórta, pe invelisul de afara, *semnatura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*

Si în tóte principalele Pharmacii UNDE SE POT GASI ASEMENEA SI

CHARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuintate în SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei

6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.

„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1824 — Mercuri 6 Martie 1913

CRONICA

IN TREN...

Cu o mică întârziere, sosește expresul. Călătorii grăbiți se urcă în el avînd grija de a nimeri o cabină cît mai liberă. Cei dinlăuntru se uită cu teamă de a nu fi deranjați și respiră mai ușor văzînd pe călători că se îndepărtează.

Intr'o cabină, ce nu era „Cupeu de Dame", o singură doamnă. Un domn cam în vrîstă, foarte corect pus, destins la înfățișare, intră, salută și zice:

— Permiteți, Doamnă?

— Vă rog — răspunde doamna, care, preocupată mai mult în aparență, citește o carte.

Sosirea noului venit o îngrijește. I-e teamă că va pune manivela la „cald", după cum obișnuesc în general călătorii.

Domnul își desbracă paltonul și-și așează bagajele cu multă grijă, pentru a nu-și stingheri tovarășa de drum. Ea simte cum toată dorința lui e de a ști ce citește, de unde vine și unde s'ar opri. In toată atitudinea lui însă se vedea cea mai bună intenție. Totuși călătoarea își face o plăcere de a se arăta că nici nu bănuește prezența cuiva în compartiment.

Trenul se oprește.

Un băiat cu jurnale trece prin fața călătorilor noștri. Doamna cumpără cîteva. Domnul se grăbește a o îndatora. Ea mulțumește cu bună voință.

Zarva trece. Trenul se pune în mișcare. Domnul nu cumparase nici un jurnal.

— Dacă domnul dorește să citească...

— O, vă mulțumesc mult, stimată d-nă dar sunt așa de mulțumit că am putut găsi o cabină ca aceasta, în care să pot fi liniștit, încît nici ziarele nu le-ași putea citi.

— Se vede că sunteți obosit.

— Foarte obosit, doamnă. In trenul cu care am venit ca să întîlnesc expresul, nimerisem un compartiment cu toate locurile ocupate. Și n'ar fi fost nimic, dacă n'ar fi avut loc niște discuții aprinse.

— Pe temă politică negreșit.

— Tocmai. Spre nenorocul meu erau adversari și partizani de a-i noului regim.

— Cu toate acestea, eu cred că era interesant.

— Interesant, doamnă, dar și anost. Căci vă mărturisesc, eu nu fac politică.

— Din principiu sau dintr'o cauză anumită?

— Din principiu, doamnă.

— Atunci greșiți. Mie mi se pare că-i o datorie pentru orice membru al societății de a se interesa de chestiile generale.

— Aveți dreptate, d-nă, dar cînd vezi atîtea patimi desfășurîndu-se...

— Dar aceasta e omenesc. Și trebue ca cei cari-și dau seamă mai bine să lupte pentru ca lucrurile să se schimbe.

— Apoi atîtea slujbe create, de al căror rost nu mai știi...

— Așa-i. Multe însă sunt necesare. Principalul e de ales oamenii. Și dacă cei cari rationează mai mult, se sustrag, atunci nu mai e locul să ne plîngem...

— Nu înțeleg aluzia. Totuși eu nu mă împac cu multe. Vedeți chiar acum de un timp, nu mai e cu putință să călătorești liniștit ca mai înainte în clasa I. Compartimentele sunt pline. De cine? De cei cu permanenturi, de inspectori etc.

— A, chestia inspectorilor. Pe mulți am auzit că-i supără această categorie de funcționari.

— Și cu drept cuvînt, d nă. Eu nu înțeleg rostul lor. Ce nevoie este de a controla bună oară școlile străinilor?

— Eu nu cunosc chestiile de învățămînt mai de aproape, dar mi se pare că prin faptul că acești străini trăesc în țară la noi, ei trebuesc să cunoască limba noastră și să fie crescuți în spiritul vederilor noastre. Deci e nevoie de un control mai serios.

— Poate că ar fi ceva pentru băeți, dar pentru fete ce neveie e de control?

— Bine, dar fetele sunt viitoarele mame și soții care vor influența pe cei cari vor trăi între noi, Romînii.

— A propos de femei. Tocmai inovația făcută de curînd, o găsesc foarte ne la locul ei. Vă rog, mă ertați, d-nă; dar v'aș întreba eu ce însemnează numirea femeilor ca inspectoare? Aceasta o consider ca un fel de atentat la menirea sexului femeesc.

— Atunci d-vs, d-le, nu admiteți nici un fel de slujbă pentru femee?

— Se înțelege. Femeea să rămie *îngerul păzitor al Căminului și poezia vieței.*

— Sunteți idealist! Dar timpurile sau schimbat mult și cerințele nu mai sunt acele din trecut.

— Da, d-nă. Dar vă gîndiți cît e de greu pentru o femee să umble singură din loc în loc pe la oteluri, birturi, etc.

— Dar bine în călătoriile de plăcere, cum se întîmplă?

— E cu totul altceva.

— Mie mi se pare, dacă îmi dați voie să v'o spun, d-le, că la d-vs e altă pricină care pledează pentru femei: teama că ele n'ar răspunde poate îndatoririlor ce li se cer.

— Aș roși d-nă, dacă n'aș fi sincer cu d-vs. De aceea vă mărturisesc că și aceasta. Ce știe o femeie din ale afacerilor? Are ea putere să arate neregularitățile? Să asculte toate diferendele ce se iscă cîte odată în personalul didactic al unei școli?

— Nu înțeleg de ce n'ar putea?

— Nu vedeți, d-nă, ce greu e că o femee să fi silită să asculte unele lucruri prea, prea... cum aș zice?

— Cum, d-le? O femeie la locul ei, poate auzi orice.

— Așa. Dar buna cuviință cătră o d-nă. Afară de aceasta mai sunt și altele de zis.

— De exemplu?

— Modul de recrutare a femeilor inspectoare.

— Nu am idee. Dar după cît am auzit se pun femei cu oarecare experiență. Alte motive?

Domnul ezită. Doamna insistă.

Un șuer lung și trenul își încetinează mersul. Doamna își așează pălăria pe cap. Apoi întinde mîna domnului și-i zice:

— Ana Drăghicescu, inspectoare școlară.

— Cum, d-nă? Dați-mi voe să mă explic...

— La revedere, Domnule.

Ea dispare, iar Domnul rămîne privind-o lung.

Maria C. Buțureanu.

NOTA ZILEI

Progresul tecnic nu distruge numai poesia, dar sacrifică pînă și proza.

Bună oară în descrierea făcută eri de un colaborator al „Opiniei" despre Regia monopolului tutunurilor din Iași.

Un cuvînt, o aluzie, nimic n'a pomenit despre odinioară atît de celebrele „fete de la regie". Interesantă și anonimă legiune, unde ți-e faima de eri?

Cîte cîntece, cîte echivocuri, cîte povești și legende nu circulau, în orașul nostru, asupra „fetelor de la regie"! Literatură dispărută, uitată aproape cu totul... Astăzi manufactura pare a nu prea încuraja traiul bohem, atît de mult la modă, pe vremuri, la regie,—traiul bogat în picante, dar totdeauna dubioase aventuri.

Odată cu schimbarea condițiilor de lucru, cu înființarea vizitelor medicale, a cantinei și mai cu seamă a școalei de adulte pe lîngă instituția mult deochiată, moravurile s'au îndreptat pe o scară întinsă: nivelul s'a mai ridicat, ceea ce însamnă că... orizontala e mai puțin în uz și că epitetul de „fată de la regie" nu mai echivalează cu... altă ceva.

Cît despre faimoasele cîntece, populare în mahala,—nimeni nu le regretă—și cu drept cuvînt. Ecoul lor a pierit ca... fumul de țigară. O țigară cu miros urît...

CASA ARTEI

Da eri Iașul nostru s'a îmbogățit cu o instituțiune nouă. La secția a III-a, a tribunalului a fost autentificat actul de constituire a societății „Casa Artelor", societate cooperativă pe acțiuni, cu un capital inițial de 50,000 lei, împărțit în 1000 acțiuni de cîte 50 lei.

Ce destinație are această „Casă" s'a mai arătat și însuși numele ei ne arată clar. Va fi un mic templu inchinat manifestărilor curat artistice, o intreprindere particulară, dar cu un caracter social și întru cîtva național bine pronunțat, punînd la îndămîna iubitorilor de artă un modest cămin artistic unde să se poată produce.

Lista acționarilor cari au subscris pentru realizarea zisei inițiative este interesantă și caracteristică. Intre cei 300 subscriitori sunt reprezentate toate clasele sociale, firește clasele intelectuale, deși credem că ar fi fost cu putință să se găsească un număr de acționari și în rîndurile comercianților—sunt cîțiva, foarte puțini însă—cari au subscris, în rîndurile funcționarilor mijlocii și chiar între ale maseriașilor sau micilor intreprinzători.

Dar și așa cum se prezintă, lista e bogat nuanțată, de oarece găsim în ea miniștri și foști miniștri, oameni politici, medici, avocați, profesori, institutori, artiști și așa mai departe.

Un cămin artistic propriu al Iașului; un locoș în care să fie încurajate, susținute, dezvoltate îndemnurile, talentele și elanurile artistice ale Iașului în primul rînd, iată o inițiativă vrednică de laudă și a cărei realizare în fapt — prin rîdicarea clădirii — o dorim cît mai curînd înfăptuită.

△

Două proecte de legi

— Repararea unei omisiuni regretabile —

— Recunoașterea societății „Cuza-Vodă" —

La Cameră s'au distribuit eri două proecte de legi, din inițiativa unora dintre reprezentanții ieșeni.

Un proect cere recunoașterea de persoană morală societății de bine-facere „Cuza-Vodă" din Iași. Din expunerea de motive aflăm, că societatea s'a creat la 18 Iauuarie 1908, numără azi 110 membri și dispune de un capital de 3,608 lei.

Scopul seu este, pe de o parte economic, fiind-că adună micile economii ale membrilor săi, și în același timp filantropic, pentru că îi ajută la caz de accidente, de boală și de moarte.

In fruntea semnatarilor acestui proect, se află distinsul nostru amic, d. avocat Eugen Herovanu.

Al doilea proect de lege, însamnă făptuirea unui mare act de dreptate.

Iată despre ce e vorba. In 1888 corpurile legiuitoare au acordat o pensie viageră copiilor fostului șef de ușieri de la Adunarea Deputaților, împuscat în pragul intrărei principale, în ziua de 14 Martie 1888. S'a omis însă a se specifica că pensia va trece și asupra văduvei. S'a intîmplat azi că de curînd copii au murit, iar casa de pensiuni refuză a acorda pensia văduvei, care remîne astfel pe drumuri,

Cu drept, d. C. Chirilă, raportorul acestui proect, face un apel călduros d-lui ministru de finanțe, pentru a prezinta o lege și a repara o mare nedreptate.

Nu ne îndoim, că glasul reprezentanților ieșani, va fi ascultat.

D.

CEI 700 SUTE

Diplomația d-lui Daneff, începe a da de fundul sacului. După ce atîtea luni a făptuit tot ceia ce i-a trăsnit prin minte întru încordarea relațiunilor romîno-bulgare,—după ce a atîțat împotrivă-ne o bună parte din presa străină, necunoscătoare a izvorului drepturilor noastre, și îndreptățirii acelor cereri, ce am formulat,—după ce prin nechibzuita-i politică era pe pragul de a vîri Bulgaria, poate, într'un nou războiu,—ca la un suprem act convingător, recurge la comedia celor 700 de „bulgari", care cer să nu fie încorporați Romîniei.

In adevăr din Sofia au pornit, probabil spre toate părțile lumii,—telegrame în care se spune că o delegație de 700 de bulgari din regiunea Silistra-Balcic—Cavarna—Dobrici, s'a înfățișat miniștrilor Gheșoff și Daneff, protestînd în contra cedării teritorului acestuia Romîniei.

De cît mai este ceva,—telegramele ziarelor apusene, ne-au vestit, cu cîteva zile innaintea vecinilor noștri, Bulgari, că: *guvernul a pus la cale o agitație de protestare, în acea regiune a Silistrei cerută* de noi. Cum rămîne atunci spontaneitatea patriotismului bulgar care protestează în potriva rășluirei lor de la „patria mumă"?

Apoi, din cei 700.000 de Bulgari, cît se spune a fi pe teritoriul cerut de noi, d. Daneff n'a găsit de cît 700 de „patrioți" în aceste vremuri de atîta pornire patriotică a poporului vecin?—Vra să zică restul până la cei 90.000 privesc indiferenți încorporarea lor la Romînia, ca să nu zicem că, bună parte din ei, o privesc cu bucurie, poate?—Ce probează aceasta?—massa compactă a Plugarilor locuitori ai teritorului în litigiu?—Ori poate ceilalți vor fi, cu toții, dintre acei „bulgari cu fes" arătați mai dăunăzi de notabilii din Silistra, ca atare, ziaristului francez Parsy,—afară de nu vor fi rude de sînge acelor 4 familii romînești Silistrene.

E ridicol protestul urzit de d. Daneff, —care probează, pe zi ce trece, puținul simț politic cu care conduce destinele țărei sale,—și, că este astfel, că și presa rusască filo-bulgară, din alt punct de vedere, se ridică în potriva acțiunilor acestui „mare-barbat de stat" care vrea să fie președintele Sobraniei bulgărești.

De bună samă că vecinii noștri vor înțălege acest lucru,—innainte ca intrasingența Daneffului lor, să nu-i arunce în încurcături de-acele, în care numai bucuroși nu vor fi să intre,—cu osebire în vremurile aceste, cînd au început a se îngrijora de prelungirea atît de istovitoare a războiului de care nu știu cum să ne scape acum.

ECOURI

In Turcia nu există nici o fabrică de hîrtie, deci acest produs se aduce tot din străinătate.

Se importă anual, aproape 15.000 baloturi de cîte 150 kg. hîrtie cenușie pentru ambalat, cu 16 frs. 50 suta de kg. Trei sferturi din această cantitate se expediază de către Olanda, iar restul de către Germania și Austria în proporții aproape egale.

Suedia furnizează 1.000 baloturi de hîrtie de împachetat, culoarea marron, cu 22 frs, 50 suta de kilograme.

Pentru jurnale se întrebuințează 200 mii pînă la 250 mii kg. de hîrtie pe an și cea mai mare parte provine din Hamburg; restul se aduce din Austria.

Hîrtia de scrisori, aproape 50.000 kg. provine în mod exclusiv din Austria.

*

Sarah Bernhard a suferit zilele acestea un serios accident de automobil. Cu toate acestea a apărut chiar în seara accidentului pe scena teatrului din Los Angelos, unde joacă acum.

*

O aventură a lui Baudelaire. De pe cînd călătoria prin Indii el se împrietenise cu un aventurier numit Mieroslawski, proprietarul unei șalupe, al unui negru și al unei pantere. Și făceau împreună dese excursiuni pe mare. Intr'o zi o furtună luă pînza și în acelaș timp și toate proviziile de pe bord. Trei zile nu mîncarăm cu toți. A treia zi pantera se năpusti asupra negrului îl omorî și începu a-i devora capul. Baudelaire istorisind aacestea adăugă totdeauna: — De atunci pantera cea neagră mi-a devenit foarte dragă. Cu toate acestea a trebuit în zilele următoare să-i micșurăm porția. Mieroslawski și eu aveam tot interesul *ca negrul să fie mai mult.*

OAMENI ȘI LUCRURI

DRAMA VOACEI

Fatalitatea urmărește pe cîntăreți, mai mult ca pe ori-ce artiști. Darul acesta minunat—cîntecul frumos — este un dar trecător, pe care natura îl împrumută numai unora din fiii ei aleși. De aci frequența unor accidente, pe urma cărora artiștii, pierzînd însușirile superioare ale voacei—cîntăreții încetează de a fi copiii alintați ai publicului, pe de o parte, iar pe de altă parte—îndură tortura de a nu se putea resigna.

Nota cîntărețului este cea mai puțin materializată. De aci ușurința de a fi trecută mai repede în domeniul uitării și indiferenței.

Scriitorul poate continua activitatea sa pînă în adînci bătrînețe. Un Tolstoi, un Mistral pot face pînă la opt zeci de ani impresia că sunt în plină vigoare și tinerețe. Sculptorul, compozitorul, pictorul, poetul își materializează opera și-i asigură durabilitatea pînă peste sute, mii de ani. Dar modestul cîntăreț — care, mai puțin încă de cît... actorul întrupează aevea ceva consistent, ceva care să aibă elemente de supraviețuire,—e osîndit să dispară din templul artei, atunci cînd dispare unica însușire care-i dă — lui și altora prin mijlocirea lui — iluzia creării și a gloriei.

Și atunci tragedia începe. Mai cu samă dacă împrejurări și înclinațiuni anumite nu i-au îngăduit măcar să-și asigure o largă existență, la adăpostul grijilor prozaice.

Nimic—din farmecul timpurilor vechi; nimic din muzica dulce a aplauzelor; nimic din beția privirilor cari admiră pline de entuziasm și de făgăduinți. Ca și cum n'ar fi răsunat niciodată armoniile voacei divine, ca și cum tenorul n'ar fi fost cel mai fericit și mai invidiat muritor pe pămînt.

E soarta cîntăreților; e fatalitatea voacei, osîndit să se stingă, să se piardă.

Nu putea nici Demetrescu, să scape de acest destin blestemat. Și de mizerie l'a mîntuit glontele pe pămînt străin...

Rodion.

Privind caricatura lui Vernescu-Vîlcea

de G. Topîrceanu

Cînd e vorba de un scriitor, mutra lui persoana lui fizică nu ne interesează de cît ca o simplă curiozitate.

De aceia fie în polemică, fie în critică — mai ales cînd scriitorul trăește— a vorbi lui e o lipsă de delicateță. Și tot astfel cînd e vorba de un pictor, de un compozitor, de un sculptor.

Cînd însă ne interesăm de un actor, atunci atențiunea noastră e îndreptată în primul rînd asupra figurii, asupra formei pămîntești în care l'a turnat natura. „Fiziculˮ lui nu trebue și nici nu poate să ne lase indiferenți.

Uneori numai forma unui nas ajunge ca să decidă asupra întregii cariere a unui artist.

Gîndiți-vă la nasul d-lui Tănase... Ar trebui să'l pună în ramă. Ar trebui să'i dea toate onorurile și să-l asigure la o Societate de asigurare! Nasul acesta i-a deschis cariera și'i susține, ca o pîrghie, reputația.

In structura oricărei opere de artă, intră totdeauna două elemente distincte; unul abstract, intern, impalpabil — sufletul artistului, și alt element concret, extern, indispensabil, — materialul întrebuințat.

Materialul unui pictor sunt colorile, al unui scriitor — cuvintele, al unui sculptor — marmora sau gipsul etc. Pentru aceste feluri de artiști, partea asta concretă a operei de artă e un element important și indispensabil, dar totuși inferior elementului sufletesc.

Pentru actor însă, materialul pe care'l întrebuințează e cu mult superior aceluia de care se servesc confrații săi de pe alte terenuri artistice.

Materialul de care se folosește un artist dramatic, e însuși sufletul și trupul său, — persoana lui întreagă. Ochii, vocea, brațele, nasul, puse sub comanda sufletului, sunt elementele esențiale care alcătuesc talentul unui actor, sunt în acelaș timp și mijloacele lui cele artistice.

Dintre toți artiștii, actorii singuri că doar se dau cu totul: arta lor, le cere și sufletul și trupul.

Această ofrandă publică pe altarul Artei, acest nobil sacrificiu, această abandonare complectă, printr o ironie a lucrurilor, e poate și cauza disprețului — imprecis dar real — cu care societatea invăluie, pe scena vieței, meșteșugul de „actorˮ.

*

Gîndurile acestea mi-au venit privind caricatura d-lui Vernescu-Vîlcea.

Iată un cap parcă anume făcut pentru comedie!

Fața largă și nobilă, e gata să primească ori cînd, ca o oglindă, toate răsfrîngerile fenomenelor interne: mirare, necaz, bucurie, indignare.... Gura strînsă, cu buzele arcuite în jos, păstrează vecinic o expresie de nemulțumire tenace și naivă; fruntea și sprincenele ridicate îi dau un aer de atenție dezamăgită, nasul ia și el parte la amărăciunea generală, iar privirea lui de om pururea necăjit, privirea aceia irezistabilă complectează pe scenă comicul ansamblului.

Incă înainte de a deschide gura, d. Vernescu pare spune interlocutorului: „Haide, vorbeşte, că te ascult cu atenţie....

Ştiu însă că n'ai să'mi spui nici tu mare lucru! Cunosc eu oamenii"...

Adăogaţi la această figură vocea care se potriveşte minunat cu expresia, şi vă puteţi da samă cum acest iubit venetic a putut lasa în urma lui, numai într'o singură stagiune, cîte-va tipuri cam memorabile, atît de vii şi totuşi atît de variate.

E un artist care'şi stăpîneşte cu măestrie mijloacele, folosindu-se de ele cu o sobrietate incomparabilă. Niciodată nu sacrifică verosimilul pentru efecte. Intotdeauna păstrează măsura justă, se mulţumeşte cu efectele pe care le poate găsi în marginile celui mai strict realism. Niciodată nu e bufon cînd joacă comedie şi rare ori e tentat să adaoge de la sine la comicul unei situatii.

Intuiţie? Inteligenţă? Poate şi una şi alta. Cînd mă gîndesc cît e de greu să combini totul cu mintea, dau totul pe sama intuiţiei.

Cînd mă gîndesc însă cum d. Vernescu ştie să'şi explice jocul, atunci cînd stai de vorbă cu d-sa, rămîn cu amăgirea că e destul să fii inteligent, ca să poţi face teatru cu succes.

Jupîn Dumitrache, al d-sale a fost mai violent, mai energic de cît acei pe care i-am cunoscut înainte. Şi aşa a trebuit să fie el în realitate. L'a *ghicit* oare, d. Vernescu?

Tot astfel a ghicit şi pe Philibert care e franţuz (Cafeneaua cea mică), şi pe *Pampon*, care e mitocan din Dealul Spirei; pe pictorul *Hagedorn* care e neamţ (Prieteni din copilărie) şi pe *Bacalovici* comersantul din Curcanii.... Cine l'a văzut în acest din urmă rol, într'un matineu de acum cîte-va zile înţelege pentru ce spun că e singurul Bacalovici viu, din cîţi am văzut la Bucureşti.

Se zice însă că cea mai bună din creaţiile d-sale, o are în *Adminlstratorii de plasă*, localizare făcută chiar de domnul Vernescu după o comedie de Valabrègue.

Singur şi a ales piesa şi rolul, singur şi-a rotunzit replicele, atunci cînd nici o împrejurare nu'l putea stingheri în manifestarea talentului său. E aşa dar *maximul* d-sale.

Să'l vedem mîne seară!

Scrisori din Bucovina

De la corespondentul nostru special

Demobilizarea frontierilor Galiţiei şi Bucovinei

Cernăuţi.—Populaţia Bucovinei, ţinută aproape 6 luni sub greutatea grijei unui apropiat răsboiu, răsuflă uşurată. S'au dat ordine de demobilizare.

Străzile oraşelor sunt populate de o lume vioaie, înveselitoare care se salută cu un surîs de adîncă mulţumire sufletească, ca după preîntîmpinarea unui uragan uriaş.

Rezerviştii cari timp de mai multe luni plini de griji şi groază, au veghiat de-alungul munţilor pustii ale frontierilor noastre, vor fi trimişi Sîmbătă la vetrele lor.

Pămîntul ogoarelor întinse ale Bucovinei îşi va recăpăta bravii săi muncitori, cari în cîntece primăvăratice de privighitori, vor răsturna voinicește brazda, cu un elan de mulţumiri, la adresa cerului că i-a învrednicit la aceasta.

Natura e şi ea în plină reînviere şi de pretutindeni nu se observă de cît un acord de armonie generală nesfîrşită.

Răsboiul e înlăturat! Această expresie fermecătoare, care a halucinat pe toţi de o potrivă, se repetă din gură în gură, ca ceva sfînt şi naivitatea multora se întreabă, ori de aceasta e o realitate sau un vis de o frumuseţă cerească... Totul trăieşte, totul surîde, totul e mulţumit, poate ca nici odată.

Această bună dispoziţie, a pus pe oameni într'o mişcare neobicinuită. Vezi bătrîni încărunţiţi femei şi fete tinere, copii sburdalnici cum aleargă vioi, fără să ştie încotro şi pentru ce, cum se îmbrăţişează şi se sărută reciproc încredinţaţi fiind, că peste două zile îşi vor revedea pe acei cari le-au fost scumpi şi dragi.

Suntem în plină reînviere sufletească. Această bucurie, e explicabilă pentru bucovineni, cari s'au aflat pînă acum, cum s'ar zice, în gura tunului şi cari poate mai mult ca ori cine au fost ameninţaţi ca cei dintăi la suportarea povarelor distingătoare ale unui răsboiu.

Primenirea naturei este acum pentru locuitorii acestei ţări şi primenirea sufletească şi trupească, la o viaţă mai bună, la un traiu mai liniştit.

Răsboiul e înlăturat!

Terminarea alegerilor comunale

Eri s'au terminat alegerile comunale din Cernăuţi, printr'un mare succes al coaliţiei.

Opoziţia, care a dus o campanie înverşunată, nelăsînd nici un mijloc de care să nu fi făcut uz, n'a reuşit să-şi trimiată în sfatul comunal de cît numai 2 reprezentanţi şi aceştia ca prin urechile acului.

Participarea romînilor la această campanie electorală, a fost şi ea destul de emoţionată. S'au adus în discuţie şi persoana d-lor Iorga şi Cuza, cari au servit pentru unii de pretext, iar pentru alţii de cauză, cu drept dea solicita încrederea alegătorilor romîni, cari se'nţelege n'au ţinut seamă nici de una, nici de alta, căci n'au dat nici un interes acestei lupte. Succesul a fost însă pe partea romînilor coaliaţi.

In actualul consiliu comunal al oraşului Cernăuţi fac parte 50 consilieri comunali, cari repartizaţi pe naţiuni ne dau următoarele cifre:

19 Evrei, 17 Germani, 6 Romîni, 5 Poloni şi 3 Ruteni.

Ţinînd seamă de numărul consilierilor comunali din trecuta perioadă, resultă că evreii au cîştigat două mandate, romînii unul iar rutenii au pierdut un loc.

In curînd se va constitui noul consiliu comunal.

Formaţia va fi ast-fel făcută: Primarul va fi german, primul ajutor de primar un evreu, iar al doilea un romîn şi anume, probabil, în persoana deputatului Dietal Dorimidont Popovici.

Iată şi numele celorl'alţi consilieri comunali romîni: Dr. Cotlarciuc, Dr. Hastinc, Hipolit Calinesc, Modest Scalat şi George Voitcu.

Gama

INFORMAŢII

Bolile contagioase. — Medicul primar al oraşului, a adresat circulara No. 00634 din 2 | 15 Martie 1913, medicilor iaşani, cu următorul cuprins:

De la un timp se observă în oraş o creştere anormală a numărului cazurilor de boli molipsitoare cu toate stăruinţele ce punem în izolări cît mai repezi şi desinfectări cît mai bune.

Se mai observă că declarările se fac în mod aproape general; din nenorocire însă nu se respectă în totdeauna textul legei care cere ca să fie declarate şi cazurile suspecte.

De această nerespectare a legei avem a ne plînge căci uşor se poate deduce numărul contagiaţilor de la cazul declarat dex: în perioada de descamaţie la scarlatină, în al doilea sau chiar al treilea seprenar la febra tifoidă, etc.

Pe de altă parte, cu multă părere de rău trebue mărturisit că cu mult prea puţin se utilisează confirmarea raţională a diagnosticului prin microscop de şi am avut onoarea a încunoştiinţa că laboratorul de higienă este pus la dispoziţie în afară de faptul că în oraş mai există şi alte laboraturii cari sunt înzestrate cu tot ce trebue pentru diagnosticarea raţională ştiinţificeşte a maladielor molipsitoare.

Pentru a putea reuşi în lupta ce ducem contra boalelor molidsitoare, îmi permit a vă reaminti cele de mai sus şi a vă ruga din nou să luaţi în considerare şi art. 48 L. S., care impune „declaraţiunea se face chiar cînd diagnosticul este îndoios".

In seara de 6 Martie va avea loc o reprezentaţie în beneficiul simpaticului artistic Vernescu-Vîlcea, atît de apreciat în oraşul nostru. Se va juca: „Administratorii de plasă".

Sîmbătă seara 9 Martie va avea loc o serată mascată şi nemascată în saloanele hotelului Traian.

Ultimele cereri de instalaţii telefonice particulare, în localitate, n'au fost încă satisfăcute, de carece din Bucureşti n'a sosit materialul necesar.

Parchetul a autorizat înmormîntarea femeei Ileana Bulgaru, găsită moartă la Roşcani.

In ziua de 9 Martie se va oficia hramul bisericei 40 de Sfinţi, de către P. S. S. Protoereul oraşului Ţincoca, asistat de părintele Agapi, parohul bisericei şi un sobor de preoţi.

In poliţia oraşului nostru s'a făcut următoarea mişcare: D-nii C. G. Atanasiu, G. St. Grădinescu. G. St. Grădineanu, G. Timuş şi Atanasie G. Ivanci, subcomisari cl. III-a în poliţia oraşului Tg. Frumos, au fost, înaintaţi subcomisari cl. II primul în locul d-lui V. Dolijan. al doilea în locul d-lui Stelian Vasiliu, al III în locul d-lui I. Nevescu şi al IV-lea în locul d-lui C. Dabija, care a fost numit sub-comisar cl. III în locul d-lui Gh. Timuş, înaintat în poliţiea oraşului Tîrgu Neamţu şi C. Atanasiu, succomisar cl. III în locul vacant.

Se desminte ştirea că d. general Mustaţă comandantul brigăzii de cavalerie, din localitate, îşi va regula drepturile la pensie chiar pe ziua de 1 Aprilie a. c.

Cu privire la moartea evadatului din Socola, găsit mort în via d-lui Gheorghiu, — se anunţă că defunctul prezintă grave leziuni pa corp.

Parchetul fiind incunoştiinţat, a disaus îngroparea cadavrului, el neprezintînd simtomele unei morţi provocate prin violenţă.

D. Nicu Georgean, licenţiat în drept a fost numit magistrat stagiar la ocolul Bahna-Roman.

CUVÎNTARE

ţinută de d. Gh. Kasian, Preşedintele societăţei Picherilor din ţară la Congresul ţinut la Iaşi în zilele de 24 şi 25 Februarie a. c.

In numele Societăţei Picherilor, aduc cele mai vii mulţumiri de recunoştinţă d-lui Al. Bădăreu, Ministru Lucrărilor Publice, pentru, înalta atenţiune ce a bi ne voit a arata corpului nostru, asistînd la congres şi interesîndu-se de soarta noastră.

Să trec acum la subiectul ce mi'am propus al trata în acest congres.

Domnilor tuturor vă sunt cunoscute sumele enorme ce se cheltuesc de către stat şi judeţe, pentru construirea şi întreţinerea şoselelor şi a sumelor şi mai enorme ce trebuesc pentru cele absolu necesare a se mai construi

Cifra medie pentru întreţinerea unui kilomentru de şosea inclusiv personalul de întreţinere este 1000—1500 lei şi pentru un kilometru a se construi din nou este 10—15 mii lei; deci lesne de stabilit de ori cine ce sacrificii băneşti trebuesc.

Găsesc că pentru a se ameliora în parte, dacă nu şi în total aceste cheltueli ar fi următorul mijloc!

Ştiut este că prin replantarea viilor cu viţă americană care nu sufere umbră au fost desrădăcinaţi toţi nucii care făceau podoaba viilor indigene; ast-fel că numărul acestor copaci scade în măsură cu replantarea viilor, deci şi producţia de nuci, pe cîtă vreme cererile cresc în raport cu populaţia. Din această cauză a făcut că în ultimii 10 ani să se ajungă de la 1500—2000 lei vagonul de nuci 6 şi chiar 8 mii lei şi singur că va mai creşte.

Pe un kilometru de şosea unde sunt cantoane, s'ar putea planta 200 nuci, adică din 10 în 10 metri unul. Aceşti 200 nuci care de sigur vor reclama mult necaz cu îngrijirea şi paza lor, la vrista de 25 ani cînd vor avea o producţie mijlocie, vor putea da pînă la 2 vagoane de nuci, care, nuci, numai cu preţul de 6000 lei ar reprezinta 12000 lei anual de pe un kilometru de şoşea, care nu cere cît 1500—2000 lei pentru întreţinerea lui; iar plusul să se întrebuinţeze la noi construcţii. Neîndoios că s'ar putea planta şi alte specii de pomi fructiferi şi duzi pentru încurajarea sericiculturei, dacă fie care judeţ ar avea cîte una sau 2 pepiniere proprii.

In cazul cînd aceasta s'ar hotărî, ar fi absolut necesar a se prevedea cele mai mari restricţii pentru distrugători.

In vedere că anul acesta, Duminica Floriilor cade în ziua de 7 April, ministrul domeniilor a dispus ca pescuitul să se poată face în mod excepţional pînă în seara zilei de 6 April, iar vînzarea numai pînă a doua zi de Florii inclusiv.

La cameră a fost depus proectul de lege prin care statul renunţă la datoriile ce au de încasat de la comunile rurale pe toate exerciţiile închise pînă la acel pe 1911—12 inclusiv.

Notarii din judeţul Iaşi, care au împlinit 5 ani de cînd au fost numiţi în această funcţiune, au intervenit la prefectura de judeţ printr'un memoriu, cerînd ca prin noul buget al ministerului de interne să se prevadă un fond pentru gradaţiunea de 10 la sută asupra salarului notarilor, conform legei de organizare a comunelor rurale.

D. Ministru al Cultelor şi Instrucţiunei Publice a dat următoarea deciziune:

Noi, Ministru Secretar de Stat la departamentul Instrucţiunii şi al Cultelor,

DECIDEM:

Art. 1.—Corpul de control al învăţămîntului particular va fi de trei categorii: inspectorul general, inspectorii de circumscripţie şi inspectorii speciali.

Art. 2.—Circumscripţiile pentru învăţămîntul secundar vor fi două:

I-a Cuprinzînd judeţele vechii Muntenii împreună cu judeţul Constanţa şi

II-a cuprinzînd judeţele Moldovei împreună cu judeţul Tulcea.

Fie-care circumscripţie va avea un inspector pentru învăţămîntul secundar şi comercial al băeţilor şi o inspectoară pentru învăţămîntul secundar al fetelor.

Inspectoarele se deleagă şi cu inspecţia şcoalelor profesionale de fete ale statului pentru partea teoretică.

Art. 3.—Circumscripţiile pentru învăţămîntul primar vor fi patru pentru şcoalele primare de băeţi în azilurile de băeţi şi azilurile confesionale şi două pentru şcoalele primare de fete şi grădinile de copii şi anume:

Pentru şcoalele din prima categorie:

I-a va cuprinde judeţele: Mehedinţi Gorj. Vîlcea, Dolj, Romanaţi, Olt, Argeş, Teleorman, Muscel, Dîmboviţa şi Vlaşca.

II-a va cuprinde judeţele: Ilfov, Prahova, Buzău, R.-Sărat, Ialomiţa, Brăila şi Constanţa;

III-a va cuprinde judeţele: Tulcea, Covurlui, Tecuci, Putna, Tutova, Vaslui şi Bacău;

IV a va cuprinde judeţele Neamţu, Roman, Fălciu, Iaşi, Suceava, Botoşani şi Dorohoiu.

Cele două circumscripţiuni pentru şcoalele din a doua categorie vor cuprinde aceleaşi judeţe ca circumscripţiile de la art. 2.

Art. 4.—Inspectorii speciali vor fi:

O inspectoară pentru şcoalele profesionale de fete şi pentru lucru de mînă în şcoalele secundare de fete;

O inspectoară pentru toate şcoalele de fete cu programa proprie, cu limbile occidentale;

Un inspector pentru toate şcoalele de ambele sexe cu limbile orientale;

Un inspector pentru toate şcolile de băeţi cu limbile occidentale şi pentru şcoalele ungare de ambele sexe.

Art. 5.—Repartizarea titularilor la aceste posturi va fi următoarea:

Inspector general: d. Cristu Negoescu, inspectorii circumscripţiilor menţionate la art. 2. D. V. N. Stanciu, titularul circumscripţiei II, delegat şi cu circumscripţia I pînă la numirea unui titular, d-nele Elena Rădulescu-Pogoneanu şi Laura Zaharia, prima pentru circumscripţia I-a şi cea de a doua pentru circ. II-a.

Inspectorii circumscripţiilor menţionate la art. III în ordinea indicată la acest articol:

Domnii A. Popilian, Juarez Movilă, C. Buţureanu şi C. Dafinescu şi d-nele Elena Cordoneanu şi Maria Buţureanu.

Ca inspectori speciali în ordinea indicată la art. IV:

D-nele Eleonora Bilciurescu, Ella Negruzzi şi d-nii Pericle Papahagi şi A. Şuluţiu.

Art. 6.—Această deciziune se va pune în aplicare pe ziua de 1 Martie a. c.

Art. 7 şi cel din urmă. D. Director al învăţămîntului particular şi profesional este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestei deciziuni.

Dată azi 23 Februarie 1913.

Ministru (ss.) **C. G. Dissescu.**

TEATRUL NAŢIONAL

VINERI 29 MARTIE 1913

Producţia elevilor clasei VIII-a mod.

LICEUL NAŢIONAL

cu binevoitorul concurs al d-relor Olga Popovici, Valentina Penel, Beatrice Şoimariu şi Maria Gheorghe şi al d-lor Gh. Cîrjă, Negrutzi şi M. Agapescu.

PROGRAM:

Partea I-a: Cor bărbătesc, Recitări, Solo de voce, lupte franceze, statui romane etc.

Partea II-a: **Peneş Curcanul**, Dramă războinică în 4 acte de Duţescu Dulu şi Leonescu.

Muzica militară va cînta între acte

Preţurile locurilor: Lojele 4 pers. 18 lei; 5 pers. 22 lei; 6 pers. 26 lei; Fot. de orchestră 4 lei; Stal I (B. I—IX) 3 lei; Stal II (B. X—XVI) 2 lei; Stal III (B. XVII—XXII) 1 leu; Balcon I (B. 1 şi 2) 2 lei; Bal. II (B. 3 şi 4) 1.50; Galeria 75 b.; Loje balcon 8 lei.

In Sala teatrului Naţional, are loc azi Marţi 5 Martie 1913, un concert dat de profesorii Conservatorului, cu concursul d-nei Gemma Mezzetti, primadonă dramatică.

Venitul acestui concert este destinat pentru Flota Naţional.

Partea I-a.—1) Ed. Caudella, „La Arme" cuv. de Eminescu. Cor şi orchestră. sub conducerea d-lui E. Mezzetti; 2) Haydn.—Simfonia militară. Adagio Allegro: Orchestra sub conducerea d-lui cap I. Vlădutzi; 3) Doppler.—Fantesie pastorală pentru flaut, ex. de d. Roşca, acomp. de d-ra Asp. Sion; 4) Rubinstein. —a) Barcarolă, Ed. Mac. Dowel, b) Dansul vrăjitoarelor, pentru piano ex. de d-ra Asp. Sion; 5) Leoncavallo.—Prologul din opera „Pagliacci" cîntat de d. A. Zirra, acomp de E. Mezzetti; Schumann.—Viaţa Ţiganilor, cor sub conducerea d-nei S. Theodoreanu.

Partea II-a.—Datoria noastră.—Conferinţă ţinută de d. St. Dragomir.

Partea III-a.—8) Tartini.—a) Sonata mi minor, Nachez.—b) Dansul Ţiganilor, pentru violină, ex. de d. Ath. Teodorini, acom. de d. E. Mezzetti; 9) E. Caudella. —Dochia, baladă cuv. de Riria, cîntată de d-na Gemma Mezzettiecu acomp. de orchestră, sub conducerea d-lui E. Mezzetti; 10) Henry Ecles.—Sonata pentru violoncel şi piano, (1617—1742), Largo, Allegro con spirito, Adagio, Vivace, ex. de d-na S. Teodoreanu şi d. N. Teodorescu; 11) Paul Schumacher.—Impresii de la Rin, 1) Pastorale, 2) Marşul culegătorilor, pentru orchestră, sub conducerea d-lui I. Vlădutzi.

Biletele se găsesc la agenţia „Thalia" şi la Cancelaria conservatorului.

Inceputul la 9 seara

Şcoala de sub-ofiţeri, în arma infanteriei va reîncepe să funcţioneze.

Deschiderea cursurilor sale se va face mîne 6 Martie.

Astăzi dimineaţă la orele 11, a fost transportat la gară Iaşi şi de aici la Roman, corpul regretatului elev Temistocle Varduca.

Tristul cortej era urmat de familie şi elevii Clasei a VIII-a a liceului naţional, colegii tînărului defunct.

Societatea Creditului Funciar Urban din Iaşi

TABLOU

de imobilele şi apartamentele din Iaşi ce sunt de închiriat cu începere de la 23 Aprilie1913.

Amatorii de a lua în chirie imobilele şi apartamentele arătate în acest tablou se vor adresa la sediul Societăţii din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 37 cu oferte închise în toate zilele de lucru pînă la 15/28 Martie a. c.

NUMELE imobilelor	Str. şi No. casei	Felul încăperilor şi numele actualilor chiriaşi
Em. Haier	Şos. Racovitză 3	Intreg imobilul deschiriat.
Dr. W. Finchelstein	Pomir 6	2 odăi în etajul de jos, bucătărie şi camară pentru lemne ocupate de d. O. Grünberg şi două odăi şi bucătărie în curte
A. Catenberg	C. Negri 84	1 dugheană şi 2 odăi ocupate de d. Marcus Löbel.
N. Marcopol	Piaţa Halei 3	2 odăi ocupate de d nii Zeida Goldman şr C. R. Leib;
Zussman şi Marantz	Pomir 8	3 odăi şi un antret ocupate de d. G. Liebling;
Căpit. Cantuniari	C. Negri 6—8	Locuinţa ocupată de d-na Maria Haimovici;
M. Munteanu	Palat 41	2 odăi, bucătărie in ogradă şi pivniţă în comun ocupate de d. Iulius Eicher
L. M. Spaier	Mitropoliei 16	Baia „Diana";
Palat. Societăţii	Lăpuşneanu 37	Una dugheană şi o odae ocupată de d. W. Feuerştein;
El. Ghiorghiu	Socola 96	4 odăi ocupate de d. Marcu Ianovici;
A. Marcovici	Albă 51	2 odăi, 1 antret şi camară pentru lemne ocupate de d. B. Zilberştein;
Şmil C. Zugravu	Rufeni 29	Intreg imobilul
Cost. Fătu	Albineţ 14	2 odăi ocupate de d. Zamfir.
A. I. Ghiorghiu	Muzelor 14	4 odăi în etajul de sus, jos bucătărie şi spălătorie, pivniţă şi ogradă în comun ocupate de d. I. V. Baltă şi una odaie şi camară ocupate de d-na Amalia Blesciug.
A. şi N. Popescu	Sărărie 106	1 odaie şi bucătărie ocupate de d. Ioină Bercovici şi un subsol.
Emil Ortony	Şos. Moara de Foc 8	2 magazii deschiriate.
L. Iţicovici	I. Brăteanu 191	apartamentele locuite de d-nii P. Ghiorghiu, Ţ. D. Decu şi Constanţa Ţoui.
Căpit. P. Gane	I. Brăteanu 146—8 şi Muzelor 40	mai multe apartamente.
Madlena Drăghici	Arcu 9	mai multe apartamente.
Şendla I. B. Cahana	Procopie 8	un beciu.

DIRECŢIUNEA.

Ultime Informaţii

Iată cîte-va detalii de la întrunirea clubului conservator, care a avut loc aseară în localul clubului şi al „Evenimentului“.

D. Dimitre Greceanu, *preşedinte clubului, într'o cuvîntare — care se adresa mai mult celor din jurul „Cuvîntului“— a arătat că orice mişcare ce se porneşte acum, e inoportună din cauza evenimentelor externe. Elementele de valoare ar fi de dorit să se manifeste în mijlocul partidului conservator, nu în mod răzleţ. Se arată dispus a conveni — pentru limpezirea situaţiei — la o reorganizare locală a partidului, cît mai largă.*

D. Dr. L. Cosmovici, *luînd cuvîntul a zis că d-sa fusese informat că ziarul nou apărut are aprobarea organizaţiei oficiale respectiv a centrului. Dacă informaţiile date d-sale nu erau exacte, atunci se dezistă.*

Luînd din nou cuvîntul d. Dim. Greceanu *a adăugat că luînd avizul d-lor N. Filipescu şi Al. Marghiloman, ambii miniştri şi fruntaşi au afirmat că nu subvenţionează „Cuvîntul“ şi nu patronează noua grupare politică, ceea ce însamnă o dezavuare indirectă.*

D. Matei Cantacuzino *îşi exprimă dorinţa de a vedea toate puterile conservatizmului manifestîndu se la un loc.*

D. C. Negruzzi afirmă că pasul făcut de „Cuvîntul“ a fost bine calculat, lăsînd a se înţelege că lipsa de organizare a clubului, a determinat demonstraţia politică a „Cuvîntului“.

Atitudinea generală a noului grup, arată că este hotărît a nu consimţi să se reîntoarcă la matcă decît în condiţiuni, poate inacceptabile.

Ofertele, făcute Epitropiei Sf. Spiridon, pentru arendarea staţiunii balneare Slănic, s'au urcat pînă la suma de 125 mii lei.

Epitropia se va pronunţa în curînd.

In ajunul redeschiderei campaniei de lucru, e interesant de constatat că, cu toată criza ce bîntuie Iaşul, scumpetea materialului de construcţiune se menţine aceiaşi ca şi în anii din urmă. Cărămizile s'au vîndut, în cursul săptămînei trecute cu 60 şi 65 lei mia. Lemnul de asemenea nu arată nici-o tendinţă de scădere. Numai lucrul manual pare ceva mai ieftin pentru moment.

Dl. ajutor de primar A. Ciurea a luat dispoziţiunea de a se face cunoscut tuturor locuitorilor care au pămînt în arendă dela comună, sau care au vite la imaş, că primeşte plîngerile şi cererile acestora în fie care Duminică, şi zile de sărbătoare dela ora 10—11 jum. dimineaţă. Aceasta pentru a nu stingheri locuitorii dela munca cîmpului.

Administraţiea comunală a hotărît să supună Consiliului comunal în şedinţa viitoare, propunerea de a se scuti de taxele comunale, autorizaţiile pentru repararea imobilelor a căror venit e mai mic de trei sute lei inclusiv.

Printr'o scrisoare trimisă unei rude ale sale din Iaşi, regretatul tenor Dimitrescu, dispărut în împrejurări de un romantizm induioşător, anunţă că a expediat din Londra, o cutie de metal, care conţine valori pentru copiii săi.

A fost depus, la cameră, proiectul de lege privitor la reorganizarea şi activitatea comisiunei monumentelor istorice

Azi a început, la Cameră. discuţia pe articole a proiectului de lege pentru desfiinţarea licenţei şi înlocuirea ei prin tăxa pe decalitru, a cărui luare în consideraţie, după cum se ştie, a fost votată cu unanimitate.

Dr. Floru, medic şef al al oraşului printr'o circulară roagă pe medicii comunali, de a-i inainta raporturi amănunţite asupra stabilimentelor de industrie naţională indicînd îmbunătăţirile ce sunt de făcut, pentru ca ele să fie în conformitate cu cerinţele legei sanitare.

Concursul pentru catedra de patologie internă, s'a amînat, comisiunea însărcinînd pe d. dr. Toma Tomescu de a face un raport asupra lucrărilor candidaţilor. D. Toma Tomescu îşi va prezinta raportul la 24 Martie.

O circulară a ministerului de culte, semnată de d. G. Lascar secretarul general şi S. V. Munteanu, director al învăţămîntului primar atrage atenţia membrilor corpului didactic asupra importanţei de a se crea hala—pavilioane—care să serve drept adăposturi copiilor pe vreme rea, în timp cînd nu e curs.

Deşteptarea iniţiativei private prin propagandă în acest scop ar fi binevenită şi ministerul va acorda, la rîndul său, oare-care încurajare în această direcţiune.

Un corespondent ocazional ne scrie din Răducăneni că acolo ar putea găsi loc convenabil un medic tînăr, indiferent de naţionalitate, avînd salar fix de 200 lei, anume, 80 lei din partea corporaţiilor 120 din partea comunităţii israelite. Venitul clientelei s'ar rîdica tot cam la 200.

Aviz medicilor tineri neplasaţi.

In seara de 5 Aprilie, elevii liceului militar din localitate vor da o serbare literară-muzicală.

La şcoala de adulţi din Nicolina din 35 de înscrişi, urmează cursurile numai 15. Cam în aceiaşi proporţie este frequenţa şi în celelalte două şcoli.

Comitetul Soc. Ofiţerilor în rezervă din Ploeşti a trimis Prefecturei de judeţ un număr de 6000 mărţişoare aurite a 1 leu bucata şi 4000 mărţişoare argintate a 50 bani, ce se vor vinde în folosul flotei naţionale.

Prefectul judeţului Iaşi, d. Ştefan Negruzzi, va face în cursul acestei săptămîni inspecţiuni în judeţ, în vederea măsurilor ce doreşte a lua pentru săcătuirea lacurilor mlăştinoase, care atrag paludismul.

Duminică 3 Mart au avut loc şedinţele cercurilor culturale la următoarele şcoale din Jud Iaşi : Prisacani, Ungheni, Mînzăteşti, Tomeşti, Slobozia, Ciurea şi Buciumi.

Epitropia cassei Sf. Spiridon, arendează obştei locuitorilor din Comuna Bodeştii-Precistei o parte din moşia cu acelaşi nume, pe timp de cinci ani, cu o arendă anuală de 22 866 lei.

Mişcare în învăţămîntul primar din Circomscripţia Iaşi. — D-na inginer Anghelescu, institutoare la Galaţi va fi detaşată la Iaşi pe ziua de I Aprilie, în locul rămas vacant prin trecerea d-nei căpitan Aurelia Constantinescu la Bucureşti.

— Invăţătorul D. Popovici s'a numit cu titlul provizor la şcoala din Ţibana Gîrbeşti, jud. Vaslui.

— Institutorul D. Romanescu s'a permutat de la şcoala de băeţi No. 1 Dorohoi la cea de băeţi No. 2.

— Invăţătoarea Maria Bărgăoanu s'a permutat de la Negri-Răzăşi la Dămieneşti Jud. Roman.

— Mihail Xantopol învăţător de la Vîrfu Cîmpului jud. Dorohoi la Lupeni (Dorohoi).

— Anastase Diaconescu de la Lupeni Budeşti la Vîrfu Cîmpului (Dorohoi.

Ştiri din Vaslui.—Şoseaua naţională (str. Carol) din Vaslui, care duce de la gară pînă la centrul oraşului şi care era pavată pînă acuma cu prundiş, a început a fi pavată cu piatră cubică de granit; această stradă are lungimea de 3 klm. Apoi podul pe apa Bârladului, care este de lemn şi care traversează această stradă, se va face cu beton armat. Această cheltuială o suportă ministrul lucrărilor publice.

*

Apa care se aduce în Vaslui, de la dealul Chiţoc, şi care este în lucrare, va fi dată în consumaţie la 1 Septembrie viitor.

Conducătorul acestei lucrări, precum şi al noului pavaj, este d. Petru Constanţius din Iaşi.

D. Löwensprung von Lölhöffel, directorul tramvaiului electric se întoarce astăzi din Berlin. Călătoria d-sale s'a prelungit cu cîte-va zile, de oare-ce s'a pus în discuţiune, în consiliul societăţei „Allgemeine“ din Berlin, chestiunea prelungirii liniilor ieşane.

Părinţii elevilor din şcoala comercială superioară, cari au petiţionat pentru reducerea taxelor şcolară, după norma de la cursurile secundare au primit răspunsurile direcţiunii învăţămîntului că s'a respins cererea lor.

La administraţia financiară se judecă în toate zilele, pînă la 5 Aprilie, procese fiscale locale.

Dintr'o mică anchetă ocazienală în domeniul ziaristicei, rezultă că dintre cotidianele ce apar în Bucureşti, unul singur „Conservatorul“ nu are depozitar în Iaşi pentru vînzarea cu numărul.

Peste cîtva timp, profesorii şi studenţii universităţii egyptene, din Cairo vor vizita ţara noastră. Şi s'au făcut o reducere la călătorie de 30 la sută.

Pe ziua de azi s'au constatat în oraş 2 cazuri noi de scarlatină, unul în strada Stihi, No. 7, şi unul în curtea bisericei Bîrnoschi.

D. colonel Nicolae Cernătescu, care a luat parte la exerciţiile de jocul de răsboiu dela Botoşani s'a reîntors eri în localitate.

Eri a avut loc înmormîntarea fostului ajutor de grefier la secţia I a tribunalului Alexandru Bodescu.

Au asistat toţi funcţionarii tribunalelor şi curţii.

Revizoratul şcolar întocmeşte un tablou de comisiunile ce urmează a examina în Iunie pe elevii de curs primar, preparaţi în particular.

Comisiunea de recrutare, septămîna aceasta lucrează pentru recrutările din dispărţirea a IV-a, tot în localul comisiei dispărţirei 3, din strada Golia, între orele 2—6 p. m.

Facultatea de ştiinţi a recepţionat astăzi un aparat perfecţionat pentru proectarea corpurilor opace.

Aparatul va fi pus în serviciul laboratoarelor d-lui prof. Ioan Simionescu.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

în clinicile prof. **Heubner** *(Charité)*, **Neumann** *(Säuglingsfürsorge)*, **Finkelstein** *(Azilul de copii)*.

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

In seara de 12 Martie, va avea loc o şedinţă a membrilor societăţii medici şi naturalişti.

Inmormîntarea căpitanului Scriban. — Astăzi la ora 4 p. m. cu o deosebită pompă s'a făcut înmormîntarea regretatului căpitan veteran Scriban. Catafalcul depus în biserica sf. Spiridon, era împodobit cu numeroase coroane depuse de către familia defunctului, ofiţerii garnizoanei locale etc. Serviciul divin a fost oficiat de către clerul bisericei şi, după terminarea lui, au ţinut cuvîntări d. căpitan Dimitriu — comisar regal — şi d. maior veteran Paladi, arătînd în frumoase vorbe meritele defunctului.

Onorurile militare au fost date de către o companie din batalionul 4 vînători, comandată de d. căpitan Diamandi, şi un pluton de jandarmi pedeştri. Cortegiul a pornit de la biserică, în cîntecele jalnice ale muzicei militare şi însoţit de corpul ofiţeresc al garnizoanei, străbătînd străzile : I. C. Brătianu, Piaţa Unirei, Cuza-Vodă, Cucu şi Eternitatea, până la cimitirul de unde numeroasa asistenţă s'a împrăştiat adînc întristată.

Transportul porumburilor.— Direcţiunea c. f. avînd în vedere că în anul acesta porumbul a fost recoltat în rele condiţiuni, a luat dispoziţiunea de a nu se mai primi a fi transportate fie în ţară, fie în străinătate, porumburile care se vor găsi umede, de cît cu condiţiunea ca expediantul să semneze o declaraţie prin care renunţă la orice despăgubiri în caz de stricare în timpul parcursului.

Unirea Educatoarelor Romîne îşi va ţine obişnuita şedinţă Joi 1 Martie orele 4 jum. în localul externatului secondar de fete „Oltea Doamna“.

Se va continua discuţia asupra chestiunei „femeea romînă faţă cu legea“.

Locuitorul Vasile Neamţu din com. Chipereşti, întorcîndu-se eri noapte spre casă, a fost atacat pe şoseaua din dreptul com. Tomeşti de 15 indivizi, care l'au maltratat grav şi jefuit de suma de 35 lei.

Incepîndu-se cercetările s'a dovedit că jefuitorii erau nişte tineri care se reîntorceau de la recrutare, principalul autor fiind băetanul Ion Dascalu din com. Prisacani, care a şi fost arestat.

Pacientul Vasile Neamţu se află internat în stare gravă la spitalul din Ungheni.

Judiciare.—Firma F. Mantel şi fiu din Iaşi, strada Ştefan cel Mare 65, a cerut declararea în stare de faliment comerciantului Oişie Schencher din Bivolari.

S'a fixat termenul de judecată pentru ziua de 18 c.

— Curtea a respins opoziţia lui Calman Haimovici vinovat de bancrută simplă şi contravenţiune la legea firmelor.

— Curtea a condamnat la 20 lei amendă pe Dim. Sasu şi Aglaia Spirit, pentru atentat la bunele moravuri.

— S'a amînat procesul intentat lui Ion Niculescu pentru sustragere de efecte.

— Curtea a respins apelul lui Carol Cibe dovedit de ucigător prin imprudenţă.

— Deasemenea a respins apelul lui Sfarţ Avram vinovat de fals în acte publice.

— A fost condemnat la 15 zile închisoare numitul Anton Ianoş Dumea pentru omor prin imprudenţă şi aceiaşi pedeapsă s'a dat lui Iacob Sfarţ vinovat de acelaş delict.

— Curtea a achitat pe Curt Zökisch acuzat de rebeliune.

— Tribunalul secţia III-a a amînat pentru ziua de 20 Mai judecarea procesului intentat primăriei de către „Union Bau Gesellschaft“ din Viena pentru ca în acest interval de timp, primăria să introducă cererea reconvenţională.

— *Notariat.*— Moşia Palanca din jud. Vaslui, a epitropiei sf. Spiridon, a fost arendată d-lor Gh. Zmău şi Gh. Ioan pe timp de cinci ani, cu o arendă anuală de 3640 lei.

— Dl. Natan Feltz cesionează d-lui Leon Feltz partea din averea sa mobilă.

— Cassa de Economie şi Imprumut din Tataraşi dă procură generală d-lui avocat I. P. Gherasim.

Astă-seară Marti se reprezintă un program nou la teatrul cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli.

Iată în parte cuprinsul acestui grandios şi excepţional program:

„O eroare judiciară“. Film francez de mare artă. Maiştrii scenelor pariziane se întrec în interpretarea duioasei desfăşurări. (două acte).

Cel mai nou număr din Eclair Journal.

Se desfăşoară pentru ultima oară: „Zaza“ (Pathé-Color) după piesa lui Pierre Berton. Primul rol e sustinut de compatrioata noastră d-ra Mărioara Ventura, 2 părţi.

Tîndală e sătul de viaţă, scene foarte comice.

Prince vinde castane, comedie.

Vulgarizări ştiinţifice : Fauna mărei, etc.

Noul program viitor se reprezintă: Mercuri 6 Martie, care cuprinde între altele:

Farul în flăcări sau mireasa salvată prin aeroplan, piesă de mare senzaţie în două părţi.—Eclair-Journal — Călăreţul John, etc.

Peste cîteva zile: Misterul casei albastre.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 5 Martie

Răspunsul Puterilor la nota aliaţilor

Londra.—Agenţia Reuter află: După toate probabilităţile răspunsul puterilor la nota aliaţilor cu privire la condiţiunile de mediaţiune necesare vor fi imediat telegrafiate în capitalele statelor balcanice. Prin această notă puterile vor primi şi vor face o oare-care recomandaţiune cu privire la chestiunile principale tratate în răspunsul aliaţilor; ele vor propune să se adopte ca linie de graniţă turco-bulgară linia Enos—Midia în loc de Rodosto—Midia, cum au propus aliaţii. Toate teritoriile la vest de linia Enos—Midia în afară de Albania se vor împărţi între aliaţi. Puterile vor declara că nu pot admite ideia unei îndemnităţi de războiu, dar că sunt gata să admită ca reprezentanţii aliaţilor şi Turciei să asiste la Paris la şedinţele comisiunei financiare, care va discuta între altele şi partea de datorie publică otomană, care va cădea în sarcina aliaţilor. Puterile vor declara aliaţilor că chestia insulelor Egee şi Albaniei se află în mînele puterilor.

*

Constantinopol. — Iată ultimul buletin oficial asupra mersului războiului la Adrianopol: nu se semnalează nici un fapt însemnat de cît un duel între artilerie uşoară. Trupele turceşti au tras contra unui aeroplan duşman, care sbura deasupra Bulairului. Aeroplanul a trebuit să fugă şi n'a putut astfel să facă nici o recunoaştere în spre Ceataldja. Avantposturile noastre cari se aflau la vest de Kestari au deschis un foc violent de artilerie contra duşmanului, care a suferit perderi considerabile. Unul din detaşamentele noastre în spre Kalafkeoi a atacat duşmanul care a luat poziţiune la est de acest sat, i-au pricinuit mari perderi. Duşmanul a trebuit să se retragă. Trupele noastre au intrat în Kalfakeoi.

*

Athena.—Trupele greceşti au înaintat ieri de la Goratzi la Likohkoni şi au atacat inamicul care se întărise la Argyrocastro, turcii au părăsit acea localitate şi s'au retras spre Tepelenii greci, au ocupat Argirocastro.

De la Asociaţiunea presei

Bucureşti.—D. Ciurcu, preşedintele Asociaţiunei generale a presei, a primit astăzi scrisori călduroase de mulţumiri din partea d-lor N. Xenopol, Vintilă Rosetti şi Alex. Davila, cari, se ştie, au fost numiţi membri onorifici.

De aseminea d. Ciurcu a primit o scrisoare din partea d-lui Singher, directorul ziarului „Neues Wiener Tageblatt“ prin care urează propăşirea noei societăţi.

Accidentul din Toulon

Paris.—Ziarele află din Toulon că ieri în cursul unui exerciţiu de tir un proiectil lansat de pe cuirasatul Jules Ferry a distrus acoperişul unei casei, sunt patru răniţi.

Principele Ferdinand la Galaţi

Galaţi.—Azi dimineaţă, A. S. R. Principele Ferdinand, a sosit la Galaţi, pen-a prezida examenele colonelilor, aspiranţi la gradul de generali de brigardă.

A. S. R. e găzduit la palatul episcopal.

La orele 10 jum. A. S. R. însoţit de generalul Culcer, a vizitat cîmpul de exerciţii.

Sporul de lefuri

Bncureşti.—Se afirmă, că consiliul de miniştri, a hotărît să admită un spor la lefurile mai mari de 100 lei pe lună.

Lefile profesorilor universitari vor rămînea aceleaşi, ca şi azi.

Congresul morarilor

Craiova. — Morarii din Dolj au ţinut azi o consfătuire în chestia scumpetei benzinei.

La urmă s'a decis convocarea unui congres al morarilor din întreaga ţară.

Congresul va avea loc la Bucureşti, în zilele de 14 şi 15 Martie.

Dezastrul de la Moreni

— Zece victime —

Bucureşti. — Azi dimineaţă un violent incediu a isbucnit la sonda No. 8 a societăţei Roumanian Consolidate Oil-Filles din Moreni.

Focul a luat curînd proporţii mari, cuprinzînd sondele 9, 10, 11 şi 6 al aceleiaşi societăţi şi sonda No. 25 a societăţei Astra

Panica e indescriptibilă şi sunt temeri că focul să nu iee proporţii şi mai mari.

Pînă în acest moment sunt 10 victime. Printre aceste este şi inginerul Herold Matersohn, de 28 ani, fratele directorului societăţei.

Cele zece victime se găsesc internate la spitalul societăţei Astra.

Inginerul Herold e pe moarte. Dintre lucrători, 7 sunt foarte grav răniţi.

La apelul nominal ce s'a făcut imediat, s'a constat lipsa a unui mare număr de lucrători. Unii s'au refugiat în pădure. Se crede însă, că mai sunt şi alte victtme.

Incendiul de la fabrica Luther

Bucureşti.—Aseară un incendiu a isbucnit la moara fabricei de bere Luther.

Focul a distrus moara şi o parte din acoperămîntul depoului de maşini.

Pagubile se urcă la 60 mii lei.

Fabrica era asigurată.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Aseară la orele 5, s'a ţinut un consiliu de miniştri, la ministerul de interne.

După şedinţă, d. Titu Maiorescu a declarat ziariştilor, că consiliul s'a ocupat numai de chestiuni interne.

Astfel Consiliul a continuat discuţia cu privire la legea avansărei militarilor.

D. *Maiorescu a mai declarat că noul budget va avea un spor de 20 milioane, care în mare parte va fi afectuat pentru materiale de răsboi.*

Consiliul a aprobat modificările cerute de miniştrii respectivi la legea jandărmăriei, la legea sanitară şi a drumurilor.

Aseminea s'a aprobat proectul d-lui Ministru Filipescu, prin care se creiază noi instituţii agricole.

*

După consiliu, d. Take Ionescu, Ministru de interne, a fost primit în audienţă de M. S. Regeie.

Audienţa a durat o oră şi jumătate.

De la Cameră

Bucureşti.—Camera. Inainte de a se intra în ordinea zilei, d. deputat *Stelian Popescu*, întreabă pe d. Ministru al Cultelor, dacă urmează să se aplice legea care prevede sporuri în interese bisericeşti.

D. Disescu, Ministrul Cultelor şi Instrucţiunei publice, răspunde, că e probabil că se vor suspenda toate legile speciale ce necesită un spór de cheltueli, de oare ce sporul are a găsi pentru moment o altă şi inpórtantă orientare.

D. *Dimitriu*, deputat de Dîmboviţa, cere lămuriri, cu privire la restaurarea bisericei din Tîrgovişteа,

La această întrebare se asociază şi d. d. or. Iorga, care cere a se supune ma misiunea d-lui arhitect Leconte de Nony.

D. Ministru Disescu răspunde că va lua toate măsurile cu privire la restaurarea Mărei din Tîrgovişteа, dar că va reţine pe d. Lecomte de Nony, care s'a ilustrat în lucrările făcute la Curtea de Argeş şi la Iaşi.

In fine se pune o întrebare d-lui ministru de finanţe, dacă s'a gîndit să sporească pensia văduvei ofiţerului Nicorescu care a fost împuşcat în timpul răscoalelor ţărăneşti.

D. ministru Marghiloman răspunde că nu numai că s'a gîndit, dar că această dorinţă va fi adusă la îndeplinire chiar de la 1 Aprilie.

Camera intră în ordinea de zi.

Un loc viran foarte spaţios de inchiriat.

Strada Cuza Vodă 13 de pe acum.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

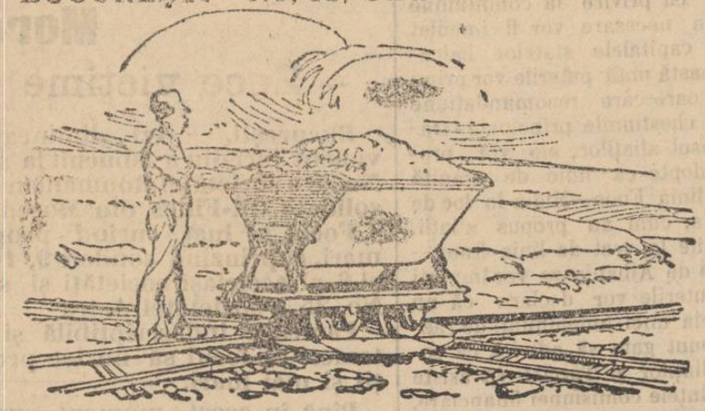

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transporţi de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă de modesc. *Nevralgiele* cele mai grele de cămadut, *Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase etc.* Ele sunt superioare unor alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mese. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri, unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit vro ușurare, va lua 6 hapuri în doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia
ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Română
„ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul asenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980 25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Nesnulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fosta strada de Sus)

Pentru Nuci Romîneşti

caut REPRESENTANŢA unei firme de încredere şi de primul rang. — Clientela, engrosişti.

GEORG KOSSAK, Königsberg 1 Pr. (Deutschland)

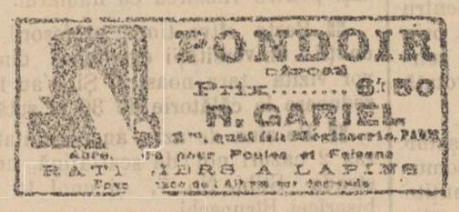

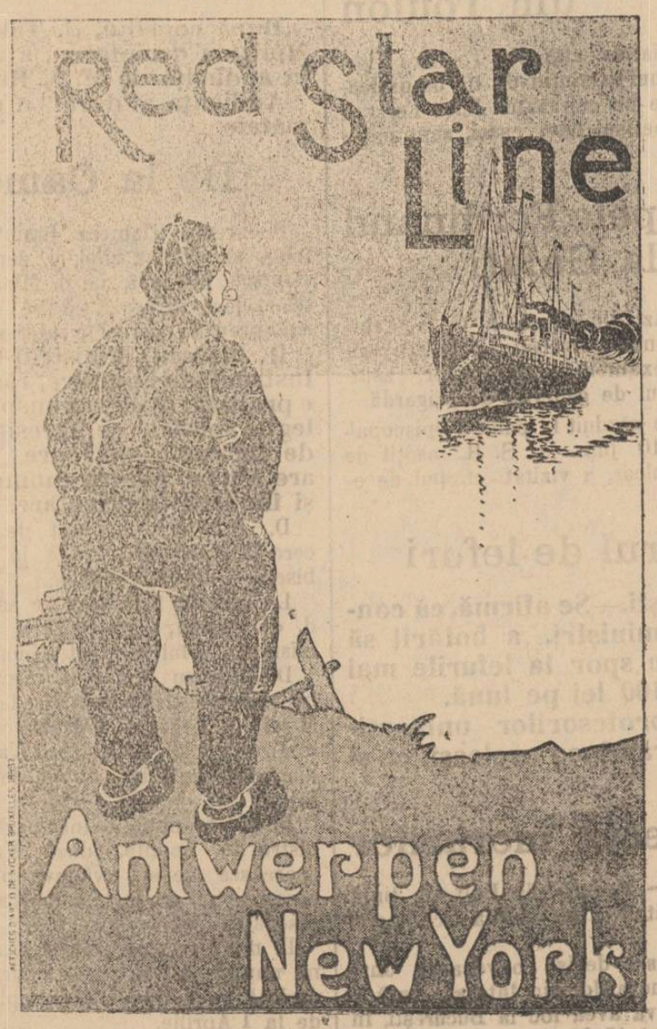

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28 - Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicină din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nici ua dată rigbieli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în fórte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórta, pe invelisul de afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Si în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASSEMENEA SI
CHARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi. Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1825 — Joi 7 Mart 1913

Agapele trec, opera rămîne

A trecut—scrie eri excelentul confrate „Presa"—și a doua agapă conservatoare, fără ca să se întîmple cataclismele pe cari ni le anunțau ziarele liberale. Agapele sunt din ce în ce mai numeroase și, dată fiind amabilitatea celor cari fac invitațiile, bănuim că într'o zi agapele vor ajunge atît de populate, în cît să cuprindă majoritățile în întregimea lor.

Bietele ziare liberale de pe vremea aceea...

Agapele au avut darul să sporească creditul public al guvernului, pentru că odată cu apariția lor au dispărut din ziarele conservatoare unele manifestațiuni, cari se pretau la interpretările tendențioase ale presei liberale.

Membrii guvernului au fost în totdeauna de acord. Toate hotărîrile au fost luate cu unanimitate.

Nu se poate tăgădui că între membrii guvernului s'au manifestat tendințe și păreri individuale deosebite. Conștiința datoriei a produs totdeauna la timp acordul asupra acțiunei și nici nu se putea altfel cu un guvern în care, pe lîngă alte valori individuale, vedem oameni de Stat încercați ca d-nii Titu Maiorescu și Take Ionescu.

Avem credința că, pînă la sfîrșit, agapele conservatoare vor contribui la întărirea colaborării și la sprijinirea guvernului.

Un adversar glumeț spunea că agapele fac dovada că conservatorilor nu le arde sufletul de mobilizare și de războiu, ci de mese vesele. Nu înțeleg de ce veselia ar exclude seriozitatea. Cine are într'însul sentimentul datoriei nu-l uită nici în momentele vesele.

Că din agape va eși fuziunea, adică o nouă organizație a partidului conservator e mai greu de prevăzut. Agapele pot însă să întărească organizația conservatorilor.

Natural că de fapt conservatorii au un conducător, în persoana d-lui Maiorescu, șeful guvernului. E tot atît de natural însă să se întrebe cine le va fi conducătorul în timpul îndepărtat, cînd d. Maiorescu nu va mai fi șeful guvernului?

Se poate ca agapele să rezolve această problemă, dar cum momentul cînd o atare problemă va fi de actualitate, nu se poate încă prevedea, de sigur, că agapele vor continua toate Vinerile sesiunei actuale și multe din Vinerile sesiunei anului viitor.

Se zice că la aceste agape comesenii pomenesc mai mult pe d. Carp de cît pe d. Maiorescu. Lucrul e foarte normal pentru niște adevărați conservatori. Cultul trecutului a fost totdeauna însușirea caracteristică sufletului conservator.

Moralitate

Acum cîteva zile mă aflam înaintea unui chioșc, de la care voiam să cumpăr cîteva ziare. Deodată văd că alături de mine opare un elev de la unul din liceele din localitate și întreabă pe chioșcar dacă nu are „Gurița".—Cel întrebat a răspuns cu nu.

Din intîmplare îmi aruncasem și eu ochii altă dată asupra ziarului intitulat așa de frumos. Am văzut atunci, că nu tot ce se scria în el era frumos, dar ceia ce ie mai mult nu tot, ba chiar nimic nu merită să fie citit, mai ales de generațiile tinere.

Cînd am auzit că elevii de liceu îl caută și pun interes pe citirea celor cuprinse în un astfel de ziar, m'am gîndit negreșit la starea morală, în care cresc și se dezvoltă mulți din tinerii de astă zi.

Presa negreșit face mult bine. Înțeleg ca dînșii să fie liberi, dar gîndul îți merge îndată la cei care au însărcinare a priveghea la buna îndrumare a Societății de mîne.

De sigur e o problemă mare aceia de a distinge ce trebue să știe viitorul cetățian, începînd chiar din o vrîstă mai fragedă și ceia ce trebue să fie chiar interzis.

Sunt spirite distinse și luminate, cari cred că o bună educațiune a tinerimei trebue așa orînduită, în cît chiar cu privire la ceia ce multă vreme noi am considerat ca un fel de secret, să încetăm a nu mai lua lucrurile ast-fel. De cîte ori n'am citit noi, de exemplu, chiar în coloanele acestui ziar, că dacă tînărul ar fi știut despre anume lucru, care i s'a tăinuit pînă acum, nu ar fi expus la primejdii cari compromit existența lui și pe a altora, cari vor depinde de el?

Știu că s'au ținut congrese, știu că oamenii de valoare, cum de exemplu actualul ministru din Franța, Louis Barthou, s'au pronunțat pentru încetarea unei stări de lucruri, în care se mai zice că sunt mistere.

De aceia problema despre ceia ce trebuie să știe un tînăr și ce nu, rămîne supusă discuțiunii.

Și chiar de am admite că lumea misterelor trebue să-și restrîngă limitele, tot nu e rău să se discute și cerceteze, pînă unde poate merge această regulă. Căci ori-cît ar putea fi cineva partizan a ideei, că viața trebue dezvălită așa ca să nu aibă un colțișor ascuns, totuși e bine de gîndit la consecințl.

Eu cred, că dacă de mici tare, am ști totul, dar chiar totul, am ajunge niște blazați, ființe pe cari nici un ideal nu-i încălzește.

Din cele ce am spus cînd am început a scrie aceste rînduri rezultă că se citesc și scrieri, pe cari unii nu le aprobă.

Cu această ocaziune mă gîndesc la o lucrare, pe care nimeni pînă astăzi n'a făcut-o și care mi se pare că ar fi foarte utilă în cauză. Avem societăți de lectură, biblioteci publice în multe orașe. Ar fi de de sigur foarte interesant și instructiv, dacă s'ar putea culege date și despre numărul celor ce citesc—aceasta se face—dar și ce citesc. Și să se arăte nu numai că citesc cărți de literatură ori știință, dar anume ce uvrage citesc. S'ar putea trage de aici oare-cari concluziuni în senzul deslegării problemei, de care vorbesc aici. S'ar putea culege date și de ziarele cari se citesc mai mult cum și de cărțile cari se cumpără.

Și negreșit această lucrare statistică va fi mai utilă, de cît dacă, de exemplu, se face numărătoarea rîndurilor scrise și a lungimei ce ar reprezenta-o ele, după cum au făcut unii.

V. I. Radu.

NOTA ZILEI

Trebuie să recunoaștem că o problemă... literară, semi literară dacă vreți, a rămas neresolvită încă la noi: acea a greșelilor de tipar. De aceea avem oarecare mustrare de conștiință că, dăunăzi, am subliniat, într'un confrate local nou apărut, o ucigătoare eroare de tipar într'o bucată literară.

De funie în casa spînzuratului — nu se cuvine să se vorbească și *toate* gazetele, fără deosebire cele ieșane, au bîrna în ochiul lor, înainte de a vedea paiul în ochiul altora: greșala de tipar.

E abundentă pînă la plictisală; e zugrumătoare de forme și de înțelesuri, e umbra de iarnă care nu se desprimăvărează, căci putem imita publicistica modernă în toate formele, afară de una: de a nu avea greșala de tipar. Și cum o avem! Eternă, iremediabilă, grotescă. Vina? A tuturor, a împrejurărilor și a oamenilor în egală măsură, — a provincialismului pe de altă parte...

Nu; e a țării întregi acest provincializm. Iată bună oară într'o publicație lunară bucureșteană se recenzează astăzi un studiu din „Viața Românească": „In poezia văzduhului independenței..."

Știți de ce e vorba? „In preziua războiului independenței..."

Și avem de a face cu o revistă lunară, bucureșteană, nu cu un ziar zilnic.

P. S. Intr'un cotidian local, aseară, confratele Lewin devine Laurean; în altul Cuzinski devine... Caragiale, iar în minunatul articol ce ne-a dat eri d. Topîrceanu, fața *mobilă* a lui Vernescu-Vîlcea a devenit... nobilă.

INVINGĂTORI?

Nu sunt rare cazurile cînd istoria a înregistrat marile victorii războinice, ale osebitelor popoare, ca tot atît de mari înfrîngeri a lor înșăle. Faptul acesta de și ar părea un anacronism, totuși cuprinde o constatare de un adevăr netăgăduit,—căci o victorie nu poate fi considerată ca atare, de cît atunci, cînd aduce după sine, dacă nu îndeplinirea imediată a unor bunuri compensatoare a jertfelor făcute, cel puțin perspectiva, cît de puțin luminoasă a unei vieți politice și economice, superioară celei de mai înainte.

Războiul în care s'au avînturat vecinii noștri bulgari, alianțele înfăptuite,—politica de un șovinism național și intrasingent îmbrățișată de oamenii lor de stat, îi pun într'o situație în care numai un viitor de propășire liniștită nu pare a li se asigura.

Nu vom pomeni aici de neînțălegerile cu ceilalți aliați, — din care vor face, dacă nu au și făcut chiar, tocmai dușmani înverșunați. Aceasta s'a evidențiat din prima încercare de împăciuire de la Londra, — pentru a se vădi pe zi ce merge, prin faptele acaparatoare bulgare în detrimentul, tovarășilor balcanici.

Important este pentru situația lor politică actuală, faptul că chiar ziarele străine, ecouri ale conducătorilor politici occidentali, acele ziare care tunau și fulgerau întru apararea și susținerea intereselor bulgărești, par că începe a-i părăsi.

După semi oficialele ruse, — Times pare mai mult de cît revoltat de „încăpățînarea" bulgărească — cerînd în termen destul de mustrător pentru bulgari, curmarea acestui război „care continuă „să fie în izvor de neliniște generală, — „care împiedică lumea să se liniștească „fiind, în sensul acesta, nu numai un rău, „dar chiar un scandal european. *Rănl „trebuie curmat și scandalul înlăturat".*

Vra să zică însiși sprijinitorii bulgarilor s'au săturat. Numai ei par a nu înțălege nimic din toate acestea.

In adevăr, departe de a îndrepta lucrurile pe calea pașnică, Bulgarii par dispuși a le zădări și mai mult. Și că stau astfel este că telegramele ne vestesc că d. Daneff trece spre Petersburg, unde vroiește să „dea oare care informațiuni diplomaților, mediatori ai litigiului româno-bulgar". Înțălegeți, — d. Daneff făcînd pe informatorul! De bună samă tot cum l'a făcut și la Londra. Și dacă și această încercare de mediațiune nu va izbuti, — nu din vina noastră, care suntem părtași ai păcei, — nu va urma oare falimentul politicei bulgărești?!

De sigur că da, și numai prin vina lor care pare a nu știu să cumpănească situațiile.

Ducînd o politică de intransigență, care a început pare-se a le îndeparta toate simpatiile, — atît ale aliaților de fapt cît și ale sprijinitorilor politici, — reduși din punctul de vedere financiar —, cu o armată scăzută la o treime, — care chiar cît a mai rămas, dacă e să dăm crezare telegramelor de sursă engleză, cere întoarcerea la cămin, — în pragul anului agricol care nu le promite de cît... o abundentă secetă, prin lipsa de brațe, — vîrîtă într'o politică de încordare cu statul nostru, în care ar fi trebuit poate să caute pe singurul aliat de folos, — iată situația în care s'au avîntat. Iată ce nu pricepe și nu poate pricepe d. Daneff și cei de o mentalitate cu el, — ceia ce face să te întrebi, sociologicește gîndind, dacă în loc de osanalele victoriilor aparente, poporul bulgar nu va avea să plîngă urmările unei înfrîngeri nebănuite.

NOURI GREI

Cerul balcanic are aparența unor avalanșe de nori purtați de furtună. Cele patru state aliate au urmat o înțelegere comună și entuziastă; dar acolo unde este mult entuziasm domnește și nepreciziunea și, fatal, va veni o neînțălegere mai violentă decît disensiunile unor dușmănii seculare. Acesta e faptul și e ușor de înțăles, deoarece, cu atît mai adîncă este prăpastia pretențiilor, cu cît acestea se nasc din niște ficțiuni de prietenie, brodate pe interese comune trecătoare.

Desigur aliații balcanici au văzut din capul locului că sacrificiile enorme ce trebuiau să le facă nu puteau fi acoperite de cîștigurile problematice, care se întrezăriau. Și dacă au pornit o acțiune comună, au făcut-o—credem—în vederea mai mult a unor lovituri ascunse și în defavoarea celorlalți prieteni întîmplători. Credința aceasta ne este justificată de faptul că între cele patru state s'au născut neînțelegeri pînă la dușmănie, acum în preajma încheerii păcei.

Sunt din plin cunoscute atacurile presei sîrbești la adresa Bulgarilor... „aliați obraznici". Vechiul proces al acestor două națiuni e departe de a se fi terminat și poate va fi deschis mereu, cît timp vor exista concentrate în state naționale.

In ce privește pe Greci și Bulgari, ei duc un adevărat răsboi. La Seres s'a dat o luptă, fidelă tuturor prescripțiilor de strategie modernă.

Lucrurile fiind astfel, nouri grei planează pe ținuturile balcanice. Bulgarii au de meditat dacă e folositoare o atitudine neprietenă față de Romînia.

Evenimentele în curs de deslegare ne vor arăta, dacă vecinii noștri vor prefera trufia unui cîștig închipuit, în locul unor acte firești și aducătoare de siguranță trainică.

G.

ECOURI

Europa se pregătește de război de 25 de ani și a cheltuit pînă azi 155 miliarde! Această *pace armată* ruinătoare, poate să devie universală.

Da, zic pacifiștii, căci răsboiul apare din ce în ce oamenilor civilizați, ca injust, imoral și crud. „Injust, pentru că substitue forța dreptului; imoral, pentru că impune soldatului acte oprite cu severitate unui cetățean; crud, pentru toate nenorocirele ce se fac între beligeranți și chiar cei neutri".

Nu, răspund belicoșii, căci răsboiul este natural și moral. „Omul a fost totdeauna combativ, căci natura omului este nestrămutată. De la omul primitiv, la cel civilisat, evoluția nu-i de cît aparentă și superficială. Răsboiul este moral, căci fără forță cînd o declari și o impui, dreptul este o vorbă deșeartă, lipsită de ori ce sens; lupta de altmitrelea este o școală de vitejie, de energie, și de sacrificiu. „O pace perpetuă, a zis filosoful Hume, va schimba omenirea în animale ordinare".

*

Ultima statistică, asupra producției mondiale a petrolului, învederează uriașul progres înfăptuit în această privință de țara noastră în cursul ultimilor ani.

In 1907 România ocupa rangul al 5-lea în producția petroleului cu 1.120.000 tone; în 1912, România sau rîndul al patrulea trecînd peste indiile neerlandeze și Galiția.

Producția pe 1912 sta astfel: Statele Unite cu 29.668.000 tone, — Rusia cu 9.263.000, — Mexicul 2.100.000. *România 1.800.000*, — indiile Neerlandeze 1.520.000 Galiția 1.180.000 etc.

*

Intr'un salon parizian mai multe prietene iau ceaiul mîncînd pișcoturi. Una din ele le găsește delicioase și întrebă pe gazdă de numele lor și de unde sunt cumparate. Pișcoturile erau luate de la una din cele mai mari case din Paris și se numeau „Romeo și Julieta".

A doua zi se și duse la adresă și

— Dați-mi un kilo de „Eloize și Abelard".

Amploaiatul ramase nedumerit și cu un „poftim vă rog" făcu să i se repete comanda.

—Ași vrea un kilo de pișcoturi, de acele numite „Heloize si Abélard", e greu de pricput?

Și după ce înțelese după surîsul amploaiatului că rîde de ea, se îndreptă spre cutiile cu pișcoturi și dădu peste cele dorite.

I se spuse atunci că se numesc „Romeo și Julieta".

— Asta-mi place! zise ea. Ori Eloize și Abelard... ori Romeo și Julieta... Tot una. Tot îndrăgostiți!

OAMENI ȘI LUCRURI

BANI ALBI...

Fiind-că am vorbit de soarta cîntăreților, iată un personagiu destul de curios. Intr'o veche carte franceză—din 1866 — aceeași din care s'au extras dăunăzi cîteva detalii curioase asupra lui Mounet-Sully, găsim următoarele despre Adelina Patti:

„D-ra Patti s'a născut la Madrid, mama ei era Transteverină și așa de violentă în cît mă întreb cum de-a scăpat teafără fiică-sa, pe cînd era mititică. D-ra Patti pare că vrea să rămînă fată bătrînă. Ziarele o mărită cu toată lumea, da nu e nimic serios. Numai în anul trecut s'au publicat într'un ziar englez cîte-va scrisori schimbate de prea drăguța cîntăreață cu un pretendent belgian și platonic. Căsătoria era să se facă, dar d. Strakosch a sărit și a oprit...

D-ra Adelina e o păsăruică plină de capricii și-și aruncă notele curate în aer fără să-și bată capul cu arta și cu tradiția. Educația și-a făcut-o în Statele Unite și meritul ei de cîntăreață a fost cam prea exagerat la Paris. Meridionalii o gustă mult mai puțin ca noi, oamenii de la Nord și succesul ei în Italia fu mai mic de cît la noi.

Trebuie să pleci în Rusia, norocoasă divă. Acolo e o țară bună de exploatat, cîtă vreme ești tînără.

Parisul care astăzi te idolatrizează, ar fi în stare să-ți arate ușa fără cea mai mică milă în zilele de scădere, precum te-a primit în slavă, în zilele de glorie.

D-ra Patti cîștigă 300,000 franci pe an".

După această cifră se vede că în 1866, geniala cîntăreață mai era încă în apogeul carierei sale. Dar interesantă de tot ni se pare povața ce-i dă biograful, autorul cărții,—ca să pună parale la... ciorapi, căci marele public nu cunoaște cruțarea și trece repede peste vocile... stinse. Patti a fost prudentă. A economisit destul ca să poată trăi în castelul ei din Anglia, cu pretendentul belgian devenit soțul ei.

Dar nu toți artiștii sunt așa de puțin bohemi și așa de prevăzători... Cel mai nou exemplu este al concetățeanului nostru Demetrescu care și-a sfîrșit cariera tot în Anglia, dar cu totul în alte condițiuni!...

Rodion.

CHESTIUNI CULTURALE

Grădinile de copii

Se știe marea popularitate de care se bucură astă-zi pretutindene, *Grădinele de copii*, așa numite în limba sa pedagogul german Froebel, școlile pentru copiii mici.

In Europa multe țări au adoptat foarte repede sistemul de educație al lui Froebel.

Nu mai vorbim de Germania și Austria care au ținut să îmbrățișeze ideile unui educator care și-l revendicau. Prima grădină de copii — Kindergarten — a fost deschisă de însuși Froebel la 1840 la Blankenburg.

Anglia a fondat un mare număr de aceste școli și mai multe societăți de propagandă și de acțiuni, datorite mai cu seamă activității d-nei Marenholz—Bulow traducătoarea operelor lui Froebel, care începe propagarea ideilor lui asupra educației din 1854. In Olanda există la Leyda o școală normală, care pregătește institutoare pentru toate grădinele de copiii.

In America nu se numără mai puțin de 3000 de Kindergarten, iar scrierile care expun și critică metoda filosofului german, sunt foarte numeroase, Aice este chiar o adevărată froebeloatrie.

Și în Asia ideile lui Froebel au pătruns. Cea dintăi grădină de copii a fost deschisă la Tokio la 1875; de atunci însă numărul lor a mers crescînd așa de repede, în cît la 1901 Japonia poseda 254. Chiar republica chineză a început a înființa școli froebeliene, mai ales că savanții chinezi au descoperit oare-care asemănare între ideile lui Confucius și ale pedagogului german.

Dintre țările mai înaintate numai Franța rămîne mai indiferentă. După o statistică recentă ea nu avea cu cîți-va ani în urmă de cît 7 sau 8. De cîți-va ani însă s'a pornit și aice o mișcare foarte vie în favoarea școalelor froebeliene. De 2—3 ani, o femeie inteligentă, d-ra Fanta, profesoară la școala normală superioară de la Sèvre a început o vie propagandă în Franța a metoadei froebeliene. Ea a fondat la Paris și o societate: *Union froebelienne française*, cu ramificări, și în provincie.

Tot ea a organizat și un curs normal, unde un mare număr de fete învață a cunoaște și a practica procedeele pegagogului turingian.

*

Zilele aceste, un institutor din Paris a făcut să apară, sub auspiciile Institutorului Rousseau din Geneva, o carte al cărei titlu este; *Educația copiilor mici prin metoda froebeliană.* Cartea este tipărită de către editorii Delachaux și Niestlé din Neuchatel și este un studiu complect și conștiincios al chestiunei. Ea cuprinde patru părți: în partea întăia se află biografia lui Froebel, în care se descrie pe scurt viața agitată a pedagogului, viața asemănătoare mult cu acea a lui Comenius și Pestalozzi. In partea a doua, se descrie spiritul și opera sa, în a treia educatorul și metoda. Partea a patra, care este și cea mai lungă vorbește despre darurile lui Froebel.

Meritul institutorului francez nu este de a fi expus în chip servil regulele de care se servea Froebel în grădinele de copii, ci de a se fi inspirat de spiritul metodei sale, după cum spune el însuși în introducerea cărței sale: „scopul nostru este de a prezenta pe Froebel cu fizionomia sa reală, de a-l arata cu spiritul său metodic și matematic, de a spune prin ce mijloace și în care ordine rațională își propune el de a ocupa activitatea copilului spre a-i desvolta armonic facultățile. Dar pentru a cruța forțele cetitorului, am scos fie considerațiunile, fie deducțiunile cari ni s'au părut în dezacord cu caractesul și geniul francez".

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

„Fără a perde contactul cu miezul ideilor lui Froebel, ni s'a părut de multe ori necesar de a armoniza creațiunile sale originale cu temperamentul și cu spiritul național, introducînd oare care modificări".

Și tocmai pentru aceasta cartea se va ceti cu mare folos. Cei cari practică în grădinile de copii vor găsi în ea pedagogia exercițiilor froebeliene, care sunt posibile a se realiza cu copiii între 3 și 7 ani.

C. V. Buțureanu.

ROTUNDA ATENEULUI

Expoziția nouei asociațiuni artistice

— Impresiuni pentru „Opinia" —

O parte din absolvenții școalei de Belle-Arte din București s'au constituit într'o nouă asociație artistică și au deschis prima expoziție

Expun 16 pictori și 4 sculptori absolvenți de Belle-Arte și anume:

Bednarik H., Bednarik I., Biciovschi Th., Brăescu D. Dimitriu, Bulgăraș Petre, Constantinescu Aurel. Coty, Georgescu Marin, Horn Raimond, Mănciulescu Apostol, Mihailescu Panait, Popescu Pavel, Petrescu Constantin. Rădulescu Pascal Schmid Oscar, Troteanu Petre pictori, și Boambă Horia, Dimitriu Ioan, Han Oscar și Jalea Ioan sculptori.

Ca tînără asociația se prezintă cu lucrări bune și variate.

Fruntașul între fruntași este însă Petre Troteanu fost elev al Liceului Internat și apoi al școalei de Belle-Arte din București.

Troteanu abordează genul compoziționei cu mult succes. Are *„Nunta lui Călin"* episod din poemul lui Eminescu. A ales momentul sosirei lui Călin cu fata de împarat, iar împăratul e înconjurat de curteni și oaspeți; în fund se întinde o horă cu mîndre fete și flăcăi.

Din cele 34 de lucrări ale lui Troteanu mai notăm *portretul d-rei A. D., Procesiune pentru ploae, Paraclisul, Cap de copil* și altele.

Figurile lui Troteanu sunt cu mișcări gingașe în compoziție, gruparea bine aleasă, coloritul cald și atrăgător, variat prin efecte de umbră și lumină și prin valori de tonuri foarte armonice așternute în planuri mari și sigure.

Picturile lui Troteanu te atrag prin căldura coloritului, îmbinarea liniilor, gingășia formelor și armonia mișcărilor.

Ici colea se simte și influența maestrului său Mirea.

Troteanu dacă va continua cu stăruință, avînd calitățile lui tecnice și sufletești de a transmite căldura sufletului său operei de artă, îi prezicem peste puțin timp locul cel mai de frunte printre pictorii țării noastre.

Dintre ceilalți notăm: Brăescu, Schmidt, Mihailescu, Bulgaraș (foști elevi și al școalei din Iași). Constantinescu, Petrescu, caricaturistul Coty și alții. Din lipsa de spațiu nu ne putem ocupa mai pe larg.

La sculptură se disting Boambă (fost elev și al școalei din Iași), care expun portretul fratelui Mișu, foarte bine modelat și caracteristic; *mîniosul* (relie înalt); *portretul unui coleg* (S), *portretul P. E.*

I. Jalea, I. Dimitriu, Han, portrete, studii (busturi) iar

D-na Bednarek expune lucrări de artă decorativă—paravan în piele presată, casetă în metaloplastie etc.

București. **Ada.**

INȘTIINȚARE

Aduc la cunoștința onor. clientelei mele, autorităților precum și a publicului în general că cu data de azi 6 Martie 1913 am retras încasatorului meu Iancu L. Iancu procura No. 618 din 10 Noembrie 1910, eliminîndu-l din serviciul meu în cît orice încasare, ce va face de azi înainte sus zisul în numele meu se va considera ca nule și fără valoare.

Solomon Wachtel

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar; preparațiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiți în particular și pentru cei din școalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulți 10 lei lunar.*

V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Litere-Științe-Arte

„Noua Revistă Romînă" cuprinde: Noutăți: O mare ilusiune politică: alianța balcanică—Dimitrie A. Sturdza: Bismark și Romînii macedoneni.

Vico Mantegazza; Originile și starea actuală a diferendului romîno-bulgar.

Al. Tzigara-Samurcaș: Istoria artei la Universitatea noastră.

Lazăr Cosma: „Poliche" de Henri Bataille.

D. Iacobescu: Gustul Lacrămilor (versuri).

I. Chiru-Nanov: Certificat (Novelă).

B. Rucăr: „Les Roumains de Macédoine" de Alexandru Rubin.

Insemnări.—Revista Revistelor.

*

Piesa eroică a lui Edmond Rostand, „Cyrano de Bergerac" a fost reluată cn Le Bargy în rolul lui Cyrano. A fost un imens succes pentru scriitor și pentru interpret.

*

La academia de științi din Paris s'a consacrat o ședință specială pentru a se discuta alcătuirea capului straniu al cailor de la Elberfeld, în Germania.

Caii prezentați de un oare care Krall disting cifrele, socotesc, extrag rădăcini pătrate și cubice. E un fenomen unic.

*

A apărut No. 12, anul 1 din „Arhiva geneologică". Cuprinde între altele numeroase documente interesante, „două anaforale" comunicate de d. Gh. Ghibănescu.

*

Statistica arată că în anul 1911 s'au consumat în spitalele franceze 20 mii de litri de rom. In 1912 consumația s'a mărit.

Lucrul acesta a făcut pe directorul serviciului sanitar să intervie de grabă. Acesta a cerut subalternilor săi să fie mai circumspecți.

*

STRUNA ZILEI

JOCURI DE „CUVINT"

„N'avem cuvinte să vestejim cum trebuie soarta nedreaptă cu colaborare cu tot".

Evenimentul

Prietenii de mult—de cînd
De-abia se mai țin minte,—
Se văd arar și și zic, plecînd:
„Adio, n'am cuvinte!..."

INFORMAȚII

Modificarea legei meseriilor.—D. ministru al industriei și comerțului a întocmit un nou proiect de lege prin care aduce următoarele modificări actualei legi a meseriilor:

1) Amenzile pentru neaplicarea timbrului și chitanțele de cotizații se înlocuiesc cu îndoirea, întreirea și împătrirea timbrului, după numărul infracțiunei. La a patra infracțiune vinovatul e judecat de judecătorul de ocol, care-l poate pedepsi cu închisoarea.

Infracțiunile pînă la a patra repetare se vor putea ierta numai de consiliul de administrație al Casei centrale.

2) Diurnele membrilor Casei centrale se vor plăti nu pe ședințe ci pe o zi.

3) Ajutoarele de boală, moarte, etc., se sporesc, pe cînd cotele se micșorează.

4) Diferendele între patroni și meseriași pe deoparte și clienții lor pe de altă parte, vor fi de competința judecătorului de ocol.

5) Se înființează un post de vice-președinte al consiliului Casei centrale.

6) Comisiunile de judecată ale corporațiunilor rămîn simple comisiuni de împăciuire. Dacă comisiunile nu isbutesc să împace părțile, procesul va veni în fața judecătorului de ocol, care va judeca cu precădere și urgență.

Acestea sunt principalele modificări pe cari d. ministru N. Xenopol le-a adus actualei legi de organizare a meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești.

▪ Cetim în „Cuvîntul" de astăzi:

„Confratele nostru „Opinia" publică în numărul de ieri un interesant articol de fond intitulat „Primul Junimist" Costaki Negruzzi".

▪ *D. profesor Petru Roșcanu — scrie confratele „Presa"—a comunicat ministerului instrucțiunei, că roagă să nu se oprească, în confirmarea rectorului, asupra persoanei d-sale, din cauza vîrstei înaintate și a sănătății precare.*

Se zice că că d. Matei Cantacuzino, de asemenea, a făcut cunoscut d-lui Dissescu, că ocupațiunile demnitățite de primar al orașului Iași l-ar pune în imposibilitate să primească însărcinarea de rector, și roagă, prin urmare, pe d. ministru să nu se gîndească la d-sa, pentru acest post.

Se dă ca probabil că, zilele acestea, ministrul instrucțiunei va cere M. S. Regelui un decret, prin care d. profesor C. Stere să fie confirmat rector al Universității din Iași.

▪ D. Gh. Zmeu, șef de tren, din stația Iași, a demisionat pe ziua de 1 April, pentru a și regula drepturile la pensie.

▪ La Revizoratul școlar s'a strîns o sumă destul de frumoasă din subscripția învățătorilor, pentru flota națională.

▪ Revizoratul școlar a intervenit la Ministerul de Culte pentru ordonanțarea diverselor membrilor corpului didactic din Iași care predau cursuri de adulți.

▪ Un incendiu a distrus astă noapte casele locuitorului Neculai Anor din Com. Fîntînele, cauzîndu i pagube de 400 lei.

Un alt incendiu a distrus casele locuitorului Costachi Agapi din Com. Spineni.

Pagubele se urcă la suma de 1200 lei.

▪ D. medic veterinar Gh. Chiru a fost detașat din zona Sculeni la Circ. Titu jud. Dîmbovița.

D-sa va fi înlocuit în serviciu de d. dr. Irimia Iliescu medicul veterinar al județului Iași.

▪ Locuitorul Penu Țepeica din Com. Holboca, luînduse eri la ceartă cu o cumnată a s'a Eufrosina Munteanu, i-a aplicat acesteia mai multe lovituri cu un topor în cap.

Numita femee a fost dusă în stare muribundă la spitalul Sft. Spiridon, iar agresorul arestat.

▪ Tribunalul sindic a vîndut prin licitație marfa faliților dispărăruți I. Moscovici și I. Graner din strada I. C. Brătianu No. 135, pentru suma de 1080 de lei.

▪ Mitropolia din Iași a înaintat princesei Maria Moruzi, prezidenta societății „Crucea Roșie" filiala Iași, suma de 1126,20 lei, jumătate din suma totală de 2252,40 rezultată din serata literară-muzicală, dată în ziua de 9 Februar. Cealaltă jumătate s'a înaintat d-nei Ecaterina G. Cantacuzino, pentru sporirea flotei militare.

▪ Ministerul Instrucțiunei Publice a luat următoarea dispoziațiune în ce privește învățămîntul profesional și particular:

Școalele particulare să fie cît mai des inspectate. Durata inspecțiunii la fiecare școală, va fi cel puțin o zi, dacă nu două. Numărul școlilor inspectate să fie cel puțin între 10 și 15 lunare. Inspecțiunile să fie efective, adică d-nii inspectori să nu se mărginească numai a vizita în treacăt școala, ci să ia parte la toate lucrările ce se fac în școală. Unde constată lipsuri ori desindrumări și la nevoe să se substitue însuși profesorului s'au maestrului, făcînd lucrarea model. In procesele verbale de inspecție să se specifice toată activitatea școalei și partea bună și partea rea.

La finele fiecărei luni, D-nii inspectori vor face cunoscut prin raport sumar activitatea desfășurată în cursul lunei, iar la finele anului un raport principal general asupra lipsurilor constatate și îndrumărilor ce cred că ar trebui date învățămîntului.

▪ Eri a sosit, în localitate d. Ghiulea controlor al Cassei Centrale pentru a verifica gestiunea financiară a corporațiilor înainte de închiderea compturilor de 1 Aprilie.

D sa a convocat astăzi pe toți secretarii comptabili și pe ajutorii de secretar cerînd relațiuni și dînd instrucțiuni.

▪ Dela 15 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		4.00
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 și	1.60
Ouă zilnic proaspete	8 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval de Penteleu		3.20
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1 40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: mușchi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 11 Martie a. c. oara 11 a. m. se va ține în localul Primăriei licitație prin oferte închise pentru darea în întreprindere a reparațiunilor de la acoperemîntul Teatrului Național conform devizului în valoare de 4000 lei.

Garanția provizorie 200 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul se poate vedea în fiecare zi de lucru la serviciul Arhivei.

No. 03848 5 | 18 Martie 1913

Serata artistică dela Teatru Național

Din inițiativa profesorilor conservatorului local, a avut loc aseară, în sala Teatrului Național, o serată artistică, din venitul căreia urmează a se spori fondul flotei naționale.

Programul seratei era alcătuit din o foarte ingenioasă alegere de piese de muzică vocală și instrumentală, înafară de partea rezervată d-lui St. Dragomir, care într'o scurtă conferință vorbește cu însuflețire despre datoriile către țară. D-sa arată că artiștii romîni de pretutindeni au datoria — în împrejurările prin care trecem—de pregătirea și înălțarea a sufletului maselor. Dovedește influența care a avut-o mișcare artistică asupra evenimentelor de la patru-zeci și opt. pune rostul ce l'a avut în mișcarea evolutivă a țărei, activitatea artistică a lui Alexandri, Millo, Eminescu etc. Compară mișcarea noastră artistică de acum cu cea a bulgarilor, găsind că dînșii sunt mai pre sus cînd este vorba de datoriea către țară. Critică vehement pe poetul bulgar Vazoff care în versurile sale insulta Romăniea.

Seratele în genul celei de aseară — au fără îndoială, — o considerabilă influență în ce privește trezirea și a simțului artistic și a simțului național. Aceasta s'a văzut din erupcea acea sgomotoasă de aplauze și ovațiuni cu care au fost salutați d-nul E. Caudella și Ririea autorii: unul al muzicei, celalt al cuvintelor baladei Dochiea interpretată cu atîta măestrie de către d-na Gemma Mezzetti care e gloria Iașului nostru artistic.

Cu greu am putea spune cîud uimirea sălei întregi a fost mai mare, la ascultarea sclipitorului cor al d-nei Sofia Teodoreanu, care îți umplea sufletul de nostalgii și evoca privelești încîntătoare din zările departate ale țărei, sau pianul d-nei Asp. Sion care parcă pregătea vrăji și rostea descîntecele noastre vechi.

„La Arme" cum l'a cîntat d-nul E. Mezzetti cu corul său, e cea mai justă interpretare ce se poate da, acelui strigăt desnădăjduit a fraților subjugați pe care parcă i-am auzit suspinînd și în notele clare, adînci, ale viorei d-lui Teodorini, și în cele lungi, pline de dor, ale flautului d-lui A. Roșca.

Dar și „Pagliacci" al d-lui A. Zirra, în cîntarea lui pasionată ne-a amintit că limba lui, seamănă cu a noastră.... cînte nu evocă aceasta!

D nul Vlădutzi cu orchestra d-sale unitară și precisă a fost nota de energie.

Vom fi oare noi capabili de o energie la fel cu cea care izvorește din execuțiile d-lui Vlădutză?

I. P.

▪ D. Al. Constantinescu, secretarul revizoratului școlar din Iași, a luat inițiativa de a alcătui 3 tablouri: unul de toți institutorii, altul de învățătorii din orașul și județul Iași și al treilea de toți foștii inspectori generali de circumscripția ai învățămîntului primar și toți revizorii școlaei.

Asemenea întocmește un anuar cu biografia primăriei etc. etc.

▪ La 16 a lunei, va avea loc un mare concert, urmat de o serată dansantă, organizată de societatea romînă de sport și gimnastică.

Folosul va fi afectat flotei naționale.

▪ Consiliul facultății de medicină, a cerut ministerului crearea unui post de conferențiar pentru specialitate de oto-rino-laringologie.

▪ In strada Ghica Vodă, No. 7. s'a constatat azi un caz de scarlatină.

▪ In ultimul timp s'a observat că în diferite orașe din țară, sub formă de subscripție pentru flota națională, diferiți indivizi reușesc să excrocheze persoanele de bună credință, adunînd sume de bani, care rămîn în profitul lor.

Pentru a se împedecă acest sistem de excrocherie direcția siguranței a intervenit pe lîngă prefectura de județ, cerînd să se ia cuvenitele măsuri pentru ca în viitor colectarea banilor pentru flotă să nu se facă de cît de persoane care să prezintă oarecare garanție sau care să fie puse chiar sub controlul unui comitet.

▪ **Școlare.**— S'a acordat un concediu de o lună, d-lui I. Petrescu, institutor la șc. băeți No. 7, pentru boală, fiind suplinit de d. Gr. Stegărescu.

— S'a acordat un concediu pînă la finitul anului scolar d-rei Nat. Popovici, învăț. Buciumi—Iași, pentru boală, suplinită de d-ra A. Stefănescu.

— S'a acordat un concediu de 2 luni d-lui A. Ionescu, institutor șc. băeți No. 9, fiind suplinit de d-ra Cortez.

— S'au înființat pe 1 Februar 1913, următoarele posturi noi de învățători, plătite a 80 lei lunar:

1) Post. II-lea la Gura-Ocnița—Dămbovița.

2) Post. II-lea la Amărăștii de jos—Romanați.

3) Post. II-lea la Ciorăști—Vălcea.

— Au demisionat din învățămînt pentru regularea la pensie pe 1 Aprilie 1913: St. Teodorescu, Miroslava—Iași și Smaranda Dimitriu—Vaslui.

— S'a acordat autorizația ca d-na Maria G. Dumitrescu, să funcționeze ca maistră de croitorie la șc. profesională a societății israelite „Steaua" din Iași.

— D-ra Zoe Bănescu s'a numit în postul de diriginte a școalei de gospodărie din Bucegea jud. Botoșani, în locul d-nei Elena Drăgoi, desărcinată din acel post.

▪ D. Cristea Munteanu a fost înaintat impiegat clasa II-a și mutat de la vama Ungheni la vama Iași.

▪ D. C. Dafinescu, inspector al școalelor primare particulare de băeți, a fost scos la pensie, din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie.

▪ Serviciul veterinar al județului a făcut cunoscut serviciului sanitar că s'a declarat epizotia de antrax printre caii și boii locuitorilor județului nostru.

▪ Simbătă 9 Martie, ora 5 jum. va vorbi la cercul didactic dl. profesor Ioan Constantinescu despre „Rolul mării în viața omenirii".

▪ Prin noul budget al ministerului de Culte și instrucție publică salarul secretarului liceului național a fost mărit la 250 lei în loc de 200 lei.

▪ Astăzi s'au prezentat la administrația financiară 60 procese fixale. Procesele se judecă numai pînă la 10 a lunei.

▪ Retrăgîndu-se d. A. D. Xenopol din comisiunea de examinare a candidaților la examenul de capacitate pentru istorie, d. profesor Ovid Densușeanu a fost delegat să presideze comisiunea.

▪ Telalii biroului de servi din localitate fiind înpuși a plăti o patentă de clasa 4-a — 77 lei anual — retroactiv de la 1911 inclusiv, au făcut recurs la cassație care a retrimis cazul în judecata administrației financiare.

▪ Stradele destinate a fi pavate din nou vor fi pavate, după propunerea consiliului tecnic, cu piatră de granit.

▪ Scăderile de taxe școlare acordate elevilor de curs secundar s'au aplicat și la seminarul pedagogic.

Diverse.

— Vecinii casei No. 1 din strada Frumoasa ne cer să anunțăm că în acea casă se găsește o femeie atinsă de paralizie generală, o bătrînă cu totul infirmă și un barbat orb.

Cu totul lipsiți de ori-ce sprijin zac în mizerie.

— Suntem rugați a atrage atențiunea că strada Smirdan, foastă Frecău se află într'o stare de nedescris, aproape cu totul impracticabilă.

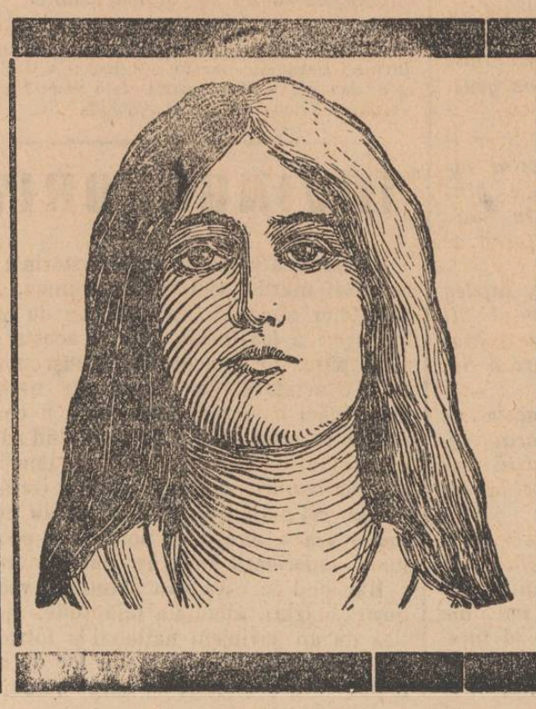

PĂRUL ALB

Denotă bătrînețe

Intrebuințați dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:

Negru, Brun, Castaniu și Blond

Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată.

Prețul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**

Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

Mîine va fi supus semnării M. S. Regelui decretul prin care d. profesor C. G. Stere e numit rector al Universităţii din Iaşi, pe un period de 3 ani, conform art. 96 din legea învăţămîntului superior.

*

Conform legii, noul rector va depune leguitul jurămînt în faţa secţiunilor unite a Curţii de Apel.

Pînă Sîmbătă, noul rector va fi instalat, cînd va primi pe seamă de la d. dr. Gh. Bogdan situaţia universităţii.

Se va deschide la ministerul industriei şi comerţului un registru pentru plîngerile individuale ale meseriaşilor, fie împotriva casei meseriilor, fie împotriva patronilor.

D. Al. A. Badareu, Ministrul lucrărilor publice, soseşte Duminică dimineaţă în Iaşi.

D-na Ella Negruzzi licenţiată în drept va cere zilele aceste inscrierea în baroul iaşan.

Concluziile raportului d-lui profesor Slătineanu, cu privire la incidentul dintre d-nii dr. I. Manolescu-Strunga, şi d. dr. Buzenchi, medicul veterinar al oraşului. sunt defavorabile ambelor părţi.

Unii dintre parlamentarii conservatori, cari participă la agapele săptămînale ce se ţin la un birt din Capitală, au emis ideea ca înainte de închiderea parlamentului, toţi deputaţii şi senatorii conservatori să fie invitaţi la un banchet în onoarea d-lui Petre Carp.

Cum însă se pare că nu toţi sunt de acord mai ales în ce priveşte invitarea la banchet a actualilor miniştri conservatori, propunerea a rămas încă o simplă propunere.

Mitropolia a distribuit tuturor preoţilor din eparhie, liste de subscripţie pentru ridicarea monumentului regretatului Spiru Haret.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a plecat aseară cu trenul de 9 şi 5, spre Bucureşti, pentru a lua parte la lucrările senatului.

O nenorocire s'a întîmplat eri în com. Brăeşti; un copil în etate de 2 ani al locuitorului Costachi Rotaru, fiind lăsat singur în casă şi jucîndu-se pe lîngă foc, i s'a aprins hainele de pe el. Flăcările s'au propagat în urmă şi la mobilierul din odae.

Cu toate ajutoarele date nenorocitul copil a încetat din viaţă la spital.

Aseară a avut loc la ora 8 p. m. o consfătuire a d-lor profesori ai facultăţii de ştiinţi, în care s'a decis a se interveni pe lîngă ministerul instrucţiei publice în vederea realizării unei serii de îmbunătăţiri cerute încă de acum 2 ani.

I. S. S. S' Mitropolitul Moldovei a admis, potrivit dorinţei manifestate încă în viaţă de către repausatul arhiereu Narcis Creţulescu de a fi înmormîntat în incinta mînăstirei Neamţ, unde a fost stareţ.

Consistoriul Sf. Mitropolii a fost convocat pentru astăzi, pentru judecarea mai multor procese.

Procesul dintre Ad-ţiea Financiară şi d. Furmuzache Constantinescu ce urma să se judece astăzi de către secţia a doua a Tribunalului s'a amînat pentru a se cita părţile civile interesate.

Astă seară 6 Martie va avea loc o reprezentaţie în beneficiul simpaticului artistic Vernescu-Vîlcea, atît de apreciat în oraşul nostru. Se va juca: „Administratorii de plasă".

Preotul I. Parfene paroh în com. Brăeşti (jud. Iaşi), a fost permutat pe ziua de 1 Mart ca preot ajutor la biserica sf. Neculai din Hîrlău (jud. Botoşani).

D. Al. A. Badareu ministrul lucrărilor publice, a binevoit să facă la mînăstirea Cetăţuia mai multe îmbunătăţiri în ce priveşte soşeaua şi împădurirea parcului mînăstirei.

Eri a avut loc la reşedinţa Mitropoliei, o conferinţă protopopească în care s'a discutat asupra măsurilor ce trebuesc luate şi asupra sfaturilor de dat pentru ca populaţia rurală să nu se hrănească cu porumb necopt, şi astfel a se feri de pelagră.

Examenele pentru calificarea provizorie a învăţătorilor şi institutorilor de limbă ebraică şi religie mozaică, în şcolile israelite, azile confesionale şi şcoli primare,—se vor ţine anul acesta în Bucureşti, cu începere de la 20 Iunie.

Aceasta pînă la promulgarea unei legi a învăţămîntului primar.

Cererile de înscriere la aceste examene vor trebui înnaintate ministerului instrucţiunei publice, pînă la 1 Iunie cel mai tîrziu.

Ieri a avut loc în sala Binder o masă comună organizată de clubul Social-democrat din localitate pentru comemorarea comunei din Paris.

Mai mulţi oratori au luat cuvîntul, arătînd însemnătatea comunei din Paris. In tot timpul mesei corul clubului a intonat cîntece socialiste ocazionale.

D. dr. Floru, medic şef al oraşului, pleacă mîine la Timişeşti, în vederea unei inspecţiuni sanitare a conductei principale, ce alimentează oraşul cu apă.

Societatea femeilor ortodoxe romîne, a pus în vînzare mărţioare foarte elegante şi eftine, pentru mărirea fondului societăţii.

Universitare.—Senatul universitar, unit în consiliul facultăţii de litere, a fost convocat pentru Sîmbătă la 5 jum. p. m. pentru a se pronunţa conf. art. 83 din lege, asupra concursului de agregaţie trecut de d. Trajan Bratu candidat la catedra de limba şi literatura germană de pe lîngă facultatea de litere din Iaşi.

— Examenul de abilitare ca docent în specialitatea dreptului civil, a d-lui Barbu Demetrescu, care urma să aibă loc astăzi, s'a amînat pe săptămîna viitoare.

— Luni 11 Martie, noul rector al universităţii va convoca senatul universitar unit cu consiliul facultăţii de medicină, pentru a se pronunţa asupra propunerei semnată de opt d-ni profesori, prin care cer numirea d-lui dr. Socrat Lalu, potrivit art. 81, ca profesor la catedra de farmacologie vacantă pe lîngă facultatea de medicină din Iaşi.

— S'a admis scutire de taxă d-lor studenţi: Alexandru Păun, Buzenchi Mihai, Alexandrescu Gh., Gh. Corniciuc, Dăscălescu H., Georgescu M., C. Melinte.

— Decanul facultăţei de litere şi filosofie, d. profesor Ion Caragiani, s'a reîntors în localitate.

— Au sosit la directoratul universităţii diplomele de licenţă în litere, specialitatea istoriei a d-rei Marie Badareu, şi de licenţă în litere şi filosofie a d-nei Elena Brandia.

— La cursul seminarial de Vineri, d. Nicolae Ştefănescu îşi va desvolta conferinţa sa vorbind despre „Infiinţarea mitropoliilor în ţările Romîneşti".

Sunt invitaţi a lua parte toţi cei pe care i-ar interesa subiectul.

D-ra M. Cramer a cerut ministerului de instrucţie publică autorizarea de a preda gimnastica în învăţămîntul privat.

Pe baza referatului de inspecţie, al d-lui Th. Berescu inspector al gimnasticei, s'a acordat d-lui Aurel Popescu, definitivatul ca maestru de gimnastică la Roman.

DIN VASLUI.—La gimnaziul din Vaslui sunt vacante următoarele catedre: Franceza 11 ore, Matematica 12 ore; Latina 3 ore, Geografia 3 ore.

— Agenţia teatrală din Iaşi, făcînd recurs la casaţie contra unei hotărîri a tribunalului care-i impune registre comerciale, Curtea de Casaţie a casat sentinţa Trib. Iaşi şi a trimis judecata la Trib. de Vaslui. Termenul este la 12 Martie; avocat din partea d-lui Maximovici este d. Th. Mandrea din Vaslui.

— Timpul se menţine frumos şi cald, din cauza aceasta au început arăturile de primavară.

— Opereta Bărcănescu a anunţat aici două reprezentaţii: Luni 11 c., *Contele de Luxemberg*, iar Marţi 12 c., *Eva modernă*. *Bobs.*

Au fost numite diriginte, la şcoala profesională de fete din localitate, următoarele profesoare şi maestre: d-na Z. Penel la cl. I, d-na V. Gavrilaş la atelierul de croitorie,—d-na Elena Apostolescu la cl. II, d-na E. Tănăsescu la atelierul de lingerie, d-ra Popescu la atelierul de ţesut şi d-ra Ecat. Davidel la atelierul de flori.

Au fost declarate vacante posturile de medic veterinar ajutor al oraşului, cum şi acel de medic-veterinar la circumscripţia căilor ferate Iaşi.

Dl. profesor dr. Juvara a fost eri în oraş, avînd consult operator cu d. dr. Anghel şi cu medicii spitalului izraelit. Dl. dr. Anghel este medic consultant al acestui spital, pentru cazuri chirurgicale.

Dl. Vasile Negruzzi retrăgîndu-se din profesorat cu o lună înainte de 1 Aprilie — conform deciziunii ministeriale, va fi suplinit la liceul internat şi seminarul pedagogic de către d. I. Dolijan.

Studenţii de la chimia agricolă de pe lîngă facultatea de ştiinţe, vor pleca mîine împreună cu d. profesor Haralamb Vasiliu la cîmpul do experienţă de la Ezereni, pentru a observa lucrările practice.

Judiciare.—Curtea a amînat procesul dintre Garabet Ciomac şi Fabrica de zahar din Roman, pentru bani.

— A amînat deasemenea judecarea procesului inculpaţilor Gh. Silache Simion şi Gh. Secărescu, pentru contravenţie la legea autentificării actelor, dispunînd amendarea martorului absent.

— A fost amînat litigiul pentru adulter dintre căpitanul Scarlat Petrescu şi Maria Manzavinatos.

— Curtea a respins apelul Mariei Valter inculpată de contravenientă la legea sanitară.

— S'a amînat judecarea procesului lui Gh. D. Enache, intentat pentru loviri cauzatoare de moarte.

— Gh. Cozma vinovat de delictul de adulter a fost condamnat la 5 zile închisoare.

— S'a anulat opoziţia lui Fişel Segal acuzat de înşelător.

— Curtea a redus pedeapsa Elenei Gheorghiu, vinovată de calomnie, la 25 lei amendă şi 25 lei cheltueli de judecată.

— Curtea a amînat pentru 8 Martie, pronunţarea sentinţei în procesul de diviziune dintre Emil Alex. şi Const. Zarifopol cu Dim. şi Ioan Zarifopol.

— A fost ajurnat pentru 30 Aprilie litigiul dintre Primăria comunei Iaşi şi Olimpia Ciudin, pentru un act de vindere cumpărare.

— Desbaterile procesului dintre Iancu Veneris cu firma M. Grünspan şi fiu pentru bani, vor fi continuate în ziua de 20 Martie a. c.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

în clinicile prof. **Heubner** *(Charité)*, **Neumann** *(Säuglingsfürsorge)*, **Finkelstein** *(Azilul de copii)*.

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

Astă-seară Mercuri se reprezintă un program nou la teatrul cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli.

Iată în parte cuprinsul acestui grandios şi excepţional program:

„Farul în flăcări" şi Mireasa salvată prin aeroplan, piesă de mare senzaţie în două părţi.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal.

Călăreţul John, scene foarte humoristice.

Libertate pentru aur, mare roman contimporan.

Viclenie, scene comice.

André Deed într'o nouă creaţiune comică, etc.

Noul program viitor se reprezintă: Vineri 8 Martie, care cuprinde între altele:

Umbra răului (roman în 2 părţi.)—Eclair-Journal — Bosforul, călătorii, etc.

Peste cîteva zile: Misterul casei albastre.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 6 Martie

Asasinarea regelui Grecilor

Arestarea asasinului

Constantinopol.—Sabah a primit eri o radiogramă de la corespondentul seu din Adrianopol, spunînd că sănătatea şi moralul garnizoanei din Adrianopol sunt excelente, merinde şi muniţii există în cantitate îndestulătoare. Oraşul ar putea resista încă cîte-va luni.

*

Constantinopol.— Buletinul oficial al războiului spune: peste zi şi în noaptea trecută, pe fronturile est şi vest de la Adrianopol, a fost luptă de artilerie, în aceeaşi zi a fost linişte la Bulair. La Ceatalgea detaşamente Turceşti înaintînd în direcţia Kalfakioi şi Akalan au respins sub protecţia artileriei forţele vrăjmase care se aflau în faţa lor. Sgomotul de tunuri care se auzeau dinspre Kabogea arată că inamicul a distrus calea ferată şi că a incendiat staţia kobokgea.

*

Cettinge. — Oficial. In urma decisiunii de a se autoriza consulii şi naţionalii de a eşi din Scutari un parlamentar muntenegrean a mers la Scutari ca să comunice această deciziune lui Essad-Paşa care a luat act fără a da un răspuns.

Duelul de artilerie care a durat două zile cu mari interrvale nu a mai fost reluat de cîte-va zile turcii stau liniştiţi muntenegrenii fac pregătiri pentru operaţiunile ulterioare.

*

Londra.—Westminster gazette scrie: nu s'ar putea un moment mai defavorabil pentru a ne arunca în concurenţa europeană de armamente militare, de aceea de a trimite armata noastră în mod uşuratic, fără consideraţiuni pentru interesele noastre într'un războiu european atinge nebunia.

Armata este înainte de toate destinată a proteja interesele noastre nu putem să ne angajăm într'o politică care presupune că noi am trebui să lucrăm ca putere militară în Europa.

ASASINAREA REGELUI GRECIEI

Arestarea asasinului

Londra.—Agenţia Reuter află din Salonic că Regele Greciei a fost asasinat eri după prînz.

*

Paris. — Agenţia Havas, află din Salonic, că asasinul regelui Greciei, este un grec degenerat cu numele de Alexandru Schinas.

*

Athena. — Principele moştenitor a plecat spre Salonic.

Regina a sosit la Athena şi la miezul nopţei, a plecat deaseminea spre Salonic.

*

Sofia.—De îndată ce s'a aflat de asasinarea regelui Greciei, d. Gheşoff, a telegrafiat imediat d-lui Venezelos, prin care deplînge pierderea scumpului aliat al poporului bulgar.

*

Roma.—Agenţia Stefani află din Salonic, că în timp ce regele Greciei se plimba pe stradă, a fost lovit de 2 gloanţe de revolver.

Glontele a pătruns în piept şi a traversat inima.

Regele a fost transportat la spital, unde curînd a încetat din vieaţă.

Asasinul a fost arestat.

*

Atena.—O telegramă a Principelui Nicolae, sosită aseară, arată că Regele lovit de un glonte în inimă, a încetat curînd din viaţă.

*

Salonic. — D. Rachtivan, guvernatorul Salonicului, confirmă ştirea despre asasinarea regelui şi arestarea asasinului.

*

Londra. — Ziarele publică amănunte despre asasinarea regelui Greciei. După ziare, regele a fost pîndit de doi indivizi, dintre cari unul a tras 2 focuri de revolver.

Asasinul este un grec, anume Alexandru Schinas.

*

Londra.—Regina Alexandra a fost informată despre moartea fratelui său, numai după ce s'a primit confirmaţiunea oficială la orele 10 seara, este cu totul abătută şi în stare de prostaţiune. Regele fiind la Windsor a primit pe la orele 11 seara ştirea oficială, că regele Greciei a fost atacat cu un glonte. Asasinul era mai puţin de 2 metri departare.

*

Bucureşti.—Legaţia greacă din Bucureşti a fost informată telegrafic de asasinarea regelui Greciei.

In toate cercurile din Capitală, ştirea a produs o mare emoţiune.

*

Bucureşti.—Dintre toate ziarele din Capitală, singur ziarul „Pressa" a putut da amănunte mai complecte, dînd şi numele asasinului.

*

Salonic.—Glontele a fost tras la 2 metri departare.

Regele căzu în genunchi, după primul glonte. Asasinul s'a dovedit că este un nebun, în vrîstă de 40 de ani.

La interogator, el a refuzat ori ce lămuriri. A declarat numai că este socialist.

Intrebat dacă nu regretă actul seu atât de dăunător Patriei, el n'a dat nici un răspuns.

Face impresia, că este un om care nu-şi dă seamă de faptele sale.

*

Bucureşti.—Indată ce ştirea a fost confirmată, guvernul romîn a trimes guv. Elen, o telegramă de condoleanţa, redactată în termeni mişcători.

*

Bucureşti.—Atât la Cameră cât şi la Senat, preşiddnţii a anunţat moartea suveranului Greciei,—după care s'a ridicat şedinţa în semn de doliu.

George I rege al Helenilor, fiul regelui Christian IX-a al Danimarcei, născut la 24 Decembrie 1845, s'a suit pe tron la 6 Iunie 1863 chemat fiind de Adunarea naţională şi sancţionat de cele trei mari puteri: Franţa, Anglia şi Rusia.

Regele George s'a căsătorit la 27 Octombrie 1867, cu marea ducesă Olga a Rusiei fiica marelui duce Constantin. Are patru fii dintre care Constantin duce la Sparta. născut la 2 August 1868 va fi proclamat rege.

*

Salonic.— La interogatorul ce i s'a luat, asasinul Schinas declară, că n'a avut complicii.

Spusele sale însă nu sunt crezute, căci alăturea de dînsul a fost văzut un individ, care în momentul panicei, a ştiut să se facă nevăzut.

Până noaptea târziu a continuat interogatorul. Asasinul spune mereu, că aşa i-a venit deodată, ca să omoare pe rege.

*

Athena.—Proclamarea principelui Constantin ca rege al Greciei, se va face mîine.

Cu privire la funerariile regelui George, încă nu s'a luat nici o hotărîre.

Se crede că Ţarul Bulgariei, Regele Greciei şi Principele Muntenegrului vor participa la înmormîntare, ca un ultim omagiu adus fostului lor aliat.

*

Atena.—După o versiune, asasinul Alexandru Schinas, ar fi cerut un ajutor regelui Greciei, care i-a fost refuzat.

Versiunea nu e crezută.

*

Bucureşti.—Ziarul „Pressa" a făcut o anchetă la legaţiunea greacă din Bucureşti.

D. Papadiamandopulos, ministrul Greciei, era adînc emoţionat. Nu ştia vestea de cît din ziare şi aştepta confirmarea din Atena.

Ambasadorul a adăogat că nu poate crede că asasinul să fie un grec.

*

D. Saranca, secretarul legaţiunei, întrebat de redactorul ziarului „Pressa", a zis că asasinul nu poate fi de cît un bulgar. Căci e cu neputinţă ca un grec să fi comis această crimă.

D, *Caragiani*, funcţionar superior al ambasadei, era de aceiaşi părere.

*

„Aceasta nu poate fi de cît o faptă bulgărească,—zice d. Caragiani—căci numai ei sunt capabili de atari grozăvii.

Caz suspect de holeră

Bucureşti.—Direcţia generală a serviciului sanitar, a fost înştiinţată că un caz suspect de holeră, s'ar fi constatat la graniţa Dobrogei.

Bolnavul, un jandarm rural, a fost internat la spitalal din Parachioi.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Mîine la ora 5, se va ţine un consiliul de miniştri, sub preşidenţia d-lui Titu Maiorescu.

Demisia cabinetului francez

Paris.—Senatul urmează discuţia reformei electorale. D. Briand declară, că dacă discuţia ar trebui să ajungă la o soluţie contrar dorinţei guvernului aceasta nu şi-ar mai asuma asupra-şi puterea. D. Briand făcînd un istoric caută a arata că ideea proporţionalistă a fost la început preconizată de cei mai violenţi adversari ai săi de acuma şi prin urmare în mod foarte republican. D. Briand aminteşte că toate ministerele de mulţi ani au înscris reforma aceasta în programele lor şi repetă că guvernul are trebuinţă de a fi tare pe încrederea ambelor adunări; dacă una din ele nu-i dă sprijin, dacă Senatul refuză de a se supune trasacţiunei precum a făcut Camera, este timpul ca guvernul să plece.

D. Clemenceau spune că ideea reprezentării minorităţilor a fost falsificată şi exploatată în contra republicanilor.

Se declară urgenţa asupra art. 1, d. Peytral apără amendamentul prin care se restabileşte scrutinul majoritar.

D. Briand declară: suntem în minutul deciziv, amendamentul d-lui Peytral exclude ori-ce putinţă de trazacţiune, dacă Senatul îl adoptă cabinetul Briand va pleca. Comisiunea declară că primeşte amendamentul. Amendamentul este adoptat cu 161 voturi contra. Stînga părăseşte sala.

Membrii centrului şi numeroşi deputaţi, cari sunt de faţă aplaudă.

*

Paris.—D. Briand a remis demisiunea Cabinetului.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane SUTELII

VIOLET FRERES (TIHUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

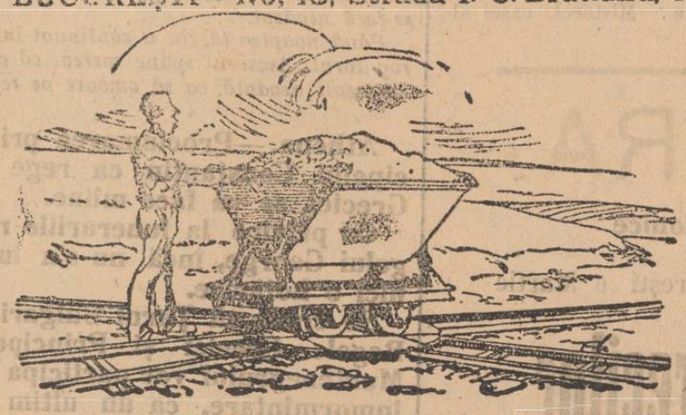

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transporturi de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CREDIT IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucid şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Cefaleele, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari le resistă celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o ugurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinfecţie

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Romînă
„ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co
Se distinge: prin miresul lui plăcut, mincunat cu totul esenţele
De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Valahia
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„ANCORA"
(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(toastă strada de Sus)

Pentru Nuci Romîneşti

caut REPRESENTANŢA unei firme de încredere şi de primul rang. — Clientela, engrosişti.

GEORG KOSSAK, Königsberg 1Pr. (Deutschland)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalatie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte— Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

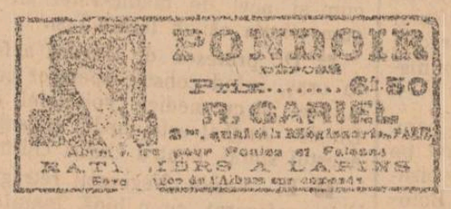

CAPSULELE LUI RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu **copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris.** — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc **neci una dată rigbieli.** Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în fórte scurt temp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu priimi decât Flacónele cari pórta, pe învelisul de afară, *semnatura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Si în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA SI
CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mârzescu 17—

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul X No. 1826 — Vineri 8 Mart 1913

Călcăiul lui Achille

Miticul erou grec, legendarul şi neînvinsul Achille avea un punct al corpului, singur punct vulnerabil: călcâiul. Vecinii noştri Bulgarii, după recenta declaraţie a d-lui Danef, către „Nowoje Vremja" Bulgaria nu poate ceda Silistra cu nici un preţ, pentru că poporul bulgar e sensibil tocmai acolo mai mult ca ori-unde.

„Bulgaria — a zis textual d. Danef — are toată încrederea în spiritul de dreptate a marilor puteri, sperînd ca ele să respingă pretenţiile ilegale ale României; căci altfel Bulgaria va fi atinsă în partea ei cea mai vulnerabilă.

Urmarea va fi că se vor produce evenimente; cari vor provoca o ruptură definitivă între România şi Bulgaria.

Bulgaria nu va uita niciodată această nedreptate."

O, nu, Bulgarii sunt de felul lor foarte uitători. Dovadă că au uitat nenumăratele laude ditirambice pe cari, în decursul anilor ni le-au adus. Intre prea multele documente ce s'au citat în acest sens, reamintim aci scrisele unui fost preşedinte al Sobraniei, Zaharia Stoianoff, în 1887, adresate Romînilor prin „Telegraful" din Bucureşti:

AMICILOR

Nu există un singur Bulgar mai mult sau mai puţin inteligent şi patriotic, care n'ar fi călcat pămîntul liber al României şi nu s'ar fi folosit de ospitalitatea frăţească a Romînilor. Intr'o epocă de o jumătate secol, într'o epocă groaznică şi neagră pentru noi, privirea poporului bulgar a fost pururea ţintită asupra malului sting al Dunărei.

Tot ce e onest şi nobil, tot ce avea vre-o iniţiatiativă şi fu surprins de ideia de a salva patria sa nenorocită, tot ce n'a putut trăi şi respira în Bulgaria robită, lucra şi trăia în sfînta Romînie.

. . . . . .

Da fraţilor Romîni, pămîntul vostru a fost pentru noi pămînt făgăduit.

La începutul renaşterei noastre naţionale cele dintâiu voci, care ne treziră din somnul robiei s'au auzit din România.

Ţara voastră a fost pentru noi focarul luminat al libertăţei, speranţa în viaţă nouă, în progres.

. . . . . .

Pămîntul vostru a hrănit pe apostolii libertăţei bulgare, pe luptătorii uriaşi ai independenţei noastre, pe Levski Benkovsky, Hadji-Dumitru, Caragea, Clow, adică întregul şir al martirilor noştri, căzuţi apoi pe cîmpul sfintei lupte, morţi în streang şi prin temniţe turceşti.

Salutare dar, pămîntul sfînt al României, să fie bine-cuvîntat.

România a fost a doua patrie pentru mii de martiri ai noştri.

. . . . . .

In zina nefastă de 9 August, cînd de la Nord se grămădia, norii negri asupra patriei noastre, cînd libertatea bulgară era gata să se ascundă prin stîncele şi strîmtorile sălbatice ale balcanilor, am fost în România. Şi inima mea de patriot bulgar sîngerîndă nu va uita cea ce am văzut, nu vă uita spectacolul frumos ce înfăţişase Capitala României în ziua de 17 August, cînd în persoana prinţului Alexandru poporul Romîn întîmpină Bulgaria liberă şi independentă.

Destinul României este frumos! Din România ne vin razele bine făcătoare ale libertăţei, razele redeşteptărei noastre morale: Usurpatorii şi trădătorii de la 9 August ştiau bine simţimintele cavereşti ale poporului Romîn, tocmai pentru aceasta ei se ţineau departe de malurile Dunărei romîne, şi şi 'şi căutau sprijinul în puterea geandarmului de la Reni.

Cu întristare şi amărăciune, ne gîndim că pînă acum n'am răsplătit cu nimic poporului romîn pentru toate astea. In temelia libertăţii zac osemintele fiilor Romîniei, iar noi nici două cuvinte de mulţumire n'am pronunţat pînă acum.

Ştiţi oare pentru ce?

Nu ne acuzaţi, poporul bulgar şi clasa noastră inteligentă cu evlavie pronunţă cuvîntul de România, dar vai! nu suntem încă pe picioarele noastre şi dacă azi nu mai există în Bulgaria iataganul, apoi există rublele a căror înrîurire e mult mai groasnică, mult mai neîndurătoare.

Mare şi solemn va fi momentul cînd două popoare vecine îşi vor încheia o alianţă puternică compunînd o *federaţiune* întemeiată pe respectarea libertăţilor reciproce. Nu există absolut nici un motiv pentru ca Romînii şi Bulgarii să nu trăiască precum au trăit într'o pace şi bună înţălegere.

Şi iată că astăzi imperiul şi influenţa rublelor continuă a stăpîni, esclusiv, sufletul bulgar, în care recunoştinţa nu pare să răsune aproape de loc, faţă de poporul romînesc. In 1887, un deceniu după Războiul neatîrnării, sentimentul gratitudinei părea că vibrează încă, sincer şi real. Acum însă Achille-Danef sfidează pe binefăcătorii de eri cu formula tragicomică:

— Nu ne atingeţi; suntem vulnerabili...

△

NOTA ZILEI

Cunoaşteţi viaţa de teatru, atmosfera de culise?

Ferice de voi, cetitori, dacă n'o cunoaşteţi ceva mai de aproape, măcar aşa cum o cunosc... gazetarii.

Cine a cetit, mai eri, scrisoarea, publicată într'un ziar iaşan, a simpaticului beneficient de aseară, d. Vernescu-Vîlcea poate să-şi cam închipuiască infernala condiţiune, în care vegetează unele elemente artistice de valoare, atunci cînd micii Machiaveli nu văd cu ochi buni simpatiile de cari se bucură în public.

— „Pentru D-zeu, nu mă lăudaţi" — scrie bietul artist. Şi par'că citeşti printre rînduri:

— „Ce, vreţi să mă nenorociţi? Să rămîn pieritor de foame pe drumuri? Nu vi-e milă de mine, de v'apucaţi să spuneţi o vorbă bună despre un pîrlit ca mine care nu am situaţia asigurată, care nu am rangul de societar, ca să pot dormi în linişte, să am îngăduirea să nu fac nimic, să mă plimb, să nu învăţ rolul şi celelalte?".

Bietul artist! Bietul teatru! Afurisite culise!

Scumpirea traiului

O chestiune care a dispărut cam de mult de la ordinea zilei, chestiune care ne obseda pînă într'atîta că ne culcam gîndindu-ne la ea şi ne sculam pentru a lua din nou discuţiunea asupra ei, este renumita *„scumpire a traiului"*.

Nu era ziar ori revistă care să nu considere, acum un an, ca o datorie să scrie asupra acestui subiect. Şi dacă nemulţumirea, plîngerile erau mari, nu mai puţin multe şi felurite erau leacurile, ce se propuneau pentru alinarea dacă nu chiar vindecarea lor.

Cui se datoreşte această conjuraţie a tăcerii, ce s'a făcut împrejurul acelei însemnate chestiuni?

Negreşit că în primul loc aceasta vine de la împrejurările de politică exterioară, în care suntem angajaţi.

Cînd ne gîndim la primejdia prin care am trecut, şi încă nu se ştie de am trecut-o, de a intra în războiu, e evident să ne închipuim că pretenţiunile stomacului trebuie să rămînă pe al doilea plan.

Dar au fost de ajuns cîte-va momente de acalmie, pentru ca acesta să-şi reia, ceia ce se considera pînă mai ieri, ca un drept al lui.

Va fi locul să recunoaştem aici că dacă opiniunea publică manifestată prin diferite scrieri, a încetat de a fi aşa de exigentă ca mai înainte, totuşi cei chemaţi la cîrmuirea Statului, s'au gîndit ei la dînsa pentru marele public.

Neobositul nostru ministru de lucrări publice, d. A. A. Badareu, chiar da la venirea sa în capul acestui departament a cugetat să uşureze traiul din punctul de vedere al circulaţiunii. De aceia a luat măsura, pe care n'o putem în deajuns lăuda, de a se reduce preţul de transport pe căile ferate funcţionarilor publici.

Acum, tot la A. A. Badareu face apel inspectorul veterinar G. Jocu, pentru a să facă a se mai micşura preţul de transport al unor articole strict necesare vieţii noastre. Şi dacă cererea d-lui Jocu va fi ascultată vom putea consuma chilogramul de carne cu 20 bani mai eften ca acum.

Ministrul Badareu nu e numai un om politic de mîna întâia, dar e şi un excelent gospodar, precum şi un factor de căpitenie în mişcarea economică. Prin variatele lui ocupaţiuni în această ordine, prin desăvîrşita pricepere cu care le conduce, e în măsură mai mult ca ori-cine să cunoască dreptatea unei cereri ca aceia a d-lui Jocu. Şi avem nădejdea mare că urmare i se va da.

Alături de dînsul cu o putere de muncă care-l onorează şi cu pricepere deosebită a nevoilor sociale lucrează d. Ministru de Industrie şi Comerţ, N. Xenopol. Comerţul nostru, care dacă n'a provocat, dar a contribuit să se agraveze criza din care încă n'am scapat, avea nevoe de buna îndrumare şi de moralizare.

Şi în această direcţiune îşi dă d. Xenopol, toată osteneala pentru a aduce îmbunătăţiri.

Căci este neîndoios că comerţul prin jocul regulat al legilor naturale, care-l cîrmuesc, duce la scumpirea traiului, pentru că dacă între producător şi consumator se intrepun mulţi intermediari, aceştia vor face să se ridice preţul articolelor de vînzare.

Dar comerţul dă naştere la practice, cari nu pot fi aprobate.

Se spune prin ziare, de exemplu, că s'au găsit peste 10,000 decalitri de vin falsificat, adică fabricat din substanţe, cari la urma urmei ar putea fi şi vătămătoare. Şi desigur comerţul nu e străin de aceasta.

Cît trebue dar să aprobăm cu toţii măsurile, ce iea d. Xenopol, pentru a stîrpi relele produse de comerţul ambulant, precum şi acelea provocate de înscrierea firmei şi emblemei comerciale?!

Cît trebue să încurajăm pe d. Ministru de Industrie, prin aprobarea noastră a tuturor, în activitatea ce desfăşoară pentru îmbunătăţirea traiului prin întocmirea de societăţi, cum e aceia a funcţionarilor publici?!

V. I. Radu.

Soarta oraşului Scutari

PERSPECTIVA UNUI NOU CONFLICT AUSTRO-RUS

La Viena s'a remarcat eri o cumplită enervare şi bursa s'a resimţit puternic. Pricina acestei stări sufleteşti, e faptul că la conferinţa ambasadorilor, nu s'a desbătut soarta oraşului Scutari.

Se ştie că ţările balcanice au veleitatea de a vedea isbînda desăvîrşită a cererilor lor de pace, de şi ele sunt socotite ca inacceptabile de întreaga diplomaţie. Credinţa ţărilor balcanice se razămă pe faptul că războiul continuînd şi Scutari căzînd în mîinele serbilor şi muntenegrenilor, va aduce după sine reînviarea conflictului austro-rus. Pentru a evita aceasta, Puterile au tot interesul, de a preveni căderea oraşului Scutari, şi de a impune Turciei condiţiunile de pace, cerute de statele aliate.

Este ceva adevarat în această stare de lucruri. Astfel se afirmă la Viena, că înţelegerea între Austria şi Rusia, cu privire la Scutari, nu e încă pe deplin stabilită. Rusia, care consimţise a vedea Scutari incorporat în Albania, dă azi numai un răspuns evasiv.

Se crede totuşi că stăruinţile Puterilor, vor isbuti să curme echivocul şi să evite o nouă neînţelegere între Austria şi Rusia, asigurînd de mai înainte cui trebue să aparţie oraşul Scutari, indiferent de care va fi rezultatul armelor.

D

Ce făgăduesţe sfârşitul

Regele George a fost ucis. Telegramele osebitelor agenţii ni-au vestit de-aceasta. Fără îndoiala că e aşa... Regele Greciei *trebuia* să moară în Salonicul transformat într'un măr al discordiei, acolo unde prin prezenţa sa părea a întări luarea în stăpînire, în chip de nediscutat şi irevocabil, a acestui oraş de către greci.

Bulgarii îl cereau, grecii nu vroiau să-l cedeze,—bine înţeles ceartă între ei,—lotul trebuia aruncat! Sălbătăcia năvălitorilor de-o altă, a ţinut să acţioneze conform mentalităţii, rămasă aceiaşi în decursul celor 1000 de ani, de cînd sălăşluesc în Europa—şi confundînd interesele vitale şi eterne ale unui neam, —care cere, de multe ori îndărătnicia jertfei de sînge,—cu persoana întîmplătoare şi trecătoare, care este ori ce Craiu pămîntesc, l'au suprimat pe acesta din urmă, spre a îndărătnici în stăruinţă pe cei mulţi, care nu se pot lasa înspăimîntaţi şi umiliţi, printr'o acţiune, ori cît de grozavă, ea însăşi tot atît de trecătoare.

Am spus acestea, pentru că unele telegrame vestesc că unul dintre atentatori ar fi *„de origînd bulgară"*,—celalalt un... nebun. Aţi înţeles? Aceiaşi politică bulgărească, după exemplul sămănat de Daneff-ii conducători.

Un bulgar, care se pare că a putut scapa, îndeamnă la actul acesta odios un grec nebun. Grecul e prins, bulgarul fuge, poate cu ajutorul altora.

Actul politic salvator al intereselor bulgăreşti e făptuit. Naţia bulgară poate dormi liniştită, Salonicul, în urma unor complicaţiuni visate de ei, dar care de sigur nu se vor îndeplini, va deveni un colţ mai mult din... marea patrie bulgărească.

Aceasta trebue să fi fost urzala acestui act odios, prin care în aceste vremuri cînd toţi încep a cere pacea, pare a se începe cununa de glorie, cu care istoria va cetlui... epopeia aliaţilor balcanici.

Un lucru e sigur, însă. Prin atentatul comis la persoana fostului rege al Greciei, se învederează cele ce spuneam cu un alt prilej: răsboiul balcanic, început în numele unor principii atît de umanitare, nu este, în ultima analiză, de cît cel mai nelegiuit lanţ de crime, care nu va desfăşura în viitoarea dezvoltare a popoarelor balcanice de cît noianul de zizanii, de certuri, de răzvrătiri şi fără de legi, stărnite prin neîndestularea poftelor care l'au pornit. Răsboiul acesta desfăşurat în chip făţiş, va aduce inevitabil acel răsboiu latent, fără de vărsări, poate, de sînge, care se numeşte încordări de relaţiuni politice. Şi cauza lui nu va fi de cît aceiaşi Bulgarie, care de la conferinţa din Londra, pînă eri, nu a probat de cît poftele de jaf, de încălcări de drepturi, de nerecunoştinţă, chiar faţă de aliaţi,—aceiaşi Bulgarie, care prin unul din fii săi, printr'un patriotism stărnit, poate, tot în chipul acela al celor 700 de „patrioţi" Silistreni de mai dăunăzi, tinde să învedereze mai mult încă rolul pe care l'a jucat şi l joacă în macsarada ce se desfăşoară peste Dunăre.

In tot cazul sfîrşitul, de care pare a se apropia întîmplările din sud, făgăduesţe, fără îndoială, uraganul ca următor furtunei.

Şi zarea care părea a se limpezi s'a însîngerat.

OAMENI ŞI LUCRURI

Cîntăreţul curcanilor

In literatura noastră contemporană singur Vasile Alexandri poate trece drept un poet al războiului. Autorul lui „Peneş Curcanul" şi al atîtor legende inspirate de epizode eroice ale luptelor strămoşeşti, a glorificat ce a găsit mai vitejesc în trecut ori în prezent.

Contemporan al războiului, Alexandri pare să fi împărtăşit cu tot entuziasmul unui suflet avîntat, elanul luptătorilor.

Cu toate aceste găsim în scrierea de curînd apărută în „Biblioteca pentru toţi" —Scrisori către Ed. Grenier—cuprinzînd 34 de scrisori trimise poetului francez multe reflecţii surprinzătoare.

Iată ce i scria Alexandri, la 1 Noemvrie 1877:

„...Urăsc toate războaiele pentru că le-am văzut grozăviile, atît în Crimeea, cît şi în Italia şi în Franţa, dar mărturisesc că urăsc şi mai mult groaznicele măcelării ce însîngerează acum malurile Dunărei şi ceri amintesc cele mai crude epoce ale barbariei. Pe la noi nu se face războiu, se măcelereşte, se schilodeşte, se ciopărţeşte cu rafinării de cruzime ce întrec invenţiile închipuirei celei mai neorînduite. Bazbuzucii tae picioarele nenorociţilor răniţi ca să le ia cismele, e destul atît. E adevărat că cismele acestea au un miros care trebue să se urce la cap; ţara e infectată... e piele rusească în aer, după cum e uleiu rînced în atmosfera Spaniei. Eşti stînjenit, aproape năbuşit, căci puhoiul moscovit, care a început să curgă în Maiu, continuă încă să'şi îndrepte valurile în spre Bulgaria. Trenurile coboară încărcate cu soldaţi şi unelte de războiu, apoi peste cîte-va zile urcă cu oameni schilodiţi. E o privelişte care te face să te crezi că omenirea a fost cuprinsă de un acces de nebunie furioasă. E îngrozitor, e ticălos, e de un grotesc amar... căci toate aceste hecatombe omeneşti, de ce? ca să fie civilizaţi turcii? ca să contribue la bună starea bulgariler? Dar nici cei dintîi nu vor să ştie de civilizaţia europeană, nici cei de-al doilea nu ambiţionează altă bunăstare de cît aceea de care se bucură Atunci ce dracu să vrea? şi ce dracu căutăm, noi romînii, în această încăerare? Ce avem noi comun cu populaţiile slave din Turcia, ca să jertfim mii de vieţi în cinstea lor? Incă-odată, e prostesc, arhiprostesc şi amarnic de prostesc!"

Alexandri — urînd războiul, deplingînd suferinţele soldaţilor, osîndînd măcelul fără nici o prejudecată, fără nici o rezervă. Nu vi se pare straniu?

Dar să vedeţi—în rîndurile ce urmează — ce crede poetul „Curcanilor" despre soarta acestora. — pe care i-a făcut celebri el însuşi consacrînd porecla lor în versuri nemuritoare.

Radion.

ECOURI

Teatru de avocaţi.

Cu ocazia unui spectacol organizat la Teatrul Garigan din Turin, în beneficiul unui actor căzut în mizerie, s'a reprezentat o piesă a avocatului Carlo Goldoni, supranumit cu drept cuvînt „Molière italian". Şi toţi care au luat parte la această reprezintaţie erau avocaţi. Actorii, sufleurul, maşiniştii, vînzători de bilete etc. Unii avocaţi, — cei mai modeşti — se transformaseră chiar în... uşieri, de aceia care plasează publicul Tot dintre ei vindeau programele anunţînd în gura mare, distracţiunile serei. Impresia afost enormă. Templul artei a fost transformat în seara aceia în teatru justiţiei

*

Zilele trecute se juca la Colmar Tanhauser de Wagner. Directorul teatrului angajase pentru corul pelerinilor soldaţi din garnizoană. Colonelul, comandantul garnizoanei, era într'o avanscenă în mare ţinută. Cortegiul pelerinilor eşind din culise, soldaţii îşi văzură comandantul şi imediat luîndu-şi poziţia, defilare în pas de defiiare. Şi nu încetară decît cînd colonelul le făcu semne. Ce însamnă disciplina!

*

Cîţi-va ofiţeri francezi au emis ideia admiterei femeilor în serviciile auxiliare ale armatei.

Femeile au primit cu entuziasm această propunere.

Cea dintâi care a răspuns apelului a fost d-na Dieulafoy, cunoscuta exploratoare, Ea a trimes ministrului de războiu următoarea scrisoare:

„Dacă rezervaţi femeiei cinstea de a participa la apărarea naţională, v'aşi cere favoarea de a fi chemată cea dintâiu.

„Aş fi fericită să pot să ajut ţara mea cu infimul şi foarte umilul serviciu, pe care veţi bine voi să mi-l acordaţi".

Femenismul în Anglia

— Partizani şi adversari —

Acei care se opun votului femenin — afirmă că acest mare pericol de a primi femeile la alegeri, pericol datorit numărului covîrşitor de voci femenine (se crede, că ar fi o majoritate de cel puţin o jumătate milion de alegătoare femei) care ar da naştere la un dezechilibru fără măsură şi de care s'ar putea folosi într'un moment dat, pentru a întoarce cumpăna şi a favoriza un partid.

Am cerut părerea unei tinere femei de o inteligenţă vrednică de luat seamă, de o cultură ce o arată gradele ei la Universitate şi a căror cunoştinţi trec la domeniul politicei, dar care totuşi se interesează progresului acestei mişcări a cărui scop e de a lasa femeilor o opinie în alegerea reprezentanţilor ţării, şi a cărei profesiune de ziaristă îi permite de alt-fel să urmărească de aproape perspectivele votului femeesc în Anglia, părere care mi-a părut, fiind mai imparţială de cît a unei simple „sufragete" de un mare interes pentru ancheta ce-o face „La vie" în ceia ce priveşte progresul femenismului.

Această tînără femeie, miss Dora Marsden, este directoarea unei gazete care se chiamă „The Freevoman" (Femeia liberă). In fie care săptămînă „The Freevoman" critică prejudecăţile cunoscute cu o îndrăzneală uimitoare.

Miss Marsden face în teorie ceea ce femenista militantă face în practică. Totuşi ea scuzînd gesturile cam extra-vagante ale acestei din urmă, nu ia apărarea, căci trebue să recunoaştem că femenista militantă, fiind o revoluţionară se desvinovăţeşte de violenţa faptelor ei dacă nu prin codul legilor ce-l desfide de primejdia la care se expune, cel puţin prin numeroase precedente de fapt, de am avea o judecată mai liberală, le-am acorda, dacă nu simpatia, cel puţin indulgenţa pe care obicinuim s'o acordăm ori cărei opoziţii în contra unui jug, fie el real sau imaginar. Barbaţii nu

FRITZ KREISLER
SUPRANUMIT
CARUSO AL VIOAREI!
Va da
Astă-seară
Joi 7 Martie 1913
ora 9 seara
Un singur Concert
LA TEATRUL NAȚIONAL IAȘI
Biletele la agenția Teatrală „Thalia" Maximovici.

admiră în genere nimic într'atîta ca lupta pentru independență.

*

De ce dar revolta unui sex mai slab, ne surprinde mai mult de cît răzvrătirea unui popor sau unei clase ?

Nevoia emancipării este în totdeauna demnă de respect, și experiența ne învață că-i stupid și periculos de a nu vrea să cunoști sau să înăbuși aspirația la independență.

Totuși, aprobînd și reclamînd votul femenin, această revistă se deosebește de a „sufragetelor" prin faptul că nu dă o atît de mare însemnătate votului. După Miss Marsden, dreptul votului nu-i de cît o fază a emancipării femenine dar care nu deschide destul de larg, de odată calea progresului.

Ca cea mai mare parte din sufragete, Miss Marsden are idei socialiste.

Ea e convinsă că dacă femeile ar lua parte la cărmuire, ceea ce ar aduce organizarea sindicatelor pentru munca femenină, mizeria ar dispărea curînd din Anglia, căci micile lefuri cîștigate de femei sunt, după părerea ei, una din cauzele principale ale sărăciei care roade viața engleză ca un cancer.

Ne fiind organizate în sindicate lucrătoarele, uzinelor se văd silite să primească lefurile cele mai mici..

Inversunarea cu care luptă peatru a dobîndi votul, a întunecat celelalte ținte femeniste, în cît principalele cîmpuri perd puțin cîte puțin caracterul democratic de la început, altă cauză pentru care multe partizane, precum Miss Marsden, se departează, neglijînd ambițiile momentane dacă nu sterile, în orice caz staționare, ale politicei, pentru a concentra puterile lor în alte direcții capabile să le aducă reformele dorite.

Acestea sunt foarte deosebite și privesc atît viața privată cît și viața publică.

The Fruwoman va critica de pildă, atît legile căsătoriei și ale divorțului cît și pe acelea ale educației primare. Ca și bărbatului să cere ca divorțul să fie acordat femeei, pentru aceleași motive (se știe că în Anglia e mai ușor soțului să se desfacă de legătura conjugală, de cît soției).

*

Miss Marsden, prevede de alt-fel că emanciparea femeei va atrage după sine și emanciparea bărbatului, și vor scăpa ambele sexe de o sumă de îndatoriri care-i fac robi unul altuia.

Am întrebat pe Miss Marsden asupra perspectivelor votului femeesc. N'a putut să-mi dea un răspuns destul de întemeetor cauzei, căci, după ce s'a cîștigat anul trecut 167 voturi în favoarea proiectului lor (asupra căruia d. Asquith, primul ministru, le-a făgăduit opt zile de discuție), o majoritate de 14 voci s'a rădicat contra proiectului, anul acesta. Recentele isprăvi ale „militantelor" au contribuit firește la mărirea dușmăniei guvernului față de această mișcare. Totuși pe cît se pare, în această chestie, guvernul nu reprezintă părerea țării, considerînd numărul și excelenta organizare a diferitelor grupări femeniste, influența de care se bucură și mijloacele de care dispun. Ast-fel, „The Woman's Social and Political, Union" a strîns suma de lei 115.000 (una sută cinci-spre-zece livre sterlinge s'au 2.875.000 franci) în cinci sau șease ani. Societatea cea mai bogată este Societatea ne militantă, care se chiamă „The Național Union of Women Suffrage Societies". O singură colectă, făcută de curînd la un meeting, a adus suma de L. 5.000 (125.000 franci). Femeile care se interesează de această mișcare sunt extrem de darnice, și dacă banul gata le lipsește, ca să contribue la propășirea cauzei, ele vor fi în stare să dee sau să vînză bucuros bijuteriile lor, s'au vorface sacrificii în ce privește luxul sau plăcerile lor. Să nu crează cine va că femenismul în Anglia e sprijinit numai de femei, căci această mișcare numără un element masculin foarte numeros, mai ales artiști, literați și actori, care s'au alcătuit într'un grup separat în favoarea votului femeesc, și care numără numele cele mai strălucite din lumea gîndirii și a artelor.

In așteptarea unui plebiscit, se crede că, cu toată dușmănia guvernului, votul femenin va avea opinia publicului în favoarea sa.

Cylia.

Dr. Suzana GROSSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Iași.—Strada Anastasie Panu —

Litere-Științe-Arte

Mici noutăți.—No. 25 din „Biblioteca Iașilor" cuprinde „Cruciata Copiilor" de Marcel Schvab într'o excelentă traducere a poetului Evandru—Rașcu.

Mica lucrare, plină de poezie, va interesa pe iubitorii de literatură frumoasă și o recomandăm călduros.

Biblioteca „Socec"—după informațiile noastre—își va suspenda apariția cu No. 30 pînă la o reorganizare a publicațiunii.

*

No. 5 și 6 din „Versuri și Proză" vor apare într'o singură fascicolă, cu puțină întîrziere.

*

A apărut No. 12, anul 1 din „Arhiva geneologică". Cuprinde între altele numeroase documente interesante, „două anaforale" comunicate de d. Gh. Ghibănescu.

*

Sonetistul „Cuvîntului" nu are șansă... gramaticală, nici în al doilea sonet. Cine-și mai permite, ca d-sa, să scrie astăzi: „ei caut"—în loc de „caută".

Iși permite doară unul dintre conducătorii ziarului să scrie în pag. I a aceluiași număr: „ei observ" — în loc de „observă".

Dar vezi că în versuri se... observă mai mult și nu se cuvine.

*

Elevii și admiratorii profesorului Herman Cohen, întemeietorul și cel mai reprezentativ membru al direcțiunii filosofice denumită școala de la Marburg, au adunat într'un volum-omagiu, destinat maestrului lor, diferite lucrări filosofice. Cartea se închide cu un studiu al neokantianului Paul Natorp, asupra libertății și determinismului.

*

Paul Margueritte a dat la iveală un nou roman *La maison brule.*

E povestea tristă a unei căsnicii devenită insuportabilă din cauza unei femei fără inimă, vindicativă, frivolă și care n'a știut să facă fericită viața celui care a sacrificat totul pentru ea, chiar onoarea, căci i-a iertat, odată, dar neputînd ierta și a doua oară, părăsește casa în care crezuse că-și va găsi fericirea.

*

STRUNA ZILEI

CONFUZIE DE TERMENI

La întrunirea conservatorilor a vorbit și d. C. L. N. conducătorul „Cuvîntului".

Toată lumea, rînd pe rînd,
Amuți, ca și mormîntul,
Cînd l'au auzit spunînd :
Cer... Cuvîntul.

INFORMAȚII

Examene și taxe.—D. ministru C. Disescu a aprobat un raport ce-i adresat direcțiunei Cassei Școalelor și care cuprinde următoarele dispozițiuni:

1) Toate comunitățile care solicită scutire de taxe de examen pentru elevii ce frequentează școlile întreținute de ele, să depună din timp cererile însoțite de tablouri cu numele fiecărui elev pe clase și de actele de paupertate ale tuturor elevilor prevăzuți în tablou.

2) Să fie stabilit că acordarea acestor scutiri să se facă numai de Cassa Școalelor în bugetul căreia sunt prevăzute aceste venituri.

3) Odată aprobată o scutire să nu se mai revie asupra aprobărei sub nici un motiv.

4) Să nu se mai restitue taxele celor ce au plătit și în urmă au obținut scutiri.

5) Odată examenele începute să nu se mai primească cereri de scutiri de taxă.

Serviciul de control al corporațiilor din localitate a fost suspendat pe timp de 5 zile.

Controlorii au început să adune din oraș cărțile-chitanțe care urmează a fi preschimbate.

Licitațiile pentru aprovizionarea petrișului trebuitor șoselelor Iași-Capu Dealului, Bivolari-Ștefănești, se vor ține în ziua de 28 Martie la Prefectura județului.

Epitropia Sf. Spiridon a fixat concursul pentru ocuparea difinitivă a posturilor de externi pentru ziua de 1 Aprilie, iar concursul pentru posturile de interni pentru ziua de 21 April.

Cererile pentru înscriere la aceste examene trebuesc înaintate cu cel puțin 10 zile înainte de termenile fixate pentru concurs.

D. Vlad Cuzinski a plecat astă-zi la Chișinău. Călătoria simpaticului artist este în legătură cu organizarea turneului de operă rusească, anunțată în Iași pentru 16 Martie.

Procesul preotului Gh. Barliba a fost amînat ieri de către consistoriul bisericesc.

EPITROPIA
Spitalului de Copii „Caritatea"
DIN IAȘI

Publicație

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 25 Martie 1913, ora 3 p. m. are a se ținea licitațiune publică în camera acestei Epitropii din strada Carol Lueger No. 2 pentru darea în antreprisă a aprovizionărei spitalului cu carnea, pînea, laptele și băcănia trebuitoare pentru nutrimentul bolnavilor și personalului din spital pe timp de un an de zile.

Concurenții vor trebui să depună garanțiile legale socotit 10 la sută.

Condițiunile se pot vede la Cancelaria Epitropiei în toate zilele.

Epitropia

No. 20 1913 Martie 4

De ale meseriașilor.—Consiliul de Administrație al Casei centrale a meseriilor, în ședința de Marți seara a acordat o pensie de 150 lei anual, soției lucrătorului Ilie Stancu Metegoiu, victima unui accident de muncă, de la societatea de exploatări forestiere „Argeșul".

Consiliul mai acordă ajutoare excepționale, din fondurile vechilor corporații, următorilor : David Bercovici, din Botoșani, 150 de lei anual, Șerban Nicolae, din Mizil, 15 lei pe lună, Iosef Kertesy, 120 lei anual.

Se acordă o pensie de 150 lei pe an Mariei Manolescu.

Economice. — Direcțiunea statisticei generale a ministerului de agricultură și de domenii publică un tablou al suprafețelor cultivate, în 1912, în raport cu cele din 1911.

Rezultă din acest tablou că suprafața cultivată în țara întreagă s'a mărit în 1912 în raport cu anul precedent, cu 104,959 hectare.

In șesurile Siretului și Prutului, augumentarea suprafeței cultivate e de 2.96 la sută; în Dobrogea de 1.74 la sută; în Carpații Moldovei de 1 46 la sută: în plaiurile Dunării de 1.35 la sută și în Carpații munteniei de 1.22 la sută.

Școlare. — *Examenele de capacitate pentru școlile de fete curs secundar au fost fixate pentru ziua de 22 Aprilie și 5 Mai.*

Aceste examene se vor ține în Iași.

— In urma unei dispozițiuni a ministerului cultelor și instrucțiunei, suplimentarii din învățămîntul primar rural, cari vor avea zece ani de serviciu, vor fi considerați ca învățători devinitivi.

— Ministerul cultelor și instrucțiuni publice a aprobat pentru anul acesta suspendarea conferințelor generale ale membrilor corpului didactic primar.

— D. D. Călinescu, actual profesor cu titlul provizor la Gimnaziul Alexandru-cel-Bun, a fost numit cu titlu definitiv pentru specialitățile : limba latină și istorie, la aceiași catedră.

— Comisiunea medicală cercetînd pe învățț. I. Alexandrescu de la Hudeștii Mari-Dorohoi și găsindu-l sănătos, Ministerul i-a revocat pe 1 Martie, concediul ce-i dăduse până la finitul anului școlar.

— Ministerul a despărțit pe 1 Sept. 913, clasele a III și a IV de la sc. de fete din Tg. Frumos, așa că de la acea dată, școala va funcționa cu patru institutoare.

— S'a acordat cu începere de la 1 Mart un concediu de 21 zile d-nei Nat. C. Zaharia, instit. la sc. de băeți „Carol I" Iași, fiind suplinită de d. Alex. Ionescu, student.

— S'a acordat un concediu de o lună instit. Gh. Stoinescu din Vaslui, pentru boală, fiind suplinit de diacon Calmuschi.

— D-ra Maria Radovici învățatoare la școala No. 2 Tg. Burdujeni, va fi cercetată de comisiunea medicală la domiciliul ei.

— S'a acordat cîte 45 zile concediu învățătorilor Gh. Nechifor—Ibănești, Ioan Serghie com. Bivolari și d-rei Maria Serion—Broscăuți, toți din jud. Dorohoi.

Serbare școlară.— Duminică 3 Martie a. c. la școala din Slobozia-Ciurea a avut loc, conferința Cercului Cultural No. 4 „Bîrnova".

In fața unui numeros public d. Dim. Voinea după ce arătă scopul acestor întruniri insistînd asupra idealului, de a nu ne lasa în urma altor popoare pe terenul Cultural, economic și industrial se dă cuvîntul d-lui I. Grigore-Ciurea, care cu un deosebit talent și sub o formă din cele mai animate își dezvoltă conferința tratînd despre „Iubirea de patrie și neam".

D-na Eugenia I. Grigore-Ciurea vorbește despre, portul național.

Urmează apoi o prea frumoasă producție școlară constînd din cîntări și recitări executate de elevii școalei, ear ca încheiere se face de către dl. D. Voinea un rezumat al celor vorbite.

Volumul „Despre Populație" al d-lui Em. Socor, se găsește la librăria Socec din Iași.

Adunarea generală a „Soc. Țesătura" din localitate, a reales ca censori pe d-nii L. Antoniu, M. Berceanu, G Botez, Ioan Fotino și G. Lascar iar ca censori supleanți pe d-nii : Eugeniu Christescu, Emil Dendrino, Alphonse Herovanu, Ioan Bădulescu și Al. P. Stoica.

Consiliul s'a constituit numind președinte pe d. G. A. Mavrocordato și vicepreședinte pe d. general N. C. Constantinescu.

Funcționarii inferiori ai Curții de Apel au înaintat o petiție ministerului de Instrucție pentru a li se mări lefurile, deoarece le sînt insuficiente pentru trai.

Sîmbătă seara se joacă în beneficiul simpaticilor artiști Damira și Guțulescu marea feerie cu muzică: „Fata aerului", în 6 tablouri.

Pentru meseriași și patroni.— Reproducem aci cîteva din instrucțiunile trimise eri de către Cassa centrală a meseriilor în vederea datei de 1 Aprilie. Cu începere de Luni 1 Aprilie 1913 urmînd ca timbrele de asigurare să fie lipite pe cărți-chitanțe noui, se aduce la cunoștința tuturor meseriașilor și lucrătorilor, că trebue să predea cărțile-chitanțe din anul trecut, în schimbul unei adeverințe prevăzută cu ștampila și cu iscălitura unui funcționar al Corporației.

Totodată se atrage atențiunea meseriașilor că este în interesul lor ca până la 26 Martie, de cînd se vor începe a se ridica cărțile-chitanțe, acei rămași în urmă cu lipirea timbrelor să se pună la curent; căci ridicîndu-se cărțile din anul trecut, meseriașii nu vor mai avea putința să lipească timbrele, pentru a putea fi iertați de amenda, la care vor fi condamnați.

Patronii sunt rugați să îngrijească ca cărțile-chitanțe să fie complectate cu toate datele de pe fața cărții-chitanțe și în special cu anul și locul nașterii asiguratului.

Nouile cărți-chitanțe se vor vinde, potrivit art. 215 din Legea pentru organizarea Meseriilor, Creditului și Asigurărilor Muncitorești, cu prețul de 10 bani bucata.

In timpul dela 26 Martie la 7 Aprilie 1913, un delegat al Casei Centrale va primi în localul Corporației orice plîngere a meseriașilor, privitoare la preschimbarea cărților-chitanțe.

Modificarea legei meseriilor. Un redactor al ziarului nostru a cerut eri informațiuni de la d. Ghiulea, inspector—actuar al Cassei Centrale a Meseriilor cu privire la proiectul de modificare a Legei Meseriilor.

Dl. Ghiulea crede că în afară de micșurarea cotelor, toate articolele vor fi în adevăr modificate așa cum s'a publicat în ziarele de eri.

Micșorarea cotelor ar putea fi — crede d-sa — hotărîtă numai dacă încasările ar fi dat în adevăr un excedent real, ceea ce nu e cazul până acum. Sumele de bani economisite de Cassa Centrală — cîteva sute de mii — provin în mare parte din avansurile făcute de fabrici și ateliere mari cari și-au procurat timbre în stocuri însemnate, în parte încă neîntrebuințate. Apoi Cassa Centrală are în vedere timpurile de criză pentru cari se cer rezerve bănești spre acoperirea unor eventuale deficite.

Intre cauzele excedentului, zice d. Ghiulea este și aceasta. Un mare număr de meseriași, deși cotizanți, nu și-au valorificat încă drepturile și n'au făcut uz de beneficiile ce le acordă legea meseriilor, ajutoare etc. Dar pe zi ce trece numărul acestora scade așa că excedentele sunt mai puțin probabile în viitor.

TEATRUL NAȚIONAL
VINERI 29 MARTIE 1913
Producția elevilor clasei VIII-a mod.
LICEUL NAȚIONAL
Sub conducerea d lui V. Theodoreanu

cu binevoitorul concurs al d-relor Olga Popovici, Valentina Penel, Beatrice Șoimariu și Maria Gheorghe și al d-lor Gh. Ctrjă, V. Negrutzi și M. Agapescu.

PROGRAM:

Partea I-a: Cor bărbătesc, Recitări, Solo de voce, lupte franceze, statui romane etc.

Partea II-a: **Peneș Curcanul,** Dramă războinică în 4 acte de Duțescu Dulu și Leonescu.

Muzica militară va cînta între acte

Prețurile locurilor: Lojele 4 pers. 18 lei ; 5 pers. 22 lei ; 6 pers. 26 lei ; Fot. de orchestră 4 lei ; Stal I (B. I—IX) 3 lei ; Stal II (B. X—XVI) 2 lei ; Stal III (B. XVII—XXII) 1 leu ; Balcon I (B. 1 și 2) 2 lei ; Bal. II (B. 3 și 4) 1.50; Galeria 75 b.; Loje balcon 8 lei.

D-na Emma Brüll institutoare a obținut un concediu de 5 zile.

D. Dimitrie Antonescu, secretaru facultății juridice a obținut un concediu de o septămînă. Secretarul general al universității d. A. A. Brandia va rezolvi și lucrările acestei facultăți în timpul lipsei d-lui Antonescu.

Primim înștiințarea că despre un congres al corespondenților de ziare ce va avea loc în Pitești în zilele de 21, 22 și 23 Mai curent. Adeziunile urmează a se trimite d-lui Vasile Purcăreanu-Pitești.

Ministerul lucrărilor publice, revenind asupra dispozițiunilor anterioare și pentru a facilita vînzarea carnetelor de reducere pe C. F. R. a funcționarilor publici, a dispus ca viza trimestrială să se facă de către autoritățile de care depind direct funcționarii.

Artistul C. B. Penel a fost invitat la Bîrlad, pentru a organiza o reprezentație școlară cu elevii liceului de acolo.

Diverse.

— Ieri seara la orele 8, un incendiu a izbucnit la magazia pentru pae de măturí, a d-lui M. N. Leibovici, din strada Trei-Erarhi No. 4.

Focul a fost îngrabă localizat de către numitul proprietar, ajutat de lucrătorii săi.

— Ieri a încetat din viață Constantin Gheorghiu, pisalt la biserica Sf. Sava.

— In mahalaua Salhana, St. Harnagea din cătuna Bran, comuna Golăești, fiind beat a căzut de pe cal și nu s'a mai putut scula. S'a găsit la asupra lui suma de 245.80 lei, care s'a încredințat poliției.

— Astă-noapte s'a găsit lepadat în strada Păcurari un copil de sex bărbătesc.

Sanatorul Dr. Țaicu
IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facerі. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Ultime Informaţii

Relativ la tratativele dintre direcţia tramvaiului electric şi administraţia noastră comunală aflăm următoarele.

In principiu, direcţiunea generală a tramvaielor a admis prelungirea în condiţiunile cerute de comuna Iaşi, însă în vederea crizei care bîntuie pioţa europeană, societatea berlineză—„Allgemeine" ar dori să investească în termen de cinci ani capitalul necesar—peste un milion. Lucrările necesitate ar urma să se execute în termin de cinci ani, începînd cu lucrările mai urgente pentru comună, anume pavarea cu piatră de granit şi aşa mai departe.

D. Matei Cantacuzino, primaral oraşului, căruia d. Von Löhöffel i-a comunicat această propune reinsistă însă pentru o executare urgentă a tuturor lucrărilor, dorind să se realizeze prelungirea liniilor într'un interval de timp cît mai scurt.

In acest sens directorul tramvaielor a raportat eri la Berlin, de unde se aşteaptă răspunsul.

Ştirile date de ziare cu privire la inundaţiile din judeţ sunt fantaziste, după informaţiile pozitive ce avem.

La satul Măcăreşti se lucrează la construirea unui dig pentru apararea satului de eventuale inundaţii.

In vederea constituirei cercului advocaţilor s'au făcut convocări pentru Sîmbătă după amează în localul societăţii de sport.

Concertul marelui artist Fritz Kreysler va atrage la teatrul naţional lumea toată iubitoare de artă superioară. Concertul are loc astăzi 7 Martie, la oarele 9 seara.

Pînă în momentul de faţă n'a sosit încă de la minister nici-o confirmare de rector.

Dl. C. Stere a plecat aseară în Capitală.

Intre cele 36 procese cari s'au judecat eri în apel la administraţia financiară locală, a fost şi acel al unor elevi de seminar, 14 la număr, impuşi la impozitul personal, deşi n'au terminat încă şcoala. Apelul a fost respins.

Cincisprezece săteni din Basarabia s'au prezintat epitropiei, cerînd să li se acorde islazuri pe moşiea Kirca proprietatea casei sfîntu Spiridon.

Admiţîndu-li-se cererea, d. inginer Teodor Rişcanu va pleca în cursul lunei Aprilie, pentru a li se împărţi terenul cerut şi a se proceda la îndeplinirea formalităţilor.

Mitropolia din Iaşi a înaintat d-nei Ecaterina G. Cantacuzino, prezidenta asociaţiei pentru sporirea fondului marinei militare, suma de lei 2728,65, colectată în judeţele pendinte de ea.

Cu decret regal, contra-semnat de ministrul cultelor şi instrucţiunei publice s'a făcut următoarea schimbare în parohiile dependinte de Mitropolia Iaşi.

Parohia Bulbucani s'a defiinţat ; satul Bulbucani cu biserica Sf. Imparaţi, devenită filială, se alipeşte la parohia Gropniţa ; satul Sînger la parohia Fîntînele.

Se înfiinţează parohia Hălceni din satul Hălceni cu biserica parohială Sft. Gheorghe, deslipită de la parohia Fîntînele, căreia i se alipeşte cătunul Mitoc şi 98 familii din satul Şipote de la parohia Şipotele şi satul Iazi de la parohia Fîntînele.

Din cauza unei boale contagioase in familie, conferinţa d-lui prof. I. Constantinescu se amînă pe Sîmbătă, 16 Martie, iar poimîne Sîmbătă 9 Martie va vorbi la cerc d. I. Bucovineanu, maestru de gimnastică despre : Două instituţii culturale. Oara rămîne cea obişnuită, 5 jum. p. m.

In budgetul Ministerului Cultelor şi Instrucţiunilor Publice, s'a prevăzut o sumă însemnată pentru Biblioteca centrală a Universităţei noastre, în legstură cu noua organizare ce i se va face.

D. dr. Irimia Iliescu a vizitat hergheliile de la Graşi cele de la Anadalchioi, alegînd cîte patru zeci de harmasari de reproducţie, care urmează a fi aduşi în judeţul Iaşi pentru cele 4 staţii de montă ce se înfiinţează din nou.

D. Victor Antonescu, inspector judiciar, a inspectat astăzi grefa tribunalului secţia a treia.

Prin noul budget, salarul secretarului şcoalei de arte şi meserii a fost ridicat dela 300 la 400 lei, adecă egal cu acel al secretarului şcoalei din Bucureşti.

D. Cortez, subdirectorul corului Sfîntului Spiridon a cerut Epitropiei să-i acorde o gratificaţie, după 42 de ani de serviciu, ca să poată acoperi reţinerile ce nu-i s'au făcut în primii ani, aşa ca să-şi poată valorifica drepturile la pensie.

Cu atît mai mult, cu cît d-sa a suplinit timp de trei ani, fără salar, postul de director al corului, în timpul boalei regretatului Cerne.

Duminecă, 10 Martie, se joacă în matineu admirabila piesă „Stîngerea", un mare succes al stagiunilor trecute şi reluată acum în beneficiul artistului Profir. Piesa lui Beyerlein e tradusă de d. Jacques Lewin.

In cursul săptămînei viitoare d. dr. Irimia Iliescu, medicul veterinar al judeţului Iaşi. va pleca împreună cu un delegat al ministrului de domenii, în judeţ, pentru a decerne premiile acordate sătenilor care au îngrijit bine de vitele lor.

Premiile sunt în bani şi vor fi între 40 şi 100 lei.

Judiciare. — Camera de punere sub acuzare a Curţei de Apel din Iaşi a ordonat arestarea lui V. Gh. Zaharia şi trimiterea în judecata curţei cu juri pentru tentativă de omor săvîrşită în ziua de 23 Decemurie 1912, asupra cumnatului său D, Raianu.

— De asemenea a ordonat arestarea fetei Anica Ursan pentru crimă de pruncucidere săvîrşită în noaptea de 28 Decembrie 1912, asupra unui copil al său nelegitim, de curînd născut.

— D. Igiroşeanu, mare proprietar din T.-Severin, a chemat în judecată pe d-na Adela Cogălniceanu, pentru ca tribunalul să hotărască, a i se da act de vindere-cumpărare. după zdelca intervenită între părţi la 27 Februarie ţa. c. pe preţul de 6 milioane, pentru moşia Ştiubeeni.

— Trib. a confirmat astăzi mandatul de arestare al lui Marin Ionescu, pentru atentat la pudoare.

— D. G. C. Vernescu a încheiat o transacţie relativ la prelungirea contractului ce există între d-sa şi fabrica de zahăr Ripiceni.

— D. Gr. A. Mavrodi ipotechiază societăţii „Hatmanul Nicoară" din Tataraşi imobilul său din str. Elena Doamna 52.

— Ieri curtea a amînat judecarea procesului dintre Obştea locuitorilor din Bogdăneşti (jud. Bacău) cu Epitropia casei spitalelor sf. Spiridon din Iaşi, pentru contestaţie la hotărnicie.

— Procesul dintre C. Scorţeanu cu Mariţa C. Mihalache şi alţii, pentru contestaţie, la punere în posesiune, a rămas în suspensie.

— Procesul dintre Grigore Gr. Dabija cu Dimitriu Viro pentru bani, a fost amînat.

Un serviciu imens, care ne poate aduce cîte odată aeroplanul, un sistem de salvare, care n'ar putea fi înlocuit absolut prin nici un alt mod, ne arată o interesantă desfăşurare în noul program cinematografic Pathé-Frères din sala teatrului Circ Sidoli, care se reprezintă pentru ultima oară astă-seară Joi.

„Farul în flăcări" şi femeea salvată prin aeroplan, este titlul acestei interesante desfăşuri plină de cele mai emoţionante scene. Farmecul oceanului şi cele mai alese regiuni, în care se desfăşoară această reuşită piesă, dau o mai mare splendoare acestei desfăşurări, una din cele mai reuşite din seria artistică Pathé-Freres.

Iată în parte restul acestui grandios şi excepţional program:

Cel mai nou număr din Eclair-Journal.

Călăreţul John, scene foarte humoristice.

Răzbunare dureroasă, film american sportiv, mare roman contimporan.

Viclenie, scene comice.

André Deed într'o nouă creaţiune comică, etc.

Noul program viitor se reprezintă: Vineri 8 Martie, care cuprinde între altele:

Salvaţi de furia valurilor, (roman în 2 părţi.)

Eclair-Journal — Bosforul, călătorii, etc.

La al doilea matineu de Duminică 10 Martie (5 ore jum.) se va intercala în program : Misterul casei albastre.

Dela 15 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri :

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		4.00
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 şi	1.60
Ouă zilnic proaspete	8 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Caşcaval greçesc		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.20
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie : muşchi afumat de porc, limbi afumate de vacă şi de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

De Inchiriat

Un apartament Strada Palat No. 15, compus de 3 camere spaţioase, bucătărie, camara de lemne etc. toate la etaj din nou reparate.

A se adresa d-nei Elena dr. Riegler strada Păcurari No. 10.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 7 Martie

Asasinatul din Salonic

— Noui amănunte —

Viena.—Contele Berchtold a prezentat d-lui Streit, ministrul Greciei, condoleanţele Impăratului Frantz Iosef, care a fost adînc mişcat şi pe cele ale guvernului Austro-Ungar.

*

Paris.—Ucigaşul regelui Greciei, era ascuns în colţul stradei Aghaistrais, cînd Regele întorcîndu-se de la plimbare se îndrepta spre palat.—Criminalul a tras în contra lui, de la doi paşi, cu un revolver de calibru mare. La primul foc aghiotantul Frankudis a vrut să tragă cu revolverul în ucigaş, dar acesta ş'a îndreptat spre ofiţer revolverul, dînd al doilea foc care însă nu l'a atins. Doi jandarmi cretani s'au năpustit asupra ucigaşului care a fost arestat fără nici o rezistenţă. Văzîndu-l arestat, aghiotantul s'a întors spre Regele pe care nu-l credea atins. Suveranul căzuse în nesimţire în faţa prăvăliei unui băcan, care l ridicase. Ucigaşul fiind întrebat a răspuns. Aveţi tribunale, acolo voi vorbi. Să mă conduceţi mai întîiu la secţie, ca mulţimea să nu mă maltrateze.

*

Belgrad.—Ştirea atentatului a pricinuit aci o uimire generală Principesa Elena a Greciei, care a primit această ştire pe cînd era să plece spre Viena s'a înapoiat la miezul nopţei spre Salonic.

*

Sofia. — D. Daneff a telegrafiat preşedintelui camerei elenice condoleanţele reprezentaţilor naţiunei bulgare. S'a slujit aci un requiem, la care au asistat Regele Ferdinand, miniştrii, corpul diplomatic şi preşedintele Sobraniei.

*

Belgrad.—S'a trimis telegrame de condoleanţe din partea Regelui Serbiei, Reginei Greciei şi Diadocului, precum şi de la d. Paşici, la Venizelosz, de la preşedintele scupcinei Nicolici, la preşedintele Camerei greceşti şi de la primarul din Belgrad, la cel din Athena. La catedrală s'a slujit un requiem la care au asistat toţi membrii guvernului şi întregul corp diplomatic.

*

Cetinge.—Regele şi Regina Muntenegrului au telegrafiat condoleanţele lor familiei regale elene.

*

Petersburg.—In palatul Anitstrof a avut loc un requiem pentru regele George al Greciei, la care au asistat: Impăratul, Impărăteasa, marii duci şi marile ducese.

*

Berlin.—Curtea a hotărît un doliu de 3 săptămîni, în urma morţei regelui George al Greciei.

*

Bucureşti.—Curtea regală romînă a luat doliu de 3 săptămîni, în urma morţei regelui Italiei.

*

Bucureşti.—Iată textul telegramei trimisă de d. Cantacuzino-Paşcanu, preşedintele Adunărei Deputaţilor, către preşedintele Camerei greceşti :

„Camera romînă, viu mişcată de durerea ce a lovit naţiunea greacă şi indignată de mişelescul atentat, trimete Camerei elene, expresiunea profundelor sale condoleanţe".

*

Salonic.—Colonelul Franguli, aghiotant regal, povesteşte următoarele despre atentat :

„Făceam obicinuita noastră plimbare. Regele mergea încet. Incepuse a însera.

Eu stăruiam pe lîngă Suveran, să ne întoarcem la Palat, căci prea eram singuratici, în mijlocul mulţimei, printre care observasem figuri suspecte.

Cînd însă să apucăm pe o stradă retrasă, atentatorul, care ne urmărea, a tras un foc de revolver. Regele căzu jos. Eu mă pusesem în faţa lui. Atentatorul fu imediat arestat. El se rugă să fie dus la poliţie, pentru a nu fi maltratat de mulţime.

Eu nu credeam că rana regelui e atît de gravă, însă, vai, după cîte-va clipe, Suveranul încetă din viaţă.

Vase austriace spre litoralul adriatic

Viena. — Corespondentul ziarului „Adevărul" află că din Pola au plecat 5 vase austriace spre litoralul adriatic.

Comandanţii de corpuri din sudul ungariei, au primit ordinul să nu acorde nici un concediu.

Consiliul de miniştri

Bucureşti. — Consiliul de miniştri ce urma să aibă loc azi, a fost amînat pentru mîini.

Drama pasională din Bucureşti

Bucureşti. — O dramă pasională s'a petrecut aseară în Capitală, în strada Sfinţii Apostol, în faţa casei cu no. 74.

Eroii acestei drame, sunt doi tineri, Constantin Ionescu, de 17 ani, elev la seminarul pedagogic şi Eugenia Persiceanu, de 16 ani.

Ei întreţineau legături de dragoste de mai multă vreme.

In ultimele zile însă, Constantin Ionescu observă că a perdut dragostea Eugeniei, că nu mai este iubit. Atunci s'a hotărît să se resbune. Şi aşa aseară, pîndi pe Eugenia, pe cînd eşea din casă însoţită de o mătuşă şi trase asupra ei 4 focuri de revolver.

Copila căzu jos scaldată în sînge. Curînd încetă din viaţă.

La rîndul lui Constantin Ionescu, fugi într'o altă stradă apropiată şi îşi descărcă 2 glonţe în cap.

Fu transportat la spitalul Brancoveanu unde deasemenea încetă curînd din viaţă.

La spital s'a petrecut o altă scenă tragică, căci doctorandul intern, care era de serviciu, şi care încerca să readucă la vieaţă pe muribund, era însuşi fratele sinucisului.

Buletinul răsboiului

Constantinopole. — Eri s'au dat lupte pe întregul front la Ceatalgea. Turcii au înaintat pe toată linia şi au luat diferite poziţiuni bulgarilor. După informaţiunile primite de Poartă, prin ambasadorii ei, condiţiunile păcei, elaborate de conferinţa de la Londra ar fi acceptabile pentru Turcia ; redactarea lor nu s'a terminat încă. Notificarea condiţiunilor va fi făcută întăi Porţei.

De la Camera

Bucureşti.— Camera.— D. Al. A. Badareu, Ministrul lucrărilor publice, a depus azi proectul pentru modificarea legei drumurilor.

Camera continuă apoi discuţiunea cu privire la legea licenţelor.

Noul rector

Bucureşti. — D. C. Stere a fost confirmat rector al universităţii de Iaşi.

D-sa va depune Duminică jurămîntul.

Alegerea de episcop

Bucureşti.—Mîine, la orele 5 p. m. are loc o intrevedere între domnul ministru Disescu şi Mitropolitul Primat, în chestia alegerei unui episcop la Rîmnic.

Numiri în învăţămînt

D. N. Pîrvulescu a fost numit director al gimnaziului de Huşi.

D-na Panopol, a fost numită profesoară de engleză, la externatul de fete din Iaşi.

D. Vasile Negruzzi, maistru de gimnastică, care a demisionat din învăţămînt pe ziua de 1 Aprilie, a fost decorat cu răsplata muncei, pentru merite de şcoală.

Tifosul exantematic din Serbia

Bucureşti.—Direcţia generală a serviciului sanitar, a fost înştiinţată, că în Serbia s'au constatat 500 cazuri de tifos exantematic.

Direcţia a dispus a se lua o sumă de măsuri preventive.

Victimele din Moreni

Ploeşti.—Dintre rîniţii victime ale dezastrului de la Moreni, doi au încetat din viaţă. Sunt Ion Ionescu, antreprenor şi Lazăr Dan Oprea, sondor.

Inginerul Herold Matersohn se află în agonie.

Inmormîntarea amiralului Murgescu

Bucureşti.— Azi la orele 3 a avut loc funeraliile regretatului amiral Murgescu.

Pe sicriu, între alte multe, se află şi o splendidă coroană, depusă de M. S. Regele.

La înmormîntare au luat parte toţi ofiţerii din garnizona Capitalei.

Italia şi Albania

Ziarele, comentînd ştirile primite din Albania despre mersul înainte al trupelor greceşti, spun că Italia nu va admite nici odată o ocupaţiune permanentă a oraşului Valona, precum şi a altor oraşe albaneze din partea grecilor.

Bombardarea oraşului Scutari

Viena.—Ziarele de seară constată pe baza informaţiunilor primite din loc bine informat, că în urma bombardărei la Scutari sunt afară de clădirile semnalate şi orfelinatul austro-ungar, mănăstirea ordinului Cordelierilor, precum şi stabilimentul Ezuiţilor, cari au suferit foarte mult, unele fiind chiar aproape distruse complect. Prin urmare, zice ziarul, bombardarea nu a fost îndreptată numai în contra ornşului şi populaţiunei civile şi fortificaţiunilor, ci şi contra oraşului întreg. După ziarul Reichspost, un demers energic din partea Austro-Ungariei ar fi iminent în scop de a salvgarda interesele sale de pe ţărîmul de vest al Albaniei.

*

Cetinge. — Biroul presei declară falşă ştirea publicată la Viena, după care trupele Muntenegrene ar fi oprit un vapor austriatic, care debarca mărfurile sale în porturile San Giovani din Menda şi că marinarii austriaci ar fi fost ameninţaţi de soldaţi muntenegreni.

De la Asociaţia presei

Telegramele d-lui P. P. Carp şi Tache Ionescu

Bucureşti.—D. Alex. Ciurcu, preşedintele Asociaţiei Generale a presei, a primit dela d. P. P. Carp, telegrama următoare :

„Hotărît fiind a mă abţine de la ori ce manifestaţie în public, rog asociaţia presei să mă scuze, dacă nu iau parte la dejunul de la 10 Martie".

P. P. Carp

*

Iată telegrama d-lui Tache Ionescu :

Alexandru Ciurcu.

„Vă rog arătaţi adunărei generale a societăţei presei, mulţumirile mele pentru onoarea ce mi-a făcut.

In totdeauna, nu numai am crezut în presă, dar m'am onorat să fiu printre membrii ei şi probabil din această indele[illegible] nicire nu mă voi retrage [illegible] o dată".

Tache Ionescu

CLARA KOHN
IOSEF GROSSMAN
Logodiţi
Bîrlad *Iaşi*

De Inchiriat

Localul Bereriei Unirea, *din piaţa Unirei 9, este de închiriat dela 23 Aprilie 1913. A se adresa la proprietarul E. I. Brumer Str. Lăpuşneanu 41.*

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin ; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (Poasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

Alfons Herovanu

AVOCAT

S'a mutat strada Albă 17

Orele de consultaţii aceleaşi

ANUNCIU

Lucrătoare care ştiu să lucreze ciorapi la Handstückmaschine (naşini manuale de împletit) găsesc de lucru continuu şi contra unei plăţi bune la fabrica de tricotage „Moldova" Şoseaua Naţională.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

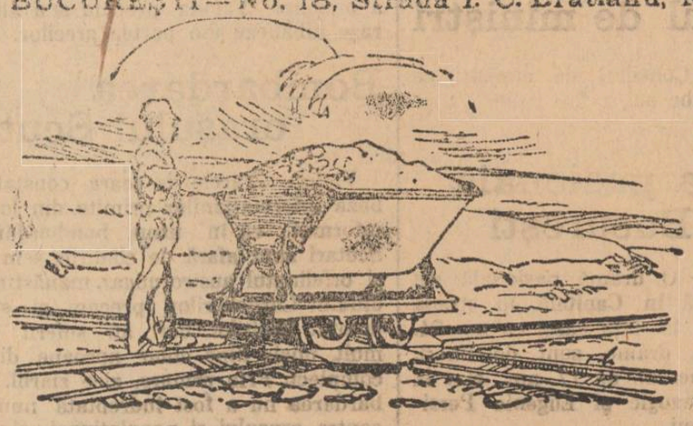

Depozit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi acceserii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transporţi de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regele României
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1908
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge: prin miresmul lui plăcut, amestecat cu totul esenţele
De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Basarabia
Alexandru Spivacoff
— Kischinău —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asigurăţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinterie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului
I. DAVIDESCU
Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia
ISAKKOFFLER
BUCUREŞTI

Pentru Nuci Romîneşti

caut REPRESENTANŢA unei firme de încredere şi de primul rang. — Clientela, engrosişti.

GEORG KOSSAK, Königsberg 1Pr. (Deutschland)

Red Star Line
Antwerpen New York

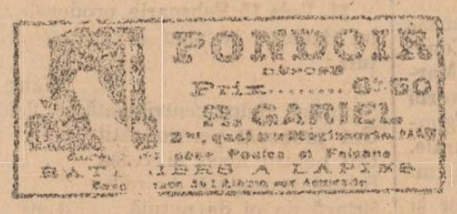

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supraveghori de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

CAPSULELE LUI RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicină din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nici una dată rigbieli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórta, pe invelişul de afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Şi în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASSEMENEA SI
CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1827 — Simbătă 9 Mart 1913

Viitoarea politică comercială a Austro-Ungariei

— după un mare ziar vienez —

D-l Eugen v. Filippovich, profesor la Universitatea din Viena, a publicat de curînd în ziarul „Neue Freie Presse“ un interesant articol asupra viitoarei politice austro-ungare.

Dl. v. Philippovich scoate în relief între altele, în acest articol, principalele părți din discursul fostului ministru-prezident, dr. Wekerle, privitor la balanța comercială pasivă din 1912, a monarchiei. Potrivit acestui discurs, țăranilor ar trebui să li se acorde o reducere a taxelor vamale asupra furajelor, consumatorilor să li se asigure un import mai mare de carne, iar industriașilor un tarif vamal diferențial, în care să se țină seamă de cîștigul producătorilor pedeoparte, iar pe de alta, de paguba consumatorilor. Iar spre a menține, pentru o lungă durată, acest tarif favorabil, tratatele de comerț ar trebui încheiate pe o perioadă de timp mai îndelungată. Acest program ar trebui susținut fără restricțiuni.

Chestiunea cea mai hotărîtoare însă, continuă d. Philippovich, n'a menționat-o d. Wekerle în discursul d-sale, și anume taxa vamală asupra cerealelor, cu toate că această taxă este una din cele mai nedrepte și mai apăsătoare din cîte avem.

Austria se socotește de multă vreme, printre țările importatoare de cereale; ea importă mai mult chiar decît Germania. Surplusul de cereale din Ungaria nu mai este îndestulător pentru trebuințile imediate ale Austriei. In anul 1910, surplusul importului de grîu, secară și făină de grîu și de secară din Ungaria în Austria, a fost de 13. 17.715 quintale. Din străinătate grîul importat de monarhie, scăzînd exportul, a fost de 3 milioane quintale. De aci reesă, că trebuie contat pe o lipsă continuă de cereale față de trebuințele consumației interioare, iar taxa vamală de 6 coroane pe quintal este foarte ridicată și în defavorul consumatorilor. Reducerea taxelor de transport la cereale este numai în cazuri izolate, favorabilă importului.

Această stare de lucruri a arătat-o încă în anul 1897 contele Stefan Tisza în scrierea sa „Politica agrară ungurească“ unde la pag. 63 zice: „Populația ambelor țări ale monarchiei crește anual cu circa 400.000 suflete, ceeace contribue a mări consumația interioară cu tot atîtea quintale, chiar dacă consumul de grîu pe cap de locuitor nu se mărește. De aceea putem spera cu siguranță că, în curînd, uniunea teritorială vamală austro-ungară va trece în rîndul țărilor, cari sufer de lipsă de grîu și cu chipul acesta taxele vamale protectoare ale agriculturei noastre vor cîștiga adevărata lor însemnătate“.

Această situație dorită s'a realizat acum; prețul cerealelor urcat de astăzi dovedește că taxele vamale și-au făcut efectul lor. In Anglia, prețul grîului în medie, dela 1906—1910 a fost de 160 mărci pe tonă, în Viena 206 mărci, în aceeaș perioadă.

Această stare de lucruri nu se va îmbunătăți ci, dimpotrivă, va deveni din ce în ce mai nefavorabilă, prin creșterea continuă a populațiunii. Pe de altă parte, creșterea producțiunii interioare nu este posibilă decît în măsură limitată. Dacă ar fi alt-fel, atunci ar fi trebuit să se observe o creștere accentuată a producției agricole.

Această creștere însă, sub regimul vamal actual, nu s'a manifestat încă, ci numai consecințele acestui regim, pe cari adversarii lui le caracterizează în cuvintele: urcarea rentei pămîntului.

Incepînd dela 1895 și pînă astăzi, în Prusia, valoarea pămîntului s'a urcat considerabil. In raport direct cu această urcare și ca urmare a acesteia se constată o îndatorire ipotecară exagerată a pămînturilor de cultură. Asupra acestui punct, în Camera deputaților din Berlin, ministrul prusian de agricultură a făcut atentă opinia publica, accentuînd că, atunci cînd taxa vamală pe cereale ar cădea, o catastrofă ar fi inevitabilă. Din aceste motive, în Prusia, s'a început o acțiune contrarie, care are de scop degrevarea pămînturilor prea mult îndatorite, prescriind ast-fel o limită de împrumut. Atît în Germania cît și în Austria, urcarea prețului cerealelor vine numai în favoarea marilor proprietari, pe cînd dintre țărani numai 5—10 la sută profită de această urcare.

Creșterea bogăției unei mici minorități este cauza scumpirei traiului întregei populațiuni. „In paguba populațiunei din Austria, arenda ce încasează marii proprietari din Ungaria a crescut în chip continuu, arendă care, întocmai ca și valoarea pămîntului în cei din urmă 10 ani și a crescut chiar cu peste 100 la sută.“ Aceasta este partea esențială din discursul fostului ministru-prezident al Ungariei, cu privire la viitoarele tratate comerciale ale monarchiei, chestiune care privește de aproape și țara romînească.

NOTA ZILEI

Lucrul devine serios. Femeile și-au pus de gînd să pătrundă și în armată.

Da, în armata activă, nu numai în calitatea tradițională de infirmiere.

S'a cetit eri în ziar scrisoarea d-nei Dieulafoy, cunoscută în Franța prin explorări arheologice în Orient. Ea cere, pur și simplu, înrolarea în armată. E drept că d-na Dieulafoy, care poartă de foarte multă vreme costumul bărbătesc, de o vrîstă foarte respectabilă, aparține ea însăși.... arheologiei, nu mai poate explora domenii de altă natură, așa că serviciul ei activ ar fi cu totul pasiv. Dar dacă mișcarea devine contagioasă și se întinse la straturile femenine mai puțin.... arheologice.

Iată bună oară în Austria, = unde se discută, după cum ne informează „Neue Freie Presse“ introducerea personalului în serviciile administrative ale armatei.

E curios că tocmai în această epocă războinică sexul.... slab cere un rol activ în armată și se încumetează să.... cucerească noui privilegii sociale.

Așteptăm cu multă curiozitate, — am zice cu o curiozitate.... femenină — organizarea serviciului femenin în căzărmi și fără a fi indiscreți, ne întrebăm cum o să devină cazul cu.... dormitoarele?

Bogăție și civilizație

Nu se poate tăgădui că dezvoltarea și progresul intelectual al unei țări stă în intimă legătură cu cel material. Ba încă dacă ar fi să ne referim la înțălepciunea popoarelor vechi am găsi, de exemplu, că strămoșii noștri înțălegeau cel puțin cît și noi această intimă unire dintre materie și inteligență.

„Primum vivere deinde philosophari“ ziceau ei.

Astăzi dacă privim în jurul nostru încă ne convingem de adevărul celor ce spuneam. Astfel o țară bogată este în același timp și una dintre cele mai civilizate. Intre bogăție și civilizație este nu numai o legătură strînsă, dar am putea zice că e și o proporție oare-care.

Astfel, de exemplu, Anglia al cărei capital material se socoate a se ridica la peste 350 miliarde, este de sigur și una dintre cele dintăi țări în ce privește cultura și bogățiea intelectuală. Dar tot așa se poate zice despre Franța cu un capital național de aproape 300 miliarde ori Germania cu peste 250 miliarde.

Aceste cîte-va considerațiuni provoacă negreșit la rîndul lor, cel puțin două întrebări și anume: Dacă o țară ca și un individ trebue și îi este suficient să lupte pentru achiziționea de bunuri materiale fără a se preocupa de cele intelectuale, întru cît aceasta ar fi consecința a celor întăi și în al doilea loc, dacă din contra progresul nu se înțălege de cît dînd atențiunea uneia ca și celeilalte dintre aceste bogății, cu dobîndirea căreia ar fi bine să se înceapă?

Socotesc, că chiar dacă în parcusul istoriei omenirei, s'ar putea găsi națiuni cari au căutat satisfacerea numai a nevoilor de ordin material, de sigur acele popoare trebue să fie foarte puține la număr, dacă sunt. De altă parte alergarea aceasta numai și numai pentru foloase materiale, încă n'a putut ține mult.

Istoria, pe cît ne amintim, spune, de exemplu, despre strămoșii noștri, că atunci au intrat într'o perioadă de decadență, cînd nu se gîndeau la lux, la petreceri și în sfîrșit la satisfacerea nevoilor de ordinul cel mai inferior. Pe cîtă vreme însă dînșii au fost încălziți de idealuri, pe cîtă vreme poezia, literatura etc., le înaltă sufletele, pe atît au dat dovezi de un civizm demn de imitat.

Insemnează deci că o națiune, care vrea să stea în necontenit progres, are datoria a se preocupa și de îmbunătățirile materiale reclamate de cei ce o alcătuesc, dar a nu neglija și ceia ce constitue partea sufletească, intelectuală a supușilor ei. Și dacă așa stau lucrurile, trebue oare procedat în această ordine de idei, cum făceau strămoșii noștri, adică întăi să ai cu ce trăi, întăi să te îmbogățești și apoi să te ocupi de partea spirituală.

Cred că chiar dacă vre-o dată faptele au putut să se petreacă așa, aceasta nu mai e posibil în zilele noastre.

Astăzi toate țările cuminți se îngrijesc și de buna stare a locuitorilor, dar și de progresul lor intelectual.

Dacă une-ori echilibrul se cam strică, dîndu-se mai mult unei avuții și mai puțin altora, el se restabilește repede, rămînînd totdeauna la un nivel, care nu se poate preciza prin vre-o cifră, dar care cu toate acestea există.

Noi careavem pretențiunea a ne număra printre Statele înaintate, procedăm tot așa. Dacă prin ministerele industriei și comerțului, dăm mai mult de exemplu, meseriașilor, agricultorilor, ori comercianților și mai puțin instrucției, repede simțim ruperea de echilibru, pe care căutăm să o îndreptăm.

Astă-zi simțim că n'am dat în deajuns pentru cultura și educația sufletească a cetățeanului și a soldatului. De aceia balanța înclină în favoarea acestora.

Se vede dar că o disproporție a existat între lupta pentru traiu, pentru bogăția materială și între cea nematerială.

Prin budgetul viitor avem a reduce echilibrul. De aceia socot că nimeni nu va protesta dacă se va da mai mult pentru armată și instrucție. Chiar proteste de vor fi, dînsele sunt ale cîtor va dar marea majoritate a cetățenilor nu poate de cît să aprobe vederile acestea.

Deci dacă nu se poate îndestul lăuda activitatea ministerelor, care prezidează la sporirea bogăției materiale, pentru că după cum am zis, fără dînsele nu e chip de trăit și apoi ele formează substratul progresului general, tot așa nu va putea găsi de cît aprobare munca ce se desfășoară pentru instrucțiune și armată.

V. I. Radu.

Concurs? Recomandare?

De la interpelarea recentă, făcută în Senat de către d. I. Găvănescul, chestiunea articolului 81 a devenit de actualitate.

Profesorul-Senator Toma Ionescu s'a pronunțat cu fermitate în potriva concursurilor pentru catedrele universitare și a afirmat în Senat, că, dacă profesorii facultății de litere, bunăoară, susțin neaparat concursul, acei ai facultății de medicină—în București— vor aplica mereu art. 81, recomandînd pe candidați după titluri, după lucrări.

L'Indépendance Roumaine *deplîngea dănnăzi soarta Universității noastre, pe care, din pricina art. 81 din legea pentru organizarea învățămîntului superior, le vede asemenea influenții cluburilor politice... Și aceasta, pentru bunul cuvînt că profesorii în loc să fie recrutați prin concurs, sunt numiți pe baza recomandării din partea majorității colegilor lor. „Orice candidat—zice confratele francez —poate obține buna-voința colegilor săi“.*

Modul acesta de a judeca, nu numai că nu e sincer, dar e și foarte greșit.

Oare în cazul cînd profesorii a obține catedra prin concurs, de cine ar fi ei examinați, nu tot de cîți-va dintre colegii lor, a căror favoare tot așa de ușor ar putea-o obține?

Ceva mai mult, imparțialitatea și lipsa de preocupare de ordin politic a acestor examinatori, poate fi ea mai sigură, cînd ministrul este cel care numește pe cine vrea în comisiunea examinatoare?

Dimpotrivă, prin recomandare, cînd profesorii cari au să se rostească au toată libertatea de a se declara pentru sau contra unui candidat, avem o garanție serioasă, că ingerințele politice nu vor putea triumfa și decide singure de valoarea profesorilor Universitari.

ECOURI

Un ziar englez a întreprins o anchetă pe lîngă actrițele din Regal, cu privire la acordarea votului politic pentru femei. Au răspuns 244 pentru, 326 contra și 845 au dat răspunsul de o complectă indiferență.

*

Se știe că în Anglia tribunalul acordă daune interese soțului înșelat. Această sumă poate să atingă cifre respectabile. Intr'un recent proces un oare care Morrison a fost condamnat să dee cetățeanului Morand—căruia îi răpise fericirea casei—suma de 137.500 fr.

*

Impăratul-Rege Franz Ioseph a decorat cu „meritul de aur“ pe țiganul Martin Banda, șeful sau „primatul“ unei renumite orchestre din Budapesta și cel mai bun interpret pe vioară al melodiilor populare țigănești.

E cea dintăi distincție de asemenea natură dată unui țigan. Dar, de drept, e un fel de Rege al vioarei și schimbul de grațiozități s'a făcut astfel de la Suveran la Suveran.

*

Vasul englez „Aurora“, făcînd parte din expediția antarctică a d rului Australian Mawson s'a reîntors la Hobbort. El aduce știrea că expediția, a trecut în posesiunea Marei Britanii. Intreg teritoriul de la punctul pămîntesc Kaiser Wilhelm și mergînd pînă la 101° 30 grade longitudine și 67°30 latitudine sudică.

Teritoriul anexat a căpătat numele de „Regele George V-lea.

In preajma asasinatului din Salonic

Un interview cu regele George

Firește că pentru moment, presa mondială acordă mișelescului atentat din Salonic întăietatea asupra chestiunilor de actualitate.

Pe neașteptate a venit această crimă, care a produs indignarea generală. Dar opinia publică mai este emoționată și de misterul ce o înconjoară și pînă în acest moment încă nedescifrat.

Să fie oare numai opera unui nebun? Sau sermanul nebun a fost un element, în mîinele unui răzbunător,—despre care se bănuește că ar fi de origine bulgară. Știm de ce sunt capabili bulgarii, — dar învinuirea trebuește, de acuma dovedită.

In preajma acestei întîmplări, ziarele publică amintiri despre regretatul rege al Greciei.

Intre altele, ziarul „Berliner Tageblatt“, reproduce o scurtă convorbire, pe care un redactor al ziarului a avut-o cu regele George, la 24 Aprilie anul trecut.

Ziaristul îl întrebă, dacă este adevărat că populația greacă din Macedonia s'a săturat să trăiască în izolare.

— „E prea adevărat — răspunse regele — că populațiile creștine din Macedonia au recunoscut că sunt legate prin interese comune, și sunt gata să le rezolve, în chip amical“.

Ziaristul continuînd, întrebă pe rege, ce crede despre o alianță între țările balcanice, cam în felul cum sunt Statele-Unite.

— „E o problemă prea frumoasă —răspunse regele George,—dar îmi dați voie să nu vorbesc mai mult în această privință!

Cu aceasta convorbirea era terminată.

D

OAMENI ȘI LUCRURI

In umbra vitejiei

Ca să se vadă cît de puțin „îmbătat“ era Vasile Alexandri de fumul glorioaselor isprăvi viteजești și militare, — pe cari le cînta cu atîta foc,—cităm tot din scrisoarea adresată lui Ed. Grenier în 1877:

„...Bieții noștri dorobanți, adică bieții noștri țărani îmbrăcați cu o manta militărească proastă și cu căciula împodobită cu pene de curcani (podoabă care le-a atras porecla comică de *curcani*), au făcut minuni. Prin vitejia lor neașteptată, au știut să facă din această poreclă un titlu glorios și să dovedească că, dacă de la sublim la ridicul nu e de cît un pas, tot așa nu era de cît un pas de la ridicul la sublim. Oamenii aceștia cari după chiar mărturisirea celebrului corespondent al lui „Daily News“, d. Forbes, au o vitejie îndărătnică, și sunt tot atît de valoroși ca cele mai viteze regimente ale Angliei (mărturisire foarte importantă din partea unui englez), acești viteji curcani, zic, au dovedit că armata teritorială prețuia tot atît, dacă nu mai mult, de cît armata permanentă, căci au fost totdeauna admirabili ca pornire, energia, calm și disciplină în mijlocul celor mai ucigătoare lupte. Ei au dovedit că poporul romîn avea curagiul în stare latentă și că nu-i trebuia de cît un prilej ca să se arăte în toată puterea. A fost e revelație!

Și apoi, ce răbdare demnă în mijlocul suferinților! Ce stoicism antic în fața morții! A! dragul meu, ochii ți s'ar umplea de lacrămi, dacă ți-aș povesti tot ce-am văzut mare și într'adevăr frumos la poporul acesta A! vitejii copii! nobilele inimi! Se scoboară cu adevărat în linie dreaptă din strămoșii lor, cu adevărat sunt de rasă latină... și iată, e aci o mare mîngăere pentru mine, ori cît de nereparabile ne-ar fi pierderile. Toți răniții noștri n'au de cît un gînd, să se vindece cît mai repede ca să se întoarcă la Plevna, și se întorc cu durerea lucă pe ei: au prins gust de moarte.

Dar să vorbim de altceva... curcanii m'ar face să scriu volume“.

...Și cu toate că în „Peneș“, poetul Alexandri a reușit de minune să întrupeze un nemuritor epizod războinic și între strofele neuitate este și cea, atît de spirituală:

Ne dase nume de curcani
Un hîtru bun de glume, —
Noi am schimbat lîngă Balcani
Porecla în renume.

Rămîne însă, pentru psiholog, o problemă interesantă de studiat: pesimizmul cu care Alexandri vorbia de războiu și de războinici, felul cum el știa să vadă umbra, îndărătul luminei care scîntcia...

Rodion.

Spre cetatea Neamțului

Era într'o zi de vară. Soarele încă nu răsărise. Intreaga Monăstire a Neamțului era cufundată în tăcere pe cînd lumea turiștilor se odihnea dulce în brațele lui Morfeu, gustînd poate mulți visul unei dulci amintiri din ziua precedentă care întrunise un grup numeros de excursioniști plin de fericire și dornic de viață la o excursiune făcută pe muntele Pleșul.

O liniște solemnă și bine-făcătoare plutea asupra întregei localități iar pe aripele zefirului brazii din apropiere răspîndeau un miros balsamic și îmbătător în templul naturei pe cînd la poalele păduri apa Ozanei își rostogolea lin undele sale cristaline.

Lucirea stelelor pălise de mult pe cînd spre răsărit o dungă luminoasă ca o geană prevestea că Aurora se pregătește de drum iar Phoebus înhamă caii sei de foc la carul ei triumfal.

Ca un glob mare de foc se ivește după verful muntelui, strălucitorul soare care părea că se tot saltă în sus răspîndind razele sale bine făcătoare pînă ce apare în toată splendoarea și măreția sa pe bolta cerească alungînd astfel noaptea în tainicele sale lăcașuri.

Un moment remăsei în contemplarea întregei scenerie care se desfășoară înaintea ochilor mei pe cînd plămînii mei inspirau cu nesaț aerul îmbătător și recoros care îmi renoi viața redîndu-mi vigoarea tinereței.

Ca trezit dintr'un vis am fost deșteptat la realitatea de cîntecul unui cocoș, care falnic prin glasul seu sonor vestea lumei redeșteptarea naturei și începerea unei zile noui pe cînd urechia mea destinse sunetul de zurgălăi ce venea din departare căci trăsura se apropia de monăstire, proectasem o excursiune la cetatea Neamțului.

Erau orele 6. Nerăbdători așteptau caii semnalul pornirei pe cînd copitele lor frămîntau pămîntul moale dinaintea porței monăstirei.

O mișcare vie se observă înaintea aghiazmatarului; țărance voioase și mîndre înșirau merinde spre vînzare, care pe iarbă verde, care pe cîte un lăicer, în timp ce un grup de turiști se tîrguia cu niște țărani pentru o excursiune călare la Sihăstrie neputînd conveni asupra prețului, iar un alt grup mai numeros se aproviziona cu de ale mîncărei.

Mulțumit și fericit că scapasem încă în ajun de grija aprovizionărei, mă sui în trăsură, încredințîndu-me dibăciei chipeșului romîn, un semn cu batista, un pocnit din bici și caii iau zborul spre cetatea visurilor mele. Eșind din umbra răcoroasă a seculare păduri cu brazi mîndri și falnici, care te impresionează și-ți lasă o amintire neștearsă, gîndul meu era preocupat numai cu acea misterioasă și legendară cetate despre care auzisem și cetisem așa de multe lucruri.

In fine ajunsesem; din departare zăream pe un vîrf de deal conturile falnicului castel, acum în ruină și părăsire iar la poalele dealului șerpuind Nemțișorul martor tainic a multor fapte petrecute.

O bîrnă îngustă și încovoiată e aruncată peste pîrău servind ca podeț iar un cîrd de copii gălăgioși se joacă, bă-

lăcindu-se în undele reci ale neastîmpăratului Nemţişor; vre-o 4 dintre cei mai mărişori se oferă să ne conducă sus la cetate, pe un drum mai scurt, servindu-ne astfel ca călăuză. Suişul era greu şi obositor, terenul stîncos şi acoperit cu pietre sfărîmate şi colţuroase pe cînd coasta dealului e brazdată de lungi şi adînci tăieturi săpate de puhoiul năprasnic ce vine din munte făcîndu-şi astfel drum spre prăpastia din vale.

Ca sentinele nemişcate bucăţi de stîncă pleşuvă se uitau mirate la ceata drumeţilor care îndrăznea să tulbure liniştea mormîntală pe cînd freamăntul copacilor ale pădurei vecine părea să ne şoptească graiul vremurilor trecute.

Ajuns sus ochiul se loveşte de trei stîlpi uriaşi din piatră ridicate pe cînd alţi doi de mult au dispărut iar şanţul, odată plin cu apă care înconjura cetatea acum e astupat; în zadar îţi trudeşti vezul iar urechia nu aude căderea zgomotoasă a podului ferecat şi susţinut de lanţuri puternice peste şanţul înconjurător.

Poarta în formă gotică stă larg deschisă în cale, iar deasupra ei două deschizături diforme par a-ţi spune că odată au fost fereşti.

Mă opresc în prag, inima îmi bate cu putere, un fior de evlavie şi zmerenie îmi zgudue întreaga fiinţă, parcă m'aşi afla în templul divinităţei; ceea ce am visat şi rîvnit acum stă întrupat înaintea ochilor mei.

Dar vai ce tristă priveliste! Ce jalnic tablou! Din falnicul burg al Teutonilor din care resboinicul Stefan şi-a făcut un cuib de şoim neînfricoşat şi temut acum a remas un schelet din patru ziduri crăpate şi înegrite de vremuri. Unde se odihnea odată domnul, unde se rugă domniţa înaintea icoanei luminată de licărirea unei candele străbune, acum creşte buruiana şi se resfaţă pălămida iar vîntul urlă a jale şi pustiu! Piatră după piatră se desprinde din falnicul castel şi ceea ce a cruţat vremea nemiloasă, mîna sacrilejă a vandalului distruge fără milă.

(Va urma)

Iassiensis

STRUNA ZILEI

FOCUL SACRU

Au fost incendiate din nou cîteva gări şi numeroase case, de către sufragetele engleze.

Ziarele

Neostîmpărote sufragete,
De ce atît de incendiare?
...Pricina-i că şi ele, biete,
De-o vreme ard *de nerăbdare.*

INFORMAŢII

O petiţiune.—Următoarea cerere a fost trimisă d-lui Ministru de justiţie:

Domnule Ministru,

Subsemnaţii copişti, registratori şi arhivari ai Curţilor de apel, cu respect supunem cunoştinţei domniei-voastre, că, prin legea de organizare judecătorească a d-lui Toma Stelian din 23 Martie 1909, s'a închis calea noastră de avansare pe motivul că nu avem titluri de licenţă în drept, fără a se ţine în seamă că prin această lege sîntem condamnaţi să stăm neavansaţi pentru totdeauna. Numai de noi, această ramură de funcţionari, nu s'a îngrijit nimeni până acum.

Funcţionarii C. F. R., Telegrafo-Poştali, Vamă, corpul didactic, etc. pe lîngă că au salarii mai mari ca ale noastre, avansează din doi în doi ani, dar mai au şi îndemnizaţii de chirii (leafa pe trei luni) îndemnizaţii care singure echivalează cu salariile noastre.

Nu înţelegem de ce această diferenţă colosală între noi şi dînşii, cu toate că sîntem pe aceiaşi treaptă de cultură, avem aceleaşi cheltueli de trai şi credem că muncim tot atît ca şi dînşii, dacă nu mai mult.

Credem dar, Domnule Ministru, că cea mai mare dreptate s'ar face acordîndu-ne sporirea salariilor şi gradaţiuni din trei în trei ani, avîndu-se în vedere munca pe care o depunem, ţinuta îngrijită care trebue s'o avem, traiul extrem de scump, pe cînd salariile sînt aceleaşi ca acum douăzeci ani.

Nădăjduind în înalta domniei-voastre bună voinţă, sprijiniţi pe consideraţiuni aşa de temeinice, avem convingerea că va putea fi ascultată cererea noastră şi vă rugăm să binevoiţi a ne acorda sprijinul cerut, bazaţi fiind şi pe promisiunea domniei-voastre, făcută în Parlament cu ocaziunea votărei bugetelor pe anul expirat.

Cu încredere deplină în bunele domnie-i voastre sentimente, vă rugăm să bine-voiţi a primi exprimarea profundului nostru respect.

Duminecă, 10 Martie, se joacă în matineu admirabila piesă „Stîngerea", un mare succes al stagiunilor trecute şi reluată acum în beneficiul artistului Profir. Piesa lui Beyerlein e tradusă de d. Jacques Lewin.

Sîmbătă seara se joacă în beneficiul simpaticilor artişti Damira şi Guţulescu marea feerie cu muzică: „Fata aerului", în 6 tablouri.

D'ale meseriaşilor.—Comisiunile de judecată ale corporaţiilor de meseriaşi se desfiinţează pe ziua de 1 Aprilie 1913, ele devin comisiuni de împăciuire cu apel la judecătoria de ocol.

Tot la acea judecătorie se vor judeca şi neînţălegerile iscate între patroni şi meseriaşi sau nemeseriaşi şi între particulari, provenite din angajamente.

— Ca să nu se mai facă confuzie cu cărţile chitanţe, s'a hotărît ca de 1 Aprilie ele să fie de două culori, cea de boală gris şi cea de invaliditate roşie. Apoi patratele unde se lipesc timbrele, se vor desemna în lungul cărţilor şi vor avea titulatura *timbre*.

— Zilele în care controlul meseriilor va fi suspendat sunt de la 25 Martie 1 Aprilie, rezervate schimbării de cărţi-chitanţe.

Proiectul de lege pentru conservarea şi restaurarea monumentelor istorice a fost depus pe birourile Senatului.

In urma morţei regelui George al Greciei Curtea noastră Regală a luat doliu pe timp de 3 săptămîni, cu începere din ziua de 6 Martie.

Suntem autorizaţi a da cea mai formală desminţire informaţiunii apărută în „Viitorul", după care direcţiunea generală a poştelor ar fi luat dispoziţiunea ca diriginţii oficiilor telagrafo-poştale să nu expedieze scrisorile sau telegramele amploiaţilor, nemulţumiţi de proiectul de reorganizare a administraţiunii poştale.

Această informaţie e o pură născocire atît de copilărească şi absurdă, în cît nu numai că nu poate fi luată în serios de nimeni, dar nu face de cît a atrage ridicolul asupra autorilor ei.

Se crede că comitetul teatrului naţional va angaja o nouă artistă pentru anumite genuri.

In urma agitaţiilor ce s'au făcut contra dispoziţiei, din proectul legei poştale, de a fi numiţi în corp şi licenţiaţi ai facultăţilor de la universităţile noastre, acel proect a fost modificat în sensul următor:

Licenţiaţii vor fi primiţi începînd de la gradul de oficianţi inferiori gradul al III-lea, cu 250 lei salar lunar, iar nu de la gradul I cu 350 lei lunar.

Directorii nu vor fi obligaţi să primească asemenea funcţionari în corp, numirea licenţiaţilor fiind numai facultativă.

Nu vor putea fi numiţi în locurile vacante decît cîte un licenţiat la cinci locuri. Deci patru locuri vor rămîne pentru înaintarea funcţionarilor asistenţi din corp.

Licenţiaţii intraţi în asemenea condiţiuni în corpul telegrafo-poştal vor fi întrebuinţaţi, nu la aparate, ci la serviciile administrative.

Au fost depuse la cameră proectele pentru modificara legilor: meseriilor, drumurilor, învăţămîntului şi sanitară, precum şi proiectul de reorganizarea societăţii naţionale de agricultură.

Consiliul inspectorilor învăţămîntului se va pronunţa zilele aceste, asupra cererilor de transferare şi numiri, în învăţămîntul secundar, la orele ce sunt vacante.

Consiliul de miniştri a autorizat ministerul cultelor şi instrucţiunei publice de a dispune executarea în regie a lucrărilor de reparaţie la şcoala superioară de arte şi meserii din localitate.

Se aşteaptă, la corporaţia confecţiilor, ordinul cassei centrale de a convoca adunarea generală a breslei cizmarilor pentru a alege un comitet.

Comisia a IV-a se mută din localul pe care-l ocupă actualmente în str. Elena Doamna.

Memoriul adresat de „asociaţia dentiştilor din România" ministerului de interne şi direcţiunei serviciului sanitar se încheie astfel:

„In interesul sănătăţii apărate de toţi oamenii conştienţi şi cinstiţi, noi medici dentiştii şi dentişti recunoscuţi, Vă rugăm pe D-voastră, în cinstea şi capacitatea cărora naţiunea şi-a încredinţat interesele, să nu admiteţi o modificare a legei Sanitare, care să înlesnească invazia într'una din profesiile demne, culte, ce fac cinste ţărei, tutulor ignoranţilor şi excrocilor înfieraţi de justiţiile tutulor ţărilor civilizate, căci aţi comite o nedreptate, care ar lovi şi în domniile voastre şi în interesele societăţei şi în demnitatea şi interesele unor oameni, cărora le cereţi în totdeauna şi mai înainte de toate abnegaţie şi cinste.

Rugăm şi cerem, ca, prin lege, să se dea şi medicilor ca şi avocaţilor, dreptul de a da în judecată pe toţi cei ce şi-ar însuşi titlul de medic sau ar practica ori care din ramurile medicinei, fără a avea dreptul".

Dintre dentiştii iaşani e semnat numai d M. End.

D. dr. Mironescu, membru în comitetul executiv al casei centrale a meseriilor, fiind eri în Iaşi, cu ocazia unui proces, a inspectat şi casa medicală, interesîndu-se de mersul administrativ al corporaţiilor.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 10 Aprilie a. c. oara 11 a. m. se va ţine în localul Primăriei licitaţie orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice pentru vinderea parcelei No. 4 situată în faţa proprietăţei d-lui Cazaban din Şoseaua Naţională şi avînd o suprafaţă de 485 m. p. licitaţia va începe de la 1 leu m. p.

Garanţia provizorie 50 lei în numerar.

Planul locului şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fie-care zi de lucru la serviciul Administrativ.

No. 04231 7 | 20 Mart. 1913

D. A. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a depus la Cameră proiectul pentru modificarea legei drumurilor din 1906.

Scopul proiectului e îmbunătăţirea legei actuale, atît în privinţa mijloacelor judeţelor şi comunelor, pentru întreţinerea şoselelor cît şi a serviciului tehnic, însărcinat cu construirea şi întreţinerea acestor şosele.

Cu actualele milloace băneşti nu mai poate fi vorba de construirea de şosele, fiind-că trebuesc găsite resurse extra ordinare.

Calculele au arătat că judeţele şi comunele trebuesc să-şi ridice resursele lor pentru drumuri la cel puţin 23 milioane pe an. Aceasta a călăuzit pe d. ministru al lucrărilor publice la stabilirea normelor impozitului pentru drumuri pe care l'a alcătuit dintr'o sumă fixă de 9 lei pe an de contribuabil şi dintr'un impozit proporţional: 5 zecimi asupra foncierei şi patentă, desfiinţîndu-se prestaţiile în natură.

In rezumat, modificările constau în desfiinţarea prestaţiei în natură, descărcarea personalului technic exterior de însărcinări străine de drumuri, în asigurare stabilităţii personalului drumurilor şi în regulamentarea recrutării personalului inferior printr'o prealabilă pregătire.

Noua lege ar urma să se pue în aplicare cu începere din ziua de 1 Aprilie.

„Le Matin„ din Anvers cu data de 17 Martie publică, în fruntea ziarului un articol în favoarea României. Cu aceiaşi dată „L'e toile belge" tot ca articol de fond, rezumă articolul d-lui Luazzati.

Din cauza sezonului călduros campania de vaccinări, se deschide mai curînd în anul acesta.

De la 1 April stil nou se vor mai pune în circulaţie 2 vagoane pe linia Sărăriei şi 2 pe linia gării.

Direcţia a angajat 16 conductori şi manipulanţi.

Comitetul teatral împreună cu comisiunea financiară a teatrului vor alcătui budgetul viitoarei stagiuni la 15 Martie.

Intocmirea budgetului a suferit oarecare întîrziere, din cauză că se aşteptau oare-care modificari în administrarea teatrelor.

Meseriaşilor infirmi C. Veisa şi I. Elinescu din Iaşi, li s'a acordat o pensie de 180 lei anual.

La 24 Martie se va juca în beneficiul d-nei Profir şi d-rei Horga „Cerşetorii", melo-dramă.

Modificări în învăţămîntul secundar.—Proiectul de lege modificator al legei învăţămîntului secundar şi superior, alcătuit de d. C. Dissescu, ministrul instrucţiunei, cuprinde dispoziţii foarte interesante, pe care le notăm:

După ce determină specialităţile la care se poate trece un examen de capacitate, proiectul se ocupă de alcătuirea comisiunilor speciale, înnaintea cărora se vor ţine examenele de capacitate pentru specialităţi ori grupe de specialităţi, comisiuni alcătuite din cîte 5 membri, numiţi de minister pe cîte 6 ani, dintre profesorii şi agregaţii universităţilor din Iaşi şi Bucureşti, profesorii secundari acel general şi profesional şi şcoalelor se cundare de fete gr. II.

Pentru ocuparea catedrelor la şcoale comerciale, candidatele vor fi trebuit să fi absolvit o şcoală comercială şi să aibă vrîsta de 20 de ani.

Pentru catedrele de caligrafie şi desemn diplomele speciale cît şi certificatul absolvirei unui an a cursurilor seminarului pedagogic.

Cei înscrişi în tabloul de capacitate şi n'au încă catedre vor fi numiţi în urma avisului favorabil al consiliului de inspectori şi după ordinea de clasificare, fără a mai fi publicat acele ore şi fără cerere la orele ce devin vacante prin trecerea unui profesor titular de la o şcoală secundară dintr'un oraş, la altă şcoală secundară din alt oraş.

Salariile vor fi de 350 lei pe lună pentru profesoarele de şcoli secundare de fete gr. I şi II, 240 lei pentru maestre 250 lei pentru religie.

Cu privire la ridicarea agregaţilor universitari la rangul de profesor, proiectul d-lui Dissescu spune:

„Un profesor agregat poate fi ridicat la rangul de profesor titular la catedra ce ocupă, dacă a funcţionat în această calitate timp de cel puţin 3 ani consecutivi.

Numai vechimea singură, nu constitue un drept la ridicarea în gradul de profesor, ci trebue ca profesorul agregat să se fi distins prin lucrările sale asupra materiei ce predă, lucrări făcute în timpul funcţionării ca agregat asupra materiilor ce predă.

Asemenea numire se dă de ministru prin decret regal, după raportul motivat al Senatului Universităţii. bazat pe avizul motivat al unei comisiuni compusă din 5 membri profesori titulari, dintre cari 3 să fie ai facultăţii respective. iar ceilalţi doi numiţi de celelalte facultăţi. Indeplinirea acestei însărcinări este obligatorie.

Violina din care aseară virtuosul Fritz Kreisler a scos acele sunete de vrajă este cumpărată pe preţul de 50 mii coroane.

Mitropolia din Iaşi, în urma intervenţiei ministerului cultelor şi instrucţiunei publice, a dat ordin tuturor preoţilor din eparhie, a participa cu stăruinţă la cercurile culturale ale învăţătorilor, dînd sfaturi populaţiei săteşti pentru mai bune îndrumări morale şi economice.

In urma mijlocirei Mitropoliei din Iaşi, d-na general Raşcu, prezidenta societăţei „Crucea Roşie" filiala Botoşani, a bine-voit a stabili înţeglegere cu d-na d-tor colonel Bălteanu, pentru a se începe predarea lecţiilor de mică chirurgie, la mînăstirea Agafton.

D-nul Petre Livescu, maestru de desen la liceul „Laurian" din Botoşani, a fost însărcinat de către Mitropolia din Iaşi, să execute ca probă de pictură portretul mitropolitului Şaguna.

Deasemenea d-nul V. Galin, absolvent al şcoalei de „Belle-Arte" din localitate, a fost însărcinat de Mitropolie să execute ca probă de pictură portretul lui Duca-Vodă aflător în mînăstirea Cetăţuia.

Şcoala superioară de meserii din Iaşi a lucrat o catapiteazmă foarte frumoasă pentru biserica din parohia Pleşeşti (jud. Suceava), fapt pentru care Mitropolia din Iaşi a adus direcţiunei şcoalei vii mulţumiri.

Eri după amează, în salonul cofetăriei Georges s'a pus bazele unei societăţi de sport în care vor intra foarte multe persoane din lumea distinsă a oraşului nostru.

S'au votat şi statutele în care se arată că societatea va avea mai multe secţiuni: de vînătoare, de notaţiune, de gimnastică etc.

Societatea va amenaja pe platoul dela Copou un cîmp special pentru sporturi.

Proiectul de lege, privitor la modificarea legei pensiilor, cuprinde şi următoarea modificare referitoare la funcţionarii c. f. r. al căror salar este cuprins între 80 şi 400 lei:

Toţi funcţionarii din administraţia C. F. R. cuprinşi în categoriile funcţionarilor, prevăzuţi în regulamentul privitor la personalul şi organizarea administraţiei C. F. R. tabela A. No. 0—12, plătiţi cu salariul lunar de la 80—400 lei inclusiv, care au drept şi vor avea dreptul să primească indemnizaţii de locuinţă în bani, sau locuinţă în natură şi cărora li s'au făcut sau li se vor face reţineri de 40 la sută din aceste indemnizaţii pentru casa generală de pensiuni a Statului, acestor funcţionari la eşirea lor la pensie li se va caucula fixarea pensiunei, adăogîndu-se la ultimul salariu şi îndemnizaţia de locuinţă pentru cnre li s'au făcut reţineri.

Şedinţa consiliului comunal care urma să aibă loc eri după amează, s'a amînat din cauza lipsei unor domni consilieri.

Eri s'a prezentat înaintea Tribunalului secţia II-a, procesul intentat comunei Iaşi de către d-nul Gh. Caracaş, fostul director al şcoalei de încălţăminte pentru daune rezultate din faptul că administraţia comunală din 1897, calcînd contractul ce există între şcoală şi comună, a tăiat subvenţia şcoalei.

Tribunalului se va pronunţa la 13 a lunei curente.

Nenorocire.—Un copilaş de patru ani a d-lui Gh. Dima, din soseaua Nicolina, aprinzîndu-se hainele de la o plită, a suferit grave arsuri care i-au adus moartea după cîte-va ore de suferinţă.

Pa malul Bahluiului în apropiere de comuna Cucuteni s'a găsit eri cadavrul intrat în putrefacţie al unui necunoscut.

Cadavrul presintă semne de violenţă la cap şi pe corp.

Parchetul fiind avizat, a dispus autopsia.

Diverse.

— Servitorul numit Proca, de la şcoala primară „Vasile Adamache", mergînd ieri cu corespondenţa spre poşta centrală, a căzut în stradă, venindu-i rău.

A fost pus într'o trăsură şi transportat la spitalul Sf. Spiridon.

— Birjarul cu un cal, Filip Sobostein a calcat în strada Elena Doamna, pe bătrîna Ida Haia Zilber.

Societatea Creditului Funciar Urban din Iaşi

TABLOU

de imobilele şi apartamentele din Iaşi ce sunt de închiriat cu începere de la 23 Aprilie1913.
Amatorii de a lua în chirie imobilele şi apartamentele aratate în acest tablou se vor adresa la sediul Societăţii din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 37 cu oferte închise în toate zilele de lucru pînă la 15/28 Martie a. c.

NUMELE imobilelor	Str. şi No. casei	Felul încăperilor şi numele actualilor chiriaşi
Em. Haier	Şos. Racovitză 3	Intreg imobilul deschiriat.
Dr. W. Finchelstein	Pomir 6	2 odăi în etajul de jos, bucătărie şi camară pentru lemne ocupate de d. O. Grünberg şi două odăi şi bucătărie în curte
A. Catenberg	C. Negri 84	1 dugheană şi 2 odăi ocupate de d. Marcus Löbel.
N. Marcopol	Piaţa Halei 3	2 odăi ocupate de d nii Zeida Goldman şr C. R. Leib;
Zussman şi Marantz	Pomir 8	3 odăi şi un antret ocupate de d. G. Liebling;
Căpit. Cantuniari	C. Negri 6—8	Locuinţa ocupată de d-na Maria Haimovici;
M. Munteanu	Palat 41	2 odăi, bucătărie în ogradă şi pivniţă în comun ocupate de d. Iulius Eicher
L. M. Spaier	Mitropoliei 16	Baia „Diana";
Palat. Societăţii	Lăpuşneanu 37	Una dugheană şi o odae ocupată de d. W. Feuerştein;
El. Ghiorghiu	Socola 96	4 odăi ocupate de d. Marcu Ianovici;
A. Marcovici	Albă 51	2 odăi, 1 antret şi camară pentru lemne ocupate de d. B. Zilberştein;
Şmil C. Zugravu	Rufeni 29	Intreg imobilul
Cost. Fătu	Albineţ 14	2 odăi ocupate de d. Zamfir.
A. I. Ghiorghiu	Muzelor 14	4 odăi în etajul de sus, jos bucătărie şi spălătorie, pivniţă şi ogradă în comun ocupate de d. I. V. Baltă şi una odaie şi camară ocupate de d-na Amalia Blesciug.
A. şi N. Popescu	Sărărie 106	1 odaie şi bucătărie ocupate de d. Ioină Bercovici şi un subsol.
Emil Ortony	Şos. Moara de Foc 8	2 magazii deschiriate.
L. Iţicovici	I. Brăteanu 191	apartamentele locuite de d-nii P. Ghiorghiu, Ţ. D. Decu şi Constanţa Ţoui.
Căpit. P. Gane	I. Brăteanu 146—8 şi Muzelor 40	mai multe apartamente.
Madlena Drăghici	Arcu 9	mai multe apartamente.
Şendla I. B. Cahana	Procopie 8	un beciu.

DIRECŢIUNEA.

Ultime Informaţii

Silistra şi chestiunea evreească.—*„Bukarester Tagblatt“* publică următoarele declaraţiuni ale d-lui Take Ionescu, în chestiunea regimului politic al Evreilor din Silistra, pentru eventualitatea trecerei acestui oraş sub stăpînirea Romîniei:

Incercările de a amesteca chestiunea dispoziţiunilor din tratatul de la Berlin, asupra Evreilor din Romînia, cu chestia schimbărei de frontieră dinspre Bulgaria, sunt lipsite de ori-ce fundament.

Principiul elementar al dreptului internaţional, este că atunci cînd un Stat anexează un teritoriu locuit, locuitorii din acel teritoriu devin de drept cetăţeni ai Statului anexator, după cum erau cetăţeni ai Statului din cari au fost dezlipiţi.

Acest principiu este aşa de indiscutabil în cît la anexarea Alsaciei şi Lorenei, locuitorilor li s'a dat facultatea să opteze pentru Franţa, căci de drept deveneau germani.

Cînd Romînia a anexat, ea a executat fără nici o reticenţă principiile dreptului internaţional.

Toţi cetăţenii otomani au devenit cetăţeni romîni, Evreii întocmai ca şi ceilalţi. Din prima zi Evreii din Dobrogea au fost consideraţi absolut deopotrivă cu romînii.

Au fost de la început alegători comunali şi judeţeni, şi atunci cînd s'a întins regimul reprezentativ şi în Dobrogea, ei au devenit odată cu romînii, alegători pentru Cameră şi Senat.

Aceleaşi principii Romînia, fireşte, le va aplica şi Evreilor, cari se vor găsi cetăţeni bulgari pe teritoriul ce va trece sub suveranitatea Romîniei.

Nimeni în Romînia nu s'a gîndit că s'ar putea să fie de altfel şi de aceea toată vorba în această privinţă este absolut de prisos.

Cît despre chestia felului în care Romînia a executat dispoziţiile tratatului din Berlin, în privinţa Evreilor din Romînia, această chestie a încetat de a face parte din dreptul internaţional, din ziua în care Puterile semnatare ale tratatului din Berlin au recunoscut independenţa Romîniei, recunoscînd în acelaş timp, că dînsa şi a indeplinit obligaţiile cari îi fuseseră impuse.

De atunci chestia evreiască din Romînia a rămas o chestie de drept intern, şi numai de drept intern, tot aşa cum este în Rusia şi în orice alt Stat suveran şi neatîrnat în legislaţia lui interioară.

Ea nu poate face obiectul unei discuţiuni de drept extern şi oricee incercare de a se interveni în afacerile interioare ale Romîniei ar fi zadarnică.

Recunosc însă că nici o Putere, nici direct nici indirect, nu a făcut o asemenea incercare şi nici nu o va face.

Intre procesele mai curioase cari s'au înfăţişat zilele aceste la administraţia financiară, au fost unele militare. S'a impus soldaţilor reformaţi—deci retrimişi din cazarmă pentru motive independente de voinţa lor—plata taxelor militare, indiferent de timpul cît au servit în armată.

In spitalul Sf. Spiridon se află actualminte 350 de bolnavi.

Prin budget se prevăd numai 330 bolnavi, însă în urma economiilor făcute în lunile de vacanţă cînd spitalul a fost închis, se pot întreţinea pînă în Aprilie prisosul de 20 de paturi.

D. Victor Antonescu, inspector judiciar a anchetat astăzi, oarele 9 dimineaţă, incidentul petrecut la judecătoria ocol. II lea între d. stagiar Gr. Vasiliu şi martorul Landes. Au fost ascultaţi o parte din martori invocaţi de acesta din urmă.

Comisar al disp. III în locul d-lui Argintoianu va trece d. Panaitescu de la a II-a, iar în locul d-sale va fi numit d. Pilescu, fost comandant de sergenţi.

Pentru ziua de 17 Martie sunt convocaţi acţionarii creditului fonciar urban. Intre alte chestiuni la ordinea zilei alegerea a doi membri în consiliul de administraţie în locul d-lor M. B. Cantacuzino şi N. Gane, ale căror mandate au expirat.

D. Vărlănescu, inspectorul şcolar al judeţului, a făcut o anchetă eri la şcoala din Buhăeni-Andrieşeni, pentru a constata învinuirile ce se adresese printr'un denunţ învăţătorului Florescu.

Ancheta a găsit că tot denunţul era o crudă calomnie.

Astăzi d. Vărlănescu a plecat la Costuleni.

Cercul militar face mari pregătiri pentru ca balul ce va avea loc Sîmbătă 9 l. c. să fie cel mai reuşit din anul acesta.

Incendiu.—Astă noapte la ora 1, un puternic incendiu a consumat întreg imobilul şi atenasele din strada Şapte—Oameni No. 16 proprietatea d-lui Vasile Tăutu.

Focul a luat naştere de la o şură vecină, proprietatea d-lui Sandu Neculau.

După cîteva ore ce muncă pompierii au localizat focul.

Proprietarii nu sunt asiguraţi.

Ştirile despre arendări la Slănicul Moldovei, sunt neîntemeiate. Ofertele primite n'au fost rezolvate.

Un incendiu a distrus aseară pe la orele 6 o cramă din via d-lui Gh. Bujor din comuna Tomeşti.

Pagubele se urcă la suma de 800 lei.

In ziua de 28 Martie se va ţine la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru aprovizionarea cu petriş, a şcoalei naţionale Iaşi—Capul Dealului—Bivolari Ştefăneşti.

Aseară la orele 5 a avut loc la externatul secondar de fete Oltea Doamna şedinţa Soc. Unirea educătoarelor romîne, sub preşidenţia d-nei dr. Socor.

D-ra Strătilescu a continuat conferinţa „Femeia romînă faţă cu legea“.

S'a luat apoi decisiunea ca Duminecă 10 Martie, să se organizeze o şezătoare publică la şcoala Cuza Vodă din Tatarăşi.

Individul Neculai Rusu, luîndu-se eri la ceartă cu locuitorul Ion Enachi din Com. Ungheni, a aplicat acestuia mai multe lovituri de ciomag în cap.

Agresorul a fost arestat. Pacientul se află internat în stare gravă la spital.

Pe ziua de 8 Aprilie se vor face peste o sută de înaintări de ofiţeri, dependenţi de corpul IV de armată.

D. Locotenent Agape va fi înaintat căpitan.

Revizoratul şcolar iaşan a acordat un ultim termen până la 10 Martie institutelor particulare, ca să-şi procure livretele impuse de Cassa şcoalelor.

Universitare.—Din cauză că mai mulţi d-ni profesori lipsesc din oraş, Senatul Universitar a amînat întrunirea plănuită pe mîne, în chestia ridicării la gradul de docent pentru limba şi literatura germană a d-lui dr. Traian Bratu.

— D-nii I. Teodorescu şi Gr. Bazgan au cerut rectoratului să le admită un ajutor din fondul „Carol I“ pentru tipărirea tezelor de doctorat în medicină.

— Dl. C. G. Stere, noul rector al universităţii, împlineşte în ziua de 14 Martie doisprezece ani de la intrarea d-sale în universitate, prin numirea ca suplinitor la catedra de drept constituţional şi administrativ, rămasă vacantă prin decesul bătrînului profesor V. A. Urechia.

— Din iniţiativa d-lui profesor D. Gusti, profesorii de la facultatea de litere s'au întrunit azi dimineaţă discutînd asupra nevoiei de a se căpăta o sală specială pentru transportarea cărţilor din biblioteca centrală, de o necesitate zilnică pentru studenţi.

Se ştie că organizarea actuală a bibliotecei centrale, nu permite o facilă cercetare a cărţilor de trebuinţă.

Furtul de la gară. — De mai mult timp inspecţia din Iaşi a căilor ferate, comunicase Prefecturei de poliţie, şi Siguranţei, că o bandă de îndrăzneţi apaşi, pîndeşte sosirea trenului de marfă, care intră în gara Iaşi, la orele 2 noapte.

O dată trenul oprit, bandiţii se reped asupra vagoanelor, şi întimidînd pe funcţionari, devalisează mărfurile din vagoane.

Eri, toate aceste au fost aduse din nou la cunoştinţa poliţiei printr'o adresă formală, cu adăugire că funcţionarii sunt chiar ameninţaţi cu moartea de către bandiţi.

S'a procedat imediat la o anchetă, condusă de către d-nii Iordăchescu, şeful siguranţei şi Teodoru, comisarul desp. întăia.

Cercetările însă au dat un rezultat neaşteptat.

S'a constatat că totul nu este de cît un simulacru.

Autorii furturilor sunt nişte funcţionari inferiori de la trenul de marfă, care printr'un semnal înştiinţează familiile lor de intrarea trenului în gară. Ei sunt acei, cari rîdică lucrurile din vagoane, care sunt rîdicate apoi de membrii familiilor lor.

Pentru a masca aceste furturi, au iventat basmul cu banda de apaşi.

Cu autorizaţia parchetului, s'au făcut cîte-va descinderi, şi s'au găsit în adevăr parte din mărfurile furate.

Ancheta continuă

Judiciare.—In procesul de divors dintre Natalia Handoca cu Zamfir Handoca, Curtea a admis apelul Nataliei Handoca şi a reformat sentinţa tribunalului, respingînd acţiunea de dispărţenie intentată de către soţ, obligînd pe acesta să plătească 31 lei, taxe de procedură.

— S'a amînat pentru 8 Martie, pronunţarea sentinţei, în procesul pentru poprire dintre Smaranda Apostoleanu cu Haia Vaisbuch şi Elena Georgeacopol.

— Procesul dintre Gh. Floroi, mandatar al obştei locuitorilor din comuna Casin, cu Societatea forestieră Unirea, pentru expropiere a fost ajurnat pentru 30 April.

— In procesul de divors dintre Ştefan Paisoant cu Catinca Paisoant, Curtea admite apelul lui Şt. Paisoant apărîndu-l de plata taxelor de timbru către stat. In celelalte dispoziţiuni, menţine sentinţa tribunalului.

— Curtea a menţinut sentinţa tribunalului în litigiul pentru diviziune dintre Gh. Mironescu cu Eliza Răteanu.

— D-na Stroe Agarici Artemiza ipotechează creditului Urban din Bucureşti imobilul său din Iaşi Str. Toma Cozma No. 4.

— Intre d-nii Al. Săulescu şi Leiba Kaner a intervenit o tranzacţie pentru exploatarea pădurei depe moşiea Coziea.

O interesantă desfăşurare se reprezintă în noul program cinematografic Pathé-Frères din sala teatruluiCirc Sidoli:

„Salvaţi de furia valurilor“, desfăşurare plină de cele mai emoţionante scene. Farmecul oceanului şi cele mai alese regiuni, în care se desfăşoară această reuşită piesă, dau o mai mare splendoare acestei desfăşurări, una din cele mai reuşite din seria artistică Pathé-Freres.

Iată în parte restul acestui grandios şi excepţional program:

Cel mai nou număr din Eclair-Journal.

Bosforul, scene şi vederi de călătorie în ţara semilunei.

Tîndală amorezat de o stea, scene foarte humoristice.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua şi seara la 9 ore mare reprezentaţie obişnuită.

Noul program viitor se reprezintă: Duminică 10 Martie.

La al doilea matineu de Duminică 10 Martie (5 ore jum.) se va intercala în program: „Misterul casei albastre“, mare roman contimporan în 2 acte.

De Inchiriat

Un apartament Strada Palat No. 15, compus de 3 camere spaţioase, bucătărie, camara de lemne etc. toate la etaj din nou reparate.

A se adresa d-nei Elena dr. Riegler strada Păcurari No. 10.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

ANUNCIU

Lucrătoare care ştiu să lucreze ciorapi la Handstückmaschine (maşini manuale de împletit) găsesc de lucru continuu şi contra unei plăţi bune la fabrica de tricotage „Moldova“ Şoseaua Naţională.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 8 Martie

Misiunea d-lui Daneff

Viena.—Ziarele de seară spun că răgazul acordat cîtorva triburi catolice din Bjacova de către muntenegreni, spre a trece la ortodoxism a trecut Duminecă trecută. Ameninţările muntenegrenilor n'au fost fără resultat, 400 catolici strigînd şi plîngînd s'au dus Duminică la biserica ortodoxă, şase sate catolice au trecut la ortodoxie. Convertirea altor sate e iminentă. Muntenegrenii au ca cuvînt de ordine sau ortodoxie sau moarte şi mahomedanii sunt siliţi la apostasie.

*

Viena.—„Wiener Allgemeine Zeitung“ constată cu privire la diferendele dintre Austro-Ungaria şi Muntenegru că Austro-Ungaria prin reclamaţiunea însărcinatului de afaceri austro-ungar la Cetinge pentru libera eşire a populaţiunei civile din Scutari, apără ideile de umanitate, spre a împedica o inutilă vărsare de sînge şi a scădea pe cît posibil atrocităţile rezboiului; de asemenea şi în acţiunea contra autorităţilor muntenegrene din Albania de a sili pe catolici şi mahomedani să treacă la ortodoxie, monarhia este inspirată de acelaşi spirit de toleranţă. O altă reclamaţiune a guvernului austro-ungar a avut loc din cauza asasinărei călugărului franciscan Palici la Djacova. Guvernul muntenegrean a declarat că va permite arhiepiscopului din Prisrend să orînduiască a anchetă canonică, dar a refuzat ca viceconsulul austro-ungar să participe la anchetă spunînd că aceasta ar fi contrar suveranităţei muntenegrene. Ziarul adaugă că speră că guvernul muntenegrean luînd această hotărîre nu şi-a spus ultimul cuvînt.

*

Constautnopol. — Buletin oficial despre mersul războiului. De două zile liniştea continuă la Adrianopole, nici o schimbare nu se observă la Bulair. In urmă valoroaselor atacuri de alaltăeri din spre Ceatalgea pe întreg frontul în diferite direcţiuni forţele noastre au izgonit pe duşman pe teritoriul cuprins între Sofas, Keoi, Kalfakeoi, Akalan, Indzegis şi Kadikooi. Duşmanul întărit prin rezervele sale a cercat noaptea trecută un atac contra punctului Kadileoi, dar a fost respins cu mari pierderi. Ieri seara un început de incendiu s'a declarat la ministerul de externe; focul a fost repede stins, o anchetă a fost deschisă.

*

Sofia.—La Ceatalgea ieri o divizie turcă de artilerie a înaintat contra aripei stîngi bulgare dar a fost respinsă cu mari pierderi. O altă divizie turcă a înaintat contra centrului pînă la 400 paşi de retranşamentele bulgare a fost contraatacată şi fugărită, 500 morţi şi răniţi au remas pe teren, seara duşmanul cu 6 batalioane a încercat un atac la extrema stîngă bulgară. Focul infanteriei şi artileriei bulgare la împiedecat să înainteze şi l-a silit să se retragă.

*

Scutari în flacări

Serajevo.—Un ziar află din Cettinge, că trupele muntenegrene bombardează oraşul Scutari, care este în flacări.

80,000 de muntenegreni, sub comanda principelui Nichita, se pregătesc pentru un asalt general.

Dezastru din Moreni

MAREA INTRUNIRE A LUCRATORILOR MINERI

Ploeşti.—Desastrul din Moreni a cerut noi victime. Astfel dintre cei răniţi, au mai încetat din vieaţă inginerul Herold Matersohn, lucrătorul Corodeş şi un sondor.

Medicii au declarat, că dintre cei răniţi doar doi vor scăpa cu vieaţă.

Azi dimineaţă lucrătorii din Moreni au ţinut o mare întrunire, în care au discutat cele întîmplate.

Intrunirea a ţinut 3 ore.

S'a luat următoarele deciziuni:

1). In toate regiunile minere, motoarele cu electricitate să fie înlocuite cu motoare cu aburi.

2). Modificarea legei asigurărilor muncitoreşti, în senzul ca lucrătorii mineri să fie privilegiaţi.

3). Conducătorii să fie recrutaţi dintre inginerii titraţi.

D. inginer Tacid, şeful regiunilor minere, aflînd de cele petrecute, a sosit la Moreni.

Lucrătorii însă au refuzat să stea de vorbă cu d-sa, zicînd că nu vor vorbi de cît cu ministrul, s'au cu un delegat special.

D. N. Xenopol, Ministrul de industrie, va convoca curînd o adunare de proprietari de puţuri, spre a aviza la cererile lucrătorilor.

Misiunea d-lui Daneff

Sofia. — D. Daneff a plecat spre Petersburg.

*

„Mir“ declară cu privire la călătoria d-lui Danew, că dînsul n'are nici o misiune oficială în chestia romînă, o atare misiune o are numai ministrul Bulgariei d. Botcew.

Presa rusă şi diferendul romîno-bulgar

Petersburg.—Ziarul „Novoye Vremja“ revine azi asupra diferendului romîno-bulgar, şi profită de prilej pentru a sfătui Romînia a adera mai curînd la tripla înţelegere, de cît la tripla alianţă.

Modificarea legei burselor

Bucureşti. — Proiectul de lege cu prizire la reorganizarea burselor este terminat.

Apoi va fi aprobat de Consiliul de miniştri, — iar proectul va fi depus de d. N. Xenopol în primele zile ale săptămînei viitoare.

Moartea regelui Greciei

Salonic. — Crucişătorul german Goeben a primit ordin să stea aici pînă la transportarea rămăşiţelor pămînteşti ale regelui George şi a le excorta. Toţi ofiierii bulgari şi sîrbi de aci poartă doliu.

*

Londra. — Camera comunelor a hotărît să trimeată condoleanţe Regelui şi Reginei Greciei şi poporului grec.

Asasinul regelui Greciei

Constantinopol. — Ziarul „Ameroliptos“ afirmă, că asasinul regelui Greciei ar fi un bulgar, anume Macaroff.

Greva din Moreni

Ploeşti.—In urma întrunirei de azi, cei 2500 lucrători mineri din Moreni, au declarat greva.

Ei sunt paşnici şi cer numai măsuri, pentru asigurarea vieţei lor.

Constituirea comitetului Asociaţiunei presei

— Banchetul de Duminică —

Bucureşti.—Aseară s'a întrunit comitetul presei, pentru constituire.

Au fost aleşi.

D-nii Alex. Ciurcu, preşedinte; Costaforu şi Victor Ionescu, vice-preşedinţi; Scarlat Lahovari, casier şi C. Mille secretar.

*

La banchetul de Duminică, vor participa şi d-nii Take Ionescu, N. Xenopol, V. G. Morţun şi N. Fleva.

*

La adresa prin care i se face cunoscut că a fost numit membru de onoare, d. P. P. Carp, a trimes următorul răspuns:

„Primesc cu recunoştinţă demnitatea de membru de onoare al Asociaţiunei presei, şi vă rog să fiţi pe lîngă dînsul interpretul adîncilor mele mulţumiri“.

*

S'au primit adeziuni din partea d-lui Emil Costinescu şi N. Filipescu.

D. Filipescu s'a scuzat că nu poate participa la banchet.

INŞTIINŢARE

Aduc la cunoştinţa onor. clientelei mele, autorităţilor precum şi a publicului în general că cu data de azi 6 Martie 1913 am retras încasatorului meu Iancu L. Iancu, procura No. 618 din 10 Noembrie 1910, eliminîndu-l din serviciul meu în cît orice încasare, ce va face de azi înainte sus zisul în numele meu se va considera ca nule şi fără valoare.

Solomon Wachtel

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar; preparaţiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru cei din şcoalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi 10 lei lunar.*

V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINĂRI ŞI REVACCINARI

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golie) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

Teatrul Cinema-Modern

— PIAŢA UNIREI —

In fiecare zi 2 Reprezentaţii

de

Cinematograf şi Kinoplasticon

MATINEU la ora 5 p. m.

Seara la ora 9 1/4

PROGRAM NOU în fiecare Luni, Miercuri şi Vineri

Sîmbăta şi Duminica cîte 2 MATINEURI 2

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

De închiriat *Vila Radu din Techirghiol. Băile movilă pentru lunile Iunie şi August.*

A se adresa la proprietar în str. Elena Doamna No. 25.

Un apartament de 5 camere, din care una foarte spaţioasă De închiriat str. Cuza-Vodă 13. Se proferă un birou.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

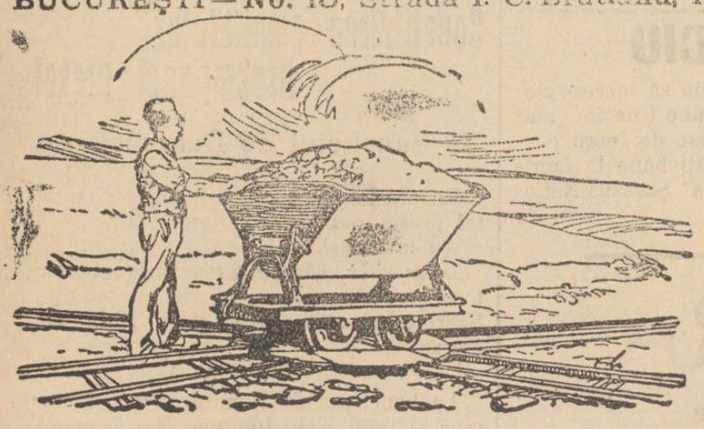

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de *Junghiu, Migrenele, Cefaleea, Sciatica, Afecţiunile reumatismale* [illegible] cari-C[illegible] [illegible] ale [illegible] [illegible]

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In [illegible] dimineaţă, [illegible] la [illegible], şi [illegible] la cina seara. [illegible] ameliorare, va lua 4 hapuri o seară [illegible] la cina, seara. Nu se [illegible] la [illegible]

A se cere [illegible] HAPURI MOUSSETTE de CLIN & Cie, la PARIS, [illegible] la toţi droghiştii şi Farmaciştii

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor şi:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Română
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, întrecînd cu totul esenţele

De vînzare la toate Droguriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprez. ptant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„ANCORA"

(A N K E R)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decrelul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţie asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
ei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453 500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca divide de
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:
Inatacabilitatea poliţiei.
Prelungirea automatică.
(Nesnulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

Pentru Nuci Romîneşti

caut REPRESENTANŢA unei firme de încredere şi de primul rang. — Clientela, engrosişti.

GEORG KOSSAK, Königsberg 1 Pr. (Deutschland)

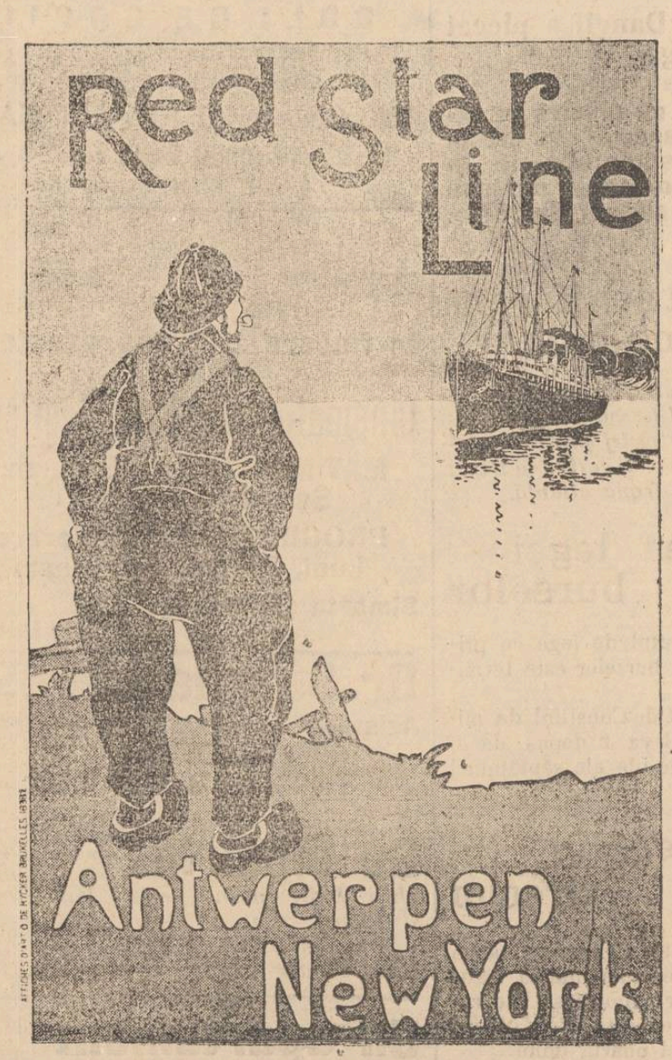

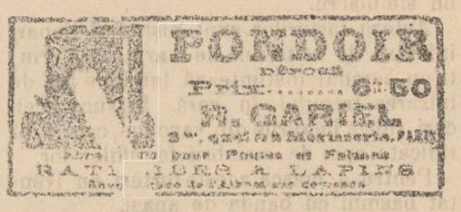

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie cu *preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la *dispoziţie.*

CAPSULELE

LUI

RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Mecicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nici una dată rigbieli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în fórte scurt témp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórta, pe invelisul de afara, *semnatura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Şi în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA SI
CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuintate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul X No. 1828 — Duminică 10 Mart 1913

Reforme în învăţămîntul secundar

Nimeni nu va putea nega marea însemnătate a învăţămîntului secundar. Nu cred a exagera cînd susţin că după felul cum va fi dînsul organizat aşa va fi şi societatea.

Învăţămîntul secundar primeşte, după legile noastre, pe tinerii de la vrista de 11 ani împliniţi, şi-i ţine normal până la 19 ani împliniţi. Aceasta însamnă că dînsul ţine pe tineri tocmai în epoca cînd se elaborează complexul acela de idei şi cunoştinţe, cari îi va da directiva în viaţă. Şi aceasta este epoca cea mai importantă a formării individului ca om, ca cetăţean, ca membru al societăţii.

De la felul cum se vor cristaliza în judecata lui deosebitele fenomene, va depinde ca dînsul să răspundă mai mult sau mai puţin bine acelor chemări.

De aceia nu trebue să surprindă pe nimeni faptul că acest învăţămînt este încă supus discuţiunilor. Astfel, observăm că de o bucată de vreme se aduc deosebite îndreptări părţilor de detaliu ale legii, care-l organizază. Şi negreşit procedarea aceasta nu poate fi luată în nume de rău, căci orice modificare e provocată de necesităţi izvorite din progresul constant al societăţii. Fie care modificare deci, este un pas înainte către mai bine.

Se înţelege însă că organizarea acestui învăţămînt comportă discuţiuni de ordin mai înalt şi mai general, decît acelea ce s'au putut face cu ocaziunea unor neînsemnate schimbări de text ale legii, text care ori nu era destul de lămurit, ori se dovedea a fi nepractice. Am discutat şi acum doi ani, tot în coloanele acestui ziar cîteva din chestiunile ce-mi propun a atinge de data aceasta, cu privire la învăţămîntul secundar.

Plecasem atunci de la observaţiunile, ce se făceau cu ocaziunea finitului anului scolar 1911, cînd foarte multe organe de publicitate se exprimau că învăţămîntul secundar, în organizarea lui de atunci, care de altfel a rămas neschimbată până astăzi, n'a dat încă roadele aşteptate, de şi trecuseră între 10—15 ani de la facerea legii care-l privea. Tot atunci învăţămîntul secundar din Franţa era supus unei critice acerbe, din partea multor spirite luminate, cu ocaziunea discuţiunei budgetului instrucţiunei în acea ţară. Unii, printre cari Academicianul Honoteux spusese chiar cuvintele de *criza învăţămîntului secundar.*

Astfel ne putem pune acum întrebarea dacă învăţămîntul acesta secundar îşi ajunge scopul, cînd ocupă pe tînăr până la vrista de 19 ani împliniţi, şi, după ce l'au isprăvit, dînsul este tot nepregătit pentru lupta ce are a purta în societate? In adevăr învăţămîntul secundar, cel puţin învăţămîntul general secundar prepară pe tineri pentru ca aceştia, în învăţămîntul superior, să se specializeze, devenind apţi a lua parte la lupta, de care vorbim. Şi de sigur întrebarea ce facem are rostul său, cu atît mai mult cu cît anii, cînd se obţine aceasta din urmă preparaţiune specială în învăţămîntul superior se înmulţesc. Astăzi toate facultăţile noastre au putinţa a prepara, pentru obţinerea titlului de doctor în ramura respectivă. Şi pe cîtă vreme nu exista acest drept, e de prevăzut că toţi vor năzui la dobîndirea lui, de şi mulţi chemaţi, dar puţini aleşi.

Această prelungire a învăţăturei însamnă că, după organizarea de astăzi un tînăr nu va putea fi bine pregătit pentru viaţă de cît la vrista de cel puţin 25 ani. Vor fi apoi studii şi împrejurări cînd se va ajunge şi la etatea de 26 ori 27 ani. Şi atunci, cu drept cuvînt, s'ar putea cineva întreba dacă nu e cam tîrziu?

Cînd e vorba de munca fizică legiuitorul se apropie mai mult de cerinţa societăţei, de cît în ce priveşte munca intelectuală. In adevăr, legile cari cîrmuesc acel fel de muncă recunosc adultului dreptul de a-şi angaja munca, după cum crede că e mai bine, pentru folosul său. Or, adultul începe a fi considerat ca atare de la etatea de 17 ani şi pînă la bătrîneţe, adică cam 65 ani.

Invăţămîntul nostru special, pînă astăzi cel puţin, dădea în parte satisfacţiune acestor nevoi ale societăţii. Societatea noastră are nevoe de braţe. Cu cît îi le vom da mai degrabă, cu atît va fi mai bine pentru ea.

Zic însă, că învăţămîntul nostru special, cum era organizat pînă acum, răspundea acestor nevoi. In adevăr, un tînăr, de exemplu, care absolvise cursurile unei şcoale superioare de comerţ, se consideră ca fiind complect format pentru această specialitate. De astăzi încolo aceasta nu va mai fi suficient. Absolventul Şcoalei Superioare de Comerţ, pentru a fi considerat ca destoinic în ale comerţului, va trebui să fie şi licenţiat ori Doctor în ştiinţele comerciale.

De aceia, vorbind asupra Academiei Comerciale, mă întrebam dacă absolvenţii şcoalelor superioare de comerţ, trebue să între în acea instituţiune *de plano* sau nu?

Şi ceea ce astăzi se întîmplă cu absolvenţii şcoalelor superioare de comerţ, mîne se va întîmpla cu cei de la Agricultură şi Industrie. Dacă stăm să judecăm bine, apoi aseminea creaţiuni superioare, n'ar putea conveni de cît celor cari pot să aştepte.

Or, din tot învăţămîntul nostru de pînă aztăzi, cei cari pot aştepta sunt cei ce urmează în învăţămîntul secundar general. Pentru aceştia, cari nu sunt grăbiţi a întra în lupta pentru traiu, ar trebui să rămînă rezervat şi învăţămîntul superior comercial, agricol ori industrial.

Cei pe cari necesităţile vieţii îi chiamă mai repede la muncă, ar trebui să primească pregătirea specială într'un termen mai scurt.

Invăţămîntul secundar, chemat a deprinde pe tineri mai mult cu metoda de a învăţa, de a alege, a-şi da samă de fapte şi împrejurări, este un învăţămînt care se prelungeşte, deci nu poate conveni de cît celor ce pot aştepta.

Dar chiar aşa fiind lucrurile, nu e a aştepta prea mult, dacă se cere a se aştepta pînă la vrista de 20 ani şi apoi, după această epocă a se continua, timp de cinci ori şase ani, studiile universitare?

Şi eu cred, că de s'ar întreba toţi acei pe cari problema aceasta a învăţămîntului în general şi acea a învăţămîntului secundar îi atinge mai de aproape, ori că se ocupă de dînsa, am căpăta răspunsuri, cari ne-ar edifica asupra ceia ce trebue să facem în viitor.

Socotesc că nu mic va fi numărul acelora cari vor răspunde ca aşa cum stau lucrurile astăzi, cu organizaţia învăţămîntului secundar ce o avem, timpul de învăţătură e prea lung.

O altă chestiune, care îşi poate foarte bine găsi locul aici, ar fi aceia dacă trifurcarea admisă de lege în cursul superior al liceelor, a dat pînă astă-zi satisfacţiune intenţiunilor legiuitorului, care a admis'o.

Zic de trifurcare, pe cînd în realitate măsura aceasta ar putea fi numită plurifurcare, pentru că tot pe bagajul de cunoştinţe comune obicinuite în cei patru ani inferiori de liceu, se grefează învăţămîntul comercial superior şi alte studii...

S'a făcut oare dovadă că pentru cultura generală a tinerilor sunt suficienţi patru ani de învăţătură inferioară în gimnazii şi licee? Căci nu trebue să uităm că potrivit legilor noastre, specializarea începe din clasa V-a de liceu. Chiar de s'ar zice că specializarea începută în acest an n'are caracterul unei specializări profesionale, totuşi la baza ei stau aptitudinile, pe care se presupune că tinerii le-au putut arata în cei 4 ani de învăţătură inferioară comună.

Ar fi interesantă o statistică, dacă s'ar putea face, pentru a se arata cîţi, în mod spontaneu şi au manifestat înclinarea pentru o subdiviziune sau alta a cursului superior liceeal, cîţi, după ce s'au înscris în una din acele subdiviziuni au putut merge bine înainte, cîţi au trecut de la una la alta, cîţi în fine au îmbrăţoşat cel puţin două diviziuni şi pe care?

V. I. Radu.

Reforme fiscale

Războiul balcanic şi incordarea generală care domneşte în întreaga Europă. au adus din nou la ordinea zilei chestiunile financiare. Nevoile băneşti obişnuite ale statelor şi mijloacele prin care ele şi le pot îndestula şi mai ales trebuinţele lor extraordinare, isvorîte din dorinţa fie-căruia de a fi mai puternic de cît alţii, fac obiectul discuţiunei generale.

După sforţarea neputincioasă de a împedeca războiul, conducătorii marilor state ale Europei şi-au înlărit convingerea că situaţia statelor ca şi a indivizilor este supusă veşnic schimbărilor şi că singurul drept pe care şi-l respectă este forţa brutală. De aceia ei se întrec în a cere credite enorme pentru întărirea armatelor.

Unii cum sunt germanii speriaţi că echilibrul militar s'ar fi deplasat în Europa şi în imposibilitate de a şi procura resurse pe căile normale, sunt dispuşi să treacă peste toate regulele în deobşte, admise în materie financiară şi să se întoarcă la fapte petrecute în vremea de demult. Pentru ca să întreacă pe rivali printr'un singur salt şi să-şi mărească, efectivul cu o sută de mii de oameni, ei vor să repete impunerile şi confiscările din timpul cruciadelor şi să iee spre folosul tuturor o parte din marile averi. Şi iată cum întregul sistem de impozite se pune astfel în discuţie.

In apus, de altfel, acei în stare să lumineze publicul asupra impozitelor şi în general asupra chestiunilor fiscale nu aşteaptă ocazii de acestea. In mod permanent se discută rezultatele sistemului de impunere în vigoare, avantagiile acelor sisteme şi temeinicia unor noui impozite. La noi din contra, chestiunile financiare n'au fost niciodată aprofundate şi presa a lasat pe contribuabil să se revolte la fiecare stabilire de noi impozite fără a căuta să-l facă să înţeleagă, să-l facă să-şi formeze o convingere, ca apoi să poată cere el singur îndreptarea. Noi ne mulţumim în fiecare an să constatăm creşterea noilor bugete, ne mulţumim să plătim în nedumerire o serie de impozite la care din cînd în cînd se adaugă altele şi perdem cele mai bune ocazii de a ne lămuri şi a lămuri şi pe alţii în chestiuni de un interes atît de însemnat. Niciodată de pildă nu s'a discutat amănunţit starea împrumuturilor statului, modul de întrebuinţare a excedentelor budgetare şi alte asemenea chestiuni importante. Şi singura dată cînd un ministru, d. Costinescu, a prezentat un proect de lege menit să schimbe întregul sistem de impunere, cu toţii s'au mulţumit să'l califice de „interesant" şi mulţi nu ştiu nici pînă astăzi că era vorba de un impozit direct unic, care să înlocuiască toate impozitele directe în fiinţă, un impozit progresiv asupra venitului global al fiecărui contribuabil,—reformă însemnată, înscrisă astăzi în programul partidului liberal.

Tăcerea aceasta e caracteristică pentru indiferenţa noastră faţă de reformele fiscale şi tot atît de caracteristică este desigur şi opunerea celor care neînţelegînd nedreptatea legei licenţei, au fost acum în urmă împotriva suprimărei ei.

De aceea o discuţiune largă a tuturor chestiunilor financiare se impune, din ea nu poate rezulta decît lumină şi de lumină să nu fugim niciodată.

Vic.

NOTA ZILEI

Cetim arareori foile romîne din Cernăuţi, inaccesibile pentru noi prin stilul lor ciudat şi prin polemicele cam deşanţate.

Dar prin mărimea slovelor şi sublinierilor ne-a ademenit primul articol din „Foaia Poporului", de la 16 Martie, în care cetim:

„...Partidul popilor şi al Jidanilor îşi dă silinţa cea mai mare mai bine de un an de zile să nimicească singura gazetă ţărănească, care este „Foaia Poporului". Văzînd însă că toată truda lor e zădarnică şi că ţăranii nu se lasă nici în ruptul capului de „Foaia Poporului..."

Partidul şi truda „lor" e un dezacord tot aşa de mare ca şi acel dintre „Foia Poporului" şi „Viaţa Nouă". Dar nu pricepem un lucru. Cum poate fi aceasta din urmă a popilor şi a jidanilor în acelaşi timp? Să fie oare, la Cernăuţi, timpurile lui Mesia?

Gramatica însă e cu totul torturată în „Foaia Poporului", căci găsim în acelaş articol polemic: „acei ce vor primi Viaţa Nouă"—„crezîndu-i prea proşti", „sprijiniţ-o" şi altele.

Nu ştim cum o fi... lătrînd „căţeluşa popească „Viaţa Nouă" hrănită cu bani jidoveşti, dar „Foaia" n'o putem admira „nici în ruptul capului", cu un asemenea stil.

După izbîndă

Ziarele vieneze, recunoscute de altfel ca drept precumpănitoare în ceea ce priveşte chipul de a judeca politica generală, au prevăzut şi însemnat, încă de mult, care va fi sfîrşitul războiului balcanic. Piraterie în afară de graniţele aliaţilor, pentru ca apoi să urmeze păruiala între ei.

Mincluna care iau porait la lupta s'a răsuflat de mult,—adevăratul scop al războiului se învederează acum, cînd forţele au slăbit, cînd tunul hodorogit nu mai bubuie, cînd soldaţii istoviţi nu mai pot lupta.

In afară de atacurile neînsemnate, desfăşurate şi acele doar pentru ca să nu să zică că aliaţii dau înapoi, telegramele nu vestesc aproape nimica altceva de cît cele mai odioase atentate, care vor spulbera, de bună samă, şi iluzia unei simpatii, de care se vor fi bucurat aliaţii balcanici în cercul politicei europene.

După încălcările de cel mai elementar drept al gînţilor,—după masacrele reprobabile împotriva celor ce nu se puteau apara, şi la drept vorbind, nu ar fi avut contra cui se apara, nefiind în joc nici un interes direct al lor,—zic macedo-romînii,—după jefuirea şi trecerea prin foc şi sabie a unei bune părţi de albanezi, după uciderea în chip mişelesc a unui rege dintre însăşi aliaţii în chestie,—şi istoria va limpezi mişelia faptului acestuia, în senzul învederării unei politice salbatice a însuşi unora dintre aliaţi, — vine, ca o încununare a ticăloasei porniri usurpătoare de drepturi, siluirea conştiinţei religioase.

In adevăr telegramele ne vestesc că „vitejia muntenegreană" s'a transformat într'o maică cucernică, într'un fel de aghiazmă ortodoxă,—soldaţii regelui Nichita, şi sfetnicii tronului din Cetinge, cerînd nici mai mult nici mai puţin de cît trecerea albanezilor catolici şi mahomedani la... ortodoxie.

De unde au plecat şi unde au ajuns? —Şi e drept, cînd pleci la drum fără nici o ţintă, de cît doar pentru a pleca, vei merge pe ori ce drum ţi se va deschide în cale, indiferent ce vei face într'acolo şi unde vei ajunge.

Cuceririle s'au terminat,—„patriele" aliaţilor sunt mari şi puternice, — doar nu se întind ele peste toată peninsula balcanică?,—la sud de Dunăre se resfirează glorios neamul slav,—trebuia, deci, musai, şi uniformitatea religioasă!

Cît ridicol revoltător!

A impune cu sila credinţi religioase,— a silui, în veacul acesta de libertate, mii de oameni, să-şi lepede dogmele lor, pentru ca, împotrivindu-se, să ai motivul de a spîrcui atîţi nevinovaţi,—a vărsa sînge, doar pentru ca să te găseşti în treburi războinice,—iată ceia ce Europa pare a nu vedea şi înţelege.

Pare a se burzului iarăşi această înţeleaptă Europă, cu privire la cererile noastre romîneşti, drepte şi paşnice, şi închide ochii dincolo, unde ar trebui să-i deschidă mari, şi, întinzînd mîna ei puternică în apararea celor împilaţi, să glăsuiască un hotărîtor: opriţi-vă!

Va face-o? Cine ştie! Pînă atunci, pe lîngă sîngele eroicilor şi nenorociţilor musulmani curs cu atîta dărnicie şi abnegaţie, în apararea împotriva sălbăticiilor creştinilor aliaţi, — curge sîngele creştinesc, sîngele acela în numele căruia s'a pornit „răsboiul sfînt" al „Ţarului de la Tîrnova" — şi care însamnă cea mai odioasă crimă făptuită în desfăşurarea apropierei balcanice.

ECOURI

Calendarul cauzelor morţii. — Un doctor american, d-rul Arbuthnoh, din New-York, a dat la iveală o statistică curioasă, care priveşte epoca apariţiei bolilor, potrivit cu diferitele luni ale anului.

Ast-fel a putut alcătui următorul tablou:

Ianuarie: cîte puţin din toate bolile.

Februarie: scarlatină, bronşită, difterie, pojar.

Martie: pojar, influenţă, tuberculoză pulmonară, bronşită, pulmonie, sinucideri.

Aprilie: pojar, scarlatină, alte faze de tuberculoză.

Mai: pojar, scarlatină, tusă măgărească sinucideri.

Iunie: pojar, tusă măgărească, sinucideri.

Iulie: Friguri malare, diareie, moarte violentă, sinucideri.

August: tifos, tusă măgărească, menigită, diaree şi enterită, moarte violentă.

Septembrie: tifos, friguri malare, menigită şi diaree.

Octombrie: tifos, friguri malarie, anghină difterică.

Noembrie: tifos, friguri malare, anghină difterică şi crup, bronşită şi afecţiuni pulmonare.

Decembrie: anghină difterică, influenţă bronşită, morţi violente.

*

In cea mai recentă a sa comunicare făcută la Academia de medicină din Paris profesorul Mecînicof se arată optimist, în ce priveşte tuberculoza. Savantul a aratat că, deşi nu s'a ajuns la vindecarea boalei, dar în definitiv toate metodele indicate de diverşi învăţaţi au dat oare care avantagii şi au avut baze ştiinţifice serioase.

Mecinicof crede că în multe centre, germane mai ales, oftiga e în scădere. Ştiinţa va sfîrşi prin a o izgoni şi a o birui.

OAMENI ŞI LUCRURI

In ajunul Războiului

Ar fi trebuit să începem citaţiile din Alexandri nu cu cele reproduse în ultimele două zile, ci cu pasagii din scrisoarea trimisă lui Grenier, de la Mirceşti, în 16 Mai 1877:

„...cînd eşti în Romînia, adică un pitic ghemuit între trei coloşi, ce poţi face ca să-ţi aperi existenţa şi naţionalitatea? Coloşilor li se năzare să-şi măsoare puterile la fie-ce 15—20 de ani; se îngrijesc ele de nenorocitul pitic ce le stă în drum? Fireşte, nu: trec, îl zdrobesc şi cînd pugilatul s'a sfîrşit, se reîntoc acasă lăsîndu-i să se vaete cu labele în vînt. Atunci vin cumetrele diplomaţiei, ca să-l îngrijească şi să-l acopere cu bandaje ce se schimbă în adevărate lanţuri. Nenorocitul se vaită mai mult ca ori-cînd şi Europa îşi zice: dar ce vrea mucosul acela, ce sbiară? nu e niciodată multumit? Ai de gînd să taci, broscoiule?

E aceea ce ni s'a întîmplat nouă Romînilor, cărora diplomaţia n'a vrut ori n'a îndrăznit să ne creeze o poziţie bine definită. Ce se întîmplă? Indurăm regulat contra-loviturile tuturor prostiilor Sublimei Porţi şi tuturor întreprinderilor Rusiei. Vizirul nu şi-a făcut cheful, şi-a fumat prost ciubucul, răspunde obraznic vre-unor propuneri din Petersburg... Războiu... Prutul e trecut.

...Romînia poate fi fără frică de pedeapsă, călcată în picioarele cailor căzăceşti şi într'o bună zi se vede năpădită de hordii înregimentate ce merg, zice-se, să dezrobească pe creştinii din Orient. E o cruciadă în favoarea bulgarilor, prea bine; dar e o striveală pentru noi; 300,000 de ruşi intră cîntînd arii asiatice şi iau poziţie de-alungul Dunării. Ca să-i pedepsească, Turcii ne bombardează oraşele riverane nenorociţii locuitori fug înlăuntrul ţării şi se întrebă cu sufletul curat de nu i-a ajuns sfîrşitul lumii... Nu; e consecinţa trăncănelii diplomatice de acum 20 de ani.

Ce e de făcut?... Ei bine, în loc de a fi în mod pasiv şi prosteşte striviţi între ciocan şi nicovală, să ne ridicăm în vîrful picioarelor... Să ne întindem braţele înţepenite de veacuri şi să dăm dovadă de vitalitate celor ce ne ieau drept copii, Să strigăm tare în urechile Ruşilor şi Turcilor: „Trăiască independenţa Romîniei! şi să intrăm cu bărbăţie în viitoare. Vom eşi zdrobiţi, poate, dar oţeliţi *prin foc.* Destule umiliri, destule mizerii. Sau stăpîni la noi, sau fără noi!..."

Nu reiesă clar *cu cine* doria poetul să mergem şi în potriva cui? Dar e limpede lucru, că Alexandri, în Maiu 1877, nu presimţia încă evenimentele ce vor urma şi pe care le va cînta cu atîta entuziasm.

Rodion.

Spre cetatea Neamţului

II

O urmă de 7 scări de piatră ne duce sus printr'un gang îngust; în partea dreaptă un turn în decădere, tradiţia zice că acolo a fost paraclisul, iar drept tavan deasupra noastră se întinde bolta cerească de un limpede senin.

Ne suim pe zidul dela mează zi; groaza ne cuprinde uitîndu-ne jos în vale, înălţimea e mare, pe aici ori ce atac era imposibil. Mă uit în zarea depărtată; ca nişte fire argintii sclipeşte şerpuirea apelor în bataia razelor solare, în dreapta se întinde mănăstirea Neamţului şi Varatic, iar în faţă cu drag ochiul se opreşte pe un şir de dealuri verzi pe care cerul pare-că se odihneşte; într'a colo gîndul meu îşi ia zborul.

Privesc şi-mi rotesc privirea în toate părţile şi nu mă pot hotări a părăsi acest sfînt şi scump lăcaş, pe cînd în minte rechem acele timpuri de glorie şi măre-

Ultime Informaţii

Domnul Ştefan Negrutzzi, prefectul judeţului, a fost decorat de cătră M. S. Ţarul Rusiei cu ordinul Sf-ta Anna classa întâea.

In şedinţa de eri a Camerei, de deputat N. Canandu a întrebat pe d. ministru al justiţiei, de ce nu se grăbesc lucrările palatului de justiţie din Iaşi, — lucrări începute de 5 ani de zile.

D. Mihail Cantacuzino a răspuns că întîrzierea terminărei este datorită numai împrejurărilor externe.

Dar lucrările vor continua cît mai curînd posibil.

Iaşanii vor lua act cu satisfacţie de această făgăduinţă.

Comisiunea examinatoare pentru catedra de artă decorativă a înaintat raportul pentru numirea d-lui V. Costin. Se crede că astăzi numirea va fi semnată la Minister.

Comitetul de conducere al ziarului „Cuvîntul" a început a se trunchia. De-abia apărut, neînţălegerile, care erau de prevăzut, s'au şi iscat între întemeietorii lui şi motivele sunt lesne de înţăles. Intr'o convorbire, avută cu unul din membrii comitetului, acesta ne spunea:

— Noi n'am înţăles ca, făcînd să apară „Cuvîntul", să ducem vre-o campanie în contra întregului partid conservator, cum vrea s'o facă, şi au început-o chiar, unii dintre noi. Prin „Cuvîntul" nu doream de cît limpezirea unei situaţii de duplicitate, în care se găseşte partidul. Noi vroiam întregirea,—nu să facem desidenţă în partid. De aceia situaţia actuală şi calea pe care a apucat-o „Cuvîntul", ne stingheresc credinţele şi nădejdile cu care îmbrăţişasem apariţia acestui ziar, şi în condiţiile aceste sunt mulţi dintre noi, care mai curînd, sau mai tîrziu, nu vor şovăi să se retragă din comitetul de redacţie al „Cuvîntului".

. . . . . .

Asupra altor lămuriri date de interlocutorul nostru, tăcem, de oare-ce ne-a fost cerut-o deocamdată. Putem însă da ca sigură, azi retragerea d-lor avocaţi Petru Pogonat şi Petru Bogdan şi a d-lui G. Leatris.

D. Al. A. Bădăreu Ministrul Lucrărilor Publice va sosi mîne în localitate.

Intre orele 5 şi 7 seara va acorda audienţe la clubul Conservator Democrat.

D. ministru C. Disescu, primind eri delegaţiunea societăţii scriitorilor în frunte cu d. Mihail Dragomirescu, a făgăduit că noul regulament al teatrelor poate fi modificat în punctele cari creează o inferioritate literară celorlalte teatre.

„Opinia" a fost primul ziar iaşan care a atras luarea amînte asupra acestei nedreptăţi, în ce priveşte traducerile alegerea şi proprietatea pieselor. Credem că d. Al Davila, un prieten al Iaşilor, va conveni cu plăcere că eroarea trebuie îndreptată.

Prin adresa No. 16734 din 7 Martie ministerul cultelor înştiinţează direcţiunile scolilor secundare particulare că elevii cari urmează a fi prezentaţi la examene în faţa comisiunilor publice vor fi examinaţi, ocazional, de d-nii inspectori şcolari cari vor vizita instituţiile respective.

Elevii trebuie să fie totdeauna pregătiţi şi pentru lucrări în scris ce se vor executa tot sub privigherea inspectorilor şi cari lucrări vor fi cetite de cătră d-nii inspectori.

Notele, fie în oral, fie în scris, obţinute de elevii examenaţi vor trebui trecute în matricola şcoalei şi comisiunile de examen vor avea să ţină samă de ele la clasificarea elevilor şi promovarea lor.

Elevii de curs secundar pregătiţi în familii — şi nu în institute şcolare — vor fi supuşi unui regim nou la examen şi anume: în afară de examenul făcut înaintea comisiunii, vor avea de făcut sub supraveghiarea unui domn inspector sau delegat ministerial patru extemporale de control din patru obiecte alese de d. inspector.

Pentru promovarea elevului se vor ţinea în samă şi notele obţinute la aceste extemporale.

Intre noile proecte de înpămîntenire la Cameră, este şi al d-lui Alex. Craft din Iaşi. La Senat s'a votat indigenatul d-lui Ion M. Verona din Cotnari (Iaşi).

Astăzi s'a oficiat cu deosebită pompă hramul bisericei 40 de mucenici, de către protoereul oraşului părintele Ţincoca, asistat de parohul bisericei părintele Agape şi de un sobor de preoţi.

Astăzi la orele 5 se vor întruni membrii consiliului sanitar al oraşului, sub prezidenţia d-lui dr. Flor, medicul şef.

La institutul antirabic din localitate sunt în prezent în cură peste 40 de persoane, muşcate de cîni turbaţi. Peste 30 sînt venite din alte tîrguri, mai ales din Neamţ şi Bîrlad.

Aprozii curţei de apel din Iaşi au adresat o petiţiune d-lui ministru al justiţiei, cerînd sporirea lefei.

D. profesor A. D. Atanasiu inspectorul de desemn şi caligrafie, a inspectat în ziua de 6 Martie, şcoala secundară particulară de fete din Piatra-N., sub direcţia d-nelor Focşa şi Popovici, asistînd la cursul de caligrafie şi desemn ţinut de d-ra Lucia Cugler. A doua zi a inspectat şcoala profesională de fete tot din Piatra, sub direcţiunea excelentei directoare, d-na Cuza, asistînd la cursul de desemn, ţinut de d-na Alexandrina Petrescu; de aici a făcut a treia inspecţie la şcoala normală.

In ziua de 8 c. a inspectat gimnaziul „Kogălniceanu" din Vaslui, asistînd la cursul d-lui Penel de desemn cu cl. IV şi la caligrafie cu cl. I; felicitînd pe d. Penel de străduinţa ce şi-o dă cu elevii, va face raportul cuvenit pentru definitivatul d-sale.

Azi 9 Martie inspectează gimnaziul „Atanasie Panu" din Huşi spre a da definitivatul d-lui D. Simionescu, maestru de desemn la acest gimnaziu.

In obişnuita întrunire săptămînală a clubului social-democrat local d M. S. Bujor avocat va face un istoric al evenimentelor din Martie 1907.

Duminecă, 10 Martie, se joacă în matineu admirabila piesă „Stîngerea", un mare succes al stagiunilor trecute şi reluată acum în beneficiul artistului Profir. Piesa lui Beyerlein e tradusă de d. Jacques Lewin.

Mai mulţi indivizi s'au introdus astă noapte în casele din via d-lui Inginer Bejan din Galata, furînd mai multe obiecte de valoare şi suma de 300 lei.

Jăndărmăria rurală a început cercetări pentru prinderea autorilor acestei spargeri.

La 24 Martie, orele 10 dimineaţă, va avea loc în cancelaria facultăţei de drept procesul învăţătorului C. Maxim, dela şcoala din comuna Flămînzi, (Botoşani) trimis în judecată de către Ministerul de instrucţie.

Comisiunea de judecată se compune din d-nii Constantin N. Buzdugan şi Em. Cernătescu, membrii a curţei de apel din Iaşi, dr. Mihail Manicatide şi G. Demetriad profesori universitari.

Au sosit diplomele de licenţă ale ale d-lor Nubert I. Gregore, Caranda Ioan, filosofia modernă, Smîdu G. L. Virgilia, Ştefănescu V. Maria, Maria Vlad, Alexandrescu Constantin, Cupfer Aurelius, Berbecu, Alexandrescu, Păun Maria Adriana.

Şcoala de menaj „Principesa Maria" a trimis Prefecturei de judeţ suma de 60 lei pentru fondul flotei naţionale.

Din aceşti bani, 20 lei au fost daţi pentru mărţişoarele flotei, iar restul represintă salarul pe o zi al corpului didactic de la această şcoală.

Un număr de 80 locuitori din Com. Cîrniceni, Blindeşti, Ţiganaşi şi Probota, au intervenit la prefectura de judeţ cerînd să li se distribue porumb pentru sămănat.

Un incendiu a distrus astănoapte casa locuitorului Obreanu Don din Com. Găvăneşti.

Pagubele se urcă la suma de 800 lei.

Locuitorul Dumitru Bosinceanu din com. Gropniţa a dispărut de la domiciliu de vre-o opt zile.

Nişte trecători au găsit eri cadavrul acestuia într'un şanţ de pe marginea şoselei Cucuteni—Podul Iloaei.

Fiind bănueli că la mijloc ar fi o crimă, s'a dispus autopsia cadavrului.

Din ancheta ce am făcut relativ la ştirile tendenţioase date de unele ziare cu privire la pretinsele agitaţii ale meseriaşilor, aflăm că totul se reduce la un memoriu paşnic pe care societatea „Vulturul" de sub preşedenţia d-lui Atanasiu inspectorul desemnului, l'a înaintat d-lui Ministru al Indrustriei în chestiunea modificărei legei asigurărilor.

Au această ocaziune aflăm că societatea „Uniunea meseriaşilor iaşani pregăteşte d-lui Xenopol o manifestare de simpatie pentru proectul de modificare depus.

Astă noapte, la proprietatea d-nei Ema Cornea, din strada Lăpuşneanu no. 11, a căzut un zid în lungime de opt metri, dărîmînd un cerdac şi sfărîmînd ferestrele de la atenansele vecine.

Nu s'a întîmplat nici un accident.

Impegaţii de mişcare C. Gheorghiu şi I. Corciovescu dela centrala de inspecţiune din localitate au fost detaşaţi la Marele Stat Major al Armatei.

Ni se atrage atenţia asupra unui domn comptabil din gara Iaşi, Ruzişca, amator de giumbuşuri. D-sa ar fi ordonanţat sume în mod greşit pentru a şicana pe unii funcţionari. Sperăm că d. comptabil va proceda mai cu socoteală, pentru a nu fi tras la socoteală.

Duminică 10 Martie a. c. la ora 10 şi jum. studenţii facultăţii de litere se vor întruni în sala seminarului respectiv, pentru a pune bazele „Societăţii studenţilor în litere".

Mîne în localul societăţii „Frăţia" va avea loc o întrunire a meseriaşilor iaşani, în vederea modificării legei meseriilor.

In astă-seară va avea loc la casa romînească, din strada Bărboi, o şezătoare populară, cu recitări, muzică şi o conferinţă instructivă, pe care o va dezvolta studentul în medicină d. Popa.

In seara de Mercuri, 13 Martie, studenţii dau o serată intimă, la centrul.

Judiciare.—Vînzarea mărfurilor firmei falite Michel Herşcovici, din strada Cismăriei se va face în ziua de 14 Martie, ora 2 p. m.

— Curtea a respins apelul în procesul de divors dintre I. V. Pricop cu Elena I. Pricop.

— Deasemenea în procesul dintre E. Stoicescu cu Anton Stoicescu, precum şi între Smaranda Popovici cu O. Popovici.

— In litigiul de divors dintre maiorul N. Alevra cu d-na Elena Alevra, au fost admise ambele acţiuni, dispunîndu-se ca copilele Dana şi Draga, fruct al căsătoriei, să se interneze într'un pension pînă la majorat.

— In procesul dintre preotul Simionescu, Ion Atanasiu şi Mihai Simionescu, cu direcţia C. F. R. pentru expropiere, s'a admis apelul celor dintăi, fiind obligată Direcţia, a plăti de fie care metru patrat cîte un spor de 25 b.

— Sentinţa identică a fost dată şi în procesul de expropriere dintre direcţia C. F. R. cu preotul Teodor Marian.

— Procesul pentru pămînt dintre Gh. Sion cu epitropia bisericei din Brăeşti, a fost amînat pentru ziua de 20 Mai, pentru depunere de acte.

— Judecarea procesului dintre Mihai Pienievici cu Alfred Manu, pentru daune, a fost amînată pentru ziua de 13 Mai.

— A fost respins apelul în procesul de daune dintre Maria Veris cu societatea anonimă pentru exploatarea de păduri din comuna Doftana (jud. Bacău).

— In procesul pentru calomnie, intentat lui Pavel Spiridon, curtea a respins apelul inculpatului, condamnîndu-l şi la 20 lei despăgubiri părţii civile.

— A fost redusă la 8 luni închisoare, pedeapsa lui Şt. a Săvoaiei, pentru lovituri cauzătoare de moarte.

— Ieri, cu ocazia pronunţării sentinţei în procesul de împărţeală dintre Emil Zarifopol, şi alţii, cu d-na Zarifopol, ivindu-se paritate de păreri, curtea a amînat cercetarea procesului pentru un alt termen, cînd curtea va fi în completul ei.

— In procesul pentru proprire dintre Smaranda Apostoleanu cu El. Georgeacopol, curtea a respins apelul celei dintăi şi a confirmat sentinţa civilă a Trib. din Bacău.

— La administraţia financiară s'a respins astă-zi apelul recursului pentru impunerea imobilului nou, din strada Sărăriei 140, proprietatea d-lui M. Steinberg. Fiscul impusese imobilul, considerîndu-l ca restaurat şi nu ca imobil nou.

O interesantă desfăşurare se reprezintă astă seară Sîmbătă, în noul program cinematografic Pathé-Frères din sala teatrului Circ Sidoli:

„Salvaţi de furia valurilor", desfăşurare plină de cele mai emoţionante scene. Farmecul oceanului şi cele mai alese regiuni, în care se desfăşoară această reuşită piesă, dau o splendoare fără seamăn acestei desfăşurări, una din cele mai reuşite din seria artistică Pathé-Freres.

Iată în parte restul acestui grandios şi excepţional program:

Cel mai nou număr din Eclair-Journal.

Bosforul, scene şi vederi de călătorie în ţara semilunei.

Tîndală amorezat de o artistă, scene foarte humoristice.

Noul program viitor se reprezintă: mîne Duminică 10 Martie.

La al doilea matineu de Duminică 10 Martie (5 ore jum.) se va intercala în program: „Misterul casei albastre", mare roman contimporan în 2 acte.

Se atrage atenţia că primul matineu de mîne Duminică începe fix la ora 3; al doilea matineu fix la ora 5 jum.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 9 Martie

Un succes diplomatic al guvernului romîn

România prohibeşte intrarea mărfurilor bulgare

Jurămîntul Regelui Constantin al Greciei

Athena.—101 lovituri de tun au anunţat plecarea de la Palat a cortegiului regal; mulţimea striga cu entuziasm să trăiască; muzicele militare au întonat imnul naţional. La orele 10·30 regele Constantin şi Regina însoţiţi de diadocul George şi de principele Alexandru şi-au făcut intrarea în Cameră. Deputaţii s'au sculat în picioare, Regele era în uniformă de generalism, iar Regina în mare doliu purtînd marele cordon al ordinului Salvatorul în loja regală; erau de faţă fiica Regelui, Elena şi principesa Maria. Mitropolitul a făcut o rugăciune şi a citit jurămîntul pe care Regele l-a repetat cu glas tare, pe urmă a semnat jurămîntul, iar miniştrii şi mitropolitul au contrasemnat. Deputaţii prezenţi au aclamat cu entuziasm. La eşire o mulţime imensă a făcut ovaţiuni pînă la Palat.

In jurul morţei regelui George

Athena.—La întoarcerea la Palat Suveranii au primit consiliul de miniştri, cari le-a prezentat felicitări pentru suirea pe tron. D. Venizelos a prezentat Regelui demisiunea guvernului, pe care Regele nu a primit'o. Regele, Diadocul, princesa Maria, prinţii Cristofor şi Alexandru vor pleca astă-seară la Salonic, însoţiţi de d. Venizelos. Vor sosi acolo azi după prînz, iar Duminica se vor întoarce la Athena. Ziua înmormîntărei nu a fost fixată definitiv. Corpul regelui mort va fi transferat la Athena Joi, pe un vas de rezboiu grec, din escadră. Vasele de rezboiu streine, cari se află la Salonic vor face un cortegiu de onoare, pînă la Pireu. Informaţiunile neconfirmate încă spun că regii aliaţi vor asista la înmormîntare.

*

Constantinopol.—Sinodul patriarhatului ecumenic a adresat condoleanţe Reginei Olga, regelui Constantin şi guvernului elenic.

Ziarul „Tanin" află că un sindicat anglo-american a cerut concesiunea regiei.

Situaţia la Adrianopol

Sofia. — Ziua de eri a trecut în genere liniştită; pe tot frontul de la Ceatalgea, încercările făcute de turci, ici, şi colo, au fost paralizate de la început cu pierderi mari. La Galiopli şi la Adrianole domneşte liniştea.

*

Sofia. — Svonuri necontrolate s'au răspîndit azi, că ar fi iminentă capitularea Adrianopolului.

Situaţia Resbelului Balcanic

Constantinopole. — Buletinul oficial al răsboiului. — La Adrianopole, pe ziua de eri, artileria noastră a întreţinut focul contra inamicului pe frontul de vest şi sud. La Bulair artileria noastră a deschis focul contra coloanei inamicului a cărui aripă stîngă era ocupată cu lucrări de fortificaţiune pe înălţimele de la examilo inimicul a părăsit întăriturile şi s'a retras.

PACEA

Sofia. — Reprezentanţii marilor puteri s'au întrunit azi la ministerul Germaniei, decan al corpului diplomatic, pentru a lua înţelegere asupra remiterii nouei baze a păcii, însă nu s'a luat nici o hotărîre cu privire la termenul remiterei.

Greva muncitorilor de la Moreni

Bucureşti. — O delegaţiune a lucrătorilor de la Moreni a sosit astăzi în Capitală. Fiind primită de către d-nul Nicu Xenopol Ministru industriei şi comerţului a expus doleanţele muncitorilor dela Moreni şi condiţiunile cu care ar consimţi să înceteze greva.

Consiliu de Miniştri

Bucureşti.—Astăzi la ora cinci are loc la ministerul de interne un consiliu de miniştri sub preşidenţia d-lui T. Maiorescu.

JUDECAREA ASASINULUI SCHINAS

Salonic. — Schinas a fost transferat la tribunalul militar, din cauza stării de asediu.

Prohibirea Mărfurilor Bulgare

Bucureşti.— Direcţiunea Generală a Serviciului Sanitar a dispus prohibirea tuturor alimentelor şi a mărfurilor provenite din Bulgaria, din cauza epidemiilor ce bîntue.

Efigia noilor monede

Bucureşti.—M. S. Regele a binevoit să încredinţeze unui gravor cea mai recentă fotografie a Sa pentru a se putea executa cît mai exact noua efigie care va înpodobi noile monede de argint.

Convenţiunea Militară Ruso-Bulgară

Bucureşti.— Se zvoneşte că la Petersburg se tratează acum încheerea unei convenţiuni militare între Rusia şi Bulgaria.

Budgetele la consiliul de miniştri

Bucureşti.—Aseară s'a ţinut un consiliu de miniştri sub preşidenţia d-lui Maiorescu.

Aproape toată şedinţa a fost ocupată de discuţiunile asupra budgetului.

După explicaţiunile date de d. Al. Badareu s'a admis ca budgetul ministerului de lucrări publice să fie întocmit pentru suma de 12 milioane lei.

Sporirea cu un milion a budgetului se poate face uşor în urma reducerei biletelor de liber parcurs, care pe ziua de 1 Aprilie 1913 vor fi suprimate cu totul.

Consiliul a mai admis un spor de 12 milioane pentru budgetele ministerelor de finanţe, domenii şi industrie şi comerţ la un loc.

Austro-ungaria şi Muntenegrul cu privire la Scutari

Viena.—Ziarele de seară află în mod unanim că răspunsul guvernului muntenegrean la reprezentaţiunile făcute de Austro-ungaria este socotit ca neîndestulător. Ziarele adaogă, că este de prevăzut că Austro-ungaria va adresa Muntenegrului o notă, ficsînd un termen.

Reforma militară în Franţa

Paris.—Comisiunea pentru armată a desemnat ca raportor al ei pentru serviciul de 3 ani, pe d. Pate care este favorabil. Comisiunea armatei a respins cu 17 v. contra 4, contra proectul socialist, organizînd miliţiile naţionale şi a respins contra proectul d-lui Messini, care institue serviciul de 27 luni.

Un mare succes diplomatic al guvernului romîn

Bucureşti.—D. Maiorescu, preşedintele consiliului de miniştri a comunicat ziariştilor că d. Mişu a fost admis la congresul ambasadorilor din Londra.

Acest fapt este viu comentat în Capitală şi este considerat ca un mare succes pentru guvernul nostru.

DE ARENDAT pe timp de un an, două vii ale defunctului D. Bahrim situate la Bucium (Socola).

A se adresa d-lui N. Grossu str. Scăricică 4 Iaşi, sau d-nei Ecat. Cerchez Tîrgu-Neamţ.

Aceste vii sunt şi de vînzare.

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

Alfons Herovanu

AVOCAT

S'a mutat strada Albă 17

Orele de consultaţii aceleaşi

BANI

Imprumută privatier la persoane solvabile.

Dobînda 5 %, *plătind în rate în curs de 5 ani.*

SCHAPIRA E.

Postlag Berlin 47.

ANUNCIU

De Inchiriat *şi de* **vînzare** *de la 1 Aprilie 1913 casele din Str. Buzdugan No. 1. Proprietatea Stef. Teodor.*

Doritorii a se adresa d-lui A. Tomescu Str. Mitropoliei 6.

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Représentant: Sam. Löbl, Bucaresti.

ţie străbună. Cine poate spune şi descrie ce inima simţeşte în asemenea clipe şi care penel să zugrăvească tabloul stărei sufleteşti! Nu numai *grandoarea* şi puterea te nimeşte şi te subjugă, dar şi ruina şi decadenţa a unei glorii trecute.

O linişte solemnă domneşte deasupra locului peste care îngerul păcei îşi întinde aripele sale ocrotitoare. Adierea lină a unui vînt din spre pădure parcă ar vrea să ne desmerde pe cînd fluerul unui ciobănaş care păzeşte jos nişte oi, ne robeşte cu cîntecul duios al unei doine.

Ascultam cu sfinţenie, ne vrăjeşte şi sub farmecul acelor melodii trăiam o viaţă petrecută.

Ascultă! Ce sgomot se aude de se cutremură pămîntul iar codrul jalnic îşi frînge copacii săi seculari? Văzduhul răsună de zîngănit de arme, valea clocoteşte, murmurul apei s'a prefăcut în torent, iar luna faţa îşi ascunde după un nor întunecat. Ţara suspină şi se cutremură de năprasnica vijelie ce asupra ei se abate, hordele păgîne, nenumărate şi doritoare de sînge năvăleşc şi trec totul sub foc şi sabie; neînvinsul Ştefan ca un leu cu voinicii săi ţinuse piept contra valului cotropitor, dar în cele din urmă trebue să se retragă, numărul cel mare înăduşi vitejia.

Rănit şi înconjurat de o mînă de viteji caută adăpost şi scăpare în zidurile cetăţei; ca nici odată abătut şi stios el bate în poarta castelului cerînd întrare. Un moment furtuna amuţeşte, o tăcere mormîntală domneşte în acea clipă, soarta unei ţări, a unui neam trebue să se hotărască. Ca un tunet răsună o voce iar un fulger despică văzduhul.

„Dute la bataie pentru ţară mori
„Şi-ţi va fi mormîntul coronat cu [flori!"

Ce moment de groază şi nelinişte înfricoşată! Glasul Dumnezeirei vorbise îmbărbătînd oastea desnădăjduită. Un fior răsboinic străpunge inimele ostaşilor iar Ştefan îşi rîdică sus şi mîndru fruntea senină; durerea rănilor el nu o mai simte, sprinten şi voinic se aruncă pe credinciosul său cal. Fulgere par a izvorî din ochii săi viori iar glasul seu răsună ca tunetul vijeliei. Se aude buciumul cum valea o cuprinde, tobe şi surle pe plăieşi sub steag îi adună iar din codri resare acea gloată de răsboinici care se duc despreţuind moartea să-şi apere pămîntul şi legea străbună. Nourul se sparge; luna se iveşte şi aruncă raze argintie luminînd calea bravei oştiri...

Lovitura unei puşti mă trezeşte, deschid ochii şi înaintea mea se întind ruinele cetăţ-i; era numai un vis, o dulce reverie. Soarele trecuse de zenit, se aplecase mult spre apus, o linişte tainică se lasă pe pămînt. Nemţişorul îşi continuă murmurul său ritmic pe cînd freamăntul codrului părea o melodie jalnică a unui cîntec dispărut.

Arunc încă o privire, învăluind gingaş aceste rămăşiţi scumpe a unui trecut glorios şi mîhnit sufletul îmi urmează trupul pe drumul spre mînăstirea Neamţului.

Iassiensis

Iaşul muzical

Din vremurile de strălucire ale vechiului nostru Iaşi, una din faimele de care se bucura, era aceia de oraş al gusturilor artistice; şi pînă nu mulţi ani în urmă, artele frumoase şi mai ales cultul muzicei, a găsit în Iaşi cîmpul de desvoltare prin excelenţă.

Din toate generaţiile, începînd de la renaşterea noastră culturală, s'au găsit în societatea ieşană adoratori ai Euterpei, care să cultive muzica în general, şi de plăcerea artei, a frumosului, cît şi mai ales să facă cunoscută muzica romînească, desvăluindu i comorile ascunse de frumuseţă.

Neuitaţi vor rămine Teodor Burada, Petro Mezzetti, Humpel şi alţii, străini cu numele, dar romîni cu inima, care au lasat o dungă luminoasă în cultivarea muzicei romîneşti,

De cît folos naţional n'au fost încercările reuşite ale foştilor directori ai conservatorului nostru, regretatul Muzicescu şi d. Eduard Caudella, care au făcut cunoscută peste hotare muzica romînescă, prin organizările corale şi frumoasele simfonice orchestrale!

Excursiile muzicale ale lui Muzicescu prin Basarabia, Bucovina şi Banat, au cimentat legătura sufletească şi culturală cu romînii subjugaţi şi cine ştie, dacă n'a pus prin muzică, o piatră solidă la viitoarea unire a neamului nostru întregit?

Un vînt de lîncezeală însă a bătut peste Iaşul nostru şi sub acest raport; gustul muzical adormise ani întregi în Iaşi şi afară de micile licăriri ale concertelor filarmonice organizate de d. Enrico Mezzetti, mişcare muzicală nu se simţea în oraşul cu cel mai vechiu conservator de muzică!

Pînă cînd, în ultimii ani, încercări palide de renaştere au prins a da rezultate frumoase, dar pornind din izvor cu totul opus, de la diletanţi, iar nu din cercuri muzicale.

Din tînăra *„Societate de gimnastică şi sport"*, un grup de entuziaşti, admiratori ai frumosului, au stîrnit sprijinul artistic al maistrului Mezzetti, fost şi actual director al Conservatorului, înjghebînd, *numai dintre diletanţi*, un simbure de cor bărbătesc, care muncind cu rîvnă, în scop distractiv, s'au pomenit cu forţe noi din ce în ce crescînd.

La micul cerc al amatorilor din toată pătura cultă a societăţei: profesori, medici, farmacişti, advocaţi, s'au alăturat pe nesimţite muzicanţii profesionişti, profesori de conservator şi ast-fel secţiunea muzicală a societăţei de gimnastică s'a simţit în stare, în mai puţin de un an, să arăte publicului rezultatele unei munci entuziaste sub o conducere unor adevăraţi artişti, prin cele două producţiuni din anul trecut. Din Ianuarie începînd, această organizare s'a complectat cu voci femeeşti, formînd corul mixt al societăţei. Apelul făcut doamnelor şi domnişoarelor cu gust muzical din Societatea ieşană, a găsit un frumos răsunet şi inimă cu dor pentru desvoltarea muzicei şi-au pus talentul şi munca lor în serviciul ideei comune, întrunind de 2 ori pe săptămînă artiste consacrate, profesoare de muzică, eleve şi absolvente de conservator, amatoare distinse ca: D-nele Gemma Mezzetti, Alice Berescu, Wilma Tuffli, Viorica Căp. Lecca, Aneta dr. Tudor, Viorica Atanasiu, Maria Stihi, Marcela Motăş, Leontina Ionescu, Cardaş, Lohan, Nagiţ,—domnişoarele Lucreţia Linke, Margot Ionescu-Danzeu, Natalia, Lucreţia şi Aneta Florescu, Botez, Jellea, Aritonovici Camelia şi Aneta Pilescu, Calipso Tanăsescu, Sadoveanu, Drăghici, Filipescu, Carare, Protopopescu, Codreanu, Ţuchel etc., şi al căror număr merge crescînd.

Astăzi corul mixt al societăţei numără în total peste 65 de voci şi asigurîndu-şi concursul talentului instrumental al d-nei Berescu şi al d-lor Roşca şi Teodorescu, profesori la Conservator, anunţă o nouă producţiune muzicală urmată de dans, în saloanele Societăţei de gimnastică, în seara de *16 Martie, Sîmbătă.*

Bogatul program ce vom publica în curînd, promite a atrage pe toţi doritorii de muzică aleasă, iar scopul patriotic în care se dă serata, *fondul flotei naţionale*, va face să avem o sală arhiplină, ca şi la toate seratele de până acum.

Hypocrat

Concertul Fritz Kreisler

Publicul, fără 'ndoială, în toate timpurile şi pretutindeni a consacrat pe artist.

Cum am putea judeca mai bine pe Kreisler de cît după manifestările neobişnuit de entusiaste, ce publicul nostru, cu un gust bine format în materie de muzică, i-a făcut la concertul de aseară.

Tăcerea adîncă a sălei, care dela primele acorduri parcă i-şi reţinea respirarea, se prefacea după fiecare execuţie într'un raport de furtunoase aplauze.

Vieuxtemps, Padre Martini, Paganini şi *Dvorak* clasici în care „amploarea de sonoritate"; „musicalitatea expresivă" şi trilul plin, clar ca de privighetoare a maestrului desăvîrşital viorei, au cucerit într'atît lumea, în cît după cele două compoziţiuni ale sale: *Caprice Viennois* şi *Tambourin Chinois*, Kreisler, a prefăcut întreaga sală într'o mulţime de manifestanţi sgomotoşi şi răsfăţaţi.

Zic răsfăţaţi pentru că divinul artist a fost silit să bizeze cele două compoziţiuni, după ce terminase întregul program. Nu-i vorbă că asistenţa şi-a mai aratat recunoştinţa şi conducîndu-l în urale pe străzi pînă la hotel Continental unde găzduea.

E un temperament extraordinar aşa spun toţi acei care pot să-i înţeleagă profesiunea şi tainele lui—dar lucrul acesta îl simte ori cine î-l ascultă cîntînd.

Cînd cîntă, în atitudinea lui maestoasă, vioara pare că răsfrînge numai ecoul unor şoapte, pe care le aude numai el, atunci cînd ridică fruntea şi ochii ca şi cum ar căuta să le prinză de undeva de sus, foarte de sus.

Execută cu graţiozitate şi interpretează cu energie.

I. P.

STRUNA ZILEI

CA 'N SOLDATUL VITEAZ

Ziarul „Ameroliptos" afirmă că asasinul regelui George ar fi bulgarul Macaroff.

Telegramă

E o eroare 'n telegramă,
Căci altfel mi se pare-l cheamă,.
Nu Macaroff, ci mai curînd
Cred, Massacrof l'o fi chemînd.

INFORMAŢII

D. Ştefan A. Negruzzi, prefectul judeţului Iaşi, a plecat azi dimineaţă cu automobilul în judeţ pentru inspectarea Comunei Sineşti, şi disolvarea Consiliului Comunal al acelei comuni.

AEROPLANUL „IAŞUL"

Subscrierile pentru construirea aeroplanului *Iaşul*, a atins pînă acum suma de 12 mii lei. Pînă la suma necesară construirei de 30 mii lei, mai lipsesc 18 mii.

E sigur însă, că cu toată criza, ieşenii nu vor remîne mai prejos, ca alte oraşe, ci vor acoperi cu semnături subscriind în listele lansate; dovedind cu aceasta încă odată, că nu numai idei frumoase pornesc de la Iaşi, ci şi fapte.

Avem deja cîteva oraşe în care locuitorii au avut mîndria, ca în timpurile de nelinişte prin care trecem, să contribuie cu o parte din prisosul lor, pentru înzestrarea armatei noastre cu aparate de zburat. Care va fi mulţumirea lor, cînd vor vedea numele oraşului donator, scris pe aparate care planînd în aer vor veghea la apărarea patriei?

Încă odată dar Ieşenii au cuvîntul şi nu ne îndoim, că şi-l vor spune cît de curînd, avînd şi ei mulţumirea, să vadă făcînd sboruri de asupra oraşului, aeroplanul *Iaşul*.

A şasea prelegere pentru cultura generală pozitivă, ce d. dr. Zosin o va ţinea Duminică, 10 Martie, ora 4 p. m. în amfiteatrul Liceului Naţional, va trata despre *Monoteism* (cu demonstraţii din Biblie şi Coran).

Intrarea e liberă.

D. S. Hulubei, secretarul şcoalei elementare de comerţ din localitate, a fost numit secretar la avocatura statului pe lîngă trib de Iaşi, în locul d-lui Th. Antoniade, demisionat.

Listele de subscripţie No. 56, 57 pentru aeroplanul „Iaşul", încredinţate d-nei Ana Conta Kerenbach.—I. P. S. S. Mitropolit Pimen 100 lei, P. S. S. Archiereu Anthim Petrescu 10 lei, Gr. Pîrvu Direct. Mitrop. 10 lei, Protoereu Valeriu Iordăchescu 10 lei, Ec. D. Grigorescu 2 lei, Econom. I. P. Ţincoca 1 l., Econom. N. Dărăngă 1.50 l., Econom. Popovici 4 lei, Econom. Al. Simionescu 3 lei, Protoereu Ghenadie 1 l., Protoereu Meletie Nicuţă 2 lei, Canciu Gheorghiu 2 lei, Preot. Arsenie 1 l., I. Gheronte 1, Arch. Teofil Ionescu 2, Protos. Vasian Bucovineanu 1, Calistrat D. 3 lei, Pr. I. St. Popescu 3 lei, Pr. C. Riseanu 1, Ec. Florescu G. 1, Pr. Aurel Gheorghitan 1, Marie Ştefănescu profes. 5 lei, Dr. Riegler 25 lei, Dr. Savini 10 l., Eraţii Smirnov 20 lei, Dr. Konia 10 lei, A. Cuba 10 lei, Karakaş 5 lei, N. Gane 20 lei, I. V. I. 1 leu. Nestor Hek 5 lei, ... 10 lei, Elena St. Vărgolici 10 lei, Socec et C-nie 6 lei, M. Geanău 1 leu, Gh. I. Dima 5 lei, Eug. I. Ionescu 5 lei, V. Brudea 2, Th. Knoch 3, Ana Ionescu 2, M. Vasiliu 2, N. Culdaru 10 lei, Alice Bănescu 10 lei, D-na general Flora Mavrodin 40 lei, Solomon Ştern 100 lei.

Principesa M. Moruzzi 100 lei, Anette Parvu 10 lei, Fr. Maier 20 lei, căpitan Balmez 5 lei, Dr. Hurmuzescu 50 lei, N. I. Pogonat 100 lei, A. C. Cuza 20 lei, N. Movilă 20 lei, Ecatherina Sion 5 lei, Natalie Palauzz 20 lei, V. Agarici 10 lei, Marie Rusovici 10 lei, Marie Climescu 10 lei, Gabriel Leonardescu 10 lei, Lucia Erbiceanu 5 lei, Ios. Hirsch 6 lei, Dr. Manicatide 10 lei, d-na Alexandrina Neculau 30 lei, Dospinescu 2 lei, T. B. Ionescu 5 lei, D. şi Malvina Bulgaru 20 lei, Elevele şcoalei de aplicaţie de pe lîngă şcoala normală Mihai Sturza 25 lei, Marie Herovanu 5 lei, Aurica Cireş 2 lei, Melania Călin 2 lei, E. Vesbianu 5 lei, M. I. Friedman 5 lei, Natalie Dimitriu 20 lei, Elevele şcoalei Tereza G-ral Milicescu 15 lei, D. Bogonos 10 lei, Măriioara Tanţu 10 lei, E. Capeleanu 5 lei, Constanţa D. A. Teodor 10 lei, Dr. M. Rauter 20 lei. Total 1180 lei 50 b.

„Necunoscutul" a cunoscutului autor dramatic francez Tristan Bernard se va reprezenta la Teatrul Naţional la 14 Martie.

In seara de 16 Martie va avea loc în saloanele societăţii de sport, muzică şi gimnastică o mare serată muzicală dansantă, în beneficiul *flotei naţionale.*

Partea artistică a seratei e foarte atrăgătoare. Va avea loc şi o conferinţă a d-lui căpitan L. Cerchez despre: „Războiu şi pace".

In locul foastei clădiri incendiate a d-rului Lippe, noul proprietar, bancherul S. O. Groswald va clădi un imobil pe care-l va constitui prin legat în folosul şcoalei „Cultura". Pentru clădirea imobilului însă, noul proprietar cere a se afecta şi o porţiune din terenul viran aparţinînd societăţii care subvenţionează şcoala.

In ultimele zile nu s'au declarat cazuri de tifos ori de scarlatină. Ieri a fost declarat un caz de difterie.

Bîntue pe o scară mare tusa convulsiva.

Dl. inspector de gimnastică Berescu a inspectat la Liceul Internat exerciţiile făcute de d. profesor Dolijan cu elevii şcoalei, în vederea jocurilor de fine de an ce vor avea loc pe platoul abatorului.

Comisia III e în tratative pentru a se muta în casele din strada Sărăriei 135, ale d-nei Rocafux.

D-na dr. Conta Chernbach fiind în concediu, e suplinită la şcoala normală de institutoare şi la şcoala de menaj de către d-ra Dr. Aspasie Severin.

Comitetul şcoalei „Cultura" a demisionat. O nouă alegere va avea loc în curînd.

Incasările corporaţiilor iaşane n'au acoperit nici în ultima lună cheltuelile făcute. S'a cerut Cassei Centrale suma de 4000 lei pentru plăţile urgente pe Februarie şi Martie.

Din Vaslui.—*Doleanţele profesorilor de la gimnaziul din Vaslui.*—Roagă autoritatea superioară ca să se achite diurna profesorilor pentru examenul de admitere în cl. I din Septembrie 1911.

*

Nu s'a achitat pînă acuma retribuţia profesorilor, de la examenul particular din Septembrie 1912.

Credem că ministrul va ordona achitarea acestor onorare în rostanţă.

*

Joi seara, podul de fier care traversează Nicolina s'a deplasat, din cauza aceasta acceleratul de dimineaţă a avut întîrziere 20 minute. O echipă de lucrători lucrează la restabilirea podului.

*

Un incendiu a distrus astă noapte un stog de fîn, proprietatea d rului Galiu.

A apărut No. 1 din „Biblioteca Nuvelelor Inedite", care cuprinde: „Pe Povîrnişul Crimei!..."; „Moarta vie!", (nuvele), etc.

Exemplarul 10 bani.

A murit în Bucureşti, Constantin Erbiceanu, membru al Academiei Romîne şi profesor onorar al universităţii din Bucureşti.

Născut în Erbiceni, Jud. Iaşi, în 1835 defunctul şi-a făcut studiile în oraşul nostru, complectîndu-le apoi la Atena, unde şi-a luat licenţa în teologie.

Constantin Erbiceanu şi-a început cariera didactică la Seminarul Socola, de unde a trecut la 1892 la facultatea de teologie din Bucureşti predînd dreptul bisericesc, iar la 1895 a fost ales decan al acestei facultăţi.

Dintre numeroasele sale scrieri, menţionăm: Istoricul Seminarului Veniamin din mănăstirea Socola, Iaşi 1885, — Viaţa şi activitatea mitropolitului Veniamin Costache, — Istoria Mitropoliei Moldovei şi Sucevei şi-a Catedralei din Iaşi, — scurte notiţe biografice asupra vieţii şi activităţii marelui patriot şi distins cetăţean M. Gogălniceanu, —Actele şi documentele privitoare la serbarea şcolară din Iaşi, în colaborare cu marele nostru istoric A. D. Xenopol, etc.

Mai toate scrierelo sale cuprind foarte interesante amănunte din viaţa neamului românesc.

Rămăşiţele pămînteşti ale lui Const. Erbiceanu au fost înmormîntatee azi, Sîmbătă, în Bucureşti.

D. general Hîrjeu, ministru de război, va supune în curînd spre semnare M. S. Regelui decretul relativ la înaintările ce vor trebui făcute în armată, în urma punerei în retragere a mai multor ofiţeri superiori.

In acelaş decret se va prevedea şi o mişcare printre comandanţii de corp de armată şi generalii de divizie, precum şi numirea inspectorului-general al intendenţei militare.

TEATRUL NAŢIONAL

VINERI 29 MARTIE 1913

Producţia elevilor clasei VIII-a mod.

LICEUL NAŢIONAL

Sub conducerea d lui V. Theodoreanu

cu binevoitorul concurs al d-relor Olga Popovici, Valentina Penel, Beatrice Şoimariu şi Maria Gheorghe şi al d-lor Gh. Cîrjă, V. Negrutzi şi M. Agapescu.

PROGRAM:

Partea I-a: Cor bărbătesc, Recitări, Solo de voce, lupte franceze, statui romane etc.

Partea II-a: **Peneş Curcanul,** Dramă războinică în 4 acte de Duţescu Dulu şi Leonescu.

Muzica militară va cînta între acte

Preţurile locurilor: Lojele 4 pers. 18 lei; 5 pers. 22 lei; 6 pers. 26 lei; Fot. de orchestră 4 lei; Stal I (B. I—IX) 3 lei; Stal II (B. X—XVI) 2 lei; Stal III (B. XVII—XXII) 1 leu; Balcon I (B. 1 şi 2) 2 lei; Bal. II (B. 3 şi 4) 1.50; Galeria 75 b.; Loje balcon 8 lei.

Şcolare. — In vederea asanării şcoalei primare de fete No. 3 „P. Poni" din str. Păcurari, Primăria a dispus a se face desinfectarea localului şi văruirea întregului local în care timp şcoala va fi închisă. Aceasta în urma numeroaselor cazuri a diferitelor epidemii constatate în şcoală în urma inspecţiei făcută de d. Medic Primar dr. Flor.

— Duminică 10 Mart se vor ţine conferinţe culturale la următoerele şcoale din judeţ: Mogoşeşti-Mînjeşti, Uricani-Vorovesti. Ţigănaşi, Rediu-Mitropoliei, Zahorna şi Buznea-Dădeşti.

— Printre elevii, şcoalei din Cotnari ivindu-se epidemia de scarlatină, medicul plăşii dr. Ţatomir a dispus închiderea şcoalei pe 3 zile pentru dezinfectarea localului.

Camera a primit cu aplauze depunerea proectului modificator al legei drumurilor şi declaraţia d-lui Al. Badareu, ministrul lucrărilor publice, anunţînd că prin proectul acesta se desfiinţează prestaţiile în natură.

Proectul pentru modificarba legei Burselor va putea fi admis în desbaterile Parlamentului, în cursul săptămînei viitoare.

A apărut: „Criza Naţională" de Vasile M. Gogălniceanu, cu interesante consideraţiuni asupra evenimentelor externe actuale.

Ştirile apărute în unele ziare populare cu privire la jena financiară a unui mare arendaş iaşan, — care e şi proprietar în acelaşi timp se referă la d. L. I. unul dintre cei mai însămnaţi cultivatori.

Situaţia financiară impresionantă în care se găseşte, unii o pun în legătură şi cu o catastrofă care a emoţionat oraşul, prin subita moarte ori sinucidere a unui foarte apreciat financiar.

Teatrale.—Astă-seară 9 Martie se va reprezenta pe scena Teatrului Naţional, frumoasa feerie *Fata aerului*, în 6 Tablouri.

Orchestra va fi condusă de domnul Sibianu.

Montarea cu totul nouă a acestei feerii, cum şi artiştiii ce joacă în rolurile importante vor atrage pentru astă-seară multă lume.

Diverse

— La şcoala primară „Alexandru Lambrior" de trei ori pe săptămînă se predau cursuri de limba esperanto, de către d-na căpitan Vivoski şi domnul Onofrei.

PĂRUL ALB
Denotă bătrîneţa
Intrebuinţaţi dar
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopseşte imediat şi în mod natuarl părul albit sau cărunt, după dorinţă în:
Negru, Brun, Castaniu şi Blond
Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată
Preţul unui flacon
Lei 2.50
De vînzare la Farmacii, Droguerii şi Parfumerii
Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expozi iunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (TIHUIR) FRANŢA

I. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telef...

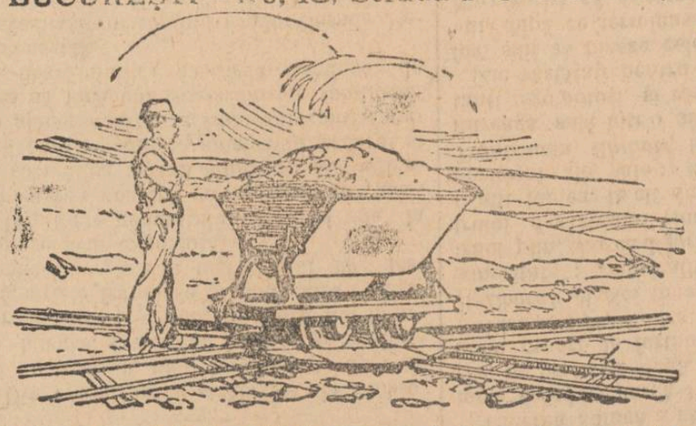

Deposit şi Fabricaţiune

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE uşurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăcuit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari-se resistă la tăinuirea celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dîua cea d'antîiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi un' la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o ameliorare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de patru pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se găsesc la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Besicăria —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa*: Domnului I. DAVIDESCU Teacuiu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

Cereţi numai: Parfumul şi Eau de Cologne Superioare A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Regale Române, Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900 55 Medalii Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Droguerile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului Naimana M. Speier Bucureşti

Reprezentant general pentru Valcea Alexandru Spivacoff — Rimnicu —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerva de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(fostă strada de Sus)

Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultaţi Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Malaţie, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

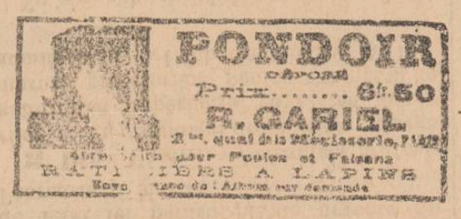

Inginer I. CANA

Autorisat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* inghetului—Băi hygienice—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai bune la *dispoziţie.*

CAPSULELE

LUI

RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nici una dată righ'eli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în fórte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórta, pe invelişul de afară, *semnatura lui Raquin şi Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*

Şi în tóte principalele Pharmacii UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA SI

CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuinţate în *SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI*

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

5 BANI

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1829 — Marți 12 Mart 1913

ZIARE ȘI ZIARIȘTI...

De ce nu s'ar vorbi și de ziariști — în coloanele ziarelor — în casa lor proprie — măcar în ocaziuni festive? A fost, fără îndoială, festivă, aproape solemnă ziua de eri, în care Capitala, cu asentimentul tuturor orașelor țării, a consacrat o nouă și puternică instituțiune: „Asociația generală a presei romîne".

De instituțiune e vorba, nu de membrii ei, în parte. Și instituția ziaristicei este, în zilele noastre, nu numai foarte vastă, nu numai foarte puternică, dar și foarte respectabilă prin înalta ei menire socială. Activitatea ei este nemărginită, după cum infinit de multe și de variate sunt manifestările ei. De aceea ziaristul de astăzi nu trebuie căutat numai la masa de scris, numai în biroul de redacție, cu pana în mînă, ori cu urechea la aparatul telefonic. Ci trebuie căutat în întrupările în care pulsează însă-și puterea de viață a societății, ramificată în atîtea înfățișeri și așezăminte; trebue căutat în forma nouă de expresiune pe care, sub regimul aburului și al electricității, a îmbrăcat-o activitatea socială în perpetuă transformare, în eternă căutare a unor nuoi moduri de a fi și de a influența cu repeziciune și cu siguranță.

Preste tot, ziarismul, ca manifestare socială, ca normă de gîndire și de activitate, s'a impus și a învins. Și într'aceasta se cuvine să vedem însămnătatea lui, filosofia puterei lui. Acei cari înțeleg prin numele de ziariști numai pe profesioniștii condeiului, numai pe făuritorii materiali, pe agenții fizici ai gazetei în zilnică împrospătare — nu au aprofundat problema și nu i-au priceput sensul cel adevărat. Ei nu văd decît umbra, — fără să ghicească legătura ei cu izvorul de lumină; ei nu vor ghici întreaga și formidabila forță pe care o reprezintă — și are drept s'o reprezinte — presa ca instituțiune.

Ziarul este doară fortăreața, îndărătul căreia stau luptătorii, adeseori nevăzuți. Indărătul modestului articol al redactorului nepretențios, stă anonimatul aparent, vroit, calculat al factorului social cu mult mai puternic și mai sus pus.

Și acel factor poate fi, în societate, elementul suprem: parlamentarul, ministrul, șeful de guvern, șeful de partid și — mai sus încă — însuși Capul Statului. O telegramă din Madrid, arată că Regele Alfons a vizitat redacția și atelierele ziarului „Imparcial", luînd parte la un banchet, împreună cu întreg personalul redacțional al gazetei. Un simplu compliment ocazional? Nu; un omagiu, pe care un Suveran, ca simbol al primei puteri în stat, îl aduce presei, — a patra putere, care a devenit ori devine, de fapt, puterea cea dintâiu.

La ea recurg toate forțele celelalte pentru a culege și stăpîni massele, pentru a influența opinia publică, pentru a porni ori a înfrîna curente. La ea recurg astăzi—fie numai sub forma de „interwiev" —Suveranii și demnitarii, atot puternici, în aparență, pentru a lua contact cu puterea cea mare a mulțimelor și odată cu progresele acestora, devine și ziaristica tot mai tare, tot mai în drept a cere să se țină seamă de dînsa. Și ori cît geniu a avut, ori au un Tolstoi, un Zola, un Bjoernson, un Anatole France, Carmen Sylva, Clemenceau, Lemaître, Bourget, Loti, ca literați,—ei trebuie să devină ziariști, să îmbrățișeze genul publicisticei propriu zise—gazeta—pentru a-și atinge scopul și a determina curente și acțiuni în anumite împrejurări.

Scriitorii știu bine că și marile contigente, milioanele de cetitori se datoresc, în genere, tot gazetei care i-a creat și i-a dăruit literaturii.

In guverne, în parlamente, în demnități, în autorități—găsim, de fapt, *reprezentanți ai ziaristicei*, în înțălesul că, fără ajutorul ei, mulți, cei mai mulți, n'ar fi ajuns acolo unde sunt. Iar dacă au ajuns, n'a fost, cum sună un vechiu dicton, cu condiția ca să iasă din ziaristică—le journalisme mène à tout, pourvu qu'on en sorte—ci, din potrivă, cu condiția ca să păstreze legătura cu marea instituție,— cu gazeta, care i-a ridicat.

Se petrec oare la noi lucrurile în acelaș fel? Avem noi o tradiție gazetărească?

De sigur că avem. Și cum n'ar avea țara în care generația mare de reformatori: Asachi, Heliade, Boliac, Kogălniceanu, Rosetti, Brătienii și atîția alții au fost gazetari, au luptat prin ajutorul ziaristicei, a instituțiunii care mai tîrziu avea să se laude cu talente superioare ca Eminescu, Caragiale, Panu și alți?

Luați consiliul nostru de miniștri, guvernul de astăzi, prezidat de un scriitor. In majoritatea lui, găsim că are oameni politici cari sunt în același timp proprietari—directori de ziare și de reviste. Ca mîni, oamenii politici, astăzi miniștri, vor relua pozițiunile lor, luptînd în coloanele ziarelor, pe cari le-au părăsit numai în parte.

...Dar ziarismul ca atare, ziarismul profesional? Știm că-i se impută multe neajunsuri; știm că stă unora în cale, că a împiedecat, poate și va mai împiedeca pe mulți să se ridice. Din *meritul* acesta cîți nu-i fac o mare vină! Ziarul e bun numai cîtă vreme laudă, gloritică, asigură celebritatea. Dar, ori-ce s'ar zice, instituția nu mai poate fi tăgăduită și puterea ei n'o mai dărîmă nimeni. Ziarismul trebuie luat și prețuit așa cum este și nu după considerații individuale, după accidente, după discalificări personale. Vîntul care scutură frunzele, valul care abate nisipul țărmurilor—îndeplinesc chiar atunci cînd par a distruge—un rol pozitiv și un folos. In publicistică nu numai lauda, ci și critica sunt constructive și utile societății, dacă nu persoanelor.

De aceea—cu toate erorile lui, cu toate excesele lui, cu toate abaterile lui, cu toate nedreptățile lui, dar mai cu samă cu toate binefacerile și foloasele lui,

— Trăiască Ziarul!

△

NOTA ZILEI

Tot în „Foaia Poporului" din Cernăuți ne atrage luarea aminte un articol de polemică semnat de un deputat,—în potriva unui alt deputat, — care aparține grupării de la „Viața Nouă".

Autorul articolului declară că nu citește de ordinar, proza acestei din urmă publicațiuni și iată pentru ce:

«...Cuprinsul ei sărăcuț, lipsit de spirit și tonul ei grosolan, bădărănos, mă îngrețoșează».

Și cu prilejul acesta deputatul „Foaei" se apără contra învinuirii că ar cumula demnitatea de membru în „comitetul țării" cu acel de deputat.

«...Știu că și în celelalte țări mai toți membrii comitetelor sunt totodată deputați în Cameră și petrec la Viena, fără *ca cineva* să-i mustre; pentru că în comitetele țării nu se lucră, cum, judecînd după sine, crede d. Sîrbu cu dosul, ci cu capul. Și cu capul pot lucra în voia cea mai bună și la Viena».

..Venind după o inofensivă cacofonie, jocul de termeni eulemburgian asupra lucrului cu dosul ne cam... îngrețoșează. Să nu ne facă ziarul cernăuțean să-i zicem „Foaia Popo..ului". Nu miroase frumos.

FEMENISM

La masculinisation de la femme est, à tous les points de vue, un des grands périls de la civilisation contemporaine.
Paul Leroy-Beaulieu

Știrea dată de unele ziare că o doamnă din Iași va cere inscrierea sa în baroul avocaților, a făcut senzație și faptul, dacă s'ar adeveri, ar fi desigur isvorul unor aprinse discuțiuni.

Mișcarea feministă, una din caracteristicele vremurilor în care trăim, tinde la emanciparea femeilor și la întroducerea lor în toate carierele, industriale, științifice, administrative și politice. Și această mișcare, care a luat un mare avînt mai ales în țările anglo-saxone, se pare că este urmarea directă a scăderei numărului căsătoriilor. Faptul că femeia se căsătorește din ce în ce mai greu din cauza greutăților traiului modern și mai ales a pretențiunilor ei exagerate, o face să-și caute o profesiune din care să poată trăi. Ea a reușit să forțeze întrarea mai tuturor profesiunilor; și singurele care-i sunt încă oprite în țările liberale sunt acelea de preot, magistrat și militar.

Femeea este, desigur, aptă aproape la orice; cu toate acestea datoria ei este de a-și alege ca ocupație aceia pentru care au destinat'o și natura și tradiția și moravurile. Iar dacă măritișul, „adevărata carieră a femeiei" îi este interzis din cauze independente de voința ei, să-și consacre inteligența și munca unor activități care se potrivesc mai bine cu caracterele ei naturale și care nu contrazic în tru nimicidelle pe cari omenirea în decurs de atîta vreme și le-a format despre rolul femeei. Singurele ocupațiuni, deci, dintre care femeea care nu se căsătorește, ar putea alege ar fi profesoratul, medicina și funcțiunile de biurou. Femeea căsătorită, însă, să rămîie acasă și să continue a face ceea ce a făcut și pînă acuma și omenirea-i va fi recunoscătoare. Mișcarea femenistă, încurajată de unele legislațiuni, făcînd căsătoria mai puțin dorită și maternitatea neplăcută și de temut, face un mare rău civilizației. Iar singurul ei rezultat și numele ei neajuns în acelaș timp este împuținarea nașterilor. Și trebue să recunoaștem că nu acesta este interesul omenirei.

Dar avocatura? Ea nu intră în nici un caz între profesiunile femeești. Intreaga fire a femeei vorbește în contra tendinței ei de a lua parte la lupta de la bara justiției. Discuția seacă și pasiunea interesată nu sunt lucruri femeești.

Toate legislațiunile care s'au ocupat de exercițiul profesiunei de avocat au exclus posibilitatea exercitărei avocaturei de către femei. Căci atunci cînd legiuitorii și'au schimbat părerile în această privință, din umanitarism rău înțeles sau slăbiciune, ei au fost nevoiți să înscrie în legi dispozițiuni precise în sensul noilor lor vederi.

La noi legea avocaților întrebuințînd numai termeni masculini și punînd ca primă condiție pentru a putea cine-va profesa avocatura aceea de a fi romîn s'au naționalizat romîn, adică apt la exercițiul drepturilor politice, oprește fără îndoială întrarea femeilor în barou. Pe de altă parte oficiul de magistrat pe care avocatul e obligat să-l îndeplinească în cazuri anume prevăzute de lege ne face să credem, să fim siguri că legiuitorul nefăcînd mențiune despre incompatibilitatea casului cînd avocatul ar fi femee n'a admis niciodată posibilitatea femeei avocat. Apoi drepturile politice care decurg din exercițiul profesiunei de avocat și imposibilitatea în care s'ar găsi avocatele de a le exercita este iarăși un argument împotriva admiterei lor. In orice caz nu putem admite în lipsă de dispoziție legală expresă „o stare de lucruri care ar izbi în ideile și ordinea socială actuală și ar compromite oarecum în tumultul forului, rezerva și modestia cuvenită sexului", cum foarte bine se exprimă Curtea de apel din București într'o decizie dată în 1902.

Vic.

In chestia palatului de Justiție

Iată textul întrebării pe care d. deputat N. Cananău, a adresat-o, în Camera deputaților, d-lui Ministru de justiție, d. M. Cantacuzino, cu privire la restaurarea palatului de justiție:

Am onoare a întreba pe Domnul ministru de justiție, dacă nu crede că a sosit momentul pentru a se termina odată clădirea palatului de justiție de la Iași.

Sunt mai bine de cinci ani, de cînd s'a început această clădire și nici pînă astăzi nu s'a terminat, din cauză că nu se prevăd sumele necesare în budget.

Rog, pe D. ministru ca cel puțin în budgetul anului viitor să se prevadă sumele trebuitoare pentru a se pune capăt neajunsurilor ce intimpină justiția și justițiabilii.

Nu pot să termin întrebarea adresată D-lui ministru de justiție, fără a-mi exprima convingerea că așa ceva nu s'ar fi putut întîmpla în București, unde în interval de cinci ani, ați găsit mijioacele necesare pentru a clădi diferite palate, iar pentru Iași nu se găsesc sumele necesare nici macar pentru terminarea unei clădiri de o aseminea importanță.

Așteptări zadarnice

E un adevăr recunoscut de toți, că războiul balcanic n'a fost altceva de cît aceiași politică rusască de excursiune spre sud.

Azi, cînd mersul evolutiv al popoarelor a intrat în făgașul întregirei etnice,—cînd această lege socială, care tinde să se înfăptuiască într'un viitor foarte apropiat, nu mai poate și nu va putea fi, cu nici un chip, înlăturată din mersul ei spre îndeplinire,—singură Rusia, cu politica ei învechită și orientală, pare a nu o putea înțelege.

Că lucrurile stau astfel e de netăgăduit, căci altfel cum s'ar putea tălmăci încăpățînarea aliaților, și mai ales a Bulgarilor de a nu curma odată acest război, care nu mai are nici o rațiune să dăinuiască?

Toate intervențiile puterilor, toate modalitățile de pace, aduse de diplomația europeană, nu au avut nici un răsunet față de aliați.

Cu toate acestea, puterile par a nu mai fi dispuse să îngăduie vre-o trăgăneală, și răspunsul lor în privința graniței dispărțitoare a Turciei si Bulgariei, Enos-Midia,—cum și respingerea altor cereri extravagante ale aliaților e hotărîtor.

Atunci de ce nu se curmă odată cu vărsarea sîngelui netrebuitor,—de ce nu se liniștesc lucrurile, care departe de a mai prezinta vre-un pericol pentru pacea Europei, o țin totuși în neliniște.

Mai mult, mîne Marți, vor începe la Londra, conferințele ambasadorilor cu privire la statorirea granițelor albaneze, —conferințe la care a fost invitat și d. Mișu, ministrul Romîniei.

Vra să zică afară de curmarea năzuințelor Bulgare, și de cealaltă parte,— puterile vor statori, ele, care va fi extenziunea teritorială.

Poftele Grecilor, Sîrbilor și Muntenegrenilor, nu se vor îndestula după propriile dorinți ce se va da fie-căruia ceva de terminat, prin faptul că nu se va îngădui, lărirea, nici uneia din țările acestora, dincolo de frontierele pe care puterile le vor fixa noului stat albanez.

Atunci care poate fi motivul pentru care lucrurile nu se liniștesc,—cînd lărirea teritorială e cunoscută, — rămînînd în litigiu,—(un litigiu care va fi vecinic deschis între aliați, și nu se știe la ce va da loc cînd va fi vorba de împărțeală între ei), doar granițele inter-aliaților?

Și aici, poate răspunsul nu e greu de dat. Pornit, după cum o spuneam la început, prin intriga politicei rusești, războiul nu mai continuă, poate, de cît spre îngenunchierea intereselor noastre.

In adevăr, încă în conferința de la Londra, diplomații ruși au fost acei care s'au împotrivit, morțiș-gropiș, la îndepărtarea cererilor noastre îndreptățite. Printr'o curioasă întorsătură de culise diplomatice, diferendul romîno-bulgar a fost strămutat la... Petersburg,—tocmai acolo unde era mai în defavoarea noastră, și unde diplomații ruși vor fi mai „la ei acasă".

Nu bănuim prin asta nepărtinirea celorlalți membri mediatori,—dar ne îndoim de reușita aplanării favorabile nouă, a acestui diferend,—cunoscute fiind intențiunile ruse, față de noi, care îi stăm ca o piază rea, în calea ce-ar dori să și-o taie către Bosfor.

Dacă la 77—cînd, cu jertfa atîtor zeci de mii de vieți tinere romînești, am spălat pata pusă pe faima oștilor de dincolo de Nistru,—ni s'a răsluit, drept răsplată, una din cele mai frumoase părți ale Moldovei, ce ar trebu i să așteptăm oare azi, cînd Rusia prin politica ei a tins să ne pue între două focuri puternice, ale ei, și cel pe care și l'au întărit în Sud, doar ne va putea șterge odată din calea visată de Ecaterina a II a.

Ce am putea aștepta oare, cînd cererile noastre, mici în fond, recunoscute ca drepte în principiu, nu au fost încă îndeplinite,—amînîndu-se neîncetat, poate tocmai pentru a nu fi îndeplinite nici odată?!

Iată de ce credem că în paza în care se găsesc și să dea D-zeu să ne înșelăm, toate așteptările noastre, pot fi privite ca... demne, înțălepte, — ori cum vroiți,— dar totodată trebuie adăugat și ca... za darnice.

ECOURI

Legislația Statului New-York e sesizată de un proiect de lege, după care se vor angaja 20 de femei cu titlul de agenți ai poliției new-yorkeze. Femeile vor fi intre 30 și 45 ani, vor purta uniforme și vor avea supraveghiarea sălilor de dans, a grădinilor publice, salelor de cinematograf, precum și paza femeilor, supraveghiarea copiilor pe străzi.

In Chicago și-au oferit serviciile cîteva femei din elita societății.

Firește, se discută mult costumul ce vor purta, — sau „toaleta" fiind-că e vorba de femei nu tocmai bătrîne, care vor voi să pară și mai puțin bătrîne.

*

Chestia depopularizării nu e localizată în unele țări europene. Pare generalizată și din ce în ce mai îngrijitoare. Dintr'un studiu pe care-l publică Adolphe Landry în „Revue Bleue" reiesă că în toate orașele mari ale Europei procentul natalității e în scădere mare. Intre 1880—1909 acel precedent a scăzut de la 38.7 la 23.1 In Berlin; de la 37.8 la 25.1 în Hamburg; de la 39.1 la 23.7 în Viena; de la 38.3 la 30.2 în Varșovia; de la 30.1 la 19.6 în Turin; de la 34.8 la 25 în Londra; de la 38.6 la 20.S. în Anvers; de la 34.2 la 16 9 în Bruxelles.

Iașul nostru se află dară în bună companie.

*

Proectul de lege pentru monopolul petrolului în Germania este din nou periclitat. In ședința din 27 Februarie a comisiunei petrolifere, socialiștii și centrul au reușit să treacă un amendament, după care beneficiul societății de desfacere nu va putea trece de 5 la sută. Cum societatea nu obține nici o garanție din partea guvernului, înfăptuirea proectului monopolului a devenit foarte nesigură, mai că partidele sus menționate voesc să fixeze și un preț maxim.

*

După o ultimă statistică pămîntul ar fi locuit de 1700 milioane de oameni și anume de 847 milioane bărbați și 852 milioane femei. Proporția între bărbați și femei este: In Europa de 1000 bărbați la 1027 femei, în Africa 1000 bărbați la 1045 femei; în America la 1000 bărbați 964 femei și tot acelaș număr scăzut îl prezintă Asia și Anatolia. Ținutul Alasca din nordul Americei are la 1000 bărbați numai 389 fomei.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cînd viața începe...

O asemenea dimineață călduroasă și blîndă de primăvară a mai fost, cu ani în urmă. Ba nu, — diminețele fermecătoare trăesc numai odată și se pierd pentru totdeauna. Dar am mai trăit aceeași *sensație* de astăzi, în preajma unei alte vieți, unei alte ființe, care sta să se nască tot în zorii unei zile de primăvară, ca aceasta.

Era în Aprilie — și acum suntem în Martie. E un Martie cu adieri timpurii ce aduc simțitoare călduri și cari grăbesc preste tot răsăriri și tresăriri de viață nouă. E Martie abia — și iată că liliecii sfioși, ca și edera îndrăzneață, prind a da muguri, ca niște simboluri ale nerăbdării care pulsează, vrînd să iasă la lumină, — aducînd viață nouă, primăvară nouă.

...Și ca și atunci o nouă existență se vestește dincolo, în camera de alături, unde luptă taina ce vrea să rămînă ascunsă, cu spasmul care trebuie să isbucnească, dureros de viu, mișcător de violent, o răsunătoare luptă între clipa de față și acea viitoare. Necunoscutul, Vagul, încăierîndu se cu Infinitul, cu Eternul; punct invizibil de mic, măsurîndu-se cu imensitatea; ființa care încă nu e,—încumetîndu-se a stăpîni, împrejuru-i, o întreagă mică lume, cu care își începe stăpînirea,—ea care nu are încă nici chemare, nici nume, nici vrîstă, nici formă, — nimic!

Misterioasă putere a energiei în pregătire, imobilă încă și care, totuși, pune în mișcare oameni și lucruri, emoționînd, înduioșînd, cutremurînd, de par'că s'ar fi schimbat aeve ceva în acest univers nemărginit, unde miile, milioanele de ființe trec și pier fără urmă!,..

O așteptare abia; curînd va fi un geamăt; apoi va deveni o ființă. Și iată că de pe acum, are rostul ei, mica vietate; are tăria de a schimba planuri făurite; de a nimici hotăriri luate; de a preface gîndul hoinar în statornicie; de a înlocui lipsa de voință cu începuturi de nuoi îndemnuri și vigori..

Le simt și le cred toate aceste în blînda dimineață de Martie, privind în grădinița tăcută și prinzînd cu auzul îngrijorări pline de zgomot; le pricep toate aceste așteptînd pe acel nimeni, care e cineva, înainte de a fi, înainte de a fi sosit în lume..

O aurora vine să îmbrățișeze amurgul; o speranță vine să sprijine credința șubredă în bunătatea existenței; un surîs nevinovat vine să parfumeze tristețea unor singuratici. E Necunoscutul care întrupează toate așteptările și colorează toate orizonturile. Se naște viață nouă, ca să dea altor vieți înțelesul pe care nu-l găseau,—să le încunune iluzia că, și ele, sunt încă departe de declin, ci de abia încep să trăiască, să dorească viața și s'o iubească.

Rodion.

De la Teatru

„Fata aerului“ care s'a dat Sîmbătă seara, la Teatru, ne-a rezervat o surpriză plăcută, prin jocul celor doi artiști, d-nii Damira și Guțulescu, în beneficiul cărora s'a dat piesa.

Citeam într'un ziar local, că beneficiile ar trebui desființate, căci în modul cum sunt întocmite, strică buna reputație a teatrului Național.

Supraveghiate de aproape acest fel de reprezentații, da. Alcătuite și ele după un anume program scos din repertoriul modern și evitîndu-se melodrame, — iată ce trebuie să fie.

Dar desființate, nu....

Căci e unicul prilej în care unii tineri actori, ținuți în timpul stagiunei, departe de scenă, să poată apărea în roluri mai însemnate pe răspunderea lor proprie, și deci să-și poată manifesta talentul lor, în care au motiv, au chiar datoria să creadă.

Guțulescu în rolul lui Aquilonet, ne-a dovedit că-i un bun element de comedie.

In scena călugărului care se îmbată, a fost atît de natural, în cît a cules aplauze la scena deschisă.

Dar acela care ne-a atras și mai mult atenția, a fost Damira.

De cîți-va ani încoace, lipsea scenei noastre, elementul așa zis al „amorezului“ care în piesele moderne ale lui Bataille, Bernștein etc. precum și'n cele romînești ca „Păiajenul“ este sufletul acțiunei.

Aseră în rolul lui Rutland, d. Damira dădea impresia favorabilă că ar fi un bun element în atari roluri.

Cu vocea caldă și pătrunzătoare, cu jocul simplu, cu tinerețea ce se răsfrînge din întreaga-i persoană simpatică, Damira, ne-a relevat un talent, pe care direcția ar face foarte bine să'l mai încurajeze.

In cariera ce și-a ales, va mai smulge mulți spini, pînă ce va culege lauri. Dar are tot dreptul să fie sprijinit.

I s'ar cere numai să muncească înainte, așa cum a început. iar cei bătrîni să-i lese locul, nu cu părere de rău ci de bună voe, ajutîndu-l cu sfatul lor. In artă ca și în viață, artistul consacrat trebue să aplice față de cel nou venit, vorba dictonului latin : *Hodie mihi, cras tibi.*

Cylia.

Litera-Știință-Artă

Noua Revistă Romînă cuprinde :

Noutăți — Serbia și Austro-Ungaria, după o broșură recentă — Opera lui Nicolae Densușianu.

C. Rădulescu Motru : Asasinarea Regelui George al Greciei.

N. Em. Teohari : „Perpetuum mobile“ din învățămîntul secundar.

Ion Trivale : „C. Negruzzi : Viața și opera lui“ de E. Lovinescu.

Lazăr Cosma : „Chemarea Codrului“ poveste vitejească de Diamandi.

Mariu Theodorian-Carada : Doi avocați.

Otto Ernst : Odinioară — Astăzi (nuvelă).

Raul Theodorescu : Rapsodie (versuri).

D. Drăghicescu ; Politica noastră externă (Răspuns „Vieței Romînești“).

Insemnări—Revista Revistelor.

*

A apărut „Romînia Viitoare“ revistă politică, literară și artistică. Director Al. A. Badareu, cu un sumar școlar și literar foarte interesant.

*

Primim : „Săptămîna politică și culturală“ anul 3, No, 14.

*

A apărut „Viața Agricolă“, anul IV, No. 4.

*

STRUNA ZILEI

EPIDEMIE BULGARĂ

Serviciul sanitar a ordonat carantină pentru mărfurile bulgărești în vederea epidemiilor ce bîntuie acolo.

Știre.

Mai grea ca tifosul și ciuma,
Ca lepra și dysenteria—
La dînșii bîntuie acuma
O boală rea : grandomania...

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOȘ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin ; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iași.

dă consultațiuni

de la 10—12 m. și de la 3—5 p. m. în locuința sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

INFORMAȚII

„Săptămîna politică și culturală“ la care colaborează, cam se știe, un număr de profesori cari au lucrat cu d. C. C. Arion la ministerul de Culte, scrie în numărul de eri :

„Mișcarea dizidentă, pornită la Iași de gruparea conservatoare, în frunte cu d-nii : Virgil Arion, L. Cosmovici, C. Negruzzi, etc., strînsă în jurul ziarului „Cuvîntul“. mișcare ostilă guvernului prezidat de d. Titu Maiorescu,—a dat greș. In urma explicațiunilor ce au avut loc la o consfătuire ținută la Clubul Conservator din localitate, sub prezidența d-lui D. A. Greceanu, d. Virgil Arion, care pare a avea motive personale de nemulțumire, a fost părăsit de principalii săi colaboratori, cari au declarat că vor da concursul lor guvernului.

Acest semnificativ incident a dovedit că guvernul se impune prin autoritatea morală de care se bucură și rezistă cu succes tuturor încercărilor de discreditare“.

M. S. Regele a acordat „Răsplata Muncei“ cl. I-a, pentru învățămînt, d-rei Elena Cananău, directoarea școalei de menaj „Principesa Maria“, din localitate.

Secțiile Camerei au admis proectul pentru recunoașterea ca persoană morală a societății „Viticole“ din orașul nostru.

M. S. Regele a bine-voit a acorda medalia „Meritul comercial“ cl. III, următorilor funcționari ai societății anonime „Țesetura-Iași“ : Mauriciu Zalis, șef contabil ; W. Goldenberg, ajutor-tehnic ; Const. Ciobanu, funcționar statistic; Serafino Bottini, maestru-țesetor ; H. Abramovici, maestru ; Natalia Stîngaciu, Elena Pădurariu, Elena Mihailescu, observatoare.

S'a fixat în ziua de 20 Martie, licitația pentru vinderea efectelor de mare echipament și cazarmament a liceului militar din localitate.

M. S. Țarul Rusiei a acordat, pe ziua de 12 Martie, osebite semne onorifice următoarelor persoane oficiale și ofițeri din orașul nostru.

D-lor general Lambrino, comand. Corp. IV de armată și Ștefan Negruzzi, prefectul județului, ordinul Sf. Ana cl. I.

D-lor general Musteață, comand. Brigadei a X-a de cavalerie și colonel Anastasiade, comand. Brigadei a 15-a infanterie, ord. sf. Ana cl. II.

Și d-lor locotenenți Voinescu Alex. aghiotantul Brigadei 15 infanterie, și Gotcu Litică din reg. 13 inf. ordinul Sf.-ta Ana cl. III.

Sămbătă s'a declarat un caz de scarlatină în Țicău și un caz de difterie în str. Sărăriei.

De cîteva zile, d. P. Carp este foarte doritor de a avea noutăți despre Iași — scrie bine informatul confrate „Presa“.

Așa, eri, întîlnind în stradă pe d. dr. Mauriciu Riegler, deputat de Roman, l-a întrebat :

— Ce mai este, doctore, pe la Iași ?

— Nu știu nimic Cc. Petrache ; eu sunt de la Roman.

Se știe că cei doi doctori Riegler, frați, seamănă foarte mult, aproape să-i confunzi.

Societățile particulare de ajutor mutual au înaintat, toate statutele lor Cassei Centrale a meseriilor, conform Legei meseriilor care obligă aceste instituțiuni să trimită statutele inainte de 1 Aprilie 1913. In „Monitorul asigurărilor“ n'a apărut până acum nici unul din aceste statute. Se știe că aprobarea consiliului de administrație a Cassei Centrale și publicarea statutelor în „Monitor“ sunt condițiile prevăzute în Legea d-lui D. Nenițescu pentru ca o societate să devină persoană juridică.

Dl. Const. Stere, noul rector al Universității s'a întors eri din Capitală.

După un congediu de două luni și jumătate d. dr. Brăiescu și-a reluat postul de medic primar al ospiciului Socola.

In lista de subscripție pentru aeroplanul „Iașul“ s'a publicat din eroare că '. prof. Riegler a dat 25 lei în loc de a se tipări 125 lei.

A mai subscris d-na Ana Ghermănescu, profesoară în Botoșani 6.50 fr.

Succesul seziunii, în ce privește arta și în același timp arta ieșenilor de a se amuza va fi, fără îndoială, al seratei de Sămbătă seara 16 Marte, organizată de societatea pentru gimnastică, sport și muzică în marile saloane ale societății.

Va lua parte o lume imensă și va petrece admirabil.

Examenele de capacitate, pentru numirea profesoarelor și maestrelor, în învățămîntul secundar și profesional, se vor ține în localul Universității locale în următoarea ordine :

La 22 Aprilie, în loc de 1 și 25 Aprilie. a). Contabilitatea, aritmetica comercială, birou comercial, drept comercial și economie politică ; b). Limba romînă, limba și literatura franceză, limba latină, filosofie, pedagogie, educație ; c) Științele naturale, chimia, merciologia, igiena și geografia ; d). Limbile romînă, germană, filosofia, pedagogia și educația.

La 5 Maiu, în loc de 5 și 20 Maiu.

a) Fizico-chimice, matematici elementare, merceologia, igiena și geografia ; b(Limba romînă cu istoria și istora artelor, geografia și instrucția civică ; c) Matematici, fizică, aritmetică comercială și geografia.

In ziua de 30 Martie se va ține la prefectura județului licitație publică pentru darea în întreprindere a aprovizionărei lemnelor de foc, necesare școlilor din localitate și anume :

Școala normală de învățătoare 600 m, școala normală de învățători „Vasile Lupu“ 1.300 m., — liceul internat 700 m., liceul național 350 m. — gimnaziul Ștefan cel Mare 170 m., — gimnaziul Alexandru cel Bun 120 m.— Seminarul Veniamin 1000 m.,—școala secundară de fete 160 m.,— școala profesională de fete 250 m.,—universitatea 80 m., — facultatea de medicină 300 m.,— institutul de anatomie 70 m., — biblioteca 50 m., — arhiva 90 m., conservatorul de muzică 110 m.,— școala de arte frumoase 150 m., — laboratorul de botanică 20 m.,— seminarul pedagogic 120 m., — școala de comerț superioară 180 m.,— școala de cîntări 15 m ,— școala de gospodărie 200 m.,— laboratorul de chimie medicală 100 m.,— laboratorul de igienă 50 m.

D. dr. Roșculeț care a descoperit un procedeu de a solidifica benzina, procedeu pe care l'a brevetat, a cerut Ministerelor de finanțe și industrie, ca întrucît această benzină se întrebuințează în industrie, să fie scutită de taxa de 7 centime de kgr., după cum este scutită benzina lichidă destinată industriei.

Ministerul de comerț s'a pronunțat în mod favorabil asupra acestei cereri. Rămîne ca Ministerul de finanțe să decidă.

Eri s'au întrunit în cancelaria Liceului Național maistrului șimaestrele de gimnastică din oraș, sub prezidența d-lui Th. Berescu inspectorul gimnasticei, pentru a întocmi programele serbărilor școlare de gimnastică, ce vor avea loc în Iași la 23 Mai.

D. Al. A. Bădăreu pleacă astăseară, Luni în Capitală.

In ziua de 14 Martie fiind aniversarea proclamărei regatului român, un serviciu divin va fi oficiat în catedrala metropolitană.

Va fi de asemenea o frumoasă paradă militară.

Mercuri 13 Martie profesorul iluzionist Benedeti va da o representație de iluzii și scamatorie, în amfiteatrul „Liceului Național“. Intrarea generală 20 bani.

La examenul de capacitate pentru Istorie ținut la București, din 11 candidați pentru obiectul principal, au reușit numai 4 și anume :

I. Minea, N. Andriescu, C. Iorgulescu și P. Temistocle.

Pentru obiectul secundar, din 5 candidați au reușit numai d-nii Costăchescu, Rondescu și Pușchilă.

D. prof. de scrimă C. Babeș a început a preda lecțiuni, în sala din Str. Banu, din ziua de 6 Martie.

Pentru domni lecțiunile sunt Lunea, Mercurea și Vinerea de la 5 jum.—7 jum. p. m.

Pentru doamne și domnișoare : Lunea, Mercurea și Vinerea de la 10—11 a. m.

Și pentru copii de la 5 ani și elevi : Marția, Joia și Sîmbăta de la 5—6 p. m.

In ziua de 27 Martie, consistoriul bisericesc se va întruni plenar, în vederea judecării mai multor procese.

D. institutor C. Cucu a fost confirmat director al școalei primare „Vasile Adamachi“, pe un period de 3 ani.

Pentru seara de 29 Mart, elevii „Liceului Național“ din clasa VIII a dînd o reprezentație la Teatrul Național în folosul flotei naționale, și avînd nevoe de armată pentru montarea piesei „Peneș Curcanu“, au făcut o cerere către Comandamentul Corp. IV de armată, în urma căreia d. General Lambrino a încuviințat trimiterea a 2 plutoane de vîvători, 2 plutoane din reg. XIII, precum și un număr de uniforme soldățești.

Ieri a avut loc în localul „Liceului Național“ întrunirea maestrelor și maiștrilor de gimnastică din Iași, sub prezidența d-lui inspector Th. Berescu în care s'a discutat chestia serbărilor gimnastice ce vor avea loc la finele anului.

D. M. Țilenschi și-a reluat, în ziua de 8 Martie, catedra de Fizico-chimice de la „Liceul Național“ din localitate.

Eri Duminică 10 Martie, a încetat din viață, în locuința sa din strada Dimitrie Grecianu, Vasile Popovici, fost architect al Creditului Funciar Urban din localitate.

Li s'a acordat d-lor Gérard Portielje și Iohan Carol Albert, din localitate, brevete pentru invențiunea unui compresor de gaz.

Cum s'a decis la congresul camerelor de comerț, ținut anul trecut la Tulcea, acest congres va avea loc anul acesta, în orașul nostru.

La camera de comerț au început pregătirile în vederea lui.

Mercuri 13 Martie, ora 5 jum. va avea loc, la cercul didactic, a doua întrunire didactică, cu care ocazie se vor mai face lecturi din literatura romînă.

Un incendiu a distrus eri noapte casa locuitorului Ion Rusu din comuna Băiceni.

In comuna Erbiceni s'a declarat epidemia de anghină difterică.

Școlare.—La 3 Martie s'a ținut conferința cercului Cultural „Bîrnova“ la școala din Slobozia (com. Ciurea). La această ședință domnul Mihai Zossin învățător la acea școală a făcut recenzia operei d-lui N. Iorga, „Prin Bulgaria la Constantinopol“. D-sa arată în cîte părți e împărțită opera, arată în scurt cuprinsul fiecărei părți, insistînd cu deosebire asupra pasagelor ce descriu, localitate, gările, moscheele, moravurile, cultura etc. și inchee, spunînd că autorul a vrut să ne dea o icoană vie a stării lucrurilor în orient și insistă încă și asupra exclusivismului bulgăresc, care evită de a evidența opere Romîne sau și altor popoare mărginașe, trecînd cu vederea operile de orice natură, fie cît de înalte și neluînd în considerație de cît operile scriitorilor din Apus. Iar pe noi Romînii, plăcîndu-le a ne numi mămăligari.

In orele p. m. în fața unui public numeros, după ce d. D. Voinea, președintele cercului, arată scopul acestor întruniri, insistînd asupra idealului de a nu ne lasa întrecuți de alte popoare în ori ce privință și mai ales pe tîrimul economic, comercial și industrial, se dă cuvîntul d-lui I. Grigorie, învăț. dirigent de la Ciurea, care cu un deosebit talent și sub o formă din cele mai animată, își desvoltă conferința tratînd despre „Iubirea de patrie și neam“.

D-sa arată ce se înțelege prin cuvîntul patrie, arată durerea sufletescă ce simțim fiind printre străini, avantajele traiului în mijlocul a lor tăi, etc. Explică de asemenea înțelesul cuvîntului neam. Arată mulțimea neamului romînesc ca număr, etc., și apoi cu o însuflețită vervă redă o vie icoană a fermeeătorului tablou „Iubire de patrie și neam“, reușind pe deplin a deștepta în sufletele auditorilor aceleași sentimente de care însuși vorbitorul ere însuflețit.

D-na Eugenie I. Grigorie vorbește despre „Portul național“, arătînd în o formă foarte convingătoare foloasele materiale și morale ce ar rezulta din redeșteptarea gustului pentru frumosul, higienicului și economicului nostru port național.

A urmat apoi o frumoasă producție școlară constînd din recitări și cîntări executate de elevii școalei Slobozia.

— La serbarea școlară ce s'a dat la Bivolari în ziua de 16 Febr. a. c. d. N, Rîpeanu dirigintele școalelor a realizat însemnata sumă de 912 lei care a vărsat o la administrația financiară pentru flota naționala.

Primim „Darea de samă a Consiliului de administrație a Băncii Fălticeni. Acest consiliu se compune din d-nii :

Director Isidor Goldner ; Președinte D. Stourdza ; Vice-Președinte Sebastian Moruzzi : Membri Artur Gorovei, Mircea A. Bădărău.

Guvernul a hotărît că absolut toate proectele de legi care au fost alcătuite și cari au trecut sau vor fi trecute prin consiliul de miniștri înainte de închiderea sesiunii parlamentare, vor fi aduse în discuția parlamentului chiar în această sesiune.

„Titluri și lucruri științifice “se intitulează o remarcabilă broșură pe cari a tipărit-o d. dr. Emil Savini, în vederea concursului de patologie internă. E o bogată colecțiune de opere științifice ale eruditului medic iașan.

Ministerul cultelor și instrucțiunei publice, a acordat autorizațiuni D-rei Maria C. Dimitrescu să funcționeze ca maestră de croitorie numai la școala profesională de fete de gr. I „Steaua“ din Iași.

TEATRUL NAȚIONAL

VINERI 29 MARTIE 1913

Producția elevilor clasei VIII-a mod.

LICEUL NAȚIONAL

Sub conducerea d-lui V. Theodoreanu

cu binevoitorul concurs al d-relor Olga Popovici, Valentina Penel, Beatrice Șoimariu și Maria Gheorghe și al d-lor Gh. Cîrjă, V. Negrutzi și M. Agapescu.

PROGRAM :

Partea I-a : Cor bărbătesc, Recitări, Solo de voce, lupte franceze, statui romane etc.

Partea II-a : **Peneș Curcanul,** Dramă războinică în 4 acte de Duțescu Dulu și Leonescu.

Muzica militară va cînta între acte

Prețurile locurilor : Lojele 4 pers. 18 lei ; 5 pers. 22 lei ; 6 pers. 26 lei ; Fot. de orchestră 4 lei ; Stal I (B. I—IX) 3 lei ; Stal II (B. X—XVI) 2 lei ; Stal III (B. XVII—XXII) 1 leu ; Balcon I (B 1 și 2) 2 lei ; Bal. II (B. 3 și 4) 1.50; Galeria 75 b.; Loje balcon 8 lei.

Societatea Creditului Funciar Urban din Iași

TABLOU

de imobilele și apartamentele din Iași ce sunt de închiriat cu începere de la 23 Aprilie1913.

Amatorii de a lua în chirie imobilele și apartamentele aratate în acest tablou se vor adresa la sediul Societății din Iași strada Lăpușneanu No. 37 cu oferte închise în toate zilele de lucru pînă la 15/28 Martie a. c.

NUMELE imobilelor	Str. și No. casei	Felul încăperilor și numele actualilor chiriași
Em. Haier	Șos. Racovițză 3	Intreg imobilul deschiriat.
Dr. W. Finchelstein	Pomir 6	2 odăi în etajul de jos, bucătărie și camară pentru lemne ocupate de d. O. Grünberg și două odăi și bucătărie în curte
A. Catenberg	C. Negri 84	1 dugheană și 2 odăi ocupate de d. Marcus Löbel.
N. Marcopol	Piața Halei 3	2 odăi ocupate de d nii Zeida Goldman și C. R. Leib ;
Zussman și Marantz	Pomir 8	3 odăi și un antret ocupate de d. G. Liebling ;
Căpit. Cantuniari	C. Negri 6—8	Locuința ocupată de d-na Maria Haimovici ;
M. Munteanu	Palat 41	2 odăi, bucătărie în ogradă și pivniță în comun ocupate de d. Iulius Eicher
L. M. Spaier	Mitropoliei 16	Baia „Diana“ ;
Palat. Societății	Lăpușneanu 37	Una dugheană și o odae ocupată de d. W. Feuerștein ;
El. Ghiorghiu	Socola 96	4 odăi ocupate de d. Marcu Ianovici ;
A. Marcovici	Albă 51	2 odăi, 1 antret și camară pentru lemne ocupate de d. B. Zilberștein ;
Șmil C. Zugravu	Rufeni 29	Intreg imobilul
Cost. Fătu	Albineț 14	2 odăi ocupate de d. Zamfir.
A. I. Ghiorghiu	Muzelor 14	4 odăi în etajul de sus, jos bucătărie și spălătorie, pivniță și ogradă în comun ocupate de d. I. V. Baltă și una odaie și camară ocupate de d-na Amalia Blesciug.
A. și N. Popescu	Sărărie 106	1 odaie și bucătărie ocupate de d. Ioină Bercovici și un subsol.
Emil Ortony	Șos. Moara de Foc 8	2 magazii deschiriate.
L.Ițicovici	I. Brăteanu 191	apartamentele locuite de d-nii P. Ghiorghiu, Ț. D. Decu și Constanța Toni.
Căpit. P. Gane	I. Brăteanu 146—8 și Muzelor 40	mai multe apartamente.
Madlena Drăghici	Arcu 9	mai multe apartamente.
Șendla I. B. Cahana	Procopie 8	un beciu.

DIRECȚIUNEA.

Ultime Informaţii

M. S. Regele a semnat decretul prin care, d. profesor C. Stere, a fost confirmat pe un period de trei ani, rector al Universităţei ieşane.

Vom publica în externo, îndată ce va apărea în „Monitorul Oficial“ răspunsul d-lui ministru al lucrărilor publice Al. A. Badareu la interpelarea d-lui deputat Mirzescu în chestia funcţionarilor C. F. R.

Sesiunea corpurilor legiuitoare, care a fost prelungită pînă la 15 Martie curent, va fi din nou prelungită pînă la 1 Aprilie.

Ajutoarele acordate de la 1 Aprilie viitor meseriaşilor bolnavi vor fi identice pentru acei bolnavi în spitale. Vor fi numai două categorii, — cei căsătoriţi cărora li se va da 50 la sută din cîştigul zilnic şi cei nefamiliari cari vor primi 35 la sută.

Cu toate că veniturile vămilor au dat, pe Februarie, cu 3 milioane de lei mai puţin ca în luna corspunzătoare a anului trecut, şi cu toate că, în aceeaşi lună, a fost o mică scădere şi la alte contribuţiuni indirecte, totuşi probabil că budgetul în curs va da un excedent de 40—50 milioane de lei.

D. Gh. Lascar, secretarul general al ministerului instrucţiunei publice, a comunicat telegrafic astă-zi dimineaţă Rectoratului universităţii, că mîne Marţi 12 Martie va sosi universităţii decretul precum şi lucrările prin care d. C. G. Stere este numit rector al universităţii pe un period de 3 ani, potrivit art. 96 din lege, d-sa va depune mîni la ora 12 a. m. legiuitul jurămînt, în faţa secţiunilor unite ale curţii de apel.

Vineri va veni în discuţiune în Camerd proiectul de lege telegrafo-postală. Una din secţiunile Camerei a ales ca raportor pe d. Vespasian Pella. D-sa a izbutit să întroducă în lege cîteva dispoziţii menite a mulţumi pe cei interesaţi, aparţinînd numeroasei clase a funcţionarilor telegrafo-poştali.

D. Burada, prim-preşedinte al Curţei de Apel din localitate, printr'o circulară, roagă pe toţi d-nii profesori universitari, să asiste mîne la ora 12, la jurămîntul ce d. profnsor C. Stere va depune ca rector al Universităţei.

Comisiunea casei pensiilor, se va întruni Mercuri la ministerul de finanţe, pentru a rezolvi cererea de scoatere la pensie a d-lui Const. Grigoriu, consilier la Curtea de Apel din Iaşi, demisionat din cauză de boală.

Conform legii îi se va servi maximum de pensie, adică 750 lei lunar.

In urma cererei locuitorilor din suburbia Nicolina, Primăria hotărît ca pămîntul ce a fost destinat arăturei din moşia Galata să fie transformat în imaş.

Locuitorii cari au arat, vor fi despăgubiţi de către primărie în urma dispoziţiunei luată de d-nul ajutor de primar Ciurea.

Biletele de liber parcurs vor fi desfiinţate cu începere de la 1 Aprilie. In împrejurările cari vor necesita acordare de parcurs gratuit, ministerul va elibera permise speciale, strict personale.

Judecătorul de instrucţie a admis eliberarea pe cauţiune a d-lui Abram Leibovici, pe suma de 5,000 lei.

D-sa a fost pus azi în libertate.

Se dă ca sigură nrmătoarea mişcare în magistratura din Iaşi: d. Alexandru C. Coroi, va fi numit judecător provizor la ocol. I urban, în locul d-lui Omer Popovici, care a cerut permutarea la Galaţi. In locul d-lui Coroi va fi numit d. Gr. Groholski, stagiar la Vaslui.

Mîni, Marţi, va începe în Senat discuţiunea asupra „Micului Parchet“, proiectul de lege al d-lui ministru Mihail Cantacuzino.

Va lua cuvîntul şi d. Lascar Antoniu, senator al Iaşului.

Suntem informaţi că Senatcl va ţinea şedinţă de noapte mîni, Marţi.

Ieri Duminică a avut loc în casele părinteşti logodna d-rei Elise Pennescu fiica d-lui C. B. Pennescu cu d. Inginer George Iosif de la Soc. Govora-Călimăneşti.

Felicitări.

Un grup de vînători a organizat eri o mare goană de sitari în pădurile de la Bîrnova.

Cassa Centrală a meseriilor a primit dimisiunea d-lui V. Arsenie din Preşidenţia breslei cizmarilor ridicînd măsura disciplinară luată în potriva d-sale hotărînd în acelaşi timp facerea unor noi alegeri.

Şedinţa Consiliului Sanitar invitată pentru Simbăta trecută a fost amînată pentru Mercuri.

Epidemia de scarlatină e staţionară.

Locuitorul Gh. Gavrilescu din com. Bucium, luîndu-se eri la ceartă cu soţia lui, a descarcat asupra acesteia două focuri de revolver.

Agresorul a fost arestat, iar victima internată pe moarte la spitalul Sft. Spiridon.

Siguranţa a arestat astă noapte la otelul Central, pe un foarte rafinat pungaş ce se dădea drept voiajor. El se numeşte David Wittner. Pretindea că venise în Iaşi ca comerciant de vite şi cumpărător de cereale şi c'ar fi de loc din Dorohoi.

Dus la siguranţă la percheziţia ce-i s'a făcut, s'au găsit asupra lui 2 scrisori de autorizare spre a cumpăra cîte-va vagoane de grîu pentru d. Nestor Cincu şi 800 boi pentru d. Leon Juster.

Acest individ a căutat să trăească bine în Iaşi. De aceea cum a venit s'a introdus în familia Lieblich, croitor din strada sftul Teodor şi-i propuse să-i ia fata în căsătorie. Puţin după aceia el se şi logodi şi excrocă pe viitorul său socru de cîteva mii de lei.

Strîns în chingi de şeful sigiuranţei, Wittner mărturiseşte o serie de excrocherii la fel săvîrşiite în Botoşani Dorohoi şi Vaslui.

El este un evadat din penitenciarul din Tîrgovişte şi a mai suferit condamnări pentru excrocherii.

Astăzi după amiază Wittner a fost din nou interogat la siguranţă şi şeful siguranţei abil a izbutit să scoată de la el mărturiăiri privitoare pe numeroase alte persoane excrocate în mod îndămănatic abil de acest escroc. In numărul de mîine, vom vorbi despre celelalte isprăvi.

Salariile medicilor la corporaţii rămîn neschimbate prin noul budget al Cassei Centrale care intră în vigoare la 1 Aprilie.

D-na Angela Dr. Steuerman a dat naşterere eri 10 Martie unui băiat.

Agronomii judeţelor Tutova şi Fălciu au pus bazele unei societăţi menite să strîngă relaţiunile dintre membrii săi şi să le dea putinţa de a-şi împărtăşi observaţiunile şi studiile.

La 25 Martie a. c., e convocat la Ministerul Instrucţiunii *Consiliul general de instrucţie.* ca să discute programele şcoalelor medii, programul de geografie, al şcoalei secundare (după dezideratele ultimului congres al prof de geografie) cel de religie (după dezideratele ultimului congres al prof. de religie.

Proiectul de lege pentru modificarea legei jandarmeriei rurale, a fost admis de secţiile Camerei.

Indreptările cele mai de seamă ale actualei legi sunt: recrutarea ofiţerilor jandarmeriei rurale se va face numai dintre locotenenţi, spre a putea avea deschisă calea la avansare, minimul vechimei în grad, fiind 2 ani. iar limita maximă 5 ani, se sporesc atît soldele ofiţerilor cît şi ale jandarmilor angajaţi şi reangajaţi, prevăzîndu-se în favoarea gradelor inferioare şi o îndemnizare de misie, în sfîrşit se fixează o limită de vrîstă pentru reangajaţi care va fi de 48 ani pentru şefii de port şi şefii de secţie.

In şedinţa de Simbătă consiliul comunal a concesionat d-lui C. Chirilă exploatarea pompelor funebre.

Ministerul de interne pune în vedere prefecturei de judeţ că atunci, cînd se fac recomandări de funcţionari poliţieneşti, să se alăture pe lîngă raport şi actele doveditoare că recomandatul a satisfăcut legea recrutărei, că e cetăţean romîn, certificatul sau diploma de studiile făcute şi actul de naştere.

Examenul de docenţă al d-lui Eug. Melic, care urmează a se abilita în specialitatea dreptului internaţional public, s'a amînat sine die.

Ieri la ora 9 a. m. o uşoară explozie s'a produs la o maşină de la moara fraţilor Diamand. Rupîndu-se o curea, mecanicul Gh. Vasilescu a fost lovit la obraz şi ochi, însă din fericire lovitura n'a fost gravă.

Pacientul fu imediat pansat, iar fabrica a încetat lucrul.

Ieri prin piaţa Halei, femeei Maria Stoleru — venindu-i rău — a căzut în stradă. Imediat a fost transportată cu o căruţă la spitalul Sf. Spiridon.

Universitare.—Ministerul face cunoscut că d. dr. I. Tănăsescu, prin decret regal No. 585, a fost transferat pe ziua de 1 Martie de la catedra de Anatomie descriptivă la acea de anatomie topografică şi clinică chirurgicală de la aceiaşi facultate.

— Au sosit la rectorat diplomele d-lor d-ri I. Caranda, Al, Berbeciu, Gr. Nubert precum şi a licenţiatelor Maria Vlad, Virginia Smîdu, M. Ştefănescu, C. Alexandrescu, A. Cupfer.

— Consiliul facultăţei de medicină a fost convocat ieri spre a se consfătui asupra doleanţelor facultăţei.

La această şedinţă a asistat şi d. Stere care a promis tot concursul d-sale.

— D. I. Ursu îşi va relua cursul prelegerilor de istorie universală, Mercuri 13 Martie.

— Mîne la ora 2 p. studenţii seminarului de sociologie vor face o vizită la fabrica de tutun din localitate, conduşi fiind de d. profesor D. Gusti.

Acolo, d. director Costin, va ţine o mică prelegre cu caracter ştiinţific.

— D. profesor C. G. Stere Mercuri sara va pleca în capitală pentru a interveni la cei în drept în vederea doleanţelor universităţii ieşane.

— Monitorul Oficial care a apărut ieri în capitală, publică decretul de numire a d-lui profesor C. G. Stere ca rector al universităţei.

— Noul rector va convoca marele colegiu universitar pentru ziua de Mercuri ora 5 jum. p. m. cînd d-sa, care e membru în comisiunea bugetară, va lua cunoştinţă de doleanţele fiecărei facultăţi, pentru a se prevedea în noul buget sumele necesare îmbunătăţirilor urgente ce trebuesc aduse facultăţilor în cursul acestui an.

— Prima şedinţă a senatului universitar va fi prezidată de d. Sterea, Mercuri la ora 5 p. m. cînd senatul unit cu consiliul facultăţei de litere, e chemat a se pronunţa asupra concursului de agregaţie a d-lui Traian Bratu pentru ocuparea catedrei de limba şi literatura germană de la facultatea de litere din Iaşi

— Mercuri dimineaţă d. dr. Bogdan va da pe seamă noului rector averea universităţii.

Judiciare.—Curtea de apel s. II, a amînat apelul d-nei Eugenia Gheorghiu pentru ziua de 3 April, în procesul dintre d-sa cu d-na Bossie, urmînd să se aducă înscrisurile în original.

— In ziua de 30 Martie a. c. se va judeca la curtea de Apel s. II apelul d-lor C. Popov şi Gh. Rişcanu avocaţi în Huşi, contra deciziunei acelui barou prin care fuseseră excluşi pe 3 luni.

— In procesul Benis Moscovici pentru omor prin imprudenţă, s'a dispus aducerea martorilor cu mandat, amînîndu-se judecarea.

— Curtea de apel s. I-a a anulat opoziţia lui Gh. Lupăceanu vinovat de falş în acte publice.

— S'a respins apelul lui Sabariu dat judecăţii pentru falş în acte publice; deasemenea a fost respins şi apelul lui Alecu Enescu pentru strămutare de hotar,

— Camera de punere sub acuzare în majoritate admite opoziţia procurorului de Bacău, şi reformă ordonanţa judecătorului de instrucţie prin care se trimite în judecata curţei cu juri din Bacău, Gherghel Vasile, Martin Ivanca, Mihai Cicenia, Giurgea zis Cidere, Giurge Farsade, Martin şi Ianoş Farsade, pentru faptul că în ziua de 2 Decembrie 1912 au maltratat pe Constantin Mihailescu care îşi pusese candidatura la comuna primăriei din Faraoani, comiţînd delictul prevăzut de art. 128 din legea electorală şi reformînd această ordonanţă, dispune ca dosarul cauzei să fie înaintat d-lui jude competent,

— Camera de punere sub acuzare admite apelul d-lui procuror de Tutova, reformă jurnalul 2124 | 1913, a tribunalului şi confirmă mandatul de arestare emis de judecătorul de Tutova contra lui Gh. Antoniu zis Chirilă şi Panaite V. Mitulescu pentru faptul de tălhărie.

— S'a emis mandate de arestare pentru 16 inculpaţi, acuzaţi pentru omorul lui Stroe Beloescu din Bîrlad şi alte tălhării şi un furt, trimişi în judecata curţii cu juri din Bîrlad, pentru sesiunea 15—30 Martie.

— S'a amînat falimentul lui Onofreiu şi Iacobescu.

— *Notariat.* Epitropia sf. Spiridon dă să crească pe copila Guriţa Prisacaru, lui Petru şi Natalia Alexandrescu.

— Epitropia Sf. Spiridon a însărcinat prin contract pe inginerul G. D'Albon să măsoare moşiile „Trei Stînci şi Isvoroşani“.

O interesantă desfăşurare se reprezintă astă seară Luni în noul program cinematografic Pathé-Frères din sala teatrului Circ Sidoli:

„Dagmar“ sau Infruntarea morţei, desfăşurare plină de cele mai emoţionante scene în 2 acte.

Iată în parte restul acestui grandios şi excepţional program:

Sora de lapte, scene foarte humoristice.

Detectivul şi isprăvile sale, scene comice.

Amor culpabil. Mare roman contimporan în 3 părţi. Punere în scenă originală şi foarte bogată.

Mîine Marţi se va intercala în program: Şcoală înaltă (Haute école) roman în 2 părţi.

Noul program viitor se reprezintă: poimîne Mercuri 13 Martie: Nababul, piesă extra-ordinară, după romanul lui Alphonse Daudet, etc.

Alfons Herovanu
AVOCAT
S'a mutat strada Albă 17
Orele de consultaţii aceleaşi

DE ARENDAT pe timp de un an, două vii ale defunctului D. Bahrim situate la Bucium (Socola).
A se adresa d-lui N. Grossu str. Scăricică 4 Iaşi, sau d-nei Ecat. Cerchez Tîrgu-Neamţ.
Aceste vii sunt şi de vînzare.

Doctor A. SPIRT
Specializat la Paris şi Berlin în boalele de
Gură, Gît, Nas şi Urechi
esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa
Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.
Strada Ştefan cel Mare No. 47
visa-à-vis de Mitropolie

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 11 Martie

DELA TEATRUL RĂSBOIULUI

In jurul morţei regelui George

Bucureşti.—In unele cercuri din Capitală, se vorbeşte că ziarul „*Universul*“ a fost cumparat de un barbat cu o mare influenţă politică.

Se afirmă, că chiar înainte de facerea actelor „*Universul*“ va începe a evolua către partidul din care face parte cumpărătorul, pentru ca o parte din cititori să nu simtă o tranziţie bruscă.

Alianţa balcanică şi marile puteri

Cetinge. — Miniştrii marilor puteri au făcut eri un demers colectiv pe lîngă ministrul de externe, pentru a-i comunica bazele negocierilor păcei.

Comunicatul se sfîrşeşte astfel: dacă aliaţii ar refuza de a admite vederile puterilor, ele declară că aliaţii nu ar mai putea compta pe concursul puterilor, pentru regularea chestiunei financiare şi celorlalte, a căror dezlegare se va impune în urma încheierei păcei.

ATITUDINEA STATELOR ALIATE FAŢĂ DE INTERESELE EUROPEI

Berlin.—Ziarul „Nordeutsche“ scrie în revista sa săptămînală: condiţiunile decise în unanimitate pentru mediaţiunea păcii, oferită statelor balcanice, au fost stabilite după deliberări amănunţite de către întrunirea ambasadorilor din Londra, ca expresiune a voinţei Europei.

Marile puteri pot aştepta un răspuns, care să facă cu putinţă a se începe negocierile definitive pentru pace. Inceperea lor apropiată şi săvîrşirea neturburată a negocierilor, este în interesul beligeranţilor contrar speranţelor tuturor.

*

Muntenegrul a continuat atacurile contra Scutarilor fără a cruţa proprietatea şi viaţa străinilor necombatanţi. Mai adăugaţi tratamentul invederat contrar dreptului ginţilor, ce s'au făcut vaporului Skodra, în faţa Meduei şi procedarea puţin creştinească în contra Albanezilor catolici din Djakova. Dacă Austro-Ungaria este hotărîtă a obţine de la Muntenegru satisfacţiune, pentru atari încălcări, ea lucrează pentru salvagardarea drepturilor şi intereselor ei violate, — ceea ce coincide şi cu apărarea dreptului ginţilor, şi principiile civilizaţiunei europene. Din anunţatul compromis austro-rus, în chestiunea Albaneză, nu avem nimic de retras; suntem chiar încredinţaţi că acordul definitiv şi asupra ultimului punct în litigiu, este asigurat.

In preajma rămăşiţilor regelui Georges

Salonic.—Regele Constantin, Principesa şi d. Wenizelos au sosit pe la orele 3 jum. pe bordul „Aphitritei“. Vasele de războiu străine „Maria Tereza“, „Goeben Bruix“, „Jarmouth“, au tras salve pentru salutarea Regelui. „Amphitrite“ a ancorat în apropiere de reşedinţa regelui, unde e ancorată şi Canoniera „Ouraletz“. Regele a fost primit de Regina mamă Olga şi de fraţii săi şi apoi a mers îndată lîngă rămăşiţele Regelui George. Regele Constantin era foarte emoţionat. Transportarea corpului defunctului rege se va face Joi sau poate chiar Mercuri.

*

Atena. — După o întărziere de 24 de ore, pricinuită de o ceaţă groasă, iachtul regal, care ducea pe regele Constantin pe principii şi pe d. Wenizelos escortat de Crucişătorul Psara, a sosit la Salonic pe la orele 4 seara. Essad Paşa şi fratele său Bebhibey şi statul major turcesc de la Ianina au sosit la Pireu. O mulţime numeroasă care era faţă pe cheiurile Pireului a aplaudat pe Essad Paşa. Colonelul Contoianis a eşit întru întîmpinarea lor şi le-a spus că are ordin de la ministrul de războiu să se ţie pe viteazul apărător al Ianinei.

Essad Paşa şi ceilalţi, au fost găzduiţi la hotelul Melas la „Ephissia“.

Schimbări la Casaţie

Bucureşti.— D. Petrescu preşedintele secţiunei a treia a curţei de casaţie a fost pus în retragere, din oficiu, pentru ziua de 1 Aprilie.

In locul vacant va fi numit probabil d-nul consilier Duca.

Situaţia Războiului

Constantinopol.—Se afirmă că Sîrbii îşi vor retrage armatele din jurul Andrianopolului.

Mici încăerări au avut loc eri lîngă Ceatalgea.

Comandantul trupelor turceşti de la Ceatalgea a făcut în aeroplanul unui aviator german o călătorie aeriană de 4 ore. Mergînd pînă la Ciorlu a i zbutit să'şi ea note de situaţia şi poziţiunile armatelor bulgare.

Intervenţia Italiei şi a Rusiei în chestiunea bombardărei Scutarilor

Cetinge.—Ministrul Italiei, în urma ordinului său, a făcut un demers la Cetinge, cerînd precum a făcut şi Austria, ca bombardarea Scutarilor să înceteze pînă la eşirea populaţiunei civile din oraş. Răspunsul va fi dat azi, de ministrul de externe, în consiliul de miniştri.

*

Cetinge.—Ministrul Rusiei, în urma ordinului guvernului său, a făcut demersuri pe lîngă ministrul de externe, stîruind să se dea autorizaţiune populaţiei civile din Scutari, de a eşi din oraş şi a cerut încetarea bombardărei pînă se va efectua eşirea.

Sinuciderea de la Brăila

Brăila.—Farmacistul L. Altän, cunoscut iaşanilor, de oarece e originar de aci şi a practicat multă vreme farmacia în Iaşi, s'a sinucis înghiţind o cantitate de stricnină.

Familia încercînd toate ajutoarele pentru a-l scapa n'a isbutit căci după o jumătate oră de suferinţi, nefericitul farmacist a încetat din viaţă.

Se bănueşte că pricina sinuciderei ar fi nişte datorii băneşti.

Iaşul legat direct cu Viena şi Karlesbad

Bucureşti. — Cu începere de la 1 Mai Direcţiunea căilor ferate va înfiinţa vagoane speciale direct Viena şi Karlesbad.

Asemenea vagoane vor circula atît din Bucureşti cît şi din Iaşi.

Profesorii dela Liceele Militare

Bucureşti.—Ziarul „Presa“ publică astăzi amănunte interesante cu privire la profesorii dela liceele militare, după un proect de lege întocmit de către d-nul general Hârjeu ministru de război.

Pe viitor profesorii dela liceele militare vor fi recrutaţi pe baza examenelor de capacitate, caşi cei ai şcoalelor secondare din învăţămîntul civil.

Profesorii acestor licee vor conta în cadrele învăţămîntului secondar depinzînd de ministerul de instrucţie publică.

Gradaţiile profesorilor dela Liceele Militare vor fi în număr de şapte în loc de patru.

FURT

Tulcea. — Eri la ora 5 jum. comerciantul Petroff a fost furat de suma de 20 mii lei.

Bănuelile cad asupra unei persosoane din familiea sa.

✝

Intristaţii: Maria şi Charles Jungaus cu copii, Iancu Popovici cu copiii, Familiile Constantin A. Popovici, Nicu A. Popovici, au durerea a vă face cunoscut încetarea din viaţa a mult iubitului lor: Tată, socru, bunic şi frate

V. A. POPOVICI
Inginer

decedat Duminică 10 Martie 1913 şi roagă pe toţi amicii şi cunoscuţii să bine voiască a lua parte la ceremonia funebră ce va avea loc Marţi 12 Martie ora 2 p. m.

Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctului din str. Impas 40 de sfinţi la Cimitirul Eternitatea.

Iaşi, 11 Martie.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Successor
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

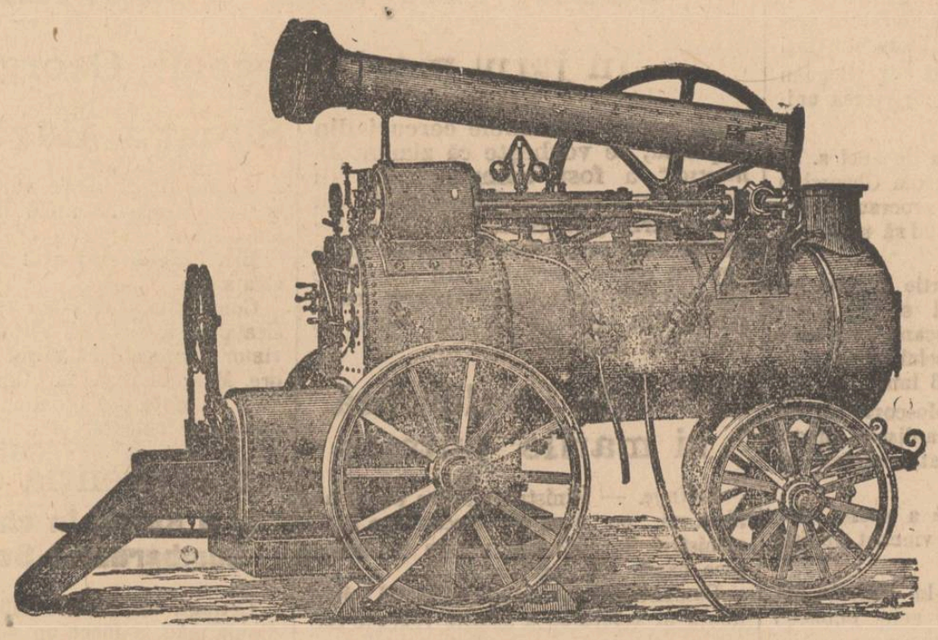

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiile* cele mai greie de tămîdnit, *Migrenele, Cefalgia, Reumatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* [illegible] tuturor colorile şi vîrstelor timpuri.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi de toţi *Droghişti şi Farmaciştii.*

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desiateria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de în gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKHOFFLER BUCUREŞTI

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Române
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co
Se distinge: prin mirosul lui plăcut, alcătuind cu totul esenţiale
De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Pentru Olteni şi pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Craiova —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
VINUL BRAVAIS
Spre a aprecia vaoarea lor consultati Medicul dumneavostră
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenta.

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referinţele cele mai bune la dispoziţie.

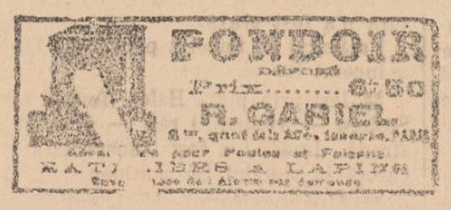

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach, deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nici una dată rigbicli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacoanele cari pórta, pe invelisul de afara, *semnatura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Si în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASSEMENEA SI
CHARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mârzescu 17—

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1830 — Joi 13 Mart 1913

Modificarea legei drumurilor

— Desființarea prestațiilor în natură —

D. Al. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a depus la Cameră proiectul pentru modificarea legei drumurilor din 1906.

Scopul proiectului e să amelioreze legea existentă, atît în privința mijloacelor judeților și comunelor pentru întreținerea șoselelor cît și a serviciului tecnic însărcinat cu construirea și întreținerea acestor șosele.

Cu actualele mijloace bănești nu mai poate fi vorba de construirea de șosele, fiindcă trebuie găsite resurse extra-ordinare.

Calculele au arătat că județele și comunele trebue să-și rîdice resursele lor pentru drumuri cu cel puțin 23 milioane pe an. Aceasta a călăuzit pe d. ministru la stabilirea normelor impozitului pentru drumuri, pe care l'a alcătuit dintr'o sumă fixă de 9 lei pe an de contribuabil și dintr'un impozit proporționale, de 5 zecimi asupra foncierei și patentă, desființîndu-se prestațiile în natură.

Modificările constau în: *desființarea prestației în natură, descărcarea personalului technic exterior de însărcinări străine de drumuri, în asigurarea stabilității personalului drumurilor și în regulamentarea recrutării personalului inferior printr'o prealabilă pregătire.*

Noua lege ar urma să se pue în aplicare la 1 Aprilie.

Ca să sintetizăm și să precizăm reforma proiectată de d. Al. Badareu:

Ministrul lucrărilor publice propune Parlamentului marea chestiune a desființărei *prestațiunilor în natură, care realizează o dorință exprimată de mult timp de toată lumea.*

Precum spuneam, această desființare a prestațiunilor în natură trebue să fie însoțită de crearea altor impozite, *dar necesitatea îmbunătățirei drumurilor noastre este așa, că în realitate ministrul lucrărilor publice arată mai multă timiditate de cît exagerațiune în cererile sale.* Poate că impozitele propuse sunt încă departe de idealul unei sarcini cu totul proporționale după mijloacele fie-căruia; *dar trebue să se ție socoteală de circumstanțe și să nu se uite că ceea ce a fost pînă acum constituia o proporționalitate monstruoasă, pe care numai un vechiu obiceiu a putut s'o facă tolerabilă.*

E vorba aci de una din aceste reforme cari lasă urme adînci și care fac epocă. In ce privește detaliile tecnice ale schimbărilor operate prin noua lege, publicăm în pagina II-a unele detalii cari vor interesa pe cetitori.

Invățămîntul secundar

Una din fețele sub care ar trebui privit și discutat învățămîntul nostru secundar este aceia a trifurcărei lui în cursul superior, unde legea recunoaște o secțiune modernă, una clasică și alta reală.

Dacă ar fi să facem istoricul acestui învățămînt în țara noastră cu greu vom putea discerne rațiunea pentru care s'au admis aceste subdiviziuni.

Leguitorul din 1864, dată de cînd există cea dintăi lege ce organizează învățămîntul în Romînia, recunoștea ce e dreptul, un învățămînt general sau cum se obișnuia a se numi atunci cu o numire improprie, *învățămînt clasic* și o altă specie de învățămînt, numit iarăși impropriu *învățămînt real.* Dar ce se cuprindea atunci sub această din urmă denumire?

Se cuprindea învățămîntul comercial, agricol și industrial. Or, ce se întîmplase cu această organizare în decursul timpului?

Învățămîntul pe care-l numiam clasic și a cărui durată era de șapte ani, ajunsese a fi o organizație în care partea științifică predomina. Este un lucru știut astăzi, că în momentul reorganizărei învățămîntului, secundar în licee și gimnazii partea precumpănitoane o aveau studiile științifice. Esto drept de altă parte să recunoaștem că în această perioadă de timp, științile au făcut progrese așa de mari, așa de impunătoare, în cît era de absolută nevoe ca lor să li să dea estindere. A fost perioada în care toate fenomenele, chiar cele mai transcendentale, se credea că vor putea fi explicate prin științe. Cu ce aprindere se discuta, de exemplu, problema morții și vieței viitoare?

Atunci se vorbea și se scria *asupra forței și materiei*, asupra *evoluției materiei.* Organizarea școlară a trebuit să țină seamă de această evoluție a spiritului omenesc.

In anul cînd s'a admis subdivizarea învățămîntului superior de licee, acesta se prezenta ca o învățătură unică, dar în care predomina partea științifică, macar că după înțelesul celor mai mulți dînsul era un învățămînt clasic.

In această perioadă de timp selecțiunea începea după isprăvirea celor șapte ani de învățătură comună în licee. După terminarea studiilor liceale, fiecare se îndrepta către locul unde socotea că are mai multă înclinare. Unii intrau în deosebitele facultăți ale universităților, alții mergeau la școala de poduri și șosele, alții în școalele militare etc.

Dacă ne-am întreba acum: cei cari îmbrățișau cariere deosebite o făceau pentru că aptitudinile lor îi îndemnau într'o parte și nu în alta? Ar fi să nu ne dăm exact sama de împrejurări, dacă am crede că așa se petreceau lucrurile atunci și numai așa. Erau vremuri atunci cînd aveam instituțiuni, dar n'aveam oameni.

Logic e deci să ne închipuim că cei mai mulți se gîndeau la partea utilitară a lucrurilor, dacă nu vocațiunea îi mîna într'o parte ori alta. Erau însă și mulți acei, cari înțelegeau și-și dădeau samă că mai cu pricepere vor lucra în o anumită direcțiune, de cît în o alta.

Tot în acest spațiu de timp populațiunea școlară nu era așa multă. Apoi, cîtă era, aproape toată se îngrămădea la studiile clasice, adică la liceul de atunci. Știm în adevăr cu toții, că școalele speciale, cum bună oară cele de comerț, cele de meserii etc. nu puteau recruta de cît un număr foarte restrîns de elevi.

Leguitorul din 1901, dată de cînd posedăm legea actuală a învățămîntului secundar, a socotit că prin dispozițiile ce a luat va remedia și la această stare de lucruri.

Astfel pe de o parte a ridicat durata studiilor secundare la opt ani, în loc de șapte. A admis apoi, ca selecțiunea să înceapă după patru ani de studii secundare inferioare. In fine a stabilit oare cari condițiuni, care se îngreoe întru cît-va întoarcerea în liceu, pentru ca să dirijeze parte din elevi către învățămîntul special.

Astăzi este văzut lucru, că populațiunea scoalelor speciale, ca cele comerciale a sporit simțitor față de ceia ce era în momentul cînd s'a produs legea de care vorbim. Or fi unii poate plecați a crede că acesta e un rezultat al zisei legi. Dar cînd observăm că populațiunea liceelor departe de a scădea a sporit și că de altă parte nici școalele speciale n'au rămas fără elevi, ci au prea mulți, n'am putea atribui acest fapt altei împrejurări, decît aceleia că populațiunea noastră orășenească s'a mărit, iar de altă parte, că satele dau un contingent mai simțitor studiilor din școale speciale. Astfel majoritatea elevilor din scoale comerciale elementare sunt veniți de la țară, posedînd certificate de învățămînt primar rural. Și nu sunt puțini nici acei, cari intră în gimnazii ori licee cu asemenea testimonii de învățătură.

Deci socot că nu tocmai de partea aceasta ar trebui să vedem efectele legii din 1901.

Ocupîndu-mă de această chestiune în anul 1911, scriam tot aici, cele ce urmează și pe cari le socot încă de actualitate, că adică ar putea servi de bază unor discuțiuni.

Legiuitorul nostru de sigur a plecat de la conceptul că pînă la vrîsta de 15 ani, adică pînă după terminarea a patru clase inferioare de liceu, nu se pot cunoaște înclinările elevilor. De aceia dînsul a fixat acest termen ca punct de plecare pentru specializare.

Să fie însă acest termen bine ales, impecabil? Or, este în deobște cunoscut, că numai talentele deosebite au vocațiune ce se manifestă de timpuriu, chiar înainte de limita fixată de legiuitor. Aceștia însă se pot număra pe degete și nu era nevoe pentru dînșii de anume dispoziții legale. Marea majoritate a oamenilor însă, e aptă pentru ori ce îndeletnicire. In cele mai dese cazuri educațiunea ca și mediul decid de viitorul acelora; cîți dintre noi, n'avem astăzi carierele pe cari părinții le-au ales pentru noi?

De aceia socot că n'ar trebui să considerăm ca fiind o utopie părerea acelora cari susțin că un învățămînt unic, ar trebui să existe în tot cursul secundar. In ori ce caz, chiar de s'ar admite o subdiviziune a acestui învățămînt, ea ar putea fi redusă la două ramuri, care s'ar putea face în ultimul an de studiu. Apoi, pentru asemenea învățămînt unitar, nici n'ar fi nevoe de opt ani.

Chestiunea aceasta are o importanță deosebită, căci se leagă de *aceia a catedrelor și profesorilor.*

Inainte de legea care cîrmuește astăzi învățămîntul secundar, cursurile erau împărțite în două cicluri. In cursul numit superior se repetau materiile deja studiate în cel inferior. Și acesta a fost încă unul din motivele pentru care s'a admis trifurcarea.

Dacă însă ne-am întreba ce se face astăzi și am examina mai de aproape lucrurile, am vedea poate că tot cam același lucru se continuă. Și astăzi în cursul superior se repetă materiile învațate în cursul inferior, cu o diferență și anume că în cursul superior se repetă numai acele materii ale cursului inferior cari se leagă de specialitatea respectivă.

Chestiunea aceasta a învățămîntului secundar comportă negreșit o sumă de desvoltări.

Ea se poate cerceta în amănunțimi în Reviste. Cu toate acestea oare cari idei pentru publicul cel mare, care nu citește reviste speciale, am crezut că sînt la locul lor și într'un ziar, cari în marginele puterilor sale contribue a se da bună îndrumare instituțiilor țerii.

V. I. Radu.

Interese locale

Palatul de justiție

In cel mai nou număr al revistei „Arhiva genealogică" se găsește un interesant document, cu privire la arderea palatului Domnesc în secolul al 18-lea. Este numai una din seria de catastrofe cari s'au ținut lanț de acesstă nefericită clădire, a cărei origine datează din epoca domniei lui Ștefan cel Mare.

In Istoricul Iașilor, scris de d. N. A. Bogdan sunt interesante detalii asupra seriei de incendii, întîmplătoare sau provocate de năvălitori, cari în cursul vremilor, mereu, au adus după ele nimicirea măreții clădiri.

Ca pasărea Phoenix însă, a reînviat necontenit, rîdicîndu-se mai frumoasă, mai încăpătoare ca să rămînă o podoabă a Iașului.

Ceea ce însă s'a făcut de atîtea ori, —restaurarea frumosului palat administrativ—întîmpină de astă dată—deși nu se află după un incendiu, întîrzieri și obstacole nepomenite.

Inițiativa restaurării și reclădirii istoricului în condițiuni grandioase s'a luat de către d. Al. A. Bădăreu, ca ministru de Justiție în 1906. Lucrările—deși cu planurile întrucîtva modificate—s'au continuat de atunci încoace, însă cu o încetineală descrescîndă.

Astăzi, după șase ani de la începerea lucrărilor—suntem încă departe de a ne apropia de sfîrșit și, fără a face *moldovenism*, de N. Cananău, deputat al Iașilor, a aruncat bănuiala, cel puțin în parte întemeiată,—că numai pentru o întreprindere și o îmbunătățire iașană se poate pune o întîrziere atît de... orientală.

Recunoaștem că trecem prin vremuri grele. Dar aci e vorba de o restaurare începută și de o întreprindere absolut utilă, fără a vorbi de considerațiile estetice și monumentale.

Să sperăm că insistența, la timp venită, a d-lui N. Cananău va grăbi terminarea lucrărilor și că se va reda Iașului, cu o oară înainte, falnicul palat administrativ, de care e lipsit de atîția ani de zile.

△

NOTA ZILEI

Cetim în ziarul cel mai în vrîstă, al Iașului, următoarele:

„...A fost arestat șoferul Paul Saval care aflîndu-se într'o complectă stare de ebrietate, conducea eri, un automobil, cu viteza cea mai vertiginoasă.

De altfel tot publicul care se afla eri pe străzile Iașului, a ramas scandalizat de purtarea acestui individ, *care pe lîngă fumul enorm ce degaja motorul mașinei și a prafului ce stîrnea, dar periclita și viața persoanelor de pe stradă*".

Nu știm dacă la arestarea și darea în judecată cu proces verbal a zisului șofer a contribuit și amănuntul — ce ne dă ziarul — *al cui* era șofeurul.

Dar știm că pedeapsa ce-i se va da, va fi meritată. Intr'adevăr, vedeți: individul degaja un fum enorm, care fum era și al mașinei.

Un adevărat înfumurat. Cine nu știe ce.. fumuri au șofeurii aceștia.

Ori-cum însă, pacat că nu se pot dresa procese verbale de dare în judecată pentru calcări de.... gramatică.

Doară gramatica nu se găsește în stradă....

Tragedia din Scutari

Regele Nichita preferă să moară de cît să renunțe la Scutari

Ultimele știri sosite din Viena și Petersburg, arată, că, după cîte-va zile furtunoase, din nou o înțălegere deplină s'a stabilit între Austria și Rusia cu privire la Albania.

Austro-Ungaria a renunțat la întruparea orașului Djacova in noul stat albanic, iar Rusia a consimțit, că chiar în cazul cînd Scutari va fi cucerit, acest oraș să nu devie posesiune muntenegreană. Cu toate aceste chestia nu e tranșată, Regele Nechita a declarat că nu se'ntoarce viu la Cettinge, dacă Scutari nu va aparține Muntenegrului.

Ori această declarațiune are în adevăr o explicație firească. Din acest răsboi, poporul muntenegrean, cu toate sacrificiile făcute și succesele înregistrate, nu s'a ales cu nimica.

In această tragedie, poporul muntenegrean s'a ales numai cu răni sîngerînde și e atunci explicabilă starea sufletească a regelui Nikita, care nu crede a se putea întoarce în capitală și a da ochi cu poporul său, fără a-i aduce în schimb ceva măcar, care să compenseze durerile îndurate.

Dar, probabil, că se va trece peste soarta tragică a acestui mic popor, pentru că așa o cere interesul păcei europiene.

D.

ECOURI

Statisticile anului 1911, care s'au publicat de curînd ne instruiesc, despre modul, cum să divorțează la Paris.

2.181 divorțuri au fost pronunțate în timpul anului ?! 13 soți n'aveau nici 24 ani, 134 între 25 și 29 ani: 481 între 30 și 34 ani, 43 aveau peste 60 ani! 8 soții aveau mai puțin de 20 ani, 154 între 20 și 24 ani, 340 între 25 și 29 ani, 29 peste 60 ani.

84 soți și 70 soții erau văduvi înainte de căsătorie; 39 soți și 30 soții divorțau de a doua oară.

In divorțurile pronunțate, numai într'un caz, soțul era cu 25 ani mai în vîrstă de cît soția sa, de 13 ori, avea cu 20 ani mai mult; de 3 ori soția, era cu 20 ani mai în vîrstă ca soțul, de 5 ori avea cu 18 ani mai mult.

Cauzele pentru care divorțurile au fost pronunțate sunt următoarele: condamnări: 11; adulterul barbatului: 192; adulterul femeei: 264; exces brutalitate: 300; batjocuri grave: 1.387; diferite cauze: 27.

1.207 divorțuri au fost pronunțate între soții care n'aveau copii. 502 între soții avînd numai un copii; 282 2 copii; 78 3 copii; 34, 4 copii; 5, 5 copii; 6 mai mult de 5 copii; în 65 cazuri, tribunalul n'avea nici o știință despre urmașii soților.

Cercetînd meseriile ce le exercită divorsații, se deosebește, în ce privește partea masculină, 5.

6 doctori și farmaciști, 8 artiști, 18 funcționari de administrație și militari, 519 comercianți și 379 lucrători. In ce privește partea femenină. 27 meserii libere, 578 negustorese și 437 funcționare sau lucrătoare.

Sfîrșind, adăugăm că 308 instanțe de divorț n'au avut urmare, intervenind o împăcare.

OAMENI ȘI LUCRURI

„REVANȘA"

Franța nu ne iubește; nu ne *mai* iubește ca odinioară. O iubim noi oare ca în alte vremuri de mult și de sincer?

Iată cum resimția Vasile Alexandri durerea dezastrului care lovise Franța—Parisul în deosebi—și cum se rostia în scrisoarea către poetul Ed. Grenier, în Iunie 1871:

„...la depărtarea ce ne desparte de Franța și în urma oribilelor dezastre ce ți-au încercat țara, mi se pare că toți francezii trebue să fi murit. Războae, molime, asprimi ale iernei, războiul civil, nimic n'a lipsit acestei frumoase Franțe, care era atît de atrăgătoare în propășirea ei și care e atît de simpatică în nenorocirea ei.

Da, dragă prietene, ai dreptate să nu te îndoești în viitor; există în națiunea d-tale o forță de vitalitate, pe care nimic nu o poate nimici și această forță se traduce prin o minunată nepăsare care-și are mărirea ei, ori-ce s'ar spune, căci ea face să se disprețuiască neajunsurile prezentului și face să se privească viitorul cu încredere. Rana e mare, adîncă, îngrozitoare, dar sîngele e bogat și rana se va cicatriza mai repede de cum cred dușmanii voștri.

Parisul a fost bombardat de Prusieni, incendiat de comunarzi, orașul acesta, mîndria și bucuria lumei, presărat cu ruine. Iubitorii de priveliști întristătoare să se grăbească a merge să viziteze aceste ruine, căci în curînd nu vor mai fi; pădurile au fost tăiate, vor fi în curînd replantate; monumentele se vor reînalța în curînd ca prin minune, căci Parisul e orașul minunilor și lumea întreagă va concura la restaurarea lui.

...Ceea ce ar fi fost nimicirea pentru Berlin, Petersburg și *tutti quanti*, va fi pentru Paris începutul unei noi splendori; ceea ce ar fi fost pentru Prusia o ruină seculară nu va fi pentru Franța de cît o jenă momentană, căci ea e bogată, activă, veghetoare și are o comoară nesecată ce nu-i se va lua nici-odată: spiritul care inventează, crează, scînteiază, luminează și robește. Un german, ori cît va prăda pe vecini, va rămînea un „tudesque", greoiu, grosolan, obtuz cu rîsul prostesc, cu înfățișarea aproape grotescă, dar un francez, chiar sărăcit, va păstra distincția înăscută rasei latine, spiritul fin și zeflemist, atît de temut de docta Germanie, de sfînta Rusie și de mercantila Anglie.

„Luați mi aurul, d-lor Germani; beți-mi vinul, haide îmbuibați-vă odată în viața voastră; eu vă privesc zîmbind, căci sunteți de rînd chiar în triumfurile voastre, și eu mă simt destul de bogată spre a vă face pomană cu puțină victorie și chiar cu puțină glorie.

Iată ce poate spune Franța și poate adăoga: „Luați samă la revanșă!" A! în ziua aceea o să petrecem".

Alexandri a închis ochii de mult timp după acea epocă, dar n'a apucat ziua „revanșei".

Va veni oare cîndva acea zi pe care bunul mers al Germaniei o face tot mai puțin sigură, tot mai iluzorie?

Rodion.

Date și cifre asupra Bulgariei

I

De oare-ce chestia cu Bulgaria este la ordinea zilei și pentru că și ei ne cunosc pe noi și țara noastră, prin muncitorii lor de pămînt (zarzavagii), bragagii, etc. și care s'au dovedit că mulți din aceștia ne spionau mai ales căzărmile și instrucția trupelor noastre, *asistînd și la manevrele noastre*,—doresc ca prin acest studiu să cunoască și romînii pe vecina noastră zurbagiță.

Enciclopedie. O sectă de manichieni

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

care s'au născut la Constantinopol prin secolul IX ; bulgarii sunt originari din Ural.

In secolii dintăi ai erei noastre se stabilesc pe malurile Volgei, unde fondară stabilimente prospere. Ceea ce este desigur că ei n'au ajuns la Dunărea de cît prin evul mediu si atunci prezintau încă toate trăsăturile mongolilor.

De la această epocă, au fost așa de pătrunși de Slavii din sudul Europei, cari le-au împrumutat limba, modificîndu-le din punctul de vedere, caracterul fizic și moravurile.

Cu toate aceste și acuma este ușor de a recunoaște cele două elemente care au dat naștere poporului bulgar: individul de azi prezintă tenul, părul și ochii de culoare deschisă ; de altă parte întîlnești indivizi groși și scurți, viguroși, tenul închis, capul scurt, fața ovală, pometale (umerii obrazului) proeminenți, ochii mici nasul înfundat, fălcile umflate; aceștia reprezintă elementul mongolic.

Bulgarii primitivi aveau un caracter de zurbagii rămînînd urme și acuma. Cu încetul o parte din ei se liniștiră și deveni un popor pașnic; care s'a dat la munca cîmpului și la creșterea vitelor. Cei care lucrează pămîntul, au noroc a fi călăuziți, căci, dacă i-ai lasa de capul lor, sunt incapabili să conducă o exploatare cît de puțin importantă. Mai toți sunt catolici de ritul grecesc, însă au mai ramas unii care au cunoscut islamismul.

Regatul Bulgariei se află la N. E. peninsulei Balcanice, compusă din Bulgaria și Rumelia.

Geografia fizică. Relieful solului Bulgariei se compune esențial din lanțul Balcanilor și al Anti-Balcanilor, cari se sfîrșesc în regiunea Sofiei, în masivul rumeliat, din Perim Dagh și din Despot-Dagh (Rodopul), separînd unul de altul cele două depresiuni ale Dunărei inferioare și a Filipopoli. Zona din vecinătatea Sofiei este foarte importantă din punctul de vedere al comunicațiilor naturale și aici se arată trăsăturile principale după Th. Fischer.

Sunt lanțuri de granit și calcar, N.-V.-S.-E., tăiată prin văi adînci, cum este aceea de la Struma și se mărginesc cu „basenul Sofiei" în valea Iskerului, fiind mocirlos dintr'un fost lac.

Vîrfurile cele mai înalte de munți sunt Vitochul de 2,300 m. iar Rilo-Dagh de 2,673 m.

Geografia administrativă. Bulgaria are 63,160 km. pătrați și cu Rumelia orientală ajunge la o suprafață de 96,660 km. pătrați.

In Bulgaria și în Rumelia orientală populația stă astfel : Bulgari, 2,500,000; Turci, 570.000. Greci, 60.000 ; *Cuțo-vlachi*, 40,000 ; Țigani, 52.000, Evrei. 27,500 Nemți, 3,600 Ruși 1,800, în totul, cu toate celelalte naționalități 4,309,890 locuitori.

Asupra acestei cifre, ortodocșii-bulgari, au imensa majoritate, în raport cu musulmanii, catolicii, evreii, vra să zică religia ca și rasa, pare că face unirea Bulgariei cu Rumelia și care explică forța Bulgariei din Balcani.

Bulgaria de Nord este împărțită în 17 județe (okrug), divizate în 57 de „okolia" în Bulgaria de sud, are 6 județe și 28 „okolia". Fie care județ poartă numele capitalei districtului.

Capitalele sunt: Sofia (capitela țării) Vidin, Tîrnova, Varna, Rusciuk, Razgrad Șumla, Komslindir, Tru, Silistra, Lom, Ralcowa, Vrațaj, Plevna, Loveci, Filipopoli, Senlievo, Ibitștov, Stara-Zagora, Sliom, Tatar-Bazarșic, Klaski, Burgas. Orașele mai principale după Sofia vin : Filipopol, Varna, Rusciuk, Șliano, și Șumla.

Geografia economică. Valoarea pămîntului a crescut mult în Bulgaria, comparînd cu celelalte state balcanice. Ferul se scoate din Tamakov, lignita aproape de Vidin, uleiul minunat la Pernik. A douăzecea parte din teritoriu, nu-i cultivată, o treime este pentru arătură, păduri, livezi, vii și grădini de zarzavat. Cu toată defectuozitatea instrumentelor și metoadelor agricole, fetrilitatea naturală a pămîntului, arătura bulgarilor, care ară cu bivoli, produc bune recolte de cel mai excelent grîu, orz, popușoi destinați a îngrășa porcii ; viile sunt mediocre ; cultura tutunului, a murelor și a execuției de trandafiri s'au localizat și aduc un venit frumos. Industria și Comerțul sunt întîrziate: câteva fabrici de făină, de bere, de țesetorie și o singură mare fabrică de șaiac la Gabrovo ; liniile ferate cele mai principale sunt acele care leagă Belgradul de Andrianopol și Constantinopol, prin Sofia și Filipopol, și linia Rusciuk-Varna.

Exportul întrece importul și constă mai ales în grînele cari le cumpără Turcia ; Austria, Englitera și Germania, import metale și țesături.

Constanța, Varna și Burgas sunt legate prin linii de navigație din Marea Neagră la Odesa și Constantinopol, și marele vapoare de Mesagerie Maritimă (Românești), dela navigația generală italiană, de la Lloydul austriac, urcînd Dunărea până la Galați și Brăila (mare comerț de grîne). Populația care crește repede, este puțin aglomerată.

Istoria. Părțile de pămînt care constitue Algeria actuală și care în antichitate se numea Tracia, au fost colonizate de Romani cari făcură pe urmă provinciile Moesici de Tracice. Slavii au pătruns în aceste locuri în Secolul al VI-lea. Un popor de rasă fineză, Bulgarii, au sosit în 679 și înființă un regat a cărui populație, în majoritate, era slavă. Bulgarii s'au slavizat încetul cu încetul. In 864, regele lor Boris luă credința creștină. Regatul Bulgariei a avut o perioadă de glorie, mai ales sub domnia lui Simeon (8 3—927), care făcu mari cuceriri. Supusă imperiului bizantin dela 1018 la 1196, Bulgaria fu eliberată de Ioan și Petru Asan, a cărora dinastie domnea la Tîrnova pînă la 1257 și și-a întins stăpînirea până la marea Egee. Atacată în Sec. al XIV-lea de Sîrbi și Turci, Bulgaria a fost desmembrată ; în 1396, era cu totul sub stăpînirea Turcilor.

Un mare număr de bulgari se făcură musulmani ; acei cari au rămas creștini fură supuși clerului fanariot.

Turcii îi strînsese într'un jug de fer. Cîțiva patrioți (Sofronie, Paisie), începînd de la finele sec. al XVIII-lea, s'au strădănuit a reconstitui naționalitatea bulgară ; acțiunea lor luă o formă literară și religioasă în același timp. Catolicii reușiră se înființeze o biserică unită cu un număr destul de mare de bulgari, doritori înainte de toate, să scape de sub dominația clerului fanariot (1864—1870), dar la urmă reuși cultul greco-ortodox. In 1870, un firman făcu din biserica bulgară o comunitate religioasă independentă, avînd ca șef un exarh independent.

Pelin.

STRUNA ZILEI

SOLICITUDINE DEPLASATĂ

A propos de trenul direct Iași—Karlsbad.

S'ar potrivi astfel de inovații
In timpuri mai îmbelșugate
Căci astăzi criza restringînd din rații
Nu prea-s stomacurile deranjate.

Donna Clara.

INFORMAȚII

Cu ord. seria B No. 18685 din 9 Martie 1913, d. V. Costin este numit cu titlu provizor, profesor la catedra de artă decorativă de la Belle-arte din Iași.

Serata organizată de profesorii conservatorului de muzică la teatrul național în seara de 5 Martie a produs 1506 lei. S'au scăzut cheltueli de 380 lei, iar suma rămasă de 1120 lei a fost distribuită în două părți egale, pentru Crucea Roșie iașană și pentru flota națională. Această din urmă sumă a fost trimisă de d. Mezzetti ministerului de războiu.

Eri a venit spre judecare înnaintea Secției a III-a a curței de casație (contenciosul administrativ) procesul dintre d. Alex. Zira și Ministerul de Instrucțiune publică.

A pledat din partea d-lui Zira d. adv. Matei Cantacuzino, iar din partea ministerului d. adv. Titulescu.

Curtea a rămas să-și dea decizia la 15 Martie.

Ministerul de finanțe a prezintat consiliului de miniștri un proiect de lege prin care ministerul e autorizat c'a în fie care an să revizuiască contractele de arendare și închiriere spre a stabili cuantumul impozitului funciar datorit de fiecare.

In prezent revizuirea se face la cinci ani odată, cînd se face și recensămîntul fiscal.

Cum multe din contractele de arendare și închiriere se schimbă de la un recensămînt la altul, prin noua dispoziție impunerile vor fi făcute potrivit ultimelor contracte. Din aplicarea unei asemenea dispozițiuni, statul poate avea un spor de 2—3 milioane lei anual la venituri, fiind dată urcarea necontenită a arenzilor și chiriilor.

Desființarea prestației în natură

Se știe, că din inițiativa d-lui ministru Alex. A. Badareu, s'a depus pe biurourile corpurilor legiuitoare un proiect de lege privitor la desființarea prestației în natură, care nu aducea nici un folos real drumurilor noastre, înlocuindu-se cu o dare fixă de 9 lei anual, de contribuabil.

Din expunerea de motive și din tabloul, care însoțesc proiectul pentru modificarea legei drumurilor, reiesă lucruri foarte interesante.

Spicuind tabloul cu zilele de prestație constatăm următoarele:

Prestația nu se poate executa nici o dată întreagă. In totdeauna sătenii rămăneau datori zile de muncă, cu brațele sau cu vitele.

Din cifrele pe ultimii cinci ani se vede că aceia cari rămăneau mai mult datori sunt sătenii cari lucrau cu o vită și aceia cari lucrau cu 6 vite. Proporția zilelor lucrate de sătenii din aceste două categorii e, în ultimii cinci ani, de 40 la sută față cu 60 la sută nelucrate.

Sătenii din celelalte categorii ; aceea cari munceau cu brațele, cu două sau cu patru vite, stau mai bine. Proporția zilelor lucrate e de 60 la sută față cu 40 la sută zile nelucrate.

*

Cei mai harnici erau sătenii cu brațele, căci în 1908, ei au lucrat 1,298,017 zile, din 2,161,866 ; în 1908, au lucrat 1,480,137 zile, din 2,359,586 ; în 1910, au lucrat 1,480,435 zile din 2,411,005 ; în 1911, au lucrat 1,524,433 zile din 2,460,754 ; iar în 1912, au lucrat 1,441,735 zile din 2,504,142.

*

Cei mai puțin harnici erau sătenii cu șase vite. Ei au lucrat: în 1908, 18.744 zile din 45.153 (deci 41.51 la sută) ; în 1909, 17,175 zile din 43.188 (deci 39.76 la sută) ; în 1910, 15.689 din 41,991 (deci 37.36 la sută) ; în 1911, 14.593 din 37 721, (deci 38.68 la sută) ; iar în 1912, 14.075 din 34.737 (deci 40.51 la sută).

Cifrele acestea mai dovedesc lămurit că sătenii cu șase vite aveau mai lesne la îndemînă mijloacele ca să se scutească de acest serviciu, în vreme ce cei mai săraci, aceia cu brațele, erau mai conștiincioși.

Dar cifrele acestea pledează în mod foarte stăruitor pentru realizare reformei preconizate de d. Badareu și care constă cum am mai zis, în introducerea unei dări fixe de 9 lei pentru drumuri, de fiecare contribuabil.

Intr'adevăr : ziua de muncă, cu brațele, costă de fapt mai mult ca 2 lei, e prevăzută în proiect. Pentru cele 5 zile, muncitorul cu brațele ar trebui să plătească 10 lei, cînd el va fi impus numai la 9 lei.

Prestația nu se putea face nici odată la timp, nu se putea organiza, oamenii nu veneau la vreme ci pe rînd la lucru.

S'a calculat că darea de 9 lei va produce, în sumă rotundă, 9 milioane lei pe an.

Situația pe județe a zilelor de prestație. Care e situație, pe județe, a zilelor de prestație ?

*

In 1903, județul Prahova e în frunte cu 109.286 zile cu brațele, lucrate din debitul total de 159.980 ; la zilele cu o vită, Suceava e cu 11.063, în frunte, din debitul total de 15 580 ; la zilele cu două vite, Teleormanul e în frunte, cu 80.642 din debitul total de 92.298 ; la zilele cu 4 vite, Doljul e în frunte, cu 30.247 zile lucrate din debitul total de 52.075 ; iar icr la zilele cu șase vite, județul Constanța e în frunte cu 6.572 zile lucrate, din debitul total de 9.355.

*

In acealaș an cele mai puține zilele lucrate s'au înregistrat, la cele cu brațele în județul Brăila, bu 2.583, din debitul total de 19.985 ; la zilele cu o vită, în Muscel, cu 41 din debitul total de 165 ; la zilele cu două vite, în Brăila, cu 2.207 din debitul total de 31044 : la zilele cu patru vite, în Vaslui, cu 22 zile din debitul total de 305 ; iar la zilele cu șase vite, nu s'au lucrat nici una, în Dorohoiu, din debitul total de 55 și în Muscel, din debitul total de 15.

Școlare. — S'a acordat un concediu de o lună învățătoarei Maria Pușcașu, de la Pomîrla, cu începere 15 Februarie pentru boală, fiind suplinită de d-ra Vasiliu.

— S'a acordat învățătoarei Alexandrina Popovici de la Liteni un concediu de 40 zile pentru boală.

— S'a acordat concediu de un an, cu începere de la 1 April 913 d-rei Radovici de la Burdujeni pentru boală.

— Duminică 27 Martie încep examenele de definitivat ale învățătorilor. Colloquiele vor avea loc în localul școalei de băeți „Gh. Asachi" din str. .Negruzzi, în fie-care zi de la ora 8 p. m. înainte.

Primul coloqulo va fi Duminică, iar Luni 18 Martie, orele 2 a. m. va fi proba pedagogică la aceiași școală.

— Mîine d. C. Zaharia va inspecta școlile primare din Orașul Roman.

Mîne seara, 14 Martie, are loc reprezentația teatrului național cu frumoasa piesă „Necunoscutul".

Proectul de modificare a legei asigurărilor muncitorești

— Părerile meseriașilor iașani —

Pentru a cunoaște impresia ce proectul de reformă a legei asigurărilor depus de d. Nicu Xenopol, a făcut în Iași am căutat să ne întreținem cu unii fruntași meseriași din localitate.

D. *Vasile Arsenie* președintele Uniunei meseriașilor iașani, îmi spune că proectul d-lui Xenopol răspunde în întregime așteptărilor meseriașilor.

In partea referitoare la urmărirea datoriilor, ar fi de dorit ca să nu se facă nici o deosebire între patronii-meseriași și între cei nemeseriași.

D. *N. V. Vasilescu* fost vice președinte al corporației confecțiilor, zice că reforma introdusă de d. Xenopol trebue să atragă recunoștința tuturor meseriașilor pentru că d-sa este cel întăi om politic care a căutat să deslege a zătoarea chestiune a urmărirei datoriilor de la clienți.

D. *C. Pancu* vice președinte al corporației Metalurgice, spune că d. Xenopol a ținut promisiunile făcute meseriașilor din Iași, sînt unele chestiuni de amănunt care dacă meseriașii le vor arata la timp crede că d. ministru va ținea seamă de ele.

D. *Zamfir*, meseriaș instalator, găsește satisfacătoare reformele din proectul d-lui Xenopol. Crede că urmărirea datoriilor de la clienți să fie ridicată pînă la 5 mii lei, căci numai așa ar putea și meseriașii constructori să beneficieze de instituția nou creată.

D. *K. Mayer*, membru în comisia de examinare a corp. Confecțiilor își exprimă mulțumirea pentru toate reformele. Își arată dorința că d. ministru avînd în vedere noua stare în care se găsesc meseriașii din cauza crizei să-i scutească pe toți cei saraci de vechile datorii.

D. *P. Smok* fost membru în comitetul corp. Constructorilor, n'are de obiectat nimic contra noilor reforme.

Crede că d. ministru ar face un nou act de umanitate, ertînd datoriile neplătite.

D. *Ilie Rosin*, vice-președ. al cercului Uniunei meseriașilor Iașani, se arată mulțumit de proectul depus de d. Xenopol. Speră că făcîndu-se oarecum modificări în lege, s'ar putea apropia mai mult meseriași evrei de cei romîni.

P.

O aniversare tristă. — S'au împlinit la 10 Martie doi ani de cînd tînărul student Octav L. Grecea, și-a pus capăt vieței. Cu acest prilej amicul nostru d. Lazăr Grecea, revizor școlar al jud. Suceava, ne scrie între altele :

„Printr'o întîmplare am dat peste un suflet nobil simțitor, care mi-a încredințat o scrisoare a fiului meu, scrisă cu 2 ani și ceva în urmă, în ajunul anului 1911.

Azi împlinindu-se 2 ani de cînd și-a pus capăt vieței, vă rog a da loc în „Opinia" acestei scrisori, pe care v'o trimit în copie.

Poate să servească ca un corectiv pe viitor pentru unii profesori ..., cari nu știu a se scobori în sufletul studentului."

Vom publica acea scrisoare de o interesantă psihologie studențească și omenească.

Școala de țesătorie a ministerului de industrie, actualmente în strada Eternitatea. va fi mutată de la 23 Aprilie în imobilul d-lui Ilie Cocea, strada Bucșinescu 27.

D-na Aneta D. Rosetti președinta societății „Elena Doamna" pentru îmbracarea copiilor saraci, aduce la cunoștința onor. Public, că Luni sara 25 Martie curent, se va da o representație cinematografică în sala circului Sidoli, în folosul acelei societăți și roagă pe onor. public de a contribui cu obolul lor la această operă de binefacere.

Biletele se pot procura de la d-na căpitan Catargi casiera societății, strada Tăutu 16 și la cassa Circului Sidoli.

Ministerul de Instrucțiune publică a atras atențiunea Facultății de medicină că există incompatibilitate între cele două catedre de profesor ocupate de d. dr. Socor, — clinica oftalmologică și fiziologia. Consiliul facultății a fost convocat pe Mercuri 13 Martie pentru a se pronunța. Se crede că d. dr. Socor va opta pentru catedra de clinică oftalmologică, renunțînd la acea de fiziologie.

Succesul seziunii, în ce privește arta și în același timp arta ieșenilor de a se amuza va fi, fără îndoială, al seratei de Sîmbătă seara 16 Marte, organizată de societatea pentru gimnastică, sport și muzică în marile saloane ale societății.

Va lua parte o lume imensă și va petrece admirabil.

In informațiunea apărută eri relativ la descoperirea excrocului. Wittner din eroare s'a trecut Liblich croitor în loc de Bercu Liblich cizmar.

Personalul școalei superioare de arte și meserii din localitate, renunțînd la o zi de salar, în folosul Flotei naționale, directorul acestei școli d. inginer Corban, a depus la administrația financiară suma de 293 lei și 20 bani.

Elevii școalei au cotizat și ei, aparte, strîngînd suma de 31 lei, pe care i-au înaintat Ministerului de războiu.

Aflăm cu părere de rău încetarea din viață, la Bacău, a lui Radu Porumbaru, șeful liberalilor din localitate.

Regretatul a murit Duminecă 10 Decembrie, la ora 4 p. m., în urma unei grele boale de care suferea.

Radu Porumbaru era senator și administrator al fabricei de hîrtie Letea.

Printr'o decizie a ministerului instrucțiunei publice, taxele de cercetare asupra cărților didactice pentru învățămîntul primar, au fost reduse precum urmează :

Pentru abecedar, 40 lei ; pentru cărți de cetire, 40 lei de volum, pentru gramatică 30 lei de clasă ; pentru geografie de județe cîte 20 lei, pentru geografia României sau a continentelor 40 lei de volum ; pentru artimetică, 40 lei de volum ; pentru caete de caligrafie și desemn cîte 10 lei de clasă, pentru tăblițe cîte 10 lei.

Societățile particulare de ajutor mutual au înaintat, toate statutele lor Cassei Centrale a meseriilor, conform Legei meseriilor care obligă aceste instituțiuni să trimită statutele inainte de 1 Aprilie 1913. In „Monitorul asigurărilor" n'a apărut până acum nici unul din aceste statute. Se știe că aprobarea consiliului de administrație a Cassei Centrale și publicarea statutelor în „Monitor" sunt condițiunile prevăzute în Legea d-lui D. Nenițescu pentru ca o societate să devină persoană juridică.

Referitor la micul accident de la moara Diamant, aflăm că mecanicul n'a fost lovit de cureaua de la motor, ci și-a pîrlit puțin mînele cu apa tare, pe care o întrebuința la curățitul organelor mașinei.

In ziua de 29 Martie se va ține o licitație pentru darea în antrepriză a transportului expedițiilor poștale între oficiul Tg. Frumos și gara locală.

S'au stins epidemiile de scarlatină și difterie din com. Erbiceni.

In comuna Plugari s'a daclarat epizotia de morvă printre cai.

Eri au fost uciși în acea comună 8 cai proprietatea principelui Barbu Știrbei.

Un incendiu a izbucnit eri noapte în com. Cristești. Focul a distrus o parte din clădirea școalei din acea comună.

Un alt incendiu a distrus un rînd de case și mai multe atenanse proprietatea d-lui I. Ralet din com. Copou.

Casele erau închiriate, școalei normale Vasile Lupu.

Elevele și direcțiunea Institutului Notre dame de Sion, au răspuns cu multă dragoste la apelul ce colonia școlară din Iași a făcut ac lui institut, contribuind la ameliorarea nevoilor micilor copilași cu suma de 129 lei. Pentru care comitetul aduce viile sale mulțumiri

Pe lîngă clubul social-democrat din localitate, s'a înființat un cerc de cultură generală la care se vor preda în mod popular cursuri de istorie, filosofie, igienă ș. a. pentru ridicarea nivelului cultural al muncitorimei.

Dela 25 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri :

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		4.00
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 și	1.60
Ouă zilnic proaspete	8 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval de Penteleu		3.20
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie : mușchi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Diverse

— O copilă de 3 ani a d-lui Iițic Mendelovici din strada Lozonski No. 22, căzînd de la etajul al 2-lea s'a rînit grav la cap.

A fost pansată la spitalul S-tul Spridon.

— Fata Etel Mihăl sin Șmil din strada Basotă fiind grav bătută de către un frate al său, a fost internată la spitalu israelit.

— Eri la amiază, din pricina unei scîntei sărită de la coșul fabricei de ulei din str. Cișmeaua Păcurari, propietatea d-lui Nicu Cananău, s'a aprins o parte din acoperiș, care în urma intervenției personalului, a fost imediat stins

Ultime Informaţii

In cercurile magistraţilor şi avocaţilor ieşani se agită ideea unei intervenţiuni stăruitoare pentru a se termina mai curînd restaurarea palatului de justiţie din Iaşi.

Legea sanitară modificată va trece în cursul acestei săptămîni prin Cameră unde proiectul a fost depus.

Cu începere de la 1 Aprilie s'a creat în budgetul epitropiei Spitalului Sf. Spiridon un post de medic primar al spitalelor de izolare. El va fi ocupat de d. profesor dr. Sălăineanu, care se va stabili în Iaşi, unde are şi catedra de higienă la facultatea de medicină.

Guvernul pregăteşte între alte proiecte, unul pentru revizuirea impositului funciar; altul relativ la sporirea redevenţei terenurilor petrolifere şi unul relativ la modificarea legei timbrelor.

Aceste proiecte vor spori simţitor veniturile statului.

Intre ultimile proiecte de lege trecute prin secţiunile Camerei se află şi acela de recunoaştere ca persoană morală a Societăţii viticole din Iaşi.

Delegaţi, d-nii Em. Buznea, Eug. Herovanu, Vespasian Pella, Gabriel Cilibiu, St. Gheorghiu şi D. Greceanu.

După o informaţiune particulară este vorba ca guvernul să propună suspendarea gradaţiilor cuvenite profesorilor, pe timp de un an, în vederea marilor cheltueli extraordinare necesitate de budgetele viitoare.

După cum am anunţat, Ţarul Rusiei a binevoit a acorda d-lui Ştefan Negruţi, Ordinul Sf. Anna Clasa II, cu cordon.

Acest ordin împreună cu decretul cuvenit, au fost azi înmînate distinsului nostru Prefect de judeţ.

E. Enrico Mezzetti, directorul conservatorului de muzică s'a întors astăzi din Bucureşti. D-sa a intervenit personal la ministerul de culte şi instrucţiune publică pentru crearea catedrelor absolut necesare instituţiunii: de fagot, clarnet şi corn. In acest sens ti s'au dat asigurări.

Depunerea jurămîntului noului Rector al Universităţei. — Astăzi la amiază, a avut loc în sală de şedinţi a secţiei întâi a Curţei de Apel, solemnitatea depunerei jurămîntului noului rector al Universităţei locale.

Curtea în secţiuni unite se compune din d-nii Burada, prim-preşedinte, Buzdugan, Cernătescu, Porfiriu, Leonescu, Grigorovici, Zaharescu, Ganea şi Antonescu consilieri, Iulian Teodorescu şi Toneanu procuror general.

La solemnitate iau parte numeroşi profesori universitari şi avocaţi, printre care se remarcă d-nii A. D. Xenopol, Bărbulescu, Peretz, Gusti, dr. Leon, dr. Manicatide, T-[illegible], Ispacovici, Emandi, etc.

Dl Burada prim-preşedinte al Curţei, invită pe d-nul C. Stere să depună jurămîntul ca rector al universităţei.

Cu o voce fermă noul rector rosteşte jurămîntul, după care d-nul Burada, în numele Curţei şi a colegilor d-sale profesorii universităţei, felicitează pe d-nul Stere pentru importanta sarcină ce i-a fost încredinţată. Se arată cu atît mai mulţumit de alegerea d-lui Stere, care e profesor al facultăţei juridice, cu cît sunt aproape trei zeci ani de cînd un profesor al acelei facultăţi n'a mai fost ales rector. Îi doreşte o activitate rodnică.

La această urare d-nul Stere răspunde: Sunt foarte mişcat de cuvintele de îmbărbătare ce mi-le adresaţi în momentul cînd îmi iau sarcina conducerei acelei instituţiuni de care sunt legate: toată concepţiunea morală şi aspiraţiunile ideale ale vieţei omeneşti.

Toate străduinţele vieţei noastre se reduc la lupta către triumful a două principii: dreptatea şi adevărul.

Dreptatea e partea justiţiei, căutarea adevărului e datoria instituţiei la poarta căreia am bătut acum 20 ani, şi în fruntea căreia m'am ridicat astăzi prin voinţa aproape unanimă a colegilor mei.

Voi căuta ca rolul ce Universitatea trebue să aibă în prefacarea mentalităţei noastre, pentru sporirea intensităţei veţei morale şi materiale, să se resfrîngă asupra acestui oraş, care nu se manifestă decît, doar prin dorinţa de a trăi.

După cum asemenea aspiraţiuni nu puteau avea fiinţă de cît prin voinţa exprimată de colegii mei, tot aşa nici îndeplinirea lor n'ar fi cu putinţă fără nădejdea în sprijinul d-lor.

Dl. Stere este călduros felicitat de asistenţă.

Comitetul coloniei Şcolare-Iaşi invită pe toate persoanele, care au binevoit să primească bilete de loterie a sus citatei societăţi, spre a le plasa, a lua parte la adunarea ce va avea loc Sîmbătă 16 Martie a. c. ora 5 p. m. în localul şcoalei primare „Gh. Asachi" din str. Negruzi—cînd urmează să se închee socotelele loteriei.

Se dă ca sigură informaţia că d. C. B. Penel, maestru titular de desemn la gimnaziul din Vaslui, va fi detaşat la Iaşi pe ziua de 1 Aprilie, la o catedră similară la care va renunţa d. Costin.

D. Dim. Focşa, veterinar şi funcţionar la starea civilă a donat cîte 10 lei lunar, pe timp de un an pentru flota naţională.

Au sosit la conservatorul de muzică şi declamaţiune definitivatele d-lor profesori V. Teodorescu—violoncel şi Al. Roşca—flaut.

D. N. A. Bogdan va pune zilele aceste sub tipar o nouă ediţiune din opera d-sale „Oraşul Iaşi". In călătoria făcută prin capitalele Europei, astă-vară, d-sa a găsit noui şi interesante documente privitoare la istoria oraşului nostru.

Se crede că d. Alexis Catargi care demisionase din postul de subdirector general al cassei centrale a meseriilor cu intenţia de a-şi pune candidatura ca deputat, va fi numit în unul din locurile noi, create în consiliul de administraţie al cassei centrale şi, poate, desemnat ca vice-preşedinte în locul creat prin proiectul d-lui ministru N. Xenopol.

Se crede că şi diaconul Şerban va fi însărcinat de către Mitropolia de Iaşi cu executarea unei lucrări picturale, ca probă.

D. C. G. Stere va reîncepe cursul cu studenţii anului al II-lea Mercuri la orele 10.

La Seminarul de slavistică a d-lui prof. I. Bărbulescu, va vorbi Vineri d-ra Colonei despre Pretenţiile Sîrbilor în peninsula Balcanică.

Publicistul italian Vico Mantegazza e aşteptat mîni în Capitală. Ne vom ocupa în numărul de mîni al ziarului de părerile interesante ale acestui filo-romîn, manifestate cu ocazia conflictului romîno-bulgar.

Învăţătorul Hotnog din Costuleni, a reclamat zilele trecute, autorităţilor şcolare că dirigintele acelei şcoli, Oană, l'a bătmnit.

Revizorul şcolar, transportîndu-se la faţa locului pentru anchetarea faptului, care esea din domeniul banalităţii, ambii fiind luminători şi conducători ai satului; s'a reîntors cu un proces-verbal semnat de reclamant şi părît, din care reeşă că s'au împacat.

Partea opcială e satisfăcută. Protocolul cancelariei s'a îndeplinit în mod riguros.

Dar partea morală?

Fapta dirigintelui Oană, care a uitat, în ce calitate se găseu în acea comună şi că era înconjurat în momentul săvîrşirei actului de locuitorii din sat, cum poate fi calificată?

Căci, ori-care ar fi fost motivul furiei sale, nu-i era permis, că tocmai el să se dedea la acte de sălbătăcie faţă de un coleg mult mai bătrîn ca el, pe cînd tocmai el e cel chemat să înfiereze asemenea acte, nu să dea exemplu de asemenea natură.

Drept era dar, ca procesul-verbal încheiat de revizor să prevadă numele vinovatului căci unul din doi este, şi ca consecinţe, acest act să nu fie luat drept un fapt divers oare-care, şi să fie tratat ca atare.

Banca Iaşilor preschimbă titlurile provizorii în acţiuni definitive; achitînd şi dividendul anului 1912 de 8 la sută contra cuponului No. 1 de la acţiunile definitive.

Banca Iaşilor, în conformitate cu votul adunărei generale ordinare a acţionarilor din 24 Februarie 1913, a depus la Banca Naţională lei 3500 pentru flota naţională şi lei 500 la prefectura de judeţ pentru aeroplanul „Iaşi".

Preşedintele comitetului excutiv al celui de al XII-lea congres internaţional Geologic a invitat Universitatea noastră să trimită un delegat.

Congresul se va ţinea în Canada, oraşul Ottavva, în luna August a. c.

Să crede că Universitatea ieşană va delega pe d. profesor I Simionescu.

Examenul de abilitare ca docent a d-lui Eugen Melik, în specialitatea Dreptului Internaţional privat, care urma să aibă loc săptămîna aceasta, s'a amînat de oare-ce comisiunea n'a fost întocmită în conformitate cu art. 74 din Legea Învăţămîntului superior.

Consiliul Facultăţei de Drept a fost convocat pentru astă-zi spre a se consfătui asupra îmbunătăţirilor ce urmează a fi cerute în vederea întocmirei noului budget.

Intre doleanţele facultăţei respective, figurează în primul rînd, înfiinţarea de seminarii juridice şi destinarea unui local pentru Biblioteca facultăţei.

Aflăm că batalioanele de vînători vor fi prefăcute în batalioane de munte.

In legătură cu această reformă batalionul de vînători din localitate va fi permutat la T.-Ocna.

Judiciare.. — Astăzi s'a judecat înaintea secţiunei I-a a Tribunalului Iaşi procesul învăţătorului Romiro Popovici că profitînd de faptul că avea o rudă la oficiul postal din staţia Rediu, emitea mandate false pe care le punea în sacii de corespondenţă şi le încasa în urmă la Iaşi. Escrocînd astfel statul de 3300 lei.

Judecata s'a amînat.

— Trib. Iaşi s. I-a a infirmat mandatul de arestare emis contra lui David Binştoc pentru bancrută frauduloasă.

— Cabinetul de instrucţie No. 2 a eliberat pe cauţiune de 5000 lei pe prevenitul Lupu Braunstein.

— S'a încheiat un contract de societate între d-nii Holban Eugen şi Ignaţi Rapaport pentru exploatarea unei părţi din moşia Borşa.

— Monaha Pavăluca Zaharia vinde comunităţii chinoviului Romănesc „Prodramul" dela sfîntul Munte (Athos) o vie din cotuna Şorogari comuna Aroneanu jud. Iaşi cu 5000 lei.

— D-na căpitan O. L. Popovici ipotechează d-nei Elena D. Duca pentru suma de 18,000 lei o vie din comuna Copou.

— Trbunalul Iaşi sec. întâea a judecat opoziţia făcută de dezertorul rus Cuzino Vormilieff care trecînd Prutul fără paşaport a fost condamnat la trei luni închisoare.

Judecata a redus pedeapsa la 30 lei amendă.

Dagmar, filmul danez care a fost reprezentat aseară la Circul Sidoli (cinematograful Pathé Freres), a repurtat un adevărat succes. E una din cele mai reuşite înscenări scandinave şi merită toată atenţia publicului.

Pe lîngă duioasa desfăşurare, feericele regiuni unde acţiunea se petrece, blîndul joc al artiştilor daneji şi toate aceste figuri simpatice ale Nordului, această piesă ne mai înfăţişează mai toate sporturile moderne şi spectatorul rămîne uimit că artistul dramatic danez nu e de fel străin de ele, ci e un sportsman în toată puterea cuvîntului.

Indemnăm pe cetitorii noştri să asiste la reprezintaţia de astă seară Marţi din sala teatrului Circ Sidoli, pe al cărui ecran rulează astă seară pentru ultima oară „Dagmar" acest film danez extraordinar.

Iată în parte restul acestui grandios şi excepţional program:

Sora de lapte, scene foarte humoristice.

Detectiva şi isprăvile sale, scene comice cu cîni poliţişti.

S'a intercalat în programul de astă seară: Şcoala înaltă (Haute école). Mare roman contimporan în 2 părţi. Punere în cenă originală şi foarte bogată. O naraţiune din viaţa artiştilor de circ.

Noul program viitor se reprezintă: mîne Mercuri 13 Martie: „Nababul", piesă extra-ordinară, după romanul lui Alphonse Daudet, etc.

De Inchiriat

Un apartament Strada Palat No. 15, compus de 3 camere spaţioase, bucătărie, camara de lemne etc. toate la etaj din nou reparate.

A se adresa d-nei Elena dr. Riegler strada Păcurari No. 10.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 12 Martie

Muntenegrenii nimicesc oraşul Scutari

Aliaţii primesc propunerea de pace

Sofia.—Aliaţii discută încă cu privire la răspunsul dat la propunerea marilor puteri. Se crede că se va putea cădea de acord peste trei zile. Se afirmă că aliaţii vor să primească propunerea marilor puteri ca bază pentru negocieri de pace şi că ele speră să poată modifica cîteva puncte în favoarea aliaţilor.

*

Constantinopol.—Ambasadorul Franţei neprimînd instrucţiuni comunicarea condiţiilor de pace nu va putea fi făcută astăzi. Presa Turcă începe să pregătească opinia publică pentru pace. „Tanin" care pînă alaltăeri susţinea că războiul trebue continuat până la limită, zice: acum nu Poarta ci armata trebue să se pronunţe cu privire la primirea păcei şi trebue să zică dacă este posibil a se continua războiul cu şanse de a scapa Adrianopole şi restul Turciei europene. Dacă armata este convinsă de necesitatea păcei, poarta va discuta amănuntele, trebue să primim pacea după ce ni se vor da garanţii de participarea aliaţilor la datoria publică şi pentru partea ce le revine în conformitate cu tratatul de la Berlin pentru Rumelia orientală, dacă ni se va da puncte de sprijin pentru armata şi flota noastră în insulele arhipelagului şi dacă drepturile Musulmanilor, Israeliţilor şi Kuţovlahilor pe teritoriile cedate vor fi respectate.

„Ikdam" crede că puterile sondînd dinainte Poarta, se poate socoti că condiţiunile fixate sunt acceptabile încheierea păcei este apropiată.

*

Roma.—Agenţia Stefani află din Scutari că de la 17 Februarie pînă azi au căzut peste o mie şrapnele deasupra oraşului. Consulii Italiei şi Austro-Ungariei au înştiinţat legaţiunile din Cetinge că bombardarea păgubeşte mai ales creştinilor ce nu participă la luptă. Consulii Rusiei şi a Franţei nu au consimţit să facă un demers pentru că aceasta ar însemna să violeze neutralitatea. Consulul Italiei a întrebat pe Essad paşa, dacă nu ar trebui luate măsuri spre a se apara populaţiunea în casulcand, oraşul ar cădea. Essad paşa a răspuns că apararea este încă intactă şi nu crede ca oraşul să poată fi ocupat de armate străine. Un şrapnel a tricat casa dragomanului italian, altul şcoala italiană unde se aflau turcii rîniţi şi aceasta cu toate că deasupra clădirilor, fălfăia drapelul italian şi al Crucei roşii, şi alte clădiri purtînd steaguri străine, au fost lovite cu ghiulele fără a fi căzut victime.

*

Roma.—Agenţia Stefani află din Scutari că de la 5 Martie Muntenegrenii bombardează oraşul şi în cursul nopţii pare evident că voesc să distrugă tot oraşul fără să cruţe bisericele, moşcheele, spitalele, consulatele şi locuinţile străinilor. Cu toate drapelele străine, drapelul crucei roşii şi semilunei roşii sunt arborate pe acele clădiri, viaţa supuşilor străini e deci în mare pericol. Consulii Italiei şi Austro-Ungariei ar fi voit să facă ca naţionalii lor şi toate instituţiunile religioase să părăsească cetatea, dar autorităţile militare cu toată presiunea şi protestarea verbală şi inscris au refuzat aceasta categoric. Nici demersurile Rusiei şi Franţei n'au dat mai bun rezultat. Consulii Austro-Ungariei şi Italiei au voit să trimită o depeşă necifrată guvernului lor spre a le comunica situaţia foarte gravă a supuşilor lor, dar nu s'a admis această cerere. Muntenegrenii n'au voit să primească protestarea consulilor contra bombardărei neregulate a oraşului şi nici acordarea unei zone neutre ferită de bombardare pentru coloniile străine, n'au voit să vorbească cu consulii.

Exportul de lemne

Bucureşti.— Direcţiunea Căilor ferate Ungare a făcut cunoscut că exportul de lemne de foc şi de construcţie, nu se va mai face prin Predeal, ci prin Ghimeş şi Turnu-Roş.

Contrabandă de răsboi

Constantinopol. — Printr'o circulară, guvernul otoman, face cunoscut că se va considera drept contra bandă de răsboi alimentele ce se vor încerca a se debarca de pe coastele Xeros.

D. Delcasse la Petersburg

Tsarskojeselo. — Ţarul a primit pe d. Delcassé care a remis scrisorile sale de acreditare.

Ciclonul din Nebrasca

Cicago. — Un ciclon a devastat din nou statele Ohama, Nebrasca Indiana, pagubele sînt enorme, victimele foarte numeroase.

Eftenirea benzinei

Bucureşti.—In urma consfătuirei ce a avut loc între d. N. Xenopol, ministrul industriei şi delegaţia petroliştilor, aceştia au consimţit a scădea preţul benzinei cu 5 bani chilogramul.

Reducerea a intrat în vigoare chiar de azi.

Crima din strada Măcelari

Bucureşti. — In urma unei certe ce a avut loc într'o cismărie din strada Măcelari, băetul Petru Moldovanu a omorît pe un alt băet din prăvălie, anume Nicu.

Criminalul a fost arestat.

Amînarea examenelor de capacitate

Bucureşti. — Examenele de capacitate pentru fete, au fost amînate pentru 1 Septembrie.

Consiliul de miniştri de azi

— Crearaa Casei funcţionarilor Statului —

— Sporul budgetului —

Bucureşti.—Azi, la orele 9 dimineaţă, s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui Titu Maiorescu.

Consiliul s'a ocupat de două procte de legi, pe care le va prezenta d. ministru al comerţului: legea prin care se creează o casă pentru funcţionarii Statului şi proectul pentru modificarea legei burselor.

Consiliul a reluat apoi stndiul budgetelor, şi a convenit ca sporul să fie fixat la 26 milioane.

Consiliul a mai convenit ca tariful căilor ferate, să fie sporit la 5 la sută.

Din cauza studiului ce mai comportă acest spor, hotărîrea definitivă cu privirea la budgete, se va lua în viitoare consfătuire, ce va avea loc la 14 a lunei.

NUMIRE

Bucureşti.—D. N. Popovici a fost numit revizor şcolar la Roman, în locul d-lui Mancaş.

Trei bulgari arestaţi la Galaţi

Galaţi.—Poliţia a arestat pe bulgarii Galeff Ivan Sascoff şi Sădeff, toţi dezertori din armata bulgară.

DE LA CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la orele 3.

D. N. Fleva cere brulionul contractului prin care se cumpără pentru calea ferată o cantitate de lemne de foc.

D. Ministru de lucrări publice înmînă d-lui Fleva brulionul cerut.

D. Fleva îşi anunţă pe mîne desvoltarea interpelărei în această chestiune.

D. N. Iorga, îşi dezvoltă interpelarea anunţată în chestia anchetei din Flămînzi zicînd că nici învăţătorul şi nici preoţii n'au avut nici o vină.

Şedinţa continuă.

FARMACIE *Instalaţie complectă a Farmaciei de la Băile din Slănic (Moldova), împreună cu toate drogurile eflătoare în ea, este urgent de vînzare la Slănic.*

Amatorii se vor adresa farmacistului **I. Werner** *la Iaşi, pînă la 25 Martie a.c.*

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*

A se adresa d-lui avocat Grig. N Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Balş.

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

De închiriat *Vila Radu din Techirghiol. Băile movilă pentru lunile Iunie şi August.*

A se adresa la proprietar în str. Elena Doamna No. 25.

DE ARENDAT pe timp de un an, două vii ale defunctului D. Bahrim situate la Bucium (Socola).

A se adresa d-lui N. Grossu str. Scăricică 4 Iaşi, sau d-nei Ecat. Cerchez Tîrgu-Neamţ.

Aceste vii sunt şi de vînzare.

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar; preparaţiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru cei din şcoalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi 10 lei lunar.*

V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINĂRI ŞI REVACCINARI

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

Alfons Herovanu

AVOCAT

S'a mutat strada Albă 17

Orele de consultaţii aceleaşi

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane SUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

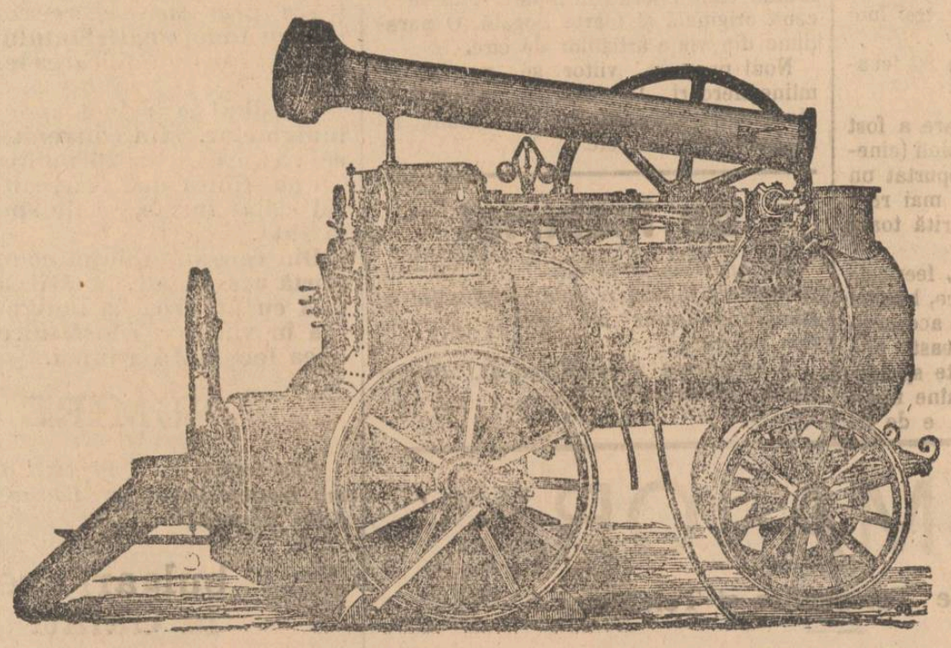

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi reduce Nevralgiile care măcinesc de timpuri, Migrenele, Cefaleea, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice, ... toate celelalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ... la masă. In ... 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la prînz, şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simţit vro ameliorare, va lua 4 hapuri o zi: 2 dimineaţa, unul la prînz, şi unul la cina, seara. Nu trebue ... mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se găsesc la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Vezicăterie —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecucu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense
Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge:
prin mirosul fin plăcut, asemănînd cu tonul esenţiale
De vînzare la toate Droguerile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Valcea
Alexandru Spivacoff
— Lugoş —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:
Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
VINUL BRAVAIS
Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenta.

Inginer I. CANA
Autorisat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* Inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte Supravegheri de Construcţii. *Vile Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la *dispoziţie.*

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu
Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach, deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nici un dare rîghieli. Intrebuinţate singure seu cu *Injecţiunea Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*
BOLILE SECRETE
A nu primi decât Flacoanele cari poartă, pe învelişul de afară, *semnătura lui Raquin şi Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului frances.*
DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Şi în toate principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA SI
HARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANŢEI

Iaşi—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1831 — Joi 14 Mart 1913

Politica Universitară

Mai mult încă decît vechiul ziar conservator, nou apărutul cotidian, conservator și el, pare a-și fi propus să „agite" chestiunea rectoratului sau—mai drept—a rectorului Universității ieșane, de cînd a devenit mai probabilă, mai sigură și, la urmă înfăptuită, proclamarea d-lui C. Stere ca rector al Universității de Iași.

In jurul cărui punct, cu deosebire, se alimentează agitația? Care a fost și este încă punctul vulnerabil al celui ales, în noua sa demnitate de rector?

Faptul că aparține unui partid politic ca militant, ba chiar ca șef local și l reprezintă în Parlament în aceiași calitate.

Chestiunea incompatibilității între demnitatea de rector și calitatea de membru al unui club politic, nu poate fi pusă în mod serios, întrucît aproape fără excepțiune fiece profesor universitar este înregimentat în cîte un partid politic, chiar dacă nu toți de-o potrivă ieau o parte cu totul activă la manifestări politice și nu numai de astăzi.

Ce dară s'a întîmplat în anii din urmă? S'a întîmplat că într'adevăr s'a născut tendința și s'a manifestat dorința de a se imprima alegerei de rector și situațiunii de rector un caracter politic, așa cum, cu ani în urmă, nu s'a practicat niciodată în sînul universității ieșane.

Fost-au oare agitațiuni, ori măcar preocupări politice în jurul unor rectorate lungi și de bună amintire ale d-lor Culiano, Climescu, A. D. Xenopol, deși toți acești profesori ieșani aparțineau diverselor partide politice și uneori jucau un rol important în activitatea cîte unui club și partid? Ieșanii sunt martori că nu.

In schimb, s'a încetățenit—ori s'a încuibat—politica, în sensul adevărat și penibil al cuvîntului, atunci cînd candidatura la rectorat a ilustrului istoric A. D. Xenopol, fala Universității ieșane, a fost combătută, acum trei ani, în chipul știut și s'a ajuns la o victorie electorală ale cării peripeții le-a expus și condemnat la timp, cu severitatea cuvenită, în Senat, d. Al. A. Badareu.

De la întîmplările aceste lucrurile au mers, au trebuit să meargă degenerînd, pînă cînd—urmînd a se pune capăt unei situațiuni anormale — să ajungă la un conflict binevenit între autoritatea superioară—Senatul universitar—și rector, pe o temă de politică puțin serioasă, cum fu acea a unei alegeri studențești, patronată de un anumit factor politico-naționalist. A fost o furtună, după care—să sperăm—va veni timpul frumos.

Nimeni astăzi nu dorește întronarea sau revenirea politicei militante în sanctuarul de cultură, care e universitatea. Și dacă am avea o convingere de exprimat, o urare de făcut în momentul solemnei instalări a noului Rector, ar fi aceea ca, sub rectoratul d-sale, să se șteargă ori-ce urmă de politică și de militantism, pentru ca, preste tot, să domnească armonia și buna înțelegere în interesul bunei desvoltări a înaltului așezămînt, care nu are nici-o altă menire decît de a fi un focar de cultură, de lumină și de ideal. Ba încă îndrăznim a face o profeție și anume, că rectoratul d-sale va fi judecat mai cu seamă după gradul în care va reuși a face să dispară și să fie uitată politica *universitară, obsedantă și superfluă. Și* cu acest *fel de activitate poate merge înainte, sigur de simpatiile tuturora:*

— In hoc signo vinces! △

Spre dezarmare?

— Manifestul Uniunii interparlamentare —

Consiliul Uniunii Interparlamentare, întrunit la Bruxelles, a adoptat cu unanimitate propunerea comitetului său executiv, prin care, pe cale de manifest, toate guvernele sunt invitate de a limita înarmările.

„Această limitare — sună manifestul —departe de a compromite interesele apărării naționale, a căror legitimitate a fost în totdeauna susținută de Uniune, le-ar servi din contra cu mult mai mare eficacitate de cît întrecerea în înarmări".

Propunerea a fost votată de delegații grupurilor parlamentare, englez, german, rus și francez—lord Weardale, noul președinte al Uniunii, Eickoff, d'Estournelles de Constant, Efremoff.

NOTA ZILEI

Acum cînd între actualitățile femeniste este și soldatificarea sau, mai modern, militarizarea femeei, găsim potrivit a reproduce din articolul unei „femeniste romîne, acest pasagiu foarte recent:

«... O lume întreagă s'a minunat, de la revista cea mai gravă, la cel mai frivol jurnal de modă, de marea putere sufletească a Bulgarilor și mai mult încă, poate, de femeile lor: e mai ușor să pleci la moarte, de cît să trimeți la necunoscutul schingiuirei, pe acei la care ții mai mult.

Și ele nu s'au prăbușit în chinurile aprehenziunei, nici nu s'au aruncat «à leur façon» în focul luptei ca cucoanele noastre din 77,—ascultam cîndva pe una ce fusese cantinieră, povestea cum moartă de oboseală mergea la culcare seara în lagăr lîngă soțul ei, și cînd se trezea dimineața... era tocmai în celalt capăt al sălei, iar toată sala era pat de pat».

E un capitol cu atît mai obscur din istoria cucoanelor noastre și a Războiului nostru, cu cît e nocturn. Mărturisim că maltrisitatea doamnei femeniste nu prea aruncă lumină bună asupra cantinierelor și asupra paturilor cu pricina.. Dar cînd e vorba de un război pentru independență,—de ce n'am constata că vivandierele noastre au dat dovadă excesivă de.. independență?

Visuri Muntenegrene

Orizonturile politicei au început să se tulbure din nou — constată cu dreptate confratele nostru „La Roumanie".

Neîndoios că, de multă vreme, Austria făcînd toate concesiunile ce-i stăteau prin putință,—ajunsese la liman. Cel puțin, în ceia ce privește orașul Scutari, nu putea fi trecut Muntenegrului, cu nici un chip.

In privința aceasta lucrurile păreau statorite,—întreaga politică europeană, fiind în deplină înțelegere cu Austro-Ungaria.

De prin Decembrie încă, se știa că noul stat albanez trebuia să cuprindă orașul Scutari, chiar dacă lacul vecin și ținuturile împrejmuitoare vor fi să fie alipite Muntenegrului.

Siguranța aceasta întărea nădejdea că astfel pacea va fi asigurată și că toate grozăviile războiului vor putea fi înlăturate cu desăvîrșire.

Chiar desarmarea ruso-austriacă era prilejuită de acordul că: frontiera albaneză nu ar trebui astfel hotărîtă, și nu avea rost să prilejuiască vre-o încordare a relațiunilor acestor două puteri.

Pentru o înțelegere deplină și liniște între Rusia și Austro-Ungaria, trebuia ca Scutari să devină un oraș albanez, ori care ar fi fost soarta ce s'ar fi hotărît, apoi, Diacorei.

Muntenegrenii însă păreau a nu înțelege acest joc al politicei generale. Purtarea lor ne împrospătează în minte, pe acea a aliaților lor sîrbi, din vremea cînd Durazzo trebuia să dea glas tunurilor.

Pe vremea ceia Austria și Rusia iarăși căzuseră la înțălegere,—anume că viitoarea Serbie nu trebuia să aibă eșire la Adriatica, — întocmai cum astăzi sunt de acord ca Muntenegrul să nu aibă Scutarii.

In potriva tutulor avertismentelor, Sîrbii năzuiau să înduplece puterile, în a nu-i stingheri în acțiunea lor și după greutățile marșurilor prin munții întrecuți, după toate piedicile ce-au trebuit să înfrunte pentru a putea ajunge la Durazzo, au fost nevoiți să se retragă. Hotărîrea Austriei, nesocotită de sîrbi, a motivat acel ultimatum care a deșteptat guvernul din Belgrad, făcîndu-l să vadă realitatea și zădărnicia dorințelor sale.

Muntenegrul, — acest regat — jucărie, care trăiește, după cum se știe din resturile ospățului a două mari monarhii,— încearcă azi, față de Scutari, același joc, pe care Sîrbii l'au încercat cu Durazzo.

Austria se va vedea silită să procedă la fel, dacă nu va fi făcut-o chiar, și avînturile Muntenegrului vor trebui să se înfrîngă, față de imposibilitatea și morală și materială în care se găsește, spre a se putea juca după plac cu liniștea Europei.

Cererea lui nu poate fi privită de cît ca un capriciu trecător,—căci dacă Serbiei i se impune, ca o necesitate vitală, posesiunea Durazzului,— Muntenegrul nu este întru nimic îndreptățit în pretențiile lui actuale.

In adevăr Muntenegrul are nevoie de mai mult pămînt pentru hrană, dar n'ar putea să-și îndreptățiască această trebuință față de Scutari, oraș atît de populat, cu totul străin lui și ca rasă și ca religie.

Cu cei 30.000 de locuitori ai săi, Scutari, cu totul albanez, musulman și catolic, nu poate fi cedat Muntenegrului cu nici un chip, atunci cînd granițele Albaniei, vor trebui să ajungă pînă sub coastele lui.

Ar fi o absurditate și etnică și geografică.

Pretențiile Muntenegrului nu pot fi privite de cît, cel mult, ca... ciudate.

In adevăr, se spune că interesele dinastiei sunt în joc și că regele Nichita, —înglodat în datorii,—e vorba de vre-o 7 milioane,—ar fi pe punctul să-și piardă tronul, dacă n'ar putea să se țină de făgăduiala dată poporului său, anume de a-i cîștiga orașul Scutari.

Dar acestea sunt lucruri care nu pot fi luate în samă, cînd e vorba de hotărît soarta popoarelor.

De aceia nădăjduim că treburile vor intra în matca cea dreaptă,—Muntenegrul fiind cuminţit în curînd,—și că politica de pace a celor doi împarați vecini, nu va fi tulburată de acest mic incident, care, comparat cu importanța problemelor actuale ale politicei europene, nu trebuie să ia de cît proporțiile unui... fapt divers.

O poveste de dragoste

Cum s'a îndrăgostit Miss Gould de secretarul Shepard?

Presa mondială, — și în special cea de peste ocean, — se ocupă și dă amănunte despre apropiata căsătorie a miliardarei Miss Gould, — care a refuzat propuneri chiar de prinți, domnitori. — cu simplul muritor, secretarul Stepard.

Miss Gould, — fiica întemeiatorului de căi ferate americane, — voia să facă o vizită la Saint-Louis și vesti de aceasta pe Mister Bush, președintele de căi ferate. Bush îi puse la dispoziție un tren special, — chemă pe secretarul Stepard și-i ordonă de a fi la dispoziție, de a călăuzi pe Miss Gould, în tot timpul șederei sale la Saint-Louis. Așa s'a întîmplat. — La plecare Bush ordonă secretarului, de a întovărăși pe Miss Gould, pînă la Chicago.

Miss Gould cu doamnele ce o întovărășeau se retrase în vagonul de dormit. Shepard se'ntinse pe o canapea din cabina alăturată. La ora 3 de noapte o ciocnire și cîmpul resună de vaete. Stepard neatins alergă spre vagonul reservat celei mai mari miliardare. Bătu în ușă și îi primi răspunsul că e bine, dar nu putu deschide ușa. Shepard sparse ușa și amîndoi alergă spre vagoanele prăbușite. Erau mulți răniți. Stepard alergă peste tot locul și dădu primele ajutoare, pînă ce sosi trenul de ajutor. — Și acum voia să se'ntoarcă la Saint-Louis, dar în acest moment Miss Gould observă că Stepard e rănit; se opri și ea îi spălă rănile și opri sîngele ce curgea în abundență.

O clipă, — și Stepard îndrăzni să sărute mîna miliardarei și să-i zică „drăguță Helene", — iar Miss Gould, care refuzase pe prinți, — îi răspunse dulce „scumpul meu Finley".

Și iată cum mulțumită unei catastrofe de drum de fer, Miss Gould se mărită cu secretarul Stepard.

D.

ECOURI

La Londra va avea loc între 5 și 12 August un congres internațional al științelor medicale.

Cu această ocaziune un comitet de medici francezi, sub prezidența profesorului Landouzy va organiza o expoziție retrospectivă de medicină preistorică.

*

Colaboratoarea unei reviste femeniste și femenine scrise:

„...Am fost surprinsă auzind că membrii Parlamentului reprezentînd populația romînă din Ungaria, au propus un proiect de lege, cerînd sufrajul universal pentru toți adulții bărbați cît și femei. Acest proiect poate, nu va fi nici odată discutat, însă ne interesează ca fiind al doilea proect care cere restituirea drepturilor pe care femeile ungare le-au pierdut în 1848."

...Decît un lucru: ce pierd femeile, odată, nu recîștigă prea ușor!

*

„Comisiunea Imperiului" a adoptat proectul de lege care prevede admiterea femeei de a executa profesiunea de avocat în Rusia.

*

Revista Italiană „Noua Antologie" semnalează că la Perugi s'au găsit trei tablouri atribuite lui Rafael. Se crede că ar fi opere autentice ale genialului pictor al Renașterei.

OAMENI ȘI LUCRURI

Pe scara măririlor

In scurta cuvîntare adresată ca răspuns înaltului magistrat care l'a investit —noul rector al Universității, d. Stere, a evocat momentul, nu prea îndepărtat încă, de acum două decenii, cînd a bătut la porțile Universității ca simplu student.

D. Stere, temperament liric sub toate aparențele de luptă și de impulsivitate, are o deosebită înclinare către evocări din trecut. Și nu este de mirat.

Cine a avut—am fi ispitiți a zice norocul—să treacă prin atîtea romantice și tragice peripeții—nu poate să nu evoce, din cînd în cînd, cîte o pagină din voluminosul lor cuprins. Cu prilejul alegerei d-sale ca președinte al clubului liberal din Iași, a găsit cîteva imagini superbe, evocînd un colț al trecutului, din prima tinerețe. Un epizod pe care-l continuă, cu o impresionantă putere de suggestiune, bucata tipărită în vara aceasta sub titlul: „Pe valuri..."

Numai arareori și cu extremă discrețiune d. Stere ceda intimilor să spună amintiri din acel aventuros și dramatic trecut, de o bogăție tolstoiană, dacă judecăm după ocazionalele evocări verbale sau literare.

Par'că ne surprinde că sunt numai două-zeci de ani dela înscrierea în Universitate.

Revăd acea zi, — o zgomotoasă Duminecă. Ne găsiam, noi studenții tuturor facultăților în frămîntare... electorală, convocați pentru întîia dată — în localul din foasta stradă a Primăriei, în fața statuei lui Miron Costin. Era larmă, ca la ori-ce alegere studențească, expansivă, tinerească, entuziastă, fără a fi lipsită de mici dispute. Și la un moment dat un tînăr coleg — eram tineri cu toții, unii chiar foarte tineri—dacă memoria nu mă înșală era d. Em. Severin—roagă „adunarea" să întrerupă discuțiile, pentru a primi în sînul ei pe un nou venit, student de peste Prut. Era tînărul Stere, de aparență exotică, foarte emoționat și abia reușind a mulțumi pentru aplauzele cu care fusese primit în asociație.

Două-zeci de ani... In întîia jumătate a acestui period de timp noul venit a influențat mult însuși caracterul luptelor și preocupărilor studențești. Aceasta, firește, n'a împiedecat ca, paralel, să se facă simțite alte influențe și cari au sfîrșit prin a subjuga, în bună parte, tineritul universitar ieșan.

Două-zeci de ani însă—sunt numai o clipă în istoria unei instituțiuni, a unui centru cultural, a unui popor. Vremea încă nu-i pierdută, pentru îndreptări.

Dar aci nu facem istorie, ci—la rîndul nostru—evocăm în cîteva rînduri fugitive un epizod dintr'o carieră interesantă asupra căreia va fi încă prilej să revenim.

Rectorul de astăzi va urca încă și alte trepte pe scara măririlor sociale. Amintirile și evocările vor fi cu atîta mai mult la locul lor.

Rodion.

MICUL PARCHET LA SENAT

— Cuvîntarea D-lui LASCAR ANTONIU —

„Instituția „Micului Parchet" din proectul de lege al d-lui ministru de justiție avînd de scop simplificarea procedurei în cazurile cercetărilor delictelor flagrante și de a accelera judecarea lor, nu a-și avea nimic de invocat în contra acestei inovațiuni de procedură penală, dacă prin acest proect d. ministru de justiție n'ar fi derogat de la sistemul legislațiunei noastre, în ceia ce privește prerogativele procurorilor.

Aprobînd dar principiul Micului Parchet mă ridic însă împotriva dreptului cu care proectul investește pe procuror de a emite mandat de depunere, putere rezervată pînă azi numai judecătorului de instrucție.

Există o incompatibilitate între atribuțiunile și competința procurorului după sistemul legislațiunei noastre penale și dreptul care tinde a i se acorda prin proectul d-lui ministru de justiție.

Funcțiile judecătorului de instrucție și ale procurorului sînt despărțite. Această despărțire este de caracter organic, privește constituția puterei judecătorești și este esențială.

In legiuirile vechi este adevărat că procurorul acumula funcția de acuzație cu aceia de urmărire. Legiuitorul însă din 1864 văzînd că sistemul acesta nu prezintă destule garanții drepturilor și intereselor individuale l'a înlăturat, adoptînd principiul separațiunei puterei judecătorești, prin crearea judecătorului de instrucție cu atribuțiunile specificate în procedura penală, avînd singur dreptul de a emite mandat de arestare. De altfel chiar în Franța autorii de drept ca Locré și de procedură criminală ca Faustin Helie și alții, critică *Le Petit Parquet* tocmai în această privință".

*

Un pericol pentru libertatea individuală

„Dar acest drept pe care d. ministru de justiție vrea să-l confere procurorilor, de a emite mandate de depunere, pe lîngă că deroagă de la principiul fundamental al procedurei penale, este în acelaș timp prea excesiv și cu consecințe grave în cea ce privește libertatea individuală. Această inovațiune nu se împacă nici cu obiceiurile noastre. La noi politica este mai presus chiar de cît interesele generale. Cunoaștem cu toții cîtă politică și ce auume politică de partid facem în țara noastră. Am pastrat vechile obiceiuri, vechiul politicianism. Dacă ne-am civilizat în altele, am rămas înapoiați din punctul de vedere al moravurilor politice. In luptele de partid, înversunarea adversarilor se desfășoară pînă la tendința de desființare și orice mijloc în această privință e uzitat și permis. Prin urmare ne trebue o legislație, care să se împace cu moravurile însăși ale acestui popor.

Legile trebuesc să reprezinte pe cît posibil sinteza etapei, la care poporul căruia sunt destinate, a ajuns în dezvoltarea sa socială, altfel se comite o greșală adoptînd aidoma, o legislație din Franța sau din Anglia cu moravuri și civilizație diferite de ale noastre".

D. Lascar Antoniu invoacă diferite cazuri cunoscute ca răzbunări politice săvîrșite cu concursul parchetelor, cum și o serie de abuzuri ale diferiților procurori: (Cazul judecătorului Lumbas de la Moinești în chestia doctorului Lieblich și alții: cazul de abuz față de Purcheria și Paianu de la Iași: cazul lui Ion Rosescu din București.

Dacă în Franța și Anglia nu se petrec lucruri de acestea, este că moravurile politice ale acestor țări diferă de ale noastre, iar recrutarea procurorilor se face cu îngrijire minuțioasă care nici apropiere nu poate avea cu organizațiunea noastră judecătorească privitoare la procurori.

D. Lascar Antoniu arată din cine se recrutează procurorii noștri și dovedește cît de serios sistem de recrutare, are de exemplu Germania în privința procurorilor.

Magistratul procuror căruia îi încredințezi onoarea și libertatea cetățeanului, nu e destul să aibă titlul și cunoștința juridică numai, pentru a zice că poate corespunde înaltei sale misiuni, ci trebue să fie înțelept, să aibă răbdarea necesară, atențiunea continuă, experiența îndelungată a lucrurilor și oamenilor, devotamentul misiunei și tactul de a ști să concilieze tot ce datorește sie-și, tot ce datorește poziționile sale.

In afară de aceasta să aibă inamovibilitatea sigură a postului său și să nu lucreze direct sub influența guvernului, a omului politic, a ministerului de justiție. Orice garanții de independență pot avea azi procurorii noștri, cărora actualul proect de lege le încredințează puterea de a emite mandat de arestare, cînd rămîn sub aceiași nesiguranță a postului lor și sub aceiași influență a ministerului de justiție, care după procedura noastră penală are dreptul de a-i da ordine cum să exercite acțiunea publică. Dacă în Franța funcționează așa zisul Micul Parchet să nu uităm că procurorii din această țară prin situațiunea lor inamovibilă și prin moravurile politice și civilizația Franța

ței sunt în afară de orice presiune din partea guvernului.

Pentru a evidenția acest adevăr, domnul Lascar Antoniu citează un caz foarte elocvent petrecut la Paris, între ministrul de justiție de pe vremuri Peyronneut și procurorul republicei de pe atunci numit Bellart, care la dorința exprimată de ministrul de justiție, de a fi vestit de oare care urmăriri înainte de a le începe îi răspunde: *„Ceea ce ar fi mai periculos pentru libertate, este ca guvernul să se amestece. Nu sunt două legi. Am avut onoarea de a jura la picioarele regelui și în mînele sale, de a face să se execute toate legile fără discuțiune; îmi voi ține jurămîntul. Am primit din încrederea sa funcțiunile mele de magistrat, întemeiat pe independența care singură poate garanta societății o justiție nepărtinitoare. Nu'mi este iertat sfărîmînd această independență, să consimt la o micșorare de demnitale în o magistratură importantă pe care sunt dator să o remit regelui, cînd îmi va ordona așa cum el a bine voit să mi-o încredințeze“.*

Dați-ne și nouă, domnule ministru de justiție, asemenea preocupări pentru ca cu încredere să primim încredințarea onoarei și libertății noastre în mîinele lor și în acest caz nu vom avea nimic de obiectat în privința reformei penale pe care o puneți azi în discuțiunea noastră. De altfel nu sînt singur care îmi emit, fără înconjur, această părere. D. I. Tanoviceanu, profesor la facultatea de drept la universitatea din București, fiind consultat de fostul ministru de justiție d. T. Stelian, relativ la înființarea micului parchet, și-a exprimat părerea sa în contra acestei instituții judiciare, părere care de altfel și-o trece chiar în cursul său de procedură penală în cuprinsul următor:

„Noi credem însă că legea ar da în România rezultate mai rele decît în Franța de oare ce justiția noastră penală merge adesea ori rău, chiar atunci cînd e lăsată să lucreze pe îndelete; cu atît mai mult cînd ea va trebui să judece grăbit“. Iar Locre în cursul său de legislațiune civilă, comercială și criminală în Franța, spune textual: *„Toți cetățenii ar trebui să tremure dacă ar vedea concentrîndu-se în același om puterea de a acuza și aceea de a adunа ceea ce poate dovedi acuzațiunea“.*

Delicte politice și delicte Ordinare

Să trec la o altă chestie foarte importantă, care prazintă un mare interes în discuțiunea acestui proect. Art. 10 prevede că legea nu este aplicabilă delictelor politice. Intrebarea e: după care criteriu se va o r i e n t a procurorul în a deosebi delictul politic de delictul ordinar și ca consecință să'i fie permis a emite sau nu mandat de depunere?

In expunerea de motive, d. ministru de justiție se exprimă că după *„aprecierea și înțălepciunea“* procurorului. Dar vă dați seamă la cîte abuzuri dă loc această putere discreționară de apreciere din partea parchetului? In această ordine de idei d senator Lascar Antoniu citează un exemplu de procedare a parchetului, în cazul de delict civil pe care l'a luat drept delict ordinar, explicînd că dacă nu a putut face deosebirea aceasta elementară, cum o va putea face în mod serios la délictele politice de cele ordinare.

Se știe că chestinnea delictelor politice e cea mai delicată și importantă din codul penal, din momentul ce a luat naștere, a făcut și face încă obiectul discuțiunilor celor mai aprinse din jurisprudență. Nici una din legiuirile moderne n'a căutat până acum să tae firul acestor discuțiuni și să pună la dispoziționea organelor diriguitoare de stat, călăuza care să le îndrumeze la distincție caracterul acestui delict, de delictul de drept comun.

Legiuitorul francez cel puțin, a recurs prin legile de la 1830 la metoada enumerațiunei, noi însă am rămas în această privință tot la aprecierea exclusivă a procurorului, pentru ca acesta să complecteze legea. Vedeți dar cît de ușor i-ar fi unui procuror care, căutînd a face pe placul guvernului să înterpreteze orice delict politic ca delict ordinar și ca urmare să emită mandate de arestare, la adăpostul aprecierei, pe care i-o dau lacunele legislațiunei noastre. Iată pentru ce zic, că în situațiunea în care ne găsim, nu e oportun încă de a conferi procurorilor drepturi prea excesive și cu consecințe prea grave, în ceea ce privește onoarea și libertatea individuală.

Dispoziționi obscure

Dar mai sunt încă și alte observațiuni de făcut. Articolul 2 este conceput în termeni prea generali, Nu e destul ca fapta să fie pedepsită cu închisoare corecțională pentru ca individul, în caz de flagrant delict, să fie adus în fața procurorului și depus; mai trebue ca proectul de lege să prevadă ca procurorul să țină seamă și de condițiunea esențială să existe posibilitatea acțiunei publice pentru acel fapt. Așa de pildă acțiunea publică în deliciul de adulter după art. 270 cod penal, deși pedepsit cu închisoare corecțională, totuși această acțiune nu aparține procurorului de cît în urma sesizărei formale din partea soțului inocent.

Cum va putea dar, după acest proect de lege instrui cazurile de flagrant delict de adulter, și de a emite mandat de arestare, cînd după codul penal nu are dreptul să pornească acțiune publică din propria-i inițiativă? Și asupra acestor chestiuni proectul și nici expunerea de motive nu dă vre-o lămurire, lăsînd deschisă poarta abuzurilor!

Acest proect de lege fiind pripit alcătuit, cu toată bogăția de documentare a expunerei de motive, a omis a răspunde la o serie de chestiuni, cari în Franța au făcut obiectul unor serioase discuțiuni în doctrină și jurisprudență. Astfel proectul nu lămurește dacă legea se va aplica și minorilor. In jurisprudența franceză s'a hotărît că nu e aplicabilă (Pandectele franceze „Le Petit Parquet“).

O altă emisiune de remarcat este dacă partea civilă răspunzătoare de daune pentru minor poate fi obligată la judecarea ei pe această cale sumară. Și în această privință proectul de față omite de a da vre-o lămurire. Ceea ce nu văd însă lămurit nici în expunerea de motive, nici în proectul de lege e chestiunea perchiziționilor.

După articolul 45 din procedura penală, procurorul nu poatd proceda la o perchizițione de cît cerînd judecătorului de instrucție ca să o ordone.

După proiectul de lege al Micului Parchet, despărțirea între instrucțiuni și urmărire, care face baza instrucțiunei prealabile, dispare în caz de flagrant delict și deci, presupune că poporul în asemenea cazuri ar putea să proceadă la perchiziționea domiciliului prevenitului. Ce va face însă parchetul, cînd s'ar găsi în fața unui flagrant delict care ar necesita o perchizițione la o terție persoană (afară de prevenit)? Noi știm că dreptul de perchizițione e excepțional și proectul de lege nelămurind chestiunea, rămîne deschisă calea arbitrarului pentru procuror, ca ori de cîte ori ar crede că e necesar în interesul cercetărilor unui individ prins în flagrant delict, să decidă facerea unei percheziționi, cu procedura micului parchet la terțe persoane, fără să ceară intervenția judecătorului de instrucție, ceia ce după mine ar constitui un revoltător abuz. Iată dar o serie întreagă de inconveniente, cari se vor prezenta în practică la aplicarea legei, din cauza alcătuirei pripite.

Ca ultimă observație este facultatea pe care d. ministru și-o rezervă prin art. 11 din proect ca prin regulament să poată deroga de la lege sau să adauge dispoziționi de aplicațiune. Această rezervă o văd pentru prima dată că se încearcă în modul nostru de a legifera. Cum este posibil de admis că corpurile legiuitoare să voteze un proect de lege și să rezerve dreptul ministrului care l'a prezentat, ca, pe cale de regulament, să deroage după cum va vroi de la legea votată sau să adauge după cum îi va plăcea dispoziționi de aplicațiuni, și aceasta la o lege de procedură penală. De aceea lăsăm libertatea d-lui ministru de justiție să-și creeze ori-cîte regulamente va vroi, dar nu putem ca pe cale de legiferare să-i dăm autorizația cade la sine pe cale de regulament, să adauge sau să suprime din dispoziționile proectului de față.

Cu observațiunile făcute, conchid că scopul instituției judiciare, pe care d. ministru de justiție îl urmărește prin proectul de față este bun și deci îl aprob, aplicațiunea lui fiind în totul defectuoasă nu o pot împărtăși și deci nu-l voiu vota.

Scrisori din Bucovina

De la corespondentul nostru special

O nouă ofensă adusă românilor

Cernăuți 12 Martie

Un incident regretabil, care desigur va avea urmări foarte triste, s'a întîmplat acum cîte-va zile la tribunalul comercial din localitate, între președinte și un avocat român, în următoarele împrejurări:

Inaintea acestui tribunal urmînd să compară procesul comercial dintre „Centrala“ băncilor românești și societatea anonimă „Silva“, avocatul „Silvei“ d. Scalat își întocmise toate actele în limba romînă și urma să și ție și pledoaria în romînește. Care nu i-a fost însă surprinderea, cînd, de îndată ce-a rostit primele cuvinte din pledoarie, președintele tribunalului îl întrerupe și-l face atent ca să vorbească... nemțește de oare-ce membrii comisiunei de judecată „nu pricep“ românește.

D. avocat Scalat răspunde că, cu toată părerea de rău nu poate îndeplini dorința președintelui din cauză că e romîn, și după lege, are dreptul să vorbească românește, aceasta fiind limba autohtonă a țării. In ce privește că judecătorii nu înțeleg romînește, e regretabil, și în acest caz președintele este obligat a numi judecători romîni. In acest sens chiar d-sa ridică un incident de incompetență.

După aceasta președintele suspendă ședința pentru a delibera. La redeschidere, d-sa repetă din nou ca d. Scalat să vorbească nemțește, respingînd în acelaș timp și incidentul ridicat. Președintele motivează aceasta pe faptul că spiritul legii judecătorești în vigoare relativ la chestia limbilor la judecătorii, trebuie interpretat numai în sensul că împricinații au dreptul de a vorbi romînește, nu însă și avocații.

La această motivare, avocatul Scalat a părăsit sala ostentativ, retrăgîndu-se din instanță.

Procesul a fost amînat.

Imediat ce acest incident a fost făcut cunoscut în cercurile romînești, el a fost comentat cu aprindere producînd în acelaș timp o indignare legitimă generală.

Clubul parlamentar romîn a fost imediat convocat într'o ședință extra-ordinară în care s'a discutat acest incident. Toți deputații romîni, privesc faptul ca o insultă adusă limbei romîne, care este recunoscută de alt-fel în toate legile administrative și politice ale Bucovinei, hotărînd în același timp să înceapă o mare acțiune de protest prin întruniri publice.

Prima întrunire publică în această chestiune va avea loc Duminică 17 c.

Iată și comunicatul partidului național romîn, în legătură cu acest conflict:

„La pertractarea procesului intentat de „Centrală“ societății „Silva“, care urma să se judece Joi în 7 (20) l. c. la tribunalul comercial din Cernăuți, a isbucnit un grav conflict în chestia limbei românești. Neîngăduindu i judecătorul advocatului Scarlat ținerea pledoarului în limba romînească, acesta a părăsit sala în mod demonstrativ. Il felicităm din inimă pe bravul romîn față de atitudinea sa eroică. Față de această nemaipomenită samavolnicie a autorităților judiciare față de limba noastră, noi vom răspunde cu o formidabilă campanie de luptă, în adunări poporale, sfatul țării și parlament.

Devisa noastră va fi: înlăturarea limbei nemțești de la autoritățile existente în districtele romînești și întroducera limbei romînești pretutindene“.

Un fenomen rar

Un raport sosit autorităților locale, anunță un caz de o raritate fenomenală. O fată anume Magdalena a Dumitru Cazac, în vrîstă de 17 ani, din comuna Sucovița,înt ținînd de mai mult timp relațiuni de dragoste cu flăcău din sat, a dat naștere, acum cîte-va zile, la trei gemeni de sex femenin. Atît mama cît și cei trei născuți sunt în perfectă sănătate.

Noii născuți de ar fi fost de sex masculin, s'ar fi bucurat de deosebita favoare a Curții imperiale.

Ce va să zică cînd omul n'are noroc!

Călduri tropicale

De 4—5 zile temperatura dela noi s'a schimbat în mod simțitor. Avem un timp de o căldură tropicală

Astăzi ea a atins 28 gr. celsius.

Deși pomii încă sunt uscați și cămpiile negre, totuși lumea din oraș a pus haina de vară și panamalele se văd pretutindeni.

Să nu fie oare aceasta o sfidare a naturei, care prevestește un apropiat răsboiu cu... cu cine oare?

Hai să zicem deocamdată, cu cel mai vestit monarh Nichita, ca să nu zicem cu Muntenegru, spre a nu ne face ridicoli și drept de compătimit.

Gama

INFORMAȚII

▪ Corespondentul din Petersburg al ziarului *Le Temps*, vorbind de mediațiunea în diferendul romîno-bulgar, face, pe baza informațiunilor ce are, o constatare de mare importanță pentru noi.

E foarte probabil că Puterile vor renunța la tentativa de a ajunge la un compromis pe calea de concesiuni reciproce între cele două părți interesate.

Și aceasta, pentru că marile Puteri s'au convins, din atitudinea și declarațiunile guvernului romîn, că Romînia nu va accepta un tîrg pe chestia Silistrei. Iar perspectiva unor noui complicațiuni în Balcani, va apăsa asupra deciziei conferinței ambasadorilor de la Petersburg.

„Se poate—închee corespondentul—ca chiar amicii Bulgariei să încerce s'o facă pe aceasta din urmă să cedeze, aceea ce Statul bulgar ar fi silit să dea forțat în urma unui războiu cu Romînia“.

*

Cît despre d. Daneff același corespondent e informat că el nu va avea de cît titlul de consilier oficios, căci singurii delegați oficiali ai Bulgariei și Romîniei vor fi miniștrii acreditați.

▪ După cum am anunțat la timp membrii seminarului de sociologie, împreună cu d. prof. D. Gusti, au vizitat ieri fabrica de tutun din localitate.

Cu această ocazie, d. Costin—directorul fabricei—a vorbit despre organizarea monopolului de tutun, dînd și amănunțimi în ce privește fabrica și pe lucrători, cuvîntarea d-sale luînd astfel un adevărat caracter de prelegere științifică.

Amănunțimile acestea, le cunosc cititorii noștri din un amănunțit articol al d-lui C. B. Penel publicat în un număr anterior al ziarului nostru.

▪ Succesul seziunii, în ce privește arta și în același timp arta ieșenilor de a se amuza va fi, fără îndoială, al seratei de Sămbătă seara 16 Marte, organizată de societatea pentru gimnastică, sport și muzică în marile saloane ale societății.

Va lua parte o lume imensă și va petrece admirabil.

TEATRUL NAȚIONAL

VINERI 29 MARTIE 1913

Producția elevilor clasei VIII-a mod.

LICEUL NAȚIONAL

Sub conducerea d lui V. Theodoreanu

cu binevoitorul concurs al d-relor Olga Popovici, Valentina Penel, Beatrice Șoimariu și Maria Gheorghe și al d-lor Gh. Cîrjă, V. Negrutzi și M. Agapescu.

PROGRAM:

Partea I-a: Cor bărbătesc, Recitări, Solo de voce, lupte franceze, statui romane etc.

Partea II-a: **Peneș Curcanul,** Dramă războinică în 4 acte de Duțescu Dulu și Leonescu.

Muzica militară va cînta între acte

Prețurile locurilor: Lojele 4 pers. 18 lei; 5 pers. 22 lei; 6 pers. 26 lei; Fot. de orchestră 4 lei; Stal I (B. I—IX) 3 lei; Stal II (B. X—XVI) 2 lei; Stal III (B. XVII—XXII) 1 leu; Balcon I (B. 1 și 2) 2 lei; Bal. II (B. 3 și 4) 1.50; Galeria 75 b.; Loje balcon 8 lei.

▪ Cu începere dela 1 Aprilie, biletele bianco pe c. f. r., vor fi suprimate la toate ministerele.

După evaluările făcute, statul va realiza prin punerea în aplicare a acestei măsuri, o economie de circa un milion și jumătate lei pe an.

Ministerul de industrie a anticipat asupra acestei măsuri și a suprimat biletele bianco chiar cu începere de azi.

▪ După o comunicare făcută Camerei de către d. Al. A. Bădăreu, ministrul Lucrărilor publice, compania vagoanelor cu paturi s'a obligat a schimba vagoanele de la 1 Mai, introducînd îmbunătățiri.

▪ In urma mujlocierei I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei și Sucevei,—parohiile Fîntînele, Șipote, Bulbucani și Gropnița, din județul Iași, au fost modificate în chipul următor:

Parohia Bulbucani se desființează. Satul Bulbucani cu biserica lui sf. Impărați devenită filială, se alipește la parohia Gropnița; satul Singeri se alipește la parohia Fîntînele.

Se înființează parohia Hălceni, din satul Hălceni cu biserica parohială Sf. Gheorghe, deslipit de la parohia Fîntînele, căreia i se alipește cătunul Mitoc și 98 de familii din satul Șipotele de la parohia Șipote și satul Iazu de la parohia Fîntînele.

▪ In strada Țicău, în aceeași familie —Feldman—unde se declarase Sămbătă un caz de scarlatină, au fost constatate luni încă alte două cazuri. Bolnavii au fost izolați în spital.

▪ Au apărut în editura librăriei H. Steinberg două lucrări didactice de o mare valoare ale d-lui Victor Munteanu, sub-director al învățămîntului primar-normal.

Aceste două lucrări: „In rumări nouă în învățămîntul primar“ și „Reforma orarului și Surmenajul școlar“ (lucrate în colaborare cu d-na Henrieta Munteanu), îmbrățișează întreaga problemă a școalei primare.

▪ Direcțiunea gimnaziului Wachtel a petiționat la Minister pentru înscrierea unui număr de 140 elevi la examenul de fine de an.

▪ In locul d-lui Holban a fost numit d. Păsculescu director al gimnazului Anastasie Panu din Huși.

▪ Asupra frumoasei serate artistice a profesorilor conservatorului de la 5 Marte, vom publica un articol datorit maestrului A. D. Xenopol.

▪ D-l N. S. Dima, vechiu funcționar al Creditului funciar urban se va retrage la pensie după adunarea generală de Duminica viitoare.

▪ La consiliul inspectorilor secundari întruniți în ședința de Luni 11 Martie au semnat, aprobînd rapoartele prezentate de d-l inspector A. D. Atanasiu pentru *numirea cu titlu definitiv* a următorilor:

Dl. C. B. Penel la catedra de desemn și caligrafie de la gimnazul din Huși, d-nei Elena Jiquidi la școala secundară de fete din Craiova.

▪ **De la societatea de medici și naturaliști.**—Aseară a avut loc, în localul societății de medici și naturaliști din str. I. C. Brătianu, ședința ordinară științifică, prezidată de d. dr. V. Imerwoll vice președintele Societății.

Au luat parte la ședință d-nii d-ri: Anghel, Borcea, Erbiceanu, Hortolomei, Konya sen., Savini, Tănăsescu și Țaicu.

S'au făcut comunicări de d-nii d-ri Tănăsescu și Țaicu.

Ședința viitoare va avea loc la 28 Martie,— cînd se va face și alegerea comitetului.

▪ Duminică a avut loc în capitală logodna colegului nostru Albu — redactor al ziarului „Adevărul“ cu drăguța d-ră Anette Rosenheck.

Felicitări.

▪ In ziua de 26 Mart se va ține la prefectura de județ licitație publică pentru darea în antrepriză a hranei arestanților din penitenciarul local.

▪ Examenele de definitivat ale învățătorilor, se vor da în fața a două comisiuni. Prima compusă din d-nii:

I. Prasa președinte, Gh. Ghibănescu și C. Fedeleș, membri la școala Gh. Asachi. A doua comisiune va lucra la seminarul Veniamin Costachi și se compune din d-nii: I. Mitru președinte, V. Hogaș și Gh. Urziceanu, membri.

Au fost chemați la aceste examene următorii învățători din județul nostru: Ecaterina Covăsneanu de la școala din comuna Comarna, Gh. Dimitriu din Spinoasa, Ecaterina Munteanu din Hoisești, Eugenia Grigore din Ciurea, Ana Dimitriu din Dumbrăveni, Elisabeta Bănulescu din Chișcăreni, N. Popovici din Zahorna, Laura Tomaziu din Cotnari, Elena Ștefănescu din Belcești, Gh. Ibănescu din Piciorul Lupului, D. Dimitriu din Erbiceni, Gh. Milieș din Lungani, Virginia Sebastian din Poeni, Magda Petrescu din Prisacani, Tarsița Chitariu din Oprișeni și V. Galeriu din Steclăria.

▪ Direcția generală a fost informată că mulți proprietari și arendași de moșii în vederea semănăturilor de toamnă ce aveau să facă, și-au stropit grîul de sămînță cu *sulfat de cupru.* Din cauza ploilor abundente ce au căzut în toamnă, proprietarii au fost nevoiți să renunțe la sămănarea acestui grîu și pentru a nu-l pierde 'l-au scos în consumație distribuindu-l țăranilor.

Pentru a se împedeca consecințele ce pot urma din consumarea unui astfel de grîu, s'a cerut ca prefecturile județelor să ia măsuri urgente pentru a se scoate acest grîu din consumație.

▪ **Școlare.**— Ministrul instrucțiunei publice a acordat, d-relor Olga și Ecaterina Dospinescu, autorizația să funcționeze ca maistre de caligrafie și desemn în școalele secundare particulare.

— D-ra E. Davidel, maistră la atelierul de flori, de la școala profesională Sf. Sava, din localitate a obținut un congediu de o lună, începător din ziua de 12 Martie, în care timp, d-sa va fi suplinită de d-ra Euf. Crețulescu.

— Ministerul de Instrucție a instituit consilii lunare cu inspectorii tuturor gradelor de învățămînt. Aceste consilii au de scop punerea în concordanță a diferitelor măsuri ce se iau de către direcțiunile respective din Minister în interesul tuturor gradelor de învățămînt și vor lucra sub președinția d-lui Ministru. Data de întrunire a acestor consilii s'a fixat ziua de 24 ale fiecărei luni.

— Ministerul a pus în retragere din oficiu pe ziua de 1 Aprilie 913, pentru a'și regula drepturile la pensie pe acea dată, conform avizului consiliului permanent, pe următorii învățători din jud. Roman: 1) Beloiu Const.—Muncelul de jos. 2) Dimitriu Const.—Miclăușeni. 3) Mancaș Elena—Săbăoani școala de fete.

— S'a acordat concediu până la 1 Sept. 913 învăț. Voicu Florica de la șc. din Bâra—Roman.

— D-rei Ivănceanu Lucreția, conduc. grăd. copii din Săbăoani—Roman, de oare ce nu s'a prezentat înaintea comisiunei medicale i se retrage concediul acordat și se rechiamă la catedră pe ziua de 1 Aprilie 913.

— Serviciul Sanitar a dispus închiderea șc. de fete No. 3. „P. Poni“ din Iași, până Vineri 15 Martie, în care timp se va face desinfectarea localului.

▪ Mîine fiind „Proclamarea Regatului“ după cum deja am anunțat, se va oficia la Mitropolie un Te-Ddum de către P. S. S. Arhiereul Antim, vicarul Sf. Mitropolii, asistat de către Marele Eclesiarc și de întreg clerul catedralei. Vor lua parte autoritățile civile și militare precum și reprezintanții statelor străine.

▪ Confratele „Dimineața“ reproduce astăzi articolul „Opiniei“ despre „Ziare și ziariști“.

▪ Dela 25 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		4.00
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă		2.00
Ouă zilnic proaspete	7 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval de Penteleu		3.00
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: jambon, mușchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Diverse

— Societatea Sfînta Cruce din Iași va ținea Sămbătă seara 16 Martie o adunare generală a membrilor ei.

Ultime Informaţii

Aseară a avut loc într'o cameră a hotelului Traian, o conspătuire a grupului conservator din jurul ziarului „Cuvîntul“.

La consfătuire a luat parte şi d. Virgil Arion.

Cu toate că pînă în prezent d-l Carp n'a dat cu nimic a înţelege că aprobă acţiunea „Cuvîntului“, totuşi patronii acestui ziar sunt hotărîţi a nu-i întrerupe apariţia.

Tot la convorbirea de aseară d. Virgil Arion a comunicat că în genere situaţia politică externă este foarte favorabilă Romîniei, în momentul de faţă.

Secretarul general al primăriei d. C. Gall nu se va retrage în Aprilie curent, ci în Octombrie, cînd va avea împliniţi 25 ani de serviciu.

Conservatoriile.— *Comisiunea compusă din d-nii I. Otescu inspector general, Al. Davilla directorul general al teatrelor, D. Popovici directorul conservatorului din Bucureşti, Enrico Mezzetti directorul conservatorului din Iaşi, D. G. Chiriac inspector învăţ. muzicei şi Al. Aurescu profesor la conservatorul din Iaşi au început să lucreze de la 11 Martie la modificarea legei şi regulamentului conservatoarilor din ţară.*

Toate ministerele au suprimat de azi biletele de liber parcurs, pe căile ferate.

Biletele eliberate pînă azi sunt valabile pînă la 1 Aprilie stil vechiu.

După dispoziţiunea luată de d. Anibal Ciurea, ajutor de primar, serviciul tehnic, a procedat prin numeroase echipe de lucrători, la curăţirea stradelor Socola. Palatul, Nicolina, Sf. Andrei, Uzinelor, Sărărie, Codrescu, Oastea, Cerchez. Aceste străzi, cari erau cu desăvîrşire inpracticabile, sunt azi într'o perfectă stare de curăţenie.

Consiliul de higienă al oraşului, se întruneşte azi la orele 5, sub preşedinţia d-lui dr. Flor.

La ordinea zilei mai multe chestiuni importante.

Consiliul facultăţii de medicină e convocat pentru Lunia viitoare, spre a se consfătui asupra recomandărei unui suplinitor la catedra de anatomie descriptivă, rămasă vacantă prin transferarea d-lui dr. I. Tănăsescu la catedra de clinică chirurgicală şi anatomie topografică.

Tot în şedinţa de Luni se vor discuta şi alte chestiuni.

Rectorul Universităţii, d. Const. Stere, pleacă în astă-seară în Capitală, pentru a interveni pe lîngă ministrul instrucţiei şi în parlament, în calitate de membru al comisiei budgetare, pentru înscrierea în budgetul viitor a sumelor trebuitoare pentru aducere la îndeplinire a mai multor îmbunătăţiri, de care are nevoe Universitatea.

Astăzi la ora 5 p. m. în Amfiteatrul de Chimie d. Drand Emil Gheorghiu va face o comunicare despre „Calitatea igienică a băuturilor şi problema alcoolismului.

Congresul Camerilor de Comerţ va avea loc în luna Mai. Data nu se va cunoaşte decît după întrunirea la Bucureşti a consiliului permanent al congresului care rămîne să fie fixată de către Camera de Comerţ din Tulcea unde s'a ţinut congresul trecut.

Casa Centrală printr'o circulară atrage atenţiunea corporaţiilor de a nu face nici o deosebire de naţionalitate la eliberarea foilor de drum pentru meseriaşi.

Ministerul de răsboi aduce la cunoştinţa şefilor de corpuri şi servicii că — cu începere de la 10 Martie c. — gărzile garnizoanelor vor intra în posturi fără tunici avînd — infanteria mantalele pe raniţă, iar cavaleria şi artelieria, în bandolieră.

De asemenea ţinuta tuturor gradelor inferioare — învoite sau trimese cu serviciu — va fi în tunică.

Mîne seară Joi 14 Martie, pentru prima oară la Teatrul Naţional „Necunoscutul“ de Tristan Bernard. Piesă în care va apare în rolul titular d. C. Chibzui. Despre interpretare vom vorbi la timp. Puţinele bilete ramase se găsesc de vînzare la agenţia, Thalia Th. P. Maximovici.

Eri d. căpitan Sturza venind cu un docar prin str. Carol, unul din cai a căzut într'un şanţ deschis de-acumerzişul străzei pentru recordare.

Nu s'a petrecut nimic mai grav.

Alegerea comitetului breslei cizmarilor a fost fixată pentru ziua de Duminică ora 9 dimineaţa.

Scriitoarea noastră Riria, va publica în cursul acestui an, lucrările sale dramatice-revăzute şi scrise în versuri, pe coloane, nu în formă de proză ca pînă acum.

Vor apărea pe rînd următoarele 4 drame şi poeme dramatice:

„Ultima rază din viaţă lui Eminescu, Elvira, Ioan Vodă cel cumplit şi Limiah Nicovera“.

Şcoala primară de fete Petru Poni din str. Păcurari, s'a închis pe timp de 15 zile pentru desinfectare.

In cursul acestei săptămîni va apărea în Monitorul Oficial lista reuşiţilor la examenele de înaintare pe loc, ţinute în sesiunea de Ianuarie.

Secretarul revizoratului şcolar, d. Constantinescu, va da în curînd la lumină un anuar al corpului didactic rural şi urban, din jud. Iaşi, cuprinzînd biografia şi fotografiile fiecărui învăţător şi institutor.

Lucrarea va apare în cursul lunei Mai.

D. C. G. Stere, noul rector al universităţii, a primit astăzi de la fostul rector, avererea universităţii şi situaţia lucrărilor cancelariei rectoratului şi senatului universitar.

Astăzi la orele 5 p. m. se va întruni colegiul universitar, pentru ca fiecare facultate să-şi precizeze dezideratele, care au nevoe de o urgentă îndeplinire.

Astăzi urmează a se întruni şi senatul universitar, unit cu consiliul facultăţii de litere, pentru ratificarea concursului de agregaţie, trecut de d. Traian Bratu pentru catedra de limba şi literatura germană.

Mîne seară va avea loc la centrul studenţesc o serată dansantă.

La 27 Martie, muzica reg. 13 Ştefan cel Mare, sub conducerea maestrului ei I. Vlăduţă, va da un concert la teatrul naţional, pentru flota naţională. Programul e frumos ales.

Aflăm cu părere de rău, că d-na Leucardia maior Gherman, se află foarte greu suferindă.

Consiliul inspectorilor primari ţinut la 7 Martie a. c., avînd în vedere că învăţămîntul desemnului este un mijloc de educaţie intelectuală şi estetică a hotărît şi Ministerul a aprobat că cu începere de la 1 Septembrie 913 să se reîntroducă în şcolile urbane şi rurale caete de desemn sistematice, care să îmbie în metodica lor desemnul după natură cu cu cel liniar.

Banca Iaşilor a cumpărat imobilul Wassermann din str. Ştefan cel Mare 47, pe preţ de 155,000 lei.—Actul de vindere-cumparare s'a autentificat azi la Trib. Secţia III, Iaşi.

Imobilul aparţinea d-lui dr. Ph. Blumenfeld, Siegfried Blumenfeld şi d-rei Ernestina Wassermann din Meran (Tirol). Din suma de mai sus Banca Iaşilor a numărat suma de 55,000 lei iar restul de 100,000 lei îl va plăti în Aprilie 1914.

Judiciare.— D. Comarnescu Petru vinde d-lui Marcu Rozenblat partea sa din imobilul No. 64 din str. Păcurari cu 7000 lei.

— Creditul Urban din Iaşi, vinde d-nei Rebeca Bakal un imobil din Fălticeni, pentru suma de 7,500 lei.

— D-na Rebeca Bakal se împrumută de la Creditul Urban din Iaşi cu suma de 6000 lei ipotecînd imobilul din Fălticeni str. Mare, No. 100.

— Curtea s. II-a a respins ca inadmisibil apelul lui Gh. Lupu Parno dat judecăţii pentru contestaţie la executare.

— A fost admis apelul lui C. Batcu pentru perderea unui dosar, şi a fost achitat.

— Curtea a respins apelul lui C. Stoian, dat judecăţii pentru sustragere de corespondenţă, şi a confirmat sentinţa tribunalului.

— In procesul lui Ion Iacob pentru fals şi N. Lupu ca complice, curtea a respins apelul primului; s'a admis apelul lui N. Lupu, şi i-a redus pedeapsa, rămînînd condamnat la 100 lei amendă pentru contravenţie la legea minelor.

— Azi s'a ascultat martorii în procesul de divors dintre d. Eduard Buzdugan cu d-na Madeleina Buzdugan.

— Sa pronunţat hotărîrea de divors dintre Gh. Munteanu cu Vera Gh. Munteanu.

— A fost juncţionat şi ajurnat procesul pentru realizarea unui contract, a d-nei Aglae Varduca cu Vasile Craiu.

— S'a amînat pentru 4 April procesul pentru reziliare de contract dintre d. M. Bragadiru cu M. Grimberg.

— Tribunalul s. III-a a amînat falimentele lui Carol Bercu, Lupu Segal şi Şaie Goldştein.

— S'a transcris testamentul Profirei Atanasiu.

TEATRUL NAŢIONAL

OPERA RUSA

Direcţiunea O. Kamionschi

PRIMA REPREZENTAŢIE

DUMINICA 17 MARTIE

HUGHENOŢII

Biletele la libraria Iliescu

Casă de vînzare

Casa din strada Măcărescu No. 2 se vinde prin licitaţie publică în ziua de 23 Martie a. c. ora 1 p. m. la Epitropia Sf-ţii Voevozi Roşca din Iaşi.

In noul program de astă seară Mercuri se reprezintă la Circul Sidoli (cinematograful Pathé Frères), un adevărat succes teatral: „Nababul“ piesă extra-ordinară, după romanul lui Alphonse Daudet. E una din cele mai reuşite inscenări artistice franceze, care merită toată atenţia publicului. In rolul principal apare d. Bernard, unul din cei mai reputaţi artişti dramatici de la Comedia franceză din Paris. (3 părţi).

Iată în parte restul acestui grandios şi excepţional program:

O călătorie în nordul Angliei, cele mai feerice peisaje apar înaintea spectatorilor.

Titi vrea să lipească, scene foarte humoristice.

Din cei 7 ani de preşedinţie ai lui Fallières, revistă cinematografică etc.

Mîne Joi se intercalează în program: *Rolul cel mai greu*, (Son rôle le plus difficile), film danez de mare artă în 2 acte; şi care program se va compune excepţional din 5 părţi.

Noul program viitor se reprezintă: poimîne Vineri 15 Martie: „Dreptul soţiei“ (Le droit de l'épouse). Mare roman contimporan în 2 părţi. Punere în scenă originală şi foarte bogată. Film danez.

Teatrul Cinema-Modern

— PIAŢA UNIREI —

In fiecare zi 2 Reprezentaţii

de

Cinematograf şi Kinoplasticon

MATINEU la ora 5 p. m.
Seara la ora 9 1/4

PROGRAM NOU în fiecare Luni, Miercuri şi Vineri

Simbăta şi Duminica cîte 2 MATINEURI 2

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sutragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*

A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Baş.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 13 Martie

Adrianopol a căzut

Lupta de la Andrianopole

Cu privire la lupta de la Andrianopol, primim în ultimul moment şi următoarea telegramă din Constantinopol:

*

Constantinopol. — Lupta de artilerie a fost foarte violentă la Andrianopol.

Trupele turceşti s'au retras pe linia principală.

Controlorii băncilor populare

Bucureşti.—O delegaţie de controlori de Bănci populare, s'au prezintat eri d-lui Marghiloman şi l'au rugat ca în postul de inspector, să nu se mai numească dintre învăţători, ci dintre contolori.

Falşificatorii de bancnote romîneşti

Constantinopol.—Poliţia, avînd concursul unor agenţi ai siguranţei de Bucureşti, a arestat eri în mahalaua Bacşişal pe 3 romîni, la cari s'au găsit bilete romîne de cîte 100 lei falşificate cu instrumente de tipar.

Moartea unui bancher

Bucureşti.—S. Halfon, cunoscutul mare bancher, a încetat azi din viaţă.

Moratoriul din Serbia

Regele a semnat un ucaz după care moratoriul va trebui să espire numai în a 45-a zi după demobilizarea armatei sîrbe.

Patronii şi legea meseriilor

Bucureşti.—O delegaţie de patroni, s'au prezintat azi d-lui ministru Xenopol şi l'au rugat să introducă în legea meseriilor şi unele modificări, privitoare la patroni.

D. ministru a cerut să i se prezinte în scris aceste deziderate.

Legea drumurilor

Bucureşti.—Azi la ora 4, se întruneşte la Cameră, comitetul delegaţilor, pentru a discuta proectul pentru modificarea legei drumurilor.

D. Dimitropol va fi ales raportor.

Conferinţa de la Londra

Londra.—Conferinţa ambasadorilor, la care va lua parte şi d. Mişu se va întruni azi.

In această şedinţă se va discuta şi despre aromînii din Macedonia şi Albania.

Numire

Bucureşti. — D. Palade, poliţai din Galaţi, a fost numit în aceiaşi calitate la Brăila.

In locul rămas vacant la Galaţi, a fost numit de d. Piroşca, fost magistrat.

Mişcarea veteranilor

Bucureşti. — D. Tache Ionescu, Ministru pe interne, a primit azi în audienţă o delegaţie de veterani, care l'au rugat să aducă la îndeplinire dezideratele votate de congresul veteranilor.

D. Tache Ionescu a promis tot concursul.

Ravagiile unui ciclon

New-York.—Iată noi amănunte cu privire la ravagiile făcute de ciclonul, care a bântuit statul Otawa.

Oficiul telegrafic, în care lucra 175 domnişoare, s'a prăbuşit, omorînd pe toate amploiatele.

Asemenea s'a năruit un spital de copii. Cei mai mulţi dintre micii copilaşi au fost omorîţi. După ştiri oficiale, sunt 1600 victime.

Accidentul din Berlin

Bucureşti.—Azi dimineaţă un vagon al tramvaiului electric s'a ciocnit cu un automobil. Sunt 5 morţi şi mai mulţi răniţi.

Sporul la tariful căilor ferate

Bucureşti.—Mîine va apare în Monitorul Oficial decretul, prin care tariful pe căile ferate se sporeşte cu 5 la sută.

Noul tarif intră în vigoare la 1 Mai.

De la căile ferate

Bucureşti. — D-nii ingineri Perieţeanu şi Zerner, s'au întors în ţară venind din străinătate, unde au studiat noile aparate inventate, pentru a evita ciocnirile între trenuri.

D-nii Perieţeanu şi Zerner, vor face zilele acestea încercări cu aparatele cele mai noi.

Un scriitor în primejdie

Bucureşti.—D. Caton Teodorian, cunoscutul scriitor, fiind suferind, trimise eri pe servitoarea la farmacia Mihailescu, să i se facă o reţetă, care conţinea o apă sulfuroasă.

Din eroare însă i se dădu o cantitate de sulfură de carbon.

Primind sticluţa, d. Teodoran observă, că parcă n'ar fi reţeta cunoscută. Trimise îndărăt pe servitoare, însă farmacistul asigură că a executat reţeta întocmai. Astfel asigurat, d. Teodorian luă o linguriţă, însă arsura provenită din sulfura de carbon i făcu îndată reu, şi d. Teodorian căzu jos, în prada unor mari dureri.

Ajutorul medical imediat, a făcut, că azi d. Teodorian este în afară de orice pericol.

Cît priveşte eroarea farmacistului, autorităţile în drept au deschis o anchetă.

ADRIANOPOL A CAZUT

Intrarea triumfală a bulgarilor

Victoria bulgarilor la Ceatalgea

Sofia. — După o crîncenă luptă, ce a durat toată noaptea, regimentul 23 de infanterie Sipca, a intrat în Adrianopol, cetatea aparată cu atîta vitejie de Sucri-Paşa.

Bulgarii au luptat cu disperare

La Sofia domneşte un mare entuziasm.

*

Sofia. — La Ceatalgea continuă lupta cu înverşunare.

Bulgarii au recucerit toate poziţiunile, ocupate în ultimele lupte de turci.

PARLAMENTUL

Bucureşti.—CAMERA.—Şedinţa se deschide la orele 2 jum.

Inainte de a se intra în ordinea de zi, d. Gr. Cantacuzino, la o întrebare, respunde că administraţia comunală recunoaşte că noile tramvaie deservesc populaţia din periferia Capitalei, dar îşi menţine reservele sale cu privire la operaţiunea financiară, pe baza căreia s'au creat aceste tramvaie.

Se intră în ordinea de zi: interpelarea d-lui Fleva, în chestia furniturei de lemne, date d-lui Berman Iuster.

D. Fleva începe prin a face o expunere, în ceia ce priveşte regulumentele de exploatare ale căilor ferate

Multe din aceste afirmări fiind neexacte, sunt dezminţite de miniştrii de interne şi de lucrări publice.

Şedinţa continuă.

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

De Inchiriat

Un apartament Strada Palat No. 15, compus de 3 camere spaţioase, bucătărie, camara de lemne etc. toate la etaj din nou reparate.

A se adresa d-nei Elena dr. Riegler strada Păcurari No. 10.

FARMACIE *Instalaţia complectă a Farmaciei de la Băile din Slănic (Moldova), împreună cu toate drogurile aflătoare în ea, este urgent de vînzare la Slănic.*

Amatorii se vor adresa farmacistului **I. Werner** *la Iaşi, pînă la 25 Martie a.c.*

DE ARENDAT pe timp de un an, două vii ale defunctului D. Bahrim situate la Bucium (Socola).

A se adresa d-lui N. Grossu str. Scăricică 4 Iaşi, sau d-nei Ecat. Cerchez Tîrgu-Neamţ.

Aceste vii sunt şi de vînzare.

ANUNCIU

De inchiriat *şi de* **vinzare** *de la 1 Aprilie 1913 casele din Str. Buzdugan No. 1. Proprietatea Steţ. Teodor.*

Doritorii a se adresa d-lui A. Tomescu Str. Mitropoliei 6.

Un apartament de 5 camere, din care una foarte spaţioasă De inchiriat str. Cuza-Vodă 13. Se proferă un birou.

Un loc viran foarte spaţios de inchiriat.

Strada Cuza Vodă 13 de pe acum.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT
La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.
(82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

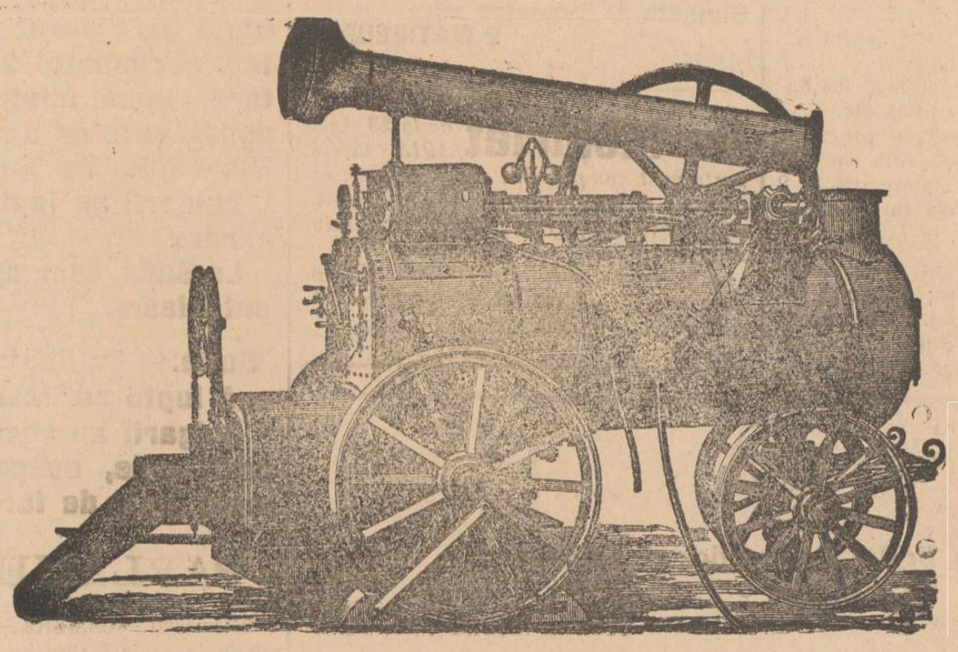

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucideţi şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de timăduit, *Migrenele*, *Gastralgiile*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari-ar resista la uitare celor-lalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 3 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette de CLIN & Cie, de Paris, cari se pot găsi de toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Dezinteria —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAK KOFFLER BUCUREŞTI

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Române
„ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
53 Medalii
Diplome
şi alte recompense
Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge:
prin miresmul lui plăcut, unindu-se cu toţi esenţele
De vînzare la toate Droguériile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speler
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Anscolo —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 polite de lei 654.389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:
Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră
VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

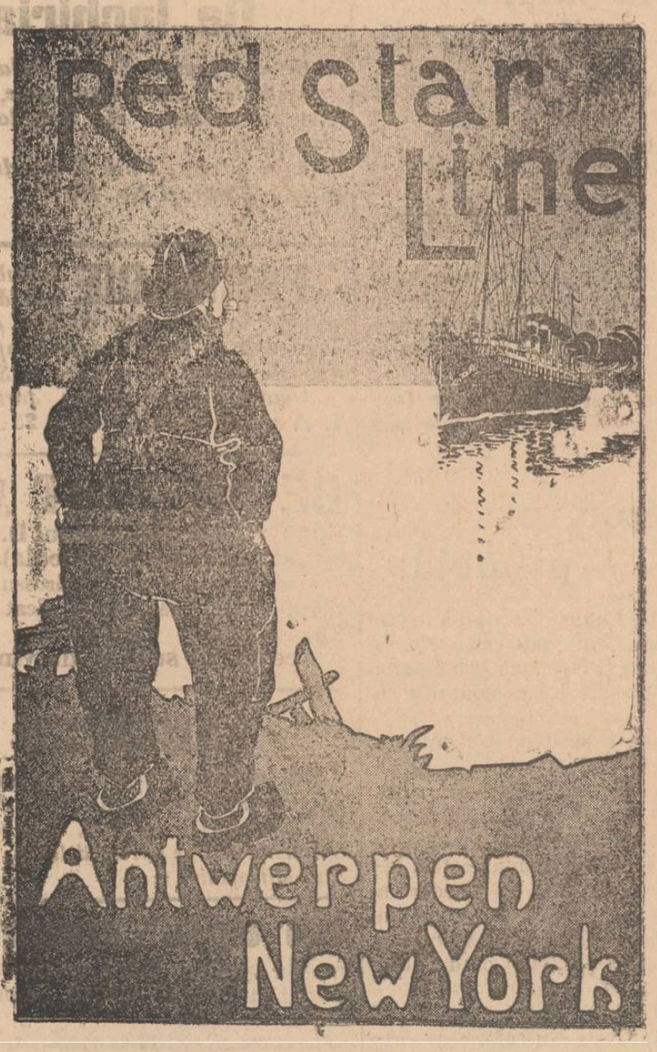

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* **îngheţului—Băi hygienice—etc.**
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte— Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

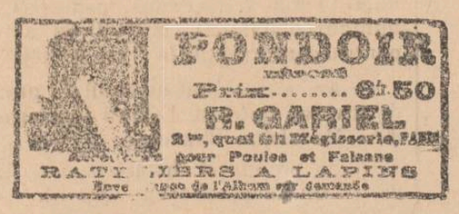

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu
Singurele capsule de *gluten* cu **copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris.** — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc **nici una dată** rigbiţei. Intrebuinţate singure seu cu *Injecţiunea Raquin*, vindec în fórte scurt timp *scurgerile* *cele mai tari pricinuite de*
BOLILE SECRETE
A nu primi decât Flacónele cari pórta, pe invelişul de afară, *semnătura lui Raquin şi Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului francez.*
DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Şi în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA SI
CHARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi—Tipografia H. Goldner str. Gh. Enăcuţă 1.—

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1832 — Vineri 15 Mart 1913

Miza 'n scenă...

E o expresie franceză, dar de neînlocuit prin admirabila putere de suggestie cu care arată febrila pregătire ce precede anumite spectacole de teatru. Este operația preliminară de care depinde „atmosfera“ necesară și care împreună cu decorul trebuie să asigure succesul spectacolului.

Expresia a întrebuințat'o d. Al. A. Badareu, în Cameră, răspunzînd unei noui și tărăgănate cereri de documente, a d-lui deputat N. Fleva, în vederea unei de mult așteptate interpelări într'o chestiune pe care unii au vrut și într'atîta au izbutit s'o facă.... celebră, înainte de a se ști despre ce e vorba. Firește că numai înainte a putut să fie celebră „afacerea“, pentru că va înceta de a fi îndată ce se va desfășura înaintea Camerei.

Se cunoaște istoria vestitelor dosare secrete în vremea „afacerei“ care acum cîțiva ani, a agitat Franța întreagă. De cîte ori se spulberă cîte o legendă, cîte o minciună, obscurantiștii, iezuiții răspundeau neclintit:

— Ei, dar voi nu cunoașteți dosarul secret...

Și cînd, după frămîntări nuoi se descoperia, în rîsetele lumei, taina pretinsului dosar secret, oculiștii, nu se descurajau:

— Stați să vedeți. Avem dosarul ultra secret...

Și tot așa se iveau, pe rînd, dosarele A, B, C, W, Z... pînă cînd lumină se făcu și lumea putu să afle goliciunea tuturor dosarelor misterioase și ultra-misterioase.

Toate aceste fusese create cu o „mise en scéne“ abilă de către ingenioșii regisori. Aceiași artă o întrebuințează în toate împrejurările, cu mai multă ori mai puțină îndemânare, făuritorii tuturor atomosferelor de tenebroase „afaceri“ și pescuitorii în apă tulbure. Un exemplu de această natură ne dă „afacerea“ furnituriei de lemne pentru C. F. R., din care unii ar fi dorit să fabrice o mică panama, bună de exploatat în culise.

Și într'adevăr că dintre culise a răsărit „afacerea“. Un domn deputat liberal, din Galați, găsise pe cuviință între două acte de teatru să comunice prietenilor că a fost pus în curent cu o afacere a C. F. R., patronată de Ministrul Lucrărilor Publice. Somat însă de acesta din urmă să se explice la tribuna parlamentului,—a negat ori-ce amestec în insinuările cari prinsese a circula, alimentate de vr'o două ziare cu reportagii de senzație.

Și iată că de mai multe săptămîni insinuarea, calomnia moscată, încearcă să acrediteze legenda că s'ar fi înlesnit unui furnizor o afacere cu C. F. R. In cele din urmă zvonurile au luat o formă precisă și domnul N. Fleva a anunțat o interpelare. E un prilej bine venit, întru cît tribuna parlamentară are, în primul loc, datoria de a ușura clarificarea, de a face pe acei care șoptesc în umbră — să iasă la lumină.

In momentul cînd scriem aceste rînduri nu știm încă în ce chip au decurs desbaterile.

Dar suntem siguri de un lucru: că mulțumit în rîndul întâi, este domnul ministru al lucrărilor publice că i s'a prezintat ocaziunea strălucită de a spulbera machiavelicele și meschinele combinații de culise, cabala de intrigi, de echivocuri, montate de cîți va gazetari, care au crezut că vor face jocul unor patroni puțin scrupuloși în ale politicei:

Cît de mult s'au înșelat în socotelile lor, se va vedea limpede din dezbaterile în jurul interpelării de astă-zi. Pacat de de așa bogată miză'n scenă pentru o simplă farsă!

Opera d-lui A. A. Badareu

O interpelare și un răspuns.—Lucrătorii la C. F. R.—Cerere și Operă.—Un program de îmbunătățiri —

In ședința de Sîmbătă a Camerei, d. Al. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a răspuns la interpelarea d-lui Mîrzescu, privitoare la felul cum sunt tratați lucrătorii și micii funcționari ai căilor ferate, la trecerea lor la pensie și la ilegalitățile și nedreptățile ce se săvîrșesc cu acest prilej.

Ministrul lucrărilor publice a ținut să declare că, conform cu legile de organizare, el este mai mult un administrator de formă, de cît unul de fapt al căilor ferate, care au o organizațiune aproape independentă.

D. Badareu a relevat cu satisfacțiune faptul că în aceiași zi s'a depus pe biroul Camerei o petițiune semnată de 12,000 funcționari ai căilor ferate prin care formulează mai multe revendicări.

Este acesta un mod civilizat de a arata doleanțele lor și neîndoios că procedeul funcționarilor căilor ferate, va folosi mult, cînd se va căuta mijlocul ca revendicările lor să fie satisfăcute.

*

Ministrul lucrărilor publice a intrat apoi în fondul răspunsului său, exprimîndu-și regretul că d. Mîrzescu n'a formulat, în expunerea nedreptăților și a ilegalităților pe care le-ar suferi lucrătorii de la C. F. R. la eșirea lor la pensie—nici un caz concret, un singur caz care să evidențieze dreptatea afirmațiunilor sale.

D. Badareu a examinat apoi, în chip amănunțit, situațiunea lucrătorilor de la căile ferate, arătînd care este neînsemnăte lor contribuție pentru asigurările de invaliditate și bătrînețe. Pentru alte categorii de slujbași, se cer condițiuni de vechime: lucrătorilor de la căile ferate nu li se cere nici o vechime. Un lucrător nou, care a intrat la lucru cu o oră înaintea unui accident pe care l'ar suferi primește numai de cît ajutorul pe care l'ar primi un lucrător vechiu de 5 sau 10 ani.

*

Interpelatorul afirmase că se fac nedreptăți la darea lucrului și că buletinele care fixează prețul lucrului „acord“ ar fi falșificate ulterior. In răspunsul său, *d. Badareu a cerut să i se formuleze un fapt precis, declarîndu-se gata să pedepsească cu cea mai mare rigoare, pe aceia care ar nedreptăți în acest chip pe lucrători.* Dar deputatul de Iași n'a putut preciza nici un caz concret ci, *printr'o întrerupere, a cerut ministrului să găsească singur acest caz..*

D. Badareu răspunzînd cererei formulate de domnul Mîrzescu, ca să se institue un control în ce privește munca „în acord“ a arătat că controlul acesta ar costa cel puțin cît munca însăși. și Statul ar trebui să-și scoată acești bani din produsul muncei lucrătorului—prin urmare nu se poate institui acest control.

Ministerul lucrărilor publice și-a exprimat credința că nu există nici o nemulțumire printre lucrătorii căilor ferate, pentru sistemul de plată în ființă. Astăzi munca se plătește cu ora. *Sunt lucrători care cîștigă și 9 lei pe zi, iar din munca „cu acord“ ei mai capătă suplimente de plată de cîte 3 și 4 lei. Așa dar cîștigă pînă la 12 și 13 lei pe zi. Și în fiecare an, prețul muncei li se mărește cu cîte 25 bani pe zi. Ca dovadă că nu e lipsă de lucrători și că prin urmare lucrătorii actuali sunt foarte mulțumiți, e împrejurarea că* **oferta e de două ori mai mare ca cererea de brațe.**

D. Bădăreu a arătat că grație organizărei asigurărilor, cotizația pe care o depun lucrătorii e minimă, 15 bani pe săptămînă. Dacă regulamentul nu e în acord cu legea, îl va modifica și pune de acord.

*

După ce a răspuns la interpelarea propriu zisă, d. Bădăreu a schițat un program de activitato pe care va căuta să-l aducă la îndeplinire.

Va căuta să facă să se clădească cît mai multe locuințe pentru funcționariii și lucrătorii căilor ferate de pretutindeni.

Va înființa școli speciale pentru copiii funcționarilor căilor ferate.

Pentru mecanicii care cer să li se socotească și anii de slujbă ca fochiști, va căuta să obțină de la d. ministru de finanțe, la momentul propice, o modificare a legei generale de pensiuni, în acest senz.

Dacă proectul pentru înființarea Casei funcționarilor publici va căpăta ființă, d. Bădăreu a făgăduit că va organiza temeiuic creditul funcționarilor căilor ferate.

Dar nici astăzi funcționarii C. F. R., nu se pot plînge, căci ei sunt afiliați la casa de economie și credit a poștelor.

Ministrul lucrărilor publice a terminat substanțiala sa cuvîntare declarînd, cu o ușoară ironie, ca răspuns la o ironie a d-lui Mîrzescu,—că nu-și ia angajamentul să săvîrșească minuni, dar încredințînd pe membrii Parlamentului *că tot ce vor aduce, în Parlament, ca un ecou al revendicărilor legitime ale funcționarilor și lucrătorilor căilor ferate, va găsi un răsunet puternic și imediat în conștiința sa și că va căuta să îndrepte, în marginile putinței, toate lipsurile ce i se vor semnala și să repare nedreptățile ce s'ar săvîrși.*

Camera a subliniat cu aplauze călduroase declarațiunea d lui Bădăreu.

NOTA ZILEI

Insectele de o anumită specie suspectă au îndrăznit să înțepe pielea unui domn deputat iașan într'o cabină de wagon-lit. *Inde irae.*

Deputatul a luat cuvîntul în Cameră și a cerut dosarul companiei vagoanelor cu paturi, cu intenția—poate—de a-și răsbuna dosul mîncat de insecte. Mîncărimea oratorică are diverse origini... neparlamentare.

Nu putem însă lăuda în deajuns insectele îndrăznețe. Mușcînd pe un deputat, au făcut să-i sară hachițele și de aci o interpelare care poate deveni utilă, ca un insecticind.

Deputații sunt ființe sensibile și sunt puternicii zilei. Ei pot cere și dobîndi îndreptări. Un deputat deranjat din somn —trebuie să fie terjbil de văzut... la Cameră.

Și, vorba ceea, nu știi de unde sare puricele. Se va vorbi cîndva că, grație luptelor d-lui deputat cu insectele, compania de wagon-lits a fost pișcată rău... Căci după așa fel de aventuri nocturne —diurna singură nu satisface ambiția unui om politic. Și cu drept cuvînt!

SUCRI-PAȘA

Atacul disperat dat de bulgari, a reușit. După știrile date de „Opinia“ eri, regimentul 23 Șipca a pătruns în oraș. Acest regiment a fost urmat îndată de cavalerie.

Bulgarii sunt dar stăpîni pe Adrianopol. Visul lor s'a realizat, și ei nu mai pot formula alte pretențiuni.

Sunt dar speranțe, că pacea se va încheia cît mai repede posibil, iar diferendul romîno-bulgar va căpăta o grabnică soluție.

Presa europeană, înregistrînd succesul armatei bulgare, afirmă că acest succes nu s'ar fi putut arăta, dacă România nu păstra stricta neutralitate. E de dorit ca bulgarii să recunoască aceasta și să nu facă greutăți unei înțălegeri cu România.

Dar ce a devenit Sucri-Pașa?

Iată o întrebare, la care încă nu se poate răspunde, de oare-ce lipsesc amănunte precise asupra luptelor din jurul Adrianopolului.

Se știe atîta că Sucri-Pașa n'a cedat. A luptat în fruntea trupelor sale, ca un erou, neobosit, preferînd moartea de cît o capitulare rușinoasă. Sucri-Pașa. oricare ar fi moartea sa, pe care noi astăzi încă nu o cunoaștem, ne rămîne figura cea mai interesantă în răsboiul balcano-turc.

D.

ECOURI

In aceste vremuri de jale pentru imperiul otoman, — cînd din toate părțile s'au năpustit atîtea pasări hrăpărețe, sub chip de oști cuceritoare, — în vremurile aceste cînd sîngele turcesc curge, cu sau fără vină, ca ispășitor al politicei de tembelism a conducătorilor acestui neam, nenorocit. — Singurul care și-a rîdicat glasul, protestînd în potriva sălbătăciilor acestui războiu, a fost Pierre Loti.

Poetului, — al cărui izvor de inspirație a fost, aproape cu întregime, zările calde ale orientului, — cu datinele, obiceiurile, lumea lui molatică și visătoare, — îi răspunde, cu o înduioșătoare recunoștință, Iuzuf-Izedin-Efendi, moștenitorul tronului turcesc, printr'o scrisoare.

După ce îi mulțămește pentru protestările rîdicate prin ultimele scrieri, acelui care singur a făcut o „în aceste vremuri, cînd toate urechile s'au astupat, și, ochii s'su închis adevărului și dreptului“ —Iuzuf-Izedin adaugă: „Condeiul d-tale a devenit steagul luptei pentru adevăr, ai împrăștiat negurile, și-ai luminat pe oamenii de conștiință și bună credință. Sunt sigur că, într'o zi, lumea civilizată se va strînge sub cutele steagului dreptății și adevărului, pe care le-ai desfășurat. Nici țara mea nici eu nu vom uita nici odată nobilele și generoasele d-tale sentimente, și lupta umanitară ce-o duci, Noi ne închinăm și glorificăm de-a pururi pe omul drept și înțălept.

*

La adunarea generală a societății Ungarische Allgemeine Kredit-bank, care a avut loc la 19 cor. s'a comunicat că beneficiul net pe anul 1912 se cifrează la 12 milioane cor., (față de 11.4 mil. în 1911) din care se va distribui un dividend de 45 cor. de acțiune.

Intre numeroasele afaceri de consorțiu ale băncei se află și societatea „Tișița“, a cărei finanțare a fost preluată în cursul anului 1912.

OAMENI ȘI LUCRURI

„Grandeur et décadence“

Dacă pînă în momentul cînd vor apărea rîndurile aceste căderea Adrianopolului va fi un fapt îndeplinit, — atunci soarta Turciei este hotărîtă, definitiv.

Ce epopee tragică, soarta și istoria poporului care a stăpînit jumătate din Europa! Acei cari astăzi așteptau un cuvînt de milă din Viena făceau odinioară să tremure pînă și stăpînii Burgului.

Iată aci după un ziar străin ultimatul sultanului Mahmud III, trimis împăratului Austriei, regelui Poloniei la 1763.

„Din mila lui Alah, care domnește în cer, noi Mola Mohamedi, dumnezeu pe pămînt, împarat puternic și glorios al Babilonului și Iudeei, imparat al orientului și occidentului, rege al tuturor regilor cerului și pămîntului, mare rege al sfintei Arabii, încunnat cu slavă de la nașterea sa, rege al Ierusalimului și al mormîntului răstignitului dumnezeu păgîn.

„Ție, Cesar al Romei, și ție rege al Poloniei, declarăm în modul cel mai solemn, precum și tuturor aliaților tăi, precum și „Cocoșului roș“ (papa), cardinalilor, arhiereilor și tuturor ajutoarelor lor împestrițați, că avem de gînd să vă inundăm pămîntul cu armată și în acest scop conducem 13 regi și 1,300,000 soldați de infanterie și cavalerie și cu această armată, pe care nici tu, nici aliații tăi nu ați putut să v'o închipuiți vreodată, îți vom cotropi țara și vom tăia și incendia totul.

Inainte de toate îți ordonăm să ne aștepți în capitala ta Viena, ca să-ți tăem capul. Și tu, micul rege al Poloniei, să faci la fel. Căci te vom extermina pe tine și pe toți aliații tăi; vom ucide, vom face prizonieri, vom arde și vom extermina de pe suprafața pămîntului pe făptura cea mai de rînd a lui Dumnezeu, pe ghiaur.

„Mai întâi vom tortura, iar apoi vom ucide mic și mare. Mica ta țară, Polonia, o vom cuceri, iar statul cocoșului roș îl vom prăbuși și vom extermina poporul lui. Numai pe voi doar vă vom cruța ca să vedeți că am executat toate amenințările noastre.

„Scrisă în Stambul, capitala noastră, care are 1559 străzi; 90 spitale, 1000 băi, 120 piețe publice, 115 oficii publice, 486 hanuri, 1652 școli mici și mari, 1600 mori, 4122 geamii; acest oraș mare și puternic cuprinde o întindere de mile și este înfrumusețat de 5600 minarete. Acest oraș a fost luat cu sila de la necredincioși, după ce mai întâi i-am necinstit, apoi le-am tăiat capul tuturor bărbaților, femeilor și copiilor și în necazul ghiaurilor vom continua a stăpîni acest oraș.

„Scris la al 25-lea an al vieței noastre și în al 7-lea an al atotputernicei noastre stăpîniri“.

Am arătat, după Dimitrie Cantemir, în ce chip Otomanii stăpăneau și exploatau Principatele Romîne. Și cu toate aceste ne prinde un sentiment de adîncă milă pentru căderea groaznică a puternicilor de altă-dată...

Rodion.

Date și cifre asupra Bulgariei

II

Revoltată în 1875, Bulgaria fu masacrată de bași-buzuci.

„Ordele bulgare fu începutul crizei care sfîrși cu războiul ruso-romîno-turco (1877 78). Rușii pătrunzînd în Bulgaria, constituiră trupe indigene care luară parte la strălucitele succese ale acestui război. [1]) Tratatul de la St. Stefano (3 Martie 1878) constitue o Bulgarie mare, care trebue să cuprindă toate țările situate între Dunăre și Marea Neagră, asemenea și archipeleagul, exceptînd împrejurimile Constantinopolului.

Tratatul din Berlin lasa Turciei o parte din teritorile promise Bulgariei; la nordul Balcanilor se înființă un principat vasal, guvernat de un prinț ales cu asentimentul puterilor, iar la sud o provincie autonomă Rumelia orientală (13 Iulie 1878) In Decembrie 1878, Adunarea națională reunită la Tîrnova, alege pe prințul Alexandru de Battenberg. Rumelia orientală a avut ca guvernator pe Alecu-Pașa, apoi în 1884 pe Gavril-Pașa.

Doi ofițeri ruși organizau armata bulgară. Pendințele unioniste porniră din cele două partide a Bulgariei—și care au sfîrșit cu revoluția din 1885 la Filipopol; patrioții din Rumelia apelă la prințul Alexandru, care uni Rumelia cu Bulgaria. Atunci regele Milan al Serbiei, declară război Bulgariei, însă fu bătut pe toate liniile (Noembrie 1885). Turcia, resemnată, contra prințului Alexandru, guvernarea Rumeliei, el însă, abdică la 7 Sep. 1886. Regenții Stambulov, Karavelof și Mutkurof, făcu să fie ales prințul Waldemar de Danemarca (11 Nov. 1886), care refuză, apoi prințul Ferdinand de Saxa-Coburg, (August 1887).

Marele puteri n'au fost de acord spre a recunoaste pe noul prinț, macar că Austria era bine-voitoare acestei alegeri și Sultanul nu privi cu ochi răi pe acest prinț; Rusia însă a fost cu totul ostilă acestei alegeri.

In 1890 guvernul bulgar obține de la Poartă concesia „beratelor“ episcopilor bulgari din Macedonia. In țară guvernul lui Stambulof contra unei vii opoziții pe care o reprimă cu severitate (procesul și executarea maiorului Panița 1889). Mai multe asasinate politice s'au comis; ultimul fu în 1895 al lui Stambulof, care fiind în dezacord cu prințul, și-a dat demisia cu un an mai înainte. Numirea succesorului său, Stoilof în 1894, fu punctul de apropiere către Rusia.

Diplomația lui Ferdinand fu înăbușită. Fiul lui, Boris, trecînd la ortodoxie în 1896, urmarea a fost o împăcare, urmată de recunoașterea prințului Ferdinand de toate puterile.

Cărți retative la Bulgari: Jireckzek, Geschichte der Bulgaren (Praga); Sokolof, Histoire ancienne des Bulgares (Petersburg); L. Léger, La Bulgarie (Paris); St. Clair and Brophy. Twelve years'study of the Earstern Question in Bulgaria (Londra); Comte de Cholet, Etude sur la guerre bulgaro-serbe (Paris); Lamonche, La Bulgarie dans le passé et le présent (Paris): Drandar, Les Evénements politiques en Bulgarie depuis 1876 (Paris); Un diplomate, Bulgarien und der Bulgarische Fürstenhof (Berlin).

Constituția. In timpul tratatului din Berlin (13 Iulie 1878) și constituția din 1870, revizuită la 15 Mai 1893, Bulgaria este o țară autonomă și tributară, sub suzenanitatea Porței. Are guvernul din creștini și prințul moștenitor trebue să fie ortodox.

Toate dificultățile au dispărut pentru familia domnitoare, de cînd a fost botezat ortodox prințul moștenitor Boris, la 2 Feb. 1896. Puterea legislațiunii este dintr'o singură Cameră (Sobrania) care contează un deputat pentru 20 mii de locuitori. Deputații sunt aleși pentru cinci ani și Camera poate să fie dizolvată de rege, cu avizul consiliului de miniștri.

Sunt șase ministere: externele și culte, internele, instrucția publică, finance, justiție și răsboiu. Dacă este vorba de cedarea unui teritoriu, revizia constituției, sau de candidatura regelui de altă coroană, afacerea este supusă unei adunări speciale: „marea Sobranie“, care își ține ședințele la Tîrnova, Toate cheltuelele trebue aprobate de Cameră, totuși în cazuri excepționale, regele, după propunerea guvernului, poate decreta un impru-

1) Dar Romînia?

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

mut pînă la concurența sumei de 3 milioane.

Armata și marina: Armata bulgară este împărțită în șase divizii (Sofia, Filipopol, Slivno, Șumla, Rusciuk și Vidin), fiecare divizie are 4 regimente de infanterie a două batalioane de cîte 4 companii, plus 3 compănii grupate aparte și o companie independentă, zisă *de frontieră*.

La aceste 6 divizii se adaogă: 6 regimente de artilerie de cîmp, în total 45 de baterii de cîmp și de munte; 6 companii de tren, și 6 detașamente de sanitari. Cavaleria care contează un stat major de divizie, 4 regimente cu 24 de escadroane.

In timp de mobilizare se poate forma tot atîtea regimente cu 4 escadroane, care țin de divizia de infanterie. La aceasta mai ajută: artileria de fortăreață (3 batalioane cu 3 companii, plus 5 baterii de obuziere), iar Geniul are 3 batalioane de pioneri a 4 companii, plus o companie izolată, o companie de drum de fer și o companie de telegrafiști.

Efectivul bugetar de pace, aproximativ 60.000 de oameni. Toate forțele Bulgariei de care poate dispune în caz de războiu, sunt evaluate ast-fel:

Armata activă de campanie 120.000 infanteriști,— 6.000 cavalerie — 450 tunuri.

Rezerve 80.000 infanteriști, 3 500 cavalerie — 200 tunuri.

Trupe teritoriale 36 000 infanteriști.

Total: 116.000 infanteriști, 9.500 cavalerie,— 650 tunuri.

Organizația ministerului de războiu cuprinde întâi Statul major format din 3 secțiuni: operațiile militare, organizarea, administrația. La minister sunt inspectori de infanterie, artilerie, de sanitari, justiția militară și arhiva. Serviciul este obligator dela 20 de ani împliniți și durează, în armata activă: 2 ani infanteria și 3 ani pentru celelalte arme; apoi trec 4 ani în *„opoltșenie"* (rezervă) și 4 ani în miliții teritoriale.

Marina bulgară nu contează de cît pe cîteva mii vaporașe pe Dunăre și Marea Neagră.

Drapelul bulgar are culorile: alb, verde, roș. **Pelin.**

INFORMAȚII

▪ Ziarul „Cuvîntul" pare că nu știa de existența unei reviste politico-literare din care am reprodus un pasagiu destul de sever la adresa micei grupări locale. Acea revistă — de nuanță mai mult carpistă — se chiamă „Săptămîna politică și literară" (nu „economică" cum scrie „Cuvîntul".

▪ Cercul de recrutare, aduce la cunoștința rezerviștilor, în special celor care fac parte din contigentul 1905, și care nu și-au anunțat domiciliul în ultimul timp să se prezinte și să și l anunțe. Aceasta în vederea concentrărilor ce se vor face cu începere de la 1 Aprilie. a. c.

▪ Asupra concertului profesorilor concertului conservatorului— dat la 5 Martie — vom publica, în afară de articolul d-lui A. d. Xenopol care apare mîine și un articol al d-lui Ed. Caudella, fostul director al Conservatorului.

▪ Stația locală,—precum și toate stațiile de căi ferate din țară,—au primit ordinul de la direcțiunea C. F. R. să nu mai primească nici un fel de mărfuri pentru Bulgaria și nici să nu mai elibereze bilete pentru călătorii ce merg în acea țară.

Tot odată toate mărfurile destinate pentru Bulgaria vor fi reținute.

▪ Cu începere de eri, prețul benzinei grele pentru motoare (benzina industrială) a scăzut cu 5 lei la suta de kgr.

▪ Examenul de capacitate, pentru catedrele la școalele secundare de fete, care urma să aibă loc la Iași, la 22 Aprilie, s'au amînat după cererea mai multor candidate, pentru 1 Septembrie.

▪ S'a declarat epidemie de scarlatină în comuna Cotnar, din județul nostru.

▪ In „Monitorul Oficial", de azi a apărut dispoziția ministerului lucrărilor publice, prin care se sporește tariful de transport pe căile ferate romîne cu 5 la sută.

Se știe că, conform regulamentului, urcarea tarifului, spre a fi aplicată, trebue să fie publicată în Monitor cu șase săptămîni înainte.

Astfel, urcarea tarifului se aplică efectiv la 1 Mai.

▪ A apărut „L'education Manuelle" par Madame Conta Kernbac, O broșură în care se cuprinde o comunicare făcută Conservatorului de pedologie din Bruxelles în 1911.

▪ D. G. Lascar, secretarul general al ministerului instrucțiunii și cultelor, a însărcinat direcția I a învățămîntului primar-normal să studieze amănunțit chestiunea predării în școala primară a desemnului, caligrafiei, lucrului manual, muzicei și religiei, de către specialiști.

Se vor studia și cheltuelile pe cari le-ar necesita această însemnată reformă introdusă cel puțin în orașele capitale de județ.

▪ Direcțiunea recensămîntului general al populației aduce la cunoștința agenților recensori că toate tablourile pentru plata lor au fost înaintate percepțiilor locale, unde se pot adresa spre a fi achitați.

In consecință orice cereri din partea recenzorilor pentru plata lor adresată ministerului de domenii nu vor fi luate în considerație.

▪ D. Dimitrie Farcaș veteran și funcționar la starea civilă a donat cîte 10 lei lunar, pe timp de un an pentru flota națională.

▪ Iată cam cum se exprimă cunoscutul publicist Leo Bachelin, prin ziarul „La Politique",— cu privire la expoziția d-lui V. Costin, care, după cum se știe a fost numit profesor de artă decorativă la școala Frumoaselor-arte din localitate:

D. V. Costin ne înfățișează admirabile desene în peniță: *un cap de copil* și *un cap de femeie*, după chips, *portretul unui militar* după natură. Aceste desemne vădesc o artă serioasă și conștiincioasă, relevîndu-ne, în acelaș timp, în linii generale, talentul artistului.

Cît pentru calitățile sale de decorator, le aflăm, cu prisosință, într'o: *decorațiune stilizată în „cap de cucoș"* o fericită înjghebare, — într'o *reconstituire* a unei stofe din veacul al 16-lea, făcută după cîte-va petece găsite la monastirea Humorului.

Acest dar se vădește și într'un *Vitrail* în care un fin profil de femeie, încununată, se desprinde din aurul coclit, și fondul unde se zărește biserica, pe care ar fi întemeiat-o această femeie ce închipuește pe una din multele noastre domnițe ctitore.

Ochiul ți se oprește încă pe *Frizele* sale, măiestrita întocmire de linii, ale stilului modern.

Tot atît de mult bine aș putea spune despre decorațiunile geometrice.

Fotografiile, pe care maestrul le expune, ne arată, încă, lucrările pe care le-a mai întocmit,—plat-fonduri, interioare, covoare, pe cît de fericit închipuite, tot pe atît de logic săvîrșite.

Totalitatea acestor variate lucrări, din care se desprinde ideia călăuzitoare,— ne învederează metoda-i sigură, care singură ar fi îndestulătoare să-l arate ca pe un bun profesor,— chiar de nu ar fi avînd de cît rutina în materie de artă și un sistem pedagogic hotărît.

▪ **D'ale meseriașilor.** — Dăm mai jos moțiunea votată de cercul „Uniunea meseriasilor iașani" cu privire la introducerea lucrătorilor străini.

„Meseriașii de construcție împreună cu ceilalți colegi ai lor, adunați astăzi trei Martie 1913 la sediul societății uniunea meseriașilor iașani.

Avînd în vedere că în legea de asigurarea și organizarea meseriilor nu este o dispozițiune prin care să se oprească introducerea în țară a meseriașilor și muncitorilor străini pentru lucrările particulare ci numai pentru cele ale Statului.

Avînd în vedere că din cauza crizei meseriașii au o stare materială foarte rea, pe care nu și-o pot îndrepta de cît la începerea companiei de lucru.

Avînd în vedere că din svonurile ce circulă prin oraș la mai multe lucrări particulare se vor aduce meseriași străini din Germania și Austro-Ungaria cu toate că se găsesc la noi în țară mulți și destoinici asemea lucrători.

Rugăm respectuos pe d-nul Ministru al Industriei și comerțului să binevoiască a lua dispozițiunea de a nu se permite intrarea în țară a lucrătorilor străini atît la lucrările Statului cît și la lucrările particulare, de cît numai în măsura în care nu s'ar găsi la noi în țară.

Totodată mai rugăm ca această dispozițiune să se introducă în proectul de reformă a legei de organizarea meseriilor pentru întregirea dispozițiunilor dela art. 103 din lege.

▪ D. Inspector Maior Urlățeanu din artilerie, a sosit aseară în localitate, iar astăzi a inspectat, întovărășit de d. căpitan Sturdza, cele trei secțiuni ale pompierilor din localitate.

În chestiunea arendării Slănicului

Telegrama d-lui A. D. Holban

Se știe că d. A. D. Holban, supranumit de unii cunoscători omul-venin, animat, cum pare totdeauna de sentimentele sale de cinste, a adresat ministerului de finanțe, d-lui Al. Marghiloman, o telegramă prin care protesta împotriva unei pretinse arendări abuzive a băilor Slănic.

Cunoscînd textul telegramei din ziarele locale,—și aflînd de relațiile creiate de ministrul de interne, am căutat să cunoaștem care este adversarul în această chestie.

Licitațiile și ofertanții

Arendarea băilor Slănic nu este o idee nouă. Incepînd încă din timpul epitropiei d-lui Holban, toți epitropii au căutat să se scape de exploatarea în regie a acestor băi, ele îngreuind mult serviciul epitropiei, în același timp neputîndu-se aduce îmbunătățirile de neaparate trebuință, — reclamate de aceste băi, pentru a putea ajunge la nivelul stațiunilor balneare și similare din străinătate.

Epitropii actuali, hotărîți a curma cu starea aceasta de lucruri, *au scos la licitație arendarea* acestor băi. In adevăr, —și contrar afirmărilor d-lui Holban,— *s'au făcut cuvenitele publicațiuni și licitații*, după cum o probează dosarele, *în două rînduri*, însă fără rezultat. Prima licitație a avut loc anul trecut, 1912, iar a doua anul acesta. Ast-fel stînd lucrurile, epitropia, *în baza art. 71, al 14 din legea Comptabilității, care îngăduie darea prin bună înțălegere a asemenor stabilimente*, articol pe care credem că d. Holban îl cunoaște destul de bine, dar pe care răutatea sa înnăscută, l'a făcut să-l uite pentru moment,—în baza acestui articol de lege epitropia a intrat în tratative cu mai mulți ofertanți, care doriau luarea în arendă a Slănicului pe termin de 5 ani, cu scop însă de a cerca să facă o societate pe acțiuni, cu un mare capital romînesc, care ar fi putut moderniza aceste băi,—în caz de reușită contractul pe 5 ani urma a fi realizat, încheindu-se un alt contract, cu alte condițiuni și pe alt termin.

Cel dintăi, care a tratat în aceste condițiuni arendarea băilor slănic a fost un d. Teodorescu din Craiova, specialist în asemenea antreprize. Aproape de terminarea tratativelor, însă, s'a retras, în urma informațiunilor nesincere ce i s'au dat, de către unii funcționari ai Epitropiei, interesați, se vede, a nu se arenda Slănicul,—și a căror nume n'a vroit să le dea.

Ceilalți doi, arătați în telegrama d-lui Holban, s'au retras, iarăși, *dar în ziua de 8 Martie*, deci, nu cum vroia să facă a se crede unele ziare interesate, și anume în urma telegramei d-lui Holban, ci cu mult înainte, motivîndu-și retragerea prin condițiunile prea grele cu care Epitropia căuta a-și asigura interesele. Intru cît ne privește, cercetînd cum stau lucrurile ne-am încredințat că, condițiunile impuse de Epitropie, erau esențiale ori-cărui contract de arendă. Epitropia, însă, bănuește că aceiași funcționari, care au îndepărtat pe d-l Teodorescu, primul ofertant, au avut tot interesul să-i îndepărteze și pe aceștialalți.

După cum se vede, deci, *retragerea acestor doi din urmă, d-nii: Diamandescu și Dancovici, nu au nici o legătură cu telegrama d-lui Holban, care e postumă retragerei lor.*

Comedie veche

Astfel stau lucrurile. D. A. D. Holban însă are totdeauna mania de a face pe omul de cinste. De aceia recurge la comedia de a înscena această arendare fără licitație, secretă, în favoarea unor partizani prin calcarea legei comptabilității generale.

Și d. A. D. Holban avea cu atît mai mult interesul să o facă, cu cît ținea să se întunece, prin gestul său de față, micile daraveri, de peste două sute de mii de lei,—din timpul epitropiei sale,—bani pe care casa îi plătește și azi și-i va plăti încă mulți ani, din fondurile spitalicești, ca anuități pentru împrumuturile contractate de d-sa.

Se ridică d. Holban azi,—denaturînd cu atîta îndrăzneală adevărul, părînd rerevoltat de această calcare a legii comptabilității *de care d-sa n'a ținut seamă nici odată*, d-sa care,—prin anchetele ordonate în contra administrației sale. ca Epitropul Casei Sf. Spiridon, de către guvernele de pe atunci, a fost dovedit, cu prisosință, ca certat cu legea comptabilității, în numele căreia protestează și azi?

Protestează d-sa, din cauza căruia, s'a și născut ideia arendării Slănicului, tocmai pentru a se ușura casa sf. Spiridon, prin datoria care o apasă și care împedica u îmbunătățirile spitalicești?

E desgustător lucru să auzi pe domnul Holban, a cărui administrație, ca Epitrop, a ramas de o tristă memorie, numind *scandaloasă* arendarea băilor Slănic, dat fiind că toată acea pretinsă „lipsă de licitație și publicitate, tratare în secret a arendării etc." sunt din lanțul acelorași neexactități tendențioase, plămădite dintr'un cinism, înadevăr, vrednic de d-sa.

— —

▪ Azi și mîne d. Barbu Demetrescu va continua conferințele ge drept civil, la facultatea juridică iașană.

▪ Ieri Administrația Financiară a făcut inventariul averei rămasă în urma defunctei doamne Soutzu. Decedata a lăsat prin testament jumătate din avere soțului ei d. N. Soutzu, inginer din Bacău, și cealaltă jumătate d nei Belvianu, sora decedatei. Dl. Soutzu s'a prezentat ieri pentru plata taxelor de moștenire și a plecat la Uricani pentru a-și lua succesiunea în primire.

▪ Ilustrul nostru istoric, d. A. D. Xenopol, lucrează actualminte la revizuirea volumului al șeptelea, din Istoria Romînilor, marea sa lucrare, ce urmează a apărea în editura tipografiei Sfetea, în curînd.

Lucrarea va apărea în 12 volume, din cauza numeroaselor adause de material și documente, cum și a diferitelor numeroase ilustrațiuni, cu care este presurat fiecare volum.

▪ Pe la finele lunei Aprilie, va apărea în editura Socec, Biografia lui Neculai Crețulescu, lucrare datorită d-lui A. D. Xenopol.

Biografia va fi bogat documentată și va cuprinde în anexă vre-o sută de documente foarte interesante din arhiva lui Nicolae Crețulescu.

Se știe că N. Crețulescu a trăit 88 de ani, și și-a consacrat întreaga viață servindu-și țara și luînd o vie parte la toate faptele mari dintre anii 1848—1908.

▪ Cu părere de rău aflăm că d-na Elena Omer Popovici se află greu bolnavă în sanatorul dr. Țaicu.

▪ D. prof. dr. Bejan fiind numit membru în comisiunea examinatoare a medicilor de plasă, cari au a fi numiți definitiv, se află în Capitală. Concursul va dura, cu scurte intervale, pînă în Iunie.

▪ **Consiliul superior al industriei domestice.**—Printre proectele de lege presentate de către d. N. Xenopol ministrul industriei figurează și un proect relativ la crearea consilului superior al industriei casnice.

Consiliul acesta va avea ca obiect a supraveghea încurajarea și desvoltarea industriei noastre domestice.

Va fi compus din 25 doamne, din care 15 din București, 5 din Iași și 5 din Craiova.

In alte orașe se vor putea institui secțiuni corespondente din 3 membre cel puțin și șapte cel mult.

▪ In zilele de 27 și 28 Februar, consiliul de răsboiu a condamnat la un an închisoare pe soldatul Vezeteu Alexandru, din reg. 12 artilerie, pentru furt de efecte militare, și 2 ani închisoare pe soldatul Gh. Șerpoi, pentru furt de arme.

E deschis termenul de opoziție.

▪ D. dr. Flor medicul șef al orașului, lucrează la o importantă lucrare asupra stărei sanitare a oașului Iași.

Lucrarea aceasta va cuprinde numeroase hărți din care se va vedea mersul epidemiilor și al endimiilor de acum 30 ani și pînă astăzi, repartizate pe străzi și pe case.

După cum se vede e vorba de o lucrare cu totul nouă la noi atît ca gen cît și ca concepție.

▪ Incepînd din anul acesta elevele cari cadindează pentru școla de moșit vor trebui să aibă cel puțin două clase de curs secundar.

▪ D. Th. Bratu a fost recomandat ca profesor agregat, de către senatul universitar, cu unanimitate de voturi la catedra de limba și literatura germană.

▪ Intr'un atelier de cizmărie din str. Armenimei No. 3, în urma unei certe violente lucrătorul Leibel Grinberg a lovit la tîmplă cu un ciocan de cizmărie pe Benis Landes.

Victima în stare gravă a fost transportată la spital.

Poliția anchetează.

▪ D. Pavel Nedelcu va fi numit pe ziua de una Aprilie ca mecanic electrician al Teatrului Național.

▪ Primăria a luat dispoziția ca pe ziua de 15 Mart să se desființeze 200 felinare de petrol înlocuindu-se cu becuri electrice.

▪ **Școlare.**—In ziua de 17 Martie începe examenul aspiranților pentru titlul definitiv la școala Gh. Asachi ora 9 a. m. Comisiunea I de sub președinția d-lui I. Prassa, inspector general iar membri d. Gh. Ghibănescu și Fedeleș profesori.

Chemați pentru 17 Martie: Ec. Covasneanu, Comarna; Gh. Dimitriu, Spinoasa; Ec. Munteanu, Hoișești; Eugenia Grigore, Ciurea; Ana Dimitriu, Dumbrava.

Pentru 19 Martie: Eliza Bănulescu, Chișcăreni, Nec. Popovici, Zahorna; Laura Tomaziu, Cotnari.

Comisia II la Seminarul Veniamin, ora 4 jum. p. m. Președinte d. I. Mitru iar membri Calistrat Hogaș și Urziceanu.

Pentru 18 Martie.—El. Ștefănescu, Belcești; Gh. Ibănescu, Piciorul-Lupului; Dim. Dimitriu, Erbiceni; Gh. Milieș, Lungani; Virginia Sebastian, Poeni; Magdalena Petrescu, Prisacani.

Pentru 20 Martie.—Tarsița Chitariu, Oprișeni, V. Galeriu, Steclăria.

— Din cauza epidemiei de scarlatină școalele din Cepleniță Buhalniță și Uricani-Vorovești s'au închis.

— D. Ioan Corlat, învățător de la Borșa com. Vlădeni a strîns din subscripție pentru flota națională 160 lei, iar pentru aeroplan 30 lei.

— Mîine d. Vîrlănescu, inspector școlar al județului va pleca în inspecție.

▪ **VASLUI.**—„Compania Bărcănescu" anunțase aici 2 reprezentații și fiind că a plăcut foarte mult, mai joacă încă, Mercuri și Joi. Rețetele una cu alta au fost peste 800 lei; pentru Vaslui este o minune.

— De Marți seara timpul s'a răcit și de astăzi plouă incontinuu.

— Pictorul Ghiorghiu din Vaslui a expus un tablou în ulei, care reprezintă pe Isus —, și femeia pocăită.

— D-ra Elisa Petrov absolventă a școalei de Belle-Arte din Iași a primit suplinirea d-nei N. Culianu la catedra de desemn la școala profesională de fete din localitate.

▪ **Scandal.**—Astă noapte la cîrciuma lui David Grünberg din Str. Trei Calici s'a petrecut un mare scandal care a alarmat întreg cartierul.

Trei indivizi turmentați de beție au năvălit în cîrciumă cerînd băutură—refuzîndu-li-se s'au năpustit asupra proprietarului localului, pe care l-au maltratat până ce i-au venit în ajutor poliția și vecinii.

In încăerarea produsă s'au spart ferestre și sticle cu băuturi, s'au risipit mărfuri în valoare de cîteva sute de lei.

Poliția a operat trei arestări.

▪ D. Constatintin Zaharia, inspector al învățămîntului școlar primar a plecat astăzi la Skeia unde urmează a face o anchetă.

▪ **SPORT.**—Anunțăm cu plăcere că astă ceară Joi 10 c, ora 9 are loc în grădina „Bragadiru", o mare serbare de Skäting, din inițiativa „Clubului Sportiv Iași".

Clubul a organizat 3 distincțiuni:

1-r. prix vitesse medaille or.
2-e. „ vitese medaille argent.
1-r. „ figures, élégance med. argent.

Cursa de vitesă pe o lungime de 400 m. de la Tufli pînă la terasa „Bragadiru".

Comisiunea de apreciare și decernere a premiilor: D. Căpitan Vizanti Gh., D. Albert Rășcanu, D. Gr. Rusovici.

Invităm lumea sportivă să ia parte la serbare. Muzica militară oferită de D. Colonel Cernătescu, va distra publicul toată seara.

▪ Dela 25 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		4.00
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă		2.00
Ouă zilnic proaspete	7 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45

ÎNLĂTURAȚI PĂRUL ALB

Intrebuințînd dar

Vopsea pentru PĂR Seeger

care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:

Negru, Brun, Castaniu și Blond

Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Prețul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**

Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

In ziarul *„La Roumanie“* care va apare astăzi în Bucureşti, se va publica următorul comunicat:

„Viitorul“ de astăzi dimineaţă dă ca ultimă noutate un pretins complot ce s'ar fi urzit încontra d-lui Badareu.

Complotul ar fi o operă a conservatorilor-democraţi din Oltenia şi Muntenia.

Acest complot este cu totul de domeniul fantaziei, iar raporturile de strînsă cordialitate dintre conservatorii-democraţi, au fost deplin dovedite în şedinţa de ieri a camerei, cînd d. Al. Badareu în aplauzele entuziaste ale tuturor conservatorilor-democraţi a spulberat calomnia.

Acei care-şi închipue că partidul nostru poate fi o jucărie a intrigilor nu ne cunosc.

D. C. Stere a plecat aseară la Bucureşti, pentru a cere audienţă M. S. Regelui şi d-lui Prim-Ministru, spre a le expune situaţia în care se găseşte universitatea astă-zi, şi măsurile ce crede că ar fi de luat pentru întărirea şi ridicarea universităţii noastre.

La ministerul de instrucţie aprobîndu-se creditele extra-ordinare se fac plăţile pentru comisiunile de examene de capacitate, pentru comisiunile de examenele particulare şi alte restanţe.

In statutul societăţii scriitorilor Romîni, în stare de proiect, se află un articol care prevede următoarele:

In caz cînd societatea ar găsi că un scriitor străin, adecă nebucurîndu-se de drepturi civile şi politice are merite dobîndite prin talentul cu care uzează graiul şi stilul literar romînesc, să poată interveni la Parlament şi să obţină încetăţenirea lui.

O notă picantă în „afacerea“ furniturii Juster. Compania de insinuări şi calomnii în contra administraţiunii C. F. R. şi a arendaşului iaşan o duce printr'un ziar nou apărut în Capitală, un nepot al arendaşului, secretar de redacţie al acelui ziar şi fost pînă nu de mult redactor al „Ordinei“. Şi să se mai vorbească de o solidaritate a rasei semite!

Serviciul sanitar a trimis farmaciştilor locali o adresă prin care le interzice pe viitor expediarea medicamentelor fără ordononţe medicale.

Drept răspuns acestei adrese farmaciştii locali au cerut serviciului sanitar să intervină a se desfiinţa aparatul Cassei medicale, unde se expediază numeroase preparate medicale cum şi aparatele unor societăţi particulare, unde deasemenea se fac expediţii medicale.

In interesul publicului care are afaceri ar fi de dorit ca administraţia financiară să fie deschisă în zilele cînd Tribunalele nu au vacanţă. Astă-zi deşi instanţele judiciare lucrează, totuşi Administraţia financiară a fost închisă.

S'a făcut raportul pentru organizarea salonului oficial de pictură şi sculptură, care va avea loc în April şi Mai în Bucureşti.

Copila Natalia Dumitru Rănescu, din Rediul Mitropoliei, fiind lasată singură în casă şi jucîndu-se la foc, i s'au aprins hainele şi a ars.

Ea a fost găsită moartă.

Epizootia de febră aftoasă s'a declarat între rîmătorii din comuna Horleşti. S'au luat măsuri de combatere.

Astă noapte flăcările au distrus locuinţa lui Nicolae Livadariu din comuna Dudeşti.

Focul a luat naştere din pricina unui copil, care s'a jucat cu cărbuni aprinşi.

In comuna Băiceni, focul a distrus o casă şi o şură proprietatea arendaşului B. Iuster.

La 30 Martie se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţie pentru aprovizionarea cu lemnele pentru foc, trebuitoare şcoalelor secundare din Iaşi, pe exerciţiul 1913—1914.

Primăria a luat dispoziţia ca să oprească introducerea în oraş a ori cărui fel de cărnuri, provenite de la animale tăiate de particulari, sau în sate.

Ministerul de interne a mai prelungit cu 3 luni—adică pînă la 24 Maiu—valabilitatea paspoartelor şi biletelor de liberă petrecere în ţară a bulgarilor macedoneni supuşi otomani.

D. profesor I. Constantinescu va dezvolta conferenţa sa despre *Rolul mării în viaţa popoarelor* în salonul Cercului didactic din str. Lăpuşneanu, Simbătă 16 Martie c., oara 5 jum. seara.

Pentru ca Iaşul să poată aprecia din prima seară elementele de frunte, corul, baletul, eleganţa şi varietatea costumelor ansamblului de *operă rusă*, se va da, Duminică 17 Martie, grandioasa operă Hughenoţii, în care apar şi primadona Clara Bruno şi baritonul Kamionski.

Vor urma apoi operele Aida, Demonul, Rigoletto, Oneghin, Dama de Pică, Ebrea şi Tosca.

Biletele la libraria Iliescu.

Doleanţele Universităţei ieşene

Profesorii cer sprijinul M. S. Regelui.

Intrunirea marelui colegiu.—Cuvîntarea d-lui C. Stere. — Catedre fără laboratorii— Bibliotecă fără cărţi şi local.— Infiinţarea grădinei botanice. — Burse pentru studenţii din ţările subjugate.—1 milion în noul budget pentru universitate.

Aseară a fost convocat în sala senatului, marele colegiu universitar pentru a se consfătui asupra nevoilor urgente ce trebuesc de adus aşezămîntului nostru cultural.

Au participat d-nii C. Stere, A. D. Xenopol, P. Rişcanu, A. Mănescu, Al. Philipidi, dr. N. Leon, G. Ibrăileanu, I. Bărbulescu, dr. N. Manicatide, Al. Popovici, C. Popovici, Dr. C. Tiron, Dr. E. Riegler, A. Müller, dr. G. Socor, H. Vasiliu, I. Ursu, Ch. Drouhet, C. Şumuleanu, I. Petrovici, I. Borcea, dr. C. Parhon, Tr. Bratu, D. Gusti, Gr. Dimitrescu, P. Mihăileanu, Matei Cantacuzino şi dr. Dimitriade.

Dl. Rector C. Stere, luînd cuvîntul spune că această împrejurare, îi dă prilejul să mulţumească colegilor sei pentru cinstea făcută de a-l alege, aproape în unanimitate în fruntea universităţei eşene.

D-sa crede că a fost ales ca rector într'un moment critic pentru viaţa aşezămîntului nostru cultural şi soccteşte că expresiunea voturilor ce i s'au acordat se datoreşte încrederei şi nădejdei pe care le-au pus în d-sa colegii.

Dl. Stere asigură colegii universitari că îşi va da toate silinţele pentru a corespunde aşteptărilor ce şi-au pus colegii în el.

Continuînd arată că a ascultat doleanţele fiecărei facultăţi, că a vorbit în parte cu fiecare decan şi cu fiecare şef de laborator, interesîndu-se în deaproape de nevoile fiecăreia.

Rezultatele constatărilor sale au fost mai mult de cît întristătoare. A constatat la unele facultăţi şi în deosebi la facultatea de medicină şi stiinţi lipsuri de aşa capitală însemnătate în cît întărzierea îndreptărei răului face imposibilă existenţa însăşi a catedrei.

Rînd pe rînd noul rector trece în revistă lipsurile de la diversele facultăţi iaşane, desvoltînd un program de îmbunătăţiri. Se ocupă în special de marile lipsuri de la „Biblioteca Centrală, după raportul d-lui profesor D. Gusti.

D. Stere închee cuvîntarea spunînd că a primit sarcina de rector, nu pentru a dobîndi onoruri, ci pentru că are credinţa că va putea îndeplini sarcina ce şi-a luat, de a realiza îmbunătăţirile cerute de unanimitatea colegilor săi.

Crede că ele nu vor fi nesocotite de factorii hotăritori şi cere colegilor săi să-i dea tot sprijinul, rugîndu-i că pentru a realiza nevoile universităţei e necesară o desăvîrşită solidaritate colegială şi evitarea sforţărilor anihilante.

D. Stere adaugă că va sta în fruntea aşezămîntului nostru atîta timp cît nu va perde nădejdea că îmbunătăţirile ei vor fi realizate.

D-sa închee comunicînd că a cerut o audienţă M. S. Regele şi una d-lui prim-ministru pentru a expune doleanţele universităţei ieşene şi a le cere înaltul sprijin. De va trebui se va alege şi o delegaţiune dintre d-nii profesori care vor complecta acţiunea d sale.

După întoarcerea d-sale din Bucureşti d. Stere va convoca din nou marele colegiu universitar pentru a aduce la cunoştinţă rezultatul demersurilor făcute.

*

In urmă d. profesor Philippide mulţumeşte noului rector pentru dragostea ce a arătat universităţei ieşene acceptînd demnitatea ce i-a fost încredinţată şi-l asigură de statornicul sprijin al întregului colegiu universitar în toate acţiunile ce le va întreprinde pentru ridicarea aşezămîntului nostru.

Şedinţa s'a terminat la ora 7 în aplauzele întregului corp profesoral, care a aclamat pe noul rector, urîndu-i izbîndă.

Prin numirea d-lui V. Costin ca profesor la Belle-Arte va rămînea vacantă o catedră de desemn.

Consiliul de higienă.—Consiliul de higienă al oraşului, s'a întrunit aseară, sub preşedinţia d-lui dr. Floru.

Membrii presenţi, d-nii d-ri Misir, Grigoriu, Tudor, Imervohl, Stenner, Petrovici, inginer Savul, veterinar Todirescu, farmacist dr. Reteanu.

*

D. dr. Floru comunică mersul boalelor molipsitoare de la 1 Ianuarie şi constată că febra tifoidă şi difteria sunt în descreştere, iar tusa convulsivă şi scarlatina sunt în plină epidemie. Cauza ar fi faptul că medicii particulari nu fac declaraţiile la timp.

D. dr. Floru arată măsurile luate pentru a se evita pe viitor asemenea întîrzieri.

Medicul şef comunică apoi, că după stăruinţele administraţiei comunale a înapoiat suma de 1000 lei, destinată spre a se comanda un aparat de epuraţie biologică, — aşa că nu se mai pot face experienţele dorite.

*

In chestia apei de Timişeşti, după esplicaţiile date de d. dr. Floru, consiliul hotăreşte a se interveni din nou la primărie, a se lua măsurile de pază necesare, spre a se protegui apa de la Timişeşti şi ventilatoarele de la reservoare.

După discuţie, consiliul hotăreşte a nu se mai permite debitarea laptelui, decît în bidoane reglementare.

Deciziunea urmează să fie pusă în aplicare până în trei luni.

După ce se mai discută cîte-va chestiuni, de mai mică importanţă, şedinţa se rădică la orele 7 seara.

Universitare.—D-nii A. D. Xenopol, Alex. Philippide şi Ilie Bărbuiescu vor cere înaintarea la rangul de profesor, a agregatului Charles Drouhet, care împlineşte la 1 Aprilie 3 ani de agregaţie şi în tot acest timp a lucrat cu mare sîrguinţă la catedra şi seminarul de limba şi literatura franceză.

In cursul acestor 3 ani d. Drouhet în vederea înaintărei sale, a scris mai multe lucrări, dintre care un interesant studiu comparativ între Victor Hugo şi Vasile Alexandri, apărut în patru numere din viaţa romînească.

— Joi 14 Martie, la semnarul de istorie medie şi contemporană va vorbi studentul Iorga, despre lupta de la Călugăreni, iar la seminarul de istorie veche, despre domnia lui Aurelian.

La 15 Martie; la d. A. D. Xenopol, ca lucrare seminarială îşi va ţine conferinţa d. Dăscălescu, despre „Imposibilitatea legilor în istorie, Principiile fundamentale ale istoriei şi teoria seriilor“.

— D. A. A. Naum va ţine pe viitor prelegerile de istoria artei bizantine Joia de la 3—4 şi Vinerea de la 2—3.

— D. Petru Andrei va ţinea la seminarul de sociologie, etică şi politică, al d-lui profesor Dimitrie Gusti, lucrarea sa despre Socialism şi Neocantianism, în ziua de 19 Martie.

La acelaş seminar va vorbi apoi d. Vuza despre Socialismul creştin, în ziua de 26 Martie.

Adaosul la programul cinematofic Pathé Frères de astă seară Joi, din sala Circului Sidoli este un film danez de o desăvîrşită artă. *Rolul cel mai greu*, (Son rôle le plus difficile) este titlul noului creaţiuni scandinave şi este interpretată de ansamblul artistic al scenelor din Kopenhaga.

Mai urmează apoi în programul de astă seară Joi, 14 Martie 1913, un adevărat succes teatral: „Nababul“ piesă extra-ordinară, după romanul lui Alphonse Daudet. E una din cele mai reuşite înscenări artistice franceze, care merită toată atenţia publicului. In rolul principal apare d. Bernard, unul din cei mai reputaţi artişti dramatici de la Comedia franceză din Paris. (3 părţi).

Mai sunt cuprinse în acest grandios şi excepţional program; care e compus din 5 părţi mari:

O călătorie în nordul Angliei, cele mai feerice peisaje apar înaintea spectatorilor.

Titi vrea să lipească, scene foarte humoristice.

Din cei 7 ani de preşedenţie ai lui Fallières, revistă cinematografică etc.

Noul program viitor se reprezintă: mîine Vineri 15 Martie: „Dreptul soţiei“ (Le droit de l'épouse). Mare roman contimporan în 2 părţi. Punere în scenă originală şi foarte bogată. Film danez.

TEATRUL NAŢIONAL

OPERA RUSA

Direcţiunea O. Kamionschi

PRIMA REPREZENTAŢIE

DUMINICA 17 MARTIE

HUGHENOŢII

Biletele la libraria Iliescu

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 14 Martie

Interpelarea adresată

de către d. deputat Fleva d-lui Alex. A. Bădăreu, ministrul lucrărilor publice

Răspunsul d-lui A. Bădăreu

In şedinţa de ieri a camerei, s'a desvoltat interpelarea adresată d-lui ministru al lucrărilor publice cu privire la furnitura de 300.000 metri cubi de lemne.

Interpelatorul spune că direcţiunea căilor ferate a făcut cu d. Berman Iuster, un contract pe timp de 3 ani pentru furnizarea a 300.000 metri cubi de lemne.

Contractul de furnitură s'a făcut fără o licitaţie prelabilă şi s'a dat d-lui Juster un avans de 400.000 lei, fără a i se lua garanţie, din care cauză d. Al. Cottescu directorul C. F. R.—a refuzat să ia parte la lucrările acestei afaceri.

Dl. Bădăreu. Absolut inexact. S'au ţinut 3 licitaţii.

Dl. Fleva a încheiat spunînd: las la aprecierea onoratei camere să tragă concluziunile ce va crede de cuviinţă.

Răspunsul

Dl. Bădăreu începe prin a declara că-şi ia întreaga răspundere a actului de administraţie ce-a fost îndeplinit de către direcţia generală a C. F. R., după sfatul şi îndemnul d-sale.

Căile ferate fără lemne

Dl. Bădăreu arată că este multă vreme de cînd C. F. R., duc lipsă de lemne.

Căile ferate au nevoie de la 500—600 mii metri cubi pe an. In lunile de iarnă, nevoia creşte de la 60—70 mii metri cubi pe lună.

La 1 Ianuar anul acesta, Direcţia generală a C. F. R. avea în depositele ei o cantitate de 30.000 metri cubi de lemne, pentru restul de 2 săptămîni, până la o nouă licitaţie.

La licitaţie nu s'a oferit de cît una mie metri cubi.

Cauzele lipsei de lemne

La cele 3 licitaţii care au avut loc la 15 Octombrie, 15, Noembrie şi 30 Decembrie de la care se cereau oferte de 365,000 m. c. şi nu s'au prezentat în total de cît oferte pentru 108,500 m. c.

Preţul cu care s'a oferit era de 8,75 şi 9 lei metrul cub. O singură ofertă a fost cu 7,95 lei m. c. aceia de care a pomenit d. Fleva şi care nu era de cît pentru 1000 m. c.

Adrese la 150 furnisori

Aceasta era situaţia. Ce era de făcut? Mai erau 15 zile şi oferte nu mai veneau.

Preţurile erau în creştere.

La licitaţie cu toate că se făceau invitaţii şi adrese speciale la 140—150 furnisori, totuşi nu se prezentau de cît 6, 7 sau 8.

Putem să expun Direcţia C. F. R. la acele pagube imense, dacă locomotivele şi gările n'ar fi avut lemne.

La Cameră eram interpelat că gările n'au lemne, funcţionarii tremurau de frig şi le degerau copiii.

Atunci s'a prezintat oferta Iuster de 300 mii metri cubi, livrabili în decurs de 3 ani, cu o cantitate de 80,000 m. c. gata de preda imediat.

Preţul cuprins în oferta Iuster era cel mai convenabil pentru stat. Ca dovadă, că la licitaţiile ţinute înaintea acestei oferte s'au aprobat furnituri ţinute cu 8·75, 8·90, iar în ultima licitaţie dinaintea ofertei Iuster s'au aprobat ofete cu 9·40, 9·50 şi 10·50.

Acceptînd propunerea aceasta, am făcut un act de bună administraţie şi îmi iau întreaga lui răspundere! Iar dovada cea mai bună că Directorul general al C. F. nu se putea împotrivi la oferta Iuster, după cum afirmă d. Fleva, e că, ulterior acestei oferte, *d-sa mi-a făcut un raport, prin care cere aprobarea rezultatului licitaţiilor de 7 şi 8·70 m. c.*

Eu credeam, la d. Director general al căilor ferate, mai mult spirit comercial. In adevăr, bursa de lemne se orientează după preţurile cu care cumpără căile ferate romîne, se întîmplă însă ca C. F. R. —pentru lemnele provenite din pădurile Statului—să plătească sume enorme, plătind şi intermediarilor cîştiguri fabuloase.

Nu s'ar putea orgoniza, deci, un serviciu special la căile ferate pentru a se capata nu numai lemne-combustibil, ci şi traverse de fag cari au atins cifra nemai pomenită de 75 lei m. c.?

Mi s'a obiectat că oblig statul pe 3 ani.

Dacă în intervalul acesta preţurile scad, am prevăzut şi acest lucru şi oblig pe furnizor să suporte consecinţele.

In adevăr, am prevăzut clauza că statul poate să renunţe, pentru ultimii doi ani, la acest contract de furnitură de lemne.

D. interpelator îmi face o vină din aavansul de 400,000 lei ce am aprobat lui Iuster şi găseşte curios acest procedeu.

Un lucru trebue stabilit; *iau garanţia pentru o furnitură ce se va predau în viitor. Dar cînd mi se predă imediat în stăpînire 125.000 m. c. a căror valoarea este de un milion, e cel mai firesc lucru să dau un acont asupra mărfii ce mi se predă.*

Ni s'a opus autoritatea birourilor, dar asta ar însemna ca statutul să nu mai poată face o altă operaţiune în avantagiul seu, de cît aceia ce a făcut-o birourile?

Este inexact, că am creiat un precedent.

Căile ferate, pe baza contractelor ce a încheiat pentru pipe-line, au avansat diverse sume uzinelor care construesc rezervoarele.

E prevăzut că le avansează 30 procente din valoarea lucrărilor, atunci cînd materialul brut va fi depus în uzină şi alte procente, cînd materialul va fi lucrat.

Aceste sunt avansuri. Eu am aprobat un acont asupra unui material predat.

D. Fleva, după ce a ţinut două săptămîni dosarele, a declarat la sfîrşitul interpelărei d-sale, că nu trage nici o concluziune. Aceasta nu o face nici un interpelator cinstit.

Parlamentarii au dreptul să interpeleze pe miniştri, asupra administraţiei lor, dar n'au dreptul să vină cu insinuări la adresa miniştrilor, cari muncesc.

Ceia ce am făcut e pe conştiinţa mea. N'am lovit interesele statului. Voiu fi lovit alte interese.

Răspunsul d-lui ministru al lucrărilor publice Al, A. Bădăreu a fost acoperit de entuziaste aplauze.

Ne vom face o deosebită plăcere de a reproduce substanţiala cuvîntare după notele stenografice.

Conferinţa din Petersburg

Petersburg.—Data începerei conferinţei, în chestia diferendului romîno-bulgar, nu este încă fixată.

D. Sasonoff are zilnic consfătuiri cu ambasadorii, însă nu a transpirat nimic despre cele discutate.

Tripla alianţă sprijină cu putere cererile Romîniei.

Se crede încă că se va găsi un compromis, care să satisfacă ambele părţi.

13 Martie în Capitală

Bucureşti.—Aseară studenţii au serbat printr'un festival aniversarea zilei de 13 Martie 1907.

După festival, studenţii au făcut o paşnică manifestaţiune.

Congresul micilor morari

Bucureşti. — Azi s'a deschis congresul micilor morari.

Congresiştii se ocupă în special de eftenirea benzinei.

Rămăşiţele regelui George

Athena. — Ministerul marinei a fost înştiinţat de o radiotelegramă că iactul regal „Amphitrit“ care duce la Athena rămăşiţele pămîntesti ale fostului rege George a fost silit să se adăpostească la Skiathos împreună cu vasele de răsboiu străine din cauza ceţei. Prin urmare pregătirile pentru recepţiunea oficială la Pireu şi Atena au fost amînate pentru mîine.

Afacerea Hart-Neuser

Bucureşti.—Se svoneşte. că capelmaistrul Neuser, eroul răpirei d-nei Hart, despre care s'a vorbit atîta anul trecut, va fi expulzat, acesta fiind singurul mijloc, pentru a evita să nu fie atacat de fiul inginerului Hart.

MULŢUMIRE

Am avut o copilă grav bolnavă de scarlatină, în îngrijirea d-lui dr. A. Manicatide şi a d-rei dr. A. Macarovici. Mulţumită îngrijirilor extraordinare ale acestor adevăraţi părinţi ai bolnavilor, fata mea e acum în afară de orice primejdie.

Indrăznesc a ruga pe d. dr. Manicatide să primească pe această cale, pri[illegible] mulţumirilor adînc recunoscătoare [illegible] unei mame care a trecut prin toate [illegible] moţiile şi să creadă în nestrămutata [illegible] miraţie ce-i păstrez.

Mulţumesc de asemeni şi alesei ma[illegible] a copiilor bolnavi, d-rei dr. Macarovici, pentru tot ce a făcut în folosul copilului meu.

Lucreţia I. Ienăchescu.

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

De Inchiriat o cameră elegant mobilată în str. V. Conta 16 la d-na Carolina Sprinceană.

De arendat *pe timp de un an două vii ale defunctului D. Bahrim. A se adresa d-nei Ecaterina Cerchez str. Lăpuşneanu 37, în ograda Creditului Urban la d-na Laşcu.*

FARMACIE *Instalaţia complectă a Farmaciei de la Băile din Slănic (Moldova), împreună cu toate drogurile eflătoare în ea, este urgent de vînzare la Slănic.*

Amatorii se vor adresa farmacistului **I. Werner** *la Iaşi, pînă la 25 Martie a.c.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

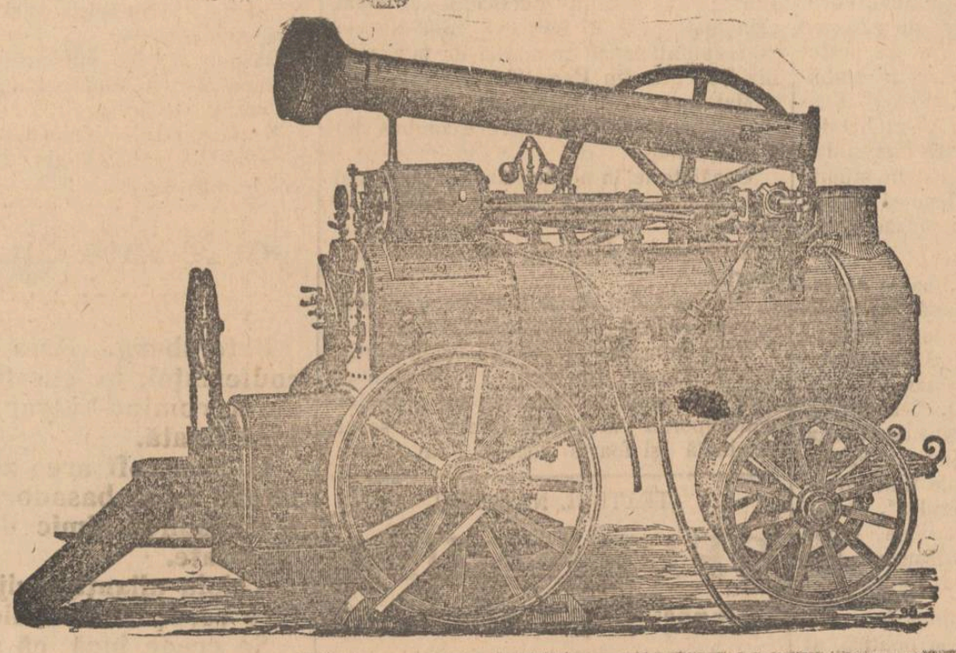

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE remediază şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de tămăduit, Migrenele, Ischiasica, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cari-c'i resistă la numeroase celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mese. In ziua cea d'antîiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simţit vre'o ameliorare, va lua 6 hapuri a doua zi; 9 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue de la mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se găsesc prin toţi farmaciştii şi Farmaciile.

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA".

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Colă, Rinichi şi — Dezinteriă —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
VINUL BRAVAIS
Spre a aprecia valoarea lor consultaţi Medicul dumneavoastră
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Romînă
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense
Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, amestecînd cu totul esenţele
De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Bucureşti —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:
Inatacabilitatea poliţei.
Preîmpărirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

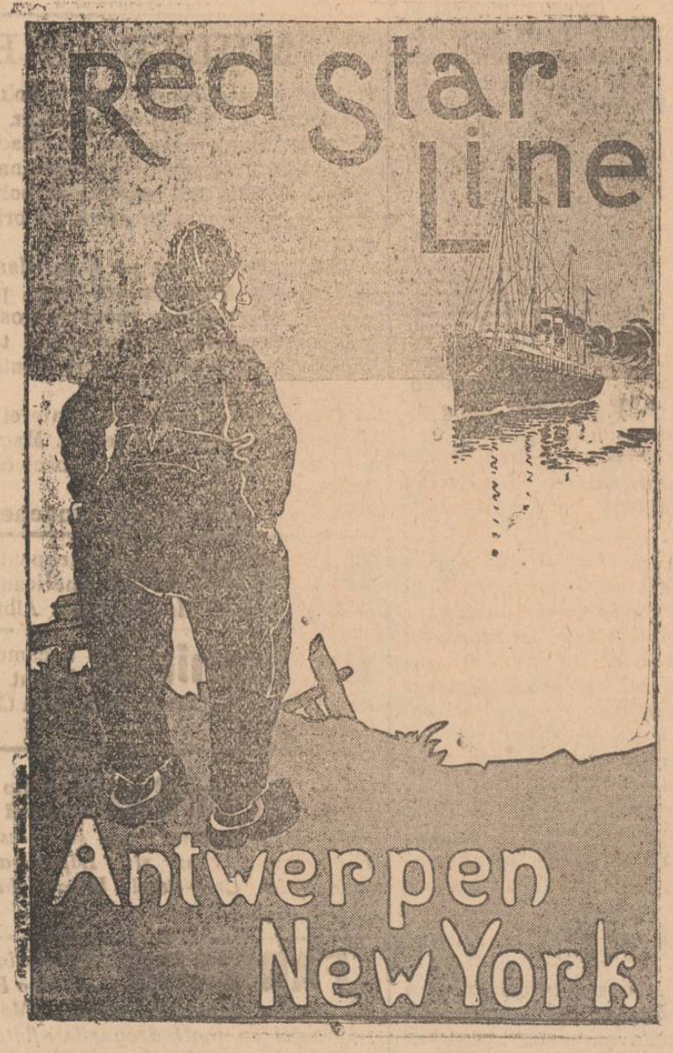

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete contra inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte—Supravegheri de Construcţii. Vile—Hoteluri, etc.
Se deplasează şi în provincie cu preţ modest.
Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

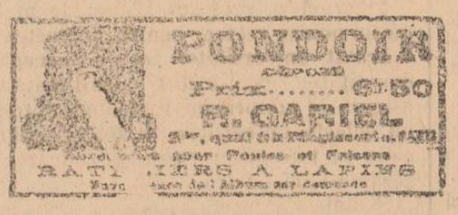

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu
Singurele capsule de gluten cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — Nu se sparg în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nici una dată righieli. Intrebuinţate singure seu cu Injecţiunea Raquin, vindec în forte scurt timp scurgerile cele mai tari pricinuite de
BOLILE SECRETE
A nu primi decât Flaconele cari poartă, pe invelişul de afară, semnătura lui Raquin şi Timbrul oficial (în albastru) al Guvernului francez.
DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la FUMOUZE-ALBESPEYRES
Şi în tôte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA ŞI
HÂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
intrebuintate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi. — Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1833 — Sîmbătă 16 Mart 1913

Parturiunt montes...

S'au clătinat munții și s'a născut un șoarec.

Timp de săptămîni întregi s'a alimentat opinia publică a țării cu o agitație factice în jurul unei interpelări, născută dintr'un joc pervers al cifor-va — puțini la număr — gazetari nescrupuloși.

Am prevăzut că interpelarea d-lui N. Fleva se va sfîrși prin un dezastru. Dar, mărturisim, nu credeam pe sărmanul fost „tribun"—căruia mulți îi spuneau „flașnetar" pentru binecuvîntate motive retorice—capabil de a se aventura într'o luptă parlamentară, înarmat cu un dosar atît de gol, dureros de gol.

E adevărat: victoriile prea lesne cîștigate sunt triumfuri prea puțin invidiate. Dar nu poate fi vina d-lui Al. Badareu, că soarta i-a scos înainte un adversar atît de nepregătit, a cărui șubredă schele, era să zicem... lemnărie de argumente era gata să fie spulberată de cea dintâi suflare. Cu toate rămășițele de temperament ce a putut păstra din prea îndepărtatele-i tinereți, tribunul scos la pensie n'a reușit să încălzească măcar un moment adunarea, pe tema lemnelor și cel mult, și a vărsat... focul unei mînii rău stăpînite, expunîndu-se, drept pedeapsă, unei execuțiuni îndoite. Execuțiune din partea unanimității parlamentare, căci n'a întîmpinat nici o aprobare, nimic. Nici măcar în coloanele „Adevărului", la care d. Fleva colaborează și unde are simpatii, nu se înregistrează vre-un aplauz. Execuțiune din partea d-lui ministru al lucrărilor publice care, invers de cum a făcut interpelatorul, a strîns din ce în ce mai mult firul argumentărilor logice, pînă cînd a copleșit pe adversar sub greutatea unor dovezi incontestabile.

„Este inexact, a zis d. Al. Badareu că am făcut o inovație. Căile ferate, pe baza contractelor ce au încheiat pentru pipeline, au avansat diverse sume uzinelor care construesc rezervoarele; a prevăzut să le avanseze 30 la sută din valoarea lucrărilor, atunci cînd materialul brut va fi depus în uzină,—chiar dacă fabricantul i-ar da o altă întrebainţare; alți 30 la sută, cînd materialul va fi lucrat. Acestea sunt avansuri. Eu am aprobat un acompt asupra unui material predat! (Vii aplause).

Și venind la elementul moral al interpelării, cu substratul ei de mahalagism, de bîrfeală, de personalități, ministrul a zis—cităm din ziare:

„D. Fleva, după ce a ținut două săptămîni dosarele, a declarat, la sfîrșitul interpelării d-sale, că nu trage nici o concluzie. Aceasta nu o face nici un interpelator cinstit! (Vii și repetițe aplauze). Parlamentarii au dreptul să interpeleze pe miniștri asupra administrațiunei lor, dar n'au dreptul să vină cu insinuațiuni la adresa miniștrilor cari muncesc. (Vii aplauze). Iau tot ce am făcut pe conștiința mea; n'am lovit în interesele Statului; voiu fi lovit alte interese"... (Aplauze).

Sigur pe sine și pe bunele intențiuni; avînd conștiința deplin liniștită, ministrul nu s'a mărginit la o apărare, de care n'avea nevoie. Ci a subliniat partea meschină, complotul intereselor materiale jignite și a făcut să tremure cîte o conștiință apăsată și tulbure...

Singur tribunul a fost, credem, o victimă a credulității sale,—dacă nu și a unui sentiment de invidie, de năduf personal. Mînia, însă, e un rău sfătuitor. De aceea a încheiat afacerea cu ridicol; a clătinat munții... reclamei și s'a născut un șoricel curaghios: „ridiculus mus".

Clevetitorul la tribuna parlamentului

— Ședința de Mercuri. — Constatări și învățăminte —

Mercuri Camera a avut aspectul ședințelor de zile mari.

In incintă un număr covîrșitor de parlamentari și înalți demnitari ai statului. Tribunele speciale, ca și cele publice, tixite. Tribuna presei — oglinda fidelă a opiniei publice — arhiplină.

Afluența aceasta e ușor de explicat. Se anunțase o interpelare cu un pronunțat caracter de atac personal. Avea să se dea o luptă — și mulțimea nu lipsește nici odată acolo unde e vorba să se producă o încăierare, unde se speră că pe teren va rămînea un învins.

Psihologia mulțimei nu se schimbă. Ea a remas aceiași în cursul timpurilor. Doar forma a variat. După cum odinioară mulțimea alerga la luptele dintre gladiatori și nu pleca mulțumită până nu remînea un învins pe teren, tot ast-fel și astă-zi, în forma modernă a luptelor dintre gladiatori, care se chiamă parlamentul—se căuta tot o victimă — în condițiuni desigur mai rafinate, demne de civilizația timpului.

Fondul, a remas acelaș. Setea de sînge de odinioară, sintetizată în acel celebru *Police verso* al Romanilor, s'a schimbat în sete de scandal. Rumoarea publică se pasionează numai întru cît este vorba de o luptă cu caracter personal — și de aceia ea a venit Mercuri la Cameră să-și reclame victima.

A plecat mulțumită. A obținut ce a dorit. Rare-ori ea a văzut căzînd atît de jos, și în mod atît de demn de milă, pe unul dintre acei care au avut pretenția de a încrucișa spada.

Publicul a avut o victimă, în condițiuni demne de plîns pentru cel ce a interpelat. Zdrobit sub povoara clevetirilor sale, interpelatorul a fugit. Și mulțimea avea de ce să fie satisfăcută!

*

Discursul pronunțat de ministrul lucrărilor publice, în acea memorabilă ședință, nu poate fi rezumat. El trebuia ascultat — trebuie cetit de cei care n'au avut norocul să-l asculte. Cetitorii *Opiniei*, cari vor avea zilele aceste ocazia să-l poată ceti în întregime, se vor convinge lesne că așa este.

Pronunțată cu un ton de autoritate și o emoțiune vibrantă, cuvîntarea d-lui Badareu devenise strigătul unei conștiințe. Înșirarea faptelor țintuise pe clevetitori, iar analiza și comentarea lor, — făcută cu acel talent cunoscut al actualului ministru de lucrări publice și cu o causticĕ ironie, care a durut până la sînge — a doborît cu desăvîrșire pe acel care se făcuse, la tribuna parlamentului, ecoul calomniilor.

Discursul pronunțat în ședința de Mercurea, este, de sigur, o pagină de oratorie, care poate face gelos pe cel mai iscusit parlamentar.

Și triumful a fost desăvîrșit. Camera, într'o gradație crescîndă care la sfîrșit a luat caracterul unor ovațiuni, a aplaudat din toată inima succesul vrednicului sfetnic al tronului.

Un singur om nu vedea, nu auzea nimic din toate astea. D. Fleva nu era prezent. D. Fleva dispăruse. D. Fleva fugise.

*

De sigur că de pe urma celor întîmplate Miercurea, la Cameră, se pot face multe constatări.

In primul loc o antiteză. D. Fleva s'a dovedit consecinte cu sine, păstrător al unei tradiții, pe cînd d. Badareu apare ca un inovator.

D. Fleva, credincios firei sale, aducînd la tribuna parlamentului ecoul tuturor calomniilor răspîndite de cei interesați,—rămași ascunși în umbra intereselor lor inavuabile,—a continuat nenorocitul sistem, pe care l'a practicat o viață întreagă, de a ataca pe chestii nedrepte, numai și numai pentru a ataca, și fără ca să se întrebe dacă are autoritatea morală de a se atinge de acea gingașă chestiune care se cheamă cinstea unui om.

D. Badareu, în schimb, s'a dovedit inovator nu numai în ce privește administrația pe care o conduce,—și pe care a turburat'o prin inovațiile d-sale — dar și prin felul cum a înțeles să respundă la atac.

Nimic în acest respuns care să dovedească o urmă de patimă. Din contra o senînătate în discuție și argumentare, pe care n'o pot avea de cît acei cari n'au a-și reproșa nimica, și cari sunt conștienți de valoarea proprie și de simțimîntul că și-au îndeplinit cu prisosință datoria pe care le-o impune înalta misiune ce au în stat.

*

Dar din cele întîmplate se și poate face o altă constatare și anume: că unii din pătura noastră diriguitoare n'au învățat nimica de pe urma tristelor întîmplări din ultimii ani.

In mare parte starea spiritului de astăzi—atît de nenorocit din toate punctele de vedere—se datorește luptelor pătimașe dintre cei ce formează pătura diriguitoare. Decenii întregi aceste lupte s'au dat cu un caracter personal, necunoscut aiurea. Diriguitorii noștri se întreceau par'că să convingă pătura diriguită că clasa dirigentă este compusă din oamenii necinstiți, hrăpareți, samavolnici, gheșeftari. D. Fleva este prototipul omului, care, în imaculata sa cinste, a dus mereu lupte pe această temă. Aproape toată activitatea sa politică de trei-zeci de ani la aceasta se reduce.

De aci în parte neîncrederea și ura păturei diriguite în contra clasei dirigente. De aci acel început de disoluțiune a păturei care diriguiește la noi.

Se credea că unele întîmplări recente, triste și înfricoșătoare, vor schimba ceva din mentalitatea aceasta atît de funestă. Se pare însă că nu—că răul e prea înrădăcinat, cel puțin la d. Fleva.

Se credea că macar de atuncia încoace, miniștrii țării românești, acei care dau folosului public tot ce mintea lor luminată are mai bun și tot ce munca lor fără preget are mai curat, nu vor mai fi nevoiți să se ocupe de infamii însinuate sau de calomnii debitate.

Acei care au crezut astfel s'au înșelat — dovadă cazul Fleva.

Există însă o justiție imanentă a lucrurilor—și de sigur cele întîmplate Miercurea d-lui Fleva vor însemna o lecție care va servi și acea zi va fi cu adevărat începutul unei reale însănătoșiri a vieții noastre publice.

Și d. Fleva va putea spune că măcar sub această formă și în această ipostasă a făcut și d-sa un bine vieței noastre publice—ce-i dreptul, însă, cu prețul celei mai dureroase înfrîngeri ce a putut suferi vr'o dată un om politic.

NOTA ZILEI

Fiindcă am vorbit eri de un adversar.. politic al ploșnițelor, iată și o surpriză științifică: reabilitarea ploșniței, a insectei despre care zoologul-beletrist, profesorul N. Leon scrie undeva că ar fi „cea mai dezgustătoare din insectele care atacă pe om..."

Și despre dînsa un învățat Ch. André afirmă, după lungi experiențe, 1) că în tubul digestiv al ploșnițelor neinfectate experimental nu se găsește nici un microb, 2) că microbii, supți de ploșniță odată cu sîngele, nu pot viețui mult timp în tubul lor digestiv.

Se va zice însă—observă d. T. A. Bădăreu în „Viața Romînească — bine: nu viețuiesc mult microbii, dar în cele 4—5 zile cît trăiesc, ploșnița îi poate trece în corpul unui om sănătos.

De sigur! Insă aceasta se întîmplă foarte rar și anume atunci cînd ploșnița a fost întreruptă în timpul „mesei". Ploșnița nesăturată... caută îndată o nouă victimă și așa mai departe.

Concluzia?

Nu fiți egoiști; lasați ploșnițele să vă sugă, pînă se satură, ca să nu periclitați pe semenii voștri.

Aviz d-lor deputați, cari călătoresc în wagon-lit.

„Epoca" despre N. Fleva

Sub titlul: „Ce-a făcut d. N. Fleva" ziarul „Epoca" expune într'un articol de prima pagină obiectul interpelării de Mercuri și scrie.

D. Badareu a răspuns precis și lămurit la toate faptele puse înainte de d. Fleva.

Cum stau faptelo după expunerea d-lui Badareu?

Căile ferate au nevoe pe fie-care lună de o cantitate de 60—70 mii metri cubi de lemne.

La 1 Ianuarie 1913 în depozitele căilor ferate nu se aflau de cît 30 mii m. c., adică nici cantitatea necesară pentru nevoile unei luni întregi. Cele mai multe stații erau cu desăvîrșire lipsite de lemne și funcționarii sufereau de frig. La licitațiile ținute pînă atunci, nu se prezintaseră ofertanți de cît pentru cantități minime cu scopul de a se stabili un preț pentru ca licitațiile următoare să se ridice acel preț de către furnizorii cartelați.

In aceste condiții, însuși mersul normal al trenurilor putea fi pus în pericol din lipsă de combustibil, așa că ministrul lucrărilor publice era dator să avizeze la măsuri urgente.

Depozitele fiind goale, ofertanții speculînd asupra prețurilor, ministrul a încheiat contractul cu Berman Iuster, spre a asigura o imediată furnitură de 100 mii metri cubi cu prețul de 8 lei m.

Contractul cu Iuster a fost încheiat la 16 Februarie, iar la 18 și 19 Februarie s'au ținut noi licitații la direcția căilor ferate pentru lemne și s'au aprobat furnituri cu prețuri variînd între 9 lei jumătate.

*

Prin urmare și din punct de vedere al prețului oferta Iuster era foarte avantajoasă.

Cît privește acontul de 400 mii lei, el este garantat de o cantitate de 100 mii m. c. lemne pe care direcția căilor ferate a luat-o în primire chiar de la furnizor.

Nu putem reda aci toate amănuntele și faptele pe care s'a bazat argumentarea d-lui ministru Badareu.

A reeșit, însă în mod evident pentru întreaga Cameră, că ministrul lucrărilor publice a făcut, cu acest prilej un act de bună gospodărie care a putut lovi unele interese particulare, care a putut jicni unele vechi deprinderi de birou, dar care a adus reale foloase Statului.

ECOURI

Sa pare că la New-York și în principalele orașe ale Statelor-Unite, fetele tinere cer acuma, de la bijutierii lor, porte-țigarete și porto-țigare legate în aur și încrustate cu pietre prețioase. Ele poartă obiectele acestea, atîrnate de braț, printr'un lănțișor.

Gustul tutunului este, astăzi general de cealaltă parte a Oceanului și femeile în deosebi sunt pasionatele țigaretei, chiar a țigărei și a lulelei.

Pe programele multor întruniri femeniste, se citesc deslușit:

Afternoon tea. A whiff of the wud.

Adică:

„Ceai de după amează. Un fum de tutun".

Doamnele acestea fumează la masă, la gustări, la dejun și 'n timpul desertului. Și oamenii nu mai au scuza să se retragă în odaea de fumat.

In Anglia, au luat atîtea femei obiceiul să fumeze, în cît una din cele mai însemnate Societăți ale căilor ferate, „London and North Western Railway" s'a văzut nevoită să rezerve, în fiecare din trenurile sale, un compartiment de clasa întâia pentru femeile care fumează, lady smokers.

De alt-fel și în Europa, un mare număr de femei din clasa cea mai bună, nu desprețuește țigareta. Reginele însăși, le dau uneori pildă. Așa regina Margareta a Italiei, împărăteasa văduvă a Rusiei, ex-regina Amalia a Portugaliei, regina Maria-Cristina, sunt printre cunoscutele fumătoare.

OAMENI ȘI LUCRURI

Poetul care nu visa...

Cine a cunoscut, în ultimii ani ai vieței lui necăjite, pe regretatul poet Ronetti Roman, a putut auzi din gura lui povestirea întîmplărilor jalnice la care, în calitatea lui de arendaș botoșănean, a avut nenorocul să iee parte, ca victimă bine înțeles.

Ceea ce-l irita în deosebi, de cîte-ori își amintea de cele petrecute, era faptul că fusese printre cei dintâi,—poate chiar cel dintâi, care atrăsese luarea aminte a celor în drept asupra faptelor ce aveau să se întîmple—în Martie, acum șase ani.

Intr'o audiență cerută la Palat și într'o altă audiență la președintele consiliului de miniștri, autorul lui „Manasse" comunicînd impresiile ce a cules în apropierea „Flămînzilor", a prezis că țăranii vor fi contaminați preste tot de spiritul răscoalei și, ca și odinioară prudendentul Roman, striga:

— Caveant consules...

D. Take Ionescu, povestind evenimentele acum două zile în Cameră, a zis între altele:

„...Tot atunci Ronetti Roman, pe care nu-l cunoșteam de cît din frumoasa lui piesă, a venit la mine și mi-a spus să nu cred rapoartele calmante ale d-lui Sfetescu, pe atunci secretar general la interne, căci lucrurile sunt mult mai grave și dacă nu vom lua măsuri, vom întrebuința tunul peste două săptămîni.

Prezicerea lui Ronetti Roman s'a realizat din nenorocire".

Poetul, în acele memorabile audiențe, s'a părut prea pesimist, prea mult alarmat, poate prea puțin altruist. A fost tratat și de... poet, de vizionar înclinat spre exagerări.

Cu toate aceste, înzestrat de o intuiție perfectă, Ronetti Roman—precum se adevărește astăzi încă odată, ca un trist omagiu postum — a fost unul dintre cei dintâi și cei puțini cari văzuse lucrurile așa cum erau și așa cum aveau să se desfășoare în acea primăvară de sînge.

Scriitorul vedea; nu visa... De multe-ori poeții văd lucrurile mai bine de cît — prozaicii...

Rodion.

Concertul de la 5 Marte

dat de profesorii Conservatorului din Iași pentru Flota Națională

d. A. D. Xenopol

In seara de 5 Martie s'a dat la Teatru Național din Iași un concert al Conservatorului în beneficiul *Flotei Naționale* și al *Crucei Roșii*.

Programul bogat și bine executat a mulțumit publicul care a răsplătit autorilor și executanților prin numeroase aplause și chemări. Două bucăți erau compuse de dl. Eduard Caudella fost director al Conservatorului și compozitor romîn cunoscut. Anume cîntecul resboinic „La Arme" cuvinte de Eminescu, executat de corul și Orchestra Conservatorului sub conducerea d-lui Director E. Mezzetti și Dochia—Balada lungă și variată plină de materie frumoasă adoptată de maistru Caudella pe poezia plină de însuflețire a *Ririei*; a fost cîntată în mod sublim de d-na Gemma-Mezzetti cu acompaniament de orchestră sub conducerea d-lui E. Mezzetti. Fantazia pentru Flaut de *Doppler*, a fost foarte bine executată de d. Roșca profesor la Conservator, iar d-ra Aspasia Sion, prof. de piano tot acolo a executat cu talentu-i cunoscut Barcarola de Rubinștein și Dațul Vrăjitoarelor de *Dowel*.

D-ra Sion posedă pe lîngă o technică desăvîrșită și o concepție personală în execuția bucăților.

Foarte bine a fost cîntat prologul din opera Pagliacci de către d. *A. Zirra* cu o voce caldă și foarte sănătoasă de bariton Martin.

Un Cor foarte greu, bine condus și bine executat a fost acela de *Schuman „Viața Țiganilor"* sub conducerea doamnei Sofia Teodoreanu.

D. A. Theodorini prof. de Violină a executat cu multă corectitudine Sonata de *Tartini* și *Dans Țigan* de Machez. Am ascultat și o foarte frumoasă Sonată pentru Violoncel și pianină de *Ecles*, cîntată cu multă măestrie și mult sentiment de către d. Theodorescu prof. la Conservator și d-na Sofia Teodoreanu la piano.

Ca bucăți de ansamblu instrumental s'a dat Simfonia Militară de Hayden și Impresii de la Rin de *Paul Schumacher*.

Intre partea I și a III, d. Dragomir a ținut o foarte bună conferință asupra datoriei noastre morale.

Cu observații generale acest concert a arătat că sunt grupate pe lîngă conservatorul de Iași puteri Artistice de seamă atît ca voce cît și ca instrumente. Că Muzica corală a luat o desvoltare îmbucurătoare și că tonul frumos scos din instrumente nu lasă nimic de dorit.

Un sigur lucru am observat că a rămas în urmă, Orchestra, care este foarte redusă la număr și slabă la sunet și necomplectă în instrumente. Toate acestea din cauză că Orchestra Conservatorului, nu-și poate menține elementele cele bune pe care școala i le dă prin studii și care elemente îndată ce capătă destoinicia cerută se duc din Iași spre a'și căuta existența aiurea.

Ar trebui să se facă toate sforțările și să se eie toate măsurile spre a se reținea în jurul școalei și elementele ce absolvesc Conservatorul. Fiind dată însă, încă desvoltarea cea slabă a gustului muzical în țara noastră, așa că muzica de orchestră, cea simphonică se poate greu menține prin ea însăși; ar trebui ca statul să ajute cu o subvenție orchestra conservatorului din Iași, cum face la București cu orchestra ministerului de instrucție cu care cheltuește atît de mult cu toate că centrul mult mai mare al Capitalei înlesnește cariere mai sigure muzicanților ce o alcătuesc.

Este însă de interes ca gustul muzical care este unul din elementele de căpete-

nie ale civilizației moderne să fie desvoltat și în alte puncte ale țărei și Iașul este anume indicat de a fi în Romînia al doilea centru muzical. Dar cum am spus'o la noi în țară nici o instituție culturală nu se poate menținea și progresa fără susținerea statului. Cel mai bun exemplu îl aflăm cu Academia Romînă care cu toate că are dotațiuni însemnate provenite din generositatea publicului, tot primește de la stat subvenții anuale pentru publicații și premii pe lîngă că a primit ajutoare mai însemnate pentru cumpărarea localului unde stă și în timpul din urmă trei milioane pentru clădirea unei biblioteci.

Cum deci să fie Orchestra Conservatorului din Iași la înălțimea cerută cînd ea este lăsată absolut la voia întîmplărei și fără sprijinul nimănui. Și cu toate acestea cine a fost la concertul dat în folosul Flotei a putut să se convingă că în Iași se face muzică bună și frumoasă și că mai multe talente sînt grupate în jurul Conservatorului din Iași.

A. D. Xenopol

Puntea de trecere

In cîteva luni, starea geografică și etnică a peninsulei balcanice a luat înfățișări surprinzătoare, căci războiul brutal și-a mai întins odată coasa nemiloasă peste veacul civilizației noastre. Europa îngăimă la Haga prohod războiului, dar muribundul s'a mai sculat odată. Totuși, cel mai vechi continent al pămîntului, i-a dat brînci și astfel intervenția Europei în actualul război a făcut o punte de trecere între tun și între dorul înțelegerii blînde între oameni.

Astfel, din acest război, am mai luat o învățătură și am mai făcut un pas spre triumful păcei.

Turcia și-a strivit din mădulare, ar credem că va eși din aventura aceasta un stat mai ordonat și mai lesne înțelegător al nevoei ținerei de cuvînt. Statele balcanice însă vor avea mult de observat ca nu cumva desfacerea alianței să-i arunce în negura certurilor *post festum*. Intărirea lor ca state naționale, nu-și poate găsi un mai bun reazăm decît tocmai în menținerea actualei alianțe și iată cum întreg sufletul nostru primește cu simpatie gîndul unei alianțe balcanice.

Incăperea solidă își va lărgi ușor hotarele și astfel, într'o asemenea alianță, Turcia — chemată la o vieață nouă — își va putea odihni trupul atît de bătut de suferință. Mersul va fi străbătut cîmpuri largi și multe, iar bătrînul nostru continent va ajunge mai curînd la puntea la al cărei capăt se desemnează măreția păcei europene. Un curent mai desăvîrșit ne va atrage pe toți să străbatem acea punte de trecere, iar pacea mai îngăduitoare perfecțiunei ne va strînge deolaltă la sînul ei minunat.

G.

INFORMAȚII

Legea drumurilor, propusă de d. Badareu vine în discuția Camerei în primele zile ale săptămînei viitoare. Deși există oare-cari discuțiuni cu privire la sporul de la zecime, legea va avea o primire mai mult de cît simpatică.

Comitetul delegaților Camerei pentru modificarea legei drumurilor, compus din d-nii Dim. Greceanu, V. Dimitropol, Seb. Moruzi, Teodor Iamandi, Brătășanu, Ghiorghiu și T. Pisani s'a întrunit azi, împreună cu d. Al. Badareu, la ministerul lucrărilor publice.

Comitetul s'a ocupat aproape exclusiv de resursele necesare pentru aplicarea acestei legi. El a admis desființarea prestației și va urca probabil, de la 9 la 10 lei impozitul ce înlocuește prestația.

In schimb, comitetul a găsit că este util să reducă cele 5 zecimi asupra foncierei la 4 zecimi.

Golul s'ar umplea printr'o taxă de 2 lei pe fie care vagon de marfă.

Iar pentru a nu se știrbi principiul stabilit de d. Carp asupra impunerei micei proprietăți țărănești, s'a admis că cele 4 zecimi nu vor fi plătite de proprietatea țărănească mai mică de 6 hectare.

Directorul școalei de Bele-Arte a luat dispoziția de a închide cinci din saloanele Pinacotecei ieșane, instalate în instituția sa, și anume cele cuprinzînd începuturile de picturi din cei 50 ani începători.

Acest gest este rău comentat între artiștii pictori, cari, cred că dimpotrivă, ar trebui lăsate toate sălile expuse vederei publicului, care să poată aprecia și face comparații între ce-a fost și ce a devenit arta la noi de atunci și pînă azi.

S'a luat o dispoziție din partea Revizoratului școlar Iași că institutorii cari doresc să facă excursiuni în Bucovina în vacanța Paștelor, să meargă în grup cu mai mulți învățători. In acest scop se vor trimite adesiuni la revizorat din partea învățătorilor. S'au și înscris pînă în prezent o parte din doritorii ce voesc a face această frumoasă excursié.

Ziarele și interpelarea d-lui Fleva

EPOCA : —Publică un articol pe care-l reproducem în prima pagină a ziarului.

*

SEARA : „Discursul d-lui Bădăreu e primit cu vie satisfacție de majoritatea Camerei, care aplaudă sgomotos".

*

PRESA : „S'au văzut tribuni asvîrliți de la tribună, de turbarea adversarilor atacați, dar un tribun fugind singur nu s'a mai văzut încă.

D. Fleva, după ce timp de o oră a debitat tot felul de povestioare, de argutii copilărești, a fugit din Cameră rușinat de slăbiciunea pledărei sale, de și pusese două săptămini ca să se pregătească.

Asta înseamnă că tribunul mai are conștiință, cel puțin conștiința neputinței sale.

Fuga l'a scăpat pe tribun de a auzi analiza părței subiective a interpelatorului, căci ministrul lucrărilor publice nu e om care să atace pe la spate pe un fugar".

*

INAINTE : — care a alimentat campania știută —rezumă fidel argumentele d-lui Al. A.Badareu, după ce face constatarea următoare :

„După d. Fleva a vorbit d. Al. Bădăreu. Ministerul lucrărilor publice răspunde punct cu punct interpelatorului".

*

LA ROUMANIE : „In ședința de eri a Camerei d. N. Fleva a interpelat pe ministrul lucrărilor publice asupra furniturilor c. f. r. cu lemne.

D. Fleva a vorbit ca de obiceiu, cu insinuări pe cari n'a cutezat a le transforma în acuzări. Discursul d-sale a fost primit cu o tăcere mormîntală. Descuragiat, n'a asistat măcar le răspunsul ministrului.

In acest raspuns d. Badareu a avut un adevărat triumf. A stabilit cu o preciziune matematică și necesitatea furniturii și marele folos care a rezultat pentru c. f. r.

Chestiunea a fost închisă cu dezastrul interpelatorului".

*

ACȚIUNEA : pune titlul mare pe pagina I : „Voind să execute pe d. Badareu, d. Fleva s'a executat singur" și încheie astfel articolul consacrat interpelării d-lui Fleva : fostul tribun s'a isbit de contraritatea faptelor. De altfel înainte de răspunsul ministrului, din îngăimările d-lui Fleva la întreruperile deputaților, se vedea că interpelarea va avea un succes boeuf...

Căci ministrul lucrărilor publice a dovedit : că în momentul încheerei acelei furnituri c. f. aveau o mare lipsă de lemne, ceea ce în timp de iarnă e periculos mai ales pentru locomotive ; că prețul de 8 lei metru cub era cel mai convenabil, dovadă că chiar după acea convenție s'au aprobat alte furnituri cu 9 lei și cu 10 jumătate ; că acontul de 400.000 lei era garantat cu 100.000 metri cubi depuși imediat la direcție.

Cu alte cuvinte, d, Badareu a făcut un act admirabil de administrație, care — cum a constatat și d-sa — n'o fi plăcut unora și o fi lovit în interesele altora, dar pentru direcția c. f. a fost de cel mai mare folos.

D. N. Fleva a ascultat, a înghițit — și a regretat că a sosit timpul insuccesele egale cu succesele de odinioare...

*

L'INDEPENDANCE ROUMAINE : ar avea dorința să nu contrazică „Viitorul". In ale cărui coloane a fost „montată" cabala. Totuși recunoaște „d. N. Fleva a desvoltat eri la cameră interpelarea asupra concesiunei Berman Juster. Este evident că lipsa complectă de autoritate morală a interpelatorului nu putea decît să vatăme succesului acelui care interpela.

Cronică Sportivă.—Din inițiativa noului club sportiv a avut loc aseară, în grădina coloseului Bragadiru un concurs de "Skating".

In uruitul ritmic al micelor rotițe o lume întreagă alerga cînd lin și ușor ca'n ritmul valurilor cînd repede și cadențat după ritmul horei.

Deodată toată lumea se oprește, — e un moment important : juriul compus din d-na căp. Vizanti, G. A. Rîșcanu și G. Rusovici, anunță concursul pentru eleganță și figuri.

După o oră de luptă tînărul Ionel Teodoreanu obține premiul întâi : o medalie de aur.

La ora 11 începe cursa de viteză pe o distanță de patru sute de metri.

Toată asistența ia loc pe terasa coloseului Bragadiru. Strada Lăpușneanu pe care va avea loc cursa, se umplu de curioși.

E un aspect neobișnuit în Iași, în puterea nopții atîta lume pe stradă care discută, așteaptă, face prognosticuri, dă orașului ceva nou de înviorare.

Asistența e în așteptare, cel întâi sosește d-nul Ionel Teodoreanu, al doilea d-nul I. Bogdan și a treia d-șoara Maria Pennescu.

Aplauze, felicitări, încurajări.

Din numeroasa asistență remarcăm : D-nele Mustență, Penescu, Pascu, Manolescu, Ghika, Diamandy, Cimara, Stroici, Vicler, N. Cananău, S. Teodoreanu, Sturza, Corjescu.

D-rele Dobreanu Elena, Adela și Maria Penescu, Stroici, Țony, Sturza, Manu, Rusovici.

Incendiu.— Eri seara un incediu s'a declarat la brutăria d-lui M. Grünberg, din str. I. C. Brătianu proprietatea d-lui Iițic Forșt.

A ars întreg acoperișul unei magazii de făină și dormitorul lucrătorilor.

Incendiul a fost localizat de pompieri Proprietarul era asigurat la societatea Dacia România.

Eri seara, în cerdacul caselor preotului Neculai Agapi din Str. Eternitate No. 28, a încetat subit din viață d-na Iuliano care venise acolo să închirieze un apartament.

In ziua de 27 Martie a. c., Spiritualul Consistoriu al Sf. Mitropolii va judeca procesul preotului Gheorghe Barliba, paroh al parohiei Vînători, din Neamț (jud. Neamț).

Astăzi d. Albert Popovici—Tașcă a continuat prelegerea d-sale la universitate, despre, „Istoria doctrinelor economice".

Datorită faptului că în cursul săptămînei viitoare, de la 17—24 Martie a. c. spectacolele sunt oprite în Rusia de legile bisericești, vom avea la Iași ansamblul de *Operă rusă* de sub direcțiunea baritonului Kamionski.

Prima reprezentație are loc Duminică seara la Teatrul Național, cu grandioasa opera Hughenoții, în care apar toate elementele de forță în frunte cu d-ra Clara Bruno și baritonul Kamionski.

Biletele la librăria Iliescu.

D. maior Urlățeanu a continuat și azi inspecțiunea pompierilor din localitate.

In astă seară d-sa se va înapoia în capitală.

Cuvioșia sa arhimandritul Evghenie Ungureanu, starețul monăstirei Rășca se află în Iași.

In astă-seară va avea loc o ședință a societății literare artistice „Arhiva". Se vor ceti mai multe lucrări.

Din Podul-Iloae.— Balul dat în comuna Podul-Iloaei în seara de 23 Februarie a. c. în folosul flotei naționale, a produs venitul net de 585 lei, 85 bani.

Din această sumă s'a dat 250 lei pentru aeroplanul Iași, însărcinîndu-se d-nii C. Benuce primarul comunei și d. avocat C. Ferdeber, de a înmîna banii d-lui prefect al județului în scopul arătat, iar restul de 385 lei, 85 bani, se va înainta de către d. Ilie Ionescu, casierul balului, administrației financiare Iași, spre a se consemna la dispoziția Ministerului de răsboiu în folosul flotei naționale.

A fost numit Em Dobias, controlor clasa III-a, în locul d-lui Botez, la corporația „Progresul" din Iași.

In chestiunea femeei-avocat vom publica un articol al colaboratoarei noastre, d-nei Maria C. Buțureanu.

Prima Societate de Economie
DIN URBEA IAȘI

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăți de Economie din Urbea Iași sunt convocați în adunare generală pe *Duminică 24 Martie 1913*, ora 1 p. m., în localul propriu al Societății, din str. Ștefan cel Mare și Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cesiiuni :

1) Raportul Comitetului de Administrație asupra mersului afacerilor Societății în lunile de la 1 Septembrie pînă la 31 Decembrie 1912.

2) Raportul comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum și a operațiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3) Alegerea Comisiunei de control conform art. 29 și 41 din statute, pentru verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Ianuarie—30 Aprilie 1913.

4) Cestiunile ce se vor ivi în cursul ședinței.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua deciziuni obligatorii pentru toți membrii Societății cu majoritatea voturilor asociaților prezenți conform art. 53 din statute.

Președintele Comitetului de Administrație

V. I. Radu

Școlare.—D-na Aneta Popovici (Călin) foastă învățătoare la Voinești s'a reintegrat în învățămînt și s'a numit învățătoare la Măcărești com. Costuleni pe ziua de 15 Martie.

— D-na Ana Marcopol institutoare în Tg.-Frumos a demisionat din postul de directoare de la școala de fete din acel oraș.

— Ministerul a pus în retragere din oficiu pe ziua de 1 Oct. 1913 pentru a-și regula drepturile la pensie pe acea dată: N. Sebastian institutor la școala Principele-Ferdinand, Iași ; Șt. Teodorescu învățător la Miroslava-Cornești.

Au fost lasați să funcționeze :

Maria Teodorescu institutoare la școala P. Poni, Casuca Tincu, institutoare la școala Principesa-Maria.

— Serviciul sanitar al orașului, a intervenit la Revizoratul școlar ca directorii școalelor să ia măsuri urgente supraveghind cu cea mare atenție asupra curățeniei localurilor, în vedera epidemiilor de scarlatină care tinde a lua proporții îngrijitoare în populația școlară.

Zilnic să se facă cercetări printre copii și să se comunice serv. sanitar, casele care s'ar afla a fi contaminate de boli molipsitoare fie că în ele sunt chiar copii de școală, sau rude sau prieteni de ai copiilor dar cunoscuți și frecuentate de copii.

Să se trimeată liste de copii care lipsesc nemotivat de la școală „două zile consecutiv.

Să nu se reprimească la școală copiii care au lipsit consecutiv 2 zile din cauza de boală pînă nu vor avea bilet scris din partea medicului oficial.

Să se respecte terminele comunicate prin biletele *„Inștiințare de boală molipsitoare"* termine care nu vor putea fi scurte de cît prin alte bilete la fel pe care se va indica schimbarea.

In incendiul de aseară la imobilul d-lui Forșt a suferit pagube și imobilul vecin al d-lui dr. Teodorescu.

Din ciclul filmelor daneze, cele mai apreciate în toată lumea, cinematograful Pathé Frères din sala Circului Sidoli,— conține în noul său program de astă seară Vineri 15 Martie : „Dreptul soției" (Le droit de l'épouse). Spectatorul este viu mișcat la această întreagă desfășurare în care abundă cele mai duioase scene și cele mai splendide situațiuni. Ca în toate filmele daneze, cea mai mare parte a acțiunei se desfășoară în plin aer în cele mai frumoase regiuni ale Danemarcei și în cele mai pitorești poziționi ale fiordurilor de la nordul Europei. Rolul principal apare d. W. Psylander unul din cei mai reputați artiști dramatici daneji. Toate celelalte roluri sunt interpretate de ansamblul artistic al scenelor din Kopenhaga. (A se ceti subiectul piesei, imprimat pe reversul afișului mic).

Mai urmează apoi în programul de astă seară :

Inima nu poate uita ! Mare roman contimporan în 2 părți. Punere în scenă originală și foarte bogată.

Dar asta miroase a praj ! scene foarte humoristice.

Tîndală între celibat și căsătorie, comedie.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua și seara la 9 ore mare reprezentație obișnuită.

Noul program viitor se reprezintă : Duminică 17 Martie, (două matineuri și reprez. serală). Atît la ambele matineuri cît și la reprez. serală reapare simpaticul artist-comedian MAX LINDER, care revine pe ecran, după un turneu de patru luni.

Se atrage atenția că primul matineu de mîne Duminică începe fix la ora 3 al doilea matineu fix la ora 5 jum.

La al doilea matineu de Duminică 17 Martie (5 ore jum.) se va intercala în program : „Pentru salvarea patriei", film senzațional cu o uriașă punere în scenă, în două părți.

Cea mai atrăgătoare serată artistică-dansantă a stagiunii are loc mîne-seară, 16 Martie, organizată de societatea de muzică, sport și gimnastică în folosul Flotei Naționale.

In ultimele 7 zile au fost declarate 9 cazuri de scarlatină în oraș.

Pe ziua de eri a fost trei cazuri, două în strada Nemțască și unul în stradela Sărărie 17. De asemenea au fost declarate eri 2 cazuri de difterie, în strada Romînă 14, la școala de mătăsărie și în stradela Sărărie.

D. dr. Panaite Zosin își va dezolva Duminică în amfiteatru liceului Național, conferința pentru cultura generală pozitivă.

Din inițiativa administratorului de plasă, judecătorului și primarului din Țigănași se va organiza în sala școalei din acel tîrg, pentru ziua de 20 Iulie un bal, —venitul căruia urmează a se adăuga la fondul pentru crearea unui abator.

Azi dimineață, făcîndu-se niște săpături, în ograda Primăriei, s'a dat peste un schelet omenesc.

Se fac cercetări.

Consiliul de higienă, în ultima sa ședință, a invitat pe d. medic veterinar Todirașcu, să-i înainteze un raport, cu privire la iaurtul, care se face în condițiuni detestabile.

Consiliul a mai hotărît, să intervie la administrația comunală, spre a se opri vînzarea în piețe de plante medicinale.

Societatea Creditului Funciar Urban din Iași

TABLOU

de imobilele și apartamentele din Iași ce sunt de închiriat cu începere de la 23 Aprilie1913.

Amatorii de a lua în chirie imobilele și apartamentele arătate în acest tablou se vor adresa la sediul Societății din Iași strada Lăpușneanu No. 37 cu oferte închise în toate zilele de lucru pînă la 15/28 Martie a. c.

NUMELE imobilelor	Str. și No. casei	Felul încăperilor și numele actualilor chiriași
Em. Haier	Șos. Racovitză 3	Intreg imobilul deschiriat.
Dr. W. Finchelstein	Pomir 6	2 odăi în etajul de jos, bucătărie și camară pentru lemne ocupate de d. O. Grünberg și două odăi și bucătărie în curte
A. Catenberg	C. Negri 84	1 dugheană și 2 odăi ocupate de d. Marcus Löbel.
N. Marcopol	Piața Halei 3	2 odăi ocupate de d nii Zeida Goldman şr C. R. Leib ;
Zussman și Marantz	Pomir 8	3 odăi și un antret ocupate de d. G. Liebling ;
Căpit. Cantuniari	C. Negri 6—8	Locuința ocupată de d-na Maria Haimovici ;
M. Munteanu	Palat 41	2 odăi, bucătărie în ogradă și pivniță în comun ocupate de d. Iulius Eicher
L. M. Spaier	Mitropoliei 16	Baia „Diana" ;
Palat. Societății	Lăpușneanu 37	Una dugheană și o odae ocupată de d. W. Feuerștein ;
El. Ghiorghiu	Socola 96	4 odăi ocupate de d. Marcu Ianovici ;
A. Marcovici	Albă 51	2 odăi, 1 antret și camară pentru lemne ocupate de d. B. Zilberștein ;
Șmil C. Zugravu	Rufeni 29	Intreg imobilul
Cost. Fătu	Albineț 14	2 odăi ocupate de d. Zamfir.
A. I. Ghiorghiu	Muzelor 14	4 odăi în etajul de sus, jos bucătărie și spălătorie, pivniță și ogradă în comun ocupate de d. I. V. Baltă și una odaie și camară ocupate de d-na Amalia Blesciug.
A. și N. Popescu	Sărărie 106	1 odaie și bucătărie ocupate de d. Ioină Bercovici și un subsol.
Emil Ortony	Șos. Moara de Foc 8	2 magazii deschiriate.
L. Iițicovici	I. Brăteanu 191	apartamentele locuite de d-nii P. Ghiorghiu, Ț. D. Decu și Constanța Toni
Căpit. P. Gane	I. Brăteanu 146—8 și Muzelor 40	mai multe apartamente.
Madlena Drăghici	Arcu 9	mai multe apartamente.
Șendla I. B. Cahana	Procopie 8	un beciu.

DIRECȚIUNEA.

Ultime Informaţii

D. Mateiu Cantacuzino, primarul oraşului, s'a întors în localitate, venind din Bucureşti, unde a avut intrevederi cu d-nii miniştri Tache Ionescu şi Al. A. Badareu, privitor la un sprijin, pe care primarul îl ceruse, de la Stat, în favoarea comunei Iaşi.

După cum suntem informaţi, d. Mateiu Cantacuzino, găsind un sprijin larg în d. Al. A. Badareu, a obţinut un deplin succes.

Astfel ministerul de lucrări publice, a menţinut în budget suma de 50,000 lei, ca subvenţiune pentru întreţinerea şoselelor. Se ştie că această sumă fusese suprimată de d. V. Morţun, pe cînd era ministru de lucrări publice, şi reîntrodusă anul trecut, după stăruinţile d-lui D. Greceanu.

Pe lîngă această sumă, d. A. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a mai prevăzut în buget, suma de 100,000 lei, ca subvenţiune pentru întreţinerea drumurilor.

In afară de aceasta, d. Matei Cantacuzino a mai obţinut de la ministerul de răsboiu, reducerea unei treimi din subvenţia pe care comuna Iaşi o dă acestui ministru, pentru întreţinerea pompierilor, ceia ce încă însamnă pentru comuna Iaşi o economie de 30,000 lei.

Toate aceste sumi, — la care se va mai adăuga o sumă de 50,000 lei, ce se va realiza din economii, — adunate la un loc, vor forma anuitatea unui împrumut de 4 milioane, pe care îl va realiza curînd administraţia comunală.

Acest împrumut va servi la reconstruirea de străzi şi facerea de canaluri, adecă se va da Iaşului cea mai urgentă dintre îmbunătăţiri.

Confratele nostru „Presa" crede că între cauzele cari au determinat „interpelarea" d-lui N. Fleva este un motiv de ordin politic. Cînd s'a constituit partidul conservator-democrat, d. Badareu a fost acela, care a stăruit mai ales pe lîngă d. Fleva, ca să reintre în politica militantă, procurîndu-i astfel cîteva momente politice frumoase. Dar ne aminteşte d. Fleva caii prea iuţi, care în marş cu escadronul, o dată iau vînt şi se trezesc singuri în mijlocul cîmpului. Şi d. Fleva a luat vînt, şi el se găseşte singur, dar cînd îşi aruncă ochii pe banca ministerială, vede pe acela cari l'a făcut să-şi părăsească liniştea de la Roma, acolo unde ar vrea şi el să fie, şi aceasta nu o iartă d. Fleva.

Dar d. Fleva n'a făcut de cît insinuări fără să tragă concluzii, ceea ce nu e cavaleresc, şi a fugit la răspunsul d-lui Badareu, ceea ce nu e curajos.

D. P. P. Carp a părăsit eri Capitala şi s'a stabilit pentru mai multă vreme la Ţibăneşti. In genere se crede că d-sa va rămînea foarte puţin în Bucureşti.

Congresul Camerilor de Comerţ din ţară va avea loc în luna Mai la Iaşi. Ziua se va fixa de comisiunea permanentă din Bucureşti.

Camera, ascultînd Mercuri pe ministrul lucrărilor publice, a fost mult impresionată de lipsa complectă de spirit comercial şi de spirit de economie a direcţiei Căilor Ferate Romîne.

In momente cînd avem atîta nevoie de economii, ar trebui să se ia măsuri ca la această direcţie să se aibă mai multă grijă de banul statului.

Avem încredere în energia şi puterea de muncă a actualului ministru, ca să aducă la îndeplinire asemenea măsuri.

Ideia cu exploatarea pădurilor statului de către direcţia C. F. R. a fost mai ales aplaudată de către Cameră. Ar trebui însă să se facă un acord între partide asupra acestei chestiuni şi viitorii miniştri de lucrări publice să se dezbrace de ori-ce spirit de amor propriu deplasat şi să se servească de experienţa d-lui Badareu pentru cu asemenea măsuri să nu rămînă literă moartă.

In urma raportului trimis de d. Lölhöffel von Löwensprung directorul tramvaielor electrice din Iaşi, credem a şti că societatea „Allgemeine Elektricitätsgesellschaft" din Berlin va trimite doi consilieri la Iaşi ca să studieze la faţa locului condiţiunile în care urmează a se tranşa cu comuna Iaşi concesiunea prelungirii contractului, cum şi prelungirea liniilor de tramvai.

Cetim în „Acţiunea" de astăzi: D. Victor Ionescu, care se asociase la interpelarea d-lui Fleva spre a dovedi cît de neîntemeiată este, a renunţat eri la cuvînt cînd a văzut că chiar discursul d-lui Fleva a făcut această dovadă.

Universitare. — Studenţii de la institutul Electrotechnic, de sub direcţiunea d-lui prof. universitar D. Hurmuzescu, au început de azi 15 Martie lucrările de laborator, sub conducerea d-lui prof. N. Patriciu, şeful de laborator al institutului. Lucrările le-au început prin măsurătorile de rezistenţă.

— Studenţii şi studentele secţ. de litere şi filosofie de la universitatea noastră, care au cerut înscrierea pentru a obţine licenţa în geografie, sunt invitaţi a prezinta secretariatului facultăţii de ştiinţi dovada că actele cerute de regulament se află la facultatea de litere.

Indată după reîntoarcerea în oraş a d-lui C. G. Stere, rectorul universităţii, vor fi convocaţi membrii Senatului universitar şi ai consiliului facultăţii de medicină pentru a hotărî asupra propunerei semnată de cei opt profesori ai facultăţii de medicină, prin care cer ca în virtutea articolului 81 din lege, domnul Socrat Lalu să fie numit profesor la catedra de farmacologie, vacantă la Iaşi.

Judiciare.—In procesul de revizuire dintre societatea anonimă „Sanitas" cu d. Leon Ghica, Curtea respinge cererea de revizuire făcută de Eftimie Emanoil, directorul societăţei anonime, obligînd pe zisa societate a plăti d-lui Ghica 50 lei cheltueli de judecată.

— Astăzi s'a deschis Curtea cu juri din Bîrlad, sub preşidenţia d-lui C. N. Buzdugan, consilier la Curtea de Apel din localitate.

— Pronunţarea sentinţei în procesul de reziliare de contract dintre Vasile Osoianu şi I. Sabinius, se va face la 20 Martie curent.

— Camera de punere sub acuzare a confirmat mandatul de arestare emis de cabinetul I de instrucţie contra lui Carol Barat, pentru complicitate la bancrută frauduloasă.

— Tribunalul secţia III-a a procedat azi la verificarea creanţelor falimentelor lui Iosif Herşcovici şi ale firmei Sufrin şi Rozen.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 15 Martie

Intrarea triumfală a bulgarilor la Ceatalgea

Viena. — „Neuess Viener Tagblatt" scrie: cercurile competinte de aci au aflat cu satisfacţiune că ieri la întrunirea ambasadorilor din Londra s'a dat prilej d-lui Mişu ministrul Romîniei să arăte punctul de vedere al Romîniei în criza balcanică. Astfel s'a împlinit o dorinţă al cărui interpret Austria s'a arătat a fi din primul moment.

*

Viena.—Ziarele de seară spun că se studiază un demers la Constantinopol la care vor participa toate puterile, spre a se trimite comandantului trupelor din Scutari Esad-Paşa ordine necesare ca să nu se mai opună la eşirea populaţiunei civile din cetatea asediată.

*

Belgrad. — Biroul presei află că Sukri Paşa a trimis un aghiotant la regimentul 20 Sîrbesc, spuind că doreşte să negocieze predarea fortăreţei cu comandantul sîrb. Generalul Stefanovici nefiind comandant în şef a declinat oferta şi a încunoştiinţat pe generalul Ivanoff care a declarat că voeşte să conducă personal negocierile. Divizia sîrbească Timok a ocupat forturile sectorului nord-vest. Trupele s'au predat sîrbilor. Divisia sîrbă Dunarea a înaintat şi s'a oprit lîngă podul Karagaci unde trupele turceşti s'au predat Sîrbilor. Ştirea din Cetinge despre predarea lui Djavid Paşa este prematură.

Este adevarat că Djavid Paşa a oferit să se predea cu condiţia că îşi va pastra sabia, iar că cea a ofiţerilor va fi înapoiată după încheerea armisiţiului. Cartierul general a aprobat aceste condiţiuni dar în răstimp Djavid Paşa s'a răsgîndit. Tratativele continuă.

*

Sofia.—Avant-garda bulgară din Ceataldja a atacat din nou astăzi trupele turceşti respingîndu-le dincolo de Qarasu. Oraşul Ceatalgea se află în mînele bulgarilor.

Intreg oraşul este în picioare, tinerimea şcolară parcurge străzile cîntînd imne patriotice, drapelele fîlfîie pe toate edificiile. La ora 10 clopotele au început să sune, magazinele s'au închis, pe piaţa catedralei şi pe străzile adiacente e o mare de capete.

Şcolarii fîfăie drapele, strigînd „ura". Apoi a urmat un te-deum şi au asistat reprezentanţii regelui, ministrii, reprezentanţii Serbiei şi ai Greciei, Ministrul de răsboiu, a fost aclamat la sosirea sa.

*

Constantinopol.—Iată buletinul oficial despre mersul războiului. Eri la Ceatalgea s'a observat o mişcare de înaintare la duşman, care ocupa înălţimile de la vest a Buiucekmedge, dar în urma focului violent al artileriei din avant-posturile noastre, înaintarea duşmanului a fost oprită. Focul artileriei a continuat pînă după apusul soarelui. Nici o schimbare a situaţiunei n'a mai avut loc pînă la ora 8 dim. Ieri comunicaţiile radio-telegrafice cu Adrianopole au fost tăiate. Depeşile primite puţin înainte, anunţau căderea forturilor Djeveizlikaivazbaba şi Tasodjak, situate la est.

Mişcare în diplomaţie

Bucureşti.—Pe ziua de 1 Aprilie, se dă ca probabilă următoarea mişcare în magistratură.

D. Trăsnea Grecianu, şeful protocolului la ministerul de externe, va fi numit ministru al ţărei la Atena, în locul d-lui Florescu, care a demisionat.

Congresul Morarilor

Bucureşti.— Eri s'a deschis în sala Amiciţiea, congresul morarilor din întreaga ţară. Eau parte peste 100 morari.

Prezidează d-nul *Ilie Gornescu* din Teleorman care deschizînd congresul spune că chestiunele ce urmează să fie discutate interesează întreaga ţară. Regretă că congresiştii s'au prezentat în număr mic.

D. *Iovici* din Covurlui ocupîndu-se de scumpirea benzinei întrebuinţată la motoare spune că preţul ei a crescut surprinzător de mult. In 1908, era de 7—8 kgr. astăzi este ridicată la 18 bani. Cauza este Cartelurile.

D. *Boţan* (deputat)—arată că dacă nu se vor lua măsuri pentru a se rezolvi chestiunile ce privesc pe morari dînşii se facă grevă.

D. *Bogatescu* propune ca morarii să aleagă o comisiune care se prezinte d-lui ministru al industriei un memoriu.

D. *Ionescu*—arată că ţara întreagă este speculată din cauza cartelelor. Cere să se ia măsuri.

D. *M. Valerian* (Tulcea) spune că ridicarea preţului benzinei este un nou bir pus pe spinarea ţaranilor, căci ei plătesc hrana lor zilnică mai scump.

D. *Burilanu* (deputat) spune că plîngerile morarilor sunt plîngerile ţărei întregi care este speculată de carteluri. Morarii trebue să lupte cu înverşunare cerînd crearea unei legi prin care să se reglementeze vînzarea benzinei şi a motorinei.

D-nii *Georgescu* şi *Popescu*, cer ca măsură de luptă greva generală, domnul Spinescu (Mehedinţi) se asociază la cele propuse de d. Burileanu.

Congresul votează următoarea Moţiune:

„Morarii din ţară întruniţi în sala Amiciţia cer o lege prin care să se reglmenteze vînzarea benzinei şi a moţiunei, după cum există peatru petrol.

Să se stabilească de către guvern un preţ, obligîndu-se fabricele a vinde după acel preţ.

In fie-care comună să se avizeze la Primărie, listele de preţurile stabilite de guvern.

Moartea generalului Popovici

Bucureşti.—Aseară la orele 10, după o crudă suferinţă, a încetat din viaţă generalul N. Popovici, fost secretar general al ministerului de răsboiu.

Data înmormîntărei nu este încă hotărîtă.

Academia comercială

Bucureşti.—Raportor al legei Academiei Comerciale, care vine zilele aceste în Cameră, va fi d. deputat Comşa,

Budgetul general la Consiliul de miniştri

Bucureşti.—Consiliul de Miniştri care s'a întrunit eri la ora trei după amează s'a ocupat exclusiv cu budgetele.

S'a căzut de acord ca budgetul general al Statului să se prezinte atît la venituri cît şi la cheltueli cu un spor total de 28 milioane lei.

D. Marghiloman, ministru de finanţe, va termina astăzi expunerea de motive a budgetului general.

Toţi miniştrii vor pune expunerile de motive ale budgetelor departamentelor respective, în acord cu acea a budgetului general.

Budgetele vor fi depuse Luni pe birourile Camerei.

Camera va lua cunoştinţă de budgete Luni cînd se va constitui şi comisiunea budgetară, care îşi va alege preşedintele şi raportorul întrînd apoi în examinarea budgetelor.

Accidentul regelui Spaniei

Madrid.— Regele judecînd Polo pornise în mare galop cu calul spre a ocupa un loc bun, calul s'a impedicat şi s'a răsturnat deasupra regelui, care însă repede s'a degajat şi s'a sculat. Suveranul a aprins apoi o ţigaretă şi a primit surîzînd persoanele care veneau să'l scoale. Intors la palat regele a trebuit să stea în pat din cauza contuziunilor ce şi-a făcut nu grave dar dureroase. Regele a petrecut noaptea cu bine iar dimineaţa se simţea mult mai bine şi declara că se va scula după amează.

Consfătuirea liberalilor

Bucureşti.—Membrii comitetului executiv liberal, s'au întrunit azi dimineaţă, sub preşidenţia d-lui Ionel Brătianu.

D. Brătianu a examinat situaţia internă susţinînd că guvernul prezintă legi, de o importanţă capitală, acum la sfîrşitul legislaturei.

D. Vintilă Brătianu a cerut ca parlamentarii liberali să se retragă din comisiunea budgetară.

Propunerea a fost respinsă

La urmă s'a hotărît, ca liberalii să desfăşoare în parlament o acţiune mai energică.

Comitetul executiv nu s'a ocupat de situaţia externă.

Rectorul iaşan în audienţă

Bucureşti, — M. S. Regele a primit astăzi în audienţă pe d-nul C. Stere, rectorul Universităţii din Iaşi.

Prelungirea sesiunei Corpurilor Legiuitoare

Bucureşti. — Astăzi se va ceti la Cameră, mesagiul Măriei Sale Regelui prin care se prelungeşte sesiunea Corpurilor Legiuitoare pînă la 1 Aprilie.

In chestia diferendului romîno-bulgar

Petersburg. — In cercurile diplomatice se crede că în urma capitulărei Adrianopolului, Bulgaria va fi mai conciliantă, faţă de România.

Condemnarea unor măcelari

R. Vîlcea. — Tribunalul a condemnat la cîte 3 luni, închisoare pe trei măcelari cari în comuna Horezu, au pus în consumaţie carne provenită de la o vacă turbată.

Funeraliile regelui George

Atena.—Vasul „Amfitrita" a sosit în Pireu azi după amiază. Jachtul era precedat de crucişătoarele străine: Cloucester, Arnix, Urales şi urmat de „San Giorgio", Maria Teresa Goeben". La intrarea în port toate vasele au salutat cu salve Iachtul regal care a acostat la debarcader; Membrii Sft. Sinod s'au urcat pe bord şi au cetit rugăciuni. Cosciugul a fost purtat de fii şi nepoţii regelui George.

Regele Constantin susţinînd pe regina Olga, urmau, venea apoi toată curtea, ministrii. Cosciugul a fost depus pe un afet de tun, care a fost tras de marinari, muzica întonă imnul naţional, apoi cortegiul s'a îndreptat spre gară, unde un tren special a dus convoiul la Atena.

Scrisoarea d-lui Cotescu

Bucureşti. — D. Cotescu, directorul general al căilor ferate, a adresat ziarului „Universul" scrisoarea următoare:

Stimate Domnule Director,

„Din cetirea ziarelor de Mercuri sara şi de azi dimineaţă, m'am văzut pus în cauză, prin interpelarea d-lui Fleva, adresată d-lui A. A. Badareu, privitoare la contractarea de către căile ferate a unei furnituri de lemne de foc cu d. Berman Juster.

Cum totdeauna am stat departe de luptele politice, mă adresez ziarului d-v. care singur nu face politică militantă, cu rugămintea de a bine-voi a publica rîndurile de mai jos.

In această chestiune, trebuesc distinse două elemente: interesul administraţiei căilor ferate şi modul de procedare pentru realizarea lui.

Asupra primului punct, am declarat d-lui N. Fleva, atît în casa mea cît şi în biroul d-lui sub-director general Dragu, unde l'am găsit după cîteva zile, cum că prin contractul cu Berman Iuster, nu s'a căutat de cît realizarea interesului pentru calea ferată, întru cît s'a putut obţine o importantă furnitură de lemne cu un preţ avantajos, ceea ce nu s'a putut obţine prin licitaţie publică.

In ceea ce priveşte mijlocul pentru rezolvarea acestui interes, i-am declarat d-lui Fleva, că numai autoritatea ministerială era în drept să acorde avansul cerut de ofertant.

Dar tot aşa de adevărat este, că administraţia căilor ferate, n'a fost în mai mare lipsă de lemne, şi în mai mare luptă cu o tendinţă de urcare a preţului acestui material, ca în momentul de faţă.

Obligaţia impusă d-lui Berman Iuster, prin acest contract, de a furniza 18,000 m. c. lemne de foc dintr'un contract anterior, şi pentru care fusese dispensat, de direcţia genală, constitue, pe lîngă celelalte clauze de siguranţă, o îngreuiare pentru furnizor şi un avantagiu pentru calea ferată, de oare ce furnizorul este obligat a preda aceşti 18,000 m. c. cu preţul vechi de 5 lei şi 90 bani, în loc de 8 lei.

In privinţa actelor relative la acest contract după cum am explicat domnului N. Fleva trebuie să declar, că subdirectorul general are depline puteri de a face administraţie şi a semna, deopotrivă cu directorul general, şi că acest contract nu este singurul, care poartă semnătura subdirectorului general, ci sunt o sumă de alte contracte pentru furnituri importante, semnate de subdirectorul general.

Dacă n'am cerut să mi se depună mie personal spre iscălire Contractul acesta, am făcut-o numai în vedere de a putea resista la un moment dat cererilor de avansuri pentru furnituri, ce s'ar cere în vremuri normale, căci ştiut este, că lumea la noi, este obicinuită să vadă de cele mai multe ori, într'un precedent justificat, un drept legal, de care să se poată folosi în ori ce înprejurare.

Primiţi etc.

Al. Cotescu

Parlamentul

Bucureşti. — Camera. — Şedinţa se deschide la orele 2 jum.

Se votează proectul, prin care se înfiinţează catedra de limba italiană, la facultatea din Bucureşti.

Se adoptă proectul, după care recunoaşterile se vor vota pe listă, cuprinzînd 25 de candidaţi.

D. Ştefan Ioan îşi desvoltă interpelarea anunţată, în ceia ce priveşte examenul de înaintare pe loc al învăţătorilor.

Şedinţa continuă.

CLARA ZAGHER
IANCU CRUPARIU
Logodiţi
Iaşi *Bucecea*
In loc de ori-ce altă invitaţie

ATELIER SPECIAL
pentru instalaţiuni de
APA şi CANAL
BAI, CLOSETE şi LAVOARE
I. Zamfir şi Gh. Vella
autorizaţi de Comuna Iaşi
Str. Săulescu 1, (Piaţa Unirei)
Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai convenabile şi în provincie.
Devise şi măsurători se întocmesc la cerere.

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

De Inchiriat o cameră elegant mobilată în str. V. Conta 16 la d-na Carolina Sprinceană.

De arendat *pe timp de un an două vii ale defunctului D. Bahrim. A se adresa d-nei Ecaterina Cerchez str. Lăpuşneanu 37, în ograda Creditului Urban la d-na Laşcu.*

FARMACIE *Instalaţia complectă a Farmaciei de la Băile din Slănic (Moldova), împreună cu toate drogurile aflătoare în ea, este urgent de vînzare la Slănic.*
Amatorii se vor adresa farmacistului **I. Werner** *la Iaşi, pînă la 25 Martie a.c.*

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*
A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Balş.

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar; preparaţiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru cei din şcoalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi 10 lei lunar.*
V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (TIHUIB) FRANȚA

I. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazile de consum din țară

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă și vindecă Nevralgiile cele mai grele de tămăduit, Migrenele, Gutoasele, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase cari resistă la toate celelalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesă. In din ceea ce privește să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simțit vre o ușurare, va lua 6 hapuri în doua zile: 3 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, seara. Nu trebue de luat mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie. de PARIS, care se găsesc la toți Drogherii și Farmaciștii.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanții la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii și de fond. asociaților Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polițe de lei 654.389.154 64 | 100

lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauțiunile depuse la Casa de depuneri din București.

Lei 7,453,500 ca garanție pentru asigurații din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viață și deces în combinațiune cu scutire de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliției.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Polița universală.

Plata imediată și integrală a sumei asigurate.

Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru Romînia BUCUREȘTI

Agentul general pentru Iași,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(fostă strada de Sus)

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iași

Iași—28 str. Cuza-Vodă 28—Iași

(zisă și str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* inghețului—Băi hygienice—etc.

Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultațiuni gratuite.

Condițiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparațiuni —Proiecte— Supravegheri de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*

Referențile cele mai bune la *dispoziție.*

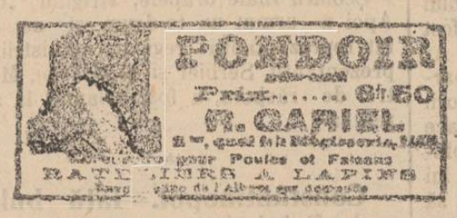

Iași I. Tipografia E. Colner str. C. A. Rosetti 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1834 — Duminică 17 Mart 1913

Lovitura de grație

Dacă mai lipsia ceva pentru ca dezastrul să fie complect, în rîndurile micilor Machiaveli, cari au montat farsa interpelării ex-tribunului Fleva,—lipsa a fost umplută prin publicarea scrisoarei d-lui Al. Cottescu, directoral general al C. F. R. E lovitura de grație pentru adversarul doborît la pămînt.

Intr'adevăr, oricît de neparlamentar și chiar puțin corect ar fi să aducă înaintea unui Parlament greutatea unei mărturii cu caracter particular, fără dovezi și documentări propriu zise,—e cu putință, totuși, să provoci un echivoc, să alimentezi o bănuială, să trezești îndoeli aruncînd — cum a făcut d. Fleva— sub aparența unei spontaneități—mărturia unui absent, mărturie necontrolată și necontrolabilă.

Din fericire asemenea echivocuri șubrede nu rămînd multă vreme în picioare.

Oprindu-se asupra mărturiei invocate de d. Cottescu, directoral general al C. F. R., d. ministru al lucrărilor publice în răspunsul d-sale strălucit, a declarat cu siguranța omului care discerne lesne insinuarea tendențioasă de cuvîntul ce cantă adevărul :—„Domnul Cottescu n'a putut face declarația pe care i-o atribue d. Fleva"...

Și iată că d. Cottescu însuși explică și replică pe larg, lămurit, fără urmă de echivoc în ce condițiuni și în ce termeni a avut loc convorbirea întîmplătoare cu deputatul și, odată cu aceasta, repetă ceea ce știa de mult că spusese și interpelatorului—că d. Al. Badareu a realizat prin furnitura în chestiune nu numai o excelentă afacere pentru C. F. R., dar a reușit a asigura și o desdăunare impunînd furnisorului obligația de a preda și 18000 metri cubi, rămași neliverați din furnituri anterioare—și a-i preda cu 5 lei 90 bani in loc de 8.

Rămîne dar limpede și lămurit stabilit pentru toată lumea inbitoare de adevăr și de lumină, că toată împrejurarea aceasta, toată zgomotoasa înscenare de clevetiri cari au culminat în interpelarea îmbătrînitului politician, nu este de cît o incercare de șantagiu reportericesc pe de o parte, o incercare de răzbunare a unor paraponisiți pe de altă parte.

Iar singura parte gravă a împrejurării ar fi, poate, neașteptata încăpăținare cu care unele ziare liberale—ca „Viitorul" și „L'Independance"—fac cor cu ocaparatorii lacomi, cu exploatatorii paraziți, cu acei cari pîndesc în umbră, sperînd a provoca scandalul cu ajutorul șantagiului publicistic sau chiar parlamentar, pentru a-și împlini idealul lor unic : de a rămînea singurii stăpîni, singurii exploatatori ai pădurilor moldovenești, fără concurență, fără control, fără putință de a fi siliți să mai cedeze din beneficiile lor.

Căci acestor acaparatori nesățioși nu le-a convenit „procedeul" d-lui Al. A. Badareu de a realiza o economie brilianță pentru C. F. R. și, eventual, de a inaugura sistemul propus de ministru,—pentru viitor—arendarea pădurilor statului către C. F. R, de-adreptul, fără intermediari exploatatori, fără cîștiguri de milioane pentru mijlocitorii lipsiți de scrupul, cari găsesc sprijin în rîndurile presei și, la nevoie, în rîndurile unor politiciani.

IAȘUL ECONOMIC

O logică elementară ne spune că oricine dintre noi mai de grabă are să înțeleagă care-i sunt nevoile și aspirațiunile proprii, de cît unul străin.

Cu toate acestea o regulă așa de simplă și așa de ușor de priceput își găsește cu greu aplicarea în realitați.

Să ne gîndim numai, de cîte ori alții au judecat despre nevoile noastre locale și ne vom convinge de adevărul celor ce zicem? Noi, cari ducem viața trăind în anumite cercuri sociale, avem credința că ne cunoaștem unii pe alții. Zic însă că la mijloc e numai o simplă credință, pentru că de multe ori realitatea e altfel.

Ni se întîmplă adese-ori să rămînem mîhniți că alții n'au înțăles durerile noastre sau că nu le dă aceiași importanță pe care le o atribuim noi.

De cîte ori nu ne simțim jigniți pentru că cineva căruia îi vorbim despre păsurile noastre individuale, se arată indiferent?

De cîte ori n'avem ocaziune să constatăm că ceia ce noi considerăm ca o chestiune vitală pentru noi, trece nebăgat în samă de alții?

De cîte ori ne închipuim că e imposibil că acel cărui ne adresăm expunîndu-i vre-o împrejurare pe care noi o socotim esențială pentru existența noastră, să nu creadă și dînsul la fel cu noi, pe cînd de fapt lucrul se petrece altfel?

Aceasta vine negreșit de acolo că cei ce trăesc în o anumită epocă, precum și cei din localități diferite, ca și indivizii trăind împreună în același loc și timp, au mentalitatea proprie.

După cum durerile ca și bucuriile strămoșilor ne lasă pe noi indiferenți, și-i judecăm cu sînge rece, ba cîte odată cu oare-care asprime, tot așa astăzi ne trebue să rămînem surprinși ori dezamăgiți, cînd alții străini, ca individualitate sau ca organizare socială, au chemarea a se ocupa de interese și nevoi, ce nu-i privesc personal.

Astfel pentru noi ieșenii în foarte multe împrejurări au judecat alții despre trebuințele noastre. Alții au spus în majoritatea cazurilor: iată ce trebue Iașului și iată ce nu-i trebue.

Cînd cetățenii au avut îndrăzneala să arate cum trebue să fie orașul, ce lipsuri simte, cum ar trebui să se bucure de avantajele la care ori cine are dreptul a aspira în stat, cînd s'au arătat doleanțele orașului, alții au făcut alegere, spunînd cutare lucru se va da Iașului, cutare altul nu. Acesta însă e un caz favorabil, pe lîngă acela cînd orașul a putut dobîndi ceia ce nu a cerut, ci i s'a dat fiindcă așa s'a crezut de sus.

Și dacă s'a putut obține cîte ceva, dacă s'a putut da oare care satisfacțiune nevoilor orașului, a fost norocul că sus, Iașul a putut avea un reprezentant ca d. Badareu, care a pus inimă pentru înfăptuirea lor.

Și noi socotim că este timpul, iar noi suntem destul de formați ca să înțelegem nevoile noastre, și deci de ceia ce zicem noi în această privință să se țină samă.

Iașul simte o sumă de nevoi de ordin economic. De multe ori în coloanele acestui ziar s'au arătat acele nevoi, s'au cerut mijloace pentru satisfacerea lor.

Dl. G. D. Șerban, căruia nu i se va putea nega că ține la orașul acesta, că dorește să-l vadă prosperînd, a formulat cu preciziune nevoile economice ale acestui oraș cu ocaziunea vizitei d-lui ministru de Industrie, N. Xenopol.

Ne aducem aminte că atunci d. ministru a promis Iașului înființarea unui magasin în care să se desfacă produsele industriale de pe la școalele profesionale ale. Statului. Nu ne îndoim că făgăduiala se va traduce în cuvînt, în ceva concret.

Cu această ocaziune socotim că Iașul ar merita atențiunea Statului și în următorul chip și anume: *Să se înființeze și aici o reprezentanță a produsului pepinierelor și fermelor Statului, după cum aceasta se face în București.*

Negreșit trebue să se aibă în vedere la stabilirea acesteia, proporțiile între orașul nostru și capitală, dar noi socotim că trebue să se facă.

Din ori ce punct de vedere am examina lucrul, faptul acesta nu va rămîne fără rezultate utile. Chiar dacă Statul n'ar cîștiga bănește, va cîștiga însă prin îndemnul ce l'ar da producătorilor din aceste regiuni, ca să-l imite. S'ar înlesni apoi populațiunei din aceste părți accesul la unele produse, cari până astăzi rămîn pentru dînsa ceva imaginar, căci nu toată lumea poate merge la București pentru ca să le vază cel puțin.

V. I. Radu.

Răspunderea miniștrilor

Trăgînd învățămintele ce se pot trage din rezultatele interpelărei d-lui C. Fleva și răspunsul d-lui ministru Al. Bădăreu confratele „Acțiunea", într'un articol publicat astăzi, scrie între altele :

„...Intradevăr, dacă fie-care ministru în administrația sa ar evita să-și facă datoria de a servi cît mai bine interesele administrației departamentului său, de frica bănuitorilor, atunci ministrul n'ar mai putea fi făcut responsabil de nimic. Înțelegînd acest lucru Camera a aplaudat pe d. Bădăreu cînd a arătat că se află în fața a două alternative : sau să lase funcționarii c. f. să degere de frig și să expue c. f. la paguba imensă pe care ar fi provocat-o lipsa de lemne fără de care locomotivele n'ar fi putut fi intrebuințate, sau să accepte o ofertă cu un preț mult redus celor oferite de alții, dar care turbura întrucît-va deprinderile biurourilor.

Răspunsul d-lui Bădăreu va rămîne ca unul din acele rechizitorii cari distrug infamiile nu atît prin forma cu care sunt expuse dar mai ales prin elocvența faptelor, prin temeinicia argumentelor.

Și dacă d. Fleva la vîrsta d-sale n'a în înțeles că nu mai e permis unui vechi parlamentar ca d sa să întrebuințeze insinuațiuni pentru a arunca asupra unui demnitar al statului, bănuiala, bine a făcut d. Bădăreu cînd i-a spus că nu-i este permis unui om cinstit să spue că n'are nici o concluziune după ce două săptămîni a studiat dosarul".

O cuvîntare

D. Lascar Antoniu în chestia „Micului Parchet".

Frumos și bine-meritat succes acel obținut în Senat de destinsul nostru amic L. Antoniu, cu prilejul discuțiunei urmate în maturul corp asupra reformei „micului parchet", propusă de d. Mișu Cantacuzino.

Frumos și bine meritat succes—pe cît de frumoasă ca formă și plină de miez ca fond a fost și cuvîntarea rostită de reprezentantul Iașului.

Evident, d. Lascar Antoniu contează astăzi în primele rînduri ale oratorilor din Senat. Și cu drept cuvînt—căci oratoria d-sale, pe lîngă acele însușiri, care formează baza însăși a artei de a vorbi frumos, mai întrunește o condiție, care, de la o vreme încoace, constituie un „rara avis" la oratorii mai tineri. D. Lascar Antoniu nu vorbește de cît atuncea cînd are ceva de spus cu adevărat, cînd spusele d-sale sunt expresiunea unei convingeri. Și convingerea d-sale nu este rezultatul unei impresii sau analize superficiale a lucrurilor, ci expresia unei meditațiuni serioase, a unei aprofundări și a unui studiu serios al chestiunei.

Iată de ce d-sa, pe lîngă un frumos talent de expunere, apare totdeauna un orator bine documentat, totdeauna perfect cunoscător al chestiunei pe care o tratează.

In special cu ocazia discuțiunei asupra micului parchet, aceste minunate însușiri au apărut cu atît mai mult în evidență, cu cît pregătirea d-sale contrasta în mod izbitor cu lipsa totală de pregătire a multora dintre acei care au luat cuvîntul.

Contrastul acesta era de natură de a învedera în mod și mai strălucit însușirea oratorică de care este înzestrat bunul nostru prietin: forma aleasă, fondul serios și documentat.

*

Un discurs ca cel pronunțat de d. Lascar Antoniu nu poate și nici nu trebue a fi rezumat. Inlănțuirea logică a argumentărei a fost atît de strînsă și principiile enunțate atît de esențiale, în cît rezumatul în cazul acesta ar fi sinonim cu știrbirea. Discursul trebue cetit așa cum a fost zis și sperăm că amicul nostru va da acest prilej acelora, cari n'au avut ocazia să-l asculte.

Ne vom feri dar de rezumate — vom releva numai fondul însuși al acestei admirabile cuvîntări, care a produs o profundă impresie asupra Senatului.

D. Lascar Antoniu n'a combătut proiectul „micului parchet" în însăși esența lui. A făcut numai o critică obiectivă a cestui proiect relevînd unele principii greșite, sublinînd unele lacune și nepotriviri cu principiile însăși ale dreptului penal. Și, în sprijininul criticei sale a pus la contribuție o frumoasă erudiție și o logică de fier.

Astfel, ocupîndu-se de esența însăși a legei, d-sa a dovedit, pînă la evidență, că legiuitorul nostru, împrumutînd proiectul de la legea franceză din 1863, n'a ținut cont de ceea ce doctrina și jurisprudența franceză au dovedit ca greșit în acea lege, în decursul celor 50 de ani, de cînd s'a pus în aplicare în Franța.

Autorul proiectului prezentat la noi, fidel traducător al legei franceze,—lucru mărturisit de altfel de însuși ministrul, în expunerea de motive—n'a căutat să repare acele neajunsuri dovedite de doctrină și jurisprudență, cînd era atît de ușor s'o facă, căci autorii numeroși și savanți recunoscuți francezi, îi puneau la dispoziție, prin operele lor, mijlocul să facă îndreptările dovedite absolut necesare.

In chestiuni de ordin mai concret, cum ie de pildă flagrantul delict la minori, acțiunea micului parchet față de terții, etc., proiectul prezintă o sumă de dispoziții cari constitue derogări grave sau nesocotirea chiar a principiilor esențiale de drept penal.

*

Dar d. Lascar Antoniu a atins și o chestie principială de cea mai mare însemnătate—fiind-că ea este specifică soluluiromînesc, și, în condițiile de viață publică la noi, poate da loc la cel mai grav atentat la libertatea individuală.

Atingînd această chestie d. Lascar Antoniu n'a făcut rechizitorul procurorilor — cum i-a plăcut raportorului legei să susție — ci a făcut o critică obiectivă, leală, justă, a drepturilor exorbitante ce se dau procurorilor la noi, prin legea propusă de d. Cantacuzino — tocmai acelor magistrați, cari, mai mult de cît ori-cari alții, se află direct sub influența puterei administrative.

Partea aceasta din cuvîntarea senatorului de Iași — de sigur cea mai importantă — a fost cu adevărat magistrală. Și ne credem îndrituiți a afirma că ea a zguduit multe convingeri și că factori importanți parlamentari, convinși de utilitatea reformei propusă de ministrul justiției, s'au întrebat imediat, care ar putea fi formula, grație căreia, abuzurile acestor atot puternici procurori, să poată fi stăvilite.

*

Atît de mult a cumpănit, în discuția care a urmat în Senat, frumoasa cuvîntare a bunului nostru prietin, încît aproape toți oratorii care de la Senat s'au ocupat de cele susținute de d. Lascar Antoniu. Și nici unul n'a putut să reducă ceva din valoarea argumentărei, din justețea susținerilor d-sale.

Era și greu. Adevărul și dreptatea rezistă pururea și triumfă în cele din urmă. D. Lascar Antoniu a aruncat sămînța adevărului în ce privește această ramură a procedurei penale. Dacă nu astă-zi, foarte curînd dreptatea susținerilor d-sale va fi recunoscută prin texte precise. Aceasta ie soarta acțiunelor bune și ceea ce a făcut d-sa prin frumosul discurs de la Senat, ieste, înainte de toate și mai presus de toate, o faptă bună, căci a semănat idei sănătoase.

BAIA DE SÎNGE

Adrianopolul a fost cucerit.

Dar în același timp un strigăt de indignare e scos de întreaga presă democrată mondială.

La ce a servit și ce nevoie era de asaltul din urmă? Turcia consimțise să predea Adrianopolul și aceasta făcea parte din bazele încheerei păcei, a căreia realizare o încercară marile Puteri.

Nimeni nu s'a îndoit de bravura soldaților bulgari, dar nu era nici o necesitate de a se face ca din nou să curgă șivoaie de sînge, să piară atîtea vieți tinere, dintr'o parte și alta.

„Generalii bulgari, — zice „Berliner Tageblatt" — or fi văzut în acest măcel o „necesitate națională", dar cultura europeană vede întrînsa o frivolitate, în potriva căreia nu se poate protesta cu destulă energie."

Și marele ziar german se rădică cu putere în potriva diplomației, care a permis, care n'a căutat cu toate mijloacele să împedice această baie de sînge, care va însemna o rușine și o desfidere a civilisațiunei de azi.

Așa este. D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Intre Franceji și Germani

Intre unii și alții — poetul Alexandri prefera enorm pe cei dintâiu. Dacă ar mai fi nevoie de alte citații, pe lîngă cele făcute din corespondența poetului romîn cu scriitorul francez Eduard Grenier, am încheia cu fragmentul următor, datat din anul teribil 1871, Octombrie :

„...Emoția produsă de dezastrele Franței a fost prea puternică ; ea e urmată de o deprimare morală, de o oboseală intelectuală, contra cărora trebue să reacționăm energic, căci povîrnișul e primejdios, duce drept la imbecilitate. Se zice, la mine în țară, că rușii lasă totdeauna holera în urma lor ; se poate spune că campania prusiană a lăsat în urma ei o prostrație cu totul germanică — și care pentru rasele latine, este o adevărată boală. Va trece, de sigur, dar pînă atunci, se suferă tot atît la Mircești, ca și la Baume-les-Dames.

Noi ceștia romînii, cari am văzut trecînd atîtea năvăliri peste pămîntul patriei noastre, știm de ce natură sunt straturile mocirloase pe cari valurile acestor năvăliri le depun cînd se retrag. Le-am caracterizat chiar în chipul următor :

Năvălire turcească : pilaf fiert în sînge.

Năvălire rusească : ortodoxie brutală, hoțească, grețoasă.

Năvălire austriacă : răutate burlească, prostie pretențioasă.

Năvălire prusiană : bestialitate plină de ură, crudă și hrăpăreță.

Poporul zice :

Turcul : caraghioz.

Rusul : porc.

Neamțul : păsat mort de foame.

Prusiacul : porc nemțesc, neamț porcesc.

Intr'un cuvînt, toate aceste rase cărora li s'au căutat și li s'au acordat chiar unele calități, se resimt și se vor resimți încă multă vreme de grosolănia lor din naștere ; sunt foști sclavi ai rasei latine cari vor să fie stăpîni la rîndul lor și cari nu vor înțelege nici-odată adevărata mărire.

. . . . . .

A ! sărmanul meu amic, ce frumoase iluzii aveai asupra rasei germanice ! Nu vedeai în savanta Germanie de cît niște Goethe și niște Schiller, filosofi blînzi, firi molatece și cinstite ?... *Faux bonshommes*, toți aceștia ! Răcîie pe german, vei găsi pe dușmanul spiritului ; înapoia ochelarilor fie-cărui sgîrie-hîrtie blond din Heidelberg, din Berlin și din München se ascund ochii vicleni ai unei vulpi, faimoasei vulpi ce te-ai nevoit să traduci. Totul e fals în țara verzei acre : falsă literatură, falsă filosofie, fals spirit și fals gînd și fals sentiment... totul îmbrăcat în falsi zurgalăi ce au putut surprinde pînă azi buna credință a spiritelor drepte și a inimilor sincere. Imi place a crede că de aci înainte ai revenit asupra poeticelor d-tale erori cu privire la Faust-ii și Gretchen-ele așa zisei savante Germanii. Ca Faust n'au fost nici-odată de cît chelneri și, ca Margarete, de cît slujnici desmățate cari înlocuesc desertul unor tables d'hôtes"...

In exagerarea lor, în tonul de pamflet, găsim tocmai întreg sentimentul și temperamentul lui Alexandri, germano-fob și franco-fil.

Rodion.

31 | 910 Decembrie

Mult respectate și mult Stimate Domnule Profesor (*)

Iau ne mai auzita îndrăzneală din partea unui student, să vorbesc unui adevărat profesor, cu ocazia sfintelor Sărbători creștinești, și în special cu ocazia anului nou, care trebue să aducă cu el o viață nouă și un ideal acelor, care au întrînșii destulă tărie și curaj din belșug, ca să se poată lepada de viața cea veche și de idealurile cele greșite, sau mai bine zis de lipsa unui ideal—cu adevărat nobil și demn de urmărit.

Zic, iau această ne mai auzită îndrăzneală și în măsura celei mai perfecte bune cuviinți, țin din tot sufletul să aduc unui profesor plin de suflet, cu ocazia anului nou, urări sincere și calde de ani mulți și fericiți.

Am zis mai sus că *iau ne mai auzita îndrăzneală* și într'adevăr că îndrăzneala mea e ne mai auzită.

Fiind-că eu de cînd sunt student, sunt acum într'al III lea an, n'am mai auzit și nici n am mai văzut ca studenții, cu ocazia Sărbătorilor de iarnă, să vie, fie prin scris, fie verbal, să aducă profesorilor lor, *părinților lor sufletești*, către care ar trebui să aibă tot atîta dragoste și respect ca și către părinții lor trupești, dacă nu mai mult chiar, căci e mai greu să formezi sufletul, caracterul cui-va, de cît să dai cui-va viața, care n'are nici un rost, atîta timp cît în viața creată din întîmplare, nu există un suflet, care nu se poate crea din întîmplare, pe care vrea să zică, trebue să fie cine-va ca să ți-l formeze.

*

Zic, n'am mai auzit ca studenții, cu ocaziunea sărbătorilor de iarnă, să vie respectoși și cu drag să mulțumiască celui ce li dă suflet pentru sufletul ce li-a dat și să aducă prinos de recunoștință pentru binele ce li-a făcut, în acele mo

(*) Publicăm aci scrisoarea regretatului student Octav L. Gracea, scrisoare pe care am menționat-o într'o informație recentă.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

mente de înălțare a gîndului și de părăsire de griji zilnice a inimei, trecătoare ca clipa ale vacanței de Crăciun, pe care, noi studenții, în copilăria noastră o așteptam cu atîta bucurie în inconștienta noastră și pe care astă-zi o așteptăm fără nici o bucurie, mai mult încă cu indiferență, fiind-că în mintea noastră astă-zi și în sufletul nostru nu mai putem vedea, de ce să le mai așteptăm acele momente cu bucuria copilărească de odinioară, cînd nu mai există astă-zi nimenl aproape, care să ne poată procura ace, sentiment nobil și înviorător al forței care e bucuria.

Care e cauza?

Sunt Studenții? Dar aceștia sunt cei mai nevinovați, sau mai bine zis, toți sunt vinovați, afară de dînșii, care nu pot avea nici o vinovăție, ei care nu sunt de cît niște victime.

Cauza sunt acei profesori care prin purtarea lor, prin exemplul lor, prin faptele lor adese ori în contradicție cu vorbele lor,—fiind-că de pe catedră profesează lucruri frumoase și vorbesc pompos și sfătuesc și propovăduesc frumosul, binele și moralul. Vrea să zică prin manifestarea lor activă în societate, deszic fățiș, aceea ce propovăduiau, ironia soartei,—cu atîta e nfază de pe catedra lor.

Și să se mai plîngă profesorii de studenți, cum se obicinuește de obiceiu, cînd aceștia se războesc împotriva lor, cînd nu-i mai poate răbda cugetul și gîndul cel bun dintrînșii.

Nu cel ce se răsvrătește e vinovat, ci vinovat e acel ce l'a silit pe cel răsvrătit să se răsvrătească.

Și noi Studenții, trebue să o recunoaștem, avem profesori de aceia, care ar fi putut foarte bine—o simțim noi—să se poarte așa cum ar fi trebuit să se poarte și să lucreze chiar așa cum li-e vorba.

Dar acești profesori, după ce au început în felul cel bun, s'au descurajat, s'au blazat și au căzut și ei, unii în categoria celor răi, alții s'au retras, și s'au izolat, găsindu-se mai bine în retragerea și izolarea lor, decît într'o acțiune unde erau paralizați.

S'au conformat poetului, care mai zice:

„Suflet înecat de gînduri sfinte și nepe-ritoare,
„Lasă-ți clipele vieței, înțelept să se strecoare...
„Lumea ce ai fost visat'o negăsind-o ni căierea,
„Caută-ți în tine însu-ți liniștea și fericire.

Dar dacă pînă la un punct profesorii, cei cugînduri frumoase, cu ideal măreț sunt scuzabili; sunt foarte vinovați, însă, cei dintăi, de starea în care au căzut, ceilalți, de izolarea, în care se găsesc, Fiind-că trebue să o recunoaștem, există un foarte mare pacat în educația cere ni se dă, și anume; pacatul de a crede că, fiecare în parte suntem capabili să facem tot și de a desconsidera ajutorul care există, așa de mult în jurul nostru și ne-ar putea fi de mare folos, atunci cînd am ști să ne însușim acel ajutor.

Profesorii, cari au decăzut, au decăzut din pricina profesorilor, cari și-au închipuit fiecare în gîndul său, că el e soarele strălucitor și numai el, care ar putea înviora pe cei din jurul său, și au vrut să strălucească fiecare izolat, cînd interesul obștesc cerea să-și combine luminile lor într'o strălucire, majestoasă și călduroasă, adevărată strălucire, care întocmai ca soarele, care nu numai luminează dar și încălzește și implicit face ca germenele de viață să se dezvolte cu toată puterea lui de desvoltare; întocmai ca acest soare ar fi făcut și dînșii în unirea lor.

Cît n'ar fi făcut astfel de profesori pentru *Facultatea de Medicină din Iași*, ca să nu vorbim de alte facultăți, întrucît cea dintăi numită a fost cea mai blestemată, cea mai horopsită; blestemată și horopsită de însăși profesorii ei, după cum și D-voastre ați recunoscut-o față de noi studenții!

Astfel de profesori, unii atinși de vitregia vremurilor, alții descurajați și izolați de aceiași vitregie, n'au putut să aibă decît o influență nefastă asupra tineretului universitar.

Din această cauză au eșit de aici din Facultatea noastră generații de tineri prost pregătiți și ca cultură științifică și ceea ce e mai grav și mai serios, prost pregătiți ca cultură a sufletului, ca caracter, ca curaj în lupta cea grea și cu multe riscuri a vieței, în care fatal au trebuit să intre prost pregătiți și au fost zdrobiți cei mai mulți, iar cei puțini aleși dintre ei s'au perdut în masa comună, închinzînd în sufletul lor amărăciunea și desgustul produs de ce vedeau în sufletul lor. S'au perindat astfel mai multe generații pînă ce a devenit generația de acum, ce se găsește încă pe băncile universității și în care se pare că s'a concentrat toată puterea de muncă, tot entuziasmul, tot idealul perdut al generațiilor precedente. Și am văzut studențimea aceasta doritoare de o știință mai bogată și mai înaltă decît aceea ce se dădea și se dă încă și acum în *Facultatea de Medicină* o studențime conștientă de rostul și menirea ei în societate, o studențime, care mă simt mîndru să o zic, ca făcînd parte din ea, nu o mai găsești la nici o altă facultate. Am văzut zic, pe această studențime făcînd grevă, lucru unic în țara noastră, unde grevele se fac în alt scop și cu alt gînd, decît scopul și gîndul de care a fost însuflețită studențimea medicinistă atunci cînd a proclamat facultatea, pe care o urmează, ca o primejdie și un pericol social așa cum există ea astăzi.

Știm cu toții cum a fost greva liniștită: prin promisiuni date de președintele consiliului de miniștri, date de ministrul instrucțiunii publice, etc', prin amenințarea venită de la acelaș ministru și chiar din partea senatului universitar.—Un profesor, care în alte împrejurări ar fi ajuns un geniu—pe cînd așa a rămas un geniu pustiu,—ni-a zis nouă studenților: ați făcut cea mai mare prostie că ați intrat în ordine, atunci cînd din partea ministrului nu vi s'au dat de cît promisiuni seci, iar cît privește hotărîrea senatului universitar, puteți să treceți peste ea neavind nici o valoare. Așa ne-a vorbit acel domn profesor, către care eu am simțit cea mai mare atracție din acel moment.

Am reintrat in ordine, lucrurile și-au luat mersul lor de mai înainte, după o scurtă indignare, care ne cuprinsese pe noi studenții în primul rînd și de care păreau cuprinși în mare parte și profesorii noștri.

Și acum mă întreb: ce mai putem face noi studenții? cînd ne găsim izolați de o parte și profesorii indiferenți de altă parte, slătuindu-se între dînșii pentru chestiuni pur personale, cînd măreția momentului cerea să fie uniți pentru totdeauna.

Simt o foarte mare ușurare a sufletului de a vă fi făcut dv. aceste mărturisiri de crndinți, pe care pînă acum nu le-am mai făcut nimărui; fiindcă n'am mai văzut pe nimeni căruia să i le pot încredința. Rog pe bunul D-zeu să vă țină pe acesi pămînt și în această lume care trebue reformată, ani mulți și fericiți și să ajungeți la adînci bătrînețe, cînd să puteți privi cu cea mai mare mulțumire sufletească și cu bucuria cea mai mare, pe care o poți încerca a unei vieți întrebuințate pentru îndreptarea relelor de care sufere societatea noastră în prezent. Așa să vă ajute D-zeu!

Cu cel mai profund respect rămîn al dv. supus și devotat student

Octav L. Grecea

NEAM DE VITEJI

L-a'nfrînt lipsa, nu gloanțele,—soarta nu bravura. Cînd peste orașul înprejmuit de poftele salbatece, se cerneau obuzele și mortierele,—El nu putea răspunde de cît cu rare împușcături, ale căror șuier prelung, păreau că spun —: Neputinții voastre și lașității, înveștmîntată'n îndestularea celor ce-ar putea să dea, altora, izbînda,—nu-i răspund cu gloanțele, ce nu le am, ci cu vitejia, care vă lipsește!

Și luni de zile s'au zvîrcolit, neputincioși, aliații sub zidurile cetății,—iar Adrianopolul înfruntă, sărac și izolat, furia celor îndestulați și mulți.

E o învățătură a istoriei aceasta și o rușine a veacului.

Învățătura stă în aceia că: în neamurile producătoare de eroi,—ori care vor fi împrejurările care să le darme,—vitejia nu moare, ci, cel mult adoarme un timp,—și trezită de zguduirile renăscătoare ale conștiinții de sine, neamurile acele,—ori care le va fi soarta lor imediată,—pot deveni înzecit și înmiit mai puternice ca înnainte. Fazele de scădere și reînprospătare a energiei popoarelor, a căror pildă ni-o dă istoria, duc la îndreptățirea celor spuse,—și la o întrezărire, în viitor, a unei transformări a poporului musulman. Semnele prevestitoare se arată în mîna de eroi ai ultimului lor război, în care, nu i-au înfrînt de cît destrăbălarea politică a propriilor conducători.

Rușinea nu o poartă ei, ci Europa civilizată, care în acest veac al întregirelor etnice, — îngăduie răsluirea unui neam,—prin hoțească surprindere a celor care nu aveau îndreptățirea năzuințelor lor nici istorică,—prin apartinerea teritoriilor rîvnite, și nici etnică,—prin îndrăptățirea încorporării elementelor consîngene.

Au făcut-o! Fie.—Istoria cea nepărtinitoare va avea să judece între jaful și hoția, pofta de vărsare de sînge, și inconștienta încălcare de drepturi, de o parte,—și jertfa, cinstea, dragostea de patrie, și bravura eroului căzut în urmă în fruntea celor oropsiți de lume, lipsiți de putința unei cinstite și egale apărări,—tot așa de viteji însă și de hotărîți, de altă parte!

Au fost înfrînți, dar au căzut vitejește.—Și cîtă vreme poate sufletele se'ntorc pline de scîrbă dinspre flamurile purtătoare de... biruință,—ochii se umplu de lacrimi și inima se stînge de durere, în urma oștilor, goale, flămînde, desculțe, ne'nnarmate, care își vor lua, în curînd, drumul spre Bosfor.

STRUNA ZILEI

INCENDIOSUL

A ars o casă și o șură de lemne a d-lui Berman Iuster, în satul Gh...

Știre de eri.

Suspectă știrea asta sună
Și lumei mai caînd pare-va
Că-i focul ce a vroit să-i pună
In Cameră—tribunul Fleva.

INFORMAȚII

Vom publica în numărul de luni interesantul raport redactat de d. Vespasian Pella, deputat, raportor al comitetului delegaților la legea telegrafo-poștală.

Răspunzînd unei afrmări a ziarelor liberale că furnisorul B. Juster n'ar fi proprietarul lemnelor vîndute cătră C. F. R confratele „Acțiunea" scrie după „Presa„:

„Berman Juster e nu numai proprietarul lemnelor predate provizoriu Căilor Ferate, dar este și proprietarul unei păduri de 860 fălci, adică 2500 pogoane, — pădure seculară, — pe care are dreptul s'o exploateze pînă în 1930, scrie „Pressa"

Prețul pădurii a fost achitat la cumpărare, în afară de o sumă de 90.000 lei pe care cumpărătorul trebuie s'o achite în 3 rate cu începere de la 1 Septembrie 1913.

Aceste lucruri sunt cuprinse în actul autentic de cumpărare a pădurei, și, precum a declarat Mercuri la cameră, d. ministru al lucrărilor publice, acest act autentic nu poate fi răsturnat prin acte secrete, chiar dacă ar fi existînd între cumpărător și vînzător. Astfel de acte n'au nici o putere față de cel de al treilea, adică direcția căilor ferate.

Dacă presa liberală va reveni asupra acestei chestiuni, în speranța de a putea face, pe această temă o campanie, îi făgăduim să publicăm documente și o prevenim că decepția ei va fi și mai grozavă de cît acea pe care a avut-o cu celelalte afirmărf ale d-lui Fleva."

D. P. Vasiliu a fost numit directorul penitenciarului Vaslui, pe ziua de 1 Aprilie.

D. prof. Al. D. Xenepol, a fost numit președinte al comisiunei de examinarea candidatelor la examenele de capacitate, pentru școlile secundare de fete în locul d-lui D. Onciu care a demisionat.

Domnul Vasiliu Manu a fost numit pe ziua de 1 Aprilie Brigarier silvic la pădurea Stavnic proprietatea Spiridoniei, în locul d-lui D. Borcea distituit.

D. N. Pogonat, efor al Spiridoniei, care se află în Capitală in interese de serviciu, se reîntoarce mîne Duminică în localltate.

D. Tică Rick. șef scontului, Bnnca de Scont, obținînd o permisie. a plecat în Capitală.

Lista de subscripție pentru Aeroplanul „Iașul", încredințată d-lui Anibal Ciurea, ajutorul de primar.—Moise Dascal 5 lei, Avram Leizer 5 lei, Avram Gherber 5 lei, Moscovici Isac 5 lei, Soil Sloim 5 lei, Aron Goldștein 10 lei, I. Meer Pincovici 5 lei, Leib I. Segal 5 lei, Chinger Oscar 5 lei, Grün Zeivel 2 lei, Safer Iițic 5 lei, Caufman Isac 5 lei, I. M. Reghenstreit 5 lei, Arthur Saphir 5 lei, Hristea Alexiadis 40 lei, Ușer Aronovici 5 lei, Michel Lerman 5 lei, Kaufman Burăh 2 lei, Leiba Manas 5 lei, I. Goldștein 5 lei, Crips N. Sloim 5 lei, Strul Leib Aron 20 lei, Ihil Stergman 10 lei, M. Konfel 20 lei, Frații Hirschenzon 5 lei, Șoil Mendel Zest 5 lei, Calman Haim 5 lei, Solomon Siserman 20 lei, Șaia Marcovici 5 lei, Ușer Oleru 5 lei, Sura Goldștein 5 lei, Zaharia Naftule 5 lei, Herșcu Moise 5 lei, S. Gutman 20 lei, Lupu Aberman 10 lei, Sura Goldștein 5 lei, Osias Goldenberg 10 lei, Faivil Avram 10 lei, Taibis Veis 10 lei, Sloim A. Volff 5 lei, I. Moise Feinzeln 10 lei.

Total 329 lei.

Trenul de persoane care sosește în Iași seara la 9.35, coborînd panta de la Bîrnova îi s'a defectat frîna.

Imediat au fost puși frînari cu mîna, așa că nici un accident nu s'a întîmplat.

Din Vaslui. — Informația noastră din săptămîna trecută cu „Doleanțele profesorilor de la gimnaziu din Vaslui" a avut efectul dorit, căci eri a sosit mandatul cu onorarul profesorilor pentru examinarea elevilor particulari din 1912.

— Doi elevi de la gimnaziul din Vaslui, Ernest Vogel și Michel Bențin au lovit cu pietre pe un băiat dintr'o școală primară, făcîndu-i răni grave la cap. Fiind avizată poliția a dus băiatul la spital, iar pentru cei doi „apași" s'a încheiat un proces-verbal. In urma plîngerei tatălui copilului lovit, către direcțiunea gimnaziului, conferința a eliminat pe cel dintăi pe 15 zile, iar pe cel de al doilea pe 10 zile.

D-na Elena Omer Popovici. în urma unei reușite intervenții chirurgicale, în Sanatorul d-rului Țaicu, este în afară de ori-ce pericol.

Aflăm cu regret, că d-na Liocodiea Gherman, soția d-lui maior pensionar Gherman, a încetat ieri-seara din viață, la domiciliul său din str. Păcurari.

In „Monitorul Oficial" a apărut decretul de promulgare a legei care modifică art. 39 din legea pentru exploatarea căilor ferate în ceia ce privește situația acestui personal în caz de război.

Intre altele se spune că, în caz de război, din moment ce se va decreta mobilizarea, nici o demisiune dată de personalul căilor ferate, nu va putea fi primită de cît de ministerul de război.

Tot personalul căilor ferate, fără deosebire de vrîstă sau dispensă a serviciului militar, aflat s'au adus pe liniile din zona armatei) zona de etape și zona de operațiuni), va fi considerat ca făcînd parte din armată și ca atare va fi supus legilor militare și se va bucura de acelaș spor de leafă, indemnitate de război și socotirea îndoit a timpului servit, atît pentru vechime de serviciu, cît și pentru pensiune.

Elevii liceului internat din Iași au subscris suma totală de lei 104, pentru flotă.

Ministerul Lucrărilor publice a luat osebit de lăudabila hotărîre, ca elevii și elevele școalelor Statului să poată călători, cu prilejul vacanției de Pași, cu reducere de 50 la sută în clasa II și a III-a.

Această reducere va fi valabilă de la 6 până la 24 April, stil vechiu, inclusiv.

Ministerul de domenii a început să împartă la săteni loturi din proprietățile Statului, conform dispozițiilor legei bunurilor de mînă moartă.

Niște necunoscuți au dat eri noapte foc la două girezi și două stoguri de fîn proprietatea d-lui D. Grecianu.

Pagubele se urc la suma de 10.000 lei.

Direcția generală a serviciului sanitar, constatînd că modul în care se face serviciul la pavilioanele de izolare, nu corespunde necesităților reale, bolnavii suspecți nefiind primiți în spital sub diferite motive, a stăruit și a obținut ca de la 1 April acest serviciu să treacă sub administrația și controlul statului, pe seama direcției sanitare, numindu-se un medic titular prin concurs.

In ultimele 8 zile au fost în oraș, 1 caz nou de febră tifoidă, 7 de scarlatină, 9 de anghină difterică, și 23 de tusă convulsivă.

D. architect N. Ghica-Budești a sosit la Iași și a vizitat monăstirile Cetățuia, Hlincea, Frumuoasa și Galata, în vederea reparațiunilor de restaurare de cari au nevoe.

Cea mai atrăgătoare serată artistică-dansantă a stagiunii are loc astă-seară 16 Martie, organizată de societatea de muzică, sport și gimnastică în folosul Flotei Naționale.

Mîne Duminică urmează a se ținea conferințe la cercurile culturale, de către învățători, în următoarele comune din județe la Șipote, Andreeșeni, Spineni, Hermeziu, Cucuteni, Horlești, Gropnița, Bulbucani și Scobinți Bădeni.

Mine de la orele 4—5 p. m. în amfiteatrul liceului național, va avea loc conferința d-lui dr, Panaite Zosin, pentru cultura generală pozitivă.

Intrarea liberă.

Inaintările în armată.—Culegem următoarele date mai însemnate din modificările introduse în legea asupra înaintărilor în armată, din proectul d-lui general Hîrjeu, ministrul de război:

Dată fiind trebuința mărirei cadrelor armatei, recrutarea sublocotenenților activi se va face și dintre subofițerii, care ar întruni anume condițiuni de capacitate, cum și dintre sublocotenenții în rezervă, care vor fi avut o activitate premergătoare.

Vor putea fi înaintați sublocotenenții acei care: 1) vor fi absolvit una din școlile premergătoare militare; 2) cei care vor fi capatat gradul de sub-locotenent în rezervă și vor fi servit un an în calitatea aceasta, ca chemat în temporar în serviciul activ; 3) acei care ar fi servit ca subofițeri, într'un corp de trupă, cel puțin doi ani, dintre care unul ca reangat.

Sergenții vor fi înaintați la gradul de sublocotenent, dacă au trecut cu succes examenul asupra cunoștințelor necesare unui sublocotent, înaintea unei comisiuni numită de minister, și dacă, în urma unui stagiu de 3 luni, într'un corp de trupă, vor fi notați de ofițerii activi ai regimentului că merită să fie primiți în corpul ofițeresc.

Sublocotenenții de rezervă pot fi trecuți în cadrele armatei active, după ce vor fi trecut chiar un examen de capacitate.

De bună samă că, prin aceste dispoziții, se va înlătura lipsa de ofițeri trebuitori bunului mers al armatei noastre.

Unele ziare au anunțat, acum cîtva timp, că anul acesta vor fi suspendate gradațiile profesorilor, care trebue să primească întăia gradație.

Știrea este inexactă, aceste gradații se vor acorda, conform legei, și din bugetul anului 1913—14.

Diverse

— O faptă lăudabilă a făcut Gheorghe Obadă cu Soția sa Catinca din șoseaua Țuțora No. 66, construind în socoteala lor un podeț pe drumul ce duce la schitul Tărița.

— Luni 18 Martie. la ora 2 și jum p. m. studenții de la slavistică, împreună cu d. prof. Ilie Bărbulescu, vor vizita Arhivele Statului din curtea mănăstirei Golia, pentru cercetare de acte și documente.

— S'a fixat pentru ziua de 4 Aprilie 1912, ora 11 a m. ținerea licitațiilor pentru aprovizonarea de pietriș de Siret pentru pavarea mai multor drumuri și șosele din nordul Moldovei.

— Mîne la orele 3 p. m. se va ținea în sala Pastia o întrunire publică provocată de conservatorii grupați în jurul ziarului „Cuvîntul".

Dela 25 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		4.00
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă		2.00
Ouă zilnic proaspete	7 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval de Penteleu		3.00
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: jambon, mușchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

ÎNLATURAȚI
PĂRUL ALB
întrebuințînd dar
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:
Negru, Brun, Castaniu și Blond
Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată
Prețul unui flacon
Lei 2.50
De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**
Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

❑ *D. Al. A. Badareu, ministrul de lucrări publice, soseşte mîine dimineaţă în localitate.*

D. Ministru va fi la clubul conservator-democrat, între orele 5—7 seara.

⁞⁞ *Ziarul „La Politique" de astăzi rezumînd scrisoarea d-lui Al. Cottescu zice că ea coroborează declaraţiile d-lui ministru al lucrărilor publice şi dezminte declaraţiile d-lui N. Fleva.*

⁞⁞ *Societatea de intreprinderi comerciale şi industriale „Avîntul" din Bucureşti va face ofertă pentru arendarea Slănicului. Credem a şti că va oferi 25.000 lei peste ofertele anterioare.*

⁞⁞ *D. C. B. Penel a fost detaşat pe zina de 18 Martie la liceul internat din Iaşi, în locul d-lui V. Costin, demisionat, fiind numit profesor la Bele-Arte.*

In locul d-lui Penel, la gimnaziul din Vaslui, a fost detaşat d. Otto Briese, absolvent al şcoalei de Bele-Arte din Iaşi.

⁞⁞ **In chestia arendărei Slănicului.**—Cu privire la arendarea băilor Slănic, şi ca urmare la cele publicate în unul din numerele noastre trecute, mai adăugăm că, ideia de arendare a băilor, a fost dată încă din 191_, Epitropiei sf. Spiridon, de către însuşi d. Alex. Marghiloman, către care s'a adresat d. A. D. Holban, prin insinuanta sa telegramă, şi prin scrisoarea publicată aseară în „Evenimentul".

Iată ce spunea atunci d. ministru Al. Marghiloman, prin adresa sa No. 13226 din 12 Martie 1911:

„Luînd cunoştinţă de conţinutul adresei Epitropiei, No. 1680 din 8 | 3 1911, am onoare a vă comunica că ministerul crede că: băile ar putea da un venit serins, dacă s'ar suprima **flagelul gratuităţei,** *care, în trecut, a împiedecat administraţia să aibă o raploataţie în beneficiu. In ori ce caz Epitropia ar putea scăpa de deficitul ce-i dă această exploataţiune,* **arendînd fie unui particuiar, fie unei societăţi".**

Ori Epitropia arendînd aceste băi a căutat să scape în parte de această gratuitate care îi micşora extrem veniturile iar în lecul al doilea de angaralele administraţiei, care înghiţeau o bună parte din produsul acestor băi.

Cît priveşte cuprinsul scrisoarei pe care d. A. D. Holban, o adresează prin un ziar local, d-lui Marghiloman, vom reveni încă.

⁞⁞ Un prieten al nostru, senator, ne relatează următorul ecou al zilei de Mercuri, cu nefericita interpelare a d-lui Fleva.

După discursul de răspuns al d-lui ministru Bădăreu salutat de aplauzele entuziaste ale Camerei şi ale asistenţei, toţi ziariştii din tribuna presei s'au grăbit a exprima condoleanţe d-lui St. Antim, redactor al ziarului „Inainte" şi co-autor —celalalt fiind d. Mavrodi de la „Viitorul" al farsei ce s'a montat tribulului.

Tribuna presei n'a putut condolea pe însuşi tribunul, care dăduse bir cu fugiţii.

⁞⁞ Suntem rugaţi a atrage atenţia serviciului de higienă al oraşului, că pe str. Hotin, se aruncă toate gunoaiele provenite de la o fabrică de încălţăminte în drum—şi că e o murdărie acolo, care ameninţă sănătatea întregului cartier. De asemenea stradela Armeană — e un adevărat depozit de gunoaie.

⁞⁞ Mîne seară are loc la Tearul Naţional, prima reprezentaţie a *Operei ruse* de sub direcţiunea baritonului Kamionski.

Se va cînta măreaţa operă Hughenoţii cu cele mai principale elemente în frunte cu d-ra Clara Bruno.

Cor, balet şi orchestră proprie sub conducerea maistrului Pozin.

Biletele la librărie Iliescu.

⁞⁞ D-rele Victoria P. Nităescu şi Adela Mihailescu doctorande a Facultăţei de medicină, au depus cu succes ultimul examen de doctorat în faţa comisiunei compusă din d-nii profesori dr. Manicatide, dr. Bacaloglu, Demetriade şi dr. Parhon.

⁞⁞ **Beneficiu teatral.** — Eminenta noastră artistă *Aglaia Pruteanu* va interpreta în astă seară la Teatru Naţional cap de opera dramatică a vestitului autor german. Schiller: *Luiza Müller* în care artistă are una din cele mai puternice creaţiuni ale sale.

⁞⁞ Eri în urma unui ordin al poliţiei s'a făcut o razie a tuturor cerşetorilor din oraş.

Adunaţi în curtea prefecturei s'a făcut un examen asupra infirmităţilor de care suferea sau pretindea că sufere fie-care cerşetor.

S'au descoperit foarte mulţi care simulau, înpotriva acestora s'au luat măsuri de a fi trimişi la urma lor.

⁞⁞ **Şcolare.**—Mîne Duminică 17 Mart ora 9 a. m. începe în localul şcoalei de băeţi, „Gh. Asachi" examenul învăţătorilor pentru obţinerea titlului de definitivat.

— D. N. Nimereanu reuşit la examenul de ajutor de învăţător, a fost numit pe ziua de 1 Mart, cu titlul provizoriu la şc. din com. Ungheni, jud. Iaşi.

— D-ra Elena Benieghe a fost numită suplinitoare pe ziua de 1 Mart la şcoala din cotuna Iacobeni, judeţul Iaşi.

— D-ra Natalia Dochitescu a fost numită suplinitoare la şcoala din cotuna Muntenii jud. Iaşi.

— S'a acordat d-rei Elena Mărgăritescu institutoare la şcoala de băeţi No. 2 Iaşi un concediu de-o lună, fiind suplinită de d-ra Maria Măcărescu.

— Ministerul a hotărît ca cu începere de la 20 Iunie 913, să se ţină un esamen de capacitate pentru institutorii de limba ebraică şi religia mozaică a şcoalelor israelite. Examenul se va ţinea în Bucureşti în localul şcoalei „Carolina Löbel" din strada Mircea Vodă. Condiţiunile de admitere la acest examen se vor găsi în „Monitorul Oficial" din 15 Mart 913.

Termenul de înscriere e până la 1 Iunie 1913.

— D. Gh. Aldescu institutor la şcoala de băeţi No. 1 Ploeşti, a fost numit revizor şcolar al jud. Prahova, în locul d-lui Barbu Georgescu demisionat.

— Ministerul de Instrucţie aduce mulţumiri d-nei Elena Colonel Gh. Ionescu din Vaslui şi d-lui Ioan Apostol învăţător în Muntenii de sus—Vaslui, pentru donaţiunele ce au făcut bisericei.

— In baza avizului consiliului inspectorilor, d-ra Anuta Popovici foastă învăţătoare [illegible], la şcoala din Voineşti, a fost repr[illegible] în învăţămînt, reîntegrîndu-se pe ziua de 15 Mart la şcoala din com. Măcăreşti-Costuleni.

— Faţă cu proporţia îngrijitoare pe care epidemia de scarlatină a luat'o printre elevii de şcoală, medicii comunali vor face inspecţii săptămînale la toate şcolile din oraş interesînduse de starea sănătăţei fiecărui copil.

⁞⁞ **Judiciare.**—In procesul pentru onorar dintre d. avocat Henry Suţu cu d. Iulius Beer, curtea a respins apelul celui din urmă, a primit în parte apelul d-lui Suţu, condamnînd pe d. Beer a plăti un onorar de 5000 lei în loc de 2000, cum hotărîse Tribunalul.

— Curtea a primit apelul d-nei Elena St. Ciomag, făcut în contra moştenitorilor defunctului Iancu Hobincu, pentru eşire din indiviziune, condamnînd-o la 100 lei cheltueli de judecată.

— Pronunţarea sentinţei în procesul pentru chirie şi daune dintre d-na Eveline Leibovici cu d. M. Finger şi alţii, se va face astă-zi.

— La 8 Mai se va judeca de către s. II-a a curţii de apel procesul pentru daune dintre d. Mihail Isăcescu cu Epitropia spitalului Drăghici din Vaslui.

— Curtea a primit apelul lui Lupu Grinberg şi l'a achitat de faptul de înşelăciune.

— Prevenitul Iacob Casapu, închis în arestul preventiv din Botoşani, va fi pus în libertate în schimbul unei cauţiuni de 1000 lei.

— Camera de punere sub acuzare admite opoziţia procurorului de Roman şi găsind că e caz de urmărire penală în delictul de abuz de încredere a lui Mendel Fructmann, dispune ca afacerea să fie judecată de tribunalul de Roman.

— D. Antonio Bertoli ipotechează firmei M. Iurist din Iaşi, fabrica de cărămidă din com. Buciumi.

— D-na Moldovanu Maria ipotechează moşia „Raiul" comuna Ţiganaşi, d-lui Al. Uşurelu.

— Moara Steaua societate anonimă din Galaţi, cere declararea în stare de faliment a firmei Iosef Sfarţi din strada Păcurari No. 17 4

⁞⁞ Din ciclul filmelor daneze, cele mai apreciate în toată lumea, cinematograful Pathé Frères din sala Circului Sidoli,—conţine în noul său program de astă seară Simbătă 16 Martie: „Dreptul soţiei" (Le droit de l'épouse). Spectatorul este viu mişcat la această întreagă desfăşurare în care abundă cele mai duioase scene şi cele mai splendide situaţiuni. Ca în toate filmele daneze, cea mai mare parte a acţiunei se desfăşoară în plin aer, în cele mai frumoase regiuni ale Danemarcei şi în cele mai pitoreşti poziţiuni ale fiordurilor de la nordul Europei. In rolul principal apare d. W. Psylander unul din cei mai reputaţi artişti dramatici daneji. Toate celelalte roluri sunt interpretate de ansamblul artistic al scenelor din Kopenhaga. (A se ceti subiectul piesei, imprimat pe reversul afişului mic).

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Inima nu poate uita! Mare roman contimporan în 2 părţi. Punere în scenă originală şi foarte bogată.

Dar asta miroase a praj! scene foarte humoristice.

Tîndală între celibat şi căsătorie, comedie.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal.

Mîne Duminică 17 Martie, program nou duminical, (două matineuri şi reprez. serală). Atît la ambele matineuri cît şi la reprez. serală reapare simpaticul artist-comedian MAX LINDER, care revine pe ecran, după un turneu de patru luni.

Se atrage atenţia că primul matineu de mîne Duminică începe fix la ora 3, al doilea matineu fix la ora 5 jum.

La al doilea matineu de Duminică 17 Martie (5 ore jum.) se va intercala în program: „Pentru salvarea patriei", film senzaţional cu o uriaşă punere în scenă, în două [illegible]ţi.

Prog[illegible] reprezentaţiei serale de mîne Du[illegible] va cuprinde 5 părţi.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 16 Martie

Sukri Paşa şi capitularea Adrianopolului

Sofia. — Dl. Gueschov a primit de la generalul, Iwanovff prima depeşă de la Adrianopol direct. Adrianopole a căzut, trupele bulgare cu toate perderile considerabile ce au încercat s'au făcut stăpîne pe la 26 Martie la orele 10 dimineaţa pe toate forturile din sectorul de răsărit, întrînd în oraş cu drapele desfăşurate. In acest timp pe celelalte sectoare restul trupelor sîrbeşti ale căror operaţiuni aveau un caracter pur demonstrativ, erau încă foarte departe de centura forturilor. După căderea fortului de est Sukri Paşa a trimis la toate sectoarele rugăciunea de a se înceta focul, de oarece cetatea în neputinţă de a mai rezista va ceda. Turcii au părăsit în urmă forturile de pe celelalte sectoare de est compuse din 11 regimente.

Generalul Iwanoff a primit în urmă la orele 1 55 dimineaţa de la generalul sîrb Stepanovici din Mustafa Paşa, o depeşă de felicitare astfel concepută: „cu toată ardoarea simţimintelor frăţeşti ale armatei sărbeşti vă felicit pe voi şi trupele din sectorul de est de a fi sfaramat cuirasa monstrului otoman. Glorie lor!!"

*

Cetinge.—Reprezentanţii Marilor Puteri au făcut la orele 3 p. m., un demers colectiv cu privire la decisiunea puterilor în ce priveşte graniţele viitoarei Albanii şi ridicarea asediului Scutarilor.

*

Sofia. — Calea ferată a fost reparată pînă la podul peste Arda, care de asemenea a fost stricat.

*

Sofia'—Agenţia bulgară comunică din Adrianopol: Regele Ferdinand a intrat în oraş, după ce a întîlnit pe drum pe gîneralii Sawoff, Iwanoff şi Petroff.

Regele a înapoiat lui Sukri-Paşa spada sa cu cuvintele de laudă pentru curagiul său militar. In ultimul moment Sukri a făcut să sară în aer toate arsenalele şi să se ardă proviziunile. Dînsul a încercat să distrugă podul peste linia Constantinopol-Arda.

*

Belgrad.—Un detaşament trimis de la Elbaszan la sud de rîul Scumbi in spre Ionmsa. a întâlnit o trupă turcească, de trei ori mai numeroasă, prevăzută cu artilerie şi cu mitralieze.

Sîrbii au atacat cu vigoare. Lupta a durat din zori pînă la ora 11 dim. Inamicul a fost respins cu pierderi mari. 325 soldaţi turci au fost făcuţi prizonieri şi 8 ofiţeri. Perderile sîrbilor au fost 60 afară din luptă şi 2 căpitani răniţi.

Se crede că e vorba de o parte din trupele lui Djavid, care cu toate acestea eri începuse tratative pentru predarea sa.

*

Constantinopol.—Cu privire la luptele de la Ceatalgea, se spune în buletinul oficial despre resboiu:

Bulgarii au atacat linia de avantposposturi de la Albassan şi Inzdigiz pe care le-au forţat să se retragă peste satul Ceatalgea. Nu se ştie dacă acest sat a fost ocupat de bulgari. Nici numărul perderilor turceşti nu se cunoaşte, însă cifra de 1500 este exagerată. Aripa stîngă a turcilor cu importante forţe se află între coasta mării de Marmara şi ţărmul din prejur de arnautkioi şi probabil va lua ofensiva. Continuă a se trimite întăriri de trupe.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.— Azi la orele 6 seara, se ţine un important consiliu de miniştri, la ministerul de interne, sub preşedenţia d-lui Maiorescu.

Boala d-lui Costinescu

Bucureşti.—D. Emil Costinescu, fost ministru, se află de cîte-va zile serios suferind.

D. Costinescu a fost supus eri unei operaţiuni.

Sporirile de salarii

Bucureşti.—Consiliul de miniştrii a hotărît ca toate înaintările funcţionarilor care sunt să fie realizate pe ziua de 1 April, să fie făcute pe acea zi, însă noile salarii să le fie plătite cu începere de la 1 Octombrie.

Incadrările provizorii făcute pentru funcţionarii C. F., se vor confirma pe ziua de 1 Aprilie. Lefurile sporite se vor plăti de la 1 Aprilie.

Pentru funcţionarii de la Justiţie salariile sporite se vor achita de la 1 Septembrie.

Revendicările lucrătorilor de la Moreni

Bucureşti. — Representanţii lucrătorilor de la Moreni, au discutat azi din nou, în presenţa d-lui Miuistru N. Xenopol, cu privire la modificările ce doresc să se introducă în legea asigurărilor muncitoreşti.

O nouă consfătuire va mai avea loc, în care se va lua o hotărîre definitivă.

Inaintările în armată

Bucureşti.—Proectul pentru înaintările în armată, a trecut prin toate secţiile Camerei.

Taxe de echivalare

Bucureşti.— D. Disescu, Ministrul instrucţiunei publice, a luat următoarea deciziune.

Orice cerere de echivalare de titluri dobîndite în străinătate sau şcoli particulare din ţară, vor fi supuse la taxe egale cu taxa pentru examenele particulare.

Recursul d-lui Zirra

Bucureşti. — Curtea de Casaţie, secţia a III-a a respins recursul făcut de Al. Zirra, profesor de armonie la Conservatorul din Iaşi, contra revocărei sale de la catedra similară din Bucureşt..

Sporul armatei germane

Berlin. — Sporul armatei este în cifra rotundă de 4000 de ofiţeri, 15000 de subofiţeri, 11700 de soldaţi şi 27000 de cari. Contribuţiunea este de jum. la sută.

Averile cu un venit peste 1500 mărci, vor varsa o contribuţiune extra-ordinară de 2 la sută, averile mai mici de 10000 rămîn scutite.

Soeietăţile anonime şi comandite sunt de asemenea supuse dărilor. Consiliul federal a aprobat azi praiectul militar şi toate proiektele care tind la acoperirea noilor cheltueli.

Veniturile Băncei Naţionale

Bucureşti.—De la 1 Ianuarie şi pînă la 9 Martie, veniturile Băncei Naţionale au fost de 1,906,270 lei, faţă de 1.087,694, înregistrat în epoca corespunzătoare din anul trecut.

Svonuri neîntemeiate

Bucureşti.—Ziarul „Viitorul" afirmă că în ultimul consiliu de miniştri s'a discutat chestia externă şi s'au luat chiar hotărîri grave.

Ştirea e neexactă întru cît consiliul de miniştri nici nu s'a ocupat de chestia externă.

Academia Comercială

Bucureşti.— Secţiunile Camerei, admiţînd proectul pentru înfiinţarea Academiei Comerciale, au introdus o modificare, în senzul, că profesorii să poată fi numiţi şi dintre licenţiaţii în ştiinţele economice, comerciale, în drept, litere şi ştinţe, care au profesat cel puţin 5 ani de zile.

PARLAMENTUL

Bucureşti.—CAMERA.—Legea sanitară a trecut prin toate secţiile Camerei.

La întrunirea delegaţilor, a luat parte şi d. Take Ionescu. S'au introdus ,oarecari modificări de mică însemnătate.

Discuţia va începe Marţi.

Şedinţa Camerei se deschide la orele 2 jum.

D, *Sasu*, întreabă pe d. Ministru de Instrucţiune, dacă în budgetul ministerului de instrucţiune, s'au introdus sumele necesare pentru reparaţia şcoalelor rurale.

D. *Dissescu*, răspunde că s'au prevăzut sumele necesare.

D. *Dimitriu*, întreabă pe Ministrul de Interne, dacă s'a introdus în budgetul acestui minister, suma trebuitoare pentru serviciul sanitar rural.

D. Take Ionescu răspunde că s'au introdus acele sumi.

Şedinţa se suspendă, şi deputaţii intră în secţiuni.

La redeschidere, d. Vintilă Brătianu îşi continuă cuvîntarea, cu privire la transacţiunea cu compania de gaz.

Vor răspunde d-nii Gr. Cantacuzino, primarul Capitalei şi d. Take Ionescu, ministru de interne.

Teatrul Naţional

Joi 28 Martie 1913

la 9 seara

Concert Sinfonic

extraordinar

dat de

„Orchestra filarmonică din Viena"

(Wiener-Tonkünstler-Orchester)

Una din cele mai renumite orchestre din lume.

73 profesori sub conducerea celebrului maestru OSCAR NEDBAL.

Jalnicii: Feiga Pasmentirer, mamă; soacra, fiicele, fiii, surorile, fraţii, cumnatele, cumnaţii, ginerii, nurorile, nepoţii şi nepoatele, precum şi întreaga familie înştiinţează cu durere perderea ce au suferit prin încetare din viaţă a prea iubitei lor

Resla Schmilovici

născută Pasmentirer

decedată în vrîsta de 54 ani Vineri 15 Martie cor., şi roagă pe toţi amicii şi cunoscuţii să asiste la înmormîntare, care va avea loc Duminecă 17 Martie cor.

Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctei str. Stefan cel Mare 63, casele Meyer Goldştein la orele 2 p. m. spre Cimitirul Israelit.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINĂRI ŞI REVACCINARI

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*

A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Balş.

Alfons Herovanu

AVOCAT

S'a mutat strada Albă 17

Orele de consultaţii aceleaşi

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

De Inchiriat

Un apartament Strada Palat [illegible]o. 15 compus de 3 camere spaţioase, bucătărie, camara de lemne etc. toate la etaj din nou reparate.

A se adresa d-nei Elena dr. Riegler strada Păcurari No. 10.

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum [illegible] din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

Dr. I. BRENER

Specialist în boale de femei

MAMOŞ

Str. Lăpuşneanu 25

— Cons. 1—6 —

Un loc viran foarte spaţios de [illegible]hiriat.

Strada Cuza Vodă 13 de p[illegible]acum.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazilie de consum din ţară

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ... ...

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mirzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1835 — Marți 19 Mart 1913

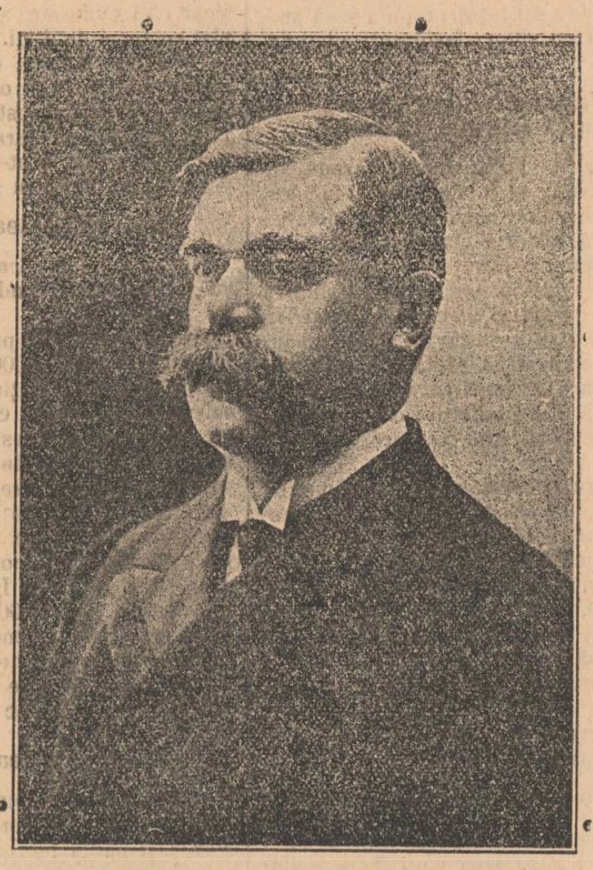

Furnitura de lemne pentru C. F. R.

EXPLICAȚIILE D-lui BADAREU

— în ședința Camerei de la 13 Martie —

(După notele stenografice)

D. *Președinte*: Domnul ministru al lucrărilor publice are cuvîntul.

D. *A. Badareu*, ministrul lucrărilor publice: Domnilor deputați, îmi iau absolut răspunderea actelor de administrație făcute de direcțiunea căilor ferate, cu știința mea, cu sfatul meu, și socotesc că actul adus în discuția d-v, la momentul în care el s'a produs, a fost unul din cele mai bune acte de administrațiune, pe care un ministru de lucrări publice, controlorul și consilierul căilor ferate, ar putea să le facă.

Lucrătorii și funcționarii de la C. F. R. mureau de frig

Vă aduceți aminte că d. deputat Scorțescu mi-a adresat în luna Decembrie o interpelare, prin care aducea plîngerile lucrătorilor și funcționarilor de la căile ferate, că mor de frig, că nu li se dă lemne, deși direcțiunea era obligată ca în prețul de cost al lemnelor să dea lemne funcționarilor.

In afară de chestiunea ridicată în Cameră de d. Scorțescu, mi s'au comunicat aci în Cameră, mai tîrziu, telegrame cu aceleași plîngeri. Am primit și la minister aceleași plîngeri. Mai mult de cît atît, în fie-care zi, în gazetele, cari înregistrează toate faptele, apăreau informațiuni de felul acesta:

De la Căile ferate: „Stațiunile Bălteni-Dorohoi și Galbeni au cerut direcțiunei generale să li se trimeată lemne de foc, pentru încălzirea biurourilor, fiindcă depozitul a fost terminat". („Universul", 19 Februarie 1913).

In depozit erau lemne abia pentru o jumatate de lună

Care era situațiunea depozitului de lemne al Căilor ferate în Ianuarie, cînd se făceau toate aceste plîngeri? Căile ferate au nevoe în mijlociu de 400,000 de metri cubi pe an. In anotimpul de iarnă se consumă 60—70,000 metri cubi pe lună; în lunile de vară se consumă mai puțin.

Starea depozitelor de lemne ale Căilor ferate, la 1 Ianuarie, în ultimii trei ani, a fost următoarea: la 1 Ianuarie 1911 erau în depozit 212.479 m. c.; la 1 Ianuarie 1912 erau 95.800 m. c.; la 1 Ianuarie 1913, 30.582 m. c.

Domnilor, vă închipuiți d-voastră ce este cu un depozit de lemne al Căilor ferate, care abia dispune de o jumătate din cantitatea cîtă trebue de consumat într'o lună? Vă dați socoteala de această situațiune cînd, fie din lipsa de prevedere, fie din cauza greutății împrejurărilor ne găseam în lipsa de lemne din luna Ianuarie 1913?

Licitațiile: lipsa de lemne și lipsa de ofertanți

Ia ascultați, vă rog, acum rezultatul licitațiilor pentru lemnele de foc. D. Fleva mă zeflemisea adineaori, pentru procedeul vechiu de a trimite cu camionul dosarele. Domnilor, toate dosarele își au rostul lor, pentru că toate dosarele concură să aducă lumină asupra administrațiunei, asupra situațiunei în care ne aflam în Ianuarie 1912 și acela care este tras la răspundere, nu poate să rămîe impasibil. Particularii își cumpără lemnele vara. La Căile ferate se cumpără iarna, pentru că se cumpără cu multe forme, și vara funcționarii mari pleacă în concediu. Astfel, licitațiunea de la 15 Noembrie s'a publicat pentru 100,000 de metri cubi, și s'au prezentat la licitație ofertanți numai pentru 11,500 metri cubi. La 15 Noembrie se ține licitațiune pentru 185,000 de metri cubi și se prezintă la licitație ofertanți pentru 32,000 metri cubi. La 30 Decembrie se face licitație pentru 150,000 m. c. și se prezintă licitatori pentru 45.000 de m. c. Deci nu numai lipsă de lemne, dar și lipsă de ofertanți la licitație.

Răspunderea unei atare situații pe cine amenința? Natural, d-lui Fleva îi e foarte egal cine poate fi tras la răspundere pentru toate aceste împrejurări, pentru toate aceste lipsuri; pentru mine, ministrul de resort, nu e tot așa. Eu îmi iau răspunderea și fac, și voi face tot ce trebue ca această răspundere să fie la înălțimea datoriei pe care mi-o impune legea și misiunea pe care mi-am luat-o. (Aplause).

Prețurile pentru cari direcția C. F. R. a cerut aprobarea

Ce s'ar fi întîmplat, dacă funcționarii noștri ar fi înghețat de frig și dacă locomotivele noastre n'ar fi putut pleca în luna Ianuarie din lipsă de combustibil? Puneți-vă înainte acest spectacol în un asemenea moment. Ce ați fi făcut d-vră cu acel ministru de lucrări publice, care ar fi venit înaintea d-voastră și v'ar fi spus: „apoi eu nu știu ce se petrece în biurouri, n'am știut că nu sunt lemne, că la licitațiuni nu s'au prezentat ofertanții — n'am știut nimic?

Iată ce spune direcțiunea Căilor ferate în raportul său, de la 30 Decembrie 1912: „Avînd în vedere că această licitațiune e a treia ce ținem pentru lemnele necesare în anul viitor, fără a putea acoperi întreaga cantitate de care avem trebuință, avem onoarea a vă ruga să bine voiți a aproba prețurile rezultate, afară de cel de 9 lei, care este prea urcat și cantitatea corespunzătoare acestui preț este neînsemnată (1500 m. c.), autorizîndu-ne să încheiem următoarele cinci contracte:

1). 30,000 m. c. Societatea anonimă forestieră „Union" cu prețul de lei 8.75 m. cub.

2). 5000 m. c. G. Grünfeld cu prețul de lei 8.75 m. c.

3). 2000 m. c. A. Sarafinster cu prețul de lei 8.75 m. c.

4). 1000 m. c. I. Amalcăi și M. Seltzer cu prețul de lei 7.95.

5). 6000 m. c. Carol Fischer cu prețul de lei 8.50.

Cum vedeți în Ianuarie e lipsă de ofertanți, și să nu credeți d-voastră că e numai o întîmplare, să nu credeți că Căile Ferate cînd au nevoe de lemne și țin licitațiuni întrebuințează numai forma publicațiunei; la licitațiuni s'au chemat ofertanții personal, nominal și sunt la acest dosar toate adresele de chemare. S'au chemat 113 ofertanți cu adrese. Cu toate acestea la 3 licitațiuni, numărul ofertanților n'a trecut de 6; cantitatea oferită a atins abia un sfert din cea cerută și cu prețuri exorbitante, în cît direcțiunea căilor ferate, face un raport disperat și asupra lipsei de lemne și asupra prețurilor cari ajunsese până la 9 lei.

Urcarea prețului la 9 lei 50 bani, și 10 și 50

Făcînd comparațiunea prețurilor, d. Fleva afirmă că prețul de 8 lei al ofertei Iuster nu este avantajos, de oarece la 30 Decembrie lemnele se oferiseră cu 7,95 lei m. c.

Dintre ofertele propuse pentru aprobare este una singură cu 7.95 și este de o mie de metri.

Probabil era a vre-unui furnizor, care avea unde-va vre-o rămășiță de lemne de vre-o mie de metri. Celelalte oferte: 30.000 m. c. cu 8,75; 1,500 m. c.—aceasta nu s'a aprobat cu 9 lei; 5,000 cu 8.75; 7 mii, cu 8.75; 6000 cu 8,50. Aceasta la 30 Decembrie, nu la Februarie cînd s'a produs oferta Iuster.

Intrăm în Ianuarie. In Ianuarie se încearcă o altă licitație; prețurile sporesc în mod continuu.

Se aprobă oferte cu 9.50 și 10,50 m. c. In Februarie cîte-va zile după ce s'a primit oferta Iuster, se ține licitațiune la 20 Februarie.

Iată care sunt prețurile: 8,75 și 8,90 m. c. de și au trebuit să fie influențate de oferta Juster. Iar cantitatea oferită e tot mai mică de cît cea cerută.

Acceptarea ofertei cu 8 lei

Cînd prețurile ajunseseră la 9 50 și 10 50 și cînd se prezintă o ofertă cu 8 lei, cînd într'o lipsă totală și îngrijitoare de lemne ni se oferă, și încă în condițiuni speciale: căci pentru 100,000 de m. există condițiunea specială ca predarea să înceapă imediat, și să continue fără întrerupere, așa glăsuește contractul, iar restul de 200,000 m, c. pentru anii viitori cînd lemnele vor fi probabil și mai scumpe.

Cînd dar oferta se prezintă în asemenea condițiuni, se putea ca ministrul lucrărilor publice să nu trimeată această ofertă la Căile Ferate și să nu o supună la examinarea Direcțiunei C. F. R. dînd sfatul că este absolută nevoe ca această ofertă să fie primită, și din cauza prețului avantajos și din cauza lipsei de lemne și din cauza licitațiunilor care nu au dat nici un rezultat?

Contracte ulterioare pe prețul de 8,50—8.90 obținut la licitație

Dar credeți dv. că măcar cu această ofertă noi ne-am îndestulat? Credeți c'am scapat de lipsa de lemne și de prețurile rîdicate? Nu, domnilor, căci în urma acestei oferte s'a mai ținut licitațiune la 20 Februarie și în raportul licitațiunei se zice următorul lucru:

„In vederea că prin încheerea ultimului contract cu d. Berman Juster pentru 100,000 m. c. anual cu lei 8 m. c. la Hîrlău, am acoperit în mare parte trebuințele Administrației în partea de sus a Moldovei și căutînd a nu depăși cu mult ultimul preț plătit la licitația din 30 Dec. 1912, (lei 8,75) avem onoarea a vă propune să bine-voiți a aproba încheierea următoarelor 5 contracte:

1) 3000 metri cubi, Frații Iancu cu lei 8.75 m. c.

2) 2000 m. c. I. M. Buchmann cu lei 8,65 m. m.

3) 1000 m. c. M. Marcovici cu lei 8,90 m. c.

4) 2000 m. c. B. Schoenfeld cu lei 8,80 m. c.

5) 2000 m. c. A. Lipovici cu lei 8,55 m. c.

Total: 10,000 m. c.

Acestea sunt contractele încheiate pe baza de licitație a doua zi după contractul Berman Juster.

D. Cottescu n'a putut face afirmațiunea ce i-o atribue d. Fleva

Nu știu pe ce se poate baza d. Fleva cînd face această afirmare: „dar d. director al căilor ferate mi-a spus că nici macar prețul de 8 lei nu este un preț avantagios",

Ei bine în acest raport, în care se propunea aprobarea cu lei 8,90 m. cub după ce efectul asupra licitațiunei îl făcuse oferta anterioară a lui Juster cu 8 lei, după ce necesitățile urgente ale Căilor ferate fusese satisfăcute, raportul zice „macar să avem lemnele lui Juster cu 8 lei, și macar că avem 100,000 m. c. anul acesta, puteți să mai cumparați, și s'a cumpărat cu 8,90 pe baza acestui raport de aprobare, care poartă data aceasta și semnătura olografă a directorului general domnul Al. Cotescu. (Aplauze.

Credeți că se poate ca d. Cotescu, care la 20 Februarie în urma a 7 licitațiuni spune: tot să mai cumparați cu 8,90 lei, să fie același Cotescu care în urma cererei d-lui Fleva poate să afirme: „prețul de 8 lei nu e un preț avantajos, e un preț mare? Cum? Cînd există oferte la licitațiuni, unele aprobate cu prețul de lei 10,50 m. c. peste 9 lei o mulțime altele, și cînd cu tot efectul ofertei lui Juster, d. Cotescu tot cere să se aprobe cu 8.90 ceea ce pentru toată furnitura ar însemna 100,000 de lei mai mult de cît oferta Juster, și chiar cu aceasta nu este suficient ca să se satisfacă nevoile Căilor Ferate, de oare-ce s'a publicat o nouă licitație pentru 20 Martie, faptele vorbesc de la sine.

Nu am nevoe să insist, nu se poate ca d. Cottescu să fi făcut afirmațiunea că 8 lei nu este un preț avantajos.

Bursa lemnelor—Prețul traverselor

Să nu credeți că eram interesați numai de nevoia de a avea cantitatea trebuincioasă cît mai urgent, avem un mare interes la preț și avem acest interes și pentru Căile Ferate și pentru public. Noi nu avem altă bursă a lemnelor de cît bursa Căilor ferate; toate vînzările de lemne care se fac la particulari se fac prin comparație cu cît cumpără Statul. Deși în general Statul cumpără mai prost și mai rău, dar cînd pune pecetea Statul, furnisorii interesați lansează în toată țara oferte cu prețuri care se apropie de ale Statului. Credeți că Statul este cumpărător numai a 400,000 m. c. de lemne pe an? El cumpără și alte multe combustibile, în prețuirea cărora se ia de bază lemnul, și anul trecut, din cauza scumpirei combustibilului, Căile Ferate au cheltuit o sumă foarte mare pentru combustibil, peste prevederile budgetare —4 milioane lei—și am propus în proectul de budget, urcarea cifrei combustibilului cu aceiași sumă cît se cheltuise anul curent mai mult. Traversele de stejar au devenit atît de scumpe, în cît Direcțiunea întrebuințează travese de fag creozotate; dar credeți că nu este nici un raport între prețul lemnelor de fag și între prețul traverselor, și dacă prețul lemnelor de foc crește, nu crește și al traverselor de fag?

Noi am ajuns, la ultima ofertă care s'a făcut căilor ferate, la prețul enorm de 75 lei m. cub la traversele de fag. Prețul traverselor comune de fag a trecut de 5 lei și au ajuns la 5.40 și căile ferate consumă pe an 700.000 de traverse. Inchipuiți-vă influența pe care o are prețul de 10 lei al lemnelor de foc asupra furnizărei traverselor de fag, pe care c. f. și le procură din comerț.

Lipsa de spirit comercial la direcția C. F. R.

La toate aceste urcări de preț spuneam Direcției: bine, dar nu se poate să mergem la infinit cu scumpirea lemnelor, trebue să găsim un leac, pare că publicul face oare-cari imputări că la Direcțiune nu e destul spirit comercial. Direcția mi-a răspuns: ce se incape spirit comercial? E o formulă spiritul comercial. Am răspuns că nu e vorba de formulă. Direcțiunea și economatul căilor ferate sunt datoare să ia informațiuni, ar face bine chiar să provoace singure oferta, pentru că oferta provocată vine cu preț mult mai avantagios, căci particularul zice: dacă mă roagă, probabil pentru că au nevoe, vor fi deci mai culanți la recepțiune și pentru că nu mai plătesc comision, am să las mai eftin. Se bucură furnizorii cărora li se provoacă aceste oferte.

Am mai încercat și un alt sfat.

Domnilor, administrațiunea noastră în general, pătimește printr'o lipsă de coordonare, în cît dacă în țara aceasta ar trebui să se creeze o medalie, și o recomand d-lui ministru de interne, ar trebui creată medalia „Meritul administrativ".

Spiritul gospodăresc și spiritul de coordonare ne lipsește în mod extraordinar. Altă dată ministerul de răsboiu își făcea furniturile singur, izolat de căile ferate. Era o diferență colosală ca preț, între o furnitură și cealaltă. Căile ferate avînd aceiași furnitură ani de-arîndul, puteau să și găsească furnizori pentru mulți ani și să stabilească prețuri avantagioase. Am ajuns la bunul obiceiu că ministerul de răsboiu azi nu mai cumpără din comerț combustibilele, ferul etc., ci și le procură prin căile ferate.

La ministerul lucrărilor publice, cînd am început eu administrația, la fiecare direcțiune era alt preț de combustibil, alt preț la lemnele de lucru și cum avem multe direcții pagubele Statului erau enorme. Eu am refuzat aprobarea și am trimis toate direcțiile să se furnizeze de la Căile ferate, cu toată speranța că și la căile ferate vom introduce un adevărat spirit comercial și o adevărată ordine administrativă.

Organizarea unui serviciu de exploatare a pădurilor Statului.

Cum Căile ferate sunt pe cale să ajungă furnisorul de materiale a tutulor administrațiilor, eu dădusem un sfat de orientare direcțiunii Căilor Ferate. Ziceam, că este absurd ca în țara noastră, unde Statul are păduri, Statul să vîndă aceste păduri la exploatatori și pe urmă tot Statul prin diferitele lui administrațiuni să vie si să le cumpere de la acești exploatatori? (Aplause).

Nu este oare mai bine ca direcțiunea căilor ferate să-și organizeze singură un serviciu, ca să cumpere dînsa de la Stat păduri și să procure, ea, atît cînd cererea se va micșora prin dispariția Statului —cel mai mare consumator—de pe piață cu cît vor scădea prețurile pentru particulari la lemnele de foc cît și la cele de lucru?

Zilele trecute vorbeam împreună cu toții în consiliu de ceva analog. Știți dv. că ceea ce lucrează penitenciarele, precum pînză și alte lucruri, se vînd mai întăiu la comercianți și pe urmă diferitele administrațiuni ale Statului le cumpără de la acești comercianți. Statul vinde petrolul redevența terenurilor sale exploatatorilor și apoi de la aceștia căile ferate cumpără residurile mai scump de cît vînduse Statul țițeiul.

Nu se poate răspundere fără drepturi

Credeți d-voastră că un ministru de lucrări publice, care are puterea de muncă pe care o am eu și care are și experiența și contactul real cu lucrurile și oamenii, să nu pot fi de folos acestei administrațiuni, să nu-i pot da sfaturi în limitele legei? In adevăr direcțiunea c. f. ca și multe alte direcțiuni de felul acesta, au o organizare bazată pe autonomie.

Ei bine, foarte bine! Autonomia este prin lege garantată și dînsa a fost respectată. Dar mai este un articol, care dă răspunderea ministrului. Dar atunci cum să răspund eu de administrațiune, cînd nu am nici macar dreptul a da un sfat. Vă închipuiți dv. că în anul 1913, cu greutățile din ce în ce mai mari ale administrațiunei, cu scumpetea din ce în ce mai mare a tuturor lucrurilor, ministrul lucrărilor publice trebue să fie interpelat, trebue să se facă în contra lui fel de fel de insinuațiuni? Toate acestea pentru ce? Pentru că ministrul lucrărilor publice a spus administrațiunii sale, de care dînsul răspunde, că este mai bine să cumpere lemne cu 8 lei, după ce a încercat trei licitațiuni prin ofertă particulară. de cît să cumpere cu 10 lei de la licitațiune publică?

Dispensele acordate furnisorilor

Imi veți zice, or fi sfaturi și intențiuni frumoase. Dar cum ai obținut d-ta 8 lei? Mai întăiu că ai obținut 8 lei, primind oferta de la un om, care nu trebuia să suie scările ministerului. De ce? Acesta mai fusese încă odată furnizor, licitase încă odată pentru 60 mii m. c., adică, licitația era numai pentru o cantitate pe care trebuia să o procure imediat, într'o lună, dar, îi se admisese la licitație, o ofertă cu condițiunea specială, ca să facă furnitura pentru anii viitori; pentru fiecare an cîte 20 mii m. c. Și iată că omul acesta a cerut să fie dis

pensat, de a executa o parte din contract.

Am aci tabloul de cîţi au fost dispensaţi. Direcţiunea cu de la sine putere, contra avisului ministrului a făcut dispensă în toiul lipsei de lemne şi scumpirei lor—Noembrie-Decembrie 1912, pentru o sumă totală de 43 mii m. c. Intre aceşti dispensaţi de 43 mii m. c. intră şi Berman Juster cu 12444 m. c.

Anularea dispensei pentru Juster

Şi acuma, mi se face imputarea că eu am modificat o rezoluţiune a directorului. Toate celelalte dispense sunt anterioare intrării mele în guvern. In ce priveşte dispensa Juster, văd foarte bine că înregistrarea este în Septembrie, că ambele hotărîri, adică: dispensa de a furniza şi interdicţia de a oferta s'au făcut pe aceeaşi cerere a lui Berman Juster, în Octombrie. D. Cotescu care a pus această rezoluţiune, scrie rău, în cît nu se poate spune dacă datarea rezoluţiei este Octombrie sau Decembrie. Poate să fie şi Decembrie, nu se schimbă în nimic lucrurile.

Sunt 43.000 de m. c. dispensaţi. Şi, dispensa o dă numai lui Juster cu pedeapsa gravă: să nu mai fie concurent timp de 1 an. Dar pentru 12444 Juster e dispensat la Decembrie, cînd cumpăram lemne cu 9 lei, prin urmare era o pagubă pentru Stat de 37 mii lei. Şi oare care este mai bun act de administraţie: să-l dispensezi de 37 mii lei ca să nu mai fie furnizor, ori să-l primeşti, cu 8 lei în loc de 10, şi să-l obligi să-ţi furnizeze şi aceşti 12.444 m. c. cu preţul de atunci de 5.99 lei?

D. Fleva voia să facă o comparaţie de spirit, eu nu ştiu dacă este exact ce a afirmat d-sa, în tot cazul afirmarea îl priveşte, dar vă întreb, se poate să se facă o imputare ministrului care zice birourilor: rău aţi făcut că l-aţi dispensat; să-l obligăm să furnizeze suma de care a fost dispensat, dar tot cu preţul cel vechiu de lei 5.90?

Şi m'am întrebat: „Ce cîştig eu Stat prin excluderea lui Juster? Nu ar putea să cîştige de cît alţi concurenţi de pe urma excluderei lui Juster — şi veţi vedea îndată. cine sunt aceşti concurenţi. Eu, administrator, am tot avantajul să-l primesc şi pe Juster la licitaţie, să am cît mai mulţi ofertanţi căci dacă nu mă înţăleg cu unul dintre ofertanţi, mă înţăleg cu altul. Ar fi fost un act cuminte să spun: Eu prefer să nu mai văd în ochi pe Juster şi să perd 37.000 lei, de cît să-l primesc să concureze cu alţii, şi din acest fapt să cîştig de odată 600.000 lei?

Ciorna de contract

Curios, eu gîndeam că e o laudă pentru mine că am putut găsi acest mijloc, ca Juster să predea cantitatea de lemne de care fusese dispensat şi cu acelaş preţ cu care se obligase a le procura cînd erau eftine, şi să mai furnizeze şi acuma pe un preţ mult mai ieftin de cît preţul celorlalţi ofertanţi.

In adevăr Juster se obligă în contract să furnizeze 12.444 m. c. cu preţul de lei 5.90 m. c. şi această stipulaţiune ca şi multe altele în greutatea lui Juster sunt adaose cu mîna mea în ciorna, cu care d. Fleva, organizase misa în scenă de zilele trecute care a eşuat aşa de trist.

Am făcut din aceasta o clauză specială chiar în jurnalul aprobat de consiliul de miniştri.

Am prevăzut că cu aceşti 12.444 m. c. Juster lichidează un contract anterior, că să nu se crează că este un dar de la d. Juster, furnizarea acestor 12.444 metri cubi cu 5.90. Şi eu care credeam, că am făcut un act admirabil de administraţiune iată-mă încă expus să fiu intrebat,—şi cu insinuări.

Interpelarea sună: întreb pe d. ministru dacă ştie că Juster mai fusese furnizor, şi că i se realizase contractul fiind că nu l'a respectat?

Mai era nevoe să fiu întrebat, cînd eu în contract, şi în jurnalul Consiliului de miniştri, spun lămurit, că între alte avantaje ale ofertei este şi aceasta, că se obligă să ne furnireze 12.444 m. c. în contul datoriei rămase din furnitura anterioară? Ce sens are întrebarea? Poate sunt întrebat dacă nu cumva am făcut lucrurile inconştient. Ce inconştienţă pe cîtă vreme operaţiunea se baza tocmai pe aceasta: faci oferta. ţi-o primesc, dar cu condiţiune să lichidezi contractul anterior

Numai la o interpelare pentru galerie se poate pune această frază: „Dacă d. minisiru ştie?..

Eu spun Direcţiunei indirect prin contract: ai greşit că ai făcut această reziliare fără să-o fi trecut prin aprobarea ministrului. După teoriile d-lui Fleva, ar trebui la ori ce operaţiune de la 10 mii lei în sus intervenţia Consiliului technic superior şi Consiliului de miniştri, etc. Ei bine, aceasta a fost o operaţiune de sute de mii de lei, făcută de directiune singură fără ministru, fără consiliu technic superior, şi fără toate celelalte organe pe care le vrea acum şi d. Fleva în numele ortodoxiei legilor şi regulamentelor.

Garanţie?

Dar am dat furnitura fără garanţie, şi garanţia trebuia să fie de la 10 la sută, etc. Furnitura anterioară din primul contract a lui Berman Juster nu a fost dată sub administraţiunea mea şi era de 60 mii de metri cubi, şi ştiţi cîtă garanţie a depus? 6000 de lei! 10 bani la metru cub!

Dar credeţi d-voastră că în nenumăratele dosare pe care le am adus, trece garanţia vre-o dată de 50 bani la metrul cub?

Ei bine d-lor, d-lui Juster ce garanţie puteam să-i iau; Pentru 300 mii metri cubi, nu, fiind-că cu mîna mea am scris în contract (nu era în ciornă) că direcţiunea îşi rezervă dreptul de a reduce pentru anii viitori pînă la zero comanda făcută şi că dacă reducerea ar echivala cu renunţarea la furnitura lui Berman Juster, acesta nu poate să aibă nici o pretenţiune asupra direcţiunei, numai că direcţiunea trebuia să-l înştiinţeze de la 1 Octombrie al fie cărui an despre renunţare.

Ei bine, cînd numai pe dînsul îl leg şi cînd eu îmi asigur un preţ avantagios de bursă, — fiindcă încă odată vă rog să notaţi aceasta, administraţia căilor ferate cu furnitura materialului lemnos este bursă în această ţară; d-lor, cînd eu îmi asigur un preţ de bursă de 8 lei şi e foarte sigur că preţul combustibilului n'are să se eftenească. (Chiar azi îmi spunea d. deputat Ghica că în judeţul Vaslui, la gara Scînteia se vinde cu 11—12 lei metru cub de lemne).

O voce: L-a cumpărat cu 14 lei.

D. *Al. Badareu*, ministru al lucrărilor publice: Ei bine, cînd mi-am asigurat un preţ de bursă, cînd pe furnizor l-am legat şi eu nu mă leg, pot eu atunci să mai cer garanţie de la dînsul?

Marfă predată de un milion

Pentru multe motive, şi pentru motivul tocmai ca legalitatea lucrului să nu dea loc la discuţiune, n'am voit să leg pe direcţiune, l-am legat numai pe furnizor. Dar d. Fleva zicea: trebuia să iei garanţie şi pentru această legătură. Nu! Prin urmare vedeţi că numai la 100.000 m. c. puteam cere garanţie. Cîtă garanţie? Dacă luam garanţia anterioară ar fi făcut 10.000 lei şi dacă luam garanţia cea mai mare, de 50 bani metru cub, făcea 50,000 lei. Dar eu în schimb ce iau dela Jusrer? In schimb de la Juster mai întăiu eu am luat în primire cei 12.444 m. c. pe cari îi deţine azi căile ferate. D-lor aceşti 12.444 m. c. fac chiar cu preţul de atunci vre- 70,000 lei şi ceva. Mai mult de cît atît, eu deţin astăzi, prin funcţionarii mei, 125.000 metri cubi pe care Juster e obligat să-i transporte din pădure la gara Hîrlău, transport ce costă mai puţin de 2 lei. Mi s'a predat în posesiunea mea marfă de 1 milion. Se mai încape garanţie peste aceasta!

Acont pe marfă predată şi garantat prin gaj

Dar nu este numai atîta, nu numai i-am dat furnitura fără garanţie, ci mi se impută că i-am dat şi un avans. O, d-lor, curios ar fi, mai întăi, ca eu să fac o operaţiune de bursă aşa de importantă, pentru preţurile mele, care se evaluează cu milioane, să cumpăr cu 8 lei lucrul care se vinde cu 10 lei numai pentru că am permis lui Juster să deschidă uşile ministerului! Dar Juster s'a dus la minister şi de la minister a fost trimis la Căile Ferate, etc. Acestea sunt vorbe, ce se pot aduce numai ca glume pentru atmosferă, dar cînd judeci, se poate ca omul acesta care face o diferenţă aşa de mare la preţ, care pentru mine era hotărîtoare, să nu primească nici un avantaj de la minister, în schimb? A cerut un acont de 5 lei pentru fiecare m. c. ce mi se va preda în pădure. I l'am dat, obligînd însă pe Juster să-mi dea în gaj toate lemnele peste cele 80.000 m, c., plătindu-mi dobînda, asigurînd lemnele pe contul lui, plătind dînsul diurna custodelui, etc. Să nu ne jucăm cu cuvintele; un avans, cum spune un domn deputat în întrerupere, este un avocat cînd angajezi un proces, cînd îţi dă cineva angajamentul pe cuvînt şi îi dai bani, dar cînd îţi dă lucrul în posesiunea ta, aceasta nu este avans, aceasta este acont. Şi, d-lor, eu am luat—este actul de recepţiune — am luat în posesiune, prin funcţionarii Căilor Ferate, cari astăzi păzesc lemnele în pădure, am luat o sumă nu de 80 mii m. c., am luat o sumă de 125.000 m. c. şi cum transportul costă mai puţin de 2 lei de metru cub. am în mînele mele marfă de 750.000 lei cel puţin şi eu asupra acestor 750 mii de lei i-am dat un acompt de 400 mii de lei.

Omnipotenţa şi „jurisprudenţa" biurourilor

O voce: Lemnele sunt tăiate?

D. Al. Bădareu, ministrul lucrărilor publice: Da, tăiate şi stivuite în metri. Mi s'a opus însă o extraordinară autoritate, mi s'a opus autoritatea birourilor, jurisprudenţa acester birouri.

Adică Statul, oricare ar fi împrejurările, nu mai poate face altă operaţiune afară de acelea pe cari le făceau birourile şi nici cu altă modalitate de cît cum le făceau birourile pînă acum. (Aplause).

Dacă mă mulţumeam cu formalităţi de licitaţii, rămîneam fără lemne, funcţionarii degerau, copii lor plîngeau, locomotivele nu puteau pleca. Şi, domnilor, în aşa împrejurări, „ministrul lucrărilor publice nu are voie să facă nici o inovaţie şi nici o modificare din cauza deprinderilor biroului."

Specimen de contract semnat de directorul general al C. F. R.

Domnilor, nu se poate că d. Cotescu să fi făcut afirmarea pe care a spus-o d. Fleva că d-sa nu se poate uita măcar la acest contract, că trebue să-şi ascundă faţa cînd dă cu ochii de administraţii săi de la Căile Ferate, cînd se gîndeşte la o procedare de felul contractului Berman Juster.

Iată un act iscălit de cele mai mari case pentru lucrarea ferului, cele mai mari case metalurgice din Bucureşti şi anume: ca casa Wolff, fabrica Vulcan, Uzina metalurgică din Ploeşti, fabrica Lemaître, societatea Astra-Romînă, Creditul Petrolifer, cari toate iau lucrări cu bună înţelegere,—fără licitaţie, de 2.800,000 lei, pe baza unui proces verbal, care proces verbal s'a înaintat ministerului. Mă rog eu nu am făcut nici o anchetă prin birouri. Acest proces-verbal, anterior anchetei absolut nereglementare a d-lui interpelator, a fost înaintat la minister de însuşi d. Cotescu, ca să-i dea curs.

Acest proces verbal, care este semnat împreună cu oferantaţii de directorul general Cotescu, învestit cu semnătura sa olografă, pe care interpelatorul o preţuieşte atîta, cuprinde următoarele dispoziţiuni asupra modalităţei plăţei.

Plata se va face în modul următor:

30 la sută (trei zeci la sută) din costul rezervoarelor socotite cu preţurile de mai sus, cînd materialele vor fi aprovizionate în atelierele respective:

Alţi 30 la sută (trei zeci la sută) la aducerea şi depositarea materialelor prelucrate pe şantiere:

Ei bine, domnilor, cînd mă oblig să-ţi dau 30 la sută, dacă aduci fierul din atelierul d-tale, *deşi fierul rămîne în stăpînirea d-tale*, în atelierul d-tale: *fără deci ca eu să fac recepţiunea provizorie*, fără să-l ia în primire funcţionarii mei şi totuşi îţi dau 30 la sută cînd îl aduci şi îţi mai dau încă alţi 30 la sută din preţ cînd îl aduci pe şantierul d-tale: cînd domnul director Cotescu face un proces-verbal şi-l propune spre aprobare ministerului, cerînd să fie autorizat să plătească furnizorilor 60 la sută pentru materialele cari nu intră în stăpînirea mea care plătesc...

O voce: *Peste un milion şi jumătate.*

D. Al. Bădăreu, ministrul lucrărilor publice: Se poate aşa contradicţie de principiu? Se poate ca aceluiaş domn Cotescu să i se pară o enormitate să dea un acont de 400.000 lei pe *materiale de 1 milion şi ceva, care intră în stăpînirea directă a căilor ferate?*

Să fie oare cauza inferioritatea lemnului faţă cu fierul? Pe fierul din mîna altuia să poţi da un avans de 60 la sută, iar pe lemnul dat în mîna ta să nu poţi da un acont de 30 la sută?

Eu n'am vorbit cu d-nul Cotescu în chestiunea specială a acontului de cînd se vorbeşte de interpelare, fiindcă d-sa s'a arătat mirat cînd d. Fleva a cerut dosarele şi fiindcă îi cunoşteam părerea din actul ce vi l'am citat.

Acont iar nu avans, în conformitate cu legea

D. Fleva a înţeles greşit, căci nu se poate ca d. Cottescu să-i fi făcut vreo declaraţie şi încă în felul cum a raportat-o interpelatorul. Dar d. Fleva se joacă şi aci cu cuvintele. In vocabularul obişnuit se confundă avansul cu acontul. Legea însă distinge. Este avans cînd dai fără să primeşti nimic în schimb; este acont cînd dai pe materiale primite. Eu am primit oferta pe baza art. 71 alin. 12 şi 13 din Legea Contabilităţei şi am dat acontul pe baza art. 88 din aceiaşi Lege.

Iată cum sună aceste articole:

Art. 71: se vor putea încheia, contracte prin bună învoială: 12) Pentru procurarea,..

Vedeţi, domnilor, în propunerea d-lui Cottescu nici nu sunt materiale predate, deci este vorba de avans, pe cîtă vreme în cazul Iuster, eu am dat acont pentru materiale predate. Eu am făcut o recepţie provizorie; este adevărat că am stipulat că cea definitivă o voiu face după transportarea la gară, dar am făcut recepţia, lemnele s'au dat in primirea funcţionarilor mei cari au iscălit cînd au primit şi cît au primit; mandatarea acontului s'a făcut numai după ce am luat în primire peste 100,000 m. c., şi acum nimeni nu se mai poate amesteca în posesiunea acestor lemne.

Art. 88 zice: „Toate aconturile liberate nu vor putea trece însumate peste cinci părţi din şase din lucrările, furniturile sau transporturile efectuate".

Art. 71, al. 12.—Pentru procurarea materialelor şi furniturilor necesare exploataţiunei stabilimentelor industriale şi cocomerciale ale Statului (regia tutunurilor, căi ferate, etc.).

Procurarea acestor materiale şi furnituri se va face conform Legilor speciale ale acelor stabilimente.

Art. 71, al. 13.—Pentru furnituri, transporturi şi lucrări pentru cari, la două licitaţii ţinute, nu s'a oferit nici un preţ, sau pentru cari s'a oferit preţuri neacceptabile; cu toate acestea, în cazul cînd Administraţiunea a crezut să fixeze un maximum nu se va putea depăşi.

Art. 88.—Aconturi nu se pot plăti de cît pentru servicii efectuate de materiale predate.

Aveam dreptul deci să dau cinci părţi, din şase, din materialul predat.

Domnilor, eu, la 125,000 de m. c. după registrul furnizorului sau 87 mii metri cubi după funcţionarii primitori, cari fac, luînd cifra cea mai joasă 700 mii de lei, puteam să dau 580 mii de lei, conform cu art. 88 din lege şi am dat numai 400,000 lei.

„Surpriza" biurourilor

Las la o parte celelalte argumentaţii copilăreşti ale interpelatorului şi vin la lucrul în sine.

De cît, domnilor, nu este vinovată nici legea, poate nu este vinovat nici d. Fleva, nu sunt vinovate nici biurourile; este vinovat ministrul, care a făcut o inovaţiune, care a căutat mijlocul să aibă lemne şi cînd lipsa lor constituia o gravă primejdie, să obţină şi spre surprinderea biurourilor preţul cu 2 lei mai puţin la m. c., ca să cîştige Statul cîte-va sute de mii de lei de la lemne, — de la traverse alte sute de mii de lei, adică cu mult mai mult de un milion în total, să profite toată piaţa de scăderea preţului şi să pregătească şi un viitor favorabil administraţiunei.

Cine n'are convingeri, n'are ce căuta la tribuna Camerei

Domnilor, d. Fleva făcea paradă de spiritul obiectiv al interpelărei şi în acest spirit întreba cum oare nu ştie domnul ministru, că Iuster a mai fost furnisor şi a rămas dator o furnitură? Şi adaugă: nu voi pune nici o concluziune, lăsînd ca fiecare din d-voastră să credeţi ce veţi voi.

Nu, domnilor, aceasta nu o face un interpelator care, două săptămîni a studiat dosarele, care a venit cu această interpelare după ce a studiat-o; dacă este om cinstit trebuie să aibă o părere. (Aplauze repetate).

Nu pentru acestea sunt făcuţi miniştrii; nu este acesta spiritul Constituţiei noastre în ce priveşte situaţiunea miniştrilor şi situaţiunea Parlamentului.

Parlamentarii pot să facă control, pot să blameze, însă nu au dreptul parlamentarii ca în contra miniştrilor cari muncesc, să vină numai cu povestiri şi insinuări aci la tribună. (Aplauze prelungite).

Cine n'are convingeri, n'are ce căuta la această tribună. (Aplauze).

Iuster e proprietarul lemnelor

Dar, domnilor, d. Fleva mai spune: bine dar nu ştiu, dacă n'aţi făcut o operaţiune hazardată. Iată aci de faţă proprietarul care declară că a acordat antreprenorului pentru plata întărziată un termen de graţie, poate termenele de graţie nu vor merge la infinit; poate să aibă şi proprietarul pretenţiuni asupra unei părţi din aceste lucrări.

Domnilor, eu am văzut contractul; nu ştiu ce poate fi peste contract între proprietar şi exploatator. Se poate să fie altceva de cît în contract în acte pri7ate, secrete. Dar, după cît am văzut în contractul autentic dintre părţi, Iuster are 860 fălci pădure cu dreptul de exploatare pînă la 1930, cu preţul plătit aproape în total înainte.

Lemnele ce ni s'au predat sunt în tot cazul proprietatea lui Berman Iuster tăiate din parchete complect achitate proprietarului. El ne-a pus în stăpînirea acelor lemne încă de acum o lună fără să ni se facă cea mai mică obiecţiune de proprietar şi noi le stăpînim. In ori-ce caz, procesul ce se plămădeşte acum e o chestiune de drept civil care cum spunea d. Take Ionescu ieri, nu se poate tranşa cu ocaziunea unei interpelări, şi nici de d-voastră. (Aplauze).

Din 144 furnizori învitaţi la licitaţie, au fost 135 Bermani

D-lor, dar Berman Iuster mai are alte cusururi: are întăi cusurul că e de la Iaşi. Acesta e mai mult cusurul ministrului, aţi înţes-o. Apoi, mă rog, are cusurul că e Iuster. (Ilaritate).

D. *Take Ionescu, ministrul de interne*: Acela e din naştere.

D. *A. Badareu, ministrul lucrărilor publice*: Şi mai are şi alte cusururi. Că i s'au protestat cîteva polite, una de o mie lei şi una de 4 mii lei.

D-lor, ce credeţi d-voastră; între aceşti 144 de furnisori cari au fost chemaţi la licitaţiune căţi Bermani credeţi că sunt? (Mare ilaritate).

Din 144 sunt 135 de Bermani. (Ilaritate).

D-lor, să vă dau cîteva nume: iată cine s'a prezentat la licitaţiune: Mihel Leibu, Herşcu Pascal, Vaintraub Avram, Kelerman, Lazăr Michel, Leon Stern, etc., (citeşte).

Ei bine, d-lor, dar aceştia sunt toţi furnizorii de sub toate guvernele şi sub toţi miniştrii (Aplauze, Ilaritate).

„Am turburat deprinderile biurourilor".

D-lor, să-mi permiteţi cîte-va cuvinte, ca să vă arăt pe cine am lovit şi pe cine am turburat căci de sigur am turburat şi am lovit oarecari interese. Am turburat de sigur deprinderile biurourilor. Le cer iertare, dacă cu aceasta am pus în discuţie valuarea certificatului pe care direcţiunea căilor noastre îl are de la Viena şi despre care ne-a vorbit d. Fleva. (Aplauze. Ilaritate).

Acaparatorii pădurilor

In ce priveşte lovirea de interese, iau pe conştiinţă că nu am lovit interesele Statului; am putut să lovesc interesele altora (Aplauze). Şi, domnilor, credeţi d-voastră că pentru un om care trăeşte viaţa reală, faptul că la licitaţiile repetate de trei ori nu se prezintă mai nimeni cînd vorba de lemne, de un produs al solului, nu are o însemnătate, domnilor,—faptul că din 144 chemaţi, convocaţi cu adresă, vin 7—8 şi aceia oferă cantităţi ridicule cu preţuri imposibile, aşa că abia se pot aproba 4—5 oferte cu cantităţi neînsemnate!

Cum, adică în ţara aceasta, care are păduri, se poate că nici cu preţurile mari, ce le plătesc căile ferate, să nu se găsească concurenţi la licitaţiunile de lemne?

Domnilor, nu se găsesc concurenţi la licitaţie de lemne, fiindcă de cîţiva ani se face la noi o lucrare de acaparare a pădurilor. Acapararea care la moşii a fost distrusă de lege, s'a îndreptat aiurea, s'a îndreptat la păduri. In Moldova toate pădurile cari sunt la o distanţă mai mică de 130 de kilometri de linia ferată *sunt în mîna aceluiaşi om.* D. P. Greceanu de sigur că-l cunoaşte, pentru că s'a apropiat acum şi de d-lui.

De astăzi înainte, domnilor, la Hîrlău nu va mai putea fi ofertant un comerciant mai slab ca Juster. Am ştiut că lovesc în acest acăparator primind oferta Juster, dar am făcut-o din spirit de prevedere economică şi socială.

Insolvabilitatea lui Juster?

Dar, domnilor păcatele acestui Juster sunt fără număr fiindcă e Berman şi e de la Iaşi.

Am avut o poliţă protestată de 1500 de lei, şi o alta de 4000! Dacă în adevăr Iuster ar fi în situaţiunea aceasta de insolvabilitate, credeţi că creditorii lui Juster, cari ştiu că acesta are de luat cîteva sute de mii de lei de la căile ferate, n'ar veni să pună poprire, pentru a li se achita acele poliţe de 4000 lei? Aşi fi înţăles insolvabilitatea la un om cu 860 fălci pădure, cu 2 moşii în arendă, mare proprietar urban în Iaşi, dacă ar fi vorba de o poliţă de 30.000, 50,000 lei, dar 1500 sau 4000, trebue să fie nu accepte ci poliţe trase şi nerecunoscute sau în ori-ce caz o scăpare din vedere. Trebuie să fie ceva la mijloc cu aceste poliţe.

Manopera acaparatorilor

Am văzut obiecţiunea aceasta şi în gazete, şi acolo se vorbea de sărăcia lui Juster şi poliţa lui protestată. Şi atunci mi-am zis: cine poate să aibă interes să invoace sărăcia lui Juster şi poliţa lui protestată, dacă nu tot un concurent al lui Juster? Şi atunci am luat ultimile licitaţiuni, şi am văzut, d-lor, că la licitaţiuni aproape cu 9 şi 50 s'a făcut o ofertă şi pentru gara Hîrlău. Dar ştiţi cu cît s'a făcut această ofertă?

S'a ofertat cu vagonul, fiindcă lemnele noui tăiate—acel furuizor sau antreprenor a intrat de curînd în pădure — sunt grele şi are avantaj vînzîndu-le cu vagonul. Ei bine acel furnisor cu trei zile înainte de oferta Juster şi-a permis, la licitaţie, să ofere lemne în gara Hîrlău cu 188 lei vagonul, care la lemnele verzi face cam către 11 lei m. c.!

Eu înţeleg cum acaparatorii, viitorii furnisori la căile ferate, îşi pregătesc calea. A oferit mai întîiu numai la consum, unde lemnele se plătesc direct de funcţionari, unde aprobarea nu mai trece pe la minister, şi acolo au obţint preţul de 9 şi 50 şi pe urmă au mai încercat o fertă de 100 vagoane, cu preţul de 11 lei m. c. Mai trebuia puţin, diletantismul ministrului, şi va obţine pentru furnitura în mare 11 lei m. m. (Aplauze).

Ei bine d-lor, cum să nu se pornească acest concurent acaparator, cum să nu sune la toate uşile, cînd vede că sărăcuţul, în sfîrşit protestatul Juster, îi strică preţurile? *Acaparatorul nu se mai prezintă la licitaţiune, fără nici o grijă de rezultat, căci în afară de dînsul, în Moldova nu a mai rămas alt furnizor în picioare. Toate licitaţiunile nu dau rezultate; ofertanţi din ce în ce mai rari, preţuri din ce în ce mai mari; cînd o licitaţie dă rezultate, ce fel este acest rezultat? Iţi trebue 100,000 m. c., se prezzintă oferta pentru 10,000, şi îţi ridică preţul, ca bursa să-şi facă suişul, şi cînd au ajuns, să facă la Bursă preţul de 11 lei m. c. Neapărat că era momentul să facă lovitura cea mare,—intervine nevoiaşul de Juster care face ofertă pe 8 lei m c. aşa că a înlăturat nu numai pentru astăzi dar poate pentru ani, oferta meşteşugită şi îndelung pregătită cu 11 lei m. c.*

In cît iată ce este amestecat în această chestiune rîdicată de d. Fleva, care în aparenţă nu a făcut decît să expue unele lucruri, dar care în realitate e rîdicată de acei ale căror interese au fost lezate prin acceptarea ofertei de la căile ferate, rîdicată de acaparatorii cari rîdicaseră preţurile pînă la 11 lei m. c. şi sperau să terorizeze pe ministrul care a redus lemnele la un preţ redus, peste care Direcţiunea căilor ferate se va rîdica cu greu pe viitor. (Aplauze).

Un act de bună gospodărie

Aţi auzit toate faptele; din contract, din copia contractului, cei cari vă interesaţi, foarte uşor puteţi să vedeţi în ce spirit au fost făcute modificările.

Una din modificările introduse, tot de mine, este ca lemnul să fie asigurat, înainte de a se da acont, de furnizor pe socoteala lui.

Nu voi să inzist, dar sunt o mulţime de alte condiţiuni îngreunătoare, pentru ca contractul să fie pînă la sfîrşit executat în interesul căilor ferate. Domnilor, toată cantitatea de lemne pentru care s'a făcut recepţiunea provizorie şi care e în realitate în cantitate de 125,000 metri

cubi, este făcută de către căile ferate, este în stăpînirea căilor ferate, toată operaţiunea aceasta este făcută numai în folosul căilor ferate şi socot, că şi d-voastră veţi zice ca şi mine, că este un act de bună gospodărie, de bună administraţie.

Domnilor, eu iau răspunderea pe conştiinţă, că trebuia absolut să lupt contra acaparatorilor cari făcea ca la licitaţiuni să se ridice preţul cît de sus şi poate recunosc că am făcut oarecari turburări în deprinderile de biurou la căile ferate. Aceasta este singura mea vină, dar eu socot că este singurul meu merit, şi vă mărturisesc că, dacă mîine mi s'ar prezenta oferte cu cari să mai pot scădea de la 8 lei preţul de astăzi, la 7 lei m.c., preţul lemnelor şi ca urmare fatală şi preţul tuturor furniturilor de lemne şi de traverse la căile ferate, aş face ofertanţilor aceleaşi avantaje pe cari le-am făcut lui Juster. Prin urmare avantaj de aproape 2 milioane pentru căile ferate şi provocarea unei scăderi generale a combustibilului la bursă. Iată actul meu incriminat. Vă mărturisesc, domnilor, că chiar dacă aşi şti că în această Cameră, sunt multe spirite bănuitoare, de natura domnului Fleva, sunt om, care cînd pot să fiu util în sensul obligaţiunei ce am luat, şi în sensul misiunei, pe care o îndeplinesc, nu mă las terorizat de toate învinuirile şi clevetirile. (Aplauze).

Înţelegeţi acum pentru ce am făcut totul ca să provoc de adversari să se explice la lumina zilei. (*Aplauze prelungite*).

Ultime Informaţii

Toate persoanele, cari au primit liste de subscripţie pentru aeroplanul „Iaşul", sunt rugate a le înapoia, Prefecturei de judeţ, împreună cu sumele incasate.

In cercurile universitare se afirmă că d. C. Stere a obţinut foarte bine promisiuni pentru universitatea de Iaşi în audienţele avute în Capitală.

D-nii Lascar Antoniu senator şi d. Eugen Herovanu, deputat, ambii atît de distinşi şi apreciaţi membri în comitetul de redacţie al „Opiniei" şi colaboratori ai ziarului nostru, au fost proclamaţi membri fondatori ai Asociaţiei generale a presei.

Eri trenul de Arad, intrînd în gara Ploeşti, a surprins pe linie, pe d. Anastase Stănescu, directorul şcoalei de meserii din Valea Boului, omorîndu-l pe loc

Lista cu No. 13171 pentru flota de războiu, încredinţată d-lui preşedinte al tribunalului Iaşi, a produs din subscripţia făcută suma de lei 300.35.

Ieri fiind prima convocare a membrilor Societăţii de economie şi numărul celor prezenţi fiind restrîns adunarea generală s'a amînat pentru Duminica viitoare, ori care va fi numărul membrilor prezenţi.

Eri, a avut loc la comenduirea pieţei în faţa a cîte un detaşament din fiecare corp de trupă din garnizona locală degradarea soldatului Teodor Calăgiu din regimentul de infanterie dela Roman, condamnat la 20 ani muncă silnică pentru uciderea unui caporal din jandărmăriea rurală.

A mai fost degradat şi soldatul Iftimie Vasile condamnat la 8 ani recluziune pentru furt şi dezertare.

Astă seară Luni 18 Martie ora 8 jum. are loc în amfiteatrul laboratorului de Fizică al universităţii, obişnuita şedinţă lunară a Societăţei de ştiinţi din localitate.

Adunarea generală de la „Creditul Urban".—La „Creditul Funciar Urban din Iaşi" ieri a fost întrunirea plenară a consiliului de administraţie.

Inscrişi au fost 119 societari, reprezentînd un capital de 15,991,200 lei şi au răspuns la apelul nominal numai 76 societari, reprezintînd un capital de 12,155000 lei,

Se votează bilanţul pe anul trecut şi budgetul pe 1913.

Se realeg membrii în consiliul de administraţie, d-nii M. B. Cantacuzino şi N. Gane.

Apoi d. C. Climescu propune ca economiile budgetare ale anului 1912, în valoare de 86,505 lei şi care se cuvin ca divident societarilor, să se dea pentru Aeroplanul Iaşilor şi pentru flota naţională.

D. Ath. Ath. Gheorghiu dă lămuriri că adunarea de astă-zi nu poate rezolvi asemenea propuneri, de oarece nu e făcută în termeni legali.

Biroul hotărăşte ca din suma totală să se dea 75 la sută pentru flotă şi 25 la sută pentru aeroplanul Iaşului. Această reţinere se va face numai societarilor care au semnat această propunere,—de oarece procuratorii n'au delegaţiune specială pentru acest caz.

Comitetul centrului studenţesc a fost convocat pentru astă seară, de către d. rector al universităţei.

Budgetul comunei Iaşi pentru localul comisiei a III-a, care urmează a se muta din actualul imobil, este de 700 lei.

Reforma telegrafo-postală

Se ştie că la Cameră se află depus proectul de lege, cu privire la reforma telegrafo-postală.

Iată interesantul raport datorit d-lui deputat Vespasian Pella, ales raportor al comitetului delegaţilor, care s'a ocupat în această reformă.

Domnilor Deputaţi

Legea de organizare a personalului administraţiei postelor, telegrafelor şi telefoanelor se completează prin separarea serviciului tehnic de serviciul de exploatare şi organizarea lui completă şi prin organizarea corpului impiegaţilor.

Desvoltarea serviciilor administraţiei poştelor, telegrafelor şi telefoanelor şi întrebuinţarea în exploatare a atîtor mijloace pe care ştiinţa le-a pus la îndemîna omului cer ca o parte din personalul acestei administraţii să aibă pregătire specială tehnică pentru a putea studia şi realiza în aplicaţie toate progresele realizate în alte părţi.

Construcţiile de linii telegrafice şi telefonice aeriane ori în cabluri, condiţiile electrice şi mecanice pe care trebue să le însuşească materialul întrebuinţat, verificarea împlinirii acestor condiţii, studiul şi instalarea aparatelor perfecţionate, construcţiile şi întreţinerea localurilor, conducerea atelierelor, etc., sunt lucrări tehnice cari cer un personal cu o instrucţie diferită de acea a serviciilor de exploatare.

Amestecul de atribuţii din actuala lege între serviciile de exploatare şi cele de tehnică, putînd fi trecuţi funcţionari dintr'un serviciu într'altul, sunt în paguba serviciului ; iar uniformitatea condiţiilor de recrutare şi de înaintarare nu atrag pe tinerii cari au studii speciale de ingineria electrică şi nu reţine pe cei cari fiind în corp au putut să facă studii speciale.

De aceea s'a admis acest proect de lege care permite ca să se recruteze în condiţii diferite tineri cu instrucţie specială de ingineri, şi pentru a înlătura ori ce neînţelegere în atribuţii şi înaintări comitetul delegaţilor a adăogat la aliniatul art. 5 că: *inginerii vor forma corp diferit şi cu alte norme de înaintare.*

A doua modificare importantă ce se aduce legii în vigoare este organizarea corpului de impiegaţi.

Această categorie de funcţionari, bărbaţi şi femei, recrutaţi în condiţii mai uşoare de cît ale personalului din cadre, adică numai cu patru clase secundare în loc de opt clase sunt chemaţi a face serviciile de execuţie, cum bunăoară este poşta uşoară, telefonia, manipularea aparatelor telegrafice şi altele.

Execuţia acestor servicii cu funcţionari din cadre ar costa prea mult şi nu s'ar putea face bine fiindcă aceştia nu ar putea fi reţinuţi mult timp în serviciul special cu care s'au deprins, fiind chemaţi a parcurge toate gradele şi a ocupa funcţii înalte de : diriginţi, şefi de divizie, şefi de serviciu, inspectori, etc.

De altfel, pentru acelaş cuvînt, toate administraţiile similare din alte ţări întrebuinţează pentru serviciile de aparate şi poşta uşoară o categorie de funcţionari inferiori în grad şi plată, personalului principal de conducere.

Şi pentru a atrage şi menţine în corp aceşti funcţionari s'a format organizaţia completă cu 12 grade de înaintare, cu examene şi concursuri şi cu asigurarea stabilităţii, introducîndu-i şi pe ei în cadre.

Şi fiindcă între impiegate sunt şi femei licenţiate în ştiinţe şi cari aduc servici mai mari administraţiei, comitetul delegaţilor a adăogat dispoziţia ca acestea să poată trece la gradul de impiegate cu 210 lei leafă.

La art. 4 s'a făcut modificarea că cei cu titluri universitare vor putea fi primiţi în corp cu gradul III de oficiant inferior în loc de gradul I, cum era trecut în proiectul de lege depus la Cameră. Gradul III de oficiant inferior este al treilea grad de jos : adică după asistent de gradul II urmează asistent gradul I, şi apoi oficiant inferior gradul III.

Timpul în care un funcţionar intrat în corp fără titlu universitar poate înainta pînă la gradul III de oficiant inferior poate fi mai mic decît acela ce l-ar întrebuinţa dacă ar urma cursurile universitare pentru obţinerea unei diplome ; prin urmare, nu este un mare avantaj oferit tinerilor titraţi.

Tot asemenea, şi tot cu asentimentul d-lui ministru de interne, s'a adaus că primirea titraţilor va fi cel mult 1 la 5 din locurile vacante, pentru a nu se lua locurile la cari aspiră cei din corp.

S'au mai făcut cîteva neînsemnate modificări, după cum veţi vedea în proiectul de lege ce urmează şi s'au rectificat cifrele din clasificaţia de lefuri făcută în tabloul ce urmează proiectul. Astfel că sporul la înaintare să urmeze o gradaţie uniformă : spor de 20 lei între gradele inferioare şi de 30 lei între gradele superioare.

Pentru aceste motive, comitetul delegaţilor vă roagă, prin subsemnatul, d-lor deputaţi, să binevoiţi a vota acest proiect de lege.

Raportor, *Vespasian I. Pella.*

D. dr. Parhon, va fi numit al doilea medic şef al ospiciului Socola, de la Iaşi, dependinte de Eforia Sf. Spiridon.

In sala Carageali a avut loc eri întrunirea provocată de ziarul „Cuvîntul".

Au vorbit d-nii Cosmovici, maior Negruzzi, avocat Sturza, avocat Lohan, C. Negruzzi, Virgil Arion şi avocat Scarlet.

Sîmbătă a fost declarat în strada C. Negri un nou caz de anghină difterică.

Comisia dispărţirei a IV-a se va muta de la Sf. Gheorghie în str. Elena Doamna 31, casele Bejan.

Descoperirea unei crime oribile.—O crimă înfiorătoare, săvîrşită din lăcomie de bani, a fost săvîrşită nu de mult, în comuna Răseşti, judeţul Fălciu.

O tînără fată din acel sat, fu pescuită, după o lipsă de acasă de cîteva zile, în undele Prutului.

La ancheta făcută, s'a stabilit identitatea ei şi dovada că ea fusese întăi ucisă şi apoi aruncată în valuri de asasini.

Se mai ştia atît, că tînăra ţărancă avusese un ibovnic, de dincolo de Prut, romîn basarabean.

Siguranţa noastră după o muncă încordată de 8 zile, a izbutit în sfîrşit, să dee de urmele asasinului şi să facă lumină asupra acestei crime oribile.

Criminalul este un fost caporal de grăniceri, anume Stănescu.

Iată cum se presupune pînă în prezent a se fi făptuit crima :

Un hoţ fugise din Basarabia, trecînd Prutul şi se stabilise în satul Răseşti, după ce furase suma de 12 mii ruble din Rusia. Ajuns aici se dă în dragoste cu fata care a fost găsită în undele Prutului şi încredinţîndu-i ei suma de 12 mii ruble, ce o avea la el, o hotăreşte să-l urmeze îndărăpt în Basarabia, la locul lui, unde să se căsătorească.

Caporalul Stănescu, se împrieteneşte cu amîndoi, şi simţindu-i că au parale, şi se prinde a-i trece pe rînd, în mod ascuns, peste Prut.

In adevăr, isbuteşte a trece întăi pe ibovnicul victimei, iar a doua zi, cînd trebuia să conducă şi pe fată, o ucide pe ţărm şi apoi o aruncă în valuri, după ce o pradă de cele 12 mii ruble ce le avea nenorocita în sîn.

Siguranţa a arestat pe criminal, iar cercetările continuă.

Raportor al proectului pentru modificarea legii sanitare, este d. Vespasian Pella, deputat de Iaşi.

Discuţia legei telegrafo-poştale va începe, la Cameră, Joi.

De la Societatea Studenţiior în Litere.—„Societatea Studenţilor în Litere" îşi va inaugura şedinţele sale în ziua de Duminică 24 Martie, ora 4 d. a. printr'o mare şedinţă publică inaugurată care va avea loc în localul facultăţii de litere.

In programul stabilit provizoriu sunt cuprinse pînă acum următoarele puncte :

1) D. C. Alexandrescu—Cuvînt introductiv.

2) D. André Faure—Cîte va cuvinte colegilor romîni.

3) D. P. Andreiu—Organizarea societăţilor culturale studenţeşti.

4) D. G. Fedeleş—Iubirea în poeziile lui Coşbuc.

5) D. I. M. Raşcu—Cetire de versuri.

6) D. N. N. Răutu—Cetire din Creangă şi Sadoveanu.

In afară de d. Raşcu, va mai ceti din producţiile sale proprii şi d. G. Topîrceanu, care a bine voit să dea concursul său acestei şedinţi inaugurale a „Societăţei Studenţilor în Litere.

Incendiu.—Eri noapte a avut loc în strada Sf. Andrei un inceput de incendiu la atenansele caselor d-lui Aron Glückman.

Focul care a luat naştere de la o şură a fost localizat repede de pompieri.

Universitare. — Senatul universitar, unit cu consiliul facultăţii de medicină, se va întruni astăzi la ora 5 pentru a se pronunţa asupra propunerei semnată de 8 din profesori ai facultăţei de medicină, pentru a se pronunţa în alegerea d-lui Socrat Lalu ca profesor de Farmacologie.

— Profesorii facultăţii de medicină au semnat o propunere pentru recomandarea d-lui Francisc Reiner şef de lucrări la fac. de medicină din Bucureşti, ca profesor la catedra de Anatomie descriptivă vacantă prin transferarea d-lui I. Tănăsescu.

— Membrii comitetului „centrului studenţesc" au fost rugaţi a se prezenta astăzi după amează la rectorat, pentru a da d-lui rector C. Stere mai multe lămuriri asupra activităţiii „centrului" noului rector C. Stere.

Judiciare.—Vineri 15 Martie a. c., s'a judecat la Inalta Curte de Casaţie în secţiuni unite, procesul dintre Abraham Fischer cu Const. Vernescu pentru anularea contractului de arendă a moşiei Ripiceni-Lehneşti, respingînd recursul făcut de d. procuror general al Curţei de Apel din Iaşi, secţia II-a, cu no. 38 din 8 Mai 1912. Se ştie că tribunalul de Botoşani, prin sentinţa sa, a anulat contractele de arendă zicînd că moşia Ripiceni-Lehneşti formează două trupuri de moşii şi prin aceasta se calcă legea trusturilor.

Făcîndu-se apel, de către Fischer, la Curtea din Iaşi, aceasta în unanimitate a reformat în totul sentinţa tribunalului, considerînd contractele de arendă valide şi tot odată zicînd că moşia Ripiceni-Lehneşti formează un singur trup de moşie.

Făcîndu-se recurs la Casaţie, Inalta Curte de casaţie s. I-a, a casat decizia Curţii din Iaşi zicînd că moşia Ripiceni-Lehneşti formează două trupuri de moşie, trimiţînd procesul spre judecare la Curtea de Apel din Galaţi, care în unanimitate a confirmat decizia Curţei de Apel din Iaşi. Şi venind din non la Inalta Curte de Casaţie întrunită în secţiuni unite, s'a respins recursul d-lui procuror general şi al d-lui Constantin G. Vernescu, confirmînd decizia Curţii de Apel din Iaşi.

Programul reprezentaţiei serale de astă seară Luni al cinematografului Pathé-Frères, din sala Sidoli cuprinde între altele : „Prea tărziu" mare roman în două părţi.—Tîndală spadasin, scene foarte humoristice.—Micul hornar, piesă dramatică, etc.

Un apartament de 5 camere, din care una foarte spaţioasă. De închiriat str. Cuza-Vodă 13. Se proferă un birou.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 17 Martie

Buletinul răsboiului

Constantinopole. — Buletinul oficial al resboiului publicat ieri spune că situaţia e calmă la Bulair. După rapoartele ulterioare a fost o mare luptă eri la apus de Buyucecmege care s'a terminat prin înfrîngerea duşmanului care a avut aproape o mie de morţi. Trupele turceşti au luat o cantitate de sape, lopeţi şi săculeţe.

Cîte-va ziare au anunţat că consiliul de miniştri de eri ar fi hotărît să respingă linia Saros Mydia. „Tanin" respinge şi el exagenţele din urmă ale Bulgariei şi spune a părăsi linia Karagaci Lulebourgas Viza, ar fi să lăsăm duşmanului drumul liber spre Constantinopole.

Dacă trebuie să mai fim păzitori strîmtoarelor trebuie să avem şi intrarea lor.

Conferinţa din Petersburg

Viena.—Din Petersburg vine ştirea, că şedinţele conferenţei, vor fi absolut secrete. Nimeni nu va putea pătrunde în sala de şedinţă. Secretariatul va fi încredinţat celui mai tînăr dintre ambasadori.

*

Viena. Ziarul „Montags Zeitung" se plînge, de schimbarea operată în opinia publică romînă faţă de Austria.

Cu toate acestea, aceste sentimente nu sunt justificate şi se va dovedi că Austria a inzistat ca Adrianopolul să fie dat Bulgariei, tocmai pentru ca aceasta să satisfacă în totul cerinţele drepte ale României.

*

Viena. — Corespondenţii din Paris ai ziarelor austriace, arată, că acolo se afirmă că Austria a obţinut sprijinul Angliei nu numai în chestia Scutarilor, dar şi în chestia Silistrei, în favoarea României.

*

Bucureşti. — In cercurile diplomatice se afirmă, că în acest moment d. Maiorescu a primit o telegramă din Petersburg, în care se spune că între Austria şi Rusia a intervenit un perfect acord, pentru ca diferendul romîno-bulgar, să fie rezolvit, în senzul a se da Silistra României.

Eftenirea Traiului

Bucureşti.— D-nul ministru al lucrărilor publice a luat dispoziţiunea ca direcţiunea căilor ferate să organizeze un serviciu special pentru transportarea produselor alimentare cu trenuri foarte repede şi cu preţ foarte redus.

Măsura aceasta e menită să contribue mult la eftenirea traiului.

Starea d-lui Costinescu

Bucureşti. — Starea d-lui Emil Costinescu e ceva mai bună.

Sporul budgetar

Bucureşti. — E hotărît definititiv ca sporul budgetar să fie de 28 milioane.

Budgetul în Parlament

Bucureşti.— Suntem informaţi că prevăzîndu-se că discuţiunile asupra budgetului vor ţi lungi se vor ţinea şi şedinţi de noapte, prelungindu-se eventual sesiunea până la opt Aprilie.

Legea consolidărei terenurilor petrolifere la Senat

Bucureşti. — Proectul de lege pentru consolidarea terenurilor petrolifere fiind trecut prin toate secţiunile Senatului.

Comisiunea delegaţilor întrunindu-se şi-a ales preşedinte pe d. Paul Brătăşeanu iar raportor pe d. P. Negulescu.

Abdul Hamid şi dezastrele turceşti

In „Nord und Sud" au apărut din nou cîte-va pagini din Memoriile inedite ale lui Abdul Hamid. Sunt unele reflecţii cu directă şi largă aplicare la evenimentele actuale. Hamid acuză tineritul musulman că studiind în Germania învaţă imoralitatea, iar nu arta militară prusiană.

Ex-Sultanul acuză pe înalţii demnitari turci de conrupţie bănească şi de un lux care atrage imense cheltueli. Idealul social al musulmanilor Hamid îl vede în otomanizarea elementelor slave din Imperiu ceia ce au neglijat Sultanii.

Osman-Paşa—spune Abdul Hamid într'un loc—nu studiase în Germania, ceea ce nu l'a împiedecat a fi un minunat general.

Alte pasagii ale memoriilor—pe mîne.

O sesiune extraordinară

Bucureşti.— Aflăm că nu este exclusă posibilitatea convocărei unei sesiuni extraordinare a parlamentului în luna Mai.

Manifestaţiunea din Craiova

Craiova.—In teatrul-Belvue se anunţase pentru aseară o reprezentaţia „Poama Crudă", în care avea să joace şi d-ra Francesca Rozan.

Dar abia se ridicase cortina, şi un număr de elevi de liceu şi de la şcoala comercială, provocară un scandal enorm,—făcînd o manifestaţie ostilă d-şoarei Rozan.

Publicul neştiind încă de ce era vorba se grăbi să părăsească sala. Se produse o învălmăşeală. Multe femei şi copii, fură calcaţi în picioare.

Curînd sosi d. prim-procuror Eugen Bunescu, care operă mai multe arestări. S'au constatat că autorii scandalului sunt nişte elevi, eliminaţi din şcoale.

Reprezentaţia a putut apoi continua.

După reprezentaţie, trupa a părăsit oraşul.

Diferendul romîno-bulgar

Petersburg. — Se anunţă că prima şedinţă a conferinţei în care se va discuta diferendul romîno-bulgar se va întruni astăzi Luni la ora 5 după amează.

Ciocnire de trenuri

Libau. — Două trenuri unul de călători şi celalt de marfă, sau ciocnit în staţia Murawjevo. Sunt 17 rîniţi.

PARLAMENTUL

Bucureşti.—Camera.—Se discută în continuare, transacţiunua între comuna Bucureşti şi compania de gaz.

La ordinea zilei se află şi cererea d-lui deputat Rădulescu, ca delegaţii colegiului al 3-lea, să fie aleşi numai dintre săteni.

Se va discuta apoi proectul pentru modificarea legei meseriilor.

*

D. Vespasia Pella, a fost ales raportor la proectul pentru modificarea legei meseriilor.

D-sa îşi va depune mîine raportul.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 23 Martie

se va reprezenta

K E A N

(Dezordine şi geniu)

Mare comedie în 5 acte de Al. Dumas-tatăl

Biletele la „Thalia" (Th. P. Maximovici).

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Mousselle

ADVĂRATELE HAPURI MOUSSELLE [illegible]

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSELLE trebue luate la masă. [illegible]

[illegible] GIEM & Cie, de Paris.

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Română
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co
Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele
De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Neimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Vesicătoare —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului
I. DAVIDESCU
Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia
ISAKKOFFLER
BUCUREŞTI

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
Spre a aprecia valoarea lor consultati medicul dumneavoastră
VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Inginer I. CANA
Autorisat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* Inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţiile cele mai bune la *dispoziţie.*

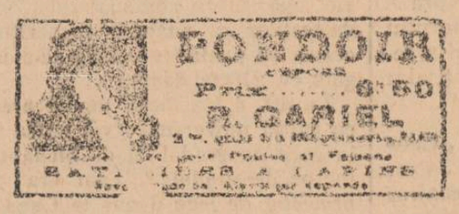

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

ABONAMENTE

5 Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei
BANI

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „
5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1836 — Mercuri 20 Mart 1913

POLITICA

In fața primejdiei ce ne amenință din afară, cele două partide conservatoare s'au dat mîna. Din înțelegerea între ele a eșit guvernul actual, pe care ne-am deprins a-l numi guvern de colaborare. La baza alcătuirei stă deci acordul dintre partide, acord conștient.

Cred că nu divulg un secret, dacă zic că nu entusiasmul, spontaneitatea, a împins la această formațiune, ci pe de o parte grija pentru apararea intereselor țării, iar pe de alta judecata rece, limpede ce și-au făcut căpiteniile partidelor, că numai astfel vor putea răspunde nevoilor momentului.

Va ține sau nu multă vreme această stare de lucruri? Va continua dînsa și după ce vom fi scăpat de grijile exterioare? De sigur, nimeni nu va putea spune în mod hotărît ceia ce trebue să se întîmple neapărat, de și profeți sunt mulți, cari propăvăduesc că sfîrșitul va consta în revenirea la ceia ce a fost înainte de colaborare, pe cînd alții zic din contra că vom ajunge la o colaborare mai intimă.

Iar în fie-care din aceste convingeri, nota personală joacă mare rol.

Sunt unii nemulțumiți pentru că așa e firea lor. Aceștia, oameni dezinteresați, de aceia și puțini la număr, judecă lucrurile după cum le văd ei prin prizma mentalității lor.

Alții, pe care natura i-a înzestrat cu o doză mai mare de speranțe în viitor, cari au încredere și mai mare în contactul dintre oameni și în timp, cred că totul se va termina prin reunirea tuturor puterilor conservatoare, într'un singur mănunchiu.

Aceștia cred că a sosit timpul, ca partidul conservator, care până astăzi n'a putut da țerii de cît guverne zbuciumate și de scurtă durată, să'și iea adevăratul loc în conducerea trebilor publice.

Ei socotesc că partidul liberal, care ori-ce s'ar zice a văzut prin lunga lui guvernare realizîndu-se aproape tot ce dînsul a crezut necesar pentru buna rînduială și traiu a locuitorilor țării, se găsește astăzi în lipsă și de oameni, dar mai ales în lipsa de idei. Partidul liberal, zic ei, numără astăzi prea puțini oameni, de valoare netăgăduită.

De aceia continuă dînșii a crede, că nu se poate ca atîtea capacități necontestate, pe cari le posedă partidul conservator să nu înțeleagă că este a dezerta de la datoria lor, că este a nimici atîtea forțe vii, a condamna la sterilitate atîtea inteligențe frumoase, dacă învrăjbirea de altă dată nu va face loc unei dulci armonii.

Imi aduc aminte cum fostul ministru liberal G. D. Pallade îmi vorbia de actualul ministru de lucrări publice prin anul 1898. „Dă-mi-l pe Badareu și mă fac forte a face ca partidul conservator să nu mai vie nici odată la putere".

Poate că era o exagerare a lui Pallade, dar cuvintele spuse sunt suficiente pentru a arata cum dînsul aprecia încă de pe atunci pe viitorul ministru conservator. Și Pallade era *cineva* în partidul liberal.

Afară de nemulțumiții, cari prin natura lor sunt așa și nu pot fi altfel, sunt și nemulțumiți cari se socotesc nedreptățiți pentru că împrejurările au ajuns a nu le mai fi favorabile.

Aceștia se tînguesc mai mult, dînșii n'au răbdare și 'și manifestă nemulțumirea în orice ocaziune, ori prin grai, ori prin scris.

Lumea, căreia dînșii se adresează, știe că în dosul revendicărilor pentru ridicarea, progresul, civilizația și mărirea patriei, se găsește o notă personală de nemulțumire. De aceia aceste lamentări, acele jeremiade nu prea găsesc mare credit.

Cu toții de altfel înțelegem, că aceste nemulțumiri erau inerente acordului dintre cele două partide conservatoare, ori care va fi însă soarta colaborării, se va fi cîștigat ceva, care va cîntări mult în cumpăna viitorului.

Se va fi văzut că cei cari conduc trebile Statului, fie din o parte, fie din alta, sunt produse ale timpului, că de și din păturí sociale diferite, sufletele lor se pun în armonie atunci cînd e vorba de țară, de soarta ei.

Se va fi văzut că democrații au deferență pentru vechii conservatori, pătura boerească, care nu s'a isprăvit rolul în mișcarea socială a timpurilor și țerii noastre, că dînșii știu să aprecieze această însemnatate a ei, după cum și acei conservatori vor fi văzut că democrații nu sunt fanaticii răsturnători cu ori ce preț a stării actuale de lucruri întru cît îi privește, ci că din contra dînșii sunt fanatici apărători ai legilor.

Avem credința ca din contactul acesta se va fi cîștigat sub raportul stimei ce oamenii își datoresc unul altuia, și că ori ce se va întîmpla în viitor, luptele aproape salbatice de altă dată se vor fi isprăvit.

Negreșit însă că un acord temeinic și statornic între ambele partide conservatoare va strica multe calcule, va lovi în multe ambițiuni.

Ambițioșii nu iartă. Stau la pîndă și nu se uită nici la arma cu care vor să lovească, nici la consecinți. Nu e partid politic care să nu posede un număr dintre aceștia, la cari mînia întunecă dreapta judecată.

Și fiindcă nu pot să facă bine, fac rău servind, după o expresiune des uzitată, drept coadă de topor altora.

Cum altfel s'ar putea califica deosebitele inscenări la adresa actualilor miniștri, între cari cea care a culminant în timpul din urmă a fost la adresa ministrului Lucrărilor Publice.

Dar dacă unirea conservatoare ar strica cîtorva ambițioși ea ar dejuca însă în primul loc *calculele* liberalilor.

Se știe că aceștia au două tactice. Una pe față prin care au aerul de a se resemna, lăsînd altora grija de a rezolvi problema externă.

Și negreșit aici e un calcul. Liberalii știu bine, că de ar fi avut conducerea trebilor, nu puteau să facă mai mult de cît actualul guvern. Așa au decurs împrejurările, așa e situațiunea noastră geografică precum și politica de care și dînșii ar fi trebuit să țină samă, încît cu convingere putem spune că n'ar fi făcut alt de cît ce s'a făcut.

Calculul stă însă în aceia, că dînșii vor avea tot-deauna o armă la îndămînă. „N'am fost noi la putere, vor zice ei, că de sigur obțineam mai mult?!"

Dar simțind că astfel terenul e cam slab, calculul cere a se alimenta nemulțumirile dintre conservatori.

Campania dusă contra ministrului lucrărilor publice spulberată de altfel prin clara și documentata cuvîntare a d-lui A. A. Badareu, a găsit o aprobare aproape fără rezerve în ziarele partidului liberal. Ea face parte din program.

De aici se vede că partidul deprins a lucra ocult continuă acțiunea lui. Prin presă, prin vorbiri în particular partidul liberal caută a înăspri relațiunile între conservatori. Și pentru a întări această acțiune, din cînd în cînd vine cîte o notă prizărită prin ziare, că în curînd se va face apel la puterea partidului liberal, pentru rezolvirea deosebitelor probleme de actualitate.

Ajunge-va campania aceasta ocultă să distrugă încă o dată opera de intregire a partidului conservator?

Ar fi trist.

V. I. Radu.

NOTA ZILEI

Blachulatul și aproape uitatul ex-Sultan al Turcilor se plînge—în notele sale postume, rezumate în altă parte a ziarului—de prea marile lefuri ale pașalelor și înalților dregători, uitînd că el însu-și, Imparatul, primia mai multă leafă de cît toți la olaltă.

Ba nu uită, dar găsește o scuză:

„Știu că presa europeană se mînie foc adese ori vorbind de marile mele apanagii. Nu se știe oare că sunt dator să întrețin aproape un oraș întreg, garda mea, toată curtea mea din Yldiz?... Apoi, sunt și Khaliful, tatăl întregei familii islamice: punga mea aparține tuturor musulmanilor din lume. Allah știe cît de puțin cheltuesc pentru persoana mea..."

In adevăr Abdul-Hamid cheltuia puțin și purta una și aceeași redingotă neagră, ori cînd.

Dar Sultanul Roșu confunda cauza și efectul. Ii se imputa tocmai că făcuse din Yldiz un oraș întreg, că avea o camarilă parazită și o gardă enormă pentru sfînta dar neînsemnata sa persoană.

In ce privește calitatea sa de... tată, e aceeași confuzie. Cine-l punea să aplice cu atîta generozitate paragraful Coranului și să abuzeze atît de mult de Haremul voluptos, ca să umple imperiul de... pui de sultan?

Un socialist german a mustrat în Parlament pe Imparatul Wilhelm că face prea mulți copii—vre-o 6—7 de tot!—și Abdul Hamid vroia să fie tatăl... tuturor islamilor nou-născuți, iar presa să-l lase în pace?!

O măsură a d-lui A. A. Badareu

O dispoziție menită să contribue în largă măsură la ieftenirea trainului, e neîndoios, dispoziția luată astăzi chiar de d. Al. Badareu, ministrul lucrărilor publice, ca direcția căilor ferate să organizeze un serviciu special pentru transportarea produselor alimentare, cu trenuri foarte rapide și cu prețuri foarte reduse.

Măsura aceasta răspunde unei necesități de mult simțită, de oare-ce, prin dificultățile întîmpinate în aducerea produselor alimentare pe piață, se urca și prețul lor de desfacere. Mai era inconvenientul că, neputînd fi transportate cu trenurile de persoane, ca bagaje—deși cu un tarif cu mult mai urcat ca al acestora—produsele alimentare, din cauza întîrzierilor în transport, se avariau, iar angrosistul se despăgubea de pierderea suferită, prin majorarea prețului.

Dispoziția luată de d. ministru al lucrărilor publice, care înlesnește de pe acum punerea în aplicare a sistemului de vînzare prin mandatari, în halele din București, se va generaliza în curînd, contribuind astfel la ieftenirea trainului în toate centrele mai populate din întreaga țară.

Iluzii diplomatice

Telegrame, bine înțeles neoficiale, căci așa se înfăptuesc jocurile aceste ale politicei, pînă se ajunge la... oficialul peste putință de înlăturat, fiind prea tărziu, cînd ochii se dumeresc și mințile se limpezesc,—telegrama din izvor englez și austriac, zvonesc de-un gest de pace și... recunoștință, ori răsplătire a Rusiei față de noi,—de-o retrocedare a unei părți din Basarabia, răpită la 77,—de mai nu știm ce compensații, spre renunțare la Silistra.

Cîtă naivitate în iluziile aceste! Dacă atunci, cînd spre a „salva cauza... creștinătății primejduite", mii de vieți romînești au pierit pe meleagurile Bulgariei și Rusia n'a găsit alt gest răsplătitor de cît răsluirea uneia din cele mai frumoase părți a Moldovei noastre,—cum își închipuie cineva că, azi, aceiași veșnic nesățioasă Rusie, va întoarce Romîniei, partea răpită,—ea, care n'are nici odată nimic de întors, de cît atunci cînd organizmul îi slăbește prin ascuțișul săbiilor și sfredelirea gloanțelor?

Cum ar putea renunța Rusia la posesiunile ei de la gurile Dunării, tocmai ea, în a cărei politică de expanziune, păstrează cu sfințenie vorbele marei împărătese: „tot mai jos, spre Bosfor!"

A retroceda Romîniei, Basarabia, chiar numai o fărîmă din ea, acum, în anul acesta, cînd sărbări dușmănoase i-au consfințit, centenarul răpirei, ar fi ca și cum unui om i-ai scoate, un organ principal de viață, și nu trebue să fii de cît gazetar politic romînesc, ca să poți accepta ca posibile, așa cum dau unele ziare, această faptă, ce-ar vroi s'o săvîrșească Rusia.

E-o copilărie și, în acelaș timp, un joc de diplomație ruginită.

Vorbă care se azvîrle în nădejdea că inimele romînești, singerînde încă de durerea pierderii suferite, s'ar putea opri o clipă, zăpăcite, de acest neașteptat orizont nou și astfel s'ar mai trăgăna, poate, lucrurile, pînă la o complectă aplanare a treburilor și la o deplină îndestulare a poftelor bulgărești, și apoi, cînd lucrurile se vor liniști, la Sud,—... „vom aviza" și de ceia ce se poate face cu Romînia.

Datoria noastră e să rămînem reci la aceste încercari de amăgire nesăbăduite și să stăruim, pe ori și ce cale, întru aducerea la îndeplinire a acelor cereri și drepturi ale noastre, fără de care ne-am simți și umiliți și, cine știe, dacă nu și amenințați într'o zi, de acel popor, pe care deprinși a-l nesocoti, nu vom ști să-l cunoaștem, de cît atunci cînd va fi, poate, prea tîrziu.

Dinu

Un economist pripit

Chestia evreiască la d. Cuza, după cum reiesă din articolul d-sale din „Unirea" de la 11 Martie, se reduce la chestiunea scăderii populației în unele orașe din Moldova și d-sa explică acest fapt prin rachiul vîndut de cîrciumarii Evrei (?) și prin acapararea de către evrei a industriei și comerțului moldovenesc. De prima explicare a d-lui Cuza nu face să ne ocupăm căci e prea nostimă și i am micșora farmecul. Acea de a doua ni se pare a vorbi în contra evreofobului nostru concetățean.

Acei evrei cari sunt plămădiți aici din generații nu pot avea un rost de cît în această țară și către ce să se îndrepte, de nu către industrie și comerț, odată ce n'au acces la viața politică?

Pe de altă parte, cui altuia de cît statului romîn îi incumbă datoria de a îndrepta pe tinerii romîni către comerț? Și, dacă Statul romîn n'o face, care e vina Evreilor, odată ce dînșii n'au absolut nici un drept la conducerea Statului? Și pentru ce oare d. Cuza nu vede decăderea orașelor moldovenești în decăderea politico-socială a Moldovei, iar cauza scăderei populației în mizeria groaznică economică și higienică a acestor nefericite orașe? Dar d. Cuza judecă cu prea multă patimă și pentru aceasta nu poate vedea clar.

Și apoi economistul iașan se pripește întotdeauna și în judecată și la vorbă și la scris și pentru aceasta atinge lucrurile la suprafață numai, emițînd mereu maxime susceptibile de ironii. In articolul de care ne ocupăm, de pildă, domnia sa scrie că „în contra faptelor argumente nu sînt". Noi știam—ca toată lumea—că argumentele servesc la susținerea și combaterea faptelor. Tot așa ar fi știut și d. Cuza, dacă nu se grăbea, dar e grăbit.

In alt loc, d. Cuza scrie că „acolo unde se hrănește jidanul parazit, exploatîndu-ne, să se hrănească romînul". Cu alte cuvinte de ce să n'avem și noi exploatatorii noștri? Exploatarea, de ori unde ar veni, n'aduce mizerie? Evident. Așa dar iată-l pe profesorul de economie încurcîndu-se în chestii.., economice.

Și lucrurile de care ne ocupăm noi au fost scrise într'un ziar din Iași. Regretăm că d. Cuza n'are milă de gloria intelectuală a acestui bătrînd și vrednic oraș.

Gh.

OAMENI ȘI LUCRURI

Notele „Omului Bolnav"

In noile pagini de Memorii ale fostului Sultan Abdul Hamid, acesta începe prin a rîde de epitetul ce-i se dă de „Omul Bolnav".

„Nu-mi pare rău că am pierdut de sub mîna noastră țările balcanice așa de aanevoe de stăpînit și cari absorbeau forța poporului nostru. Cu atît mai repede ne vom concentra îndărăt, ne vom cotorosi mai degrabă de starea noastră de slăbiciune și de „boală". Europa va vedea că „omul bolnav" așa de mult luat în rîs, este tot un „om teafăr".

Cu mult spirit fostul Sultan înregistrează laudele aduse de Imparatul german Wilhelm tinerilor turci. militari, cari studiază în școlile germane:

„Știu foarte bine că pentru a mi se aduce acolo laudele aceste, se închide cîte un ochiu și poate cîte doi. Costă mulți bani ca să studieze „științele militare germane" fiii pașalelor noastre. Dar ne șade bine, în fața străinătății, care-și închipue că nu cruțăm nici o jertfă pentru a ținea armata noastră la înălțime, iar amicii noștri germani sunt măguliți.

In schimb vechea virtute a Otomanilor se duce de rîpă: tinerii noștri învață imoralitatea, se învață cu șampania, se reîntorc aci umflați de fudulie, privesc de sus pe camarazii lor, pe bătrînii generali și ne otrăvesc moravurile. Osman Pașa n'a avut nevoe de „dresagiul" nemțesc, ca să fie un abil și vrednic general. Un bun simț sănătos, unit cu tenacitatea și cu curagiul—sunt însușirile principale în războiu. Dar înainte de ori-ce, credința în Allah—iată ce-i trebue soldatului".

După numeroase alte reflecții, din cari vom mai spicui,—iată ce scrie fostul Sultan despre abuzul de demnități și de lefuri:

„In țara noastră, unde chiar și religia ne predică egalitatea tuturor, ar trebui să ne silim să fim simpli și în hrana de toate zilele și în îmbrăcăminte. Eu însu-mi le dau bunul exemplu. E lamentabil însă că pașalele sale nu vor cu nici un preț să adopteze simplicitatea. Nu vreau să pun mîna într'un cuibar de viespi... Dar e neauzit ce salarii enorme primesc demnitarii turci".

Sultanul înșiră, după un Anuar oficial, listele dregătorilor și încheie:

„...Sunt prea mulți... Dar așa merge cînd vrei să fii bun și amabil. Ca să ne reîntoarcem la antica simplicitate e greu. In același timp soarta micilor funcționari este amarnică. Nenorociții de ei! De cîte ori am dat ordin ca să fie plătiți la vreme! Și mereu aud noui plîngeri. Dacăași putea să tămădui această cangrenă rozătoare!"

Cangrena n'a fost tămăduită. Din potrivă. Și iată cum, într'o zi, Omul Roșu, care era atît de înțelept... pe hîrtie, s'a prăbușit, lăsînd urmașilor săi drept tragică moștenire o apropiată prăbușire a Impărăției însăși.

Rodion.

Discursul d-lui Lascar Antoniu

IN DISCUȚIA „MICULUI PARCHET"

— rostit în ședința Senatului la 12 Martie —

(După notele stenografice)

D-le președinte,
D-lor senatori

D. raportor a dat cetire proectului de lege cu privire la instituirea și judecata flagrantelor delicte.

D-voastră a-ți cunoscut însă mai înainte acest proect din expunerea documentată a motivelor ce însoțea proiectul de lege adus de d. ministru de justiție în discuțiunea d-voastră.

Această nouă instituție judiciară a Micului Parchet, are de scop, după cum știți, de a simplifica procedura cercetărilor în cazurile infracțiunilor flagrante și de a accelera judecarea lor.

Nu aș avea nimic de opus, nimic de obiectat în contra acestei inovațiuni ce se propune în procedura noastră penală, în materia delictelor, dacă d. ministru de justiție n'ar fi derogat de la sistemul legislațiunii noastre penale, în ceea ce privește prerogativele procurorului.

Derogarea aceasta consistă în atribuțiunile noui conferite ministerului public, de a emite mandat de depunere, putere rezervată pînă azi numai judecătorului de instrucție.

Mă rîdic, dar din două puncte de vedere în potriva acestui drept cu care proectul investește pe procurori.

Prima obiecțiune o fac pe chestia incompatibilității care există între atribuțiunile și competința procurorului și dreptul care tinde a i se acorda de a emite mandat de depunere.

Noi știm, d-lor senatori, că astă-zi funcțiunile judecătorilor de instrucție și ale procurorilor sunt despărțite. Această despărțire este de caracter organic, privește constituția puterii judecătorești și este esențială.

In legiuirile vechi, însă, nu era nici o separație în rolul acuzației față de acel al judecății.

Reprezentantul parchetului acumula funcția de acuzație (procuror) cu aceea de urmărire (jude-instructor).

In aceste condițiuni procurorul putea să urmărească, să descopere faptele, să adune dovezi, să ia interogatorul, să asculte martorii, să facă cercetări la fața locului, să confisce corpurile delicte, să aresteze și să ceară pedepsirea prin emiterea acuzațiunii scrise (ordonanță), susținînd și acuzația orală înaintea instanței de fond.

Cu timpul s'a simțit nevoia de a se separa rolul acuzației de rolul instrucției și al judecății, și de aceia vine legiuitorul nostru din 1864, care văzînd că sistemul vechei legiuiri, cu privire la parchet, nu prezintă destule garanții drepturilor și intereselor individuale, l'a înlăturat, adoptînd principiul separațiunii puterilor judecătorești, prin crearea judecătorului de instrucție cu atribuțiunile specificate, prin care figurează și dreptul de a emite mandat de arestare, singurul magistrat care poate dispune de libertatea cetățeanului.

Ei bine, d-lor senatori ne-a trebuit ca să treacă ani îndelungați pentru a ajunge la o legislație mai modernă, cerută de progresele civilizației, pentru a stabili în cele din urmă separațiunea funcțiunii ministerului public de funcțiunea judecătorului de instrucție, în instruirea faptelor penale și arestarea autorilor.

Și această despărțire de atribuțiuni

penaliștii, și în special Faustin Hélie (l'instruction criminelle vol. VI), o consideră: *„ca una din cele mai prețioase victorii chiar ale legislației noastre moderne"*.

Iată ce găsim mai departe, discutat în această privință chestiunea noastră de astă-zi, de către Faustin Hélie: „vechile ordonanțe mențineau constant pe procuror în atitudinea părței următoare; aceasta e necesar să păstrăm. E deja o prerogativă imensă acest drept nelimitat de a urmări.

Trebuie să ne ferim însă de a adăoga încă și pe aceia de a amesteca în funcțiunile judecătorului. Acesta este spiritul codicelui nostru, și pentru că ne-a păstrat astfel regulele cele mai sănătoase ale vechei noastre proceduri, a fost considerat, cu toate imperfecțiunile redacțiunii sale ca o operă de seamă și solidă. Nu este imposibil de a admite că mutilarea uneia din aceste regule să fie un progres".

Toate aceste obiecțiuni, Faustin Hélie le făcea cu privire la legea întocmită în Franța la 1763, intilată; *Loi sur l'instruction des flagrants délits devant les tribunaux correctionnels*" și pe domnul ministru de justiție o reproducere aproape textual în proectul de lege pe care-l discutăm.

Prin urmare, chiar comentatorii penaliști din țară, de la care adoptăm noi astă-zi această justiție judiciară, a micului Parchet, o critică din punctul acesta de vedere.

Dar și la noi, d-lor senatori, înainte ca această inovație să se fi propus în procedura noastră penală, prin vreun proect de lege, s'a ridicat obiecțiuni foarte temeinice de către specialiști.

D. I. Tanoviceanu, profesor la facultatea juridică din București, provocat de fostul ministru de jurtiție, d. T. Stelian, prin o consulație ce i-a cerut asupra utilității și oportunității creării și la noi a instituției Micului Parchet ce funcționează în Franța, și-a exprimat părerea contrarie, și mai în urmă, în tratatul d-sale de procedură penală, se exprimă textual:

„Tipul ideal și care adese ori se întîlnește în afacerile importante, este că pentru fiecare din cele 3 oficii deosebite ale instrucțiunii prealabile să existe un funcționar deosebit: unul, care cercetează și descopere infracțiunea, ofițerul de poliție judiciară; altul, care urmărește sau dă în judecată ministrul public, și altul în fine, care adună probele judecătorul de instrucțiune".

„E bine să existe această separare de atribuțiuni, fiind că ocrotește libertatea și este o grație pentru cei învinovățiți. Cu cît vor fi mai multe persoane însărcinate cu procedura judecății, cu atît va exista mai puțină temere de pasiune, de greșală sau de tiranie....

„Folosul cel mare al împărțirii ocupațiunilor este că face pe omul specializat să aibă mai multă destoinicie și îndemînare în îndeletnicirile sale.... favorizează libertatea individuală, dînd mai multă garanție de o procedură dreaptă".

Așa, dar, din acest punct de vedere, nu pot împărtăși în totul, proectul de lege prezentat de domnul ministru de justiție.

Nu e numai obiecțiunea aceasta, d-lor senatori, pe care o fac.

Dreptul conferit procurorului de a emite mandat de arestare, pe lîngă că derogă de la principiul fundamental al procedurii, după cum v'am aratat în prima parte a cuvîntării mele, dar este prea excesiv, în acelaș timp, și cu consecințe grave în ceea ce privește libertatea individuală.

D ministru al justiției examinînd chestiunea aceasta, în expuuerea de motive, tinde a o justifica, invocînd art. 88 din procedura penală, avînd aerul a zice că prerogativa ce i se acordă astăzi procurorului de a aresta nu e o inovație propriu zisă a noului legiuitor, de oare ce chiar procedura penală, prin menționatul articol, îi e acordă.

După părerea mea, d-lor senatori, această afirmațiune este rezultatul unei erori de interpretare ce se dă art 88 din procedura penală.

După acest text, procurorul nici într'un caz nu poate emite mandat de arestare,

D. *M. G. Cantacuzino, ministru de justiție*: Numai pentru ținerea la opreală.

D. *Lascar Antoniu*: Iată textual ce ați spus în expunerea de motive, d-le ministru: „De altminteri, actualmente art. 88 din procedura criminală, modificată la 1902, permite procurorului ținerea la opreală pentru 24 ore a oricărei persoane".

Dacă prin acest text, invocîndu-l, n'ați dorit să sprijiniți argumentarea d-voastră la prerogativa ce i-o dați procurorului de a emite mandat de arestare, în acest caz de ce l-ați invocat?

Căci dacă art. 88 din procedura penală permite procurorului să țină o persoană 24 ore la opreală, asta nu însemnează că-i permite să-l aresteze, să-i dea mandat de depunere.

D. *Victor Miclescu*: Numai pentru facerea cercetărilor.

D. *Lascar Antoniu*: Dar, d nii mei, trebuie ca să faceți distincție în a sta „la opreală", cum spune art. 88 din procedură și a fi depus cu mandat de arestare, după cum prevede Micul Parchet. In prima măsură, bănuitul este reținut cîteva ore, cel mult 24 ore, în localul unde se anchetează faptul, pe cînd prin proectul în discuție se acordă procurnrului dreptul de a aresta la penitenciar, timp de 24 ore, pe un bănuit surprins în flagrant delict, ceea ce nu-i tot una.

A suporta regimul penitenciar, chiar timp de 24 ore, nu se aseamană cu faptul de a fi reținut la opreală pe lîngă procurorul care instruește și în localul în care se anchetează.

Deci, apropierea ce caută să se facă nu are loc, nu poate fi luată în serios.

Dar, d-lor senatori, această inovație a d-lui ministru de justiție nu se împacă nici cu obiceiurile noastre. In adevăr, d-voastre știți cîtă politică și ce anume politică se face în țara noastră. De multe ori patima politică este mai presus chiar de interesele generale. Am păstrat încă vechile obiceiuri, vechiul politicianism. In luptele de partid, înverșunarea adversarilor se desfășoară pînă la tendința de desființare și ori ce mijloc, în această privință este permis, este întrebuințat.

Ne am civilizat, ce-i dreptul, în altele: am rămas însă înapoiați din punctul de vedere al moravurilor politice.

In aceste condițiuni, un popor cu anumite moraruri și cu civilizație proprie, trebuie să-și creeze legislația care să se împace cu moravurile însăși ale poporului căruia se aplică.

Legile trebuiesc să reprezinte pe cît posibil sinteza etapei la care poporul, căruia sunt destinate, a ajuns în desvoltarea sa socială.

Altfel se comite o greșeală adoptînd aidoma o legislație din alte țări unui popor cu moravuri sau civilizație proprie.

Pentru alcătuirea acestui proiect ați avut ca normă, după cum am spus, legislația engleză și franceză, dar ați omis, d-le ministru de justiție, să examinați dacă în moravurile acestor țări există obiceiul de a înscena procese penale fruntașilor politici numai cu scopul de a-i discredita sau a le micșora influența lor politică prin intimidări și compromitere, după cum se practică în moravurile noastre.

Dar, d-lor senatori, d. ministru de justiție în expunerea de motive ce însoțește proiectul face următoarea afirmațiune, susceptibilă de a fi relevată și comentată în același timp: *„procurorului îi va rămîne dreptul să examineze afacerea, să aprecieze și să decidă cu înțălepciunea sa... dacă este locul sau nu să uzeze de dispozițiunile legii"*.

. . . . . .

Foarte bine, d-lor! Dar mă întreb căror magistrați li se încredințează această putere discreționară „de a *aprecia*", prin urmare, cu tact, seriozitate, prudență?

Procurorilor actuali șefi de parchet? Îi voi discuta în curînd, d-lor senatori.

După cum vedeți, acest drept ce i se acordă procurorului face ca misiunea să devină o sarcină dificilă de îndeplinit în ramura magistraturii.

Nu va fi destul ca procurorul să aibă titlul academic și cunoștința juridică pentru a fi bun și înțelept procuror, ca să corespundă rolului important ce i se acordă prin proiectul de astăzi, ci va fi nevoie să mai ai răbdare necesară, atențiunea continuă, experiența îndelungată a lucrărilor și a oamenilor și, mai presus de toate, tactul cuvenit.

Dar oare majoritatea procurorilor noștri au dînșii aceste însușiri și mai presus de toate, au ei devotamentul misiunii lor? Vă voi răspunde un categoric: nu! Să vă dovedesc aceasta, sprijinind cu documente unele fapte ce vi le expun.

D. Aurel Iliescu: D-le președinte, cer cuvîntul.

D. Lascar Antoniu: Și primul fapt despre care voiesc ca să vorbesc s'a întîmplat chiar aci în Capitală, unde ministrul de justiție de pe vremuri a putut ușor lua cunoștință de el.

Este vorba de arestarea lui Ion Rosescu, fostul epitrop al așezămintelor Nifon, arestare care alarmase, cu drept cuvînt, opinia publică.

Timp de 26 ani acest d. Rosescu a fost epitropul care reușise să facă din acest așezămînt una din cele mai de seamă instituție culturale din țară.

Anumite persoane, după ce încercaseră să distrugă direct opera aceasta, cerînd anularea testamentului Nifon, au încercat, cînd unul dintre ei reușise să fie numit epitrop, să ajungă indirect la același rezultat, prin alte mijloace. Nu voi intra în chestii de detalii cu privire la această afacere, e suficient însă să vă prezint în copie dosarul penal al afacerii pentru a vedea că parchetul, cu toate certificatele prezentate de rudele lui Rosescu cum că sufere de o boală cronică de inimă, care, dat fiind și vrîsta lui înaintată, nu se poate lua răspunderea consecințelor unei emoțiuni (certificatul medicului legist Ilfov No. 568/908).

Ei bine, parchetul, în fața acestor împrejurări, în loc de a proceda cu omenie, consideră faptul acesta ca un refuz de a se prezenta și îl trimite cu rechizitor la instrucție și cu ordin de arestare, ceeace se execută cu cea mai reprobabilă violență.

Și pentru ce acest abuz? Pentrucă Rosescu consemnînd, cu mult înainte, suma do 133.600 lei, la dispoziția așezămîntului Nifon, pînă la adunarea generală, care urma să lichideze gestiunea, a refuzat să încredințeze această recipisă epitropilor, de oarece Epitropia nu avea calitatea de a cere socoteală.

In ori și ce caz litigiu asupra competinței, cine anume are dreptul de a cere și de a face lichidarea gestiunii.

Rosescu este arestat preventiv—deși grav bolnav—și dat în judecată pentru abuz de încredere, ca în urmă să vină tribunalul de Ilfov, prin sentința No. 1.578/909, să l achite, motivînd în drept că faptul deținerii a lui Rosescu, recepisa banilor consumați și refuzul de a încredința cuiva această recepisă, nu întrunește elementele de fraudă cerute de codul penal.

Rezultatul a fost că din această procedare s'a compromis un om bătrîn și onest expunîndu-i chiar vieața, iar ca complectare a abuzului parchetului și-a pierdut pe fiul său Petre în condițiunile următoare descrise de ziarele din Capitală:

„In ziua de 3 Noemvrie (1911) a încetat din vieață, la Predeal, tînărul Petre „Rosescu, despre care ziarele s'au ocupat „acum cîtva timp. Indignat fiind de intrigile uneltite în contra părintelui său— „intrigi de altfel demascate—dar cari au „dat loc la o eroare judiciară, regretatul „tînăr se revoltase cu ocazia unei desfăș„cinderi a parchetului la domiciliul fami„liei. Pentru aceasta el fusese dat jude„cății și fiind chemat de cîteva ori la „parchet, a contractat o puternică ră„ceală pe sala pașilor pierduți. De o „constituție fizică delicată, boala l-a răpus repede".

(Dimineața 15 Ianuarie 1911).

Cred că e bine să aduc acest fapt în domeniul public, la cunoștința Senatului, pentrucă dacă nu se iau la timp măsurile legale de miniștri respectivi—faptul fiind petrecut la 1908—cel puțin să se știe că abuzurile tot se vor aduce, pe o cale sau alta, la cunoștința publicului.

O voce: Acel procuror nu a fost destituit?

Voci: A fost înaintat.

(Va urma)

PARERI LIBERE

Naturalizarea Evreilor pămînteni

Articolul meu publicat sub acest titlu în ziarul „Opinia", din 15 Februarie, a avut cinstea să fie reprodus de d. A. C. Cuza în ziarul „Unirea", și să provoace o discuție combativă prin ziarele „Egalitatea" și „Opinia".

La atributele ce mi s'au dat, răspund, că sunt Romîn și'mi iubesc neamul, tot atît pe cît D-l Moritz Wachtel iubește pe al d-sale, și voesc să lucrez la înlăturarea dificultăților convețiuirei cu Evreii noștri.

Orice activitate omenească, are de scop ca omenirea să parvie, a trăi mai înlesnită și să se apropie de perfecție. Teza susținută de mine în ziarul „Opinia", consistă în aceia că, evrei care au cucerit economia țării, trăiesc bine, pe cînd romînii, prin perderea în mare parte a acestei economii, trăiesc rău. Evreii cer, naturalizarea în masă, și ieu i-am sfătuit pentru a-și ajunge scopul mai cu înlesnire, să caute mai întîiu a dobîndi simpatia și încrederea poporului romîn, prin asociații economice de orice natură cu romînii, să nu-i mai combată economicește, să înlăture reclama de dragoste pentru poporul romîn, nesprijinită de fapte și să dovedească prin fapte și numai prin fapte atașamentul și dorința convețuirei cu Romînii.

Din discuțiile urmate cu destulă urbanitate, rezultă, că d. A. C. Cuza, deduce că, publicarea în ziarul „Opinia", a articolului meu, ar denota o nouă orientare, în direcțiunea politică a ziarului.

Ziarul „Egalitatea" insistă asupra vechimei și numărului mare de Evrei în ambele principate; convine ca evreii să facă asociații economice cu Romînii, dar că Romînii n'au însușiri comerciale. In fine d. Moritz Wachtel, în respunsul cu care mă cinstește, cere tot, fără să ofere în schimb nimic. Respund:

Nefiind fruntaș Tachist, ci numai un modest soldat, nu știu, dacă prin publicarea articolului în discuțiune, ziarul „Opinia", aduce vr'o schimbare în direcțiunea sa politică.

Cunosc din vedere pe d. A. C. Cuza, pentru că toți ieșenii 'l cunosc, dar eu nu cred să fiu cunoscut de D-sa. Nu cunosc doctrina d-sale de cît din discuția la care a dat loc procesul cu d. Socor.

D. Moritz Wachtel a cărui calitate în chestiunea de față, este mult mai autorizată de cît a mea, afirmă că proporția evreilor față de romîni ar fi de 3 la sută, dar după arătările M. S. Regelui, în înaltul interview acordat de curînd unui ziarist francez, sunt 6 la sută, iar alte personalități pretind că ar fi 8 la sută.

M. S. Regele a afirmat în acest interwiea, că 400 mii de evrei ar fi prea mult pentru 7 milioane de Romîni și cu atît mai mult în cazul proporției de 8 la sută, pe cînd Rusia n'ar avea de cît 2 la sută.

Gîndesc că proporția de 3, 6 sau 8 la sută ce o avem astăzi, n'am putea s'o micșorăm fără cele mai mari inconveniente, iar d. Moritz Wachtel pretind e că, de s'ar naturaliza toți acești evrei, atunci putea desvolta în libertatea și s'ar găsi în aceeași proporție printre podari, muncitori la regie, la terassieri, funcționari și hamali la căile ferate, muncitori agricoli și mici agricultori, la care 'mi-au permisiunea a complecta gîndul d-tale, că aceiași proporție ar fi între ofițeri, soldați grade inferioare, magistrați, funcționari în general, deputați, senatori și chiar miniștri.

De și n'am calitatea d-lui Moritz Wachtel, totuși, gîndesc că exprim majoritatea opiniei Romînilor și profitînd de oferta ziarului „Egalitatea" din 22 Februar, socot că, dorința d-lui Moritz Wachtel cît și a ziarului citat, s'ar putea realiza cu condiția ca și în activitatea economică să nu fie reprezentați de cît tot în aceiași proporție de 3, 6 sau 8 la sută și la rigoare fie chiar 10 la sută, iar surplusul de Evrei să fie așezați în grupe compacte ca Țărani, mici agricultori, ca Ungurii, Lipovenii și Bulgarii.

Romînii prin parlamentul și guvernul constituțional, ei naturalizează în fiecare sesiune sute de străini, printre care mare parte sunt evrei. Ei însă nu sunt mulțumiți cu atît, și după ce au cucerit economia Țării, profită de naturalizările ce li se dau și duc o campanie înverșunată pentru cucerirea naturalizării în masă, fără să dea nimic în schimb din activitatea economică.

Spre a documenta și mai mult ce am susținut, mai spicuesc la întîmplare: Scrisoarea ispistatului din portul Brăila, publicată în „Universul" din anul trecut prin care se plîngea că Evreii esportatori din acel port, întrebuințează creștinii numai ca salahori, dar vatafii și ispistații creștini îi înlocuiesc cu evrei aduși din Rusia și Galiția, că evreii urăsc de moarte pe romîni, dar iubesc pămîntul țării Romînești, acelaș lucru afirmă și servitorii.

Un evreu brutar, reprezentant al unei asociații, deschide o brutărie mai anii trecuți în Galați, în apropiere de altă brutărie a unui creștin; din primele operații, a concurat pe creștin în așa chip în cît creștinul esasperat, a ucis pe evreu. Creștinul a fost tradus înaintea juraților ca asasin, și achitat cu unanimitate.

Un manufacturist, reprezentant a unei alte asociații, deschide în Ploești un magazin de manufactură. Din primele operații a început a vinde sub cost, manufacturiștii romîni, concurați, prinzînd de veste, au reclamat autorităților competinte, care au trebuit să le dea satisfacție.

Cît privește acțiunea bandelor negre îndreptat cu excepție în contra Romînilor, e așa de cunoscută, că nu mai am nevoe a documenta.

Un prieten îmi afirmă că d, Moritz Wahtel e naturalizat, că are cea mai importantă bancă din Moldova, al cărui nume îl poartă și e curios să se știe dacă printre funcționarii și agenții săi este vr'un romîn și cîți absolvenți de școli comerciale romîne, au făcut practică în banca d-sale?

(Va urma).

Colonel V. Dimitriu

INFORMAȚII

La Senat, d. Paul Brătășanu a întrebat pe d. ministru al lucrărilor publice dacă nu este momentul să se execute linia ferată Craiova-București, direct. D. senator a arătat că traficul a ajuns așa de mare încît această linie este absolut necesară.

D. Ministru, Al. Bădăreu, recunoscînd necesitatea acestei linii a spus că deocamdată nu sunt fonduri. Lucrările se știe că necesită 60 de milioane.

Cred însă, a adăugat d. ministru, că în curînd parlamentul va fi sezisat spre a vota un credit în acest scop.

In județele circomscripțiunii noastre — scrie Buletinul camerei de comerț — s'a sămănat următoarele suprafețe cu grîu în toamna anului 1912 în comparație cu 1911.

Jud. Iași 23.055 Ha. față de 32.206 Ha.

Jud. Roman 12.105 Ha. față de 17.626 Ha.

Jud. Vaslui 17.168 Ha. față de 31.029 Ha.

Jud. Neamț 7.069 Ha. față de 10.047 Ha.

Deci un total de 60.397 Ha. față de 90.907 Ha. un minus de 30.510 Ha. sau mai puțin cu 33.5%, decît s'a sămănat în 1911.

Studenții facultății de litere dela secția slavisticei au început astăzi, sub conducerea d-lui profesor Ilie Bărbulescu să viziteze monumentele istorice.

Pentru ocuparea catedrei vacante de anatomie descriptivă dela facultatea de medicină locală, ministerul instrucțiunei publice, anunță concurs.

Candidații trebue să prezinte ministerului cererile și lucrările în termin de două luni dela data apariției în Monitorul Oficial a acestei publicațiuni.

Publicațiunea a apărut în monitorul oficial No. 279 unde se găsesc și toate condițiunele concursului.

In seara de 30 Martie va avea loc în saloanele „Concordiei" un splendid bal filantropic, în beneficiul spitalului istraelit din localitate.

„Societatea de binefacere din Iași" a fost autorizată să primească legatul de 5000 lei lăsat, pentru ospiciul de inferme din Str. Buzdugan, de către defuncta Smaranda Macri.

De la Universitate. — Vineri 15 Martie c., „Seminariul de Slavistică" și-a ținut obicinuita ședință săptămînală. Au luat parte, pe lîngă profesor, următorii studenți și studente: d-șoarele Calciu și Cateliu, licențiate în litere, Colomei, Ștefănescu, Cărare, Strat, Fedeleș, și d-nii profesor Mihai Costăchescu și P. Alexandrescu, doctoranzi în litere, Epure, absolvent al Facultății, Romaniuc, Dăscălescu, Răutu, Constantinescu, Grigoraș, Negrescu, Grigorescu, Minar, Iorga.

D-șoara Colomei și-a ținut conferința sa despre *Pretențiile Sîrbilor în Peninsula Balcanică*", luînd ca punct de plecare, în această privință, scrierile sîrbești, în deosebi cartea profesorului Milan Andonovici de la Belgrad cu titlul „Carta etnografică a Sîrbilor", pe care o pomenește d. profesor Ilie Bărbulescu în noua sa carte „Relations des Roumains avec les Serbes, les Bulgares, les Grecs et la Croatie".

Intre altele, d-șoara a spus următoarele, pe cari le dăm aci în rezumatul făcut de d-sa:

Milan Andonovici spune în „Carte éthnographique Serbe avec les limites méridionales" că Sîrbii au drepturi istorice asupra vechii Sîrbii și asupra Macedoniei. Prin vechea Sîrbie Domnia-sa înțelege nu numai vilaetul Kossovo, ci toată partea Serbiei rămasă încă sub Turci, spre deosebire de partea liberală în sec. 19—iar prin Macedonia înțelege vilaetele Kossovo. Monastir și Salonic—prin care cere chiar să se înlocuiască acest nume arhaic de *Macedonia* întrebuințat numai de dușmanii Sîrbilor.

După dînsul Sîrbii ar avea drepturi să ia vechea Serbie și Macedonia. Nu atît pe temeiul geografic cît pe cel istoric; căci Sîrbii din sec. VII ocupară tot ținutul cuprins între Dunăre și Sava pînă la Marea Adriatică și Egee, între Una, Dim, Bistrița, Struma și Isker și în sec. XV Turcii le smulseră atît Macedonia cît și toată Serbia de la Dunăre și Sava pînă dincolo de lacurile macedoniene.

Pentru dovedirea acestor drepturi autorul se servește de vechile rămășiți și amintiri istorice silindu-se să stabilească că aceste trei vilaete au fost și sunt locuite în majoritate de Sîrbi, pentru ca apoi să scoată concluzia că: „unde se vorbește limba sîrbească și unde se găsesc toate elementele naționale sîrbe, acolo este națiunea sîrbească".

Adevărul este, că Sîrbii au numai de cît nevoe de eșire la mare pentru continuarea și dezvoltarea vieții lor economice, totuși pretențiile lor cum le formulează Andonovici sunt exagerate, întrucît ele nu țin socoteală nu numai de Bulgari —care dacă nu din punct de vedere economic — au din toate celelalte puncte de vedere aceleaș îndreptățiri și drepturi asupra vechii Sîrbii și Macedonii — dar mai ales de Albanezi cari, cu Armînii la un loc, fac o forță ca număr, și nici de Turci, despre cari d. profesor Bărbulescu în „Relations de Roumains avec les Serbes, les Bulgares, le Grecs", pag. 104 nota 1 arată că „cifrele pe care le dă deputatul bulgar Panco Dorev, membrul parlamentului Turcesc, în interpelarea pe care o adresă în Mart 1911 ministrului afacerilor străine, Rifat Pașa, demonstrează că Macedonia are astăzi o populație de 2,335,000 loc., descompunîndu-se în 720,000 Bulgari, 530,000 Patriarchiști (Greci, Sîrbi și Macedo-Romîni) și 1,100,000 Turci, ceia ce face 43% Turci, printre 30% Bulgari, și 23% patriarhiști.

A urmat, apoi, asupra formei și fondului acestei conferințe, discuție, la care au luat parte mai mult d-nii Dăscălescu, Răutu, Alexandroscu Minar și profesor Costăchescu.

Eri seara s'a dat rezultatul seriei I-a a învățătorilor ce trec examenul de definitivat în școala Gheorghe Asachi.

Examenele au fost de practică pedagogică și oral în special din aritimetică istorie, pedagogie și gospodărie rurală.

Au reușit d-nele: Dimitriu Ana, Gregore Elisabeta, Munteanu Ecaterina, d. Vasiliu Vasile și Dimitriu Gheorghe.

A fost amînată d-ra Covăsneanu de la școala rurală din Poeni.

Seria a II-a a fost examinată eri și azi la Seminarul Veniamin Kostachi.

Superbul cor ceremonial al catedralei mitropolitane a studiat un frumos program de concert, sub diriguirea maestrului Dimitriu.

E vorba ca îndată după serbătorile Paștelor, corul să dee o serie de concerte, în principalele orașe din Moldova, pentru sporirea fondului pentru Flota Națională și Crucea Roșie.

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, îmbrățișat călduros această patriotică inițiativă și a făgăduit înaltul său sprijin moral, intervenind personal la ministrul lucrărilor publice cu rugămintea, de a se înlesni corului, transportul pe c. f. în vederea acestor concerte.

Diverse

— S'a constituit în oraș o nouă societate de binefaceri: „Mila și Voința".

— Maestrul țesător Serafim Batin dela fabrica de pînză Gheller, în urma unui accident de mașină, și-a frînt un deget dela mîna dreaptă.

— Un incendiu a distrus astă-noapte două rînduri de case proprietatea locuitorului Ion Călin din com. Scobinți. Pagubele se urc la suma de 1500 lei.

Ultime Informaţii

La budgetul căilor ferate, s'a hotărît, după cum se ştie, urcarea tuturor tarifelor, adecă şi a celor de călători şi a celor de marfă, cu cinci la sută.

*

D. Marghiloman, de acord cu d. A. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, au hotărît, însă, ca acest plus să nu fie întiebuinţat pentru echilibrarea budgetului. El va fi întrebuinţat ca fond de anuitate şi amortisment pentru obligaţiunile de investiţiune ce se vor emite pentru acoperirea creditelor mari, ce în curînd se vor supune spre aprobare Camerilor,—şi cari sunt absolut indispensabile pentru a îndeplini toate nevoile de cari căile noastre ferate au nevoe, pentru a fi la înălţimea cerinţelor dezvoltărei noastre economice.

*

Cu aceste lucrări se va începe chiar campania aceasta, iar obligaţiunile vor fi plasate în măsura necesităţei în ţară.

Lucrările nu se vor executa în porţiuni mici şi în diferite locuri ale ţărei, ci în blocuri mari, pe aceiaşi regiune,— modul acesta fiind mai economic.

Pe ziua de 1 Aprilie se va face o mare mişcare în cadrele armatei.

Probabil că d-nii coloneli Iliescu, Cristescu şi Anastasiade vor fi înaintaţi la rangul de generali.

Căpitanul Flor, comandantul pieţei, va fi avansat şi trecut la Bucureşti sau Tecuci.

Opt zeci de ofiţeri din infanterie vor fi asemeni avansaţi.

Pe la 20 a curentei. va sosi la comandoment, înştiinţarea pentru pregătirile de mutări ce urmează a se face.

D. prefect Ştefan Negruzzi va lua dispoziţia, zilele aceste, de a se executa aeroplanul „Iaşul", în vedere că subscripţiile merg foarte bine şi, dacă suma propusă de Creditul Fonciar Urban, în adunarea generală de Duminică, va fi acordată—ceeace e credinţa tuturor, Iaşul va putea să se mîndrească de a fi îndeplinit o frumoasă iniţiativă patriotică.

D. Ştefan A. Negruzzi, prefectul Jud. Iaşi, însoţit de d. Ţintu inginerul şef al jud., au plecat azi cu automobilul în comuna Ţiganaşi, în vederea începerei campaniei de lucru, pentru repararea drumurilor.

D. Negruzzi, de la venirea sa ca prefect al judeţului, a fost preocupat în primul loc de starea nenorocită a drumurilor din judeţ şi ca un bun gospodar şi-a propus a îndrepta această stare de lucruri, cît mai curînd. Nu ne îndoim că va şti să rezolve şi această chestiune în mod satisfăcător.

Consiliul comunal este convocat în seziunea extraordinară pe ziua de 21 Mart, pentru bugetul comunei pe 1913—1914.

Administraţia comunală în urma deciziei consiliului de higienă a luat dispoziţia că laptele adus în oraş pentru consumaţia publicului, nu se va putea vinde de cît în bidoane sistem hignett.

După cum suntem informaţi, administraţia comunală, va interveni la ministerul de interne, cu rugăminte a i se reduce subvenţia ce acordă pentru întreţinerea poliţiei, şi care în comparaţie, e cu mult mai mare, ca cea pe care o acordă comuna Bucureşti.

Economie această, va fi deaseminea afectată marilor îmbunătăţiri, pe care administraţia comunală rîvneşte să le realizeze cît de curînd.

Primim de la d. George Skarlet o lămurire în ce priveşte participarea d-sale la întrunirea „Cuvîntului" în sala Caragiale.

Din lipsă de spaţiu vom publica mîni scrisoarea d-lui G. Skarlet.

Ministerul de interne a pus în vedere prefecturei de judeţ ca statutele de leafă ale administratorilor de plăşi şi notarilor să fie înaintate spre ordonanţare cel mai tîrziu pînă la 25 a fiecărei luni.

In ziua de 26 Marte, se va ţine licitaţia pentru aprovizionarea productelor de farmacie, trebuitoare farmaciei Spitalului Militar al Corp. IV de armată, pentru noul an 1913—14.

D. d-tor C. Istrati, senator, a sosit astăzi dimineaţă în localitate, fiind numit membru în comisiunea de examinare a candidaţilor la catedra de Chimie Tehnologică : d-nii dr. I. Pisowschi şi dr. Emil Severin.

Consiliul de Răsboi e convocat pe ziua de 28 Martie a. c. pentru judecarea mai multor procese.

D. Eugen Veighel a fost numit subcomisar Cl. III în poliţia oraşului Tg. Frumos.

In ziua de Duminică 31 Martie, urmează să se întrunească comisiunea care trebue să verifice situaţia administraţiilor publice, să închee toate registrele de primiri şi răspunderi şi să constate soldul fiecărei case aflate în acea zi.

Această comisiune se compune din Prefectul de judeţ, un membru al delegaţiei judeţiene şi primarul comunei de reşedinţă.

Şcolare.—Doamnele A. Purcherea, Mîrzescu şi C. Pereţ, au fost numite membre în comisiunea oficială pentru a studia programul şi regulamentul şcoalelor profesionale de fete, în vederea unei însămnate reforme, ce se va face în acest învăţămînt.

— Eri la proba pedagogică au reuşit următorii învăţători din judeţul Iaşi, candidaţi la examenul de definitivat : d-na Eugenia Grigore-Ciurea, I. Dimitriu—Spinoasa ; d-ra Ana Dimitriu — Ciurbeşti, d-na Ecaterina Munteanu—Voineşti şi I. Vasiliu—Ţiganaşi.

— Şcoala din Voineşti—Iaşi, s'a închis din cauză de epidemie de scarlatină.

— Azi au fost chemaţi spre a susţinea proba pedagogică următorii învăţători din judeţul Iaşi : D-ra El. Ştefănescu (Belceşti), d. Gh. Ibănescu (Picioru Lupului), D. Dimitriu (Erbiceni), d-ra Magdalina Petrescu (Prisacani), Gh. Matieş (Lungani), Virginia Sebastian (Poeni.

— La Revizoratul şcolar, au început să sosească listele cu sumele de bani adunate de învăţătorii din judeţ pentru flota naţională.

— Cursurile şcoalei din comuna Cristeşti—Braeşti au fost suspendate din cauză că localul şcoalei a fost distrus de incendiu.

— Membrii cercului cultural Andrieşeni au renunţat la salarul lor pe o zi în folosul flotei.

Vorbind de întrunirea de Duminică a grupului din jurul ziarului „Cuvîntul", — confratele nostru „La Roumanie" are un judicios articol cu privire la acţiunea întreprinsă de fracţionarii de la numitul ziar.

Cu privire la readucerea ca şef al partidului conservator a d-lui P. P. Carp,— „La Roumanie" spune că, pe lîngă că d. Carp, mai avea în parlament majoritatea trebuitoare unui şef, şi, în cazul acesta, un guvern Carp ar însămna disolvarea parlamentului şi, de aici, noi alegeri generale, — dar ceia ce-i mai curios este că, cei de la „Cuvîntul", nu-şi dau sama că, dacă aceasta ar fi fost o trebuinţă neaparată a politicei actuale, nu ar fi fost nevoe să se dizolve parlamentul anului 1911, singurul în care se putea găsi majoritatea trebuitoare unui guvern Carp, spre a se alcătui acela al anului 1912, cu totul opus vederilor fostului şef conservator.

Se vede că fracţionarii de la „Cuvîntul" au adormit înnainte de Ianuarie 1912, pentru a nu se trezi de cît azi, cînd, a continua firul politicei înaintaşe acestei date, a bîjbîi în domeniul imposibilităţilor absolute.

Crima din Răşeşti.—Am arătat eri, pe scurt, cum şeful siguranţei locale a izbutit să descopere, pe autorii fioroasei crime din comuna Răşeşti. Iată azi amănuntele complecte asupra modului în care s'au urmat cercetările.

Nu de mult, a sosit în Iaşi un agent secret al poliţiei ruseşti, anume Poltoradineff, care urmărea pe un bandit, ce presupunea că se refugiase în Iaşi. Acesta spuse şefului siguranţei Iordăchescu, că în penitenciarul din Leova, are şi un deţinut grec anume Cozmopolos, care a mărturisit că s-ar fi petrecut în satul Răşeşti, o crimă,—de care are ştiinţă.

Acest Cozmopolis, după ce prădase o deligenţă, fugise în judeţul Fălciu şi trase în satul Răducani, la un anume Gheorghe Balţatu. Cum acesta avea o fată frumoasă, Cozmopolos, se dă în dragoste cu ea, îi arată 12,000 ruble de furat ce le avea la el şi o decide să-l urmeze.

Ei fug de la părinţii fetei, trec în satul Răşeşti şi aice se adresează lui Gheorghe Andronachi, care se prinde a-i trece Prutul, întovărăşit de Mihai Bucos şi Toader Voloacă. Simţind că tinerii fugari au parale, caporalul de jandarmi Gheorghe Parfenie poreclit şi Stănescu, intră şi el în combinaţie; şi toţi la o laltă pun la cale să săvîrşească crima şi să se facă stăpînii banilor.

Căutară să scape întăi de Cozmopolos, şi de aceea, după ce se asigurară că acesta a lăsat banii ibovnicei sale, îi trec Prutul, unde el imediat fu arestat de ruşi.

Cînd veni rîndul să treacă fata, asasinii, după ce o duseră într'o luncă de pe ţărmul rîului, unde îşi bătură joc de dînsa toţi, mizerabilii o bătură şi o ucise—iar banii îi împărţiră frăţeşte.

Siguranţa generală înştiinţată, dădu însărcinare d-lui Iordăchescu şi jandarmului Nicolaiţă, cari se duseră la faţa locului şi astfel sunt arestaţi astăzi şi înaintaţi parchetului de Huşi pe Andronachi şi Bucos. Voloacă fiind pornit cu grîu de transport la Galaţi, urmează a fi arestat acolo la sosire; caporalul Parfenie a fost arestat în Sculeni şi adus spre cercetare la Iaşi. El se află deţinut în arestul siguranţei.

Universitare. — Dl. C. Neculau doctor în ştiinţe, a cerut facultăţii respective a fi abilitat ca docent în specialitatea Mecanicei cereşti.

D. Socrat Lalu a fost recomandat cu 14 voturi contra 4 şi o abţinere, la catedra de Farmacologie de pe lîngă facultatea de medicină din Iaşi.

— Decanatul facultăţii de medicină a comunicat rectoratului, pentru a fi ajutaţi la tipărirea tezei de doctorat pe d-nii: Bazgan Grigore-Codăeşti, Dimitriu Vasile şi Teodorescu Ion.

Propunerea făcută, Duminică, în adunarea generală a Creditului Urban de a se afecta excedentul de 86,000 lei pentru „Flotă" şi aeroplanul „Iaşul" a ramas încă în stare de proect.

D. Motăş, comptabilul creditului, cu care ne-am întreţinut astă-zi, ne-a arătat că, ne fiind în ordinea de zi a adunării, propunerea nu putea fi transformată în deciziune, aceasta putînd s'o facă numai o viitoare adunare generală a acţionarilor. In ce priveşte pe aceştia din urmă suma excedentului de 86,000 lei, ar reprezenta numai 25 bani la 100 lei din afacerile realizate de Credit.

Aflăm cu plăcere că operaţiunea chirurgicală făcută de d-nul dr. Anghel asupra artistului Ionescu a reuşit pe deplin.

D-nul Lucasievici a fost numit şef al vămei din localitate, în locul d-lui Bădulescu, care împlinind anii de serviciu, s'a retras din această funcţiune.

Terminîndu-se astăzi anul financiar la birourile de poştă şi telegraf care funcţionează după stilul nou, o comisiune compusă din d-nul Bottez directorul prefecturei, H Han şeful serviciului ad-tiv al comunei şi T. Lapteş membru al consiliului judeţian, a pus viza de închiderea lucrărilor din anul financiar expirat la toate oficiile din oraş.

Tratativele între administraţia comunală şi proprietarul caselor incendiate din str. Cuza-Vodă, colţ cu strada Negri nu sunt încă terminate. Comuna oferă 36,000 lei, d. Dulberger care obţinuse de la trecuta administraţie 45.000 lei.

Vom publica mîne interesantul raport, redactat de d. deputat Eugen Herovanu, pentru modificarea unor articole din procedura civilă. Raportul pe care-l vom publica este singurul text autentic.

Dintre ştirile notariatului iaşan :

D. Cîrjă Al. G. a cedat d-lui Iancu Rosental suma ce are a primi dela Teatru Naţional din Iaşi ca artist, primind în schimb lei 942,60.

Serata Muzicală-Dansantă de la Societatea de Sport şi Muzică, — Simbătă seara a avut loc frumoasa serată muzicală-dansantă în saloanele societăţei de sport şi muzică organizată în folosul flotei naţionale. Din lipsă de spaţiu n'am putut să vorbim eri de această frumoasă serată.

Programul cuprinde patru părţi, două de muzică una pentru dans şi una rezervată d-lui Căpitan Cerchez, care a desvoltat o prea interesantă conferinţă tratînd despre Răsboi şi Pace

Mult preţuita soprană d-na Gemma Mezzetti a cîntat cu atîta artă în cît se părea că ar căuta să depăşească frumosul său renume de pînă acum.

D. Th. Jellea a avut atîta pasiune şi avînt în romanţa „Rîndunelele" în cît a stîrnit în asistenţă o sgomotoasă manifestare de admiraţie.

Concursul oferit de d-nul Al. Roşca a îmbogăţit mult programa prin execuţiuni de maistru adevărat.

D-ra Margot Ienescu a executat în mod dragalaş romanţa „Amour".

Ce voace frumoasă a relevat d-nul profesor M. Agapescu într'o arie unde se cere multă artă şi mult talent ! DI. Agapescu e, de mult, un artist consacrat.

O foarte izbutitită interpretare s'a dat sextetului lui Donizetti din Lucia di Lamermoor în care s'au distins mult soliştii dr. căpitan V. Sighinescu şi d. G. Sorpan.

Succesul celei mai mari părţi din program se datoreşte fără îndoială d-nei Alice Berescu şi d-lui E. Mezzetti care au ţinut acompaniamentele la piano, avînd o parte efectiv conducătoare în tot concertul, aranjat cu atîta gust şi pricepere.

Partea cea mai de admirat a fost modul cum s'au prezentat corurile mixte şi cele bărbăteşti.

Toate cuvintele de îmbărbătare şi recunoştinţă le merită organizatorii şi conducătorul corurilor pentru că au reuşit să creeze în Iaşi o constituţiune menită să contribuie la desvoltarea gustului şi a talentelor muzicale. Incercarea cu corul mixt, făcuto pentru întăia dată a reuşit pe deplin.

Dansul a fost foarte animat, deşi se credea că asistenţa va fi mai numeroasă de cum a fost.

Judiciare.—Curtea s. I. a admis apelul arestatului D. Socoleanu acuzat de delictul de contestaţie la executare.

— Curtea a respins apelul procurorului tribunalului de Bacău, relativ la apelul lui Leiba Rubinstein pentru bancrută frauduloasă respingînd şi apelul acestui din urmă.

— Camera de punere sub acuzare respinge apelul primului procuror de Bacău şi confirmînd jurnalul acelui Tribunal, a dispus ca prevenitul Andrei Găitan să fie pus în libertate.

Notariat.—D. I. Barber cumpără de la Creditul Urban imobilul din str. Eminescu No. 10.

— D. A. Vieru arendează d-lui M. A. Forşt, via sa din comuna Bucium pe timp de 5 ani cu preţ de 3700 lei.

— D-na Diamandy ipotechează d-lui S. Stern imobilul său d. strada Carol No. 29.

— Firma socială Leo Gheler şi I. Horoviţi pentru agentură a încheiat un act de desfacere.

Programul reprezentaţiei serale de astă seară Marţi al cinematografului Pathé-Frères, din sala Sidoli cuprinde între altele : „Prea tărziu" mare roman în două părţi.—Tîndală spadasin, scene foarte humoristice.—Micul hornar, piesă dramatică, cu splendide situaţiuni. — Tîndală actor din dragoste pentru Jana, scene comice.—O călătorie în Scoţia (Insulele Britanice), scene şi vederi de escursiuni. —Cele şapte pacate : Desfrîul (Luxuria). Din domnia împăratului Heliogabal (218-222), etc.

Mîne program nou: „O intrigă la curtea daneză", film danez cu W. Psylander în rolul prinţului. — Inmormîntarea amiralului Murgescu (Cinematografieri din Capitală), etc.

FARMACIE *Instalaţia completă a Farmaciei de la Băile din Slănic (Moldova), împreună cu toate drogurile aflătoare în ea, este urgent de vînzare la Slănic.*

Amatorii se vor adresa farmacistului I. Werner *la Iaşi, pînă la 25 Martie a.c.*

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINĂRI ŞI REVACCINĂRI

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 19 Martie

Demonstraţie navală contra Muntenegrului

Colonia. — „Koelnische Zeitung" zice : un ziar din Paris publică cum că ar fi avut loc incidente în şedinţa ambasadorilor din Constantinopole şi că ambasadorul Rusiei şi Germaniei ar fi schimbat cuvinte înţepătoare la Berlin, nu se ştie nimic despre un atare incident.

*

Cetinge (oficial). — Turcii au dat ieri dimineaţa la 9, un atac în spre Tarbos. Infanteria muntenegreană a intrat în acţiune. O bombardare violentă are loc de ambele părţi.

*

Londra. — Toate puterile au aderat la demonstraţia navală contra Muntenegrului, dar nu toate vor participa la această demonstraţie.

*

Sofia.— Misiunea de ajutor israelită a trimis primul ei raport din Adrianopol zicînd că situaţiunea sanitară este relativ bună. Epidemii nu sînt, dar starea populaţiunei sarace este deplorabilă. Casele particulare au suferit prea puţin de bombardare. Sosirea de merinde se face cu încetineală din cauza stricărei podului Ardei.

Contra Muntenegrului

Viena.—Din sursă oficială, se afirmă, că la demonstraţia navală contra Muntenegrului, vor participa Austria, Italia, Anglia şi Franţa.

Ziarul „Reichspost" crede însă că această demonstraţie nu va fi de folos, şi cere ca trupele austriace să intre în Muntenegru.

Presa vieneză şi romînii din Ungaria

Viena.—Ziarul „Reichspost" protestă, în potriva mizeriilor ce le sufer romînii din Ungaria şi adaugă :

„Aceasta constitue o crimă, avîndu-se în vedere necesităţile alianţei cu Romînia, iar pe de altă parte, că în aceste momente chiar, corpul de armată din Temişoara, compus în mare parte din Romîni, se află mobilizat la frontiera Bosniei.

DESMINŢIRE

Bucureşti. — Ziarul „Adevărul" controlînd faptul, se crede în măsură a desminţi ca fiind cu desăvîrşire neîntemeiat svonul, înregistrat de unele ziare despre demisia d-lui Marghiloman, Filipescu şi Cantacuzino.

BANCHET

Bucureşti.—In astă seară, are loc la Capşa, un banchet dat în onoare d-lui Cantacuzino, primarul Capitalei, de un număr de fruntaşi, din ambele partide Conservatoare.

In curînd d. Cantacuzino va răspunde printr'un ceaiu, la care vor fi învitaţi întăi parlamentarii conservatori, şi în urmă cu un alt ceaiu, la care vor fi învitaţi parlamentarii de ambele nuanţe conservatoare.

Plecarea d-lui Mantegazza

Bucureşti. — D. Mantegazza a părăsit azi Capitala, pentru a vizita Sofia şi Salonicul.

D. Cantacuzino suferind

Bucureşti. — D. Gr. Cantacuzino, preşedintele senatului, se află suferind şi silit a sta în casă cîte-va zile.

Congresul din Londra

Bucureşti. — Academia romînă a delegat pe d. Neculai Iorga, la Congresul de istorie din Londra.

Leul Brăilei la New-York

Bucureşti.— Ziarul „Adevărul" află că în cafeneaua din a 45-a stradă, din New-York, o crîncenă încăerare a avut loc între cunoscutul luptător romîn Apostol, supranumit „Leul Brăilei", cu 15 greci care insultaseră Rrmînia.

Apostol s'a luptat ca un adevărat Leu, însă la urmă a fost serios rănit la tîmplă şi internat în spital.

Starea d-lui Gh. Cantacuzino

Bucureşti.—Starea d-lui Gh. Cantacuzino, preşedintele Senatului, s'a îmbunătăţit simţitor.

Consiliul de miniştri

Bucureşti. — Mîne, la orele 5, va avea loc un consiliu de miniştri, sub preşidenţia d-lui Titus Maiorescu.

BUDGETELE

Bucureşti. — Mîne se va depune la Cameră budgetul general al Statului.

Azi s'a depus budgetul Căilor ferate.

Modificarea legei drumurilor

Bucureşti.—Comitetul delegaţilor camerei, a introdus oare cari schimbări, în proectul pentru modificarea legei drumurilor, elaborat de d. A. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice.

Aceste modificări sunt :

S'a rîdicat darea fixă de la 9 la 10 lei.

Numărul zecimilor s'a redus de la 5 la 4.

S'a creiat o taxă de încărcare în vagoane, şi anume 20 bani de tonă, ori care ar fi distanţa de parcurs.

S'a fixat la 300 lei taxă anuală pentru automobilele ce circulă pe şosele şi 500 lei pentru camioane automobile.

D. Dimitropol, — raportor, va depune mîne raportul.

BANCHET

Bucureşti.—In Capitală va avea loc curînd un banchet, în onoarea d lui Meisner, fost secretar general al ministerului de instrucţiune şi profesor.

D. Meisner se retrage la pensie, pe ziua de 1 April.

VACCINARI

practică

Dr. A. STEUERMAN

— Str. Cuza-Vodă 13 —

Dearendat *pe timp de un an două vii ale defunctului D. Bahrim. A se adresa d-nei Ecaterina Cerchez str. Lăpuşneanu 37, în ograda Creditului Urban la d na Laşcu.*

De Inchiriat o cameră elegant mobilată în str. V. Conta 16 la d-na Carolina Sprinceană.

TEATRUL NAŢIONAL

VINERI 29 MARTIE 1913

Producţia elevilor clasei VIII-a mod.

LICEUL NAŢIONAL

Sub conducerea d lui V. Theodoreanu

cu binevoitorul concurs al d-relor Olga Popovici, Valentina Penel, Beatrice Şoimariu şi Maria Gheorghe şi al d-lor Gh. Cîrjă, V. Negrutzi şi M. Agapescu.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate depozitiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari-i resistă *tuturor celor-l'alte remedii*.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'întâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Române
„ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele
De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţiilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polite de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.986.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către comitătile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Hipochi şi — Pesimiţie —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului
I. DAVIDESCU
Teoneţu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia
ISAKKOFFLER
BUCUREŞTI

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intăritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră
VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

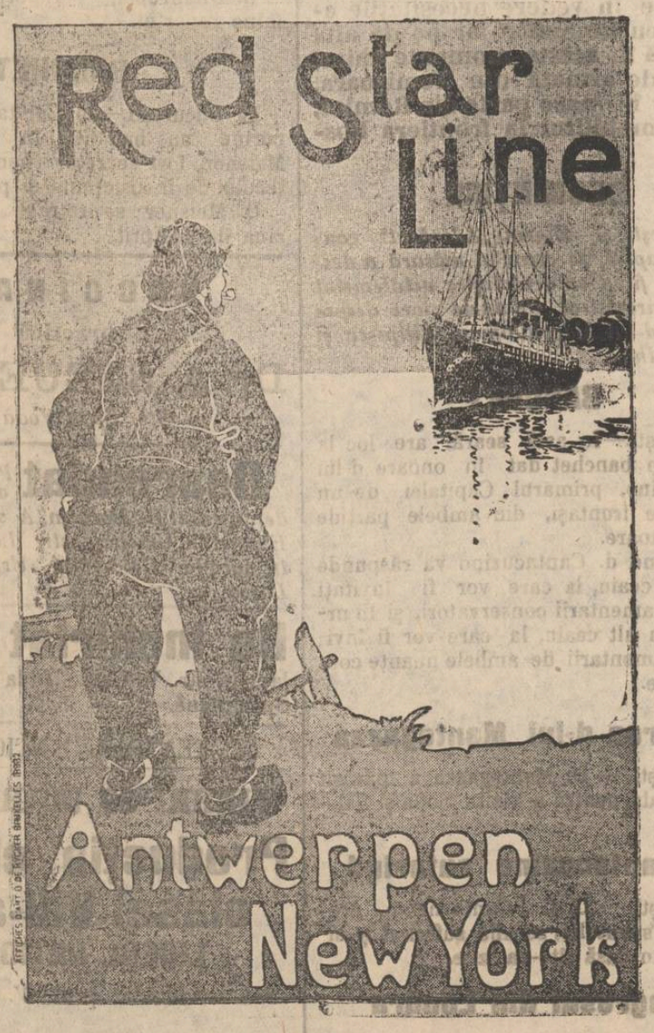

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaioase.
Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte— Supraveghere de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţiile cele mai bune la dispoziţie.

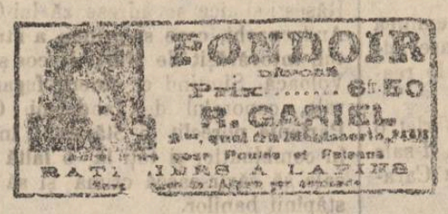

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu
Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc *nici una dată* righ-ieli. Intrebuintate singure seu cu *Injecţiunea Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*
BOLELE SECRETE
A nu primi decât Flaconele cari poartă, pe invelişul de afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului francez.*
DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
şi în toţe principalele Pharmacii
UNDE SE POT GASI ASSEMENEA SI
CHARTIA SI VESICATOREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuintate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1837 — Joi 21 Mart 1913

REFORMA PROCEDUREI CIVILE

Proectul de mai jos, a cărui însemnătate juridică nu poate scăpa nimănui, a fost propus și susținut de amicul nostru d. Eugen Herovanu, în ședința Camerei de la 16 curent.

PROECT DE LEGE

pentru modificarea mai multor articole din legea de procedură civilă

Art. 1.—Ultimele două aliniate din art. 66 se suprimă.

Art. 2.—Art. 71 se modifică în totul, precum urmează:

Art. 71.—De îndată ce primește petiția, prezidentul o supune complectului care-i cercetează cuprinsul, examinează actele înfățișate și statuiază în prealabil asupra condițiunilor ei de formă și asupra calității celui sau celor ce reclamă.

Complectul poate de asemeni hotărî în mod provizor, încuviințînd orice fel de probe și orice măsuri de natură a pregăti dezlegarea pricinei.

Hotărîrile date în asemenea condițiuni, la stăruința și în asistența părței reclamante, n'au de cît un caracter vremelnic. Atît calitatea celui ce reclamă cît și admisibilitatea în drept și utilitatea în fapt a probelor admise pot fi discutate din nou la prima înfățișare contradictorie.

Dacă cererea e neregulată sau necomplectă, sau dacă partea nu justifică în deajuns calitatea în care reclamă, tribunalul va da un termen pentru îndreptarea acestor lipsuri. Iar dacă aceste lipsuri s'au îndreptat, sau dacă cererea e de la început regulată, sau dacă în orice caz, partea stărue a i se da curs, tribunalul va ordona fixarea unui termen și chemarea părților înaintea judecății.

Aceste rînduri se vor observa deopotrivă la cererile de opoziție, apel, chemări în garanție și în genere la toate cererile cu care se leagă o instanță.

Art. 3.—Aliniatul al 3-lea de sub *art.* 72 se modică precum urmează:

Pîrîtul va fi dator, ca până în terman de 15 zile înainte de ziua fixată pentru înfățișare să depună și dînsul prin grefa tribunalului la dosarul cauzei, copii de pe actele cu care se slujește, certificate de dînsul ca întocmai cu originalul, și să arăte pe scurt, toate mijloacele sale de dovadă și toate apărările sale. Această cerere se va anexa de asemenea la dosarul cauzei.

Reclamantul va lua cunoștință de aceste apărări și va face în aceiași formă întîmpinările sale, comunicîndu-le de asemenea la grefă cu cel puțin 10 zile înainte de înfățișare.

Nici o chestiune, fie de fond fie de formă, în afară de nulitatea actelor de procedură, nu se va putea dezbate înaintea instanței, dacă n'a făcut obiectul unei asemenea comunicări prealabile. In afacerile complicate, în care examenul actelor și pregătirea concluziilor prealabile ar cere un timp mai îndelungat, judecata va aprecia dacă e loc să se acorde o amînare pentru studiul dosarului și pentru facerea și comunicarea concluziilor.

Judecata va aprecia de asemenea dacă, la cererea unei părți, este sau nu loc de amînarea pricinei, pentru comunicarea unor puncte nouă de discuție, formulate și prezintate în scris în instanță.

Părțile pot însă primi, în comună înțelegere, discuția unor lucruri care s'ar ridica pentru prima oară în dezbaterile orale, fără a eși din sfera obiectului acțiunei.

Cînd tribunalul va găsi de cuviință a pune în dezbaterea părților fie chestiuni care privesc ordinea publică legală, fie altele de natură a aduce mai multă lumină în cauză, părțile vor putea cere amînarea pentru a-și pregăti apărările. Tribunalul va aprecia însă oportunitatea acestei amînări.

Art. 4.—La finele art. 78 se adaogă următorul aliniat:

Citațiunile pentru termenele următoare vor fi comunicate cu cel puțin 5 zile înainte de ziua înfățișărei. Acest timp va putea fi scurtat în caz de urgență. Tribunalul va putea însă în toate cazurile aprecia dacă partea a avut putința de a-și pregăti apărările.

Art. 5.—Articolul 94 se modifică în totul precum urmează:

Art. 94. Părțile se vor înfățișa în persoană putînd fi asistate de avocați.

Ele se vor putea înfățișa de asemenea și prin mandatari cu procuri legalizate pentru identitatea semnăturei și a persoanei, asistați de avocați.

Cu toate acestea, avocații pot fi instituiți mandatari atît prin cererea de chemare în judecată sau prin orice altă cerere, care leagă instanța (opoziție, apel, recurs, etc.) cît și prin o împuternicire făcută prin act deosebit sub semnătură privată. Ei mai pot încă fi declarați la ședință.

Cînd mandatul dat unui avocat nu determină anume drepturile pe care le conferă, el se consideră conceput cu cele mai întinse puteri pentru toate procesele sau pentru toată procedura procesului, pentru orice măsuri asigurătoare, pentru orice apărări și cereri nouă în legătură cu procesul, pentru executarea tuturor căilor de reformarea hotărîrilor și pentru execuțiunea silită, exceptînd dreptul de a răspunde la interogator, de a face declarațiunile prescrise de art. 163 și de a transige.

Mandatul dat prin declarațiune la ședință n'are putere de cît pentru o singură înfățișare.

Cînd mai mulți avocați sînt instituiți mandatari împreună, sau prin acte succesive, fiecare din ei au drepturi egale putînd lucra deosebit, afară numai cînd partea în drept hotărăște alt fel.

Retragerea mandatului nu se poate opune părței potrivnice de cît de la data cînd i s'a notificat prin mijlocirea corpului de portărei.

Instituțiunile publice sau private, persoanele juridice și incapabilii, se vor înfățișa prin reprezentanții și mandatarii lor legali, sau asistate de persoanele care au rolul de a le complecta capacitatea, toți aceștia avînd la rîndul lor dreptul de a se face substituiți prin alți mandatari în condițiunile determinate mai sus.

Autorizațiunea dată de barbat soției sale pentru a porni o judecată sau pentru a exercita o urmărire, cuprinde dreptul de a îndeplini toate actele de procedură și de a formula orice cereri și apărări pînă la terminarea desăvîrșită a procesului sau urmărirei.

Cînd femeia măritată este chemată în judecată sau pusă în urmărire de alte persoane, reclamantul sau creditorul urmăritor va notifica soțului copie de pe acțiunea sau cererea sa de urmărire, fără să mai fie nevoit a cere citarea acestuia la actele de procedură următoare.

In toate cazurile, soțul are dreptul de a se prezenta în instanță, de și necitat, pentru a asista pe soția sa și pentru a-i sprijini interesele, putînd pune concluziuni în numele ei.

Femeia nu poate însă transige fără autorizarea specială a soțului.

Art. 6.—La cap. X din cartea II, privitor la „Procedurile pregătitoare și probatoare în general" se adaogă următoarele dispoziții, care vor constitui art. 161 bis:

Art. 161 bis.—Cînd cineva are motive temeinice de a se teme că un mijloc de probă necesar pentru stabilirea unui drept, s'ar găsi în primejdie prin întîrziere, fie că din împrejurări el n'ar mai putea fi întrebuințat în viitor, fie că prin trecere de timp ar deveni mai anevoios, poate cere ca acel mijloc de probă să fie administrat imediat.

In acest scop, va adresa instanței competinte cerere scrisă, arătînd numele, pronumele și domiciliul părței potrivnice, faptele pe care tinde a le stabili sau starea de lucruri pe care voește a o constata, precum și la mijloacele cu care înțălege a stabili acele fapte sau lucruri. Ea va arata de asemenea în scurt, motivul temerei ca mijloacele sale de probă să nu se piardă sau să nu devie greu de utilizat în viitor.

Prezidentul va supune de îndată cererea complectului, care va statua în camera de chibzuință asupra admisibilității ei, după explicațiile sumare ale părței, printr'un jurnal nemotivat. Tribunalul nu va fi în drept a o respinge de cît numai în cazul cînd își va forma convingerea că motivele temerei sînt nefundate sau cînd va găsi că probele sînt neadmisibile în drept. Hotărîrea de respingere va fi motivată.

Admițînd cererea, tribunalul va dispune ca probele să fie administrate în contradictoriu cu partea căreia urmează a li se opune, aceasta în termen scurt, și de va fi nevoe chiar în aceiași zi. Lucrările anchetei se vor putea face prin delegație de către un singur judecător sau de magistratul stagiar. Prezența părților citate în cauză, acopere orice viţiu al procedurei de chemare.

Constatările făcute în aceste condițiuni nu vor putea fi atacate prin nici o cale. Ele nu vor avea caracterul unor hotărîri judecătorești, nici nu se vor bucura de autoritatea lucrului judecat. Scopul lor e numai de a servi ca mijloace probatorii la timp, între părțile cari au luat parte la ele, iar nulitatea lor nu se va putea invoca de cît înainte de orice apărare asupra fondului.

Competința instanței se va determina în conformitate cu art. 58 și urm. din acest cod. Ea va face obiectul cercetărei preliminarii a complectului tribunalului, odată cu examinarea admisibilității cererei. Nici o constatare *in futurum* nu va putea fi însă atacată pentru motiv de incompetența instanței care a efectuat-o.

Se poate însă face apel împotriva hotărîrei prin care se respinge în tot sau în parte o asemenea cerere. Apelul se va judeca în camera de consiliu de urgență, și de va fi cazul chiar în ziua cînd va fi introdus. In caz de admitere, hotărîrea Curței se va aduce la îndeplinire prin mijlocirea tribunalului.

Toate aceste constatări se vor putea face atît în cazul cînd nu s'a formulat nici o cerere principală cu privire la obiectul lor, cît și în cazul cînd o asemenea cerere s'ar găsi în curs de judecată.

Art. 7.—La articolul 722, înainte de ultimul aliniat se adaugă următoarele:

11. Acțiunile de revendicare de imobile și în genere toate acțiunile cu un caracter real imobiliar.

12. Testamentele și jurnalele de trimitere în posesiune, cînd averea succesorală cuprinde și bunuri imobiliare.

NOTA ZILEI

Polemica și dușmănia între cele două ziare romîne din Cernăuți continuă, mai cu samă de cînd „Viața Nouă" a imitat —sau a „plagiat" formatul „Foii Poporului".

Nu un plagiat de fond, à la A. C. Cuza dar un plagiat de formă, un truc, — așa după cum „Semnalul" vroise să imiteze formatul „Faclei".

„Foaia" nu porecleşte „Viața" atît de cît „gazeta popilor și a jidanilor".

Cît e de... jidovită judecați după următoarea notiță din cel mai nou număr al „Vieței Noue":

Un foarte mare neastîmpăr a cuprins lumea din Boemia, din cauza pierderei unei servitoare, despre care se crede că a fost prinsă de jidani și vîrîtă în un poloboc cu cuie, cu scopul ca să-i ia jidanii sîngele pentru pasca lor. Ea e din tîrgul Kolin și o chiamă Maria Pavlik, slujind la negustorul Weissberg. Martorii de pînă acuma spun, că ar fi văzut-o în ziua aceea pe podul rîului Elba, unde s'a aruncat în apă. Un capelan însă, cu numele dr. Hrachovschi, catehetul școalei din Kolin, a dat de veste în gazeta creștină «Cech», prin care părește fățiș pe familia Weissberg, că a omorît-o să-i ia sîngele. Ar fi „foarte îmbucurător dacă s'ar dovedi lucrul acesta.

...E minunat acest: „ar fi foarte îmbucurător",—minunat de nostim și de idiot în același timp.

OPERA D-lui A. A. BADAREU

Prestația va dispărea

O știre telefonică transmisă ieri ziarului nostru arăta că d. deputat Dimitropol depune astăzi raportul pentru legea drumurilor, după ce a trecut prin secțiunile Camerei. Odată legea admisă,—prestația, rămăsiță și anacronică a vremilor în care moneda era mult mai rară decît astăzi—va fi încetat de a mai exista.

Nu va trece multă vreme cînd va părea straniu ca Statul, devenit mare exploatator și comerciant, să mai fi primit astăzi ca unul din impozitele ce percepe să nu fie calculat și achitat în moneda sa legală, ci într'unul din mijloacele cele mai primitive și mai greu de calculat și de maniat. Și cum n'ar fi straniu ca atunci, cînd ori ce valoare se exprimă și se negociază cu ajutorul unui sistem monetar, Statul să primească drept plată munca atît de diferită a contribuabililor săi și a vitelor lor?

Dezvoltarea economică ne-a impus o repartițiune a muncii în toate direcțiunile de activitate. Totuși, iată pe toți locuitorii țării improvizați, în baza legei prestației, împietruitori pe șosele.

Șoseluirea poate fi o ocupațiune care cere mai mult efort fizic. Dar e sigur că ea va fi mai bine executată de lucrători specializați și antrenați.

Cu echipe de asemenea lucrători se va putea continua lucrul pe șantier în tot cursul anului. Astăzi țăranii sunt scoși de la lucrul lor pentru a face serviciul de prestație, iar a doua zi, cînd obligația s'a îndeplinit, lucrarea rămasă nu mai poate fi executată.

Ce să mai spunem de valoarea lucrului?

Fiecare din acești lucrători improvizați caută să scape cît mai ușor de obligația lui. Controlul e mai greu și mai ineficace de cît asupra lucrătorilor anume organizați.

De selecțiune nici vorbă nu poate fi.

Iată pentru ce prestația e îndeplinită în condițiuni din cari nu poate rezulta o lucrare satisfăcătoare.

Dar nu numai din punctul acesta de vedere suferă serviciul prestației. El sufere și din punctul de vedere al cantității.

Țăranii execută dese ori serviciul cu rea voință, iar de multe ori se eschivează cu totul. Din totalul zilelor de prestație ce datoresc, aproape jumătate (40 la sută) rămîne neexecutat.

Greutatea cu care se organizează munca de prestație face imposibil Statului să obție executarea restului datorii.

Pe lîngă neajunsul că nu se poate da șoselelor de cît jumătate din munca ce le este hotărîtă, se mai adaogă influența dezastroasă ce au asupra moralului populațiunii rurale, relele exemple ce dau cei cari prin corupție se dispensează de obligațiunea lor. Statistica ne arată, într'adevăr, că din cei cari nu-și execută serviciul de prestație, cea mai mare parte sunt din locuitorii cu dare de mînă, adică din cei cari au trecere sau pot influența prin bani. Prestația capătă astfel înfățișarea unei clăci sau corvezi feodale, care degradează pe cei muncitori și privilegiază pe cei nescrupuloși.

O altă inegalitate ne oferă însăși asietta prestațiunii.

O întreagă categorie de persoane nu sunt supuse acestui impozit. Societățile comerciale și industriale precum și fermele comerciante sau industriașe nu sunt actualmente supuse impozitului de prestațiune de și se folosesc de șosele cel puțin tot atît cît restul populațiunii.

Egalizarea proporțiilor în impunerea impozitului e un principiu democratic pe care prestațiunea în natură nu-l respectă nici cînd e achitată, nici cînd nu e achitată.

A înlocui prestațiunea în natură printr'o impunere în bani și mai ales printr'o impunere proporțională cu averea contribuabilului e operă de modernizare și de democratizare.

ECOURI

Intinderea terenurilor necultivate în diferitele țări ne o dă o statistică a Institutului internațional de agricultură din Roma. Lucrarea e prima pe o scară atît de uriașă. Ea ne arată că în Germania, Austria, Italia și Franța suprafața necultivată ocupă între 5—8 la sută din suprafața totală; în Anglia ea ocupă 16 la sută în India 25 la aută, în Argentina 26 la sută, în Suedia 41 la sută, în Norvegia 71 la sută, și în Canada 97 la sută.

Fînețele bună oară ocupă în Argentina 70 la sută, în Irlanda 60 la sută, în Anglia 36 la sută, în Franța 20 la sută în Gemania 16 la sută, și în Bulgaria 5 la sută. Cele mai întinse păduri le are Suedia, cea mai mică suprafață o au pădurile în Anglia.

*

Muncitorii agricoli străini se întrrbuințează în țările occidentale în număr foarte mare și mereu crescînd. Astfel Prusia singură a intrebuințat în 1905, 454.348 de astfel de lucrători și în 1911 numărul lor a crescut la 820.831.

Discursul d-lui Lascar Antoniu

IN DISCUȚIA „MICULUI PARCHET"

— rostit în ședința Senatului la 12 Martie —

(După notele stenografice)

II

D. *Lascar Antoniu*: Nu fac nici o personalitate și nici nu discut, dacă procurorul sau primul procuror de Ilfov era vinovat.

Presupunînd numai că actualul d. ministru de justiție nu știe despre acest fapt săvîrșit la 1908, îmi fac o datorie, profitînd de această ocazie să-i relevez faptele.

D. *M. G. Cantacuzino, ministrul justiției*: Nu am știut nimic.

D. *Lascar Antoniu*: Am cu mine la această tribună dosarul afacerii în copie și ori cînd îl pun la dispoziția d-voastră, d-le ministru.

D. *I. Brătescu*: Dar acolo nu strică nici procurorul nici judecătorul, de instrucție; strică alt om de Stat, care e pe aci.

D. *Lascar Antoniu*: Care a dat ordine în consecințe și parchetul l'a executat? Il știm și noi!

D. *I. Brătescu*: Asigurați-le poziționea, ca să fie zdraveni și ei.

D. *Lascar Antoniu*: D-lor senatori, acest fapt, după cum v'am spus, s'a petrecut aci în Capitală, dar la 1908; să vă prezint acum un alt caz, săvîrșit tot de un procuror din Rîmnicu-Vîlcea la 1912.

Și pentru a nu fi bănuit de o expunere a faptelor că le exagerez în detaliile lor, voiu căuta să le reproduc textul după ziarul „Epoca": „Procurorul de Vîlcea a „fîndu-se în teatrul din Slatina, unde „trupa lui Bărcănescu juca „Contele de „Luxemburg", nu se uita pe scenă cînd „cortina era ridicată, ci se uita într'o „lojă, unde d-na..... se află împreună cu „soțul său".

„D.... s'a simțit ofensat de privirile „stărnitoare ale d-lui.... (procuror) și i-a „trimes răspuns acestuia din urmă să se „mai uite și în altă parte. D..... (procu„ror) n'a ținut seamă de invitație; d.... „l'a înjurat într'un grup de prieteni, fără „ca d.... (procuror) să fie de față, iar a „doua zi, pe cînd soțul lezat provoca la „duel pe procuror, acesta în calitate de „procuror, făcea un proces verbal prin „care dădea pe soț în judecată pentru „ultraj adus chiar în exercițiul funcți„unii"...

Iar ziarele din Capitală comentau acest fapt în termenii următori: „Iată-l așa „dar pe d.... dat în judecată și condam„nat pentru că a încercat să apere împo„triva unui magistrat nedemn, cinstea so„ției d-sale și viața morală a casei. Nu „mai poate fi vorba de rătăcirea unui „tînăr fără experiență, ci de însuși co„drul acesta întreg al Vlăsiei legale, în „care averea și cinstea oamenilor sunt „pîndite, dijmuite, călcate în picioare de „oameni fără scrupul și în numele unei „justiții de răzbunare josnică și de scan„dal. Ce este de făcut?"

Inchipuiți-vă d-lor senatori, că acest procuror ar fi avut în acel timp la dispoziție prerogativele Micului Parchet, ce urmări ar fi avut pentru nenorocitul soț care își apara viața cea morală a casei d-sale!

D. *Victor Miclescu*: Nu se pot da mandate de arestare în caz de ultraj conform acestei legi.

D. *Lascar Antoniu*: Textul art. 2 este general, privește orice fapt flagrant delict, pedepsit cu închisoarea corecțională.

Dar, d-lor senatori mă întreb acum căror împrejurări se datorește aceste abuzuri?

Și nu sunt numai acele ce am avut onoarea a vi le expune, mai am aci cu mine și alte dosare de abuzuri, dar pentru a nu vă obosi expunîndu-le, le voi pune în ședință la dispoziția d-voastră pentru examinare, cum și la cunoștința d lui ministru de justiție, pentru a aviza asupra mijloacelor de îndreptare.

Explicațiunea acestor abuzuri consistă, domnii mei, în sistemul de recrutare a procurorilor, în nesiguranța funcțiunii lor și în faptul că ministrul justiției, persoană politică, avînd exercițiul acțiunii publice, după legislațiunea noastră, are la dispoziționea sa procurorii, cărora le dă ordine de procedare.

Un procuror, după legea actuală de organizare judecătorească, se recrutează, în cea mai mare parte din magistrații-stagiari, care au îndeplinit vechimea de 2 ani.

Cine credeți că sunt magistrații-stagiari?

Tineri, foarte meritoși dealtmintrelea, doctori sau licențiați în drept, care după terminarea cursurilor juridice, au depus un ușor examen de admitere înaintea unei comisiuni. După împlinirea stagiului de 2 ani acest magistrat stagiar este trecut direct procuror șef de parchet, cu puteri discreționare de a emite mandate de arestare după proectul de lege al Mi-

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

cului Parchet, și de a aprecia în mod suveran cazurile delictelor flagrante, de a face distincție între un delict politic și un delict de drept comun, și mai presus de toate de a dispune cum va voi de viața, onoarea și libertatea cetățeanului. E natural ca să ne întrebăm, d-lor senatori, cînd a putut, în acest scurt interval de timp, magistratul-stagiar să-și capete răbdarea necesară, experiența îndelungată a lucrurilor și a oamenilor, cum și textul necesar pentru a putea cu succes corespunde înaltei misiuni ce i se acordă prin acest proect de lege.

De aceea vedeți săvîrșindu-se faptele abuzive de către unii din procurorii de la noi.

Dar îmi veți obiecta: cum se explică această reformă și în alte țări!

Da, se explică reforma Micului Parchet și în țările de la care o adoptăm noi astă-zi, dar să nu uităm că acolo reforma aceasta în aplicația ei nu prezintă inconvenientele arătate și care nu sunt speciale, ca mod de organizare judecătorească.

Să luăm ca exemplu Germania de modul cum se recrutează procurorii.

Iată ce îngrijire minuțioasă găsim: după terminarea studiilor în facultatea de drept acei care voiesc să se destine carierii de magistrat, trec un examen teoretic de referendar și sunt obligați a face practică timp de 4 ani, nouă luni pe lîngă Amtsgericht (judecătoriile noastre de pace), făcînd studii preparatorii; apoi trec în Landsgericht (tribunale) unde șade un an făcînd protocoale în civil și comercial, sub supravegherea unuia din judecători; apoi trec pe lîngă procuror, Staatsanvalt, unde lucrează patru luni, preparînd împreună cu procurorul toate actele; în urmă trece la un advocat, pe lîngă care lucrează timp de 6 luni.

Se întoarce din nou pe lîngă Amtsgericht, pentru un an și de data asta poate prepara oarecare afaceri în locul judecătorului. După expirarea acestui termen, trece la a doua distanță, Landsgericht, unde lucrează 6 luni. Apoi este chemat de a trece un examen de practică de asesor la ministerul de justiție din Berlin.

După acest examen este numit asesor Amtsgericht sau Landsgericht, însă fără onorar.

Ca asesor poate sta de la un an pînă la șase ani și mai mult în capitalele cele mari și la cea cîntăi vacanță este numit procuror sau judecător definitiv, inamovibil, numirea lui fiind făcută pe viață.

Vedeți dar, d-lor senatori, enorma deosebire ce există între pregătirea unui procuror german față de un procuror de ai noștri.

Și cu aceasta am lămurit prima parte a observațiunilor mele.

Voi încheia, însă, partea aceasta cu următoarele citații din Faustin Hélie: „Dreptul transferat de la judecătorul de instrucție la procuror, de a decerne mandatul de depunere, nu este el excesiv? Măsura nu pare ea riguroasă? Derogarea la principiul fundamental al procedurii, care n'a voit să recunoască în aceeaș mînă dreptul de rechiziție și dreptul de instrucție, este ea bine justificată?

Nu se putea ajunge la același rezultat printr'un mijloc cu totul altul?

Pentru ce să nu se admită, reflectînd cu fidelitate, practica engleză care consistă în conducerea imediată a inculpatului la audiență, cu oarecari precauțiuni ușor de îndeplinit?

S'au, pentru ce să se înlăture intervenția judelui de instrucție, ce s'ar fi putut ușor concilia cu scurtatea termenului?".

Tot în acest sens se exprimă și Locré, în lucrarea sa: „Législation civile commerciale et criminelle de la France, T. XXV, p. 129 și 131: „Toți cetățenii ar trebui să tremure dacă ar vedea concentrîndu-se în același om puterea de a acuza și aceea de a aduna ceeace poate dovedi acuzațiunea sa".

Nu mai puțin la noi, profesorul de drept penal de la facultatea juridică din București, d. I. Tanoviceanu, în lucrarea d-sale de precedură penală, atingînd chestiunea Micului Parchet din Franța, se exprimă în modul următor la ideea că i-ar veni dispoziția unui ministru de justiție să alcătuiască un asemenea proect de lege: *„Noi credem însă că legea ar da în Romînia rezultate mai rele decît în Franța, de oarece justiția noastră penală merge adeseaori rău, chiar atunci cînd e lasată să lucreze pe îndelete, cu atît mai mult cînd ea va trebui să judece grăbit?"*.

Este explicabil, d-lor senatori, pesimismul de care e cuprins profesorul nostru universitar de drept penal, relativ la rezultatele pe care le-ar da instituția aceasta.

Noi nu avem—afară de cîteva onorabile excepțiuni, procurori cari să aibă devotamentul misiunii lor.

Intre a alege devotamentul către ministrul de justiție față de devotamentul misiunii lor, cea mai mare parte vor prefera pe cel dîntâi.

Veți zice însă că și în alte țări unde funcționează instituția relele pot fi la fel?

Cel mai elocvent răspuns ce vi-l pot da cu privire la aceasta este să vă citez un caz petrecut la Paris între ministrul de justiție de pe vremuri Peyronnent și procurorul Bellart, care la dorința exprimată de ministrul justiției de a fi vestit de oarecari urmăriri înainte de a le începe, îi răspunde textual:

„Cînd ministerul public nu are nici o îndoială, cînd un delict este evident, magistratul însărcinat cu trista datorie de a urmări, este el dator, înainte de toate, de a lua sau aștepta ordinele guvernului? Nu, monseniore. Dacă ar fi astfel, ministerul public care a fost acuzat, în acest din urmă timp, pe nedrept, că nu lucrează de cît sub influența guvernului, n'ar mai avea nimic de răspuns la această imputare, cînd s'ar crede convenabil să se repete. Ministerul public este dator să lucreze spontaneu, fără să aibă nevoie de a primi autorizațiune de la nimeni. Ceeace ar fi mai periculos pentru libertate, este ca guvernul să se amestece. Nu sunt două legi. Am avut onoarea de a jura, de a face să se execute toate legile fără distincțiune, îmi voi ține jurămîntul. Am primit din încredere funcțiunile mele de magistrat, întemeiate pe independența care singură poate garanta societății o justiție nepărtinitoare. Nu-mi este iertat, sfărîmînd această independență, să consimt la o micșorare de demnitate în o magistratură importantă. (Achille-François le Sellyer, Traité de l'Exercice et de l'extinction des actions publique et privée", No. 249, pag. 339).

Unui astfel de procuror puteți foarte bine, d-le ministru de justiție, să-i acordați, fără teamă de a abuza, onoarea și libertatea cetățenilor.

V'aș întreba însă dacă în arhiva acelui departament aveți un răspuns identic sau apropiat ca independență din partea vreunui procuror oarecare?

D. Aurel Eliescu: Sunt și am cunoscut eu.

D. Lascar Antoniu: Aș fi fericit să-l pot cunoaște și eu. Dar constat că afirmațiunea aceasta vine numai de la d-tră, pe cînd eu aștept autoritatea cuvîntului d-lui ministru de justiție.

Aceasta mă face ca să rămîn tot în credința mea: că nu aveți asemenea dovezi de independență din partea parchetelor noastre; dar în schimb arhiva ministerului de justiție este tixită de dosarele conceptelor de pe ordinele date, după vederile și interesele politice ale ministrului de justiție, către procurorii șefi de parchete, cu privire la diferite cazuri cu exercitarea acțiunii publice.

Terminînd cu partea aceasta, voi trece acum la o altă chestiune, tot atît de importantă ca și discuțiunea de pînă acuma, și care prezintă un mare interes de a fi relevată și discutată.

Art. 10 prevede că legea nu este aplicabilă delictelor politice. Intrebarea este: după care criteriu se va orienta procurorul în a deosebi delictul politic de delictul ordinar și, ca consecință, să-i fie permis sau nu a emite mandat de depunere?

In expunerea de motive d. ministru de justiție se exprimă că după *„apreciarea și înțălepciunea"* procurorului. Dar vă dați seama, d-lor senatori, la cîte abuzuri dă loc această putere discreționară de apreciere din partea parchetului?

Se știe că chestiunea delictelor politice e cea mai delicată și importantă din codul penal. Din momentul ce a luat naștere, a făcut și face încă obiectul discuțiunilor celor mai aprinse, în doctrină cît și în jurisprudență. Nici una din legiuirile moderne n'a căutat pînă acuma să taie firul acestor discuțiuni și să pună la dispoziția organelor diriguitoare de Stat călăuza care să le îndrumeze la distincția caracterului acestui delict de delictul de drept comun

D. *Victor Miclescu, raportor*: Vă rog să spuneți d-voastră în care legislație există acest criteriu!

D. *Lascar Antoniu*: In Franța, d-le raportor Miclescu.

Legiuitorul francez, cel puțin, a recurs prin legea de la 1830 la metoda enumerațiunii, noi însă am rămas în această privință tot la aprecierea exclusivă a procurorului, pentru ca aceasta să completeze legea.

D. *Victor Miclescu*: Doamne ferește! Sistemul enumerațiunii este imposibil.

D. *Aarel Eliescu*: Este în legea electorală, singura enumerațiune care s'a făcut!

D. *Lascar Antoniu*: Consultați vă rog legea pe care v'am indicat-o și vă veți convinge de adevăr.

Vedeți dar cît de ușor i-ar fi unui procuror care căutînd a face pe placul guvernului, să interpreteze ori-ce delict politic ca delict ordinar și ca urmare să emită mandat de arestare, la adăpostul aprecierii pe care i-o dau lacunele legislațiunii noastre.

D. *M. G. Cantacuzino, ministrul justiției*: Uitați, d-le senator, un lucru, că cel mult două ceasuri după ce a fost emis mandatul se va pronunța asupra punerii în libertate.

Acest lucru l-ați uitat în toată demonstrațiunea d-voastră.

Sfîrșitul pe mîne

STRUNĂ ZILEI

PUTERNICI ȘI SLABI

Bulgarii ar dori acum să înainteze pînă la Constantinopole, dacă nu i-ar opri Marile Puteri.

Vroiți Stambulul, voi Bulgari—
Stambulul cu plăcerile,
Cu larma, cu tăcerile?...
Vă știm, sunteți destul de tari,
Dar vă slăbesc... Puterile!

INFORMAȚII

Din cauza greutăților de imprimare, proectul de budget nu a putut fi depus pe biuroul Camerei de cît azi, Miercuri.

După proectul ce se va prezenta, budgetul Statului pe anul 1913 — 1914 prezintă, la venituri și cheltueli suma de 536.307.672 lei.

In ce privește cheltuelile ministerelor, în frunte stă ministerul de finanțe cu 219 milioane; apoi, ministerul lucrărilor publice, împreună cu căile ferate, cu 101.563,795 lei, ministerul de războiu cu 81.800.000 lei; ministerul cultelor, cu 50,700.000 lei; ministerul de interne, cu 48.100.000 lei.

Eri s'a distribuit la Cameră proectul de lege, din inițiativă parlamentară, prin care funcționarii din administrația căilor ferate, cu salar dela 80—400 lei inclusiv, la eșirea la pensie, pentru fixarea pensiunii la ultimul salar li se va adăoga și indemnizația de locuință pentru care li s'au făcut rețineri:

Dispozițiuni nouă relativ la călătoria funcționarilor cu cărți de identitate.—Dacă în termenul pentru vizarea carnetului de identitate tip, funcționarul s'ar afla cu serviciu în altă localitate de cît acea în care i-s'a eliberat acel carnet, atunci viza de reînoire, se va face de șeful autorității la care titularul carnetului se găsește în serviciu.

Dacă un funcționar al statului, al unui alt așezămînt public, avînd carnet de identitate tip, întocmit în regulă s'ar urca în tren fără a fi cumparat jumatate bilet valabil la trenul respectiv, și va înștiința imediat la suirea în tren pe conducătorul care face revizia biletelor că din cauza lipsei de timp nu și-a putut cumpara bilet, i-se va percepe taxa unei jumătăți de bilet pînă la stațiunea unde trenul are cel puțin 7 minute oprire plus o supra taxă de 1 leu 25 bani.

D. D. Dobrovici magazioner la gara Sinaia a fost mutat în aceiași calitate la Iași.

D. C. Cucu veghetor la inspecția de mișcare Ploești, a fost mutat la Iași.

D. Iliescu I. Calciu magazioner T.-Măgurele a fost mutat la Iași.

La șase Aprilie 1913 ora zece dimineață se va ține licitațiune publică la ministerul lucrărilor publice pentru vînzarea cantității de 460 kgr. hîrtie maculatură ce se află depozitată la serviciul de poduri și șosele al Județului Iași.

După o recentă dispoziție administrativă în Rusia trupele artistice nu mai dobîndesc pașpoarte colective, ci numai individuale, iar taxa este 25 ruble pentru fiecare pașport, plus 5 lei viza la frontieră, cel puțin în ce privește frontiera romînă.

Din această cauză nici trupa de operă compusă din 90 de persoane, n'a mai venit în Iași.

Meseriașii vor ținea o nouă întrunire publică la 24 Martie în vederea modificării legei meseriilor.

O nouă societate de binefacere a luat naștere în Iași: „Mica filantropie". Se cunoaște că suntem în anul crizei.

Cantina școlară Geltzer din strada Elena Doamna va funcționa pînă în vacanța paștilor.

Din cauza abundenței de materie sfîrșitul articolului d-lui colonel Dimitriu va apărea mîni.

D. Dissescu, ministrul instrucțiunii publice, va lua parte la banchetul ce se va organiza, în cursul lunei Aprilie, în onoarea, d lui Meisner, profesor la școala normală din Iași și fost secretar general al Cultelor, care pe ziua de 1 Aprilie 1913 va eși la pensie.

Aflăm cu părere de rău încetarea din viață a cunoscutului scriitor Grigore I. Alexandrescu de la „Convorbiri literare" și „Arhiva", fost președinte de tribunal. Intre altele defunctul a scris în „Arhiva" critici apreciate asupra lui Creangă și Eminescu.

Din județul Suceava.—Odată cu schimbarea guvernului în toamna trecută s'a numit ca prefect al acestui județ d. Nicu Catargiu. De la numirea d-sale în această demnitate, o întorsătură destul de frumoasă au luat lucrurile la Suceava. Omul, bun gospodar al avutului său, totdeauna este un vrednic conducător al celor ce i se încredințază spre conducere. Acesta e d. Nicu Catargiu. De cînd a fost numit ca prefect, a dat dovezi de multă destoinicie pentru această funcțiune.

A făcut foarte mult pentru un așa scurt timp, și dacă n'ar fi fost chemat, ca pe lîngă administrație să mai facă și politică, care i-a răpit mult timp, astăzi ar fi făcut destul de mult.

Județul Suceava de cîtva vreme, cam era neplijat aproape în toate. Drumurile pe lîngă că erau insuficiente din trecut, și poate nu în așa bună stare, fusese nenorocite cu totul în arma necurmatelor ploi de astă vară,

La fiece pas, întâlneai: hopuri, hogașuri cîte vreai și poduri stricate fără număr. D. prefect singur a căutat să viziteze toate locurile și localitățile, și chiar în carnetul d-sale, sunt notate toate lipsurile.

L'am văzut în multe locuri în mijlocul sătenilor, vorbindu-le adevărat părintește îi îndemna la muncă, stăruia foarte mult în importanța arăturilor de toamnă și cu părintească lui vorbă căuta să-i convingă asupra acestui lucru. Se interesa de mersul școalei și de biserică.

A se opri în mijlocul unui sat între țarani, pentru alții ar fi fost o înjosire, pe cînd pentru d. Catargiu, după cum am observat, e o mîndrie.

In multe părți, îl însoțește și d-na Catargiu, care în vorbă cu sătencele se interesează de cusuturi naționale, colectîndu-și modele, precum și de țăsături.

Deosebit interes a arătat pe unele locuri pentru școală. Cu multă mirare a ascultat vorba unui sătean, care îi spusese, că copiii nu umblă la școală. „Cum se poate" a exclamat d. Catargin. Și cînd a aflat că cursurile erau suspendate din cauza frigului, căci lemnele se isprăvise, cu multă grabă dă un bilet unui om, către proprietarul satului, cu următorul cuprins: „Copiii tremură de frig, fă-ți pomană și dă ordin să elibereze cîteva juguri de lemne pentru școala din M".

Un prefect care știe să deie un asemenea bilețel, pentru copiii țaranilor „cari tremură de frig" merită toată admirația, dă dovadă că ține cu inzistență ca păturu de jos, să se cultive. Un asemenea fapt nu cred să se fi mai petrecut la noi; și fi foarte fericit dacă și fi desmințit în această afirmațiune; dar nu-mi vine a crede. Și cînd privești în trecut, cînd nimenea nu se interesa de județul nostru! mi-aduc aminte că s'a clădit școala din fondul „Stroescu" ca vai de lume, fără ca să se intereseze cineva de felul cum se zidesc; și cînd vezi atîta schimbare, îți vine să verși lacrimi de bucurie. Destul de bine se poată zice, că omul sfințește locul.

Suceveanu.

A apărut No. 2 din „Biblioteca Nuvelelor Inedite", care cuprinde: *„Misterele macabre"*, și *„Vampirul Parisului"*, senzațională dramă în 15 tablouri.

Exemplarul 10 bani.

După o lungă și grea suferință, aseară la ora 7 a încetat din viață institutorul I. Petrescu de la scoala de băeți „Gh. Asachi" din Iași.

Au reușit la examenele de capacitate cu două sau mai multe specialități d-nii I. Iordan pentru l. germană și romînă; I. Lupu pentru l. germană și drept.

Desemn și caligrafie: Bibi Leon, D. Hăulică, Otto Briesse, Gh. Simionescu, Claudia Milian, Florica Argentoianu, Olga Dospinescu, Ecat. Dospinescu, Ersilia Brașoveanu, Elpida Severin.

Senatul universitar din Iași a hotărît ca catedra pentru clinica de oftalmologie, ce e azi împreună cu cea de fisiologie, să formeze o catedră aparte.

Datele la care se vor ține examenele de capacitate ale profesoarelor de curs secundar au fost fixate după cum urmează: 30 Septembre, 10 și 21 Octombrie și 4 Noembrie.

Teatrul Național

Joi 28 Martie 1913

la 9 seară

Concert Sinfonic

extraordinar

dat de

„Orchestra filarmonică din Viena"

(Wiener-Tonkünstler-Orchester)

Una din cele mai renumite orchestre din lume.

73 profesori sub conducerea celebrului maestru OSCAR NEDBAL.

In seara de Duminică va avea loc la Teatru Național, o reprezentație extra ordinară dată în beneficiul distinselor artiste D-na Natalia Profir și d-ra Horga.

Se va da celebra dramă „Cerșetorii în haine negre.

In strada Cismăriei, s'a constatat eri un caz nou de febră tifoidă.

Mîne seară, Joi, va avea loc la Centru studențesc o întrunire generală a studenților universitari, iașani. Se va face o încercare de înțălegere pentru alegerea unui comitet nou.

Astă noapte pe la ora ora unu într'un cerdac de lemn al caselor cu No. 151 din str. Sărărie au izbucnit flacări.

Contrar informațiunei date de un confrate, sporul de venituri de 5 milioane și jumătate, produs prin sporirea tarifului Căilor Ferate, a fost vărsat pentru anul acesta la veniturile generale ale budgetului. Abia în anul viitor acest spor va figura ca anuitate pentru plata împrumutului făcut pentru construiri de noui linii ferate și complectarea materialului rulant.

De altfel suma trebuitoare pentru lucrările cari se vor face în cursul acestui an se va lua din împrumutul de Stat a cărui anuitate s'a prevăzut la capitolul Datoriei Publice.

Comitetul delegaților Camerei a introdus următoarele schimbări în proectul pentru modificarea legii drumurilor.

A ridicat darea fixă de la 9 la 18 lei.

A redus numărul zecimilor de la 5 la 4.

A creat o taxă de încărcare în vagoane, de 20 bani de tonă, ori care ar fi distanța de parcurs.

A fixat la 300 lei taxa anuală, pentru automobile care circulă pe sosele, și la 500 lei, pentru camioanele-automobile.

A dat dreptul comunelor urbane ca, pentru drumurile din interiorul orașelor, să rîdice darea fixă pînă la 30 lei pe an.

In ședința Consiliului Comunal de astăzi se va pune în discuțiune chestia prelungirei liniilor de tramvai și pavarea stradelor cu piatră cubică.

Dl. Oscar Kaufman directorul sucursalei iașane a Băncii de credit romîn a fost mutat în aceiași calitate la București.

Cercul didactic din localitate a decis să depuie o coroană pe sicriul regretatului seu membru, institutorul Petrescu.

Eri s'a ținut licitație în gara Șoldana pentru aprovizionarea cu prundișul necesar. De asemenea la prefectura din Roman, pentru șoseaua națională Roman-Vaslui.

In ziua de 27 Mart, și 2 și 4 April se va ține atît la ministerul lucrărilor publice cît și la prefectura de județ licitații pentru depozitele din gări și aprovizionarea cu petrișul necesar a șoselelor din județul Iași.

Ca o complectare a informațiunii noastre că ajutoarele meseriașilor bolnavi căutați în spitalele se egalează cu ale celor căutați la domiciliu, găsim în „Monitorul asigurărilor muncitorești" ce ne-au sosit astăzi, următoarea dispoziție:

Bolnavii care vor refuza a se căuta în spital, cu toată recomandarea medicilor Casei centrale, în cazuri arătate de art. 119 din lege, vor fi considerați ca tratați în spital și li se va da deci ajutorul bănesc prevăzut de lege pentru cazul căutării în spital.

Intendent al spitalului de copii „Caritatea" va fi numit d. Proca.

De ce nu vopsiți

PĂRUL Dv. ALB

cu

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopsește imediat și în modul natural părul albit sau cărunt, după dorință în:

Negru, Brun, Castaniu și Blond

Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată.

Prețul unui flacon

Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**

Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

In sfîrşit s'a mai rîdicat un glas, în al doisprezecelea ceas, care să lumineze opinia publică. Glasul d lui I. Liatris un fost *— vorba „Evenimentului" — de care nici un iaşan nu-şi mai aduce aminte ce a fost, pentru că n'a fost lucru mare nicăiri şi nu va fi niciodată.*

Fostul domn I. Liatris reia... cuvîntul prin „Cuvîntul" celorlalţi foşti *şi dezaprobă procedeul administraţiei superioare în chestia furniturii de lemne, trăgînd concluzia — pe care atît de mult au banalizat-o toţi minorii şi junionii de la gazeta locală, că, aşa ceva nu s'ar fi putut sub... d. P. P. Carp.*

Şi, cu toate, aceste, sub d. Carp a putut d. I. Liatris să fie... cineva.

Promitem d-lui I. Liatris că-l vom lua... subţire, aşa cum se potriveşte unui fost de talia *d-sale.*

Intervenţiile d-lui C. Stere, noul rector al universităţii, de a aduce o împăcare între taberele studenţeşti adverse n'a reuşit pînă acum. E adevărat că d. Stere n'a indicat nici d-sa o soluţie precisă. Mai uşor a împăcat directorul „Vieţei Romîneşti" cele două tabere din Ardeal, decît „partidele" studenţimei iaşane.

D. Mateiu Cantacuzino, primarul oraşului, lucrează zilnic la întocmirea noului budget comunal, care urmează să intre în vigoare la 1 Aprilie.

După cum suntem informaţi, actuala administraţie comunală, e pe cale a introduce în noul budget o îmbunătăţire, de mult aşteptată: sporirea salariilor micilor funcţionari comunali.

Ar fi un act de dreptate.

Urmînd a se face oare-cari reparaţiuni, la chilometrul 61, ce au a dura vr'o trei zile, debitul apei în localitate, se va face în aceste zile, numai timp de 3 ore pe zi, de la 8—11 dimineaţă.

Delegaţiunea funcţionarilor comunelor urbane reşedinţe de judeţ, presentată d-lui Ministru de Interne şi d-lor preşedinţi ai corpurilor legiuitoare în ziua de 16 Martie crt., a hotărît pentru ziua de 24 şi 25 Martie *un congres* al tuturor funcţionarilor comunelor urbane din întreaga ţară, în Ploeşti.

Scopul acestui congres e ca *să se învedereze cît mai bine revendicările acestei clase; să se întărească relaţiunile de colegialitate, de solidaritate profesională şi de disciplină şi pentru a face să domnească în corp acea solidaritate a onoarei care face ca actele şi ideile ficăruia să fie comune tutulor.*

Duminică 24 Martie, ora 5 p. m. se va ţine, în localul Cercului didactic, Str. Lăpuşneanu, a doua întrunire a comitetului iniţiator al creiării unei Societ. de cultură şi literatură a poporului românesc.

Alex. Gh. Gheţu, licenţiat în drept de la Universitatea locală, a fost numit sub-şef de birou la ministerul lucrărilor publice.

D-nii membri ai Cercului didactic sînt cu insistenţă rugaţi a se întruni Joi, 21 Martie, la orele 5 p. m. în localul cercului la o consfătuire.

Se vor discuta următoarele chestiuni: 1). Proiectul de modificare a legei învăţămîntului. 2) Gradaţiile corpului didactic. 3) Chestiunea Casei de credit şi economie a Corpului didactic.

Mai mulţi hoţi s'au introdus astă noapte în prăvălia comerciantului Adamachi Tăutu, din comuna Cîrniceni, furînd o însemnată cantitate de marfă şi suma de 300 lei.

Un incendiu a distrus astă-noapte casele şi un coşer cu porumb proprietatea locuitorului Alecu Balan din comuna Băiceni.

A fost arestat individul Dumitru Butnariu, autorul unei tîlhării la drumul mare, comisă asupra locuitorului Gh. Vătămanu, din comuna Alexandru cel Bun.

Femeia Elena Perju din com. Mărjac, s'a sinucis eri aruncîndu-se într'o fîntînă, în urma bătăiilor îndurate de la bărbatul ei.

Inspecţie.— După cum am anunţat în numărul de eri, d. Stefan Negruzzi, prefectul judeţului, a fost în inspecţia drumurilor din judeţ. D-sa a inspectat soşeaua Ţiganaşi—Larga, unde s'a făcut aproape o nouă soşea şi care va fi gata până în două luni.

Vizitînd soşeaua Bivolari, care are absolută nevoe de a fi reparată, s'a constatat că prundişul de Prut găsit, e de o calitate foarte bună şi deci va fi întrebuinţat la această soşea.

D. prefect, vizitînd localul jandarmeriei din Ţiganaşi, l'a găsit în stare de nelocuit şi a dispus ca de la toamnă, să se închirieze un local sănătos şi confortabil.

Aceasta fiind prima inspecţie făcută în judeţ şi în scopul de a constata în de aproape drumurile care cer o grabnică reparaţie, d. Prefect s'a decis ca în mod treptat să inspecteze toate drumurile din judeţ, ca imediat după votarea nouei legi a drumurilor şi cunoscîndu-se suma repartizată judeţului Iaşi, să se poată imediat începe campania de lucru, aşa fel ca în scurt timp drumurile şi soselele din acest judeţ să devie practicabile, iar Iaşul să poată scapa de renumele avut, că are cele mai rele soşele din ţară.

Şcolare.—S'a dat concediu, de la 1 Martie pînă la finele anului şcolar d-nei Elena Comarnescu, institutoare la şcoala de fete No. 10 din Tataraşi.

— Invăţătorii de la cercurile culturale Cojeasca, Mogoşeşti. Scobinţi şi Romîneşti, au renunţat la salarul lor pe o zi, în folosul flotei naţionale.

— Se ştie că printre elevii dela şcoala primară P. Poni din str. Păcurari, s'a declarat epidemia de scarlatină. Cursurile la această şcoală au fost suspendate pînă la terminarea lucrărilor de desinfectare.

— D-na Maria Simionescu institutoare la şcoala de băeţi Cuza-Vodă a obţinut un concediu de o lună.

— Ministerul atrage atenţia învăţătorilor ca la facerea recensămîntului să fie atenţi asupra copiilor surdo-muţi, comunicînd numele şi adresele exacte, spre a se aviza din vreme la mijloacele de creare a noii şcoli necesare instrucţiunii lor.

— D-ra Nat. Dochiţescu s'a numit învăţătoare supl. la Munteni, com. Belceşti în locul institutorului I. Iamandi şi d-ra Elena Berenghi la Iacobeni com. Vlădeni.

— Cu ocazia inspecţiei pe care d. I. Virlănescu revizor al jud. Iaşi a făcut-o şcoalei din Bîrnova com. Bucium în ziua de 18 Martie, d-sa a rămas pe deplin mulţumit de modul cum d. Dimitrie Voinea dirigintele acelei şcole îşi înţelege datoria.

Universitare.—D-nii profesori Al. Filippide, I. Bărbulescu şi G. Ibrăileanu, sunt numiţi în comisiunea pentru cercetarea titlurile şi lucrărilor d-lui Pericle Papahagi, pentru a le înainta apoi consiliului în vederea abilităţii d-lui Papahagi ca docent în specialitatea Etnografiei şi Folclorului balcanic.

— D. Conferenţiar C. Fedeleş a prezentat la decanat o cerere pentru a se interveni la minister în scopul întemeierei unui laborator de psichologie experimentală, pe lîngă facultatea de litere şi filosofie a Universităţii noastre.

— D. profesor A. D. Xenopol a făcut o cerere pentru a se interveni la Academie, ca aceasta să înainteze seminarului de istoria Romînilor, actele şi scrierile relative la istoria Romînilor.

— Consiliul facultăţii de litere a aprobat d-lui Romulus Ionaşcu, a depune în Iunie examenul de doctorat în litere, pentru specialitate primară, avînd limba romînă şi limba germană ca specialitate secundară.

Aflăm cu multă părere de rău, că starea d-lui Constantin Ionescu, artist dramatic, bolnav de cît-va timp, s'a înrăutăţit.

Domnule Redactor,

In *Opinia* căreia ar trebui să ştiţi că i-am acordat toată simpatia şi desinteresata mea colaborare, am văzut pe ziua de eri, o notiţă neexactă relativă la mine. Anume:

„La întrunirea provocată de ziarul „Cuvîntul" au vorbit d-nii Cosmovici, maior Negruzzi, avocat Sturdza, avocat Lohan, C. Negruzzi, Virgil Arion şi... *avocat Skarlet.*"

Ar trebui iar să ştiţi că eu fac parte şi din Partidul şi din Comitetul Partidului Conservator-Democrat din Iaşi, căci nu mi-am retras concursul meu acestui Partid, care nu mi a făcut nici un rău, aşa că la o întrunire a comitetului am declarat expres: *că nu cer nimic Partidului cărui îi doresc toată prosperitatea.*

Aşa fiind nu eraţi îndrituiţi, simpatice d-le redactor, a mă enumăra printre oratorii... „Cuvîntului".

Ce a fost acolo?

„Ca simplu cetăţean, interesat de tot ce se scrie şi se vorbeşte în politica Ţării, am asistat şi eu „ca spectator" într'o lojă.

După terminarea cuvîntărilor „Cuvîntului", că cetăţean conştient de drepturile şi datoriile mele, am cerut şi eu cuvîntul din lojă, şi am declarat în esenţă următoarele:

„Ne-aţi chemat, am venit.

„Ne aţi vorbit, ne-aţi plăcut... la vorbe, dar noi cetăţenii am vrea să vedem şi ceva fapte noue. Iniţiativa dv. e şi frumoasă şi lăudabilă şi nevoia ei o simţim toţi, cei-ce vedem că lucrurile nu sunt cum ar trebui. Cît timp veţi merge pe drum drept, ne simţim datori, noi cetăţenii Iaşului, dornici de mai bine şi setoşi de dreptate, să vă dăm concurs, Ca încheere am urat succes sincer pe cale sinceră".

Iată unul şi singurul adevăr".

Eu îmi conserv deci şi controlul meu de cetăţean luminat şi calitatea mea de membru al Partidului pe care-l susţine „Opinia".

Faceţi dar a se înţelege aceasta şi de cei ce ştiu cum sunt lucrurile dar se prefac... că nu înţeleg.

Imi place a crede însă că a fost la d-v o simplă scăpare din vedere, nu ceva intenţionat şi de aceia vă rog a face să se publice această restabilire de fapte,— căci ori cum, e o mică, dar foarte mică diferenţă între ce am vorbit eu şi ce vi s'a raportat d-voastră, trebue s'o concedeţi.

George Skarlet

Judiciare. — La 1 Iunie a. c., se va judeca procesul pentru sechestru judiciar dintre Ministerul de Instrucţie (casa Şcoalelor) cu d. N. G. Nanu.

— La finele lunei Mai se va judeca procesul pentru daune şi cheltueli de judecată dintre d. C. Gh. Vernescu şi d. Marcu Fischer.

— In procesul pentru reziliere de contract dintre Vasile şi Const. Osoianu cu d. I. Sabinius, Curtea a respins apelul celor dintăi, primind apelul d-lui Sabinius. V. şi C. Osoianu sunt condamnaţi încă la 600 lei cheltueli de judecată, pe lîngă condamnarea de 400 lei pronunţată de secţia III-a a tribunalului local.

— Camera de punere sub acuzare respinge opoziţia prevenitului Şulem Solomon şi-l reţine arestat pentru faptul de bancrută simplă şi frauduloasă.

— In ziua de 3 Mai se va judeca procesul pentru daune dintre Direcţia Generală a C. F. R. cu d. Albiu Peckzischy.

— La 3 Mai a. c. se va judeca la înalta Curte de Casaţie s. III-a, recursul făcut de Aurica Pop, condamnată de către Curtea de Apel din Iaşi, la 6 luni închisoare, şi recursul Mariei Pop zisă Contesa Török, condamnată la 2 ani închisoare.

Notariat.—D. H. Helman ipotechează d-lui Iosef Leibovici imobilul sau din str. Palat No. 37.

— Scarlat Voicu cezionează valoarea imobilului din strada Brăteanu No. 36 şi 38 d-nei Elena Solescu.

— D-na Smaranda Racoviţă devine proprietara locului viran din strada Palat No. 34.

Un prinţ danez victima unei intrigi meschine, un Hamlet modern, amărît pînă în adîncul sufletului, ni-l reprezintă marele artist dramatic Psylander în piesa „O intrigă la curtea princiară daneză", cuprinsă în programul noucinematografic Pathé-Frères, de astă seară Mercuri 20 Mart din sala circului Sidoli.

Şi numai Psylander, ne poate reda în toată justeţa, melancolica făptură, sufletul sbuciumat de cele mai grele chinuri, subt a cărora povară însă mlădiosul şi mîndrul corp nu se încovoae,—numai el. Psylander ni-l poate sintetiza, pentru că însăşi el e danez, pentru că şi el a moştenit din melancolia acester prinţi nenorociţi de intrigile încunjurului lor.

Afară de filmul danez care cuprinde o seozaţională ţesătură dramatică, o extraordinară înscenare de o ingeniozitate bogată şi punere în scenă, care lasă în urmă toate piesele apărute pînă în prezent, noul program cinematografic de astă seară Mercuri din sala Sidoli, conţine apoi:

O vizită la tipografia statului din America de Nord (Washington).

La marginea prăpastiei, piesă dramatică, cu splendide situaţiuni.

Tîndală scamator, scene comice.

Plajele Franţei, scene şi vederi din escursiuni.

(Cinematografieri din Capitală:) **Inmormîntarea admiralului Murgescu.**

Zidarii petrec, scene foarte humoristice.

De Inchiriat o cameră elegant mobilată în str. V. Conta 16 la d-na Carolina Sprinceană.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 20 Martie

Demonstraţia navală contra Muntenegrului

Constantinopole.—Nota de răspuns a Porţei, a fost remisă d-lui Pallavicini.

*

Constantinopole.— Răspunsul Porţei primeşte în bloc propunerile puterilor.

*

Constantinopole.—Nota de răspuns a Porţei a fost înmînată pe la orele 11, d-lui Pallavicini de către ministrul de externe, Prinţul Said Halim Paşa, a şi fost îndată comunicat de ambasada Austro-Ungară celorlalte ambasade. Nota este scurtă, şi a fost decisă în consiliul de miniştrii de eri.

Textul notei Porţei este următorul: Sultanul luînd cunoştinţă de nota colectivă pe care ambasadorii Austro-Ungariei, Angliei, Franţei, Rusiei, Germaniei şi Italiei, i-au remis-o la 31 Martie, subsemnatul, ministru de externe, am onoarea a vă informa că guvernul imperial, apreciind bine-facerile lor în vedere de a pune capăt acestui război, ce există între împărăţia otomană şi statele balcanice, călăuzit de aceleaşi dispoziţiuni pacifice, guvernul imperial turc primeşte în total bazele preliminare propuse în sus zisa comunicaţie şi lăsăm în seama puterilor ceea ce este de trebuinţă pentru restabilirea păcei.

*

Cetinge.— Guvernul muntenegrean a răspuns reprezentanţilor puterilor că regretă de a nu fi în măsură să consimţă la dorinţa exprimată de ele, relativ la cererea repetată de a se evacua necombatanţii din oraşul Scutari, de oare ce înaltul comandament a refuzat transmiterea unei depeşi cifrată, către comandamentul din Scutari.

Guvernul regal se declară totuşi gata a se supune aprecierei comandantului şef al armatei o comunicaţie scrisă lămurit şi semnată de către guvernul otoman relativ la zisa evacuare.

Guvernul muntenegrean a răspuns reprezentanţilor marilor puteri ceea ce urmează: „Guvern. M.-negrean regal în ce priveşte acordul intervenit între marile puteri asupra frontierelor de la nord şi de nord est ale Albaniei îşi rezervă dreptul de a se consulta cu aliaţii săi,

In privinţa comunicărei marilor puteri cu privire la încetarea ostilităţilor împrejurul scutarilor, precum şi pe teritoriile ocupate, marile puteri declarînd le au lăsat Albaniei deci şi în ce priveşte evacuarea acestor teritorii guvernul nu poate spre marea părere a lui de rău să consimţă la dorinţa marilor puteri, de oare ce starea de răsboi între Turcia şi aliaţii continuă. De altă parte marile puteri au declarat aliaţilor de la începutul ostilităţilor că nu vor împiedeca nimic operaţiunile militare ale aliaţilor şi că vor pastra neutralitatea.

Cît pentru cererea de a lua de urgenţă măsuri spre a asigura protecţiunea efectivă a populaţiei musulmană, catolică şi albaneză de pe teritoriile cedate Muntenegrului guvernul regal îşi permite a releva că singurul titlu de achiziţiune al teritoriilor pentru Muntenegru precum şi pentru ceilalţi aliaţi nu poate fi de cît tratatul de pace cu imperiul otoman. In ce priveşte că populaţia catolică, musulmană şi albaneză ele se află puse sub apararea legilor Muntenegrene care le acordă toate garanţiile cele mai eficace pentru libertatea religioasă şi civilă fără deosebire de naţionalitate ori confesiune.

*

Londra.—Agenţia Reuter află din Malta că crucişătorul cuirasat englez Defence a sosit şi a primit ordinul de a pleca din nou mîine cu contraamiralul Trouridge şeful statului major de răsboiu al marinei cu destinaţiune spre est, se crede că crucişetorul va lua parte la demonstraţia navală în contra Muntenegrului.

*

Berlin. Micul crucişetor Breslau a primit ordin de a pleca în Adriatica spre a lua parte la demonstraţia navală proectată pe coasta Muntenegreană.

*

Constantinopol.—Buletinul oficial al răsboiului. Eri a avut loc un duel de artilerie numai la aripa stîngă a liniei de la Ceatalgea. Pe seară noi am surprins şi am decimat prin focuri de artilerie un detaşament inamic care voia să se retragă de pe linia de adunare, situată la sud vest de rîul Cladiţa.

Nici un eveniment important pe celelante puncte de pe frontul nostru. După declaraţiunile ce am luat eri regimentu 15 inamic a fost aproape nimicit în cursul luptei de la vest de Büyukcecmege. Starea sanitară a armatei este satisfăcătoare, liniştea continuă la Bulair.

*

Roma.—Vasul Mekong pe care se afla ducele de Montpelier, a rămas 3 zile în golful Valona. Ducele a vizitat pe Kemal care a crezut că a venit momentul de a pleca în Europa. Dînsul a pus pe aceia pe cari îi lasă ca reprezentant ai săi, să depue un jurămînt de credinţă şi a plecat pe Mekong Duminică seara cu fii ministrului instrucţiunii Gorakuli şi cu Issa Bolentinaţ.

Tribuna spune că Kemal va rămîne la Roma cîte-va zile spre a vedea pe miniştrii şi ai informa despre situaţiunea din Albania. A declarat că se va duce probabil în Londra şi în celelalte Capitale spre a da informaţiuni despre condiţiunile actuale ale Albaniei.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

500 + 80,000 lei *No. 24,656 lei.*
20,000 lei No. 3,093.
10,000 lei No. 12,756.
5,000 lei No. 18,599.
3,000 lei No. 2304

La tragerea de azi, premiul de 80,000 lei, a căzut asupra No. 24656 vîndut prin colectura „Providenţa" str. Ştefan cel Mare 25.

Diferendul romîno-bulgar

Dezbaterile premergătoare conferinţei

— Probabilă dezlegare paşnică —

Petersburg. — Agenţia Westnik află că prima şedinţă a conferinţei în chestiunea bulgaro-romînă nu este de cît premergătoare de şi atitudinea puterilor se lămureşte de pe acuma. Reprezentanţii romîn şi buigar au expus celor 5 ambasadori cîteva zile înainte de deschiderea conferinţei, materiile ilitigioase care au servit de obiect unui schimb de vederi între reprezentanţii puterilor. După propunerea d-lui Sassonow, ministrul bulgar şi cel romîn au prezentant la începutul lucrărilor conferinţei memoriile şi alte documente oficiale, lămurind punctele de vedere ale guvernelor respective, istoria conflictului şi starea lui actuală. In prima şedinţă membrii conferinţei, după ce au adoptat ordinea de zi au luat cunoştinţă de documentele supuse părţilor adverse. Afară de a intra în discuţiunea substanţilor în timpul conferinţei se va avea un schimb de vederi; după partea oficială a şedinţei membrii conferinţei aflînd de mai înainte prin conversaţiuni cu reprezentanţi romîn şi bulgar, adevăratele situaţiuni a chestiunilor şi-au exprimat speranţa într'o deplină posibilitate de dezlegare paşnică a conflictului.

Puterile şi diferendul Romîno-Bulgar

Bucureşti.—Ştiri sosite din centrele europene, şi confirmate de guvernul nostru, anunţă că Bulgaria ni-a dat Silistra, însă se crede că ni va da mai puţin loc la Mare, de cît ne acorda la început.

✝

Intristaţii: Ana I. Petrescu soţie; Ecaterina Petrescu mamă; Maria, Elisabeta, Alexandru, Gheorghe, Ecaterina, Teodor, Dumitru şi Aristia fraţi şi surori; familiile: Petrescu, Popovici, Holban şi Neculau, au nemărginita durere de a aduce la cunoştinţă încetarea din viaţă a prea iubitului lor

IOAN V. PETRESCU

Institutor din Iaşi

decedat în vrîstă de 55 ani, după o grea suferinţă Marţi 19 Martie a. c. şi roagă pe toţi prietenii şi cunoscuţii a asista la ceremonia înmormîntării care va avea loc Joi 21 Martie a. c.

Cortegiul va pleca de la Biserica Sft. Spiridon la orele 2 p. m. spre cimitirul Eternitatea.

Rugaţi-vă pentru el!

Iaşi, 20 Martie 1913

ATELIER SPECIAL
pentru instalaţiuni de
APA şi CANAL
BAI, CLOSETE şi LAVOARE
I. Zamfir şi Gh. Vella
autorizaţi de Comuna Iaşi
Str. Săulescu 1, (Piaţa Unirei)
Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai convenabile şi în provincie.
Devise şi măsurători se întocmesc la cerere.

TEATRUL NAŢIONAL
Sîmbătă 23 Martie
se va reprezenta
KEAN
(Dezordine şi geniu)
Mare comedie în 5 acte de Al. Dumas tatăl
Biletele la „Thalia" (Th. P. Maximovici).

De vînzare Pari pentru viţe americane A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

Dr. Suzana GROSSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Iaşi.—Strada Anastasie Panu

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

ECHTE WIENER
MOSCHUS SEIFE
VEREINIGTE SEIFENFABRIKEN
½ Dtz No 510 WIEN

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE GAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de Limbagiu, Migrenă, Cefalgie, Sciatică, Artritism, reumatismele acute şi cronice, ori-ce durere ori-ce rezistă la toate celelalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesă. In ziua ceea ţi-ajunge ca ia un 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la ameţ, şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul ar simţi ceva uşurare, va lua 6 hapuri în ziua de a 2 dimineaţa, unul la ameţ, şi unul la cina, seara. Nu trebue de la mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Le Véritable Poudre Moussette de CLIN & Cie, de Paris, care se găsesc la toţi Droguerii şi Farmaciştii.

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co
Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele
De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:
Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Vezicătoare —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului
I. DAVIDESCU
Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia
ISAKKOFFLER
BUCUREŞTI

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră
VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

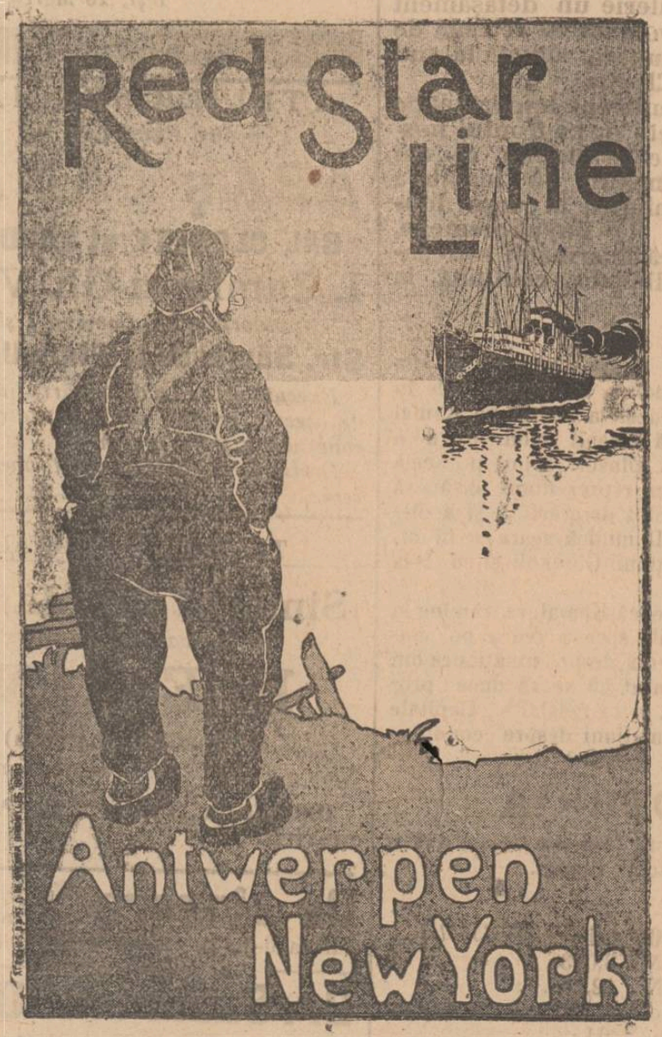

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* Inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte— Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

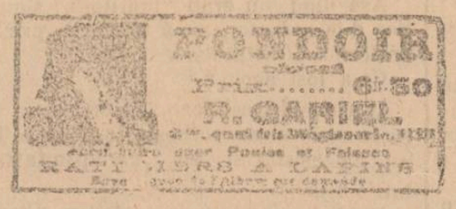

CAPSULELE LUI RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu
Singurele capsule de *gluten* cu copaiu aprobate de Academia de Medicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach, deci, sunt ir. tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc *nici una data* righieli. Intrebuinţate singure seu cu *Injecţiunea Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*
BOLILE SECRETE
A nu primi decât Flacoanele cari pórta, pe invelişul de afară, *semnatura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (in albastru) al *Guvernului francez.*
DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Si in tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GASI ASEMENEA SI
CHARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
intrebuintate in
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei

6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.

„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1838 — Vineri 22 Mart 1913

BLUFF...

Pe cît e de mică, pe atît este și vrea să pară de războinică gruparea iașană din jurul „Cuvîntului“.

Nu e de mirat. Avînd în sînul ei atîția viguroși militari în retragere, cum să nu ieă măcar Silistra de pe tribuna sălii Pastia, unde altă dată, era la modă să se ieă Transilvania și celelalte provincii subjugate?

Lupta însă e pur platonică; cuceririle pur—teoretice. De aceia pe ziua de eri au deschis războiu confratelui „La Roumanie“ și întru cîtva „Opiniei“. Vina noastră e că am numit judicios“ articolul excelentului confrate francez, care s'a ocupat de întrunirea de Duminică—exagerîndu-i, poate, importanța și acordîndu-i o atențiune prea mare.

Intr'adevăr confratele, înarmat cu o logică de fier, punea pe belicoșii iașani—într'o dilemă grea, întrebîndu-i, unde erau pe vremea alegerilor?

Cu toate aceste e simplu. Inspiratorul lor, d. V. Arion, a candidat pe liste oficiale; alții au candidat independent după ce *au încercat a fi acceptați pe listele oficiale—și atîta tot.*

Țara—scrie „La Roumanie“— abia a ieșit din alegerile în cari—toată lumea a recunoscut aceasta—consultarea voinței națiunei s'a făcut cu mai multă libertate ca oricînd.

Și atunci un guvern Carp ar însemna o dizolvare a Parlamentului și noui alegeri generale.

Dar acei cari se agită nu-și dau socoteală că aceasta este o imposibilitate și dacă ar fi fost vorba de asta, n'ar fi fost de loc necesar a dizolva Camerile alese în Ianuarie 1911, singurele și unicele în cari ar fi putut fi o majoritate pentru un guvern Carp.

Este deci evident pentru orice om care are un atom de bun simț, că în Parlamentul care a ieșit din aceste alegeri, d. P. Carp nu va putea avea majoritatea.

Agitatorii, cari sunt o infimă minoritate, o minusculă minoritate printre conservatori, ne fac efectul unor retardatari cari adormiseră înainte de Ianuarie 1911 și cari deșteptîndu-se astăzi, ar voi să ia urmarea“.

Să ne închipuim atunci—noi iașanii mai cu seamă, cari cunoaștem oamenii și împrejurările—că sinceritatea *este la baza zisei agitații, sinceritatea care face respectabilă pînă și formula iezuitică:* credo quia absurdum?

Nu!

Prea e vizibilă dorința de a pescui în apă tulbure. Prea e mare bucuria lor cotidiană pe tema „insucceselor diplomatice“ imaginare ale guvernului romîn.

Și exploatarea unor atari insinuări,—larma și decorul în jurul unor convingeri de ocazie, invocarea îndărătnică a unui Sfinx politic, care nu le răspunde; afișarea unui nume-simbol care e un simplu paravan ori o reclamă?

Toate aceste sunt ceea ce exprimă cuvîntul monosilab dar, suggestiv:

Un bluff politic și nimic mai mult!

Către înlăturarea speculei

Multe și însămnate sunt observațiile cuprinse în admirabilul discurs, pe care d. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, l'a rostit în ședința Camerei, din 13 Martie.

Izvorite dintr'o minte, înzestrată în chip deosebit cu dreapta cumpănire a lucrurilor, printr'un neasămuit de limpede simț al realității,—ideile d-sale pot servi ca îndrumătoare în multe chestiuni ale înoirei vieței noastre, înoiri care întîrzie și în paguba statului și-a maselor locuitorilor lui.

Numai cei ce-l vor fi auzind rostind sau cei ce-i vor fi cetit cuvîntarea pot înțelege și îndrepta, în același timp, spusele noastre.

Că este astfel, vom scoate,—spre a-i vădi dreptatea și a încerca să-i înfăptuim un răsunet—o singură idee, cu un temeiu neîndoios de practic și folositor și acelor ce conduc interesele țării și acelora conduși,—nădăjduind că ideea, sămănată de actualul ministru al lucrărilor publice, nu va întârzia să-și dea roadele,—spre cinstea celui ce-a aruncat-o în ogorul din care, ori cine însușindu-și-o poate să muncească, spre a-i da viață reală,—înfăptuirea în formele concrete ale binelui temeinic și folositor.

Vorbind de aprovizionarea lemnelor trebuitoare căilor ferate, d. Badareu zicea:

„Nu este absurd că în țara noastră în care Statul are păduri, Statul să vîndă aceste păduri la exploatatori și pe urmă tot Statul prin diferitele lui administrațiuni să vie și să le cumpere de la acești exploatatori?

„Nu este oare mai bine ca direcțiunea căilor ferate să-și organizeze singură un serviciu, ca să cumpere dînsa de la Stat păduri și să procure, ea, atît cînd cererea se va micșora prin dispariția Statului —cel mai mare cunsumator—de pe piață cu cît vor scădea prețurile pentru particulari la lemnele de foc cît și la cele de lucru?

„Zilele trecute vorbeam împreună cu toții în consiliu de ceva analog. Știți dv. că ceea ce lucrează penitenciarele, precum pînză și alte lucruri, se vînd mai întâiu la comercianți, și pe urmă diferitele administrațiuni ale Statului le cumpără de la acești comercianți. Statul vinde petrolul, redevența terenurilor sale, exploatatorilor și apoi de la aceștia căile ferate cumpără residurile mai scump de cît vînduse Statul țițeiul“.

In adevăr așa este, și nu numai cu pădurile, cu produsele penetenciarelor, ori redevențele terenurilor petrolifere,—ci cu o sumedenie de alte produse, în care statul, prin întreprinderile sale este producătorul.

Dacă s'ar lua inițiativa creiării în toate orașele a unor stabilimente, în care Statul, prin funcționari pricepuți și anume pregătiți pentru aceasta, să-și răspîndească produsele osebitelor sale întreprinderi își poate lesne închipui oricine, ce avantaj ar fi și pentru el — prin desfacerea poate pe un preț mai ridicat a acelor produse, dispărînd în cazul acesta profitul oneros ce trebue să revină mijlocitorului—și pentru public, putînd să-și procure pe-un preț mai scăzut cele trebuitoare, înlăturîndu-se specula de care-i supus, prin interpunerea comercianților, interesați a scoate cît mai mult pe ceea ce nu i-au costat, de multe ori, nici jumătatea prețului mărfurilor în curs.

Statul are păduri nesfîrșite,—pepiniere producătoare de pomi și fructe, herghelii și ferme,—atîtea penitenciare și monastiri, din care ies lucruri meșteșugite. —pescăriile și cîte alte întreprinderi. Ei bine, ce se fac cu produsele tuturor acestora?

Ele sunt vîndute comercianților, pentru ca mai apoi să fie cumparate de însuși vînzătorul, care în cazul acesta e statul, —sau să fie distribuite particularilor—și unii și alții, plătindu le cu prețuri de 2 și 3 ori mai mari, de cum trecuse ele în întâia mînă.

Este aceasta în profitul Statului? Nu! Cîștigă el ceva, lăsînd să se speculeze mulțimea în aceste vremuri în care traiul se scumpește în progresie geometrică față de mijloacele de cîștig, care rămîn în progresie aritmetică? Nici asta. Atunci nu ar fi avantajos și pentru stat și pentru particulari înfăptuirea ideei lansată de d. Badareu.

Statul să-și organizeze servicii care să procure, ele, cele trebuitoare lui, din însuși produsele sale, și adăugăm, care să-și întindă întreprinderea și mai mult, generalizînd aceasta și pentru cei mulți, lasați să fie speculați, cu chiar acele produse ale lui?

Dinu

NOTA ZILEI

Cînd domnul A. D. Holban era tînăr, adecă acum 50 de ani—exact, în 1864,—și-a atras un avertisment oficial pentru excese publicistice.

Jurnalul «Constituționalul» în No. 9 de la 3 (15) Ianuarie c., publică în rubrica «Săptămînei judiciare“, un articol intitulat: „A patra broșură jidovească“, subscrisă de A. D. Holban“.

Considerînd că prin acest articol autorul se încearcă a aduce defăimare religiunei israeliților și a întărta pasiunile în contra unei clase a populațiunei;

„Considerînd că Măria Sa Domnul Stăpînitor, prin discursul pronunțat cu ocazia deschiderei Corpurilor Legiuitoare, la 6 Decembrie trecut, promite graduala emancipare a romînilor de rit;

„Considerînd că nimănui nu'i este invoit a lovi în această mare dreptate cerută de dreptatea și luminile secolului“.

„Pentru aceste considerante și pe temeiul art. 12 aliniatul 6 din citata Inaltă ordonanță, se dă Jurnalului „Constituțional“ întîiul avertisment, în persoana d-lui Ion Pală, redactorul său responsabil“.

Ministru, Mihail Kogălniceanu

...Ne-am adus aminte de acest istoric și original avertisment, acum cînd d. A. D. Holban și-a reeditat într'o nouă broșură vechile polemici, ca o încercare de actualitate. Căci d. Holban are două marote de vr'o jumătate de secol încoace: Chestia jidovească și... Slănicul.

O sinucidere originală

Progresele științei servesc la toate. Și se văd aceste nu numai prin teatrele cinematografice, dar în viața de toate zilele.

Folosindu-se de progresele aviațiunei, un tînăr și distins ofițer rus, a găsit mijlocul de a se sinucide. Iată știrea, așa cum o găsim în ziarele străine:

„La Varșovia, un ofițer din compania de aviațiune, prin voia lui a făcut ca aparatul să se prăbușească, pentru ca în același timp el să găsească moartea. In prezența unei mari mulțimi ofițerul Alexandru Perlovski, se urcă pe un aparat Bleriot. Ajunse la o înălțime de 200 metri, execută cîteva sboruri frumoase, apoi opri motorul și aparatul căzu, sfărâmat în bucăți. Ofițerul încetase de a trăi“.

Perlovski a lasat o scrisoare explicativă: a vrut să scape de chinurile veții.

D.

ECOURI

Inginerul italian Vercelli a socotit care este căldura pe care o absoarbe lacul Como, din Italia. Se știe că mările și în special lacurile, sunt adevărate rezervoare de căldură.

In timpul verei apa se încălzește pînă la o oarecare adîncime, dar iarna apa, răcindu-se, înapoiază căldura aerului înconjurător. In chipul acesta țărmul unui lac se bucură de o climă mai dulce, înfățișînd mai mici diferențe de temperatură.

Intemeîndu-se pe faptul că evaluarea căldurii unui grad de apă corespunde absorbirei unei calorii, pentru fie care chilogram de apă, — Vercelli a ajuns la rezultate curioase. Lacul are o suprafață de 136 klm. patrați, iar adîncimea mijlocie e de 190 m. In timpul verei lacul absoarbe zilnic, 260 miliarde de calorii, ceia ce corespunde arderei a 34,000 tone de cărbuni. Facă cineva socoteală căldurii înmagazinate de acest lac, vara întreagă...

Așa se tălmăcește splendoarea vegetației care caracterizează cuprinsul mărginaș, al acestui lac.

*

Cîte nu s'au cercat spre a se obține străzi bine podite și trainice? Rînd pe rînd s'au întrebuințat: betonul, asfaltul, macadamul, cauciucul, lemnul și altele...

Acum un an, un inginer din Birmingam, a făcut curioasa încercare de a introduce, în orașul acesta, pavarea cu... piele!

Din rămășițele pieilor, distrămate mecanic, amestecate în urmă cu gudron și bitum, s'a capatat un material care, după destulă trecere de timp s'a dovedit tot atît de neatins, tare, luciu, ca în prima zi, cînd a fost turnat pe străzi.

Se zice că podirea aceasta cu piele, prezintă, între altele și avantajul de a nu face de cît foarte puțin praf și în acelaș timp nu produce cel mai mic zgomot, chiar sub roatele celor mai grele încărcături.

STRUNA ZILEI

SOARTA „CUVÎNTULUI“

Drumul ce am luat astăzi cu ziarul nostru îmi amintește pe acel din vara trecută. De abia am pornit și ploaia și glodul ni s'au pus împotrivă din toate părțile.

C. Negruzzi: „Discurs“.

Păsiți-vă, confrați!
Vă cam trădați gura;
Din toată aventura
Veți rămînea... plouați.

OAMENI ȘI LUCRURI

Griji de prisos

Două pasagii mai cu samă merită a fi subliniate în foile din urmă ale „Memoriilor“ ex-Sultanului Abdul Hamid, pomenite eri în acest loc.

„O bizară propunere mi-a făcut viziru meu Kontsuk Said: Brusa să devină capitala imperiului, reședința noastră. Greu de tot! Marile noastre amintiri sunt legate de Stambul; avem aci moscheile vechi și sacre, relicviile Profetului; și apoi cîte milioane ar costa mutarea la Brusa a edificiului nostru biurocratic! E adevărat că la Stambul ședem pe un vulcan. E bine să examinăm de aproape planul lui Said. Ce ne facem dacă Rușii se ivesc din nou sub zidurile Stambulului? Ne-ar lua orașul și s'a isprăvit! Pierzînd Stambulul, pierdem și Khalifatul care va cădea în mînile Arabilor ca o pradă sigură...“

Naivul Khalif! Niciodată nu ajungea să aprofundeze lucrurile,—să conceapă bunăoară, o domnie cu mai puțin aparat biurocratic. O, asta nu!

Tot așa de puțin admitea Abdul-Hamid că ar putea renunța la fabuloasele-i averi:

„Dacă am putut strînge o mare avere o datoresc numai veniturilor proprietăților mele, păduri și moșii. Agop pașa a fost un financiar iscusit și a făcut foarte productivă administrația bunurilor mele, așa că-mi produceau la urmă 500,000 livre pe an. Planul lui de a declara ca bunuri ale Sultanului toate pămînturile cari nu aparțineau vakufurilor sau unor particulari—era o idee minunată. Foarte capabil administrator e și Michel Pașa Portugal, care de asemenea mi-a mărit mult veniturile, prin concesiuni către societăți străine. Secretarul casetei mele, Reghib bey, a speculat pentru mine cu un succes extraordinar și operațiile asupra minelor de aur din Africa de sud au dat un cîștig mare. Averea mea trece acum de 8 milioane livre. In cazuri de grave complicații banii aceștia ne vor face bune servicii“.

S'ar părea că, scriind, Sultanul se gîndia numai la servicii personale ale lui și ale familiei lui. Dar ironia soartei a vrut ca banii să servească intereselor musulmane generale, în complicații mai mult de cît grave,—nenorocite, iremediabil de nenorocite.

Redion.

Discursul d-lui Lascar Antoniu

IN DISCUȚIA „MICULUI PARCHET“

— rostit în ședința Senatului la 12 Martie —

(După notele stenografice)

III

D. *Lascur Antoniu*: Declarați, vă rog, d-le ministru, că numai pentru două ore poate aresta procurorul și că imediat instanța de fond se va pronunța asupra confirmărei lui, și voiu renunța a mai face vre-o obiecțiune din acest punct de vedere.

Dar după cît văd, în proiectul prezentat discuțiunilor noastre procurorul are facultatea de a prelungi deținerea preventivă pînă la 24 ore, sub motiv că instanța de fond nu are ședință în acea zi, sau cînd din diferite mprejurări nu se poate complecta tribunalul.

D. *M. G. Cantacuzino ministrul justiției*: Legea zice în aceeaș zi; nu zice 24 de ore.

D. *Lascar Antoniu*: Dar, dacă nu-i ședință cînd arestează, nu poate să-și facă plăcerea unui abuz, pînă a doua zi, cînd urmează să se refere faptul instanței de judecată?

D. *Victor Miclescu, raportor*: Dar d-le Antoniu, lucrul acesta se poate face și sub imperiul procedurii actuale

Procurorul are dreptul sub forma de cercetare, să ție pe cineva 24 de ore la opreală, în cabinetul său.

D. *M. G. Cantacuzino, ministru justiției*: Art. 39.

D. *Lascar Antoniu*: Dar, d-le, raportor, vă rog să faceți deosebirea cuvenită între a ține pe cineva 24 de ore la opreală, în vederea cercetărilor cari se fac și între a emite mandat de depunere preventivă care mandat se execută prin încarcerare la penitenciar.

D. *Victor Miclescu, raportor*: Răspunsul este foarte ușor de dat, d-le Antoniu.

D. *Lascar Antoniu*: Vă voiu asculta bucuros, d-le raportor.

D. *Victor Miclescu, raportor*: D-voastră d-le Antoniu, presupuneți un procuror abuziv, acel procuror abuziv va avea și dibăcia ca, dacă este vorba să împiedice pe un cetățean de la alegeri, să nu dea mandat de arestare, ci să-l rețină sub formă de instrucție.

D, *Lascar Antoniu*: Incheiu această parte, d-lor senatori, cu afirmațiunea că în situațiunea în care ne găsim nu e oportun încă de a conferi procurorilor drepturi prea excesive și cu consecințe prea grave, în ceea ce privește onoarea și libertatea individuală.

Trec acum, d-lor senatori, la altă observațiune ce am de făcut. Art 2 din proiectul de lege este redactat în termeni, prea generali.

Nu e destul ca fapta să fie pedepsită cu închisoarea corecțională, pentru ca făptuitorul, în caz de flagrant delict, să fie adus în fața procurorului și arestat preventiv; mai trebuie, cred eu, ca să explice d. ministru în discuția generală a acestui proiect că procurorul va trebui să țină seamă și de condițiunea esențială, ca să existe pentru parchet posibitatea acțiunii publice pentru acel fapt. Așa, de pildă, acțiunea publică în delictul de adulter, după art. 270 din codul penal, deși pedepsit cu închisoarea corecțională, totuși această acțiune nu aparține procurorului decît în urma sesizării formale din partea soțului inocent.

Cum va putea, dar, după acest proiect de lege instrui cazurile de flagrant delict de adulter, și de a dispune arestarea făptuitorului, cînd, după codul penal, procurorul nu are dreptul să pornească acțiunea publică din propria-i inițiativă?

Și asupra acestei chestiuni proiectul și nici expunerea de motive nu ne dau vreo lămurire. Dar, pentru a nu se lăsa deschisă poartă abuzurilor, am ridicat aceste observațiuni și cred că se vor lămuri în cursul discuțiunilor.

Dar, d-lor senatori, proiectul acesta, din cauza grabei cu care a fost alcătuit, pe lîngă unele dispozițiuni obscure, omite unele răspunsuri, cel puțin în expunerea de motive sau în raportul d-lui raportor, cu privire la unele chestiuni cari au făcut obiectul unor serioase discuțiuni în doctrina și jurisprudența franceză. Astfel, nu se lămurește dacă această lege se va aplica și minorilor. După codul și procedura penală această clasă de delicuenți se bucură de oare care indulgență prevăzută în mod formal în legea penală.

Iar jurisprudența franceză, înterpretînd legea *Le Petit Parquet* din Franța, a hotărît pe această cale, că nu-i aplicabilă minorilor.

D. *M. G. Cantacuzino, ministrul justiției*: Se aplică mai ales la minori.

Prin urmare, din moment ce nu se exceptează minorii prin lege, se înțălege că se aplică și la minori.

D. *Lascar Antoniu*: Nu împărtășesc acest mod de aplicație. Legiuitorul de la 1864 al codului nostru penal a avut în vedere starea de minoritate a făptuitorului unui delict pentru lipsa unui desăvîrșit descernămînt, ceea ce l-a determinat a fi mai indulgent în aplicaroa riguroasă a legilor penale.

Nu pot pricepe ce l'a determinat pe noul legiuitor — pe acela de la 1913 — ca să deroage de la aceasta, și de aceia voi aștepta explicațiunile d-lui ministru de justiție în această privință.

Dar, d-lor senatori, mai pun în discuțiunea d-voastră și o altă observațiune cu privire la percheziții.

După art. 45 din procedura penală procurorul nu poate proceda la o percheziție decît cerînd judecătorului de instrucțiune ca să o ordone.

După proiectul de lege al Micului Parchet, despărțirea între rolul instrucției și atribuția parchetului, care făcea să fie considerată, în legislațiunea noastră de pînă astăzi, ca una din bazele fundamentale ale procedurii penale, dispare în caz de flagrant delict, și astfel, ca o derogare și la art. 45 din procedura penală, procurorul ar putea ca să facă singur percheziții la domiciliul prevenitului.

Ce va face însă perchetul cînd instrumentînd după procedura acestei noui instituții judiciare, s'ar găsi în fața unui flagrant delict care ar necesita o percheziție la o terță persoană (afară de

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

prevenit)?

Nu știm că dreptul de percheziţiune e excepţional și proectul de lege sau lucrările delegaţiilor nelamurind chestiunea rămîne și la noi deschisă calea arbitrarului, cum a ramas deschisă în Franța, ca ori de cîte ori ar crede procurorul că e necesar în interesul cercetărilor unui individ prins în flagrant delict, să decidă facerea unei percheziţiuni, cu procedura Micului Parchet, la o terţie persoană, fără să ceară intervenţia judecătorului de instrucţie, ceea ce ar da naștere la abuzuri revoltătoare.

D. *M. G. Cantacuzino, ministrul justiţiei*: Răspunsul pot să vi-l dau chiar imediat, căci este foarte scurt: legea aceasta nu se va aplica de cît în cazurile foarte simple, și îndată ce va fi un caz mai complicat, care ar necesita o percheziţiune sau o cercetare mai îndelungată, evident că se va aplica dreptul comun.

Cînd o cercetare mai îndelungată, va fi necesară, va fi sesizat judecătorul de instrucţie.

D. *Lascar Antoniu*: Sunt mulţumit de explicaţiunea d-lui ministru de justiţie.

Dar, închipuiţivă d-lor senatori, că proectul s'ar fi votat cu iuţeala obișnuită Corpurilor noastre legiuitoare și nu ne-am fi oprit la analiza tuturor inconvenientelor practice lace care fi putut da loc aplicaţiunea legei în modul ei, de redactare.

D. *M. G Cantacuzino, ministru justiţiei*: Este și expunerea de motive.

D. *Lascar Antoniu*: Poate, dar în tot cazul, mai puţin lămurit de cît declaraţiunea de astă-zi a d-voastră ce a ţi bine-voit a o da Senatului.

Să nu credeţi, d-lor că legea din 1863 *Le petit parquet*, nu era însoţită de o expunere a motivelor. Totuși aplicaţiunea ei a dat naștere la discuţiuni de aplicaţiune și tocmai asupra observaţiunii pe care am relevat-o.

Astfel doctrina franceză, și în special *Le Poittevin*, instr crim. art. 36, No. 7, discutînd aplicaţiunea legii în această privinţă o lămurește în modul cum nu se poate admite asemenea percheziţiuni.

Cred, d-lor senatori, că este în interesul nostru. ca Corp legiuitor, să evităm ca proectul ce-l vom vota să fie explicat, interpretat și lămurit de doctrină și jurisprudenţă, ci să fim noi înșine judecătorii interpretatori și explicatorii acestei reforme judiciare.

D. *M. Sipsom*: Tot procurorul are să aprecieze gravitatea cazului.

D. *Lascar Antoniu*: O va aprecia, dar cel puţin cu explicaţiunile rezultate din discuţiunea care a avut la confecţionarea ei,

Trec acum la ultima observaţiune ce mai am de făcut și cu aceasta voi termina, d-lor senatori.

Art. 11 din proect lasă facultatea d-lui ministru ca, prin regulament, să poată deroga de la lege sau să poată adăoga la lege dispoziţiuni de aplicaţiune. Această rezervă ce și-o face autorul proectului în discuţiune o constat pentru prima dată că se introduce în sistemul de a legifera.

Cum este posibil de admis ca Corpurile legiuitoare să voteze un proect de lege și să rezerve dreptul ministrului care le-a prezentat ca, pe cale de regulament, să deroage, după cum va voi, de la legea votată, sau să adauge, după cum îi va place, dispoziţiuni de aplicaţiune și aceasta la o lege de procedură penală.

De aceea cred că am putea asigura pe d. ministru de justiţie că-și poate lua libertatea de regulamentare, nu însă prin o autorizare încorporată prin legea ce veţi vota-o, prin care ministrul, de la sine și pe cale de regulamnnt, să adauge sau să suprime din dispoziţiunile proectului de faţă, devenit lege.

Cu observaţiunile făcute, conchid, d-lor senatori, că scopul instituţiei judiciare pe care d. ministru de justiţie îl urmărește prin acest proect de lege este bun și, deci, îl aprob.

Aplicaţiunea lui fiind însă așa de defectuoasă și periculoasă chiar libertăţii individuale, nu o pot împărtăși și deci nu voi vota cît timp nu veţi schimba din proect observaţiunile pe care am avut onoarea a le aduce în discuţiunea d-voastre.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 23 Martie

se va reprezenta

KEAN

(Dezordine și geniu)

Mare comedie în 5 acte de Al. Dumas-tatăl

Biletele la „Thalia" (Th. P. Maximovici).

PARERI LIBERE

Naturalizarea Evreilor pămînteni

II

Nici d. Moritz Wachtel, nici ziarul „Egalitatea", n'au crezut oportun, să răspundă la repulsiunea ce au Evreii pentru obligaţiunea serviciului militar, dar fiind că Evreii pămînteni și mai cu osebire rezerviștii lor, fac atîta reclamă de patriotism și dragoste de Romîni, sunt nevoit să revin iar cu cifre și fapte, spre a dovedi contrariul.

In judeţul Iași, în contigentul 1912, au fost înscriși vr'o 970 tineri evrei, toţi în viaţă; din acest număr, s'au recrutat vr'o 560 și din aceștia, numai 51 au făcut serviciu militar, ceea ce revine 5 la sută din cei înscriși.

Spre a arăta cum fac serviciul soldaţii Evrei, reamintesc din nou că, în urma resboiului din 1877, s'au naturalizat aproape 1000 Evrei, și istoria resboiului n'a înregistrat nici un evreu mort, pe cînd Romînii la o armată de operaţii de 40 mii, au înregistrat mai multe mii. Am luat parte în campania din 1877 cu Regimentul 2 linie, compania 4-a, cu gradul de sublocotenent. Soldaţii și gradele inferioare ale acelei companii, se compuneau, în majoritate, din olteni, toţi sprinteni, vioi și întreprinzători; printre ei aveam un caporal evreu Leiba Avram din Moldova și un soldat ţigan. După luptele date în zilele de 30 și 31 August la Griviţa, ocupam cu compania mea un șanţ improvizat pe creasta militară opusă redutei No. 2 a Griviţei, cu valea plîngerei între noi. In zilele de 2, 3 și 4 Septembrie, soldaţii mei, profitînd de ceaţa dimineţelor umede, întreprindeau mici expediţii în valea plîngerii, de unde aduceau puști, centuroane, cartușiere și mantale de la morţi. Aceste operaţii provoacă discuţii între soldaţi pe grupe. M'am amestecat într'o asemenea discuţie, tocmai cînd caporalul Leiba Avram și soldatul ţigan, manifestau veleităţi mai întreprinzătoare de cît cei ce le executase. Am profitat de acel moment psihologic și pentru a'i încuraja, am oferit caporalului Leiba Avram cît și ţiganului, cîte 2 ruble pentru fiecare armă ce 'mi vor aduce de la morţii din valea plîngerei; prinși în această situaţie, au preferat să'mi spue faţă de camarazii lor, că de cît să facă, ce s'au lăudat, preferă mai de grabă, să li se tragă cîte un glonţ în cap. Ei bine, caporalul Leiba Avram a dobîndit naturalisarea, are crîșmă în tîrgușorul Pekea din jud. Tutova, unde l'am întîlnit în 1890, cînd avea o burtă cu 3 etage.

Nu împărtășesc vederea d-lui Moritz Wachtel, că, pentru a fi podari, muncitori și mici agricultori, e necesitate absolută a fi împămînteniţi evreii. E de notorietate publică, că în fiecare primăvară, Primăria de Iași, aduce Bucovineni pentru a face oficiul de podari, iar marii agricultori, majoritatea evrei, aduc muncitori agricoli din Bucovina, Transilvania, Serbia și Bulgaria; dacă Evreii săraci, ar dori să facă asemenea munci, de sigur că ar fi preferaţi.

Mai toate tîrgurile din Moldova comune rurale, sunt populate în majoritate de evrei, au proprietăţi de pămînt cu și fără embatic, au imașuri, pot să închirieze pămînt de la marii proprietari și să'l agriculteze, cum fac romînii, lipovenii, ungurii și Bulgarii, dar evreii nu se ocupă cu asemenea îndeletniciri și repulsiunea aceasta pentru munci agricole, a dat loc la proverbul romîn, ai să faci cutare lucru „cînd se vor întoarce evreii de la secere" prășilă sau coasă.

Economia orașelor și tîrgurilor din Moldova e cucerită de Evrei, cele din Muntenia au început a se cuceri, — și lupta pentru naturalisare, o duc evreii pentru a se putea introduce la sate printre Romînii ţărani (a se vedea memoriul adresat corpurilor legiuitoare și M. S. Regelui) lucru ce nu'l vor dobîndi nici odată, chiar de se vor naturalisa cu toţii.

In mai toate statele din Europa, sunt Evrei, dar nicăieri, afară de Austro-Ungaria, nu se găsesc în proporţie așa de mare ca în Romînia, de și în acele state, afară de Rusia, sunt naturalisaţi. Majoritatea evreilor noștri sunt veniţi din Galiţia și Rusia, de la noi nu emigrează de cît în America, de unde mare parte se reîntorc; rezultă dar că ospitalitatea poporului romîn este așa de mare, încît e preferabilă naturalizării bulgărești, nemțești, engleze, unde cu multă dificultate, se poate resista economicește.

Asupra celor susţinute de Evrei despre cauzele despopulării Iașului, resultatul ultimului recensămînt, am de observat:

1) Dacă populaţia Iașului s'a împuţinat, de ce chiriile și valoarea imobilelor urbane s'au îndoit, de și imobilele s'au înmulţit?

2) Dacă populaţia Iașului a scăzut, ceea ce e îndoelnic, populaţia altor orașe a crescut în proporţie neobișnuită în care sunt și Ieșeni.

De observat, că campania evreiască, a reînceput la suirea guvernului Conservator, s'a accentuat mai puternic pe măsura desvoltării complicaţiilor externe în Tripolitania, peninsula Balcanică și diferendul Romîno Bulgar.—Evreii știu bine, că chestiunea naturalizării lor în Romînia, este o chestiune interioară ca și în Rusia, cu toate acestea, n'a făcut nici-o protestare în contra unor interesaţi streini ce se amestecă în chestiune și se pare chiar, că-i cîntă și prohodu.

Ziarul Egalitatea spre a dovedi, vechimea numărului mare de Evrei în Ţară, zice că Românii, n'ar fi înnumărat cu 100 de ani în urmă nici o a zecea parte din populaţia de astă-zi și că n'ar fi făcut comerţ în ţara lor; pretinde, să nu cred ce am văzut și ce știu, ci să cred, ce'mi spune el, sprijinit pe arătările unui străin *„Recordon"* neîntemeiată sau interesate.—Pentru ori ce străin, dovada aceasta, poate să reușească, mie însă, 'mi face impresia, cu importarea unei marfe prohibite cu certificat de identitate îndoelnic sau interesat.

Concluzie. Cît timp nu va fi egalitate economică între evrei și Romîni, instinctul de conservare și neîncrederea în Evrei, împedică în mod absolut împămîntenirea lor în masă. Dacă Evreii, doresc să se rupă această piedică, e absolut necesar să dobîndească mai întăi simpatia și încrederea poporului Român, prin asociaţii economice de ori ce fel cu Romînii, să înceteze cu reclamele de dragoste, sacrificii și patriotism, căci numai au valoare, să se atașeze prin fapte cu trup și suflet de poporul Romîn așa de ospitalier și pe măsură cu egalitatea economică cu simpatia și încrederea se va pronunţa, noi Romînii, vom impune mandatarilor noștri să lărgească cercul naturalizărei Evreilor. Dacă Evreii se îndărătnicesc, Romînii, vor trebui să cucerească ce au perdut de și mai dificil, dar cînd vor reuși, vor acorda naturalizarea în masă fără a mai fi solicitată.

Colonel V. Dimitriu

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 20 Aprilie a. c., oara 11 a. m, se va ţine în localul Primăriei licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice pentru vinderea locului în suprafaţă de 563.12 m. p., pe care a fost vechea barieră Salhana.

Acest loc se vinde cu condiţiunea că ori de cîte ori comuna va avea nevoie să facă lucrări de edilitate la pîrîul Ciricului, să aibă liber acces la el, iar în caz că cumpărătorul va înălţa terenul dinspre pîrău, taluza rambleului să fie situată pe terenul ce i se vinde. In caz că pîrăul va inunda, cumpărătorul nu va avea dreptul a pretinde nici un fel de daune de ori-ce natură.

Garanţia 50 lei.

Condiţiunile de licitaţie și planurile locului se pot vedea în fie care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 05613 18 | 31 Mar. 1913

INFORMAŢII

▪ Camera a aplaudat frenetic eri pe d. Take Ionescu cînd, la o întrebare a deputatului I. Ghica, a declarat că dacă în Adrianopol nu s'au putut găsi ofiţeri romîni, în schimb au fost destui romîni din regiunea Timocului în armata sîrbă care a asediat Adrianopolul, împreună cu cea bulgară.

▪ Comitetul delegaţilor a luat în cercetare proectul de lege al transformării licenţii în taxa pe decalitru.

S'a propus a se reduce taxa berei la 10 bani așa cum era în proectul d-lui Marghiloman.

▪ A început distribuirea armăsarilor din depozitele statului, pentru staţiunile publice și pentru marii crescători din judeţul nostru.

▪ In ziua de 19 April se va ţine la penitenciarul local licitaţie publică pentru aprovizionarea cu 40 stînjeni de lemne pe anul 1913.

▪ O lipsă totală de cărămizi se observă în orașul nostru și crează mari dificultăţi proprietarilor și constructorilor de imobile.

aProvizionile de cărămizi existente în fbrici au fost toate cumpărate din vreme.

▪ La corporaţia „Progresul" din Iași a rămas vacant postul de controlor în locul d lui Atanasiu, demisionat.

▪ **Modificarea legei drumurilor.** —Comitetul delegaţilor a introdus cîteva modificări în proectul modificător al legei drumurilor,—care însă, nu ating întru nimic principiile de căpetănie ale legei.

Cele mai principale sunt:

1) Desfiinţarea prestaţiilor în natură și înlocuirea lor cu o dare fixă în bani.

2) Mărirea resurselor budgetare ale judeţelor.

3) Desconcentrarea serviciilor.

4) Restabilirea autorităţii prefecţilor de judeţe în executarea lucrărilor șoselelor judeţene, vicinale și comunale.

Cu privire la desfiinţarea prestaţiei în natură comitetul delegaţilor n'a introdus nici o modificare, însă cele 5 zecimi părînd apăsătoare proprietăţii fonciare, urbane și rurale, au fost reduse la 4, menţinînd însă cinci zecimi asupra patentelor.

In acord cu ministrul lucrărilor publice, comitetul delegaţilor a umplut golul produs prin suprimarea zecimei de mai sus, introducînd următoarele impozite:

1) Taxa fixă de 9 lei prevăzută la art. 21 s'a urcat la 10 lei.

2) Se va percepe de Stat, în numele și pentru casa de drumuri a judeţelor, o taxă de 20 bani de tonă încărcată în ori care din staţiunile căilor ferate ale Statului sau particulare, de mare sau mică viteză, și oricare ar fi distanţa pe care acea încărcătură urmează să o parcurgă.

3) In acelaș scop, Statul va percepe o taxă de 300 lei pe an de la fiecare proprietar de automobil, pentru fiecare automobil în parte, care va circula și transporta persoane pe șoselele naţionale, judeţene, vicinale și comunale.

4) Se va mai percepe o taxă de 500 lei pe an pentru fiecare camion-automobil, care va circula pe aceleași șosele.

5) Comunele rurale sunt autorizate prin legea de faţă a uza de dispoziţiunile art. 147 din legea pentru organizarea comunelor rurale, ridicînd pînă la maximum taxele suplimentare prevăzute în folosul lor de la stabilimentele de industrie și comerţ aflătoare în raza lor.

S'a întors dreptul, pentru consiliile comunale urbane, de a ridica darea fixă, pentru drumuri, pînă la 30 lei anual.

Tot odată în vederea suprimării prestaţiilor în natură, seziunea de Februarie a consiliilor judeţiene, devenind fără rost, s'a decis că bugetul ordinar și extraordinar al judeţelor se va vota de acum în sesiunea ordinară din Octombrie.

Tot odată s'a stabilit că propietăţile urbane cu un venit anual mai mic de 300 lei și proprietăţile rurale pînă la 6 hectare intrînd în prevederile art. 21 din legea de faţă, vor plăti zecimile pentru drumuri ca și celelalte proprietăţi urbane și rurale din ţară.

▪ A fost depus la cameră proectul de lege pentru modificarea unor articole din legea sanitară.

Intre principalele modificări sunt:

Medicii primari provizori de judeţ, de circumscripţie rurală sau urbană, circumscripţie rurală cu spital, precum și medicii veterinari de oraș, judeţ, circumscripţie, puncte de frontieră și de cale ferată care vor avea la 1 Aprilie 1913 trei ani de serviciu neîntrerupt, se vor confirma definitiv.

In calculul acestor 3 ani se vor socoti anii serviţi în oricari din posturile de mai sus.

Medicii militari care au 4 ani ca medici secundari în spitalele militare vor putea fi numiţi, în termen de două luni de la promulgarea legii, medici definitivi la spitalele mixte sau la spitalele de tuberculoși și pelagroși.

Actualii medici ai spitalelor de tuberculoși, care au condus cel puţin timp de 2 ani asemenea spitale, se vor confirme definitiv în posturile se ocupă.

De asemenea medicii secundari, cu concurs, ai spitalelor Epitropiei Sf. Spiridon, care au și concursul de medic de spital, conform legii sanitare din 1885, pot fi numiţi cu titlul definitiv și la spitalele speciale (chirurgie) sau medicină internă.

▪ Pinacoteca din Iași se va aranja în modul cum sunt muzeele din străinătate; fiecare salon va ocupa tablouri de diferiţi maeștrii ai școalei; un salon va fi rezervat pentru picturile și desemnele absolvenţilor școalei de bele-arte din localitate, însă pentru această schimbare mai trebue să treacă un timp oarecare, căci sunt tablouri de dimensiuni colosale. Direcţiunea Pinacotecei își dă toate silinţele să facă tot ce este posibil pentru aranjarea urgentă a bibliotecei.

▪ Cu începere de la 1 (14) Mai 1913, se va aplica un spor de 5 la sută asupra taxelor tarifare pentru transportul călătorilor, bagajelor și mărfurilor.

▪ Cassa meseriilor a luat dispoziţiunea ca lucrătorii neocupaţi să-și reguleze situaţia, în ce privește preschimbarea cărţilor-chitanţe direct la corporaţiile respective.

▪ Senatul în ședinţa de aseară a votat cu unanimitate indigenatul d-lui Dr. A. Steuerman.

▪ Din Bacău ni se scrie că a murit în etate de 87 de ani d-na Negel născută Buzdugan, mama d-lui profesor V. Negel din Iași.

▪ Direcţia Creditului Fonciar Urban a respins demisia d-lui N. S. Dima, funcţionar, acordîndu-i o prelungire de congediu pînă la 1 Mai, pentru cauză de boală.

▪ Noua „Maternitate" înfiinţată pe lîngă spitalul israelit din localitate se va inaugura în Aprilie 1913.

▪ D. Octav Ionescu, seminarist cu opt clase, a fost admis spre a fi hirotonisit preot paroh, pe seama bisericei din satul Ortoaia (jud. Suceava).

▪ Conform cu o hotărîre luată de Sfîntul Sinod, societatea clerului „Ocrotirea" din Mitropolia Moldovei și Sucevei va desface creștinilor din judeţul eparhiei, icoane litografiate în tipografia cărţilor bisericești.

▪ Postul de secretar al școalei de Bele Arte va fi ocupat, provizor, tot de d. Otto Briese, actualul secretar, detașat la Vaslui, ca maestru de desemn în locul d lui C. B. Penel

▪ Dl. Proca nu va mai fi numit Intendent al Spitalului „Caritatea", serviciul Intendenţei urmînd a fi condus ca și până acuma de cei lalţi funcţionari ai casei.

▪ La seminarul de slavistică al d-lu-prof. I. Bărbulescu, mîne va vorbi d-ra Ștefănescu, tratînd despre „Romînii din Serbia".

▪ Consiliul comunal întrunit la 4 jum. după discuţiuni urmate votează budgetul ordinar la venituri pentru suma de 3.651.745.81 lei,

Iar la cheltueli 3.650.935,25 lei;

Budgetul extraordinar la venituri pentru suma de 102.718.68 lei, iar la cheltueli 102.229.75 lei.

Ediţia II-a

Boala d-lui Gh. Gr. Cantacuzino

Bucureşti.—Profesorul Landouzy a telegrafiat din Paris că nu poate veni avînd o fiică bolnavă.

Medicii curanţi au diagnosticat la d. Gh. Gr. Cantacuzino, președintele Senatului o pneomonie.

Camera budgetară

Bucureşti.—Comisiunea budgetară s'a întrunit astă zi sub președenţia d-lui A. Marghiloman.

Comisia ministerului de culte este alcătuită din d-nii C. Arion, Virgil Arion, Rădulescu-Motru, Mihai Vlădescu, Mehedinţi, Vespasian Pella și Gh. Ghibănescu.

S'au discutat budgetele la venituri.

D. Vintilă Brăteanu a făcut obiecţiunea că cîte-va articole ar fi prea umflate la venituri, precum cel de la fonciar, vămile, tutunul, propune ca veniturile pe acest an, să nu se încaseze în întregime anul acesta.

Obiecţiuni mai fac d-nii Lahovari și Arion.

D. Ministru Marghiloman dă explicaţiuni cuvenite, arătînd că veniturile nu sunt de loc exagerate.

D. Comșa raportor, va depune raportul seu până în 5 zile.

Budgetele la Senat

Declaraţia d-lui Ion Brătianu

Bucureşti.—D. Ion Brătianu declară, că partidul liberal, învitat de guvern s'a ţinut în rezervă de la ori-ce discuţiune pasionată în afacerile externe. Vede cu regret, că guvernul n'a înţeles rezerva partidului liberal și a adus o mulţime de legi organice, care trebuiau să fie propuse, după o anumită concepţiune și în afară de Conferinţa de la Petersburg.

Schimbările petrecute în statele balcanice ne impun datoria de a da o nouă desvoltare tuturor energiilor naţionale.

Legile organice ar trebui făcute pe baza acestei concepţii. Legile fiind prezintate în număr mare și budgetele alcătuite tîrziu, partidul liberal se simte dator a nu ascunde primejdia unei așa legiferări.

Răspunsul d-lui Maiorescu

La aceasta răspunde primul ministru, că la timp luase act, cîtă vreme situaţia impunea reserve.

In momentul de faţă însă, situaţia externă este aproape de limpezire, așa în cît e spre adevărata mulţumire sufletească a noastră.

N'a venit încă ziua, însă peste puţine zile va veni pentru noi, acea zi, în care să îndeplinim datoria de conștiinţă și vom spune ţărei, care a fost datoria guvernului, întru îndeplinirea datoriei naţionale.

Bugetele s'au prezentat tîrziu din cauza situaţiei externe, căci nu știa guvernul să facă un budget normal, sau unul excepţional, pentru satisfacerea nevoilor, cu jertfe pînă la realizarea tuturor nevoilor, în afară.

De altfel nu înţelege să se facă critică budgetului în Senat, de oare ce în Cameră se vor putea face toate rezervele și criticele, dar budgetul răspunde în toate trebuinţelor ţărei.

Guvernul va răspunde partidului liberal, apărîndu-și opera.

Ultime Informaţii

■ Articolul din „La Roumanie“ pare a fi făcut mult sînge reu, mai cu seamă celor de la „Cuvîntul“.

Se explică lesne supărarea acestor domni. Prea i-a tratat oficiosul conservator-democrat drept niște oameni fără pondere politică, pentru ca să nu le fi sărit țandăra.

Ceea ce-i mai trist este că, în supărarea lor, idealiștii de la „Cuvîntul“ n'au priceput ceia ce dealmintrelea era foarte clar exprimat în „La Roumanie“. De sigur, vina nu este a autorului articolului ziarului francez, și nici nu voim să căutăm să stabilim a cui e vina.

Și cu toate acestea, spusele ziarului „La Roumanie“ sunt foarte judicioase.

Atîta vreme cît nemulțumiții vorbeau de readucerea d-lui Carp la șefia partidului conservator, ziarele conservator-democrate n'au intervenit în discuție, căci chestia nu le privea întru nimic.

Cînd însă se schimbă formula și se cere *readucerea d-lui Carp* **la șefia guvernului,** era foarte natural ca partidul nostru să ia atitudine și să arete că așa ceva intră în domeniul imposibilității absolute.

Lucrul e clar. Argumentele ziarului „La Roumanie“ sunt zdrobitoare. Se explică dar de ce sacrificații, în lipsă de discuție și argumente, recurg la insolențe.

■ *In cursul săptămînii viitoare se va întocmi budgetul teatrului național din Iași. Salariile societarilor de clasa I-a vor fi fixate la 400 lei. Stagiarilor li se va acorda un spor de 25 la sută. Nimic însă nu e încă definitiv hotărît.*

■ *Se pare că cei de la „Cuvîntul“ au terminat discuția pusă de idei și înțeleg să intre în polemică asupra unor pretinse „afaceri“.*

Dată fiind suficiența unora dintre colaboratorii, „Cuvîntului“, se explică de ce au pretenția să vorbească numai de afaceri mari.

Ii angajăm însă să se preocupe și de afaceri mici, chiar dacă privesc — și mai cu samă dacă privesc pe unii membri foarte aproape de grupul „Cuvîntului“.

Nu de alta, dar nu șade reu **unor oameni mari,** *să se ocupe și de* **afaceri mici,** *credem că ne-au înțăles...*

■ *Actualmente se află internați în spitalul „Caritatea“ 16 bolnavi de scarlatină. Pavilionul spitalului dispune în mod normal numai de zece locuri.*

■ *D. P. P. Carp a sosit astăzi în orașul nostru.*

■ *D. general Alexandru Lambrino, comandantul corpului IV de armată se află în capitală, unde ia parte la formarea tabloului de înaintări și mutări ce urmează a se face pe ziua de 8 Aprilie.*

Tabloul va fi isprăvit pînă Sîmbătă, urmînd a se face comunicări ofițerilor ce urmează a fi mutați, pentru a-și putea căuta locuințe.

■ Unele ziare locale s'au grăbit să anunțe că sunt două cazuri de febră tifoidă la penitenciarul din localitate. Lucrucrurile stau așa. Medicul infirmieriei penitenciarului, d. dr. Finkelstein, anunțase un caz suspect de febră tifoidă. D. dr. B. Stenner, suplinind pe d. dr. Tudor a vizitat pe pacient și a confirmat diagnoza.

Bolnavul fu izolat. In ce privește al doilea caz, e vorba de un gardian al penitenciarului, indispus de două trei zile, așa că nu poate fi vorba încă de febră tifoidă.

Penitenciarul are apă bună de băut, iar bolnavul era un deținut de vre-o două luni, așa că provenienta contagiunii rămîne încă de găsit.

■ D dr. Fior, medic primar al orașului, într'un raport adresat direcțiunei generale a serviciului sanitar superior atrage atenția că starea higienică a penitenciarului lasă de dorit, mai cu samă prin lipsa unei camere de izolare la infirmeria închisoarei, prin starea rea a closetelor și altele.

■ Consiliul Comunal care se întrunește după amează, va lua hotărîri asupra prelungirei liniilor de tramvai și pavarea stradelor cu piatră cubică.

■ Astăzi după amează se va întruni în salele coloseului Bragadiru, noul club sportiv pentru a hotărî proclamarea principelui Carol ca președinte de onoare.

■ Vizitînd astăzi, la spital, pe artistul C. Ionescu, găsim că starea sa nu s'a schimbat de loc în bine.

■ Un incendiu a distrus astă noapte casele locuitorului Alecu Balin din com. Cîrjoaia.

■ La via d-lui Dr. Cozmovici din com. Buciumi a fost găsit eri cadavrul unui săten a cărui identitate n'a putut fi stabilită.

Autoritățile au deschis o anchetă.

■ Locuitorul Gheorghe Ursachi din com. Glăvănești Noui, luîndu-se eri la ceartă cu consăteanul său Toader Leuștean, a descărcărcat asupra acestuia un foc de pușcă, rănindu-l grav.

Criminalul a fost arestat, victima în stare muribundă a fost transportată la spital.

■ D. maior Broșteanu, comandantul liceului militar local, a înaintat un raport statului major al armatei, prin care cere a se lua dispozițiunile trebuitoare ca în caz de avansare a ofițerilor profesori ai acelei școli, să nu rămîie instituția fără destoinici conducători.

In primul rînd urmează a fi avansat însuși directorul școalei d. Maior Ernest Broșteanu, care va fi făcut locotenent colonel și locotenentul Voinea.

De asemenea vor fi avansați și alți 2 locotenenți la gradul de căpitan și d. căpitan casier Popovici, făcut maior și mutat.

Din regimentul de roșiori Cuza Vodă va fi avansat maiorul Camile Marini ca locotenent colonel și mutat.

Comandant al regimentului 7 roșiori va rămînea tot colonelul P. Greceanu.

Vor fi făcuți căpitani locotenenții Capșa și Baroți.

■ Cu toate că suntem în plin sezon de primavară, încasările la vama locală merg slab.

In ultima săptămînă s'a încasat abia cît se încasa zilnic în anii normali.

■ Prăvălia de mezeluri a defunctului Gh. Neculau din str. Șubă No. 5, fiind închisă de mai bine de 15 zile, cărnurile au intrat în putrefacție devenind un focar de infecție.

Serviciul sanitar a intervenit la autoritățile judiciare pentru deschiderea imediată a prăvăliei.

■ Serviciul sanitar local a intervenit la Direcțiune, pentru a se lua măsuri serioase, ca cei ce vin din țările contaminate de holeră, să-și dea la punctele de frontieră adresele exacte, pentru a se putea face asupra lor o supraveghere sanitară.

■ Astăzi a început la mitropolie ținerea conferințelor particulare preoțești. A vorbit părintele Dinescu, parohul bisericei Nicoriță.

■ Cuvioasa sa părintele Agape, confesorul garnizoanei locale, a început a ținea trupelor din localitate, predici zilnice, întru explicarea zilelor marelui post.

■ D. căpitan Budeanu din regim. 13 Ștefan cel Mare, va ținea azi la cercul militar o conferință, avînd ca subiect armata japoneză. D. Budeanu va face o analiză psihologică a soldatului japonez, analizînd caracterul și virtuțile lui, cum și o privire generală asupra armatei japoneze în genere și a felului cum trăește și lucrează ei în război.

■ Un început de incendiu s'a declarat astăzi la fabrica Olea, din str. Zugravilor proprietatea d-lui N. Cananău.

Sosind pempierii pieței Păcurari focul a fost localizat.

■ Astăzi la ora 3 p. m. a avut loc înmormîntarea regretatului institutor Ion Petrescu. Cortegiul funerar a parcurs străzile de la spitalul sf. Spiridon spre cimitirul Eternitatea, carul mortuar fiind urmat de eleve și elevi, precum și de corul seminarului Veniamin.

In cortegiu un foarte mare număr de membri ai corpului didactic în frunte cu rectorul seminarului, arhim. P. Savin.

■ Rectoratul universității a admis d-lui Mircea Anghelescu să ție o serie de conferințe privitor la „Partajul succesiunilor“.

■ Alaltăeri la 9 seara s'a ținut ultimul collocviu al d-lui dr. Ilie Pisowski, la concursul de chimie tecnologică.

Comisiunea e compusă din d-nii P. Poni președinte, dr. Istrati, Zaharia din București, membri, d-nii Costăchescu și Au. Obreja din Iași.

■ Asemenea respinge opoziția lui Șulem Solomon și confirmă ordonanța judecătorului prin care se respinge cererea de a fi eliberat pe cauțiune din arest, vinovat fiind de delictul de bancrută frauduloasă.

■ Indigenatul d-lui W. Dinnerman cunoscutul industriaș din localitate a fost votat eri la Cameră.

■ Azi a început în localul circumscripției a III-a contra viza tinerilor recruți ai clasei 1914.

Comisiunea se compue din d-nii : președinte locot.-colonel Răileanu, și membrii, inspectorul poliției Ioan Știubei și Cariade, delegatul comunei Iași. Delegatul cercului de recrutare e d. locotenent Gogu Bancov.

■ După cum am anunțat eri comitetul Centrului studențesc a convocat pentru astăzi o întrunire a membrilor săi.

Se va comunica oficial că hotărîrea noului Rector al Universității, de acord cu deciziile Senatului universitar—din 13 Decembrie și 30 Ianuar—declară nulă alegerea din Decembrie trecut.

Noua alegere de comitet urmează a se face cu participarea tuturor studenților de la secțiunile : licență și doctorat și pe facultăți.

D. C. Stere care se află în Capitală de două zile a comunicat această deciziune înainte de plecare.

■ **Judiciare.**—Curtea de apel secția II-a a respins apelul d-lui Panaite și Cristofor Fialcovschi, în procesul cu Vasile Neculau pentru sechestru judiciar, condamnîndu-i la 100 lei cheltueli de judecată.

— Camera de punere sub acuzare a menținut arestați pe Lupu Sufrin și Berman Rozen pentru bancrută simplă și audul oasă.

■ Un prinț danez victima unei intrigi meschine, un Hamlet modern, amărît pînă în adîncul sufletului, ni-l reprezintă marele artist dramatic Psylander în piesa „O intrigă la curtea princiară daneză“, cuprinsă în programul nou cinematografic Pathé-Frères, de astă seară J o i 21 Mart din sala circului Sidoli.

Și numai Psylander, ne poate reda în toată justețea, melancolica făptură, sufletul sbuciumat de cele mai grele chinuri, subt a cărora povară însă mlădiosul și mîndrul corp nu se încovoae,—numai el. Psylander ni-l poate sintetiza, pentru că însăși el e danez, pentru că și el a moștenit din melancolia acester prinți nenorociți de intrigile încunjurului lor.

Afară de filmul danez care cuprinde o senzațională țesătură dramatică, o extraordinară înscenare de o ingeniozitate bogată și punere în scenă, care lasă în urmă toate piesele apărute pînă în prezent, noul program cinematografic de astă seară Joi din sala Sidoli, conține apoi :

O vizită la tipografia statului din America de Nord (Washington).

La marginea prăpastiei, piesă dramatică, cu splendide situațiuni.

Tîndală scamator, scene comice.

Plajele Franței, scene și vederi din escursiuni.

(Cinematografieri din Capitală :) **Inmormîntarea admiralului Murgescu.**

Zidarii petrec, scene foarte humoristice.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice și Telefonice

București 21 Martie

Muntenegrul resistă puterilor

De la consiliul de miniștri
Deraiarea trenului de Burdujeni

Belgrad.—Se asigură că ministrul Angliei d. Paget, a învitat pe primul-ministru al Serbiei d. Pasici, să retragă trupele Serbești din Scutari în interesul menținerei simpatiilor engleze pentru Serbia. D. Pasici bazîndu-se pe datoria aliaților a declarat că ie cu neputință să satisfacă această cerere relevînd că marile puteri au sfătuit mereu statele balcanice să fie unite între ele.

*

Viena.—Ziarele află că vapoarele austro-ungare de tinate să ia parte la demonstrație navală se găsesc în apele muntenegrene și că vapoarele de rezboi italiene sunt așteptate spre sară. Ziarele află din izvor bine informat că bombardarea la Scutari a fost un moment suspendată, dar că va fi reluată mîine după sosirea noilor trupe sîrbești.

*

Viena. — Agenția Stefania spune că marile puteri au hotărît trimiterea unei escadre internaționale, spre a face să se respecte hotărîrea ambasadorilor din Londra. Vasele de rezboiu italiene, austro-ungare, engleze și germane, cari vor lua parte la această demonstrație au plecat spre țărmul oriental al marei Adriatice. Din partea Italiei au fost desemnate vasele St. Bon și Faruccio.

*

Constantinopol. — Buletinul oficial al războiului spune că dușmanul a îndreptat ieri focul artileriei și al infanteriei sale spre țîrmul de la Ceatalgea în contra detașamentelor noastre cari făceau o recunoștere. Situația e neschimbată la Bulair.

*

Belgrad (oficial). — După un raport particular armata sărbească din Adrianopole a cucerit în total șeapte forturi stabile și patru redute, 17 baterii de cîmp și 11 baterii fixe. In total 190 tunuri a capturat 15000 soldați turci, 400 ofițeri printre care doi generali. Divisia Imokului a capturat pe Sukri Pașa.

*

Constantinopole. — Presa turcească să arată resemnată și e încredințată că pacea va fi încheiată în curînd și că ostilitățile vor înceta chiar mîine In Stambul domnește cea mai mare liniște Sultanul a transmis prin Sotii lui Sukri Pașa o scrisoare de felicitare pentru apararea vitejească a Adrianopolului

DE LA CONSILIUL DE MINIȘTRI

Bucureşti.—Aseară, s'a ținut un consiliu de miniștri, sub președenția d-lui Titu Maiorescu.

S'a adoptat propunerea, ca sporul din budgetul căilor ferate, ce va rezulta din urcarea tarifului, să se afecteze deasemenea pentru sporirea materialului rulant și construirea de noi linii.

Consiliul a aprobat ministerului de instrucțiune, un spor de 2 milioane, pentru construirea de localuri de școli, în comunele rurale.

S'a desbătut apoi proectul de reforma legei teatrului și modificarea regulamentului, în urma intervențiunei făcute de comitetul teatrului din Iași.

S'a autorizat ministerul de instrucțiune, să primească donațiunea d-lui Enescu, care va servi la premiarea celor mai bune compositiuni.

S'a hotărît complectarea jăndărmăriei rurale, mărindu-se efectivul cu un aumăr de jandarmi călări.

D. Ministru de finanțe a comunicat consiliului, că mai mulți parlamentari, vor să depue un proiect, din inițiativa parlamentărei, pentru acordarea unei dotațiuni M. S. Principelui Carol.

Consiliul de miniștri a acorda deplinul seu asentiment acestu proect.

Viitorul consiliu va avea loc Sîmbătă, la orele 5 p. m.

Starea d-lui Gh. Cantacuzino

Bucureşti. — D. Gh. Cantacuzino, președintele Senatului, suferă de o ușoară congestie pulmonară. D-nii d-ri Paulescu, Mamulea și Georgescu, au redactat azi un buletin, prin care se arată că starea d-lui Cantacuzino e satisfăcătoare.

Doctorul Landuzi din Paris sosește azi, la orele 6 sara.

Principele Ferdinand și Principele Carol au vizitat azi pe d. Gh. Cantacuzino și s'au interesat de mersul boalei.

LEGEA DRUMURILOR

Bucureşti. — Vineri Camera va lua în discuțiune legea drumurilor, depusă de d. Al. A. Badareu, Ministrul lucrărilor publice.

DEFERENDUL ROMÎNO BULGAR

Petesburg. - Viitoarea întrunire a ambasadorilor în chestia Româno Bulgară va avea loc în ziua de 4 Aprilie.

BUDGETELE

Bucureşti.— D. Al. Marghiloman, ministru de finanțe și Al. A. Badareu, ministru lucrărilor Publice, au lucrat azi împreună în chestia budgetelor.

Holera la Constantinopol

Constantinopol.—Două cazuri de holeră au fost constatate și se semnalează alte cazuri suspecte.

Accidentul automobilului princiar

Bucureşti.—Azi dimineață la ora 9, un automobil princiar, în care se găsea A. S. R. Principele Carol, s'a ciocnit cu o birjă, în Bulevardul Academiei.

A fost o clipă de emoție generală.

Din fericire n'a fost nici un accident de persoane și după cîteva minute. principele Carol a putut să-și continue drumul.

Direcția teatrului Național

Bucureşti.—Comitetul teatrului național din București, și-a dat avizul, în senzul ca directorul general al teatrelor, să fie numit pe 10 ani.

CHESTIA SILISTRI

Bucureşti.—D. Maiorescu, întrebat întru cît este adevărat zvonul că Bulgaria cedează Silistra, a răspuns, că pînă în acest moment n'are nici o știre, nici direct, nici indirect.

Ministerul de război și aprovizionarea cu lemne

Bucureşti.—Ministerul de războiu, urmînd să facă aprovizionări cu lemne, pentru diferitele instituțiuni aparținînd acestui minister și neputînd să obție un preț mai mic de 12 lei metrul cub, a hotărît să încredințeze furnitura acestor lemne direcției căilor ferate, care se știe că a obținut prețul avantagios de 8 lei m. c.

Deraiarea trenului de Burdujeni

R.-Sarat.—Astă-noapte la orele 2 jum. trenul No. 18 ce venea din Burdujeni, a deraiat în stația Gugești.

Cauza e atribuția negligenței unor funcționari, care au dus trenul pe o linie moartă.

Mașina și 8 vagoane deraind s'a sfărîmat.

Panica a fost mare. Multe doamne au leșinat.

Din nefericire însă nu e nici un accident de persoane.

Pasagerii au putut să continue drumul, cu trenul de Iași.

Procesul principesei Luiza

Bruxelles. — Curtea de apel a respins apelul făcut de principesele Luiza și Ștefania ca nefundate și a confirmat sentința tribunalului de prima instanță afară de fundațiunea Niederfuellbach care e considerată ca neexistentă în Belgia. Principesele au fost condamnate a plăti jumătate din cheltuelile de judecată.

Funeraliile regelui George

Atena.— Regele Constantin și familia regală au sosit la 10 la catedrală. Slujba a ținut 45 minute: 60 episcopi și mitropoliți au slujit. După ceremonie, cortegiul s'a pus în mișcare precedat de două escadroane de cavalerie și de un detașament de infanterie și geniu cu muzica militară. Afetul de tun pe care a fost așezat cosciugul regal, era tras de marinari și înconjurat de aghiotanții Efvoni și garda regală.

Apoi veneau regele Constantin fratele său, diadocul, principele Alexandru și principii străini, trimiși extra-ordinari și trăsurile regale cu regina, mama Olga, marile ducese Maria, Maria și Elena, fica regului și principesele Elena și Alice.

PARLAMENTUL

— Ședința de noapte —

Bucureşti.—Parlamentul a ținut aseară ședință de noapte. S'au votat recunoașteri și indigenate.

*

CAMERA.—La Camera s'au votat indigenatele d-lor: Lernev, Dionisie Vretos, Vogel, Groper, Raicev, Alfred Pauker, Emil Pauker, dr. Daniel Caufman, Riesdorfer, Max Bercovici, Frederic Reck, Gh. Negrea, dr. Rubin, Aurel Breier, Frantz Giula, Bernard Manasse, Gottlieb Blumenthal, Isidor Goldner, Ghertner, Birman, Iancu Sopdheim, Zentler, doctor P. Blumenfeld, W. Dinerman, P. D. Bovo, M. Stamatopol, Berbier, Cavalero, dr. Haimovici (Fălticeni).

Votul cu privire la indigenatul d-lui Iacob Kirschen a fost nul.

*

SENAT.—La senat s'au votat indigenatele d-lui Haim Sandt, Loius Rizu, Adolf Bercovici, Gh. Puret, Israel Sorber, Avram Cohen, Jacques Beligrădeanu, Adolf Hugo, Muller, Felix Misobach, Iosef Dikin Th. Guelmain, H. Lambescu, Sigmud Speer și V. Ghenciu.

S'a respins Avram Leib Olivenbaum.

■ ■

REBECA FISCHLER
LEON BERCOVICI
Prop. Magazinului „La Trandafir“
Logodiți
Iași
In locul ori-cărei alte înștiințări

■ ■

De arendat *cu începere de la Aprilie 1914 moșiile* **Bahnele** *cu* **Borasca** *și cu hliza* **Nemerniița** *din județul Putna, situate în marginea orașului Focșani.*

Pentru informații a se adresa doamnei Constanța Gr. Ghyca, Iași, strada Lascar Catargi No. 22.

ATELIER SPECIAL
pentru instalațiuni de
APA și CANAL
BAI, CLOSETE și LAVOARE
I. Zamfir și Gh. Vella
autorizați de Comuna Iași
Str. Săulescu 1, (Piața Unirei)
Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de aceostă branșă, cu prețurile cele mai convenabile și în provincie.
Devise și măsurători se întocmesc la cerere.

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
Precizarea diagnozelor prin analize microscopice
VACCINĂRI ȘI REVACCINĂRI
Iași, str. Cuza-Vodă (Gol) 42.
Consult 10—11 și 3—5.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

CAPSULELE

LUI

RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu aprobate de Academia de Medicină din Paris. — *Nu se sparg* în stomach, deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nici o dată rigbioli. Întrebuinţate singure seu cu *Injecţiunea Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacônele cari poartă, pe invelişul de afară, *semnătura lui Raquin şi Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului francez*.

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis

la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*

şi în tôte principalele Pharmacii

UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA ŞI

CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuinţate în

SPITALELE MILITARE ALE FRANŢEI

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, amestecând cu totul esenţele

De vinzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speler
Bucureşti
Reprez. gen. general pentru Rumania

Alexandru Spivacoff
— Rusiuc —

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Interior

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultaţi medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Sarmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.939.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu sentire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc.

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **Inghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte— Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi la provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

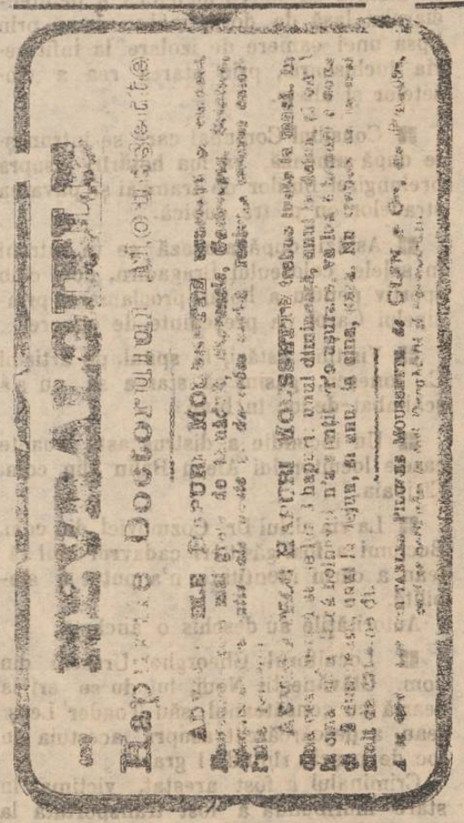

Iaşi—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mîrzescu 17—

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1839 — Sîmbătă 23 Mart 1913

IUBIRE DIN INIMA...

Se vorbește mult — se vorbește de sigur prea mult chiar — de recunoștința ce ne-ar datori Bulgarii, în legătură cu evenimentele din Balcani. Prea mult, de carece e mai curînd dureros decît plăcut să-ți amintești de ingratitudinea recoltată, atunci cînd așteptai dovezi de recunoștință.

Opinia publică a contemporanilor se gîndește, la noi în genere numai la epoca de după 1877, adică de după Războiul Independenței, întru cît cîmpiile bulgare au fost îngroșate de sîngele vitejilor soldați romîni, cu ajutorul cărora s'a cimentat independența statului din dreapta Dunării. Dar cu mult înainte încă de gloriosul războiu, vecinii noștri ne datorau și ne jurau recunoștință. Dovezi sunt numeroase, — iar dintre ele vom aminti numai una singură. Intre hîrtiile rămase de la Mihail Kogălniceanu și păstrate la Academia Romînă se găsește o adresă a comunității bulgare din Bolgrad (Basarabia) către Kogălniceanu, în care se cere sprijinul marelui om de stat pentru înființarea la Bolgrad, a unei tipografii bulgărești. Tipografia avea să tipărească un ziar al intereselor bulgărești (în limba bulgară și romînă), precum și cărți trebuitoare pentru școală. Adresa exprimă apoi recunoștință țării și guvernului romîn pentru oblăduirea părintească, pe care o dă comunității bulgare.

Documentul are data 25 Noemvrie 1859.

Onorabile Domn Mihail Kogălniceanu,

Obștiile coloniilor bulgare din Moldova avînd cea mai mare dorință de a deschide o tipografie în Bolgrad, pentru tipărirea cărților scolastice în limba romînă și în limba bulgară și din acea bulgară în românește, căci precum cunoașteți Domnia Voastră noi am fost lipsiți de progresul învățaturilor, încît astăzi se simte cea mai mare nevoie și lipsă de cărțile trebuincioase în școală și nici găsim de unde să luăm cu ori ce cost

Am socotit de cuviință să ne adresăm la patriotismul Domniei-Voastre, rugîndu-vă să mijlociți la locurile înalte de a se învoi deschiderea unei tipografii, ca, cu ocazia tipăririi cărților, de care urmează neapărată trebuință, să se deschidă și o foaie de jurnal în limba romînă și bulgară, pentru a dobîndi mai multă dragoste și rîvnă iubitorii de învățătură și de cetire.

Cărțile ce se vor da în tipar să fie sub tensura guvernului și Gazeta supusă la legea presei.

Noi, avînd toată încrederea și stima în sentimentele domniei voastre, nu pierdem speranța. Vă rugăm adînc, milostivule domn, ca să ne dați concursul vostru la această binefacere.

Recunoștința către noua noastră Patrie va fi neștearsă. Noi iubim din inimă naționalitatea romînă, nu numai că suntem sub ocîrmuirea Principatelor-Unite, către care ne leagă o sfîntă datorie de credință, naționalitate și religie, dar suntem chiar pătrunși de părintească îngrijire ce guvernul de astăzi au pus în mijlocul nostru și care ne face să ne bucurăm de un viitor.

Capacitatea și inteligența voastră lăsîndu-ne îndoită avantajoasă încredere, noi avem onoare, milostivule domn, a vă fi cu tot respectul a domniei voastre prea plecate slugi:

(indiscifrabil), Panaiot Grigore, Ivan Valțuf, Alexandru Cirov, Dimitrie Rașovu, Diamandi Hristoforov, Dr. D. Mutiev, P. Irciov, Ghiorghie Penciov, ... Hristov, Ivan Nicolaev, Nicola Povcev, Dimo Macasov, Mihail Hadgi Curtev, Paraschiva Feurov, Stepan Nicolau.

1859 Noemvrie 25 Bolgrad.

...Cine a auzit acum doi ani, cu ocazia serbărilor universitare din Iași, vorbind de profesorul Agura din Sofia, ar fi crezut că ascultă pe unul din acei modești semnatari ai documentului de mai sus. Intelectualul bulgar—la fel cu militarii, la fel cu modeștii burghezi, în cursul vremilor — vorbia numai de recunoștință, de „iubire din inimă" pentru Romînia, pentru naționalitatea romînă.

Numai d. Daneff, întrupare simbolică a generațiunii bulgare de astăzi, a uitat tot ce ne datora, tot ce ne făgăduia Bulgaria de eri...

△

Descentralizare

Proectul de modificare a legei drumurilor datorit d-lui ministru al lucrărilor publice A. A. Badareu, prin care pe de o parte se înlocuește prestația în natură printr'un impozit. iar pe de altă parte se desconcentrează serviciul technic, pune din nou în discuție chestiunea descentralizărei administrative.

Organizația administrativă are de scop să procure o cît mai complectă satisfacere a intereselor generale ale cetățenilor Domeniul de activitate administrativă este, însă, prea intins și chestiunile în care autoritatea trebue să intervie sunt prea variate pentru ca administrațiunea să poată satisface nevoi atît de variate după aceleași regule. Regulamentarea nu poate fi aceiași pretutindeni și regule speciale pentru diferite regiuni, trebue să guverneze nevoile și interesele lor deosebite. Iar inițiativa acestor regule speciale trebue lasată diferitelor regiuni, care prîn reprezentanții lor vor fi singurii care-și vor putea satisface interesele în mod desăvîrșit.

Aceasta-i ideea descentralizărei. Ea se aseamănă mult cu regimul federatif. Diferitele state ale unei confederațiuni, deși față de alte puteri formează o unitate, în ceea ce privește afacerile lor interne și particulare, se administrează singure. Diversitatea acestor guvernări particulare nu împiedică ca confederațiunile să fie forțe mondiale.

Descentralizarea care nu-i decît împărțirea autorității, departe de a-i știrbi prestigiul și de a periclita unitatea națională nu face de cît să crească în intensitate viața locală și să contribue astfel la progresul repede al intregei națiuni. Descentralizarea se poate realiza prin două feluri de măsuri. In primul loc recrutarea funcționarilor meniți să conducă interesele locale prin orice alt mijloc decît numirea și în al doilea loc înmulțirea atribuțiunilor și puterilor autorităților locale. Lărgirea, însă, a atribuțiunilor agenților locali ai puterei centrale nu este descentralizare ci desconcentrare.

Desconcentrarea este desigur un pas spre descentralizare și avantagiile ei sunt mari. Necesitățile locale sunt mai repede satisfăcute și în ori ce caz interpretarea lor nu se alterează în drumul lung pe care-l fac pînă la biurourile centrale.

D. ministru Badareu a avut toate aceste în vedere și ca unul care în mod admirabil leagă teoria clară de realitatea faptelor, creează noi inspectorate cu inițiativă și puteri largi, mărește atribuțiunile inginerilor șefi ai județelor, suprimă intervențiunile la centru și desconcentrînd astfel serviciul technic emancipează provincia de tutela centrală cel puțin în acest domeniu. Este o operă pentru care noi provincialii îi vom fi totdeauna recunoscători și un început de mult dorit spre o descentralizare de mult așteptată.

Jertfe romînești...

A fost atît de spontan și de admirabil răspunsul pe care l'a dat, în Cameră, acum două zile, d. Take Ionescu, unei întrebări a d-lui deputat I. Ghica, în cît asistența a trebuit să simtă fiori de emoțiune.

Ministrul de interne, prompt și bine informat, a spus că d. Daneff a greșit afirmînd că s'au găsit soldați romîni morți în lagărul Turcilor, la Adrianopol. Din potrivă, romînii erau în lagărul aliaților și anume la Sîrbi.

S'ar părea o predestinare. In primele zile ale războiului un regiment bulgar trimis contra Turcilor și aproape în întregime decimat s'a dovedit a fi fost alcătuit aproape numai din Romîni.

Iar acum, către sfîrșit,—iată că soldații romîni se află în majoritate în legiunea Tîrnocului sîrbesc.

Un corespondent al ziarului „Presa" a izbutit să obțină de la însuși Sukri-Pașa, în Sofia, următoarele importante declarațiuni:

„...Am început să distrug arhiva și mă pregăteam să dau ordine pentru distrugerea fortificațiilor. Cînd fusei înconjurat de un regiment format din Romîni din Serbia, în capul căruia se afla locotenentul-colonel Ugrinovici.

„Am rugat pe numitul colonel să fiu condus în fața generalului Stepanovici, ca să-i predau cetatea, însă, acesta fiind sub ordinele generalului Ivanoff, am fost condus în fața acestuia.

„Regimentul Șipca a intrat în oraș, abia după ce eu cu statul meu major fusesem siliți să capitulăm".

Sukri-Pașa, — continuă corespondentul „Presei"—în cuvinte entuziaste îmi laudă eroismul soldaților romîni din divizia Timocului, despre care nici n'ar fi bănuit că sunt Romîni, dacă nu i-ar fi auzit vorbind romînește,

E într'adevăr un moment istoric și vrednic de reținut cu mîndrie. E o nouă dovadă de eroism, ce ne vine de pe cîmpiile însîngerate de dincolo de Dunărea.

Feciori de un sînge, de o limbă și de o credință cu noi, voinicii din regimentele diviziunii sîrbești a Timocului, s'au băgat cei dintăi în focul asaltului decisiv de la Adrianopol și tot cei dintăi au intrat victorioși în formidabila cetate turcească.

Un regiment de Romîni, de pe malul sîrbesc al Dunării, a împresurat cartierul general otoman; vitejii romîni din regatul vecin au fost aceia cari au făcut prizonier pe Sukri Pașa — însuși eroul o confirmă.

Romînii din Serbia n'au desmințit bravura încercată a rasei noastre și a oștirei romîne.

NOTA ZILEI

Confratele „La Roumanie" vorbia despre Cuvîntiștii de la Iași, spunînd:

«Ne fac efectul unor retardatari cari adormiseră înainte de Ianuarie 1911 și cari deșteptîndu-se astăzi, ar voi să ia urmarea».

Noi, din potrivă, asigurăm pe confratele francez că din zisa grupare iașană sunt unii cari, nici de atunci încoace, nu sunt încă... treji.

— Dacă mă bucur de ceva, spunea un orator al „Cuvîntului"—este că nu mai vorbesc azi în numele guvernului, cum vorbeam pînă nu de mult.

— Are de plătit o poliță regimului, spunea unul în auditori.

— N'o plătește, zise un alt cetățean, nici dacă i-o... protestează.

Războinici toți de la „Cuvîntul"! Războinic pînă la grosolănie chiar și cel mai subțire între ei, I. Liatris.

...Și cu toate prin descedență am înțelege mai curînd să fălfîie nu steagul de luptă, ci ramura de... maslin.

Probleme economice

In mare parte activitatea omenească, are de scop, ca omeninirea, să parvie a trăi mai înlesnit.

Unul din mijloacele de parvenit la acest scop pentru unii, este cu bună seamă, cultura zarzavatului. Această cultură la noi atît de necesară alimentațiunei, a fost și este apanajul bulgarilor. In fiecare primăvară Bulgarii vin în România cu traista în spete plină cu semințe de tot felul de zarzavat, în cete de 5—6 indivizi, se împărțește în tot regatul, în apropiere de orașe mari și mici (centre de desfacere) unde închiriază suprafețele de teren prielnice, pe care le plătesc de 3—4 ori mai scump de cît pentru terenurile de cultura cerealelor și cultivă: Ridichi de lună, sălăți, ciapă, pătrunjel, ardei, varză, conopide, patlagele vinete și roșii, praji, țelină, morcovi etc.

Date statistice dovedesc, că cultura zarzavatului este atît de rentabilă, încît o suprafață de un hectar dă un beneficiu net de cel puțin două mii lei.

In județul Iași, se cultivă anual aproximativ 300 hectare ceea ce dau un beneficiu net de 600 mii lei. Considerînd județul și orașul Iași ca mijlocie a celor 32 județe, rezultă că Bulgarii cîștigă anual din Țara noastră 18—20 milioane lei pe care le duc în țara lor.

Școalele noastre de agricultură inferioare și superioare, precum și administrația instrucțiunei economice, ar fi trebuit să fi parvenit pînă acum să fi naționalizat pînă acum cultura aceasta, iar profitul în bani să rămîie în țară.

Războiul din balcani împiedică bulgarii să vină în țară și, cum ei au cucerit atîta teren în Macedonia și Turcia, în cît e posibil să nu prea vie în viitor, să presintă o împrejurare prielnică de naționalizarea culturei zarzavatului. In județul Iași pe malul drept al Prutului, pe ambele maluri ale Jijiei, a Bahluiului și Jijioarei sunt cele mai multe grădinării de zarzavat, adică situația lor e acolo, unde lipsa de ploae la timp se poate înlocui prin aducerea apei artificial din apropiere.

Pentru reușita culturei zarzavatului să cere:

Specialiști în cultură și conservare și comercialism, vînzători și conservatori deopotrivă interesați prin asociații precum și capital de 1000—2 mii lei.

In apropierea grădiniăriilor existente de zarzavaturi, se găsesc Romîni, cari au deprins cultura zarzavatului de la Bulgari, pe alocurea, chiar o exercită și pot fi întrebuințați ca specialiști.

Se mai pot recruta specialiști din absolvenții școalelor de agricultură inferioare și din localitățile unde cultura zarzavatului e mai vulgarizată printre romîni ca la Huși, Prahova, București, Craiova și Tîrgoviște.

Ca vînzători se pot asocia la fiecare întreprindere, olteni și evrei.

In fine bani de exploatare se pot găsi cu înlesnire la băncile populare.

Dacă inițiativa privată, s'ar pune în mișcare, cu înlesnire s'ar putea cuceri și naționalza această cultură, prin formare de asociații în fiecare localitate unde se găsesc asemenea grădinării, dar cum inițiativa privată cam lipsește mai cu osebire la început, autoritățile ad-tive, adică ministerul de interne și domenii prin prefecții de județe, inspectorii comunali și controlorii agronomi să îndemne și să incurajeze obștiile sătești, sau să constitue asociații ad-tive, spre a lua în posesie și cultiva grădinăriile de zarzavat ori unde s'ar găsi.

Inceputul va fi mai greu, în urmă acțiunea privată se va desvolta de la sine secondată de puțina bunavoință ad-tivă, iar ca rezultat se va putea parveni ca în scurt timp cultura zarzavatului să se naționalizeze să nu mai fim tributari bulgarilor, iar în locul lor o bună parte din romîni, și-ar ameliora și asigura traiul prin muncă cinstită.

Colonel V. Dimitriu

Budgetul general al Statului

D. Al. Marghiloman, ministrul de finanțe, a depus eri, la Cameră proiectul de budget general al Statului, pe anul 1913—1914.

Budgetul prezintă la venituri și cheltueli suma de lei 536.307.072.

In raport cu budgetul pe anul 1913—1914 prezintă o creștere de lei 30.660.142.

Augmentările cheltuelilor sunt repartizate astfel: 7.400.000 lei la finanțe, reprezentînd anuitatea împrumutului de 150 milioane; 12,075,437 lei la războiu; 2.480.607 lei la instrucție publică; 1 milion 703 mii 315 lei la interne; 5.735.735 la lucrările publice; 1.106.685 la industrie; 369,759 la justiție; 528.131 la domenii și 45.540 lei la afacerile străine.

Iată totalul cheltuelilor pe departamente.:

Ministerul de războiu: 81.828.036.
Ministerul de finanțe: 219.085.511.31.
Ministerul de instrucție și culte: 56 mil. 6 9.226.
Ministerul de interne; 49.119.827.
Ministerul de lucrări publice; 101 mil. 563.795.
Ministerul de justiție: 11.398.951.
Minist rul de domenii: 10.157.802 30.
Ministerul de industrie și comerț 4 mil. 868.306.70.
Ministerul afacerilor străine; 3.187.230.
Consiliul de miniștri; 65.050.
Total: 531.973.826.31
Fond pentru deschideri de credite: 4.333.245.69.
Total general: 536.307.072.

Un primar care dispare

Presa berlineză se ocupă de dispariția primarului Troinel din Ursedom. Cu o zi înnainte, primarul luase parte la ședința Consiliului comunal, după care plecă spre Berlin.

Din acest moment n'a mai dat nici un semn de viață. Autoritățile au insciințat consiliul de miniștri despre această dispariție.

Dar de ce se ocupă presa mai cu deosebire de această dispariție a unui primar din provincie.

Faptul găsește o explicație și aceia e că nu e întăia oară cînd d. Troinel joacă astfel de farse concetățenilor sei.

In anul trecut, prin Februarie, dispăru, sub acelaș motiv că se duce la Berlin. Trei luni de zile nu dădu nici un semn de veață.

Cetățenii așteptau, căci Troinel este un om cu stare, popular și iubit. Dar orașul rămîne fără primar și în fine se hotărî alegerea unui nou primar.

In clipa însă cînd să se efectueze alegerea, d. Troinel sosi și ocupă fotoliul primarului.

A fost un moment de mare emoțiune, —alegerea a fost suspendată și d. Troinel a rămas primar.

Și se'ntrebă acum acum cetățenii din Usedom,—cît va dura lipsa primarului. Unii sunt de părere, să se procedă imediat la o nouă alegere, — că poate d. Troinel se va întoarce mai curînd.

D.

ECOURI

Un naturalist englez, s'a apucat de a făcut numărătoarea tuturor viețuitoarelor cunoscute de pe fața pămîntului.

După el ar fi cam vre-o 20 mii de specii de păsări și 12 mii feluri de pești. Mamiferele n'ar veni de cît în rîndul al treilea, cu 7 mii de specii.

Ar fi vre-o 60 mii de specii de reptile, iar bactracieni vre-o 2 mii.

Totalitatea speciilor din clasa vertebratelor s'ar ridica la vre-o 47.000, fie care din speciile acestea, împărțindu-se în varietăți, rase, indivizi

Numărul oamenilor, — după statisticile bazate pe numărătoarele periodice, — se ridică la 2 miliarde.

E lesne de înțăles, în astfel de condițiuni, ce cifră de neînchipuit s'ar căpăta, dacă s'ar găsi cineva care să facă totalul indivizilor care alcăuiesc macar, cele 47 mii de specii din clasa vertebratelor.

*

Inginerii americani, însărcinați cu fortificarea insulelor Havai (Oceania), au născocit un sistem ciudat de apărare.

Ei au transformat, în... forturi, toți craterii vulcanilor, din lanțul de munți care tae insula Oahu, cea mai mare din arhipelagul Havai.

Cu toate că acești vulcani sunt considerați ca stînci, dau, cîte odată semne de viață, aruncînd pietre și cenușă. Inginerii însă par a nu se sinchisi de aceste fapte neînsemnate, și au ordonat nici mai mult nici mai puțin, de cît că tunurile de calibru mare, să fie așezate chiar înăuntrul craterilor. In chipul acesta s'au obținut niște forturi, care maschează admirabil bateriile adăpostite în ele, și care, în același timp, pe lîngă că sunt originale, se zice că ar fi... inexpugnabile. Cu o singură condiție... să nu se trezească dușmanul din înăuntru.

Educația artistică în școli

Chestiunea este foarte importantă și nu se poate trata în cîte-va rînduri de gazetă.

Totuși vom putea aduce elogii, notînd directorii și maiștrii care și-au înțeles misiunea de a da o complectă educație tinerilor vlastare ale neamului, încredințate lor.

Din ultimele inspecții făcute, relatăm că campionul pentru educația artistică în școli este d. *Marin Demetrescu* directorul Liceului Lazăr din București, secondat de alesul maestru de desemn *N. Bran.*

Ban cu ban a adunat directorul, și rînd pe rînd, de ani de zile a cumparat, din țară și din străinătate, ilustrațiuni colorate și în negru după marii maiștri, picturi, desemne, sculpturi, apoi lucrările elevilor, le-au încadrat și aranjat, cu maistrul Bran, în vestibul, în antreurile principale și laterale pe unde trec elevii; în sala de desemn, în cancelarie și prin clase, potrivit cu materiile claselor respective.

In cît ți se pare că intri într'un sanctuar al artei modest (că nici nu poate fi altfel), dar plăcut ochiului și încălzitor pentru suflet.

E un contrast izbitor între acest cald local de școală și pereții reci și pustii, care înfioară a mormînt, de la alte școli.

La Liceul Lazăr, știința și cu arta cresc la un loc în sufletul copilului spre a da o cultură complectă viitorului cetățean.

D-na *Aslan* directoarea externatului secundar da fete din București, strada Gloriei, pentru educația artistică a înființat o societate în care intră toate profesoarele și elevele școalei cu o cotizație foarte mică.

Teatrul Naţional
Joi 28 Martie 1913
la 9 seara
Concert Sinfonic
extraordinar
dat de
„Orchestra filarmonică din Viena"
(Wiener-Tonkünstler-Orchester)
Una din cele mai renumite orchestre din lume.
73 profesori sub conducerea celebrului maestru OSCAR NEDBAL.

Din fondurile societăţii şi alte mici venituri, asemenea a cumpărat portretele marilor maiştri : pictori, muzicanţi, sculptori, cum şi ilustraţiuni după operele cele mai de valoare ale acestora şi a ornamentat, în chip minunat, sala de festivităţi a externatului, unde publicul vine foarte des în contact cu şcoala, prin organizarea serbărilor, producţiilor şi şezătorilor literare, artistice de către directoară cu elevele şcoalei.

Sala aceasta serveşte pentru gimnastică şi exerciţiile corale de ansamblu. Pentru producţii şi exerciţiile corale, tot din acest fond al societăţii s'a cumparat şi un piano.

Asemenea sunt ornamentate şi antreurile şcoalei.

D-na *Proca*, directoarea secţiei profesionale a Azilului Elena Doamna, a dat o atenţie deosebită picturilor diferiţilor maiştrii cum şi ale elevelor, apoi portretele donatorilor.

A cumparat desemne şi picturi. Toate sunt frumos aranjate în saloane şi pe culoare.

Noua maistră de la această secţiune, d-ra *Constanţa Lucasievici*, cea mai distinsă maestră de desemn, pregătită în mod special, în artă decorativă în afară de cursul de desemn care'l predă minunat, aşa că fie care elevă devine o bună compozitoare în specialitatea sa, dar d-sa a înfiinţat o secţie de arte decorative, unde principiile acestei arte sunt imediat aplicate în metaloplastie, pirogravură, cusuturi etc.

Iar directoarea şcoalei îi dă tot concursul şi materialul necesar pentru progresul acestei arte.

In felul acesta educaţia copiilor se face în mod complect precum şi a părinţilor care vin în contact cu şcoala şi care au primit cultura incomplectă din cauza lipsei de organizarea a învăţămintului nostru din trecut.

E un bun început şi vom continua ca exemple.

A. D. Atanasiu

Litere-Ştiinţe-Arte

Manuscrise.—D. Octav Minar a descoperit nişte scrisori inedite ale lui C. A. Rosetti, actualmente proprietatea d-nei Olga Sturdza, din care reiesă lucruri cu totul noui în privinţa rolului ce l'a avut marele barbat de stat, în mişcarea revoluţionară bulgară, plămădită în ţară la noi. Aceste scrisori au fost adresate Anei Catargi.

Aşteptăm publicarea materialului ca să ne ocupăm mai pe larg.

*

— In curînd va apare luminosul şi vestitul **Discurs despre Spiritul pozitiv**, de **Auguste Comte**, cu o prefaţă de *Emil Corra*, Directorul Pozitivismului; traducere cu anotaţiuni de *Dr. P. Zosin*.

Discursul acesta, formînd un volum de 164 de pagini, însamnă o epocă în cugetarea umană şi se recomandă în special pentru iniţiare în *cultura generală pozitivă*, de care se simte atîta nevoe.

Preţul va fi: *2 lei* exemplarul pe hârtie velină şi *1 leu 50 b.* pe hârtie mai inferioară.

*

— **Numai lacrimi** este titlul unei nuvele foarte frumoasă şi plină de duioşie, pe care doamna Maria dr. Gavrilescu a tipărit-o de curînd, în editura tipografiei „Naţionale", Ionescu & Bogdan.

Nuvela, elegant broşată pe hîrtie velină, se vinde numai cu preţul de 1 leu, în beneficiul Societăţei „Crucea roşie a femeilor din România".

*

— A apărut No. 2 anul III-lea, din excelenta revistă *Ilustraţiunea Romînă*, cu următorul sumar :

A. de Herz, Cronica : Februarie — G. Diamandy, Chemarea Codrului (fragment) —Corneliu Moldovanu, Cînd norii se destramă.

Mircea Dem. Rădulescu, Portul (versuri)—T. A, Teodoru, Cronica teatrală (Cocoşul negru)—Irimescu-Cîndeşti, Tudorică—Octav Fiomin, Cronica artistică, etc.

Desene originale de Jean Al. Steriade.

Numeroase fotografii reprezentînd flota regală romînă.

Actualităţi : Silistra cu împrejurimile, scene din Cocoşul negru, Chemarea codrului, d. D, A. Sturza în cabinetul de lucru, Şoimii, etc.

Flota în port (pe două pagini).

*

A apărut „Versuri şi Proză" No. 5—6 cu un bogat sumar literar.

*

Noul număr al „Vieţei Romîneşti" aduce o interesantă şi bogată rubrică nouă socială-literară sub titlul „Diverse".

*

Volumul „Despre Populaţie" al d-lui Em. Socor, se găseşte la librăria Socec din Iaşi.

*

A apărut „Sănătatea" şi „Viaţa fericită" cu data de 15 Martie 1913 avînd un sumar variat de ştiinţă şi actualitate.

*

STRUNA ZILEI

SOARTA „CUVÎNTULUI" *)

Drumul ce am luat astăzi cu ziarul nostru îmi aminteşte pe acel din vara trecută. De abia am pornit şi ploaia şi glodul ni s'au pus împotrivă din toate părţile.

C. Negruzzi : „Discurs".

Păziţi-vă, confraţi!
Vă cam trădează gura !
Din toată aventura
Veţi rămînea... plouaţi.

*) Reproducem, din cauza unor erori de tipar, «Struna» de eri.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 9 Aprilie 1913 oara 11 a. m., va avea loc în sala Primăriei licitaţie pentru întreprinderea furniturilor de :

2.500 metri cubi prundiş vînăt de rîu de Siret, Moldova sau Bistriţa, în valoare aproximativă de 32,500 lei ;

1,500 metri cubi bolovani vineţi de rîu de Siret, Moldova sau Bistriţa, în valoare aproximativă de 25,000 lei ;

4,000 metri cubi de nisip de carierele locale în valoare aproximativă de 18.000 lei. Concurenţii vor indica în ofertele lor pentru nisip şi preţul ce-l cer pentru metru cub de nisip de rîu de Siret sau Moldova.

Ofertanţii pot licita fie care pentru toate aceste furnituri sau numai pentru fie care din cele trei categorii de materiale.

Licitaţia se va face prin oferte închise însoţite de o garanţie provizorie de 4 la sută din valoarea furniturii pentru care licitează. Garanţia se va depune în numerar sau efecte publice garantate de Stat.

Concurenţii pot lua lămuriri în fie care zi de lucru la Arhiva comunei de condiţiile de licitaţie şi de caetul de sarcini.

Art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 5948 20 | 2 April. 1913

INFORMAŢII

▪ In ultimul consiliu de miniştrii s'au luat, între altele următoarele hotărîri :

Se va face o lege prin care să se afecteze produsul sporului tarifelor căilor ferate la plata anuităţilor obligaţiunilor de investiţiune.

Cu acestea se va acoperi, prin subscrierea internă, o sumă corespunzătoare anuităţii, sumă ce se va întrebuinţa la sporirea materialului rulant al căilor ferate şi la construirea de noui linii.

S'a admis proectul de lege al ministerului instrucţiunii, prin care se acordă acelui minister o sumă de două milioane pentru a ajuta comunele rurale la construirea de şcoli.

S'a discutat reforma legii teatrelor şi modificarea regulamentului teatrelor, provocată de protestul comitetului teatral din Iaşi, contra dispoziţiei ca piesele refuzate de comitetul din Bucureşti, să nu poată fi jucate de celelalte scene din ţară.

S'a dat autorizare ministrului instrucţiunii să primească donaţia compozitorului Enescu, cu care se va constitui un fond pentru premiarea celor mai bune compoziţiuni muzicale.

S'a admis completarea jandarmeriei rurale cu un efectiv de 300 jandarmi călări.

S'a admis regulamentul prezintat de d. ministru al lucrărilor publice pentru înfiinţarea unui serviciu central de automobile, însărcinat cu furnizarea automobilelor, repararea şi întreţinerea lor.

▪ In una din ediţiile ziarului de aseară, s'a tipărit povestindu-se deraiarea trenului : *„din nefericire n'a* fost nici un accident de persoane" în loc de: „din fericire..."

Dela Consiliul Comunal

Intrunindu-se eri după amează consiliul comunal sub preşidenţiea d-lui Matei Cantacuzino, s'au adus în discuţiune, cu ocaziunea noului budget, mai multe chestiuni de mare însemnătate pentru oraşul nostru.

Budgetul exerciţiului financiar viitor este urcat faţă de cel trecut cu suma de 180 mii lei.

Sporirea aceasta se datoreşte aproape în întregime înbunătăţirilor ce se vor face în cursul anului acestuea.

Reparaţiuni şi construcţii

In afară de sumele destinate pentru întreţinerea conductei de aducţiunea apei dela Timişeşti care cu începere din anul acesta va rămînea în seama Comunei, toate celelalte sumi, au fost prevăzute pentru reparaţiunile ce se vor face: Teatrului Naţional, unde se va executa o nouă instalaţiune de lumină electrică şi se va reface acoperemîntul; se vor repara şcoalele primare; prefacerea radicală a palatului comunal deasemenea a fost prevăzută.

Curăţirea şi Intreţinerea străzilor

Intre cele mai însemnate reforme ce se vor realiza la punerea în aplicare a noului budget este şi reorganizarea serviciului de întreţinere şi curăţire a stradelor. Acest serviciu va fi împărţit în patru : serviciul căruţilor şi al trăsurilor care se va ocupa cu ridicarea gunoaelor depe străzi şi dela particulari. Pentru întreţinere şi curăţire, oraşul va fi împărţit în trei zone, fiecare condusă de către un conductor care va avea la dispoziţie şi o echipă de lucrători pentru pavaj şi o alta pentru curăţire.

Serviciul acesta va fi înzestrat cu maşini noi de măturat şi spalat.

In legătură cu această reformă, comuna va studia chestiunea rîdicărei gunoaelor, de către tramvae şi crearea unui crematoriu pentru arderea lor.

Măsuri de asanare

Pentru schimbarea stărei sanitare a oraşului între altele s'a luat şi hotărîrea prin care d. ajutor de primar Anibal Ciurea este însărcinat a se ocupa cu plantaţiuni întinse, în mai multe puncte ale oraşului.

In acelaş scop se studiază chestiuea cererei unei fabrici de ghiaţă artificială, şi a unui laborator de bacteriologie.

Luminatul

S'a mai prevăzut în budget o sumă destul de însemnată pentru extinderea luminatului electric pînă la periferiile oraşului.

Ajutorul saracilor

Sistemul practicat pînă acum cu împărţirea ajutoarelor la saraci nedînd rezultatate satisfăcătoare, s'a luat dispoziţiunea ca numai o mică sumă să fie întrebuinţată la împărţirea ajutoarelor de către comună, iar restul să fie repartizat proporţional între societăţile de bine-facere cu obligaţiunea de a distribui ele ajutoarele.

P.

▪ **Modificarea legei Burselor.** — Iată principalele modificări introduse de d. N. Xenopol, ministrul industriei şi comerţului, în actuala lege a Burselor.

S'a stabilit, pe localităţi şi specialităţi, cari anume sunt Bursele de comerţ ce vor funcţiona în ţară şi s'a prevăzut că înfiinţarea, în alte localităţi, de atari Burse, să nu se poată face de cît prin lege specială.

S'a introdus pe agricultori şi viticultori în Bursele de cereale.

Agricultorii şi viticultorii vor forma în corporaţiunea Bursei o secţiune specială, avînd un delegat al lor în comitetul Bursei şi alegînd arbitri, din cari unul va lua parte la judecarea contestaţiunilor izvorîte din operaţiuni de cereale s'au vinuri.

S'au scos toate dispoziţiunile relative la mijlocitorii autorizaţi pentru oboare (tîrguri, pieţe, rampe) şi s'a întocmit un capitol nou, în care se tratează atît asupra organizării şi funcţionării oboarelor (tîrgurilor, pieţelor, rampelor), cît şi asupra mijlocitorilor autorizaţi.

Alcătuirea comitetelor de Bursă, a fost modificată sporind numărul delegaţilor corporaţiunii şi introducînd delegatul agricultorilor şi viticultorilor.

Termenul de funcţionare a comitetelor de Bursă a fost mărit de la 2 la 4 ani.

S'a suprimat dispoziţiunea din vechea lege, care prevede că mijlocitorii sunt numiţi pe termen de 3 ani.

S'a prevăzut că operaţiunilor de Bursă „regulat făcute" să nu li se poată opune excepţiunea de joc.

Camerele arbitrale au fost învoite să judece—din momentul în care părţile ar fi convenit între ele—chiar neînţelegerile izvorîte din transacţiuni cari, deşi nu au fost operaţiuni de Bursă, pot face totuşi obiectul unor atari operaţiuni.

Arbitrii vor putea chema, pentru a-i asista „în calitate de sfătuitori", una sau două persoane din corporaţiune pe cari le vor crede proprii a-i lumina. Aceste persoane care vor asista la judecată şi la desbateri, nu însă şi la luarea hotărîrii.

Recursurile în contra deciziunilor date de Camerele de arbitri se vor face la înalta Curte de casaţie şi justiţie, iar nu la Curţile de apel, cum prevede actuala lege.

▪ Luni 25 Martie fiind serbătoarea Buna Vestire, se va oficia hramul bisericei cu acelaş nume, de către P. S. S. arhiereul Antim Petrescu, asistat de părintele Posa, parohul bisericei şi un sobor de preoţi.

▪ Preotul I. Păltineanu, actualmentei paroh provizoriu la biserica din satul Ortoaia (jud. Suceava) este permutat în aceiaşi calitate la biserica din parohia Păltiniş (acelaş judeţ), pe ziua de 1 Mart a. c.

▪ Aseară a avut loc o şedinţă a breslei constructorilor din localitate pentru discutarea statutului-tip trimis de Cassa Centrală.

▪ Prefectura de Iaşi a făcut cunoscut ministerului de interne că de la 13—20 Martie timpul a fost friguros, nopţile fiind însoţite de brumă şi îngheţ. Se continuă arăturile şi se fac semănături de orz şi de ovăz, în unele părţi şi de porumb. Viile se desgroapă. Semănăturile de toamnă au suferit puţin din cauza brumei şi îngheţului.

▪ **De la clubul sportiv.** — Eri s'a proclamat ca preşedinte al noului „Club sportiv Iaşi" d. căpitan Gh. Vizanti. Comitetul este complectat în modul următor: C. V. Negruzzi (vice preş.) Maior Marini (vice preş.) Albert Rişcanu, A. Faure, Gr. Rusovici, Lt. Skeletti Th.. Basile Chefneux, C. Henţescu.

Censori: C. Sturza, Th. Răşcanu, L. Sculy. Casier: Leonida Gatowschi. Secretar: I. Bogdan.

Statutele societăţei sunt puse sub presă şi în curînd vor fi distribuite membrilor.

Duminică dim. ora 8 jum. încep exerciţiile de Foot-ball, în grădina Copou.

▪ Rezultatul recrutărilor în judeţ este foarte îmbucurator. Procentul celor buni de serviciu militar întrece optzeci la sută.

Prefectura de judeţ lucrează la un studiu statistic în acest sens.

▪ Comitetul Teatrului Naţional din Bucureşti — în care, precum se ştie, sunt reprezentate toate nuanţele politice — şi-a dat avizul ca, în proectul de lege pentru organizarea teatrelor, să se prevadă ca directorul general al teatrelor să fie numit pe timp de 10 ani. Se rezervă, însă, ministrului dreptul de revocare, pe baza unui aviz al comitetului teatral, motivat pe abateri grave.

O altă dispoziţiune e aceea ca reînoirea comitetului teatral să se facă din cinci în cinci ani.

▪ D. Const. Dissescu ministrul cultelor şi instructiunei publice va depune în parlament un proect de lege prin care se acordă ministrului de instrucţie o sumă de două milioane pentrn construcţiune de noui şcoli rurale.

Noi am vorbit pe larg de chestiunea aceasta a şcolilor rurale, arătînd deslusit starea de înapoiere culturală a păturei noastre rurale.

E un gest acesta al d-lui ministru al instrucţiunei publice, care trebuie continuat însă spre a se ajunge acolo unde trebuieşte.

▪ Dela 25 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri :

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		4.00
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă		2 00
Ouă zilnic proaspete	7 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Caşcaval greçesc		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie : jambon, muşchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI
de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Représentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

▪ **Şcolare.** — D-ra Gafencu instit. la Tg. Bucecea a fost transferată la şc. de fete din Tg. Frumos şi numită pe 1 Aprilie 1913, directoară a acelei şcoale, în locul d-nei Marcopol, dimisionată,

— D-nei Elena Drăgoi de la şc. No. 1 din Tg. Bucecea i s'a acordat concediu pentru luna Martie, suplinltă fiind de d-ra Anastasia Gafencu.

▪ Lista de subscripţie a „Vieţei Romîneşti" publicată în noul număr al revistei iaşane, pentru monumentul defunctului Haret, se ridică la 2777 lei.

▪ Cu toată criza ce bîntue Iaşul nu se observă nici o tendinţă de scădere a chiriilor. Din potrivă.

▪ Se pare că faptele înseşi au început să îndreptăţească cele spuse de d. Badareu, ministrul lucrărilor publice, în Cameră, cu privire la furniturile osebitelor ministere.

De data aceasta ministerul de războiu, scoţînd la licitaţie aprovizionarea lemnelor trebuitoare exerciţiului 1913—914, — nu a putut obţine de cît preţul de 12 lei metru cub. In urma acestora ministerul se pare că doreşte să renunţe la vechii furnizori, şi să încredinţeze furnitura acestui combustibil direcţiunei C. F. R., care, după cum se ştie, a contractat zilele trecute cu 8 lei metrul cub, adică cu 35 la sută în minus.

▪ Au fost admise în secţiunile Camerei mai multe proecte de lege, la care au fost aleşi ca delegaţi următorii d-ni deputaţi de Iaşi.

D-nii Const. Chirilă, Meissner şi d-r Riegler la proiectul de lege al împrumutului oraşului Piatra.

D. Meissner la proiectele de modificare a legii Burselor şi Academiei comerciale.

▪ In urma invitaţiei d-lui V. Triandaf, directorul liceului „Codreanu" din Bîrlad d. C. B. Penel a plecat astăzi la Bîrlad pentru a supraveghia repetiţiile piesei „doctorul fără voie" de Molière, jucată de elevii acelui liceu.

▪ D. Al. Marghiloman, ministru de finanţe a lucrat eri dimineaţă la orele 10, la departamentul său, împreună cu d. Al. Badareu, ministrul lucrărilor publice şi cu d-nii deputaţi din comisia bugetară.

▪ Ministerul a aprobat ţinerea examenului pentru abilitarea ca docent, la catedra de „Istoria Artelor", a d-lui conferinţiar Al. Naum.

▪ Ieri seara, membrii societăţii „Moldova". au ţinut o şedinţă în care au discutat asupra bunului mers al zisei societăţi.

▪ Şedinţa inaugurală a „Societăţii studenţilor în litere", care trebuia să aibă loc Duminică 24 Martie a. c., s'a contramandat pentru o dată ulterioară, din cauze neprevăzute.

▪ In cura institutului anterabic din localitate se găsesc în prezent peste o sută de persoane, muşcate de cîni turbaţi.

Din Iaşi sunt numai vre o cinci între care şi d-ra Buzenchi, cele mai numeroase cazuri sunt din Dorohoi, Bîrlad, Putna.

▪ Pentru aprovizionarea închisorii din Iaşi, cu 440 sterii de lemne, necesare anului 1913—1914, ministerul de interne a dispus să se ţie licitaţie la prefectura de judeţ, în ziua de 19 Aprilie viitor.

TEATRUL NAŢIONAL
VINERI 29 MARTIE 1913
Producţia elevilor clasei VIII-a mod.
LICEUL NAŢIONAL
Sub conducerea d lui V. Theodoreanu
cu binevoitorul concurs al d-relor Olga Popovici, Valentina Penel, Beatrice Şoimariu şi Maria Gheorghe şi al d-lor Gh. Cîrjă, V. Negrutzi şi M. Agapescu.
PROGRAM:
Partea I-a: Cor bărbătesc, Recitări, Solo de voce, lupte franceze, statui romane etc.
Partea II-a: **Peneş Curcanul,** Dramă războinică în 4 acte de Duţescu Dulu şi Leonescu.
Muzica militară va cînta între acte
Preţurile locurilor: Lojele 4 pers. 18 lei ; 5 pers. 22 lei ; 6 pers. 26 lei ; Fot. de orchestră 4 lei ; Stal I (B. I—IX) 3 lei ; Stal II (B. X—XVI) 2 lei ; Stal III (B. XVII—XXII) 1 leu ; Balcon I (B. 1 şi 2) 2 lei ; Bal. II (B. 3 şi 4) 1.50; Galeria 75 b.; Loje balcon 8 lei.

Ultime Informaţii

D. C. Stere rectorul universităţii se reîntoarce în localitate luni. In aceeaşi zi va avea loc o şedinţă a senatului universitar în care rectorul va semna adresa specială către centrul studenţesc, adresă de anulare a alegerei de la 16 Decembrie şi se va fixa data viitoarei alegeri.

Chestiunea prelungirii liniilor tramvaiului este încă în stadiul tratativelor, deşi imaginaţia unuia din reporterii „Opiniei" susţinea că vine în discuţia consiliului comunal, pe ziua de eri.

După sumare calcule făcute în privinţa executării lucrărilor cerute de comună—în schimbul prelungirii concesiunii cu 20 de ani—pavarea cu piatră cubică de granit, socotită în costul de 22 lei metrul ar cere 660,000 lei. Costul şinelor este de 35 lei metru şi 15 lei celelalte cheltueli legate de instalarea lor.

In total, cum s'a mai spus lucrările ar costa peste un milion. In anii din urmă, de cînd operaţiile financiare ale întreprinderei dau rezultate mai bune, dobînda capitalului învestit la Iaşi dă abia 1 şi jumătate la sută.

După cum am anunţat, membrii „Centrului Studenţesc", s'au întrunit aseară în localul Centrului, pentru a discuta în privinţa noilor alegeri ce urmează a avea loc. Actualul comitet încă de mult declarase că nu va înţelege o a treia alegere. Aseară, deşi combătută de o parte din membri, comitetul a menţinut hotărirea a nu mai lua parte la o nouă alegere, nici prin candidaturi, nici prin vot.

Insă nefiind înţelegere unanimă, se crede că membrii Centrului se vor mai întruni la o consfătuire pentru a statua definitiv.

Budgetul comunal

Numeroase îmbunătăţiri.—Sporirea salariilor. — Rescumparare de imobile.—Reorganizarea serviciului technic.

Am arătat, că, în şedinţa de aseară, consiliul comunal a votat noul budget care urmează să intre în aplicare la 1 Aprilie viitor.

La venituri, între altele, s'au afectat suma de 82,306 lei, provenită din excedentul de 1911, care urmează să fie întrebuinţată la diferite îmbunătăţiri.

La cheltueli, s'a adăugat 20,000 lei, pe lîngă cei 45,000 lei din anii trecuţi, cari să servească la diferite reparaţiuni. S'a prevăzut suma de 36,000 lei pentru refacerea instalaţiunei luminei electrice de la teatru.

Ca îmbunătăţiri speciale, s'au introdus în noul budget, 1500 lei pentru crearea unei grădini de copii. S'a sporit la 1500 lei subvenţia pentru societatea „Plinea saracilor", la 1000 lei acea pentru cantina universitară, şi la 2000 lei subvenţia pentru societatea femeilor ortodoxe.

Făcînd act de bună gospodărie, s'a introdus în budget, cîte o subvenţie anuală de 2000 lei pentru colonia scolară şi laboratoriul de bacteorologie din localitate.

S'a prevăzut suma de 75,000 lei, în loc de 60,000 pentru pavagiu.

După cum am aratat, consiliul comunal a ţinut în seamă doleanţele micilor funcţionari, şi a introdus un spor la salariu de 8000 lei.

In ceia ce priveşte serviciul tehnic, s'au introdus numeroase îmbunătăţiri, creîndu-se, pe lîngă inspectorat, şi un serviciu special de supraveghiere a conductei.

Această reorganizare a necesitat un spor pe cheltueli, de 171,240 din anul trecut, la 230,700 lei pe an.

Consiliul a mai hotărît în principiu contractarea unui împrumut comunal, cu ajutorul statului, care va servi la marile lucrări de edilitate, relevate de noi într'un număr precedent.

S'au mai introdus în budget, sumele necesare pentru expropierea caselor cercului militar, din strada Carol, Kieser, din strada Stefan cel Mare, şi Gheltzer din strada Anastasie Panu, pentru alinierea acestor străzi.

Domnul Oscar Kaufman, unul din cei mai eminenţi financiari ai pieţei locale, directorul băncei de credit romîn, sucursala Iaşi, a fost avansat şi mutat la Bucureşti, ca director al centralei băncei de Credit, după cum am anunţat.

Prin această avansare Iaşul perde una din cele mai marcante personalităţi financiare, care pe lîngă o îndrumare sănătoasă ce a dat afacerilor de Bancă din localitate, a fost iniţiatorul şi membru fundator al bursei locale.

D. Dim. Sofian preşedintele Curţii de Apel din Iaşi secţia II-a, actualmente în congediu a obţinut un nou concediu de boală.

Starea d-lui Sofian e mai bună.

Judiciare.—In procesul pentru declarare de faliment dintre Ilie Platis şi Barbas cu Solomon Kaufman, curtea admite în parte apelul celor dintăi, scutindu-i de cheltueli de judecată.

— In procesul pentru anularea unei cambii dintre Th. Silion. Ichil Kaufman, Leon Costiner şi Samuel Costiner, cu d. Solomon Stern, secţia I a Curţii, a respins apelul primilor.

Pentru a se putea prezenta liberi la „Inalta Curte de Casaţie şi Justiţie" condeamnaţii pentru bancrută frauduloasă Solomon Rubinştein şi Leiba Rubinştein, curtea de Apel i-a pus în libertate pe cauţiune de 5000 lei primul şi 500 lei Leiba Rubinştein.

— Camera de punere sub acuzare a admis apelul primului procuror şi a mărit cauţiunea de la 3000 la 15000 pentru eliberarea din arest a lui Lupu Braunştein vinovat de bancrută.

Notariat.—D. I. C. Varduca pune gaj recolta de pe moşia Ciorteşti jud. Vaslui la Banca Agricolă din Iaşi.

— D. Victor Popovici vinde imobilul din st. Ipsilante No. 12 d-lui D. Dascalu.

— Societatea de întreprinderi „Vulturul" cesionează casei de Economie a Funcţionarilor din Iaşi, banii ce are a primi de la Ministrul Lucrărilor Publice.

Iată conţinutul noului program cinematografic Pathé-Frères, de astă seară Vineri 22 Martie, din sala circului Sidoli:

Serviciu secret. Extraordinară dramă militară. Episod din luptele pentru independenţa statelor americane. (2 părţi.)

BALAOO sau crima unei maimuţe. Senzaţională desfăşurare în două părţi. O adaptare splendidă după romanul lui G. Leroux.

Isprăvile lui Bébé, scene foarte humoristice.

Tîndală viteaz, scene comice.

Sinteza Diamantului, popularizări ştiinţifice.

Ghinionul lui Iwan, scene comice. Film rus cu actorii teatrului imperial din St. Petersburg.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua şi seara la 9 ore mare reprezentaţie obişnuită.

Poimîne Duminică 24 Martie, program nou duminical, (două matineuri şi reprez. serală).

Noul program viitor se reprezintă: Duminică 24 Mart: „Un roman parizian" cu d-ra Napierkowska în rolul principal. —Cel mai nou număr din Pathé-Journal. etc.

La al doilea matineu de Duminică 24 Martie (5 ore jum.) se va intercala în program: Asemănarea fatală, piesă dramatică, cu splendide situaţiuni.

Cursurile şcolei primare Petru Poni din Păcurari, de sub direcţiunea d-ne dr. Guţu vor începe de Luni. Şcoala fusese închisă din cauză că se ivise numeroase cazuri de scarlatină şi tusă convulsivă printre eleve.

S'a constituit de curînd în oraşul nostru un comitet de patronagiu pentru baterea unei medalii „Mircea şi Carol cel Mare", pentru simbolizarea dreptului istoric asupra Silistrei:

Comitetul se compune din I. P. S. S. Konon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei şi Primatul Romîniei; d-nele Ana Ştefan Negruzzi, Nathalie Vladoianu, El. N. Volenti, Coralia Xenopol (poeta Riria), principesa C. Gr. Ghika, Maria general Mustea tză.

D-nii Şt. A. Negruzzi prefectul jud. Iaşi, A. D. Xenopol din Academia Romînă, profesor universitar, Th. Burada profesor, Gh. Ghibănescu profesor şi deputat, Sever Zotta direct. Arhivelor Statului Iaşi, d. dr. Adolphe Stern, avocat din Bucureşti.

Senatul a recunoscut calitatea de cetăţean romîn a d-lui Dimitrie Tonu din localitate.

S'a acordat avantajele legei industriale atelierului de tîmplărie mecanică a d-lui Leon Hodan din soş. Arcului.

Funcţionarii comunelor urbane reşedinţe de judeţ, din ţară, vor ţinea un congres la Ploieşti în zilele de 24 şi 25 Martie pentru revindecarea cererilor lor.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 22 Martie

Ţarul Bulgariei la Adrianopol

Belgrad.—Faţă de ştirea din Londra, că noi trupe serbeşti au plecat din Salonic în spre Albania, ceea ce ar lasa să se presupună că guvernul sîrbesc întăreşte continu trupele de ajutor trimise la Scutari. Biroul presei constată că Muntenegrul a cerut de la 6 Februarie Serbiei un ajutor militar, din acea epocă Serbia a pus o divizie de infanterie la dispoziţia Muntenegrului. Aceste trupe au fost trimise în spre coasta albaneză la intervale îndepărtate şi în etape; ie deci inexact că au plecat spre teatrul războiului muntenegrean mai mult de o divizie sîrbească. Tot asemenea este fals că Serbia ar fi trimis acum în urmă ordinul de pornire unor trupe serbeşti.

*

Sofia.—Regele şi Regina au fost eri la Andrianopol, unde au asistat la requiemul oficiat la biserica grecească pentru Regele George. Suveranii au fost primiţi la întrarea în biserică de Mitropolitul Policarp. După ceremonie Suveranii au vizitat moscheia Sultanului Selim şi forturile răsăritene. Ataşaţii militari au vizitat însă cu deamănuntul linia de apărare a Adrianopolei.

*

Constantinopol.—Liniştea s'a menţinut eri la Ceatalgea, numai înspre aripa noastră stîngă am îndreptat un foc de artilerie contra duşmanului ocupat cu lucrări de întărire. Duşmanul a tras asupra coloanelor noastre. Escadra noastră a participat la luptă. La Bulair nu se semnalează nici o acţiune, Sanatatea trupelor este foarte bună.

O declaraţie a contelui Furstenberg

Romănia va căpăta Silistra

Calaraşi.— Contele Fürstenberg, Ministrul Austriei la Bucureşti, după ce luasă parte la o vînătoare, trecuse la Silistra.

Intors la Calaraşi, contele luă masa la prefectul de Ialomiţa.

In convorbire, contele Fürstenberg declară, că are convingerea că România va căpăta Silistra.

Regicidul Schinas

Medicii însărcinaţi să cerceteze starea sanitară a regicidului Schinas, au declarat că e ftizic.

DONAŢIE

Bucureşti.—Maiorul Pastia, a donat suma necesară, pentru cumpărarea unui aeroplan, tip militar.

Perchiziţionarea unui şlep românesc

— Arestarea Căpitanului Scărlătescu —

Rusciuc.—Eri, la orele 4, şlepul românesc No. 945, comandat de Căpitanul Scărlătescu, sosi la Rusciuc, cu un transport de fererie, destinat fabricei de zahar din acea localitate.

După ce se făcu descărcarea, personalul plecă în oraş, şi în şlep nu rămase de cît căpitanul. Abia însă rămase singur şi sosi căpitanul portului, însoţit de jandarmi, care supuse şlepul la o percheziţie minuţioasă.

La protestările căpitanului i s'a respuns prin a-l aresta. Pe drum căpitanul portului avu o atitudine provocătoare la adresa României.

Căpitanul vasului a fost arestat timp de 2 ore şi n'a fost eliberat de cît după intervenţia d-lui Economu, de la Agenţia fluvială.

Cazul a fost adus la cunoştinţa autorităţilor.

Alianţa balcanică

Berlin.—D, Jagow, secretar de stat la externe, răspunzînd unei interpelări cu privire la războiul balcanic, a dat amănunte cu privire la originea alianţei balcenice, care a fost încheiată întăi ca o înţelegere între toate statele balcanice inclusiv Turcia, dar care în urma refuzului Porţei de a intra în această alianţă balcanică, s'a transformat într'o alianţă cu tendinţe ostile Turciei la Iunie 1912.

Intoarcerea generalui Dimitrieff

Brăila. — Generalul bulgar Dimitrieff, care a fost în misiune la Petersburg, a trecut eri prin faţa Brăilei, pe bordul vaporului rusesc Sf. George, cu care s'a întors de la Odesa.

Deraiarea de la Gugeşti

R.-Sarat.—In urma anchetei s'a stabilit, că deraiarea de la Gugeşti, se datoreşte negligenţei acarului, care se găsea într'o complectă stare de ebrietate.

Un nebun la Cameră

Bucureşti.—Eri, la orele 3 p. m. un tînăr, cu înfăţişare îngrijită, se prezintă la Cameră şi ceru să vorbească cu un domn ministru.

Intrebat ce doreşte, tînărul răspunde că vrea să-l provoace la duel.

S'a constatat că tînărul acesta suferă de alienaţie mintală.

Confiscarea unui dirigiabil

Luneville.—Un dirigiabil Zeppellin, din cauza unui defect al motorului, s'a coborît după amiazi lîngă cîmpul de exerciţii de aci.

Pe bordul vasului aerian se oflau şase ofiţeri germani. Dirigiabilul plecase azi dimineasă din Friederichshofen pe lacul de Constanţa, şi înşelat din cauza norilor, a ajuns deasupra oraşului Luneville. Trupele franceze păzesc dirigiabilul.

BOALA D-LUI GH. CANTACUZINO

Bucureşti. — Azi la orele 10 dimineaţă, s'a afişat buletinul următor, cu privire la starea sănătăţii d-lui Gh. Cantacuzino:

„In cursul zilei de eri, situaţia s'a îmbunătăţit, respiraţia grea 30 pe minute, temperatura 38 şi 05, pulsul 110—140, slăbiciune crescîndă, noaptea fără somn.

Azi s'a constatat o uşoară ameliorare, temperatura 37 şi 03, pulsul 110, respiraţia 30 pe minută.

Buletinul e semnat de d-nii d-ri Paulescu, Mamulea şi Stoicescu.

*

Azi dimineaţă d-nii Ionel Brătianu, Toma Stelian şi alte personalităţi politice, au vizitat pe d. Gh. Cantacuzino, însă n'au putut vedea pe bolnav.

A. S. R. Principesa Maria, însoţită de Principesa Elisabeta, a sosit la locuinţa d-lui Cantacuzino, interesîndu-se de starea bolnvalui.

In timpul nopţei i s'a dat, în repetate rînduri, oxigen. pentru uşurarea respiraţiei.

Manifestaţia navală

Paris.—O notă a Agenţiei Havas, arată că guvernul francez, a hotărît să participe la manifestaţia navală contra Muntenegrului, dînd ordinele în consecinţă.

Misiunea sanitară romînă decorată de guvernul bulgar

Bucureşti. — Ministerul nostru de externe, a fost înştiinţat, că membrii misiunei sanitare romîne, au primit din partea guvernului bulgar, decoraţiile următoare.

Ordinul meritul civil, în gradul de ofiţer, d-lor d-ri Iacobovici, şi Ionescu-Mihăeşti.

In gradul de cavaler, cu coroană, d-lor d-ri: M. Oancea, D. Petrescu, Fl. Pomponiu, I. Tomescu, M. Ciucă, D. Vasiliu, Alex. Popa Avramescu, P. Paulescu şi C. Baier.

Crucea de argint cu coroană, d-lor doctoranzi: I. Mihailovici, B. Arie, L. Rosenblatt, G. Roşeanu, Saidac şi Drachia.

Crucea de argint, d-lor Urseanu. farmacist, A. Gheaţă, preparator de laborator şi Călinescu sub chirurg.

Ordinul sf. Alexandru în gradul de cavaler, d-lui dr. Z. Apostoleanu.

Medalia meritului în bronz. d-lui M. Dimitriu, Duluja şi I. Georgescu, infirmieri.

Delegaţia romîno-macedoneană la Londra

Londra.— Delegaţia romîno-macedoneană, a fost primită eri de Sir Grey.

Ministrul englez a declarat că are toată simpatia pentru cauza lor, dar crede că romînii macedoneni ar trebui să încredinţeze cauza lor, în întregime guvernului romîn, care are toată autoritatea pentru ca dreptatea să se facă.

D. Daneff la Ţar

Tsarskojeselo.— Imparatul a primit în audienţă pe dl. Daneff.

Banda de falşificatori de bancnote

Bucureşti.—Azi cu trenul de 12 a fost adusă în capitală banda, de falşificatori de bancnote romîneşti arestaţi la Constantinopol. Banda se compune din D. Cerişescu, Ilie Dimitrescu, Herman Signer şi Elisa Păunescu.

Budgetul ministerului de lucrări publice

Bucureşti.—D nii Dimitropol, Scorţescu, Rădulescu-Motru şi Emil Socec, membrii sub-comisiunei budgetare pentru examinarea proectului de budget al ministerului de lucrări publice, în întrunirea de aseară a aprobat budgetul.

NUMIRE

Bucureşti. — D. Mihail Bobescu artist dramatic, a fost numit suplinitor la clasa de declamaţie de la Conservatorul de Muzică şi declamaţiune din Iaşi.

Banda automobilistă

Paris. — Casaţia a respins apelul a nouă afiliaţi ai bandei Bonnot din care 4 condemnaţi la moarte.

De Inchiriat o cameră elegant mobilată în str. V. Conta 16 la d-na Carolina Sprinceană.

Prima Societate de Economie
DIN URBEA IAŞI

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi sunt convocaţi în adunare generală pe *Duminică 24 Martie 1913*, ora 1 p. m., în localul propriu al Societăţei, din str. Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1) Raportul Comitetului de Administraţie asupra mersului afacerilor Societăţei în lunile de la 1 Septembrie pînă la 31 Decembrie 1912.

2) Raportul comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3) Alegerea Comisiunei de control conform art. 29 şi 41 din statute, pentru verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Ianuarie—30 Aprilie 1913.

4) Cestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua deciziuni obligatorii pentru toţi membrii Societăţei cu majoritatea voturilor asociaţilor prezenţi conform art. 53 din statute.

Preşedintele Comitetului de Administraţie
V. I. Radu

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 23 Martie
se va reprezenta
KEAN
(Dezordine şi geniu)
Mare comedie în 5 acte de Al. Dumas-tatăl

Biletele la „Thalia" (Th. P. Maximovici).

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

VACCINARI
practică
Dr. A. STEUERMAN
— Str. Cuza-Vodă 13 —

De arendat *pe timp de un an două vii ale defunctului D. Bahrim. A se adresa d-nei Ecaterina Cerchez str. Lăpuşneanu 37, în ograda Creditului Urban la d-na Laşcu.*

Dr. Suzana GROSSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*

A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Baş.

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar; preparaţiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru cei din şcoalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi 10 lei lunar.*
V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Casă de vînzare
Casa din strada Măcărescu No. 2 se vinde prin licitaţie publică în ziua de 23 Martie a. c. ora 1 p. m. la Epitropia Sf-ţii Voevozi Roşca din Iaşi.

Doctor A. SPIRT
Specializat la Paris şi Berlin în boalele de
Gură, Gît, Nas şi Urechi
esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa
Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.
Strada Ştefan cel Mare No. 47
visa-à-vis de Mitropolie

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către comitătile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Dosinterie —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de n gros sunt a se adresa: **Domnului I. DAVIDESCU** Teacia
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia **ISAKHOFFLER** BUCUREŞTI

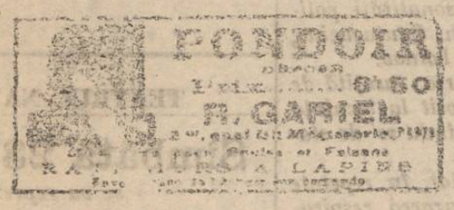

Observaţi bine semnul distinctiv al veritabilului

:Franck:

Adaus la Cafea şi Feriţi-Vă de Imitaţiuni înşelătoare.

Marca registrată.

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de **Academia de Medicină din Paris.** — *Nu se sparg* în stomach, deci, sunt în. tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc **nici una dintre** righ**ieli.** Intrebuinţate singure seu cu *Injec*[illegible] *Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurg*[illegible] *cele mai tari pricinuite de*

BOLILE SECRETE

A nu primi decât Flaconele cari poartă, pe invelişul din afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Şi în toate principalele **Pharmacii**
UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA ŞI
CHARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRA...

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Română
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, întocuind cu totul esenţele**
De vânzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprez. oficial general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Rominia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Rominia.
La anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Rominia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* **Inghetului—Băi hygienice—etc.**
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referinţele sale mai bune la dispoziţie.

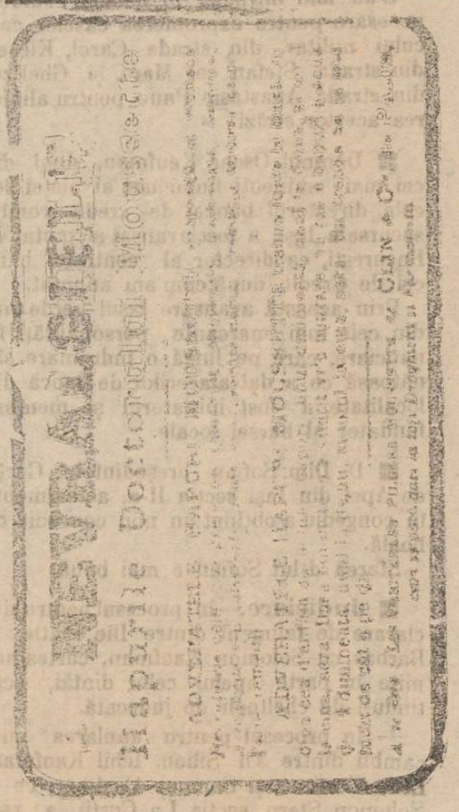

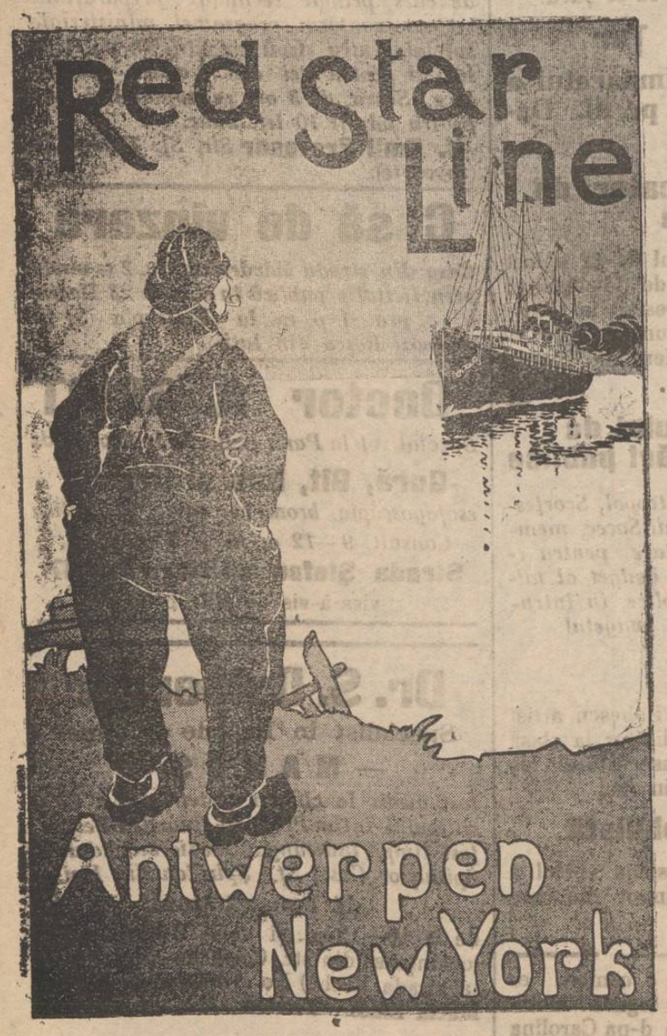

VINUL BRAVAIS
Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenta.
Spre a aprecia valoarea lor consultati medicul dumneavoastră

Iaşi—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

5 BANI

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1840 — Duminică 24 Mart 1913

In momente decisive

Lucrul e limpede. Iașul are acum un partid politic... duminical. Intre numeroasele matinee, mai mult ori mai puțin frequentate, vom avea regulat, duminicile după amează, în sala Caragiale cîte o producțiune politico-diplomatică, cu debuturi oratorice patronate de un parlamentar... consumat.

Dar în toate aceste ne izbește elementul comic sau, cel puțin, elementul prea puțin serios. Intr'adevăr, în momentul cînd la Petersburg se adună pentru a doua oară în conferință intimă ambasadorii, în aceeași zi istorică, alecării rezultate se așteaptă cu infrigurare ca să fie comunicate cu inteleală telegrafică,—apare și notița stereotipă în organul nouei grupări de la Iași:

In fața gravelor evenimente cari se pregătesc, am hotărît ținerea unei a doua mari intruniri publice în Sala Pastia, Duminică 24 Martie c. ora 3 p. m.

Domnii—cei mai bătrîni cel puțin — din jurul „Cuvîntului" vor fi știind ce este o Conferință de ambasadori ai Marilor Puteri și cîte stăruitoare demersuri a făcut guvernul romîn ca să grăbească lucrurile și hotărîrile. Trebuiau dară să știe—vineri—că pînă dumineca la 3 p. m. multe se pot întîmpla, multe se pot realiza.

Ce surprize, ce schimbări, ce evenimente se pot desfășura pe pînza cinematografului diplomatic în decurs de trei zile!

D. Titu Maioresca, primul ministru, răspunzînd declarației d-lui Ionel Brătianu, a spus clar, pe înțelesul tuturor, în aplauze unanime ale Camerei.

„..In momentul de față situația externă este aproape de a ajunge la limpezirea ei și precum v'am spus'o de la început va fi o adevărată mulțumire sufletească a noastră.

Căci datoria constituțională și chiar abstracție făcînd de constituțiune ca o formă specială a vieței unui stat, este datoria națională ce o avem ca Romîni de a pune țara în prima linie și reprezentanța legală a țării în cunoștință cu toate amănuntele actelor naționale petrecute.

Nu a venit încă ziua. Dar cred că nu vor trece multe zile pînă cînd va veni fericita pentru noi zi, în care să ne putem îndeplini acea datorie."

Și cînd șeful unui puternic partid de guvern, — al partidului liberal — a așteptat declarațiile primului ministru, gata să dee un nou credit guvernului — a cărui cădere e natural s'o dorească măcar in petto, — *numai noua și minuscula grupare de la Iași nu-și impune nici-o rezervă, ci — din potrivă — ține să-și moliveze existența și ogitația tocmai prin împrejurările externe și prin o pretinsă inactivitate diplomatică a guvernului?*

Singur ziarul „Cuvîntul" se încăpățînează să filfîie un steag de luptă imaginară, înscriind pe el nu o deviză, ci o marotă: „se cere un guvern Carp..."?

Un guvern Carp reprezentînd ce partid? *Oare un partid care* nu *e la guvern acum? Un partid din o jumătate duzină de foști? Un partid care ar urma de abia să se constitue din germene după splendida ironie a însuși d-lui P. P. Carp, formulată odinioară:*

— Dați-mi guvernul și numărul va veni?

In timpuri normale, calme, atari glume au putut avea loc. Dar „în fața împrejurărilor grave" de care vorbește „Cuvîntul" — numai organizațiile politice mari, puternice, capabile de a răspunde situației și de a-și lua răspunderea evenimentelor, pot sta la cîrma țării. Și o astfel de organizațiune, alcătuită din două partide conservatoare este *la guvern și va da, sperăm, cît de curînd, țării liniștea de care are trebuință, fără a știrbi întru nimic prestigiul și demnitatea ei în acel și timp.*

Războinicii

Războiul, întru cît lăsăm de o parte însuși faptul material care-l constitue, și l considerăm din punctul de vedere al aprecierilor, ce se pot face asupra lui, este negreșit o chestiune Socială.

Or, chestiunile acestea sociale au un caracter particular al lor și anume că dau loc la discuțiuni, la păreri deosebite. Apoi despre ele poate vorbi ori cine, căci nu se cere competință numai decît.

De aceia s'a și zis de multe ori că în fond nici nu există știința socială, ci numai tendințe ori păreri. In matematică, de exemplu, ori în științele naturale nu poți să zici că lucrurile s'ar fi putut să fie alt-fel de cît sunt. Nu vei putea zice că două și cu două nu fac patru, după cum nu vei putea susține că circulațiunea sîngelui s'ar putea schimba după voia noastră.

Nu tot așa însă se petrec lucrurile cînd e vorba de aprecierea unui fapt social, cum în specie e războiul.

In discuțiunile asupra lui, trebue neapărat să scoatem din cauză armata. Soldații prin chemarea lor, prin profesiunea lor trebue să fie mai înclinați către război. Vor fi și între dînșii unii mai vioi, alții mai domoli, dar fie mai curînd fie mai tărziu ei nu văd dezlegarea multor probleme, în mijlocul cărora ne zbatem, de cît în sabie.

Dacă însă privim la cei cari n'au fost militari, ori au trecut de vremea militărie, sau de și sunt încă înscriși în controalele armatei, însă nu aceasta e profesiunea lor, iar la vreme de bătălie, vor veni mai tărziu în rînduri, lucrurile iau o altă față.

De o parte stau războinicii cu ori ce preț, bătăușii. Aceștia vor ca la ori ce ocaziune să ne batem cu ori cine. Ne supără Austriacii, să ne batem cu ei; tot așa cu Rușii, cu Bulgarii etc.

Și nu le fac în furia de a crede că din calcul fac aceasta, ci pentru că așa e temperamentul lor. Dînșii vor, ceia ce de altminterea e în sentimentul nostru al tuturor, o țară mare, bogată și frumoasă, în care de la un capăt la altul să auzim dulcele grai Romînesc. De aceia zic dînșii rupem cu sabia astăzi ceva de la Ruși, mîne de la Austriaci și apoi și de la alții.

Dar zic încă o dată că aceștia sunt ființe omenești a căror constituție pare așa alcătuită ca să se complacă numai în război.

In fața lor stau pacifiștii. Și aceștia tot prin temperament sunt așa.

Găsim de altfel ambele categorii în multe întîmplări din viață.

Un caz simplu de tot. Dintr'un incident între doi copii se ajunge la luptă. Intre privitori, o sumă strigă cînd unuia cînd altuia: „nu te da": Acestora le place lupta, le place războiul de multe ori fără să raționeze mult. Dar iată și pacifistul. Dînsul se aruncă între copiii cari se băteau, pentru a-i despărți, cu risicul de a încasa dînsul din pumnii, ce erau să se împartă între beligeranți.

Cam așa și cu războiul cel mare. Dar atît războinicii, cari s'ar bate la urma urmei și cu morile, cît și pacifiștii cu ori ce preț nu formează majoritatea, între cei cari cugetă la o acțiune războinică, o judecă, îi apreciază împrejurările și mai ales rezultatele.

Ce însemnează, de exemplu, pentru un războinic Europa? O nimică toată, o sperietoare de care nu trebue să îți socoteală.

Apoi războinicul nici nu e mulțumit vr'o dată. Chiar dacă se ajunge la rezultatul dorit, tot rămîne în inima lui simțimîntul că nu ne-am făcut datoria.

Așa, dacă acum am obține de la Bulgari, ceia ce am cerut, și am obține aceasta fără cea mai mică *capitis diminutio* din partea noastră, credeți că războinicii or să se împace?

Eu n'o cred și zic aceasta pentru cei ce vin la discuțiune cu inima curată și fără calcule ascunse. Căci de ar fi vorba de calcule atunci n'aș putea zice de cît că sunt criminali, acei cari împing la vărsări de sînge și nimiciri de averi, numai pentru a-și satisface ambiția.

Ai obținut rezultatul dorit, n'ai suferit nici o decădere morală, atunci pentru ce din calcul meschin să pretinzi sacrificii inutile?!

Dar îmi place să cred că toată campania în favoarea unei acțiuni războinice a pornit din sentimente curate.

Intre războinicul cu ori ce preț și pacifistul prin temperament este loc mare, loc care e ocupat de majoritatea celor ce pot avea cuvînt în asemenea chestiuni.

E bine, e civilizat, ești la înălțimea împrejurărilor dacă uzezi de mijloace pașnice ca să-ți capeți dreptul, după cum tot așa frumos și demn e, ca atunci cînd ai isprăvit cu asemenea mijloace liniștite, dar demne, n'ai ajuns să obții ceia ce e drept, să recurgi la sabie.

In chestiunea care preocupă țara întreagă, chestiune ce privește dreptul nostru față de Bulgaria, procedarea noastră a fost de sigur cea mai înțeleaptă. Și zic aceasta pentru că am credința că drepturile noastre au fost apărate cu energie și fără înjosirea demnității noastre și pentru că cred că drepturile se pot apăra numai cu armele.

Și am apoi convingerea că și cei mai nerăbdători, pe cari starea aceasta de încetineală îi enervează, vor fi satisfăcuți, rămînîndu-le numai părerea de rău că n'au luat și dînșii parte la un război.

De aceasta însă se vor lecui.

Dar încă odată mă întorc la ceia ce ziceam la începutul acestui articol și anume, cît e de greu și de cîte ori faci greșeli în aprecierea faptelor sociale?

Așa, în chestiunea cedării Silistrei, mărturisesc că nu cunosc cum au decurs tratativele. Am anticipat însă, zicînd că nu-mi vine a crede, în caz cînd rezultatatul va fi favorabil, că aceasta s'a făcut cu scăderea demnității noastre.

Alții, cari probabil știu tot cît și mine, căci document nu s'a produs pînă acum, ci numai vorbe și reportagiuri, au anticipat altfel, ponegrind acțiunea conducătorilor Statului, arătîndu-i ca incapabili?

Chestiune de apreciere provenită din temperament, căci bază nu are.

V. I. Radu

NOTA ZILEI

Cu o literă foarte semnificativă, „Cuvîntul" tipărește aseară următoarea notiță:

«Ziarele «Dimineața» și «Opinia» au anunțat că d. P. P. Carp se află în Iași de eri dimineață. Dăm cea mai formală desmințire».

....Ați înțeles cum devine cazul? E un fel de... comunicat oficial ce ni se dă din partea tinerei gazete care *vrea* să fie,— ori macar... să pară, autorizată să ne dea dezmințirea, ca una ce are monopolul... Carpizmului.

Observați bine stilizarea notiței. Se desminte, în primul loc, ceea ce noi *n'am* afirmat. „Cuvîntul" apărut aseară la 6, dezminte, că d. P. P. Carp s'ar fi aflînd în Iași „de eri dimineața". Știrea noastră vorbia numai de sosirea d-lui P. P. Carp, așa cum ni s'a comunicat din diverse părți. Are „Cuvîntul" *dovezi* că *n'a* sosit d. Carp în Iași?

Firește că are, din moment ce distinsul barbat politic n'a descins în localul redacțiunii „Cuvîntului", nu s'a consultat asupra evenimentelor zilei cu marcanții oameni politici ai grupării, nici asupra chestiilor militare cu ex-militarii „Cuvîntului"....

Sau...—dimpotrivă—d. P. P. Carp, precum era de așteptat, a petrecut tot timpul în cercul „Cuvîntului", dar nu s'a putut feri de indiscreția reporterilor noștri?

Dilema e cam grea și cercul cam... vițios....

FAPTELE VORBESC

D. Fleva și cei ce vor fi aplaudat „vehementu-i discurs"—cel puțin așa vroiau să ne încredințeze unele ziare — vor fi mulțumiți de rezultatele campaniei parlamentare întreprinsă în potriva ministrului lucrărilor publice.

Afacerea fînului,... pardon!... a lemnelor, era menită să arăte încă odată—sprijinind deprinderile unor politicieni, care își fac din clevetire o armă de.. înnalțare a propriei lor nimicnicii—era menită să invedereze pornirea de proteguire, în „afaceri", a celuia, în contra căruia se îndrepta tot veninul, de care erau capabile firea și gura „tribunului".

Ministrul lucrărilor pubiice, d. Badareu, a răspuns, așa cum trebuia să o facă revolta omului de cinste,—căruia i se interverteste ori ce faptă, căutînd să se evidențeze un rău, în chiar acele acțiuni pe care el le înfăptuise cu credința că îndeplinește lucruri demne și folositoare. Zicem credința, căci ea condiționează întreg pasivul mecanismului psihic, transpus în energii active,—și aceasta pentru ca să nu se facă, din spusa noastră, un joc de retorism sofistic.

D. Badareu a răspuns, de cît se poate ca să mai zică unii, chiar în urma cuvîntării sale atît de convingătoare,—așa-i are *și el* dreptate,—dar vezi, 8 lei, contract pe atîta timp,—dă, ori cum, în trecut s'au obținut și prețuri..., și mai știm ce!?

Putea să mai existe umbra unei îndoeli. Ei bine,—acei ce se vor fi îndoit încă,—încep a-și primi răspunsurile, și nu cu vorbe care pot fi spuse frumos, spre a fi crezute pe jumătate, ci cu fapte care nu pot da naștere la bănueli, la îndoieli dat fiind controlul care-l pot suferi.

Și faptele au început a vorbi, iar pilda stă în aceia că, dacă pentru unii, d. Badareu ar fi mai putut aștepta, scăderile prețului aceluia mare, ele dovedesc contrarul.

In adevăr ministerul de răsboiu a... așteptat, și rezultatul a fost că, de și iarna trecînd și prețurile trebuind să se micșureze, la licitațiile aprovizionării lemnelor trebuitoare lui și serviciilor ce atîrnă de el, nu s'a obținut nici macar acel *mare* preț de 8 lei m. c., ci nici mai mult, nici mai puțin de cît 12 lei, notați bine, *12 lei*, cu un plus de 4 lei de fiecare metru cub, de cît a obținut ministrul lucrărilor publice.

Bine înțeles că ministerul de răsboiu nu putea primi această ofertă și ca să nu rămîie fără lemne, intervine pe lîngă direcția c. f. r. să-i procure ea acest combustibil, pe prețul obținut de d. Badareu.

Mai încap oare comentarii? Credem că faptele vorbesc îndestul.

Dinu

Nebunia înarmărilor

Titlul acesta nu ni aparține. El e proprietatea d rului Heintz Potthoff.

Acest distins ziarist, ce ocupă pe larg de noua lege militară germană, pe care o critică cu vehemență.

Ce ni se ascunde, se'ntreabă autorul. Care e dușmanul, în potriva căruia facem asemenea pregătiri. Ele nu ar fi explicabile, de cît dacă războiul bate la ușă, ori nu se vede aceasta.

Dar nici în practică nu se ajunge la nici un rezultat. Toate țările imită Germania și se înarmează.

Forțele terilor se sleesc, într'o mobilizare perpetuă.

Și nu ne putem aștepta la vre'un succes diplomatic, judecînd după războiul din Balcani, în care tripla alianță, a eșit slăbită, imperiul turcesc sfărîmat și statele balcanice slăbite la rîndul lor.

Singura țară care a ramas intactă este Romînia.

Prin urmare nici succese diplomatice, nici pregătiri unice, de oarece și alte țeri fac acelasi lucru și nici nu ni se spune, dacă războiul este iminent.

E pur și simplu un delir, — o nouă boală ce a cuprins pe unii și care introdusă în medicină, s'ar putea numi „nebunia înarmărilor".

Cam astfel glăsuește d. dr. Heintz Potthoff.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Prin foc și pîrjol...

Iașul pare a vroi să-și consacre faima de oraș al incendiilor. Pînă și literatura zilei aparține—focului, de cînd documentata „Arhivă genealogică" a publicat documente nuoi despre arderea palatului administrativ, acum vr'o cinci sferturi de secol: unul din seria de incendii cari au nimicit palatul în decursul vremilor.

Dar ce sunt focurile aceste întîmplătoare pe lîngă acele provocate de neîndurații stăpînitori ai Moldovei și ai Iașului de odinioară,—Turcii, cari pier astăzi, la rîndul lor, de focul gloanțelor!

Avem sub ochi oarecari documente de sub Vogoride, în 1821—22, acel caimacan sub a cărui domnie birurile impuse tuturor claselor au dat naștere versurilor, citate și de d. N. Iorga, după Beldiman:

Boeri, armeni, cum și jidovi, la împrumuturi au tras,
Din stările țării una neglobită n'au rămas.

Turcii desfrînați și stăpîni ai orașului, dădeau foc caselor, ca să poată prăda. Iată ce scrie Teodor Balș Mitropolitului Veniamin și boerilor din Basarabia:

„Peirea țărei și a Eșului au agiuns în vîrf; cu mare mîhnire a sufletului meu înștiințez pe Domnia-Voastre pentru Eși, că Vineri spre Simbătă (25 Febr. 1822) i-au dat foc pe opt locuri, unde au ars de la 5 ceasuri de noapte pînă a doua zi, iar soma caselor și a dughenilor într'ace noapte au ars 488, de la Podu-Vechiu pînă în Tîrgul de gios cîmp s'a făcut. Țara este în ce de istov peire, Eșul în ardere și pradă, Caimacanu de aceasta face haz..."

Consulul prusian, într'un raport din 15 Mai 1822, scrie:

„De la 14 Octombrie n'a trecut o noapte în care bărbați și femei, fete și băeți să nu fi fost pîngăriți de Turci, în care cîteva case să nu fi fost prefăcute în moluz și cenușe. Zic de Turci, cari au venit aci în piele de oae și s'au prefăcut în lupi stîșietori. Nu numai că cele mai multe, ba chiar mai toate casele sînt lipsite de uși, de ferestre, de lacăte, zăvoare, iar curțile nu mai nici scînduri, nici zaplazuri, dar s'au mai au dărîmat pe deasupra o mulțime de case frumoase spre a scoate din ele lemne pentru ars, cari acum lipsesc cu desăvîrșire. Iașul nu se mai poate recunoaște. Mahalalele sunt deșerte, casele lor sunt dărîmate sau prefăcute în cenușă... Nu trece o noapte în care să nu izbucnească foc. Intreg Tîrgul de Sus, toate locuințele bisericei Sf. Nicolae, o mare parte din ulița evreiască, frumoasele dugheni ale mănăstirei Sf. Vineri au fost prefăcute, cu precugetare, în praf și cenușă, pînă și dughenile situate în fața farmaciei Krause nu ma există...

...Pînă și ziua namiaza mare nu e nimenea sigur de viața lui. Toate prăvăliile. aproape toate bisericile au fost jăfuite, In prima lumină a zilei li se scot raialelor și sudiților hainele de pe trup și cizmele din picioare. *In curînd Iașul va fi locuit numai de Turci*".

...De atari amintiri jalnice e plin trecutul Iașului de sub stăpînirea Semilunei. Documentele vremei ne vor da încă oarecari pagini vrednice de cunoscut și de meditat.

Rodion.

FEMEIA AVOCAT

Extinderea privilegiilor la femei este principiul general al tuturor progreselor sociale.

Fourier

Cu bucurie vedem că cererea de înscriere în baroul avocaților a d-nei Ella Negruți dă loc unor discuții—fie acestea favorabile emancipărei totale a femeiei, fie pornite din spiritul de opunere caracteristic încă unui mare număr de barbați, în ceea ce privește desrobirea morală a „sexului mic".

Ne bucură acest fapt din îndoit punct de vedere. Pe de o parte, constată că și la noi se găsesc femei care-și dau seamă despre valoarea lor ajungînd la acea pregătire care să le dee dreptul cel puțin de a-și reclama ceea ce merită; iar pe de altă parte discuțiile ajută a se răspîndi ideile și a ajuta pe profani să discearnă părerile.

Cel mai puternic argument ce se aduce contra pătrunderei femeei în toate carierele—și deci și în cea de avocat, e scăderea numărului de căsătorii. Aceasta e o părere greșită. Faptul se petrece tocmai din potrivă: lipsa de căsătorii a adus *femenismul* din nevoia femeei de a trăi, de a se susține singură.

Și atunci care-i adevărata cauză a celibatului femeilor și al barbaților?

Chestia e complicată și ar avea nevoie de o detailare mai mare, dacă cadrul acestui articol ar permite. In scurt, putem spune că în primul loc e lipsa de educație, de îndrumare mai sănătoasă a tinerimei. In alt plan vine trezirea conștiinței femeei în chip nesimțit și fatal. Apoi vine traiul mai greu și cerințile mai mult sau mai puțin îndreptățite.

Mai presus de orice însă, sunt împrejurările favorabile în care sunt puși barbații.

Ei preferă să rămîie celibatari întru cît satisfacerea nevoilor organice și le pot îndeplini foarte ușor. Sunt birturi, spălătorii pentru albituri și pentru haine; femei pentru plăcere; cafenele și berării pentru trecere de vreme; case deschise pentru oarecare distracții mai... deosebite. Nevoia de o legătură mai sfîntă, foarte rari bărbați cari s'o simțească. Dorul de a fi tată, nu-l au mulți barbați. Pornire pentru o viață mai tihnită, mai curată, mai demnă — se vede—că n'o simțesc.

Și așa fiind, se înțelege, pentru ce un barbat și ar asocia grijile și nevoile cu cele ale unei femei?

Un alt argument ce se aduce contra mișcărei femeniste, ar fi îndepărtarea femeei dela maternitate și pierderea feminătății.

Această obiecție era îndreptățită la început, cînd primile feministe în orbirea lor, erau extravagante, momițărind pe barbați. Dar acest urît gest a început să dispară. Cu cît o femeie se cultivă mai

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

mult, cu atît demnitatea sexului ei îi comandă să rămîie *femeie*.

Căci pe de o parte ea se înjosește imitînd pe celalalt sex; iar pe de alta ea arată un fel de idolatrie către barbat considerîndu-l coroana creațiunei — cînd în realitate nici barbatul, nici femeia aparte nu pot valora de cît o jumătate din opera măreață a creațiunei.

In privința feminității Anatole France spune că nu considerațiile de ordine morală vor întărzia sau grăbi progresele femenismului. Eva viitoare, Eva alegătoare, Eva eligibilă—deci și Eva avocat — Eva care în independența rațiunei și a sufletului ei va dispune de mijloace de a-și apăra și a-și conserva viața, onoarea și libertatea ei nu va înceta de a fi femeie. Ea este egala barbatului, dar nu identică lui.

Eva viitoare va fi tare și generoasă. Va fi iubitoare. Va face copii, căci ea va ști că maternitate îi prieste dînd umanității copii mai valoroși de cît cei cari i-a dat Eva primă.

Nu. Emanciparea femeei nu poate face nici un rău civilizației. Și pentru sprijinirea acestei afirmări s'ar putea aduce nenumărate probe despre foloasele ce se aduc societății prin admiterea femeei în viața mare, socială.

Ori pe unde au fost admise femeile în locul hărbaților, rezultatele au fost din cele mai fericite—fără ca aceasta să însemneze că numai femeile pot face ceva bun. Explicarea se găsește în faptul că bunul simț al femeelor — cu adevărat le dictează să nu facă de cît ceea ce sunt în stare să îndeplinească.

Cît privește defectele ce se întâlnesc astăzi la bărbații cari exercită o profesiune —aceasta nu poate privi direct pe femei. Căci izvorul acestor defecte pleacă de departe. Instituțiile organizării actuale sunt de vină. O reformă morală și economică însă, care să atace vechile instituții, care să schimbe obiceiurile și mentalitatea generală, va contribui să purifice atmosfera prea încărcată a barourilor și parlamentelor.

Iar exemplele cam triste ce ne vin de peste Canalul *La Manche*, nu pot privi pe toate femeele. E ceva regretabil care compromite mai mult cauza femeelor de cît o servește.

Mai încet sau mai repede această cauză va triumfa spre cel mai mare bine al umanității—toată *chestia femenistă* rămînînd numai un capitol trist al istoriei civilizației.

Pentru cei cari înteleg adevaratul femenism, nu e vorba de a perverti sufletul și menirea sexului femeesc, ci e vorba de ceva cu totul deosebit și înalt.

Prin libertatea la care aspiră femeia azi voește să devie moralmente un individ mai complect de cît a fost pînă acum.

Mișcarea universală în favoarea emancipării integrale a femeei apare ca aurora timpurilor nouă, ca semn de neînvinsă aspirație, către justiția socială, amor și bunătate.

Aceasta în general. Relatîndu-ne la cazul special al intrării femeei în barou, vom spune că avocătura este o profesie ca ori care alta. Totul atîrnă de la destoinicia celui care o profesează, rămînînd ca societatea pe nesimțite să recompenseze sau nu meritele fiecăruia.

Maria C. Buțureanu

Litere-Științe-Arte

Plagiate universitare.—Un ziar de seară crede că a deslegat misterul interpelării, adresată de un tînăr deputat ieșan din opoziție, în chestia unei numiri la universitatea din București. Ar fi vorba de d. Pogoneanu care după ce a acuzat de plagiat pe d. Ion Lahovari—e vorba de o broșură în chestia evreească—a fost pus de d. Lahovari pe... trei coloane, căci excelentul om politic a probat că scrisese acele lucruri încă de mult într'o broșură mult mai veche.

„Am mai avut la universitate profesori plagiatori, dar toți aceștia au fost puși numai pe două coloane, pe cînd d. P. a avut cinstea și originalitatea să fie pus pe trei coloane...“ zice ziarul menționat.

A zice că „am avut“ și profesori plagiatori e un non sens; avem încă. Oare d. A. C. Cuza, regele plagiatorilor, nu-și continuă activitatea la Iași?

Curios însă este că e vorba de detronarea economistului ieșan, întru cît se pomenește de un plagiator mai... original de cît cel ieșan. Eroare. Din „opera“ d-lui Cuza au fost puse *sute* de pagini pe două coloane, așa că putem zice că e un plagiat nu pe două, nu pe trei, ci pe nenumărate coloane...

*

„Viața Romînească“, anul III, No. 2 cuprinde articole și studii semnate de A. D. Xenopol, N. N. Beldiceanu, Octav Botez, St. O. Iosif, T. A. Badareu, G. Topîrceanu, U. R. Kostake. Un bucovinean, D. Pisoski, G. Gane, Nicanor et Co.

Foarte multe recenzii, polemici, analize literare etc.

*

In Boston, pastorul Dickson a găsit un mijloc ultramodern pentru executarea ordonanțelor medicale.

După ce a examinat bolnavul, atașează rețeta la aripa unui porumbel aparținînd unui farmacist. Porumbelul ajunge imediat la adresă, iar medicamentele sînt preparate îndată și trimise prin un ciclist.

Astfel îngrijirea bolnavului nu suferă întârziere.

*

A apărut „Versuri și Proză“ No. 5—6 cu un bogat sumar literar.

*

STRUNA ZILEI

PROFETUL IN PUSTIU..,

«Maiestate, Iașul îți dă cuvîntul...»

L. Cosmovici: discurs.

«D-nul P. P. Carp are cuvîntul..»

L. Cosmovici: articol.

Cum suflă în pustie vîntul,
Așa 'n deșert e vorba ta...
La toți cei mari le-oferi... „Cuvîntul“
Și 'n seamă nimene nu-l iea...

INFORMAȚII

⁞⁞ Se spune că delegații Romînilor Macedoneni au fost foarte bine primiți de Sir Edward Grey și de ambasadori, cari le-au declarat că, ei, au o vio simpatie pentru cauza lor, dar cred că Romînii Macedoneni ar trebui să remită întreaga lor chestiune în mîinele guvernului romîn, care se bucură de destulă considerațiune și prestigiu pentru ca să fie siguri că sforțările ce le-ar face în favoarea lor, vor avea succes.

Și ne aducem aminte de oare-cari domni de la noi, cari declarau, în întrunirile publice, că guvernul romîn abandonase pe Romînii din foasta Turcie și n'are destulă autoritate pentru a face ca vocea României să fie ascultată.

Cînd se va scrie, într'o zi istoria campaniei diplomatice a acestor din urmă luni, cîte mizerii va trebui să le treacă sub tăcere!...

⁞⁞ D. dr. Zosin va ține a opta prelegere pentru cultura generală pozitivă, Duminecă 24 Mart c., ora 4 p, m., tratînd despre *Origina Spiritului pozitiv*.

Intrarea liberă.

⁞⁞ Cu începere de la 1 April stil nou vagoanele de tramvai circulă cu jumătate oară înainte, adecă de la 6 jumătate; de la 15 Aprilie vor circula seara cu jumătate oară mai tîrziu; iar de la 1 Mai vagoanele vor circula de la 6 dimineață la 12 oare noapte.

⁞⁞ Distribuirea armăsarilor din depozitele Statului pentru stațiunile publice și pentru marii crescători au început să se facă de către inspectorii zootehnici, în urma înțălegerii luată cu prefecții și cu medicii veterinari ai regiunilor respective.

Județele în cari se vor distribui armăsari sunt: Suceava, Botoșani, Dorohoi, Iași, Neamț, Roman, Vaslui Fălciu, R.-Sărat, Brăila, Ialomița și Dîmbovița.

⁞⁞ Aflăm îmbucurătoarea știre că concetățeanul nostru vioristul Mihail Barbu a obținut un desăvîrșit succes la concertul ce a dat la Berlin în Schiedmayer-Manthey-Saal, în fața unui public de cunoscători.

⁞⁞ D. Vuza, student în teologie la Cernăuți, va ține Luni, cu ocazia hramului bisericei Buna-Vestire, o predică avînd ca subiect vorbirea dintre Arhanghelul Gavril și Maica Domnului.

⁞⁞ Concediul d-lui Gh. Nădejde directorul gimnaziului Ștefan cel Mare a fost prelungit încă cu șapte zile.

⁞⁞ D. C. Popovici controlor al cassei centrale, inspectează corporațiunile în ce privește ajutoarele acordate meseriașilor pentru boală.

⁞⁞ *Cerșitorii în haine negre* se joacă mîne seară la Teatrul Național.

Se joacă în beneficiul d-nei Profir și d-rei Horga.

⁞⁞ D. Grigore Dimitrescu fost magistrat a cerut reînscrierea în baroul local.

⁞⁞ Ministerul de instrucțiune a hotărît ca producția generală de gimnastică a școalelor secundare din localitate să aibă loc anul acesta la 23 Mai, nu ca pînă acum la 1 Iulie.

Concursul de oină va avea loc la 26 Mai.

⁞⁞ Compania d-nei Marioara Voiculescu va face un mare turneu în provincie, cu începere de la 1 Aprilie.

Printre primele orașe cari vor avea noroc să vadă pe ilustra noastră comediană sunt: Craiova, T Severin, Galați. Brăila *Iași*, Botoșani, etc.

Repertoriul este cel de la Teatrul modern. Subscripții la „Thalia“.

⁞⁞ **Orchestra filarmonică din Viena.**— Renumita orchestră filarmonică din Viena („Wiener-Tonkünstler-Orchester“) și-a început turneul sub auspicii triumfale. La Praga, minunatul ansamblu instrumental pus sub înflăcărata și măeastra conducere a vestitului Oscar Nedbal, a obținut un succes extra-ordinar. Se știe că această orchestră va da *numai un singur Concert* în sala Teatrului Național *Joi 28 Martie 1913 Biletele la agenția „Thalia“ Maximovici.*

⁞⁞ D-ra Elena C. Cananău directoarea școalei de menaj „Principesa Maria“ din localitate a fost decorată cu medalia „Răsplata muncii“—cl. I.

⁞⁞ D. Take Ionescu ministru de interne, a fost autorizat a purta insemnele ordinului Sf. Ana cl. I, ce i s'au conferit de M. S. Impăratul Rusiei.

⁞⁞ Declarîndu-se vacant postul de medic veterinar al orașului Vaslui, cererile pentru ocuparea acestui post trebuesc înaintate direcțiunii generale a serviciului sanitar, divizia veterinară, pînă la 10 April.

⁞⁞ Membrii cercului didactic din localitate întrunindu-se eri, au luat hotărîrea de a se face demersurile necesare pentru a obține de la casa de Credit a corpului didactic din București, crearea unei sucursale în orașul Iași.

Aceasta pentru înlesnirea membrilor corpului didictic local, care sunt în număr destul de mare.

⁞⁞ Deținutul Lișman de la penitenciarul local căzînd eri de pe o scară și-a frînt picioarele.

A fost internat la spitalul Sft. Spiridon.

⁞⁞ *Incercare de sinucidere.*—D-na Maria Cogălniceanu, din strada Petru Rareș No. 19 a încercat să se sinucidă înghițînd o cantitate de 200 gr. spirt denaturat.

Intr'o stare destul de gravă a fost internată în spitalul Sf. Spiridon.

⁞⁞ Numitul Neculai Gheorghiu din mahalaua Frumoasa a încercat eri să se stranguleze de o ramură a unui copac.

Vecinii sărind i-au tăiat lațul astfel că disperatul a scapat teafăr.

⁞⁞ D. C. Olănescu fost președinte al Camerei și fost ministru se află de astă-zi în localitate.

⁞⁞ D-na Eugenia Vulturescu, casiera băei comunale a obținut un concediu pentru caz de boală.

⁞⁞ La începutul lunei Mai, cercul militar din localitate va organiza o frumoasă batae cu flori în aleele Sturza de la Copou.

⁞⁞ Regimentul de cavalerie „Cuza Vodă — au făcut azi dimineață un marș, pînă la Cucuteni.

⁞⁞ Primim un imprimat prin care se convoacă în localul „Societății funcționarilor comerciali“ meseriașii, pentru o consfătuire în chestia legei meseriilor. Mai curios este însă că afișul anunță și următoarele:

„Tot odată vom protesta și contra atitudinei (sic) guvernului în chestia diferendului Romîno-Bulgar, care din această causă (sic) toate afacerile au stagnat și nu avem cu ce să ne întreținem casele noastre.“ (sic).

...Și d. Virgil Arion vrea războiu prin „Cuvîntul“ d-sale!

⁞⁞ Elevii M. Bleicher, Golden, H. Alexandru și Zeida din cl. III a Gimnaziului Wachtel au colectat 15 lei și 50 bani pentru flota națională.

⁞⁞ **Școlare.**—D-na Viorica Lecca institutoare la școala de „V. Alexandri“ din Iași, a fost transferată pe 1 Aprile 1913 la școala de băeți No. 7 „Gh. Asachi“ din localitate, în locul devenit vacant prin încetarea din viață a institutorului I. Petrescu.

— A fost transferată pe 1 Aprilie a. c., d-na Antonescu Elena, institutoare de la școala de băeți din Bacău, la școala de băeți No. 4 „V. Alexandri“, din Iași, în locul d-nei Viorica Lecca.

— A fost numit pe 1 Aprilie a. c., d. Al. Bradu institutor la școala de băeți No. 2 Tg.-Neamț, ca director al acelei școale, în locul d-lui Zamvel, desărcinat.

— D-na Maria Ștefănescu institutoare la școala de fete din Tg.-Neamț, a fost numită pe 1 Aprilie a. c., ca directoară a acelei școale, în locul d-nei Elisa Bradu desărcinată.

— D-na d-r Olga Vasiliu institutoare în orașul Roman, i s'a acordat un concediu de 20 zile, fiind suplinită de d-ra O. Antoni.

Un dascăl: Mihai Busuioc

Pe cînd în țară la noi mai nici nu se vorbea de școala primară, pe cînd pe ici pe colo numai, începuse a răsari cîte un biet dascal, care era privit cu neîncredere poate și sfidat pe unele locuri de oamenii acelor vremi. Pe acel întunerec, în istoria școlii noastre primare s'au găsit oameni cu dor de lucru și cu mult tact dăscălesc. Cu toții din părțile acestea cunoaștem pe răposatul Mihai Busuioc fost învățător în Pașcani; de dînsul țin să scriu cîte-va rînduri. Deși astăzi nu mai este și deși de mult lipsea dintre învățători, că în urmă fusese pensionar cît va vreme, totuși este cunoscut aproape de către toți din aceste împrejurimi, că printre dascalii de atunci Busuioc a fost dascal de frunte. Tînăr absolvent al școalei normale de la Treisfetitele din Iași, fu numit pe vremea cînd era nevoe de dascali, în tîrgul Pașcani, unde nici local de școală, nici mobilier, nici cine să te priceapă și să te ajute. Altul s'ar fi descurajat, sau ar fi făcut atîta cît ar fi putut; el însă cu vorba-i bună și cu puterea lui de convingere a făcut din acei ce-l privise cu neîncredere să-i deie concurs și să-l simpatizeze. I s'a dat ca local de școală niște umede de clădiri de zid și puțin mobilier, aceasta în 1869. De dragul lui Mihai Busuioc, copii au alergat în grabă, umplîndu-i școala. Fără metoade, fără pregătirea ce se dă astăzi normaliștilor, era dascalul neintrecut, îți era mai mare dragul să-l vezi în școală în mijlocul băeților zicîndu-le: „măi băeți, ia să luăm noi seama bine“. Și făcea niște lecții de mii ținea ceasuri întregi atintiți asupra povestirii lui. Avea atîta aplicare către dăscălie că-i merse numele în toate părțile, chiar pe la Iași se vorbea de Busuioc și de școala din Pașcani, și mulți se mirau, cum de poate face el atîta treabă. Putea să facă, și ar putea face mult și acești de azi dacă ar avea dragostea de care era călăuzit Busuioc. Era pensionar acuma cînd am început a'l cunoaște bine; și dacă ași căuta să fiu sincer, apoi ar trebui să spun că mult am învățat de la răposatul Busuioc. In viața lui extra școlară era foarte socotit. Își susținea interesele școlii față de cei din administrație cu multă dibăcie. Păzea momentul cînd să oportuneze și apoi cu prezența lui impunătoare îl auzeai zicînd: „dacă-mi dați voe d-le primar“ și cu vorbă bună și demnă și pe cale pașnică, convingea și eșea totdeauna învingător. Cît se poate de prudent și calm în toate a știut ca în acele timpuri, cînd de rîs era cine lua vorba de școală, să facă ca școala lui să fie școală; iar persoana învățătorului să fie stimată de toată lumea. Multă vreme a funcționat cu elevi puțini școala lui, mai pe urmă i s'au făcut și celelalte trei posturi, încît către sfîrșitul carierii conducea o școală cu patru învățători.

In 1898 primavara; a eșit la pensie, după 30 ani de serviciu neîntrerupt A fost sărbătorit de toți colegii lui. Lacrămi varsa bietul dascal, cînd tremurînd a fost nevoit să-și părăsească catedra pentru ultima oră. Multă vreme s'a năcăjit să spuie elevilor că iesă la pensie și că n'o să li mai fie învățător, dar n'a putut, par'că i se ivea ceva în gît și-i oprea vorba. In ceasul din urmă însă, copiii plîngînd, colegii plîngînd au trebuit să se despartă de acel ce 30 ani, a înflăcărat tineretul cu vorbele lui calde și pline de viață.

*

Intr'o căsuță curățică și de toată frumusețea în satul Vatra Pașcanilor, trăia în ultimul timp Mihai Busuioc, singur fără soție, căci aceia care o viață întreagă i a împărtășit povoara vieții, murise la cîțiva ani după ce ieșise la pensie. Singur în întovărășia nepoților își petrecea vremea, mai citindu le de prin cărți, mai plimbîndu-se cu ei. In unele veri se mai căută de reumatism, îl atinsese umezeala clasei. Era destul de tăcut. Mai fusese ales primar, de unde văzînd ce-i lumea, văzînd obiceiurile cele răle, s'a retras în căsuța lui și cu perdelele lăsate mai toată ziua, își petrecea timpul în recreație și citit.

In una din zile însă, în luna Septembrie, trecînd prin Pașcani, văd doliu la ușa locuinții lui Busuioc. Se stinsese acel ce 30 ani n'a făcut altceva de cît să se achite cu vrednicie de sarcina ce și-o luase.

L'am petrecut pînă la mormînt, au mai fost cîți va învățători. Tăcere și răceală — și nici nu se putea altfel, căci împlinindu-și datoria își făcea călătoria dînd în lume altor rînd?

In cimitirul tîrgului Pașcani, lîngă mormîntul tovarășii sale, se repauzează acum pentru vecie, nesuparat de nimeni vrednicul de neuitat Mihai Busuioc.

D. Pescaru

⁞⁞ D. profesor universitar, Ioan Peretz a fost rugat telegrafic de către președintele asociației învățătorilor d. C. Ionescu Lungu, să studieze dosarul învățătorului Maxim, a cărui judecare va avea loc mîne dimineață la universitate și de va găsi că este acuzat pe nedrept să primească a-i lua apararea.

⁞⁞ Din București ni se anunță ca foarte probabilă numirea d-lui Eugen Neculcea, fost director general al vămilor în Ministerul de Finanțe și actualmente director al statisticei generale la același minister, ca profesor la catedra de electricitate de la facultatea de științi din Iași, devenită vacantă prin transferarea d lui dr. Dragomir Hurmuzescu în Capitală.

⁞⁞ Mîne la ora 9 a. m. se întrunește la universitate comisia pentru judecarea învățătorului C. Maxim din Flămînzi, învinuit de abateri grave.

Comisia se compune din d-nii d-tori Manicatide și Demetriade din partea Universității și d-nii Cernătescu, I. Porfiriu și C. Buzdugan, membrii la Curtea de Apel.

⁞⁞ Astăzi expiră termenul de înscriere la concursul pentru ocuparea catedrei de drept comercial.

Candidații vor fi d-nii V. Iamandi, P. Dragomirescu și C. Pașcanu (București).

In comisiune va figura și d. Toma Stelian, profesor de drept comercial la facultatea juridică din București.

⁞⁞ Inspecțiunile ce s'au făcut zilele acestea la Corporații, au avut ca rezultat dimisiunea unui funcționar.

⁞⁞ Pe ziua de azi s'au constatat în localitate 3 cazuri noi de scarlatină și 1 de anghină difterică.

Trei copii bolnavi de scarlatină au fost aduși din județ.

⁞⁞ Iată conținutul noului program cinematografic Pathé Frères, de astă seară Sîmbătă 23 Mart, din sala circului Sidoli:

Serviciu secret. Extraordinară dramă militară. Episod din luptele pentru independența statelor americane. (2 părți.)

BALAOO sau crima unei maimuțe. Senzațională desfășurare în două părți. O adaptare splendidă după romanul lui G. Leroux.

Isprăvile lui Bébé, scene foarte humoristice.

Tîndală viteaz, scene comice.

Sinteza Diamantului, popularizări științifice.

Ghinionul lui Iwan, scene comice. Film rus cu actorii teatrului imperial din St. Petersburg.

Se atrage atenția că primul matineu de mîne Duminică începe fix la ora 3, al doilea matineu fix la ora 5 jum.

Mîne Duminică 24 Martie, program nou duminical, (două matineuri și reprez. serală).

Noul program de mîne Duminică 24 Mart: cuprinde între altele „Un roman parizian“ după scrierea lui Octave Feuillet, cu d-ra Napierkowska în rolul principal. —Cel mai nou număr din Pathé Journal. —Interesante vederi din Suedia—Bebé la cinematograf, etc.

La al doilea matineu mîne de Duminică 24 Martie (5 ore jum.) se va intercala în program: Asemănarea fatală, piesă dramatică, cu splendide situațiuni.

Luni 25 Mart (Buna-Vestire) matineu la 3 ore ziua și reprezent. serală; program nou cu un splendid film danez, etc, etc.

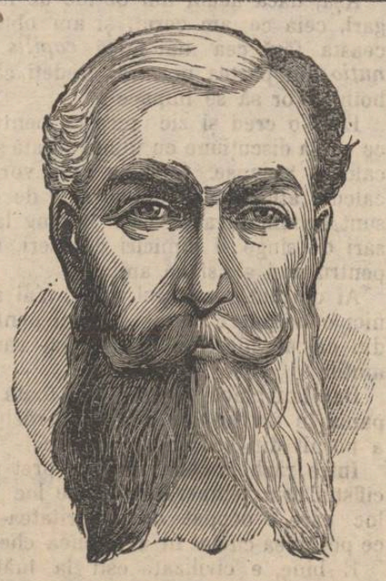

De ce nu vopsiți
PĂRUL Dv. ALB
cu
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:
Negru, Brun, Castaniu și Blond
Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată
Prețul unui flacon
Lei 2.50
De vînzare la Farmacii, Droguerii și Parfumerii
Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

■ *Ziarul* Cuvîntul *nu face personalităţi şi tot ce se scrie în acel ziar este semnat — dovadă* Cinema Modern, *apărut în numărul de aseară al numitului ziar.*

C. C. Alecu este un negustor de conştiinţe — acest lucru îl afirmă desigur cele cinci-şase personalităţi importante— cine nu are importanţă în gruparea cuvîntărilor — cari, în conştiinţă, pot afirma, că dacă au suit, în nenumerate, rînduri, scările teribilului C. C. Alecu, au făcut aceasta numai şi numai în urma insistenţelor actualului ministru al lucrărilor publice şi nici de cum de bună voie şi pentru anumite motive.

Drept este că s'a găsit cine va care să protesteze la timp în contra acestor vizite — şi anume fostul prefect de judeţ.

Bietul om a protestat *şi el, dar numai odată ce-i dreptul.*

■ *Exelentul confrate „Presa" publică un foarte documentat articol, deept răspuns la cele debitate de ziarul* „L'Indépendance Roumaine", *care pare că înţelege să-l continue pe d. Fleva, în ce priveşte calomniile în chestia furniturei Berman Juster.*

După ce relevă faptul caracteristic că liberalii n'au învăţat nimic din experienţele dureroase şi recente pentru partidul liberal, ziarul Presa *spune:*

L'Indépendance Roumaine pretinde că domnul Badareu a favorizat pe Berman Juster cu cumpărătura lemnelor de foc de la căile ferate.

Favorul ar consta în călcarea legii contabilităţii şi în acordarea unui preţ prea mare.

L'Indépendance are dreptul să afirme ori ce'i tolerează conştiinţa. N'are însă dreptul să falsifice afirmările altora. *Un atare falş comite citatul ziar cînd afirmă că domnul Badareu ar fi declarat în Cameră că s'a pus mai presus de legea contabilităţii pentru a acorda furnitura lui Berman Juster.*

Din contra, *d. Badareu a declarat că a dat furnitura pe baza legii şi a citat art. 71 al. 13, din legea contabilităţii, care dă dreptul administratorului să facă contract prin bună învoială după două licitaţiuni, şi domnnl Badareu a produs în acelaşi timp documentele doveditoare că la epoca prezentării ofertei Juster SE ŢINUSE MAI MULT DE TREI LICITAŢII FĂRĂ REZULTAT".*

Continuînd apoi cercetarea condiţiunilor în care s'a aprobat numita furnitură de lemne, confratele nostru, după ce relevă faptul caracteristic, că:

„Ministrul lucrărilor publice, tare pe legalitate şi absolut obiectiv, *n'a făcut apel la numeroasele precedente create de miniştrii partidului liberal, care au dat furnituri de mare importanţă, FARĂ SĂ FI INCERCAT NICI O LICITAŢIE".*

Dovedeşte că se face intenţionat confuzie între acont şi avans, căci clevetitorii ştiu prea bine că acont se poate acorda, întru cît art. 88 din legea comptabilităţei o permite.

„Ce este acontul, spune *„Presa"*, ne-o explică art. 43 din „condiţiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice", în vigoare de mai bine de 20 de ani, pe baza decretului regal din 20 Noembrie 1892.

Art. 43. — Administraţiunea poate să dea întreprinderei *aconturi* garantate cu materiale aprovizionate de ea, însă numai în condiţiunile următoare: **să fie aduse la punctul lucrării, verificate şi primite provizoriu de inginerul s'au arhitectul diriginte.**

D. Bădăreu a produs în Cameră documente, **din cari se constată că lemnele pentru cari se dedea acont au fost primite chiar în posesiune de funcţionarul Căilor Ferate,**

Ne prindem că argumentele fără ripostă ale confratelui din capitală nu vor fi relevate de *„L'Indépendance"*, în schimb d. St. U., sub care nu se ascunde de cît corectul d. Armand Rubin, va continua campania, bine înţeles fără să se ocupe de afirmaţia categorică că miniştrii liberali au dat prin bună înţelegere importante, foarte importante furnituri, fără să respecte legea comptabilităţei, care cere mai întăi două licitaţii publice.

Doar d. Rubin face politică occidentală —nu este aşa?

■ *Ziarul „Presa" a redeschis subscripţia pentru monumentulr egretatului Caragiale. Lista deschisă de „Ordinea" ajunsese la suma de 7411 lei.*

■ *Comisiunea de examinare a candidaţilor pentru catedra de chimie technologică, a respins pe d. Emil Severin şi a declarat reuşit pe d. dr. I. Pisovschi. Domnia sa va urma să depue examenul de docenţă.*

■ *D. Al. A Badareu, Ministru lucrărilor publice, soseşte mîne în localitate.*

■ *D. Mircea Pella a fost numit profesor suplinitor la Conservator pentru cursul de dicţiune.*

❑ *Din cauza serbătoarei de Luni — Buna-Vestire — ziarul nostru va apărea Marţi.*

■ Marţi va începe concursul de clinică internă la facultatea de medicină. Candidează d. dr. Savini.

■ *Pentru a doua oară ziarul* „Seara" *— trecut sub o nouă direcţiune—afirmă că, ori-care va fi atitudinea unora dintre miniştrii conservatori, d. Mihail Cantacuzino, ministrul de justiţie* nu *se va retrage din guvern.*

Inregistrăm această afirmare.

■ *Senatul a luat vacanţă până Marţi. Camera va lucra Luni, însă probabil, că şedinţa va fi scurtă, de oare ce deputaţii vor merge în corpore, la înmormîntarea lui Gh. Gr. Cantacuzino.*

■ In ziua de 3 Aprilie a. c., ora 12 a. m.. se va ţine o licitaţie publică în sala de şedinţă a secţiei I a Curţii de Apel, pentru darea în arendă a terenului de păşunat vite din ograda de din dosul Palatului administrativ din localitate, pe timp de 6 luni, cu începere de la 23 Aprilie 1913.

■ I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi Sucevei va sosi mîne în localitate.

■ Dl. N. Enciulescu a fost numit profesor la catedra de contrabas de pe lîngă conservatorul din Iaşi.

■ Aseară s'a ţinut şedinţa obişnuită săptămînală a societăţii „Arhiva".

S'au făcut mai multe comunicări ştiinţifice şi literare.

■ **Judiciare.**—Procesul pentru daune dintre Marcu Fischer în fabrica de zahar Ripiceni, a fost pus în suspensiune,

— S'a pus noul termen de 3 Mai, pentru judecarea de către Curte, a lui Frumuzace Constantinescu, vinovat de falş şi delapidare.

— La Sindicat se face astăzi verificarea creanţelor falitului Abram Rozen.

— Aceiaşi secţie a admis în parte apelul d-lui Simon Edelştein, vinovat de bancrută simplă şi frauduloasă, reducîndu-i pedeapsa la o lună închisoare.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 23 Martie

Puterile au căzut de acord să se dea Silistra Romăniei

Moartea lui Gh. Gr. Cantacuzino

Blocarea efectivă a Muntenegrului

Londra.—Intrunirea ambasadorilor a avut loc azi dimineaţă la Foreignoffice. Ambasadorii au conferit două ore şi au amînat şedinţa pînă Marţi. Totul este aranjat în ce priveşte demonstraţiunea navală. Toate puterile afară de Rusia iau parte. Instrucţiunile au fost telegrafiate vaselor respective, de a merge pe coasta Muntenegrului şi a stabili acolo blocarea efectivă. Amănuntele vor fi aranjate de către diferiţii comandanţi. Flota întreagă va fi sub ordinul ofiţerului celui mai în vrîstă ; se crede Austric.

Puterile şi acordarea Silistrei

— A doua şedinţă din St. Petersburg

Viena.—Ziarele înregistrează ştirea. că înţelegerea e perfect stabilită între Austria şi Rusia, pentru ca diferendul romînobulgar, să fie rezolvit în sensul a se da Silistra Romîniei.

Toate Puterile au aprobat aceasta.

Puterile triplicei au susţinut cu devotament cererile Romîniei.

*

Petersburg.—Conferinţa ambasadorilor a ţinut eri a doua şedinţă, sub preşidenţia ministrului Sasonoff.

S'au desbătut memoriile prezintate de delegaţii romîni şi bulgari, şi s'a precizat baza în virtutea căreia diferendul va fi aplanat.

Rezultatul va fi curînd cunoscut.

Opera fiind considerată ca terminată, delegaţii romîni şi bulgari vor părăsi zilele aceste Petersburgul.

Numire

Bucureşti. — D. M. Stroescu, a fost numit inspector al învăţămîntului particular pentru şcoalele secundare.

Budgetul Statului

Bucureşti. — D. Comşa, raportor, va depune azi la Cameră raportul cu privire la budgetul general al statului.

Se crede, că discuţia va începe chiar azi.

Senatul

Şedinţa de noapte —

Bucureşti. — Senatul a ţinat aseară şedinţa de noapte.

S'au votat recunoaşteri şi împămînteniri. Intre altele s'au votat împămîntenirea d-lor: Marcus Avram Juster, Iosef Vitlinger, Frantz Pouzen, Moscovici Botişcă si Isac Löbel.

Regimentul de obuziere la Bacău

Bucureşti. — Administraţia comunală din Bacău, puind la dispoziţiea ministerului de răsboi, terenul necesar pentru construirea de căzărmi s'a luat hotărîrea ca noul regiment de obuziere, să fie adus la Bacău.

MODIFICAREA LEGEI MESERIILOR

Bucureşti.—D. N. Xenopol, ministrul industriei, a primit eri o delegaţie de meseriaşii, care l'au rugat, să nu aştepte nici un amendament, meseriaşii fiind de perfect acord au modificările aduse de ministru în legea meseriilor.

MOARTEA LUI MIHAIL SUŢU

Bucureşti. — Mihail Suţu, fost director la Banca naţională, a încetat din viaţă.

Congresul studenţesc din Marburg

Bucureşti.— Se ştie că în ziua de 6 Mai, va avea loc un mare congres studenţesc la Marburg, la care vor participa studenţi din lumea toată.

D. Tuşica, avocat romîn, stabilit acolo, a fost autorizat a se interesa de participarea studenţilor romîni. D. Tuşica va da toate lămurirele.

Comitetul organizator a decis, a acorda transportul gratuit pentru 90 de romîni, astfel repartizaţi :

20 studenţi de la Universitatea din Bucureşti, 10 studenţi de la Universitatea din Iaşi ; 60 persoane din Romînia, care n'au nevoe a declara calitatea de student; 10 doamne romînce.

De acelaş avantagiu se vor bucura şi patru ziarişti, din Romînia.

Moartea lui Gh. Gr. Cantacuzino

Bucureşti. - După o noapte de grea suferinţă, Gh. Gr. Cantacuzino, preşedintele Senatului, şi-a dat ultima suflare, la orele 1 după amează.

Vestea tristă s'a răspîndit repede în Capitală şi a produs peste tot locul cea mai adîncă impresiune.

*

Cu privire la ultimele momente ale regretatului, mai aflăm.

In tot timpul nopţei, durerile au crescut şi Gh. Gr. Cantacuzino, se simţea din ce în ce mai reu. Era însă în deplină cunoştinţă şi îşi dădea perfect seamă de greutatea boalei.

La orele 9 jum. un preut a fost chemat la patul bolnavului. Gh. Gr. Cantacuzino a primit cu resemnare taina împărtăşeniei.

La orele 10 jum. a intrat în agonie şi la ora 1 a încetat din viaţă.

*

In tot timpul dimineţei, miniştrii şi multe personalităţi marcante din Capitală, s'au perindat la locuinţa bolnavului, interesîndu-se de mersul boalei.

La orele 9 jum. Principesa Maria a sosit la palatul Cantacuzino, interesîndu-se de asemenea de boala lui Gh. Gr. Cantacuzino.

Cu privire la data funeraliilor, nu s'a luat încă nici o dispoziţiune.

Şedinţa Camerei

Bucureşti. — Şedinţa Camerei se deschide la orele 2 jum.

Sunt prezenţi toţi domnii miniştri.

D. Cantacuzino-Paşcanu, preşedintele Camerei, în cuvinte mişcătoare, anunţă moartea lui Gh. Gr. Cantacuzino.

D. *Take Ionescu*, **în numele guvernului, rosteşte o cuvîntare impresionantă, în care relevînd meritele regretatului defunct, spune că moartea lui Gh. Gr. Cantacuzino, însamnă o perdere ireparabilă pentru ţară şi pentru întreaga suflare conservatoare.**

D. *Vintilă Brătianu*, **în numele minorităţei liberale, deplînge moartea atît de neaşteptată a lui Gh. Gr. Cantacuzino.**

D. *C. Arion*, **în numele majorităţei parlamentare, se asociază la zisele d-lui Take Ionescu şi spune că numele lui Gh. Gr. Cantacuzino va fi în veci neuitat de ţară şi de toată suflarea conservatoare.**

Şedinţa se rîdică apoi, in semn de doliu.

LA SENAT

Bucureşti.— Şedinţa Senatului se deschide la orele 3.

D. Nicu Economu, vice-preşedinte, anunţă moartea atît de mult regretată a veneratului Gh. Gr. Cantacuzino, preşedintele Senatului, şi relevînd meritele defunctului, arată marea perdere ce suferă ţara şi partidul Conservator, şi în numele Senatului exprimă condoleanţele sale.

D. Al. Marghiloman, Ministru de finanţe, în numele Guvernului, deplînge moartea lui Gh. Gr. Cantacuzino.

Se asociază la această manifestaţiune de regret, d. Ionel Brătianu, în numele partidului liberal şi Mitropolitul Primat, în numele clerului.

Şedinţa se ridică apoi, în semn de doliu.

*

Bucureşti.—Funeralile regretatului preşedinte al Senatului vor avea loc Luni.

*

† Gh. Gr. Cantacuzino

Născut în Bucureşti în Septembrie 1837, ca fiu al marelui Vornic Gr. Cantacuzino şi al d-nei Alexandrina Cantacuzino născută Creţulescu, a obţinut la Paris titlul de licenţiat şi doctor în drept, iar în 1862 —reîntors în ţară—a intrat în magistratură ca judecător al tribunalului Ilfov.

In scurt timp a avansat la gradul de consilier al Curţei de Apel, şi a ocupat această demnitate pînă la 4 Mai 1864, cînd a demisionat în urma loviturei de Stat.

A reintrat în magistratură la 1866 ca preşedinte al curţei de apel din Bucureşti, iar în 1867 a fost ales deputat în judeţele Prahova şi Brăila, cînd a părăsit magistratura, obţinînd mandatul de Prahova.

In 1869 a fost ales primar al Capitalei, iar la 24 Ianuarie 1870 a luat portofoliul de justiţie în cabinetul Dim. Ghica numai pentru 8 zile. De la 21 Aprilie pînă la 18 Decembrie 1870, a fost ministru al lucrărilor publice, sub Manolache Costake.

Acelaş minister l'a ocupat sub Lascar Catargiu, de la 1873, 16 Decembrie, pînă la 1875 Ianuarie, cînd a trecut la Ministerul de Finanţe, ocupîndu-l pînă la 30 Ianuarie 1876.

Retras pentru cîtva timp din politica militantă, defunctul Gh. Cantacuzino s'a ocupat cu vastele sale domenii ridicînd pe moşia sa Drăgăneasca o mare uzină pentru industria petrolului, fiind ales în toate legislaturile—chiar şi în opoziţie—reprezentant al Prahovei în Camera sau Senat.

In legislaţia 1889—90, a fost ales preşedinte al Camerei.

In 1892 până la 1895 a ocupat demnitatea de preşedinte al Senatului. După moartea lui Lascar-Catargiu, în Aprilie 1897, Gh. Cantacuzino fu proclamat şef al partidului conservator în care calitate a constituit ministere fără junimişti.

In Iulie 1899, fiind recunoscut ca şef al partidului fuzionat cu junimiştii, d. P. P. Carp a prezidat guvernul în care n'a figurat d. Take Ionescu, şef al partidului conservator fiind defunctul.

In Februar 1900 avu loc votul de blam dat guvernului Carp şi căderea guvernului,

Pentru a doua oară Gh. Cantacuzino fu chemat la guvern în 1905 şi a guvernat până în Martie 1907, epoca răscoalelor ţărăneşti. In acest din urmă guvern, defunctul a ocupat ministerul de interne.

Ca detaliu politic, amintim că propunerea de a se proclama şefia defunctului Cantacuzino, după moartea lui Lascar Catargiu, s'a făcut din Iaşi, prin o telegramă istorică a regretatului Gr. Cogălniceanu, fostul preşedinte al clubului conservator din Iaşi, iar consacrarea şefiei s'a făcut printr'un banchet la Teatrul Naţional din Iaşi, prezidat de regretatul Cantacuzino. La acest banchet a luat parte şi defunctul Gh. Panu, pe atunci membru în partidul conservator.

In ministerul constituit în 1905, d. Al A. Badareu a luat portofoliul Justiţiei.

Regretatul preşedinte al Senatului moare în vrîstă de 76 ani, după ce—ca preşedinte al Senatului în această legislatură—a dat o admirabilă dovadă de vigoare, nelipsind de la nici o şedinţă a Maturului Corp, pînă la îmbolnăvire.

Posesor al unei imense averi, defunctul s'a stins prin numeroase act de bine-facere, între altele, zidind în 1869—pe cheltueli proprii—o fîntînă monumentală pe cîmpia Filaretului, dăruind în timpul războiului 1878, 50 mii lei, în producte şi o şalupă pentru armată. De asemenea a fundat în Prahova un spital pentru rîniţi.

Castelul de la Zamora, proprietatea defunctului, era un adevărat muzeu de opere de artă şi bogăţie. Acolo a primit —deasemenea vizita Familiei Regale şi Princiare, precum şi a unor Membrii din case Domnitoare străine.

Discursurile parlamentare sle defunctului—cu o frumoasă prefaţă a d-lui Delavrancea—au apărut în volum acum 2 ani.

B A N I

Imprumută privatier la persoane solvabile.

Dobinda 5 %, *plătind în rate în curs de 5 ani.*

SCHAPIRA E.

Postlag Berlin 47.

De Inchiriat

Un apartament Strada Palat No. 15 compus de 3 camere spaţioase, bucătărie, camara de lemne etc. toate la etaj din nou reparate.

A se adresa d-nei Elena dr. Riegler strada Păcurari No. 10.

De arendat *cu'începere de la Aprilie 1914 moşiile* Bahnele *cu* Borasca *şi cu hliza* Nemerniţa *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*

Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

ATELIER SPECIAL

pentru instalaţiuni de

APA şi CANAL

BAI, CLOSETE şi LAVOARE

I. Zamfir şi Gh. Vella

autorizaţi de Comuna Iaşi

Str. Săulescu 1, (Piaţa Unirei)

Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai convenabile şi în provincie.

Devise şi măsurători se întocmesc la cerere.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINĂRI ŞI REVACCINARI

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 23 Martie

se va reprezenta

K E A N

(Dezordine şi geniu)

Mare comedie în 5 acte de Al. Dumas-tatăl

Biletele la „Thalia" (Th. P. Maximovici).

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

VACCINARI

practică

Dr. A. STEUERMAN

— Str. Cuza Vodă 13 —

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*

A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Baş.

Casă de vînzare

Casa din strada Măcărescu No. 2 se vinde prin licitaţie publică în ziua de 23 Martie a. c. ora 1 p. m. la Epitropia Sf-ţii Voevozi Roşca din Iaşi.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinteria

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă. Preţuri modeste

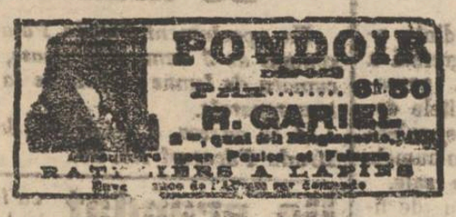

Observaţi bine semnul distinctiv al veritabilului
:Franck:
Adaus la Cafea şi Feriţi-Vă de Imitaţiuni înşelătoare.
Marca registrată.

CAPSULELE LUI RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu
Singurele capsule de gluten cu copaiu aprobate de Academia de Medicina din Paris. — Nu se sparg în stomach, deci, sunt în total mai bine tolerate şi nu pricinuesc nici un dar rişchioli. Intrebuinţate singure seu cu Injecţiunea Raquin, vindec în fôrte scurt timp scurgerile cele mai tari pricinuite de
BOLILE SECRETE
A nu primi decât Flaconele care poartă, pe invelişul de afară, semnatura lui Raquin şi Timbrul oficial (în albastru) al Guvernului francez.
DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la FUMOUZE-ALBESPEYRES
şi în toate principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA
HARTIA SI VESICATOREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuinţate în SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge: prin mirosul iui plăcut, inlocuind cu totul esenţele
De vinzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„OPINIA"
Organul partidului
Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME
PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a
A SE ADRESA:
ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI
„OPINIA"
17, STRADA GH. MARZESCU, 17.

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 polite de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută renta
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.
In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" incheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:
Inatacabilitatea poliţiei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Polija universală.
Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(strada de Sus)

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete contra inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte— Supravegheri de Construcţii. Vile—Hoteluri, etc.
Se deplasează şi în provincie cu preţ modest.
Referenţiile cele mai bune la dispoziţie.

NEVRALGIE
Hapurile Doctorului Moussette
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1841 — Mercuri 27 Martie 1913

In fața unui mormînt

Nu numai un om,—ci o epocă întreagă a luat sfîrșit în sicriul massiv, în care au fost închise pentru vecie, eri, rămășițele acelui care a fost Gheorghe Gr. Cantacuzino.

O epocă de bogată, de rodnică muncă socială, în care se încheagă evenimente importante, inițiative frumoase, minte și bun simț, însușiri care se întrupau în bătrînul om de stat,—o personalitate vrednică, complectă, admirabilă, chemată în multe momente grele să țină echilibrul cel drept între avînt și cumpănire, între elan și cugetare.

Gheorghe Cantacuzino, a cărui activitate politică se confundă cu însăși desvoltarea constituțională a Statului în decurs de o jumătate de veac, a ocupat de timpuriu un loc de frunte, pentru ca mai tîrziu, la dispariția marelui Lascar Catargiu, să fie desemnat de întreaga suflare conservatoare la șefia partidului.

Rînd pe rînd ministru, președinte de consiliu, președinte cînd al uneia cînd al celeilalte din adunările legiuitoare, ilustrul defunct, plîns deopotrivă de prieteni și de adversari de credință politică, a dat, în toate înaltele demnități ce i s'au încredințat, măsura însușirilor unui bărbat de stat adînc pătruns de nevoile țărei și călăuzit de cel mai cald și mai pur patriotism.

Figură decorativă a țării, în cea mai frumoasă accepțiune a cuvîntului, Iorgu Cantacuzino a fost, pînă în ultimele zile ale lungii sale existențe, bogată în fapte folositoare patriei și neamului, unul din bătrînii sfătoși ai țării, al cărui cuvînt cu greutate nu se inspira de cît din interesele superioare ale Statului.

Cu G. Gr. Cantacuzino dispare încă unul din rarii reprezentanți ai marei epoce de regenerare a României.

Moartea lui e un doliu pentru țară și pentru neam.

Tot de ale politicei

Nu poate fi Romîn, care să nu se mîndrească cu progresele realizate de țerișoara lui pînă astăzi.

Noi cari am asistat și luat parte la această evoluțiune, cel puțin de la venirea și întronarea actualei Dinastii, simțim mai mult valoarea transformărilor săvîrșite în intervalul de la acea dată și pînă în epoca actuală.

Generațiile prezente, cari deschid ochii în mijlocul a ceia ce considerăm ca un adevărat progres, nu-l vor mai aprecia de sigur tot așa.

In lupta pe care dînsele o vor duce pentru îmbogățirea patrimoniului material și intelectual al țării, altul va fi punctul lor de plecare decît n'a fost al nostru.

Pe noi ne îngrozesc, de exemplu, cele extrase de Rodion din rapoartele Consulului prusian de la 15 Mai 1820 și pupublicate în acest ziar la 24 Martie 1913, noi simțim mai tare barbaria acelor vremuri pentru că sunt mai apropiate de noi. Cei din generațiile actuale se îngrozesc mai tare de evenimentele din 1878 cu războiul independenței, ori de cele cu răscoala din 1907.

In judecarea faptelor sociale avem deci cel puțin două mentalități: pe aceia a acelor cari au fost și sunt încă, precum și pe aceia a acelor cari sunt și vor fi.

De aceia dacă e scuzabilă ardoarea, avîntul, impetuozitatea de multe ori fără judecată a acestor din urmă, nu s'ar putea zice tot așa și despre cei întâi.

Pentru bunul mers al trebilor într'un Stat, este nevoe de colaborarea cel puțin a acestor două mentalități.

Unui curent războinic, de exemplu, de multe ori necugetat, este bine să i se opună judecata rece a celor cu experiență.

Și va fi un adevărat folos pentru țară, dacă din colaborarea aceasta care în treacăt fie zis dă multe nădufuri unora ca și altora, se vor obține rezultate bune fie prin acțiune mai lentă, fie prin una războinică.

Numai prin o astfel de colaborare putem avea continuitate în mersul nostru către neîncetat progres.

In alt mod ne expunem la greșeli, cari ne duc la rău.

Așa cei cari știu mai multe, care au văzut și auzit multe, pot spune celor mai noi: „nu vă grăbiți în judecata pe care o faceți despre un om politic".

In adevăr de cîte ori n'am auzit noi ori am văzut cum cel care ieri nu găsia cuvinte de batjocură la adresa unui asemenea personagiu, venea a doua zi să se gudure pe lîngă el?!

De cîte ori nu ne-a fost dat să vedem pe cei cari astăzi îl adorau, mîne îl batjocoreau pentru ca poimîne să-l adore din nou?

Chiar cînd ai pretenția că judeci obiectiv activitatea cuiva, încă trebuie să te gîndești că în acea judecată intră fără să vrei și oare care notă subiectivă. Cînd această din urmă notă e mai domoală faptul tot n'ar fi așa de mult de criticat, dar cînd acea notă ajunge la paroxism, cînd cuprinde întreaga noastră ființă, cînd se transformă în mînie, de sigur că așa ceva nu trebue lăsat să capete amploare, ci trebue înfrînat.

Și înțeleg că firul acesta să-l găsească fiecare în sine și pentra sine însuși.

Noi, pentru îndeplinirea rolului nostru istoric în aceste regiuni unde împrejurările ne au așezat, susținem astăzi o luptă.

Pentru ducerea la bun sfîrșit a ei, pe lîngă personalitățile însemnate cari au luat asupra lor această acțiune, este negreșit nevoe de sprijinul țării.

Ori o școală nouă, crede că dezlegarea acestei probleme n'ar putea-o aduce de cît o anume personalitate, să-i zicem pe nume, d. P. P. Carp. Și negreșit d. P. P. Carp e o personalitate care și are locul său printre oameni mari ai țării. Istoria nepărtinitoare va vorbi cu respect de această măreață figură a neamului nostru.

Pentru moment însă, întru cît d-sa trăește printre noi, întru cît se întreprinde o mișcare pentru readucerea d-sale la cîrma țării, negreșit acțiunea aceasta e de domeniul public, deci supusă la discuțiuni și prin însuși acest fapt personalitatea omului de Stat P. P. Carp.

Nu se va putea contesta acestui om calitățile de elită, ce are. Nu se va putea contesta inteligența, experiența, iubirea de țară și neam, precum nici probitatea.

Din puținul cît am înțeles și eu despre acest personagiu, căci o recunosc pentru mine că nu învârtesc cine știe ce politică înaltă, de oare ce știu pînă unde mi-e dat să mă întind, dar ca cetățian care îmi dau samă de mersul trebilor, am înțeles zic, că d. P. P. Carp ar dori ca omul să fie așa după cum și-l închipue d-sa, iar nu așa cum este el. De aici rigiditatea cu care înțelege să conducă interesele țării.

Or, politica, adică arta de a guverna stă în a lua pe oameni așa cum sunt ei, cu calitățile și defectele lor. Arta aceasta nu e altceva de cît un șir de compromisuri.

Și acest lucru nu l zic eu, ci l'au spus alții de demult și a rămas de atunci.

Or, nu socotesc că această personalitate care înțelege filosofia vieții altfel de cît mulți, alții, se poate împăca cu ideia ca să ajungă la ceia ce răsculații în numele său pretind că ar vrea, prin ponegrirea și lujosirea altora.

Eu nu cred că d. P. P. Carp să aprobe eșirile violente ale campionilor ce dau lupte în numele său, la adresa altor personalități, cari se bucură de încrederea Regelui și a marei majorități din țară.

Și vorbind așa nu voiu susține că faptele acelora ar trebui să rămînă necritecate, dar înțeleg a nu se prejudeca intențiile.

In politica externă cei mai mulți dintre noi nu cunoaștem aproape nimic. Sunt secrete de Stat și se pare că sunt bine păzite.

Dar de și nu cunoaștem ce s'a petrecut în amănunțimi, totuși se pare că problema e aproape de a fi rezolvită, că ceia ce am cerut vom obține.

Și atunci de ce toată această perdere de energii—aceste sforțări pentru readucerea d-lui P. P. Carp, care după spusa chiar a amicilor săi n'avea de cît o singură soluție pentru aceasta și anume sabia?!

Căci din cele ce vedem reesă că amicii, înțeleg revenirea d-lui Carp tocmai pentru că chestiunea externă așteaptă a fi rezolvită. Or, tocmai aceasta ar fi curios, ca acum cînd o lume întreagă fie ea infeodată politicei celor trei partide, sau nu, va zice că chestiunea externă a ajuns la capăt, este rezolvită, să vină d. P. P. Carp și să spună nu, chestiunea nu e rezolvită, eu am s'o rezolv și aceasta prin foc și sabie.

A! Dacă această campanie ar fi avut loc la începutul conflictului nostru cu Bulgaria, poate am fi avut norocul să purtăm un război, să omorîm cîte-va zeci de mii de vitezi. Să ruinăm creditul și meseriile din țară, pentru ca să obținem ceia ce e pe cale a se dobîndi astăzi.

Lumea va judeca dacă ar fi fost bine așa.

V. I. Radu

NOTA ZILEI

Nu abuzați de latinește. Dacă se poate, evitați latinizmele cu totul, chiar pe acele mai inocente. La Iași—v'o spunem din experiență—ele sunt direct periculoase.

Iată ce ni s'a întîmplat, nu mai departe de cît în ultimul număr. Reproducîndu-se un ciudat manifest al unor meseriași ieșani, redacția a adăogat, drept comentar, pe clasicul *sic*, adică: „așa".

Or, autorii manifestului ne exprimă protestări că i-am fi... sicîit, înțelegînd că monosilaba latină *sic* ar fi identică cu romînescul *sîc*.

Că niște modești meseriași își dau în petec cu latineasca, nu e de mirat. Acum cîteva zile însă ni s'a întors de la un oficiu postal ieșan o telegramă, pe motivul că d-ra—ori d-na — telegrafistă nu putea transmite cele trei clasice vorbe latinești: „Vivat! crescat! floreat!" Noroc că la un alt oficiu telegrama fu primită.

De aceea vă spuneam, cetitorilor ieșani: fiți cu luare aminte și evitați latinizmele în orașul semi-culturei. Ca să nu fiți și dv... sicîiți.

FIGURI DISPĂRUTE

Artistul C. Ionescu

Născut la 12 Decembre 1860 în Iași, a terminat 6 clase liceale și pe urmă s'a dedat cu totul teatrului național din Iași, făcînd întâi Conservatorul cu profesorul Galino. Jocul, chiar de la început, i-a fost distins — mai ales în tinerii naivi; a debutat cu Jean Ghinion din Dramele Parisului. Genul lui a fost de comic brillant; avea darul să vorbească rar și deslușit și afară de asta era foarte simpatizat de public. Mai tîrziu a abordat cîteva roluri de dramă și chiar de tragedie, dar pe urmă el singur s'a lăsat văzînd că tot comedia este pentru el.

In anul 1890 a fost la Paris unde a stat șase luni, frecventînd regulat teatrele bune de acolo. Reîntors în Iași, a fost numit director de scenă. Adunase un stoc de comedii franceze, traduse de el și care pînă astăzi au rămas în repertorul teatrului. Sub direcțiunea lui de scenă se învățau bine piesele, căci se ocupa foarte mult de repetiții. In 1891 a fost angajat de Gr. A. Manolescu și a jucat la Viena, roluri de seamă. Apoi regulat a făcut pe impresarul sau directorul de trupă în provincie; ca impresar a luat pe marii artiști Nottara și d-ra Bărsescu în fiecare primăvară, jucînd în toate orașele din țară și avînd spiritul inițiativei și al economiei a putut strînge oarecare avere, lucru puțin obișnuit în lumea noastră teatrală.

Ca artist a fost foarte conștiincios și avea tot ce-i trebue unui artist de merit; a fost suplinitor de mai multe ori la Conservator și chiar acum ocupa catedra de dicțiune.

Măcar că avea 52 ani, însă juca barbații tineri cu același brio de tinerețe și jovialitate; boala însă l'a răpit tocmaiînd era în floarea energiei sale.

Intr'un articol viitor vom publica biografia acestui meritos artist care a dispărut pe neașteptate lăsînd unanime regrete în cercurile artistice și în societatea ieșană.

ECOURI

Dacă sporirea populației va continua ca până acum în orașele mari ale lumei, se poate preciza cîți locuitori vor avea aceste orașe în 1920:

	1900	1920
Londra	6.650.000	— 8.500.000
Paris	2.700.000	— 3.230.000
Berlin	2.512.000	— 3.322.000
New-York	4.762.000	— 6.191.000
Chicago	1.838.000	— 3.475.000
Petersburg	1.138.000	— 1.500.000

*

Cînd cad Paștele.

De la 1913—1950:

1913 Aprilie 14; 1914 Aprilie 6; *1915 Martie 22*; 1916 Aprilie 10; 1917 April 2; 1918 Aprile 22; 1919 Aprilie 7; 1920 Mart 29; 1921 April 18; 1922 April 3; 1923 Mart 26; 1924 April 14; 1925 April 6; 1926 April 19; 1927 April 11; 1928 April 2; 1929 April 22; 1930 April 7; 1931 Martie 30; 1932 Aprilie 18; 1934 Mart 26; 1935 April 15; 1936 Mart 30; 1937 April 19; 1938 April 11; 1930 Mart 27; 1940 April 15; 1941 April 7; 1942 Mart 23; 1943 April 13; 1944 April 3; 1945 April 23; 1946 April 8; 1947 Mart 31; 1948 April 19; 1949 April 11; 1950 Mart 27.

Odată ce știți cînd cad Paștele, este lesne de găsit celelalte sărbători cari stau în legătură cu Paștele.

OAMENI SI LUCRURI

Incendii de altă dată

In afară de marile sinistre din iarna lui 1822, Iașul mai avu să sufere numeroase altele. Așa în 28 Mai, în mijlocul unei furtuni mari, o casă luă foc. Numai de cît flacările se întinseră violent. O sută de case fură distruse de la Hanul Vanghelie către Podul-Roș. Iar pe cînd se stingea aci, isbucni un incendiu în Tîrgul de Sus, aproape de aceiași violență.

Inlocuirea Caimăcanului Vogoridi prin Ioniță Sturza nu potoli dorul de jaf al ienicerilor, lesne de potolit numai cu ajutorul incendiilor dătătoare de zăpăceli. Iată din descrierea unor martori oculari, citați în documentele Hurmuzachi-Iorga, unele întîmplări:

„In ziua de 29 Iulie—3 după masă — focul isbucni deodată în hanul armenesc. Flacările se lățiră cu o furie ce nici o pană nu e în stare să descrie și fiindcă din pricina secetei celei mari nu se putea găsi apă în tot orașul, întreg Tîrgul de sus, Tîrgul Cucului, întreg Tîrgul de jos, Podul Vechiu, Strada evreiască și piața Beilicului, mare parte a Sărăriei, cu un cuvînt 5000 de case, o sinagogă mare și cinci mici s'au prefăcut în scrum și cenușă; 11 biserici ortodoxe și biserica armeană au fost atît de vătămate, în cît stau să se surpe.

...E grozav de zguduitor să vezi locul incendiului! Cele mai frumoase case boerești au ars pînă în temelie: casa văduvei Talpan, a lui Panaite Cazimir, a bancherului Michel Daniel, aripele palatului domnesc..."

Din descrierea unui alt martor ocular:

„Au dat foc uliței armenești și focul a durat neîncetat 14 ceasuri. Trei părți ale orașului sînt arse; partea spre grădina lui Sekel și întregul Tătăraș pînă la zidurile Agenției, iar de acolo toată ulița unde ședeau negutitorii evrei.

...Iașii seamănă acum cu ruinele Cartagenei, 36 case mari boerești s'au dus cu fumul; mănăstirea Goliei cu toate magaziile de grîne turcești—arse. Numărul caselor mai mici și dughenilor se urcă la 4.000, afară de casele boerești. Acolo unde Cuciuc Mahomet era față cu oastea sa, negutitorii tot au mai scăpat teferi, dar aiurea preste tot turcii jefuaiu pe capete. Deoparte sărmanii oameni scăpau lucrurile din foc și de altă parte hoții—jefuiau... Vornicul Donici s'au giurui t că a văzut din casa lui cum turcii au pus focul în trei părți, pe cînd focul era în toiul lui".

Iar un alt Vornic, Beldiman, a lăsat o mărturie poetică despre triste întîmplări; deși ziua indicată nu corespunde:

In douăzeci și opt Iuli, vai și amar în oraș,
Foc, în cît a treia parte să mă crezi că n'au rămas,
Etna îți părea orașul, limbi de foc se arunca,
Din ziduri pară, văpaie, pînă la cer se urca;
Țipet în oraș și hreamăt, în cît nu se înțelegea,
Vedeai un norod besmetic, neștiind unde mergea;
Oameni arși, pîrliți la față, foarte mulți prin case morți,
Osînda, nenorocirea, să arăți în scris nu poți.
O stare mai de nimica, care din prăzi au scăpat
In sînurile văpaiei, de istov s'au îngropat,
O parte văpaia arde, alte turcii o răpesc,
De stare nu cată nime, de viață se ngrijesc.
Iangăngii, se trăsese, căci chip de stins nu era,
De avea unde să calce, de foc a se apăra,
Căci în ulițele toate și podul ardea cu foc,
Nu aflai fără jăratec măcar o palmă de loc.
Mănăstiri mari au ars zece, din ulițe mai trei,
Case boerești și proaste, hanuri, crîșme, la trei mii;
Jelanie, tînguire, încît te înhiorai,
In norod n'auziai alta de cît ah! și decît vai!

Cum pier gîngăniile atrase de flacări, se zice că au pierit 175 de ieniceri turci, lacomi de a prada. Seria de focuri și de jafuri încetă numai după ce, în 28 August, Osman Pașa, comandantul de pe atunci al ienicerilor, plecă cu garnizoana la Silistra.

De pe atunci încă, pe semne, Silistra avea să joace un rol predestinat în destinele romînești...

Rodion.

Reforme necesare

In Codu de Justiție militară

Pregătirea tragediei din Balcani, a avut darul, să ne scoată din credința noastră greșită, de a ne încrede în protecția străină a detrimentul încrederei în propriile noastre forțe, și a ne pune silit, în necesitatea de a pregăti aceste forțe prin toate mijloacele, materiale și morale.

De la 1908, bugetul ministerului de răsboi, a înregistrat un spor de 10 milioane, din 50 s'a ridicat la 60. Guvernul Conservator l'a mărit la 70 milioane în 1910 și acum se zice că va fi sporit la 100 mil. mai mult, din 1910, guvernul conservator până astăzi a acordat necesităților armatei, credite extraordinare de de vr'o jum. miliard, fără a fi ajuns la capăt, și a trebuit să se facă apel la națiune pentru flota de război și aviațiune.

Față cu sporirea succesivă a bugetelor, miniș rii de război ce s'au succedat de la 1908, au presentat legiuiri pentru complectarea organizărei armatei și pregătirei sale de răsboi.

Generalul Hârjiu, cel mai de seamă autor militar Romîn în pregătirea noastră de Răsboi, prin proiectele de legi presentate parlamentului în sesiunea actuală, ca scop, să ameliureze pregătirea aciasta de răsboi, potrivit cu mijloacele bugetare ce'i s'au pus la dispoziție.

Tot în scopul ce se urmărește, gîndesc, că ar fi oportun, a se aduce modificările reclamate de experiență și timp, Codului de justiție militară.

Existența justiției militare, e bazată pe principiul ca procedură în cercetarea delictelor, crimelor și contravențiilor precum și judecata lor, să fie repezi, pentru că pedeapsa aplicată imediat, să menție disciplina. O disciplină națională cere, ca procedura să fie pusă la adăpost în contra abuzului de autoritate mai cu deosebire în armată. Pentru satisfacerea acestor necesități, se cere personal pregătit și experimentat.

Armata s'a întreit și jurisdicțiunile au rămas aceleaș, o necesitate a se creea noi jurisdicțiuni. Comandații corpurilor de armată au șefii lor de stat major, îndeplinesc oficiul de camere de pune re sub acuzare, dar neavînd pregătirea specială și nici experiența, mai tot d'auna dau calificația greșită a delictelor și crimelor, din care cauză, s'a provocat prelungiri de procedură ani, și mai mulți ani.

Consiliu de război, în timp de pace prezintă aceleași inconveniente ca jurații, cu agravația că, în unele împrejurări, judecata lor, e influențată de autoritatea comandamentului, iar aplicarea legei adesea o fac greșit, și dă loc adesea la recursuri, casare, și judecăți nesfîrșite. Ca consecințe, se simte nevoie, de reducerea competinței acestor consilii numai la crime și, chiar la corecționalisarea unora dintre crime, iar aplicarea legilor și judecata delictelor ce li se vor lăsa din competință să se judece de alte jurisdicțiuni ce se vor crea mai competinte.

In fine, sărăcia jurisprudenței militare; provină de acolo, că, consiliul de revizie în actuala lui întocmire, n'a avut nici odată pregătirea s'au experiența trebuitoare spre a o produce.

Potrivit acestor nevoi, codul de justiție militară reclamă modificările următoare pentru timp de pace:

1) Comisarii regali, Raportorii și substituții lor, ce îndeplinesc oficiul de parchet militar și jude de instrucție să se recruteze dintre ofițerii din activitate și reservă licențiați și doctori în drept, cu obligația ca, după 2 ani de aplicație să fie supuși la examen de capacitate ca în justiția comună, și cei reușiți să rămînă definitiv în justiția militară.

2) Să se creeze pe lîngă fiecare corp de armată, cîte un tribunal militar permanent, compus de 1 Locot-Colonel și 2 maiori licențiați și doctori în drept, care să aibă ca competință judecarea tuturor delictelor comise de militari, cu excepția de nesupunere și 1-a desertare, să îndeplinească oficiul de cameră de punere sub acuzare sub președinția Comandantului de corp de armată și oficiul de curte pe lîngă consiliile de război, cînd acestea vor fi convocate pentru judecarea crimelor, la care numai, va trebui să li se aducă competința.

3) Consiliul de revizie al armatei să fie organizat permanent și compus din oficeri superiori și 1 general președinte, recrutați prin înaintare dintre acei, ce s'au distins în parchete și tribunale militare.

4) Să se creeze un inspector general de justiție militară cu titlul de Comisar regal general, cu rangul de Colonel sau

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Représentant: Sam. Löbl, Bucarest.

General, pendinte de ministerul de război, care să aibă competință, să garanteze îndeplinirea procedurei penale legal, și să impedice abuzul de autoritate, atît de vătămător disciplinei.

5) Toți magistrații militari să fie asimilați sub denumirea de afaceri de justiție militară, să aibă o distincțiune în uniformă și *o înaintare proprie.*

Colonel V. Dimitriu

Romînii din Serbia

In afară de cei din Regat, din Ardeal și Banat din Bucovina, Basarabia și celelalte părți rusești, în afară de cei din Macedonia, o parte din Tesalia, parte din Acarnania, Etolia și Istria—un număr însemnat de Romîni se găsesc îngrămădiți dincolo de Dunărea, trăind în mese compacte în Serbia și Bulgaria.

Romînii se întind în Serbia: din valea Timocului și Țării Timocpînă la Morava. Ei populează munții Miroci, Golubinie și Homolie aparținînd districtelor Craina cu cap. Negotin; Țîrni Timoc cu cap. Zaiciar; Ciupria și Pojarevaț cu capitale cu acelaș nume pe Morava.

Pe întregul teritoriu unde se află locuitori romîni în Serbia, sunt cam 425 localități dintre care în 165 majoritatea populației este romînească. Astfel în Pojarevoț sunt 69; în Craina 56; în Timoc 26, iar cele mai puține sate romînești sunt în cercul Moravei—numai 14. Mai înainte erau cîte-va sate romînești, și dincolo de Morava, dar s'au slavizat cu timpul, în cît azi nu mai există.

Este interesant de știut numărul Romînilor din Serbia.

D. Murgoci dă numărul de 180,000. Weigand, spune că nu va fi o greșală cînd vom lua minimum de Romîni în Serbia 150,000 sau maximum 200,000. Numărul 180,000 trebuie să fie numărul cel adevărat.

Karintz dă numărul 120,000 de suflete; Iorga și S. Mehedinți 200,000 iar Georgevici cercetînd an cu an recensemintele de 100—150,000 de Romîni.

Asupra originei acestor Romîni sunt mai multe păreri: d. Murgoci, susține că se se trag din vechia populație Romînă ce locuesc în Moesia Aureliană. După Weigand sunt acei care au pastrat contractul viu între grupul Romînilor de la N. Dunării și cei de la sud, avînd în vedere faptul că păstorii Macedoneni înaintează cu turmele lor pînă la Suha-Plaiuna din Serbia.

Se lămurește legătura între Daco și Macedo-romîni între cari cei din Serbia au putut fi intermediari, B. Carici ca și domnul Giugulea susțin existența unei populații autohtone: „Romînii se află urmași ai acelor locuitori pe care i-au găsit Sîrbii cînd au imigrat aci.

Numele localităților, al apelor, dealurilor și al pădurilor în întreg acest ținut, cu foarte puține excepții sunt sîrbești. A trebuit deci, să se scurgă multă vreme, în care Sîrbii au fost exclusivii locuitori ai acestui ținut, pe cîtă vreme ei i-au dat în total pecetia așa de lămurită și neștearsă sîrbească.

Și 'ntradevăr zice d. Georgevici, Cucevo și Branicevo, inainte de năvala Turcilor erau colonizate îndesat cu Sîrbi. Excludem deci cu desăvîrșire putința de existență a Romînilor în mare, mai considerabile înainte de venirea Sîrbilor. De aci nu urmează că nu existau romîni de loc în aceste părți.

Istoricul imigrărei romînilor în Serbia își are începutul în însăși istoria neamului Sîrbesc.

După Giugulea în sec. XIV după moartea lui Dușan, Turcii îi bat pe Sîrbi la Cosova 1389—iar cînd aceștia iau în stăpînire peninsula balcanică, Sîrbii trec in Bascot—după d. 'profesor Bărbulescu în veac. XV-lea, golul ramas este complectat prin alte neamuri între care sunt și romîni.

Insemnata imigrare a Romînilor în Serbia se face din Ardeal în timpul revoluții lui Horia, Cloșca și Crișan, iar din Muntenia după introducerea statutului din 1831, pe cînd în războiul pentru independența Serbiei, dădea libertate—aici puteau găsii țaranii romîni libertăți și lipsa cea de asuprire din partea moșierilor.

Data imigrărei o mai fixează și toponimia.

De pildă slavizarea cuvintelor ca Corbu și Geană, prefacerea lor în Corbova și Ceanova după anologia formărei numelui de Vîrciorova (1447).

Din însuși numele lor de Ungureni și Țarani precum și din creșterea dialectului ce vorbesc se constată că au venit în Serbia din Banat cei din Nord și Vest iar cei de Sud Est din Muntenia și din Oltenia.

Există mare deosebire între ungureni și țarani—mai ales în dialect, obiceiuri și îmbrăcăminte. Fuziunea se face cu greu, și caracterele deosebitoare sunt pastrate cu îndărătnicie. Mistrițoii deci după G. Valian nu sunt Romîni Bănățeni amestecați cu Munteni, ci o populație autohtonă de care a fost vorba.

D. Georgevici nu ne redă în portret plăcuta a cestor Romîni.—„N'și zice că sunt grozav de deștepți, îndemnatici, nu-s nici viteji, nici mîndri, dar sunt șireți și răutăcioși, lacomi de avutul altuia.

Descrierea d-lui Georgevici nu e verosimilă—în caz cînd ei nu sunt atît de serbizați.

„Sînt retrași" poate datorită faptului că locuesc pe înălțimi izolate, obiceiul, de a trăi pe înălțimi îl păstrează din vechime cînd astfel se apărau de dușmanii lor.

Locuesc în sate, satele lor au o formă mixtă, o parte a lor îngrămădită pe vîlcea, iar alta risipită pe înălțimele de prinprejur, presărate cu numeroase voloșe și stîne. In cîmpie satele au înfățișarea celor de la noi.

Aceste din urmă cu mult mai puțin apărate furiei turcilor. In acest scop au ca și Oltenii un gen arhitectonic solid Cula, spune d. Samurcaș.

Ocupația lor de căpitenie e agricutura pe întinderi mari ca 'n cîmpiele noastre, ori în mic pe ogoare și curături (mici semănături făcute pe coasta unui deal, sau a unui munte despădurit). Bătrînele păduri reduse la un adevărat maguis (seceriș), adesea sunt înlocuite cu pășuni pentru oi și capre. In cîmp se cresc vite și porci.

Ei mai exploatează pădurile copacilor roditori, mai ales nucul foarte cunoscut pe aceste locuri.

Vînătoarea recunoscută aci e înlocuită cu pescăria foarte răspîndită, Dunărea a fost totdeauna pe lîngă isvorul de hrană, o cale comercială ce a folosit foarte mult locuitorilor prin faptul că corăbii înaintau în susul apei făceau să prospereze satele de pe malurile ei. Economicește n'o duc rău au pămînt cît le trebue, viața pare că e mai eftină ca la noi și vitele mai scumpe.

In privința portului firește influențat de slavi el e asemănător acelui din regat. Asemenea mare parte dintre obiceiurile lui ne sunt cunoscute căci există și la noi.

Vorbesc o limbă dialectală apropiată de a noastră, vorbesc și sărbește dar numai bărbații și în general cînd nu se află în fața femeilor. Lb. sărbească o cunosc din contact, zilnic și din școală.

Sîrbul e ca frate cu Romînul (Murgoci) cînd e vorba de țăran, căci nici țaranul sîrb nu e mai mult favorizat și nu prea capătă drepturi. Slujbașii înalți se aleg dintre sîrbi căci numai aceia știu carte multă.

Romînii aceștia au conștiință natională cei mai despre Dunăre știu că există un regat al României — o Românie mare și bogată — mă îndoesc însă de cei mai dinlăuntru țărei care n'au nici o legătură cu România liberă.

Weingand vorbește despre încercarea de slavizare ce exercită Sîrbii asupra Romînilor. Ei lucrează prin biserică, prin școli, și în general prin limbă. Această afirmare arată superficialitatea cărții d-lui Weingand și greșala sa și a multor alții care susțin că nimeni nu urăște pe Romînii mai mult de cît Sîrbii. „Necunoașterea limbii sîrbești, a împins în mintea unora cunoștinți false despre sîrbi, și deci neputința de a urmări în presa sîrbească gîndirea și simțirea proprie și adevărată a acestui popor. Vedem la sîrbi tendința prietenoasă de apropiere cit mai mare de România, cum se arată și în scrierile d-lui profesor Bărbulescu,

Sebia are nevoe de prietenia noastră căci are nevoe de produsele țărei noastre, și noi prin portul Constanța îi procurăm un debușeu pentru produsele sale agricole.

In legătură cu acestea într'un articol din ziarul „Orientul european" se spune: In Serbia Romînii nu sunt. Au reprezentanți în Supcină și sunt lăsați înpace într'u conservarea limbei și tradițiunilor naționale. Intre Sîrbi și Romînia a fost în toate timpurile o prietenie sinceră și naturală, Istoria este martoră".

Totuși guvernul sîrbesc oprește venirea muncitorilor din România, temîndu-se ca aceștia să nu infiltreze Romînilor de acolo idei naționale de răsvrătire. „Sîrbii își fac datoria lor apărîndu-se, noi ne-am face-o pe a noastră căutînd a chema la viață pe ai noștri, cei înstrăinați ori unde ar fi ei".

Ne întrebăm care sunt mijloacele prin care „i-am chema la viață.

D. Murgoci spune că am putea pastra legături cu ei, prin legăturile comerciale ce se pot înoda cu Serbia (pentru aceasta cere cale ferată și un pod).

Nu putem lucra prin școli, căci nu ne-ar permite sîrbii înființarea de școli românești. N'am putea să aducem copii romînilor de acolo și să-i învățăm în școlile noastre — țăranii sunt neîncrezători și nu și-ar da cu una cu două copii.

Prin două mijloace am putea întreține legătura sufletească cu acești Romîni. Prin răspîndirea, acolo de cărți pentru popor în limba și în spiritul poporului și mai ales dîndu-le știri zilnice prin gazete. Dar nu toți Romînii de acolo, sau nu sunt în număr suficient acei care știu carte, ca să poată citi cărțile și jurnalele ce le-am trimite noi — și apoi să răspîndească ideile. Prin urmare ne rămîne ca singur mijloc să călătorim noi aceștia din regat, — din România liberă — să-i vizităm, să-i cercetăm din toate punctele de vedere, să stăm de vorbă cu ei, să-i învățăm multe, să le spunem despre frații din România și de cei ca și dînșii ce se află între străini, — și să aflăm multe de la ei.

Pe lîngă că am păstra legătura sufletească cu ei — comunicînd și altora știrile noastre în articole e revistă și chiar studii. Atunci se vor îmulți posibilitățile de a-i studia și a-i cunoaște. Și interesul general pentru acești Romîni ar crește. Statul chiar ar trebui să încurajeze cercetarea lor, dînd mijloace materiale celor care au doriuța să meargă să-i studieze în Serbia.

Margareta Ștefănescu

Litere-Științe-Arte

Noua Revistă Romînă a apărut cu următorul sumar:

Noutăți: Bugetul Statului pe 1912-1914 —Programul guvernului viitor.

George G. Assan: Noul stat albanez și Aromînii.

Ion Trivale: „Cocoșul Negru" de Victor Eftimiu.

D. Iacobescu: Unei doamne (versuri).

Castor & Pollux: Lacul (versuri după Lenau).

I. Chiru-Nanov: Macul și Mărăcinele.

Victor Gr. Mihăescu; Localurile școalelor bulgare.

Lazăr Cosma: „Asasinul" de Pierre Frondaie.—„Cesar Birotteau" de Emile Fabre.

Ignotus: Romînii și noua literatură maghiară.

Insemnări—Revista Revistelor,

*

In revista pariziană „Les Horizons" neobositul publicist Matei Rusu publică, în traducere, „cugetări" extrase din opera lui Caragiale, cu o excelentă introducere despre marele scriitor romîn.

INFORMAȚII

† **Const. Ionescu.**—*Ieri, în zorii zilei s'a săvîrșit din viață meritosul artist, societar de clasa I-a al Teatrului Național, Constantin Ionescu. După o grea boală, ne suportînd o intervenție chirurgicală făcută în secția operatorie a spitalului Sf. Spiridon, regretatul artist, în plină vigoare încă, a sucombat în brațele prietenilor lui, spre regretul cărora număra numai simpatii.*

Despre cariera lui artistică vorbim în altă parte a ziarului și vom mai vorbi în numerele viitoare.

Inregistrăm cu cele mai vii păreri de rău moartea excelentului artist, membru devotat al partidului conservator-democrat și trimitem familiei cele mai sincere condoleanțe.

Inmormîntarea se va face mîni, Mercuri, oarele 2 p. m.

*

Primele coroane depuse eri pe catafalcul regretatului Ionescu erau următoarele cu inscripțiile respective: „Regretatului și devotatului lor prieten, membrii clubului conservator-democrat",—„Fratelui și cumnatului—familia Petroni".—„Iubitului camarad, C. Ionescu, pensionarii teatrului național",—„Prietenului Ionescu, familia Maximovici".

▪ *Ziarul „Conservatorul" scrie astăzi:*

Cuvîntul, din Iași, anunță că la întrunirea ținută eri acolo a participat și partidul conservator din Galați, reprezentat prin șeful său, d. G. Aslan, însoțit de o numeroasă delegație.

Cuvîntul a fost victima unui farsor.

D. G. Aslan nu este șeful partidului conservator din Galați și nu are nici o calitate ca să-l reprezinte.

▪ D. C. Stere a plecat ieri la București pentru a lua parte la lucrările Camerei, fiind în comisia budgetară.

▪ **De la Universitate.**—Vineri 22 Martie c. „Seminariul de Slavistică" și-a ținut obicinuita-i ședință săptămînală. Au luat parte, pe lîngă profesor, următorii studenți și studente:

D rele: Calciu și Cateliu, licențiate în litere, Fedeleș, Colomei, Cărare, Strat, Ștefănescu;

D-nii profesor Mihai Costăchescu și P. Alexandrescu, doctoranzi în litere, Epure absolvent al facultății, Dăscălescu, Răutu, Constantinescu, Grigoraș, Negrescu, Minar, Grigorescu.

D-ra Ștefănescu, studentă în anul întăi a ținut o conferință despre „Romînii din Serbia", pe care o dăm în rezumat mai sus.

▪ Membrii băncei populare din com. Bivolari (jud. Iași), „Emanciparea săteanului" întruniți în adunare generală în ziua de 17 Martie a. c, în unanimitate au hotărît ca numele băncei populare pe viitor să fie „Banca Populară Al. A. Badareu".

Ei au rugat pe d. Al. A. Badareu să bine voiască a aproba această dorință a tuturor membrilor băncei, ca semn de recunoștință și vie admirație ce au pentru d-sa.

▪ La Ministerul Lucrărilor Publice, se vor ținea licitații în ziua de 4 April, ora 11 a. m. pentru aprovizionarea a 1.606 m. c. pietriș de Siret în depozitele stațiilor Vlădeni și Șoldana, pentru întreținerea și împietruirea șoselelor vecinale Iași-Botoșani și a Jijiei și șoselelor comunale Borșa-Hălceni, șoseaua de acces gara Vlădeni, Borșa-Roșcani-Cănești și Bivolari-gara Șoldana din jud. Iași. Valoare lei 19.484 bani 10.

Pentru aprovizionarea a 1.300 mc. pietriș de Siret, în depozit, în stația Larga necesar întreținerii șoselelor vicinale Iași Botoșani și a Jijiei și șoselelor comunale Coarba și Țigănași-gara Larga, din jud. Iași. Valoarea lei 15.080.

Pentru 1.250 mc, pietriș necesar în anul 1913, la întreținerea și la împietruirea din nou a șoselelor vicinale gara Tutova-Adam și Pogana-gara Tutova pe porțiunile de la km. 20—22+880 și de la km. 0+330—4+220 din jud. Tutova. Valoare lei 10.562.

Pentru 1.900 mc, pietriș de Siret în depozit la stația Podu-Iloaei, pentru întreținerea și impietruirea șoselelor vicinale Podu-Iloaei-Hîrlău, Podu-Iloaei-Popești-Sintești-Păușești și a străzilor din Podu-Iloaei din județul Iași. Valoare lei 19.665.

Pentru întreținerea și împietruirea șoselelor vicinale Podu Iloaei-Hîrlău, Podu Iloaei-Popești-Sintești-Păușești și a străzilor din Podu-Iloaei, din jud. Iași. Valeare lei 19,665.

▪ Luni dimineață la ora 10 și 10 o căruță cu un cal a călcat, în piața Unirei pe bătrînul Hlavsa profesor particular de vioară, producîndu-i mai multe leziuni la corp și la cap, cu aceiași căruță a fost transportat la Spiridonie. Acest bătrîn este tatu lui Hlavsa desenator și caricaturist de seamă, mort de mult.

▪ Aflăm cu părere de rău încetarea din viață, în urma unei scurte boli, a vechiului funcționar al Primăriei locale, N. S. Dima.

In vremea din urmă, defunctul era verificator la Creditul Funciar Urban de Iași. Inmormîntarea a avut loc astăzi, Marți, ora 4 p. m.

▪ Se dă aproape ca sigură înnaintarea, pe ziua de 1 April, la gradul de general a d-lui Colonel Anastasiade, comandantul brigăzei de infanterie.

▪ Mâne, Mercuri 27, Curtea de apel, va judeca procesul intentat de David Fischer, părintelui său Froim Fischer, pentru alimente.

▪ Au fost declarate vacante următoarele posturi de medici: Circumscripția Delești, Jud. Vaslui,—spitalul și circumscripția Fălciu,—circumscripția Flămînzi Jud. Botoșani.

Vacanțele aceste fiind deschise pe ziua de 1 April, cei ce vroesc să se transfere în aceste posturi se vor adresa direcțiunei generale a serviciului sanitar.

▪ **Școlare.**— Pe ziua de 1 Aprilie au fost numiți suplinitori: d-ra Natalia Dochitrescu la Hîrșoveni—Vaslui, d-ra Maria Gheorghiu la Tanacu post II—Vaslui, d-ra Sevasta Mancaș la Munteni-Belcești—Iași, d-ra Maria Dimitriu la Miclăușeni—Roman.

— S'a acordat un concediu de o lună d-rei Aspasia Petrovici învățătoare la Suhaian—Dorohoi.

— Aurel Plișoianu a fost numit pe 1 Aprilie, suplinitor la șc. din Hreatca—Suceava.

▪ Duminecă la ora 1 jum. p. m., a avut loc adunarea generală a societarilor Primei Societăți de Economie, în localul societății din Str. Palat No. 1.

Adunarea a fost prezidată de d. C. Grigorescu, fostul președinte al Comitetului de Administrație al acestei societăți, asistat de d. I. S. Ionescu ca vice-președinte și de d-nii Dimitriu Păușești și Eugen Herovanu ca secretari.

In urma unei discuțiuni, s'a dat descărcare comitetului de administrațiune de gestiunea sa pe lunile Septembrie, Octombrie, Noembrie și Decembrie 1912.

Cu acea ocaziune s'a constatat că retragerile din depuneri în acest interval n'au fost mai mari de 600000 lei, și că depunerile ca și operațiunile societății își reiau cursul normal.

Societatea n'a admis ca împrumuturile pe cambii să fie în totul oprite, dar a exprimat dorința ca să nu se rîdice la o sumă mare. Constatîndu-se că acum asemenea operațiuni astăzi se cifrează abia la 20,000 lei, la un capital de aproape 8 milioane, societatea n'a luat nici un vot în această privință, lăsînd comitetului, grija de a ține sama de dezideratul său.

S'a reales comisiunea de control, compusă din d-nii Al. Velciu, Savel Grosu și Gh. Tisescu.

▪ Controlorii fiscali au înaintat d lui ministru de finanțe un memoriu cerînd să li se recunoască dreptul la pensie și asupra diurnei lor lunare de 150 lei.

TEATRUL NAȚIONAL

VINERI 29 MARTIE 1913

Producția elevilor clasei VIII-a mod.

LICEUL NAȚIONAL

Sub conducerea d lui V. Theodoreanu

cu binevoitorul concurs al d-relor Olga Popovici, Valentina Penel, Beatrice Șoimariu și Maria Gheorghe și al d-lor Gh. Cîrjă, V. Negrutzi și M. Agapescu.

PROGRAM:

Partea I-a: Cor bărbătesc, Recitări, Solo de voce, lupte franceze, statui romane etc.

Partea II-a: **Peneș Curcanul,** Dramă războinică în 4 acte de Dușescu Dulu și Leonescu.

Muzica militară va cînta între acte

Prețurile locurilor: Lojele 4 pers. 18 lei; 5 pers. 22 lei; 6 pers. 26 lei; Fot. de orchestră 4 lei; Stal I (B. I—IX) 3 lei; Stal II (B. X—XVI) 2 lei; Stal III (B. XVII—XXII) 1 leu; Balcon I (B. 1 și 2) 2 lei; Bal. II (B. 3 și 4) 1.50; Galeria 75 b.; Loje balcon 8 lei.

▪ Vineri 29 c. va avea loc în sala Circului Sidoli o mare reprezentație în folosul Cercului „Mica Filantropie" din localitate al cărei scop este de a se veni în ajutorul saracilor din Iași. Program special aranjat pentru această repezentație.

▪ In curînd comisiunea numită de ministerul instrucțiunii, se va ocupa de organizarea școalelor profesionale de fete care sunt îngrijite din fonduri deosebite ca legate, donațiuni etc.

In această categorie intru, de exemplu școala „Penetes et Zurmale" din Brăila, „Roșca Codreanu" din Bîrlad, Madona Dudu din Craiova etc.

▪ Concursul de Patologie medicală, care urmă să se țină azi 26 Martie, s'a amînat pentru ziua de Mercuri 3 Aprilie.

Candidații înscriși la acest concurs sunt domnii d-ri, Crăciuneauu, Savini și Dobrovici.

Comisiunea examinatoare se compune din domnii d-ri, C. Bacaloglu, V. Negel, C. Thiron, Tomescu-București și Gheorghiu-București.

Colocviul va avea loc la institutul de Anatomie, Mercurea viitoare, ora 3 d. a.

▪ In cursul lunei Mai, inginerii din țară vor ține un congres.

▪ Indivizii Nicolae Tanase, Niculai și Toader Iacob și Ioan Rusu au fost arestați de jandarmi, fiind-că au atacat, bătut și prădat eri pe șoseaua Iași-Țuțora pe săteanul Ioan Puiu, ce venea de la tîrg.

▪ Copilul P. Machedon, din clasa a III, a gimnaziului din Vaslui, a dispărut de cît-va timp de la locuința părintească fără a i se da de urmă.

▪ Un incendiu a distrus casa locuitorului Ilie Piscu din Cotnar.

Paguba e de vre-o 2000 lei.

▪ La siguranță au fost arestați, ca găsiți fără pașapoarte și acte în regulă, trei romîni transilvăneni, anume Adam și Ianoș Serbovan și Pavel Mușock. Ei au declarat și s'a dovedit că spun adevărul, că sunt din satul Natciternok și că au trecut pe ascuns în Romînia, să'și caute un chip de trai, de oare ce sunt persecutați de unguri, la locul lor, ei fiind buni romîni.

▪ La administrația financiară din țară vor fi declarate vacante pe ziua de 2 Aprilie, 3 locuri de administratori financiari și opt locuri de șefi de secție.

Cele dintăi vor fi vacante la Putna, Tecuci și Buzeu.

▪ Orele de cancelarie la administrația financiară, începînd de a 1 Aprilie vor fi, de la 8—1 dimineață, Marți, Joi și Sîmbătă însă, se va lucra și dela orele 5—7 p. m.

▪ Pentru postul de inginer al Creditului Fonciar în locul răposatului Gh. Popovici, au petiționat d-nii Hălăceanu, Cugler, Ghessner. S'a reținut numai cea din urmă cerere.

Se crede însă că postul va fi desființat, consiliul fiind de aviz că expertizele mai mari se pot face ocazional de către ingineri particulari, iar pentru cele mici să se facă de către conductorul Creditului.

▪ D. Th. Berescu, inspector de gimnastică, a asistat Vineri la cursul d-lui I. Dolijan, la gimnaziul din Vaslui.

Teatrul Național

Joi 28 Martie 1913

la 9 seara

Concert Sinfonic

extraordinar

dat de

„Orchestra filarmonică din Viena"

(Wiener-Tonkünstler-Orchester)

Una din cele mai renumite orchestre din lume.

73 profesori sub conducerea celebrului maestru OSCAR NEDBAL.

Ultime Informaţii

D-nii efori ai spiridoniei Nicu Pogonat şi profesor dr. Riegler, vor pleca mîine la Bucureşti, pentru a supune budgetul casei sf. Spiridon spre aprobare.

De asemeni, d-lor vor interveni la cei în drept arătînd nevoia mare ce se simte, ca statul să şi împlinească datoria, aducînd apa de care are absolută trebuinţă spitalul din Tg.-Neamţ, spital al statului, subvenţionat de casa sft. Spiridon. De asemeni vor cere ca statul să ofere sprijinul datorat ospiciului Socola, care primeşte şi curează bolnavii trimişi cu adresa prefecturii.

Cheltuelile ce se reclamă pentru aceste întrec suma de 14.000 lei.

In ultimele zile s'au declarat noui cazuri de scarlatină în stradela Armeană 8, Păcurari 50, Costachi Negri 25, Elena Doamna 35, I. C. Brătianu 27.

De asemenea două cazuri au fost aduse din comuna Bucium.

Ieri, comitetul „Centrului studenţesc" s'a prezentat d-lui C. Stere pentru a-l încunoştiinţa de decizia luată, de a nu-e mai prezenta la o nouă alegere de comitet.

D. Stere i-a sfătuit să se mai gîndească asupra acestui lucru, fiind în interesul or a nu se opune deciziei Senatului universitar.

Prin noul budget al ministerului de războiu se creiază următoarele unităţi:

Un batalion de vînători, destinat diviziei a 10 infanterie.

Cinci noui baterii de obuziere de campanie tip. 105 cm., cîte una pentru fie care corp de armată.

Un regiment de artilerie călăreaţă patruzeci noui batalioane de rezervă.

Trei baterii de obuziere grele, tip. 150 m. m. care la anul viitor vor fi transformate în regimente.

Trei baterii de artilerie de munte.

Un batalion de specialişti.

O companie nouă de pontonieri,— iar efectivul şcoalelor militare va fi mărit cu 201 elevi,— aşa că pe viitor vom avea 386 de ofiţeri în plus.

O delegaţiune a meseriaşilor iaşani a plecat în Capitală, pentru a comunica d-lui ministru de Industrie doleanţele meseriaşilor iaşani în vederea modificării ce urmează a se face legei meseriilor.

In legătură cu plecarea în capitală a d lui C. Stere, aflăm că este vorba ca prin noul budget să se voteze universităţii noastre un spor de 531 300 lei repartizaţi în chipul următor: **Biblioteca centrală** *70.000 lei;* **Facultatea de Medicină** *63,000 lei;* **Facultatea de Ştiinţe** *52.000 lei;* **Facultatea de litere** *40.100 lei şi* **Facultatea de drept** *6,200 lei pentru terminarea construcţiei localului Facultăţii de Medicină, 100,000 lei şi 200.000 lei pentru construirea noului local al Bibliotecei Centrale.*

D. Cristea Negoescu, inspector şcolar a fost rechemat la catedră.

Credem a şti că Parlamentul — care va fi prelungit acum pînă la 6 April — va fi din nou convocat după vacanţa Paştelor, pentru votare de legi. Seziunea va fi prelungită, eventual, pînă în primele zile de Mai.

Dl. Lascar Antoniu, senator, care a luat parte eri la înmormîntarea fostului preşedinte al Senatului Gh. Gr. Cantacuzino s'a reîntors în localitate.

Pentru cea din urmă dată regretatul artist C. Ionescu a apărut pe scenă în „Misterele Camerei Galbene", în Februarie. Piesa s'a jucat în beneficiul sau şi al lui Vlad Cuzinski.

Comisia întocmită de onor. minister de Culte pentru estimarea lucrărilor de reparaţie şi construcţie dela M-rea Secu, compusă din d. defensor eclesiastic St. Iftimescu, d-nii arhitecţi Lupu şi Nedelescu şi părintele revizor eclesiastic Econ. N. Dăringă şi-a terminat lucrarea rămînînd să-şi depue raportul.

Astă-zi la orele 2 a avut loc înmormîntarea economului stavrofor Dimitrie Poppa, fost mare vesmintar şi confesor al bisericei sfîntul Spiridon, decorat cu ordinul Coroana României.

Pe ziua de 1 Aprilie urmează a se face vre-o 6 noi numiri de agenţi de siguranţă, în localitate. De asemeni vor fi înaintaţi cîţi-va din vechii agenţi, care vor fi recomandaţi de prefectură ca cei mai destoinici şi care, conform regulamentelor, vor fi avînd doi ani vechime.

Probabil vor fi înaintaţi d-nii Onescu şi Andreescu.

Recrutările, care se urmează în localul comisiei dispărţiei a III-a, vor lua sfîrşit în ziua de 31 Martie.

Astă-noapte pe la orele două un hoţ rămas până la această oră nedescoperit, s'a introdus spărgînd geamul, în băcănia lui Leiba Moscovici, zis şi Borşaru, din strafla Păcurari 70, cu gîndul să prade.

Fiind simţit însă de negustor, hoţul se repezi asupra lui, cu gîndul să-l ucidă. O încăerare se încinse atunci între hoţ şi Moscovici. Trezindu-se şi nevasta negustorului şi începînd să strige cerînd ajutor, hoţul după ce lovi cu cuţitul rînind uşor pe Moscovici, fugi şi se făcu nevăzut.

Astăzi d. Comisar Teodor însoţit de d. Costinescu au procedat la arestarea unor cunoscuţi clienţi ai siguranţei anume Teleagă şi Băzgan, care urmează a fi confruntaţi cu Moscovici spre a fi recunoscuţi.

Se vorbeşte în cercurile comerciale despre dispariţia comisionarului S. S., în urma unor încurcături financiare.

Miercuri, 27 Martie ora 5 p. m. are loc la Cercul Didactic obişnuita şezătoare literară.

Prin noul budget al ministerului de războiu, faţă de scumpetea alimentelor, alocaţia de hrană a trupei s'a sporit de la 40 la 48 bani pe zi de om.

De asemenea s'a sporit alocaţia furajului de la 80 la 90 bani de cal pe zi.

Sîmbătă s'a ţinut, la C. F. R., o licitaţie pentru o furnitură de 100.000 metri cubi de lemne.

De data aceasta concurenţii au fost mult mai numeroşi ca în trecut, căci au fost vre-o 30 ofertanţi.

Preţurile propuse au variat între lei 8.50 şi lei 9.50 metrul cub.

Clientul „Independenţei nu s'a prezintat spre a oferi un preţ mai redus, zice confratele „Presa".

Şi să se noteze, vom adăuga noi, că suntem în primăvară, nu în toiul iernei.

Printre oratorii care eri, în sala Pastia de la Iaşi au cerut aducerea la guvern a d lui Petre Carp, pe care l'au numit vulturul cu două capete — precum şi trecerea armatei noastre în Bulgaria, a fost şi un oare care Grigore Răducă nescu.

Acest domn scrie „Presa" ca locotenent de cavalerie, a fost reformat în unanimitate pentru greşeli grave contra onoarei de om.

N'ar fi oare momentul ca adevăraţii prieteni ai d-lui Carp să intervie pentru a împiedica pe cei dela „Cuvîntul" să-i feştelească bătrîneţele.?

Judecarea procesului învăţătorului C. Maxim s'a amînat, instrucţia nefiind terminată.

După cum am anunţat la timp, mîne Spiritualul Consistoriu bisericesc va judeca procesul preotului Gh. Barliba, acuzat de nereguli în admistrarea unei cooperative din Vînătoriii-Neamţ.

Lucrătorul Carol Cubi de la fabrica de ţesetorie, în urma urma unui accident şi-a sdrobit un deget de la mîna dreaptă

Muncitorul Petrăchescu de la uzina electrică fiind biat s'a culcat în apropierea unei linii de garaj, pe care trecînd un vagon de tramvai, i-a tăiat două degete de la un picior.

Comitetul permanent al congresului Camerilor de Comerţ se va întruni în ziua de 28 Mart la Camera de Comerţ din Bucureşti, pentru a lua mai multe dispoziţiuni relative la congresul care va avea loc anul acesta în Iaşi

Ieri s'a distribuit studenţilor bursele din fondul „Carol I".

Studenţii de la geografie, conduşi de d, prof. Simionescu, au făcut eri o excursie ştiinţifică prin împrejurimile oraşului.

Oratorii „Cuvîntului" s'au transportat după întrunirea din sala Pastia la întrunirea meseriaşilor din sala funcţionarilor comerciali.

Acolo au luat Silistra pentru a doua oară.

In urma intervenţiei d-lui C. Stere, Eforia Casei Sf. Spiridon a sporit alocaţiunea budgetară, destinată pentru *cantina universitară*, de la 500 la 1000 lei anual: De asemenea Primăria comunei Iaşi, prin noul budget, în loc de 300 a prevăzut 700 lei.

Cercetările la corporaţia confecţiilor privitoare la manipularea ajutoarelor şi altele se urmează cu toată discreţia ce comportă,

Membrii societăţii de gimnastică vor începe a face diferitele exerciţii în curînd pe platoul de la Copou.

Elevii liceului naţional vor face în cursul sărbătorilor de Paşti, o excursie în Rusia, vizitînd Kişineul, Odesa, Sevastopolul şi Iafa. Se pot înscrie şi alte persoane ce ar dori să participe,—la liceul naţional.

Astăzi a fost arestat de siguranţă Dumitru Mihalopol, fost funcţionar la vamă, pentru care se lansase un mandat de arestare, fiind condemnat pentru fals în acte publice, la un an de zile închisoare.

Soldatul dezertor Constantin Budeanu, din cercul de recrutare Botoşani, a fost prins şi arestat eri.

Aflăm cu plăcere că d-na căpitan Bijulescu (născută Apostolescu), a dat naştere unui băeţel, numit Mircea.

D. căpitan Ionescu, din reg. 13 Ştefan cel Mare, va fi scos la pensie pe ziua de 1 Aprilie, conform art. 27.

D-sa urma să împlinească anii de pensie în Aprilie 1914.

Guvernul sîrbesc a înştiinţat guvernul nostru că importul făinei romîneşti în Serbia este scutit de orice drepturi de vamă.

Parchetul primind un denunţ de la un membru al familiei C. Ionescu, cum că moartea n'ar fi fost naturală, a dispus facerea autopsiei, pe care medicul legist al parchetului urmează s'o facă azi la ora 4.

Judiciare.—D. C. Dafinescu ipotechează Creditului Urban Iaşi imobilul din Bulevardul Ferdinand.

— D. H. G. Nicoleanu ipotechează imobilul din str. Anastasie Panu No. 4.

— Camera de punere sub acuzare a lansat mandat de arestare în potriva lui Filip Corovin, şi trimiterea în judecata curţii cu juri din jud. Neamţ, pentru faptul că în ziua de 9 Noembrie 1912, a lovit cu un lemn pe Rudolf Himer, ucigîndu-l pe loc.

— Curtea a respins apelul d-lui procuror şi a admis în parte apelul inculpatului Simon Edelştein, reducîndu-i pedeapsa la o lună închisoare, pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

— In ziua de 29 Mart se vor vinde prin licitaţie bunurile falitului Herşcu Herşcu din str. Nicolina.

— La 30 Mart se vor vinde bunurile falitului Ichil Cries.

Unul din foştii medici ai corporaţiilor vechi a primit din partea Casei Centrale a Meseriilor înştiinţarea că vechile datorii ale funcţionarilor nu vor fi plătite din fondul Casei Centrale.

In urma acestui răspuns se crede că furnisorii vechilor corporaţii se vor adresa justiţiei.

In special farmaciştii au de primit importante sume pentru medicamente.

Iată conţinutul noului program cinematografic Pathé-Frères, de astă seară Marţi 26 Mart, din sala circului Sidoli:

Poveste veche (Vieille histoire). Film danez de mare artă în două părţi. In rolul principal apare d. W. Psylander unul din cei mai reputaţi artişti dramatici daneji. Toate celelalte roluri sunt interpretate de ansamblul artistic al scenelor din Kopenhaga.

Calomnia. Senzaţională desfăşurare în două părţi. Un roman modern excelent redat cu o splendidă montare.

Artă şi meserie, scene şi vederi interesante.

Diamantul blestămat, grandioasă desfăşurare.

Cazacii din Urali. Interesante vederi militare şi exerciţii uimitoare.

Aniversarea Lilei, scene foarte humoristice.

Mîne Mercuri program nou: D-şoara Sherlock Holmes, piesă detectivă în două părţi—Din secretele oceanului—Max Linder într'o nouă creaţiune comică—Tîndală prefăcut în turtă-dulce, scene comice,—etc.

Programul de astă seară se compune din 5 părţi.

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 26 Martie

Legile militare germane

Discursul d-lui Bethmann-Hollweg

Belgrad.—Guvernul sîrbesc a remis eri reprezentanţilor marilor Puteri răspunsul la cererea privitoare la evacuarea Albaniei şi protecţiunea naţionalităţei albaneze. Acest respuns spune că Serbia nu-şi poate retrage trupele din Albania înainte de încheerea păcei; guvernul sîrbesc nu poate satisface cererea puterilor cu privire la protecţiunea specială acordată albanezilor, aceasta din cauza constituţiei şi legilor sîrbeşti, cari asigură tuturor cetăţenilor aceleaşi drepturi şi datorii.

*

Londra.—Camera Comunelor.—Răspunzînd unei întrebări cu privire la demonstraţiunea navală, d. Grey declară; declară: debarcarea de detaşament de marină, de tunuri de campanie, sau bombardarea nu se va face de cît cu instrucţiuni ulterioare. Anglia participă la demonstraţiunea navală pentru că a luat hotărîri comune cu celelalte puteri. Acordul care trebue să fie respectat şi din căruia are loc manifestaţiunea navală priveşte autonomiei Albaniei, operaţiunile Muntenegrului contra oraşului Scutari, care constitue un războiu de cucerire simplă; de ce să nu întindem simpatia arătată Muntenegrului şi celorlalte ţări, care luptă pentru libertate sau pentru o existenţă naţională, de ce să n'avem aceiaşi simpatie pentru populaţiunea albaneză din Scutari şi împrejurimi, care se compnne în majoritate din catolici şi mahomedani, luptînd pentru ţara, religia, limba şi viaţa lor. Acordul puterilor, obţinut după mari sforţări diplomatice, a hotărît ca litoralul şi Scutari să aparţie Albaniei, pe cînd Ipek, Prizrend, Dibra, şi după lungi negocieri şi Djacova, rupte din teritoriul Albaniei. Acest acord lasă o vastă regiune de împărţit între Serbia şi Muntenegru ca fruct al victoriilor lor. Guvernul englez n'are nici un interes direct în chestiune. Răspunzînd la întrebarea cum se poate concilia neutralitatea cu presiunea exercitată de puteri, d. Grey a zis: repet nu e vorba aci de un războiu pentru libertate, ci de un războiu de cucerire.

*

LEGILE MILITARE GERMANE

Discursul d-lui Bethmann-Holveg

Berlin.—Reichstagul a început să discute în prima citire proectele de legi militare. Sala şi tribunele sînt tixite. Asistă la şedinţă mulţi diplomaţi, demnitari ai Curţei. Cancelarul imperiului d. Bethman Hollweg a luat cel dintăi cuvîntul, relevînd necesitatea de a se întări forţele militare, spre a asigura viitorul Germaniei. Putem, a zis oratorul, să avem deplina încredere în capacitatea şi vitejia armatei noastre, dar ne este oare îngăduit luxul de a renunţa la zeci de mii de soldaţi instruiţi pe cari i-am putea avea dar pe care nu-i încorporăm? Nu va izbucni nici un răsboiu în Europa în care să nu fim amestecaţi, cine va purta răspunderea dacă în lupta pe viaţă şi pe moarte nu vom fi tot atît de puternici, cum am putut fi? Acest învăţămînt se desprinde din răsboiul balcanic. Deşi toate puterile s'au străduit să localizeze răsboiul şi deci nici o mare putere n'a voit să participe la modificările teritoriale din Balcani, a existat mult timp o tensiune care a silit Rusia şi Austro-Ungaria să ia măsuri militare extraordinare. (aplause) Relaţiunile noastre cu Franţa sunt bune. Am motive să cred că guvernul francez actual voeşte să trăiască cu noi în vecinatate pacifică, totuşi trebue ţinut seama de puterea opiniunei publice franceze care ţine seama de înfrîngerea turcilor şi escomptează dinainte alipirea statelor balcanice de tripla înţelegere, îndreptîndu-şi privirile asupra Alsaciei-Lorenei.

Atribue o mare valoare garanţiilor de pace formate de strînsa noastră alianţă cu Austro-Ungaria şi Italia. In această convingere am reinnoit tripla alianţă care este mai puternică ca ori cînd (aplause).

Tripla alianţă nu slujeşte numai pe aliaţi, dar lumea întreagă, totuşi Germania trebue să fie gata şi să se aştepte a-şi apere existenţa contra a două fronturi. Proectele de legi militare nu sunt inspirate de ideea cursei de armamente. Vorbind despre proectul desvoltat de d. Churchil în camera comunelor ca Germania şi Anglia să suspende pe un an armamentul naval, ministrul spune: vom aştepta ca guvernul englez, să facă o propunere concretă în acest sens or; cum suggestiunea engleză însemnează un mare progres.

D. Bethmann Hollweg a încheiat relevînd tendinţele defensive ale proectului de lege. Discursul a fost primit cu mari aplause de o însemnată majoritate şi cu fluerături de socialişti.

Ministrul de răsboiu a expus apoi necesitatea militară a proectului de lege care nu urmăreşte alt scop de cît garantarea pacei (aplause).

Viitoarea şedinţă mîne.

Consfătuirea de la Clubul Conservator

Bucureşti.—Aseară la ora 8, a avut loc o consfătuire la clubul Conservator.

D. Deşliu a reamintit moartea lui Gh. Gr. Cantacuzino, şi a exprimat condoleanţe familiei, în numele Clubului,

Adresîndu-se apoi delegaţiunilor din provincie, d, Deşliu a zis:

„Negreşit că aşteptaţi un cuvînt asupra situaţiunei interne din partidul Conservator.

„Aşteptaţi cu nerăbdare rezolvirea chestiei externe, care priveşte România; şi sper că ea va fi favorabilă nouă.

„Ne-am angajat cu toţii, la formarea guvernului, ca să-i dăm tot concursul nostru necondiţionat pentru această chestiune. Imediat ce vom avea rezultatul vom aviza: Ne luăm angajamentul să vă convocăm pe toţi, pentru că împreună să rezolvim chestia internă a partidului nostru".

Expulsarea Capelmaiştrului Neuser

Bucureşti.— Capelmaistrul Neuser, cunoscut din afacerea inginerului Hart, a fost expulzat.

Demisia din învăţămînt

Bucureşti.—Ministrul de instrucţiune a primit demisia d-lui Dr. Stihi, din învăţămîntul secundar din Iaşi.

Cartelul fabricanţilor de sticlărie

Bucureşti.—Fabricanţii de sticlărie din ţară, sunt pe cale de a încheia un cartel, cu scop de a pune capăt supra producţiunei, prin închiderea unora dintre fabrici.

Delegaţia de la Moreni

Bucureşti.—Delegaţii lucrătorilor de la Moreni, care au fost primiţi eri de d. N. Xenopol, s'au declarat satisfăcuţi de răspunsul ministrului.

Duma şi Jandarmii romîni

Bucureşti.— Din Petersburg se telegrafiază ziarului „Adevărul", că mai mulţi deputaţi au depus în Dumă o interpelare, în chestia unui rus anume Vasilici, care ar fi fost maltratat la Sulina de către jandarmii români.

PARLAMENTUL

Dotaţiunea prinţului Carol la Cameră

Bucureşti.—CAMERA.—După deschiderea şedinţei, mai mulţi deputaţi prezintă un proect de lege, prin care se acordă A. S. R. Prinţului Carol o dotaţiune de 100,000 lei.

D. Take Ionescu, ministru de interne, roagă pe deputaţi să treacă în secţiuni, pentru a dezbate proiectul.

Deputaţii trec în secţiuni.

Toate secţiunile au adoptat proectul, în afară de secţia III-a, prezidată de d. Dimitropol, care a respins dotaţiunea.

Dintre membrii secţiei a treia au votat pentru proect, d-nii Mitilineu, Pella, Mişu Săulescu şi Leca.

Au votat contra d-nii Dimitropol, Toke Protopopescu. dr. Giani şi Vlădescu-Olt

Interpelarea d-lui Pella

D. deputat Vespasian Pella, întreabă pe d. ministru de răsboiu, dacă este adevarat că d-sa ar fi anulat decizia, prin care un număr de tineri au fost dispensaţi de Consiliul de revizie din judeţul Iaşi. Autorităţile în drept au refuzat să recruteze din nou pe acei tineri, iar anularea unor aseminea deciziuni trebuesc în tot cazul făcute de consiliul de miniştri.

D. Pella cere să i se puie la dispoziţie dosarele respective, pentru a-i servi la o interpelare.

D. General Hîrjeu, ministru de răsboiu răspunde că în adevăr a anulat acele decrete şi recunoaşte că anularea trebuia să fie cu avizul consiliului de miniştri. Va supune chestia acum consiliului de miniştri.

D-sa promite a pune la dispoziţiea d lui Pella dosarele cerute.

CONSFATUIREA DE LA D. MAIORESCU

Bucureşti.—Mîne la orele 10 dimineaţă, va avea loc la domnul Maiorescu acasă o întrunire, la care vor participa mai mulţi fruntaşi conservatori. După toate probalităţile, se va discuta alegerea unui comitet de direcţiune a partidului conservator.

RASPUNSUL D-LUI CARP

Bucureşti.—D. P. P. Carp, fiind informat, că mai mulţi delegaţi conservatori din provincie, vor să-l viziteze pentru a-i cere să reia la şefie partidului conservator, a răspuns că acest demers e inutil, de oare ce persistă în hotărîrea luată de a se abţine de la orice act politic.

Falşificatori de timbre

Botoşani.—Poliţia de aci a arestat pe un anume C. Ghiorghiu, bănuit a fi autorul falşificărei de timbre, constatată zilele aceste.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Oculist operator
reîntors din străinătate
Strada Ştefan cel Mare No. 6
Casele magazia Kahanne
Consultaţiuni 3—6 p. m.

De Inchiriet *dela 23 Aprilie 1913 una magazie, str. Ştefan cel Mare 56, vis à viz de Banca Naţională ocupată în prezent de Băcălia Haiez. A se adresa la administraţia Bisericii Catolice.*

VACCINARI
practică
Dr. A. STEUERMAN
— Str. Cuza-Vodă 13 —

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Pesinterie

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de n gros sunt a se a dresa: Domnului I. DAVIDESCU Teoucin
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAK KOFFLER BUCUREŞTI

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.
Executare constiincioasă: Preţuri modeste

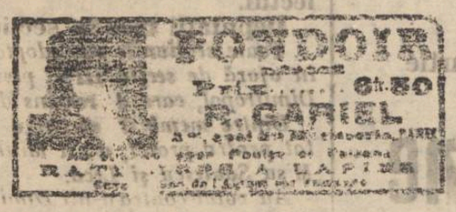

Observaţi bine semnul distinctiv al veritabilului
:Franck:
Adaus la Cafea şi
Feriţi-Vă
de Imitaţiuni înşelătoare.

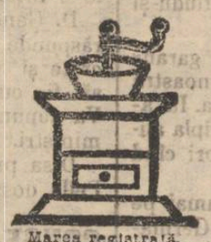
Marca registrată.

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu
Bănci: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la FUMOUZE-ALBESPEYRES
Şi la toate principalele Pharmacii
INTREBUINŢATE ŞI RECOMANDATE DE ALBESPEYRES
întrebuinţate în SPITALELE MILITARE ALE FR.

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisori ai:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Română
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge prin mirosul lui plăcut, amiecuind cu totul esenţele
De vânzare la toate Drogueriile şi Magazine de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speler
Bucureşti
Reprezentant general pentru Belgiul
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÀRZESCU, 17.

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Ponduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polite de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453 500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.
In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980 25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Nesnulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(strada de Sus)

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* Ingheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii, *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţiile cele mai bune la *dispoziţie.*

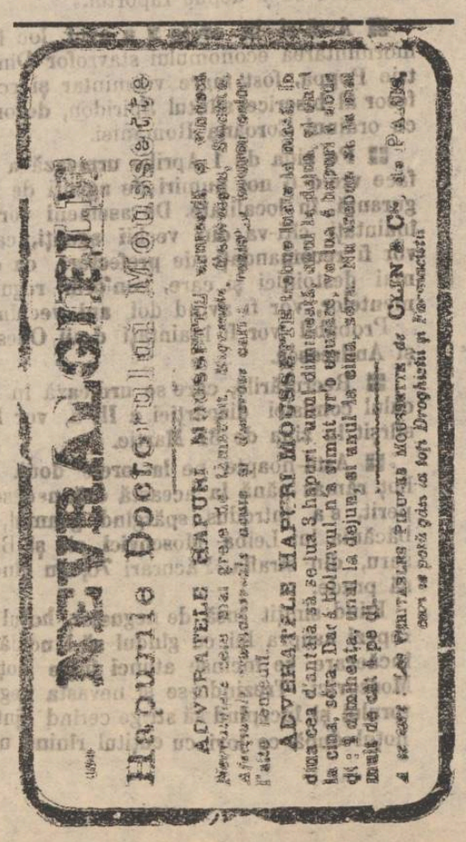

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul X No. 1842 — Joi 28 Mart 1913

Preşedintele Camerei despre Gh. Gr. Cantacuzino

Iată cuvîntarea scurtă dar emoţionantă prin concisiunea şi sinceritatea ei, rostită de d. Cantacuzino-Paşcanu preşedintele Camerei Deputaţilor la înmormîntarea regretatului Gh. Gr. Cantacuzino:

Prin moartea lui Gh. Gr. Cantacuzino, România perde pe unul din cei mai de seamă fii ai săi, perde pe omul înzestrat cu un spirit ager şi luminat, pe sfetnicul cu judecata limpede şi înţeleaptă, pe patriotul care din iubirea de ţară făcuse idealul vieţei lui.

Fruntaş între fruntaşi, de mai bine de 50 de ani, a adus în serviciul ţării toată energia şi puterea lui de muncă, contribuind în o largă măsură la opera de întărire a Statului romîn.

Ministru în cabinetul conservator de la 1870 la 1875, preşedinte al Camerei şi Senatului în timpul guvernărei conservatoare de la 1888 la 1895 a sprijinit marele minister al lui Lascar Catargi, căruia i-a urmat la şefia partidului conservator în 1899, cînd a şi format întâiul său guvern, revenind pentru a doua oară la preşidenţia consiliului către sfîrşitul anului 1904.

In ambele sale guvernări, ţara a fost înzestrată cu o mulţime de reforme şi legi, ce sunt şi vor rămînea mărturie neperitoare de tot ce clădeşte un guvern harnic şi priceput.

Pentru nimeni nu mai este îndoială astăzi că cele două guvernări prezidate de dînsul pot fi prenumărate între cele mai bune guverne ce ţara a avut, căci ele s'au îngrijit nu numai de întărirea instituţiilor şi desvoltarea bogăţiilor ei, dar şi de bunul renume şi vaza de care trebuie să se bucure printre celelalte ţări.

In această ordine de idei primul său guvern va trece posterităţei, prin regularea cestiunei subvenţiei şcoalelor romîne din Braşov, iar în al doilea guvern recunoaşterea naţionalităţei romîne din Macedonia de către imperiul otoman obţinută pentru întâia oară printr'un fericit act de energie, are aşa de mare strălucire în cît chiar dacă ar fi singură şi tot ar da dreptul la recunoştinţa unui neam întreg.

De aceia durerea perderii lui ne loveşte pe toţi, loveşte un întreg popor, îndoliază un întreg neam.

Această durere este cu prisosinţă împărtăşită de Adunarea Deputaţilor care, prin glasul preşedintelui ei, aduce memoriei marelui dispărut prinosul recunoştinţei şi admiraţiei pentru tot ce a făptuit.

Să-i fie ţărîna uşoară şi neştearsă amintirea.

Două măsuri... culturale

Se pare că Bucureştenii pe cari soarta îi trimite să trăiască—un timp mai lung ori mai scurt în Iaşi, sunt cu mult mai uşor impresionaţi de pauperizmul Iaşului de cît Iaşenii propriu zişi. La aceştia din urmă senzibilitatea e mai... atrofiată; s'au obicinuit a nu se mai revolta, a nu se mai irita de nimic. Resignarea e deviza lor.

Facem aceste reflecţiuni avînd înaintea noastră paginile pe cari le va publica în viitorul număr al „Vieţii Romîneşti" d. dr. Al. Slătineanu, de curînd numit profesor la facultatea de medicină din Iaşi.

Cităm cîteva pasagii din acest articol în care autorul arată că suma totală acordată tuturor laboratoriilor facultăţii de medicină din Iaşi este de 19,900,—respectiv 17,000 dacă scădem taxele de transport, vama etc.

„...Statul, zice d. dr. Slătineanu—întrebuinţează două măsuri: nu e aşa vitreg cu Bucureştiul. Un singur laborator din Bucureşti are aproape aceiaşi sumă ca întreaga facultate de medicină din Iaşi. Laboratorul de Bacteriologie şi Anatomie patologică din Bucureşi are 14,500 lei subvenţie anuală pentru material, pe cînd facultatea de medicină din Iaşi are 19,000 lei.

De ce două măsuri?

Sistemul de două măsuri se practică de altminteri regulat faţă de Iaşi. Oraşele Sulina, Constanţa, Craiova, Galaţi, au laboratoare de Bacteriologie, dar n'au facultăţi. Bietul Iaşi are facultate, are chiar catedră de Bacteriologie dar nu are laborator.

Concluzia: Facultatea de medicină din Iaşi are 19,000 lei pentru 21 laboratoare, —pentru material,—şi nu poate face, nu ştiinţă, dar nici măcar unele experienţe necesare pentru cursuri. Restul ce va urma decurge fatal din această premisă.—Neavînd material pentru laboratoare, nu are nici personal suficient, nici ca număr, nici ca plată. Intr'un laborator, nu şeful laboratorului poate face totul.

Şi urmînd paralela, profesorul scrie:

„...la Iaşi nu există de cît un post de şef de lucrări şi acela plătit eftin (250 lei lunar), la Bucureşti numai la un singur laborator sunt patru şefi de laborator cu 4—500 lei lunar. Iarăşi două măsuri. Nu că la Bucureşti se cheltueşte mult pentru facultatea de medicină, asta nu se pomeneşte în ţara noastră, cheltueli inutile pentru învăţămînt. Nici la Bucureşti sumele alocate nu sînt suficiente, dar în comparaţie cu Iaşul, Bucureştiul reprezintă Eldorado.

Pentru tot personalul tuturor laboratoarelor (profesori, şefi de laboratoare, şefi de lucrări (unul singur), preparatori şi servitori) facultăţii de Medicină din Iaşi, statul cheltueşte suma de 82,765 lei.

Pentru un singur laborator din Bucureşti, tot numai pentru capitolul personalului, acelaş stat cheltueşte suma de 48,960 lei. Exagerez cînd spun că Iaşul e năpăstuit?

Mai rămîne de adăogat că în Iaşi nu există nici o bibliotecă medicală. Numărul publicaţiunilor medicale fiind enorm, nici chiar în specialitatea lor medicii nu pot poseda o asemenea bibliotecă. Pentru prepararea unei chestiuni cît se poate de mică, medicul trebue să plece la Bucureşti, unde va găsi la Facultatea de Medicină o bibliotecă frumoasă, bine organizată şi destul de bogată.

Deci, local nu, material nu, personal nu, bibliotecă nu. Aceasta este partea Iaşului şi Ieşenii se miră de ce profesorii cari vor să fie în curent cu ceiace se face în occidentul Europei, se grăbesc să'l părăsească?"

Prin noul budget, facultatea de medicină—şi universitatea în general—obţine importante adăugiri de sume. Dar sistemul celor două măsuri, nu va dispărea. Multă vreme încă între cele două universităţi, acea a Iaşului va fi lasată în vitregie. Indreptarea vine foarte anevoie şi foarte cu incetineală. △

UITE-O, NU-E!

In timpul din urmă, ziarele s'au jucat cu Silistra ca babele cu ghicitorile.

Chestiunea cedării acestui oraş a ajuns, pentru gazetăria noastră, un fel de: uite-o, nu-e!

Cîtă vreme, într'o zi, telegrame cu litere ochioase, anunţau din sorginte *absolut sigură* că, reuniunea ambasadorilor, a decis a da României Silistra, a doua zi, aceleaşi ziare, pline de îndoială, glăsuesc, prin corespondenţa nu mai ştiu cărui Lloyd, veşti mai mult de cît echivoce.

Scrutînd aceste ştiri, reiese clar că nimic nu-i hotărît. De ce se caută atunci a se strecura în suflete neliniştea aceasta, care, în definitiv, nu contribue de cît la zdruncinarea încrederei, ce trebueşte să se pună în înţelepciunea conducătorilor actuali ai destinelor ţării noastre?

Cînd primul ministru al ţării spune: fiţi liniştiţi, am încrederea că diferendul actual se va rezolvi în chip favorabil nouă, aceasta glăsuieşte mai mult de cît siguranţa, pentru că: „am încrederea", în gura unui prim-ministru este echivalentul unui „Sunt sigur" în gura unui alt muritor cinstit. Şi nu este de admis ca un prim-ministru, cu osebire cînd haina aceasta învestmîntează pe-un om de cinstea şi trecutul d-lui Maiorescu,—să spună alte lucruri de cît cele ce vor fi,—sau să se joace de-a „liniştitele" cu lucruri de cari atîrnă şi soarta şi mîndria unui neam întreg.

Rămâne deci că, ziarele sunt de rea credinţă, interesate, atunci cînd lansează ştiri menite să nu aducă cuvîntul cel drept,—precumpănitorul real al stărei adevărate de lucruri.—Şi cu aceasta numai faptă cinstită nu-e.

Nu ne gîndim o clipă că aceasta ar porni dintr'un spirit de mercantinism căci prea ar fi ruşinos,—ci, poate că, prea încrezători, nu ştiu să prindă din zvonuri ceia ce ar fi miez, adevărat, de pozghiţă pură de cei interesaţi,—şi aceasta e răul.

In tot cazul ar trebui să se deprindă odată acei ce dau, zilnic, lecuirea curiozităţilor omeneşti, ar trebui să înveţe gazetarii noştri că hrănind sufletele, în chipul cum o fac, cu îndoieli, cu bănuieli, numai operă patriotică nu fac, mai ales în vremile aceste cînd vorbele trebuiesc cu atît mai precumpănite, cu cît ele pot fi izvor de multe încurcături, cărora nu le-ar folosi înţelepciunea tîrzie, ci doar jertfele acele care curmînd mii de vieţi, aruncă jalea peste neamuri pentru vremuri îndelungate.

Liniştea sufletească şi mîndra noastră purtare, faţă de sălbătăciile aliaţilor din Sud, vor fi dovedit în destul Europei civilizate, chemate să judece azi, dreptatea cerinţilor noastre, care se vor preschimba în curînd în realităţi.

Până atunci nici o stare, nici un cuvînt neliniştitor,—mai cu osebire cînd nu poţi şti tu, cel ce scrii în ziare, ce nici reuniunea ambasadorilor nu va fi ştiind pe de-a'ntregul.

Dinu.

NOTA ZILEI

Sunt într'adevăr de invidiat unele publicaţiuni. Anume acele cari, sub cuvînt că sunt reviste ori ziare comerciale, industriale, economice şi mai ştim noi cum—înregistrează, zilnic, poliţele protestate.

Deschideţi, bună oară, „Argus"—cotidianul în 6 pagini. Ce deliciu pentru redactorii ziarului! In toată lungimea lor coloanele sunt ocupate de cîteva luni încoace, de listele poliţelor protestate. E oare nevoie să mai spunem că Iaşul, între cele dintâiu oraşe, este un nepreţuit colaborator gratuit al acelei rubrici funebre?

El figurează cu multe, lungi şi pline coloane de cifre,—liste în care, uneori, se întîlnesc şi se înfrăţesc numele cîte unui modest negustoraş cu numele vre-unui „fost" care vorbia, mai eri, „ca reprezentant al guvernului"—cum ar zice un ex prefect iaşan, devenit orator de întruniri publice.

Fericite gazete,—nefericită vreme a poliţelor protestate şi a datoriilor neplătite!

CLEVETITORII

Sînt oameni care pe baza convingerilor lor — critică acţiunea individuală sau colectivă a altora şi sînt oameni care întreprind aceasta numai ca un sport, obicinuiţi a contrazice mereu, căci altfel nu-şi pot găsi chemarea. Dacă atitudinea primilor are sorţi a fi simpatică, atitudinea celor din urmă apare cît se poate de suspectă şi ei nu sînt de cît nişte clevetitori plicticoşi.

Depildă, nemulţumiţii din jurul „Cuvîntului" fac parte din această din urmă categorie. Fac întruniri peste întruniri şi — din noianul de discursuri — reesă clar că n'au de apărat vre-un interes al ţărei ci doar vre-un năduf al lor propriu. Susţin că sînt departe de a vrea războiul şi totuşi România trebue să ia „cu forţa" Silistra, nu s'o cîştige pe cale diplomatică.

Vezi, nu toţi oamenii sunt dotaţi cu priceperea în ale diplomaţiei. Activitatea diplomaţiei noastre nu se putea divulga pas cu pas şi cu aceasta în vederea unei depline reuşite.

Şi atunci criticele se îndreptau asupra unor fapte necunoscute. Prin urmare simple clevetiri. Pe de altă parte, nu mai este lucru contestat că guvernul a procedat cu foarte multă pricepere, înlăturînd — căci se speră în acest moment că vor fi fost înlăturate — urmările nefaste ce le-ar fi avut un război provocat de noi, urmări nefaste şi pentru ţara noastră şi poate pentru întreaga Europă.

Astfel „cuvîntătorii" apar ca nişte simpli gălăgioşi. Sprijiniţi de siguranţa unei tribune, se încumetează să facă pe răsboinicii (arătîndu-şi puţinul sufletului) faţă de un popor cu mult mai slab, cum sînt Bulgarii, istoviţi şi sterpi de războiul nenorocit cu Turcii.

Nemulţumiţii şi-au zis „cuvîntători", noi îi socotim „clevetitori", judecîndu-i după atitudinea lor.

G.

ECOURI

Numărul falimentelor în Austro-Ungaria, în luna Ianuarie 1913, cu'n pasiv superior cifrei de 100.000 coroane pentru fiecare, s'a urcat la 82, reprezentînd un pasiv global de 22 milioane de coroane. In Ianuarie 1912, au fost numai 15 declarări în stare de faliment, cu un pasiv de 6 mil. cor.

Din numărul total de 82 falimente, 31 înfăţişează un pasiv de 7.500.000 coroane iar restul de 51 un pasiv de 14.500.000 coroane. Kredito-renverein din Viena a înregistrat în Ianuarie 1913, un număr de 430 încetări de plăţi.

*

Prefectura poliţiei din Paris a stabilit o listă curioasă, anume listă oficială şi completă a diferitelor distracţii ce pot să şi le ofere parizienii.

Pentru anul trecut, găsim următoarele cifre: teatre şi săli de concert, 240; circuri şi velodromuri, 32; cinematografe 262 (în 1902 erau numai 2); baluri serale 263; săli speciale de concert, 196: cursuri de dans 98, fără a mai număra skatingurile, sălile de audiţii fonografice etc.

Găsim deci în Paris 2625 de locuri unde poţi să te distrezi.

*

In urma unor noui studii ale d-lor Bourquelot şi Bridd s'a ajuns la concluzia, că chimiştii nu sunt departe de fabricarea chimică a zahărului. In acest caz nu vom mai avea nevoe de sfecle şi de trestia de zahăr. De astfel să ştie că azi vanilina şi camforul sunt fabricate chimice.

*

Boala telegrafiştilor.—Direcţia poştelor din Anglia e foarte îngrijită de o boală foarte răspîndită printre telegrafiştii, cari lucrează cu aparatele Hugues, dar mai ales cu aparatele Morse. Cu timpul ei încearcă un fel de crampe la mîna dreaptă, o oprire a intensităţii apăsărei, o amorţeală ciudată.

Numindu-se o comisie de medici s'au făcut arătări şi s'a găsit că nu-i o boală profesionistă, ci e ceva individual. Cei nervoşi sunt cei mai atinşi de această boală. Transmiterea şi primirea depeşilor conduce fatal la o mare surescitare nervoasă.

Revista *Cosmos* propune ca cei cari vor să se facă telegrafişti, să fie supuşi unui examen medical foarte serios.

OAMENI ŞI LUCRURI

„O MAMĂ!"

După traducerea mai veche a defunctului Gr. Suţu, s'a publicat în aceste din urmă zile o nouă traducere în limba franceză a superbei bucăţi lirice a lui Mihail Eminescu: „O mamă!", datorită lui Matei Rusu.

Nu e de mirat că această nespus de duioasă bucată a atras atît de mult luarea aminte a traducătorilor, pentru că e de un farmec nespus, de o rară bogăţie, în ce priveşte imaginile şi armoniile.

Oferim aci o nouă traducere, făcută mai de mult, dar inedită şi datorită d-nei Alice Balaiş din Iaşi:

O! MÈRE

O mère, douce mère... est-ce toi que j'entends
M'appeler dans la brise et du brouillard des temps?
— Le vent d'automne souffle et sur ta tombe sainte!
Les arbres dépouillés se heurtent... C'est ta plainte
Qu'ils semblent imiter en gémissant tout-bas —
...Ils gémiront toujours.., Toujours tu dormiras.

Si je meurs avant toi... Ne pleure pas, amie!
— Au tilleul qui fut cher à mon âme endormie...
Humide de tes pleurs... détache un vert rameau,
Et plante-le toi-même au pied de mon tombeau
...Le sentirai—je croître—en mon sombre séjour?
Toujours il grandira... Je dormirai toujours —

Si pour nous à la fois, la mort devait venir,
Qu'un unique tombeau serve à nous réunir
Creusé dans la saulaie au bord d'une rivière
Loin des lourds monuments d'un triste cimetière...
Ton coeur, près de mon coeur... nous nous reposerons
L'eau pleurera toujours... Toujours nous dormirons!

Intr'un număr viitor vom face o comparaţie între cele trei texte franceze ce posedăm pentru poezia „O, mamă!" spre a sublinia încă-odată gradul în care această poezie izvorîtă din adîncă simţire a putut, la rîndul ei, să inspire pe alţi poeţi. Căci atari strofe nu le redă cineva în altă limbă, fără a îndeplini condiţiunea esenţială, de a fi el însuşi poet; înainte de a fi traducător.

Rodion

Monăstirele din Moldova

Mişcarea culturală şi gospodărească

Activitatea în direcţiunile culturale şi gospodăria în monăstirile din Moldova, a început să ia din ce în ce mai mare extensiune, mulţumită mai întâi atenţiunei ce le-a dat I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Pimen, iar pe de alta organelor administrative de care s'a servit de cînd a venit pe scaunul Moldovei ca Arhipăstor şi Mitropolit.

Prin o practică personală şi destul de rodnică la Episcopia de Galaţi, la venirea aci era deja destul de convins de însemnătatea ce o mai pot avea monastirile noastre şi în timpul progresului de astă-zi, aşa că ţinta Sa cea dintâi a fost ridicarea şi îmbunătăţirea soartei monastirilor atît din punct de vedere material cît şi moral.

Mulţi s'au îndoit de un rezultat mulţumitor macar, ştiind halul în care se găseau monastirele la venirea I. P. S. S. ca Mitropolit.

Inaltul Ierarh însă n'a stat un moment la îndoială, nu i-a trecut un minut ideia de a da înapoi în faţa greutăţilar cei stă înainte, a cugetat înţelepceşte fie care măsură ce a intenţionat să ia, şi la mijloacele cele mai eficace de pus în practică şi astă-zi după 4 ani de păstorie destul de rodnică, putem zice că a reuşit.

Inceputul făcut e mai mult de cît bun şi mai satisfăcător de cît s'a aşteptat la început.

Cu credinţa în Dumnezeu preamărit atîtea secole în aceste locaşuri de mîntuire şi linişte sufletească, cu o voinţă de fer cum rar se vede la oameni din zilele noastre, cu sprijinul oamenilor de bine, ce au acordat iniţiativei salutare şi bine făcătoare a Mitropolitului Pimen cu toată căldura, azi monastirele noastre mîndre de tot pot dovedi lumei că ele pot fi folositoare şi în timpurile noastre, de astă-zi şi civilizate în folosul societăţei ca şi în timpurile trecut.

*

Indreptîndu-şi precum am spus mai sus toată atenţia sa pentru ridicarea, înflorirea monastirilor şi aşezarea lor, la locul de onoare ce'l ocupau în trecut, I. P. S. Mitropolit Pimen, a căutat în primul loc să ridice moralul monahilor.

Şi după cum altă dată monăstirele dădeau tonul în orice branşă de gospodărie casnică a crezut de cuviinţă şi cu drept cuvînt, prea nimerit, a reînvia din nou gospodăria model ca şi industria casnică.

Şi iată pe Mitropolitul Pimen stăruind pe lîngă unii, sfătuind pe alţii, şi îndată chiar după cîte-va luni de păstorie bună şi cu folos, reuşeşte să înfiinţeze la monastirele Agapia şi Varatec, cîte un atelier de ţesut covoare şi cusuturi naţionale, iar la Monastirea Neamţului, slăvită odinioară, pepiniera din care şi-au avut origina atîţia părinţi mari bisericeşti din trecutul nostru glorios, a înfiinţat treptat mai întâi; o stăpărie sistematică accentuînd însemnătatea acestei ocupaţiuni printr'o serbare festivă şi un discurs încurajetor, apoi un atelier de argintărie, unul de sculptură, unul de pictură, unul de cismărie, îmbunătăţindu-le prin buna voinţa şi concursul d-lui ministru de industrie cu toate uneltele necesare şi de calitate cît mai bună, asigurînd astfel mersul lor din ce ce mai progresiv.

Anul acesta viaţa culturală în monastire, s'a mai îmbogăţit în două direcţiuni cu două calităţi nelipsite ori cărui bun veţuitor monastiresc din timpurile trecute.

S'a dat mai mult avînt în perfecţionarea cîntărilor bisericeşti bizantine de o frumuseţă indiscutabilă, şi s'a deschis şi un curs de medicină pentru călugării tineri ca la timpuri de nevoe, cînd ţara va avea trebuinţă de braţele şi ajutorul tuturora, să poate şi ei contribui măcar cu atîta, alinînd suferinţele celor ce vor fi rîniţi pentru Patrie pe cîmpul de cinste, atît cu cuvîntul mîngîetor cît şi cu ajutorul medicinal dat în marginele cunoştinţilor căpătate.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Pentru ținerea cursului de medicină sanitară, în acest scop, prin intervenirea I. P. S. Mitropolit Pimen către d. ministru de Război, a fost însărcinat d. Locotenent dr. Bălănescu, care a și venit la monastirea Neamțului, și ca doctor militar dîndu-și socoteala de marea însemnătate ce o pot avea călugării noștrii pe cîmpul de războiu, nu s'a mărginit a baga și capul fraților, numai noțiuni teoretice de medicină sanitară și cu cuvînt bun izvorît din suflet de adevărat patriot a căutat să convingă pe fie care în parte de utilitatea acestor cursuri și de cinstea ce le va putea aduce aceste cunoștințe puse în practică pe cîmpul de glorie.

Mulțumită dar acestei atitudini binevoitoare numărul celor ce ascult aci cursurile erau din ce în ce mai mare, și ca dovadă că cuvintele semănate, căzuse în pămînt bun, și fusese simțite, veniră la cursuri spre marea satisfacere a d-rului și unii dintre bătrîni.

Cîntările bisericești de asemenea cu venirea P. C. Arhim. Teoctist Stupcanu, au luat un avînt mai mare.

Dotat de la D-zeu nu numai cu calități practice și activitate rodnică care-l disting de ceilalți stareți, ci și cu o voce aleasă, perfecționată prin cunoștințele muzicale superioare ce le posedă se înțelege de la sine, că una din primele griji ale P. C. Sale, venind aci, a fost, de a se interesa mai de aproape de școala de cîntări bisericești, făcînd o selectie mai severă în personalul didactic, luînd chiar direcțiunea acestei școli, personal distins de către I. P. S. Mitropolit Pimen ca desăvîrșit cîntăreț și ca atare cunoscător al muzicei bizantine.

Și fiind că într'o biserică mult înfrumusețează serviciul divin, nu numai cîntarea unisonă ci și cea corală și pentru că în mînăstiri pe timpuri au mai existat coruri cînd se cînta la o strană grecește și la alta romînește, iar în alte timpuri și rusește, P. C. Sa pentru înfrumusețarea serviciului divin monastiresc a luat dispoziținea și chiar însuși și-a luat insărcinarea a transpune cîntările bisericești de pe muzica vocală pe cea bisericească, pentru cei ce nu cunosc pe cea occidentală, ca de ocamdată, pînă cînd cu toții își vor însuși cunoștințele necesare, să se poată avea cor la oficiarea Dumnezeeștilor slujbe.

Greutățile ce se întîmpină în toate direcțiunile la început, fiecare om de bine și experient poate să și le închipuiască.

Mulțumită însă pe de oparte faptului că Mitropolitul Moldovei nu arare ori se pogoară în mijlocul celor mici pentru a-i încuraja spre muncă, iar pe de alta alegerii nimerite în persoana conducătoare a M-rei a P. C. Arhim, Teoctist Stupcanu, demn de toată lauda pentru activitatea desfășurată la M-rea Cetățuia, toate aceste greutăți au fost și vor fi înlăturate. Inzestrat cu un caracter blînd și cu o iubire de părinte a putut face din fii săi sufletești și nădăjduim că va reuși pînă la sfîrșit elevi harnici, fiindcă prin felul său de a fi mai mult ca părinte iubitor de cît ca persoană oficială și-a cîștigat încrederea tuturora, dîndu-și seama cu toată seriozitatea de planul salutar întreprins de I. P. S. Mitropolit Pimen, în reorganizarea monastirilor și de necesitatea aducerei lui la îndeplinire.

Totul la un moment încă nu prea tîrziu, totul cu bună-voință din partea unora și cu tragere de inimă din partea celorlalți, instituțiunile noastre monastirești incetul cu încetul se vor ridica dacă nu mai sus cel puțin la locul de glorie din trecut prin sprijinul și concursul celor de sus și prin oserdia și conștiința menirei celor de jos.

Călugării au început să fie conștienți de menirea lor; așteptăm ca cei în drept să le dea mijlocul de a se produce, de a face dovada utilității lor în împrejurările vieței noastre sociale și chiar în cele mai grele.

Așteptăm să-i vedem pe călugări tescuind la slove care să le ducă faima osărdiei lor departe, precum în timpurile trecute și a erudițiunei reînviate iarăși prin institutele academice ce au avut atîta faimă în trecutul glorios al M-rei Neamțului.

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOȘ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iași.

dă consultațiuni

de la 10—12 m. și de la 3—5 p. m. în locuința sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

Litere-Științe-Arte

† **P. CERNA.**—Telegraful a adus eri în Capitală vestea, adînc mîhnitoare, despre moartea tînărului poet P. Cerna.

Abia de 28 ani, Cerna—pe numele lui adevărat P. Stanciof—era unul dintre puținii cari promiteau literilor romîne din cele mai curate glorii poetice din cîte au existat la noi în țară de la moartea lui Mihail Eminescu încoace.

Pus în lumină, cu toată ardoarea unei drepte convingeri, de către excelentul profesor și critic literar Mihail Dragomirescu talentul lui Cerna, primit dintr'un întăi cu rezerve, a fost în scurt timp consfințit cu unanimitate de către cercurile literare.

In vremea din urmă colabora cu preferință la „Convorbiri literare", iar în interval își urma studiile la Lipsca la facultatea de filologie.

Moartea l'a surprins in împrejurări pe care încă nu le cunoaștem și de cari, probabil, ziarele de mîni ne vor vorbi mai pe larg.

Asupra operei regretatului poet vom reveni mîne.

*

D-na Getta Socor, fiica d-lui profesor Vasile Dimitriu a publicat un volum de versuri în limba franceză „Litanies".

Critica pariziană se pronunță favorabil despre această lucrare.

*

O carte utilă.—A apărut luminosul și vestitul *Discurs despre Spiritul Pozitiv* de Auguste Comte; cu o prefață de Emil Corra, Directorul Pozitivismului; traducere cu adnotațiuni de dr. P. Zosin.

Discursul acesta, formînd un volum de 164 pagini, însamnă o epocă în cugetarea umană și se recomandă în special pentru inițiare în „cultura generală pozitivă", de care se simte atîta nevoe.

Prețul: *2 lei* exemplarul pe hîrtie velină și *1 leu 50 b.* pe hîrtie mai inferioară.

Se trimete franco, adresîndu-i-se costul direct ori prin mandat postal d-lui dr. P. Zosin, str. Armeană, 15, Iași.

*

STRUNA ZILEI

UN CÂRPACIU

„Agentul ducîndu-se la cizmarul N. T. din localitate, să încaseze niște dări, a fost ultragiat și amenințat cu bătaia de către numitul cizmar.

Știri din Tecuciu

Vezi, de multe ori așa e
Breasla asta cizmărească:
Nu că-i vorba de bătaie,
Dar îi place să..., cîrpească.

INFORMAȚII

▪ A fost distribuit, la cameră, proectul de lege pentru recrutările armatei cu următoarele modificări aduse de comitetul delegaților: elevii școalelor normale de învățători vor avea dreptul să devină ofițeri de rezervă; cei cari nu vor reuși la examenul de ofițer de rezervă, se vor putea prezinta după 6 luni la al doilea examen; taxele de amînare vor fi de 200 lei anual, în afară de taxele militare; de aceste taxe nu sunt scutiți de cît acei tineri care urmează studii eclesiastice.

▪ Constatîndu-se de cît-va timp că în comerțul farmaceutic abundă preparate farmaceutice streine, cari n'au autorizațiunea vînzărei în țară, ministerul de finanțe, după intervențiunea direcției generale a serviciului sanitar, a luat dispoziținea ca birourile vamale să exercite un riguros control asupra importului acestor preparate și să nu permită sub nici un cuvînt intrarea lor în țară.

▪ Ministerul industriei și comerțului, face cunoscut că, pentru înlesnirea proprietarilor de mori țărănești din comunele rurale și pentru a înlătura cu desăvîrșire serviciile ce le oferă intermediarii, pe viitor, pentru a obține avantajele legii industriale, este suficient ca cel interesat să trimită ministerului o simplă cerere timbrată, rămînînd ca celelalte date cerute prin lege să fie completate de un delegat al nostru după un anume formular, întocmit de minister.

In curînd apare în editura Tipografiei H. Goldner din Iași:

EDIȚIA II-a din

MARELE

Dicționar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această nouă ediție (700 pagini) este cu desăvîrșire schimbată și mult adăugită.

Prețul acestui dicționar, **cel mai complect și cel mai bun din țară e de 10 lei.**

Atențiune.—*Persoanele care vor trimete de pe acum prin mandat postal suma de 8 lei, se vor considera ca abonate și vor primi la apariție Dicționarul franco. Numele abonaților vor figura într'o listă specială în corpul dicționarului.*

▪ D. Mircea St. Anghelescu, va ține Duminecă 31 Martie, în aula Universității locale, o conferință în care va trata despre: „Partagiul succesiunei țărănești".

▪ Au fost numiți cu titlul provizor, în învățămîntul primar: Maria Bart la școala din com. Băicenii-Cărjoaia și Anastasia A. Gafencu la școala primară din Trg.-Frumos.

▪ Vizarea carnetelor profesorilor, pentru reducerea taxelor de călătorie pe C. F. R., se va face pe viitor de către direcțiunile școalelor unde funcționează.

▪ Budgetul ministerului de lucrări publice va fi depus zilele acestea pe biroul Camerei.

▪ In „Monitorul Oficial" de astăzi se publică o adresă, prin care Ministerul instrucțiunei publice aduce viile sale mulțumiri d-lui colonel Langa, din Iași, care a binevoit să dăruiască o sumă de bani, cu care s'a venit în ajutorul copiilor săraci de la școala din Văratec, comuna Filioara, județul Neamț.

▪ Doritorii de a participa *la excursiunea în Crimea* organizată de elevii clasei VII mod. a Liceului Național sub conducerea d-lui profesor V. Teodoreanu sînt rugați să depue înscrierile la cancelaria Liceului pînă în ziua de 3 Aprilie a. c.

Plecarea din Iași va avea loc pe ziua de Luni 8 Aprilie a. c. și se vor vizita următoarele localități: Chișinău, Bender, Odessa, Sevastopol, Ialta, Livadia. Bactschi-Sarai, etc. Escursiunea va dura pînă în ziua de 17 Aprilie a. c.

▪ D. Th. Berescu, inspector de gimnastică, a primit delegațiunea de a inspecta și școlile secundare particulare.

▪ Breasla cizmarilor din localitate este convocată pe Duminică 31 Martie, ora 9 dim. pentru alegerea comitetului.

Această breaslă se află de aproape un an de zile fără comitet.

▪ Credem a ști că din sinul consiliului comunal a venit ori va veni propunerea către Ministerul de Interne pentru crearea unui al 6-lea comisariat în localitate. Eventual, pentru motive budgetare ar urma să se desființeze inspectoratul polițienesc.

▪ Vrîsta nu cruță nici pe cei mai neobosiți funcționari. Energicul director al poliției, d. Zdobrici, își va regula drepturile la pensie—în anul viitor.

▪ M. S. Regele a aprobat modificarea regulamentului pentru înaintarea pe loc a învățătorilor și învățătoarelor.

Modificarea consistă în faptul că la art. 11, al. 15, punctul a,—23 punctul b, și 34 punctul c., cifra care arată nota medie de 7.50 se înlocuiește cu 7.

▪ Se crede că de la 1 Aprilie maeștrilor de desemn, caligrafie, muzică și gimnastică, li se va urca salarul dela 225, la 240 lei.

▪ D. C. Dissescu, ministrul instrucțiunei și al cultelor, lucrează la un proect de lege pentru reorganizarea învățămîntului primar rural.

▪ Dela 27 Martie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă	1.80 și	2 lei
Caș și urdă dulce		1.80
Ouă zilnic proaspete	6'50	suta
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval și Brînză nouă în burduf		2.80
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: jambon, mușchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

▪ **Școlare.**—Școala din com. Iecușeni—Sculeni, a fost închisă din cauza epidemiei de tusă convulsivă.

— La Revizoratul școlar au sosit numeroase adesiuni din partea învățătorilor din județ care au oferit salarul lor pe o zi în folosul flotei.

— Locuitorii din Com. Chicerea—Tomești au intervenit la Revizoratul școlar cerînd înființarea unei școli în satul lor.

— Azilul confesional din com. Țiganași a fost închis pe motivul că conducătorul acelui azil Haim Butnaru, a fost expulsat din țară.

— Administrația Casei Școalelor a cerut Revizoratului școlar să-i înainteze raportul cu privire la lucrul manual în școlile primare urbane și rurale.

— Invățătorul C. Gheorghiță fost contabil și casier la societatea de cumpătare din Mesteacăn jud. Neamț, a fost condamnat la trei luni închisoare pentru delapidare.

— D. Tuciuc Constantin a fost numit învățător la școala din Tg. Herța—Dorohoi.

— D. Eduard Cozmiță institutor, a fost numit președinte al secției I-a a conferințelor lunare, a institutorilor din orașul Iași.

▪ Direcția C. F. R. a luat următoarea dispozițiune:

Cu începere dela 24 Martie, pînă la alte dispozițiuni, nu se vor mai primi cereale în trafic maritim combinat.

Cerealele depuse înainte de emanarea acestui ordin, se vor expedia, pînă la noi dispozițiuni.

Făina se va primi ca și pînă acuma în traficul maritim și va avea preferință la ordinea expediției, chiar față cu cerealele admise a se transporta în traficul maritim romîn.

▪ Eri seara în stația Buhăești frînarul Gh. Gheorghiu pe cînd manevra niște vagoane, a fost drins între tampoane și lovit destul de grav.

Transportat cu o locomotivă a fost internat în spitalul Pașcanu.

▪ La congresul funcționarilor comunali, care, după cum se știe, a avut loc la Ploești, în zilele de 24 și 25 curent, au luat parte, ca delegați, următorii d-ni din orașul nostru: N. A. Bogdan, Gh. Săvescu, Al. Chendreno, I. Gheorghiu, D. Popovici și G. Profir.

▪ In ziua de 10 April se va ține la prefectura județului licitație publică pentru aprovizionarea cantității de 1.464 mp. piatră spartă și pietriș de Prut, necesar întreținerii șoselelor vecinale a Prutului și comunale Costuleni—Prisacani și Costuleni-Hilița; valoarea după deviz, este de 17.000 lei.

▪ In ziua de 5 April va avea loc la liceul Militar o frumoasă producție, judecînd-o după bogatul program pe care-l primim, dată de elevii școalei.

Serbarea se împarte în două: prima parte de la 4—6 și a dona de la 8 jum. —12; după care oră va urma dansul.

▪ Autoritățile din Tecuci au dat de urma unui soldat spărgător de vagoane care însă n'a putut fi prins.

Din revizuirile făcute vagoanelor respective reiese între altele că din vagonul No. 63.933, s'a furat o lădiță cu marca C. S. No. 2 expediată de la Universitatea din Iași, cu destinație pentru un institut de chimie din Craiova, conținînd instrumente de fizică. Această lădiță s'a găsit spartă, prin împrejurimi, furîndu-se din ea toate obiectele și nelăsînd înăuntru decît un instrument mic, care a trecut neobservat de hoți.

▪ **Din Bîrlad.** — Sîmbătă seara au jucat elevii liceului Codreanu piesa *„Doctorul fără voe"* de Molière și două dialoguri de Caragiale *„Amicii"* și *„C. F. R."* Reprezentația s'a dat în folosul bibliotecei lor „Stroe Beloescu". Din elevii cari s'au distins mai mult au fost Const. Tănase din cl. VIII care a interpretat minunat rolul lui Sganarelle; jocul lui a fost întrerupt de aplauze. Tot acest elev a jucat anul trecut pe Frosina din „Avarul", unde a jucat ca un actor de seamă. Martina a fost jucată de elevul Ghimuș cl. VII, iar Lucinda a fost interpretată de elevul Coatu din cl. V; cel dintăi în rolul Martinei a fost destul de bine; alt rol de femee l'a jucat cu mult brio, elevul Patriciu din cl. VI, a făcut o adevarată subretă a lui Molière, mimica, postura, jocul, tot a fost la locul lui; un mic cusur, vorbea prea repede. In familia Patriciu sunt talente reale pentru teatru, căci anul trecut un frate mai mare a lui Patriciu a interpretat pe Harpagon din „Avarul" cu toată măestria. Leandru jucat de elevul Kiricuță din cl. VII, a redat un amorez destul de simpatic. Celelalte roluri secundare au fost jucate foarte mulțumitor de elevii Rîșcanu din cl. VII pe Geront; Lucia și Valeriu de elevii Iepure și Dobrovici din cl. VII și VI; Thibaut și Robert, jucați de elevii Darie și Năzdrăvanu. Un talent deosebit de comic s'a observat la elevul Nicolau din cl. V.

Sala a fost arhiplină, cîntînd și muzica militară.

Impresia publicului a fost că li s'a părut că a jucat o trupă de actori, nu de elevi.

Repetițiile le-au început cu d. Benedetto de Luca profesor la liceu și cu d. dr. Feifeld, fiind amîndoi pricepuți în ale teatrului; ultimele repetiții și spectacolul au fost conduse de artistul Penel.

Teatrul Național

Joi 28 Martie 1913

la 9 seara

Concert Sinfonic

extraordinar

dat de

„Orchestra filarmonică din Viena"

(Wiener-Tonkünstler-Orchester)

Una din cele mai renumite orchestre din lume.

73 profesori sub conducerea celebrului maestru OSCAR NEDBAL.

▪ Proectul pentru modificarea legii de recrutare a armatei cuprinde următoarele dispozițiuni în ce privește pe tinerii cari au absolvit cursul secundar:

In principiu, recrutarea și angajările de bună voie se fac pe întreg termenul de serviciu, sau pe termene mai lungi. Pot fi trecuți, însă, în complectare anticipat acei cari după terminarea primului an de serviciu vor obține, certificatul de capacitate pentru ofițerii de rezervă și certificatul de capacitate penru subofițerii de rezervă.

Pot concura la obținerea certificatului pentru ofițer de rezervă, în condițiunile legii de față, absolvenții liceului complect din țară sau străinătate, ai școalei naționale de poduri și șosele din țară sau străinătate, sau a unei școale superioare din țară sau din străinătate care are la bază cursul secundar.

Studenților în medicină, farmacie și veterinară li se vor aplica dispozițiile legii asupra organizării serviciului sanitar al armatei.

Cei prevăzuți în categoriile aceste, sau cari nu vor obține certificatul de capacitate pentru ofițer de rezervă sau sub ofițer de rezervă vor face termenul de serviciu militar întreg, pentru care au fost recrutați sau angajați.

Diplomele sau certificatele, pe baza cărora un tînăr poate concura la gradul de subofițer de rezervă, vor trebui prezentate pînă la încorporare sau angajare; iar pentru acei cari urmează pregătirea de ofițer de rezervă, după încorporare.

▪ Mîne seara, joi, are loc marele eveniment artististic, grandiosul concert instrumental al orchestrei de sub conducerea maestrului Nebdal.

Tot Iașul iubitor de artă înaltă va fi atras în sala teatrului și va gusta deliciile unei astfel de producțiuni.

▪ In strada Ghica Vodă 63, proprietatea H. Beiles, făcîndu-se săpături pentru instalație de apă, lucrătorul Ungureanu a găsit la o adîncime de peste un metru, 6 păhărețe de argint, 2 farfurii și 6 linguriță, deasemenea în argint, toate încrustate și de o interesantă execuțiune. Se crede că obiectele, de mult îngropate, ar proveni de la un furt petrecut cu mulți ani în urmă. Cercetările sunt conduse de d. C. Atanasiu, subcomisar al disp. IV-a.

▪ La regia tutunurilor va funcționa, de la 1 Aprilie, numai un singur medic la casa de ajutor a manufacturei.

▪ La 7 Aprilie—Duminica Floriilor—va avea loc o producțiune a elevilor Conservatorului de muzică și declamcțiune.

▪ Cu ocazia retragerei la pensie a vechiului profesor Vasile Negruzzi — după 36 ani de serviciu — foștii elevi ai maestrului vor organiza un banchet în onoarea lui.

▪ La penitenciarul local n'a fost confirmat al doilea caz suspect de febră tifoidă.

▪ Elevele și elevii Conservatorului de muzică și declamațiune au depus o frumoasă coroană pe sicriul regretatului lor profesor de dicțiune C. Ionescu.

▪ Astăzi dimineață a încetat din viață în urma unei grele suferinți, în asilul Eufrosina Balș, doamna Matilda Buzdugan, născută principesă Cantacuzino, în etate de 65 ani. Inmormîntarea va avea loc poimîne.

TEATRUL NAȚIONAL

VINERI 29 MARTIE 1913

Producția elevilor clasei VIII-a mod.

LICEUL NAȚIONAL

Sub conducerea d lui V. Theodoreanu

cu binevoitorul concurs al d-relor Olga Popovici, Valentina Penel, Beatrice Șoimariu și Maria Gheorghe și al d-lor Gh. Cîrjă, V. Negrutzi și M. Agapescu.

PROGRAM:

Partea I-a: Cor bărbătesc, Recitări, Solo de voce, lupte franceze, statui romane etc.

Partea II-a: **Peneș Curcanul,** Dramă războinică în 4 acte de Dușescu Dulu și Leonescu.

Muzica militară va cînta între acte

Prețurile locurilor: Lojele 4 pers. 18 lei; 5 pers. 22 lei; 6 pers. 26 lei; Fot. de orchestră 4 lei; Stal I (B. I—IX) 3 lei; Stal II (B. X—XVI) 2 lei; Stal III (B. XVII—XXII) 1 leu; Balcon I (B. 1 și 2) 2 lei; Bal. II (B. 3 și 4) 1.50; Galeria 75 b.; Loje balcon 8 lei.

Ultime Informaţii

Contrar informaţiunilor unor confraţi, tabloul pentru înaintările în armată nu e gata şi nu va fi definitiv alcătuit de cît după votarea budgetului.

Mai multe creaţiuni noui fiind introduse în budgetul ministerului de războiu, e firesc că şi tabloul înaintărilor să depindă de votul acestui budget.

:: *Meseriaşii iaşani anunţă pentru Duminecă 31 Martie o nouă întrunire, în care se va vorbi în special despre cele întîmplate la cea mai importantă corporaţie din Iaşi, acea a Confecţiilor, unde cercetările par a fi dat la iveală lucruri grave.*

Procedeul anchetărilor lungi şi trăgănelilor este condamnabil şi alimentează rumoarea publică. Dacă lucrurile sunt într'adevăr precum se spune, o cercetare repede şi cu procedeu sumar sunt necesare, ca să se pună capăt, odată pentru totdeauna, abuzurilor de pe la corporaţii şi mai cu samă credinţei că ele mai pot fi încă tolerate sau acoperite. Fără pedepse exemplare abuzurile nu vor fi stîrpite niciodată.

:: *Cazuri nuoi de scarlatină, afară de acele înregistrate eri au mai fost declarate : Strada V. Lupu 73, Pomir 8 şi Pantelimon 16.*

:: *D. Ştefan Negruzzi, prefectul judeţului Iaşi, pleacă astă-seară în Capitală, D-sa va înmîna Ligei Aeriane, suma de 12000 lei colectaţi de d-sa pentru aeroplanul „Iaşul“.*

:: O cabină... mortuară la teatrul naţional. In această cabină, cea mai încăpătoare, se îmbrăcau artiştii Pruteanu, Constantinescu, morţi amîndoi şi regretatul Ionescu tot în aceiasi cabină. De aceiaşi cabină se servia şi Penel care a murit... ca actor, înainte de timp.

:: Astă-zi s'au deschis şedinţele de judecată ale consiliului de Război şi vor dura pînă la 30 Martie inclusiv.

:: I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei va pleca în astă seară la Bucureşti.

:: D. Cristea T. Cristea, efor al casei Sf. Spiridon a donat la trei absolvenţi ai facultăţiii de medicină, sumele necesare pentru tipărirea tezelor de doctorat.

Studenţii au adresat, prin Rectoratul Universităţii, mulţumirile lor, generosului efor.

:: Toţi funcţionarii inferiori ai Universităţilor din Iaşi şi Bucureşti, au adresat un memoriu corpurilor Legiuitoare prin care cer a fi asimilaţi — faţă de legea pensiilor — cu funcţionarii inferiori de pe lîngă ministerul de finanţe, cărora li se socoteşte ca ani de pensie şi anii din urmă cînd nu li s'a făcut reţineri pentru pensie.

:: Excelentul nostru confrate d. Dr. I. Duscian, medic practic la Minsk, în Rusia, a vizitat eri redacţia noastră, aflîndu-se în trecere prin Iaşi.

:: D. C. Dafinescu inspector şcolar a luştiinţat autorităţile că-i lipsesc încă 17 zile de la 1 Aprile, pentru a şi putea regula drepturile de pensie.

Se crede că-i va fi acordat un concediu pentru acest interval de timp.

:: Aflăm cu părere de rău încetarea din viaţă a fruntaşului comerciant din Craiova, Radu Demetrescu tatăl simpaticului artist dramatic al teatrului din Iaşi, Demetrescu Radu, căruia îi timetem condoleanţe.

:: A fost declarată epizootia de brîncă infecţioasă printre porcii locuitorilor judeţului nostru.

:: D-nii efori Nicu Pogonat şi profesor dr. Riegler, care au plecat aseară în Capitafă, pentru a prezenta corpurilor legiuitoare budgetul Cassei Sfîntului Spiridon, se vor reîntoarce în localitate Duminică.

:: **Universitatre.** — Senatul universitar a respins cererea consiliului facultăţii de medicină din Iaşi, în ce priveşte înfiinţarea catedrei de oftalmologie, de oare-ce art. 78 din lege n'a fost satisfăcut.

— D. prof. G. Socor, care ocupa catedrele de oftalmologie şi fiziologie, a optat pentru oftalmologie, fiind incompatibilitate între aceste catedre.

— Examenele pentru dobîndirea externatului la spitalul sf. Spiridon au fost fixate pentru 21 April.

:: **Judiciare.**—Secţia II a Curţei de apel din Iaşi, va judeca la 29 Martie c. procesul intentat de d-na Pulcheria de Messerkampf şi d. Gr. Prilogeanu, arendaşului Froim Fischer, pentru anularea contractului de arendare a moşiei Mitoc.

— Tribunalul local secţia III a declarat în stare de faliment pe comerciantul Moser Redingher.

— Judecătorul de instrucţie a numit experţi, pentru cercetarea gestiunei învăţătorului Maxim la societăţile cooperative din Flămînzi, pe d-nii inspectori, Sergiu Cujbă şi controlor C. Gidei.

— Mîne Joi, 28 Martie, va avea loc la s. III a tribunalului, creanţelor în falimentele I. Grossvald, Gherşin Herşcu şi Oişie Bercovici, iar poimîne 29 c. verificarea creanţelor falimentului Stoica Filip toţi din localitate.

— Secţia I-a a Curţii de Apel a amînat pentru 4 Mai procesul dintre d. David Froim Fischer cu d-na Ernestina Fischer, pentru punere sub consiliu judiciar.

— Curtea a respins apelul d-lui D. Sasu, menţinînd sentinţa tribunalului de Iaşi, prin care se pronunţă divorsul între d. Sasu şi d-na Ana Sasu.

— La 2 April se va pronunţa sentinţa în procesul dintre Ioan Vasiliu şi Paul Löbel, pentru contestaţie la urmărire.

— Camera de punere sub acuzare a ordonat arestarea şi trîmiterea în judecata Curţii cu Juri din Vaslui, a lui Dumitru C. Stanca, pentru uciderea Mariei Mardar, prin strangularea cu mîna.

— In ziua de 30 Martie se va efectua vinderea mărfurilor falitului Alter Grosmann din strada Ştefan cel Mare.

— La 1 Aprilie se va face vînzarea mărfurilor şi portofoliului firmei falite „Kaisermann şi Goldştein“.

:: Iată conţinutul noului program cinematografic Pathé-Frères, de astă seară Mercuri 27 Mart, din sala circului Sidoli :

D-şoara Sherlock Holmes (Din aventurile unei detective). Senzaţională desfăşurare în două părţi.

Din secretele oceanului, Escursiune pe bordul unui vapor australian.

Amor şi Nebunie. Grandioasă desfăşurare, în două părţi. Un roman modern excelent redat cu o splendidă montare.

Max Linder mănueşte luntrea. O nouă creaţiunea comică cu simpaticul humorist parizian.

Tîndală prefăcut în turtă-dulce, scene comice,

Parastasul de la biserica greacă din Bucureşti pentru defunctul Rege al Greciei. Impresionări cinematografice din Capitală.

Poimîne Vineri program nou : „Răzbunarea lui Edgar Poe“, mare dramă cu d. DE MAX, un fiu al Iaşului, actualmente unul din cei mai celebri artişti dramatici pariziani.

Trio Pollos, scene şi exerciţii interesante de varieteu.

Inmormîntarea artistului C. Ionescu

Astăzi după amează la ora 3 s'a făcut înmormîntarea rămăşiţelor defunctului artist Ionescu.

Rugăciunele mortuare au fost făcute de către P. S. S. Arhiereul Antim Petrescu asistat de un numeros cler.

La ceremonia funerară asistă foarte multă lume, alcătuită din delegaţii Teatrului Naţional, a Primăriei, a Conservatorului şi clubului conservator-democrat, etc. Iau parte de asemenea numeroşi artişti, profesori, militari, studenţi, şcolari, admiratori devotaţi ai dispărutului artist.

După terminarea serviciului religios, artistul pensionar al teatrului local, C. B. Penel, rosteşte următoarea cuvîntare :

Intristată adunare!

S'a mai năruit un stîlp al teatrului nostru din Iaşi. Un stîlp de valoare, pe care acest teatru se bizuia, avînd încredinţarea durărei lui pentru mulţi ani încă. Dar s'a năruit năprasnic! Apriga şi neaşteptata moarte, ne-a răpit, nouă, pe Costică Ionescu, prietenul şi tovarăşul drag, iar publicului ieşan, artistul distins, care în rolurile pe care ştia să le aleagă, a cules în totdeauna admiraţia şi iubirea acestui public.

Ca om. Ionescu, a fost un fel de singuratec : un om modest, cu multă chibzuială şi rînduiaiă în viaţă ; dovadă, starea înfloritoare materială rămasă pe urma sa.

Ca artist, Ionescu, a fost conştiincios la datoria sa, demn de talentul său, demn de atenţia ce-i dădea publicul cunoscător.

Cu plecarea ta, pentru veci, dragă prietene, teamă 'mi-e, că locul gol, lăsat în urma-ţi, nu se va putea multă, multă vreme complecta !

Regretele noastre pentru perderea ta, profund simţite în inimi, încununeze-ţi toată munca vieţei tale, atît de timpurie încheiată.

*

Cortegiul funerar porneşte de la biserica Sf. Spîridon, sicriul este purtat pe un car funebru, tras de opt cai cerniţi.

Dintre numeroasele coroane care au mai fost depuse în afară de acele anunţate eri remarcăm : din partea soţiei cu inscripţia, Regretatului meu soţ, Direcţiunea şi Societarii Teatrului Naţional din Iaşi, Direcţiunea şi societarii Teatrului Naţional din Bucureşti, Clasa de declamaţie a Conservatorului din Iaşi, H. şi T. Vasiliu, etc. Teatrul din Craiova a trimis o telegramă de condoleanţe.

*

Cortegiul în sunetul muzicei militare parcurge străzile : I. C. Brătianu, Lăpuşneanu, Piaţa Unirei şi Elena-Doamna.

In faţa Teatrului Naţional artistul societar St. Dragomir a vorbit în numele artiştilor teatrului şi a profesorilor conservatorului.

*

Cortegiul pus în mişcare se îndreaptă spre cimitirul Etermitatea unde a vorbit tînărul D. Manoliu din partea elevilor conservatorului.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 27 Martie

Tranşarea diferendului romîno-bulgar

Ultima conferinţă din Petersburg

Armata sîrbă şi cucerirea Adrianopolului

Salonic.—In urma unui ordin sosit aci transporturile de trupe serbeşti care erau gata să plece cu destinaţiune pentru Albania debarcă la uscat. Debarcarea a început deja.

*

Constantinopol. (oficial).—Alaltăeri după amează la Cetalgea inamicul a atacat posiţiunile noastre pe înălţimele de la vest de Ceatalgea şi Castania, însă detaşamentele noastre au ripostat şi au respins pe inamic. Pe ziua de eri a avut loc o slabă luptă de infanterie între inamic şi unele detaşamente ale noastre, care înaintează pe înălţimile de la nord de Cuburgas la aripa noastră de stînga. Pe celelalte puncte ale frontului nostru linişte. Eri crucişătorul Medjidie însoţit de cîteva torpiloare a eşit din Dardanele şi a înaintat în direcţiunea sud spre Enedos, de unde veneau unele torpiloare, care însă au fugit la apropierea lui Medjidia. Linişte la Bulair.

*

Belgrad.—Scupstina.—Ministrul de răsboiu respunde la interpelarea naţionalistului Ribarac şi expune rolul armatei serbe la asediul şi cucerirea Adrianopolului, supunînd corpul de asediu serbesc tare de 47,868 de oameni sub ordinele generalului Stefanovici, care a trebuit să asedieze partea cea mai tare a fortificaţiunilor. Era însărcinat să atace aceste fortificaţiuni, în cursul asaltului general pentru a înlesni bulgarilor atacul frontului de est. Sukri Paşa a fost prins de regimentul 20 serbesc. Perderile serbilor în tot decursul asediului sînt de 478 morţi în bătălie, 608 morţi de boale, 1917 răniţi, 19,320 au căzut bolnavi. Scupstina a ascultat cu eniuziasm pe ministru. Guvernul cere un credit militar extraordinar de 90 milioane.

Primul parlament Chinez

Peking.—600 de senatori şi de deputaţi, au sosit spre a asista la deschiderea parlamentului în Peking. Primul parlament Chinez, a fost deschis azi în prezenţa a 500 de reprezentanţi, şi 177 senatori, cari au ţinut şedinţă comună şi solemnă în sale reprezentanţilor. Mesagiul preşedintelui Juansikkai nu a fost citit în public, de oare-ce preşîdenţia sa este numai provizorie.

Papa bolnav

Roma.—Papa sufere din nou de influenţă. Starea să nu inspiră nelinişte, însă cere cîte-va zile repaus absolut.

Expulzarea evreilor din Rusia

Petersburg.—Expulzările în masă, ale evreilor din guvernamentul Kiew, care fuseseră amînate pentru primavară, au început. După ziare guvernul a ordonat să nu se expulzeze evreii care posedă dreptul de domiciliu pe baza decretelor senatului.

Prăbuşirea unui munte

Atena.—Prăbuşirea unui mic munte a acoperit satele Skivena şi Trivlos din Calavrita Inpeloponez. Locuitorii nu se aflau în sate în momentul catastrofei. Trei femei au fost ucise.

Abdicarea regelui Nikita

Paris.—Ziurul „Le Temps“ află din Cettinge, că regele Nikîta ar fi comunicat Puterilor, că în cazul cînd Muntenegrul nu va fi lasat să continue asediul Scutarilor, va abdica şi în acest caz Muntenegrul se va alipi la Serbia.

Svon neîntemeiat

Bucureşti.— Svonul respîndit că A. S. R. Principele Ferdinand va pleca la Petersburg, este cu desăvîrşire neîntemeiat.

Intoarcerea d-lui Murnu

Bucureşti.—D. Murnu profesor universitar, care a fost la Londra, unde a expus situaţia aromînilor, s'a întors în Bucureşti.

PARLAMENTUL

Bucureşti.—*Camera.*— La Cameră s'a ţinut aseară o şedinţă de noapte.

In Unanimitate s'a adoptat propunerea ca bustul regretatului Gh. Gr. Cantacuzino să fie aşezat în incinta Camerei.

Se votează apoi recunoaşteri şi împămînteniri.

Printre aceste din urmă s'au admis pe d-nii I. Capato, Iancu Marcovici, Marcel Iosefsohn, L. Devechi, C. Seferoviţ, dr. Aron Schwarţ, Sigmund Kohl, August Zfolfer, Iosef Sanielevici, M. Marcovici, S. Rosenberg, M. Canianu, dr. A. Butter, Haim Goldenberg, Emil Pauker, Carol Gasner, Paul Schultz, dr. Pădureanu, A. Pinkes, N. Ionescu, Hirschhorn, dr. Lustgarten, Mircea Libros, P. Rubinstein, Predingher, A. Polichroniade, dr. M. L. Stroe, dr. A. Lucian, Friedrich Lamp, A. Manihăleanu, Fridrich Bane, Salomon Mohr, M. Helder, M. Benerd şi C. Lambrino.

Noui preşedinte al Senatului

Bucureşti. — Senatul. — La senat s'a procedat azi la alegerea unui preşedinte, în locul ramas vacaut prin moartea regretatului Gh. Gr. Cantacuzino.

*

A fost ales d. Th. Rosetti, fost Ministru cu 48 Voturi, fiind 14 voturi albe.

Liberalii au votat alb.

D. Th. Rosetti, mulţumind senatului pentru această onoare, spune că nu primeşte greaua misiune de cît în mod provizor, pănă la regularea chestiei externe.

Senatul a intrat apoi în ordinea zilei : discuţia la legea licenţelor.

Diriguirea partidului Conservator

Bucureşti. — Un număr de fruntaşi conservatori, s'au întrunit azi dimineaţă la d. Maiorescu acasă. O altă consfătuire va mai avea loc azi, tot la d. Maiorescu acasă.

După cum suntem informaţi, în această consfătuire s'a căzut de acord, spre a se alege pe d. I. Lahovari, ca preşed. al clubului conservator din Bucureşti, în consfătuirea unui comitet de diriguire al partidului.

Cu privire la compunerea comitetului sunt două păreri. Unii cer ca acest comitet să se compuie numai din 5 membri, în care să intre actualii miniştri conservatori şi doi foşti miniştri.

O altă părere este ca acest comitet să se compuie din 12 membrii, în care să intre toţi foştii miniştri.

Tranşarea diferendului romîno-bulgar

Ultima conferinţă din Petersburg

Petersburg. — Mîne va avea loc Petersburg o nouă şi ultimă întrunire a ambasadorilor, provocată de apropiata plecare a d-lui Delcassé, ministrul Franţei.

In această conferinţă se vor stabili în amănunţime bazele tranşărei diferendului româno-bulgar.

*

Sofia.—D. Daneff a sosit aci, venind din Petersburg.

S'a convocat imediat un consiliu de miniştri, la care d. Daneff a expus cele petrecute la Conferinţa, cu privire la diferendul român-bulgar.

Moartea lui Constans

Paris.— fostul ambasador constans a murit la Paris.

Chestia recrutărilor

Bucureşti.—Consiliul de miniştri s'a ocupat azi, de chestia recrutărilor din Neamţ. care a format eri la Cameră obiectul unei întrebări adresată ministrului de resboiu de către d. Vespasian Pella.

Consiliul de miniştri a anulat recrutările din 1912, urmînd ca întregul contingent din 1913 să fie supus la o nouă revizuire.

Legea Meseriilor la Cameră

Bucureşti. — Camera. — Şedinţa se deschide la orele 2 jum.

Se începe discuţiunea la proectul prin care se modifică legea meseriilor.

Vorbesc d-nii Nenişescu şi d. ministru Xenopol. Legea apoi se votează cu lungi aplause.

Camera ţine astăzi şedinţă de noapte numai pentru votare de legi.

Comisia Budgetară

Bucureşti.—Mîne la ora 10 dim. comisia budgetară se 'ntruneşte la ministerul de instrucţiune, pentru a discuta budgetul acestui minister, în care se vor introduce şi oare care îmbunătăţiri, cu privire la învăţămîntul din Iaşi.

Pian *de vînzare ieftin. Adresa la administraţia ziarului.*

De Inchiriat

Un apartament Strada Palat No. 15 compus de 3 camere spaţioase, bucătărie, camara de lemne etc. toate la etaj din nou reparate.

A se adresa d-nei Elena dr. Riegler strada Păcurari No. 10.

De arendat *pe timp de un an două vii ale defunctului D. Bahrim. A se adresa d-nei Ecaterina Cerchez str. Lăpuşneanu 37, în ograda Creditului Urban la d-na Laşcu.*

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Oculist operator
reîntors din străinătate
Strada Ştefan cel Mare No. 6
Casele magazia Kahanne
Consultaţiuni 3—6 p. m.

De Inchiriet *dela 23 Aprilie 1913 una magazie, str. Ştefan cel Mare 56, vis-à-viz de Banca Naţională ocupată în prezent de Băcălia Haiez. A se adresa la administraţia Bisericii Catolice.*

VACCINARI
practică
Dr. A. STEUERMAN
— Str. Cuza-Vodă 13 —

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
Precizarea diagnozelor prin analize microscopice
VACCINĂRI ŞI REVACCINARI
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.
Consult 10—11 şi 3—5.

ATELIER SPECIAL
pentru instalaţiuni de
APA şi CANAL
BAI, CLOSETE şi LAVOARE
I. Zamfir şi Gh. Vella
autorizaţi de Comuna Iaşi
Str. Săulescu 1, (Piaţa Unirei)
Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai convenabile şi în provincie.
Devise şi măsurători se întocmesc la cerere.

Casă de vînzare
Casa din strada Măcărescu No. 2 se vinde prin licitaţie publică în ziua de 23 Martie a. c. ora 1 p. m. la Epitropia Sf-ţii Voevozi Roşca din Iaşi.

Cine vrea să mînînce şi să bea bine şi eften
să viziteze renumitul restaurant
TANASACHE
unde va găsi la ori-ce oră de zi şi de noapte mîncările şi băuturile cele mai bune şi cu preţuri modeste.
Se primesc şi abonamente cu cartele sau cu luna.
Se angajază şi pentru banchete.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — „Resinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAK KOFFLER BUCUREŞTI

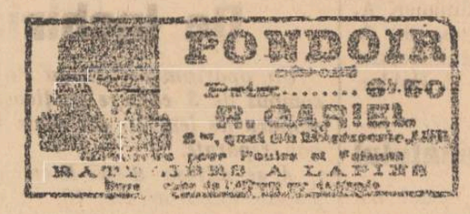

Observaţi bine
semnul distinctiv al veritabilului
:Franck:
Adaus la Cafea şi
Feriţi-Vă
de Imitaţiuni înşelătoare.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.
Executare constiincioasă: Preţuri modeste

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — Nu se sparg în stomach, deci, sunt la fel d'apoi bine tolerate şi nu pricinuesc nici o dată rişchetă. Intrebuinţate singure seu cu Injecţiunea Raquin, vindec în forte scurt timp scurgerile cele mai tari pricinuite de

GONOREEA

A se priveghia ca fiecărei capsule cari poartă, pe lângă semnătura lui Raquin şi timbrul oficial (în albastru) al Guvernului francez.

DEPOZIT: Paris, 73, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
şi în toate principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA ŞI
VIŢRATIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
întrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Română
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul essenţele
De vânzare la toate Droguerile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speler
Bucureşti
Reprez. oficial general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decrelul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911
Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor
Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.
În anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:
Inatacabilitatea poliţiei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
strada de Sus)

Inginer I. CANA
Autorisat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* **inghetului—Băi hygienice—etc.**
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte— Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Mousetta
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesă, la ... dintre cele cari sfârşesc de durere, ... ne, ... la ... Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cari se ... Toate ... ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesă, la ... dintre cele cari sfârşesc de durere, ... ne, ... la ... Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cari se ... Toate ... la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simţit vre o ameliorare, va lua o hapă a doua şi a dimineaţa, unul la dejun, al unul la cina, seara. Nu trebue ... mult de cât 4 pe zi.
A se cere: Les Véritables Pilules Mousette de Clin & Cie, de Paris, care se găsesc la toţi Droghişti şi Farmaciştii.

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mîrzescu 17.

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul X No. 1843 — Vineri 29 Mart 1913

CARACTERE

Ne lipsesc caracterele, este zicătoarea trecută astăzi cel puţin pentru ţara noastră, în stare de aforism. Ba, să merge chiar mai departe şi se zice: ştiinţă avem, oameni de ştiinţe posedăm, dar caractere nu.

Se face ast-fel un fel de antiteză între ştiinţă şi caractere, lucrul pe care o dreaptă judecată nu trebue să-l înţeleagă astfel. Căci mi se pare a fi logic, că mai curînd de la omul de ştiinţă putem pretinde şi caracter, de cît de la un incult.

Dacă însă acum ne-am întreba noi între noi, cei cari, ori-ce s'ar zice, tot ne dăm seamă de valoarea cuvintelor, despre ce e un caracter, teamă mi-e că n'o să putem uşor răspunde.

Istoria timpurilor trecute răsfoită, nici nu ne-ar putea da multe exemple de caractere. In afară de un Aristide cel drept, de un Catone Stoicianul, e greu de găsit alte exemplare.

Noi, cei de astăzi, mai mult prin un fel de intuiţie ne dăm samă de ceia ce va să zică un caracter, de cît ni-l explicăm.

Simţim mai mult valoarea acestei noţiuni de cît o judecăm.

Aplicăm acest discernămînt cu deosebire uneia din activităţile moderne, care pare a copleşi pe toate celelalte. Această activitate la care înţeleg a ne referi aici, o numim politică. Şi nu e vorba de o politică înaltă ori înălţătoare, naţională, ci de cea măruntă, de politica terre à terre, cum ar zice Francezii.

Aici şi aşa înţeles lucrul, asistăm la o luptă meschină, luptă care numai luptă nu e, ci mai degrabă calomnie în furie, ignominie.

Facem noi ceva pentru a mai îndrepta ceia ce simţim că nu e bine.

De unde ar trebui să se înceapă lupta pentru o asemenea îndreptare?

Prin legiferare n'am putut'o face până acum, şi cred că nu se va putea încă face, căci va rămânea eternă zicătoarea latină: quid leges, sine moribus.

Păcătuesc, o văd bine, cînd mă exprim astfel contra învăţătorei ce ne dă Opinia să nu prea uzăm de latinisme. Dar tare e greu să ne desbărăm de asemenea obiceiuri, cei cari am prins cîte ceva din această limbă de pe băncile şcoalei, şi e greu pentru că nu găsim de multe ori alte expresiuni, cari se arăte mai concis gîndul nostru.

Revenind la ce ziceam mai nainte, legi avem destule, ba încă prea multe. Şi mai nu văd cum prin o lege care ar mai crea studii pentru formarea caracterelor am ajunge la rezultatul dorit.

Prin exemple, prin acţiune neîntreruptă, dar începută de vreme, chiar de pe băncile şcoalei se va putea face mai mult în această ordine de idei.

Şi atît exemplul cît şi privegherea în această direcţiune trebue să vină în primul loc de la profesori.

Ceia ce cere o imediată îndreptare este înlăturarea stărei de spirit ce tinde a domina în societatea noastră şi anume că prin politică poţi ajunge la ori ce.

Nu e întristător cînd de exemplu adresîndu-te unui tînăr îi zici, că pentru a ajunge la o situaţiune frumoasă, trebue să muncească, să înveţe, iar el îţi răspunde:

„De ce aş munci, de ce aş învaţa. Nu e nevoe de acestea pentru a ajunge Destul să ai spete, iar acestea nu le poţi dobîndi de cît prin politică."

Şi ce fel de politică înţeleg ei? Politică măruntă, politică de om a cutărui sau cutării politician.

Da! să se ridice cineva, să se ridice chiar prin politică, dar prin politică de idei, o politică care să înalţe şi pe individ ca şi ţara. Sămănînd ideile, idei sănătoase pentru ridicarea neamului se face operă utilă, iar nu înjosind pe cei, cari prin munca şi talentul lor s'au făcut drumul.

Ştiu că de cînd e lumea, cel mai greu lucru de adus la îndeplinire e ca fiecare să se cunoască pe sine însuşi. Grecii vechi au făcut un proverb din aceasta.

Numărul acelora care nu se cunosc pe ei înşişi e destul de mare. De aceia şi meritul unei generaţiuni va fi cu atît mai însemnat şi apreciat, cu cît va fi putut mai mult reduce acest număr.

Trebue luptat ca fiecare să ajungă a se cunoaşte.

Nu e întristător, astăzi de exemplu, să auzim că Senatul Universitar a hotărît după adîncă chibzuială, unele măsuri de luat în ce priveşte Centrul studenţesc, iar că aceştia vor să răspundă, că nu se supun?!

Avem nevoe de caractere.

Cu cît mai mult cîştigă astăzi figura marelui dispărut dintre noi, G. Gr. Cantacuzino, care a fost un adevarat caracter.

V. I. Radu

Intre pace şi răsboiu

Mai mult de cît expozeul de dăunăzi al lui Sir Grey în Parlamentul englez, discursul cancelarului german Bethmann Hollweg era aşteptat în Europa întreagă. Şi cu drept cuvînt. Cuvîntarea omului de stat german fu plină de fapte, bogată în consideraţiuni politico-diplomatice foarte instructive şi o sumă de lucruri noui, luminate şi subliniate de o logică de fier, au apărut mai clare pentru înţelegerea opiniei publice, mai puţin iniţiată în misterele înaltelor combinaţiuni ale cabinetelor europene. Cu deosebire se pare, cancelarul a vroit să fie bine înţeles asupra unui punct esenţial şi anume: necesitatea şi înţelesul marilor înarmări ale Germaniei, cerute acum de curînd şi votate de Reichstag, înarmări cari vor costa un miliard şi vor împovăra dările cu cîte va sute milioane.

Ele nu sunt o cauză, nu sunt un capriciu ori un simptom că Germania e dornică de aventuri, setoasă de intreprinderi militare. Nu. Insă marele imperiu înţelege să nu renunţe cu nici un preţ la bunurile dobîndite şi să fie gata a face faţă ori-cării eventualităţi.

„Atribui—a zis d. Bethmann Hollweg—o mare valoare garanţiilor de pace formate de strînsa noastră alianţă cu Austro-Ungaria şi Italia. In această convingere am reînnoit tripla alianţă care este mai puternică de cît ori cînd.

Tripla alianţă nu slujeşte numai pe aliaţi, dar lumea întreagă. Totuşi *Germania trebue să fie gata şi să aştepte a-şi apăra existenţa contra a două fronturi.* Proectele de legi militare nu sunt inspirate de ideea întrecerei de armamente".

Aci e nodul gordian al împrejurării fără soluţie alta decît — forţa militară. Teama de Franţa şi Rusia, organizate şi înarmate „pe două fronturi"! — Franţa, mai cu samă, care nu s'a resignat, care singeră încă:

„...Relaţiunile noastre cu Franţa sunt bune. Am motive să cred că guvernul francez actual voeşte să trăiască cu noi în vecinătate pacifică. Totuşi trebue ţinut seama de puterea opiniei publice franceze, care ţine seama şi ea de înfrîngerea Turcilor şi escomptează dinainte alipirea statelor balcanice de tripla înţelegere, *îndreptîndu-şi privirile asupra Alsaciei Lorene".*

Intreaga ţesătură diplomatico-militară în Europa, toată temelia de închegări, de înţelegeri, de tratate —se reazămă pe marea speranţă a Franţei de a-şi lua revanşa, înaintată de aliata ei, Rusia. Cu atît mai mult, cu cît întîmplările recente au adus apa la moara... slavismului prin nimicirea Semi-lunei în Europa şi ridicarea statelor balcanice:

„...Curentele panslaviste—a zis Cancelarul—au fost puternic susţinute de victoria slavilor balcanici şi aceasta a provocat tensiunile din iarna trecută dintre Rusia şi Austro-Ungaria. Ca aliaţi credincioşi ai Austro-Ungariei căutăm să împiedecăm această tensiune pe cît posibil şi vom păstra credinţa noastră faţă de alianţă dincolo de mediaţiunea diplomatică".

Dispariţia unei Mari Puteri pe care se bizuia Germania şi instituirea unei noi... Mari puteri, sub forma unei alianţe balcanice însamnă un deficit pentru Triplicea. Lucrul acesta e spus pe faţă în expozeul d-lui Bethman Hollweg:

„Este hotărîtor pentru viitor faptul că în locul Turciei europene ducînd o viaţă pasivă, avem cîteva state manifestînd o vitalitate extraordinară. Avem cu toţii interes mare ca această vitalitate să se manifeste într'o muncă pacifică şi ca statele balcanice să se îndrumeze spre o epocă de nouă înflorire economică şi culturală în bune legături cu statele vecine şi cu totalitatea statelor europene. In acest caz statele balcanice vor fi un element de progres şi de pace europeană. Totuşi, dacă o conflagraţiune europeană s'ar produce, faptul că în sistemul de contrabalansare locul ocupat pînă atunci de Turcia europeană va fi ocupat de statele slave sudice, trebue luat în serioasă considerare".

Şi pentru toate aceste miliardul singur va fi oare de ajuns?

Să sperăm că Germania—şi Triplicea în general—vor recunoaşte că între Rusia şi Bulgaria mare, e momentul a se întări pentru totdeauna un alt Stat, prin susţinerea intereselor lui în actualele împrejurări, — Statul Romîniei libere.

△

NOTA ZILEI

O curiozitate istorico-literară care poate fi de actualitate.

Puţini vor mai cunoscînd astăzi lucrarea voluminoasă publicată la Paris, acum vre-o 60 de ani, intitulată: „Cahiers d'une élève de Saint-Denis", cours d'études, complet et gradué. In tomul al 12-a al acestui curs, autorul, un profesor al învăţămîntului secundar francez, predă—frumoasă intenţie!—graţioaselor franceze filologia limbelor europene.

La rubrica neolatinei, el citează şi limba valahă:

Se poate subîmpărţi limba valahă, zice autorul, în mai multe dialecte:

1. Valaho-moldavul (adică, cum am zice noi astăzi, limba romînească).
2. Macedo-valahul, întrebuinţat într'o parte a Ungariei. (Aşa dar învăţatul profesor aşează Macedonia, în Ungaria; iată ceea ce ar fi simplificat chestiunea orientului, a căreia unul din spini este Macedonia!)
3. Pînteco-valahul (le ventro-valaque) vorbit la sudul Dunărei...

Pînteco-valahul la sudul Dunărei...

„Degeaba am făcut cercetările cele mai amănunţite la sudul Dunărei, n'am putut, cu nici un chip, să dăm de acest vestit pînteco valah", scrie comentatorul.

E drept că... pîntecul a fost la noi un factor mai în favoare de cît creerul, de multe ori. Dar un dialect aşa de... ventrilog, cum ne pomeneşte autorul francez nu ştim să fi existat cîndva.

Un mitropolit macedonean

Impărţiţi între trei dintre statele aliate şi noul regat, care va fi, Albania, — se zice că Romînii macedoneni, se vor bucura de dreptul de a avea o biserică autonomă, cu un mitropolit romîn, ales şi dat lor de către regatul romînesc.

Ar fi o garanţie, a dăinuirei existenţei înstrăinaţilor noştri consîngeni, această autonomie spirituală, care li-ar da putinţa unei recunoaşteri şi afirmări a drepturilor lor etnice în Balcani.

Această ştire, publicată de unele ziare, e îmbucurătoare, — de cît, fără să vrei, te întrebi: va fi oare posibil, faţă de încordarea relaţiunilor dintre statele balcanice, acest amestec al nostru? Vor primi capii bisericei statelor răzbătătoare de azi, răşluirea de sub stăpînirea lor duhovnicească a cuţo-vlahilor, pentru a căror înglobare, la bisericele lor, nu s'au sfiit să facă adesea fapte reprobate nu numai de dogmele creştine, dar chiar de cel mai elementar simţ de umanitate? Faţă de tendinţa vădită de slavizare sau grecizare, a unora sau altora dintre aliaţi,—tendinţa care a mers până la negarea aproape totală a elementului românesc în Balcani, vor recunoaşte balcanicii acest necontestat drept al nostru, şi anume de a ne îngriji de viaţa luată subt ori ce raport, a romînilor macedoneni.

Trăiesc între rîul Marişa şi Olimp, cîteva sate de mii de romîni.—zic cîteva pentru că numărul lor va fi mult mai mare chiar de cît acel pe care nu vor fi avut putinţa să-l statornicească cercetătorii lor, de multe ori grăbiţi sau interesaţi a nu o face,—ei bine, toţi aceştia, dispărţiţi azi de nevoi şi silnicii, vor fi de azi înainte şi mai nenorociţi, sfîşiaţi fiind şi înglobaţi, după cît se ştie, la Bulgaria, Serbia, Albania şi Grecia.

Toate aceste state vor avea interesul să şi-i asimileze, şi o vor face prin şcoală şi Biserică.

Dacă statul romînesc va putea să impună un şef spiritual, dat de biserica noastră, înseamnă putinţa continuărei unei vieţi romîneşti în văile Pindului,—contrar, moartea etnică va înghiţi pe toţi aceşti romîni, îndepărtaţi nouă de vitregiile sorţii.

Ar fi o izbîndă, după cum e şi datoria noastră, impunerea măsurilor care ar garanta dăinuirea lor.

Şi aceasta cu atît mai mult cu cît luîndu-li-se toate nădejdiile lor naţionale, —aşa zişii lor liberatori nu le-au dat, pînă azi. de cît gloanţele de care, se pare că noi nu i am putut apara.

Dinu

ECOURI

Căsătoriile prea timpurii sunt una din mizeriile populaţiei femenine ale Indiilor engleze.

Soţiile de 10 şi 12 ani sunt nenumărate, şi nu arare ori întîlneşti neveste care n'au de cît 5 sau 6 ani.

O mare parte din nenorocitele aceste sunt căsătorite după oameni în vrîstă, din care cauză, bărbaţii murind înainte, văduvele rămîn cu doiumul. Astfel de văduve între 5 şi 10 ani sunt vre-o 17.000 rămînînd în condiţia aceasta întreaga lor viaţă legea hindusă oprindu-le să se recăsătorească. Intre 10 şi 12 ani sunt în Indii vre-o 22.000 de văduve.

Rămase astfel nenorocitele aceste trăesc în condiţiile cele mai grele şi mai umilitoare.

In vremea din urmă însă a început o mişcare care tinde a face să se obţină regulamentarea căsătoriilor şi vrîstei la care ele se pot face.

*

Oraşul Scutari. — Scutari exista pe timpul lui Alexandru cel Mare. Are în mediu vre-o 40.000 locuitori şi privilegiul de a fi oraşul unde se comit cele mai multe atentate, faţă de numărul locuitorilor. Se comit trei omoruri pe zi, ceea ce e prea mult de sigur...

*

Americanii studiază în prezent un nou sistem de telegrafie fără fir, inventat de învăţătorul danez Waldemar Paulsen Cu acest sistem, undele nu sunt intermitente, ci continue, ceea ce face ca ele să se poată propaga mult mai departe de cît prin sistemul lui Marconi şi să sufere mai puţin din partea multor piedici. Comunicaţia se face tot aşa de uşor ziua ca şi noaptea şi se pot primi între 100—300 cuvintu pe minut.

OAMENI ŞI LUCRURI

La moartea unui poet

In timpul din urmă, după apariţia volumului unic, poetul Cerna se arata mai puţin fecund şi, oarecum, mai puţin dispus a înfrunta neplăcerile publicităţii întinse. S'ar fi părut că, de la început chiar, a ieşit fără voie din rezerva ce-şi impusese şi dacă, în momentul apariţiei „Convorbirilor Critice", criticul Mihail Dragomirescu n'ar fi pus întreg temperamentul său întru a proclama şi a impune personalitatea literară a lui Cerna, scriitorul ar fi preferat să rămînă în umbra „Sămănătorului", neapreciat şi necunoscut în deajuns.

„Şi totuşi Cerna—scria criticul—după cele 15—20 de bucăţi ce a publicat, este astăzi prin adîncimea şi originalitatea concepţiei, prin noutatea armoniei, prin perfecţiunea şi energia formei, un poet căruia, cu toată cumpătarea cuvenită, nu-i putem găsi alt termen de comparaţie de cît pe Eminescu".

In acelaşi număr al revistei d-sale, d. Dragomirescu tipăria imnul lui Cerna *Către Pace*, cu scînteieri poetice de toată frumuseţea:

O zee! Dacă sceptru-ţi va fi să 'ncremenească
In formele de astăzi viaţa pămîntească,
Rămîi mai bine 'n lumea visării ne'mplinite!
Ce bine aduci tu oare mulţimii oropsite,
Cruţînd-o de popoare asupra-i rîdicate,
Cînd îi rămîn acasă calăi în chip de frate?...
Vii prea de vreme. Omul e încă slab sau rău,
Nedemn de raiul tău.
Dar vor apune zeii tirani de la o vreme
Şi nu va fi pe lume nici sclav, nici domnitor,
Ci pîn'atunci pămîntul visînd de viitor,
Asemeni unui suflet ce de păcate geme,
Va trebui să-şi facă osînda 'n Purgator
Cu forţe aprinse robii, zburînd din loc în loc
Va îmbrăca pămîntul într'un vestmînt de foc.
Vijelioase flacări vor mistui palate,
Vor şterge ori-ce urmă din vechea nedreptate
Şi pînă 'n bolţi vor creşte, cerînd la cer intrare...
Iar cînd se va desface de-a lor îmbrăţişare,
Pămîntul, vechiul tată, va fi ca renăscut,
Va scutura c'un gemăt robia din trecut.
Atunci de pretutindeni va curge viaţă nouă
In ori-şi-ce ungher
Copii cu ochii umezi de a nădejdei rouă,
Cu braţele întinse te vor cerşi din cer.

D. Dragomirescu vedea în P. Cerna pe poetul fericirei umane. Numai în parte credem că era—şi datorită tinereţii care, în chip firesc, exulta uneori bunătatea vieţii:

Iubiţi-vă! Beţia de viaţă
A celor de demult în voi să 'nvie
Aceasta este clipa pentru care
Ne ducem jugul toţi cu resemnare...

Dar, ca filosof, îşi da perfect seama de zădărnicia şi de amărăciunea vieţii. Bunăoară în superba bucată: „Plînsul lui Adam", în care Adam cere iertare lui Cain, —întrupare a însăşi omenirii suferinde:

...Găsi-vei tu vr'odată liman nemîngăierii,
Să-i ierţi pe aceia care te-au hărăzit durerii?
Noi nu ştiam, copile, că tu ai să plăteşti
Cu chinuri clipa noastră de vrăji serbătoreşti.

Ca şi toţi cari cugetă, cari simt, cari sufăr, Cerna era chinuit de şarpele îndoielii, obsedat de veşnicele întrebări fără răspuns:

Ce-i moartea? Pentru-ce împărăţeşte?
Ce ne aşteaptă mîne, mai tîrziu?
Ce-i taina care pururi izvoreşte
De dincolo de leagăn şi sicriu?
...Şi astfel viaţa ni se risipeşte;
In mîna care tremură de teamă,
Paharul darului ceresc se varsă,
Şi pînă să-l lipim de gura arsă;
E gol sau plin de a lacrimelor vamă...
Nebuni şi orbi! Nepricepuţi ca vîntul,
Noi, singuri-noi, ne adîncim mormîntul.

Şi iată că, numai de 28 de ani, poetul cugetător se stinse pe pămînt străin, — în aceeaşi ţară în care acum nu de mult încă, se stinse geniul nostru literar, Caragiale, înconjurat de puţini admiratori şi prieteni romîni, între cari se găsia şi P. Cerna.

Soarta are ironii şi răutăţi ce nu se pot nici măsura, nici înţelege, nici ierta.

Rodion

Paraliticul

— Fantezie —

A fi bolnav e una din condiţiile vieţii. Căci fără boală trupească ori sufletească par'că n'am simţi că trăim. După amarul suferinţelor gustăm plăcerea cu toată pofta aprinsă de dorinţa binelui.

Sănătatea — o ştiu toţi, — e cel mai mare bun, e darul cel mai preţios. Dar ca şi norocul e o fiinţă plăpândă şi capricioasă.

Cu nuanţe de sînge colorează obrajii, scîntei de viaţă aprinde în ferestrele sufletului şi pe faţă toarnă tiparul frumuseţii. Prin canalele vinelor curge forţa, iar nervii împrăştie prin carne voia bună şi ascuţesc mintea.

Inarmaţi astfel, pornim plini de curaj, la luptă cu valurile vieţii şi căutăm să ajungem idealul. Dar în capriciul ei, sănătatea ne sileşte să luptăm mai mult cu ea însăşi. Ne uită, ori se supără, şi'şi trimete nevăzuţii ei lucrători, cu nesfîrşitul convoi al boalelor, să soarbe strălucirea chipului şi să mai sece vlaga trupului.

Şi ei se năpustesc ca hoardele sălbatece, ori se strecoară cu viclenie şi prind în plasa lor pe cei aleşi, trec de la un om la altul, de la un organ la altul, rod, sfîşie şi dărîmă cu poftă crudă, joacă, saltă şi urlă de plăceri lugubre. In fiecare moleculă ei inoculează otrava suferinţei, şi furnizează altfel cu uşurinţă materialul cel mai eftin eternului fabricant de morţi.

Iar oamenii caută să mai dămolească aceşti curioşi duşmani cu geniul celor mai mari dintre dînşii; îi lingueşesc, îi răsfaţă cu hapuri şi elixiruri pînă cînd mulţumiţi şi sătui, ei îşi plimbă ravagiile lor capricioase chiar prin alte ţărîmuri.

Şi omul luptă, se încordează şi aleargă înainte, pînă ce, fără veste, microscopicii tirani încep să'l roadă iarăşi.

Şi-aşa sanatatea, împreună cu sufletul, mînă sărmana carne omenenscă, pe întortochiatul şi întunecatul său fir ţesut de voia soartei, abia dîndu-i răgazul să soarbă din picătura fericirii....

*

Din lungul cortegiu al suferinzilor cărora dintr'o curioasă manie căutai să le torn balsamul unei consolări sufleteşti, un paralitic, pe care l-am zărit în umbra unei odăi, putu să mă dezorienteze şi să mă îngrozească.

Un cap ce părea un craniu învălit într'o piele boţită de un labirint de sbîrciturі şi întunecată de cenuşiul unui păr scurt şi aspru, se deslusea pe albul perinelor şi din lumina ochilor grozav de măriţi, ţîşneau scîntei ciudate, ca din altă lume; nările dilatate, palpitau în sforţări de viaţă, buzele strînse voiau par'că să înfrîneze revolta neputinţei sale

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

—şi din toate acestea putui să bănuesc şi rămăşiţele osoase ale trupului.

Din întreg chipul său, în care erau săpate perfidia soartei şi suferinţa crudă, un aer de severitate nespusă izvorî, şi ca un val uriaş îmi lovea cu tărie sufletul şi sugruma pornirea inimei.

In faţa acestei statui de carne ţintuită pe piedestalul unui pat bătrîn şi întunecat ca şi dînsul, glasul îmi perise. Stăteam neputincios, intimidat, răsuflînd din greu, cu privirea fixată în scăpările din grotele ochilor săi.

Şi mă strecurai din cavoul acesta, în care părea îngropat un mort viu, ducînd cu mine un suflnt sfîşiat şi sceptic şi o minte învăluită într'un haos de gînduri.

Ce soartă poate fi mai brutală şi mai nemiloasă, de cît a unui paralitic? Inchipuiţi-vă un om care merge voios prin mozaicul unei cîmpii parfumată de aerul cald a unei zile de vară. Deodată fără de veste, nervii îşi perd energia, se consumă, arşi par'că de un fluid neştiut, şi trupul zdravăn al călătorului se prăbuşeşte, ca un munte ale cărui temelii dispar în neant.

Şi iată'l înţepenit într'un pat ascuns în umbra unei odăi, silit să răsufle aroma grea a medicamentelor. Şi sufere, şi nostalgia vieţii, a mişcării îl chinueşte, îl întristează.

*

Orizontul e mărginit de tavanul sumbru, iar greul şi coloratul pămînt e în puful perinelor. Omenirea o vede în feţele triste a lor săi, şi tot ce se întîmplă dincolo de cele 4 ziduri ale odăiei, trăeşte în închipuirea minţii sale.

Şi stă mereu, imobilizat, neputincios, — nu poate face ce vrea; şi se revoltă, dar zadarnic creerul porunceşte nervilor. Visează şi amintirile încep să se perinde venind pe rînd din noaptea uitării, se gîndeşte poate, dar veselia n'o mai poate gusta, căci zîmbetul său nu-i de cît amărăciunea suferinţelor.

Şi ajunge o maşină care trebue îngrijită, un manechin care are viaţă, dar care nu se poate servi de dînsa. Ca şi o plantă,—care nu se poate duce la izvor cînd e secetă şi nu se poate apara de duşmani,—el pare că'şi are rădăcinele înfipte în ţărîna patului.

Şi vegetează,—şi ziua trece şi noaptea vine, şi tictacul monoton al pendulei îi spune că viaţa curge şi că'n lagărul lumii omenirea aleargă şi se zbate,—şi plînge paraliticul, plînge amar în noaptea sufletului său încătuşat, că viaţa lui nu-i nici cît a unui verme tărîtor, plînge după aer, după lumină, după flori,—după viaţa celor mulţi, plînge mereu, pînă ce după ani şi ani de suferinţă, coasa morţii se abate şi peste ruina trupului său.

Şi cel din urmă drum care'l face, e ironia cea mai crudă a soartei: şi în pat şi în groapă el e acelaşi, un cadavru, căruia viaţa nu-i servise la ceva.

E. D. Relgis.

UNUL MAI PUŢIN

† Constantin Ionescu

— Teatrul Naţional, din Iaşi —

La Iaşi a murit Constantin Ionescu, artist societar cl. I la teatrul Naţional. In vrîstă de 53 ani, după o intensă activitate teatrală, a lăsat totuşi o avere de 80 mii lei. Surprinzător. Surprinzător, pentru că după cum ştiţi, în binecuvîntata noastră ţară, în care oricine poate face avere, actorul, silit de mediul său să se cabotineze de cele mai adese ori, îşi risipeşte cîştigul în petreceri, joc de cărţi şi alte cabotinagii şi vicii inutile.

Situaţiile şi averile sînt pruncii hazardului şi ai unui echilibru pe care-l capeţi la un moment fix din viaţă. Negustorasul ambulant şi răguşit, pîndeşte un moment din viaţă—unul din acele momente care se zice că trec cînd şi cînd pe lîngă noi—şi-l încalecă pentru totdeauna.

Un actor însă îşi trece timpul cu rolul neînvăţat în mîni, cu cărţile de joc, cu farsele, cu beţiile nenumărate şi cu tapările, de la cele mai inofensive pînă la cele mai tari, cu acele intrigi multiple care se împletesc şi se desfac neîncetat între culise. Rar'un actor vigilent şi cumpătat. Nu e vorbă e şi improprie însuşirea aceasta pentru actori.

Actorii obicinuesc să moară şi fără testament, ca strămoşii lor cari mureau pe drumurile colindelor artistice fără lumînare. Cite unul, rar a făcut în viaţă pe lîngă artă—care se plăteşte azi în ţara noastră suficient—şi avere, numai depărtîndu-se de chefurile şi de cabotinagiile iremediabile dintre culise.

Unul din aceştia a fost şi Constantin Ionescu de la teatrul Naţional din Iaşi.

Acesta a făcut şi artă şi avere. Artă, a făcut Ionescu, de cea mai veritabilă esenţă. Artă onestă, cumpătată, îngrijită matură. Il cunosc de pe vremea unui turneu prin Oltenia. Moldoveanul acela avea calităţi de scenă distinse. Un accent sincer, cald şi înduioşător în scenele de emoţie; avînt şi pasiune cumpătată, reţinută şi o stăpînire inteligentă a gamei sufleteşti — le avea între măsură suficientă artistul ieşan şi de aceia moartea lui e o perdere adevarată pentru arta romînă, pe care prea puţini ştiu să o reprezinte cu demnitate, cum a ştiut să facă Ionescu dela Iaşi.

Trecutul lui de trei zeci de ani de teatru, e un monument de sacrificii şi de eforturi pe cari abia le putem închipui ca profani.

Scena este o pompă uriaşă care stoarce sufletul unui biet om, ţintuit de ea şi prin meserie şi prin pasiune, de toate forţele lui bune, de seva lui generoasă, de sîngele lui viu şi bogat.

Morţei, artistul consumat, i se prezintă dezvlăguit, cu aripile strînse, cu catargul speranţelor coborît şi cu angrenagiile energiei ruginite — un fel de stafie fardată de ficţiunea vieţii şi de toate torturile interioare ale scenei.

Aşa s'a prezintat poate şi Ionescu de la Iaşi, dar ultima lui clipă va fi fost nimbată cel puţin de mîngăerea că treizeci de ani ai trecutului său sînt o dovadă de talent, de artă şi de muncă. Din numărul artiştilor să ştergem numele lui Constantin Ionescu dela Iaşi.

Fie-i ţărîna uşoară!

(Rampa 27 Martie)

IAŞUL SPORTIV

Mişcarea de trezire naţională care a fost pornită pretutindeni în ţară, pentru a fi la înălţimea împrejurărilor prin care trecem, s'a manifestat în diferite chipuri. Mai mult predomină tendinţa ridicării unui naţionalism gălăgios şi superficial bizuit pe cultul exagerat al tunetului nostru istoric. Aceasta nu poate produce nimic serios, nimic durabil.

Unii din acei care au înţăles mai bine modul prin care s'ar putea ajunge la infiriparea unui sentiment naţional sănătos, la deşteptarea unei conştiinţe de sine, sunt şi acei iaşani care au început lupta nobilă de întemeiarea unei manifestări sportive mai intense.

N'ar fi acum prilejul să mai încercăm a dovedi influenţa educaţiunei fizice asupra voinţei şi a energiei, căci e lucru cunoscut, toată lumea la noi pare că-l ştie. Ce lipseşte însă? Lipseşte convingerea şi hotărîrea.

Cum am putea să ne formăm convingerea, de cît urmărind cele din urmă cercetări ştiinţifice, care dovedesc că sufletul, nu este de cît o funcţiune a materiei vii? După acest principiu, deci, nu se poate concepe o educaţiune morală complectă fără o serioasă educaţiune fizică.

Convingerea am putea să ne-o formăm şi pe altă cale: observînd rezultatele mişcărilor sportive din alte ţări. Impozantele sărbători de gimnastică, din Anglia din Franţa din Germania şi mai mult acolo unde ambiţiunea noastre este greu pusă la încercare: în Bulgaria care a ajuns—mai de mult—încă să simtă cît bine aduce, din toate punctele de vedere, sportul pentru o ţară.

Hotărîrea ce ne trebue, este numai să favorizăm iniţiativa luată de doi profesori din localitate: d. Vasile Teodoreanu preşedintele societăţei de sport şi muzică, şi Th. Berescu inspectorul gimnasticei, care pe cîmpul special amenajat de pe platoul Copoului, au organizat pentru fiecare Duminică dimineaţă jocuri sportive romîneşti şi străine.

Toţi cei cari se îngrijesc de educaţia tinerimei noastre, toţi acei care-şi dau seamă de restul sportului, au datoria să contribue prin orice mijloace, la întărirea acestei iniţiative.

Nu la partidele de poker şi în atmosfera pestilenţială a cafenelelor, ci în plin aer, în aerul colinelor şi al cîmpiilor noastre; prin mişcare, mişcarea energiei fizice,(şi sufleteşti, deci,) a rasei noastre, ne vom putea forma elita socială de care avem nevoe acum.

I. P.

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

In curînd apare în editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA II-a din

MARELE

Dicţionar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această nouă ediţie (700 pagini) este cu desăvîrşire schimbată şi mult adăugită.

Preţul acestui dicţionar, **cel mai complect şi cel mai bun din ţară e de 10 lei.**

Atenţiune.—*Persoanele care vor trimete de pe acum prin mandat postal suma de 8 lei, se vor considera ca abonate şi vor primi la apariţie Dicţionarul franco. Numele abonaţilor vor figura într'o listă specială în corpul dicţionarului.*

INFORMAŢII

▪ *„Viitorul", în cursul fantaziilor sale despre ce s'ar fi petrecînd la conservatori şi la conservatorii-democraţi, vorbeşte de oare-cari indicaţiuni ce s'ar fi dat d-lui Take Ionescu asupra chestiunei viitorului şef al partidului conservator.*

Dăm cea mai formală dezminţire acestei informaţiuni.

Nu s'a dat şefului nostru nici o indicaţiune, pentru bunul motiv că n'a cerut nici una, zice „Presa".

▪ *Proiectul de budget al ministerului lucrărilor publice cuprinde între altele şi următoarele părţi privitoare la oraşul nostru:*

Creiarea în Iaşi a unei şcoli de picheri, pentru care s'a afectat suma de 20.000 lei, cum şi inscrierea în budget a sumei de 100,000 lei anual, acordată comunei Iaşi pentru întreţinerea şoselei naţionale în traversarea oraşului, măsură care e impusă de lege şi care, în mod arbitrar, fusese scoasă din buget acum cîţiva ani şi plătită din creditele extraordinare.

▪ Comitetul Cercului militar Iaşi, publică pentru cunoştinţa generală, că în ziua de 8 Aprilie a. c. orele 11 a. m. va ţine licitaţie pentru darea în antrepiză a popotei oficerilor.

Amatorii pot vedea condiţiunile, în fie care zi, la ad-ţia Cercului.

▪ Comuna a acordat până la suma de 2000 lei, chirie anuală pentru un local al comisiei a III-a.

Judecătoria ocol I a încheiat definitiv contract cu d. Ghelţer în noul imobil din Strada Elena Doamna.

▪ Săptămîna aceasta se vor numi cele şase comisiuni pentru cercetarea cărţilor didactice de curs primar.

Manuscrisele se primesc la ministerul instrucţiei, direcţia învăţămîntului primar, până în seara zilei de 31 Martie.

Odată cu manuscrisele autorii vor trebui să depună şi recipisele pentru plata taxelor cuvenite.

▪ S'a pus în vedere tuturor profesorilor şi institutorilor, care au delegaţiuni în ministerul instrucţiunei, că acele delegaţiuni încetează pe ziua de 1 Aprilie 1913.

▪ Concursul pentru ocuparea catedrei de archiologie dela facultatea de litere din Iaşi, a fost amînat pentru ziua de 1 Octombrie a. c.

▪ In serviciul exterior al ministerului de finanţe s'a făcut următoarea mişcare: împiegaţii auxiliari cl II Nastase Alex. de la percepţia circ. I locale şi Al. Ursache de la circ. percep. II, au fost mutaţi unul în locul celuilalt.

▪ S'a hotărît până acum următoarea mişcare între ofiţerii garnizoanei locale:

D. colonel Cernătescu N., din reg. 13 infanterie a fost mutat în regimentul 24 infanterie, iar în locul d-sale va fi adus, comandant al regimentului, d. colonel Vrabie, din reg. 20 Teleorman.

D. căpitan Dumbravă Virgiliu din batalionul 4 vînători, a fost înaintat maior, în reg. 13 infanterie.

D. locot. Agapie, din reg. 13 infanterie, a fost numit comandant al companiei jăndărmăriei Vaslui.

▪ A fost distribuit la Cameră următorul proiect de lege, modificator al art. 5 din legea electorală:

„Delegaţii vor fi aleşi dintre alegătorii înscrişi în listele pentru alegerea consiliului comunal din comuna respectivă, precum şi dintre contribuabilii înscrişi în rolul acelei comune cu impozitul fonciar, chiar dacă acesta nu figurează şi pe această listă, trebue să se bucure de plenitudinea drepturilor politice".

▪ La ministerul lucrărilor publice s'a făcut următoarea mişcare:

D-nii George Engen Poter, inginer la serviciul lucrărilor noi, a fost numit în postul de sub-şef de secţie la acelaş serviciu: Grigore N. Protopopescu, şef de secţie la inspecţia de întreţinere din Iaşi, a fost numit director al fabricei de cărămizi din Ciurea.

▪ D-na Elena dr. Bacaloglu, va face să apară, într'o editură din Milano, conferinţele sale despre România, pe care d-sa le-a ţinut în osebite osaşe ale Italiei.

Prefaţa acestui volum e scrisă de d-ra Elena Văcărescu.

Conferinţele sunt ilustrate cu 200 fotografii tipuri şi vederi din ţară.

▪ Cuvioşia Sa, părintele Fr. Iosif Malinowski. M. C. Vicar general al episcopiei catolice, a adus la cunoştinţa sfinţilor parohi dependenţi de parohia ieşană, că P. S. Sa D. D. Nicolae Iosif Camilli, arhiepiscopul catolic, va începe administrarea sacramentului sfîntului Mir, pe rînd, la toate parohiile din eparhia sa, îndată după Paşti. P. S. Sa va mirui în două biserici din fiecare parohie şi anume: într'o Duminică în biserica parohială, iar în altă zi din aceiaşi săptămînă, în o biserica-filială mai centrală din parohie. Programul oficial al miruirei se va stabili mai tărziu.

▪ Pe ziua de I Aprilie s'a retras delegaţia de avocat al C. F R., d-lui Mircea Paul, avocat din Iaşi. In locul seu va fi numit I. Protopopescu.

▪ Epidemiea de scarlatină se află în creştere. Intre cauzele care favorizează răspîndirea boalei este şi faptul că oraşul este lipsit de o trăsură pentru transportul bolnavilor la spitalul de izolare.

▪ Direcţiunea Creditului Urban Funciar, a cerut Trib. Iaşi s. III scoaterea în vînzare a imobilului Emil Ortony, din str. Moarei de foc şi Păcurari No. 8, pentru neplata răţilor.

Vînzarea se va face pentru suma de 10.000 lei, în ziua de 10 Iunie, licitaţia începînd de la 8000 lei.

▪ In ziua de 25 April se va ţine la garnizoana Vaslui licitaţie publică pentru aprovizionarea a 100.000 kgr. pîne trebuitoare manutanţei Vaslui..

▪ Toate şcolile vor lua vacanţă pentru sărbătorile Paştelor din seara de 6 Apri şi va dura pînă a doua zi de Duminica Tomei.

▪ Primăria comunei Iaşi, constatînd că antrepriza vidanjelor nu respectă contractul, a hotărît reziliarea contractului.

▪ Corpul de grăniceri din Bucureşti, pentru a evita trimiterea soldaţilor, învoiţi, în comunele unde s'au ivit epidemii, a cerut serviciilor sanitare din ţară, să-i indice numele comunelor contaminate şi natura epidemiilor.

▪ Mitropolia din Iaşi a intervenit pe lîngă direcţiunile şcolilor secundare din Iaşi, pentru a se pregăti în vederea procesiunei stîlparilor, care va avea loc Sîmbătă 6 April, la orele 10 a. m.

▪ Astăzi, la consiliul de rezboi se judecă gradele inferioare şi soldaţii acuzaţi de crimă, precum şi învinuiţii de tentativă de omor.

▪ **Şcolare.**—D-na Sevasta Mancas a fost numită pe 1 Aprilie 1923, ca suplinitoare la şc. din Munteni-Iaşi, în locul vacant.

— D. Gh. Straus normalist cu diplomă de capacitate pentru învăţător, a fost numit, învăţător cu titlul provizor la cot. Horbova, com. Mamorniţa-Dorohoi, pe 1 Aprilie 1913.

— D. N. Soltuz, a fost numit pe 2 Aprilie cu titlul provizor la şc. din Satul Mare, com. Lunca-Dorohoiu.

— S'a acordat învăţ. D. Cusin de la Cobăla-Dorohoi, un concediu de 43 zile, supl. de d. N. Ungureanu.

— Ministerul a acordat Liceul Naţional, suma de 300 lei pentru înfiinţarea unui acvariu.

— D. Gh. Nica a fost numit pe ziua de 1 April suplinitor la catedra de limba latină, vacantă prin transferarea la Universitate a d-lui Tr. Bratu.

— D. V. Negruzzi, profesor de gimnastică la Liceul Naţional, a obţinut un concediu de o lună, pentru regularea drepturilor la pensie.

▪ In caz dacă se vor aloca universităţii din Iaşi sumele necesare pentru reorganizarea bibliotecei în mod radical, instituţia va trebui închisă pentru un an de zile.

▪ Un abonat ne scrie că în comuna Erbiceni acest judeţ, se înmulţesc mereu furturile şi aceasta din cauză că jandarmeria de acolo e prea neputincioasă.

▪ Ministerul de Finanţe a făcut o intervenţie către cel de industrie şi comerţ cu privire la timpul cînd încep să curgă scutirile de impozite directe către Stat, judeţe şi comune acordate stabilimentelor care se bucură de avantagiile legei industriale.

In timpul din urmă s'au primit la ministerul de Finanţe jurnale ale Consiliului de miniştri în care se face menţiune că anume fabrici profită de scutire de impozite cu începere de la 1 Aprilie 1912 cu toate că jurnalele fuseseră emise în Octombrie sau Noembriei 1912.

Din cauza acestei puteri retroactive ce se dă jurnalelor Consiliului de miniştrii lucrările întîmpină multe neajunsuri. Pentru a se evita pe viitor asemenea neajunsuri s'au luat următoarele măsuri, cari au fost comunicate prin adresă şi ministerului de industrie.

1) Jurnalele Consiliului de miniştrii să nu mai fie dotate cu efect retroactiv.

2) Scutirea de impozite să înceapă de la trimestrul următor acelui în care s'a emis jurnalul Consiliului de miniştri.

3). Pentru fabricile cărora li se acordă scutirea, în mod condiţionat adică să nu şi producă efectele de cît după ce fabrica va fi inspectată de un delegat al ministerului de industrie şi comerţ, scutirea să se acorde cu începere de la trimestrul următor aceluia în care s'a făcut constatarea.

Cererile de restituire deja primite nu se vor putea satisface întru cît se opune legea de constatare şi perceperea contribuţiunilor directe şi legea de urmărire.

▪ Dela 27 Martie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă	1.80 şi 2 lei	
Caş şi urdă dulce		1.80
Ouă zilnic proaspete	6·50 suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval şi Brînză nouă în burduf		2.80
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie: jambon, muşchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

▪ Situaţia epidemiilor în oraşul nostru, de la 1 Martie, pînă astă-zi, este următoarea: 4 cazuri de febră tifoidă; 37 de scarlatină, 26 de difterie; 120 tusă convulsivă.

Toţi bolnavii sunt internaţi în spitalele de izolare afară de cei de tusă convulsivă.

▪ A apărut „Viitorul Romîncelor", sub direcţia d-rei Adela Xenopol, avînd un sumar foarte ales şi variat.

▪ Ministrul de interne a cerut serviciului sanitar, ca statistica boalelor contagioase, să fie înaintate şi jandarmeriei rurale.

▪ Noul budget comunal a fost azi înaintat ministerului de interne spre aprobare.

▪ Sîmbătă seara va avea loc la Teatrul Naţional producţiunea elevilor şcoalei Comerciale Superioare.

Se anunţă un program foarte interesant—în afară de numeroase şi alese bucăţi de muzică—se va juca piesa, „Zile vesele după războ" cu concursul artiştilor Teatrului Naţional.

▪ D-na Emma Brül, a obţinut un concediu, de la catedra sa.

D-sa va fi suplinită de d-ra Ortansa Păun, studentă.

PĂRUL CĂRUNT

vatămă poziţiunea dv.

întrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natuarl părul albit sau cărunt, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon

Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

Refuzul Cassei Centrale a Meseriilor de a achita datoriile către vechii furnizori ai corporaţiilor a provocat o vie mişcare în rîndul farmaciştilor din localitate.

Prin o adresă trimisă Cassei Centrale, comitetul asociaţiei farmaceutice înştiinţase organizaţia centrală, că de la 16 Martie începînd, vor refuza expediarea ordonanţelor prescrise de medicii corporaţiilor. In urma unei şedinţe la care a asistat d. dr. Emil Gheorghiu, inspector al Cassei Centrale, farmaciştii au amînat executarea deciziunii de mai sus, pînă la 1 Aprilie, D. dr. Gheorghiu a promis că pînă atunci incidentul va fi tranşat în favoarea farmaciştilor, cari într'adevăr n'au nici un motiv să renunţe la sume importante, datorite de instituţii oficiale cum erau vechile corporaţii ale meseriaşilor.

Servicial apelor înştiinţează că apa nu va curge timp de trei zile cu începere de mîni 29 Martie, de cît între orele şapte şi nouă dimineaţă.

Direcţia generală a serviciului sanitar a înştiinţat azi pe d. dr. Floru, medic şef al oraşului, că s'au încuviinţat din nou injecţiunile preventive cu serumul antidefteric, care fusese oprite.

Medicul legist a depus astă-zi la parchet, raportul autopsiei făcute corpului regretatului artist Ionescu.

Concluziunile raportului sunt, că n'ar exista serioase indicii, care să întemeeze bănuiala că moartea prematură a nefericitului artist, ar fi provenit din batae.

In numărul cel mai apropiat al marelui ziar „Neue Freie Presse" găsim o elogioasă apreciere a unei pianiste romîne *Madeleine Cocorescu*, eleva profesorului Louis Thern.

„Trebue urmărită de aproape tînăra romîncă, d-ra Cocorescu. Se anunţă o mare pianistă în persoana ei" — încheie „Neue Freie Presse".

Ieri a fost declarat un caz de scarlatină în strada Gh. Mîrzescu 30. Bolnava a fost izolată în spital.

Cu începere de la 1 Aprilie farmaciile se vor închide seara la 11 în loc de 10 ore.

Cursele de tramvai vor fi modificate de la 1 Mai stil nou. Vagoanele vor circula de la 6 dimineaţa, până la 12 oare de noapte.

In legătură cu raportul trimis de d. dr. Floru, medicul primar al oraşului, direcţiei sanitare superioare, aflăm că penitenciarul local posedă o sală de izolare pe lîngă infirmerie, dar că acea sală n'a fost amenajată şi nu posedă instalaţia necesară.

Printre notarii din judeţ s'a făcut următoarea mişcare.

Gh. Tăutu dela Bucium la Aroneanu, D. Bogdan dela Aroneanu la Bucium, V. Isăcescu, dela Brăeşti la Miroslava, N. Chiprian, dela Miroslava la Cucuteni, I. Mircea dela Cucuteni la Brăeşti, C. Vulpe, secretarul plăşei Copou, mutat ca notar la Ungheni.

Mutări în învăţămînt. — Următoarele mutări au fost făcute în învăţămîntul primar:

D. Lazăr Grecea, institutor la şcoala de băeţi No. 10, mutat la şcoala Gh. Asachi, în locul decedatului I. Petrescu.

D-na Viorica Lecca, mutată dela şcoala no. 4 de băeţi, la şcoala no. 10.

D-na Elena Antonescu, de la şcoala no. 5 băeţi transferată în locul d-nei Lecca.

D-na Ana Marcopol din Tg. Frumos, a demisionat din învăţămînt pe ziua de 1 April. D-na Elena Vasiliu, învăţătoare la Scobinţi-Zbereni, a fost scoasă din învăţămînt.

Ministerul instrucţiunei a cerut revizoratului şcolar să puie în vedere directorilor şcoalelor elementare de agricultură, de a începe practica la şcoalele d-lor.

D. Constantin Grigoriu, consilier al Curţii de Apel, s'a reîntors astăzi în localitate.

Universitatre. — Mîne la seminarul de slavistică al d-lui prof. I. Bărbulescu, d. Grigorescu îşi va desvolta conferinţa d-sale, tratînd despre „Problema Albaneză din punctul de vedere al Sîrbilor".

— D. agregat G. Tabacovici şi-a întrerupt cursurile de drept civil şi le va relua după sărbătorile Paştelor.

— Mîne şi poimîne d. conferenţiar B. Demetrescu va ţine cursuri de drept civil, cu studenţii anului III.

Judiciare.—Trib. s. II a judecat acţiunea introdusă de d. Ioan Veniamin Kostaki, contra tatălui său Veniamim Kostaki, pentru restituirea dotei de 45,000 lei.

Tribunalul a amînat pronunţarea pentru 30 a. c.

— Curtea s. I a confirmat sentinţa tribunalului de Iaşi prin care arestatul Neculai Lişman, acuzat de furt şi tăinuire, e pus în libertate în schimbul unei cauţiuni de 400 lei.

— Curtea s. I a achitat pe Lazăr Nacu şi Th. Bogonos, învinuiţi de complicitate şi tăinuire la furt şi falş în acte publice.

— In procesul pentru alimente dintre David Fischer, cu tatăl său Froim Fischer s. II a dispus o nouă dezbatere, fiind părţile împărţite.

— Pronunţarea sentinţei în procesul pentru anularea actelor de vînzare a moşiilor Mitoc şi Gătcăuţi, dintre Pulcheria de Metlerkampf cu Gh. Prilogeanu şi Froim Fischer, se va face Sîmbătă 30 Mart a. c.

— Camera de punere sub acuzare a ordonat arestarea şi trimeterea în judecata Curţii cu juri din Bacău, a lui Ion Rusu, pentru dare de foc.

Iată conţinutul noului program cinematografic Pathé-Frères, de astă seară Joi 28 Mart, din sala circului Sidoli:

D-şoara Sherlock Holmes (Din aventurile unei detective). Senzaţională desfăşurare în două părţi.

Din secretele oceanului, Escursiune pe bordul unui vapor australian.

Amor şi Nebunie. Grandioasă desfăşurare, în două părţi. Un roman modern excelent redat cu o splendidă montare.

Max Linder mănueşte luntrea. O nouă creaţiunea comică cu simpaticul humorist parizian.

Tîndală prefăcut în turtă-dulce, scene comice,

Parastasul de la biserica greacă din Bucureşti pentru defunctul Rege al Greciei. Impresionări cinematografice din Capitală.

Mîne Vineri program nou: „Răzbunarea lui Edgar Poe", mare dramă cu d. DE MAX, un fiu al Iaşului, actualmente unul din cei mai celebri artişti dramatici pariziani.

Trio Pollos, scene şi exerciţii interesante de varieteu.

Preţul dezonoarei, mare roman contimporan.

ATELIER SPECIAL
pentru instalaţiuni de
APA şi CANAL
BAI, CLOSETE şi LAVOARE
I. Zamfir şi Gh. Vella
...ţi de Comuna Iaşi
Str. Săulescu 1, (Piaţa Unirei)
Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai convenabile şi în provincie.
Devise şi măsurători se întocmesc la cerere.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 28 Martie

Noile legi votate la Cameră

Viitoarea şedinţă a conferinţei din Petersburg

Sofia.—Agenţia bulgară declară că contrar informaţiunei nefundate, care a fost răspîndită prin presa străină, comisiunea însărcinată cu ancheta incidentelor de la Nigrita nu a terminat lucrările sale şi prin urmare nu a dat dreptatea grecilor; nu e adevărat că limita ocupaţiunei bulgare ar fi stabilită la răsărit de Serres şi de golful Orfano.

Pînă acum, sus zisa comisiune, s'a ocupat numai cu incidentele din Subotzkosi şi va începe în curînd cu acele din Nigrita, iar în ceea ce priveşte chestia delimitărei. comisinea specială care va fi însărcinată cu tranşarea acestei chestii n'a fost numită pînă acum.

*

Petersburg,—Un ordin imperial către armată. a confirmat interzicerea pentru militarii de ori ce grad, de a lua parte la ori ce fel de manifestaţie, mai ales din felul celei de la 6 Martie c.

*

Sofia.—Din loc competent se declară, că guvernul bulgar nu vede nici o piedecă la iscălitura imediată a preliminărilor de pace. In ceea ce priveşte pe Bulgaria, cabinetul din Sofia e absolut gata. In ori ce caz această hotărîre depinde de marile puteri şi de aliaţii Bulgariei, pe care guvernul nu-i poate influenţa.

*

Suez.—Crucişătorul turc „Hamidie" s'a pregătit de plecare spre sud.

*

Belgrad.—Arlievici ministrul finanţelor din Muntenegru a sosit aci spre a petrece mai multe zile. Ziarul „Samuprava" cere ca presa Sîrbească în interesul înţelegerei aliaţilor să se isprăvească cu chestia participărei Sîrbilor la cucerirea Adrianopolului.

Istoria va stabili adevărul pe baza probelor nerefutabile. Scupcina a adoptat proectul de a pune în circulaţie moneda divizionară pentru o sumă de 5 milioane de dinari.

*

Sofia.—Ziarul „Mir" stăruieşte pentru ca polemicile între ziarele bulgare şi sîrbe să înceteze, în interesul alianţei balcanice, viitorul aliaţilor e în respectarea leală a angajamentelor lor.

*

Constantinopole.—Buletinul oficial al răsboiului publicat ieri spune că nu a fost ieri nici o schimbare în situaţia militară la Ceatalgea unde, după o înţelegere stabilită între cele două părţi, aripa stîngă s'a ocupat cu îngroparea morţilor. Turcii au îngropat peste 400 de cadavre de soldaţi bulgari.

*

O nouă judecătorie

In Capitală se va înfiinţa prin noul buget o nouă judecătorie, a 7-a,

Dl. Iorga la Londra

După cum am anunţat d. N. Iorga a fost delegat să iea parte la Congresul istoricilor, la Londra. D-sa se va reîntoarce în ţară după vacanţa paştelor.

CAMERA

Legea Meseriilor

Şedinţa de noapte

Aseară la 9 jum. Camera a ţinut şedinţă de noapte. A prezidat d. Cantacuzino-Paşcanu. Pe banca ministerială d-nii Take Ionescu, Al. Badareu, N. Xenopol, C. Disescu.

S'a votat pe articole noul proiect de lege pentru modificarea Legei Meseriilor. Pusă la vot, legea s'a primit cu 54 pentru şi 21 contra.

Un amendament al d lui deputat G. Mîrzescu, a fost respins.

Ofiţerii de poliţie

La ordinea zilei interpelarea d-lor N. N. Săveanu asupra poliţiei Statului. Interpelatorul spune că legea se aplică în mod anormal încă de la 1903 cînd s'a votat legea cu intenţiunea de a se ridica nivelul poliţiei romîne, la fel cu al magistraturii.

In 1913 legea a fost nesocotită şi ocolită în ce priveşte respectabilitatea titlurilor la numirile în poliţie.

In locul unor ofiţeri de poliţie, fără titluri, s'au numit alţii fără titluri şi fără examen în timpul stagiunii de 5 ani.

Termină rugînd pe d. ministru să facă a se respecta legea.

D. *Take Ionescu* răspunde că pomenitele cazuri s'au produs după suspendarea legei stabilităţii în 1907, cînd s'au făcut numirile de care e vorba. In urmă s'au făcut confuzii în interpretarea legei. Chestia fiind delicată va studia interpelarea d-lui Săveanu şi faptele ce-i vor se aduce la cunoştinţă.

O interpelare

D. Ilariu Izvoreanu desvoltă interpelarea d-sale în chestia primăriei de la Severin. D. Take Ionescu răspunde că va examina cazul.

Şedinţa se ridică la 11 şi 3 sferturi noaptea.

Regulamentul automobilelor

Bucureşti. — D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a întocmit un regulament pentru intemeiarea unui serviciu central al automobilelor statului, judeţelor şi comunelor, spre a se pune capăt risipei ce se făcea pînă acuma la furnitura şi întreţinerea acestor vehicule.

Consiliul dn miniştri a dat un aviz favorabil acestui regulament, care a şi fost aprobat de M. S. Regele.

Desfiinţarea licenţei

Senatul în şedinţa de aseară a votat cu 47 contra 2 proiectul de lege aşa cum s'a adoptat de Cameră, pentru înlocuirea licenţei pe băuturi prin taxa pe decalitru.

Cine vrea să mînînce şi să bea bine şi eften
să viziteze renumitul restaurant
TANASACHE
unde va găsi la ori-ce oră de zi şi de noapte mîncările şi băuturile cele mai bune şi cu preţuri modeste.
Se primesc şi abonamente cu cartele sau cu luna.
Se angajează şi pentru banchete.

Presa străină şi diferendul romîno-bulgar

Viena.—Ziarul „Neues Wiener Tageblatt" spune, că în şedinţa de eri, conferinţa din Petersburg, a rezolvit pe deplin diferendul romîno-bulgar. România va căpăta Silistra, iar Bulgaria va fi despăgubită, acordîndu-i-se de Puteri, modificările cerute, în estul liniei de frontiere Enos-Midia.

*

Paris.—Agenţia Havas află din Petersburg, că în şedinţa de eri, s'a rezolvit diferendul romîno-bulgar, în senzul de a se da Silistra României, iar Bulgaria să obţie altă compensaţie de la Puteri.

*

Budapesta.—Ziarul „Budapester Tageblatt", află din Viena, din cercurile moştenitorului tronului, că Silistra a fost acordată Romîniei, iar Bulgaria va capata Monastirul care actualminte e ocupat de sîrbi.

In schimb Austria va stărui ca oraşele Spek, Rizered şi Giacova să fie alipite Serbiei şi nu anexate Albaniei.

Procesul asasinilor lui Stroe Beloescu

— Verdictul juraţilor —

Bîrlad. — Procesul asasinilor lui Stroe Beloescu s'a terminat tîrziu noaptea.

Juraţii au adus un verdict afirmativ pentru toţi acuzaţi, şi negativ numai pentru tăinuitorul Rugină.

Pe baza verdictului juraţilor, Curtea a condemnat la munca silnică pe vieaţă pe bandiţii Sterian Iosif Ion, Ion Iosif, Vasile Chirică, Alecu Dima, Pele-Neagră, şi Manolache Chiriloi, condemnîndu-i în acelaş timp la 1000 lei despăgubiri civile.

Curtea a mai condemnat la 5 ani închisoare pe Vasile Berescu, la 2 ani pe Gh. Grecu, şi la un an pe Ion Costache Vizitiu, ca complici.

Au mai fost condemnaţi la cîte doi ani închisoare Iacob Mahacientu, Stefan Cristofan, Gane Nicolae George şi Constantin Constantin Cuţitaru, cari făceau parte din aceiaşi bandă şi cari erau însă implicaţi în crima de la Tuţcani.

Toţi condemnaţii au mai fost condemnaţi, în solidar, la 500 lei cheltueli penale.

Consfătuirea dela d. Maiorescu

Ieri la oarele 6 şi jum. s'au întrunit la d. T. Maiorescu acasă foştii miniştri conservatori, în vederea organizării partidului.

Discuţia nu a putut fi terminată de aarece mai mulţi participanţi au sosit cu întîrziere.

S'a discutat îndelung dacă comitetul restrîns al foştilor miniştri poate tranşa definitiv chestiunea organizării directivei partidului conservator, saa dacă trebuie să hotărască acest lucru o consfătuire a parlamentarilor conservatori.

In cele din urmă s'a decis ca să se redacteze de către comitetul restrîns un proces verbal despre cele petrecute şi apoi să convoace pe parlamentari spre a ratifica deciziile comitetului de foşti miniştri.

Acest proces verbal se va redacta în şedinţa de Vineri ce va avea loc tot la d. Maiorescu.

D. Take Ionescu şi congresul funcţionarilor comunali

Bucureşti.—Pe memoriul ce i s'a remis de către delegaţia congresului funcţionarilor comunelor urbane, domnul Take Ionescu, ministru de interne, a pus rezoluţia următoare:

„Se va întocmi, un tablou pe baza cercetărilor ce se vor face, despre:

1) Numărul funcţionarilor comunelor urbane, pe fie care comună şi salariile lor.

2) Titlul ce posedă.

2) De cînd funcţionează în comunile urbane, neîntrerupt şi cît a funcţionat în acel serviciu, indicînd şi serviciile din alte dăţi.

După strîngerea acelor date, se va aviza la măsurile necesare.

DIFERENDUL ROMÎNO-BULGAR

Petersburg. — Şedinţa conferinţei romîno-bulgare stabilită pentru azi nu s'a ţinut, viitoarea şedinţă e aşteptată în ziua de Vineri.

Proectele militare germane

Berlin.—Reischtagul a terminat prima citire a proectelor militare şi le-a trimis la comisiunea budgetului.

In procesul Tramvaielor

Bucureşti.—Curtea de Casaţie se va pronunţa mîne, în procesul tramvaielor.

PARLAMENTUL

Bucureşti.—Camera.—Şedinţa se deschide la orele 2 jum.

Deputaţii intră în secţiuni.

La orele 3 jum. se redeschide şedinţa publică şi se continuă la discuţia proectului de lege, cu privire la monumentele publice.

D. Dim. Arion, cere ca să declare drept monumente publice, toate monumentele publice şi particulare, care au o vechime de cel puţin 100 de ani.

D. *Disescu*, ministrul cultelor, ia cuvîntul şi apără importanta lege.

Şedinţa continuă.

*

Probabil că la Cameră va avea loc azi o şedinţă de noapte.

*

Comisiunea budgetară s'a întrunit azi la ministerul de instrucţiune, şi a discutat budgetul acestui minister, cu privire la universităţi.

Comisiunea se va mai întruni mîine la orele 9.

*

Azi s'a distribuit la cameră budgetul ministerului de finanţe.

A mai ramas să se distribue budgetele ministerului de interne şi de culte.

Din ediţia a II-a de aseară

Legea Meseriilor la Cameră

Bucureşti. — Camera. — Şedinţa se deschide la orele 2 jum.

Se începe discuţiunea la proectul prin care se modifică legea meseriilor.

Vorbesc d-nii Nenişescu şi d. ministru Xenopol. Legea apoi se votează cu lungi aplause.

Camera ţine astăzi şedinţă de noapte numai pentru votare de legi.

Comisia Budgetară

Bucureşti.—Mîne la ora 10 dim. comisia budgetară se 'ntruneşte la ministerul de instrucţiune, pentru a discuta budgetul acestui minister, în care se vor introduce şi oare care îmbunătăţiri, cu privire la învăţămîntul din Iaşi.

Mi s'a furat *doi cai din ograda curţii Spinoasa com. Erbiceni jud. Iaşi. Cine îmi va da indicii ca să pot pune mîna pe hoţii, va primi o bună recompensă.*
Garabet Manea

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*
A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodora str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Balş.

De arendat *cu'începere de la Aprilie 1914 moşiile* Bahnele *cu* Borasca *şi cu hliza* Nemerniţa *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*
Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar; preparaţiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru cei din şcoalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi 10 lei lunar.*
V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminecile, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată in fiecare săptămână tot ce se intâmplă mai de seamă in lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă in vasta Sală Sidoli, cea de vară in Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice

Executare constiincioasă: Preţuri modeste

CAPSULELE

LUI

RAQUIN

Balsam de Copaiu

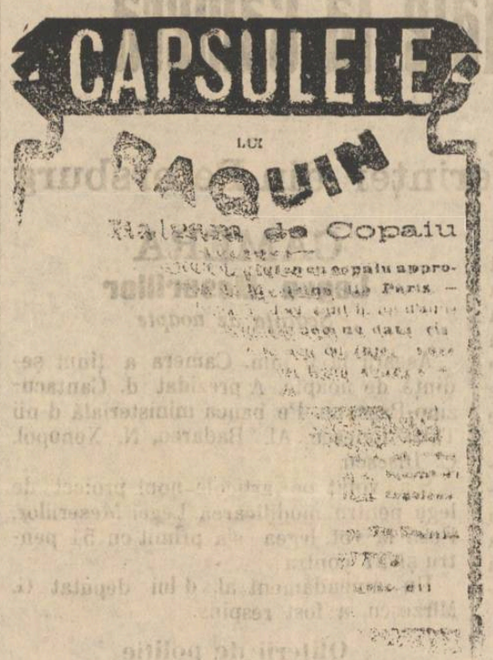

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Română
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co

Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esenţele

De vinzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Natmann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff
— Bucureşti —

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA".

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asnpra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decrelul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911

92,127 polite de lei 654 389.154 64 | 100

lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" incheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces in combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente in caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—**Apă—Canal—Closete** *contra* **inghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —**Proiecte— Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi in provincie *cu preţ modest.*

Referenţiile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

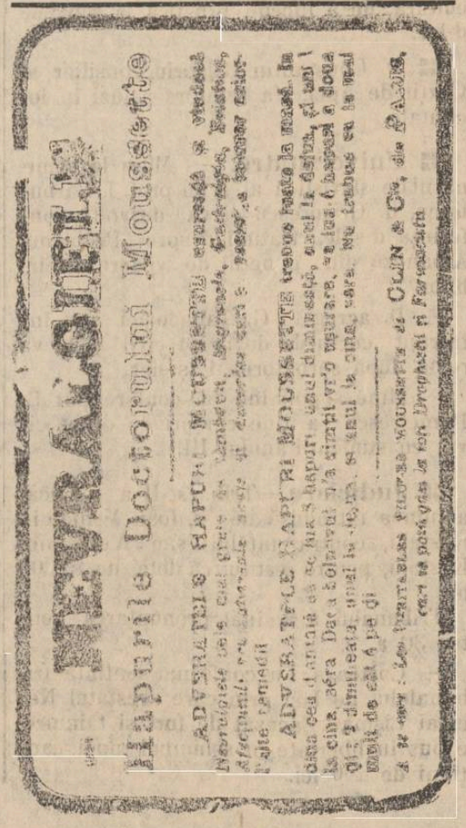

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mîrzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul X No. 1844 — Sîmbătă 30 Mart 1913

Legea meseriilor

Camera şi Senatul au consacrat încă odată, prin votarea aproape unanimă — Legea, instituită sub trecutul guvern şi cu drept cuvînt supra-numită „Legea Neniţescu", după numele ministrului destoinic, care a întocmit şi a realizat această importantă lege cu caracter social. D-sa a vorbit încă odată, în faţa noului parlament, apărîndu-şi opera sau, mai drept, expunîndu-i principiul şi economia.

Complexă în esenţa ei, legea care are în vedere atîtea lucruri de odată: „organizarea meseriilor, creditului şi asigurărilor muncitoreşti", a avut şi are încă trebuinţă de răgaz, ca să intre în tradiţie, ca să facă educaţia opiniei publice pe de o parte şi a meseriaşilor înşi-şi pe de altă parte. Faptul că una şi aceeaşi lege tinde să reguleze atîtea categorii sociale şi să disciplineze atîtea relaţiuni diverse, mult timp în afară de ori-ce disciplină, face, în acelaşi timp, importanţa legei şi creează primele obstacole în calea ei. De aceea nu e de mirat că s'au putut produce — sau alimenta — atîtea agitaţii. Sunt uşoare, prin simplicitatea lor, „agitaţiile" anonime.

Dar în discuţiunea deschisă, cum a fost în Parlament, s'a văzut că un glas autorizat al opoziţiei, ca d. Duca, a rostit laude şi aprobări, recunoscînd că autorul legei, fostul ministru Neniţescu, a urmărit un principiu excelent, a pornit cu intenţiuni de organizator social cu adevărat şi cu bună pregătire.

Vorbind de rezultatele practice, imediate, d. Neniţescu spunea în Cameră:

„...anul trecut s'au dat 265 mii consultaţii medicale, 53 mii consultaţii familiei etc. In total s'au făcut 319 mii de consultaţii medicale, s'au organizat 60 case medicale în ţară, 5 în Capitală şi una centrală, ajutoare băneşti la domiciliu s'au dat 300 mii şi s'a organizat ca la vară să se dea meseriaşilor băi pentru 300 mii. La accidente s'a dat 39 mii, pensii de invaliditate de accidente 40 mii, ajutoare de înmormîntare, de boală 40 mii, deci vedeţi ce uimitoare rezultate într'un singur an!"

Şi răspunzînd unei învinuiri principiale, — prea marea centralizare:

„...In ce priveşte centralizarea, aceasta s'a făcut, de oare-ce noi avem un număr mic de lucrători, 180 mii în toată ţara, şi dacă era doscentralizare, atunci unele centre nu-şi mai puteau susţine nevoile lor, pe cînd în actualul sistem nevoile unui centru se acopăr din altă parte."

Ca ilustraţie a acestei din urmă afirmări se poate cita chiar un centru de primă importanţă, ca Iaşul, unde încasările, mai cu seamă în lunile din urmă, au fost inferioare încasărilor, aşa că, în parte, cheltuelile corporaţiilor au fost acoperite cu sume trimise de Cassa Centrală. Aceasta din urmă, în schimb, pare, a se găsi într'o situaţie financiară briliantă. Dl. Const. Bacalbaşa, deputat şi excelent publicist, scria într'un articol recent din „Epoca" — polemizînd cu oratorii liberali din Cameră:

„...astă-zi, se află disponibili: la fondul de boală lei 1 mil. 34.722 bani, 84, la fondul de invaliditate lei 2,182.565, bani 88, iar la Asociaţia patronală lei 439.469 bani 86.

Total disponibilităţi lei 3 mil. 656.758 bani 63.

Pentru anul întâi putem spune că situaţia este, în adevăr, strălucită."

Fireşte, aceste importante economii nu arată încă de loc că acelaşi va fi rezultatul anului viitor, anilor viitori. Dar va îngădui, credem, a se experimenta — pe cale de regulamentare — o aplicare mai largă a beneficiilor acordate meseriaşilor, sub formă de ajutoare de boală. Chiar modificările votate de Parlament sunt un progres însemnat în această direcţiune, căci —spunea d. N. Xenopol:

„Modificările aduse, ne face să credem, că au adus o reală îmbunătăţire în starea muncitorimei

Cari sunt modificările aduse?

S'a egalizat ajutorul în caz de boală, fie că e acasă, fie că e la spital; s'a admis că dacă lucrătorul e bolnav 10 zile, *să i se dea ajutor şi pentru primele 3 zile: acele 10 zile s'au scăzut la 8;* quantumul ajutoarelor băneşti care e azi de 50 la sută şi 30 la sută va putea fi modificat, ajutoarele de înmormîntare au fost îndoite de la 100—200 putîndu-se majora: *ajutoarele în caz de boală vor fi mărite; s'a admis principiul supraasigurărilor,* Statul şi patronul plătind aceiaşi sumă, reducerea termenului de cotizaţii de la 6 la 3 săptămîni în caz de boală; în industria petrolului am admis ca în caz de accident anul să fie socotit de 340 zile; în privinţa răscumpărărei rentei ce se dă în caz de invaliditate, am intrat în tratative cu patronii, cari au primit aceasta, dar eu cred că lucrătorii fac rău că insistă asupra acestui punct. Cred însă că s'ar putea admite facultatea răscumpărării rentei; de asemeni m'am îngrijit şi de soarta micilor patroni.

Dacă d. Mîrzescu a putut să ne citească o protestare a meseriaşilor din Iaşi, pot să citez nenumărate mulţumiri ale diferitelor bresle din ţară.

Neapărat că o lege socială, are nevoe de modificări continue, şi ori cîte modificări se vor aduce, totdeauna se vor ivi nemulţumiri".

La protestările meseriaşilor, ori la cererile de modificare a legei, d. Neniţescu răspundea, în anul trecut, că-i trebuesc zece ani de experimentare, pentru o deplină orientare.

Ori ce lege socială—şi legea meseriilor este la noi prima lege cu acest caracter bine pronunţat—are trebuinţă de numeroşi ani de aplicare, pentru a-i se aprecia părţile bune şi rele.

Esenţial însă este şi rămîne cîştigarea principiului că Statul înscrie, în budget, o sumă de milioane—va înscrie din ce în ce mai mult—pentru meseriaşi, principiul că organizarea meseriilor e posibilă şi necesară, de oare ce nici o ţară din lume nu lipseşte o asemenea organizare; principiul că statul şi patronul au datoria de a contribui la riscurile de boală şi accidente ale lucrătorului şi după care d. Neniţescu a putut spune eri Camerei:

„...După ce am desfiinţat toate aceste amenzi—spune d. Neniţescu, — după ce am stîrpit toate abuzurile cîte s'au săvîrşit, am făcut o operă bună şi sănătoasă. Am instituit o tutelă, o protecţie pentru cei 6500 copii, cari lucrau în diferite ateliere şi erau schingiuiţi de patroni.

„Să trecem la asigurări. In sistemul nostru sunt trei feluri: a boalelor, a accidentelor şi a invalidităţei şi bătrîneţei. D. Duca a spus că cotizaţiile nu sunt în raport cu ce primeşte lucrătorul în caz de boală.

„Lucrătorul care dă 60 bani pe săptămînă, adică 31 lei anual. Dacă e bolnav o lună, el primeşte 70 de lei, ajutor bănesc, medic şi medicamente. Dacă e bolnav 4 luni, el primeşte 270 lei, medic, medicamente, adică atît cît plăteşte el 16 ani cotizaţii. Dar nu e numai atît: familiile lor primesc consultaţii gratuite, iar femeile lor, dacă alăptează singure, primesc ajutoare 16 săptămîni! Se mai poate oare atunci vorbi de disproporţie?"

*

Cînd în 1902 s'a votat prima lege de organizare—a corporaţiilor mai mult facultative—meseriaşii au făcut manifestaţii de simpatie pentru ministrul liberal Vasile Misir.

Dar înşi-şi liberalii, prin d. Duca, recunosc superioritatea legei d-lui Neniţescu, de un caracter social clasic. De ce atunci, prin o înţelegere politică reciprocă nu se acordă liniştea necesară pentru experimentarea legei şi perfecţionarea ei?

„In materie socială, noi ne supunem legii fireşti, aducînd legilor modificările cerute de împrejurări"—a încheiat d, Neniţescu.

Alt criteriu şi alt procedeu într'adevăr nu există, în interesul tuturor. ▷

În jurul agoniei turce

— Generaţie nouă —

Negreşit că operile lui Pierre Loti au fost cetite tot deauna cu mult interes.

Dar niciodată ca în timpul actual nu vor fi făcut mai puternică senzaţie şi nu vor fi dat loc la mai multă discuţie, admiraţie şi necaz—necazul se vede din scrisorile injurioase pe care le-a primit gingaşul scriitor.

Cît priveşte ultima lui scriere „Turquie agonisante" s'a răspîndit aşa de mare atenţie, încît a mai insista asupra celor ce se expun în ea, ar însemna a cădea în banalitate.

Totuşi sunt perle, cari ori de cîteori s'ar scoate la iveală, ele nu pot să nu-şi aibă efectul, nu pot să nu impresioneze.

Şi nu e vorba aci de ve-o reflecţie, de vre-o cugetare a autorului; ci de o scrisoare primită de el din partea unui copil, care în naivitatea vîrstei şi în lipsa experienţei, îşi aşterne pe hîrtie cu o mînă timidă, gîndurile pe care le trimite Maistrului.

Dăm în traducere acea scrisoare.

*

Domnule,

„Am citit pagina aşa de duioasă din 9 Noembrie 1912.

„Sunt o mică greacă rumeliotă de 14 ani şi simt mare milă de această biată Turcie mărnită şi părăsită de toată Europa, care i-a fost odată prietenă. Se vorbeşte neîncetat de civilizaţie, dar bieţii ţărani din fundul Asiei, ce înţeleg ei? In cîmp sunt animale sălbatice, cari nu fac rău cîtă vreme nu sunt supărate în ascunzătoarea lor tăcută, dar dacă sunt zădărite atunci ele devin furioase. Turcii au devenit răi, numai cînd au fost scoşi din fire de către toată lumea; de ani de zile ei nu mai sunt lăsaţi în pace. Şi numai cei cari au trăit printre ei mai ţin încă la dînşii.

„Creştinii ar trebui să ia pe Turc de exemplu, în ceea ce priveşte religia, căci el o respectă mai mult de cît noi. Nouă, creştinilor, ne este oprit de a fura şi de a înşela; şi cu toate acestea noi tot o facem; un adevărat Turc niciodată. Cînd, de exemplu, un bătrîn negustor de fructe îşi cîntăreşte o ocă de mere îţi mai pune unul pe deasupra de frică să nu se fi înşelat; care negustor european mai face aceasta? Din potrivă, el pune degetul pe balanţă pentru ca să fie mai greu.

„Ferdinand al Bulgariei zice, în proclamaţia sa, că voieşte să înfrîngă Semiluna, şi aceasta numeşte el civilizaţie. Şi nu trebue respectată religia unui popor?"

*

Această scrisoare aminteşte lui Pierre Loti proverbul părinţilor: Adevărul din gura copiilor esă.

Dar pe lîngă această minunată reflecţie, cîte deduceri nu se pot face!

Un copil la 14 ani, care poate cuprinde lucrurile în totalitatea lor, care-şi poate da seamă şi poate judeca faptele unor suverani, purtarea unor popoare, rostul unei religii, sfinţenia cu care se îndeplinesc prescripţiile ei, intenţiile unui om etc.

In orice caz autoarea scrisorii denotă o creştere îngrijită, un spirit liber şi o putere de judecată care ţi va fi fost însuflată de nişte conducători foarte chibzuiţi.

Ar fi interesant a se cunoaşte mediul, părinţii, educaţia şi toate împrejurările în care s'a desvoltat acest exemplar al generaţiei care se ridică.

Fără îndoială că unui asemenea copil nu i s'a putut da nimic necontrolat de judecata lui. Exemplele ţi vor fi fost puternice şi fără a cădea vre-odată în contrazicere cu vorbele şi învăţăturile ce va fi ascultat.

Maria C. Buţureanu

NOTA ZILEI

Ca de obiceiu, lucrul s'a făcut iară pe jumătate.

Parlamentul a desfiinţat licenţa pentru a înfiinţa taxa pe decalitru. Cu alte cuvinte—va plăti într'adevăr consumatorul, după gradul de... sete de care va suferi, —vorba lui cc. Iancu Brătescu, senator al Capitalei.

Dar, cum spuneam, lucrul nu trebue făcut pe jumătate. Incalte dacă e vorba să dispară licenţa,—apoi să dispară cu totul.

Bună oară, să nu mai auzim de licenţă... poetică, de care abuzează peste... măsură „poeţii" betegi ai „Cuvîntului".

Să nu mai cetim în ziare că a fost „licenţiat" cutare din serviciu, ori de la universitate, pentru abateri.

Apropos de universitate.

Vom mai avea oare „licenţiaţi" în filosofie, în litere, în ştiinţi—după desfiinţarea licenţei?

Avem presimţirea sinistră că *aci* nu se va admite... decalitrul ca să troneze în locul licenţei vechi.

Studenţii vor trebui să-şi iee tot licenţa. Tot măsura cea veche şi răsuflată a examenului!

Hotărît, — n'avem curagiul progresului în ţară la noi!

ECOURI

Lunile acestea se vor face la Stockolm alegerile comunale. Trei din vechii membri ai consiliului sunt femei sufragete, şi îşi vor pune din nou candidatura. Alte două sufragete se prezintă la alegeri pentru întâia oară. Se aşteaptă cu nerăbdare rezultatul scrutinului, în cercurile femeniste.

*

Trei societăţi ale *Alianţei* naţionale suedeze au fost fondate în 1913 în Laponia, una la *Kiruna*, district minor al Laponiei, situat dincolo de cercul polar. Interesul în favoarea sufragiului femenin a fost atît de viu la Kiruna, în cît societatea s'a fondat din propria sa iniţiativă, şi mai mult ca o sută femei s'au înscris membre sufragete încă de la întâia întrunire — zice un organ al mişcărei femeniste.

*

Un profesor al institutului botanic din Graţ, a constatat că celulele epidermice ale anumitor plante alcătuiesc oglinzi convexe, analoage ochilor insectelor.

Se ştie că ochii acestor din urmă sunt formaţi din nenumărate mici suprafeţe, ca laturile unui diamant,—pe care le miş ă; se calculează ca la vre-o 4000, iar la unii fluturi pînă la 17 mii.

Prin mijlocirea unui aparat special, savantul botanist a izbutit să fotografieze celulele epidermice ale plantelor, obţinînd pe clişee imaginele microscopice ale obiectelor împrejmuitoare lor.

Savantul încheie de aici că foarte multe plante sunt înzestrate cu vederea, ceia ce încă de o cam dată, nu poate fi o constatare sigură.

OAMENI ŞI LUCRURI

COMEMORARE

Noutăţile americane nu sunt numai „originale", în înţelesul cindat al cuvîntului, ci sunt, uneori, duioase. Bună-oară ştirea pe care ne-o aduce un mare ziar despre expediţia proectată a trei americane, d-nele Jacques Futrelle, Henry Harris şi George Thorne, tustrele rămase văduve pe urma catastrofei „Titanicului".

Sunt numai vr'o două zile pînă la întâia aniversare a grozavei întîmplări şi americanele amintite mai sus şi-au propus să comemoreze dezastrul în modul următor. In seara de 13 April stil nou,— adecă astă-seară—vor pleca din Boston cu un vapor, iar în noaptea de 14 spre 15 Aprilie se vor opri exact în acel punct al Oceanului, unde s'a întîmplat teribila catastrofă, acum un an de zile, prin scufundarea uriaşului marin. Ajunse acolo, văduvele vor plăti tributul lor de omagiu în amintirea soţilor lor dispăruţi, aruncînd în adîncimea Oceanului coşuri mari de flori, pe fundul cărora vor fi aşternute pietre grele pentru ca, astfel, să ajungă cu mai multă siguranţă pînă în adînc şi să ducă pînă acolo parfumul salutului postum şi să aştearnă piatra de mormînt, de care n'au avut parte morţii cari zac uitaţi.

Un mic serviciu religios va fi oficiat de un preot, iar după săvîrşirea ceremoniei văduvele, marinarii, preotul, vor intona, în timp ce vaporul va lua drumul îndărăt, — cîntecul: „M'apropii de tine, o Doamne...", acelaşi cîntec pe care l'a executat orchestra Titanicului, pînă în momentul scufundării.

Ideea comemorării de acest fel a dat-o d-na Futrelle, văduva romancierului Futrelle care iubia florile la nebunie şi care, pierdut ca şi ceilalţi în adîncul valurilor n'a mai avut parte de farmecul şi de mirosul lor graţios.

In fund, departe, nu mai e nici o urmă a celor pierduţi. Dar punctul fatal, locul unde s'a scufundat uriaşul „Titanic", a nevoie de recunoscut cu o preciziune matematică, dă supraviţuitorilor *iluzia* unui mormînt, în fundul căruia victimele ar fi dorind o aducere aminte, o lacrimă, o floare, un ritmu de muzică tristă.

De aceea, în originalitatea ei, ideea comemorării triste, pare în adevăr duioasă, ca un ecou al unei imense nenorociri, care a îndoliat omenirea întreagă şi a zguduit toate simţirile.

Rodion

Un apostol al poporului

La o depărtare de cîţi-va chilometri de capitala unui judeţ, la poalele unui munte a cărui pisc se ridică semeţ în aer ca şi cum ar vrea să spargă bolta cerească, se întinde satul Vultureni ascuns şi adumbrit de nişte plopi înalţi şi mîndri a căror vîrfuri parcă ar fi cuprinse de o tremurare incontinuă, ca legănate de o mînă nevăzută.

La marginea satului curge o apă limpede şi repede ce vine departe din munţi încingînd o parte din el ca un brîu urmîndu-şi apoi cursul în Vale pierzîndu-se în zarea depărtărei ca fumul ce iesă din coşul unei maşini.

Cum te apropii de sat ochiul se loveşte de curăţenia şi ordinea ce domneşte în el, simţi că intrii într'un loc pe care l'a sfinţit omul prin munca şi hărnicia sa; vezi case mărişoare, curate şi spoite cu alb pe din afară, acoperite cu şindrilă iar un gard de nuele desparte proprietatea fie cărui gospodar.

O linişte şi mulţumire sufletească care te impresionează se citeşte pe feţele tuturor, de la mic pînă la mare, de la tînăr la bătrîn toţi îşi ştiu rostul, îşi cunosc datoria pe care o au de îndeplinit.

Satul deşi mărişor are numai o crîşmă loc de petrecere unde se adună tot satul Duminica şi Serbătoarea la scrînciobul ce vesel se învîrteşte, pe cînd tineritul sub farmecul unei muzici simple dar duioase îşi cheltuieşte o parte din vigoare jucînd hora frămîntînd cu picioarele pămîntul ce pare a se cutremura.

*

Sus în deal, pe o muchie e clădit conacul boieresc, o casă bătrînească în care locueşte proprietarul moşiei un om croit din stofă veche cu inimă largă şi miloasă care ar vrea să cuprindă o lume întreagă.

Primitor şi prietenos, gata ori cînd să facă o faptă bună şi creştinească, nici odată săracul şi obijduitul n'au trecut pragul casei sale fără a fi miluit şi mîngîiat, găsind totdeuna o vorbă, un sfat, o uşurare a suferinţelor pămînteşti; de aceia nu era de mirare dacă tot satul şi împrejurimea vedeau în el pe binefăcătorul, pe părintele lor sufletesc a cărui vorbe erau ascultate şi păzite cu sfinţenie.

Dacă se îngrijea de cele trebuitoare trupului nu uită însă nici de hrana sufletului; făcuse o şcoală mărişoară şi încăpătoare în care intra lumina şi aerul cu îmbelşugare iar inimile plăpînde a tinerilor vlăstare găseau acolo întărire şi pilde pentru viaţa lor viitoare.

Simţeam totdeauna o mare bucurie şi uşurare cînd venea Duminica, căci atunci scapam şi eu pentru o zi de zgomotul şi înăduşeala oraşului, de grijile şi zbuciumările zilnice care ne consumă, cum se topeşte luminarea de ceară la focul mistuitor.

Mi era drag să stau de vorbă, să ascult pe acel venerabil bătrîn care petrecuse şi ştia multe; graiul seu povestea de vremuri trecute, redeştepta amintirea de fapte vitejeşti răscolind în inima celor ce-l ascultau sentimente înălţătoare, care fiind în amorţire ca pojarul adormit sub o pătură de cenuşă.

Murind bătrînul dascăl, ocîrmuirea trimise un învăţător tînăr, dar care era pătruns de menirea cea sfîntă şi răspunderea cea mare care apasă pe umerii săi căci i se încredinţase creşterea şi formarea unei generaţii noui, viitorul şi tăria unui neam.

La început toţi se uitau cu neîncredere, se îndoiau de acel tînăr că va fi în stare să ducă la un bun sfîrşit o chemare aşa mare şi înălţătoare, dar cu încetul, pe nesimţite au văzut că aşteptările lor nu se adeveresc, căci în acel tînăr aşa de blajin şi sfios era o putere nebănuită de muncă şi o voinţă nestrămutată de fer de care se sfărîmă şi încăpăţînarea cea mai îndărătnică a copiilor nărăvoşi. Dacă pînă acum buchia li era groază iar scrisul un chin, acum învăţau cu drag şi plăcere, se întrecea care de care în silinţă şi cuminţenie aşa că părinţii lor se minunau de o aşa prefacere aproape de necrezut.

Multe schimbări se întîmplase în acel sat de la venirea noului învăţător sub a cărui îmbold şi muncă depusă satul luă o altă înfăţişare iar locuitorii treziţi din letargia şi nepăsarea ucigătoare în care duseseră traiul zilnic, păreau că se renasc la o viaţă nouă plină de farmec şi de vrednicie omenească.

Se întocmise însoţiri atît pentru lucrarea mai raţională a pămîntului cu unelte noi şi mai folositoare cît şi pentru vînzarea prisosului din produsele cîmpului, aşa că cîştigul nu se mai ducea în pungă străină.

Se ţinea şezătoare la care venea cu drag întreg satul pentru a asculta cu evlavie cum le vorbea învăţătorul cu vocea lui dulce şi plăcută, cu graiul său

In curînd apare în editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA II-a din

MARELE

Dicţionar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această nouă ediţie (700 pagini) este cu desăvîrşire schimbată şi mult adăugită.

Preţul acestui dicţionar, cel mai complect şi cel mai bun din ţară e de 10 lei.

Atenţiune.—*Persoanele care vor trimete de pe acum prin mandat postal suma de 8 lei, se vor considera ca abonate şi vor primi la apariţie Dicţionarul franco. Numele abonaţilor vor figura într'o listă specială în corpul dicţionarului.*

cald şi pe înţelesul sătenilor. Pînă acum nu li vorbise nimeni în aşa chip, nu prea ştiau de fapte petrecute. Cu cît nesaţ ascultau acum şi cum simţeau că şi în pieptul lor bate o inimă gata pentru jertfă şi fapte măreţe.

Cu cîtă însufleţire urmăreau şirul vorbirei cînd li descria vitejia străbună, cum se duceau strămoşii la luptă veseli şi dispreţuind moartea pentru a da piept cu duşmanul care căută să li răpească moşioara şi legea strămoşească iar domnul ţărei luptîndu-se voiniceşte în fruntea vitejilor pe care îi conducea.

Cu cîtă căldură şi măestrie descria aceste episoade în cît părea că le văd întrupate desfăşurîndu-se înaintea ochilor celor ce-l ascultau.

Vocea lui vibra însă trist şi tînguitor cînd amintia cum portul cel mîndru şi frumos al ţaranilor începe să dispară iar datinele şi moravurile cele simple şi curate ale strămoşilor sunt date uitărei ca nişte lucruri eşite diu modă de care ni e ruşine şi ne mirăm cum de au trăit pînă acum !....

Ingîndurat străbăteam drumul ce duce spre oraş, nu mă aşteptasem să aud asemenea lucruri, se văd asemenea fapte căci viaţa zbuciumată şi înfrigurată de la oraş, nu-ţi lasă răgaz să te gîndeşti la asemenea lucruri ; o goană nebună după un trai mai lesne şi liniştit ambiţiuni deşerte, măriri trecătoare pun stăpînire pe biata inimă omenească şi rar dacă mai găsesc loc să încolţească în ea aseminea sentimente.

Fericeam acel sat în mijlocul căruia trăia un om al faptelor şi propovăduitor neobosit al cuvîntului înălţător şi dătător de viaţă iar poporul în sînul căruia se nasc şi trăesc asemenea chipuri, viguros şi neclintit va păşi pe drumul propăşirei, oţelit şi însufleţit de menirea lui cea mare şi sfîntă, *el nu va muri.*

Iassiensis

PĂRERI LIBERE

Naturalizarea Evreilor pămînteni

Un răspuns Domnului Colonel V. Dumitriu

Citind articolul dv. publicat în „Opinia" din 21 şi 22 crt. despre naturalizarea evreilor pămînteni, regret că trebue să constat din nou ca şi în articolul precedent, o neconsequenţă continuă şi o contrazicere flagrantă.

Incepeţi prin a spune că iubiţi neamul şi *voiţi să lucraţi pentru înlăturarea dificultăţilor de convieţuire cu evreii* şi că ori ce activitate omenească are de scop să facă omenirea să parvie şi să trăiască mai cu înlesnire, apropiindu-se de perfecţiune. Până aci apăreţi în hainele civilizaţiei şi mă unesc în totul cu dv. de oare-ce şi noi dorim să înlăturăm dificultăţile de convetuire cu fraţii noştri creştini. Citind însă mai departe, regret că trebue să constat că aparenţa m'a înşelat, întru cît restul articolului e scris cu prejudecată şi patimă. Aşa de exemplu, spuneţi: „că evreii care au cucerit economia ţărei, trăesc bine, pe cînd românii care au pierdut-o, trăesc rău. Că, spre a căpăta naturalizarea, evreii trebue să caute să-şi cîştige simpatia şi încrederea poporului român, prin asociaţiuni economice cu aceştia; să părăsească comerţul, industria şi celelalte existenţe ale lor şi să devie în masă ţarani.

La aceasta vă răspund, că nu cunoaşteţi de loc situaţia economică a evreilor şi greşiţi nespus, crezind că iei trăesc mai bine decît creştinii. Dacă vă veţi scoborî în cartierele evreieşti, fie în localitate chiar, vă veţi convinge că 90 la sută din evrei sunt saraci, că trăesc de azi pe mîine, fără a avea vre-o existenţă sigură, că sunt mult mai mulţi cerşetori printre dînşii, decît printre creştini. Nu mai vorbim că nu veţi găsi nici un evreu pensionar.

Sunt mulţi comercianţi cu prăvălii mari, care şi-ar schimba cu bucurie situaţia lor cu a celui mai umil funcţionar public, indiferend dacă acesta este civil s'au militar, numai să-şi poată procura în linişte bucata de pâine şi să aibă asigurată o mică pensie pentru bătrîneţă, iar nu să fie expuşi zilnic a fi declaraţi în stare de faliment şi conduşi sub baionete de la Bara Justiţiei la penitenciar şi de aci înapoi la Judecătorul de Instrucţie, înainte de a se fi dovedit măcar, că s'a făcut culpabil de vre'o fraudă. Pe cînd un civil poate să înstrăineze în 24 de ore, fără teamă fie pe numele soţiei, fie pe numele rudelor, ori ce avere aparţinînd creditorilor sei şi să rămîe funcţionar public, încasînd în linişte, leafa, diurna sau pensia fără a putea fi urmărit de creditori.

Din această cauză chiar, o bună parte din comercianţi sunt aduşi să dee faliment şi să zacă apoi în puşcărie.

Spuneţi că evreii trebue să caute a dobîndi simpatia şi încrederea poporului român. Vă răspund că tocmai acesta este şi scopul asociaţiunei evreilor pămînteni. Increderea cerută de dv. însă nu depinde numai de una din părţi şi atuncea cînd dv. vă veţi desbrăca de patimă şi prejudecăţi, fiţi siguri că simpatia şi încrederea reciprocă le vor lua locul.

Spuneţi ca să luăm asociaţi creştini la intreprinderile noastre economice.

La aceasta vă răspund că îi primim cu braţele deschise. Trebue însă să întîmpinăm şi din partea dv. aceiaşi bună voinţă şi încredere.

Dar cum vreţi ca încrederea ce o cereţi dv. să se poată înfăptui, cînd cu pensula antisemită ne zugrăviţi în culori aşa de negre ?

Totuşi vă pot dovedi că există şi astă-zi multe asociaţiuni între creştini şi evrei, cu toate că aceiaşi evrei sunt desconsideraţi.

V'aşi putea da ca exemplu, o asociaţiune ce există între un coleg al dv. din localitate, un Domn Maior şi un evreu, d. Adolf Blumenfeld, care trăesc în perfectă armonie. Trebue să vă notez însă că evreul cu toată simpatia de care se bucură şi cu toate că este născut şi crescut în ţară, a rămas totuşi a fi considerat ca străin nefiind naturalizat. Alte exemple din lumea meseriaşilor ieşăni. Tovărăşia d-lui V. Arsenie cu d-nii S. Hanina şi Luddaicer la confecţiuni de cizmărie ; a d-lui Stoian Toma cu d. M. Godel la întreprinderi de construcţii şi aşa mai departe.

Aţi susţinut într'un articol procedent că evreii nu intră în serviciu la creştin, şi că ei nu primesc creştini în serviciul lor. Aceasta nu corespunde realităţei.

Vă pot înşira multe cazuri contrare afirmaţunei dv. Aşa nu mai departe întrebaţi pe Domnul Director A. Racovitza, farmacist şi industriaş, din localitate, cîţi evrei are în serviciu său şi dacă e mulţumit de ei. De asemenea vă pot arăta sute de cazuri în cari creştiniii se află în serviciul evreilor.

Vă referiţi în articolul ultim, la interviewul ce Suveranul nostru l'ar fi acordat unui ziarist francez şi căruia îi ar fi afirmat că există în ţară 400.000 evrei şi că chestia evreiască este o chestiune de rasă şi naţionalitate.

Vă spun sincer, că părerea mea intimă este, că interviewul în chestiune a fost inventat de gazeta franceză pentru a servi cauza Bulgarilor cu care cochetează de un timp încoace şi cu intenţiunea de a ne ponegri pe noi. De alt-fel această tendinţă care se manifestă de cît-va timp a fost relevată şi de marele nostru istoric Domnul A. D. Xenopol.

Mie nu-mi vine a crede că iubitul nostru Rege să fi indicat că numărul evreilor pămînteni din ţară ar fi de 400000, cînd din ultimul recensemînt publicat, reesă că cifra acestora inclusiv evrei supuşi străini ar fi de 263.000.

Nu pot crede iarăşi, că Majestatea Sa s'ar fi exprimat că chestia evreiască e o chestie de rasă sau naţionalitate, de oare ce în două rînduri cînd am avut înalta onoare de a asculta reflexiile Majestăţei Sale în chestia evreiască, Suveranul nostru a declarat că are toată buna voinţă de a vedea rezolvită în bine chestia evreiască, afirmînd chiar că în repetate rînduri a intervenit personal pentru naturalizarea evreilor pămînteni precum a fost cu Şăineanu, Gaster şi alţii şi că totul în această chestiune depinde de Parlament, întru cît suntem o ţară constituţională; că vederile Majestăţei Sale Regelui nu corespund întru nimic celor ce îi se atribuie prin interviewul mai sus pomenit, reesă din însuşi textul rezoluţiunei pusă de majestatea Sa pe Memoriul evreilor pămînteni, înregistrat la Direcţiunea Muncei unde se află depus, rezoluţiune care sună textual. *„Se rocomandă la serioasa atenţiune a d-lui Ministru al Industriei şi Comerţului spre a lua măsurile cuvenite în privinta acestei cereri, care-mi pare dreaptă (O populaţiune aşa de numeroasă, care este stabilită de sute de ani aci şi chiar născută din moşi strămoşi în ţară, nu poate rămînea fără a trăi din munca lor".)*

CAROL.

Vedem apoi un evreu, distins militar, apreciat ca atare de însăşi Majestatea Sa pe cîmpul de răsboiu, ocupînd o situaţiune înaltă la Curtea Regală. Nu poate fi deci vorba de o chestie de rasă nici de naţionalitate, întru cît şi Majestatea Sa s'a convins că ori-ce străin poate deveni bun patriot şi naţionalist.

Sfîrşitul urmează.

Moritz Wachtel.

INFORMAŢII

In cazul cînd guvernul va primi comunicarea oficială asupra cedărei oraşului Silistra, parlamentul va fi prelungit, sau se va convoca o nouă sesiune extraordinară pentru a se reglementa încorporarea noului oraş romînesc.

In sub-comisia budgetară a ministerului instrucţiunei, din care fac parte şi d-nii Vespasian Pella, Gh. Ghibănescu şi noul rector al Universităţii, d. C. Stere, s'au propus următoarele sporuri pentru Universitatea din Iaşi, după cum s'a menţionat într'un număr trecut al ziarului:

Biblioteca centrală 70 mii lei, Facultatea de ştiinţe 52 mii lei, litere 40.100 lei, drept 6,200 lei. 100 mii lei au fost ceruţi pentru terminarea construcţiei făcultăţei de medicină şi 200 mii lei pentru construirea unui local de bibliotecă centrală.

La direcţiunea generală a serviciului sanitar s'a făcut următoarea mişcare:

D. dr. C. Michiu a fost numit medic la spitalul Regele Carol din comuna Corni, jud. Tecuci.

D-ra dr. Didona Tincu a fost numită oficiant sanitar şi medic al circ. Sf.Georghe din jud. Tulcea.

Ofiţerii de poliţie cari fuseseră chemaţi ld examenul de stabilitate pe ziua de 1 Aprilie, precum şi cei pentru ziua de 8 Aprilie, vor fi chemaţi în ziua de 25 Aprilie.

De asemenea vor fi chemaţi la examen şi ofiţerii de poliţie cari la 1905 erau sub-comisari cl. III-a şi au fost avansaţi în urmă, în grade superioare.

In „Monitorul Oficial" de eri s'a publicat regulamentul pentru serviciul automobilelor Statului, judeţelor şi comunelor, regulament alcătuit, după cum am spus-o, de d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice.

Directorii şi maeştrii şcoalelor de meserii au înaintat d-lui G. Lascar, secretarul general al ministerului de instrucţie, un memoriu prin care cer să li se asigure stabilitatea precum şi sporirea lefurilor. D. secretar general a însărcinat pe d. Hazu, să studieze acel memoriu.

„Monitorul Oficial" de azi publică vacanţa a 12 ore de latină în învăţămîntul secundar ieşan.

Aceste ore au fost ocupate pînă în prezent de d. Traian Bratu, numit docent de limba şi literatura germană la facultatea de litere a Universităţii locale.

Direcţiunea statisticei generale din ministerul de domenii a cerut, printr'o adresă oficială, tuturor oficerilor de stare civilă din ţară, să i se înainteze cîte un tablou de adopţiunile de copii făcute în cursul anului 1912 şi de recunoaşterile de copii făcute prin act autentic în faţa tribunalelor.

Se ştie că prin modificarea codului civil, făcută în 1906, copii născuţi în afară de căsătorie pot fi recunoscuţi prin declaraţiune în faţa oficierului stării civile.

D. general Hîrjeu, ministru de războiu, găsind întemeiată intervenţia, la Cameră, a d-lui Vespasian Pella, deputat de Iaşi, în chestia recrutărilor din P.-Neamţ, a sesizat consiliul de miniştri cu un proect de decret pentru anularea operaţiunilor de recrutare din 1912, din Piatra-Neamţ, şi convocarea tinerilor din această clasă în faţa unui nou consiliu de revizie.

Miniştrii au semnat jurnalul pentru prezentarea decretului M. S. Regelui.

Delegaţie.—Sub titlul acesta cetim în ziarul conservator „Galaţii" următoarele cari nu mai au trebuinţă de nici un comentar:

„Ciuperca mofluză" în numărul de Mercuri, anunţă că la întrunirea nemulţumiţilor din Iaşi „a luat parte şi o delegaţie a moflujilor Gălăţeni, în frunte cu d. George L. Aslan, şeful lor". Intrucît foaia lui Nicolesco-Furiozo nu va publica nici odată lista delegaţilor, suntem rugaţi să o facem noi şi ne executăm cu plăcere. Iat'o: Stan Nichipercescu, Vasile Tîmpitovici, Gheorghe Ciordeală, Neculai Bou-deştept zis şi Iman Baialdi, Dănilă Ciomagaru, Nicu Bivoldesculţ, Ion Hingheru, Dimitrie Puşlamaescu, Vintilă Şterpeleanu, Ghiţă Ciupercescu, Nastase Tamtarita, George Cioflingaru zis şi Haimana Statornică, I. V. Turliuliu, Pingelescu, Sarmalescu şi Cuţulachi. Delegaţii n'au fost însă admişi în sala de întrunire. La înapoere ei au adus din Iaşi, o coroană de ceapă, oferită de un anonim, cu următoarea inscripţie : „Regrete interne lui Bai-Boiciu şi Nicolesco-Furiozo".

Şcoala de ţesătorie din Strada Eternitate va rămânea în acelaş local, ministerul neacordînd pentru acest an suma necesară pentru mărirea instituţiunii.

Lada de fer a Corporaţiilor locale care fusese sigilată de la începutul anchetei ordonată de Cassa Centralà a fost redată de eri administraţiei pentru a se putea relua ajutoarele care fusese şi ele suspendate. Cu secretariatul şi comptabilitatea corporaţiei confecţiilor este însărcinat provizoriu d. Petrescu, ajutor de casier.

Sensaţionala descoperire din apropierea Iaşului

Dispariţia unei copile

In ziua de 25 a. c., copila Ruxanda Costachi Porcaraşu, în etate de nouă ani, a dispărut de la domiciul părinţilor sei, care locuiau în Tataraşi, fără a i se putea da de urmă.

Primele cercetări

Părintele copilei, Costachi Porcaraşu sergent de stradă, înştiinţînd autorităţile, s'au început imediat cercetări în oraş şi în judeţ, fără însă ca timp de trei zile să se poată afla ceva în privinţa fetiţei dispărute.

Ce descopere întîmplarea

Un băet de vre-o 14 ani, trecînd eri prin marginea pădurei Şorogari din comuna Aroneanu, a zărit spînzurat de ramura unui copac un corp omenesc.

Viol şi crimă

Autorităţile fiind sesizate au reuşit să stabilească identitatea cadavrului găsit care era al copilei dispărute.

Din examenul sumar ce s'a făcut cadavrului, s'a putut constata că nenorocita copilă fusese violată şi apoi sugrumată.

Fiorosul criminal pentru a-şi ascunde îndoita crimă, a căutat să dea aparenţele unei sinucideri spînzurînd cadavrul victimei sale de un copac.

Urmărirea

Parchetul a luat dispositiunea de a se transporta cadavrul la morgă unde i se va face autopsia.

Urmărirea criminalului a fost încredinţată şefului secţiei de jandarmi rurali din comuna Copou şi brigăzei de siguranţă locale.

„Monitorul oficial„ de azi publică vacantă catedra de anatomie descriptivă, de la facultatea de medicină a Universităţei locale,—catedră devenită vacantă prin transferarea d-lui dr. Ernest Juvara la Facultatea de medicină din Bucureşti.

Examenele de capacitate pentru numirea profesoarelor şi maestrelor în învăţămîntul secundar şi profesional, cari erau fixate pentru zilele de 22 Aprilie şi 5 Maiu a. c., se vor ţine în localul universităţii din localitate, în ordinea următoare:

1) La 30 Septemvrie; contabilitatea aritmetica comercială, biurou comercial, drept comercial şi economie politică; limba română, limba şi literatura franceză, filosofia, pedagogia şi educaţia ;

2) La 10 Octomvrie : ştiinţele naturale, chimia, merciologia, igiena şi geografia ; Limba română, limba latină, filosofia, pedagogia şi educaţia, limbile română şi germană, filosofia, pedagogia şi educaţia.

3) La 21 Octomvrie : Fizico-chimice, matematici elementare, merceologia, igiena şi geografia ; limba română, istoria şi cu geografia şi instrucţia civică ;

4) La 4 Noemvrie : Matematici, fizică, aritmetică comercială şi geografia.

După cum am anunţat eri, meseriaşii convoacă o nouă întrunire, Duminică, în sala funcţionarilor comerciali, pentru a cere—între altele—o anchetă la corporaţii unde s'ar fi descoperit fraude însemnate.

A fost distibuit la Cameră bugetul pe exercitiul 1913—1914 al Epitropiei Sitalulului Sf. Spiridon din localitate. Veniturile sunt evaluate la suma de 3 milioane 772.381 lei şi 92 bani, cu un plus de 79.704 lei 49 bani faţă de bugetul anului trecut.

La viitoarea întrunire a meseriaşilor iaşani ni se spune că va lua cuvîntul şi un delegat al societăţei farmaceutice din localitate, expunînd împrejurările în care farmaciile au decis a nu mai refuza medicamente casei medicale în urma neachitării vechilor datorii ale corporaţiilor.

Comitetul corporaţiei „Metalurgice" a demisionat, ne fiind de acord cu unele dispoziţii ale administraţiei centrale.

Dela 27 Martie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă	1.80 şi 2 lei	
Caş şi urdă dulce		1.80
Ouă zilnic proaspete	6'50 suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval şi Brînză nouă în burduf		2.80
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie : jambon, muşchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

ATENŢIUNE

Subsemnatul, aduc la cunoştinţa d-lor Farmacişti Droguişti şi Cîrciumari, că deschid cu începere de la 1 April a. c. un depozit engros de:

Alcool rectificat şi anisonat.
Rom, cogneac şi diferite licheruri.
Vin din diferite podgorii.

Vînzarea se face de maximum 10 litri, serviciu la domiciliu cu careola depozitului.

Depozitul, în centrul oraşului, str. Albă (Elena Doamna) No. 10.

Cu stimă.
V. V. Teodorescu.

Şcolare. — Invăţătorul Spiridon Rîpă de la şcoala din com. Carasa-Corlăteni, jud. Dorohoi, a fost transferat pe ziua de 1 April la şcoala din com. Iacobeni Vlădeni jud Iaşi.

— Duminică a avut loc conferinţa Cercului Cultural din Belceşti.

Au vorbit economul Moga, dr. Iliescu medic veterinar şi învăţătorul I. Filipescu.

— S'a acordat un concediu de 20 zile d-nei Heloise Constantinescu institutoare la şcoala primară Elena Doamna.

— In sarcina învăţătorului Costachi Negri s'au descoperit mai multe nereguli săvîrşite la banca populară din comuna Mogoşeşti.

Numitul învăţător a fost suspendat pînă la terminarea anchetei.

— Ministerul instrucţiunei a aprobat ca în localul şcoalei din com. Ţiganaşi să se dea un bal al cărui venit să servească sporirei fondului ce va servi la construirea unui abator comunal din acea comună.

Sîmbătă seara va avea loc la Teatrul Naţional producţiunea elevilor şcoalei Comerciale Superioare.

Se anunţă un program foarte interesant—în afară de numeroase şi alese bucăţi de muzică—se va juca piesa, „Zile vesele după război" cu concursul artiştilor Teatrului Naţional.

Comisia examinatoare, a concurenţilor la catedra de chimie tehnologică vacantă pe lîngă facultatea de medicină a universităţii iaşane, a înaintat rectoratului universităţii dosarul lucrărilor. Conform art. 83—84 din lege, Senatul va fi convocat împreună cu consiliul profesoral pentru a se pronunţa asupra referatului redactat de comisiunea examinatoare compusă din d-nii : C. Istrati, Al. Zaharia, V. Buţureanu, A. Obreja şi N. Costăchescu.

Spiritualul consistoriu bisericesc a amînat iarăşi, judecarea procesului preotului Gh. Barliba, pentru o dată ulterioară.

Consiliu de războiu.—Astă-zi dimineaţă s'a judecat la consiliu de război, procesul intentat plutonierului Cozma Neculai, învinuit de mituire şi arestare ilegală.

Inculpatul a fost asistat de d. avocat Th. Stoenescu.

Pentru învinuirea de mituire au fost 3 voturi pentru achitare şi 2 pentru condamnare, iar pentru arestarea ilegală consiliul s'a pronunţat în unanimitate pentru achitare.

In baza acestor voturi, d. colonel Petrescu—preşedintele consiliului — a cetit verdictul prin care N. Cozma este achitat.

— Procedura nefiind complectă, judecarea procesului sublocotentului I. Călugăru din Botoşani, dat în judecata consiliului de Războiu pentru nesupunere, a fost amînată pentru o altă seziune.

— Mîne se va judeca de către consiliul de război, procesul jandarmilor rurali Ungureanu Chirilă şi Cotu Constantin acuzaţi pentru crimă de omor.

TEATRUL NAŢIONAL

VINERI 29 MARTIE 1913

Producţia elevilor clasei VIII-a mod.

LICEUL NAŢIONAL

Sub conducerea d lui V. Theodoreanu

cu binevoitorul concurs al d-relor Olga Popovici, Valentina Penel, Beatrice Şoimariu şi Maria Gheorghe şi al d-lor Gh. Cîrjă, V. Negrutzi şi M. Agapescu.

PROGRAM:

Partea I-a: Cor bărbătesc, Recitări, Solo de voce, lupte franceze, statui romane etc.

Partea II-a: **Peneş Curcanul,** Dramă războinică în 4 acte de Duţescu Dulu şi Leonescu.

Muzica militară va cînta între acte

Preţurile locurilor: Lojele 4 pers. 18 lei ; 5 pers. 22 lei ; 6 pers. 26 lei ; Fot. de orchestră 4 lei ; Stal I (B. I—IX) 3 lei ; Stal II (B. X—XVI) 2 lei ; Stal III (B. XVII—XXII) 1 leu ; Balcon I (B. 1 şi 2) 2 lei ; Bal. II (B. 3 şi 4) 1.50; Galeria 75 b.; Loje balcon 8 lei.

Ultime Informaţii

Intîmplător dacă pînă într'o zi, două Cassa Centrală a meseriilor nu va da satisfacţie farmaciştilor prin achitarea datoriilor vechi, aceştia vor înceta de a furnisa medicamentele prescrise de medicii corporaţiilor, cu începere de la 1 Aprilie, decît în schimbul plăţii imediate, adecă taxîndu-le şi considerîndu-le ca ordononţe particulare.

Despre acest lucru societatea farmaciştilor locali a înştiinţat încă odată Cassa Centrală şi în acelaşi timp au informat pe unii reprezentanţi ai Iaşului în Cameră şi în Senat, stăruind ca d. ministru de industrie să fie întrebat asupra soluţiunii ce crede de cuviinţă a da. Nu de mult d. N. Xenopol a primit o delegaţiune a farmaciştilor făgăduind că se va ocupa de cererea lor.

Nouile taxe pe decalitru.—Azi au sosit la administraţia financiară, instrucţiunile cu privire la introducerea noui legi a taxei pe decalitru, pentru vînzarea de băuturi spirtuase.

Toţi actualii crîşmari vor trebui să declare băuturile ce au în depozite, la administraţia financiară. Aceste declaraţii se vor da conform legei cel mai tîrziu *pînă la 5 Aprilie 1913.*

Ele vor confirma lămurit cantităţile de băuturi aflate în depozit pe ziua de 1 April, precum şi acele ce s'ar găsi în curs de transport.

Declaraţiile se fac pe hîrtie simplă, fără timbru, intitulîndu-se: „Declaraţiune făcută de..., pentru băuturile aflate în depozitul din..."

Ea va cuprinde cantităţile şi felul de băuturi pe vase şi anume separate:

1) Spirt şi rachiu, fabricat de spirt, indicînd tăria în grade.

2) Ţuica şi rachiul de fructe cu tăria pentru fiecare vas în parte.

3) Berea, numai în cantitate în litri.

4) Licheoruri şi alte preparate alcoolice în kgr.

Dacă aceste băuturi se găsesc în sticle înfundate, se va declara conţinutul.

5) Vin, numai cantitatea în litri.

6) Şampanie în acelaşi mod ca licheuririle.

Aceste declaraţii se vor preda la Administraţia financiară, luîndu-i-se ca dovadă numărul înregistrărei, sau pot fi trimise recomandat prin poştă.

Cei ce nu vor da în termen aceste declaraţiuni, se pedepsesc conform legei cu amenda de 100 -1.000 lei,

Cei ce nu vor declara exact cantitatea vor fi supuşi la amendă înzecită.

Ministerul de război a trimis liceului militar din Iaşi, pentru procurarea de aparate şi substanţe destinate laboratorului de chimie şi cabinetului de fizică, suma de 5000 lei. Comanda respectivă s'a făcut şi se aşteaptă sosirea obiectelor.

Mişcare în învăţămîntul profesional.— D-ra E. Stoian ajutoare de maestră la şcoala profesională „Sf. Sava" din Iaşi, este înaintată pe 1 April ca maestră şi transferată la şcoala profesională din Vaslui.

D-ra V. Drăghici dela şcoala medie de fete din localitate, transferată la şcoala prefesională „Sf. Sava" din Iaşi, ca ajutoare de maestră în locul vacant.

D-na Constanţa Botez-Gordon numită ca maestră, în locul vacant dela şcoala medie de fete, din localitate.

Liceul Internat ia vacanţă în seara zilei de joi 4 Aprilie, iar cursurile se redeschid Joi 25 Aprilie.

Se svoneşte că d. Vernescu-Vîlcea, stagiar al teatrului naţional, va fi numit pe 1 April, director de scenă pentru comedie, în locul regretatului artist Ionescu. Această numire însă va aduce nemulţumiri printre societari.

Printr'un raport adresat Ministerului de Instrucţiune publică d. Enrico Mezzetti a opinat că ar fi de preferat a se crea a doua catedră de declamaţie, în locul acelei de dicţiune înfiinţată în anul trecut. Aceasta în vedere că e greu de diferenţiat specialităţile profesorilor respectivi.

Astăzi după amiază cadavrul Ruxandei C. Porcaraşu a fost rîdicat şi transportat la morga în prezenţa d-lor medic legist Bogdan, judecător de insrtucţie Lupu şi magistrat stagiar Popacostea. Mîne la ora 4 se va face autopsia.

Pe urma regretatului artist C. Ionescu au ramas: 8 mii lei la prima casă de economie, de la palat şi alte opt mii la casa funcţionarilor publici din strada Seulescu.

De asemeni casele defunctului situate în strada Petru Rareş 9, care valorează circa patru zeci mii lei.

A mai fost asigurat la „Casa Artiştilor" din Paris, cu suma de 500 lei anual.

Moştenitor direct este d-na Ecat. Petroni, soră cu decedatul, iar d na Wecera Ionescu, foastă soţie, va avea dreptul la a treia parte din pensie, proape 180 lei lunar, plus usufructul de la un sfert din moştenire.

S'au respins apelurile avocaţilor Gh. Popov, îndreptate în contra deciziei baroului din Huşi, prin care au fost suspendaţi pe 3 luni a exercita profesiunea, pentru abateri de la datorie.

Judiciare. — Astăzi se continuă desbaterile în procesul pentru bani dintre d. Sebastian Moruzzi cu Epitropia Spitalului „Caritatea".

— Secţia I-a a Curţii de Apel a pronunţat divorsul între d. Al. Pavăl şi d-na Zoe A. Pavăl.

— A fost ajurnat pentru 4 Iunie procesul de bani dintre societatea de asigurare „Generala" cu d-nii Jacques Mendingher şi Avramovici.

— Astăzi s'a amănat la secţia II-a a Curţii de Apel procesul pentru bani dintre d-na Elena D. Sturza cu Ministerul Domeniilor şi principele Barbu Ştirbey, pentru 27 Mai.

— Intre d-nii Adolf si Marcu Braunştein se închee un contract de societate pentru comerţul de haine gata.

— Intre d-nii Solomon şi M. Ştern intervine un contract de societate pentru comerţiul de băuturi spirtoase.

— D-na Irina Poenaru arendează moşia Bulaciu din jud. Ialomiţa d-lui A. Ghica.

— D-na Tăutu Ana ipotechează d-nei Sofiea Grosu, imobilul din strada Unirea No. 6.

— D-na Gherculescu ipotechează proprietatea sa din com. Mogoşeşti, Creditului Viticol.

— D. P. Munteanu ipotechează proprietatea sa din com. Copou, Creditului Viticol.

Iată conţinutul noului program cinematografic Pathé-Frères, de astă seară Vineri 26 Mart, din sala circului Sidoli:

„Răzbunarea lui Edgar Poe". Mare dramă din viaţa poetului american. In rolul principal apare pentru întăia oară d-nul DE MAX, un fiu al Iaşului, actualminte unul din cei mai celebri artişti dramatici ai Parisului.

Biletul de favoare, scene comice,

Gontran şi complicele său, scene humoristice.

Preţul dezonoarei, mare roman contimporan în două părţi, excelent redat cu o splendidă montare.

Trio Pollos, scene şi exerciţii interesante de varieteu.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua şi seara la 9 ore mare reprezentaţie obişnuită.

Poimîne Duminică 31 Martie, program nou duminical, (două matineuri şi reprez. serală). „Perdut în largul mărei", grandioasă desfăşurare, în două părţi.— Cel mai nou număr din Pathé-Journal.—

La al doilea matineu poimîne de Duminică 31 Martie (5 ore jum.) se va intercala în program: „Colierul intrigantei", roman modern.

Mi s'a furat *doi cai din ograda curţii Spinoasa com. Erbiceni jud. Iaşi. Cine îmi va da indicii ca să pot pune mîna pe hoţii, va primi o bună recompensă.*

Garabet Manea

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 29 Martie

Blocarea Muntenegrului

Viena.—„Neue Freie Prese" află din Suotmore că toate vasele în afară de „Erzherzog Ferdinand" şi Dartmourh au plecat la 10 dimineaţa în trei etape în direcţiuuea sudică spre Dulcigno.

*

Cetinge. — Amiralul englez comandant al flotei internaţionale din apele Muntenegrene a comunicat azi dimineaţa guvernatorului din Antiwari că blocarea pacifică a coastei muntenegrene a început de la Antiwari până la varsarea Drinei. Iată textul comunicat de amiralul englez în numele flotei internaţionale către guvernul din Antiwari: declar blocarea coastei între portul Antiwari şi gura fluviului Drin. Blocarea începe la 8 dimineaţa în ziua de 10 Aprilie 1913. Blocarea se va face între latitudinea 42.6, 41.45, nordică şi cuprinde toate golfurile şi porturile de fluvii între limitele sus citate precum şi insulele aflătoare de alungul coastei. Blocarea se va aplica tuturor vaselor indiferent de pavilionul lor. Toate vasele care se vor afla în limitele blocărei vor avea facultatea de a părăsi blocnsul în 48 ore, până la ziua de 12 Aprilie ora 8 dimineaţa. Semnat de mine pe bordul vasului King, Edward 7, la ora 10, Aprilie 1913, Cecil Burley, amiral şi comandant al flotei internaţionale prin vechime.

*

Sofia. — Agenţia bulgară anunţă la 7 Aprilie ora 4 dimineaţa o companie de infanterie turcă debarcasă la sud de satul Jastero şi sub protecţiunea unui vas a înaintat contra unei companii bulgare, ocupînd o posiţiune înaintată pe o înălţime, situată la nordest de satul Yalps şi încercînd să o apuce pe la spate. Soldaţii bulgari au deschis un foc viu oprind înaintarea inamicului. Un batalion plecat din posiţiile principale într'ajutor, coloana turcă a fost desfiinţată. După amiază două plutoane de infanterie bulgară susţinute de artilerie au înaintat în spre satul Kamburgas gonind pe duşman. Pe celelalte puncte ale frontului divisiei de avantgardă, nu au avut loc operaţiuni de răsboiu.

RUSIA şi RASBOIUL BALCANIC

Petersburg.—Ministerul de externe publică comunicatul următor: scopul principal urmărit de guvernul rus faţă de succesele militare ale aliaţilor balcanici a fost de a asigura în măsura posibilului învingătorilor rezultatele victorilor. Negocierile complicate şi penibile au realizat această ţintă, căci aliaţii nu au putut avea succese decît prin intervenţiunea noastră şi a puterilor.

Numire

Bucureşti. — D. P. Rîşcanu, profesor universitar, a fost numit membru în comisia de judecată pentru profesorii universitari.

Demisia d-lui A. S. Florescu

Bucureşti. — In monitorul Oficial de azi, a apărut decretul, prin care se primeşte demisia d-lui A. S. Florescu, Ministru plenipotenţiar al ţărei la Athena.

Presa vieneză şi soluţia în diferendul romîno-bulgar

—Romînia şi situaţia din Balcani —

Viena.—Ziarul „Neues Wiener Tageblatt", după ce arată că negreşit conferinţa din Petersburg va aduce soluţia dorită în diferendul romîno-bulgar, zice:

„Se cuvine ca soluţia în diferendul romîno-bulgar să ajungă la izbînda Romîniei, care a bine meritat de a participa la împărţirea Balcanilor.

Ziarul relevă, că tocmai în criza de faţă, cabinetul Maiorescu a meritat recunoştinţa tuturor amicilor păcei, de oare ce, fără să urmeze sentimentele predomnitoare în ţară şi păstrînd o atitudine mai mult de cît fermă, nu a neglijat nici un mijloc, pentru a obţine pe cale pacifică, ceia ce avea dreptul de a cere.

Cu toată căldura, tripla alianţă s'a alipit de România, pentru legăturile ce string de mai multe decade interesele Austriei şi ale României.

Nici nu e nevoie să spunem, oă Monarhia a urmărit cu băgarea de seamă cea mai simpatică chestiune a litigiului, şi s'a luat în Austria îngrijirea cuvenită pentru cererile României.

Austria doreşte întărirea adevărată a ţerilor balcanice.

Compromisul romăno-bulger va contribui mult la aceasta şi va fi spre marele cîştig a celor 2 regate".

Consolidarea terenurilor petrolifere

Bucureşti.—Eri a avut loc la locuinţa d-lui Ministru Xenopol, o consfătuire, cu privire la proectul pentru consolidarea terenurilor petrolifere.

Au participat la această consfătuire parlamentarii, d-nii Dobrescu, Th. Florescu, Scorţescu, Scarlat Lahovari, G. Volenti, Cihoschi, Mangaru şi Broşteanu.

Intoarcerea d-lui Ghica

Viena.—D. Ghica, delegatul României la Conferinţa din Petersburg, a trecut pe aicea, întorcîndu-se spre Bucureşti.

Legea Licenţelor

Bucureşti.—In „Monitorul Oficial" de azi, a apărut decretul regal, prin care se promulgă legea licenţelor.

Consiliu de miniştri

Bucureşti. — Un consiliu de miniştri se va ţine mîne, Sîmbătă la orele 5 p. m.

Cine vrea să mănînce şi să bea bine şi eftin

să viziteze renumitul restaurant

TANASACHE

unde va găsi la ori-ce oră de zi şi de noapte mîncările şi băuturile cele mai bune şi cu preţuri modeste.
Se primesc şi abonamente cu cartele sau cu luna.
Se angajează şi pentru banchete.

Chestia recrutărilor

Bucureşti. — In şedinţa Camerei de aseară, d. Vespasian Pela şi-a reînoit cererea de a i se pune la dispoziţie dosarele, cu privire la recrutările din Neamtz.

Legea drumurilor

Bucureşti. — Camera va începe azi discuţia legei drumurilor, prezintată de d. Al. A. Badareu, Ministrul lucrărilor publice.

Intrunirea comisiei budgetare

Mari îmbunătăţiri aduse Iaşului

— Spor de 350,000 lei pentru ministerul de instrucţiune —

Bucureşti.—Comisia budgetară, s'a întrunit azi la ministerul de instrucţiune, pentru a discuta budgetul acestui minister.

Comisia a introdus în budget un plus de 350,000 lei, peste sumele acordate de consiliul de miniştri.

Cea mai mare parte din această sumă, va fi afectată pentru şcoalele din Iaşi.

*

In budgetul acestui minister se va deschide un credit de 16 milioane, care va servi pentru construcţiuni şcoalare din Iaşi, printre care menţionăm, localuri proprii pentru gimnaziul Alexandru cel Bun, Externatul secundar de fete, Conservatorul de muzică, şi şcoala de Belle-Arte.

*

După cum suntem informaţi, în budgetul acestui minister, se vor introduce şi sumele necesare pentru complectarea facultăţei de medicină, prin înfiinţarea de diverse catedre, între care de boalele genito urinare şi de laringologie.

PARLAMENTUL

— Camera. — Şedinţa de noapte —

Budgetul general al Statului

Bucureşti.—Camera a ţinut aseară şedinţă de noapte.

Legea sanitară

Şedinţa s'a deschis la orele 9 jum., sub preşedinţia d-lui Cantacuzino-Paşcanu.

Se votează pe articole legea sanitară.

Legea în total este votată cu 58 voturi pentru şi 2 contra.

Legea electorală

Se ia în discuţiune proectul, prin care se ştipulează ca delegaţii colegiului al 3-lea, să fie aleşi numai dintre săteni.

D. V. *Sasu*, cere ca delegaţii să fie numai săteni.

D. *V. Dimitropol*, crede că prin propunerea d-lui Sasu se suprimă solidaritatea dintre clasele sociale.

D. dr. *Constantinescu*, consideră restricţiunea ca o restrîngere a libertăţii electorale.

D. *Vintilă Brătianu*, spune că ar fi de preferat unificarea tuturor colegiilor într'un singur colegiu. Declară, că va vota poectul prezintat.

Proectul de lege se admite cu 63 voturi pentru şi 1 contra.

Budgetul Statului

Se ia apoi în discuţiune proectul pentru înfiinţarea unei Academii Comerciale.

D. *Rădulescu*, spune că instituţia poate fi bună, dar nu în împrejurările de azi.

*

D. Preşedinte anunţă că s'a depus raportul general asupra budgetului Statului.

Discuţia va începe Sîmbătă.

D. *Fleva*, zice că budgetul s'a adus tărziu şi nu mai e timp de discutat.

D. *Vintilă Brătianu*, spune că opoziţia lasă budgetul actual în respunderea guvernului.

Şedinţa se rîdică la orele 12 jumătate noapte.

— Şedinţa de azi —

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la orele 2 jum.

Camera continuă discuţia cu privire la proectul pentru înfiinţarea unei Academi Comerciale.

Vorbeşte d. N. Săveanu, deputat de Putna, care începe prin a face istoricul învăţămîntului comercial.

Şedinta continuă.

Garanţii pentru Macedonia

Londra.—Camera Comunelor.—Răspunzînd întrebărei, dacă ministerul afacerilor străine d. Grey, va face demersuri spre a obţine pentru Macedonia garanţii analoage cu cu cele obţinute pentru Albania. D. Grey a declarat că pentru Albania e-xistă un acord internaţional, dar cu privire la Macedonia un atare acord nu există şi nu putem face demersuri pentru un protectorat asupra Macedoniei.

Condemnat pentru spionagiu

Petersburg.—Fostul casier al depozitelor de mine de prioilină din Kronstadt, Pusukoe, care a voit să vîndă documentele secrete agenţilor militari ai Japoniei şi Germaniei, a fost condamnat la 4 ani muncă silnică.

De Inchiriat *dela Sft. Gheorghie a. c, casele din strada Elena Doamna (foasta str. Albă) proprietatea D-nei dr. Popovici şi a d-lor Terenti, compuse din 6 camere, 2 antrete, cameră de servitor, bucătărie, spălătorie, grajd, pivniţă, magazii, etc.*

Instalaţie de apă şi canal.

A se adresa d-lui avocat Oswald Teodoreanu str. Mîrzescu 13.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Oculist operator
reîntors din străinătate
Strada Ştefan cel Mare No. 6
Casele magazia Kahanne
Consultaţiuni 3—6 p. m.

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
Precizarea diagnozelor prin analize microscopice
VACCINĂRI ŞI REVACCINARI
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.
Consult 10—11 şi 3—5.

De Inchiriet *dela 23 Aprilie 1913 una magazie, str. Ştefan cel Mare 56, vis-à-viz de Banca Naţională ocupată în prezent de Băcălia Haiez. A se adresa la administraţia Bisericii Catolice.*

VACCINARI
practică
Dr. A. STEUERMAN
— Str. Cuza-Vodă 13 —

De arendat *pe timp de un an două vii ale defunctului D. Bahrim. A se adresa d-nei Ecaterina Cerchez str. Lăpuşneanu 37, în ograda Creditului Urban la d na Laşcu.*

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

Pian *de vînzare ieftin. Adresa la administraţia ziarului.*

De Inchiriat
Un apartament Strada Palat No. 15 compus de 3 camere spaţioase, bucătărie, camara de lemne etc. toate la etaj din nou reparate.
A se adresa d-nei Elena dr. Riegler strada Păcurari No. 10.

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*
A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Baş.

Doctor A. SPIRT
Specializat la Paris şi Berlin în boalele de
Gură, Gît, Nas şi Urechi
esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa
Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.
Strada Ştefan cel Mare No. 47
visa-à-vis de Mitropolie

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată in fiecare săptămână tot ce se intâmplă mai de seamă in lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Sezonul de iarnă in vasta Sală Sidoli, cea de vară in Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de gutan cu copaiu aprobate de Academia de Medicină din Paris. — Nu se sparg in stomach, deci, sunt ir. tot d'auna pure. Indicate şi cu priciuneşc neci nă dată rigidele. Intrebuinţate singure sau cu Injecţiunea Raquin vindec in forte scurt timp scurgerile prelungite de

Depozit: Paris, 76, Faubourg St-Denis la FUMOUZE-ALBESPEYRES şi la toate principalele Pharmacii

Cu care se pot face asemenea în

PRINTUL SI VESICATOREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuinţate în SPITALELE MILITARE ALE FRANŢEI

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi N. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1908
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul ei plăcut, amestecat cu tot felul esenţele

De vânzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Agent general pentru România

Alexandru Spivacoff
— Kasolno —

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1868.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100

lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" incheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. G. BRATIANU No. 166

(fosta strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Ouza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* Inghetului—Băi hygienice—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaioase.

Atelier special pentru reparaţiuni

—Proiecte—Supraveghori de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi in provincie *cu preţ modest.*

Referenţiile cele mai bune la dispoziţie.

NEVRALGIEI

Hapurile Doctorului Mousselle

ADVERATELE HAPURI MOUSSELLE [illegible]

ADVERATELE HAPURI MOUSSELLE [illegible] OLIN & Cie, de PARIS, [illegible] Droghiştii şi Farmaciştii.

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mîrzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1845 —Duminică 31 Mart 1913

D-l V. Arion—poet futurist

In Octombrie 1911, Italia surprinse lumea civilizată nu numai prin subita expediție a flotei în potriva Tripolisului turcesc, dar și printr'o școală poetică, artistică, nouă — școala „futuristă", care-și propunea glorificarea spiritului războinic, cultul violenței sub toate formele, excesul în toate manifestările.

Șeful școalei,—avînd ca discipoli remarcabili pe Altomare, Betnda, Buzzi, Cavacchioli, Auro d'Alba, Folgore, Govoni, Mauzella, Pallazeschi, — poetul Marinetti, redactă un manifest către „Giovani Italiani", spre a lămuri ținta literară și socială a nouei școli.

„...Noi, Futuristi, glorifichiamo, tra i fischi dei Podagrosi e dei Paralitici, l'amore del pericolo e della violenza, il patriotismo e la guerra, sola igiena del mondo, e sola morale educatrice; siamo felici di vivere finalmente questa grande ora futurista d'Italia.."

„...Noi combattiamo la stupidissima ossesione dela cultura, il tradizionalismo accademico, il senilismo sotte tutte sue forme..."

„...Vogliamo un'Italia militare..."

A fost, acea școală, o slăvire pînă la absurd, pînă la paradox, a războiului ca atare, a brutalității, a excesului, a violenței ridicată pînă la doctrină de artă, întru cît pacea ar însămna o... emasculare a omenirei, iar însuși principiul binefacerilor păcii — un caraghioslîc. Futurismul batjocora pe acei cari predică dezarmarea din palatul de la Haga, „del lor risibile palazzo dell' Aja..."

Ne-am deprins a vedea în d. Virgil Arion, profesorul Arion, nu numai un prozator delicat, d r și un sentimental, un amator de impresii lirice, un cîntăreț duios al celui mic și umil:

„..Priviți, jos țăranul, anihilat politicește, el, romîn cu graiul, cu portul și cu toate pornirile sufletului. Păstrător al legendelor trecutului, slăvind încă în cîntecele lui bătrînești pe voivozii de altă-dată; inspirator de artă și poesie.."

Și credeam că idealul d-lui V. Arion ar fi ca acest țaran să-și poată lucra pămîntul în liniște, să-și culeagă apoi rodul muncei și al bunei stări ce aduc după ele pacea și calmul.

Dar nu!

Pe d. Virgil Arion îl obsedează un singur gînd: *educația militară* a acestui descendent curat al generațiilor de țărani, —cultivarea „atitudinei mîndre", așa cum o găsește la zarzavagiul bulgar, întors, încarcat de trofee din șanțurile Adrianopolului,—cîți s'or mai fi reîntors...

Cetiți discursul d-lui Arion din sala Pastia, în ultima Duminecă:

„Dincolo, peste Dunăre, sgomot de arme, aclamări entusiaste; pe fața multora paloarea rănilor recente, în ochii lor imaginea dureroasă a celor cari s'au dus, dar ce mîndrie în atitudine, ce hotărîre în gest! Simți, în toți, acelaș suflet; vezi în ei curajul omului care, luptînd, a fixat destinul de partea lui".

Iar la noi, — sărmanii de noi, ce vede oratorul?

„...Intoarceți-vă privirea acum către direcția *practică* a țării noastre acolo unde ar trebui să fie energia și hotărîrea, nu e de cît slăbiciune și senilitate.

„...Viitorul țării? Cerșit altora; celor mari, celor puternici, față de cari iei o atitudine fără mîndrie.

Ni s'a dat Silistra! Ni se anunță că *ni s'a dat* Silistra.

Vreți să știți ce valoare are pentru țară, dobîndirea Silistrei în aceste condițiuni? Scoborîți-vă în conștiința dv. și gîndiți-vă; Ce mîndrie pune în noi dobîndirea Silistrei, așa cum s'a dobîndit? Ce creștere de viață însemnează ea pentru noi? Ce putere creatoare este ea pentru poporul nostru în viitor?

Cum a fost posibilă astfel de politică?"

Suntem în plin futurism. Aceleași vorbe, aceeași doctrină, — aceeași aversiune în contra „academicianilor" cari conduc trebile țării,—contra... senilității, de care un singur bătrîn nu sufere, probabil, în această țară, — P. P. Carp.

Și d. Arion, care în interpelarea d-sale din 8 Februarie, punea înaintea Camerei ținta unică, supremă: *Silistra întreagă, cheia Dobrogiei*, nu e numai un nemulțumit, față cu o eventuală dobîndire a Silistrei, ci și conducătorul unei școli politico-literare, care, toată, oficiază numai cultul unei pseudo-mîndrii naționale în templul căreia arde tămîia sfîntă pe altarul unei divinități unice: Războiul...

Vedem în imaginație pe d. Arion, cu armura, cu coiful, cu zalele tradiționale rostind deviza la modă în epoca Regelui-Soare:

Vaincre sans gloire,
C'est mourir sans triomphe..

Iar în ziarul d-lui V. Arion,—un cirac al „șefului" scria cu litere mari, pe trei coloane, acum cîte-va zile, ducînd mai departe gîndul conducătorului, aceste absurde rînduri și gînduri:

„Guvernul acesta ne va da poate, Silistra; dar nu făcîndu și vocea ascultată, ci obținînd *o pomană*, cerșită Europei.

Vom capata Silistra. Vom pierde însă *Panașul* ce Europa îl recunoștea privind spre micele țări dinspre Dunărea și Balcani. Vom pierde însă — și istoria nu va putea uita această crimă, și pe acei ce au comis'o — vom pierde un *Panaș* splendid, fără asemănare, ce am fi putut cuceri".

Așa dar asta e: Panașul. Mai bine ar scrie: *Panaceul*. Nu e de ajuns ce vroia d. Arion în Parlament, ca un descendent al mîndrului purtător al Panașului — Cyrano de Bergerac,—acordarea Silistrei fără nici o cărămidă lipsă — fără nici un fort, cît de mic, redus, fără o iotă mai puțin, așa cum ar fi zis însuși eroul lui Rostand:

Impossible, Monsieur, mon sang se coagule,
En pensant qu'on y peut changer une virgule...

Nu,— nu mai e de ajuns! Ci trebuie *neaparat* să pornim cu surle și trîmbițe, avînd în frunte pe cei 5—6 din jurul „Cuvîntului", cavaleri războinici, sans peur ni reproche — întru cucerirea Silistrei, chiar... după ce ni s'o da...

Sonnez, clairons! Chantez, coucous!
Voici les cadets de Gascogne!...

...Ca să nu mai fim învinuiți de senilitate, de academicianism, de mișelie.

E frumoasă, romantică, fără îndoială figura eroului Cyrano și imaginea panașului medieval. Rănit, de o prozaică piatră, înfrînt de împrejurări, umilit de natură, eroul din Bergerac se stinge cu o trufașă protestare, o supremă sfidare:

...Ha, ha, les Compromis,
Les préjugés, les Lâchetes!...
Que je pactise?
Jamais, jamais! Ah! te voilà, toi, la Sottise!
— Je sais bien qu'à la fin vous me mettrez à bas;
N'importe: je me bats! je me bats! je me bats!
Oui, vous m'arrachez tout, le laurier et la rose!
Arrachez! Il y a malgré vous quelque chose
Que j'emporte, et ce soir, quand j'entrerai chez Dieu,
Mon salut balaiera largement le seuil bleu,
Qulque chose que sans un pli, sans une tâche,
J'emporte malgré vous...
et c'est...
...c'est *Mon Panache*

Concetățeanul nostru, elev în școala maestrului V. Arion, proclamă și cere Panașul; sună clopotul de alarmă pentru cucerirea Panașului,—așa cum chelul vrea numai... mărgăritarul.

Se întrebe însă pe domnul V. Arion, un fin literat și cunoscător în materie— și-i va răspunde că după Cyrano, glorificat de Rostand, a trăit în Franța un alt erou, nu mai puțin celebru: Tartarin din Tarascon, creat de fantazia lui Daudet și care, ca descendent al lui Don Chișot, a realizat pasul de la sublim la ridicol....

...Hei, dar domnul Arion însu-și s'a înscris în școala d-lui Marinetti, înlocuind formula „Artă pentru artă,—cu „război pentru război"....

Căci afară de acest „ideal" — totul e pentru d-sa podagră, paralizie, tradiționalism stupid, senilitate!

△

Dotația Principelui și „Cuvântul"

Se știe că proiectul de lege din inițiativă parlamentară a fost adus în Cameră de către d. Const. C. Arion, fostul ministru de instrucțiune publică și leader al majorității parlamentare.

D. Arion a rostit cu această ocaziune o frumoasă cuvîntare, polemizînd că puținii deputați, cari au găsit cu cale să combată proiectul.

A doua zi după votarea dotațiunii, în ziarul d-lui V. Arion — fratele d-lui C. C. Arion, s'a judecat precum urmează inițiativa fostului ministru, propunătorul dotației princiare:

„... Acei cari au propus legea au făcut o mare greșală. Era o propunere care nu trebuia adusă în aceste timpuri turburi, într'un parlament obosit, neliniștit, dezgustat de rolul ce i se impune a juca în fața țării.

Nu în timpuri de umilire și de înfrîngere în afară; nu în vremuri de lipsă, de criză dureroasă, de adîncă nemulțumire peste tot; nu de către un guvern istovit și pe sfîrșite".

De ce n'a relevat d. V. Arion în Parlament această „mare greșală"?

NOTA ZILEI

Mîne...

E ziua pe care o vor înscrie calendarele,—ce zic? o vor înscrie chiar și paginele de istorie în rîndul marilor epizode revoluționare.

Mîne...

E ziua cea din urmă a biletelor galbene, verzi, roze,—a biletelor de liber parcurs pe căile ferate romîne.

Mîne...

E o zi întâiu de April, care aduce nu numai o simplă și inofensivă păcăleală, —ci o decepție dintre cele mai mari, dintre cele mai iremediabile și de care omul nu se poate consola.

Mîne...

Lumea credea—poate cred încă unii— că e o simplă... glumă de întâiu Aprilie. Și iată că realitatea se apropie, supărătoare, ca o scadență cu termen fatal.

Mîne...

Toată lumea,—înțelegeți ce vrea să zică lucrul acesta?—toată lumea să-și plătească drumul pe C. F. R.; nimeni să nu se mai folosească de tichetele adorabile multicolore și gratuite...

Mîne...

E începutul sfîrșitului. Căci toate merg anapoda. Regulamentul teatrelor limitează intrările de favoare la spectacole. Epitropia—care plătia în locul multora—arendează Slănicul cel dătător de băi gratuite, de camere gratuite, de ape gratuite și ceva subvenții pe de-asupra. Și toate de acum înainte vor fi cu plată!

Nu mai e de trăit în țara asta, iar începutul cel rău îl va face ziua de

Mîne...

Chestiuni sanitare

Sezon de scarlatină

Așa dar e adevărat. Lucrul nu se poate ascunde—și nici nu a încercat nimeni să ascundă adevărul, destul de trist—că avem în Iași o epidemie de scarlatină.

In al cui interes s'ar ascunde un ast fel de lucru? Cine să-l tăgăduiască?

De luni întregi boala e nelipsită. Aproape nu trece o zi, în care să nu se declare noui cazuri și să nu se constate încăodată, că serviciul sanitar al orașului este dezarmat în fața inamicului atît de pernicios, atît de isteț și de pătrunzător, cum este microbul scarlatinei.

Dezarmat nu din vina cuiva, repetăm. Insă nu din lipsă de luare aminte, ori de bunăvoință. Din potrivă; suntem dispuși a recunoaște că în fruntea serviciului sanitar se află un element, harnic, un medic care iea lucrurile în serios, așa cum se cuvine. Și cu toate acestea epidemia există, mereu cu tendință de creștere manifestînd o tenacitate rebelă, o putere de neînfrînat.

Lucrul e cu atît mai remarcabil — și poate, în consecință, cu atît mai îngrijitor, cu cît toate cazurile — aproape fără excepțiune sunt internate în spitale de izolare, de îndată ce ajung la cunoștința autorității sanitare locale. Insu-și publicul iașan, în propriul său interes, a ajuns la convingerea că izolarea în pavilioane este măsura cea mai salutară și pare tot mai mult inclinat să se supună măsurilor sanitare în interesul celorlalți care au dreptul să nu fie loviți de contactul ca cazurile de boală accidentale, individuale

... Și cu toate acestea epidemia nu dispare. Din contra: manifestă mereu o tendință de sporire sau, cel puțin, persistă și nu se dă biruită.

E de presupus că există în oraș focare infecțioase necunoscute; e de dorit, poate, ca numărul agenților sanitari de control să fie mărit. Și în primul rînd marele public însuși cată să fie mereu luminat asupra interesului general ce are de a nu ascunde nici un caz de boală contagioasă, de a nu se sustrage nici uneia din măsurile sanitare de rigoare, ce se ieau pentru binele tuturor.

Intrucît misianea presei este de a lumina publicul, ziarele locale își vor face, de sigur, bucuros datoria de a atrage mereu atențiunea asupra primejdiei ce prezintă pentru toată lumea, existența constantă a unor cazuri de boală epidemică, persistența lor sub forma endemică și va îndemna fără încetare publicul cel mare să exercite el însuși controlul pe care nu e posibil să-l facă în întregime agenții.

Căci este nu numai un pericol, dar și o rușine pentru un oraș de importanța Iașilor, frequența epidemiilor și greutatea cu care se stîrpesc la noi. R.

ECOURI

Cu toată imensa sa avere, Țarul Ferdinand este econom.

Felul său de traiu e relativ modest, Sobrietatea prezidă la prînzurile sale și apa e singura băutură admisă la masa regală.

Țarina și fiicele sale se îmbracă, vara ca și iarna, cu toalete modeste, contrastînd cu strălucirea rochiilor damelor de onoare. In schimb, suverana dă mult săracilor.

Regele Ferdinand n'are de cît o pasiune: florile, care sunt deliciul lui. Grădinele din Sofia și Varna sunt cele mai frumoase din lume. Grădinarul său, un horticultor englez, care îi este foarte devotat, se aplică a cultiva cele mai frumoase specii florale cunoscute.

*

In Italia se serbează cinquantenarul lui Gabriel d'Annunzio. Unii se miră că autorul Martirului de la Saint-Sébastien, jucat de curînd la Paris, n'are de cît 50 de ani. El s'a născut în adevăr în Abruzi la 12 Mart 1863.

Documentele sunt însă contrazicătoare. Și Italia se agită! Unii zic că familia sa se numea Rapagnetta și că tatăl său și-ar fi schimbat numele cînd a fost adoptat de către un marinar Antoniu d'Annunzio. Și că nu s'ar fi născut pe mare ci... în patul mamei sale. Și Italia se agită!

*

Enrico Caruso nu-i numai un tenor celebru, e și un tată iubitor care nu întreprinde nici un turneu fără să fie întovărășit de o guvernantă care să vegheze asupra fiului său.

Tînarul Caruso care are doisprezece ani e un copil drăguț, care lucrează dar nu în direcția ocupației tatălui său. Cînd celebrul tenor e întrebat de ce nu învață pe fiul său arta sa grea dar bănoasă, Caruso înduioșat răspunde:

— Je lui ai trouvé une voie facile, grâce à la mienne. Qu 'il vive loin des planches, voilà ce que je veux?

De astfel micul Caruso, intern într'un liceu din Italia nici nu se gîndește la... *do* cel de sus...

ORIZONTURI NOUI

Cînd vor apare rîndurile aceste, poate că, cererile care îngrijorează sufletele romînești, rînduite între trimișii de la Petersburg, vor fi căpătat confirmarea oficială. Poate da, după cum iarăși se poate ca ele să mai întîrzie. Cîte nu pot aduce clipele viitoare?!

Silistra, pe care ziarele ne-au dat-o cu anticipație, va fi un oraș aievea romînesc. Guvernul va intra în posesiunea lui și după cum și cererea i-a fost motivată printr'o rațiune strategică,—întăriturí uriașe, garantatoare în spre sud a întregrității teritoriale, vor începe prin a-l pecetlui pe vecie pămîntului românesc.

Politica cuminte își dreaptă a puterilor va fi satisfăcut cu prisosință „drepturile" noastre, care, prin aceleași considerente de natură politică, nu ni-a stat în cădere să le justificăm în alt chip.

Liniște se va face, însă nu liniștea în cuprinsul căreia să te poți odihni, mulțumit că ți-ai îndestulat trebuințele, ori sub înrăurirea căreia să te poți lăsa în tihnă gîndurilor,—și, stînd în cumpănă cu tine, să vezi ce ai fi putut face. și nefăcînd, ce ai *trebui* să înfăptuești în viitor.

Liniștea nu va putea învălui conștiința romînească, atîta vreme cît în văile Pindului sunt sute de mii de frați de-ai noștri, cărora pare că a început să li se cînte cîntecul de îngropăciune.

Și, ori ce s'ar zice, așa e.—Se poate că, cumințenia diplomatică să aibă alte vederi,—dar înnaintea combinațiunilor și jocurilor, de multe ori de marionete, ale diplomaților, izbucnește răzvrătirea sîngelui, înfierbîntat de durerile ce bîntuesc inimile, și care primează, prin dreptul natural.

Dacă pentru încălcările dreptului de post-ocupant, marile puteri, au căderea —pentru că sunt mari—să facă acele vărsări de sînge, în coloniile asupra cărora nu-și pot valorifica alte drepturi, de cît acele ale expansiunei economice și numerice a cuprinsului lor, ajuns neîndestulător,—de sigur că, macedo-romînii vor fi avînd drepturi de-acele, pe care nu le pot condiționa nici rațiunile vieței de stat ale celor care îi dispută, nici politica de copii răsfățați, care a dat loc grozăviilor balcanice, mulțumită protegurirei consîngenilor lor slavi, din nord-apusul regatului nostru.

Și aici intervine încă o rațiune de același ordin, care îndreptățește ori ce îngrijorare a noastră, a Romînilor, de soarta fraților macedoneni.

Dacă—și vădit că e așa—slavii de sud au găsit rosturi îndestulătoare de îndeplinit supt pămîntească ocrotire a slavilor din nord,—necontestat că și noi avem datoria și dreptul de a acționa în același fel, cîtă vreme e în joc existența unei ramură a neamului nostru,—a cărui drept de viață națională, pe locul pe care ea îl ocupă de veacuri nenumărate, nu-i pot fi discutate și nici disputate de cotropirea slavilor din sud.

De aici noi orizonturi deschise politicei noastre externe, cu atît mai mult cu cît unii dintre aliați—dacă e să credem telegramele—ar fi doritori ai păcei cît mai grabnic încheiate,—deci a stării de lucruii din care, lucrurile vor intra în matca vieței noi,—menită să aducă prefacerile acele care vor schimba și geograficește și politicește înfățișarea peninsulei balcanice,—și care se poate să ne aducă multe surprize.

Se cere să fim cît mai băgători de samă, și sprijiniți de puterile acele care au interese și politice și economice în Sud, să căutăm a garanta sub ori ce raport viața cît mai liberă spre desvoltarea națională a romînilor macedoneni.

Le spun acestea cu atît mai mult cu cît sunt cunoscute intențiunile dusmănoase ale aliaților față de macedoneni,— intențiuni a căror rost s'a învederat în însăși capitala regatului romînesc, în care, printr'un procedeu ridicul, legațiunea sîrbească ține să-și însușească pe acești macedoneni, adăugîndu-le numelor lor terminațiunile patronimice sîrbești.— Nimic în fond, dar totuși o pildă, de ceia ce va fi să se întîmple acolo, unde controlul nostru nu va putea fi exercitat direct, cu atît mai puțin indirect.

Cît mai largi garanții politice și culturale,—aceasta trebue să se ceară, în viitoarea conferință a păcii, în care noi vom trebui să ne impunem rostul nostru, bine determinat.

Dar cîte datorii nu ne impun, orizonturile noi ce se deschid unei lature a politicei noastre externe!?

Dinu.

Despre Suverani și Miniștri

Acei despre care se vorbește.—Regi de actualitate.—Din viața Curților.—Fapte și anecdote.—Suveranii fără coroană.—

Regele Greciei care a fost curînd asasinat era renumit pentru urbanitatea și simplicitatea lui deosebită.

La Aix-les-Bains unde se ducea des întîlneai pretutindeni lunga-i siluetă. Intr'o zi, întovărășit de ofițerul atașat lui ajunse în fața burului unde intra cîte odată.

Patronul foarte puțin ceremonios și fără sfială îl abordă. Ofițerul pentru a preveni orice aventură anunță atunci:

— Majestatea Sa Regele Greciei!

— Ah! răspunse patronul nici de cum intimidat; regele Greciei! Incîntat! Luați un țap. nu-i așa?....

Și văzînd mutra mirată a Suveranului, crezînd că ezită, adaugă:

— Băiete! doi țapi, pentru D-nul și pentru mine!

Și bunul rege George, în fața unei naturi așa deschise, se așeză la masă și... după ce trinchi, bău țapul!

*

A propos de Grecia și de Greci se povește următoarele:

Intr'o zi Neculai al II-lea, pe atunci simplu țarevici, venind să vadă pe George I la Tatoi, o mică localitate în Atica

unde monarhul poseda o proprietate strălucită, își exprimă dorința să se scalde în apele albastre ale mărei Salaminei.

Obiceiurile sunt pe acolo din cele mai patriarhale. Regele autoriză pe primul venit să se scalde în costumul lui Adam înaintea castelului său. Astfel că împaratul Rusiei, pe atunci mic și slăbănog nici nu apucă să-și moaie bine corpul în apă și începu să fie luat în rîs de toți grecii ce se aflau acolo... Stropituri mari de apă începură să năvălească din toate părțile asupra-i. Suparat foc țareviciul, obișnuit cu mai mult respect, se duse imediat la rege și-i ceru explicații.

— Vere dragă, zise George I, sunt supușii mei care se distrează!

Și moștenitorul Romanovilor jură că nu va mai face baie la ruda sa. Și s'a ținut de cuvînt, căci nu s'a mai dus pe la el.

*

Fiind-că suntem la capitolul Suveranilor iată și ceva relativ la Suveranul fără coroană, d. R. Poincaré, președintele Republicei Franceze.

Președintele republicei franceze a oferit dăunăzi un dejun intim în onoarea regelui și reginei Belgiei.

După dejun invitații discutau ultimele evenimente parisiene, cînd de odată d-na Poincaré zări pe regină aprinzîndu-și cu o deosebită îndemânare și grație o țigară. Și cum nimeni nu imită acest gest regal, Prezidenta se îngriji. Ea nu fumează, ba țigara chiar îi face rău.

In acest timp regina constatînd că e singura care fumează, era cît pe ce să arunce țigara.

Atunci d-na Poincaré oferind unei doamne, soția unui ministru, o cutie cu țigări delicate îi spuse încet:

— Te rog fumează!

Și d-na Klobukowski,—căci ea era,—înțelese și salvă situația.

*

Vom încheia cu următoarea,—privitoare tot la un ministru.

Cine-va aștepta în anticamera unui ministru. Aștepta și oarele treceau. Sfîrșise seria întreagă de gînduri ce-i cuprinsese mintea și se gîndia acum, cum ar putea pătrunde în cabinetul ministrului.

De-odată se lovi cu palma peste frunte. Găsise. Și foarte liniștit își scoase portofeliul și își adună un teanc de cărți de vizită.

Erau și de-ale lui dar erau și altele cu nume deosebite și distinse de-ale persoanelor cu care era în relațiuni.

La fiecare cinci minute chemă ușierul și îl rugă să dea ministrului cîte o carte de vizită. Și mijlocul acesta îi reuși, căci la a 20-a cartă de vizită, el fu introdus la ministru.

PARERI LIBERE

Naturalizarea Evreilor pămînteni

Un răspuns Domnului Colonel V. Dumitriu

II

Mai cereți ca evreii să se lepede de activitatea lor economică ce o exercită și să devie în grupuri țărani.

Ca cine-va să devie țăran trebue să i se îngăduie să stee la țară.

Or, cine nu știe că evreii fiind considerați ca străini, nu pot să steie la țară și nu pot să capete pămînt de care să fie legați și în consecință nu pot deveni țărani. Ba sunt nenumărate cazurile cînd evreii după ce s'au adaptat mediului și-au devenit buni agricultori au fost alungați cu forța de la țară, chiar acei dintre dînșii cari erau născuți și crescuți acolo și acesta după ce satisfăcuseră legea recrutărei; consecința a fost c'au devenit în urmă buni țarani în Statele-Unite și Argentina, unde au fost nevoiți să emigreze.

Teama pe care o manifestați că naturalizarea evreilor pămînteni ar putea să ducă la o invazie a evreilor străini, din Rusia și Galiția, n'are azi nici un temei.

Aceasta era posibil înainte de 1864, cînd n'a existat controlul actelor de stare civilă. Or, azi se poate lesne controla cine e născut în țară și cine e străin, mai ales că la noi poliția exercită un control sever, căci fie care străin își are biletul său roș (de liberă trecere).

Povestirea dv. că un brutar evreu din Galați, a fost ucis de un creștin din cauză c'a vîndut pînea mai eftină de cît brutarul creștin și acesta fost achitat; că un manufactutist evreu din Ploești a fost expulzat, fiindcă a vîndut mai eftin decît manufacturiștii creștini, aceste povestiri —dacă sunt adevărate — nu fac onoare țărei și ar fi fost mult mai bine dacă a-ți fi omis a le da publicității.

In toată lumea civilizată comerțul e liber și fie care suportă consecințele activității sale.

Mai vorbiți în articolul dv. ultim, de activitatea bandei negre. Nu știu la cine faceți aluzie, dar dacă sunt indivizi răi și printre evrei, nu ne puteți face responzabili pe toți, precum nu puteți face responsebili pe francezi de existența bandei ucigașe de automobiliști și nici noi nu vă facem solidar cu faptele reprobabile săvîrșite de un Zdrelea, Pantelimon și alți bandiți.

La întrebarea dv. dacă sunt naturalizat, vă răspund că da, în cît luînd apărarea evreilor pămînteni nu o fac din vr'un interes personal, ci sub îndemnul sentimentelor mele de romîn, și din dorința de a spăla odată această pată neagră care stirbește bunul renume al țărei noastre.

Mă doare că, cînd vii în străinătate, auzi reproșuri pe tema chestiunei evreiești.

Mi s'a strîns inima de durere citind afirmațiunea lui Luzzati, că evreii romîni sunt ultimii sclavi din Europa.

La întrebarea dv. dacă în afacerile mele ocup și romîni, vă răspund că eu nu fac nici o deosebire între creștini și evrei. Atît la fabrica mea cît și la bancă, am asociați creștini, membri în consiliul de administrație creștini, cenzori creștini, peste 250 de lucrători creștini, parte din amploaiați creștini și parte romîni, fără drepturi, pe care nu i-am primit din preferință, ci mînat de considerațiunea, că dacă nu-i primeam eu, nu găseau ocupație la nici o altă instituțiune de bancă, precum este Banca Națională, Banca Iașilor, Casa de Scont, Creditul Funciar Urban și Banca Agricolă, la care se găsește un singur evreu, cu toate că printre acționari sunt foarte mulți evrei.

Am înființat aci un gimnaziu, pe cheltuelile mele, pentru a da putința la 200 copii romîni, care nu găsesc loc în școlile statului, ca să se adape la izvoarele culturei romînești și să se cultive în limba țărei. In această școală am un singur profesor evreu și 10 profesori creștini.

Mai susțineți că în 1912 din 970 tineri nu s'au prezentat pentru a fi recrutați de cît 560. Or aceasta nu dovedește de cît că restul a murit sau a emigrat, altfel sunt expuși să fie prinși ca dezertori.

Mai arătați că din 560, prezentați la recrutare numai 51 fac serviciul militar. Nu vă pot răspunde cu cifre întru cît afirmațiunea dv. este exactă, de oare ce nu am timpul suficient și nici mijloacele, să cercetez statistica. Cred însă că dacă ați lua datele de mai sus în proporție cu acelea ale creștinilor orășeni, concluzia va fi aceiași.

Ba ținînd seamă de tratamentul excepțional al evreilor în armată lucrurile devin și mai explicabile. Mai afirmați că în anul 1877, pe cîmpul de răsboiu n'a fost nici un singur evreu mort. Aceste susțineri ale dv. pot fi cu ușurință combătute cu publicațiunile oficiale de pe vremuri.

Afară de aceasta, îmi aduc aminte că multe familii evreești își plîngeau morții ramași pe cîmpul de luptă și s'a scris chiar că din acei 1000 evrei înpămînteniți în masă ulterior, o mare parte murise în Războiul pentru Independența țărei.

Povestirea dv, despre un caporal evreu și un soldat țigan cari s'ar fi aratat fricoși în războiu și acea că ați întîlnit în 1890 pe evreu cu o burtă în trei etaje (?) mă face să cred că aceasta e mai mult o reminiscență a unei piese de teatru „(Curcanii" de Grigore Ventura), iar dacă cumva vreți să deduceți din aceasta că țiganii și evreii sunt lași, de ce oare toți țiganii sunt naturalizați, iar urmași de ai lor se găsesc astă-zi ocupînd funcțiuni înalte, atît în armată cît și în celelalte instituțiuni ale Statului, pe cînd evreii sunt ținuți ca străini și nevoiți a remănea în armată soldați de rînd, fără de avea dreptul să fie gradați?.

Concluzia celor de mai sus? Este de dorit ca să vă desbrăcați de ură și de prejudecată față cu evreii-romîni și să căutați să propagați înfrățirea prin grai și prin scris, ceea ce de altfel și-a propus și-o îndeplinește printre evrei Uniunea Evreilor Pămînteni prin publicațiile sale. Ar fi de dorit ca școlile Statului să fie deschise copiilor evreilor pămînteni, așa că, de pe băncile școalei încă, să învețe ca să se cunoască și să se iubească reciproc, copii evreii și copiii creștini. Infrățirea se poate obținea numai printr'o conviețuire continuă, care trebue să înceapă de pe băncile școalei.

Ar fi de dorit ca să se înceteze cu aplicarea unui tratament excepțional în ce privește pe evrei pămînteni atît în armată cît și în toate celelalte tărâmuri, precum la Bursa, Camera de Comerț, la Corporații, etc.

Numai cînd toate acestea vor fi îndeplinite, ceea ce nu depinde numai de evrei, ci în bună parte de concetățenii lor creștini, toți fiii acestei țări își vor putea da mîna și să conlucreze într'un gînd, la propășirea și mărirea țărei, și a ținea piept tuturor atacurilor și dușmanilor din afară.

Moritz Wachtel

De Inchiriat *dela Sft. Gheorghie a. c, casele din strada Elena Doamna (foasta str. Albă) proprietatea D-nei dr. Popovici și a d-lor Terenti, compuse din 6 camere, 2 antrete, cameră de servitor, bucătărie, spălătorie, grajd, pivniță, magazii, etc.*

Instalație de apă și canal.

A se adresa d-lui avocat Oswald Teodoreanu str. Mîrzescu 13.

INFORMAȚII

D. C. Dissescu, ministrul instrucției publice a dispus ca pe ziua de 1 Aprilie să fie scoși din oficiu, toți directurii de școale primare, cari mai au un singur an de funcționare în învățămînt.

In „Monitorul Oficial" de azi se publică legea referitoare la modificarea mai multor articole din procedura civilă.

Se știe că printre delegații a acestei legi au fost și următorii deputați de Iași d-nii: Eug. Herovanu, Vesp. Pella, Gh. Ghibănescu și C. Chirilă.

Regimentul Ștefau cel Mare No 13 va face astăzi Sîmbătă un marș la Bîrnova.

Statistică. — O imagine clară de mersul crizei financiare în orașul nostru ne putem face examinînd datele ce urmează referitoare la numărul și valoarea polițelor protestate pe piața locală în cursul anului trecut. In Ianuar 1912, s'au protestat 204 polițe în valoare de lei 125.397.26, în Feb. 205 în valoare de lei 140.927.24, în Mart 284, în valoare de lei 133.362.33, în Aprilie 227 în valoare de 141.217.32, în Mai 244 în valoare de lei 110.967.60, în Iunie 279 în valoare de lei 164.353.15 în Iulie 262 cu o valoare de 186.917.39 în August 362 cu o valoare de 222.674. 83, în Septembre 731 cu o valoare de 469.047.01, în Octombre 1413 cu o valoare de 893.551.31 în Noembre 1475 în valoare de 1.324.293.04 și în Decembrie 1346 cu o valoare de 1.063.302.72 Totalul pe întreg anul este de 4.975.991.20

Intre concluziunile statistice ce se pot trage din datele de mai sus, este și observarea că criza a mers crescînd pînă în lunaNoembre cînd a atins maximul.

Spre cunoștința proprietarilor interesați, ministerul domeniilor anunță că armăsarii s'au distribuit în județul nostru în următoarele localități: Cucuteni, Tîrgul Frumos, Poaul-Iloaei Țuțora, Voinești, Buciumi, Larga, Țigănași, Vlădeni, Hermeziu, Bivolari și Ceplenița.

D. locotenent Skeletti, va fi înaintat căpitan pe ziua de 8 Aprilie și permutat la Botoșani.

Concertul muzicei militare.— M'am dus ca de obiceiu cu plăcere să ascult concertul *Muzicei Regimentului 13 Infanterie*, știind că voiu auzi și de astă dată bucăți alese, corect, și bine executate.

Impresia mea—și pe cît am văzut, și a întregului public—a fost că această valoroasă muzică a executat cu de-osebire invederînd mai mult de cît ori cînd meritele de conducător ale d-lui Vlăduță.

Programul inteligent alcătuit a interesat de la început pînă la sfîrșit nu numai prin valoarea muzicală a pieselor, dar și prin varietatea lor de caracter.

Măreața, bogata, complicata polifonie Wagneriană a *Uverturei din „Taunhauser"* în care motivele se succed, se întîlnesc, se suprapun, se împletesc în cele mai geniale combinări.

Muzică sobră și adîncă, bogată în dificultăți, dar și în efecte minunate de un gust discret și distins, a *Simfoniei I de Saint-Saens*, una dintre capo d'operile muzicei franceze moderne; farmecul sugestiv al „Rapsodiei Norvegiene de Solo", compusă pe teme populare scandinave, aci duioasă și expresivă, aci colorată, vie și briliantă; clasicismul simplu clar, senin al simfoniei militare a nemuritorului Haydn; avîntul grandioasei concepțiuni a lui „Tshaikowski, Uvertura 1812" în care pe lîngă intențiunile pur doscriptive se resfrînge sufletul poporului rus; toate aceste frumuseți variate, toate aceste bucăți de stil atît de deosebit nu numai că au fost executate cu acea perfectă unitate de ansamblu care caracterizează dirijarea d-lui Vlăduță, dar au dobîndit sub maestra sa baghetă o interpretare justă și frumoasă, în cît au fost bizate.

Producția cl. VIII-a a liceului Național.—Aseară a avut loc producția elevilor cl. VIII de la Liceul-Național o producție ce a avut darul să atragă multă lume. După corecta interpretare a corurilor bărbătești,—a urmat recitarea prologului din „Cometa". Modul cum ne a recitat elevul Petrescu acest prolog a fost destul de mulțumitor.

A urmat „Doi Grenadiri"—solo de voce a d-lui Klecner, care posedă o frumoasă voce de bariton.

D. Dabija a executat corect „Serenada" de Braga. A urmat apoi „Peneș Curcanul"—piesa d-lor Leonescu și Duzescu-Duțu—în care elevul Brudariu a fost bine în rolul lui Peneș. De asemenea d. Leon în Moș Kivu, și d. Lărgeanu în Constantin Făurel, Petrescu în rolul lui Vioreanu, Dabija în Iorgu Bălteanu, Plăcut au jucat și elevii: Brînzei, C. Manu și Gheorghiade.

Nu mai vorbim de d-rele Olga Popovici și Maria Bălteanu, celei dintăi fiindu-i deschis un frumos viitor în viața teatrală, ce-a îmbrățișat.

Cuvinte de laudă merită și d-rele Șoimaru din rolul Rodicăi, cum și d-ra Maria Gheorghe din Floarea.

Mîni dimineață la 9 jum. reîncepe la școala Gheorghe Asachi examenul de definitivat, pînă marți inclusiv.

O apariție grandioasă pe ecranul cinematografic Pathé-Frères, din sala circului Sidoli, ne-o anunță afișul de astă-zi Sîmbătă 30 Martie. D-nul DE MAX, artistul dramatic sărbătorit, luceafărul scenelor teatrale ale Parisului, interpretează rolul principal din drama „Răzbunarea lui Edgar Poe", cu atîta măestrie, cu atîta artă dramatică desăvîrșită, că pretutindeni, atît în Capitală cît și pe pînza cinematografelor celor mai mari centre din Europa, a atras admirația tuturor spectatorilor.

D-l De Max, un fiu al Iașului, a ajuns astăzi la cea mai înaltă treaptă a artei dramatice și întreaga presă pariziană, prin cei mai reputați critici, îi aduce elogiile cele mai mari.

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Biletul de favoare, scene comice, Gontran și complicele său, scene humoristice.

Prețul dezonoarei, mare roman contimporan în două părți, excelent redat cu o splendidă montare.

Se atrage atenția că primul matineu de mîne Duminică începe fix la ora 3, al doilea matineu fix la ora 5 jum.

Mîne Duminică 31 Martie, program nou duminical, (două matineuri și reprez. seală). „Perdut în largul mărei", grandioasă desfășurare, în două părți.— Cel mai nou număr din Pathé-Journal.—

La al doilea matineu mîne de Duminică 31 Martie (5 ore jum.) se va intercala în program: „Colierul intrigantei", roman modern.

Programul seral de mîne Dumnică va cuprinde 5 părți mari.

A făcut adîncă impresie asupra Camerei, cererea d-lui Vespasian Pella, de a i se pune la dispoziție unele dosare din care se constată unele fraude săvîrșite de d. deputat Ioanid pe cînd era primar la Piatra Neamț.

Ni se afirmă că în acele dosare sînt acte de o gravitate excepțională și că, de teama lor, s'au făcut demersuri pe lîngă amicii noștri d-nii Jean Zaharof și Vespasian Pella ca să renunțe la interpelare.

Demersurile însă n'au reușit.

Ofițerii corpului al patrulea de armată, au început jocul de război, sub conducerea d-lor generali Presan și Rașcu.

Astăseară Sîmbătă are loc la Teatrul Național producțiunea elevllor școalei Comerciale Superioare.

Se anunță un program foarte interesant—în afară de numeroase și alese bucăți de muzică—se va juca piesa, „Zile vesele după războiu" cu concursul artiștilor Teatrului Național.

De la societatea de medici și naturaliști.—Aseară Vineri 29 Martie a avut loc în localul societății de Medici și Naturaliști din str. I. C. Brătianu ședința științifică sub președinția d-lui prof. dr. Bacaloglu, președintele societății.

Au luat parte la ședință d-nii d-ri:

Anghel, Borcea, Demetriade, Erbiconomu, Hortolomei, Imerwol, Konya sen., Mironescu, Parhon, Popa Radu, Savini, Socor, Stoian, Sava Goiu, Stenner, Tudor, Tănăsescu, Țaicu, Veisa și Vrânceanu.

Au fost la ordinea de zi mai multe comunicări și alegerea comitetului.

Comitetul ales este următorul: Președinte d. dr. Demetriade, vice-președinte d. dr. Parhon, secretar de ședință d. dr. Savini. Bibliotecar d. dr. Botez. Casier d. dr. Konya sen. și director de muzeu d. dr. Borcea.

Dela 27 Martie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă	1.80 și	2 lei
Caș și urdă dulce		1.80
Ouă zilnic proaspete	6·50	suta
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval și Brînză nouă în burduf		2.80
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: jambon, mușchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Școala de țesătorie a Ministerului Industriei din str. Eternitate 38, ne aduce la cunoștință că în această școală, se află de vînzare cu ocazia sărbătorilor cu prețuri moderate, stofe țesute, lucrări naționale și covoare, începînd de la 15 lei pînă la 300 lei covorul.

Balul anunțat pentru astă seară în saloanele societății „Concordia" s'a amînat pentru o dată ulterioară.

Astăzi după amează s'au închis ședințele Consiliului de Răsboi.

Direcțiunea generală a serviciului sanitar a ordonnt rădicarea tuturor măsurilor preventive contra holerii din Odesa, care se luase la granița noastră spre Rusia.

D-nul d-r Zosin va ținea Duminică 31 Mart c. ora 4 p. m., în Amfiteatrul liceului național, a noua prelegere pentru cultura generală pozitivă, tratînd despre *concepțiunea pozitivă a Umanității.*

Intrarea liberă.

Congresul Camerilor de comerț a fost fixat pentru zilele de 19 și 20 Mai a. c.

Ordinea de zi va fi următoarea:

1) Traficul mărfurilor pe C. F. R. și navigația fluvială (propusă de Camera din Craiova.)

2) Modificarea Legei Camerilor de Comerț. (Iași).

3) Inființarea de școli comerciale de adulți pe lîngă Camerile de Comerț (București).

4) Modificarea regulamentului antrepozitelor și restituirea taxelor vamale în vederea reexportațiunilor (București).

Eftenirea articolelor alimentare de prima necesitate ca zaharul, carnea, propuse de Camera de Iași și a peștelui propusă de camera de Tulcea.

Ministerul de interne pune în vedere Prefecturei de județ că în urma întocmirei tablourilor privitoare la funcționarii polițienești, care urmau să fie scoși la pensie, s'a constatat că datele din statele de serviciu alcătuite după comunicările funcționarilor sunt în mare parte neexacte.

Pentru ca aceste state să fie refăcute pe baze sigure, s'a cerut întocmirea unor noui tablouri și înaintarea în parte pentru fiecare funcționar de poliție, a actelor doveditoare: a datei cînd s'a născut, actul că a satisfăcut legea recrutărei, a studiilor ce a făcut, a funcțiunilor ce posedă, și actele privitoare la starea civilă.

Aceste acte urmează a fi înaintate ministerului în termen de 60 de zile.

Act de mulțumire

Aduc viile mele mulțumiri d-lui dr. Leon Polingher dentist care mi-a îngrijit dentura cu o deosebită atențiune spre complecta mea satisfacțiune încît 'l pot recomanda tuturor persoanelor care ar avea necesitate.

CAROL WECHSLER.

Ultime Informaţii

Cassa Centrala a meseriilor a trimis societăţii farmaciştilor din Iaşi o adresă prin care răspunde tuturor cererilor formulate de zisa societate şi anume:

In ce priveşte întârzierea în plată curentă, ea se datoreşte controlului asupra ordonanţelor medicale.

Relativ la datoriile vechi ale corporaţiilor desfiinţate, „justa cerere" a farmaciştilor nu poate fi satisfăcută de cît după votarea şi aplicarea noui legi a meseriilor, aşa cum a trecut prin parlament.

Cît priveşie desfiinţarea aparatului de pe lingă Cassa Medicală, chestiunea rămîne în studiu, întru cît Cassa Medicală nu poate şti dacă aceasta n'ar greva budgetul corporaţiilor cu însemnate sume peste budgete.

Farmaciştii nefiind mulţumiţi cu răspunsul primit au înştiinţat corporaţiile că nu vor mai furniza medicamentele ordonate, cu începere de Luni.

Chestiunea secretarului comptabil de la corporaţia Confecţiilor a fost rezolvată prin suspendarea din serviciu a secretarului, aşa încît meseriaşii cari au convocat întrunirea de mîne au primit satisfacţia dorită.

In sarcina zisului funcţionar s'au găsit într'adevăr lucruri grave. E vorba de încasarea unor însemnate sume de la ajutoarele cuvenite meserioşilor şi pe numele acestora prin contrafacerea semnăturilor.

Inspectorul însărcinat cu ancheta — ordonată în urma unui denunţ foarte detaliat — a vizitat pe acei meseriaşi la domiciliu, după indicaţiile date şi culegînd informaţiuni precise asupra sumelor primite de ei în cursul boalei.

Din cercetările făcute rezultă că unele sumi au fost raportate apoi întreit şi împătrit, iar ropoartele medicale, cît şi chitanţele de primire poartă semnături fictive.

Parlamentul va ţine şedinţă şi mîine Duminică.

Din cauza aceasta d. Al. A. Badareu Ministru lucrărilor publice, care urma să sosească mîne în Iaşi, e silit să rămînă în Capitală.

Se afirmă că cu tot rezultatul negativ al autopsiei, parchetul va urma cercetările în afacerea brutalizării ce ar fi suferit regretatul C. Ionescu pe baza unor mărturii ce s'au ivit în ultimele zile.

Primim numeroase scrisori prin care unii comercianţi de băuturi spirtoase se arată nedumeriţi ori îngrijaţi în ce priveşte obligaţiile de a declara cantităţile de băuturi ce au în depozit. Acele declaraţii fiind obligatorii până la 5 Aprilie e cu neputinţă să se facă, în cunoştinţă de cauză. In primul loc pentru că nu există în Iaşi decît *doi cotari* şi ar fi imposibil ca ei să poată satisface toate cererile. Iar declaraţiile după apreciare, mai cu samă pentru vasele „cu goluri," adecă din care lipseşte o cantitate de lichid.

Chestiunea numărului mic al cotarilor credem că ar fi în adevăr de luat în samă.

Dată fiind campania pe care opoziţia o duce în contra proectului de lege pentru consolidarea terenurilor petrolifere datorit d-lui Ministru al Industriei şi al comerţului şi care a fost depus de curînd la Senat; o comisiune compusă din deputaţi şi senatori din majoritate s'a întrunit acasă la d. Ministru N. Xenopol şi a discutat atît proectul de lege cît şi criticele ce i s'au adus de către opoziţie, înţelegîndu-se şi asupra modului cum el va fi susţinut. Discuţiunea acestui proect de lege va începe săptămîna viitoare.

Au luat parte la această consfătuire d-nii Lascar Antoniu, D. Dobrescu, I. Th. Florescu, G. Scorţescu, Sc. Lahovary, H. Filiti, G. Volenti, St. Cihoski, Badea Mangîru şi I. Broşteanu.

Revista Albina, la care sunt abonate şcolile din ţară, va avea de două ori pe lună, începînd de la 15 Aprilie, Buletinul oficial al activităţii extraşcolare, în care se vor găsi toate îndrumările necesare în munca cea mare pentru îndrumarea poporului.

Pe ziua de azi s'au constatat în localitate 3 cazuri noi de scarlatină.

Facultatea de litere a Universităţii noastre a acordat o bursă de 100 lei lunar d-rei Cornelia Gircineanu, studentă la secţiunea filologiei clasice.

D. Pericle Papahagi a fost numit docent în specialitatea etnografiei pe lîngă facultatea de litere din localitate.

Pentru catedra de drept comercial de la facultatea de drept a Universităţii locale s'u prezentat d-nii Mihail Paşcanu, P. Dragomirescu şi Vasile Gr. Iamandi.

D-na Elena C. Chirilă, profesoară de muzică la externatul secundar de fete „Doamna Oltea" din localitate, a fost trecută la pensie pe ziua de 1 April, din cauză de boală.

Astăzi la orele 3 p. m. consiliul Creditului Fonciar Urban din Iaşi a discutat resolvarea mai multor cereri de împrumut.

D. Em. Stratan, secretarul consulatului Rus, se află în concediu pentru cîte va zile,

D. Protopopescu, inginer la căile ferate, e însărcinat provizoriu cu expertiza clădirilor ce urmează a se ipotica la credit, postul de inginer titular fiind vacant prin moartea lui I. Popovici.

Aseară membrii societăţi „Arhiva" au ţinut şedinţă săptămînală.

D. Botez-Gordon a cetit versuri originale; s'au discutat apoi mai multe chestii de actualitate,

D. C. Stere, rectorul Universităţii, soseşte în localitate, mîne dimineaţă.

Pe timpul vacanţei Paştelor, pentru ambele secţiuni ale Curţii de Apel va funcţiona ca preşedinte d. consilier Antonescu, iar ca grefier d. Gh. Gheorghiu.

Consiliu de războiu.—Consiliul a achitat astă-zi pe soldatul Gh. Bechir dat judecăţii pentru cumparare de efecte ale Statului şi pe sergentul major Lazăr Berheci acuzat de deturnare de efecte ale Statului.

— S'a amînat judecarea procesului sergentului de jandarmi Const. Cotu acuzat de provocare de crimă şi al lui Chirilă Ungureanu, caporal de jandarmi, vinovat de săvîrşire de crimă.

— Consiliul a achitat pe sergentul Dăscălescu de învinuirea de falş în acte publice.

— Consiliul de Războiu se va întruni din nou la finele lunei April.

Şcolare.—N. Nimerianu ajutor învăţător a fost detaşat de la şcoala din Ungheni, unde e titular, la şcoala din Iacobeni-Vlădeni, pînă la 1 Septembrie 1913.

— In zilele de 8, 9, 10 Aprilie, personalul de control al ministerului Instrucţiunei Publice va face o excursiune în Transilvania, în ţara Bîrsei, şi va vizita instituţiunile economice, culturale şi gospodăriile săteşti.

De aceia personele ce vor lua parte, vor comunica Ministerului pînă la 3 Aprilie, aceasta, spre a li se trimete programul excursiunei şi îndemnizaţiile cuvenite.

— D. Alex. Gafencu institutor la Tg. Bucecea şi d-na Anastasia Gafencu, au fost detaşaţi la 1 Aprilie 1912, primul la şcoala de băeţi, iar d-na la şcoala de fete din Tg.-Frumos.

Mîne la orele 2 p. m., d-l Mircea Şt. Anghelescu, va ţine în Aula Universităţei, o conferinţă, pentru ajutorarea studenţilor saraci, tratînd despre „Partajul Succesiunilor Ţărăneşti".

In ziua conferinţei, biletele se găsesc de vînzare la Universitate.

Mîne vor avea loc pe platoul dela Copou interesante jocuri gimnastice.

Jocurile vor fi conduse de către d-nul Th. Berescu, inspectorul de gimnastică.

Echipele ce s'au format până acum sunt alcătuite din studenţi, funcţionari şi profesori.

Multă lume a promis să asiste mîne la aceste exerciţii de antrenare care se fac în vederea serbărilor federale a societăţilor germane ce va avea loc la Lipsca.

Mîne, Duminică, se va efectua la Huşi, alegerea decanului baroului în locul remas vacant prin moartea lui D. Andriescu.

Candidaţi sunt d-nii G. Vericeanu şi N. M. Cişman.

Cu ocazia unei vînători ce a avut loc eri în Pădurea Mădîrjac, locuitorul Mihai Petroşanu a împuşcat din imprudenţă în piept pe locuitorul Alecu Onofrei.

Pacientul a fost internat în stare gravă la spitalul din Podul Iloaei.

In urma operaţiunilor de recrutare efectuate în judeţ, au fost recrutaţi un număr de 1378 tineri din care 328 din Plasa Cîrligătura, 245 din plasa Bahlui, 299 din plasa Codru, 286 din plasa Copou şi 220 tineri din plasa Turia.

In total au fost găsiţi buni 90 la sută din tinerii ce s'au presentat înaintea comisiunei de recrutare.

D. dr. Floru, medic şef al Oraşului, a intervenit pe lîngă dirigintele poştei, în senzul ca avizele de boale contagioase, să fie de urgenţă remise serviciului Sanitar.

D. N. Petrea, a fost mutat ca administrator de plasă la Bivolari, în locul d-lui Ioan Golăescu, care trece pe ziua de 1 Aprilie la Bucium.

D. Vîrlănescu revizor şcolar a inspectat în cursul săptămînii şcolile din comunele: Vultur, Popricani, Ţigănaşi, Cîrniceni, Probota Epureni, Isvoară şi Ţipireşti.

Crima din Comuna Aroneanu

— Noi amănunte —

După cum am arătat în numărul nostru de eri cadavrul copilei Ruxanda Porcaraşu a fost adus eri pe o targă improvizată şi depus la morgă unde astăzi i-se va face autopsia.

Din cercetările făcute până acum de adjutantul jandarmăriei rurale a reuşit să stabilească că autorul monstruosului asasinat ar fi un dezertor numit Mina Mihailescu care era lucrător la o vie în apropierea locului unde s'a găsit cadavrul şi care din ziua crimei a dispărut fără urmă.

Se afirmă că corpul delictului găsit dă, indicii puternice că autorul este dezertorul bănuit.

Judiciare.—Curtea de Apel s. I-a a condamnat la 2 luni închisoare pe Solomon Herşcovici pentru bancrută.

— Secţia I-a a Curţii a respins apelul lui Adam Şerban, confirmînd sentinţa tribunalului prin care este condamnat la 1 închisoare, condamnîndu-l încă la 200 lei despăgubiri civile, pentru faptul că a falşificat un act de vînzare.

— Curtea secţia I a confirmat sentinţa tribunalului de Tutova prin care G. Rotariu este condamnat la 15 zile închisoare, pentru delapidare de bani publici.

— Luni 1 April a. c. se va pronunţa sentinţa în procesul pentru daune dintre d. Sebastian Moruzi şi Epitropia spitalului „Caritatea", — Camera de punere sub acuzare respinge apelul primului procuror de Iaşi şi dispune punerea imediată în libertate a lui Gh. N. Ursache, de sub mandatul de arestare al cabinetului I, pentru tentativă de crimă.

— Camera de punere sub acuzare admite apelul primului procuror de Iaşi şi majorează cauţiunea pentru eliberarea falitului Iosub Herşcovici din penitenciarul de Iaşi, de la 1000 la 2000 lei.

— D-na Olga căpitan L. Popovici a devenit proprietara imobilului d-lui Petru State din comuna Copou.

Cine vrea să mînînce şi să bea bine şi eftin

să viziteze renumitul restaurant

TANASACHE

unde va găsi la ori-ce oră de zi şi de noapte mîncările şi băuturile cele mai bune şi cu preţuri modeste.
Se primesc şi abonamente cu cartele sau cu luna.
Se angajează şi pentru banchete.

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 30 Martie

Londra.—Ambasadorii s'au întrunit azi sub preşedinţia d-lui Grey.

*

După o informaţiune a Agenţiei Reuter ministrul, de externe din Cetinge a declarat că nici o propunere nu s'a făcut Muntenegrului nici tratative de către Puteri nu au fost deschise cu Muntenegrul, cu privire la vre-o compensaţiune teritorială ori băneasaă.

*

Constantinopol.—Eri dimineaţă a avut loc o uşoară luptă de artilerie la aripa stîngă de la Ceatalgea, în urmă liniştea s'a menţinut pe toată linia. Nici un incident la Bulair.

Eri un torpilor grec după ce a tras cîteva proect,le spre Aivali a îndreptat spre Edremid; din cauza bombardării cîte va case au fost distruse la Aivali; nici o altă stricăciune nu s'a făcut. Guvernul ia măsuri pentru apărarea coastelor şi menţinerea ordinei. Presa turcă primeşte rău condiţiunile de pace cari se cunosc din depeşile de la Londra şi face obiecţiuni formale în contra despăgubirilor de războiu. „Tanin" găseşte că noua schimbare de graniţă turco-bulgară este necompatibilă cu demnitatea Puterilor. Terdjumanikikat spune că Poarta ar putea accepta cedarea numai a micelor insule din Arhipelag către Grecia. „Alemdar" află că preliminările păcii ar putea fi semnate într'o săptămînă. Misiunea Semilunei roşii egiptene care se află aci a făcut demersuri pentru a se trimite o misiune la Adrianopole să împartă musulmanilor merinde, medicamente şi bani.

*

Petersburg.—Dl. Delcassé şi-a amînat plecarea pentru săptămîna viitoare.

*

Petersburg.—Rietch zice: Pasagiul din comunicatul ministerului de externe îndreptat în contra regelui Nicolae este foarte senzaţional şi posedă în acelaş timp o valoare extrem de practică. Aceste cuvinte grave nu lasă regelui Nicolae altă alegere de cît să renunţe îndată la ori ce împotriviri în contra voinţei Europei. Ziarul „Zemscina" salută comunicatul şi constată că lumea slavă întreagă trebue să recunoască că Rusia a protejat interesele slave întru cît era cu puţinţă şi fără noui jertfe de sînge.

Toţi slavii vor recunoaşte aceasta şi vor binecuvînta pe Imparatul Rusiei care a înlesnit scopul cel mai de seamă de a învinge pe tiranul asupritor. Rusia a obţinut ceea ce putea să obţie. Ziarul speră că Muntenegrul va fi cuminte şi că va ceda.

Prînz în onoarea d-lui Sasonow

Petersburg.—Astăzi are loc la legaţiunea României un mare prînz diplomatic dat de către d. Nanu, în onoarea d-lui Sassonow preşedintele conferinţei.

D. Ghica la Bucureşti

Bucureşti.—D. Ghica, care a reprezentat Romînia la conferinţa din Petersburg, a sosit în Bucureşti.

Reducere pentru elevi

Bucureşti.—Ministerul de instrucţiune a intervenit pe lîngă ministerul de lucrări publice, a se acorda o reducere pe căile ferate pentru elevii care se vor duce acasă, cu prilejul serbătorilor de Paşti.

Afacerea Goliescu

Galaţi. — D. căpitan Sterescu, a terminat azi cercetările cu privire la afacerea Goliescu.

CONGEDIU

Bucureşti. — D. Victor Filoti secretar general la ministerul de industrie, a obţinut un congediu de o lună.

Noua fabrică de zahăr

Bucureşti. — Toate fabricele de zahăr s'au cartelat pentru a înfiinţa o mare fabrică de zahăr la Alexandria, care va înlesni cu mult exportul de zahăr.

Lefuri peniru vacanţă

Bucureşti.— Ministerul de instrucţie a hotărît ca lefile profesorilor pe luna Aprilie, să fie plătite înainte de serbători.

Conferinţa dela d. Maiorescu

Bucureşti.—Aseară s'a ţinut o nouă consfătuire la d. Titu Maiorescu.

S'a hotărît ca membrii partidului conservator care sunt în guvern, împreună cu d. Ion Lahovari, să aibă conducerea provizorie a partidului conservator.

PARLAMENTUL

— Şedinţa de noapte —

Bucureşti.—Camera—In şedinţa de aseară, a început discuţia asupra legei drumurilor.

Apoi a început discuţia asupra budgetului general al statului,

Discuţia va continua în şediuţa de azi.

SENATUL

— Şedinţa de noapte —

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la orele 9.55.

Se votează împămînteniri între cari d-nii Benjamin Rivalet şi Emil Launey din Iaşi.

CAMERA

Şedinţa de azi

Bucureşti.—In şedinţa de azi a camerei domnul Vintilă Brăteanu protestează contra votărei indigenatului d-lui Honigman, sub cuvînt că s'ar fi făcut după ridicarea şedinţei.

Deputatul liberal de Buzeu, declară că nu este exact ceea ce spune d. Vintilă Brăteanu, căci votarea acestui indigenat s'a făcut în timpul şedinţei, căci d sa ceruse intervenirea ordinei de zi în acest scop şi i se admise, astfel că d. Honigman a obţinut indigenatul înainte cu mult de închiderea şedinţei.

*

D. Fleva anunţă o nouă interpelare, în chestia furniturei de lemne acordată d-lui Iuster.

Ministrul lucrărilor publice se declară gata a răspunde imediat la tot, cum a făcut-o şi la prima interpelare.

Ministrul de finanţe, d. Marghiloman, roagă pe d. Fleva să amîne interpelarea sa după votarea budgetelor.

Se citeşte apoi raportul general relativ la budgete.

D. Fleva cere amînarea votărei budgetelor, sub cuvînt că n'a avut timp să le studieze.

Camera respinge cererea de amînare şi se intră în discuţia budgetului.

*

Cu ocazia cererei de amînare d. Fleva mai face declaraţia că e autorizat de d. Nicu Filipescu să declare că a demisionat.

Presidentul Camerei citeşte demisia vice-preşedinţilor Mihai Vlădescu şi Seulescu, care sunt respinse.

Se intră apoi în discuţia generală, luînd cuvîntul d. Fleva.

SENATUL

Bucureşti.—Senatul a lucrat azi în secţii legea sanitară.

BANI

Imprumută privatier la persoane solvabile.

Dobînda 5%, *plătind în rate în curs de 5 ani.*

SCHAPIRA E.
Postlag Berlin 47.

De arendat *cu'începere de la Aprilie 1914 moşiile* **Bahnele** *cu* **Borasca** *şi cu hliza* **Nemerniţa** *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*

Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar; preparaţiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru cei din şcoalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi 10 lei lunar.*

V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

ATELIER SPECIAL

pentru instalaţiuni de

APA şi CANAL

BAI, CLOSETE şi LAVOARE

I. Zamfir şi Gh. Vella

autorizaţi de Comuna Iaşi

Str. Săulescu 1, (Piaţa Unirei)

Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai convenabile şi în provincie.

Devise şi măsurători se întocmesc la cerere.

ATENŢIUNE

Subsemnatul, aduc la cunoştinţa d-lor Farmacişti Droguişti şi Cîrciumari, că deschid cu începere de la 1 April a. c. un depozit engros de:

Alcool rectificat şi anisonat.
Rom, cogneac şi diferite licheruri.
Vin din diferite podgorii.

Vînzarea se face de maximum 10 litri, serviciu la domiciliu cu careola depozitului.

Depozitul, în centrul oraşului, str. Albă (Elena Doamna) No. 10.

Cu stimă.
V. V. Teodorescu.

De Inchiriat

Un apartament Strada Palat No. 15 compus de 3 camere spaţioase, bucătărie, camara de lemne etc. toate la etaj din nou reparate.

A se adresa d-nei Elena dr. Riegler strada Păcurari No. 10.

!500 lei!

vă plătesc, dacă bătăturile cu rădăcină cu tot, negii şi pielea învărtoşată, nu se îndepărtează fără durere, în 3 zile, cu ALIFIA RIA. Preţul unui borcan, împreună cu scrisoarea de garanţie 80 BANI (şi în mărci postale). Nicol. Kemény, Kaschau I. Postfach 12 | 500. (Austro-Ung).

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată in fiecare săptămână tot ce se intâmplă mai de seamă in lumea toata.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă in vasta Sală Sidoli, cea de vară in Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

CAPSULELE

PAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de gluten cu esenţa de Menthe de Paris. Nu se ajung în stomah, dar, sunt [illegible] prin tot acest şi fără pricinuire [illegible] atât, [illegible] singure sau cu [illegible] vindecă în foarte scurt timp [illegible] prietinuire de

[illegible] Medalia de Argint la Regia şi Umbrul [illegible] al Guvernului francez.

Depozit: Paris, 78, Faubourg St-Denis la FUMOUZE-ALBESPEYRES şi în toţe principalele Pharmacii

UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA ŞI

ÎNTIA SI VESICATÓREA LOU ALBESPEYRES

Intrebuinţate în SPITALELE MILITARE ALE FRA[illegible]

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Română
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1908
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Cie

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vinzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asnpra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1869.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911
Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor
Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654.389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" incheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **inghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni

—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţiile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIEI

Hapurile Doctorului Mousselte

ADVERATELE HAPURI MOUSSELTE uşurează şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de tâmplă, Migrenele, Gastralgiile, Durerile, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cauzate de răcire, oboseală, lipsă de somn, etc. Nu au nici o contra-indicaţie şi nu pricinuesc nici un fel de rău, ca celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSELTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o ameliorare, va lua câte câte câte 2 dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de câte 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSELTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mîrzescu 17.